Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2019

9. ledna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 16. ledna 2019

Z obsahu

* *Matematika a pohled na svět*
* *Ztělesnění víry*

Poselství k 1. neděli po Zjevení Páně

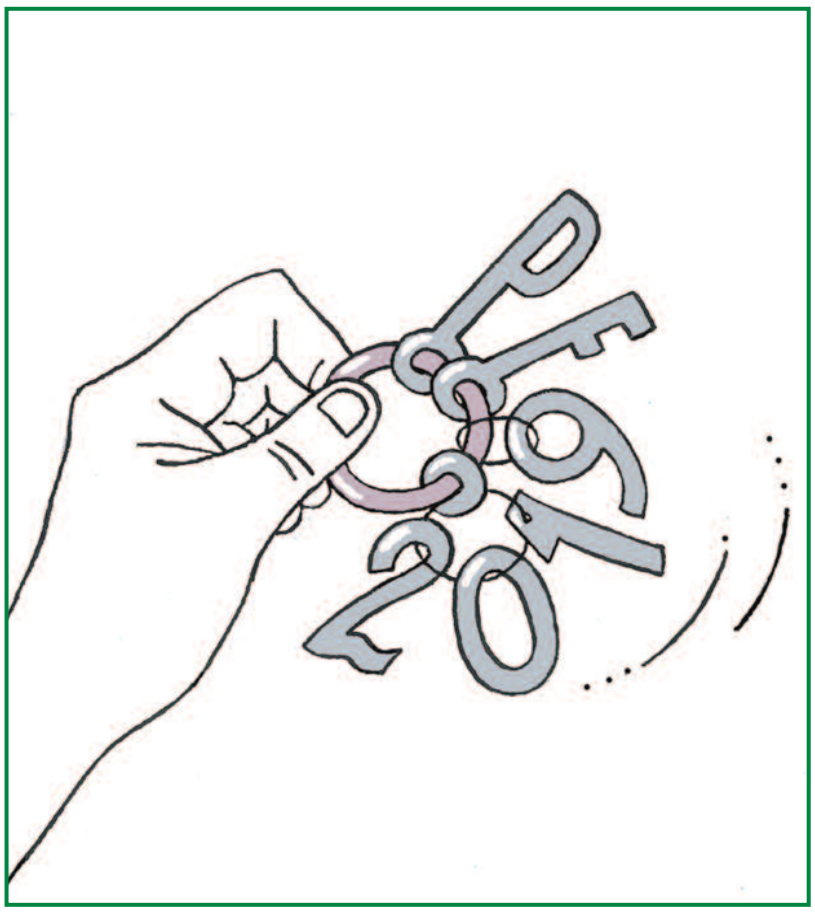

V maličkém hněvě skryl jsem tvář svou na maličko před tebou, ale v milosrdenství věčném slituji se nad tebou, praví vykupitel tvůj, Hospodin.
Izajáš 54,8 K

Před několika dny jsme vstoupili do nového roku, mnozí s různými předsevzetími – křesťané nejspíš s křesťansky zaměřenými.
Chceme procházet časem – od Boha darovaným a svěřeným – co nejlépe, co nejvěrněji.
Uvědomujeme si svou nedostatečnost v blízké i dávnější minulosti, kdy jsme promarnili čas i příležitosti ke službě být druhým lidem příkladem toho, že život s Bohem stojí za to.
Jaký je rozdíl mezi naším časem a věčností?
Pro děti je to nepředstavitelná představa. Je to něco dlouhého, delšího než čekání, až nastanou konečně letní prázdniny.
My dospělí dobře víme, že náš čas je proti věčnosti jen maličkým a nepatrným úsekem, ale také si to neumíme nějak blíže představit. Víme jen, že náš pozemský čas plyne velmi rychle. Chtěli bychom se dožít něčeho dobrého, i když si mnohdy spíše připouštíme, že to, co přichází, je negativní.
Vyhlížíme dobrou zprávu?
Izajáš nám připomíná, že když se Bůh na svůj lid (oprávněně) hněvá, je to jen na krátký čas ve srovnání s jeho slitováním, které je neskonale větší.
Co je tedy před námi jako cíl našeho putování?
Neměli bychom se v nastalém novém roce s větší důvěrou přimknout k Boží věrnosti a slitování?

Alena Naimanová,
farářka
Církve československé husitské

Rychnov nad Kněžnou

Kresba: Marie Plotěná

Pozvání od Lewise a Tolkiena do roku 2019

Lewis a Tolkien – pozvání do příběhu
Říjen 1931. Je temná a bouřlivá noc, prší. Na Magdalen College v Oxfordu jdou po cestě nazvané Addison's Walk dva profesoři, odění do dlouhých plášťů, kouřící dýmky. Kráčí podél houstnoucích stínů vrásčitých, tajemných, starých a temných stromů v jejichž stínech je snadné představit si krčící se elfy. „Podívej!“ náhle řekne jeden z mužů. Vysoký, s protáhlou tváří, vrásčitým čelem a mrkajícíma očima mudrce či kouzelníka. Ukáže na velký dub. „Tady stojí“, řekne "nohama na zemi a s hlavou v oblacích. Majestátní zázrak stvoření. A jak mu říkáme? Strom“. Zasměje se „Slova znějí absurdně, když se pokouší jít k jádru samotné věci.“ "Skutečně, je to tak," odpovídá druhý muž, s kulatou tváří, jemně připlešatělý, s brýlemi, kterému je mezi třicítkou a čtyřicítkou. „Podobně jako jakékoli slovo, jedná se pouze o slovní sdělení – symbol naší nedokonalé vynalézavosti.“ "Přesně tak," odpoví první muž. "Myslím, že tak jako je slovo pouhým sdělením, popisujícím jakýsi objekt či myšlenku, tak příběh může být sdělením o pravdě.“ Druhý muž si protřel bradu. „Od svého dětství jsem měl rád příběhy. Hlavně příběhy o hrdinství a oběti, smrti a vzkříšení. Ale když jsem se s tímto setkal v křesťanství, jako by to bylo o něčem jiném. Jednoduše nerozumím jak něčí život a smrt před dvěma tisíci lety může pomoci mně a teď.“ "Skutečně to Jacku nevidíš?“ opáčil jeho přítel. „Křesťanský příběh je nejúžasnějším příběhem ze všech, protože je to skutečný příběh, který všechny příběhy naplňuje a navíc nám ukazuje, co znamenají. Je to strom sám – ne pouhé sdělení o stromu.“ Jack se zastavil a otočil se „Chceš mi říci, že v příběhu o Ježíši Kristu všechny ostatní příběhy néja-

Dokončení na str. 2

Heslo na rok 2019

***Usilujme o pokoj* (Žalm 34,15b)**
Hesla Jednoty bratrské existují již od roku 1731; na každý den, tak jak rok plyne, dávají čtenářům krátké biblické texty. Další zvláštní verše k zamyšlení nabízejí na každý měsíc. A stejně je i celý rok zaklenut jedním heslem, nejdůležitějším ze všech. Biblickým veršem, který má osvěcovat všechny ostatní. Pro rok 2019 nás má takto vést naléhavé zvolání: „Hledej mír, jako lovec za ním jdi“. Člověče, jde ti o dobrý život, chceš vidět dobré dny. Zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov. Odvrať se od zlého a čiň dobré. Hledej pokoj a usiluj o něj. Básnický překlad Viktora Fischla je údernější než ten ekumenický. Odkaz k lovu tu skutečně je, i Martin Luther tak překládal. Ať je dychtění po Božím pokoji tak veliké, jako lovcův hlad; ať se stejně naléhavě dotýká hranice života a smrti.
Tento verš roztíná naše unylé toužení, mírumilovnost, která často znamená jen nechuť rušit svůj vlastní klid. Tenhle klid ale není šalom – pokoj Boží. Život, ke kterému jsme byli stvořeni, je totiž žití nezastrašené, celostné, překypující dobrem, které pak skrápí i naše vztahy s jinými lidmi. „Zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov“, čteme v předcházejícím verši. Taková je Boží vůle. K jejímu plnění je nezbytné aktivní nasazení člověka. Zlému se vyhýbejte, jen dobré čiňte, a pak uvidíte, že i Bůh je dobrý. Bez této vlastní zkušenosti to nejde. Vždyť na počátku Bůh řekl: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem“, podle „naší podoby“. A tak zůstaňme v rukou Božích a nechme se obrušovat v jeho dílně. Berme z jeho ruky sílu k odvaze a k činu, odhoďme svou mdlobu, pasivitu a lhostejnost.
Pán Bůh pomáhá, zachraňuje – tak jako zachránil legendárního pisatele 34. žalmu, Davida, který, jak se dozvídáme v prvních verších u Kralických, „změnil svou tvář“ před pelištejským vladařem Abímelekem, předstíral šílenství a byl od něj vyhnán. Tedy: nebyl zmrzačen, ani zabit. Unikl, aby mohl žít, založit rod davidovských králů, rod Spasitele opravdového obrazu Boha na zemi, opravdové posily. Ať je těchto několik veršů z žalmistovy děkovné písně pro nás výzvou a povzbuzením i na prahu letošního roku.

Hana Jalušková
farářka Ochranovského seniorátu, Rovensko pod Troskami

Aktualita: Novoroční ekumenická slavnost v režii Církve bratrské

Tradiční novoroční ekumenická slavnost se tentokrát konala v Černošicích v moderní modlitebně Církve bratrské. Ta patří mezi několik málo církevních staveb postavených po pádu komunistického režimu. Byla vystavěna v letech 2009–2010 podle návrhu brněnského architekta Zdeňka Fránka. Otevřena byla 24. listopadu 2010.
Slavnost na téma naděje uspořádali: Ekumenická rada církví v ČR, Česká biskupská konference a Sbor Církve bratrské v Černošicích. V přímém přenosu ji jako obvykle přenášela Česká televize.
Zúčastnili se představitelé členských denominací Ekumenické rady církví, včetně předsedy ERC a synodního seniora ČCE Daniela Ženatého a patriarchy CČSH Tomáše Butty. Římskokatolickou církev reprezentoval kardinál Dominik Duka. Kázal předseda Rady Církve bratrské David Novák, který před zahájením slavnosti vyjádřil na svém facebookovém profilu toto přání: "Můžete dnes večer držet palce anebo se raději modlit. Některými zatracovaná ČT dává prostor, aby dnes od 18 hodin zaznělo křesťanské poselství. Byl bych rád, aby zaznělo a to nikoli ve smyslu "navraťte se ke křesťanským kořenům" nebo "dotkněte se tajemství", ale raději ve smyslu, že potřebujeme Krista. A aby to zaznělo inteligentně a srozumitelně."
Toto přání se mu opravdu splnilo. Po letech, kdy ekumenické slavnosti připomínaly spíš tryznu, letos zaznělo opravdu nadějné poselství, které bylo umocněno radostným a živým vystoupením místní hudební skupiny i vhodně vybranými písněmi.
Na rozdíl od minulých let, kdy jsme pravidelně vyslechli mnoho slov, letos přibylo více zpěvu, více radosti i více naděje.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Méně Američanů si myslí, že Vánoce jsou hlavně svátkem narození Krista

Zatímco jsme se domnívali, že většina Američanů věří, že vánoční období by mělo být více o Ježíši, toto číslo se neustále snižuje, ukázala studie společnosti LifeWay Research, která shledala, že dvě třetiny Američanů (65 procent) říkají: „Vánoce by měly být více o Ježíši." Těch, kteří si myslí, že Vánoce jsou hlavně o Kristu, je však podstatně méně než před čtyřmi lety, informuje The Christian Post. V roce 2014 to bylo podle LifeWay Research 79 procent obyvatel USA. Studie společnosti Lifeway Research potvrzuje zprávu Pew Research Center z prosince 2017, která zjistila, že z 90 procent Američanů, kteří oslavovali Vánoce v tom roce, 55 procent je považovalo za náboženské svátky, ve srovnání s 59 procenty v roce 2014. Méně než polovina respondentů (46 procent) uvedla, že vidí Vánoce jako „spíše náboženský svátek" než „kulturní svátek", oproti 51 procentům před čtyřmi lety. Průzkum také zjistil, že pouhých 57 procent Američanů věří základní doktríně o biblickém narození Krista oproti 65 procentům v roce 2014. Na základě svých zjištění dospěl Pew k závěru, že „Američané o svátku Vánoc přemýšlejí sekulárněji."

www.krestandnes.cz

Červená středa

Některé klučičí války trvají nadosmrti, ale ty naše ne. Jakmile jsme vychladli po rvačce nebo divočejším sporu, podali jsme si vzájemně ruce a řekli jsme: „Mír." Jednoho dne jsme si s kluky opět podávali ruce, ale tentokrát jeden z nás místo obvyklého Mír řekl: „Mír až do příští války." Bylo to natolik výstižné, že jsme mu nikdo neoponoval, naopak jsme to zopakovali všichni a říkali jsme to tak už pokaždé.

Ve středu 28. listopadu 2018 se v České republice poprvé konala akce nazvaná Červená středa, a to zásluhou europoslance Pavla Svobody. Červená ve smyslu prolité krve. Organizátory byla Česká biskupská konference (ČBK), Ekumenická rada církví v ČR (ERC) a Federace židovských obcí (FŽO). Tuto aktivitu v originále nazvanou Red Wednesday založila britská papežská organizace Aid to the Church in Need (ACN; Církev v nouzi) a připomíná tak pronásledované pro víru. Mezi řečníky a zástupci křesťanských církví a židovské obce byli patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta, kardinál Dominik Duka, rabín Ron Hoffberg, Tomáš Kraus (FŽO), biskup Václav Malý, Pavel Pokorný (ERC), P. Stanislav Přibyl (ČBK), Mark von Riedemann (ACN), Jan Royt (KTF, FF UK), Marcela Szymanski (ACN), Petr Jan Vinš (ERC) a synodní senior ČCE Daniel Ženatý (ERC). Nejdříve jsme se sešli v Malé aule Karolina Univerzity Karlovy, kde proběhla konference Úloha církví ve společnosti. Byli jsme tam jak židé, tak křesťané (o ateistech nevím). Dozvěděli jsme se několik údajů, které nás nepotěšily, třeba to, že poslední dobou „respekt k náboženské svobodě ve světě stále klesá". Další informací bylo to, že Česká republika je pro židy výjimečně klidnou zemí, dusno je na východ od nás, ale už i na západ od našich hranic. Pro mě bylo novinkou označení „náboženská negramotnost", která je prý jedním z problémů Západu. Setkávám se s ní sice neustále – v novinách i debatách –, ale nenapadlo mě, že by neznalost náboženství měla svůj název. Dále jsme se ve Velké aule zúčastnili křesťansko-židovského modlitebního setkání a poté jsme s červenými svíčkami prošli od Karolina ke katolickému kostelu sv. Havla, husitskému kostelu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí a ke Staronové synagoze. Všechny tři budovy byly červeně nasvícené. Několikrát jsem zaslechl, že tato novinka byla zajímavá a přínosná, ale že jednou by to stačilo, za rok že by se už podobné setkání konat nemuselo, což vyznělo jako laskavé přání. Nicméně pokaždé ten dotyčný dodal: „Ale asi bude muset, svět se nezmění." Jak jsme se tam tak sešli, židé, katolíci a protestanti, v poklidu a bez nepřátelství, snad nám to vydrží. Snad nedojde k tomu, že bychom si vzájemně říkali to, co znám z dětství: „Mír – až do příští války."

Pavel Čáp, člen spolku Exulant

Pozvání od Lewise a Tolkiena do roku 2019

Dokončení ze str. 1

kým způsobem dosahují naplnění pravdy?" Za týden a půl, Jack – nám známější pod jménem S. C. Lewis, učitel, spisovatel obhájce křesťanské víry, spisovatel Letopisů Narnie – píše svému příteli Arthurovi Greevemu: „Právě jsem překročil od víry v Boha k úplnému uvěření v Krista – ke křesťanství. Moje dlouhá noční procházka s Tolkienem na tom má veliký podíl."

Tolkien vlastně Lewisovi ukázal, že všechny velké příběhy, které si lidstvo od nepaměti vyprávělo, mají určitou strukturu, která vyjadřuje lidské touhy člověka. Zároveň, že existuje příběh, ve kterém se tyto příběhy setkávají a tím je příběh Ježíše Krista.

Když jsem zmiňoval Lewise, potom přečtu ještě jeden příběh – resp. dopis, který kdysi napsala jedna maminka Lewisovi o svém synovi, který byl zamilován do Letopisů Narnie a prý měl výčitky, že miloval Aslana více než Ježíše. Lewis jí odpověděl: „Protože to, co Aslan dělá nebo říká a pro co ho má Laurence tak rád, je prostě proto, co Ježíš opravdu řekl a udělal. Takže když si Laurence myslí, že miluje Aslana, miluje ve skutečnosti Ježíše, a možná ho miluje víc než kdykoli předtím".

Obyčejně uvažujeme tak, že pravda je, když se spojí to, co řekneme s viditelnou nebo co nejjasněji dokázanou skutečností. Realita je strom, Karel IV., moji rodiče. Oproti tomu Narnie je pohádka, kterou čtou naše děti. Lidé v minulých dobách byli tak trochu natvrdlí, protože věřili mýtům. Jenže v čem je síla všech pohádek, mýtů, Pánů prstenů, Narnií? R. Hein – emeritní profesor Wheathon Colledge napsal: „Jsou příběhy, při nichž se najednou probudíte s výkřikem – ano, ano, o tom je přesně můj život, tohle je smysl mého života, tohle je moje přesvědčení." My můžeme jen dodat, že najednou vůbec neřešíme, zda se to či ono stalo, ale víme, že nás příběh hluboce zasáhl. Vlastně v podobném duchu hovoří Pavel: …nehledíme k viditelnému, ale k neviditelnému. 2 K 4,18 a do tohoto světa uvádí učedníky Ježíš v příběhu o cestě z Emauz. Do tohoto světa nazírání na skutečnost bych vás chtěl pozvat i já v příštím roce. Jisté nebezpečí je v tom, že se jedná o trochu jiné vnímání reality.

Dvojí svět

L 24, 13 – 30

Učedníci se šourají domů a mají podobný pocit, jako mnozí z nás – i my jsme kdysi doufali. Měli jsme naději, dokázali jsme se nadchnout, důvěřovali jsme lidem i Bohu… prostě jsme doufali… ALE. Sice se našli někteří lidé – v případě učedníků ženy, přinášející naději, ale stejně jim moc nevěříme. Realita nás poučila, že se ničemu nedá moc věřit. Jenže Bible, příběh z Emauz, vyznání učedníků je, že hledí k neviditelnému, tedy že existuje i další naprosto reálný, byť našim očím neviditelný svět. Svět, který je mnohem skutečnější, skutečnější, důležitější a nebezpečnější než ta část reality, kterou vidíme. Jinými slovy ve skutečnosti se toho odehrává víc, než oči vidí. Tím není řečeno, že Bible je mýtus, jen to, že nám znovu a znovu ukazuje, že existuje i jiná realita než ta, kterou vidíme a zakoušíme svými smysly. Problém je, že jsme se upnuli pouze na realitu viditelnou, popsatelnou, že přestáváme vidět a vnímat svět duchovní, a pak připomínáme učedníky… Písmo hovoří o očích srdce. Toto vůbec neznamená myslet emocemi. Mysl vyhodnocuje informace, srdce žije v realitě lásky, nenávisti, života, smrti. Zároveň je centrem nejhlubších myšlenek: „Ježíš viděl myšlení jejich srdce." Marie „vše uchovávala ve svém srdci." Můžeme logicky sledovat některé důkazy Boží existence, ale k vnímání duchovní reality nestačí jen rozum. Nakonec Boha uzří „ti, kdo mají čisté srdce", nikoli ti, kdo o něm vše vědí. A právě tuto druhou – duchovní realitu někdy ztrácíme a příliš se zaměřujeme na pouhou realitu každodennosti a o její vnímání bych chtěl, abychom usilovali.

Svět je ve válce

Když se podíváme na mýty, slavné příběhy, potom se v nich vždy vyskytuje realita boje. Když sourozenci Pavensovi zabloudí do Narnie, je celá země ve spárech zlé čarodějnice. Frodo odchází z Kraje, aby ukryl prsten moci… atd. Jedná se o námět, se kterým se dávno vyrovnává Bible a kvůli čemu nás Bible burcuje.

„A kde se rozjasní, tam je světlo. Proto je řečeno: Probuď se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus. Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé." Ef 5,14-16

„Slovo na cestu tento text parafrázuje: Doba je vážná, a proto nejednejte bezmyšlenkovitě, ale ve všem se snažte rozpoznat a vyplnit Boží vůli." Bible nám na mnoha místech říká, že žijeme ve válce. Kdosi to okomentoval: „Křesťanství není náboženstvím nedělních škol, dobrého chování, posíláním obnošeného šatstva do Mexika – jakkoli jsou tyto věci dobré. Všude kolem nás se odehrávají obrovské a nesmírně nebezpečné události, my v nich vězíme až po uši a nejhorší ze všeho je, že pochybujeme, že v nich máme sehrát nějakou zásadní roli." Všimněme si, že ty, kdo na realitu boje upozorňovali, většinou čekala smrt – proroci, Ježíš, Pavel, skoro všichni apoštolové. Zároveň proto jsou pohádky, mýty a příběhy v takové oblibě – protože na tuto realitu ukazují a tím vyjadřují, co vlastně nějak vnímáme. I když kolem nás nelétají kulky, nehrozí nám ztráta života, žijeme v realitě boje. Buďte střízliví! Buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako 'lev řvoucí' a hledá, koho by pohltil. (1 P 5,8) Jiný překlad říká: „Mějte se na pozoru" – prostě i jako jednotlivci, i jako sbor žijeme v realitě boje a "být na pozoru" je cesta jak obstát.

Tíže slávy

Třetí a pro nás asi nejtěžší věc k přijetí je ta, že jsme to my, kdo máme v příběhu sehrát klíčovou roli. Ve filmu Matrix hraje důležitou roli Thomas Anderson. Když jde nepřítel proti němu, Thomas říká: „To je šílený. Proč zrovna já? Co jsem udělal? Vůbec nic!" Jinými slovy - já nic neznamenám, já chci mít pokoj, já jsem nula, dejte mi se svými „velkými příběhy pokoj. Nebo slovy Mojžíše – „Pane, vyvol si někoho jiného". Když se vrátíme k mýtům, potom je to půlčík z Kraje, který je oním vyvoleným, Dorotka z Kansasu, která se ocitla v zemi Oz, aby přinesla zkázu Zlé čarodějnici. Jenže podobný scénář najdeme i v Bibli. Malý kluk zabije obra, rybář se stane vůdcem církve, prostitutka se zlatým srdcem vykoná čin, který máme na Ježíšův příkaz připomínat po celém světě… Prostě my nejsme takoví, jak vypadáme. Namítnete – ale já žiji naprosto obyčejný život, na kterém skutečně není nic dobrodružného. A upřímně – ani takový život moc nechci. Někdy bych ho i chtěl, ale výhružný pohled partnera „drž se doma" mě včas uklidní. S. C. Lewis napsal: „Mýtus je cenný tím, že bere každou věc, kterou důvěrně známe, a vrací jí celé bohatství jejich významů, až doposud zahalené závojem samozřejmosti". Ukázal bych to na příkladu – asi v polovině cesty se Sam zeptá Froda – „Rád bych věděl, do jakého příběhu jsme spadli my." Toto je správné přemýšlení – vychází z předpokladu, že existuje určitý větší příběh, do kterého jsme byli vtaženi. A možná toto někdy ztrácíme… protože se porouchalo auto, pohádali jsme se s partnerem, potřebujeme splácet hypotéku, potřebujeme prostě přežít… Jenže další nás potřebují a my musíme vyjít. Bůh nás volá, a my potřebujeme vyjít. Potřebujeme se modlit – Pane ukaž mi místo, které jsi pro mě připravil ve svém velkém scénáři, kde není malých rolí.

Když se dívám do dalšího roku, chci nás všechny pozvat nikoli k útěku do jiného světa, ale k novému a hlubšímu poznávání neviditelného světa, k tomu, abychom vstoupili do duchovního boje, který se odrazí i v našem životě a k tomu, abychom hledali a přijali svoji roli v Bohem daném příběhu…

David Novák

„Together for Europe" v Praze

Pod tímto názvem (Společně pro Evropu) je zahrnuta ekumenická iniciativa, která propojuje největší počet křesťanských organizací v Evropě. Toto hnutí bylo založeno v roce 1999 a postupně zahrnulo více než tři stovky různých křesťanských organizací jako jsou např. Evangelická aliance, focolare, Alfa kurzy, charismatická obnova, hnutí Taizé, Sant'Egidio, YMCA, hnutí domácích skupin, ProChrist, Vinice a mnoho dalších. Toto hnutí uspořádalo několik významných setkání, kterých se zúčastnili představitelé církví a vrcholní politici Evropské unie. Známými se stala setkání ve Stuttgartu (2004 a 2007), kterých se zúčastnilo vždy přes deset tisíc účastníků. Hnutí se zaměřilo na duchovní kořeny Evropy, na zvěstování evangelia, ochranu rodiny, ekologii a obnovu života Kristových učedníků.

Kromě velkých konferencí, se konají setkání regionální. Jedno takové třídenní setkání se uskutečnilo 15.-17. listopadu 2018 v Praze. Zástupci různých křesťanských hnutí se setkali v centru Mariapoli v Praze – Vinoři, které patří hnutí focolare. Bylo to ve dnech, kdy jsme si připomínali 100 let od založení Československa. Více než 200 delegátů z různých zemí dostalo příležitost seznámit se s naším historickým i duchovním vývojem. Historický vývoj přiblížil Jaroslav Šebek. Zaměřil se na přehled od christianizace naší země až k sovětské okupaci v roce 1968. Na jeho slova navázal senátor Pavel Fišer a přiblížil kulturní a politický vývoj naší země. Věnoval se pozici malého státu na území mezi Západem a Východem. Připojil také osobní zkušenost svého duchovního života. Přednáškou pokračoval Tomáš Halík, který se soustředil na znamení dnešní doby, sekularismus naší společnosti a službu v kontextu evropské kultury. Po každé přednášce následovala živá diskuse. Pracovali jsme také v menších skupinách podle jednotlivých zemí. Diskuse katolíků i protestantů byly velmi otevřené, kritické k vlastním nedostatkům a společně hledající cestu svědectví a služby kupředu. Zřetelně převládalo přesvědčení, že se nesmíme nechat rozdělit, ale naopak společně pracovat pro Evropu a přitom navazovat na evropské kořeny a hodnoty.

Celé setkání bylo výborně organizačně zajištěno českým pořadateli a nepochybně přispělo k povzbuzení účastníků. Odnášeli jsme si nejen množství nových informací a zkušeností, ale také navázání nových přátelství, a především inspiraci do další práce. Různá křesťanská hnutí a organizace představují velký potenciál a jsou výzvou pro často unavenou církev v Evropě. Duchovní hnutí v sobě mají ekumenický náboj a svým speciálním zaměřením na konkrétní službu v mnoha směrech církve předcházejí. Na druhou stranu tato hnutí nejsou církvemi a spolupráci s Kristovým tělem – církví potřebují. Pražské setkání bylo příležitostí pro místní křesťany setkat se s těmi, kteří slouží a pracují v podobném kontextu současné Evropy. Škoda, že více českých křesťanských organizací nevyužilo možnost mezinárodního dialogu a společného předávání zkušeností a vizí.

Pavel Černý

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 13

Pokračování z minulého čísla

Pozoruhodným zjevem mezi sdruženci byl bratr Slabý, tehdy oktaván gymnasia. Pronikavou, až sžíravou kritikou se dobíral pravdy. Od dětských let býval často nemocen a musel tedy víc v životě zápasit než chlapci jeho věku. V jeho bystrých modrých očích byla předčasná moudrost trpícího člověka. Již na střední škole se rozhodl ke studiu bohosloví. Z hovorů některých členů sboru rozpoznal, že jsem odešel ze svého předešlého působiště Berouna proto, poněvadž bylo nebezpečí, že budu zatčen pro prozrazenou ilegální činnost v akci generála Kraváka. Často ke mně přicházel na faru a prosil, aby se mohl zúčastnit odbojového hnutí. V té době přicházely zlé noviny. Někteří z našich lidí se sice dostali do ciziny, jiní dále věrně pracovali v službě pro osvobození vlasti, avšak všech se nás zmocňovala tíseň, neboť byli popraveni plukovník Maxa i podplukovník Baše. Také Šimsa, tajemník Akademické YMKY v Praze, už nemohl poslat další informace a dlouho jsem žil v nejistotě, komu padly do rukou vojenské zprávy určené pro doktora Valentu. Pak nastalo úporné mezidobí, v němž němečtí nacisté postupně ničili odbojové skupiny a plnili našimi nejlepšími lidmi káznice a koncentrační tábory.

Naděje vysvitla, když k nám přišli parašutisté. Tato heroická i tragická kapitola odboje nebyla doposud řádně osvětlena. Od jara 1943 se jich několik objevilo na naší faře. Přespali, najedli se, zmizeli. Bylo patrno, že se ztratil jednotný plán a že navzájem o sobě nevědí, anebo jen kuse. Počátkem září přišel na faru krásně urostlý světlovlasý chlapec nebojácného pohledu, byl to parašutista poručík Sobotka. Pracoval ilegálně na Turnovsku a přišel založit podkopovou práci pro Plzeň. Začal v Chrástu a spojkou pro Rokycany se stal bratr Slabý. Nevím, jak se spolu setkali. Bratr Slabý byl ve svém živlu. Organizoval, šířil ilegální časopisy, především ‚V boj', a zakládal drobné ozbrojené bojové skupiny. Hnutí mělo příliš mnoho mladých a tím nezkušených lidí. Při několika setkáních s universitním profesorem Kamilem Kroftou jsme hovořili o této situaci. Mezi tím nás však již pozorovalo zlé oko gestapa a nadějná práce byla v několika vlnách zatčení rozehnána. Mezi prvními zmizel poručík Sobotka; byl patrně ubit. Den před Štědrým dnem přišel pobledlý bratr Slabý poradit se, co se dá ještě zachránit. Mnoho toho nebylo; zakopat zbraně a letáky a časopisy zničit. Pak přišel ještě měsíc mučivé nejistoty. Dojde k novým zatčením? 20. ledna večer před sedmou hodinou agent gestapa zvonil na faře, zůstal v polostínu na chodbě, ale poznal jsem, že je to tentýž, který mne zjara minulého roku tak surově napadl. Ptal se po bratru Slabém a po sdružení mládeže. Večer po osmé hodině byl bratr Slabý po příjezdu z Plzně, kde vyučoval náboženství, zatčen.

V té době bylo zatčeno již mnoho členů našeho sboru a někteří zemřeli utýráni v koncentračním táboře. Spolu s bratrem Slabým byl zatčen i jiný průbojný bratr našeho sdružení mládeže František Racesberger; oba se dočkali sekyry katovy a slávy v náruči Boží.

Plzeňské gestapo kvalifikovalo chrásteckou akci jako zvláště nebezpečnou a tak bratr Slabý se dostává brzy do vězení v Budyšíně a pak v Drážďanech do pověstné věznice na Georgeboerstrasse. Odtud přišlo několik vroucích dopisů naplněných pokojnou důvěrou ve Spasitele. V dopise po rozsudku smrti píše bratr Slabý svým rodičům: *„Moji nejdražší, každý můj dopis Vám jistě dosud přinesl radost. Dnes tomu však tak nebude. Musíte být stateční a silní, jako jsem i já. Ve středu 24. května 1944 o 11. hod. 45 min. jsem byl odsouzen k trestu smrti. Věřím, že není ještě všechno ztraceno. Nevím však, kolikrát Vám budu moci ještě psát; snad je to již naposled. Možná, že se již nikdy neuvidíme. Všechno je v rukou Pána Boha. Věřil jsem v Jeho moc, sílu i ochranu od počátku a věřím mu i dnes. A přeje-li si mne vzít k sobě, nemůžeme Mu v tom bránit. Kdybyste věděli, kolik síly a naděje mně dovede dát modlitba a některá z našich písní! Buďte vytrvalí na modlitbách. Myslím na mládež v Rokycanech a v Chrástu. Chtěl bych jim všem říci, aby zůstali na Boží cestě, po které jsem je chtěl svými nedokonalými silami vést. Pozdravuji všechny, zvláště pana faráře; děkuji mu za všechno, stejně jako i těm ostatním. - Buď statečná, moje*

Pokračování příště

Co uděláme pro dobrou vládu?

Pěkně kritizuje v článku „Jaká je vláda" (ET-KJ 34) bratr Ivo Kraus vládní propagandu. Ta se nám snaží namluvit, že jde o vládu nejmoudřejší a nejúspěšnější (také nejštědřejší), o jakousi „supervládu" – a ona přitom možná vejde do dějin jako vláda národní záhuby.

Co dělat? Bratr Kraus nás správně vyzývá k modlitbě, a to především za naše vládce, jež Bible nazývá „v moci postavené". Aby jim Bůh dal moudrost, odvracel je od špatností a posiloval je v dobrém činění. Amen.

Rád bych něco dodal. Rád bych ke Krausovu „A" doplnil příslušné „B". Modlitba je pro toho, kdo se modlí, zároveň VÝZVOU A ZÁVAZKEM, aby k uskutečnění toho, za co se modlí, sám udělal, co udělat může. První křesťané čekali Kristův příchod každým dnem, pracovat na změně společenských poměrů je ani nenapadlo. Přesto právě na křesťanské půdě dochází v moderní době ke vzniku demokracie pro všechny, doslova demokracie lidové. A tady je pro nás jedinečná šance: pracovat a bojovat za to, abychom žili ve společnosti spravedlivé, svobodné a vstřícné i ke slabým, chudým a nemocným. Aby vláda v obci, ať už tou obcí rozumíme malou vesnici, velkoměsto nebo celý stát, byla co k čemu. „Obec" se řecky řekne „POLIS" a usilování o dobrou vládu v obci se nazývá – POLITIKA.

POLITIKA KE KŘESŤANSTVÍ BYTOSTNĚ PATŘÍ. Samozřejmě není úkolem každého křesťana „jít do politiky". Získat si informace a uplatnit je ve volbách na všech úrovních, to ano, to je povinnost. Šířit názory, které považuji za správné, ve svém okolí, to také může a měl by každý (někdy to chce kus statečnosti). Vedení školních dětí k tomu, aby smýšlely a jednaly mezi sebou otevřeně, poctivě, slušně, tedy demokraticky, to je krásná politická práce učitele. Účast v obecním zastupitelstvu, to už je politika v užším smyslu a musíme zvažovat, najdeme-li na ni čas a také jestli pro ni máme smysl, schopnost jednat s lidmi, domluvit se, prosadit dobrou věc. Dobrá vůle nestačí.

A co obec, která se nazývá Česká republika? Svět ve zlém leží, jak připomíná bratr Kraus. Ale dějí se i dobré věci, například v nedávných volbách do senátu vyhráli převážně moudří a slušní politikové. V modlitbách, ke kterým vyzývá bratr Kraus, máme také za co děkovat.

Co můžeme udělat my, prostí občané, aby v této zemi láska a pravda vítězily nad lží a nenávistí – kromě toho, že se budeme řídit Masarykovým heslem „Nebát se a nekrást"? Můžeme šířit důležité pravdivé informace a správné názory. I my dříve narození máme většinou k dispozici e-mail, tak nemlčme, oslovujme své přátele a známé. Vnoučata nás také snadno naučí Facebook a Twitter, aby náš hlas slyšeli i lidé neznámí v celé republice. Je to všecko zadarmo a trochu toho času snad najdeme.

Pavel Říčan, psycholog

Vždycky za všechno děkujte Bohu

Efezským 5,15–27

Z mezilidských vztahů a z jejich naplňování každodenním životem se jakoby vytratilo srdce. Když jde někomu jen o to, aby si prosadil své, děje se tak bez ohledu na druhého. Mezi křesťany a v církvích se mohou objevovat různá témata, která se týkají citlivých otázek mezilidských vztahů. V souvislosti s tím se tu ale také objevují způsoby jednání a argumentování, která nepřipouštějí žádnou jinou debatu, než tu jednu, tu vlastní, která se pěkně schovává za zbožná hesla, ale ve skutečnosti funguje jako účinný klacek na jinak smýšlející. Nakonec pak církev a společnost nerozděluje to samotné konkrétní téma, ale rozděluje touha za každou cenu prosadit svou, a to i prostřednictvím překroucených, nebo rovnou lživých argumentů. V těchto často jednostranných snahách a aktivitách postrádám lidské srdce, postrádám zdravý rozum a biblickou moudrost. Převládají agresivní snahy prosadit si svou vlastní individuální a sobeckou zásadu a zkostnatělá pravidla odvolávající se na proroky a křesťanské hodnoty. Troufl bych si říci, že v těchto případech platí Ježíšovo varování z Matoušova evangelia: „Dejte si pozor na falešné proroky, kteří k vám přicházejí `v ovčí kůži, ale uvnitř jsou to draví vlci." Toto Ježíšovo varování platí tedy na tehdejší náboženské podvodníky, ale nemuseli to být jen proroci a učitelé, ale mohl to být a může být i dnes, jakýkoliv křesťan, který se svému okolí prezentuje jako křesťan volající po tradičních hodnotách!

Další, čeho si nejde nevšimnout, je, že se z naší společnosti vytrácí vděčnost, umět za něco poděkovat. Vyjádřit vděčnost slůvkem děkuji. Už od malinka učíme naše děti nejen prosit, ale též děkovat. Vděčný člověk pociťuje, co znamená uznání, co je závazek, má potřebu děkovat, přemýšlí nad způsobem, jak se nějak za něco tomu druhému odměnit. Může jít o vděčná slova, vděčný pohled, vděčný úsměv, vděčný cit apod. Tak se dá vděčnost projevit. Takto nastavený člověk ví, že nic, co dostává a přijímá, nezískává samozřejmě.

K rozjímání o vděčnosti Bohu Otci nás vede právě přečtený biblický text. Vždycky a za všecko máme děkovat, k tomu nás vybízejí apoštolova slova. Není to nějaký suchý a strohý příkaz, který bychom měli naplňovat. Něco takového se nedá přece nařizovat. Křesťan je vděčný a děkuje proto, že jde o výraz jeho hlubokého vztahu k Pánu Bohu. Je to výraz komunikace Boha s člověkem a člověka s Bohem. To souvisí s životem křesťana a patří to ke znakům nového života, kterým křesťan v čistotě mysli a srdce žije.

Vděčný je ten, kdo žije novým životem. Zdrojem tohoto života není ale lidské snažení či lidská askeze, není to lidský ideál budovat církev dokonalých, ale je jím Duch svatý. Od nás se očekává jen to, že se budeme dobrovolně poddávat působení a jednání Ducha svatého, a tím budou naše srdce přeplněná vděčností vůči Bohu našemu nebeskému Otci. Vděčnost k Pánu Bohu by neměla nikdy chybět při sborové práci a v životě církve a ani by ji neměli zastírat různé duchovní nedostatky ve víře jednotlivce anebo sboru.

Nedívejte se na všechno černě a temně, nehledejte všechny skvrny a vrásky, nesoustřeďte se jen na všechna selhání, nýbrž se dívejte na veliké světlo nepochopitelné Boží milosti, která navzdory všemu září pro nás všechny i dnes. Tak bychom mohli vnímat poselství dnešní zprávy apoštola Pavla. Ztratíme-li vděčnost a budeme-li se dívat jen na své nedostatky a nedostatky druhých, hrozí nám nebezpečí, že ztratíme pohled vzhůru k našemu Bohu.

Vždycky za všechno děkujte. Mysleme na to a nepřestávejme Pánu Bohu děkovat. Denně k tomu máme mnoho důvodů. Nemůžeme vyjmenovat všechny důvody naší vděčnosti, to si musí uvědomit každý sám. Zmíním jen některé, ty nejdůležitější. Máme být vděční za to, že nás Pán Bůh skrze Pána Ježíše přijal za své děti a v něm nám otvírá novou budoucnost, věčný život v nebeském království. To je naděje, která platí a nepřestává platit navzdory veškeré lidské nedověře a nevděčnosti. Je to právě spasení, které stojí na konci naší cesty víry.

Je to dědictví, které převyšuje všechno ze světa a které je nám přístupné skrze zásluhy Pána Ježíše. Další vděk patří za Boží slovo. Dnes se tolik Bible nečte, jako tomu bylo v bývalém režimu. Ale bez Božího slova se člověk k Bohu nedostane. Cesta k němu je potom skrytá a zatarasená. Vděk máme také projevovat za společenství Božího lidu zde ve sboru i za celou církev. Společenství, které může být třeba malé a slabé, protože se modlí, zpívá, projevuje bratrskou lásku, nesčetněkrát touto rolí převyšuje ty nejlepší profánní spolky či kluby. Jakmile bychom přestali za naše společenství děkovat, znamenalo by to, že jsme ztratili víru a ztratili podíl na společenství Božího lidu Bohem povolaného a vyvoleného. V lidské nedokonalosti a slabosti, kdy se neobejdeme bez Božího slitování bychom neměli ustávat ve vděčnosti Bohu za jeho věrnost. Bůh při nás stojí, ať pochybujeme, ať jsem duchovně unavení anebo malomyslní. Jeho stálost neustává. Samozřejmě bychom měli děkovat za svoji rodinu, za děti, za vnoučata, za sourozence. Máme děkovat za manželství, která vytrvala, za rozvedené, kteří se rozešli v dobrém, máme nepřestat děkovat za přátele, kamarády, spolupracovníky a máme děkovat za práci, za to, že můžeme za jakoukoliv práci vzít. V neposlední řadě bychom jako věřící a věrní své víře měli děkovat i za všelijaké životní zkoušky, které Bůh dopouští do našeho života. Někdy jde o tak těžké zkoušky, že si zoufáme a nevíme si rady, hodně toho se zhroutí, mnohé nás rmoutí, mnohé nás svírá, v srdci prožíváme úzkosti. Pán Bůh tyto mnohé věci posílá do našich životů proto, aby naši víru zkoušel, aby ji pročišťoval, aby naši lásku k němu tříbil a tím vším nás přitahoval blíž k sobě.

Těžko se nám v takových chvílích projevuje vděk. Ale kde je láska k Pánu Bohu, nechybí vděčnost za žádných okolností. Nic se neděje bez Božího svolení. Na to pamatujme a to si opakujme když budeme večer uléhat. Mysleme i na svůj hřích, na všechna selhání, kdy bylo zřejmé, že jsme udělali něco, co by se Pánu Bohu nelíbilo, co jsme spáchali proti Boží lásce a čím jsme tuto lásku podvedli a obešli. Takové jednání by nás mělo přivést k zármutku nad sebou a k pokání, k obrácení se zpět k Pánu Bohu. Existuje mnoho forem a způsobů, jak děkovat a jak projevovat vděčnost před Bohem. Nejčastější to jsou děkovné modlitby. Tyto modlitby se modlíme společně ve shromáždění, ale modlíme se je v rodině nebo v soukromí. Další formou projevování vděčnosti je zpěv. Zpíváme písně, které v sobě zahrnují vděčnost, a jde o duchovní písně, které vycházejí ze zkušeností člověka s Bohem. Je to forma určitého osobního svědectví a ta se děje hlavně před druhými. Vděčnost také vstupuje do našeho konání služby druhým a ve sboru. Vděčnost dává pečeť pravosti veškeré křesťanské službě. Prostě není oblasti v lidském životě, do které by vděčnost nemohla vstoupit.

A k tomu směřuje život křesťana a člověka, který se na sebe i na svět kolem sebe dívá zrakem víry. Který se modlí a službou druhým o své víře vydává svědectví. Na začátku roku 2019 máme příležitost se otevřít vděčnosti Bohu a Otci ve jménu Pána Ježíše Krista. Proto toho dobře využijme a příští neděli přijďme a buďme zase o kus lepšími a tak blíže spasení své duše. Amen.

Dušan Ehmig, Dvakačovice

Dekret kutnohorský z 18. 1. 1409

Papežské schisma sužovalo západní křesťanstvo od r. 1378 a koncil v Pise (1409) je měl odstranit. Kardinálové obou stran proto vyzývali církevní i světské činitele, aby vůči oběma papežům zaujali neutrální stanovisko. Český král Václav IV. (1378- 1419) k tomu byl ochoten, ale pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Házmburka a německá část univerzity stranili dále papeži římskému. Římský král Ruprecht Falcký (1352-1410), který v r. 1400 nastoupil na Václavovo místo, si počínal stejně a navíc vyvíjel tlak na německé profesory a studenty v Praze (jakožto na své poddané).

V české části univerzity sílilo wiklefovské reformní křídlo kolem Jana Husa, Jeronýma Pražského a Jana z Jesenice, a to bylo královým snahám nakloněno. Václav doufal, že mu koncil napomůže k navrácení římské královské koruny a kromě toho mu vadily nepokoje na univerzitě.

Na popud českých mistrů, hostů z pařížské Sorbonny a svého rádce Mikuláše z Lobkovic se rozhodl k ráznému kroku: změnil univerzitní stanovy ve prospěch „českého národa" (zahrnujícího také Uhry a Sedmihradsko), dal mu tři hlasy a Němcům (národu „saskému", „bavorskému" a „polskému") pouze jeden. Dekret byl sice vypracován na Točníku, ale datován je „na Horách Kutných".

Německá část univerzity se vzbouřila a nebyla ochotna ani ke kompromisům. 80 % univerzitní obce proto odešlo do Vídně, Heidelbergu, Kolína nad Rýnem a do Lipska, kde tak vznikla nová univerzita.

Dostavily se četné následky: Václav sice získal zpět římskou korunu, české reformní křídlo ovšem také rozhodné nepřátele (Hus to výrazně pocítil v Kostnici), pražská univerzita se octla v izolaci (zvláště rozhodnutím Kostnického koncilu), ale stala se mluvčím husitského hnutí, postupně ovšem skomírala. Praha pocítila také hospodářskou újmu, česká veřejnost však dekret vřele přivítala.

Král asi rozhodl spravedlivě, ovšem nedokázal si představit dlouhodobé následky svého kroku. Koncil v Pise zvolil nového papeže (Alexandra V.), ale schisma tím neodstranil, protože ani jeden z dosavadních papežů neodstoupil, teprve na koncilu v Kostnici bylo dosaženo jednoty. V rámci českých dějin byl Kutnohorský dekret úspěchem.

Bohuslav Vik

Mezi Kierkegaardem a Bergmanem

Ve 42 letech zemřel dánský teolog S. Kierkegaard (1813-1855), když se v akutním záchvatu paniky uchýlil do kostela. Desetidílný dánský televizní seriál „Ride upon the Storm" (česky: „Jízda na bouři") z roku 2017 z prostředí současné luterské církve je kierkegaardovské rozervanosti plný. Sleduje čtyři hlavní postavy z rodiny, kde po dvě století (devět generací) bývají muži duchovními – otce Johannese, jeho manželku a dva dospělé syny.

Sestup nastíněný ve více vrstvách

Shrňme osudy mladšího syna Augusta. Po vystudování teologie nepřijme výnosný post faráře v kodaňském sboru, neboť „nechce dělat tisíckrát to samé". Místo toho odletí jako vojenský kaplan do Afghánistánu. Zpočátku žehná – v souladu s předpisy – před akcí pouze vojákům a žádosti o žehnání technice zamítá jako „pověrčivé". Aby překonal bariéru, která se v důsledku toho mezi ním a mužstvem vytvoří, zúčastní se (na doporučení velitele) rutinně se jevící akce. Tým však upadne do léčky. V nouzi požehná August mužům i zbraním. Nakonec musí bojovat všichni přeživší a August nedopatřením zastřelí civilistku, která – po utišení vřavy – přebíhala přes ulici k dítěti.

V Dánsku se do Augusta pustí tisk, jemuž kdosi vyzradil, že žehnal zbraně. Navíc se ocitne v hledáčku vojenské policie, která vyšetřuje zabití afghánské civilistky po přestřelce. Na radu otce své selhání zapře. Zapírá dál a dál, což jej postupně psychicky rozloží a zničí … Právě zde je snad nejpozoruhodnější aspekt seriálu: vícevrstevnost. Augustův sestup má křesťanskou formu. Z postu sborového faráře přejde na post pouličního kaplana. Stará se o bezdomovce, pomáhá uprchlíkům bez dokladů. Do péče o nemocného muslimského uprchlíka zapojí manželku (lékařku) a poskytne mu azyl v prostorách fary svého otce. S dodatečným souhlasem otcovým, leč nakonec proti vůli staršovstva, a zejména biskupky. (Pikantní detail: Při volbě do úřadu kodaňského biskupa – na začátku seriálu – Johannes prohrál, neboť protikandidátce se podařilo vlákat jej do „politicky nekorektního" vyjádření o islámu. Podobně paradoxně se vrací více motivů …)

Komično při vší tragičnosti

Celý seriál, který sklidil dánské mediální ceny a nyní obchází televizní kanály mimo Dánsko (v německé verzi má název „Die Wege des Herrn", tedy „Cesty Páně", ve francouzské „Au nom du Pere", tj. „Ve jménu Otce"), není ničím jiným než sérií existenciálních zápasů a proher. (August umírá mladší, než zemřel Kirkegaard.)

Obsahuje i humorné momenty, byť pokaždé v rámci nepřekročitelných tragických limitů. Třeba když jeden z predikantů (kazatelů) v odlehlejším kostele Johannesova sboru volá Johannesovi, že v kostele není ani noha, zato se na bohoslužby dostavil člověk, který je pravou rukou biskupky (ta se chce neperspektivního kostela zbavit). Johannes narychlo sežene pár lidí včetně jednoho (pro ten účel zaplaceného) bezdomovce a doveze je na bohoslužby (kde poté bezdomovec vstává a sedá si „nestandardně"). Když se vizitace přežene, úsměvy ztvrdnou. Johannes predikantovi vynadá, že měl nejhorší kázání, jaké kdy slyšel. Ten následně na parkovišti zkolabuje a zemře…

Nebo když se Johannes v nemocnici probere z kómatu, spatří nad sebou biskupku a snaží se ji uchlácholit: „Nebudeme snad dělat problémy z pneumonie …" Biskupka odsekne: „O jaké pneumonii mluvíte? Měl jste otravu alkoholem!" (Předtím se jej drahnou dobu snažila přesvědčit, že chce-li nadále pracovat v církvi, měl by absolvovat protialkoholní léčbu…)

Nebo když se po předsvatební konzultaci snoubenka bez snoubence k Johannesovi vrátí a svěří se mu s pochybnostmi: nastávající se jí zdá dosud životem nedotčen. Johannes se neudrží a zvolá: „Tak se na svatbu vykašlete a žijte si dál podle svého!" A následně – pod tíhou negativních zkušeností z manželství vlastního – horuje proti instituci manželství, dokud si z dívčina zaraženého výrazu neuvědomí, že své výlevy přehnal …

Kromě prvků specificky dánských (např. diskrétního ujednání o účetním odepsání škod po bujaré oslavě tak, aby nic „neprosáklo ven", tj. za dveře místnosti, kde zasedá staršovstvo, k novinářům, potažmo k daňovým poplatníkům) prochází seriálem téma obecně protestantské, známé třeba z Bergmana či z Hanekeho – zápas o vymanění se z nadvlády tyranského otce, takto váženého duchovního. Dílo, zdůrazněme závěrem, vystihuje relevantní polohy kierkegaardovských zápasů víry, k nimž se tvůrci apriorně zaměření u náboženských témat na pitvořivé bonmoty a gagy nemají šanci ani přiblížit.

František Schilla

Bratr farář PhDr. Jan Pokorný – 100 let!

V neděli 9. prosince 2018 jsme si ve sboru Brno I při bohoslužbách v Červeném kostele připomenuli 100. narozeniny bratra faráře PhDr. Jana Pokorného.

V nedávných letech bylo zvykem (ještě před dvěma lety), že o jeho životních jubileích v církevním tisku informoval ponejvíce bratr farář Dr. Josef Veselý (a naopak). Dnes již však mezi námi mnoho vrstevníků pana faráře není (jsou-li jací), a tak je na mladší generaci, aby se tohoto čestného úkolu ujala.

Každé zastavení s panem farářem Janem Pokorným znamená i zamyšlení nad historií a životem sboru od jeho počátků až podnes, které je vždy spojeno s upřímnou vděčností Pánu Bohu, že přivedl tohoto kazatele do našeho sboru Brno I. Za faráře sboru byl zvolen a povolán v roce 1952 po administrativním rozdělení brněnského sboru na sbory Brno I a Brno II v roce 1951. Stal se tak v duchovenské službě jedním z pokračovatelů Václava Pokorného, zakladatele brněnského českého reformovaného sboru, se kterým jej pojí blízká rodinná vazba (dědeček – vnuk). Oba byli dlouholetými duchovními pastýři brněnského sboru, oba působili jako vedoucí faráři brněnského sboru v součtu 86 let.

Bratr farář Jan Pokorný se narodil před sto lety v pro naši vlast památném roce 1918, na den přesně se založením ČCE, 18. prosince. V bratru faráři máme dnes tedy mezi sebou přímého pamětníka založení sboru Brno I před 67 lety - a „živou připomínku" založení ČCE před 100 lety.

Studium bohosloví zahájil v roce 1938 na bohoslovecké fakultě v Praze. Po zavření vysokých škol v roce 1939 v něm pokračoval účastí na seminářích v Husově domě organizovaných bohosloveckou fakultou. Studium teologie mohl dokončit až po válce složením nepovinných odborných zkoušek. Do roku 1952 ještě dálkově studoval v Brně filosofii, ze které složil doktorát.

V brněnském sboru působil na popud synodní rady již od roku 1939. V roce 1942 byl jmenován diakonem a v roce 1943 byl zvolen vikářem. Ordinaci za vikáře sboru vykonal Dr. Josef Křenek 11. 4. 1943 v Blahoslavově domě. Podle sborových záznamů vystoupil na brněnskou kazatelnu poprvé 12. 10. 1941 a do druhé poloviny roku 1945 potom ještě 137x, poté odešel na sbor v Prosetíně, kde působil až do roku 1952. Zde se v roce 1947 oženil.

Když tedy bratr farář v roce 1952 nastupoval do farářské služby, brněnské prostředí mu rozhodně nebylo neznámé. Volba za faráře sboru Brno I proběhla 6. ledna a instalace se konala 25. května 1952 v kostele J. A. Komenského za vedení seniora Františka Ženatého.

Bratr farář Jan Pokorný na oslavě 90. narozenin

Bratr farář Jan Pokorný důsledně pokračoval a dál rozvíjel odkaz zakladatele brněnského sboru Václava Pokorného a jeho následovníků Viktora Hájka a Jana Přemysla Šebesty teologií tzv. christocentrismu, tedy soustředěním se na postavu Ježíše Krista a nabádáním k vděčnému životu podle směrnic přikázání. Své směřování na místě faráře sboru jasně naznačil, když při první schůzi staršovstva, kterou vedl (10. 3. 1952), poděkoval za přivítání bratrem kurátorem Havlíkem slovy: *„V brněnském sboru zaznívala dvě hesla: "Protož králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému moudrému Bohu budiž čest i sláva na věky věků."* (1 Tm 1,17) – a *"Myť pak kážeme Krista ukřižovaného." (1 K 1,23). Jsme na světě proto, abychom oslavovali Pána Boha. Tedy i naše práce v tomto sboru a v tomto místě má sloužit k tomu, abychom Pána Boha oslavili. Oslavíme jej pak tím, že věrným kázáním a poslušným životem budeme svědčit o posledním zachránci člověka, jím je sám Pán Ježíš Kristus."*

Sbor vedl dlouhých 40 let až do roku 1992, v letech 1969 až 1981 zastával funkci náměstka synodního seniora. Spolu s paní farářovou Alenou Pokornou vytvořili z brněnské fary místo, kam se často uchylovali se svými starostmi mnozí členové i nečlenové sboru. Dostávali zde pomoc a povzbuzení nejenom slovem, ale i materiálně, dost často prostřednictvím v té době nedostupných léků, které dokázali manželé Pokorní díky svým kontaktům v zahraničí obstarat. Ukončením povolání za faráře sboru na konci roku 1991 sice bratr farář sestoupil z kazatelen Betlémského kostela a kostela J. A. Komenského, ale díky svému mimořádnému obdarování pro práci mezi lidmi a pro jasný a srozumitelný výklad evangelia v každodenním životě zůstává ve sboru stále velmi viditelný. A taky díky výsledku a odkazu své dlouhodobé systematické práce. Práce, která nepřinesla velkolepé formální objevy, ale po-znání důležitosti drobných, mnohdy až neviditelných kroků, které provází člověka na jeho životní cestě a udržují ho v Boží blízkosti.

Jsme vděčni Pánu Bohu za všechno, co jsme mohli a stále můžeme my a všichni v okolí bratra faráře Jana Pokorného přijímat. Blahopřejeme mu k jeho mimořádnému životnímu jubileu a do dalších let přejeme jemu a jeho nejbližším přiměřené zdraví, klid, sílu a Boží požehnání. Přejeme, ať se může bratr farář ve sborovém i rodinném kruhu nadále těšit radosti ze zvěsti evangelia, které po celý svůj život předává svému okolí.

Václav Matoulek

Inzerce

Sbor ČCE Krucemburk nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí bytového domu. V obci je MŠ, ZŠ, ZUŠ, pošta, ordinace lékařů. Volný od února.

č. 8

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně. Informace u S. Hejzlara: tel.: 603 578 108; e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 13

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2019

16. ledna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
23. ledna 2019

Z obsahu

* *Slovo jako meč*
* *Dva koncepty lidství*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Davidovo vyznání
Žalm 139,3

„Sleduješ mou stezku, místo, kde ležím, všechny moje cesty jsou ti známy“.

Pro nás lidi bývá zpravidla těžké přiznat svá pochybení. Tolik selhání je možné zakrýt, zamaskovat, zamést pod koberec, zvláště když zapomeneme, že náš život není viditelný jen pro blízké lidi doma či spolupracovníky v zaměstnání. Před lidmi je možné věci skrývat, ale to není možné před svatým Bohem, naším Stvořitelem.

Není pochyb o tom, že Hospodin vidí do našeho srdce. Ví o zlých myšlenkách, zlých slovech i skutcích. Král David v žádném případě neměl čistý trestní rejstřík. Měl toho na svědomí dost a dost. A přece jen nám zůstává v něčem velkým příkladem. David litoval svého hříchu a svůj hřích vyznával. Jak k tomu došel? David získal hluboké vědomí Boží vševědoucnosti, moci a svatosti. Věděl, že Hospodin sleduje jeho život, zná místo, kde se David nachází a zná Davidova pokušení, touhy i naděje. Bůh nepotřebuje monitorovat naše hovory přes mobilní telefon, nemusí pomocí navigace sledovat, kde se právě nacházíme. Bůh Stvořitel nás zná lépe, než známe my sami sebe. Jeho pohledu nic neunikne. Toto přesvědčení vedlo Davida k tomu, že Hospodinu sám a dobrovolně znovu otevřel svůj život. Davidovy modlitby a písně obsahují častá vyznání Boží velikosti, moci a milosti (Ž 139).

David je vzorem zbožnosti, která dospěla k poznání, že život je třeba žít „coram Deo“ – před Bohem, v Boží přítomnosti. David ví, že nemá cenu před Bohem utíkat. To nejlepší je Bohu se odevzdat, vyznat a otevřít mu svůj život a poprosit za milost odpuštění. Útěk před Bohem je nesmyslný! Jak by mohlo stvoření utéct svému Stvořiteli? Je ztrátou času dělat to, co nemá naději na úspěch. Zato život v Boží přítomnosti má svou velkou hodnotu a vede na hlubinu bezpečí.

Pavel Černý
kazatel Církve bratrské,
předseda Kostnické jednoty

Možná poslední pražský “tradiční” novoroční ohňostroj. Stále více lidí včetně rady magistrátu se přiklání k tomu, aby v následujících letech nahradila ohňostroje a dělbuchy světelná show, která nestresuje zvířata.

O naději

Asi bychom se všichni shodli, že jen málokteré slovo má tak silný emocionální náboj jako naděje. Nedávno jsem četl následující slova: Člověk nezestárne tím, že je na tomto světě už řadu let. Zestárne tím, že opustí svůj ideál. Léta mohou přidat vrásky na jeho kůži, ale opustí-li člověk svůj ideál, přestane-li mít naději, objeví se mu vrásky na duši. Jinými slovy stáří ale i mládí není o tom, kolik nám je let, ale zda ještě máme naději.

Ztrátu naděje v češtině vyjadřujeme slovy, už to nemá smysl. V tomto rčení zaznívá zajímavá stopa, kdy naději spojujeme se smyslem. Myslím, že přesně zde je dilema naší doby, které by se dalo vyjádřit slovy, že sice umíme lidský život prodloužit jako nikdy v dějinách, ale často mu nejsme schopni dát smysl. A možná i proto tolik lidí v naší zemi navzdory ekonomické prosperitě a hospodářskému růstu naději neprožívá.

Právě o naději jsme četli v příběhu, který se odehrál v jednom malém městě jménem Kafarnaum, kde se před 2000 lety odehrál zázrak, který se dostal i do Bible. Už ve slově zázrak slyšíme slovo zazřít. Pojďme tedy společně zazřít to, co je za zrakem – tedy co zázrak, který Ježíš udělal, znamenal a znamená pro nás lidi 21. století v České republice.

K lidem se donese zpráva, že přichází jakýsi Ježíš, který přináší naději na uzdravení. Brzy je Ježíš obklopen mnoha lidmi, stejně jako je obklopen lidmi každý o kom se rozkřikne, že přináší naději, zvláště naději na uzdravení. Protože se

k němu pro množství lidí nedá dostat, pár vynalézavých jedinců vyleze na střechu, rozebere ji a spustí svého nemocného kamaráda k Ježíšovi s nadějí, že ho Ježíš uzdraví. Když se díky tomuto krkolomnému kousku nemocný dostane před Ježíše, když už to konečně vypadá, že se naděje promění v realitu, Ježíš najednou začne povídat něco o odpuštění hříchů…

Jak asi uvažovali lidé, kteří rozebrali střechu a nemocného spustili k Ježíšovi? Asi úplně stejně jako vy, kdybyste přišli se svojí nemocí k nejlepšímu specialistovi v naší zemi a on by vám místo léčby začal něco kázat. Možná v hlavě ochrnutého probíhal tento monolog: *„Odpuštění hříchů je fajn, vím, že o tom mluvíváš, ale zdraví je zdraví. To je můj palčivý problém, kvůli kterému jsme rozebrali střechu. To jsi Ježíši tak natvrdlý, že ti to nedošlo? Zklamal jsi*

Marek 2,1–12

moji naději.“ Proč Ježíš místo okamžitého uzdravení, tedy splnění nadějí, mluví o odpuštění hříchů? Ježíš otázkou zda je snazší odpustit hřích nebo uzdravit vlastně říká toto. *„Vím, o vašich problémech a očekáváních. Jenže problémy tohoto nemocného a každého člověka jsou ještě hlubší a větší než je jeho tělesný stav.“* Ježíš vlastně říká, že když uzdravím tvoje tělo, tedy splním tvoji momentální naději, nějakou dobu budeš mít pocit, že už nikdy nebudeš nešťastný. Jenže euforie opadne a až ti otrne, opět přijde pocit nespokojenosti. Jde totiž o to, že kořeny lidské nespokojenosti sahají hlouběji než k tomu, jaké máme zdraví, kolik máme přátel, co jsme vystudovali,

Dokončení na str. 2

Pozor na mezery!

Tlampač v londýnském metru opakovaně varuje své cestující před mezerou mezi podlahou vlaku otevřených dveří a pevnou dlažbou nástupiště. Činí tak pregnantním výrazem „Mind the gap!“ Je to oprávněné varování; znám ženu, která v pražském metru nechtěně opřela svou berli právě do té mezery a při následném pádu si zlomila ruku.

S překvapením jsem se dočetl v novinách, že se maďarský ministr zahraničí zúčastnil v Praze konference o pronásledování křesťanů ve světě. Jedno překvapení bylo v tom, že jsem předtím o žádné takové konferenci nečetl v církevním ani v jiném tisku. Druhé a větší překvapení však bylo jeho sdělení, že maďarská vláda finančně přímo podporuje výstavbu škol v Iráku, Sýrii a Jordánsku a že poskytuje mladým křesťanům těchto zemí stipendia, financuje provoz nemocnic i rekonstrukci křesťanských kostelů v Libanonu. Tam prý jsou křesťané postihováni největší nenávistí. Toto je podle jeho názoru snad největší bolest naší doby. A zdůrazňuje: Evropa se nemá vzdalovat od svých duchovních základů, které jsou křesťanské! Podivuhodná shoda i neshoda s českým vládním názorem. Českému ministerskému předsedovi jsou zřejmě křesťanské duchovní základy lhostejné, asi i neznámé. Avšak v tom, že

Dokončení na str. 2

V roce 2018 jsme od našich milých dárců přijali tyto finanční příspěvky, za které velice děkujeme.

Farní sbor ČCE Benešov	1.000 Kč	bratr Nečas Jaroslav – Česká Třebová	3.000 Kč
Farní sbor ČCE Lysá nad Labem	1.352 Kč	sestra Paulů Herta	2.000 Kč
Farní sbor ČCE Praha Jižní Město	3.000 Kč	bratr Paulus Tomáš – TAXOM – Poděbrady	5.000 Kč
Farní sbor ČCE Praha 5 Smíchov	5.000 Kč	bratr Pawlica	2.400 Kč
Sbor CB Bystré u Dobrušky	4.000 Kč	bratr Petratur Michal	500 Kč
Sbor CB Jilemnice	1.000 Kč	bratr Pietak Stanislav	1.000 Kč
Sbor CB Ostrava	1.443 Kč	bratr Przeczek Kazimír	200 Kč
Sbor CB Praha 9 Horní Počernice	2.500 Kč	sestra Rausová Rút	500 Kč
sestra Bartňová Dana	1.000 Kč	bratr Schilla František	3.000 Kč
bratr Bistranin Jan	300 Kč	sestra Slavíková Oluše	200 Kč
bratr Fifka Ladislav	500 Kč	bratr Škrabal Zdeněk	1.000 Kč
bratr Hanus Ladislav – Horní Holetín 2	14.000 Kč	bratr Šlechta Miroslav	2.000 Kč
Hanušovi – Mezileč	1.000 Kč	sestra Švábová Jaroslava	400 Kč
sestra Hlavsová J. – Praha 4	10.000 Kč	bratr Švařiček Jaroslav	2.000 Kč
sestra Jaroměřská Jiřina	6.000 Kč	bratr ing Toušek Daniel – Praha 10	10.000 Kč
sestra Jechová Bohumila – Hor. Počernice	2.000 Kč	bratr Trnka Jan – Praha	2.500 Kč
sestra Klementová Daniela	2.000 Kč	sestra Vedralová M. – Praha 10	2.000 Kč
bratr Kraus Jaroslav	2.000 Kč	sestra Vorlová Miriam – Klokočov	1.000 Kč
bratr ing. Krůta Zdeněk	650 Kč	bratr Vyskočil Jaromír	1.000 Kč
bratr Marek Vojtěch	2.000 Kč	nejmenovaní dárci	67.308 Kč
bratr Medek Petr	2.000 Kč	celkem	169.753 Kč

Z církví doma i ve světě

Protestanté v Hongkongu nosí černou na podporu čínských křesťanů

Stovky protestantů se 23. a 30. prosince zúčastnily svých bohoslužeb v kostele, oblečeni v černé barvě, aby projevili solidaritu s pronásledovanými křesťany v Číně. Myšlenka nosit smuteční černou vznikla s cílem zvýšit povědomí o osudech mnoha protestantských komunit v Číně, uvádí Evangelical Focus. Za iniciativou stojí pět skupin a byla zorganizována progresivními křesťanskými skupinami a jednotlivci, kteří vydali výzvu k jednání, protože „Kristus je pronásledován, církev v Číně je pronásledována". Toto gesto následuje po zásahu úřadů ve třech velkých neoficiálních protestantských církvích. Pastor a jeho manželka byli zatčeni společně se stovkou dalších členů komunity a obviněni z „podněcování rozvratu vůči státní moci". Ve skutečnosti chtěli pouze uctívat Boha mimo oficiálně řízené komunitní církve.

dle www.krestandnes.cz

Egyptský prezident otevřel největší katedrálu na Blízkém východě

Egyptský prezident Abdal Fatáh Sísí 6. ledna otevřel poblíž Káhiry největší křesťanský kostel na Blízkém východě. Nová katedrála stojí zhruba 45 kilometrů východně od Káhiry ve vznikající správní metropoli země. Má pojmout více než 8000 věřících, takže jde o největší křesťanský kostel v oblasti Blízkého východu. Katedrála byla slavnostně otevřena vpředvečer vánočního svátku, který egyptští Koptové slaví 7. ledna. Sísí se v novostavbě zúčastnil společně s mnoha dalšími pozvanými hosty bohoslužby, informovala agentura DPA. Patriarcha koptské církve Tavadros II. označil otevření katedrály, kterou ještě čekají poslední stavební práce, za bezprecedentní událost. Také Vatikán zveřejnil videoposelství papeže Františka, který popřál Egyptu, Blízkému východu a světu mír a blahobyt. Koptská církev podle něj i v nejtěžších chvílích dokázala podávat "skutečné svědectví víry a lásky k bližnímu".

Nová katedrála má být symbolem náboženské tolerance, soudržnosti a jednoty severoafrické země. Křesťané tvoří odhadem přibližně deset procent egyptské populace, která čítá přes 90 milionů lidí. Soužití křesťanů a muslimů je většinou pokojné, ale v některých venkovských oblastech se opakovaně vyskytuje i napětí.

podle ČTK

V Rakousku proběhl první sňatek osob stejného pohlaví

Dvě ženy se 1. ledna vzaly v Rakousku jako vůbec první pár osob stejného pohlaví. Stalo se tak poté, co vstoupilo v platnost zrušení zákonné úpravy, na jejímž základě mohly uzavírat sňatky jen heterosexuální dvojice. Informovala o tom agentura AP. Nicole Kopauniková a Daniela Paireová se vzaly krátce po půlnoci v obci Velden v jižní části země. Obě ženy ve věku 37 let byly čtyři roky zasnoubené.

Rakouský ústavní soud ještě v prosinci 2017 rozhodl o zrušení zákonné úpravy, na jejímž základě mohly uzavírat sňatky jen dvojice osob rozdílného pohlaví. Osoby stejného pohlaví mohly využívat pouze institut registrovaného partnerství.

Podle rozhodnutí soudu bylo rozlišování uvedených právních institutů podle toho, zda jde o vztahy mezi různými nebo stejnými pohlavími, v rozporu s ústavním zákazem diskriminace na základě osobnostních rysů, mezi které patří i sexuální orientace.

Vládní strany Rakouská lidová strana (ÖVP) a Svobodná strana Rakouska (FPÖ) odmítaly párům se stejným pohlavím povolit sňatky. Rozhodnutí soudu však budou respektovat.

www.krestandnes.cz

Pozor na mezery!

Dokončení ze str. 1

se má postiženým v Africe a na Předním východě pomáhat v jejich zemích a ne zde, je shoda. Jak podivuhodně propletený je současný duchovní svět!

Českobratrská církev uspořádala těsně před Vánoci – vedle slavnosti v Obecním domě – ještě jinou ve Valdštejnském paláci, díky senátoru Šilarovi. To bylo mezinárodní setkání na téma „Církve ve střední Evropě v převratném roce 1918". Na tomto setkání dostali slovo vedle českých a slovenských znalců také i zástupci okolních národů: německý, rakouský, polský i maďarský. Všichni se pokusili postihnout, jaký vliv měl rok 1918 a jeho následky na jejich národy a jak byly tyto následky v jejich zemích vnímány. Tu se ukázalo, že naše české vděčné nadšení nad výdobytky převratného roku 1918 naši sousedé většinou nesdíleli! Šťastný obrat jedněch může přinášet také nechtěnou bolest jiným. Jak rozličné pohledy a zkušenosti mohou hýbat různými skupinami – třeba jsou nám prostorově blízko! A my o tom ani nevíme, nevšimneme si. Není toto největší nebezpečí naší doby? Jaké jsou mezi námi duchovní mezery!

Ano, křesťanské poselství je v současném světě statisticky na ústupu. Avšak může ono, byť nepojmenováno, vnášet i do veřejných vztahů vzájemnou pozornost a důvěru? Pán Ježíš se se svými učedníky loučil také i slovy: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým." (Jan 13,35) Ta láska ať se projevuje také citlivou pozorností vůči sousedům i dalším bližním. Nejen horoucími výlevy. Citlivá ohleduplnost vůči bližním, zvědavost na jejich pocity a zkušenosti nás může překvapit, když objevíme, že je mezi námi mnoho mezer nedorozumění. Učme se tyto mezery vnímat a sledovat, zaplňovat i odstraňovat. Jak lapidárně se to dá vystihnout: Mind the gaps!

Blahoslav Hájek

O naději

Marek 2,1–12

Dokončení ze str. 1

v jakém jezdíme autě nebo kolik peněz máme na kontě. Víme, že i v zemích, kde je skvělá lékařská péče, kde je vysoký životní standart, se lidé trápí a trpí beznadějí. Kde je tedy problém? Když se Ježíš místo okamžitého uzdravení zeptá, co je těžší, zda odpustit hřích nebo uzdravit tak vlastně řekne, že největším problémem, dokonce větším, než nemoc, je hřích.

Jenže co je hřích? V obecném podvědomí je hřích to, že kradu, jsem nevěrný, lžu a nevím co ještě. Křesťanství je potom vnímáno jako poněkud úzkoprsá snaha člověka oloupit o těch pár potěšení, které na tomto světě má. Jenže toto je poněkud zjednodušená představa. Hříchem člověka, od kterého se odvíjí vše další, je pýcha, tedy, že si hraje na Boha, že se mu staví na roveň, že žije, jako by Bůh nebyl. Jenže něčím Boha nahradit musíme. Na něčem život postavit musíme. Do něčeho musíme vložit svoje naděje. Problém je, že pokud postavíme svoji naději, hodnotu ale i štěstí, na zdraví, lásce, práci, sportu, úspěchu, pak se jedná o něco nepochybně důležitého ale zároveň velmi křehkého a nestabilního.

Hřích tedy především neznamená dělat špatné věci, ale klást dobré věci na místo, které byly vyhrazeny Bohu. Pokud totiž existuje Bůh, který nás stvořil, pak nejhlubší zákoutí naší duše, naše nejhlubší naděje nemůže uspokojit láska, sláva, zdraví ale pouze autor lásky, slávy a života. Ježíš vlastně chromému řekne, že největším problémem člověka, kořen beznaděje je v tom, že se vzdálil Bohu, ale zároveň že skrze odpuštění hříchů vede cesta zpět, k obnově vztahu s ním.

A o vztah s Bohem v křesťanství běží především, nikoli o dokonalost, protože té stejně nedosáhneme a pokud si některá církev nebo jednotlivec myslí, že jí dosáhl, pak se jí snadno stane to, co v tomto fiktivním příběhu: Byl jednou jeden vyhlášený hříšník, kterého exkomunikovali z církve. Se svým trápením se nakonec obrátil k Bohu se slovy: Pane, nechtějí mě pustit dovnitř, protože jsem hříšník. Bůh mu na to odpověděl. Prosím tě, co si stěžuješ, mě tam taky nepustili.

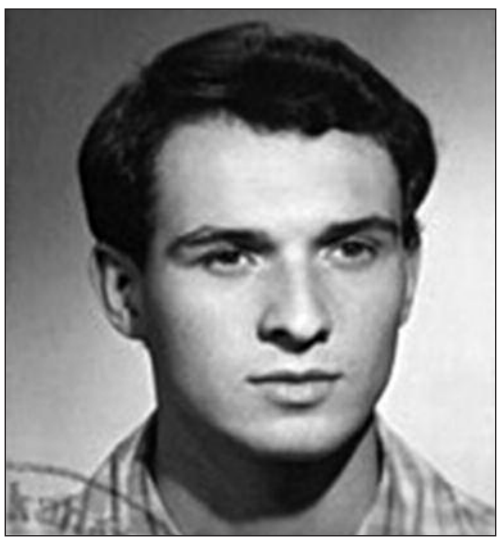
V příběhu o naději je nakonec chromý uzdraven. Splnily se jeho naděje a dostal další šanci.

Na závěr bych chtěl položit otázku, na níž již v tomto příběhu odpověď nenajdete – jak nakonec uzdravený chromý dopadl? Zemřel… tak jako všichni lidé. Klíčové ale bylo, zda zemřel jako ten, komu byly odpuštěny hříchy, kdo odešel smířen s Bohem, kdo Ježíše poznal nejen jako toho, kdo mu kdysi zkvalitnil život, ale především jako toho, kdo se mu stal přítelem, zachráncem a tím, kdo naplnil jeho naději a touhu po věčnosti. A to je otázka, která přesahuje tento příběh. Je to otázka, která míří na každého člověka, na každého z nás. Přál bych každému z nás, abychom mohli Ježíše poznávat jako toho, kdo i dnes koná zázraky ale i jako toho, kdo se stává naším přítelem a průvodcem. Cesta k Pánu Bohu je otevřená pro každého. Přeji v roce 2019 každému naději, která neselže a kterou dává Bůh…

David Novák.
předseda Rady Církve bratrské

kázání na novoroční ekumenické slavnosti ve sboru CB v Černošicích
1. ledna 2019

Palachova oběť

Jan Palach (11. 8. 1948 – 19. 1. 1969

Vnímání sebeoběti Jana Palacha bylo rozporné od samého počátku. V tomto článku se vůbec nebudu zabývat nesmysly v podobě „teorie" Viléma Nového o „studeném ohni", který prý vymyslely západní špionážní centrály, jež Jana Palacha obalamutily, protože mu slibovaly, že se mu vlastně nic nestane. V době, kdy Jan Palach dokonal svůj čin, si ho naprostá většina národa velmi vážila, byť mnozí jeho čin považovali za nesprávný, a to buď z důvodů náboženských (klasická křesťanská etika zapovídá sebevraždu), nebo kvůli přesvědčení, že živý člověk toho z principu dokáže víc než mrtvý (což považuji za značně diskutabilní).

Domnívám se, že všechna pro a proti, uváděná těsně po Palachově činu, zaznívají i dnes, 50 let po této události.

Co vlastně Palachův čin znamenal? Jaký měl smysl?

Předně je třeba jasně říci, že se nejednalo o sebevraždu. Výraz sebevražda nemůže stát sám o sobě – je odvozen od slova vražda, a vraždit Jan Palach nechtěl, a to ani sebe, ani nikoho jiného. Sebevraždu člověk někdy páchá, když není spokojen se svým životem. Palach byl zřejmě také nespokojen se životem, ale nelze říci, že se svým osobním životem. Nechtěl se smířit s životem ve lži, v přetvářce, v pokrytectví, v nesvobodě. Ano, lze legitimně zastávat názor, že tuto nespokojenost lze projevovat celou řadou jiných prostředků; bylo by ale ohavnou křivdou na Janu Palachovi, kdybychom ho vinili ze slabosti.

Pokud Palachův čin nebyl sebevraždou, o jaký čin se vlastně jednalo? A je to čin legitimní z hlediska biblického?

Dnes už si patrně málokdo pamatuje, že forma protestu, kterou Palach zvolil, byla poměrně dobře známa z tehdejšího Vietnamu, kde se (zejména v polovině šedesátých let) upálila celá řada budhistických mnichů na protest proti americké intervenci. Sebeupálení jako forma politického protestu tedy nebylo něčím neznámým. O upalujících se vietnamských mniších se vědělo – psalo se o nich na titulních stránkách všech světových deníků a Jan Palach o nich jistě četl nebo slyšel. My křesťané jsme si vždy vysoce cenili mučednické smrti, která byla vyjádřením věrnosti poznané pravdě. Palachovu smrt bychom ale těžko mohli označit za klasické mučednictví. I když… Mučedník se řeklo řecky **martys**, což znamená svědek. A Palach jistě svého druhu svědkem být chtěl: Chtěl dosvědčit, že jsou hodnoty, za něž stojí za to umírat, a že jsou zde lidé, kteří nejsou ochotni sklonit hlavu a žít ve lži a přetvářce. A – přinejmenším dle mého názoru – to skutečně svým činem dosvědčil.

Přesto ovšem cítíme, že o klasické křesťanské mučednictví se nejedná. Křesťanský mučedník si život nebere sám – jsou to jiní, kdo jej oň připravují. Křesťan vychází z přesvědčení, že život nám byl dán darem. Sami jsme si život nedali, tudíž sami nemáme právo se o něj připravit.

V tomto článku mi rozhodně nejde o to, Palachův čin někam zařadit nebo jej nějak oznámkovat. Chápal jsem ho jako protest a jako výzvu. Ostatně Palach zveřejnil dva své požadavky: Aby byla zrušena cenzura a aby se zastavilo vydávání Zpráv, deníku vydávaného sovětskými okupanty. Nedošlo mu, že tyto dva požadavky jdou vlastně proti sobě. Jistě by bylo možno Jana Palacha za tento rozpor kritizovat. Domnívám se však, že ať už by měl Jan Palach požadavky jakékoli, byly vždy druhotné vůči činu samotnému.

Vím, že Friedrich Nietzsche měl pravdu, když napsal, že „krví se nedokazuje pravda". Tento výrok je varováním: Ochota za nějaké přesvědčení zemřít sama o sobě nedokazuje, že toto přesvědčení je správné. Lidé někdy umírali, protože považovali za pravdu něco, co bylo ve skutečnosti omylem či bludem.

Nicméně setkáme-li se u někoho s ochotou zemřít za vlastní přesvědčení, měli bychom přinejmenším zpozornět. Někdy tím člověk skutečně dosvědčí, že existují hodnoty, kterým vnější divák – nebo i sám pachatel – nerozumí. Pro nás, kdo jsme tehdy žili, byl Palachův čin svého druhu povzbuzením. Palach byl ochoten zemřít, ale v mnohých z nás paradoxně posílil touhu žít – ne ovšem ve smyslu „vegetovat", ale žít pravdivě, nepoddat se neupřímnosti, nepoddat se lži – a celá sovětská okupace a celá následná normalizace byla založena na lži. Nadto byl Palachův čin určitým kamínkem v celkové mozaice, která vyjevovala, co je to vlastně komunismus. Pokud si někdo i po masakrech při maďarské revoluci v roce 1956 dělal iluze, že komunismus nějak souvisí s humanismem, po potlačení Pražského jara v roce 1969 o tyto iluze musel nutně přijít. Palachův čin sám o sobě by to způsobit nemohl, stejně jako atentát na Heydricha neudělal ze všech Čechů odbojáře. Nicméně byl přinejmenším dokreslením situace. Kdo tomu chtěl rozumět, ten to pochopil.

Dan Drápal

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 14

Pokračování z minulého čísla

mamko, nesmíš zoufat, můj tatko! Odevzdejme se všichni do vůle Pána Boha a buďme trpěliví. On nám jistě pomůže. Váš syn a bratr Pepča."

Několik hodin před popravou bratr Slabý píše svým rodičům: *„Moji nejdražší, píši Vám svůj poslední dopis. Dnes v 18 hodin přijde chvíle, kdy předstoupím před svého Pána. Věřím, že mne přijme do své náruče. Věřte, nejsem smutný. Umírám mladý. Tak málo jsem toho na světě dokázal. Mánino a Haničko, pečujte o rodiče, dejte jim všechno v jejich stáří. Pozdravujte moje kamarády a přátele. I na Vlastu vzpomínám. Byla to moje první a jediná láska. Řekněte jí to. Děkuji Ti, mámo, za všechno a Tobě, táto, také. Buďte s Bohem. Pane faráři, děkuji Vám za všechno a prosím, stůjte při mých drahých v těch prvních dnech. Teď je 11 hod. Za sedm hodin již nebude moje tělo cítit nic. Umírám se vzpomínkou na Vás doma, se slovem Božím na rtech, v důvěře, že přijdu k Němu. S Bohem a na shledanou. Snažil jsem se být věrný sluha Boží i dobrý člověk. Psáno v Drážďanech dne 18. srpna 1944 v 11 hod. Váš syn a bratr Pepča."*

Bylo podniknuto mnoho cest na záchranu bratra Slabého. Cynický nacismus však neznal milosrdenství a dvaadvacetiletý dobrý a zbožný chlapec musel položit hlavu pod sekyru katovu."

Prošli jsme v jeho síle, Kalich 2003

Výslech na gestapu

22. září 1944

„Českobratrský farář Jaromír Klimecký byl vyslýchán 4 hodiny na gestapu v Plzni. Tento duchovní je známý svými nebojácnými kázáními, pro která ho jeho přátelé již ně-kolikráte varovali před nebezpečím zatčení, ale neuhnul, nepovolil. Jeho kázání, proslovy při svatbách nebo pohřbech jsou nekompromisně národně procítěné, ryze demokratické. Není proto divu, že farář Klimecký je všeobecně oblíben, neboť také kdekomu pomáhá radou, skutkem, intervenuje apod."

Kronika měs. Rokycany, 1938–1947

Rekonstrukce sborové budovy v Rokycanech postižené náletem v dubnu 1945

„Vážený bratře seniore, k přípisu br. seniora Videmana Ti na Tvou žádost o rekonstrukci sborové budovy v Rokycanech sděluji:

V posledních dnech války koncem dubna 1945 byl na nádraží v Rokycanech přivezen vlak s municí, který byl po několika hodinách napaden americkými bombardovacími letouny. Naštěstí žádná bomba nezasáhla vlak, protože následky by bývaly byly pro přilehlou část katastrofální. Ovšem i tak byly škody veliké a to na budově nádraží, na spořitelně, na okr. nemocenské pojišťovně a na budově našeho sboru. Detonacemi byla celá naše budova silně poškozena. Všechny dveře byly vytrženy, okna vybourána, příčky zdí zříceny, stropy bytu faráře v 1. poschodí strženy atd. Bylo nutno vystěhovat rodinu faráře i rodinu kostelníka. Rodině faráře bylo přikázáno přístřeší ve třídě hospodářské školy spolu asi s 20 jinými rodinami. Rodina kostelníka se vystěhovala do domku dcery na předměstí Rokycan. Po slavnostním vyhlášení Československé republiky dne 5. května 1945 a po děkovných bohoslužbách dne 6. května, jichž se zúčastnilo i na 100 amerických vojáků, již 7. května byly zahájeny přípravné práce k rekonstrukci sborové budovy. Práce na rekonstrukci trvala půldruhého roku a podílelo se na ní mnoho bratří ze sboru. Také národní výbor v Rokycanech nám vycházel neobyčejně vstříc při nákupu materiálu. Celá rekonstrukce stála na 1,000.000 Kčs a další přístavba 250.000 Kčs staré měny. Rodina faráře se přestěhovala v polovině května ze školní budovy na kruchtu kostela i s 2 malými dětmi a bydlela tam do Vánoc 1945."

Z informačního dopisu evangelickému senioru Miroslavu Rodrovi

Výzva Národního výboru

4. květen 1945

„Občané!

V těchto historických hodinách obracíme se k Vám s výzvou, která má zabrániti jakýmkoliv výstřelkům v našem městě. Naší první starostí je zachování klidu. Za bezpečnost města ručí vrchní strážmistr Grayner, který je pro tuto funkci zmocněn z české strany. Jakékoliv rabování a krádeže budou co nejpřísněji potrestány, v každém závažném případě ihned smrtí zastřelením.

Správa města se stará o zajištění zásobování obyvatelstva pro příští měsíce. Obyvatelstvo má možnost viděti přesouvání zásob potravin na různá místa. Uvidíte-li jakýkoliv případ krádeže nebo zašantročování potravin, ihned jej hlaste na četnické stanici. Pro výstrahu jmenujeme politování hodnou událost v Klabavě, kde bylo zajišťováno značné množství masa (u firmy K. Šůla) a kde osm občanů dalo se strhnouti chamtivostí a kradli z otevřených povozů ve velikém množství masové konservy. Počínání těchto občanů, kteří se neštítili snížiti se ke sprostým krádežím, když se jednalo o zajištění zásobování všeho obyvatelstva, bude náležitě vyšetřeno a podle velikosti zločinu potrestáno.

Pokračování příště

Matematika a pohled na svět

Psát o matematice v Evangelickém týdeníku je asi dost neobvyklé. Matematika však výrazně utváří myšlení, způsob vidění světa, a tedy i vnímání Božího stvořitelského díla. Žel, ve společnosti jsou o ní rozšířeny mylné představy. Pod pojmem matematika si lidé představují leccos, většinou cosi mezi schopností vykonávat základní početní výkony (a to nepovažují za nutné - od toho jsou přece kalkulačky a podobná zařízení) a orientací ve finanční a pojistné matematice. Není divu, že ji pak považují za něco nezáživného, odděleného od světa a života. Konec konců, ani finanční či pojistná matematika není vyjádřením nějakých obecně ve světě platných, na člověku nezávislých zákonitostí - jde především o určitá svým způsobem promyšlená "pravidla hry", která banky a pojišťovny předkládají svým klientům. Nicméně, i v dnešním světě, plném výpočetní techniky, si mnozí lidé uvědomují, že matematika slouží k rozvoji myšlení. Tuto její nezastupitelnou roli vyjadřuje jeden ze dvou citátů, které jsem míval vystavené ve své pracovně. Jde o slova Michaila Vasiljeviče Lomonosova (1711-1765): *"Matematiku už proto je nutné studovat, poněvadž ona rozum do pořádku dává."*

Krátce před druhou světovou válkou vyšla v Holandsku známá Einsteinova a Infeldova kniha *"Fyzika jako dobrodružství poznání"*. Už její název naznačuje něco, co k plně prožívanému lidství neodmyslitelně patří - radost z poznávání, doprovázená určitým dobrodružným napětím v očekávání něčeho nového. Takto prožívané poznávání ovlivňuje a prohlubuje postoj člověka k světu.

Einsteinova-Infeldova kniha se týká fyziky, tedy přírodní vědy. Matematika za takovou bývala považována, avšak dnešní její postavení mezi vědními obory je jiné. V klasické matematice vedle sebe existují dva základní přístupy - formalismus a platonismus. Zjednodušeně, první považuje svět matematiky za velice důmyslnou lidskou konstrukci (a jako taková tedy mezi přírodními vědami nemá co dělat), druhý přijímá svět matematiky jako něco objektivně existujícího a člověka přesahujícího (tedy sice v ní nejde o přírodu v běžném smyslu slova, avšak o poznávání Božího stvořitelského díla ano). Snad největší osobnost matematické logiky minulého století, brněnský rodák *Kurt Gödel* (1906-1978), byl matematickým platonikem a svými pracemi tento pohled na matematiku významně podpořil. Setkal jsem se s názorem, že mnozí matematici, kteří se hlásili k formalismu, tak činili, protože se to "slušelo", a ve svém nitru byli platoniky.

Matematika jako předmět poznávání působí na lidské nitro. Rád si připomínám slova významného slovinského matematika, rektora Lublaňské university *Josipa Plemelje* (1873-1967), která jsem před více než 40 lety četl vytesaná do jeho pomníku v jeho rodném Bledu a která jsem si vedle Lomonosovova citátu vyvěsil v pracovně: *"Matematika je mi životní potřebou a uměleckým požitkem"*. Umělecký obdiv k matematické realitě lze prožívat v různých oblastech matematiky. Pokusím se naznačit jednu matematickou úvahu, kdy je člověk veden za hranice poznatelného světa a přirozenou reakcí je údiv - údiv před bohatostí Božího tvůrčího díla. Pokud se následující odstavec bude někomu z čtenářů zdát "příliš matematický", může jej přeskočit a pokračovat odstavcem dalším.

Člověk své poznání vyjadřuje různými texty (články, knihami či encyklopediemi), případně doplněnými obrázky. Dnes nejen texty, ale i obrázky se ukládají do paměti počítačů, tedy ve formě posloupností dvojkových číslic. Každý v počítači zapsaný poznatek je tak vlastně dvojkově zapsaným přirozeným číslem. Znamená to, že veškero lidské vědění se "vejde" do množiny všech přirozených čísel. Přirozených čísel je nekonečně mnoho, avšak je to to "nejmenší" nekonečno, které matematika zná. Matematika pracuje i s "většími" nekonečny; takové nekonečno představuje mj. množina všech reálných čísel, jimiž vyjadřujeme hodnoty fyzikálních veličin, jakými jsou např. délka či čas. V platónském pojetí existují reálná čísla nezávisle na člověku a člověk je v plnosti nemůže pojmout, protože jeho poznání "se vejde" do nejmenší nekonečné množiny. Naprostou "většinu" reálných čísel nemůžeme vyjádřit, je jich příliš mnoho. Při tom však k popisu skutečnosti onu velikou množinu reálných čísel potřebujeme, fyzikální a technické vědy by se bez nich neobešly.

Matematika tak zcela racionálními, exaktními prostředky vede člověka za hranice rozumem a smysly poznatelného světa. Existující realita přesahuje poznatelnou realitu. Člověk je tak veden k pokoře ve vědomí toho, že nikdy celou realitu nepozná. Vždy bude něco, co nás přesahuje. Věřím, že angažované studium matematiky, poznávání jejího světa, vede k prožitku pokory a úžasu před velkolepostí jsoucna, nad nímž stojí Boží majestát.

Člověk žije ve světě a poznává jej. Toto poznávání člověka formuje. Plemeljovo "vyznání" naznačuje propojení rozumového a citového poznávání. Vnímání světa utvářejí společně věda a umění. Matematika v sobě obojí propojuje. Korektní poznání v nejrozmanitějších přírodovědných i humanitních oborech je dnes nemyslitelné bez matematiky. Matematika při tom dosahuje až za rozumově poznatelný svět, a tím přináší něco hlubšího, co člověk není s to popsat. Matematika takto chápaná je způsobem vidění světa. Vede k exaktnímu vnímání skutečnosti a zároveň k prožitku velikosti bytí a k osobní pokoře. Vyvádí za hranice materiálního, rozumem a smysly poznatelného světa a směřuje tak k určité "vyhlídkové pozici" do světa ještě nepředstavitelně většího a krásnějšího, o němž svědčí Písmo sv. a s nímž jsou spojena Boží zaslíbení.

Jiří Nečas

Ztělesnění víry

Reformace razí heslo „sola fide", „pouhou vírou". Otázkou však je, zda, kde a jak se toto výstižné a výrazné heslo uplatňuje a zachovává v životech evangelických církví. Žít „pouhou vírou" totiž rozhodně není žádnou samozřejmostí. To ví velmi dobře i apoštol. Chápeme však plně Pavlův nekompromisní, vážný zápas o evangelijní svobodu? Ve hře je v dané situaci opravdu mnoho. Proto ona Pavlova bojovnost a vyostřenost i tvrdost formulací. Proto chybí v listu Galatským poklidný, umírněný a rozvážný tón. V dané chvíli je nutno říci zcela jasné a zřetelné slovo, byť i někomu bylo nepříjemné a pramálo po chuti. Řeší se zásadní otázka: Komu a čemu mohu důvěřovat cele a bez výhrad? Co je nutné pro spásu, pro naplněný a smysluplný život? Jaká je má, naše situace před Bohem? Kdo dává život – Ježíš Kristus, anebo nějaký zdatný a obdivuhodný lidský náboženský výkon?

Pouhá víra leckomu nestačí. Proto člověk rád vyhlíží různé zázraky. Chce stavět na něčem mimořádném a senzačním – a ne na denně nově obnovované prostinké dětské důvěře. Jedinec chce doplnit a sám vylepšit svými výkony – askezí, dodržováním zákazů a příkazů to, co pro něho už vykonal Kristus. Nestačí mu vděčně přijmout nabídku a vstoupit do otevřených dveří. Je tu stále obava, spjatá s nedůvěrou: Stačí opravdu Kristovo dílo? Když se dal obřezat křesťan, který nevyrostl v židovské tradici, tak tím své pochybnosti i zřetelně vyjadřoval.

Církev potřebuje stále novou reformaci, obnovu. Cestu do hlubin, ke kořenům. To znamená: nejen k reformátorům, ale až k Písmu a k tomu, jak žily první křesťanské generace. Nepotřebujeme jiné poselství, zajímavější obsahy, ani senzačnější projevy. Potřebujeme však hledat a nacházet spásu v Kristu. Dá se snad mluvit i o jakési „svaté jednostrannosti". Chceme-li, tak o christocentrismu. Ten nám občas schází. Zvěstujeme evangelium o osvobození. Nový zákon mluví poměrně často o otrocké závislosti na různých zlých mocnostech. Jak jen se vymanit z jejich neblahého vlivu? Jistě – kdo je přesvědčen o tom, že už není ničím ohrožován, ten nebude ani vyhlížet záchranu a vysvobození. Takových lidí je v současnosti zřejmě většina.

V dusné atmosféře různých plotů a bariér vyrůstal i Pavel. Na trochu jiné rovině i reformátor Martin Luther. Věčná spása má záviset na lidské dokonalosti a schopnosti. Na tom, zda vše správně splním a naplním, a budu proto „perfektní".

Jak ale lze obstát před Bohem a jeho pronikavým pohledem? Někdo řekne: Budu jednat uvážlivě a prozřetelně. S tím vědomím, že se všechno „počítá". Chci-li to mít dobré u Boha, tak tedy jistě i u lidí. Jestli mi budou provolávat slávu a tleskat davy, nemůže mne přece ani Bůh pominout a nevidět. Ovšem: mé snahy a činy mají nutně záslužnickou příchuť, ba pachuť. Levá ruka ví příliš dobře, co dělá ruka pravá. Jednání je vposledu motivováno egoismem, sobectvím.

Křesťanova svoboda spočívá paradoxně v závislosti na Kristu. On nás vede do plné svobody, a ne do ustrašenosti a nového otroctví. Nemusím se už chtít sám dostat křečovitě a ukoptěně ven z bahna. Stačí, když přijmu vskutku vděčně poselství o Kristu a jeho osvobození. To pak ale znamená: věřit, důvěřovat. Ne sobě, ale tomu, který před námi otevírá dokořán dveře hlubinné svobody. Bude mi to stačit? Vstoupím, aniž bych požadoval nějaké vnější záruky?

Galatští čerstvě uvěřivší křesťané jsou vážně ohroženi. Agitátoři, kteří na nich požadují obřízku, neříkají, pravda, přímo: Vzdejte se Krista. Chtějí však spíše dosáhnout toho, aby i noví křesťané navazovali ve všem na Starý zákon. A proto učí: Pokud tak neučiníte, bude vaše křesťanství neúplné, torzovité. Spása pak stojí na dvou pilířích: Na víře v Krista, a na tom, čím se můžeme před Bohem prokázat. Ale – je obojího v tomto smyslu zapotřebí?

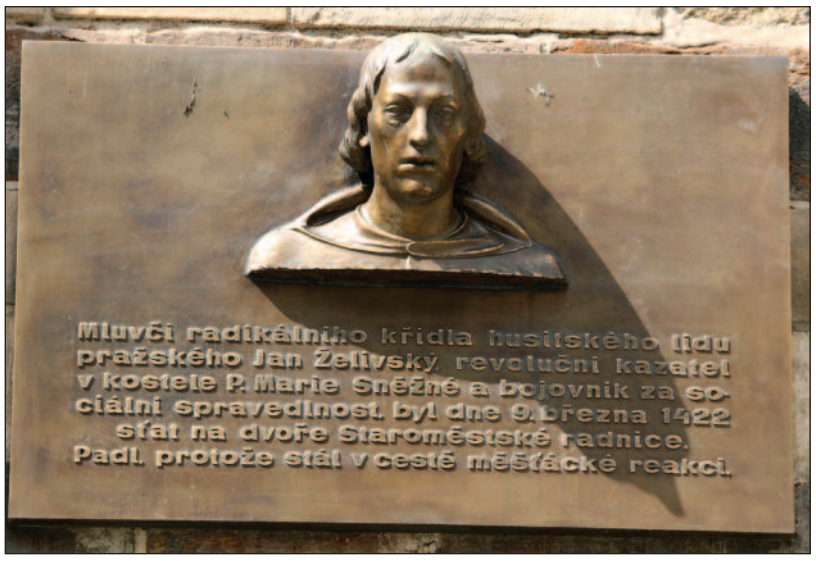
Leckdo poví: Doplňme dílo Kristovo ještě svými aktivitami, svými dobře míněnými snahami. Toto uvažování, arciže scestné, se nicméně rodí ze starosti o vlastní spásu. Kam vede a přivede člověka? Nejspíše do dalších bolestných svíravých vnitřních nejistot. Tak tomu bylo ostatně kdysi i u augustiniánského mnicha Martina Luthera. Stát pevně v darované svobodě znamená aktivně věřit. Víra rozhodně nevede k pasivitě, ani k lenosti. „Rozhodující je víra, která se uplatňuje láskou" (Gal 5,6). Pěkně mají Kraličtí, když mluví o „víře skrze lásku dělající".

Víra – to není nějaká teorie, záležitost učených akademických diskusí. Jde spíše o životní postoj. Víra se osvědčuje v činné lásce. Víra je bez lásky mrtvá. Kdosi pěkně řekl: Láska je ztělesněním víry.

Křesťan smí přijmout zdarma svobodu. Proto ví či má vědět, že bližní má nárok na jeho zájem i pozornost. A právě odsud vyrůstají i činy, chceme-li, tak kvalitní „skutky". Ty jsou vděčnou a poslušnou odpovědí. Ničím víc. Otázkou je a zůstává, zda je náš život, život křesťanů vůbec, čitelným pozváním k životu v otevřenosti, ve svobodě a lásce...

Jaroslav Nečas

Obrazoborci

Nejedna socha zmizela z našich měst i vesnic. Opakovaně se připomínají maršál Radecký, císař František Josef, dokonce i císař Josef II. V Lanškrounu byla jeho socha jako symbol „germanismu" odstraněna až v polovině dvacátých let minulého století. Nemluvě o medializovaném mariánském sloupu madony, jejíž hlava „uletěla jako uťatá". Nelze než nad tím vyslovit lítost. V evangelickém týdeníku jsme již zmínili případ sochy Jana Želivského, která byla v tichosti odstraněna od Novoměstské radnice, aniž by si toho kdo všiml, včetně evangelíků. Nejspíše se schyluje k druhému dějství v dané věci. Nejnověji vadí pamětní deska na Staroměstské radnici. Věnovaná knězi Janu Želivskému. Mnozí mají za to, že by měla být rovněž odstraněna. Dalo by se pochopit, že lze mít výhrady k textu na dotyčné desce: ***Mluvčí radikálního křídla husitského lidu pražského Jan Želivský, revoluční kazatel v kostele P. Marie Sněžné a bojovník za sociální spravedlnost byl dne 9. března 1422 sťat na dvoře Staroměstské radnice. Padl, protože stál v cestě měšťácké reakci.*** **Bezesporu to nese dikci předpřevratového režimu. Výhradně je zmíněn sociální moment jeho činnosti. A kouzelně se formuluje jeho odpor vůči „měšťácké reakci". Zní to, jako kdyby žil z kraje minulého století. O tom, že byl z prvních, kteří v Praze obnovili podávání podobojí, ani slovo. Což je dnes v Římskokatolické církvi opět běžné. Avšak jádrem dané pře je dnes nejen dotyčná deska, nýbrž sama osobnost Želivského. O Janu Želivském proběhlo v médiích, že byl zločinec, náboženský fanatik, šílenec na úrovni radikálních muslimů z Islámského státu - a nemá být proto vůbec připomínán.**

Praha by nebyla před první křížovou výpravou zachráněna, kdyby v jejím čele nestáli radikální husité s Tábory. Papež Martin V. ji svolal k vyhlazení husitů, viklefistů, kacířů a jejich příznivců. Marně se o to do své smrti snažil dalších jedenáct let.

K osobě Želivského je třeba připomenout, že držel společný husitský program, přijatý na zemském sněmu v Čáslavi (1421), týkající se svobody projevu, přijímání podobojí, rovnosti před zákonem a konci světského panování církve. Zavazoval i radikální husity, včetně Tábora. Dnešním, novoměstským konšelům vadí kněz ideologicky. Coby chytrá horákyně odsunuli sochu kněze Jana do Želivi, s níž měl společné jen to, že opustil tamní klášter. Dnešní, již bývalí novoměstští radní, by se měli proto veřejnosti omluvit. Neučinili tak. Nové vedení novoměstské radnice - i magistrátu - to mohou napravit. A je pravděpodobné, že pamětní deska Želivského zmizí i před tou radnicí staroměstskou.

Jan Kašper

Petr je skála

Podle názoru našich prapředků určuje právě jméno novorozenému dítěti nejrozmanitější vlastnosti a obdarování, je totiž neviditelnou, ale velice důležitou součástí výbavy pro celý život.

Každý Petr tak získává vlastnosti skály, Petros je původu řeckého, sahá však až k aramejskému „Kéfas". Jeho nositel se stává vnitřně pevný a ve svém okolí působí dojmem autority a opory. Jenže už z bible víme, že i „skála" může dlouho zrát, k rozdrolení pak stačí jediná zkouška věrnosti - než kohout zakokrhá, třikrát se skála zachvěje a rozpadne se na hromádku oblázků. Petr je jistotou, dokud nikdo z blízkých neudeří na slabé místo. Jméno Alexandr pochází také z řečtiny a znamená doslova obhájce mužů, jestli se vám vybaví Alexandr Makedonský, který s oblibou vyhledával společnost hezkých mládenců, tušíte, kam až může taková obhajoba dojít. Z Makedonie pochází úspěšné jméno Veronika, kdo v něm slyší „niké", uhádne, že jde o nositelku vítězství.

Dorotka je květinka opět z řeckých luhů, vykvetla jako „boží dar". Jejím mužským protějškem je hebrejský Matouš, Matatiják, prostě český Matěj, který je pěkný dáreček.

Jarmil stejně jako Jaromír pochází ze staroslověnského jarý - což neznamená jarní, ale prudký, chcete-li bouřlivák, pověstný svou prudkostí. Populární byla už ve starověku Lenka, neboli Magdalena, která v Palestině představovala hezkou chrámovou věžičku, pokud vzala základ jména z řecké Apoleny, pak šlo o dívku zasvěcenou božskému Apollónovi. V arabštině je Lenka domáckou Eleonorou - Bůh je mé světlo.

Oldřich je bohatý svým dědictvím, Patrik má v latinské bráně jazyků původ šlechtický, oproti němu Valentin je ze stejného kořene silný. Jiří a Jiřina jsou řečtinou předurčení zemědělci, Božena se ve staroslověnštině jmenovala Božidara nebo-li Bohem obdarovaná, zatímco Milada je vlastně Mlada, čili stále mladá. Na závěr jsem si nechal Hynka, což je německý Heinrich, tedy sám vládce domu. Pokud se někomu ze čtenářů jeho jméno nezamlouvá, ať si nezoufá. Kromě planet a čar na ruce má ještě další možnosti, jak přijít na kloub svému osudu.

ThDr. Jan Schwarz

Prof. Milan Balabán zemřel

3. 9. 1929 – 4. 1. 2019

Milan Balabán se narodil 3. září 1929 v Boratíně v rodině evangelického faráře Antonína Balabána. V letech 1948 - 1952 studoval na Komenského bohoslovecké fakultě v Praze. V letech 1952 - 1974 působil jako vikář a posléze farář v evangelických sborech v Šenově, Strmilově, Semtěši u Čáslavi a v Radotíně. V roce 1969 postgraduálně studoval na Ekumenickém institutu v Château de Bossey ve Švýcarsku. Byl členem starozákonního překladatelského týmu českého ekumenického překladu Bible. V roce 1974 byl komunistickými úřady zbaven státního souhlasu k výkonu duchovenské služby. Do roku 1990 pak pracoval v dělnických povoláních, mimo jiné v pražských kanalizacích. Podepsal Chartu 77 a byl vyslýchán a pronásledován komunistickou Státní bezpečností. V době normalizace pořádal ilegální vzdělávací programy (včetně organizování dálkového studia teologie při univerzitě v Cambridge). V samizdatové podobě se šířila řada jeho odborných prací i jeho básnické sbírky, které byly posléze v době po skončení komunistického režimu vydány v několika renomovaných nakladatelstvích.

Jako farář bez souhlasu založil starozákonní seminář (Praha 6, Na Hanspaulce 69) a účastnil se jiných podzemních seminářů ve spolupráci s Milanem Machovcem, Egonem Bondym, Radimem Paloušem a jinými významnými postavami disentu.

V roce 1990 mu byl za práci CH-R-Š ve Starém zákoně (předloženou už roku 1972), udělen doktorát teologie. Roku 1993 byl po předložení a obhájení habilitační práce Víra – nebo osud? kvalifikován jako docent, roku 1995 byl jmenován profesorem Univerzity Karlovy. V říjnu 2002 obdržel od prezidenta Václava Havla státní vyznamenání za zásluhy o Českou republiku.

Svou badatelskou pozornost věnoval především zvláštní a svébytné noetice starozákonní literatury, kterou spolu s některými biblisty a teology dvacátého století nazýval souslovím hebrejské myšlení. Jako hebraista zkoumal vztah mezi svébytným pojetím skutečnosti, vyjádřeným ve starozákonních látkách, a jedinečnými charakteristikami biblické hebrejštiny. Osobité rysy hebrejského myšlení pak podrobně zkoumal a dokládal rozborem klíčových starozákonních pojmů a metafor. Zvláštní pozornost věnoval biblickému pojetí času a jemu odpovídající existenciální orientaci. Tradici hebrejského myšlení sledoval i v pozdější, pobiblické fázi židovských kulturních a náboženských dějin a porovnával jej s alternativními pojetími skutečnosti v ostatních kulturně civilizačních okruzích.

Jako básník a literát po celá desetiletí věnoval značnou badatelskou pozornost poetickým a mudroslovným textům Starého zákona (Píseň písní, Žalmy, Kazatel, Přísloví), a také průnikům biblických motivů do české literární tradice, zejména do české poezie.

Na obecnější rovině pak v mezioborové perspektivě zkoumal rozhraní a styčné plochy mezi teologií a poezií, nejen ve svých odborných studiích, ale také v opakovaně vypisovaných seminářích na toto téma, které měly po celou dobu jeho pedagogického působení na Evangelické teologické fakultě značný ohlas u studentů. Studenti i kolegové z Evangelické teologické fakulty jej znají a pamatují jako laskavého a vtipného pedagoga, moudrého přítele, originálního myslitele a velkého básníka. Milan Balabán zemřel v Libici nad Cidlinou 4. ledna 2019.

Pavel Hošek

Žalm 46 a slavný dramatik

Klasický anglický překlad Bible, známý jako Bible krále Jakuba (KJV, King James Version) vznikal v letech 1601 až 1611. Žalm 46 byl prý přeložen roku 1610, kdy se slavný dramatik a spisovatel William Shakespeare dožil 46 let. Když si v KJV 46. žalm vyhledáme a najdeme 46. slovo (nepočítáme "nadpis", který v běžných českých překladech je obsahem 1. verše), vidíme, že je to sloveso shake (třást, chvět). A když odpočítáme 46. slovo od konce žalmu (zde zas nepočítáme koncové Selah), najdeme podstatné jméno spear (oštěp, kopí). Spojíme-li tedy ve 46. žalmu 46. slovo od začátku s 46. slovem od konce, dostaneme Shakespear, tedy až na chybějící němé koncové "e" příjmení tehdy 46letého velikána anglického dramatu. Může to být náhoda, tolik šestačtyřicítek? Možná, že velký literární talent se uplatnil a svým způsobem podepsal i při vytváření překladu Písma.

Jiří Nečas

Církevní neukotvenost

Možná, že kolem sebe slýcháte, že církev je v krizi. Jedni tvrdí, že je třeba rozjíždět nové aktivity a ti druzí si zas myslí, že naopak se toho dělá moc a přitom k ničemu. Pokud se něco rychle uchytí, tak to obvykle nebývá moc pevné. Lidé se často nadchnou a zase zklamou, jindy utečou jinam nebo jsou jiní, než bychom si přáli. A mnohdy mají jedno společné - nezapadají do tvrdého jádra sboru.

Všímám si, že se často skuhrá na nedostatek věřících ochotných se dobrovolnicky podílet na činnostech sboru. Někdo tvrdí, že s lidmi 70+ toho už moc neudělá, jiný se možná bojí svěřit odpovědnost mladým lidem. Jak ale máme poznat, komu svěřit službu a komu nikoliv?

V 1. listu Korinťanům začíná 4. kapitola tématem: "Posuzování Božích služebníků". Volněji pochopeno zde apoštol Pavel nabádá smýšlet o služebnících ve sboru jako o správcích Božích tajemství. Dodává též, že je mu vlastně jedno, jak kdo o něm smýšlí a ani neposuzuje sám sebe. Ví totiž, že nezáleží na úsudku lidí, nýbrž Boha. Osobně z toho vyvozuji jediné. Ať už slouží kdokoli, nebudu ho soudit předčasně dokud nepřijde Pán, a ten, jak známo, má pro své věrné připravenu spíše chválu než pokárání.

Takže se to zdá být jasné. Kriteria mají být duchovní. Vím sice, že žijeme v době úcty k přirozeným lidským schopnostem, vážíme si dlouholetých zasloužilých sborových účetních či mladých ambiciózních organizátorů, ale to opravdu cenné, co od Boha Církev dostává, je duchovní pomazání. "Cožpak nevíte, že jste Boží chrám a že Boží Duch přebývá ve vás?" (1 K 3,16) Ano, opravdový služebník je vlastně jen nástrojem Ježíšovým. Uchovává ve svém srdci Boží Pravdy a uplatňuje je ve svém životě. Závěrem bych chtěl vyjádřit přání, aby tou kotvou v rozbouřených vodách života byl pro mnohé Ježíš, neboť jen On dokáže udržet ve svém stádci nově přicházející. Ať členství v církvi není jen křížem, který mnozí snáší, ale ať je radostí v naději věčného vzkříšení. Amen.

Ivo Kraus

Inzerce

Sbor ČCE Krucemburk nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí bytového domu. V obci je MŠ, ZŠ, ZUŠ, pošta, ordinace lékařů. Volný od února.

č. 8

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně. Informace u S. Hejzlara: tel.: 603 578 108; e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 13

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 234139373; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

3/2019

23. ledna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 6. února 2019

Z obsahu

* *Alternativa?*
* *Bratrství probojované v Boží blízkosti*

Poselství k poslední neděli po Zjevení Páně

"Bože, podpírej mě a zachovej mou naději!" Ž 119,116

Podpírej mě, jak jsi řekl, a budu žít, v mých nadějích mě nezahanbuj.

Žijeme z naděje. Každý z nás, má nějakou naději. Něco, co ho drží při životě, co dává jeho životu smysl, co ho nutí jít dál. Každý v něco doufá.

Občas se ale stane, že do našeho života vstoupí bolest, ztráta, nezdar. Jsme v koncích. Naděje se někam ztrácí, my si připadáme bezradní, opuštění.

O takové situaci mluví i žalmista v žalmu 119. Byl pokořen, nepřátelé mu usilovali o život, a přece nezapomněl na Boha a na jeho Zákon.

A Bůh byl se svým věrným, podepřel ho, zachoval jeho naději.

Proč by se podobně nezachoval i k nám? Proč by nás nepodepřel, nezadržel náš pád, nezachoval naši naději?

Vždyť jsme to my, kvůli komu poslal na svět svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Anna Peltanová
farářka ČCE ve Vanovicích

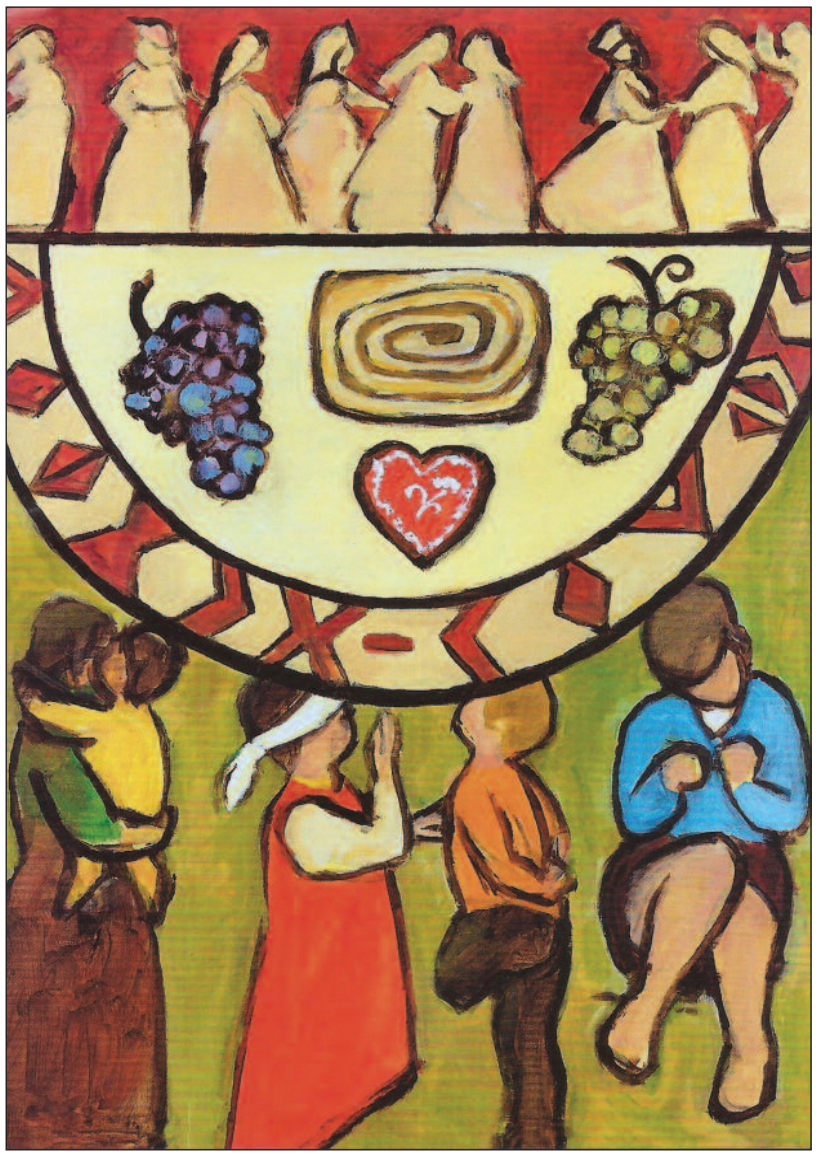
Ticho a lidé proudí ulicí
a málo - málo kdo se smál.
Nehybný chodník smekl čepici
- a ticho spěchá, spěchá dál.

To ticho seřazené v průvodu
a někdo tvářím úsměv vzal
jak žízeň hnaná pro vodu
- to ticho spěchá, spěchá dál.

Ticho a lidé proudí ulicí
a každý úsměvu se vzdal.
Vždyť ticho je jen čára půlící
pak přijde výkřik
- už přišel výkřik a plamen plál.

Oheň světlo dým
a krátký život s ním
hořely dlouho a hořet budou dál.
Plamen cizích vin a já dobře vím
tak jako vy tu zprávu:
zemřel živý člověk - aby mrtví zůstali žít.

Bohdan Mikolášek,
leden Praha 1969
úryvek textu písně Ticho

Slovo jako meč

Boží Slovo je živé a mocné. Reformátor Martin Luther mluví o tom, že při vyřčení slova „evangelium" nemáme myslet na knihu, ale na zvěst – a to na takovou zvěst, která má co činit s ústy, a ne s perem. K víře prostě patří kázání, adresné oslovení. Víra je ze slyšení, a ne z čtení.

Řekli jsme, že je Slovo Boží živé. To potom ovšem nutně znamená, že to nejsme my lidé, kdo do něj vdechují život. Svou živost má tím, že je Božím vlastním Slovem. To pak předává prorok, misionář, či farář a kazatel. Ovšem: Slovo je hluboko skryto a zastřeno ve všelijak nedokonalé lidské řeči.

Slovo je živé, je v něm tedy dynamika. Není pouhým sdělením o objektivním průběhu věcí. To by bylo přece ještě velice málo! Kázání je sice do jisté míry také informací, ale je jistě něčím víc. Jde o to, aby se ujal Bůh slova a prostřednictvím nedokonalých a chatrných lidských úst oslovil konkrétní shromáždění, aby vystoupil ze své skrytosti, a aby s námi navázal osobní vztah, úzký kontakt. Jistě – ten nelze nijak vynutit z lidské strany. Člověk nemůže přimět Boha, aby se jednoznačně ozval. Snad by se dalo říci: Naše lidské kázání má být propustné pro Boží promluvení, nemá být rozhodně překážkou. Má odkazovat k Bohu. Podobně jako Jan Křtitel ukazoval k Ježíšovi.

Pisatel listu Židům ví dobře o tom, že Bohu velmi záleží na zcela konkrétním společenství víry. Nemůže proto zůstat v klidu a nečinnosti. Naléhavě oslovuje ohroženou, unavenou a malátnou církev. Kázání pak má vypovídat cosi právě o tomto Božím hledání a zájmu o nás.

Věřící se shromažďují v té naději, v tom důvěryplném očekávání, že Bůh sám chce mít s námi společenství. Nehledí na množství, ale na pokoru a otevřenost. Vždyť Ježíš přislibuje, že je všude tam, kde se shromáždí byť jen dva nebo tři věřící v jeho jménu.

„Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč... Není tvora, který by se před ním mohl skrýt" (Žd 4,12.13). O Božím Slovu slyšíme tóny, jakoby mělo v sobě až

Dokončení na str. 2

Aktualita: Prezident Miloš Zeman k aktuálním událostem

Prezident Miloš Zeman uvažuje o tom, že bude vetovat případné uzákonění možnosti manželství pro homosexuály. Manželství je podle něj určeno k tomu, aby rodina vychovávala děti. Prezident to řekl 10. ledna v televizi Barrandov. Uvedl také, že uvažuje o tom, že by dal Řád Tomáše Garrigua Masaryka katolickému knězi Petru Piťhovi, který v zářijovém kázání odmítl Istanbulskou úmluvu proti násilí na ženách a domácímu násilí.

Návrhy na uzákonění možnosti manželství pro stejnopohlavní páry i na uzákonění manželství jako svazku muže a ženy projednává Sněmovna. Zeman řekl, že respektuje sexuální orientaci homosexuálů a nic proti nim nemá. Homosexuální vztah ale podle něj nemůže dosáhnout toho, že by vychovával děti. Stát musí pečovat především o manželství, která děti vychovávají, dodal.

„Uvažuji o tom, že bych panu profesoru Piťhovi dal Řád T. G. Masaryka, protože medaili Za zásluhy už má," řekl také prezident. Naznačil, že by to bylo za odvahu, se kterou se Piťha ve svém svatováclavském kázání postavil proti přijetí Istanbulské úmluvy. Piťha v kázání loni v září uvedl, že úmluva by vedla k přijetí „dokonale zvrácených zákonů" proti tradiční rodině. Věřícím mimo jiné řekl, že jejich rodiny za názor, že muž a žena nejsou totéž, budou roztrženy, vezmou jim děti, za jakýkoliv nesouhlas bude deportace do „pracovně výchovných táborů vyhlazovacího charakteru", homosexuálové budou prohlášeni za nadřazenou vládnoucí třídu, děti si budou moci zvolit pohlaví a rodiče jim ani nebudou moci dát jméno. Na kněze za to Česká ženská lobby podala trestní oznámení kvůli šíření poplašné zprávy. Piťhu naopak podpořil kardinál Dominik Duka jako předseda biskupské konference.

Na možné zdanění církevních restitucí má Zeman ambivalentní názor. Uvedl, že řada starostů si v rozhovorech s ním stěžuje na to, že katolická církev nedodržela původní slib a vymáhá i majetek, který je v držení obcí. „Je-li tomu tak, pak nedodržení slibu má samozřejmě za přirozený následek tuto reakci," doplnil.

(red podle ČTK)

Světový den modliteb letos představí Slovinsko

Letošní pořad ekumenické bohoslužby Světového dne modliteb připravily ženy ze Slovinska. Navázaly tak na tradici první bohoslužby, která se konala v městě Rogaška Slatina v roce 2000 a kterou organizovala paní Ljudmila Schmidt Šemerl ze Švýcarska, která povzbudila ostatní skupiny včetně Velike Lašče, aby se ke Světovému dni modliteb připojily. Současně v r. 2001 organizovala bilingvní bohoslužbu v němčině a slovinštině paní Corinna Harbig v Lublani. Dnes se Světový den modliteb slaví v šesti lokalitách Slovinska, zahrnuje kolem 100 spolupracovnic a navštěvuje jej 500 osob. Ženy jsou většinou z římskokatolické, luterské, letniční a evangelické církve.

Protestanté měli ve Slovinsku podobný osud jako ti naši. Přestože byla luterská reformace podobně jako u nás v 16. století potlačena protireformací, její výjimečnost je spojena se základy slovinské národní identity. První knihy a překlad Písma svatého do slovinštiny jsou zásluhou Primože Trubara a Jurije Dalmatina. Během nadvlády habsburského absolutismu v 17. století ovšem převládla Římskokatolická církev. Během komunistické vlády po 2. světové válce se stalo náboženské přesvědčení nežádoucím. Průvodními jevy bylo věznění, perzekuce a diskriminace věřících. Po roce 1991 náboženské instituce oživily svoji roli ve společnosti, ovšem nějaké předsudky a zaujetí ve společnosti přetrvávají. Podle sčítání lidu v r. 2002 se k římským katolíkům hlásí 60 % obyvatel, k ortodoxním církvím a islámu 2,5 % a k luteránům 1 % (luterská církev je rozšířena většinou mezi maďarskými komunitami v regionu Prekmurje). Význam kulturního přínosu protestantů se odrazil ve skutečnosti, že 31. říjen byl ustanoven národním svátkem jako den reformace. Ačkoliv náboženská výchova neprobíhá ve školách, všichni se jí mohou zúčastnit ve farnostech.

Oba naše slovanské národy měly k sobě v historii blízko. Nejintenzívnější jsou styky kulturní. Ve městě Ptuj nacházíme vliv pražské architektury Petra Parléře ze 14. století. V době husitských válek našli mniši z Čech útočiště v cisterciánském klášteře ve Stičně, dokladem toho jsou slovinské texty psané v předhusitském pravopisu. Primož Trubar (1562) poslal bratrskému biskupovi Janu Černému protestantské knihy ve slovinštině a srbochorvatštině. Slovinci přejímali české nápěvy i slova, naopak hudební díla Jakoba Galluse ze 16. stol. vyšly v Praze a Olomouci.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Švédsko odmítá azyl konvertitům z islámu. Křesťané protestují

Představitelé různých křesťanských vyznání ve Švédsku plánovali setkání na společné demonstraci. Chtějí obrátit pozornost veřejnosti na překvapivou praxi upírání politického azylu muslimům, kteří se obrátili na křesťanskou víru. Švédské církve se tradičně věnují pomoci migrantům a žadatelům o azyl. Většina z nich přichází z muslimských společností a mnozí z nich projevili zájem o křesťanskou víru – vysvětluje Rada církví. Někteří dokonce konvertovali ke křesťanství nebo o něj projevili zájem. Státní orgány pro záležitosti migrantů nicméně neuznávají konverzi za věrohodný ukazatel k přiznání azylu ve Švédsku. Konvertitům hrozí repatriace.

Demonstrace se měla uskutečnit ve středu 16. ledna v centru Stockholmu a předcházet jí měla společná modlitba v letničním kostele Filadelfia. Setkání se měli zúčastnit mimo jiné kardinál Anders Arborelius, arcibiskup Dioscoros Ataş ze syrské pravoslavné církve a představitelé hlavních protestantských vyznání.

www.krestandnes.cz

Vietnamští křesťané byli zbiti za odmítnutí poklonit se soše Buddhy

Mnozí křesťané byli zbiti a zadrženi vietnamskou vládou poté, co odmítli zapřít svou víru a uctívat sochu Buddhy. Pastor Hoang Van Pa uvedl pro organizaci International Christian Concern (ICC), která sleduje vývoj perzekuce, že vládní úředníci v listopadu vyhrožovali 33 protestantským křesťanům odnětím svobody, jestliže se nezřeknou své křesťanské víry. Policie shromáždila dostupné informace o těchto křesťanech a následně realizovala veřejný soudní proces. Během něj nutila křesťany zavrhnout víru a namísto toho uctívat sochu Buddhy. Čtyři obžalovaní byli zbiti a zatčeni, vládní úředníci však v průběhu loňského listopadu a prosince pokračovali ve snaze sužovat protestanty několika dalšími přepadeními.

Počet hmongských křesťanů se odhaduje na 300 000 z celkového milionu Hmongů žijících ve Vietnamu. Za posledních třicet let vzrostl mezi nimi počet křesťanských konvertitů, kteří původně zastávali tradiční animismus. Tyto etnické skupiny „prožívají nejintenzivnější perzekuci“, uvádí organizace Open Doors, která řadí Vietnam k 50 zemím s nejsilnější perzekucí křesťanů na světě.

Organizace ICC poznamenává, že jen za minulý rok bylo více než 100 věřících vyhoštěno z provincií Yen Bai a Lao Cai. Byli nuceni uprchnout do nedalekého Thajska, kde se jim naskytla šance požádat o status uprchlíků.

„Kvůli etnickému pozadí a vysokému procentu křesťanů je vietnamská komunita Hmongů často vyhledávána a pronásledována jak vládou, tak okolními komunitami,“ napsala ředitelka ICC Gina Goh. „V komunistické zemi, v níž je křesťanství vnímáno jako nevlastenecké nebo je považováno za hrozbu pro tamější režim, čelí hmongští křesťané diskriminaci, sužování, zabírání půdy, mučení a věznění.“

V minulém roce odmítly dva tucty křesťanů ve Vietnamu odvolat svou víru, čímž popudily proti sobě dav, který je napadl. Čtyři křesťané byli hospitalizováni s poraněním hlavy a rukou.

podle ČTK

Slovo jako meč

Dokončení ze str. 1

cosi násilného. Proniká do člověka jako meč. A ten je dokonce ostrý na obě strany. Neodmítneme takovou drsnou představu? Biblická zvěst je někdy opravdu tvrdá a nepříjemně jasná. Nelze si vysnít Boha, který se stále jen usmívá a konejší.

Představa, že Boží řeč je ostrá jako meč, zaznívá právě v době, kdy Boží lid, církev, mečem vůbec nemává, ale naopak: meč na ni tvrdě dopadá. A to často doslova. Je proto jasné, že Slovo nechce jen soudit, ale především pozvat. Bohu jsme vzácní, a proto k nám mluví. Boží kritická láska stále působí. Vlévá a chce vlévat do nás naději na změnu stavu světa. Otázkou pak pouze je, zda se této osvobodivé lásce někdy nezpěčujeme.

Pisatel listu Židům zve k pozornému naslouchání. Ježíš se vzdává jakýchkoliv vnějších mocenských prostředků. Chce získat lidi, ale bez užívání nátlaku a násilí. Takže – zůstává pouhé Slovo. Opravdu – jenom? Vždyť Boží Slovo je jako oheň, jako kladivo, které tříští skálu (Jr 23,29).

Takže – jestliže opravdu slyšíme evangelium o Kristu, je pro nás opravdu nejlepší, když nás pronikne do závratné hloubky a i do těch nejskrytějších záhybů našeho těla i duše. Svým Slovem chce Bůh něčeho dosáhnout, něco závažného vyřídit. U proroka čteme: „Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal“ (Iz 55,11).

Bůh se o nás stará prostě tím, že za námi přichází ve svém živém Slovu. Činí tak trpělivě a s láskou. Tímto způsobem nás chce získat a zachránit.

Bůh nás dokonale zná. Nelze se před ním nikam skrýt, ani nějak zabarikádovat. Není v nás žádný skrytý kout, který by Bůh nemohl prosvítit. Hledí do hlubin, před jeho zrakem je vše nahé a odhalené. Není to nepříjemné? i tak se lze ptát.

Ano, před Bohem budeme jednou každý vydávat počet. Avšak ten, který nejlépe ví, jak na tom kdo jsme, je zároveň i náš velekněz. Takový, který dobře zná naše slabosti, a nese je také i spolu s námi. Chce nám pomoci. Je mocný Přímluvce, ale nadto je i Spasitel. V tom je naše naděje i uprostřed všech zmatků – ať již ve světě, či v nás.

Jaroslav Nečas

Časy se mění a my s nimi

Byly časy, kdy lidé museli žádat souhlas vrchnosti, aby mohli vstoupit do manželství. Tato povinnost zanikla s nevolnictvím v roce 1781. Do té doby bylo manželství pro některé chudé lidi zapovězeno. Tyto časy už jsou pryč. Byly také časy, kdy ženy nemohly pracovat bez souhlasu manžela. Kdy manželství nebylo partnerství, ale správou muže nad ženou. Byly také časy, kdy nebylo možné manželství oficiálně ukončit. Nic z toho si už dnes neumíme představit. Z manželství se stal dobrovolný a rovnoprávný svazek dvou lidí, kteří ho současně mohou vypovědět. Současně také zájem o manželství soustavně klesá. Polovina manželství se během pár let rozvede. Tato fakta a čísla už přitom dlouho nikoho nevzrušují ani nepohoršují, protože se z manželství stala soukromá záležitost. Symbolický akt spojení a vytyčení hranic dvou lidí, nad nimiž má stát omezenou kontrolu. Dokonce i autoritářské režimy respektují hranice manželství a uznávají práva sezdaných vůči sobě navzájem.

Ani to už však v České republice dnes příliš nevnímáme. Na existenci manželství jsme všichni tak trochu zapomněli. Znovu o něm přemýšlet nás donutil poslanecký návrh, zpřístupnit manželství stejnopohlavním párům. Debata okolo tohoto návrhu ukázala, že argumenty proti němu jsou prázdné. Neopírají se o nic, co by souviselo se světem, v němž dnes žijeme. Stěží se ohánět svátostí manželství, když už je manželství desítky let nesvaté. Těžko se ohánět tradicemi, které bylo nutné naopak bořit, aby bylo manželství přístupné všem. Stěží se ohánět ohrožením rodiny, když jsou rodiny ohroženy dlouhodobě a úplně jinými věcmi, jako je riziko chudoby, nedostatek školek nebo chybějící bydlení.

Už dlouho rodina a manželství souvisí jen velmi volně. Polovina dětí se v České republice narodí mimo manželství. Zdánlivě v tomto sledujeme trend západní Evropy. Bližší pohled na vzdělání – především základní – a regiony svobodných matek však ukazuje, že se často nejedná o akt svobodné volby, ale spíše o důsledky sociální a ekonomické. Znovu tedy – pokud chce někdo bránit tradiční rodinu, pak by se měl zabývat sociální situací rodin, což je mnohem náročnější než určovat, kdo smí a nesmí manželství uzavřít.

Stejně tak platí, že pokud chce někdo podpořit vyšší porodnost, těžko tak učiní obranou manželství muže a ženy. Nejvyšší porodnosti se v Evropě těší státy sociální a liberální, jako jsou Francie, Island, Švédsko, Irsko, Dánsko nebo Norsko. Nejnižší porodnost je naopak v „tradičních“ zemích, jako je Portugalsko, Itálie, Řecko nebo Polsko. S nejvyšší porodností v Evropě se překrývá také nejvyšší počet dětí narozených mimo manželství, kdy na Islandu se jedná takřka o 69 % a ve Francii o 59 % dětí.

Debata o manželství je tak především symbolická. Nemá už dávno nic společného se skutečnou podporou nebo ochranou rodiny, protože spolu tyto dva pojmy souvisí čím dál méně. Reálný svět se odehrává převážně jinde než v rámci státem uznané instituce.

Sňatky stejnopohlavních párů v tuto chvíli umožňuje polovina států Evropské unie. Je legální v tradičně silně katolických zemích, jako je Španělsko, Argentina nebo Irsko. Irsko je možná nejlepší ilustrací, jak rychlými změnami evropská společnost prochází. Až do roku 1993 byla homosexualita v Irsku trestným činem. O necelé čtvrtstoletí později, v roce 2015, schválilo v referendu 62 % voličů sňatky stejnopohlavních párů a v roce 2017 se stal gay premiérem země.

Obecná představa o konzervativní katolické zemi už velmi dlouho nemá oporu v reálné irské společnosti. Stejně tak nemá v naší společnosti oporu představa, že je třeba manželství chránit, coby svazek vyhrazený jen muži a ženě. Jedná se o jeden z posledních reliktů z dob, kdy vrchnost určovala, kdo má a kdo nemá právo vstoupit do manželství.

Zájem stejnopohlavních párů o manželství nám však připomněl, že tato instituce může mít stále pro někoho velký symbolický význam a důležitost. S trochou nadsázky se dá říct, že díky jejich zájmu stoupla hodnota manželství také pro ostatní. Manželství je dnes především potvrzením vztahu dvou lidí, kterým na sobě záleží. Myslím, že česká společnost je už dlouho připravena na manželství stejnopohlavních párů. Stát by ji měl následovat. Čas již uzrál.

Anna Šabatová,
ombudsmanka

Komentář vyšel pod názvem O manželství bez předsudků v Lidových novinách 17. září 2018 a byl převzat z webové stránky www.ochrance.cz

Světový den modliteb letos představí Slovinsko

Dokončení ze str. 1

V olomoucké jezuitské koleji studovalo na 30 posluchačů ze slovinského území a také čeští chlapci studovali na lublaňské koleji.

V době národního obrození se rozvíjely čilé styky mezi jazykozpytci (Dobrovský, Jungmann, Šafařík, J. Kopitar) a oba jazyky se slovně a mluvnicky obohacovaly. Šafařík podpořil milostnou poezii největšího slovinského básníka Franze Prešerena, ten se setkal i s K. H. Máchou. Čelakovský uveřejnil lidové písně, Kollár přejímal podněty mezislovanské spolupráce. Koncem 18. stol. lze zaznamenat příliv českých hudebníků do Lublaně.

Ve Slovinsku působil vynálezce lodního šroubu J. Ressel, v oblasti lékařství J. Matoušek. Rektorem pražské Karlovy univerzity se stal v r. 1798 Gašpar Royek, který rehabilitoval Jana Husa.

Koncem 19. století se rozvinuly kontakty ve školství a v oblasti překladů literatury, v publicistice, divadelnictví, hudebním životě, v malířství, mezi lékaři, právníky, architekty. Vznikla slovinská sokolská organizace a naopak v Praze byla založena 1897 pobočka Slovinského horolezeckého svazu. Vlastenecká inteligence usilovala o otevření univerzity v Lublani a v Brně. V roce 1908 byl vydán slovinsko-český slovník. Kolem roku 1910 studovalo v Praze 220 Slovinců.

Politické styky mezi oběma národy byly bohaté zejména v parlamentním životě Rakousko-Uherska v letech 1861 - 1918. Významný pro česko-slovinské kontakty byl až do r. 1920 i přístav Terst. V r. 1919 byl na základě dohod mezi vítěznými mocnostmi 1. svět. války připojen k Itálii. Byl to jediný přístav, přes který se mohlo navrátit (v letech 1918-1920) do Československa přes 60 tisíc legionářů z Ruska námořní cestou z Vladivostoku.

Nejznámější slovinskou postavou u nás je bezesporu architekt Josip Plečnik, který působil v letech 1911-1918 na pražské uměleckoprůmyslové škole. Z pověření prezidenta Masaryka měl rozhodující podíl na architektonických úpravách Pražského hradu a zámku v Lánech. Významnou stavbou je katolický kostel Nejsvětějšího srdce Páně na pražských Vinohradech.

V letech 1904 - 1922 působil ve Slovinsku český protestantský kazatel Antonín Chráska. Kromě kázání a misijního působení vydával časopis "Blagovestnik"a v letech 1908 a 1914 vyšel jeho slovinský překlad Bible dodnes nazývaný "Chráskova Biblija".

V meziválečném období vznikla deklarace o kulturně osvětové spolupráci. Po roce 1991 se mezi oběma zeměmi kromě hospodářské oblasti (dovoz průmyslového a farmaceutického zboží) rozvíjí i další spolupráce. Na třech našich univerzitách lze slovinštinu studovat v rámci jihoslovanských studií. Probíhají výměny studentů, jsou kontakty v oblasti literatury a umění a také v gastronomii.

Začátkem loňského roku bylo v Praze nově otevřeno Slovinské informační středisko, které spolupracuje s velvyslanectvími obou zemí.

Pokud se letos přidáte k programu Světového dne modliteb, kterého se první pátek v březnu účastní křesťané všech denominací ve více než 170 zemích celého světa, dozvíte se o Slovinsku mnohem víc informací a možná budete moci ochutnat i některé typické jídlo.

O materiály a pokyny si můžete napsat české předsedkyni SDM Mgr. Aleně Naimanové (Na Drahách 833, 516 01 Rychnov nad Kněžnou), ve formátu pdf je můžeme zaslat z redakce e-mailem.

Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání Světového dne modliteb: poznávat - modlit se - konat (pomáhat). Letos je v plánu podpora projektu slovinských sester v Murske Sobote, který se týká především vzdělávání sociálně vyloučených dětí a žen. Přispět můžete na účet SDM č. 277659668/0300.

Autorkou obrázku na první straně je Rezka Arnuš, která je téměř nevidomá.

Helena Bastlová
podle materiálů SDM

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 15

Pokračování z minulého čísla

Při odvážení zásob a provádění jiných neodkladných prací je potřebí pomoci občanů. Vybízíme Vás, abyste na každou výzvu starosty města nastoupili na určená stanoviště. Pracujeme pro Vás a pro Vaše rodiny a žádáme Vás, abyste s námi spolupracovali. Výslovně upozorňujeme, že pro nadcházející veliké události je všechno dopodrobna připraveno. Nedejte se zneklidňovat poplašnými zprávami a důvěřujte nám, že pracujeme pro blaho svého města a své vlasti.

Podepsáni:
Ludvík Grayner v. r. vrch. strážmistr četnictva
Rud. Hejrovský v. r. starosta města
Za občanstvo:
Rud. Poulín v. r. správce skladu Z.K.D.
Jaromír Klimecký čes. bratrský farář
Václav Svoboda v. r. dělník
Tento den jest posledním dnem okupace, zítřejší znamená svobodu."

Kronika města Rokycany, 1938-1947

Projev českobratrského faráře Jaromíra Klimeckého
5. květen 1945
Nejtrpčí zklamání prožívá člověk, zklame-li přítel. Totéž pak, co se prožívá v životě osobním, zavrženým úderem prožil náš národ na podzim r. 1938, když byl zrazen svými západními spojenci. Nemůžeme přejíti bez trpkosti okolo Mnichova. Marně tenkrát president Beneš zapřísahal západní spojence, aby nezrazovali Československo, a marně dokazoval, že padne-li Praha, padne i Paříž. I Západ musel prožít svoje obrození, aby se vymanil z představ Chamberlainových, které by byly přinesly celé Evropě smrt. A skutečně Západ dal světu veliké muže Churchilla a nezapomenutelného Roosevelta. Když pak ke spojencům přidal veliká vítězství náš největší spojenec Sovětský svaz s geniálním státníkem a stratégem Stalinem, ožili jsme vášnivou nadějí, že bude překonán Mnichov i naše okupace z 15. března 1939. Po okupaci mnoho našich lidí upadlo do stavu otupělé resignace, jiní neplodně naříkali. Bolest nás všechny dojímala a propaganda lživá a ničemná podupávala český charakter. Ale revoluční kvas, který je přímo podstatou našeho bytí, způsobil, že byť jsme byli ujařměni, stáli jsme ve střehu, připraveni k odboji. Rozumí se, že v první době odboje, který byl živen hněvem, že byla pošlapána svatá právě země, kterou nám Bůh dal v dědické držení, nebylo jednotného organizovaného odporu. Řádilo mezi námi ve dne v noci pověstné gestapo.
Nikdy nezapomeneme, jak nás vyváděli hůř než zvěř v okovech k nelidským výslechům, při nichž neznali milosrdenství. Na slzy zoufalých matek odpovídali proklínáním všeho českého, kopáním a ranami svých automatických zbraní, které byly jejich pýchou a které jim měly dobýt svět.
Nikdy nezapomeneme na přetesknný průvod dětí horníků z rozstřílených Lidic, které v trojstupech od 3letých do 14letých, s malým ranečkem uvázaným provázkem na zádech, byly hnány nelidskými pochopy desítky km pěšky do koncentračních táborů. Nezapomeneme na to, jak surovým způsobem byl rozehnán Sokol, nezapomeneme na to, jak byla vyhlazována po stech a tisících česká inteligence, jak štván byl český dělník pro své demokratické, socialistické a komunistické přesvědčení.
Všecka ta hrůza, krev, která byla prolita, nezlomily v nás lásku k největšímu statku, který Bůh dal lidskému životu, totiž k duchovní svobodě. První popudy k přímému odporu dávají bratři družin legionářských a důstojníci, kteří prošli legiemi. Náš národ neprožil po několik set let revoluci doma, a proto nebylo zkušeností. A bezelstná dobromyslná česká povaha nedovedla mlčenlivě připraviti branný odpor českého státu. Přesto nezůstaly bez výsledku akce utýraných a zvěčnělých generálů Kraváka a Svobody, plukovníků Maxy, Bašeho a jak se všichni tito drazí nám bratří v různých místech naší vlasti jmenovali. Zahraniční emigrace v Paříži a v Londýně byly zpočátku desorganisovány, a ani moskevská neměla v první chvíli jednotného programu. Ale všechno hnutí odporu rychle vnitřně sílilo a mohutnělo. Zelené kádry, sabotážní hnutí, skupinky partyzánů, slavné povstání slovenského lidu v létě 1944, odboj valašského lidu na Moravě - to všechno bylo neseno jedinou ideou získat ztracenou svobodu, kdyby to mělo státi sebevětší oběti. Případy zjevné zrady mezi námi nebyly ojedinělé, ale nebyly tak časté.
Nezapomeneme však, že ve chvílích nejbolestnějších zrádcovským nožem řezali do těla zmrzačeného národa lidé jako Emanuel Moravec, redaktoři Krychtálek, Werner, Kříž a jiní. Mají odplatu za své počínání. Dlouho se neradovali z jidášského groše, za který prodávali českou krev a českou duši. Jejich zrada byla tím bolestnější, že v době kdy pomáhali ničit výkvět celého českého života, za hranicemi se tvořily na západě i na východě samostatné vojenské jednotky, kde mladí a nadšení čeští chlapci dávali v oběť své životy pro osvobození čsl. vlasti.

Pokračování příště

Role otce

Začtěme se do následujícího příběhu, jak ho popsal Sigmund Freud. Je to příběh, který zažil se svým otcem a který mu vykládal jeho tatínek. Jednoho dne se rozhodl jeho tatínek, který se jmenoval Jakob, že se vypraví na špacír. Vzal si svůj nejlepší klobouk, vyrazil a jak šel tak po chodníku, tak najednou šel proti němu jakýsi muž, který najednou zařval: *„Táhni z cesty, Žide!"* Následně Jakoba udeřil a jeho klobouk odlétl. Když tu historku otec doma vyprávěl svému synovi, na tomto místě se zarazil. Malého Sigmunda ale právě tohle zajímalo nejvíc a naléhal: *„A co jsi udělal?"* Otec odpověděl: *„Sehnul jsem se pro klobouk a uhnul jsem onomu muži z cesty."* Tato příhoda údajně zasáhla mladého Freuda jako blesk. Nedostatek heroismu a odvahy u muže, který byl jeho vzorem, ho velmi zranil.
Někdy přemýšlím nad tím, co svým dětem odkážu já. Zda nedopadnu, jako v jedné pasáži ve slavném díle Zeď od hudební skupiny Pink Floyd, kde malý chlapec zpívá: *„Tatínku, co jsi mi odkázal? Tatínku, co jsi po sobě zanechal?"*
Jedno z drsných pojednání o vztahu otce a syna, který by se dal ale zevšeobecnit na vztah otec a děti je Kafkova kniha Dopis otci.
„Ze svého křesla jsi vládl světu. Vždycky mi byla nepochopitelná Tvá necitlivost k tomu, jaké trápení a jakou hanbu mi svými sklony a úsudky můžeš způsobit, bylo to, jako bys neměl ani ponětí o své moci."
Asi se všichni shodneme, že záleží na tom, co jako otcové odkážeme svým dětem. Rád bych ukázal na čtyři takové oblasti: Tou první oblastí je schopnost nastavit hranice. Zvláště v naší liberální společnosti, možná bychom řekli až bezbřehé výchově, je třeba mít odvahu nastavit určité břehy. Ukázat svým dětem, že některé věci se nedělají, a že když určité hranice překročí, tak přijdou následky, které mohou bolet. Takto to v normálním životě chodí, a když se to dítě naučí už v dětství, tak je to pro něho veliký vklad do dospělosti.
Pak je tady druhá věc. Vzpomínám si, že mi můj otec často říkával, že to nejdůležitější, co můžeš pro své děti udělat je, když budeš milovat jejich matku. Ta druhá oblast je věrnost. Myslím si, že tam kde je věrnost, tam je bezpečí, jistota, předvídatelnost.
Třetí oblastí, kterou mám na mysli je, když otec dokáže přiznat svoji chybu. Ještě jedna vzpomínka na mého otce: Když jsem byl dítě, tak se mi otec několikrát omlouval a v mých očích se nikdy nestal slabochem, protože se mi omluvil. Nikdy jsem se na něho nedíval tak, jako se asi díval Sigmund Freud na svého otce Jakoba. Když se totiž muž, otec dokáže omluvit, tak ukazuje jednu důležitou oblast, která se jmenuje pokora.
Pak je tady čtvrtá věc: Ještě před tím, než Ježíš vstoupil do své veřejné služby, tak v Bibli čteme, že z nebe se ozval hlas: *„Toto je můj milovaný syn."* Bylo to krátce po jeho křtu. A tak mě napadlo, kolik chlapců a kolik dívek by tak rádo slyšelo od svého otce: *„Toto je můj milovaný syn, toto je má milovaná dcera."* My to někdy slyšíme, ale jenom tehdy, když podáme nějaký výkon. Naše děti to slyší, když vyhrají nějakou soutěž nebo když mají nějaký úspěch. Ale já mám na mysli jinou lásku. Je to Boží láska, která je bez podmínek. Je to láska, kterou projevil Bůh Otec svému Synovi a kterou projevuje i nám. A tak je úžasné, když otcové dokáží milovat své děti bez toho, že děti podávají nějaké výkony. Prostě milovat je s tečkou. Tohle je pro děti nesmírně důležité, to jim dává sílu a to jim vlastně dává novou identitu, s kterou mají mnohem lepší předpoklady k tomu, aby potom i uspěly v normálním životě.

David Novák

Dva koncepty lidství

Pokusím se postavit proti sobě dva koncepty lidství – biblický a postmoderní. V obou těchto konceptech jde o identitu. Podle prvního konceptu se mám stávat tím, kým mě Bůh chce mít. Podle toho druhého mám sám sebe vymyslet.
Podle biblického konceptu jsem stvořen Bohem a pro Boha, a čím lépe poznávám Boha, tím lépe také poznávám vlastní identitu. Poznávám, že náš „život je spolu s Kristem skryt v Bohu" (Ko 3,3).
Ovšem než jsem poznal Boha a než jsem přijal jeho pozvání, byl jsem na tom stejně jako postmoderní (a vlastně jako každý bez Boha žijící) člověk: Vymýšlel jsem sám sebe. Z Božího hlediska jsem byl mrtvý.
Když jsem poznal Boha, poznal jsem i to, že se mám proměňovat k jeho obrazu. Především se má proměňovat mé myšlení (Ř 12,2).
První koncept počítá s tím, že Bůh stvořil člověka – muže a ženu; druhý tvrdí, že si mohu vymyslet, kým chci být, a ostatní musí respektovat mé rozhodnutí.
To, že Bůh stvořil člověka jako muže nebo jako ženu, nevylučuje, že v každém muži je určitý ženský prvek a v každé ženě určitý mužský prvek. Tento prvek opačného pohlaví může být silnější nebo slabší, což je jedním z důvodů, proč jsme tak různorodí. Nicméně je v nás určitá biologická danost, což nevylučuje výskyt různých anomálií. Naším úkolem pak je, abychom hledali a nacházeli správnou vyváženost mužského a ženského prvku v sobě samotných. (Moudře a poučeně o tom píše ve svých spisech Leanne Payneová – mohu doporučit zejména knihy Krize mužství a Rozbitý obraz).
Zbožný člověk přijímá tuto biologickou danost a snaží se být člověkem, jakým ho Bůh chce mít. Zralý křesťan přitom ví, že žije v porušeném světě, ba ve světě, jehož porušenost se stále prohlubuje. Ví rovněž, že na této straně nebe patrně ideálu nedosáhne, nicméně ví i to, že by o něj nikdy neměl přestat usilovat.
Člověk žijící bez Boha svou biologickou danost někdy nepřijímá. Někdy se pokouší ji změnit, což je projevem nepřijetí sebe sama. Takový člověk je nešťastný, i když vám tvrdí opak. Nikdy ho nenuťme, aby se k tomu „přiznal", protože pro něj je takové přiznání – pokud nevěří v odpouštějícího Boha – nesmírně těžké, ne-li nemožné.
Na druhé straně mu nemusíme věřit, že je teď naprosto šťastný. Opak naznačuje vysoká sebevražednost těchto lidí.
Strašlivé ovšem je, když lidé v této věci pletou hlavu dětem. Jsou prostě věci, s nimiž by se experimentovat nemělo: alkohol, nikotin, drogy – ale i sexualita. Lidé mé generace naštěstí v dětství nemuseli řešit, zda jsou kluk nebo holka. Nikdo nám nevtloukal do hlavy, že pohlaví je „fluidní".
Hormonální ovlivňování je nebezpečné, ale operativní zákroky jsou děsivé. Na to stačí rozhovor s člověkem, který je podstoupil a po letech měl to, čemu Angličané říkají „second thoughts" (často se to překládá jako „pochybnost", ale nechme tomuto rčení jeho etymologický význam „druhé myšlenky").
Složitých případů a anomálií bude přibývat, protože již jen zlomek dětí vyrůstá v intaktních rodinách. Maminka, která vychovává děti sama, se jim snaží do jisté míry nahradit tatínka. A tatínek, který vychovává děti sám, se jim snaží do jisté míry nahradit maminku. Taková reakce rodiče je přirozená, ale nemůže problém vyřešit. Byli jsme totiž Bohem stvořeni k tomu, abychom vyrůstali v intaktních rodinách. Pokud dítěti jeden z rodičů chybí, nemá správný ani mužský, ani ženský vzor, ať už ho vychovává maminka nebo tatínek. Škoda, že církve vesměs opustily své svědectví, totiž že Bůh stvořil člověka – muže a ženu. Od toho se všechno odvíjí. Dobré ovšem je, že zatím nejsou děti z intaktních rodin rodičům odebírány, že můžeme mít domácí školu, a že mohou vycházet takovéto články. Sice to schytám, ale asi mě nezavřou. Až mě zavřou, budete vědět, že jde do tuhého.

Dan Drápal

K diskusi

Už samotný fakt, že na můj článeček o kvalitě vlády reagoval ctihodný profesor psychologie Pavel Říčan mě velice těší. Vždyť co vlastně jsem? Bydlím s rodinou v domečku se zahrádkou na venkově, moc nevydělávám, nezastávám žádné významné funkce a přesto mohu komunikovat s někým uznávaným. Přesto však musím reagovat na některá Říčanova vyjádření v KJ 1/2019, protože si myslím, že jsou pro další vývoj církevního myšlení důležité. Předně mě udivil důraz na politický aktivismus, který podle Říčana ke křesťanství bytostně patří s dodatkem, že věřící mají požádat vnoučata, aby je naučila Facebook nebo Twitter a rozesílat správné názory. K tomu dodávám, že právě tohle podle mého názoru lidi štve. Tedy když někdo obchází jako jehovista a neustále někoho přesvědčuje. A to jak osobně, tak i moderně na internetu. Znám jednu hluboce věřící sestru, která je příkladem zbožnosti, ale o které mi její kamarádka opatrně řekla, že ji někteří lidé obcházejí v oblouku. Proč asi? A to nepropagovala nějakého politika, nýbrž zvěstovala Krista.
V rádiu jsem zachytil zprávu, že před prezidentskou volbou nějaká iniciativa organizovala agitační skupiny, které měly přesvědčovat obyvatele malých obcí, aby volili správně. A vskutku, zaslechl jsem, že v jedné vísce rozhlas hlásil, že na sále je beseda a kdo tam přišel dostal zdarma teplý nápoj a dort. Setkání využili hlavně senioři. Nějaký intelektuál pak vysvětloval lidem, že největší nebezpečí je Rusko, které šíří dezinformace o migrantech a Evropské unii. A proto, že by neměli podporovat Zemana. Jenomže záměr novodobého politruka se nejspíš minul účinkem a možná působil pro prezidenta jako reklama. Tuším, že někteří odborníci to pak v médiích vyhodnotili tak, že na vesnicích bydlí méně inteligentní lidé. Už chápete, proč si myslím, že se církev nemá do politického aktivismu zapojovat? Ostatně jen Bůh ví, který politik bude v budoucnu jakoby „dobrý" (Mk 10,18; L 18,19). Proto preferuji modlitbu za mocné jak je psáno v Písmu. Řekl bych, že církev může měnit společnost jen duchovně, a proto nemá podléhat momentálním politickým trendům.
Abych to shrnul. Můj článek „Jaká je vláda" nebyl míněn tak, že bychom měli politicky agitovat. Na rozdíl od prof. Říčana jsem přesvědčen, že politika ke křesťanství nepatří.

Ivo Kraus

Ježíši, dcero má?

Nedávno jsem poslouchal sestry na kávě ve farní kanceláři jak debatují o nejvhodnější dietě takové, aby mohly jíst dost a přitom to nebylo kalorické. Prý se lze přihlásit na facebook a receptů začne chodit tolik, že to hospodyně nejen nestačí vařit, ale ani číst. A tak nakonec nezbývá než experimentovat. Tu zkusit připravit pokrm, který zachutná dětem či manželovi, tu jídlo co není drahé a přitom je zdravé, jindy to nějak všechno namixovat a ono se uvidí.

A teď si představte, kolik náboženského učení, tradic či biblických výkladů se nachází na celosvětové datové síti zvané internet. A vkládat do ní své názory mohou nejen teologové či faráři, ale svobodně každý, kdo umí psát. Stačí si jen vybrat čemu věřit. Hádám, že téměř vždy člověk najde to, co hledá. A když ne, nezbývá než si namíchat od každého něco a uklohnit si svůj vlastní duchovní guláš.

Pak není divu, že se v hlavách některých prelátů díky syntéze mystiky svatého Jana od Kříže v kombinaci s liberálním modernismem linou takové skvosty jako že se při Kristově křtu otevře Nebe a ozve se hlas: „Ty jsi má vyvolená dcera!“ Ostatně, kdosi možná tvrdí, že Bůh nemá pohlaví, tak co. Přeneseně zvolání k mužům jistě platí i na ženy. A má-li někdo něco proti, je zpátečník a šovinista, co uráží zbožné věrné a nám všem drahé sestry, které většinou v českých kostelích převládají.

I když svým způsobem chápu snahu liberálních kněží nějak vyniknout, být něčím zvláštní a zaujmout mladé, aby jako šli s dobou, tak je mi i smutno. Smutno z toho, že i v církvi lze relativizovat pohlaví. Jakoby nezáleželo na tom, kým koho Pán stvořil.

Ježíš byl prokazatelně muž. To se nedá přece jen tak změnit. Ale to neznamená, že Hospodin považuje ženy za něco méně, protože neseslal na svět Boží dceru. Domnívám se, že každý má prostě svoji úlohu jako například panna Maria, která byla ženou. Jen si představte, jak by působil příběh o milostiplném Pepovi v Betlémě na seně. A tak se ptám, zda není lepší nechat biblickou zvěst genderově být tak, jak je, a nic na ní neměnit?

Ivo Kraus

K petici na ochranu manželství

V ET-KJ č. 25/2018 byly otištěny dva dlouhé články, které silně kritizují petici na ochranu manželství. V římskokatolických kostelích se naopak začalo vyzývat k podpisům a k její podpoře.

Doposud naše ústava taková slova o manželství nebo rodině nemá, ale to neznamená, že by tam nemohla být. Petice vznikla jako odpověď na skupinu poslanců, kteří připravili novelu zákona, týkající se zrovnoprávnění manželství a registrovaného partnerství. Novelu zákona projednávala i vláda, která ji označila za citlivé téma vhodné pro celospolečenskou diskusi. Autoři neuvedli celý text petice, což je škoda, neboť by si každý čtenář mohl sám udělat názor.

Boží vůlí je, abychom milovali svého bližního, tedy i homosexuálního bližního. Mnozí takto orientovaní lidé jsou velmi milí, obětaví, laskaví, zodpovědní. Ti, kteří mají v péči dítě, se o něj pečlivě starají. Zaslouží ocenění. Myslím však, že by oni sami si měli uvědomovat ten rozdíl mezi manželstvím a jejich soužitím a neusilovat o to, aby jejich soužití bylo jmenováno jako totožné se soužitím muže a ženy zvané manželství a aby přijali realitu, že jsou v tomto jiní a neusilovali o stejný název jejich soužití. Aby přijali i tu skutečnost, že soužití muže a ženy je skutečně jedinečné umožňující život na zemi a je nenahraditelné, aby přijali i tu skutečnost, že to může být zakotveno i v ústavě a že oni sami jsou jako každý člověk stejně jedineční a hodni úcty, ale jsou v onom jiní. Dnešní společnost jim tuto odlišnost umožňuje, ale základním kamenem společnosti i církve je soužití muže a ženy. Jak již bylo řečeno, milujeme je, i když jsou v tomto odlišní. Neměli bychom soudit a odsuzovat, ale fakta o jisté jinakosti jsou prostě dána.

Byl bych rád, kdyby v naší ústavě byly ty dvě věty uvedené v petici. Myslím, že k této petici by se měli připojit i ostatní křesťané, nejen katoličtí i další občané, kteří si uvědomují hodnotu manželství muže a ženy a kteří své homosexuální bližní přijímají i v jejich odlišnosti jako bratry a sestry.

A text petice?

My, níže podepsaní,

žádáme prostřednictvím této petice poslance a poslankyně, senátory a senátorky, aby přijali ústavní zákon, kterým bude stanoveno, že:

Manželství, rodina a mateřství jsou pod zvláštní ochranou zákonů. Manželství je trvalý svazek muže a ženy.

Funkční rodina stojící na manželství muže a ženy vždy představovala nejlepší formu pro výchovu dětí, je to záruka budoucích generací. Proto také tato rodina má v našem právním řádu výsadní postavení. Žádáme, aby také ochrana manželství, které je základem rodiny, byla zakotvena na nejvyšší možné úrovni – tedy v ústavním pořádku. Děkujeme!

Jan Trnka

Češi opět potvrdili svou pověst největších ateistů v Evropě. Podle průzkumu, který zveřejnil britský deník The Guardian, nevěří v žádného boha 91 procent Čechů ve věku od 16 do 29 let. Stejně tak většina z nich vůbec nechodí do kostela ani se nemodlí.
Nevěřící mládež převládá ve dvanácti z jedenadvaceti evropských zemí, kromě Česka i v Estonsku a Švédsku.

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/ateismus-cesi-pruzkum-evropa-krestanstvi-mladi.A180321_150350_zahranicni_kha

Novoroční přání

Venku sněží, před chvílí jsem se doklouzal z Přelouče, kde jsem vymrzl na pohřbu. Pohřby jsou zvláštní věc, plné emocí, vzpomínek, setkání. Potkal jsem spoustu lidí, které jsem dlouho neviděl. Všechny nás spojoval Milan Balabán. Je to jeden z neznámých hrdinů nedávné doby, nesmírně aktivní člověk, originální myslitel, religionista, teolog, básník. Byl to jeden z mála lidí, který mě v mém životě opravdu ovlivnil. Člověk, který si dokázal udržet osobní svobodu, morální integritu, stál za svými názory, ale zároveň byl nesmírně tolerantní a chápavý.

Narodil se 3. září 1929 na Volyni v dnešní Ukrajině, v roce 1939 přijel s rodinou na návštěvu do Uherského Hradiště, kde je zastihla okupace. V padesátých letech prošel pracovním táborem Pomocných technických praporů, vystudoval evangelickou bohosloveckou fakultu, stal se farářem. Byl jedním ze spoluautorů moderního ekumenického překladu Bible. Již v padesátých letech se spolupodílel na vzniku Nové orientace, což byl teologický proud vyzývající k reformám uvnitř Československé církve evangelické, který se zároveň aktivně vyjadřoval k poměrům v tehdejším Československu, jakási charta před Chartou. V roce 1963 Nová orientace uspořádala podpisovou akci, díky níž se podařilo zabránit záměru komunistů zavést zákonnou povinnost vychovávat děti pouze ateisticky, s možností odebrat děti těm, kdo by tak nečinili. Díky svým aktivitám ztratil Milan Balabán v roce 1974 státní souhlas (nesměl být dále farářem), později se stal jedním z prvních signatářů Charty 77. Od ztráty státního souhlasu pracoval různě – myl nádobí ve vinárně, myl okna…, ale nejvíc mluvil o čištění kanálů u Pražských kanalizací. Tady pracoval nejdéle, naučil se tu pít pivo a svým kolegům dělal přednášky o Masarykovi, Havlíčkovi, Rádlovi… Dovedl tu k dokonalosti svou schopnost mluvit srozumitelně, ale nezjednodušovat. Od roku 1978 začal přednášet na různých bytových seminářích, jeho knihy vycházely samizdatem. Povedl se mu husarský kousek, kdy získal podporu Univerzity of Cambridge, která umožnila jeho studentům dálkové studium, zkoušky probíhaly tajně v Praze za účasti supervizorů z Cambridge. V devadesátých letech se Milan Balabán stal profesorem na Karlově univerzitě. Roku 2002 ho Václav Havel vyznamenal státním vyznamenáním za zásluhy. Zemřel 4. ledna 2019.

Dospíval jsem v osmdesátých letech a dusivá atmosféra těch let mě přivedla k svobodnému prostředí tzv „druhé kultury“. Byl to svět polooficiálních a undergroundových kapel, výstav, divadel, svět věčné kontroly občanských průkazů, obušků, utíkání před policií. Po vojně, koncem osmdesátých let, jsem se dostal na bytové semináře a na dvou z nich se podílel i Milan Balabán. Jeden byl orientován spíše filosoficky, tady se střídal s Milanem Machovcem a Ladislavem Hejdánkem. Druhý seminář byl teologický. Dokázal přednášet velmi vtipně, miloval jazyk, hrál si se slovy, občas vytvářel nová. Byl otevřený, programově bořil dogmata, podněcoval myšlení svých posluchačů. Poznal jsem ho dobře i osobně, měli jsme společné přátele, posedávali v kavárně, diskutovali – pražská kavárna konce osmdesátých a počátku devadesátých let.

V jedné své knize psal o otroctví: *„Skoro se zdá, že otroctví je samozřejmější stav než svoboda“* a o kus dál: *„Skutečné otroctví přijímá člověk vposledu dobrovolně, jde o jakousi smlouvu mezi otrokem a pánem. A je to jistota.“* Balabánovský postoj, ochota vyjít do nejistoty, je nesamozřejmostí i dnes. Jeho schopnost udržet si osobní svobodu, aktivní přístup k životu, umění mluvit srozumitelně, nepovyšovat se svými znalostmi, jeho otevřenost, tolerance, věčná zvědavost jsou pro mě pořád výzvou.

V současném barevném, ale nejednoznačném světě je otevřenost, hledání a tolerance postojem důležitým pro každého z nás. Schopnost udržet si svobodu a poznání toho, co nás chce „zotročit“, je dnes v něčem obtížnější. Přeji nám všem, aby se nám to dařilo.

Ladislav Kejha

Inzerce

Sbor ČCE Krucemburk nabízí k pronájmu byt 2+1 v přízemí bytového domu. V obci je MŠ, ZŠ, ZUŠ, pošta, ordinace lékařů. Volný od února.

č. 8

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně.
Informace u S. Hejzlara:
tel.: 603 578 108; e-mail:
sammyhej@gmail.com.

č. 13

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2019

6. února 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
13. února 2019

Z obsahu

* *Chaos v srdci člověka zabíjí*
* *Na Pravdě*

Poselství ke 4. neděli před postní dobou

Zoufalý výkřik k Hospodinu
Žalm 38,23

Hospodine, ty mě neopouštěj, nevzdaluj se ode mne, můj Bože, na pomoc mi pospěš, Panovníku, moje spáso!, volá tu král David. Protože i toto jeho volání k Bohu o pomoc, volání v důvěře, že právě i teď jej Bůh slyší, je součástí, obsahem, jeho spásy.

Ale nejen to. K Davidově spáse patří i odhalení nepřátel, kteří jej na životě ohrožují a kterými nejsou ani tak ti druzí, jako spíš - on sám. Jeho vlastní nepravost a jeho vlastní hřích!

Tolikrát jsem zapomněl na tvou ruku, na tvou moudrost a lásku. Tolikrát jsem si myslel, že jsi mě opustil, že jsem sám, že všude okolo mě je pusto. Tolikrát viděl jsem jen sebe a tebe jsem nehledal. Tolikrát jsem ublížil… Tolik mých nepřátel. Protože tolik mých chyb, tolik mé slepoty, tolik mé touhy být tím prvním.

Já, já takový jsem. Protože moji – ve mně a ze mě zrození – mí nepřátelé jsou.

Slepý a nesoběstačný, omezený, mýlící se a chybující, sám sobě nepřítelem. Tak se král David viděl. Ale také: Bohu blízko, protože Bůh je blízko jemu, protože Pán Bůh je s ním… Proto k němu taky David volal – o pomoc. Protože: kdy a v čem už jeho pomoc nepotřebujeme?

Ne já, ale ty, Hospodine, tvé slovo, tvá vůle, tvá přítomnost – to je dobré. A zlé, zlé je o tom nevědět, nevidět to, nepočítat s tím. Zlé je nevidět svou nouzi, svou vinu a svůj hřích - své nepřátele - a tvou ohromnou lásku, v níž mě z této mé nouze, z mého vlastního zajetí, znovu a znovu vytahuješ.

Já jsem ten zlý! Já s tvou moudrostí a dobrotou nepočítám. Já na tvou přítomnost znovu a znovu zapomínám. Já k tobě nevolám. Já činím z dobrého zlé! Proto *na pomoc mi pospěš, Panovníku, moje spáso!* - Nejen kvůli mně. Ale právě i kvůli těm druhým. Abych je svou nepravostí a svým hříchem neoslepil, nesvedl, neublížil jim, nestal se jim překážkou na cestě s tebou.

I toto je totiž podstatnou a neoddělitelnou součástí Davidovy spásy: jistota, že tady nejde jenom o něho. Že stejně, úplně stejně, jde Pánu Bohu i o ty vedle. Že jsme jeden lid…

David Bohem spasený. Protože už v nouzi. Protože už k Pánu Bohu volající, o pomoc volající. Nejen kvůli sobě.

Nevyznali bychom v Kristu o sobě nakonec přesně to stejné, co tu o sobě vyznává i král David? Nevolali bychom stejně jako volá on?

Petr Grendel,
farář FS ČCE v Hronově

Alternativa?

Iz 52,13–15; J 6,37–46

„Suď mne, ó Bože, zasaď se o mou při; od národu nemilosrdného, od člověka lstivého a nepravého vytrhni mne.“

Žalm 43,1

Věříme? Kdysi to znamenalo slyšet a poslechnout. Jít. Na rozdíl od Abrahama máme co činit se zosobněným Slovem. Mojžíšův JSEM se stal tělem, obrazem Boha neviditelného. Přidali jsme se k těm, kteří od věků sledují Boží zjevení v Ježíši z Nazaretu. Spolu s nimi přijímáme jeho svědectví osvobozující Pravdě (J 18,37). I nám rozdáváš svou duši (PSYCHÉ) – práci své duše (Iz 53,11) – na vykoupení za mnohé (Mk 10,45). Proměňuješ nás. Vírou nás vysvobozuješ ze služebnosti tomu horšímu v nás i mimo nás, z démonie vrozených i získaných závislostí a návyků. Tak se nám v tobě, Kriste, přibližuje Boží kralování. Víra je jeho mocné dílo v nás (Ko 2,12). Zůstat ve tvé řeči, slyšet a přijmout tvé Slovo, znamená být u toho (J 8,31-32), zakládat bezpečně a žít orientováni tvojí přítomností, tvým slovem. V novém duchu, novým srdcem v darech Nové Smlouvy.

To si ovšem osobují mocipáni a ředitelé tohoto světa. Usilují o nás, o naše vědomí. Kupují si media, platí agitátory. V kurzu jsou profesionální lháři, falešní zpravodajové, prodavači svědomí. I tenkrát to měli zmáknuté jako dnes... Bůh? Není-li mrtev, asi taky odněkud vládne, ale takhle na tělo? To by o tom naše info muselo něco mít. Pokání? Evangelium? Není to trochu pasé? Klikněme si na to... On ten Nazaretský nejen dělá, že je mu shůry dáno. On na to má a lidi to táhne, získává preference, ále... Koukněte třeba dneska na cestu pod městem. Posadí ho na osla, lidi se sbíhají, ohromná šou. Příslušníkům se to pochopitelně nezdá: „Zkroťte si

Dokončení na str. 2

Aktualita: Národní týden manželství už potřinácté

Již po třinácté se bude v České republice konat v týdnu od 11. do 17. 2. 2019 Národní týden manželství. NTM 2019 nese motto Zabijáci manželství a jak se jim bránit. Týden manželství již tradičně odstartuje v pondělí 11. 2. tiskovou konferencí v Senátu od 10 hodin. Tisková konference proběhne pod záštitou senátora Marka Hilšera, který na ní vystoupí i spolu se svou manželkou Monikou. Mezi řečníky budou také manželé Rosákovi a další osobnosti a odborníci zabývající se manželstvím a jeho podporou.

Každý rok se v rámci tohoto týdne koná více než 100 akcí po celé České republice. Jejich přehled můžete najít na stránkách www.tydenmanzelstvi.cz, kde mohou místní pořadatelé registrovat i své akce v rámci NTM a dát tak o nich vědět ostatním. Během Týdne manželství 2019 budou také na více než 50 místech po celé ČR probíhat Manželské večery v rámci iniciativy Zveme Česko na rande, jejíž je NTM partnerem. Mnoho průzkumů ukazuje na klasické zabijáky, jakými mohou být konflikty ohledně peněz nebo vysoké zadlužení, sexuální frustrace někdy vedoucí až k nevěře, nedostatek času na druhého a fyzické vyčerpání, sobectví, nezdravé vztahy s příbuznými, nerealistická očekávání, majetnický nebo manipulativní vztah k druhému, úspěch či naopak krach v podnikání, závislost na alkoholu, hraní či další závislosti.

z tiskové zprávy NTM

Poslanci schválili zdanění finančních náhrad

Nikoho zřejmě nemohlo překvapit, že ve středu 24. ledna schválila poslanecká sněmovna návrh komunistických poslanců na zdanění finančních náhrad za majetky církví nevydané v restituci. Pro návrh hlasovali nejen komunisté, ale i ČSSD, ANO a SPD. Na odpor se nezmohli ani poslanci těchto stran, o kterých je známo, že se hlásí k některé církvi. Hlasy ODS, Pirátů, TOP 09, KDU-ČSL a Starostů neměly šanci této nespravedlnosti zabránit. Z argumentace, kterou komunisté předváděli, bylo zjevné, že jim šlo hlavně o to “potrestat” Římskokatolickou církev, nejvíc to však postihne menší církve a především Federaci židovských obcí. V tomto případě je to jako okrást zavražděného, jak uvedl tajemník federace Tomáš Kraus. Židovským obcím byl totiž zabaven majetek za druhé světové války, po ní i po únoru 1948, a to za situace, kdy více než 90 procent jejich členů bylo vyvražděno. Přestože je naděje, že Ústavní soud zákon zruší, představitelé církví mají z budoucího vývoje obavy. Mnozí řadoví členové církví nejenže jejich obavy nesdílejí, ale poctivě hledají cesty, jak dál.

* * *

Je atomizace sborů hrozba nebo výzva?

V poslední době se hodně hovoří o zdanění restitucí, tedy o úbytku peněz v církvi. S tím souvisí pravděpodobné propouštění a zřejmě i to, že církev už nebude moci fungovat ve stávajícím rozsahu. V Písmu je psáno, hledejte nejprve Království nebeské a vše ostatní vám bude přidáno. Myslím, že bychom se neměli tolik bát. Stejně jako Job, který o všechno přišel, ale Boha nezavrhl a ten ho nakonec obdaroval dvojnásobně. Kdybychom měli dostatek věřících, možná bychom nepotřebovali restituce. Nebo by stačilo, kdyby nám Hospodin poslal jednoho věřícího miliardáře, kdo ví. Měli bychom doufat.

Jednou ze souvisejících hrozeb, o které se také hovoří je atomizace sborů. Respektive ty, které se uživí bez podpory celku církve, by se pak klidně mohly trhnout nebo neposlouchat, což nelze dopustit. V nesolidární církvi na tom něco asi bude. Což to ovšem pojmout tak, že právě takové sbory mohou být do budoucna pro ty menší záchranou? Domnívám se, že větší svoboda a tím i větší samostatnost sborů je lepším předpokladem k budoucímu přežití. Samozřejmě, mnohde je to nereálné, ale myslím, že je dobré o to usilovat.

Ostatně všechny centrální modely typu, že budeme vybírat všechny nájmy na jeden účet a pak se bude rozhodovat, které kostely se opraví, nejlépe jednou firmou, jsou většinou ekonomicky neefektivní. Zkušenosti praví, že ti domácí často se svými penězi hospodaří líp. Stejně tak jsem přesvědčen, že by i restituce byly mnohem lépe využity, kdyby se prostě peníze rozdaly na sbory podle počtu členů k 25/2/1948. A atomizace? Není to spíš přirozený stav, kam spějeme? Neměla by církev držet pohromadě na jiných hodnotách než na penězích?

Kdysi o prázdninách v Kanadě jsem se divil, proč jsou tam všechny kostely, které jsem navštívil, plné. A bylo mi místními vysvětleno, že prázdné kostely tam nejsou proto, že se neuživí. Jasné jako facka. Někdy mi také přijde, že i různé spolky žijí více v realitě než církve, třeba klidně přiznají, že nemají peníze a že asi budou muset ukončit svoji činnost. A právě v takovou chvíli někdo přispěje, aby zachránil spolek koček, jiný koupí hasičům novou hadici či se vyhlásí sbírka na nemocnici. Ptám se, může církev pravdivě přiznat, jak na tom je, a nestydět se za to? Není lepší žít v Pravdě a poprosit nejen věřící, ale i veřejnost o pomoc?

Ivo Kraus

Z církví doma i ve světě

Americké vykopávky v Sodomě

Tým amerických archeologů pod vedením Philippa Silvia a Stevena Collinse se v letech 2005-2015 zabýval vykopávkami u Mrtvého moře. Objevili velké město Tell el-Hamman ze střední doby bronzové (2000 - 1540 př. Kr.) vybudované z nepálených cihel a vápence a s mohutnými hradbami.

Město bylo zničeno náhle velikým žárem (asi 8000 - 12000 °C), pravděpodobně explozí meteoritu nad dnešní rovinou Střední Ghor. Nalezené keramické střepiny se skelnatým povrchem jsou srovnatelné se střepinami z Hirošimy po atomovém zásahu 1945. Jde o plochu o rozloze asi 500 km^2. Pod silnou vrstva popela a soli z Mrtvého moře zůstala úrodná oblast s nalezišti asfaltu, takže byla nadlouho neobyvatelná.

„Údolí Siddim se propadlo a stalo se mořem s věčně stoupající párou a bez ryb, obrazem pomsty a smrti nad hříšníkem." (Fénický kněz Sanchuthiaton – podle W. Kellera, A Bible má přece pravdu 1955.)

Bohuslav Vik - (podle SONNTAGU 2/2019)

Kardinál Duka udělil důtku

Z vyjádření Tomáše Halíka: „Informace o „Napomenutí", které mi udělil arcibiskup Duka, pronikla do médií bez jakékoliv mé iniciativy a proti mé vůli, považoval jsem zprvu za vhodné, aby takové věci zůstaly „doma" a tam se klidně vyjasnily. Nyní je však debata v plném proudu a Arcibiskupství pražské – v době pro sebe k tomu nejméně politicky vhodné - zveřejnilo k té „kauze" oficiální sdělení, které obsahuje dvě tvrzení, obě však nepravdivá. Tvrdí se v něm, že „Toto ‚napomenutí' je v souladu se stanoviskem České biskupské konference (ČBK), tedy všech diecézních biskupů". Na můj dotaz mi hned tři biskupové sdělili, že s touto věcí nemají nic společného, a dva nevědí o tom, že by o té věci vůbec jednala biskupská konference a vydala nějaké společné stanovisko. Ostatní mi neodpověděli; žádný však tu informaci o společně vydaném stanovisku nepotvrdil.

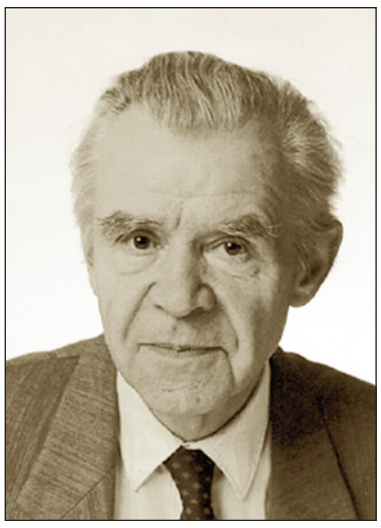
Když podobná napomenutí a výtky „neloajality" dostávali před ještě cca 70 lety myšlenkově otevření teologové - kteří se později stali hlavními poradci koncilu a řada z nich obdržela ve stáří kardinálské hodnosti - tak jim to opravdu všemožně ztrpčovalo život. Avšak i oni našli cestu, jak zachovat věrnost a loajalitu k církvi a přitom nezradit své svědomí – v tom jsou mi vzorem.

Já stále vyzývám křesťany, kteří jsou mnoha současnými věcmi znechuceni, aby se poučili z mnohých krizí dějin a nenechali se znechutit, aby církev neopouštěli, ale snažili se trpělivě podle vzoru papeže Františka a mnoha světců, kteří si vždy v ní v nejrůznějších dobách užili své, ji přibližovat duchu evangelijní svobody a radosti. Církev stále nosí v sobě příliš mnoho cenných věcí, než abychom ji nechali zdiskreditovat nevěřícími obhájci povrchního „katolicismu bez křesťanství"."

(-dleln)

Evangelický teolog – profesor Josef Smolík

***27. 3. 1922 v Jičíně – +4. 2. 2009 v Praze**

Po maturitě v roce 1942 se Josef Smolík stal prozatímním diakonem ČCE v Rokycanech a při tom studoval teologii v kurzu synodní rady. V r. 1945 se stal vikářem v Pardubicích, v. r. 1947 v Praze u Klimenta, v r. 1949 farářem v Pardubicích a v r. 1962 v Praze u Salvátora. Mezitím v letech 1948 - 1949 studoval v New Yorku. V r. 1948 promoval a v r. 1950 habilitoval na evangelické bohoslovecké fakultě v Praze. V r. 1963 podnikl přednáškové turné po USA. V Praze přednášel jako docent a od r. 1966 jako profesor praktické teologie. V letech 1978 - 1990 byl pětkrát děkanem bohoslovecké fakulty, 1990 se přičinil o inkorporaci ETF do svazku Univerzity Karlovy. Byl předsedou Kostnické jednoty a účastnil se práce Světové rady církví. Redigoval Křesťanskou revui a spolupracoval v redakci německé ZKZ. V zahraničí obdržel několik čestných doktorátů teologie.

V teologii navazoval na J. L. Hromádku, S. Daňka, J. B. Součka, K. Bartha, D. Bonhoeffera, R. Niebuhra a P. Tillicha. Zdůrazňoval význam Božího slova a svátostí: hovoříval o „svátostném prostoru" v církvi, která je křtem a večeří Páně formována k zodpovědnému životu uvnitř i v sekularizovaném světě.

Z jeho četných spisů jmenujme:

Současné pokusy o interpretaci evangelia (1966) - vyšly i překlady do angličtiny, ruštiny, japonštiny a korejštiny, *Kázání v reformaci* (1954), *Kapitoly z liturgiky* (1960), *Radost ze Slova* (1983), *Kristus a jeho lid* (1993), *Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi* (1995), *Křesťanství bez antijudaismu* (2002) a *J. L. Hromádka - život a dílo* (1989).

„Služby Boží představují střídání Božího i našeho volání a odpovědi: shromáždění sboru, vzývání Boha, slyšení Slova, obecenství s Bohem, účast na životě bližního a zmocnění k poslušnému životu ve světě."

(Agenda ČCE I.- Vysvětlení 1983)

Bohuslav Vik

Alternativa?

Iz 52,13–15; J 6,37–46

Dokončení ze str. 1

tam ty děti! Jakýpak Hosanna zrovna dneska, že?"

Byl prý u toho viděnej i nějakej Lazar z Betany, co měl bejt mrtvej a zase ožil. Znáte to, lidi toho semelou! Podle očitých svědků se z toho ten na oslu u hradeb rozplakal. Chápete? Lídr v slzách? To je, co? Ale pak se sebral a s galilejskou partou si došlápl na chrámovej byznys, že tam chce klid k modlitbě. Chaoti venku hecujou dav: „Ježíš ve městě! Už je to tady!" Jenže co, že? Lidi chtěj pozitivní program.

Hrozilo, že se do sebe pustěj. Hokynáři pošháněli chrámovou stráž. Stmívá se, shromáždění se beze ztrát rozešlo. Mistr couvá, snad měl incidentu litovat: „Snědla mě horlivost pro tvůj dům, Otče..." Kaifášova čeládka má pohotovost, moment překvapení je v háji, zaručeně po nich půjdou. Všech třináct narychlo mizí do Betany.

U Šimona Malomocného je místa dost, a Lazarovy sestry si to ujít nenechají. S milovaným Mistrem je to prý nahnuté a tak se chápou příležitosti a překvapí. Mezi stolujícími jedna zničehožnic rozlomí pečeť alabastrové nádobky, a jakousi vzácností skrápí Ježíše. Domem se line nardová vůně.

Ne každý si to užívá. „Na kolikpak takovej prézent přijde?" koukají někteří stranou. „Byly v tom prachy, a máme tu chudé, že," dokázali by se jináč postarat...

„Co ji trápíte?" rozjasní Mistr na okamžik ženinu tvář, ale vzápětí zmíní svůj pohřeb a to nepotěší. Jako by se královských ambicí vzdával..., a tehdy to Judovi Iškariotskému docvaklo. Pomyšlení vzít to jinudy. „Uznej, Ježíši," říká si, „za třicet stříbrných, no neber to. Ty už si poradíš..."

Nám, kteří myslíme, že víme, jak to dopadne, asi na mysl přijde, jak strašlivě je vinen... syn Šimona Iškariotského. Vinen tělem a krví Páně, řekne později apoštol o tom, kdo by ve shromáždění ledabyle a jaksi nehodně přistupoval k památce té smrti (1 K 11,27). Býváme snad vinni Boží bolesti? Ten Juda to možná taky tak zle nemyslel. „Já si přijdu na své, a Pán už to nějak zařídí, že?" umíme si to okecat.

Podívejme se blíže na tohoto aktivního Ježíšova oponenta v osobě Jidáše, učedníka, jemuž jde o věc. Možná, že myslí politicky: nějak postrčit to království. Já a Mistr víme své, ovšem on, empatický citlivka, to vidí jinak. Lidi ho berou, jenže takhle se nedočkají. Třeba je nakrmí takřka z ničeho, ekonomika – fajn, ale do přímého střetu s nepřáteli se nikdy nepustí, čímž s evangeliem království zůstává mimo realitu. Vezmu to na sebe. Bude to jízda! Ještě rád naskočí, a zvedne Jeruzalém jako včera, avšak tentokrát jasně proti. Proti šejdířům, korupčníkům a cizím žoldákům, proti škůdcům..., prostě proti. „Jeden z vás mne zradí?" Inu, tak to chodí. Aspoň víš, Ježíši, o co jde. Soud dějin mi dá zapravdu. „Co činíš, čiň spěšně?" Jasně. Tím kusem chleba se mi svěřuješ. „Jezte, to je moje tělo..." My dva přece víme své. S tím možná vede Juda Iškariotský Kaifášovu sebranku do noční zahrady, aby situaci vyhrotil, a tak vyprovokoval, jak doufá, skrytou moc shůry, která s nimi zamete...

„Zdráv buď, Mistře!" významně na Ježíše pomrkává, když ho před ostatními líbá.

„Políbením Syna člověka zrazuješ?" Věci dostanou nenadálý spád, rázem jde o život, a přijde nám, že si nešťastník zadělal na škodu věčnou. Nevíme. Hned vedle Šimon tasí: „Budeme se prát? Neříkal jsem to? Měli jsme zůstat v chýších na té skvělé hoře svaté"...

Starostí o tento život si ti dva spolu příliš nezadají. Jeden se rozpláče, druhý bez ponětí, že by se i nad svévolí k smrti ještě mohlo rozbřesknout, si zoufá (Mt 27,3 Mk 14,21).

Jak přečkáš, Ježíši? Na kolenou, vyslyšen v úzkosti (Žd 5,7), už víš, že utrpením i smrtí proneseš evangelium království a své svědectví Pravdě. Otřesené věřící že svou obětí vrátíš životu s Bohem, a nadto i z těch, jejichž svévolí a nenávistí teď raněn a ubit krutě umíráš (Iz 53,4), některé k Pravdě obrátíš. Duch zjevuje Synu člověka kudy. Kudy že se děje Otcova vůle k životu (J 12,50), k životu věčnému, jehož je on, smrtelný Ježíš mezi smrtelníky a přitom obraz Boha neviditelného, působcem a dárcem (Ko 1,15).

V té jistotě pevně stojí před svými soudci, trapiči a katy, jist, že jej Otec oslaví. Svým vzkříšením mnohé probudí k živé naději (1P 1,3). Spáčům se zasvítí Kristus (Ef 5,14).

Nemylme se. Tak, jako tenkrát v jeho blízkosti, dává o sobě lstivě vědět domnělý anděl světlosti (2 K 11,10) i nám. Nabídkou, jak to zobchodovat nebo aspoň s výhodou naředit, nás vzdaluje našemu bytostnému určení, odcizuje nás jednotě s Otcem a Synem v Duchu svatém.

Máme jinou představu? Rozumné řešení? Šikovnou alternativu? Iškariotský Juda na to dojel. Amen.

Modlitba:

Bože, v Pánu Ježíši Kristu náš Otče, svěřil jsi nám život. Snažíme se pochopit sebe, své poměry, stav a souvislosti svého života. Ohlížíme se po jeho smyslu. Vírou nám otvíráš své Slovo a v Pánu Ježíši Kristu nám přibližuješ poznání domova; Otče, posvěť se tvé JMÉNO, ať je nám živlem života a nejen slovem mezi slovy. Ať je nám silovým polem tvé náruče a netoliko jménem mezi jmény. Pro JMÉNO své posvěť i nás, prosíme, ať v něm s díky a radostněji přijímáme evangelium o cíli a přesahu své existence ve věcech tvého kralování. Posvěť nás pro PRAVDU svou. Rozptýlené marností nás, prosíme, obnovuj v rozeznání svého zadání v tomto čase i ve tvém příštím. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Bratrství probojované v Boží blízkosti

Gn 33,10b

Žijeme uprostřed světa a jsme ustavičně vtahováni do nejrůznějších problémů a zápasů života. A ty nás někdy sevřou a strhnou do hlubin. V takových chvílích věřící člověk nemusí zoufat, ale může se chopit Boží ruky a v Bohu nalézt milost a záchranu. Jenže v hlubinách zápasů může také nalézt svého bratra nebo sestru. O tom nám vypráví řada biblických příběhů. Jeden z historicky nejstarších příběhů Starého zákona nám vypráví o tom, jak se Jákob vracel z ciziny se svou rodinou, a měl se potkat se svým bratrem Ezauem, kterého kdysi lstí připravil o požehnání od otce. Cestou přemýšlel o tom, jak nejlépe uchlácholit bratrův hněv a jak to učinit, aby se s ním usmířil. Dopředu mu proto poslal houfy dobytka. Mazanost, falešnost a vychytralost provází člověka dějinami. Jenže v tomto příběhu se stalo něco nečekaného! Ezau sám běžel naproti svému bratru Jákobovi! Obejmul ho, políbil ho tak, že se rozplakali radostí oba dva. Ezau dobře věděl, že majetek, peníze, na kterých si mnozí lidé tolik zakládají, není to podstatné. Často nepomohou ani k usmíření. Mám všeho dost, milý bratře, nepotřebuji žádné dary, tak reaguje Ezau. Jen jednoho se mně celou dlouhou dobu našeho odloučení nedostávalo: neměl jsem bratra! Jákob byl přemožen Ezauovou láskou a moudrostí. Proto ze srdce a ve vší upřímnosti pověděl velmi vzácná slova: Vždyť smím vidět tvou tvář! A to je, jako bych viděl tvář Boží! To je bratrství obnovené, probojované v Boží blízkosti.

Kéž bychom takováto setkání a projevy radosti z obnoveného bratrství, se svým bratrem, se svou sestrou ve svých rodinách i ve sborech a v církvi směli často prožívat. Sedíme ve svých modlitebnách jeden vedle druhého, a mnohdy se ani neznáme, natož abychom se milovali. Nejen, že nevíme nic o druhých, ale ani nás to nezajímá. A už si dokonce ani někdy neříkáme vzájemně bratře a sestro. Tak už jsme se vzájemně odcizili. Zajímají nás jen naše starosti, naše rodiny, naše děti a vnoučata, ale starosti o druhé? Máme svých dost! Rádi se sejdeme už tak prostě ze zvyku, protože do shromáždění chodili rodiče a prarodiče a my jsme si také zvykli, abychom si popovídali, řekli druhým hlavně něco o sobě, někdy vynesli na povrch i naše duchovno, a pak si zase jdeme spokojeně svou cestou. A Boží slovo? Někdy ani nevnímáme, co kazatel říkal, ale jsme přesvědčeni o jednom, že to slovo bylo určitě zaměřeno na ty druhé! Do našich sborů přicházejí mnozí, aby si udělali čárku o své přítomnosti ve shromáždění, někdy aby vyplnili svou samotu, jindy zase hledají známost mezi slušnými lidmi, jiní přicházejí, aby byli IN, a z toho spektra mnohých jsou nám někteří sympatičtí, jiní méně, někteří raději ani s nikým moc nehovoří, natož o duchovních věcech nebo o tom, co nám nabídlo Boží slovo pro další dny. Ale chvála Bohu za to, že jsou v našich shromážděních i ti, kteří touží po bratrském obecenství, kde přebývá duch Páně, kteří nehledí jen na sympatie, ale hledají ty, kteří v hluboké pokoře zápasí o Boží milost a Boží odpuštění, a touží v upřímnosti po Boží blízkosti. Z Božího slova se radují a nesou si ho ve svých srdcích do všech dalších každodenních zápasů. Touží po tom, aby Pán ztvárňoval každý jejich krok i každou jejich myšlenku a vědí, že bratrem a sestrou ve sboru podle Ježíšova pojetí se stává ten, kdo má Boha skutečně na prvním místě v životě a kdo pro něj žije. My ve svých sborech někdy zaměňujeme život

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 16

Pokračování z minulého čísla

Všichni tito chlapci, kteří přicházeli jako parašutisti nebo jako letci, anebo s pěšími armádami, a nedočkali se této slavné chvíle a padli na poli válečném, pokryli se nesmrtelnou slávou. Nebude to však společná bolest a společný hněv, co spojilo naše srdce v srdce jediné, abychom manifestovali jednotnou vůli českého lidu. Před naším duchovním zrakem defilují padlí otcové a bratři, kteří svým hrdinstvím zpečetili věčnost této milované země. Budujeme na odkazu, který jasně formuloval president Osvoboditel T. G. Masaryk a který neúnavnou prací rozšířil president Dr. Ed. Beneš. Stojíme zde jako dělníci, kteří budou spolupracovati na nové sociálně spravedlivé republice. Nebudeme naprosto zatíženi stranictvím minulých režimů, které vedlo k úzkoprsosti. Budeme vyrůstati ve vzájemné důvěře všech tříd, abychom byli spolutvůrci krásného křesťanského ideálu Království Boží lásky na zemi. Rozumí se, že k této práci bude potřebí dobré vůle nás všech, kteří dnes manifestujeme. V několika dnech nebude lze obnoviti hrozné škody a křivdy napáchané bezbožným nacismem. Proto vás prosíme, abyste v trpělivé kázni procházeli příštími dny a v upřímné lásce pomáhali druh druhu, jak toho bude zapotřebí. Máme svou jednu drahou čsl. vlast, matku nás všech. Ona jest naší společnou láskou, pro ni jsme trpěli, pro ni bylo prolito nesmírně krve a slz. Pro tuto republiku budeme společně pracovati. Neznáme těch, kteří by vyčkávali v pasivní resistenci, co by ještě vývoj mohl přinésti a slavnostně prohlašujeme, že nemilosrdně bude zničen ten, kdo by chtěl záškodnicky postupovati proti naší republice. Vždyť se všichni podobáme hospodářům ve vypálených staveních, z trosek ohořelých trámů se ještě kouří a pod troskami je ještě smrt. Kde začít s odklízením, kde začít s novou prací, kde začít s novým oráním a setím? Ruce dělníků jsou bez práce, ale velmi brzo se roztočí kola továren a dílen a budete povoláni ne již obráběti ráfy děl a jiného válečného materiálu, ale tvořiti na plodné výstavbě své země. Naplní se prorocká slova, že zkujeme meče své v motyky a oštěpy své v srpy. Nár. výb. spolu s odborovými organisacemi rychle se postará o to, aby žádná ruka nečinně nezahálela a aby žádná rodina netrpěla hlad. Příští dny, příští měsíce a příští léta budou ve znamení slavného vzkříšení českého života. Bylo by nevděčné, abychom v této chvíli nemyslili na ty, kteří přicházejí osvoboditi náš kraj. Nikdy nezapomeneme, za jakých nesmírných obětí je vybojována naše svoboda. A slavnostně přísaháme, že té drahé čsl. vlasti zůstaneme věrni a že ji budeme milovati věrnou, tichou a ustavičnou prací.

Živ buď, národe, posvěcený Bohu, a neumírej, muži tvoji ať jsou bez počtu."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

6. květen 1945

„Bohoslužby na paměť nového vzkříšení čsl. státu v českobratrském sboru evangelickém. V posledních 14 dnech se shromažďoval zdejší čes. br. sbor dvakrát v týdnu při bohoslužbách, nesených modlitbami za osvobození čsl. vlasti. Farář Jar. Klimecký v den 6. května ve dvou slavnostních shromážděních a bohoslužbách ráno a večer děkoval Bohu za svobodu, kterou přijímáme z Rukou Božích jako nejvzácnější dar, který člověk může dostati."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

Kapku jedu, Jaromír Klimecký

„Pijeme plnými doušky ze štěstí znovunabyté svobody. Mysl mám ovšem přeplněnou starostmi o svou zemi, která byla zraněna na mnoha místech a které je nutno vraceti zdraví. Naším městem denně procházejí sta našich nejlepších lidí zbědovaných z koncentračních táborů. Až přijdou domů, najdou své byty vykradeny od německých utlačovatelů. Máme mezi sebou sta rodin dělnických a úřednických, které přišly o všechen svůj majetek v Sudetech. Nár. výbor ví o starostech i o utrpení těchto lidí a upřímně se snaží, aby jim bylo pomoženo. Počet rodin, které přišly o všechno německou persekucí, jde do tisíců. Zajišťujeme denně bývalé německé sklady, které vznikly z krádeží v naší a cizích zemích. Čekali jsme, že nám všichni lidé pomohou zajistit látky, přístroje aj. Děkujeme těm, kteří obětavě pomáhají. A na pranýř stavíme ty, chamtivce, kteří nepochopili, jak těžce prožíváme svůj přerod a sobecky kradou, kde se k tomu najde příležitost. Obhajoba, že různé věci dostali od Američanů, je velmi chabá, stejně jako bylo neomluvitelné, že brali látky od Němců, protože každý voják americké armády přirozeně nemůže být informován o těžké situaci, v níž se nacházíme.

Nechtěli jsme poskvrnit sváteční dny, které byly vykoupeny tolikerým hořem, policejním zajištěním lidí, kteří sebe snižují na zloděje národního majetku. Ale už ani kapku jedu do našeho osvobozovacího procesu, aby nemuselo dojít k ostřejším opatřením. Srazte chamtivé ruce, které okrádají svůj stát. Pomozte nám zajistit zásoby z bývalého majetku vojenských skladů. Jsou všechny určeny dělnickým rodinám."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

II. schůze Národního výboru

„Řídil farář českobr. J. Klimecký. Usneseno, aby členové NV nebyli v žádném případě jmenováni Komisaři pro některé podniky."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

21. květen 1945

„Předseda N. V. Rud. Hejrovský a místopředseda Jar. Klimecký resignují na tyto funkce s odůvodněním, že budoucí vývoj bude politický, a tudíž třeba, aby osvědčení pracovníci politických stran ujali se vedení a zodpovědnosti za správu věcí N. V. Oceněny byly zásluhy obou odstupujících o přípravu odboje, hladkého a klidného průběhu květnových revolučních dnů v Rokycanech."

Kronika města Rokycany, 1938–1947

Zatčení na rozkaz komunistické strany

Následující pozoruhodný dopis z archivu Synodní rady ČCE popisuje jedenáctidenní Klimeckého vazbu v červenci 1945. Nepodařilo se zjistit konkrétní důvody, pro něž byl farář Klimecký zatčen.

Pokračování příště

Reakce čtenářů

K obrazoborcům

(K článku Obrazoborci – ET-KJ 2/2019)

V předposledním čísle vašeho časopisu vámi zmiňované náměstí v Lanškrouně se původně jmenovalo Školní, v čase pomnichovských změn bylo přejmenováno na náměstí Konráda Henleina (nedaleké hlavní na náměstí Adolfa Hitlera, který dokonce obdržel čestné občanství města Lanškrouna), po válce bylo přejmenováno na náměstí Aloise Jiráska, protože v Lanškrouně pobývala jednotka československé armády nesoucí toto jméno (Hitlerovo náměstí se stalo náměstím Edvarda Beneše) a byla zde umístěna socha rudoarmějce, která po událostech v listopadu 1989 byla "odsunuta" na lanškrounský hřbitov, kde se "ukrývá" v jednom koutě.

"Germanismus" v Lanškrouně (kde do května 1945 pobývalo cca 85 % německy mluvícího obyvatelstva) byl "řešen" až po skončení války a to i za pomoci "lidového soudu", kdy byly na náměstí stříleni německy mluvící obyvatelé.

Ondřej Soběslavský

* * *

Také bych to vetoval

(K článku „Prezident Miloš Zeman k aktuálním událostem" - ET-KJ 3/2019)

Registrované partnerství je dobrá instituce a považuji za správné, aby bylo po všech stránkách vybaveno stejnými právy jako manželství, včetně práva dítěte být adoptováno homosexuálním partnerem jeho rodiče.

Manželství, svazek ženy a muže, jehož smyslem je plodit, rodit a vychovávat děti, je ovšem INSTITUCE POSVÁTNÁ, Bohem požehnaná. Buďme rádi za to, že to tak křesťané dosud cítí, alespoň někteří. V sekularizované společnosti není dost dobře možné zdůvodňovat tuto posvátnost nábožensky. Ale i nevěřící člověk, pokud má smysl a cit pro kulturu a pro existenciální váhu či hloubku lidských vztahů, může – a měl by – cítit a chápat, že TADY JDE O VÍC NEŽ O PARAGRAFY. I slovo „manželství" je symbolem, na který není radno sahat.

Výraz „registrované partnerství" zavání pouhou úředničinou. Partneři cítí, že jejich svazku něco chybí, a myslí, že bude-li nazván manželstvím, bude roven tomu, co manželstvím rozumí a co má v hluboké úctě tisíciletá tradice. To není poctivé. Homosexuální svazek je NÁHRAŽKOU manželství – i když platí, že náhražka může někdy fungovat stejně dobře, ne-li lépe než originál.

Snad najdou gayové a lesby pěknější pojmenování pro svůj vztah, snad tento právně definovaný svazek časem získá takový společenský respekt, že jeho účastníci nebudou cítit potřebu vypomáhat si matením pojmů.

Pavel Říčan, psycholog

Reformace boří, aby proklestila cestu novému životu, to jest jinými slovy, život sám si klestí o své síle cestu, arciť nehledě na to, co se před ním sesype; revoluce však razí dráhu myšlenkám, jež, nejsou-li právě holý nerozum, nemají dost síly, aby se samy uskutečnily.

Jan Karafiát (4. 1. 1846 – 31. 1. 1929)

Devadesáté výročí úmrtí tohoto reformovaného duchovního, autora Broučků (i dalších méně známých knih), autora revize Kralické bible, autora Reformovaného zpěvníku a autora i redaktora Reformovaných listů jsme si připomněli 31. ledna.

Bratrství probojované v Boží blízkosti

Dokončení ze str. 1

z víry za život náboženský. Jenže tyto dva životy se od sebe výrazně liší. Náboženský způsob života je ten, kdy v něm máme nastavené určité pravdy, navykli jsme si po letech na určité chování, chodíme do shromáždění a zúčastňujeme se sborového života, jsme pokřtění, přistupujeme ke stolu Páně při svaté večeři a občas čteme i Písmo. Ale to ještě vůbec nic neznamená, protože můžeme být ve svém srdci Pánu Bohu vzdálení, uzavření Boží lásce a Božímu působení. A tak vlastně navenek můžeme dělat všechno to, co dělají věřící lidé, a přesto můžeme být de facto ateisty. Protože život z víry je o něčem jiném! Víra je můj a tvůj vztah k Bohu a k jeho Synu, Ježíši Kristu. Víra je mou důvěrou v Boží vedení. Je to moje spolehnutí se na Boží lásku. Je to odevzdání mého srdce i života Bohu, starostlivému Pánu, Králi a Pastýři mého života. Všichni v církvi jsme povoláni, abychom v tomto důvěrném vztahu lásky žili a rostli, a to od víry k víře, od dětinské víry a lásky až víře a lásce „dospělého člověka". Musíme vnitřně růst! Ale tam, kde duchovně nerosteme, tam všechno postupně uvadá, a uvadají i naše vztahy jeden k druhému. **Naše víra je vírou jen tehdy, když podle ní jednáme, mluvíme, chováme se jako Boží děti dnes, a to mnohem důsledněji než včera. A pak máme postupně k sobě blíž a blíž.** Potom nám bude záležet na bratru a sestře, který je vedle nás, dokonce se jeho životní trable stanou pro nás důležitějšími, než naše malichernosti.

Naše sborová obecenství by měla být místem, kde jako křesťané zápasíme u Kristových nohou ruku v ruce s bratrem a sestrou na modlitbách o Boží milost, Boží lásku a Boží milosrdenství. Vidět v druhých stopy Kristovy přítomnosti, k tomu je zapotřebí pokory. A navíc je k tomu zapotřebí i to, aby Pán daroval do našich úst vždy potřebná slova lásky a porozumění, srdce otevřené dokořán, ruce i nohy hbité k nezištné pomoci, a to nejen k těm, které známe, ale i ke všem ostatním. Jde o vydání sebe druhému bez vší záludnosti a vychytralosti, umět se darovat jeden druhému tak, jak to činil Ježíš. Opustit sebe, naslouchat se zájmem druhému, a v lásce se k němu přibližovat. Umět si vážit druhého více než sebe, aby v našich sborech vládla hluboká Kristovská vážnost, úcta a láska, abychom se uměli respektovat, milovat při vědomí společného cíle a stejného smýšlení formovaného Pánem Ježíšem Kristem. On nám dal jasný úkol: jít v jistotě cíle vstříc druhým. Takže nejde o prosazování sebe, svých zájmů, ale jde o hledání v druhém bratru a sestře stopy přítomného Krista a očima víry otevírat srdce i ústa, z nichž by znělo: Milý bratře, milá sestro, protože jsem tě viděl a znovu spatřil, jako bych viděl tvář Boží! Prosme Pána o to, aby on sám prozařoval naše vztahy rodinné i sborové světlem své milosti a lásky, abychom uměli stát jeden vedle druhého a pociťovat teplo Kristovy lásky i vzájemného porozumění. Pak teprve budeme Božími dětmi, které si Pán zamiluje a opatří vším nezbytným. **„Když by někdo říkal, že miluje Boha, ale při tom by svého bratra, sestru nenáviděl, je lhář! Protože kdo nemiluje svého bratra, kterého viděl, jak by mohl Boha, kterého neviděl, milovat? Toto přikázání máme od Pána, aby ten, kdo říká, že Boha miluje, miloval i svého bratra!"** (volně podle I. listu Janova 4, 20-21) Proto volám všechny znesvářené, kterých máme ve svých sborech bohužel dost. Jsou překážkou přítomnosti mnohých jiných, kteří touží po občerstvujícím Božím slově a Boží milosti, ale odrazuje je naše častá falešnost, vzájemné pomluvy, rozhněvanost, kterou máme někdy mezi sebou. To všechno odvádí od Boha a uzavírá „mnohým lačným a žíznivým" naše obecenství. Volám proto ty, kteří jsou v tomto bludném kruhu nenávistnosti, kterou přikrývají někdy i falešnou zbožností, aby vykročili ke svému bratru a sestře! Pán k tomu vybízí, abychom sebevědomě nebo lhostejně sobě nepili „kalich odsouzení" u Božího trůnu! Ukazuje nám v mnohých biblických příbězích, že když vykročíme vstříc druhému ve vší pokoře před Boží tváří a ve vší upřímnosti, pak spatříme radostnou a rozjasněnou tvář svého bratra či sestry, a bude to jako bychom viděli tvář Boží.

Pavel Rybín, kazatel CB

Přenastavování mantinelů

(10 let od úmrtí Josefa Smolíka)

„Potvrzení o letní aktivitě jsem předložil KEBF.“ – Lapidární formulace, kterou končila má zpráva o studiu ve francouzském Štrasburku v akademickém roce 1979-1980 pro tehdejší ministerstvo kultury, vzešla nakonec – po vícestranné debatě – z úst prof. Josefa Smolíka (27.3.1922-4.2.2009), tehdy děkana KEBF (Komenského evangelické bohoslovecké fakulty).

Volnější výklad tzv. výjezdní doložky

Ten ji zdůvodnil rezolutně: „Ať voni taky viděj, že my sme tady samostatný!“ (Zavrhl zvažované „měkčí“ varianty jako: „Kopie potvrzení … mohu případně / na požádání předložit …“ apod.) A smolíkovská rezolutnost se při předávání a souvisejícím pohovoru osvědčila! Referent Junga zprávu přečetl, poté se přítomného pedagoga jen dotázal: „Co říkáte na výlet pana Schilly do Ženevy?“ Neurčité vysvětlení, že „takhle nějak se začíná“, protentokrát stačilo. (Tzv. výjezdní doložka zněla, pravda, toliko na Francii, proto jsem před jedenáctiměsíčním tripem nafasoval pár desítek francouzských franků a žádnou jinou měnu.)

Nevybavuji si žel už se stoprocentní jistotou, zda oním pedagogem, který mne na briefingu u referenta Jungy na „kultuře“ doprovázel, byl sám děkan Smolík, nebo někdo jiný. To jen dokládá, jak hladce proběhl. (Zato si do detailů pamatuji emotivnější jednání s referentkou Kopeckou před odjezdem do Francie. Rovněž pořizování zprávy nebylo bez zádrhelů, dodatečně se vypracovávala druhá část.) „Mantinely“ kategoricky vytyčené či přenastavené děkanem Josefem Smolíkem („ať voni taky viděj…!“) v závěru mé zprávy ze studia v zahraničí jako by „ministerák“ Junga (už formou, tj. adresováním dotazu) respektoval …

Praktický teolog, velepraktický právník

Po mých „pilotních“ dvou semestrech ve Štrasburku se s výjezdy bohoslovců z Českobratrské církve evangelické (ČCE) ke studijním pobytům roztrhl pytel. Korektuře a finalizaci zpráv jednotlivých studentů navrátivších se ze zahraničí už tudíž patrně ze strany pedagogického sboru KEBF nebyla věnována taková pozornost. Když se Irena Š. před návratem z Velké Británie zastavila ve Francii (a uvedla to ve zprávě), referentce Kopecké (Jungově kolegyni na „kultuře“) se to pak nechtělo líbit (Irenu prý v rámci svých výlevů titulovala „děvenko“) a snažila se mocí mermo mantinely přenastavit nanovo ...

Sisyfovské přetahování děkana KEBF Josefa Smolíka s „ministeráky“ o výklad a relevanci papíru zvaného „výjezdní doložka“ jsem si připomněl na jistém pražském oficiálním fóru v roce 1988. Tehdejší zástupce Právnické fakulty Karlovy univerzity se zde přimlouval za to, aby se „neoprávněné opuštění území republiky nebo neuposlechnutí úřední výzvy k návratu“ změnilo z dosavadního trestného činu na pouhý přestupek. Jelikož tak učinil v září reflektorů a před běžícími kamerami, stal se z něj po sametové revoluci vážený ústavní soudce. U obdobné dřívější iniciativy prof. Josefa Smolíka reflektory a kamery, pravda, chyběly …

František Schilla

Služebník dobrý a věrný

V úterý 9. ledna 2019 jsme se v javornickém kostele FS ČCE a na javornickém hřbitově rozloučili s bratrem Tomášem Majtánem, členem, presbyterem, varhaníkem a hospodářem hodonínského sboru.

Bratr Tomáš Majtán se narodil a vyrůstal ve věřící rodině v Javorníku. Zájem o duchovní hudbu a hru na varhany s ním rostly od dětství, když sedával u javornických varhan, na kterých jeho otec doprovázel bohoslužebná shromáždění.

Vyučil se v oboru elektro a po sňatku s Aničkou našel profesionální uplatnění v Elektrárně Hodonín a do Hodonína se nastěhovali. Jejich rodina se dvěma dětmi patřila k aktivním členům sboru, tvořili jádro sboru.

V našem hodonínském sboru uplatňoval svou manuální a technickou zručnost a znalosti, hudební nadání při hře na varhany, klávesové nástroje a nácviku písní, výbornou biblickou znalost a duchovní orientaci – tím vším nám dobře sloužil a jako dobrý hospodář rozhojňoval své hřivny.

Jsme vděčni za jeho život a službu a věříme, že odešel do odpočinutí Božího lidu, kde ho Pán, v jeho necelých 82 letech, přijal.

FS ČCE Hodonín

Pozvánky

Kostnická jednota v Kolíně srdečně zve na přednášku bratra faráře Jana Halamy, "Připomenutí 1150. výročí úmrtí Konstantina-Cyrila". Přednáška se koná 10. 2. 2019 v 15 h v modlitebně CB, Královská cesta 116, Kolín.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu o ochraně přírody v Krkonošském národním parku. Hostem bude Mgr. Jakub Kašpar, náměstek ředitele Krkonošského národního parku a místokurátor sboru ČCE ve Vrchlabí. *Povídat se bude o tom, proč jsou Krkonoše národním parkem, co tam stojí za ochranu, jak se tam vracejí mnohá vyhubená zvířata a jiná jsou naopak stále ohroženější...* Beseda se bude konat v úterý 12. února 2019 od 17.30 (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Inzerce

Mám zájem o všechna díla Jana Hellera, zejména o Výkladový slovník biblických jmen a Biblický slovník sedmi jazyků.
Kontakt:
grizly@email.cz, tel.: 607 700 078.

č. 1

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně.
Informace u S. Hejzlara:
tel.: 603 578 108; e-mail:
sammyhej@gmail.com.

č. 13

K devadesátinám Zdeňka Škrabala

Neuvěřitelný devadesátník

Před dvěma lety jsem po čtvrtstoletí ukončil práci v českobratrském evangelickém sboru ve Strašnicích. Moje rozhodnutí bylo přijímáno různě - tu s údivem, tu se smutkem, s řadou otazníků. Na jednu reakci vzpomínám zvlášť rád. Jeden bratr mě po bohoslužbách zastavil a oslovil: „A jak si to vůbec představuješ, odejít ze Strašnic? To jako myslíš, že můžeme jezdit do Třebenic?“ S veselým ohníčkem v očích mě takto oslovil Zdeněk Škrabal.

Rozuměl jsem mu. Sám své milované Strašnice prakticky nikdy neopustil. Kromě dvouleté služby v hořovickém sboru v padesátých letech se rodilý Měcholupák vždy, každou neděli objevoval při bohoslužbách i v týdnu v modlitebně v Kralické. Dlouhá léta učitel nedělní školy - vášnivý vykladač Písma, znalý spousty podrobností, dlouhá léta presbyter. V první polovině devadesátých let seniorátní vikář pražského seniorátu, vzpomínám, jak se ho nově zvolený pražský senior Jiří Lejdar, strašnický farář, zeptal: „Zdeňku, půjdeš do toho se mnou?“ Po desetiletí pravidelný účastník řady sborových akcí, vzdělavatelných i rekreačních, někdy jako přednášející, jindy jako vzdělaný a pozorný posluchač.

Když se stal vedoucím redaktorem Evangelického týdeníku - Kostnických jisker, měl za úkol dát jim zřetelný obsah a směr. Bylo zřetelné, oč mu šlo: otevřít Kostnické jiskry ještě více ekumenickému dění a hlavně ekumenickému myšlení, právě jako kulturnímu životu i mimo církev. Recenze knih, výstav, anonce zajímavých rozhlasových a televizních pořadů, komentáře událostí, které se dotýkaly křesťanského myšlení i hlubšího pohledu na život a svět, to vše začalo v časopisu přibývat. A vzpomínáme na to, jak v technicky i finančně nesnadných podmínkách sedmdesátník Zdeněk nosil stovky výtisků „Koster“ v batohu na nádraží, aby se poštou dostaly včas ke čtenářům.

Vystudovaný teolog nikdy neztratil zájem o svůj obor, ač v něm profesionálně působil jen v některých fázích svého života. Četl jako málokdo, mladí nadupaní teologové v něm ve sboru nacházeli nejlepšího partnera pro rozhovor. Rozhled po bohosloveckém světě ho ale neuzavíral do sociální bubliny církevníků, právě takový rozhled měl i po beletrii a ostatní literatuře.

Jen občas svou farářskou výbavu zúročil na kazatelně. Škrabalovo „občas“ však v některých dobách znamenalo, že sbory musely volat s několikaměsíčním předstihem, aby Zdeněk našel volnou neděli. Snad mohou říci, že sloužil rád, jak mohl a kde mohl.

Všechno, co Zdeněk dělá, je prosvětleno humorem. Odvážným, jak se na dobrý vtip sluší, ale laskavým. V práci v Nedělní škole i ve sboru vůbec, v seniorátu, v Kostnických jiskrách se zdálo, že dobrá nálada ho nikdy neopustila. A podle všeho to vypadá, že dobrá nálada měla svůj nejhlubší zdroj ve vědomí Boží lásky, která nakonec přemůže všechny průšvihy. Připomínal v tom katolického kolegu P. Jiřího Reinsberga; za dobrou náladou Boží láska, za prostořekostí hluboká empatie k druhým, za rozpustilostí touha dodat dobrou náladu svému okolí. Potkal jsem ho v prosinci v Obecním domě při oslavách stého výročí ČCE. Jedním slovem: byl pořád stejný. Veselý i svěží se mně ptal: „No nazdar, brachu, tak jak se tam máš? Dobře? Tak to je fajn!“

A já jsem si jist, že i strašnický sbor svému devadesátníkovi dělá stále radost, právě jako Zdeněk strašnickému sboru.

Zdeněk Škrabal oslavil 4. února 2019 devadesáté narozeniny.

Pavel Klinecký

Všechno nejlepší, stálou radost a veselou mysl vinšuje také

redakce

Vivat Zdeňku!

Když jsem nastupoval do Strašnic, jednou z prvních věcí, kterou mi Zdeněk řekl bylo, ať mu rezervuji neděli 3. února 2019. Celoživotní partnerství Strašnic a Škrabala totiž vyvrcholí jeho kázáním při příležitosti životního jubilea!

90 let to není málo. Strašnický sbor má něco přes osmdesát. Zdeněk zažil a dělal support všem čtyřem dosavadním farářům – Lubomíru Balcarovi (od 1939), Jiřímu Lejdarovi (od 1968), Pavlu Klineckému (od 1993). A mám to vzácné štěstí, že jsem strašnického Zdeňka, teologického velikána, zdědil také já (od roku 2016).

Milý Zdeňku, děkuji za vzácné rozhovory, za otevřenost, rady, děkuji za návrhy, jak se zlepšit a kam se dál posouvat, děkuji za nespočet povzbuzení a slova chvály, kterými mě ze své štědrosti obdarovávᡠ. Máš můj obdiv, s jakým zápalem a nezkrotnou energií se pereš se životem, s jakou pokorou a vděčností přijímáš vše z rukou Toho, který Ti neskutečně fandí! Rád bych se ti alespoň z poloviny vyrovnal!

Při jednom z našich rozhovorů jsi mi prozradil, že tě životem pronásleduje, že tě provokuje, že ti nedá spát mimo jiné následující text Bible: „Což neprodávají pět vrabců za dva haléře? A přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem. Ano i vlasy na vaší hlavě jsou spočteny. Nebojte se, máte větší cenu než mnoho vrabců.“ (L 12,4-7 CEP) A tak mi dovol, abych ti jako malý dárek věnoval následující úvahu.

Cena života

Provokativní text, že jo, Zdeňku? Porovnávat život člověka a vrabce!

Jakou cenu má takový vrabec? Nevím přesně. Moravský vrabec s variací knedlíků – toho znám nejlíp – stojí v hospodě něco přes stokorunu…

Dle textu bylo za Ježíšovy doby možné koupit 5 vrabců za dva haléře. To je opravdu za pakatel. Je fakt, že moc parády člověk koupou vrabce nepořídí – 35 gramů váhy.

Vrabec je ztělesněním úplně obyčejného, všudypřítomného stvoření zanedbatelné hodnoty a nikterak atraktivního vzhledu. Je tak běžný, že se i v neoficiálním ornitologickém textu objevuje jako nejužívanější jednotka zbarvení a velikosti.

Ničím výjimečné stvoření, kterého byly ve městech a na vesnicích hromady, začalo v posledních třiceti letech poutat pozornost. Výzkumy totiž naznačují, že vrabci začínají vymírat. Najednou cena vrabčího života stoupá. Připadá mi legrační, že Ježíš ho již před dvěma tisíci lety použil jako jednotku srovnávání hodnoty života!

Před dvaceti lety, jsem jako malý kluk rád střílel z tátovy vzduchovky. Nebudu zastírat, a skromně se přiznám: byl jsem přirozený talent! Na co jsem vystřelil, to jsem trefil. A hrozně mě to bavilo.

Nevím odkud se to léto vzala ta myšlenka. Viděl jsem souseda? Někdo ji zmínil žertem? Prostě, přišla. Nehybné cíle se zdály být k smrti nudné. Chtělo to novou výzvu.

Na třešni mého kmotra se hostili malí ptáčci. Bylo jich mnoho a požírali úrodu. Snad se mi to tehdy jevilo jako dobrý nápad, zastrašit je. Zamířil jsem a vystřelil. Byl to výstřel varovný. Odlétli pryč. Usedli na okap kostelní střechy.

Doteď si to vyčítám. Vybral jsem si jednoho z nich, nevím, proč právě tohoto. Znovu jsem zamířil a nadechl se. Neminul jsem. Ptáček třepotal křídly a padal ze střechy dolů. Běžel jsem se vítězně podívat na svůj úlovek, na svoji trofej…

Díval jsem se, jak na mě kouká a prosí o pomoc. Nebylo, jak mu pomoci. Zranění bylo vážné. Umíral. Vzal jsem ho do dlaní a v jeho pohledu jsem viděl něco, co mě změnilo.

Viděl jsem jak Bůh pláče a mne také začaly téct slzy. Věděl jsem, že jsem udělal to, co se prostě nedělá, že jsem vstoupil nehodně na půdu svatou.

Zvířata prý hynou, tenhle můj vrabec, kterému jsem se stal vrahem, zemřel. V oné mystické chvíli jsem poznal hodnotu vrabce – v Božích očích byla obrovská.

Kdykoli čtu to srovnání vrabčích životů s lidskými, vzpomenu si na svého vrabce, jak mi byl blízko, jak mi byl vzácný, když odcházel.

„A přece ani jeden z nich není zapomenut před Bohem.“ Ani ten můj nebyl. Byl to dárek od Pána Boha, Boží prozřetelnost. Ten vrabec zaplatil nejvyšší cenu, proto, aby malý rošťák dostal pořádnou lekci o ceně života.

Jak nesmírnou cenu má vrabec! Pán Bůh na něho pamatuje a opečovává ho, pláče za něj, když jej něco bolí, když umírá, dává jeho životu smysl.

A proto se „Nebojte, přátelé!“, říká Ježíš, „máte větší cenu než mnoho vrabců!“ A Zdeňku, to samé platí také o tobě. Což pro Něj nejsi cennější než vrabec! Žádný strach, příteli! Ten, který ti fandí na tebe pamatuje! Opečovává tě! Pláče, kdykoli tě něco bolí, když ti dochází dech! A tvému životu, Zdeňku, dává smysl! Ať ti Pán Bůh žehná. Amen.

Martin Sabo, českobratrský farář v Praze 10 - Strašnicích

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2019

13. února 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
20. února 2019

Z obsahu

* *Vzdálenost a blízkost*
* *Schvaloval apoštol Pavel otroctví?*

Poselství k neděli Septuagesimae

„Plésej Bohu všecka země...!" (kral) - „Oslavuj Hospodina, celá země!" (SNC) - „Hlahol Bohu celá země!" (ČEP) - „Nuž pojďte a Bohu plesejte, jméno jeho vyvyšujte...!" (Evangelický zpěvník)

Tak začíná 66. žalm, vybraný pro první ze tří nedělí, kterým se tradičně říká „předpostní." V našem liturgickém kalendáři se pak ustálil zvyk nazývat je „sedmdesátý", „šedesátý", „padesátý"- podle toho, jak ubývá dní zbývajících ještě do Velikonoc. Sedmdesátka – název té dnešní neděle připomíná 70 let babylonského zajetí Izraele.

Již v 6. století se našli v církvi ti, jimž nebylo vlastní, ani milé, ani příjemné to všelijak rozpustilé masopustní veselí, původně pohanské, jež se i mezi křesťany rozmohlo. A tak před začátkem postní doby, kterou chápali jako dobu příprav na centrální událost křesťanské víry – setkání s Ukřižovaným a Vzkříšeným Pánem – soustředili se raději než na to všelijak rozverné, rozevláté, uvolněné užívání si nevázanosti – ještě než se necháme omezit, svázat postem (srov. tradiční „rozlučka" před vstupem do manželství) na „přípravu na tuto přípravu".

Již sv. Augustin napomínal věřící své doby: *„Pohané dávají si v tyto dny dárky milostné, vy pak máte dávati almužny v tyto dny zloby; onino jásají prozpěvujíce písně veselé a hejřivé, vy se máte těšiti ze slova Božího; oni běhají po divadlech, vy máte spěchati do chrámů; oni se opíjejí, vy pak buďte střídmi a postěte se!"* (sr. ap. Pavel Efezským 5-6)

„Plésej, oslavuj, hlahol!" – jak tohle jde dohromady s postem? To už spíš třeba se začátkem plesové sezóny... Možná to hlaholení a plésání může skutečně navenek připomínat i to masopustní řádění. Ale důvod je zcela opačný: Touha po Božím požehnání (Ž 67).

To, co pro to můžeme udělat, je: **v úctě se ztišit před Boží velebností a připomínat si jeho moc, skutky vzbuzující bázeň, jeho milosrdenství.**

Jaromír Strádal,
farář II. sboru ČCE
Praha 3 -Žižkov

Dana a Miloš Šimkovi, žijí v Mohelně a jsou zapojeni do činnosti místní evangelické stanice v Kralicích nad Oslavou. Jsou autory putovní výstavy karikatur, která hravou a interaktivní formou představuje účastníkům svět a příběhy Bible.
Pokud máte zájem se do projektu zapojit a využít ho v místním sboru, kulturním středisku či pod., můžete manžele Šimkovy kontaktovat na vyaglow@seznam.cz

Chaos v srdci člověka zabíjí Ef 6,10–18

Na začátku nového roku bychom si měli uvědomit, že nejde jen o to, že jsme zase o rok starší anebo že se budeme těšit na zimní dovolenou na horách anebo že jsme se více přiblížili k jaru, ale i to, že náš duchovní zápas pokračuje a že se i nadále musíme jako věřící křesťané vyrovnávat a čelit různým nástrahám a překvapením, které nám chystá svět kolem nás a lidé, se kterými sdílíme naše životy.

V prvním Janově listu je napsáno: *„Nemilujte svět ani to, co je ve světě."* (1 J 2,15) A slova apoštola Pavla nás zase vybízejí: *„Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli."* (Ř 12,2) Vést duchovní zápas, abychom zcela nezesvětštěli a nestali se sekularizovanými, v tom bychom jako věřící neměli nikdy ustat. Ono úplně postačí, když musíme dennodenně bojovat proti vlastní porušené přirozenosti. Existuje mnoho pokušení a nebezpečí, s nimiž musí věřící zápasit. K tomu Pavel říká: *„Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost."* (Ga 5,16) Hodně podstatný zápas, který bychom neměli podceňovat je boj proti satanským mocnostem. V listě Efezským se hovoří o mocnostech, silách, nadzemských duchovních bytostech, které ovládají tento věk tmy. Je jasné, že nemáme prostorového úniku před působením těchto skrytých duchovních, Bohu nepřátelských mocností. Děje se tak s Božím svolením, děje se tak i když Kristus nad těmito zlými mocnostmi zvítězil, ale děje se tak, a proto bychom s tím měli počítat.

Poučení o tom najdeme již v Knize Job. V Novém zákoně čteme o útocích satana na Božího Syna, aby ho odvrátil od mesiášské cesty. Najdeme zde i radu, že věřící proti svodům ďáblovým obstojí, jedině když oblečou plnou Boží zbroj, všechny její součásti. Berme tato biblická upozornění vážně a nemysleme si, že jde jen o nějaké pohádkové příběhy a že nakonec stejně vyhraje dobro nad zlem. Je to sice určitá a pozitivní výpověď a to, co nám mají pohádky sdělovat, ale my v pohádkách nežijeme. Ďábel je jako šelma a používá taktiku zastrašování, to je jedna z jeho hlavních metod a my jsme to zažili a zažíváme, když kupříkladu některé politické strany a samotný prezident nahánějí lidem strach z migrační krize a z přílivu migrantů. Je možné i to, že kvůli zastrašování ze strany ďábla mnozí křesťané o své víře nemluví a raději před nevěřícími mlčí. Těmto temným moc-

Dokončení na str. 2

100 let vlastní měny

Charakteristikou samostatného státu je třeba mj. i samostatná měna. V našem případě si mnoho lidí lámalo hlavu, jak nejsnadněji oddělit finance od Rakouska, aby nevznikl chaos. Proto až 25. února 1919 předložila vláda v Revolučním národním shromáždění dva zákony, které znamenaly, že Československo téměř po čtyřech měsících od svého zrodu vlastní měnu získalo. Oba zákony v odpoledních hodinách představil poslanec a předseda finančního výboru prof. Cyril Horáček a po výkladu ministra financí Aloise Rašína byly oba schváleny. Prvním z nich (zákonem č. 84/1919 Sb. z. a n.), jímž se ministr financí zmocňuje, aby provedl nařízením okolkování bankovek a soupis jmění za účelem uložení majetkové dávky, se Československo definitivně osamostatnilo od dřívější rakousko-uherské koruny. Druhý zákon č. 88/1919 Sb. z. a n. o státní půjčce ve zlatě, stříbře a cizích valutách sloužil k tomu, aby nově deklarovaná československá měna, o jejímž názvu se mělo rozhodnout později, byla od svého počátku stabilní a mohla se opírat o hodnotné krytí.

Počáteční čtyři měsíce mladého Československa tedy patřily vymýšlení kroků, jimiž se československá politická a ekonomická reprezentace připravovala na hospodářské osamostatnění. Jistě to nebylo nic jednoduchého, jak dokládá řada dokumentů z Archivu České národní banky. Ty vyprávějí příběh mimořádné a obtížné cesty, kterou bylo třeba vykonat, než bylo možné předložit oba uvedené zákony ke schválení veřejnosti a tímto způsobem samostatnou československou měnu konstituovat. A komu za naši měnu vděčíme? Vedle Aloise Rašína to byli zejména Vilém Pospíšil, Karel Engliš, Jaroslav Preiss, Augustin Novák, Karel Kučera, Emil Roos a Karel Leopold, jejichž obezřetnost a erudice umožnily, že naše koruna byla od počátku pevnou, spolehlivou a respektovanou měnou. Název měny koruna si jako jediná Československá republika z Rakouska-Uherska ponechala, i když se uvažovalo např. o názvech frank, hřivna nebo sokol. (Rakousko později (rok 1925) název měny změnilo na šilink a Maďarsko od roku 1926 používalo měnu jménem pengö.) Fakt, že si naší měny vážíme, vyjadřuje i zlatá stomilionová koruna (vážící 130 kg), kterou navrhl akademický sochař Vladimír Oppl. Na lícní straně je zdůrazněn zrod československé měny kolkem z roku 1919 a současnost je prezentována logem ČNB. Dominantou rubové strany je český lev a motiv nejznámější československé mince z roku 1922. Stomilionovou korunu můžeme vidět až do 28. dubna na výstavě, kterou Česká národní banka připravila pro veřejnost v prostorách Císařské konírny Pražského hradu. Na výstavě si je možné prohlédnout např. zlaté slitky, mince a medaile, originální návrhy československých bankovek od Alfonse Muchy, Maxe Švabinského, Karla Svolinského aj. nebo vzácné československé mince a papírové peníze.

Česká národní banka u příležitosti výročí zařadila pro numismatiky do svého emisního plánu i několik oběžných a pamětních mincí, bankovku s přítiskem a historicky první pamětní bankovku.

Helena Bastlová

Aktualita: Výročí oběti Jana Palacha připomněli i krajané ve Švýcarsku

Ve Vevey a v Curychu se ve dnech 19. a 20. ledna konala pietní setkání k uctění památky Jana Palacha, od jehož smrti letos uplynulo 50 let. Na akcích vystoupili představitelé českých a slovenských krajanských spolků, kteří tato vzpomínková setkání organizovali. Nechyběly ani proslovy Eliny Leimgruber, starostky města Vevey, Pavla Pechance, královéhradeckého biskupa Církve československé husitské, evangelického faráře Jaromíra Duse, Antonína Špačka z České katolické misie v Curychu, zástupců české a slovenské ambasády v Bernu a dalších. Pietní akce, které navštívily desítky českých a slovenských krajanů žijících ve Švýcarsku, uspořádaly Beseda Slovan, Svaz spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku, Beseda Svatopluk Čech a Husův sbor Čechů a Slováků v Curychu.

(red)

Z církví doma i ve světě

Kardinál Duka: Církev vyčká, jak o finančních náhradách rozhodne Senát

Římskokatolická církev vyčká na rozhodnutí Senátu o novele o zdanění církevních restitucí, až pak podnikne další kroky. Postupovat chce společně s ostatními církvemi a Federací židovských obcí. Jednat chce s premiérem a příslušnými ministry. Novinářům to 31. ledna po zasedání České biskupské konference řekl kardinál Dominik Duka. Senát by měl o novele o majetkovém vyrovnání s církvemi hlasovat po 27. únoru. Ve Sněmovně zdanění náhrad za škody za dobu komunistického režimu prosadili komunisté s pomocí SPD a vládních stran ANO a ČSSD.

"Chceme počkat na řešení Senátu... je potřeba říci, že musíme jednat společně (církve)," uvedl Duka. Řekl, že představitelé Římskokatolické církve se už sešli s předsednictvem Ekumenické rady církví, která zastřešuje ostatní křesťanské církve. Spolupracovat chtějí s Federací židovských obcí. "Nemohu říct všechny detaily, musíme skutečně počkat na řešení (Senátu). Nebudeme vstupovat do přípravy jídla," řekl Duka. "Naše kontakty s Federací židovských obcí jsou skutečně nadstandardní," dodal.

Termín schůzky s premiérem Andrejem Babišem (ANO) a ministry zatím nepadl. Situaci za církve řeší právníci a další odborníci.

Podle Duky představuje snaha o zdanění církevních restitucí "porušení slušného chování, smlouvy, zákona, protože odškodnění se nedaní". Kardinál uvedl, že novela dopadne hlavně na slabší. "Především se dotýká židovské komunity, kterou připravil o majetek nacismus. Neproběhly žádné náhrady v krátkém období třetí republiky. Přišel komunismus a připravil je o další majetek. To jsou ti, kteří krokem budou postihnuti nejvíce," uvedl Duka. O novele mluvil s prezidentem Milošem Zemanem. Otázku prý nedořešili. Podle kardinála je to záležitost Parlamentu a Ústavního soudu. Řekl, že hlasování ve Sněmovně vypadalo jako "commedia nera neboli černá komedie v režii komunistické strany" a představuje také "citlivé věci, které se dotýkají české povahy".

Podle Duky sněmovní jednání ukázalo, že neplatí to, že by komunisté vládu tolerovali. "Je to tichý společník, který má rozhodující hlas. Jako benjamínek Konfederace politických vězňů říkám - Bože, čeho jsme se to dočkali?" řekl jako bývalý politický vězeň kardinál. Podotkl, že církve za pronásledování komunistickým režimem pomstu nežádaly.

podle www.christnet.eu

Charita České republiky zveřejnila první konečné výsledky Tříkrálové sbírky 2019

Tříkrálová sbírka se konala v celostátním měřítku již podevatenácté. Její výtěžek každoročně stoupá. V roce 2018 se do pokladniček vybralo celkem 114 199 517 Kč, spolu s ostatními dary pomocí dárcovských SMS a přímých darů na účet (2 105 885 Kč) sbírka vynesla celkem 116 305 402 Kč. Letos se podařilo vybrat do 23 908 pokladniček celkem 119 184 663 korun. Celkový výnos Tříkrálové sbírky 2019 bude znám v jarních měsících. Kromě peněz z pokladniček, kompletně sečtených 31. ledna, výsledek zahrne také dárcovské SMS a přímé dary na sbírkový účet.

(red)

Papež František navštívil Spojené arabské emiráty

Papež František od 3. února na tři dny navštívil Spojené arabské emiráty. Je to první případ, kdy hlava Římskokatolické církve stanula na půdě Arabského poloostrova. František od svého nástupu do funkce vyzývá k dialogu mezi islámem a křesťanstvím. Spojené arabské emiráty jsou islámskou zemí, kterou však podle Vatikánu obývá také zhruba 900 000 katolíků. Na rozdíl od jiných států zde mohou křesťané svou víru volně praktikovat, napsala agentura DPA.

Papeže přivítal korunní princ emirátu Abú Zabí šajch Muhammad bin Zajd Nahaján. František navštívil Velkou mešitu v Abú Zabí a zúčastnil se soukromé schůzky s muslimskou radou starších. Byl také na mezicírkevním setkání v Abú Zabí, kde jednal se sunnitskými představiteli.

Ve Spojených arabských emirátech, tvořených sedmi emiráty, se nachází devět římskokatolických kostelů, další čtyři jsou v Ománu.

Vyznavači křesťanství (hlavně Filipínci) začali přicházet ve velkém počtu po objevení ropy, první římskokatolický kostel začal v Abú Zabí fungovat v roce 1965.

podle www.krestandnes.cz

Ekumenická etiketa 2018
Zásady ekumenického soužití

Evropská Ekumenická charta 2001, německý Ekumenický církevní sjezd 2010 i reformační jubileum 2017 povzbudily evangelíky a katolíky v Německu k hlubší spolupráci. J. Dittrich, D. Laser-Merkerová a B. Schmejová se ve své publikaci z loňského roku (něm. „Knigge") snaží přiblížit jednotlivé křesťanské tradice a shrnout několik pravidel mezicírkevního soužití a rozhovoru. Je totiž potřeba odstranit vzájemné dezinformace, přemáhat pocit soběstačnosti a hledat cesty ke společnému svědectví o Kristu.

Těchto několik zásad si můžeme osvojit i my:

1. Hovořit a jednat na základě vzájemné informovanosti
2. Respektovat se a důvěřovat si navzájem
3 Mít zřetel na věc druhých a zasazovat se o ni
4. Prohlubovat a rozvíjet svou víru
5. Zastávat společné křesťanské přesvědčení v ekumenické šíři ve všedním životě
6. Společně reagovat na společenské problémy, společně jednat
7. Mít vize, cvičit se v trpělivosti (dlouhý dech) a zároveň v netrpělivosti (tedy dělat další kroky vpřed).

Bohuslav Vik

Chaos v srdci člověka zabíjí Ef 6,10–18

Dokončení ze str. 1

nostem jde o chaos, aby jej vyvolávali a aby se lidé v chaosu ztráceli a nakonec chaosu zcela podlehli a tím se ztratili Pánu Bohu z očí. Chaos v srdci člověka zabíjí.

Už v ráji zasel tento ďábel sémě nedůvěry mezi člověka a Boha. Když přestanete Boha poslouchat, dostane se vám bohorovnosti, budete jako bohové. Dodnes tento klam mnohé lidi ovládá a odvrací je od života ve víře a od Pána Boha. Jedna z velmi účinných taktik satana je lákání, lest a snaha stavět před oči člověku to, co všechno získá, nebude-li sloužit Bohu. Pro člověka je velmi lákavé zařídit si život jak bude chtít, uskutečnit všechny své ideály, být šťastný a nebýt omezován. Je potřeba prokouknout tuto taktiku a nenechat si zastínit bohatství Boží milosti. Je tu však ještě horší taktika, kterou zlé mocnosti používají. Apoštol Pavel o tom mluví: *„A není divu, vždyť sám satan se převléká za anděla světla; není tedy nic překvapujícího na tom, že se jeho služebníci převlékají za služebníky spravedlnosti."* (2 K 11,14-15n) Toto působení zlých mocností může mít i zamaskovanou formu v podobě náboženského roucha. Až nyní jsem pochopil, proč můj duchovní otec evangelický farář říkával, že talár je zlo. Ďábel se docela dobře dokáže skrývat za náboženské a duchovní věci. Dosvědčuje to historie a dějiny, kdy ve jménu duchovního zápasu, docházelo k mnoha rozdělením křesťanských církví. Šlo o vlastní zájmy, sebeprosazení nebo vyniknutí nad druhé. Zápas o duchovní hodnoty a obrození církve totiž nelze oddělit od bratrské lásky, snášenlivosti, ujímání se slabých a vzájemného re-spektu vůči druhým. Jan se ve své epištole vyjadřuje i k tomuto: *„… každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska."* (1 J 4,7-8) Jde o to být na stráži i tam, kde se vede zápas o duchovní obživení, o prosazování pravd Božího slova. Znamená to neztrácet ze zřetele opravdovou lásku k Bohu i bratřím a sestrám. Nestavět se příliš kriticky k druhým, ale přijímat je takové, jací jsou a hlavně neodsuzovat druhé. Dalšími prostředky, skrze které satan útočí, mohou právě být neodpovědný přístup k druhým, pomluvy, které druhého znevažují, již zmíněný svár a roztržky. Jak se ale proti těmto útokům zlého bránit? V lidských možnostech to není. Apoštol Pavel to zdůraznil: není v lidských silách postavit se na odpor proti moci temnosti. Byl by to předem prohraný boj. Bojovat se zlem se dá jedině tak, že je třeba ve víře v moc Pána Ježíše Kris-ta přijmout a uchopit všechny možnosti, které nabízí Bůh. Jedině v plné výzbroji Boží lze obstát, lze se postavit zlému na odpor. V Pánu Ježíši Kristu máme tento nevyčerpatelný zdroj síly. Těmi nástroji proti zlu, které nám Ježíš dává jsou: pravda, dar odpuštění a ospravedlnění, misijní činnost pro něj, víra, spása a Boží slovo. Na to se můžeme spolehnout. Pokud bychom spoléhali jenom na sebe a na své síly, čeká nás jen prohra. Nemusíme spoléhat jen na vlastní síly, nýbrž můžeme a máme svoji vírou důvěřovat a spoléhat se na všechna zaslíbení Pána Ježíše.

Povstaňme a svou sílu hledejme u Pána, svou naději a jistotu víry ve věrnosti Pánu Ježíši Kristu. Oblečme proto na začátku nového roku opětovně plnou Boží zbroj v moci Ducha svatého, lásku, pokoru a snášení se navzájem. Jedině tak může být a bude náš boj víry, duchovní boj proti satanu, úspěšný a nakonec vítězný. Amen.

Dušan Ehmig,
Dvakačovice

Nezaviněné krize v manželství

„Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni, neboť nešestné a nevěrné bude soudit Bůh."

Žd 13,4

Ve své dlouholeté pastorační službě jsem zjistil, že každé manželství prožívá tři krize, které jsou zcela nezaviněné a jsou přirozeným důsledkem vzájemného soužití manželů. Většina novomanželů vůbec netuší, že je čekají krize, které ničím nezavinili. Rozhodli se pro manželský život s ryzí upřímností, ve vzájemné důvěře a s odhodláním jít spolu životem přes všechny překážky. Veřejným slibem zpečetili své rozhodnutí. Jsou přesvědčeni, že pěkný vzájemný vztah bude trvat celý život. Když se pak začne společný život komplikovat, manželé nechápou, co se vlastně s jejich vztahem děje. Jelikož o nezaviněných krizích nevědí, jsou příchodem těchto krizí velmi překvapeni a šokováni. Uvádím několik vět z jednoho svědectví: *„Žili jsme obyčejným konzumním životem. Postupně se z našeho vztahu vytrácela láska. Nacházeli jsme na sobě chyby. Postupně to přerostlo do úplného odcizení. Vzájemně jsme se uráželi a podezřívali."* V tomto svědectví můžeme vidět všechny tři nezaviněné krize, které navazovaly postupně jedna na druhou.

První nezaviněná krize nastává, když pomine zamilovanost. Většina mladých lidí považuje zamilovanost za lásku. Zamilovanost vzniká tím, že si člověk někoho oblíbí, někdo se mu stane mimořádně sympatickým a cítí k němu mimořádnou citovou náklonnost. Zamilovanost je silné citové vzplanutí, které ovládne celou bytost člověka, tedy city, myšlení i vůli. Někdy je zamilovanost tak silná, že zastíní zdravé logické myšlení a ochromí i vůli člověka. Zamilovaní lidé si většinou neuvědomují, že zamilovanost je krátkodobé citové vzplanutí, které určitě pomine. Většina mladých lidí, kteří se v době zamilovanosti rozhodují pro manželství, si myslí, že zamilovanost je láska a že tento stav zamilovanosti bude trvat v manželství celý život. Když pak zamilovanost po nějakém čase pomine, jsou nepříjemně překvapeni, zklamáni a prožívají krizi. Někteří se pak domnívají, že pominula láska. Často slyšíme slova: *„Já už k němu nic necítím. Když k němu nic necítím, nemá smysl, abychom dále spolu žili."* Tito mladí lidé si neuvědomují, že zamilovanost není láska a že každá zamilovanost určitě pomine. Láska je něco úplně jiného než zamilovanost. Mezi zamilovaností a láskou je veliký rozdíl. Zamilovanost je záležitost citů, kdežto láska je záležitost vůle. Láska je rozhodnutí člověka, že bude toho druhého zahrnovat vším dobrým ve svých myšlenkách, slovech i činech, nezávisle na tom, jaké budou jeho pocity, nezávisle na tom, zda mu bude sympatický nebo nesympatický. Při přípravě do manželství jsem se ptal snoubenců, zda je možné lásku přikázat. Většina odpovídala, že v žádném případě lásku přikázat nelze. Snoubenci jsou pak velmi překvapeni, když si v Bibli přečtou, že Pán Bůh nám lásku přikazuje. Bůh nám dal přikázání lásky, a lásku nám opravdu přikazuje a to i lásku v manželství. Kristus praví: *„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali. Jako jsem já miloval vás, i vy se milujte navzájem."* (Jan 13,34) Boží přikázání není určeno našim citům, ale naší vůli. Člověk se totiž může rozhodnout, že bude druhou osobu zahrnovat vším dobrým ve svých myšlenkách, slovech i činech, anebo bude druhou osobu nenávidět a přát jí všechno zlé. Náš vnitřní postoj k druhému člověku je zcela závislý na našem rozhodnutí. Kristus žádá, abychom se rozhodli přát dobro každému člověku, ba dokonce nám přikazuje i lásku k nepřátelům. *„Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují."* (L 6,27.28) To znamená, že i nepřítele máme zahrnout vším dobrým ve svém myšlení, slovech i činech. To není jistě jednoduché, k tomu je třeba pevné rozhodnutí vůle. Máme-li milovat dokonce i nepřítele, pak je samozřejmé, že nám Bůh přikazuje milovat svého manželského partnera. Bůh nám nejen lásku přikazuje, on nám sděluje, že se lásce musíme učit a naučit. My totiž milovat neumíme. My umíme být sobečtí, ale milovat své bližní se musíme naučit v Ježíšově škole. Apoštol Pavel napsal: *„Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry."* (1 Tm 1,5) Milovat svého manželského partnera se člověk naučí jen v Kristově škole, když je ochoten respektovat Kristovu Boží autoritu. Rozdíl mezi zamilovaností a láskou je také ve vnitřním postoji k druhé bytosti. Zamilovaný chce brát, chce objekt zamilovanosti ovládat, chce ho mít jen pro sebe. Zamilovanost je sobecká. Člověk milující, mající opravdovou lásku, chce dávat, chce druhého obšťastňovat, chce druhému sloužit, chce být věrný.

Takové lásce se lze naučit jen ve škole Ježíše Krista, a je to nejdůležitější úkol každého křesťana. (Ef 5,25)

Druhou nezaviněnou krizi v manželství způsobuje objevení negativních vlastností u manželského partnera. V době zamilovanosti vidí mladí lidé na druhém především jeho klady. V manželství se jim otevírají oči a oni začnou vidět i negativní vlastnosti. Jsou velmi překvapeni, když zjistí, kolik negativních vlastností a zvyků má jejich manželský partner. Pak jeden druhému říká: Ty jsi takový nebyl! Ty jsi taková nebyla! A někdy prohlašují: Jsem zklamán, jsem zklamána, s takovým nedokonalým, zlým, člověkem se nedá žít! Manželé prožívají pak nejen hluboké zklamání, ale i krizi, ve které může narůstat i vzájemný odpor. Někdy si

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 17

Pokračování z minulého čísla

Došlo však zřejmě k jeho očištění – rok a čtvrt poté obdržel československou vojenskou medaili za zásluhy 1. stupně. Z dopisu i z celkového kontextu doby lze usuzovat, že se mohlo jednat kromě těsně poválečných zmatků (věznění statisíců vojenských zajatců, kolaborantů s okupanty i prostých občanů německé národnosti) také o ranou snahu komunistů o likvidaci představitelů nekomunistického odboje, která později výrazně narůstala, i o napětí na hranicích zóny osvobozené Američany a Sověty.

Farní úřad
Českobratrského evangelického sboru v Rokycanech
Dne 24. 7. 1945
Č.j. 167
Věc: Vyšetřování far. Klimeckého
Synodní radě
Českobratrské církve evangelické
v Praze

„Oznamuji syn. radě, že jsem byl dne 13. VII. t. r. vzat do vyšetřovací vazby tajnou policií v Plzni na příkaz sepsaný sekretariátem komunistické strany v Rokycanech. Dne 24. VII. jsem byl po intervenci předsedy kom. strany v Rokycanech p. Tyrpekla propuštěn.
Jak jsem byl informován, byla synodní rada o mém případu podrobně informována b. Dr. J. Huňáčkem, který se za mne velmi statečně postavil.
Zatčení ve mně zanechalo hluboký otřes. Budu se snažiti v souvislé práci nyní na dovolené zachytiti všecky své vzpomínky na revoluční činnost, kterou jsem konal vážně a zodpovědně po celou dobu války. Nečekal jsem žádnou odměnu za svou práci a smál jsem se každému, kdo horlivě vyplňoval dotazníky a připravoval si prsa pro řády. Je pravda, je revoluce a není možno každý počin vážiti na lékárnických vážkách, avšak tento surový útok jsem přece jen neočekával a dovedu si jej vysvětlit jen nervovou předrážděností v této době přerodu. Mohl jsem se bohužel přesvědčiti, že těch revolučních přehmatů jsou jen v Plzni sta. Zatímco jsem byl zatčen, byl uštván nesvědomitými lidmi hodný bratr našeho sboru Řanda, že skočil pod vlak.
Situace na americkém okupačním pásmu nabývá v posledních 14 dnech neobyčejně na podrážděnosti. Je to ku podivu, protože u nás byl naopak velký klid.
V neděli 29. 7. budu kázati v Rokycanech a pak odjedu na měsíc na dovolenou do Bělého u Police nad Metují. Svůj odjezd oznámím rovněž br. sen. Otterovi.
Těší mne, s jakou vroucností ke mně lne můj sbor, jemuž chci zůstati, dá-li to Pán Bůh, obezřetným správcem. V těch pohnutých dnech mého osobního pokoření promluvil ke mně Pán Bůh, že pro mne není místo ve světské slávě.
S bratrským pozdravem
Klimecký.
P.S.: Prosím, abyste laskavě taktně upozornili br. far. Machotku, že jeho politické názory jsou velmi pozorovány. Prosím, abyste mne při tom nejmenovali, protože nemám věc zveřejňovati.“

Moje činnost v domácím odboji za války 1939 – 1945

„Hned v prvních měsících t. zv. Druhé čs. republiky jsem vešel ve styk s drem Jaroslavem Valentou, tajemníkem YMCY v Praze, a jejím redaktorem Jaroslavem Šimsou. Ten ke mně zajížděl do Berouna, kde jsem působil jako evangelický farář, a zapojil mě do připravované podzemní organizace, která byla později nazvána "ÚVOD" (zkr. Ústřední vedení odboje domácího – pozn. M. V.). V Berouně jsem potom pracoval v podzemním hnutí "Obrana národa" pod vedením generála Kraváka a spolupracoval zvláště s plukovníkem Maxou a podplukovníkem Bašem, kteří byli oba popraveni, a já jsem se tím dostal do čela skupiny. Dále jsem pracoval s drem Vichtou, Karlem Šeflem, Edvardem Wagnerem, Janem Horákem, J. Dvořákem a dalšími. Naším úkolem bylo zabrániti politickému rozkladu v Čechách, organizovati vojenskou složku a opatřovati zbraně, vysílati za hranice dobrovolníky a opatřovati pro ně doklady a valuty, usnadňovati přechod dobrovolníků na Slovensko a navázati styky s francouzským konzulátem v Budapešti a konečně zříditi vysílačku a opatřovati pro ni zprávy. Byl jsem pověřen prováděním špionáže v Královdvorských cementárnách a železárnách a získané zprávy byly pak za pomoci dílovedoucího Landy a velkodrogisty Jana Horáka z Prahy vysílány do ciziny. Vysílačka byla v provozu nějaký čas v katastru obce Svaté, a jejím zřízením byl pověřen štábní kapitán Macháček. V té době jsem podnikl mnoho cest do okolí Berouna, do Křivoklátu, Hořovic, Příbrami, Rokycan a Plzně a přivážel důležité zprávy a ilegální tiskoviny. Protože mnoho odbojářů bylo zatčeno, vězněno, popraveno anebo uprchli do ciziny (např. Karel Štefl a Ed. Wagner) navázal jsem spolupráci hlavně s Bedřichem Lionem z Chodouně a s generálem Homolou, který vojensky zorganizoval západní Čechy. Byl pak zatčen a umučen, B. Lion pak byl jako Žid po zatčení odvezen do Terezína. Proto jsem se zapojil do práce s J. Dvořákem, ředitelem mlýna v Berouně, a s inspektorem drah Pelcem, ale i ti byli po zatčení v koncentračních táborech, dožili se však míru.
Sám jsem byl mnohokrát vyslýchán a na gestapu ztýrán a protože mi stále hrozilo zatčení, přestěhoval jsem se v listopadu r. 1940 jako evangelický farář na sbor v Rokycanech. Tam jsem pokračoval v podzemním hnutí, zvláště udržoval styky se zatčenými, vězněnými i jejich rodinami, vyměňoval a doručoval jejich dopisy a podporoval je různým způsobem. I když jsem věděl, že gestapo sleduje mou práci i v Rokycanech, nedal jsem se zastrašit ani jako kazatel při bohoslužbách v Kralovicích, Přešticích, Merklíně, Hostopicích, v Příbrami i v Plzni, kde moje kázání s pohnutím vyslechly stovky lidí, které jsem chtěl povzbudit v jejich skleslosti a zoufalství. Zvláště veliká účast byla při vzpomínkových projevech na české místní vlastence, umučené v koncentračních táborech. Zato jsem musel podstoupit další výslechy a týrání na gestapu v Plzni. Od jara 1943 jsem se začal stýkat s ministrem drem Kamilem Kroftou a s parašutisty. Hlavně akce poručíka Soboty, který vystupoval pod jménem Karel Habr, nabyla velkého rozsahu nejen na Rokycansku, ale i na Zbirožsku a Plzeňsku. Vojenský výcvik byl maskován jako hasičská cvičení. Vycházel i časopis „V boj“ s řadou letáků, vše bylo uschováno v mém bytě na rokycanské faře.

Pokračování příště

Dědičný

Tohle slovo mi kdysi zamotalo hlavu, uslyšel jsem je poprvé v hodině náboženství v souvislosti s dalším podivným slovem v biblickém příběhu o první ženě, která podlehla svodům vychytralého hada a pojedla ze zapovězeného stromu, Eva nabídla zakázané ovoce i Adamovi, a tak zajistila lidskému pokolení úděl vyhnanců.
Osudné přestoupení zákona v rajské zahradě se nevymstilo jen viníkům, ale i dětem a vnukům a celému lidstvu, protože dědičný hřích byl na světě, všichni jsme ten pokažený svět zdědili, a tady moje dětská dušička se smyslem pro spravedlnost zaprotestovala, věděl jsem, že když provedu něco zakázaného, bude následovat trest, ale PROČ mám trpět za chyby druhých? A nejen já, ale miliony dalších lidí? Léta jsem si lámal hlavu, co mi příběh o pádu lidstva chce vlastně říct a mám porozumění pro podobné otázky, které mi děti kladou na biblických hodinách.
Přiznám se, že jsem jim toho zatím moc nevysvětlil a spíš jen tuším, že pojem dědičný hřích nevyjadřuje jasně, oč tu jde, rodíme se do světa poznamenaného hříchem, ale hřích nedědíme, není to doživotní trest, ale důsledek nevratné chyby, stav ohrožené země po katastrofě, kdy první lidé přes varování okusili ze stromu poznání dobrého a zlého, zvolili nové možnosti podle svého rozumu – a zastyděli se.
Podivné. Například moje trpasličí jezevčice se nikdy nestydí. Je pravda, že ani nemyslí jako já, že nedělí svět na dobré a na zlé, že nestaví mezi sebe a svět zeď rozumu ani oltář pověr a mýtů. Jednat tak složitým způsobem začal teprve člověk, který ztratil kontakt s Tvůrcem, vzápětí život v ráji a nesmrtelnost, aby už ve svých dětech poznal, co je to bratrovražda, marná snaha vystavět věž do nebe, přežít zkázonosnou potopu a vykoupit si podřezáváním beranů vlastní budoucnost, aby teď, na prahu 21. století hleděl s rozpaky na výsledek vlády rozumu, na zdevastovanou přírodu, na vypálené amazonské pralesy, aby v tom nejlepším případě litoval nesmyslných obětí lidských životů, utracených ve válkách a šíleném vraždění národů a etnických skupin, aby se pokoušel na poslední chvíli upravit genetickou informaci nemocných dětí, působit na totalitní režimy, zásobovat potravinami hladovějící kontinenty a likvidovat lavinu odpadků, hrozících zavalit svět dřív než se najde řešení.
Dědičný hřích mi připomněl pohled postižených dětí, žijících ve stínu továrních komínů, ve smogu, v krajině sycené jedy a zavlažované kontaminovanou vodou, v zemi, která umírala a nikdo netušil, že nelze žít beztrestně na mrtvé půdě; daň za znečištěné prostředí je krutá – přivádí na svět děti bez prstů, bez rukou, s rozštěpem patra a rtů, s nemocnými orgány, děti, hledící tázavě do světa rodičů. Neznám odpověď na jejich otázku, jen tuším, že ten záludný černý pasažér na lodičce lidské civilizace občas zvedne hlavu od vesel, aby upozornil na velkorysou možnost zničit loď, moře i člověka, že naše pyšné rozhodování mezi dobrem a zlem je jako břitva v ruce dítěte, dokud se nerozhodneme navždy jen pro to dobré, přátelé přístavu dobré naděje.

Jan Schwarz

„Šetrnost je jedna část dobré politiky. Účelnost je část druhá.“

* * *

„Kde se jedná o osudu národa, tam se neskáče do tmy.“

* * *

„Ono je to těžké. Kde hrozí bída, tam hrozí socialismus. A kde hrozí socialismus, tam hrozí bída.“

* * *

„Za službu vlasti se neplatí!“

Alois Rašín
(18. října 1867 – 18. února 1923)

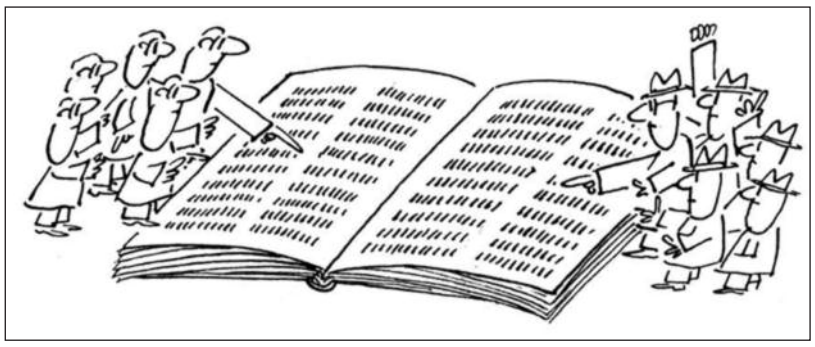
Nezaviněné krize v manželství

Dokončení ze str. 1

vyčítají své negativní vlastnosti, anebo se i urážejí. Je nějaké východisko z této krize? ANO je! Takovým manželům Pán Ježíš připomíná: *„Jak to, že vidíš třísku v oku svého manžela - své manželky, ale trám ve svém vlastním oku nepozoruješ? Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka tvého manžela - manželky.“(* Mt 7,3-5) Základní problém je v tom, že každý se dívá na negativní vlastnosti svého partnera, ale vlastní přehlíží jako nepodstatné. Uvědomění si, že jsem stejně nedokonalý(á) a chybující jako moje manželka nebo můj manžel, je velmi důležité. Vede to člověka k pokoře a podřízení se Boží autoritě. Když manželé poslechnou Krista a podívají se důkladně každý sám na sebe ve světle Božího slova a uvidí své vlastní chyby, nedokonalosti, pády a hříchy, a pokoří se před Bohem, pak najdou cestu z krize. Tou cestou je prosba o odpuštění a vzájemné upřímné odpuštění. Oba mají na této krizi stejný podíl, protože oba jsou nedokonalí; a proto je potřebné, ba nutné, aby oba prosili jeden druhého o odpuštění. Úplné vzájemné odpuštění je východiskem z krize. Když každý z nich udělá opravdové pokání ze svého sobectví a pýchy, když se upřímně pokoří před Kristem, vyzná mu své viny a pády, pak prožijí očištění a napravení svého vztahu. Bez upřímného sebepokoření to však není možné. Pokořit své vlastní srdce je i v manželství to nejtěžší. Je to však jediná dobrá cesta z krize k obnovení vzájemné úcty a důvěry.
Třetí krize nastává zevšedněním. Na počátku manželství je všechno velmi vzácné, nové a zajímavé. Postupem doby však všechno v manželství zevšední, zešedne. Stane se zcela normálním, obyčejným, skoro nezajímavým, neatraktivním, nepřitažlivým. Manželé se začnou při sobě i nudit. V době nudy začnou odcházet za svými koníčky a začnou se jeden druhému odcizovat. Zevšednění a nuda mohou způsobit hlubokou krizi. Lze překonat krizi zevšednění? Ano, ale jen v Boží škole! Pán Ježíš má geniální řešení: Stanovte si společný cíl života! *„Hledejte především Boží království a všechno ostatní vám bude přidáno!“* (Mt 6,33) Je-li společným cílem obou manželů plnit vůli Krále králů – Krista a žít stále v jeho království, pak je to ten nejskvělejší cíl, který mohou mít ve svém životě. Někdy mohou pomáhat i dílčí cíle, o jejichž dosažení manželé společně usilují. K překonání zevšednění je také velmi potřebný silný společný zdroj nové inspirace. Je vyzkoušeno a ověřeno nekonečným množstvím manželských párů, že nejlepším a nevyčerpatelným zdrojem nové inspirace a duchovní svěžesti je společné čtení Božího slova a společné modlitby obou manželů. Pokud mají děti, pak i s dětmi. Proto chci co nejvřeleji doporučit všem manželům: Žijte každý den Božím slovem, najděte si každý den aspoň 10 - 15 minut ke společnému přečtení krátkého úseku z Bible, k přečtení nějakého výkladu z knížky „Na každý den“ a společně se pomodlete každý svými slovy. Nejlépe je modlit se spolu na kolenou. Každodenní chvíle v naslouchání biblické zvěsti je tak silným společným zdrojem inspirace, že vám určitě pomůže překonat každé zevšednění i každou krizi. Manželé, kteří si čtou každý den spolu Boží slovo a spolu se modlí, dostávají novou sílu, nový program, nové nadšení pro společný život. Dostanou chuť spolu realizovat Boží plán a nikdy se nebudou nudit. Všichni křesťanští manželé, kteří prožívali krizi zevšednění a odcizení, vyznávají, že manželství se jim začalo kazit tehdy, když přestali spolu číst Boží slovo a přestali se spolu modlit. Proto: Čtěte si spolu Bibli! Modlete se spolu! Pamatujte, že každodenní naslouchání biblické zvěsti učiní vaše manželství stále svěžím, zajímavým a stále krásnějším.

Stanislav Kaczmarczyk

Ivan Steiger jubilantem

Kresby Ivana Steigera doprovázely vybrané úryvky z knih Starého a Nového zákona v letech 1962-1989. V českém vydání vyšly souhrnně pod titulem "Ivan Steiger v kresbách" v Biblické společnosti a v Kalichu v roce 1990. Autor dlouhodobě komentoval svými kresbami dění ve společnosti, ve světě mj. ve Frankfurter allgemeine Zeitung.

Přinášíme jeho „komentář" k listu apoštola Pavla 1 Korintským 1,10-13: *„Prosím vás, bratří, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorni a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení. Dověděl jsem se totiž o vás, že jsou mezi vámi spory. Myslím tím to, že se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu. Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo?"* Autorovi k osmdesátinám blahopřejeme!

(kar)

Táborský teolog a senior Mikuláš z Pelhřimova – „Biskupec"

(asi 1385 Pelhřimov – 13. 2. 1459 Poděbrady)

Mikuláš studoval v Praze a r. 1409 se stal bakalářem svobodných umění. Byl silně ovlivněn Janem Němcem ze Žatce a přiklonil se k radikálnímu táborství. Už r. 1399 přijal nižší svěcení a v r. 1415 kněžské, pak působil jako farář v Kondraci a později v Táboře, kde byl r. 1420 zvolen seniorem. Se Žižkou vystoupil proti chiliastům, ale nesouhlasil se zbytečným násilím a rozešel se i s táborskými hejtmany. Účastnil se bohosloveckých disputací a vytrvale zastával táborské učení. Setkal se i s Petrem Chelčickým. V r. 1432 byl v Chebu, kde se hovořilo o přípravě na Basilejský koncil, na kterém r. 1433 hájil pražský artikul o trestání smrtelných hříchů. V r. 1435 byl na sněmu v Brně a v r. 1436 se přičinil o smír táboritů se Zikmundem.V letech 1443 - 1449 působil jako farář v Písku, ale pak odešel na Tábor. Kněžský sněm v Kutné Hoře a zemský sněm v Praze odmítly r. 1444 táborské učení, ale on se nepodvolil. Když Jiří z Poděbrad dobyl r. 1452 Tábor, Mikuláše uvěznil nejdříve v Praze a potom v Poděbradech, odkud se neúspěšně pokusil o útěk, což zhoršilo jeho zdravotní stav, takže r. 1459 zemřel. Odmítal učení o přepodstatňování při večeři Páně, o očistci, modlitby za mrtvé, svátky, poutě, ornáty a trest smrti. Polemizoval s Kánišem, Húskou, Chelčickým i s Rokycanou. Bible je mu jedinou směrodatnou autoritou, církevní otcové jen ve shodě s Písmem svatým.

Z jeho spisů jmenujme: *Vyznání a obrana táborů* 1431, *Postila* 1435, *O velebení svátosti těla a krve Páně* 1423, *Výklad čtyř evangelií*, *Táborská kronika* 1441-1444, *Řeč na Basilejském koncilu* a *Výklad Zjevení Janova* 1425.

Já sám bych se neodvážil bez zjevení a příkazu vztáhnout ruku k usmrcení kohokoli, ale raději bych ponížen prosil Boha, aby ráčil, bloudí-li někdo, přivést ho na cestu spásy. (1433)

Bohuslav Vik

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®
darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Musa a jeho dvě sestry žijí v Ugandě a už mají pouze otce, chudého prodavače vody. Musa je již na střední škole, ale aby si mohl splnit svůj sen a stát se lékařem, potřebuje dobrovolného dárce.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:
- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Na Pravdě

J 8,31–36; L 16,1–9

„To je zvěstování to, které jsme slýchali od něho, a zvěstujeme vám; že Bůh je světlo, a tmy v něm nižádné není. Dímeli, že s ním obecenství máme a ve tmě chodíme, lžeme, a nečiníme pravdu. Pakli chodíme v světle, jako on je v světle, obecenství máme vespolek, a krev Krista Ježíše Syna jeho očišťuje nás od všelikého hříchu."

„Hledám... hledám jako člověk postrádající ovci nebo peníz. Mezi ztracenými, mezi odsouzenými veřejným míněním a vyloučenými hledám, kdo by se chopil odvolací instance: Čas se naplnil, Boží království je blízko, sem se obraťte s tím, co na vás žalují, čiňte pokání a věřte. Věřte možnosti Boží, věřte evangeliu."

Nic není přirozenějšího než že člověk hledá, co ztratil. I Bůh tak činí. Přesto jeho opravné opatření pobuřuje: Odepsané lůzry jen tak vracet? Dívají se zákoníci po sobě. Jen tak otvírat dveře žaláře a rizikové brát zpět mezi nás?!

Ježíš jejich remcání reflektuje a zviditelňuje řečí o marnotratných a nemarnotratných v rodině Boží. Všichni známe ten prostý příběh otce a dvou synů ve venkovské patriarchální domácnosti. Zůstává nedopovězený, abychom v něm hledali a našli víc než jen mravoličné napomenutí. Neláska, řevnivost a sobectví mezi sourozenci hrozí. Do dveří staršího ulehá hřích nenávisti, sotvaže mu čeledín řekne o radosti, s níž otec vítá zpět prostopášného bratra. Z lidských předpokladů klasická scéna první bratrovraždy na poli; avšak otec se staví mezi ně. Jak je to dál? Mlčí Ježíš o tragedii, k níž se schyluje? Jen zázrakem může mít příběh dobré řešení, a on se stane: Zázrak stvořitelské LÁSKY, skrze níž je všecko, se stává událostí lidskou. Naplnil se čas lidí ve svaté PŘÍTOMNOSTI Boží. Čiňte pokání a věřte, milostí osvíceni ke spasitelné PRAVDĚ se veselte nevypověditelnou radostí. Otec, Pán statků Izraele, o něž teď mezi bratry, resp. mezi zákoníky a hříšníky běží, koná ten div skrze sebe samého k úžasu nebes (1 P 1,12). Sám obraz Boha neviditelného (Ko 1,15) se střetá s obrazem Nejvyššího, jak si jej tvoří člověk. Proti zbožné člověčině, jíž se lidé klaní, děje se skrze Syna člověka MILOST a PRAVDA, osvícení a spása (J 1,17). Radujte se!

Zákoník a farizeus se neraduje. Přísnému a nekompromisně svatému svému Bohu vedle řádu a kázně dluží i bdělost a ostražitost, obzvláště přichází-li tuhle z Nazaretu prorok, pravda, mocného slova i skutku, ale učí nám prostáčky, lidi země ošidnému smíření s Bohem dobrácké tváře, a ti mimoni na to houfně slyší. Kdo se prý dá na pokání a uvěří v něj, je za vodou, bude spasen. Slyšíte? Co je moc, to je moc, no uznejte. Co třeba hříchy, že? Slevuje jim už tím, že se s nimi baví, jako by neviděl, co jsou zač a co si zaslouží. Máme-li zůstat věrni Hospodinu, koukejme se ho zbavit. Že by se ausgerechnet teď a sem blížilo Boží kralování? Kde to vzal? Od jurodivého u Jordánu, co tak neslavně skončil? Už to varuje. My nic hlášenýho nemáme. Z Boha bysme čekali jinačí formát, a taky trochu toho uznání, že?

A tak si nevšimnou, jak z Boží svaté PŘÍTOMNOSTI zraje čas. Nezpozorní pro Boha tak zblízka. Mají snad činit pokání ze své zbožnosti? Dělat něco se svým myšlením? Věří Mojžíšovi, patriarchům a prorokům po svém. Čekají Mesiáše, syna Davidova, Krále z rodu králů, a on z čistajasna tesařský tovaryš z Nazaretu, jehož otce i matku známe. Říká si Syn člověka a dělá z nás hlupáky: *„Dřív nežli Abraham byl, já JSEM"* (Dt 18,18; J 6,14). Jako by byl s Bohem jedna ruka: „Dovolíte? Hospodin, Svatý Izraelský, Otec. Seznamte se," dovoluje si k nám, kteří známe Bibli zpaměti. „Bůh Duch jest a žádný jej nikdy neviděl, ale podívejte se na mě. Kdo vidí mne, vidí Otce. Jsme jedno a mám pro vás jeho Slovo. Jeho kralování je nad pomyšlení, ale ukážu vám, čemu se podobá. Ani jeho JMÉNO není jedním z vašich slov. Není jednotlivinou mezi jsoucny, která stvořil. Činím je známým láskou, s níž vstupuji do vírou otevřeného srdce, a to poznání se stává zadáním nového hojnějšího života, života věčného. To poznání je tím životem. (J 17,3). Duch Páně nade mnou, protože mne posvětil olejem a poslal, jak napověděli proroci (Iz 61,1). JSEM tu s evangeliem chudým. Otvírám dveře žalářů, ano, rozvazuju spoutané. Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy (Mt 9,6; Mk 2,10; L 5,24)." Tady ovšem končí legrace. Sahá po výsadě Boží!

Zacpávají si uši nebo se rovnou chápou kamení (J 8,59; 10,31). Náboženské autority prostě věří v obraz Boha, jak jej myslí, v obraz autority a moci jak ji znají. Nazaretský charizmatik a lékař posedlých, sám nejspíš posedlý (J 7,20; 8,48; 10,20) kde co rozkymácel a v tom průvanu si osobuje výsostnou kompetenci Boží. Rouhá se, hoden je smrti.

V podobenství se o tom mlčí. Pro radost, že hynoucí mladší syn ožil, že odcizený našel cestu domů, jde otec rodiny do rizika, jímž je samospravedlivý starší. Oba je hledá jeho LÁSKA. Pro odcizení jednoho přichází o život nenávistí druhého... To si ti dva neodpustí. Mělo to smysl? Má to naději? Jak se známe, jen učiněným zázrakem. A zázrakem se ukáže být otec toho podobenství.

Z LÁSKY k člověku své Božství opustil, omezil se v těle Syna člověka, aby se s lidmi setkal v poznání JMÉNA a SLOVA. Jako k Otci se vztahuje ke svému Božství (Syn v Otci a Otec v Synu), a jako člověk Nové Smlouvy pro JMÉNO i SLOVO Otce trpí. Zmučeným tělem, křížem, hrobem činí srozumitelným odvěké trápení Ducha Božího s námi. Vzkříšením pak svědčí, že i ze zločinu je k Bohu cesta. Obživen mocí Ducha věčného (1 P 3,18), pro naději obou svých dětí z mrtvých vstává. Pro naději prozření i milovaného staršího, resp. svých soudců a katů...

Ještě je ale příběh otevřený, ještě doznívá hubování v Zákoně kovaných. Nic z toho, co se stane, se ještě nestalo. Jen s reptáním se zákoníci možná trochu stáhli kvůli lidem, jimž Galilejský zas nasadil brouka do hlavy. Ovšem že Hospodin je shovívavý a milostivá je tvář Boží, ale kdo je člověk, aby o své újmě slevoval z jeho Zákona a ustanovení, a hříchy odpouštěl? A tak Ježíš bere ty své stranou:

„Bohatý člověk má šafáře, který čelí žalobě, že ve svěřeném statku pánův zájem poškozuje. Co to slyším o tobě? Připrav předání, končíš." Defraudant? Podvodník? Možná, že vyletí pro mizernou personální práci.

Mistr nepochybně mluví k věci. Jeho téma je Boží kralování a žalovaný šafář nebo šafáři? Neslýchají občas Ježíšovo: *„Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci!"*? Nic se neutají a na PRAVDĚ Boží s tím už nic nenaděláte. Tomuhle v podobenství to tedy ještě snad dochází včas.

„Co učiním?" Doufal v definitivu a nic jiného neumí, ale ještě má v ruce pánovo účetnictví, ještě je ve funkci. Ví o dlužnících, kteří se v tom plácají, kterým to přerůstá přes hlavu. Sto korců pšenice? Kór v novozákonní době podle Flavia měl 525 litrů, takže bratru přes padesát tun obilí. A sto tun oleje? Je-li míněna dutá míra batos, tak ta má kolem 40 litrů. Krát sto nejspíš nejedna sklizeň olivového háje. Oba se zdají v platební neschopnosti a dluh narůstá. Oba jsou v koncích.

Šafář se na poslední chvíli odhodlá k dobrodiní. Nám přijde nefér rozdávat z cizího, nehledě k nekalosti pohnutek toho dobráka, s nimiž se Ježíš netají... Jde však o ekonomiku království Božího a jeho spravedlnost (Mt 6,33; 20,4.7). Šafář matně vzpomíná, jestli Pán ve své dobrotě se náhodou nezmínil, že s tou bídou něco udělá. Jasně, že oddlužit je může jen ON (Mt 18,27), ale co kdyby si dobrou vůlí přihřál vlastní polívčičku. Sleví jim aspoň něco. Pán mu hlavu netrhne a třeba si oni pomyslí, že mám padáka kvůli nim a nezapomenou.

Pán vypočítavce prokoukl, ale přesto chválí. „Čiňte sobě přátele z mamonu nepravosti (z toho, na co tento svět spoléhá, co zde drží člověk proti člověku)." Dobro a milosrdenství si za vámi do oněch věčných stanů najde cestu. Všimněme si, že se tam dostali omilostnění dlužníci. Doufejme, že k sobě vezmou i nepravé šafáře, pokud našli empatii a židli u Pánova stolu i pro publikány a hříšníky. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Inzerce

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně. Informace u S. Hejzlara: tel.: 603 578 108; e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 13

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

6/2019

20. února 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
6. března 2019

Z obsahu

* *Úzkou cestou*
* *Vnitřní prohlédnutí*

Poselství k neděli Sexagesimae

Evergreen Božího milosrdenství
Ž 89,29

Kdo poslouchá rádio, ví, jak to chodí s novými písničkami. Když píseň slyšíte poprvé, chytne vás rytmem, melodií nebo vtipným obratem v textu. Napodruhé a napopáté si při ní podupáváte a pobrukujete. Ale po měsíci pravidelného uvádění se vám zpravidla nepříjemně zaryje do hlavy, ohraje a zprotiví. Mnohé opakování dokáže zabít téměř jakoukoliv krásu, téměř jakýkoliv nápad.

Proto je úvod 89. žalmu nesamozřejmý a odvážný. Jeho autor testuje posluchačskou trpělivost za jakoukoliv myslitelnou časovou hranicí: *„O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně“*, píše. *Věčně* (Český ekumenický překlad), *napořád* (Bible 21), *navždy* (Jeruzalémská bible), *für und für*, *znovu a znovu* (Luther). To musí být ale nuda, to přece musí zevšednět, napadne asi nejen příznivce rozhlasu: píseň bez konce věnovaná jedinému tématu!

Téma, o to tu jde. Důležité je, o čem se zpívá: o milosrdenství. O laskavém pohnutí srdce. O lásce, která je stálá a neochvějná. O věrnosti, která se nevyviklá. To vše se skrývá pod hebrejským slovem *chesed*, milosrdenství. A toto mnohostranné milosrdenství je vlastní Hospodinu. Tvůrce vesmíru je hluboce laskavý a milosrdný – to je žalmistův objev, z něho má radost, kvůli němu zpívá. On si umí představit, že by to mohlo být i jinak. Hospodin by mohl vyvodit důsledky z naší nevěrnosti. Mohl by být horlivým exekutorem našich dluhů a vin. Mohl by zneplatnit smlouvu s celým svým lidem, Izraelem nebo církví, vždyť už byla tolikrát porušena.

Mohl by, měl by, má právo s námi takto jednat. Jenže on se rozhodl jinak: *„Svoje milosrdenství mu zachovám věčně, věrně dodržím svou smlouvu... Ztrestám jejich nevěrnosti metlou a ranami jejich nepravosti, ale svoje milosrdenství neodejmu, nezradím svou věrnost...“* (Ž 89,29.34). Bůh se nás nikdy nezřekne a nevzdá. Jsme přijati, i když se nám život nedaří. I když jsme nevěrní, on zůstává věrný.

Takový je evergreen Božího milosrdenství. Smím ho zpívat znovu a znovu, jako píseň radostné úlevy pro tento den. Mohu ho zpívat před spaním dětem a vštěpovat vnukům. A jednou zazní jako refrén v plnosti Božího království: *„Hospodin je milosrdný“*.

Jiří Bureš, farář ČCE
Boskovice

Vzdálenost a blízkost

Slovo biblického textu je poněkud zvláštní. „Jsem Bůh, jenom když jsem blízko? Je výrok Hospodinův; Jsem-li daleko, Bůh už nejsem?“ (Jr 23,23). Jsou tyto otázky i pro nás dnes závažné a aktuální? Týkají se nás opravdu osobně?

Faktem je – a proč to také i nepřiznat – že se i křesťanovi nejednou zdá: Hle, Bůh je ode mne převelice vzdálen. Kde je, kam se jen ukryl? Vidí a slyší mne vůbec? Má o mne zájem? Ano, dostáváme se leckdy do situací, když se nám v životě mnohé hroutí a sesypává jako domeček z karet. Půda ujíždí nebezpečně pod nohama a my už nemáme nijak daleko k nářku, nedověře, ba i k zoufalství. V těchto stavech a vnitřních rozpoloženích se ovšem neocitají pouze lidé malověrní a kolísavé víry, ale i lidé příkladně zbožní. Kdo? I slavný a nesmírně statečný prorok Jeremiáš. I on ví, a to z vlastní zkušenosti – co to je být docela na dně – a to nejenom obrazně, ale dokonce a přímo i fakticky.

Kdo chodí do kostela, nemá to v životě snadnější než ti, kdo si vůbec nekladou závažnější otázku po smyslu a cíli života. Křesťanství není jakousi prevencí před těžkostmi, bolestmi, nemocemi či rozmanitými a značně nepříjemnými životními problémy.

Tyto velmi důležité skutečnosti nemají smlčovat ani misionáři a slavní evangelisté, když chtějí někoho snaživě i upřímně obracet na víru. Lákavé nabídky a bohatě rozprostřené vize úspěšnosti a zdraví předkládají

Dokončení na str. 2

Aktualita: Jan Zajíc – nejen z bronzu a pomníku

Co víme o pochodni číslo 2 po Janu Palachovi? Přiznám se, že vědomosti o tom jsem měl jen kusé. Přesnější údaje jsem si doplnil až z médií. Jan Zajíc (3. července 1950 Vítkov – 25. února 1969 Praha) byl český student, jenž dokonal sebevraždu po vzoru Jana Palacha, právě v den 21. výročí komunistického puče v únoru 1948 na Václavském náměstí v Praze. Vydal se 25. února 1969 vlakem do Prahy. V horní části Václavského náměstí se polil benzínovým čističem a ještě k tomu požil jed. Jed proto, aby neumřel bolestivou smrtí jako Jan Palach na těžké popáleniny. Špatně si vypočítal, kdy jed začne působit. Rozběhl se směrem k náměstí, ale po několika krocích upadl na zem a zemřel.

Autorský tým – studenti semináře na Gymnáziu Šumperk dokázali vytvořit výstavu o Janu Zajíci, jenž podobně jako Jan Palach položil svůj život v oběť. Je ve veřejnosti oproti Palachovi méně znám a překvapí nás rozsáhlý shromážděný materiál, jenž nám jej autenticky přiblíží. A nemáme-li možnost výstavu vidět, je možno se začíst i do jeho prohlášení a dopisů, jež je provázely.www.pribehjanazajice.cz. Z prohlášení odcitujme: *„Občané republiky Československé, protože se navzdory činu Jana Palacha vrací náš život do starých kolejí, rozhodl jsem se, že vyburcuji Vaše svědomí jako pochodeň číslo 2. Nedělám to proto, aby mě někdo oplakával, nebo proto, abych byl slavný, anebo snad proto, že jsem se zbláznil. K tomuto činu jsem se odhodlal proto, abyste se vážně vzchopili a nedali sebou vláčet několika diktátory. Pamatujte: „když někomu stoupne voda nad*

Dokončení na str. 2

Český červený kříž se dnes mj. podílí na vzdělávání mládeže i dospělých v oblasti poskytování účinné první pomoci.

100 let Československého červeného kříže

Český červený kříž navazuje na své předchůdce - na Vlastenecký pomocný spolek pro Království české, který byl založen 5. září 1868 jako 13. národní společnost Červeného kříže na světě, a na Československý červený kříž, který byl založen 6. února 1919, 1. prosince 1920 byl uznán Mezinárodním výborem v Ženevě a 11. ledna 1920 byl přijat do Ligy společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce. První předsedkyní byla Alice Masaryková (až do roku 1938), která mj. 26. ledna 1921 založila dorost Československého červeného kříže, z něhož 7. dubna 1990 vzniklo hnutí mládeže. Mezinárodní Červený kříž je název pro mezinárodní hnutí, které organizuje národní společnosti Červeného kříže. Ty jsou právně nezávislé, ale pracují na základě společných zásad. Celosvětové působení je nezávislé na státních institucích a je založeno na dobrovolné činnosti – pomoci. Chrání životy, zdraví, důstojnost a snižuje utrpení lidí v nouzi následkem válek, přírodních nebo technických katastrof a epidemií bez ohledu na národnost, původ, náboženství nebo politický názor postižených.

Ke stému výročí založení Československého červeného kříže vydala Česká národní banka letošní první stříbrnou minci v nominální hodnotě 200 Kč. Výtvarné pojetí mince je dílem medailéra Asamata Baltaeva. Do oběhu se dostane 5900 kusů v běžném a 9200 kusů ve špičkovém provedení, které se liší povrchovou úpravou a provedením hrany.

Na lícní straně mince je vyobrazen kříž, v jehož středu jsou stylizovaná heraldická zvířata z velkého státního znaku. Její obvod kopíruje nápis Česká republika a označení nominální hodnoty mince. Rubová strana odpovídá svou základní kompozicí lícní straně. Plocha kříže je vyplněna citacemi sedmi základních principů Červeného kříže a Červeného půlměsíce, kterými jsou humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolnost, jednota a světovost. Uprostřed je kříž překryt částečným emblémem Československého červeného kříže. Po obvodu mince je text Československý červený kříž.

(red)

Z církví doma i ve světě

Památku rabína Šacha přijíždějí do Holešova uctít stovky chasidů

Památku rabína Šacha, jednoho z největších židovských učenců, přijíždějí v těchto dnech do Holešova uctít stovky chasidů, tedy zbožných židů. Připomínají si 356. výročí jeho úmrtí, řekla ČTK Dana Podhajská z Městského kulturního střediska Holešov. Šach je pochován na holešovském židovském hřbitově, který se spolu s tamní synagogou těší velké pozornosti poutníků z celého světa.

Podle správce a průvodce holešovské Šachovy synagogy Vratislava Brázdila přijelo do města již 200 ortodoxních židů. Chasidé věří, že jejich modlitba u Šachova hrobu směřuje přímou cestou do nebe. "Nárůst zájmu o rabína Šacha je velký, minimálně o 200 procent oproti loňsku. Vlivů je několik, zlepšující se zázemí, ale i propagace, kterou této osobnosti věnují příznivci Šacha," uvedl Brázdil.

Židovská obec zřídila pro věřící útočiště v domku u hřbitova. Židé si tam mohou odpočinout, posedět, najíst se nebo uvařit kávu. Nad Šachovou tumbou navíc stojí stan s jednoduchým systémem vytápění a vedle něj další s židličkami. "Zájem chasidů o Holešov zdaleka nedosahuje rozměrů, jaké zažívají jiná evropská města, kde jsou pochováni židovští učenci. Například maďarský Kerestir. Nicméně návštěvnost v době jahrzeitu (výročí úmrtí) ve městě rok od roku rychle stoupá," uvedla Podhajská.

Šach, vlastním jménem Šabtaj ha-Kohen, se narodil v roce 1621 v litevském Vilnu a zemřel v roce 1663 v Holešově, kde před smrtí působil jako rabín. Řadí se mezi 20 nejvýznamnějších židovských učenců, jeho práce věnované především židovskému právu jsou pro židovský svět zásadní. Část knih, které Šach vydal, je k vidění ve studovně holešovské synagogy.

Synagoga a židovský hřbitov s 1500 náhrobky patří mezi nejvzácnější a nejstarší dochované židovské památky v Česku. Výzdoba polského typu se kromě Holešova dochovala jen v několika synagogách na světě. Židovská obec byla v Holešově již v 15. století. Tamní rabinát se rozprostíral od Dřevohostic po Vizovice. V polovině 19. století žilo v Holešově 1700 Židů. Za druhé světové války komunitu zničili nacisté.

podle www.christnet.eu

Ruský soud poslal na šest let za mříže dánského jehovistu

Ruský soud poslal na šest let za mříže Dána Dennise Christiansena, který byl v Rusku zadržen jako první člen náboženské společnosti Svědci Jehovovi. Ta je v Rusku zakázaná jako extremistická organizace. Ještě před vynesením verdiktu Christiansen podle novinářů v soudní síni vykřikl, že doufá, že v Rusku budou respektovat právo na svobodu vyznání. Západ podle agentury Reuters případ považuje za test náboženské svobody. Dán byl shledán vinným z extremismu. Podle verdiktu "využíval svou autoritu duchovního vůdce" a zajišťoval činnost organizace Svědků Jehovových ve městě Orjol v centrální části evropského Ruska, přestože věděl o jejím zákazu. Soud odmítl argument obhajoby, že Dán oficiálně nebyl členem organizace jehovistů v ruském městě. Obžaloba žádala šest a půl roku odnětí svobody, soud se přiklonil k šesti letům, což představuje minimální trest, uvedla na svém ruskojazyčném webu stanice BBC.

Evropské sdružení Svědků Jehovových vyjádřilo politování nad odsouzením nevinného člověka, který nespáchal žádný zločin. Šéf dánské diplomacie Anders Samuelsen vyjádřil nad rozsudkem hluboké znepokojení a vyzval Rusko, aby respektovalo svobodu vyznání. Přislíbil také odsouzenému Dánovi pomoc při odvolání. Agentura TASS připomněla, že dánská odbočka nevládní organizace Amnesty International považuje Christiansena za vězně svědomí. Šestačtyřicetiletý Christiansen se k jehovistům přidal ještě v mládí a podílel se na misionářské činnosti. V Rusku žije od roku 2000, nejprve v Murmansku, kde se o dva roky později oženil s místní dívkou Irinou. V roce 2006 se rodina přestěhovala do města Orjol, kde jej v květnu 2017 v modlitebně zadrželi policisté a agenti tajné služby FSB. Ze stovky věřících si odvedli jen Dána, kterého obvinili z extremismu a umístili do vyšetřovací vazby.

podle ČTK

Aktualita: Jan Zajíc – nejen z bronzu a pomníku

Dokončení ze str. 1

hlavu, je už jedno kolik.“ Nemáme se čeho bát – jedině smrti. Ale „Smrt není zlá, strašné je jenom umírání.“ A toto je pomalé umírání naší národní svobody.“

Následovala i jeho kontroverzní výzva ke stávkování a bojování. Nicméně v dané době posléze občané v lepším případě nesplynou s většinovým prospěchářským proudem společnosti, méně nebo více upadají do letargie. Většina dospělých však zůstává v bolševické partaji a odsouhlasí sovětskou invazi. Nemnozí z ní vystupují, jiní do ní vstupují. Našli se církevní činitelé, kteří režimu oddaně přisluhovali. Ale každému z nás měly a mají dodnes co mluvit do svědomí Zajícovy výzvy: *„Ať moje pochodeň zapálí Vaše srdce a osvítí Váš rozum!“* Neméně, jen zdánlivě okřídlené rčení: *„Umřel jen ten, kdo žil pro sebe!“*

Jan Kašper

foto na str. 1: pamětní deska na budově bývalé Střední průmyslové školy železniční v Šumperku (dnes VOŠ a SPŠ Šumperk)

Vzdálenost a blízkost

Dokončení ze str. 1

svým členům a sympatizantům po pravidle sektáři. Toto počínání je pro ně příznačné. Touto cestou však nemůžeme jít.

Hospodin nepřestává být Bohem ani tehdy, když tomu naše osobní zkušenost nijak nenasvědčuje. Má věci stále ve své režii, i když se zdá, že tomu tak není. Na tento fakt chce prorok Jeremiáš znovu a i velice naléhavě upozornit. Jistě – v první řadě své současníky a souvěrce. Konkrétně: Obrací se na falešné královské proroky. Co dělali špatného? Proč s nimi nemůže pravý Hospodinův prorok souhlasit? Proč nemůže přitakat k jejich výrokům?

Jeremiášovi protivníci se dovolávají také Hospodina. Dokonce mají i obdobné prožitky při povolání jako Jeremiáš. Ovšem – jejich poselství je zcela jiné. Káží to, co si sami vymysleli a vybájili. Nevyřizují Boží konkrétní aktuální vzkazy. Falešní proroci mluví pěkně. Vždycky. Líbí se, mají ústa plná velkých a nadmíru zbožných slov.

Nad judskou říší se stahují v šestém století před Kristem temné mraky. Kdo by netoužil v takové situaci po naději a po smělém a odvážném výhledu dopředu? Kdo však odliší iluzi od reality?

Královští dobře placení proroci volí dobrou a osvědčenou taktiku. Zvěstují jen příjemné věci. To, co král i masy lidu chtějí slyšet. Tak je tomu dodnes – byť i v jiné podobě. A tak slyšíme: „Budete mít pokoj... Nedolehne na vás nic zlého“ (Jr 23,17). Takové slovo jistě pohladí a na chvíli uklidní i potěší. Co si však počít s hlasem Jeremiášovým, který vidí dané možnosti věcně a střízlivě – a právě proto docela jinak? Falešní proroci napořád zamlčují, že má každý člověk před Bohem zcela osobní odpovědnost. Nestačí jen vzletně a zbožně mluvit. Vždyť i Pán Ježíš říká v evangeliu jasně: „Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích“ (Mt 7,21).

Hospodin má svůj lid rád, i když je na tom zrovna hodně špatně – a to vnějšně i duchovně. Chce ho nicméně zachránit, dát mu skutečnou, pravou naději, nastínit reálné a smysluplné řešení, nikoliv nezúčastněně a z odstupu a s úsměvem žehnat jeho zkáze a pádu do pořádně hluboké propasti. Kdo miluje, není nikdy lhostejný. Bojuje o svůj protějšek. O toho, na kom mu velmi záleží.

Láska se nedá unést křehkostí květu. Myslí i na to, jaký bude plod. Na toto úspěšní Jeremiášovi kolegové jaksi zapomněli. To prostě a jednoduše zamlčeli. Ze svrchovaného, milujícího Hospodina udělali modlu, svého služebníčka a lokaje. Kde zůstala Boží suverenita? Copak z Písma neslyšíme: „Smiluji se, nad kým se smiluji a slituji se, nad kým se slituji“ (Ex 33,19).

Jako církev, jako vyvolený a oddělený lid, nemáme u Boha nějakou protekci. Koho Bůh miluje, toho také i vychovává, a od toho rovněž i leccos žádá. A to právě jako srozumitelnou i vděčnou lidskou odpověď na své prvotní milování, na svůj milostiplný příklon.

Hospodin se může vzdálit, může odvrátit svou tvář. A přece to ještě neznamená, že přestává být suverénním Pánem. Tím, kdo vidí i do těch nejtajnějších zákrutů a záhybů lidského nitra.

Cesta víry vede i všelijak temnými údolími, v nichž není hned výhled. Život křesťana či věrného proroka není možné přirovnat k prosluněné a pohodlné hřebenovce. A přece smíme věřit – a to i všemu navzdory – že Bůh vede dění ve světě k dobrému cíli. K tomu cíli slavnému, k cíli poslednímu a konečnému, kdy už nebude nářku, slz, bolesti, zármutku, ani smrti; kdy už nebudeme zakoušet Boží vzdálenost, ale naopak Boží bezprostřední blízkost a blahodárnou přítomnost.

Jaroslav Nečas

Exotem na této zemi

Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko, zub za zub. Já však pravím vám, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; a tomu, kdo by se chtěl s tebou soudit o košili, nech mu i svůj plášť. Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého. Já však pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. Budete-li milovat ty kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mt 5,38-48)

Jistě je to jeden z nejúžasnějších textů, který byl kdy na této zemi vysloven a napsán. Jde zcela proti zdravému rozumu i obecné zkušenosti každého z nás, a přesto jej Ježíš nabízí jako svoji zkušenost. Ano, jsem přesvědčen, že nejde o jakousi nauku, nýbrž o jeho vlastní zkušenost. Jsou to slova o Ježíšově životním stylu. Ježíš je jakoby z jiné planety, a přesto jedním z nás a jeho slova jsou tedy prubířským kamenem jeho učedníků, ochotných žít spolu se svým Pánem v tomto světě a přesto z něj nebýt.

Četli jsme tento text s kolegy ve škole. Jeden z nich se mne zeptal, zda jej můžeme aplikovat například na to, co se dnes děje v Sýrii a na Ukrajině. Jsou slova "milujte své nepřátele, neodporujte zlému" ještě udržitelná a ospravedlnitelná? Jsou vůbec uskutečnitelná i v daleko jednodušších situacích našeho života? Jistě se jedná o otázky zcela oprávněné. Jestliže tato Ježíšova slova položím na stůl, téměř vždy se hned někdo ozve: "Ale to už dnes nejde." Co třeba mají říkat ukrajinští vojáci? Jak to vlastně je "správně"?

Jsem přesvědčen, že se z evangelia nikdy nedají primárně vyvozovat obecné principy pro fungování společnosti; v tom případě bychom z něj udělali cosi na způsob používání Koránu v těch islámských zemích, kde se společnost řídí náboženským právem šarí'a. Já myslím, že povahou evangelia není řízení společnosti. Jistě, evangelium je základem evropské civilizace, jsou z něho například odvozeny principy sociální nauky církve, které formovaly uspořádání a sociální politiku evropských států a aniž si to většina lidí uvědomuje, je na něm založeno pojetí jedinečnosti a důstojnosti lidské osoby a z toho vyplývající povědomí o lidských právech a svobodách; je na něm tedy budována naše demokratická společnost se všemi jejími vymoženostmi, vždyť například veškeré sociální služby nejprve pod vlivem evangelia dělala církev a teprve potom je postupně začal přebírat stát. To vše se ale stalo zprostředkovaně. Evangelium není ideologie. Je především osobní nabídkou Ježíšova životního stylu, na jejímž konci stojí světec. Jistě bychom dnes neměli nemocnice, kdyby se nejprve nenarodili lidé jako sv. Vincenc nebo sv. Zdislava, jistě bychom neměli Evropu v dnešní podobě, kdyby nežili hluboce věřící křesťané jako Adenauer a De Gasperi. Jestliže se tedy lidé se sílícím proudem uprchlíků obávají o kořeny Evropy, aniž by je uměli definovat, pak je třeba jasně říci, že jsou to kořeny křesťanské.

Ježíš nemluví k davu, mluví konkrétně ke mně a k tobě, kteří v něm také stojíme. Jeho slova jsou adresována někomu, kdo evangelium konkrétně slyší, jako teď já a ty, kteří jsme v nějaké konkrétní situaci, a do toho mého a tvého života má právě toto evangelium co říct.

Chci se tedy rozdělit o to, co tento úryvek z Písma říká do mého života mně.

Domnívá-li se někdo z vás, že je moudrý, jak to chce tento svět, musí se nejprve stát pošetilým. Jenom tak se stane moudrým. Moudrost totiž, jak ji chce tento svět, je v Božích očích pošetilost. (1K 3,18-19)

Svatý Pavel, jak mu rozumím, říká, že křesťan je v tomto světě tak trochu exotem. Ježíš nedává principy, jak má fungovat náš svět, ale možná říká něco o tom, jak funguje tento svět. Křesťané, tedy ti, kdo následují Krista a nesou jeho jméno, žijí v tomto světě, ale zároveň jsou občany nebes; neříkám, že bych nebyl občanem České republiky, ale jsem tak trochu na této zemi exotem. A co to znamená být exotem? Co znamená být v očích tohoto světa pošetilým a v očích Božích moudrým? Dovolte několik příkladů.

Slyšeli jsme například: "Jestli zdravíte své bratry, co tím děláte zvláštního?"

Je mi pětapadesát let. Jde student, kterého učím a on mne nepozdraví, dělá, že mne nevidí.

"Čau, Honzo, super, že tě vidím!" volám na něj.

Možná by někdo řekl: "Proč ho zdravíš, vždyť on by měl pozdravit tebe!"

Je to sice pravda, no a co?

S někým bydlím a on po sobě zanechá nepořádek, třeba neumyté nádobí. A co já? Jednoduše je umyju. Je to podobné, jako když mě někdo nutí, abych s ním šel jednu míli, ale já s ním půjdu dvě. Jednám jako blázen či snad jako blbec? Jistě, že by někdo mohl říct: "No, kdyby to tak dělali všichni, tak to by pěkně dopadlo!" Já nechci říkat, že následování Krista je o tom, ale třeba je právě i o tom, cítíte-li v tom jen maličký rozdíl.

Dokončení na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 18

Pokračování z minulého čísla

Žel, že můj diakon Josef Slabý ještě s několika dalšími osobami byl zradou zatčen a v Drážďanech popraven. Když vypuklo povstání na Slovensku a já jsem byl o něm hned zpraven, byl jsem znovu a dlouho vyslýchán na gestapu. Odbojářům připadla další práce: organizovat sabotáže, pečovat o uprchlíky z koncentračních táborů, starat se o záchranu lidí z Kounicových kolejí v Brně, kteří byli v žalostném stavu převezeni do blízkého Mirošova. Jen náš evangelický sbor v Rokycanech jim pomohl s 15 q potravin. Dále bylo nutno připraviti pro blížící se osvobození revoluční národní výbor i v Rokycanech. Byl ustaven hned počátkem ledna r. 1945 a scházel se v čele s vlasteneckým starostou města Rudolfem Hejrovským u mne na faře. I já jsem v něm pracoval jako jeden z předních funkcionářů a to i po osvobození. Organizováním vojenské služby byli pověřeni podplukovník Kočí a poručík Dresler. Byl vydán i příkaz k mobilizaci, a tak město mělo pro převrat k dispozici na 700 branců, 500 členů milice a 27 důstojníků. Přes odpor a výhružky německé posádky byly Rokycany již dne 5. května vyzdobeny čs. prapory a na náměstí byl uspořádán tábor lidu. Dostavilo se několik tisíc lidí, k nimž promluvil R. Hejrovský jako zvolený předseda nového MNV, dále V. Svoboda a já. Můj projev vyšel dne 9. května v listu „V nový život" v tiskárně Zápotočného v Rokycanech. Od dubna k odbojářům dojížděli vyslanci od americké armády, jejíž pancéřová špice dorazila do Rokycan 7. května 1945. Posádkovým velitelstvím v Berouně jsem byl po převratu vyzván, abych se dne 28. října 1946 dostavil na náměstí v Berouně, kde mně bude jako příslušníku domácího odboje slavnostně předáno vyznamenání. Byla mně propůjčena čs. vojenská medaile za zásluhy 1. stupně (2. 9. 1946, č. matriky 15.834).
Jaromír Klimecký v. r."

Dopis Věry Klimecké

Vzpomínky na Jaromíra Klimeckého zakončíme aktuálním dopisem jeho dcery Věry z 6. května 2018, v němž shrnuje celý život svého otce:

Vážený bratře faráři,
drahý berounský sbore,
co nejupřímněji Vás zdravím. Jsem Věra Klimecká, 81, dcera Vašeho někdejšího faráře Jaromíra Klimeckého. K příjmení Klimecká jsem se vrátila po rozvodu prvního manželství, protože odmala vím, že náš táta zanechal dobrou stopu všude, kde působil.
Beroun bylo jeho – a tím i naše – první místo. Jako mladý a velmi nadšený farář sboru věnoval všechen čas, lásku, podporu. A sbor to oplácel. K Berounu patřily i okolní vesnice. Bylo mnoho svateb, pohřbů, křtů, chodil učit náboženství – a vše pěšky. Nikdy si nestěžoval na únavu, roznášel jen radost. Když začala válka, vstoupil aktivně do západního odboje a také tam pracoval s nadšením a vírou. Vzpomínám asi dnes jen kuse na vzácné berounské rodiny. Byli to třeba JUDr. Průchovi (Dr. Heda Průchová jezdila pak za naší maminkou i do Plzně až do konce), Marešovi, Palánovi, Stehlíkovi, paní Makovičková, Rocheltovi a mnozí další – ať prominou ti, na jejichž jména si už nepamatuji. Všichni stáli věrně jako hradba kolem svého faráře a jeho rodiny. Naše maminka Milada Klimecká byla oddanou, věrnou manželkou, aktivně tatínkovu práci podporovala a spolupracovala po celý život. My s bratrem Jaromírem jsme přišli rychle za sebou v letech 1937 a 1938. Ačkoliv pak tatínek působil ještě v Rokycanech a v Plzni - Korandově sboru, Beroun zůstal pro mě a obzvlášť pro bratra Jaromíra první citovou vazbou na lidi.
Za velmi aktivní činnost v odboji šlo po tatínkovi gestapo, a tak na radu právníků z berounského sboru přijal místo v Rokycanech. Tam se jeho farářské zkušenosti, ale i odbojová práce prohloubily. V rokycanské farní kanceláři se konaly konspirace s významnými lidmi (př. Vojta Beneš – bratr Edv. Beneše, kníže Lobkowitz, Přemysl Pitter, Dr. Škarvada – prezidentský tajemník atd. atd.). Náš táta byl mezi nimi spojka, a tak jeho stálé cesty nebyly jen pro církev, ale i pro odboj. Aktivně působil i na konci války (v Rokycanech byl zatčen prchající K. H. Frank, přes Rokycany vedla demarkační čára ruskoamerického vlivu, táta byl předsedou první národní rady a taky byl brzo po osvobození vyznamenán generálem Svobodou medailí Za statečnost 1. stupně). V mých očích (a nejen v mých) byl hrdina.
Maminka měla o nás často strach a bývala utrápená. Svoboda trvala krátce, přišel Únor 1948 a nástup komunistů. A znova pronásledování, dokonce i věznění.
Kostel byl vždy nabitý, otcova kázání (a byl výborný řečník) přitahovala mnoho lidí, což platilo pro dobu berounskou, rokycanskou i plzeňskou. Kázání připravoval velmi pečlivě, srovnával biblické texty hebrejské, řecké, české, zval často na kázání různé kapacity, aby věřící měli možnost duchovního růstu.
Často, i v dobách nejtemnějších, zařazoval vlastenecko-duchovní aktivity (př. T. G. M. „Otázka česká je otázka náboženská"), lidé bývali hluboce dojati.
Jeho aktivity ovlivnily i mou a bratrovu existenci. Oba jsme sice vystudovali v Plzni VŠ, ale oba jsme dostali povinnou umístěnku do pohraničí, do Chebu, do Lubů, bratr pak do Mostu, kde je s rodinou dodnes. Já jsem se roku 1976 dostala druhým sňatkem do Hradce Králové.
Farář Jaromír Klimecký, nar. 1911, byl syn ševce v Kroměříži. Jeho otec – švec – nechtěl, aby studoval, měl příštipkařit. Jaromír Klimecký proti otcově vůli odešel na theologická studia, a tím skoro skončily jeho styky s Kroměříží. Na studiích doslovně hladověl, velkou pomocí byla vzácná paní Žilková, manželka prof. Žilky. Jako bezdětná zvala na pravidelné večeře vždy 3 chudé studenty. Dostali nejen vydatnou večeři, ale paní Žilková je učila vše, co mladý farář potřebuje: Vyžehlit puky, přišít knoflíček u košile, vzorně stolovat, krásně ustlat postel.
Nevím, na čí návrh byl náš táta Jaromír Klimecký jako student pozván na Hrad k prezidentu Masarykovi, kde s několika dalšími chudými a úspěšnými studenty dostal roční stipendium do Francie.
To bylo jeho první osobní setkání s prezidentem republiky. Pak se ještě osobně setkal s prezidentem Benešem za jeho první cesty po návratu z exilu po vlasti na jeho zastávce v Rokycanech. (tehdy jsem já jako 8letá podávala panu prezidentovi kytici).

Pokračování příště

K diskusi

Co uděláme pro dobrou církev?

Na místě Ivo Krause bych se také ohradil proti interpretaci jeho úvahy „Jaká je vláda?", uveřejněné v ET-KJ 34. Pavel Říčan ve své reakci v ET-KJ 1 jeho obecně formulovanou kritiku vládní moci zužuje pouze na vládu stávající. Ironizující způsob, kterého užívá prozrazuje, že ani jednu z koaličních stran, které tuto vládu tvoří, nevolil. Já také ne. A s lecčíms, co tato vláda dělá, nesouhlasím. Přesto bych se nikdy nesnížil k tomu, abych prosby o „hojnost moudrosti při spravování věcí veřejných", ze kterých se vyznává Kraus, doplňoval elektronickým šířením „důležitých pravdivých informací a správných názorů", ke kterému vybízí Říčan. To bych si připadal jako nabubřelý hlupák. Kdo si je jistý pravdivostí informací, kterých se mu dostává? Kdo určuje míru jejich důležitosti? A kdo zná jako Bůh dobré i zlé (Gn 3,5), tzn. kdo ví, co je správné? Každý člověk odjakživa nakrucuje pravdu tak, aby pro něj vyzněla co nejpříznivěji. Už v ráji má svou pravdu Adam a svou pravdu Eva. Neznám nikoho, kdo by připustil, že lže a zastává nesprávné názory.
Je samozřejmě naprosto legitimní mít svůj názor. Je legitimní bránit jej, když mně ho chce někdo vzít. Vždycky bychom si však měli být vědomi jeho subjektivnosti. Rád sdělím v rozhovoru druhému, co se mně ve společnosti líbí a k čemu mám výhrady. Ale to je něco jiného, nežli to jako absolutní politické pravdy šířit „e-maily, Facebookem a Twitterem" mezi své přátelé a známé. Přednedávnem byl u nás za terorismus odsouzen důchodce Jaromír Balda. Jeho manželka v rozhovoru do jakéhosi časopisu uvedla, že k jeho pomatení přispěla i elektronická korespondence, kterou byl oslovován a kterou posléze i on sám oslovoval druhé. To je pěkná ilustrace toho, jak může dopadnout šíření „důležitých pravdivých informací a správných názorů", ke které nás vybízí Pavel Říčan. Při vytváření svého názoru bychom neměli čerpat pouze z jednoho zdroje informací. Vedle snadno dosažitelných veřejnoprávních médií bychom si měli poslechnout i ta „disidentská", která často vidí věci jinak. A pak přijde na řadu ta nejtěžší část - zapojit svůj rozum.
V polovině Říčanova článku narazíme na větu: „Politika ke křesťanství bytostně patří." Důležitost, kterou autor této své výpovědi přikládá, je patrná ze sazby provedené velkými písmeny. Připojené zdůvodnění, že „právě na křesťanské půdě dochází v moderní době ke vzniku demokracie pro všechny", zdánlivě činí tuto výpověď neprůstřelnou. Ale autor si ji sám prostřelil, když kousek před ní uvedl, co z novozákonních textů skutečně vyplývá. Totiž, že „první křesťané čekali Kristův příchod každým dnem, pracovat na změně společenských poměrů je ani nenapadlo". Pokud to ti první křesťané dělali špatně, proč u nich tedy stále hledáme inspiraci? Ono záleží na tom, co do pojmu „politika" promítneme. První křesťané neměli problém s politikou ve smyslu vedení k „otevřenosti, poctivosti a slušnosti". Tohle totiž není jen „krásná politická práce učitele", dále pověření všech Kristových následovníků. Měnit společenské poměry však v programu apoštolské církve nebylo. A pokud to někoho napadlo, tak mu apoštol Pavel píše: „Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha."
Dnes jsou církve politiky plné. Bohužel ne té apoštolské, která s odkazem na Krista usiluje o proměnu člověka, ale té, která se snaží vnějšími zásahy měnit společenské poměry. A tak se pořád vydávají nějaká církevní prohlášení, v neděli jsou v kostele politická školení a mně se to už číst ani poslouchat nechce. Církev se má držet svého kopyta a nastolovat existenciální témata. Jít na dřeň. Kostely by měly být místy, kde si vedle sebe mohou sednout a zpívat Pánu Bohu k chvále lidé z celého politického spektra. Má-li podle proroka Izaiáše v Božím království vlk pobývat s beránkem a levhart s kůzletem odpočívat, pak je právě toto předjímkou onoho rajského stavu. Ve všední den ať se do sebe tito lidé jako občané sdílející odlišné politické názory opět pustí a soupeří v tom, komu se podaří nejvíc změnit společenské poměry. Ale snažme se v tomto světě uchovat alespoň jedno místo, kde se ve své různosti můžeme sejít a nevnímat se politicky, nýbrž lidsky. Ačkoli je bratr Kraus z venkova, je mně jeho pohled bližší než ten předestřený bratrem Říčanem, jakkoli je z velké Prahy.

Emanuel Vejnar

Exotem na této zemi

Dokončení ze str. 1

Chceme-li pochopit tyto šílené Ježíšovy texty, jako například "neodporuj zlému" nebo " miluj svého nepřítele", což jsou slova v uších tohoto světa opravdu bláznivá, musíme je především chápat v jejich kontextu. Jsou součástí takzvaných šesti antitezí a ty jsou součástí slavného Ježíšova horského kázání. Pokud bychom chtěli jeho kázání pochopit, pak je naše snaha předem odsouzená k nezdaru. Je třeba jít jinou cestou. Jestliže je přijmeme do srdce a jakýmsi způsobem je zkusíme prožít, objevíme smysl blahoslavenství, která jsou jeho předmluvou. Blahoslavenství ukazuje s jakým duchem a v jakém duchu se má člověk do těchto Ježíšových slov ponořit. Možná je nikdy za celý život zcela nepochopím, i kdybych o nich přemýšlel každý den. Jestliže však z nich zkusím něco prožít, objevím, že jsou skutečně pravdivá.
Jsou to slova, která Ježíš říká jako svoji zkušenost, jako svoje pozvání, ne jako zákon. Pro mnoho křesťanů se stal strašákem Ježíšův požadavek "vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec." Jak může být člověk dokonalý jako Bůh? Odvíjí se od toho celá ideologie křesťanské dokonalosti, kdy někteří křesťané jsou pořád jakoby v mínusu, protože mají pocit, že jsou málo dokonalí a kdy se jiní naopak staví jako dokonalí vůči těm ostatním. Ježíš jistě neřekl "buďte dokonalí", jako to máme v českém překladu. Ježíš spíše, jak prozrazuje řecký text, říká " buďte celiství". V Lukášově evangeliu ve stejné situaci stojí " buďte milosrdní". Oba tyto texty, původně řecké, měly zřejmě aramejskou předlohu, protože Ježíš nemluvil řecky.

Hospodin řekl Mojžíšovi. Mluv k celému společenství izraelských synů a řekni jim: "Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý! K svému bratru neměj nenávist." (Lv 19,2.17)

Ježíš jistě říkal něco ve smyslu tohoto textu, neboť kontext jeho řeči je podobný. Slova "buďte svatí" se však netýká morálky, ale celistvé identity Boha i člověka k jeho obrazu. Jako by chtěl Ježíš říct: "buďte plně lidmi, tak jako Bůh je Bohem, v tom spočívá vaše štěstí". Ve Starém zákoně se nikdy nesetkáme s pojmem "dokonalý Bůh". Slovo teleioi, obvykle nesprávně překládané do češtiny jako "dokonalí", je v hebrejském překladu Nového zákona uvedeno jako temimím, tedy "celiství". Ježíš říká, že chceme-li mít oprávnění nazývat se Božími syny, pak musíme být jako náš a jeho Otec. "Tak budete syny svého nebeského Otce". Budeme-li milovat nepřátele, budeme syny nebeského Otce, protože se mu budeme podobat, protože on dává vycházet svému slunci pro dobré i pro zlé.
Člověk ve třetí kapitole knihy Genesis tím, že pojedl ze stromu poznání, chtěl být jako Bůh, chtěl rozeznávat dobré od zlého. Stalo se a důsledky známe. Bůh rozeznává dobré i zlé, ale možná to pro něho nemá žádný význam, vždyť dává déšť i slunce oběma. Jestliže se člověk chce Bohu skutečně podobat, pak mu Ježíš ukazuje cestu jak se stát člověkem plně. Ježíš skutečně byl Boží Syn, protože on miloval dobré i zlé. Jak vidíme v evangeliu, nakonec se modlí za své nepřátele, kteří ho zabíjejí.
Jsme schopni Ježíše napodobit? Jistě ne zcela, jen on byl v plném slova smyslu "pravým člověkem". Ježíš ale určuje směr, dává ideál, ukazuje cestu k plnému lidství. Jeho antiteze jsou obrazy, příklady té bohaté skutečnosti, kterou je pro něj život a vše, co pro něj znamená být znovu v plné míře člověkem.

Z knihy Ladislava Heryána: Exotem na této zemi
vybral Jan Trnka

Z časnosti na věčnost byl odvolán Luděk Rejchrt

ThDr. Luděk Rejchrt
(1939–2019)

Nejstarší ze tří bratrů Rejchrtů zemřel náhle 31. ledna 2019, necelý týden po svých 80. narozeninách.

Asi by se našlo málo lidí v evangelických církvích, kteří nebyli nějak zasaženi jeho prací. Především je to jeho písňová tvorba. Jen v málokterém sboru bychom nenašli zpěvníky Buď Tobě sláva, ke kterým vyšly i nahrávky na LP, MC i CD. Jeho písnička „Někdo mne vede za ruku" patří ke zlatému fondu evangelických písní.

Vedle toho jsou tu ale i jeho divadelní hry. Současná podoba dětských vánočních her v našich kostelích je do značné míry zásluha právě jeho práce. Napsal řadu knih (Taková dlouhá cesta, Křesťanské legendy staré Evropy, Na úpatí hory, Apokalypsa aneb zpěv o naději…), ale jsou tu i jeho i obrazy, sochy, mědirytiny. Jeho pastýřská práce v Křižlicích (1964-1973) a pak především v Praze – Braníku (1973-2009) se nesla velmi silnou vnímavostí pro odlišnost v osobní zbožnosti. Pod jeho vedením se branický sbor jako jeden z mála vyrovnal s nástupem „charismatického hnutí" v 80. letech. Výrazně sbor ovlivnila i jeho ekumenická otevřenost ke katolictví. Dlouhá léta pastýřsky působil v Diagnostickém ústavu v Hodkovičkách a na dětské onkologii v Motole.

Když na oznámení o jeho úmrtí čteme: „Vděčně vzpomenout lze kdykoli a kdekoliv", je to možná nejpřiměřenější situaci. Osobnost tak výraznou lze jen těžko připomenout jakýmkoliv jedním shromážděním, byť by se snažilo být sebeslavnostnější. V branickém evangelickém kostele tak chceme učinit v sobotu 30. března 2019 ve 14 hodin.

Jaroslav F. Pechar

Míra hrdosti

Nedávno jsem hovořil s jednou mladou maminkou, která je na tom prachbídně. Znáte to, manželé, mladí lidé, velké plány, vzali nějaké ty půjčky a ty se jim nedaří splatit. Potýkají se s typickými problémy takzvané pracující chudoby. Ona na mateřské, manžel něco vydělá, ale moc mu kvůli exekucím nezbude. Nedostatek příliš pohody do rodiny nevnáší, vznikají partnerské neshody, problémy narůstají. Náš sociální systém tak trochu zvýhodňuje samoživitelky a tak vyvstává otázka, zda to má cenu táhnout společně dál. Odpověď ženy mě ale překvapila: „"Všichni mi záviděj, že jsem vdaná a že mám děti. Moje kamarádky jen sedí v hospodě, klopí do sebe jedno za druhým a nemůžou sehnat chlapa."

Pravda, prarodiče či okolí může navrhovat jiný scénář řešení životní situace, ale nejzajímavější na tom je to, že je to fakt. I přes všechno trápení, co ta rodina zažívá, jim to mnozí mohou závidět. A to, že vztah manželů není asi moc harmonický na skutečnosti nic nemění. Ta mladá žena je manželkou a maminkou. Už to, že se jí stala a přivedla děti na svět, je myslím kladnou hodnotou, na kterou je zřejmě pyšná. Dodávám, má být na co.

Zajímalo by mne, zda to v minulosti neměli mladé rodiny o něco jednodušší než dnes. Všeobecně se má za to, že ano. Respektive, že v dnešní době zakládat rodinu je příliš finančně nákladné a nezodpovědné. Budoucí rodiče by si měli nejprve našetřit, vybudovat kariéru, zhodnotit zda budou mít dost času a energie se svému jedináčku věnovat a pak až jít do toho. Jistě, dříve se přidělovaly byty a byly ty novomanželské půjčky. Ale už se zapomíná na to, že se třeba deset let šetřilo na nový gauč a na barevnou televizi se chodilo k sousedům. Jinými slovy, nikdy to nebylo jednoduché. Jak je psáno: „Za každého krále, budou chudí stále."

Jak ale novomanželům pomáhat? Vláda přímo srší nápady. V jednom severočeském městečku je například dotovaný klub, kam si rodiče mohou zdarma odložit děti, když jim nestačí provozní doba školní družiny. Navrhuje se zvýšení mateřské a školní obědy zdarma. Před volbami nás zřejmě překvapí další zvýšení porodného. Děti se ale i přesto moc nerodí a potratů je také stále příliš mnoho. A smutnou skutečností je to, že větší počet dětí si dělají spíše ti chudí nebo že umělé přerušení těhotenství žádají často materiálně velmi dobře zajištěné ženy.

Proto je asi dobře, že stejně jako ta mladá žena, jsou rodiče, kteří jsou hrdí na to, že mají děti. Jinými slovy jsou hrdí, i když prakticky nic jiného nemají. Bůh jim žehnej.

Ivo Kraus

Schvaloval apoštol Pavel otroctví?

Nedávno mi jeden nepřítel křesťanství poslal soupis těch nejproblematičtějších veršů ze Starého zákona. Vedla ho k tomu snaha přesvědčit mě o tom, že Starý zákon – a tedy vlastně i křesťanství, které ho považuje za součást svatých písem, je stejně krvežíznivé jako islám. Onen muž je nepochybně vzdělaný, a tak jistě ví, že pro křesťany je Pán Ježíš klíčem k celému Písmu, a že svým životem i svou smrtí mění situaci. A činí to zcela výslovně slovy z Kázání na hoře: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům… ale já pravím vám…"

Zhruba v téže době mi jeden křesťan (!) ve facebookové diskusi napsal: „Naše civilizace otrokářství zrušila a byť jednala proti Písmu, zdravý rozum říká, že nezhřešila." Že zrušení otroctví bylo „proti Písmu", odvodil onen muž ze skutečnosti, že Pavel otroctví přijímal, aniž by ho zpochybňoval. A protože Pavel nevolal po zrušení otroctví, pak ho podle onoho mého přítele „schvaloval".

Popravdě řečeno, mám z tohoto přístupu k dějinným skutečnostem docela hrůzu. Tento přístup se totiž v současnosti projevuje dvěma velmi nebezpečnými – a pomýlenými – způsoby: Jednak nehistorickými soudy nad šlechetnými muži minulosti (i prezident George Washington vlastnil otroky, a tudíž dle svých kritiků otroctví „schvaloval"), jednak snahou předělat historii k našemu obrazu. Odtud pramení vypouštění některých pasáží (či jejich předělávání) v dětských knížkách, ale i v klasické literatuře. U nás s tím začali komunisté (třeba z krásné dětské knížky Františka Župana Pepánek Nezdara byly vypuštěny kapitoly o kostele a dalších věcech, souvisejících s církví), ale současní pokrokáři zasahují do dějin a do umění ještě mnohem hlouběji. Třeba ve velkolepém filmu Titanic jsou příslušníci elit líčeni jako zbabělí sobci, ačkoli svědectví přeživších vyznívala zcela opačně: Mnozí se starali, aby byly zachráněny především ženy a děti, a sami pak zahynuli.

Jak to tedy je?

Každý z nás se rodí do určité situace. Každá doba řeší určité problémy. V každé době jsou určité kauzy, které společnost dělí. A každý z nás má určité vidění světa. Něco přejímáme zcela neproblematicky; v jiné věci se angažujeme, protože jde o věc, která je v naší době otevřená. A naše soudy a výroky jsou nutně závislé na dějinných okolnostech.

To, co psal Jan Neruda o židech, zní dnes naprosto otřesně. Z dnešního hlediska by byl tento slavný český spisovatel jasný antisemita. Jeho výroky nám ale zní takto otřesně proto, že mezi naší a jeho dobou leží holocaust. Jsem si jist, že by Jan Neruda neschvaloval hromadné vraždění židů. A patrně by se o židech vyjadřoval jinak, kdyby tušil, že jednou k holocaustu dojde.

Fjodor Michailovič Dostojevskij byl geniální spisovatel. Nepochybně to byl i velmi citlivý člověk. Když však čtete jeho vyjádření o Polácích, nechce se vám věřit, že nenávistné výpady proti Polákům napsal tentýž člověk, který napsal například Bratry Karamazovy.

Pokud autory a dějinné postavy soudíme podle našich dnešních měřítek, vždy na nich nutně najdeme věci, které se nám nelíbí, s nimiž nesouhlasíme, které odsuzujeme. Chceme-li ale být spravedliví, měli bychom se pídit po tom, jaké boje tehdejší lidé bojovali, oč jim šlo, a zda jejich život přinesl celkově dobré či zlé ovoce.

A teď konečně k apoštolu Pavlovi. Říci o něm, že otroctví „schvaloval", navozuje představu, že tehdy existovali lidé, kteří otroctví schvalovali, a lidé, kteří ho neschvalovali. Tedy že se o otroctví vedle jakási rozprava. Jenže ona se nevedla. Lze říci, že Pavel otroctví „přijímal", je-li to míněno v tom smyslu, že ho nezpochybňoval. Upřímně řečeno, nejsem si jist, že v jeho době existoval nějaký myslitel, který otroctví „nepřijímal" a volal po jeho zrušení.

Ani Ježíš, ani Pavel nebyli revolucionáři, kteří chtěli měnit společnost. Pokud něco chtěli měnit, pak to byla lidská srdce. A ta také měnili – a mění dodnes.

Podobně ahistorické by bylo tvrdit, že první křesťané „schvalovali" či „neschvalovali" potraty. Ty byly běžnou věcí, byť v jiné podobě než dnes. Žena porodila dítě, a když ho nechtěla, pohodila ho na ulici, kde ho sežrali potulní psi. Křesťané takto nejednali, ale, pravda, nikde v Novém zákoně nemáme výslovně uvedeno, že se to nemá dělat.

V dnešní době jsou potraty stále tématem. Možná nastane doba, kdy se společenské klima promění, a kdy nám bude zabíjení nenarozených dětí připadat stejně zvrácené jako mučení zajatců. Nicméně z postoje různých osobností k potratům můžete usoudit, jací lidé to jsou, protože potraty jsou jedním z témat společenské diskuse, či, chcete-li, společenského sporu. Jinými současnými tématy jsou třeba pedofilie nebo odnímání dětí z biologických rodin, ale jsou i mnohá další.

Zpět k onomu otroctví. Podobně jako postavení ženy, ani otroctví nebylo něco, co by Pavel zásadně zpochybňoval. A přece svými slovy „ani muž, ani žena, ani otrok, ani svobodný" položil základ jak budoucí emancipace žen, tak zrušení otroctví. A není náhodou, že to byli právě křesťané, kteří tuto otázku v první polovině devatenáctého století nejprve nastolili, a nakonec po dlouhých bojích prosadili.

Pán Ježíš řekl: „Poznáte je podle jejich ovoce." Chceme-li hodnotit nějakou postavu minulosti, přemýšlejme o tom, zač tito lidé ve svém životě bojovali a co se jim podařilo prosadit. A nemějme jim za zlé, že nebojovali v bojích, které bojujeme my. Kupříkladu velkému americkému evangelistovi Billy Grahamovi vyčítali, že neodsoudil válku ve Vietnamu. Málo mu bylo platné, že ji ani neschválil. Samozvaní morální policisté po nás často chtějí, abychom k určitým kauzám zaujali „ta správná" stanoviska. Vy, kdo mě znáte déle, víte, že se někdy odmítám k určitým věcem vyjádřit. Proč? Vedu boje na několika frontách, a chci je vést informovaně. Jsou věci, o kterých moc nevím, nebo věci, na které nemám silný názor. Necítím povinnost vyjadřovat se úplně ke všemu. A nenechám se k tomu ani dotlačit.

Občas se objeví silné osobnosti, které určité téma nastolí. Takovou osobností byl třeba William Wilberforce, který nastolil téma otroctví v britském parlamentu – a po několika desetiletích zvítězil, když bylo otroctví zakázáno. Podobnou osobností byl patrně i Petr Chelčický se svým pojetím nenásilí. Petr Chelčický patrně předběhl svou dobu; Wilberforce vystihl její počátek. A jsou i lidé, kteří nějakou věc dokáží uzavřít. Třeba prezident de Gaulle válku v Alžírsku. Vždy je k tomu třeba statečnosti, ochoty riskovat – a někdy možná i ochoty být (přinejmenším dočasně) sám proti všem.

Šlechetný člověk rozpozná šlechetnost u jiných. I přes to, že s nimi v něčem nesouhlasí. A bere si příklad z jejich silných stránek – a nepotřebuje neustále upozorňovat na ty slabé. (Tomuto přístupu se dneska říká „dekonstrukce". Někdy mi připadá, že v ní jde o to, dokázat, že každý je vlastně hajzl. Není, nevěřte tomu.)

Pavel otroctví neproblematizoval. Hlásal, že všichni lidé hřeší a potřebují proměnu srdce. Sám ji zakusil. A proto křesťanství jednou zrušení otroctví prosadilo. Lidé, kteří volí zkratky a například tvrdí, že nejde o proměnu srdce, ale o to, kdo vlastní výrobní prostředky, jako to tvrdil Marx, se často postarají o to, že tečou potoky krve. My touto cestou jít nemusíme. Následujeme totiž toho, který prolil krev vlastní.

Dan Drápal

Inzerce

"Muchomůrka" - rekreační ubytování pro skupiny mládeže u Janských Lázní - celoročně.
Informace u S. Hejzlara:
tel.: 603 578 108; e-mail:
sammyhej@gmail.com.

č. 13

„Byla to cesta příliš krátká, avšak pro mne znamenala velkou zkušenost. Myslím si, že každá cesta je „historická" a že každý náš den je tu k tomu, abychom psali dějiny všedního dne. Žádné dějiny nejsou malé, každé mají svou velikost a důstojnost. I tehdy, kdy jsou nehezké, skrývají v sobě důstojnost, která vždy může vyjít najevo."

„Tito učenci jsou opravdu moudří. Nejprve promluvil vrchní imám, pak postupně každý z nich - počínaje nejstarším, který mluvil španělsky, protože pochází z Mauritánie, kde se jazyk naučil – až po nejmladšího, který je sekretářem a mluvil sám málo, protože sdělil všechno prostřednictvím videa. Bylo to velmi pěkné. Klíčovým slovem jejich projevu byla moudrost a pak věrnost. Položili důraz na cestu života, v níž tato moudrost narůstá a věrnost se posiluje. Odtud pochází přátelství mezi národy. Jeden z nich byl šíitou, jiní z dalších muslimských prostředí. Mluvili o moudrosti a věrnosti, o cestě, která vede k budování míru, protože mír je dílem moudrosti a věrnosti. Můj dojem byl, že jsem mezi skutečnými mudrci. Tento poradní sbor je pro vrchního imáma garancí … Byl jsem velmi spokojen."

Papež František po návštěvě Spojených arabských emirátů a po rozhovorech s imámy

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 234139373; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7-8/2019

6. března 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 13. března 2019

Z obsahu

* *Dlužní úpis*
* *Ochotného dárce miluje Bůh*

Poselství k neděli Invocavit

Bolest a úleva hříšného člověka
Žalm 32,3–5

Když člověka hryže svědomí, cítí se mizerně. Uvědomovaná vina a provinění se člověku zarývají pod kůži, pronikají až do morku kostí. Přesto však lze o vlastních nepravostech mlčet. Tvářit se, že se nic neděje. Že člověk nic špatného neudělal. Ba dokonce, že tímto mlčením činí nějaké dobro. Lze snášet utrpení, které viny způsobují.

Ale proč by to někdo dělal? Proč by někdo snášel bolest, které se lze zbavit? Vždyť je to stejné, jakoby člověk s bolavým zubem nešel k zubaři!

Jenže jsou lidé, kteří nejdou s bolavým zubem k zubaři. A ještě mohou mít snášení svého utrpení za službu světu a bližním, za heroický výkon, za zajímavé téma k vyprávění. Vždyť léčba je často bolestivá, nesnadná a vždy ji mohou provázet komplikace. Ať už jde o léčbu těla, duše nebo vztahů.

Stejné platí pro vyléčení hryzajícího svědomí, pro vyléčení vin: Činit pokání, tedy přiznat nejprve sobě, že to, co mě hryže, je zlo, které jsem způsobil - to je velmi nepříjemné. Bolestivé. Kam se hrabe vrtání zubu!

Teprve když člověk přizná, že to, co ho užírá, jsou také vlastní viny - zlo, které sobě i bližním způsobil sám - může stejné přiznat také Bohu. Tímto „doznáním“ pak člověk uzavírá první krok léčby - pokání. A může čekat na odpuštění.

V uvedených verších se tento přechod mezi mlčením až skrýváním vin a jejich doznáním zdá být plynulým a snadným.

Avšak pokud jste vybraný oddíl četli v Bibli, nejen zde v tisku, pak jste mezi čtvrtým a pátým veršem nalezli poznámku „Sela.“ Pravděpodobě jde o poznámku k mezihře jakoby mezi slokami písně.

Krok od sebeklamu vlastní nevinnosti k přiznání vlastního podílu na utrpení svém i bližních totiž vyžaduje mezihru. Vyžaduje čas. Někteří tento krok nestihnou za celý život.

Avšak ti, kteří využijí různých životních meziher k přiznání vlastních nepravostí, k ukončení procesu jejich zakrývání před sebou, druhými i před Bohem, ti se dočkají stejného jako ti, kteří konečně zajdou k zubaři: Úlevy. Vysvobození. Odlehčení od tíhy, která tlačila jako balvan. Skončení bolesti, která nedávala spát. Která nabourávala vztahy. Která vysávala sílu jako letní žár.

Dan Páleník
farář sboru ČCE
Praha 4 Nusle

Vnitřní prohlédnutí

Vidět anebo být slepý – tak může znít otázka po funkčních schopnostech našeho orgánu. V evangeliu podle Janova sepsání (9,1-41) však často pozorujeme hlubší pojetí a záměr. Kdo je slepý, ten se pohybuje ve tmě. Kdo vidí, ten chodí ve světle. „Já jsem světlo světa, kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“ (Jan 8,12), říká Ježíš.

Vnější uzdravení ještě není spasení. Vnější nabytí zraku je jistě velice důležité, o tom sotva kdo pochybuje – a přece ještě nestačí. Uzdravený člověk potřebuje vědět i poznat, kdo ho vlastně uzdravil, kdo ho postavil nově do života, kdo ho přivádí k tomu pravému Světlu. Musí najít cestu ke skutečnému Pánu.

Člověk touží po zdraví zejména tehdy, když ho nemá; po jistotě, úspěchu a uznání, po všelijakých příjemných přídavcích a životních nadstavbách. Kdesi spíše až na konci zájmu bývá Bůh a církev – aspoň v naší milé zemi. Napřed přece potřebuji udělat to a ono, dosáhnout něčeho, a pokud bude snad ještě čas, pak si možná položím i hlubší otázky po smyslu, cíli a náplni života. Chceme-li, tak otázku po Bohu.

Ježíš nejprve „lékařsky“ uzdraví člověka, slepého od narození. Uzdravený ovšem potřebuje prohlédnout dvakrát. Poprvé, když spatří světlo dne a krásu stvořeného světa. Podruhé, když odhalí, kdo je pro něho – a jistě nejenom pro něho – ale pro celý svět, Ježíš. Je nejen uzdravovatel, ale i Spasitel. Takto a na této rovině viděno: Slepým je a bývá velmi často i ten, kdo se pohybuje naprosto jistě a hbitě a k četbě nepotřebuje dokonce ani žádné brýle.

Kdo pozná v Ježíši z Nazareta, v tesařově pozemském zjevu Božího Syna? K tomu je zajisté zapotřebí proniknout tajemství jeho osoby a učinit závažný, ba přímo a bez nadsázky rozhodující životní objev. Může se tak dít pozvolna a postupně. Nic zde nelze uspěchat.

Protivníci říkají na Ježíšovu adresu: „Ten člověk není od Boha...jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?“ (9,16). Na základě diskuse, které je svědkem, pokročí uzdravený na cestě víry a poznání, o kousek, o krok dál. Říká: „Je to prorok“ (9,17). Skutečnost uzdravení vede tímto směrem – k plnějšímu i zřetelnějšímu vyznávání.

Je jen pochopitelné, že je uzdravený na Ježíšově straně. Dokonce uslyší i výtku, že je Ježíšovým tajným učedníkem. Na pozadí námitek protivníků však roste poznání Krista. Dynamika příběhu je v tomto ohledu opravdu pozoruhodná. „Vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči! Co je svět světem, nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepého od narození“ (9,32).

To je už naprosto jasné a zřetelné slovo. Jde o výpověď, která vede k vyloučení ze synagogy. Náboženský bezdomovec však bude přijat Ježíšem, a díky víře se stane i členem nového Božího lidu. Hodnotná, pravá víra neroste, nerodí se ze zázraku, ale ze setkání.

Uzdravený člověk padá před Ježíšem na kolena. Je konfrontován se

Dokončení na str. 2

Úzkou cestou

Mt 7,12–14; J 14,4–6; Mk 8,34–38

Apoštol Pavel radí: *„Duchem choďte, a žádosti těla nevykonáte... Jsme-li Duchem živi, Duchem i choďme.“*

Ga 5,16.25.

Jestli chce kdo přijít tam, kam jdu já, vezmi svůj kříž a pojď za mnou... Následuj mne,“ slyšeli jsme Pána Ježíše.

Křížem se dnes obecně rozumí trápení, svízele života. Avšak kříž býval nástrojem utrpení k smrti, které trestancům působili druzí. Člověk sám sebe nekřižuje, třebaže útrap a bolestí ho někdy v životě potká vrchovatě. Ježíš říká: působíš si nesnáze tím, že se ke mně hlásíš? Máš kříž s druhými, kteří za mnou nejdou? Vezmi jej a pojď za mnou. V počátcích křesťanství často šlo o ohrožení smrtelná, jako dnes v zemi hinduizmu nebo Mohameda. Velmi těsnou branou a úzkou cestou Ježíš ukazuje a volá k životu. Nemůžeš za mnou skrytě. Nemůžeš vyznání víry, s nímž patrně budeš mít problémy, odložit v šatně. V takovém případě bys volil se zábavnou společností zdravotní procházku cestou širokou. „Opatruj se!“ řeknou ti v pohodlné prostranné bráně. Užij si to! Užij si své odnikud nikam, sejdeme se na hnojišti. S tím nic nenaděláš. Nos habebit humus, končí ta veselá písnička. Rozkročen nad přítomností rádoby příjemnou, která, žel, vzápětí tuhne v minulost, jen vymýšlíš příští a další stále lépe a lépe. Říkáš jim budoucnost a zdá se ti, jako bys někam šel, ale žiješ přítomnost do chvíle, kdy už nic nevymyslíš. A budoucnost? Najednou se

Dokončení na str. 2

Aktualita: Noc kostelů 2019

Noc kostelů, která se těší velkému zájmu nejen věřících, se letos uskuteční v pátek 24. května. V loňském roce, kdy se konal jubilejní desátý ročník, se v ČR do Noci kostelů zapojilo 1515 kostelů a modliteben, do kterých přišlo bezmála půl milionu návštěvníků. Připraveno bylo více než 7500 programů pro všechny skupiny návštěvníků. Pražská arcidiecéze například uvádí, že se v jejím regionu zapojí přes 300 kostelů. Připravuje informační brožuru či kartu, na které mohou návštěvníci sbírat razítka z jednotlivých objektů. Ostravsko-opavská diecéze vydá Poutnické noviny, olomoucká arcidiecéze bude mít pro zájemce poutnický pas pro město Olomouc a pro město Prostějov a pro Zlín a okolí. Tamní novinkou bude poutní cesta po kostelech arcibiskupa Rudolfa Jana, jehož výročí se letos slaví. Povede po kostelech, které arcibiskup založil, obnovil, opravil nebo má nějakou jinou spojitost s jeho osobou. Poutnické pasy chystá většina českých a moravských diecézí. Noc kostelů je i pro nejširší veřejnost příležitostí poznat kulturní hodnotu kostelů, ale také se seznámit s křesťanstvím prostřednictvím hudby, výtvarného umění, divadelního představení, rozhovoru či setkání. Na příchozí vždy čekají komentované prohlídky jindy nedostupných památek v nezvyklou dobu, koncerty, divadelní představení, výstavy či workshopy. Lidé se mohou podívat do sakristií, klášterních zahrad, zvonic a krypt, vystoupat do věží nebo si zkusit zahrát na varhany. Noc kostelů se těší velké oblibě a kromě ČR a Rakouska, kde tato myšlenka v roce 2005 vznikla, se koná také na Slovensku, v Estonsku a v roce 2016 se k ní připojilo Švýcarsko.

podle ČTK

Z církví doma i ve světě

Problém s Velkým pátkem vyřešili v Rakousku částečným svátkem

O nějakou hodinu dříve budou moci jít už letos na Velký pátek Rakušané z práce domů. Spolková vláda se totiž dohodla, že den, kdy si křesťané připomínají smrt Ježíše Krista, bude svátkem, ale až od 14 h. Ministři tak reagovali na nedávné rozhodnutí Soudního dvora EU, který označil dosavadní ustanovení, podle nějž je Velký pátek svátkem jen pro členy některých církví, za diskriminační. Rakušané měli dosud o Velikonocích volno jen na Velikonoční pondělí, Velký pátek byl svátkem pouze pro členy starokatolické církve, evangelických církví augsburského a helvetského vyznání a evangelické církve metodistické. Pro všechny ostatní Rakušany včetně členů Římskokatolické církve, ke které se podle posledního sčítání lidu hlásí téměř tři čtvrtiny obyvatel země, byl Velký pátek běžným pracovním dnem. Soudní dvůr Evropské unie v Lucemburku ovšem na konci ledna rozhodl, že rakouský zákon o velkopátečním svátku je diskriminační, neboť nepřistupuje ke všem obyvatelům země rovně. Soudu vadila mimo jiné pasáž, podle níž musí zaměstnavatel těm zaměstnancům, kteří mají kvůli svému vyznání nárok na pracovní volno, vyplácet zvláštní příplatek, pokud na Velký pátek přesto pracují. Rakouská vláda, kterou tvoří lidovci (ÖVP) a svobodní (FPÖ), se dohodla, že Velký pátek bude státním svátkem pro všechny obyvatele země, ovšem pouze zčásti. Ráno budou muset ještě lidé do práce, svátek začne až ve 14 h. Poprvé by mělo toto ustanovení platit již letos, tedy 19. dubna.

podle ČTK

Kardinál Quellet: Více žen do vedoucích pozic v církvi

Pověřovat ženy „klerikálními" funkcemi je však vyloučeno stejně jako jejich kněžské svěcení, řekl prefekt Kongregace pro biskupy v rozhovoru pro „Osservatore Romano". Představený vatikánské kongregace pro biskupy, kardinál Marc Quellet, vyzývá k tomu, aby byla ženám v katolické církvi svěřena větší odpovědnost. Jako příklad uvedl ženy v „poradenských a vedoucích funkcích" ve správě diecézí a v římské kurii.

Role žen ve společnosti se mění, řekl kardinál; ženy jsou navíc mnohem lépe vzdělané než před 50 lety. „Pokud se domníváme, že se můžeme i nadále chovat tak jako dříve, aniž bychom brali tyto změny v úvahu, pak narazíme," řekl čtyřiasedmdesátiletý kardinál.

RC Monitor

V anglikánských kostelech už se nemusí sloužit v neděli mše

Z řady venkovských kostelů v Anglii se po více než čtyř stech letech přestane v neděli ozývat kázání a zpěv. Generální synoda anglikánské církve totiž zrušila nařízení z roku 1603, které ukládalo kněžím, aby sloužili v neděli mši v každém z kostelů, které mají na starosti.

Rozhodnutím, které přijala, vzala podle agentury AP anglikánská církev na vědomí skutečnost, že ubývá věřících i kněží, kteří se o jejich duchovní potřeby starají. Ti tak mnohdy pečují – především ve venkovských oblastech – i o dvacet kostelů najednou, a povinnost sloužit v každém z nich v neděli mši je tak neúměrně zatěžovala.

Aby do některých kostelů v neděli nemuseli zajíždět, museli duchovní dosud žádat o výslovné povolení nadřízených.

Podle anglikánského biskupa Peta Broadbenta, který změnu církevního zákona navrhl, se toho ve skutečnosti moc nezmění, neboť v mnoha kostelech se již nyní mše dlouhou dobu neslouží. „Zastaví to jen byrokracii," uvedl Broadbent.

www.krestandnes.cz

Vnitřní prohlédnutí

Dokončení ze str. 1

Zachráncem, nejen s nějakým divotvorným léčitelem. Teď se mu otevírají oči podruhé. Vidí už „osvíceným vnitřním zrakem" (Ef 1,18). Cesta uctívání je také dostatečně výmluvná. Člověk našel svého Pána. Ten ho získává, přemáhá i vede k artikulovanému vyznání: „věřím, Pane".

Sebejistí farizeové, náboženští profesionálové, zůstávají i nadále vnitřně slepí. Proč je tomu právě tak? Proč se vůči Kristu uzavírají a zatvrzují? Domnívají se, že sami už dobře vidí. Proč by proto ještě měli očekávat nějakou pomoc a změnu? Jenže – právě ten, kdo si pyšně myslí, že jakostně vidí, bývá pohlcován hustou tmou. A to platí stále. Dodnes.

Farizeové vědí a uznávají, že Hospodin mluvil s Mojžíšem. Ovšem, že by se stal člověkem, že by žil a působil mezi námi lidmi ve světě? To považují přímo za rouhání, za cosi nepřijatelného. Představa Božího vtělení, inkarnace, je jim zcela cizí. Proto jsou nutně už dopředu záporně naladěni vůči Ježíšovi a jeho spásnému, osvobodivému působení.

Bez setkání s Ježíšem to ve víře prostě a jednoduše nejde. Jistě – k setkání patří i odvaha a hledání. Nicméně, Boží hledání předchází vždy tomu našemu. Bez setkání s Ježíšem ve Slovu, ve společenství jedné svaté církve, v plnosti nevíme, o koho jde.

Ježíš jednou promluví i to slovo poslední a rozhodující. Jistě – na konci časů. Ovšem, i dnes se rozhoduje o tom, co bude zítra. O tom, co bude „až jednou". Ve vztahu k Ježíšovi dochází k dělení.

Kde oslovuje a promlouvá sám Ježíš, tam musí člověk zaujmout určité stanovisko. Adresné slovo vyvádí z neurčitosti a nerozhodnosti. Někam míří a cílí. Jistě – Ježíš rozhodně nechce nikoho zničit, zdeptat, přitlačit a přimáčknout k zemi, ale naopak: zachránit, spasit. Chce, abychom se vždy znovu vědomě rozhodli pro něho. A to znamená: pro naději, pro Světlo i Život.

Jaroslav Nečas

Úzkou cestou

Mt 7,12–14; J 14,4–6; Mk 8,34–38

Dokončení ze str. 1

ti zdá, žes nikdy žádnou neměl, jen minulost. Humus?

Ježíš tomu říká zahynutí, a přichází s prapodivnou, prazvláštní alternativou tohoto černého humoru omladiny pro ty, kdo věří v toho, který jej poslal. To je podmínka. „Přistupující k Bohu musí věřit, že je Bůh, a těm, kteří ho hledají, že odplatu dává." Jen těm to platí, připomíná apoštol klíčový axiom Židům (Žd 11,6). „Mějte víru Boží," radí Ježíš. Víru v Ducha Stvořitele, v LÁSKU, která odložila své Božství, aby sama sebe poslala na svět lidí. To je předpoklad jeho alternativy lidského údělu. Víra ve SLOVO učiněné tělem Syna člověka (J 1,14). Obraz Boha neviditelného (Ko 1,13), přišel aby mezi námi vzdoroval našemu hynutí (J 3,16), aby se do krajnosti postavil našemu odcizení, nicování a smrti. Jak? Darem Otcova JMÉNA a SLOVA (J 17,6.8.14) v LÁSCE, která se nešetří, avšak neskrývá, že k Otci do života, který ve hnoji nekončí, lze jen cestou osvobozující PRAVDY. „Jen skrze mne," říká, a to doslova po hraně, po ostří: „Nepřišel jsem, abych pokoj uvedl na zemi, ale meč" (Mt 10,34n). A přece pokoj vám! Tvůrčí, životodárný šálóm, rozum přesahující pokoj vám, kteří mne následujete.

U Jana čteme, jak se modlí svatou závětí než ho ukřižují (J 17): „Oznámil jsem tvé JMÉNO, Otče, těm, které jsi mi dal ze světa. Dal jsem jim tvé SLOVO, a svět je nenáviděl. Poslal jsem je na svět, kam nepatří stejně jako já. Posvěcuju sebe samého za ně, aby i oni byli posvěceni v PRAVDĚ. Tvé SLOVO je PRAVDA." Kšaftem, odkazem té modlitby vytyčuje Pán Ježíš způsob svých vyznavačů a následovníků, hledačů království Božího a jeho spravedlnosti. „Ochraňuj je, Otče, ve svém JMÉNU, aby byli jedno jako my." Vyprošuje zkroušeným pokoj a plnost radosti ve skrýši toho JMÉNA. „Na světě budete mít soužení, ale doufejte, přemohl jsem svět." Sotva od modlitby vstane, chopí se ho tehdy nejzbožnější strážci víry a bohoslužby, odsoudí jej, potupí a popraví. Přemohl? Je to na hraně.

Hrana je ostrý střet dvou rovin, dvou úbočí, hřeben. Něco jako žulová zubatice třeba od Kežmarského štítu na Svišťovku. Před lety jsme to na Silvestra se ženou šli. Na hraně fučí. Vítr z doliny vymetá sníh do tváře, jak hoře saháme na zoubek. Nohama se opíráš o stěnu. Hned v šikmém slunci jiskří, hned tone ve stínu a lano bere vítr. Nezapomeň s ním cikcak mezi hroty, čím častěji, tím lépe. Když tě hora shodí, koulíš se po srázu až pod mezeru na hřebeni, kams ho položil. Na dlouhém kyvadle se potlučeš. Visíš. Z bílé tmy ční černé zuby skal. Lepíš se na stěnu, mačkami nakopáváš led, odlehčíš kšandu na prsou, nadechneš se a hrábneš cepínem nad hlavu. Čím hlubší pád, tím nesnadnější je návrat. Zpátky na hraně pak s úlevou mrkneš dolů a ručkuješ dál. Kámoš ti povoluje a dobírá.

Není to procházka, ale spolehni se, ujišťuje Ježíš, jsem s vámi na úzké cestě nad údolím stínů na hraně času. JSEM tvou přítomností. V mém světle minulost minulostí být přestává. Neboj se, toliko věř! Víra ti odkryje život, jak ho neznáš. Nechybí stopy zapomenutých zranění, vyléčených odpuštěním. „Věčný je život toho, kdo věří ve mne." V mezerách svých dní, mysli na víru Boží. Často. Nejlépe večer i ráno. Sám si moc nevěř, ať se nepotlučeš. Se silami v koncích je ti víra jedinou jistotou, na které visíš, důvodem, že žiješ, že můžeš dál. „To je to vítězství, které přemáhá svět, víra naše" (1J 5.4).

Jsme na cestě, v pohybu, vtaženi do děje a procesu. V Kristově Smlouvě, v Kristově angažmá jsme divadlem tomuto světu (1 K 1,9; Žd 10,33). Ospravedlnění nasměrováním k PRAVDĚ, a spása, jistě znamenají změnu stavu, ovšem jako uschopnění k té cestě. Nové stvoření (2 K 5,17) je královským posláním, vědomým směřováním, jasným zadáním a růstem. Člověče, křesťane, na co čekáš? Studuj svůj part. Máš Bibli. Svou roli nevyležíš. Vírou ses navázal, tak netrub před sebou jako pokrytci, ale jdi, buď! Buď místem přítomnosti Boha v setkáních. Vírou v Pána Ježíše Krista, ve vtělené SLOVO Boha mezi námi, buď jeho inspirací. Setbou naděje, očekáváním v co všecko se konkrétně zaseté promění, Bůh Duch jest. Vírou spojené nás překvapuje zázrakem své skryté stvořitelské PŘÍTOMNOSTI, o níž na cestě široké nemají potuchy.

Na vrcholu u cíle se pak odvážu a odvážím do jeho radosti... Se vším, co jsem a mám, s plnou náručí své nevalné minulosti zamířím přes práh časnosti před tvář Stvořitele. Na mysl mi tane, co si tam se sebou, se svým v PRAVDĚ dopodrobna rozprostřeným životem, počnu. „Jsem světlo," říká ten, který mne křísí a jistí. „Jsem světlo světa. Kdo ve mne věří, nezůstane ve tmě" (J 12,46; 8,12). V Duchu PRAVDY v PŘÍTOMNOSTI Boží zahanben spatřím, čím vším jsem přidal k jeho trápení a nahlédnu s radostí vděčně vzácnost odpuštění, i moc a slávu vzkříšení. Obrátí mne cele k sobě. Otec své děcko. Věřím.

Když popravili Ježíše, otřáslo to Jeruzalémem. Šimone, Jakube, Ondřeji, přiznejme si, šli jsme od toho radši dál. Zklamaní, s lítostí a steskem z Jeruzaléma do Emauz, a možná i s výdechem úlevy. Byli jsme cele jeho, a jsme zase sami svoji. Dlužni? Už to chtít nebude, ani vyčítat. Zmizel, propast se zavřela.

Vtom náhle k hlasu volajícího na poušti se láme čas. Ne bez bolesti a zděšení chronos rodí kairos, hvězdnou hodinu lidstva. Čas nic nezamete. Už nic neznamená. Co bylo ožívá. „Já živ jsem, i vy živi budete" (J 14,19). Už se neschovávej za smuteční fábory zapomnění! Půjdeš na ryby? On tě tam potká: „Opraš svoji lásku ke mně! Pas moje beránky!" Tíseň ustupuje radosti z tvé PŘÍTOMNOSTI, Kriste, skutečné jako kus chleba a ryby (J 21,9).

„Vždyť říkám, kdo věří ve mne, má život věčný. JSEM ten chléb živý ze svaté skrytosti pro vás. Vezměte, jezte...! A znovu na hranu škod a nepřízně pro jméno mé na laně víry každý sám. Dobírám, jistím. Běž časností prchavých zkušeností k pravdě PŘÍTOMNOSTI Boží. Kdo je z pravdy, slyší..." (J 18,37)

Se svým křížem jdeme na vlastní pěst, a přece spolu na síti jeho milování. „LÁSKA zajisté Kristova nás spojuje a zavazuje," vyznává apoštol, „jakožto ty, kteří tak soudíme, že poněvadž jeden kvůli všem zemřel, tedy všichni zemřeli. A že za všechny zemřel, aby ti, kteří živi jsou, už ne sami sobě byli živi, ale tomu, který za ně umřel a z mrtvých vstal" (2 K 5,15). Amen.

Modlitba:

Bože, Stvořiteli, skrytě přítomný této pomíjivosti světa i každému z nás, laskavý Otče v Pánu Ježíši Kristu, díky, že nás předcházíš, že předznamenáváš náš život, že o tom víme a jsme ve spojení. Na hraně nad srázy pokušení v proudu času nás jistíš. Díky za překonané úseky. Odpusť nám, prosíme, trápení, která jsme způsobili svéhlavým vzdorem a troufalostí. Šeredné pády, kdy jsi nedopustil, abychom se zřítili. Můj čas, Bože, uplývá. Díky za víru, že nemizím do ztracena. Bolestivě jsi mne vykoupil a vyvádíš z nedobra, ano z převráceností a prázdnoty, v níž bych zplaněl a zmarnil se bez tebe, Předivný Rádče v pochybnostech, Záchranáři v krajnostech mých hloupostí. Díky, že jsme tě směli poznat a uvěřit. Díky, že mluvíš, že smíme navazovat a být s tebou; ve tvém světle se potkávat, pravdivě vidět a uvědomovat si sami sebe. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Diskuse o manželství gayů a leseb říká nejvíce o našich stereotypech

Se zájmem jsem si přečetl polemiku Ronalda Němce Nepravdy z kazatelny? Nepravdy života, na obhajobu pražského biskupa Wasserbauera, s kritikou článku Martina Vaňáče k peticím za podporu manželství. Jádro sporu LGBT manželství nebo přijatelnost některých argumentů v uvedené petici ponechme stranou. Podstatnější je něco jiného: Jak moc je článek prosycen stereotypy a kognitivními omyly, které pan Němec vydává za racionální argumenty. Jeho názorová pozice je jasná, proto lze chápat toto jeho stanovisko. Nicméně žádnou argumentační pozici nemůžeme podporovat nepravdivou schematizací a paušalizací – tím se pravdě života (dovolím-li si parafrázovat název jeho článku) rozhodně nepřiblížíme.

V diskusi o LGBT manželství bych chtěl především ukázat, jak hluboce jsou podobná schémata vrytá do našeho uvažování a jak moc nám ve skutečnosti brání racionální debatě a porozumění. Text pana Němce je bohužel přímo ukázkovou demonstrací podobných stereotypů a mechanismů, kterými vznikají a následně argumentačně fungují. Jedná se i v tomto o širší jev. Stejný mechanismus stereotypizace totiž platí o diskusích o uprchlících, mezicírkevním dialogu, o muslimech, o nesympatických politických stranách, o čemkoli, kde se vyskytují „my a ti druzí". Jak tedy cesta k hlubokému stereotypu a odsudečnému nepochopení začíná?

Chceme-li šířit stereotyp mediálně, je velmi vhodné před čtenáři legitimizovat vlastní zkušenost, upozornit pomocí příkladů z každodenního života na svou znalost problému, případně dokázat, že nejsem v této diskusi zaujatý („protože mám v kritizované skupině přátele") – a tedy jsem někdo, kdo dokáže situaci objektivně zvážit. R. Němec tak činí, když píše, že k

Pokračování na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 19

Pokračování z minulého čísla

A pak ještě dvojí setkání s generálem Svobodou, když provázel Beneše a za půl roku předával Klimeckému medaili Za statečnost 1. stupně. Svoboda se časem též stal prezidentem, ač neslavným. A tak se otec osobně setkal se třemi prezidenty naší země. I tento fakt ilustruje jeho hlubokou svázanost s vlastí.

Dodatky:

1. Na všech třech farnostech, kde působil, se výrazně staral o církevní budovy a majetky. Jak to bylo v Berouně, vy zde víte.
V Rokycanech po válce nejen opravil faru a kostel, poničené po náletech, ale přistavěl velkou sborovou místnost s pódiem, šatnami a příslušenstvím. K faře přistavěl 1 a 1/2 patra – 2 pokoje s příslušenstvím a velkou terasu.
V Plzni byl Korandův sbor kompletně vybaven, ale velmi, velmi zadlužen. Ke sboru patřily 3 šestipatrové činžovní domy se spoustou nájemníků. Během působení Jaromíra Klimeckého se obrovské dluhy Korandova sboru podařilo vbrzku splatit. Uměl totiž všade působit na farníky, aby svůj sbor milovali a byli ochotni ho finančně výrazně podpořit. (V Plzni bývalo na bohoslužbách i několik set farníků.)
2. Farář Klimecký nikdy neměl auto, ani v letech, kdy naprostá většina našich farářů získala auto díky pomoci ze Švýcar. Všude chodil pěšky, jezdil vlakem, v Plzni trolejbusem. Od dětství chudý – chudým zůstal. A ovšem s ním i my, jeho rodina. Ano ano, hlad býval u nás častým hostem.
3. Nemohu opominout jeho enormní pastorační činnost a pravidelné a četné návštěvy v rodinách a nemocnicích. (Pravdou je, že z mého pohledu – nedělní obědy u nás doma proběhly v chvatu, protože každou neděli šel navštívit několik lidí.)
Při vší skromnosti musím říci, že farář Jaromír Klimecký byl výraznou osobností v církevním i veřejném životě. Na jeho pohřbu byly stovky lidí z Plzně i dalekého okolí, ovšemže i z berounského sboru. Rozloučil se s ním i jeho celoživotní přítel farář Jan Miřejovský. Na pohřbu bylo několik desítek farářů nejen evangelických, ale i katolických, československých, pravoslavných, různých protestantských a dokonce pan rabín.
Pochován je s manželkou Miladou v kryptě Korandova sboru v Plzni.
Bratři a sestry, zdravím Vás a přeji Boží požehnání každému z Vás a celému sboru.
Lituji, že jako vozíčkář nemohu přijet.

Věra Klimecká,
dcera faráře Klimeckého

Ladislav Král – Životní příběh

Narodil se 12. září 1902 v Hodslavicích na Novojičínsku v učitelské rodině Josefa a Anny Královych. Po skončení obecné školy odešel na gymnázium do Valašského Meziříčí, kde v roce 1922 maturoval. Následně byl přijat na práva v Praze, školu však záhy opustil a nechal se zapsat na Husovu československou evangelickou fakultu bohoslovecko u. Studia dokončil v roce 1931. Ve stejném roce uzavřel sňatek s Marií Královou, rozenou Čichovskou. V manželství se narodily tři dcery: Jana (*1932), Marta (*1934) a Ladislava (*1943), přičemž nejmladší dcera přišla na svět jen pár dnů po otcově zatčení gestapem. Společně se shledali až po farářově propuštění z Dachau v červenci 1944.
Po vysvěcení na kněze druhým patriarchou Církve československé (husitské) – CČS(H) Gustavem A. Procházkou nastoupil farář Král v červenci 1929 do náboženské obce Prostřední Suchá na Těšínsku. Po dvou letech požádal z rodinných důvodů, neboť jeho budoucí manželka, se kterou se chystal uzavřít sňatek, pocházela z Prahy, o přeložení do pražské diecéze. Od roku 1931 postupně působil v náboženských obcích Praha II, Roudnice nad Labem a Beroun.
Osudným se pro Ladislava Krále stal rok 1943. Varováním pro něj byla již přítomnost příslušníků gestapa při pohřbech Marie Foukalové a Jiřího Hejny. Dne 9. září 1943 před domem Královych zastavilo auto gestapa. Dcera Marta byla matkou poslána na faru, aby otce varovala. Cestou ji ale míjelo auto s příslušníky tajné státní policie, kteří již otce odváželi na Kladno. Důvodem farářova zatčení bylo jednak udání za poslech cizího rozhlasu a rozšiřování zpráv, ale rovněž jeho odbojová činnost. Již od roku 1940 jako předseda Odboru sociální práce v Berouně podporoval rodiny popravených a vězněných. Od počátku roku 1943 své ilegální aktivity konal v rámci odbojové skupiny Nejvyšší rada vojáků a pracujícího lidu. Velitelem této rozvětvené odbojové organizace byl v Berouně mjr. Jan Novák, s nímž se Ladislav Král osobně znal. Major Novák se mimo jiné s rotou dobrovolníků účastnil ve dnech 7. – 9. května 1945 bojů v pražském povstání.
Ve stejný den jako Ladislav Král byli v Berouně zatčeni i další jeho spolupracovníci: František Křížek, Václav Vilíkovský a Jan Lhota, který 22. října 1943 zemřel v Malé terezínské pevnosti. Všichni byli odvezeni do Kladna. Tam byl farář Král vyšetřován a rovněž, jak vyplývá z jeho poznámek, využíván na práci v Poldovce a na stavbách jako zednický přidavač. Po jedenácti dnech byl 20. září 1943 s dalšími spolupracovníky transportován do Malé pevnosti v Terezíně. Zařadili ho na práci nejprve do stavebního komanda, ale většinu terezínského věznění pracoval v prádelně. V sobotu 11. prosince 1943 k vězňům na prádelnu doputovala zpráva o připravovaném velkém transportu: „Dozvěděli jsme se, že ještě před svátky bude veliký transport do koncentráku a že tři z prádelny pojedeme též mezi neznámé daleko od domova. […] Ráno v úterý jsme jeli. Žilkův Nový zákon jsem odkázal do péče docenta Dr. Merella, aby si jej potajmu vytahovali zpod složeného prádla, četli si v něm a posilovali se.“
Do Dachau dorazil transport s Ladislavem Králem po čtyřech dnech 18. prosince 1943. Všichni vězni byli jako obvykle ostříháni, označeni čísly (Ladislav Král dostal číslo 60595) a umístěni v karanténním bloku. Hned v prvních dnech navštívil Ladislava Krále jiný farář CČS(H) Václav Vyšohlíd z Klatov.

Pokračování příště

K diskusi

Muslimové ano – islám ne

Křesťan má své přesvědčení dávat najevo a získávat pro ně i druhé. Platí to i v politice. Já například myslím, že by Česká republika měla být solidární s jinými evropskými zeměmi, zvlášť s Řeckem a Itálií, a přijmout část těch, kteří prchají před válkou nebo před bídou. Vyjádřil jsem to v našem evangelickém týdeníku (ET 12/2018), v jeho bezpečném koutku „Názory čtenářů“. To je skoro jako bych to jen někde zašeptal. Statečnější by bylo napsat na standartu „PŘIJÍMAT UPRCHLÍKY – NAŠE ČESTNÁ POVINNOST“ a vyrazit s tím na veřejnost.
Potěšilo mě politické hnutí „Žít Brno“, které prohlásilo, že Italům můžeme klidně vyjít vstříc tím, že od nich přijmeme pár desítek žadatelů o azyl a vyřídíme jejich žádosti podle našich zákonů, ať kladně nebo záporně. Po Zemanově a Babišově zbabělém „Ani jednoho!“ je to průlom. Rozhodný protest a naléhavá výzva naší synodní rady k pomoci uprchlíkům v ohrožení (ET-KJ 22-23/2018) si zaslouží aktivní podporu všech sborů.
Problém, který máme s migranty, nespočívá ale jen v tom, že nás někteří politici vystrašili představou násilnických hord, valících se na ubohé malé Česko. Je tu i druhá stránka věci. Většinou jde totiž o muslimy – a islámu, jejich náboženství, se bojíme právem. Vztahovat na něj princip náboženské svobody a tolerance je problematické, protože on sám tuto svobodu a toleranci popírá. Patrik Ouředník ve své výborné knížce Antialkorán (Volvox Globator, Praha, 2017) upozorňuje na to, jak v zemích na západ od nás zásada „politické korektnosti“ vede, ve jménu ohleduplnosti k náboženskému cítění muslimů, k potlačování kritiky islámu, někdy dokonce přímo k cenzuře. Citujme: „Voltairova tragédie ‚Fanatismus aneb prorok Mahomet‘ měla premiéru v roce 1741. O 252 let později byla hra bezprostředně před premiérou stažena na nátlak muslimské menšiny z repertoáru ženevského Kapesního divadla.“ (str. 51)
I u nás se lze setkat s názorem, že islám je v podstatě náboženstvím míru a lásky, vždyť Korán začíná slovy „Ve jménu Boha milosrdného, slitovného“. Je jistě pěkné fandit těm proudům v islámu, které rozvíjejí ušlechtilé formy kultu a životní praxe, duchovní poezie a mystiky. Současně je třeba uznat, že i křesťanství nabývalo někdy podob, za které se stydíme (inkvizice, šíření víry „ohněm a mečem“ atd.). Podstatný rozdíl je v tom, že tady šlo o jasné odpadnutí od Ježíše, zatímco např. islámský teror je věrností Mohamedovi, krutému dobyvateli, a jeho snům o světovládě.
Vraťme se k mé pomyslné standartě. Na jejím rubu by mělo stát: ISLÁM DO EVROPY NEPATŘÍ. V tom se obdivuhodná humanistka Angela Merkelová mýlí. Naším úkolem ve vztahu k muslimům je přemáhat zlo dobrem. Misií? V podstatě ano, a základem i hlavní formou této misie dnes je laskavé přijetí trpících, ať už mají podle našich zákonů nárok na azyl, nebo musí být odmítnuti. Setkávají-li se přitom s žitým křesťanstvím, plní církve své poslání. V zemích na západ, na sever i na jih od nás, které přijaly statisíce uprchlíků, zvláště z velké vlny v roce 2015, se migrantům věnují tisíce dobrovolníků, především křesťanských. Dříve nebo později to bude i úkolem českých církví, nemůžeme být stále jen černým pasažérem Evropské unie. Měli bychom začít s přípravou – a díky Bohu za to, že už nám v roce 2015 na „balkánské trase“ mladí čeští dobrovolníci předvedli, jak na to.

Pavel Říčan, psycholog

Muzikál Martin Luther King v Německu

Skladatelé Hanjo Gäbler a Christoph Terbuyken spolu s libretistou Andreasem Malessou napsali muzikál o americkém baptistickém kazateli a bojovníku za občanská práva M. L. Kingovi (1929- 1968), který měl premiéru 9. února v Essenu. Účinkovali sólisté, big-band, smyčcový orchestr a 1200 sborových zpěváků.
Pořadateli byly Nadace Kreativní církev, EC v Porýní, Svaz svobodných sborů a Essenská diecéze. Přítomno bylo 4500 nadšených posluchačů. Skladba zazní opět při Církevním sjezdu v Dortmundu a pak při turné po Německu v roce 2020. Počítá se s účastí opět jiných pěveckých souborů.
(Podle týdeníku DER SONNTAG) **Bohuslav Vik**

Diskuse o manželství gayů a leseb říká nejvíce o našich stereotypech

Pokračování ze str. 2

hlubšímu uvažování nad situací v LGBT menšině jej legitimizuje fakt, že „zná gay kadeřníka a chodí k němu rád“ a kromě toho má ještě dva další LGBT kamarády.
Psychologicky to můžeme nazvat zobecněním jedné instance či sebepřiznáním expertnosti na základě všední limitované zkušenosti. Fakt, že k někomu chodí na večeři dva gayové, jistě může pomoci lidskému porozumění, jen těžko ale může vést k hlubší znalosti sociologických nebo psychologických problémů LGBT komunity. Jako podklad pro sepsání polemiky je to málo. Je to podobná situace, jako bych vydával za odbornici na teologii někoho, kdo denně chodí do práce kolem kostela a občas do něj i nakoukne. ***Znalost jakékoli problematiky vyžaduje soustavné studium problému a dlouhodobou a rozmanitou vlastní nebo zprostředkovanou zkušenost nebo obojí.***
V konstrukci stereotypů se opíráme o univerzální kognitivní omyl, jež je vlastně prarodičem všech předsudků: Zcela nepřijatelně zevšeobecníme a představíme heterogenní, rozmanitou, různorodou skupinu jako homogenní útvar s jasnou agendou, jednotnou organizací, ročními plány a stanovenými mluvčími (které mají – je-li u kritika přítomna také větší či menší špetka paranoidního nastavení – obvykle za úkol ničit naši nebohou křesťanskou kulturu). Ať už se bavíme o muslimech, uprchlících, liberálních křesťanech nebo gayích. Pan Němec píše: "Komunita LGBT se snaží ve věci samé, o které píše biskup, změnit ustanovení občanského zákoníku. Ale je nutné upozornit, že komunita LGBT se snaží změnit celý řád, tedy to, co člověka má provázet jako konstanta od kolébky až po rakev, tedy Ústavu a Listinu základních práv a svobod."
To pak na nás může dělat dojem vrcholného úsilí a bravurní konspirace. Je to stejné argumentační schéma, jako tvrdit, že se podobně uniformně, organizovaně a konzistentně o něco snaží „katolíci“, „muslimové“, „obézní lidé“ či „voliči Miloše Zemana“, jen proto, že nějaký katolický biskup, imám, obézní člověk nebo mluvčí prezidenta něco poznamenal. Platí tedy – podle podobné argumentace – že všichni katoličtí křesťané chtějí to, co si myslí třeba Dominik Duka, a bojují za to? Naše každodenní zkušenost nám ukazuje, že názorová rozrůzněnost uvnitř jakékoli skupiny je často stejně velká jako různost mezi skupinami. To ovšem znesnadňuje naši pozici – pokud zde jsou lidé tak různí, potom o nich nemohu prohlásit paušalizující odsudek, že? Proto na tuto naši každodenní zkušenost s rozdíly ve vlastních sociálních skupinách rádi zapomeneme.
Jako psycholog jsem během let pracoval s množstvím představitelů různých sociálních skupin, včetně příslušníků LGBT menšiny. A mohu dosvědčit, že spektrum jejich problémů je stejně rozmanité jako spektrum problémů jakéhokoli příslušníka většinové sexuální preference. ***Ani jeden gay či lesba se mnou nikdy neřešil – ba ani slovem nezmínil – nutnost „měnit přirozený řád“, nikdy nikdo nevyjádřil frustraci z toho, že se nemůže manželsky sezdat.***
Často se k takovému pohledu používá výrazů jako „všeobecně se o nich ví“ nebo „je obecně známo“. Odkud je to známo, se neudává – ve skutečnosti je to tak dobře známo pouze z našich stereotypů. „U LGBT komunity je totiž velmi dobře známo, že chce vždy jen o kousek otevřít dveře pro jeden prst a vždy tvrdí, že nikdy více chtít nebude. Uplyne pár let a chce další větší prostor…“ Ronaldu Němcovi se tímto povedlo zkonstruovat takřka univerzální výrok, který může ad libitum použít kdokoli proti komukoli. Nepřátelé církevních restitucí mohou argumentovat: „U komunity katolíků je totiž velmi dobře známo, že chce vždy jen o kousek otevřít dveře pro jeden prst a vždy tvrdí, že nikdy více chtít nebude. Uplyne pár let a chce další větší prostor…“ Podobně mohou zastánci „tvrdé linie“ proti přijímání eucharistie u rozvedených manželů argumentovat, že „u komunity rozvedených katolíků je totiž velmi dobře známo…“ A tak dále a tak podobně.

Dalibor Špok

Dokončení příště

Kniha mého života – Desatero

Kniha mě provází od dětství, už v 5 letech jsem se naučil číst a objevil, snad symbolicky, Honzíkovu cestu, později mě oslovily Foglarovky, a taky příběh Bílého Tesáka Jacka Londona a počet autorů utěšeně rostl, avšak inspirací pro psaní knih mi bylo až setkání s paní Zezulkovou, tehdy všem dobře známou a oblíbenou spisovatelkou Vlastou Javořickou – u babičky ve Studené, takže knih utěšeně přibývalo, jenže knihou mého života se stala bible, ta mě posilovala při pobytu ve vězení v Plzni na Borech, bible mě provázela životem, bible mě vedla i k bádání dr. Vlasty Fialové v Kralicích nad Oslavou v tamější, dnes by se řeklo ilegální, tiskárně kralických Bratří Jednoty bratrské a po letech mě inspirovala k sepsání knihy Tajemné dveře do domu Bible.

Stáří je poslední dějství života jako dramatu, zvláště když k tomu přistoupila omrzelost a přesycení – napsal kdysi Cicero a Karel Čapek o stáří poznamenal, že je parazitem vlastního mládí, ale já s těmi pány docela nesouhlasím a proto, snad mi posluchači odpustí to srovnání, jako Mojžíš 21. století jsem sepsal Desatero seniora.

1. Staň se sám sobě přítelem.

Nikdy bych neměnil přátele za míň šedivých vlasů nebo za ploché břicho. S přibývajícím věkem jsem k sobě laskavější a méně kritický.

2. Buď rozhodný a svobodný.

Viděl jsem příliš mnoho přátel opustit tento svět předtím, než pochopili svobodu, která přichází s věkem. Co je komu do toho, když se rozhodnu číst nebo psát na počítači do rána a spát až do poledne?

3. Buď veselé mysli.

Začnu klidně tančit na ty nádherné melodie z 60. a 70. let a zpívat Vlajku, hymnu trampů jako tenkrát, když jsem stál nad táborovým ohněm a sledoval kamarády, kteří MUSÍ být přece o hodně lepší, přátelští, čestní a ušlechtilí.

4. Nestyď se.

Když se mi zachce při vzpomínce plakat, začnu. A na pláž půjdu v těsných plavkách, natažených na vypouklé břicho, navzdory soucitným pohledům mladíků atletických postav, vždyť vím, že i oni budou jednou stáří.

5. Buď zapomnětlivý.

Vím, že jsem občas zapomnětlivý, ale některé životy byly úplně zapomenuty a nikoho to nezajímá. A já si pamatuji důležité věci a vše potřebné si píšu do diáře.

6. Zvykej si na pocity zlomeného srdce.

V minulých letech bylo moje srdce zlomeno bolestí. Když ztratíte někoho blízkého, pokud trpí vaše dítě, jestliže vašeho oblíbeného psa přejede auto... ale zlomené srdce mi dalo sílu, porozumění a soucit.

7. Buď spokojen.

Tak rád jsem žil, až mi vlasy zšedly a mladické úsměvy se vryly do hlubokých rýh na mé tváři. Mnozí se přede mnou nezasmáli a zemřeli dřív, než jejich vlasy zbarvilo stříbro.

8. Mysli pozitivně.

Jak stárnu, snažím se být optimistický. Už mě nezajímá, co si o mně myslí ostatní. Nemám otázky, sám sebe se už neptám. Dokonce jsem získal výsadu být v očích druhých i špatný.

9. Buď rád zralý.

Můj věk mě přivedl do času posledních plodů při sklizni života. A tak ukládám do věčných stodol čitelnou památku mého jména.

10. Nehořekuj a užívej si daru každého dne.

Nebudu žít pořád, vím, ale dokud jsem tu, neztrácím čas hořekováním, co mohlo být a dělat si starosti, co bude. A jíst řízek a večer pít kávu s čokoládou můžu každý den, pokud budu mít chuť. Amen.

V zastoupení Mojžíše Desatero seniora zapsal nikoli na kamenné desky na hoře Sinai, ale do notebooku pod Hrádkem u synagogy v Třebíči pastor pro 21. století.

Jan Schwarz

Mají vše, co se dá koupit — Nemají lásku, vzory, Hodnoty.

Pomozme mladým lidem nacházet pravé hodnoty pro svůj život. Staňte se součástí práce křesťanských lektorů na českých školách.

Ze zprávy lektora:

„Na konci programu jsem žáky poprosil, aby mi krátce napsali, co si z programu odnášejí. Jeden žák napsal:

‚Vezmu si z toho, že bych měl mít lepší sebevědomí, protože se nemám rád.‘

Nic není vyhráno. Je třeba za tyto děti na modlitbách bojovat, ale dojímá mě vidět, že to, co děláme, opravdu k žákům mluví a zasahuje to jejich životy.“

Investujte do naší mladé generace!

*** Darovaných 500 Kč stačí na jednu besedu pro třídu.**
*** Podporujeme 21 křesťanských lektorů z řady církví.**
*** Lektoři jsou studentům živým svědectvím toho, o čem mluví.**
*** I Vy se můžete stát lektorem v programu Zdravá mládež: přihlaste se do našeho grantového řízení s uzávěrkou 15. dubna.**

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.zdrava-mladez.cz

Michael Green odešel do Boží slávy

Významný evangelista, anglikánský pastor, studentský kaplan, učitel teologie a autor 50 knih zemřel 6. února v Oxfordu. Po svém obrácení ve studentských letech Michael Green vystudoval teologii a začal pracovat jako pastor, později učil teologii Nového zákona na London College of Divinity a stal se ředitelem koleje sv. Jana v Nottinghamu. Jeho evangelizační obdarování se projevilo, když byl povolán jako studentský kaplan do Oxfordu (1975-1986). Jeho kazatelské a pastorační působení přispělo k mnoha konverzím studentů. Později se Green stal profesorem evangelizace na Regent College v Kanadě (1987-1992) a odtud se vrátil jako poradce arcibiskupů z Canterbury a z Yorku pro vyhlášené „Desetiletí rozvoje evangelizace“.

Mezi mnoha knihami Michaela Greena se staly velmi významné a často překládané publikace „Evangelizace v prvotní církvi“ a také „Evangelizace skrze místní církev“.

(1930–2019)

Green byl schopen převádět principy služby prvotní církve srozumitelným způsobem do dnešní doby. Jeho působení je významné také v oblasti apologetiky. Napsal biblické komentáře k některým novozákonním knihám a zaměřil se na působení Ducha svatého. Dovedl propojit hluboké zakotvení v Bibli, teologický rozhled a charismatickou zkušenost s Duchem svatým. Byl žádaným evangelistou a duchovní osobností. Sloužil při stovkách evangelizačních shromáždění ve Velké Británii i v mnoha zemích světa. Ještě před pěti lety navštívil Prahu, a kromě přednášek na konferenci Univerzitního křesťanského hnutí, kázal při nedělní bohoslužbě v Církvi bratrské v Praze 1 – Soukenické. Pět přítomných hostů tehdy vyznalo Krista a prožilo své duchovní obrácení.

Evangelikální teolog Michael Green zemřel 6. 2. 2019 v Oxfordu, kde žil. Arcibiskup z Canterbury Justin Welby řekl: „Michael Green ztělesňoval nezaměnitelnou radost a energii života, lásky a sdílení evangelia. Vděčnost církve a všech těch, které vedl k Ježíši Kristu bude hluboká. Nyní je s Pánem a zná již radost, která převyšuje naše představy“. Díky Bohu za lidi, kteří nesli a nesou zvěst evangelia v síle Ducha svatého!

Pavel Černý

MÍSTNÍ ODBOR KOSTNICKÉ JEDNOTY

sdružení evangelických křesťanů v Kolíně

srdečně zve na shromáždění-setkání

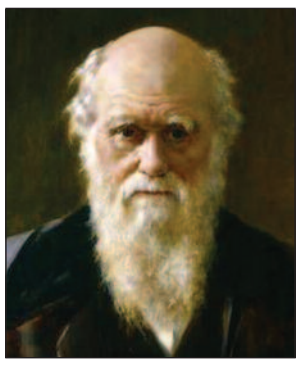
VZPOMÍNKA k 500. výročí
narození francouzského protestantského učence
THEODORA BEZY

s promluvou odb. as. Katedry teologické etiky evangelické fakulty University Karlovy v Praze bratra Pavla Keřkovského, Dr.

Neděle 10. března 2 0 1 9
v 15 hodin

Duškova síň Husova domu Českobratrské církve evangelické v Kolíně, Kmochova ulice, Kolín II

Charles Darwin a jeho víra

Otázkou vzniku a vývoje života se zabývala řada učenců, včetně Darwinova dědečka Erasma Darwina. Charles Darwin tedy nebyl první, kdo přišel s myšlenkou proměny a vývoje druhů neboli evoluce. Byl však první, kdo objevil a vysvětlil, na jakém principu evoluce probíhá. Tím si vysloužil nenávist některých fundamentalistických křesťanů, která trvá v podstatě dodnes, i když od jeho narození letos uplynulo 210 let (* 12. února 1809 Shrewsbury, + 19. dubna 1882 Downe). “Víra” v jeho teorii se i dnes často stává prubířským kamenem při zkoumání víry tzv. vlažných křesťanů. Když byl on sám tázán na svůj postoj k víře, prohlásil, že nikdy nebyl ateista ve smyslu popření existence Boha a že obecně se dá říci: *„Agnostický by byl správnější popis mého duševního stavu.“* Charles Darwin ve svém životopisu popřel falešné příběhy, které kolovaly o jeho dědečkovi Erasmovi Darwinovi a ve kterých se tvrdilo, že Erasmus na smrtelné posteli volal Ježíše. Charles uzavřel své psaní slovy *„Takový byl stav křesťanství v naší zemi (roku 1802) … Můžeme přinejmenším doufat, že nic takového dnes nezvítězí.“* Navzdory tomuto očekávání, i po smrti Charlese Darwina kolovaly velmi podobné příběhy, které se postupně stávaly legendami. Tato tvrzení byla vyvrácena Darwinovými dětmi a byla též dějepisci označena za falešná.

Helena Bastlová

Software pomáhá šířit evangelium

Již více než 70 let se Wycliffe Bible Translators snaží dát lidem Boží slovo v jejich vlastním jazyce. Celých 67 let trvalo dokončit překlady Biblí z prvních 500 jazyků. Přeložit Bibli z dalších 500 jazyků trvalo pouhých 17 let. Nyní aktualizovaný software pro smartphony nazvaný Paratext Lite urychlí proces ještě více, uvádí CBN News. ParaText Lite umožňuje přístup do centrální databáze, která pomáhá misionářům aktualizovat svůj zastaralý software.

Na své webové stránce organizace Wycliffe uvádí: „Věříme, že Bible je pro nás Boží Slovo – něco, čemu by měli všichni být schopni porozumět v aktuální podobě svého jazyka, která jasně mluví k našim srdcím. Ale asi 2 000 jazyků po celém světě stále čeká na překlad.“

CBN News

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Tomášem Kloučkem z iniciativy Naše Malešice o zkušenostech s environmentalistickou činností na okraji Prahy. Beseda se bude konat v úterý 12. března 2019 od 17.30 (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 103 (2018)

Aktualita (A), Z církví doma i ve světě (CDS), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), Recenze (RE), Článek v příloze (PŘ), Básně (B)

(hb) - 100 let republiky a 200 let Národního muzea. 29
- 100 let republiky: Výročí úmrtí prezidenta E. Beneše ***(A)*** . . . 25
- 34. synod Českobratrské církve evangelické zasedal v Litomyšli ***(A)*** 18
- 400 let od pražské defenestrace 15
- Den dětí jenom pro některé?. 17
- Mariánská pouť měla podpořit znovuvztyčení sloupu ***(A)*** . . . 16
- Mariánský sloup stále ve hře 12
- Několik informací o víře Bahá´í 12
- Pět sborů ohlásilo odchod z Bratrské jednoty baptistů . . . 32
- Před 600 lety skončil Kostnický koncil. 14
- Vzpomínka na první republiku 12
- Z bohoslužby k 98. výročí vzniku Církve čs. husitské ***(A)*** 2
- Z oslav 100. výročí založení Českobratrské církve evangelické ***(A)***. 27

(JU, GMNF, JŠ, MN, DE) - Beseda s držitelem Rakouského státního vyznamenání ***(A)*** 20/21

(kar) - Advokátovi jde o život 36/37
- Izrael a izraelští drúzové. 25
- Nebezpečný precedens 16
- Nejasný osud osvobozené křesťanky ***(A)***. 35
- Nové logo i změna názvu církve? ***(A)*** 10
- Profesor a kardinál ***(CDS)***. 16
- Z křesťanského tisku ***(CDS)*** 11
- Za Alfrédem Kocábem 12
- Ze zahraničního tisku – vybral: ***(CDS)***. 10

(red) - Červená středa“ letos poprvé u nás ***(A)***. 32
- 25 let Světového dne obětí dopravních nehod ***(A)*** 33
- Akademie věd poprvé vystavuje originál Washingtonské deklarace ***(A)*** 14
- K připomínce Staroměstské popravy 20/21
- Ke 100. výročí republiky jubilejní Bible ***(A)***. 34
- Ke 100. výročí vzniku republiky znovuzvolení Miloše Zemana ***(A)*** 4
- Letošní noc kostelů 15
- Martin Jindra: Sáhnout si do ran tohoto světa ***(RE)*** 5
- Noc kostelů 2018. 17
- Novoroční ekumenická slavnost ***(A)***. 36/37
- Nový apoštolský nuncius ... ***(CDS)*** 27
- Pražský hrad ke 100. výročí vzniku republiky ***(A)***. 3
- Vyznamenání baptistického kazatele 9
- Zemřel Pavel Smetana, bývalý synodní senior ČCE. 28

Adame Petr, Unger Jiří, Nováková Marie - Manželství bez mýtů ***(CDS)***. 3

Agensir.it - Bulharsko: Návrh zákona o náboženství ***(CDS)*** . . . 19

Balabán Milan - Kázání na hoře 10

Balcar David - Když spadnou masky – nebojte se! ***(PO)*** 5

Bárta Marek - „Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci!“ ***(PO)***. 27

Bastlová Helena - Co možná nevíte o Heslech Jednoty bratrské 5
- Letošní Světový den modliteb představí Surinam. 5
- Z novoroční slavnosti z kostela Svaté Anežky České ***(A)*** . . 1

Beňa David - Vidět Ježíše na staletí dopředu 3

Bistranin Jan - 10. výročí Memoriálu Jana Amose Komenského (A) 6

Bistranin Jan a Černý Pavel - Pavel Smetana jako bratr, teolog a ekumenik 30/31

Boháč Filip - Až budete daleko, vzpomeňte ... ***(PO)***. 16

Bolom-Kotari Martina - Poděkování za dar života. 10

Brož Zdeněk - Mocná ruka Hospodinova ***(PO)***. 15

Budzáková Eva - Čeho třeba?!?. 32
- Jak slavit Velikonoce? 11
- O postu, sportu a snad i o něčem dalším? ***(A)*** 7/8
- Paradoxy adventní ***(B)***. 34

Butta Tomáš - Masarykovo ocenění české reformace při vzniku státu 19

Cejp Tomáš - Umlčuješ zpěv násilníků ***(PO)***. 20/21

Coufal Pavel - Rozjasněná Boží tvář ***(PO)***. 7/8

Černý Pavel - „Křesťan. Věřit. Žít.“ Biblicky poctivá – společensky nekorektní ***(RE)***. . . . 2
- Kazatel Billy Graham odešel do Boží slávy 7/8
- Ke kořenům českého ekumenismu: Josef Cvrček a Josef Beran 3
- Mariánský sloup stále ve hře 12
- Mezi nacionalismem a národní lhostejností. 3
- PhDr. Miloslav Košťál (1925-2018) 18
- Poselství k novému roku 2018 ***(PO)*** 1
- Společnost pro obnovu mariánského sloupu se nevzdává. . . . 2

Česká reformace před sto lety - 100 let ČCE ***(PŘ 4)***. 30/31
- Za superintedentem Duškem (ČR č 24/1918) 30/31

čtk - Egyptský soud nařídil zablokovat YouTube ***(CDS)*** 17
- Ekumenická rada církví dohodla spolupráci s pražským letištěm ***(A)***. 15
- Praha 1 nechala odstranit kámen 19

čtk - Řecká pravoslavná církev učinila krok k odluce... ***(CDS)*** 32
- Španělský premiér odmítl přísahat na Bibli ***(CDS)***. 19
- V případě zapálení kostelíku v Gutech... ***(CDS)*** 13
- V Červeném Kostelci vznikne nové zázemí... 26

Dovala Juraj Jordán - Buď jméno Boží požehnáno ***(PO)***. . . . 19

Drápal Dan - Bizarní projevy v církvi. 11
- Církevní restituce jako zrcadlo. 29
- Hvězdy a poskvrny 27
- Konec klasické rodiny?. 9
- Lži o Bohu, kterým věříme. 22/23
- Máš problém s desátky? 24
- Nebojte se bát. 32
- O hrdinech a úctě k hrdinům 18
- Poněkud netypická vánoční úvaha. 35
- Rod Dreher: Benediktova cesta ***(RE)*** 34
- Sto let ČCE – pohled zvenčí. 25

Dvořáková Naděžda Zdeňka - Opět všichni bratři a sestry v církvi otců 19

Ehmig Dušan - K petici za podporu manželství 25
- Odhodlaně 25

Ehmig Dušan a Eminger Zdeněk - Chtít dobro pro toho druhého. 30/31

Eminger Zdeněk A. - Co pro mne znamená být v občanské společnosti křesťanem. 4

Fajfr Daniel - Kazatel Jaroslav Kubový. 3

Fiala Jiří - Do koruny – i ke kořenům 22/23

Gerhard J. V. - Protestantský exodus ERC. 18

Gregar Oldřich - Oběti předcházejí vítězství. 25

Grunsberg Olliver - Pro Annu Frankovou. 14

Hájek Blahoslav - Blíží se volby ***(A)***. 26

Halík Tomáš (*pro ET upravil Ehmig Dušan*) - Neboj se!. 6

Haltofová Lucie - Srdce pokořené a zdrcené... ***(PO)***. 24

Hanych Pavel - Pět let od povodní Diakonie ČCE.... 19

Hejzlar Samuel Jan - Hle, člověk 11
- Hojnější život. 33
- Hřeš udatně 2017 *(Ad F. Schilla, KJ 31/2017)* ***(RČ)*** 1
- Jan a Pavel 32
- Milost. 5
- O moudrosti 9
- Po zprávách... (zkraťme to). 12
- Štěpán. 36/37

Herrisk Robert - Držet pravý půst ***(B)***. 7/8

Heryán Ladislav - Vánoce nejsou o „idylce“. 36/37

Hofman Jiří - HOSPIC – do nedávna téměř neznámé... 16
- Synodní rada ČCE k ratifikaci tzv. Instanbulské úmluvy 32

Hradil Jan - Nářek nad vlastním hříchem ***(PO)***. 35

Hromádka Josef - Jedno trvalé jubileum 36/37
- Jubilejní přání a povzbuzení ČCE. 24

Hrubý Ctirad - Hospodin ochrání svůj lid ***(PO)***. 36/37

Hübner Miloš - Fakta a kontexty ***(RČ)*** 1

hvg.hu - Orbánova vláda ruší genderová studia... ***(CDS)***. . . 24

Hýsek Daniel - Běda svévolníkům ***(PO)***. 4
- Láska nejvyšším darem 34

Chráska Pavel a Fajfr Daniel - Medailon ke 150. výročí narození kazatele Antonína Chrásky. 26

Christian Today - Anglikáni schválili sjednocení s metodisty ***(CDS)***. 6
- Doslovný výklad Genesis stojí za úpadkem... ***(CDS)***. 3
- Moderní technologie vedou k mizení dětství ***(CDS)***. 35

Jindra Martin, Vymětal Mikuláš - Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále . . . . . 24 - 36/37

Kaczmarczyk Stanislav - „Ježíš, ne Caesar,... . . . . 22/23
- 10 úkolů Ducha svatého 15
- 100 let – jak dál? 7/8
- Jméno, které miluji 2
- Kdo je středem dějin? 17
- Misijní služba v Africe. 18
- Odkud je život? 12
- Záchrana z epidemie zla. 6

Kaďůrková Milada - Biblická přísloví v kresbách Marie Plotěné ***(RE)***. 4
- Charlotta Garrigue Masaryková – matka. 15
- Životní poslání Charlotty Garrigue Masarykové 14
- Životní úděl Charlotty Masarykové za první republiky 16

Kaleb - Evangelický kalendář 2018 ***(RE)*** 6
- Naše recenze (knihy Svobodná, volná) 22/23
- Zármutek a naděje *(rozloučení s Marií Balabánovou)* 4

Kaleta Bronislav - 150 let od založení nejstaršího sboru Církve bratrské (Bystré v Orl. horách). 28
- Poslušnost a požehnání ***(PO)***. 11

Kašpar Jakub - Evropská křesťanská environmentální síť (ECEN) *(překlad)* 30/31

Kašper Jan - Co řekl kardinál Beran na koncilu?. 17
- Jestřáb kontra hrdlička? 25
- Judský prokurátor, vojáci, Ježíš a my. 11
- Petr Kukal: básník, pedagog, katolík 13

Katolický týdeník - Na nových vatikánských známkách je i Jan Nepomucký ***(CDS)*** 16

Klimeckých Vanda a Jaromír - Nezapomeneme. 22/23

Klub českých duchovních tradic - Tradice doby národního obrození a státoprávních snah ***(PŘ 2)***. 20/21
- Tradice Tomáše Garrigua Masaryka a První republika ***(PŘ 2)*** 20/21

Kohoutová Jana - Vzpomínka na bratra faráře Daniela Henycha 12

Kolář Ondřej Zaslíbení a úkol ***(PO)*** 29

Kostnické jiskry před devadesáti devíti lety - Philippe de Félice: Povídka vánoční ***(PŘ)*** 36/37
- Ant. Boháč – Šonov (KJ č. 35/1919). 27
- B. Soukup: Cizí duch (KJ č. 23/1920). 35
- St. Čapek: Důvěra (KJ č. 51-52/1919). 26
- Neste živé náboženství! (KJ č. 1/1919) 34
- Z našeho života (KJ č. 45/1919) 29

Kraus Ivo - Blahoslavenství a běda. 12
- Brojení. 24
- Církevní ústředí. 29
- Co odpovíme? 11
- Den židovských památek na Perucku. 22/23
- Dětská práce, proč ne?. 17
- Evropské hodnoty 26
- Jaká je vláda?. 34
- Ježíš se modlí za všechny věřící. 3
- Kdo se povyšuje, bude ponížen 14
- Marta nebo Marie? 9
- Nepřízeň osudu 18
- Neuvěřitelný osud zachráněné Židovky 33
- Plevel. 25
- Posuzování skutečností. 34
- Prohraná slušnost? 5
- Spolehlivost bližního 26
- Staré stromy 32
- Stvoření člověka ***(NB)*** 16
- Zachránce 20/21

Kraus Jaroslav - A neuveď nás v pokušení 3
- Až do sedmdesátkrát sedmkrát 10
- Ježíšovo jedenácté přikázání 33
- O soudu i o míře 27

Kubíček Miroslav - Hospodin rozjasní... ***(PO)*** 14

Legát Martin - Já jsem Hospodin, tvůj Bůh ***(PO)*** 30/31

Lukáš Roman - Vzpomínková bohoslužba za zemřelé příslušníky Vojenské policie ***(A)*** 12

Lukl Jiří *(vlastní zpověď)* - Vzpomínka na emeritního ředitele Biblické společnosti Jiřího Lukla 32

Macke Iris - *(přel. A. Naimanová)* Změna perspektivy ***(B)*** 36/37

Mačák J. - Tvé jméno je Noe 4

Mach Otakar - Podíl Sokola na vzniku Československa 28
- Sto let republiky v Kostnických jiskrách 27
- Sto let republiky v Kostnických jiskrách 30/31

Melmuk Petr - Ohlédnutí se za českým stavovským povstáním 16
- Výročí volby krále dvojího lidu 6

Miklík Otto - Ageus znovu oživlý? 1
- Idea „českobratrství“ 9

Molnár Dalibor - Bohu díky, Samařanů je mnoho... 13
- Ústy nemluvňat a kojenců 7/8

Mrázek Milan - Bojíš se? ***(PO)*** 18

N.N. - Setkání se smrtí 16
- Vztah zakladatelů první republiky k Husovi a husitství ***(PŘ 3)*** 22/23

Naimanová Alena - Jeden den gratis 36/37
- Největší zážitek roku 2018 . . . . . 36/37
- překl. Ve vánoční noci *(Angelika Wolf)* ***(PŘ)*** 36/37

Nečas Jaroslav - Koruna života 3
- Kristova záchranná potupa 11
- Mariina otevřenost 35
- Ne a ano 20/21
- Neutříděné vzpomínky na faráře Lubomíra Balcara 6
- Pastýř a pastýři 16
- Plné uzdravení 4
- Pokorou ke zdravým vztahům 29
- Povelikonoční úvaha ***(NB)*** 13
- Prorokova bilance 28
- Převaha milosti 34
- Rozdělení úkolů 5
- Slabost a sláva 17
- Trávení dovolené 22/23
- Útěky od Boha 24

Nečas Jaroslav - Vděčnost 27
- Zorný úhel 26
Nečas Jiří - A neuveď nás v pokušení 1
- Ach to sucho 24
- Jonášovo Ninive a dnešek 18
- Láska 2
- Nové věci na úzké cestě 27
- Potíže s komunikací 10
- Strakonická inspirace pro postní dobu 5
- Vzpomínka na prof. ThDr. Adolfa Novotného 15
- Zázrak života 6
Nerková Delicie - Devánotizace ***(PŘ)*** 36/7
- Pohádka o rozsévači a radosti 20/21
- Pruhovaní přátelé 9
- Přísný pán 1-5
Novák David - Návštěva z jiné galaxie 35
Ogola Bob Helekia - Zkoumejme a zpytujme... ***(PO)*** 17
Onaiyekan John - Výzvy katolické církve v Africe 10
Otisková Niki - Prosba o novou Hospodinovu přízeň ***(PO)*** 25
Otter Jiří J. - Pozoruhodné hapaxlegomenon v závěru Judovy epištoly ***(NB)*** 6
- Základní výzva Listu Židům v Novém zákoně ***(NB)*** 9
Paluchník Pavel - Obraťte se! ***(PO)*** 33
Pavlík Mikuláš - Prosba o návrat Hospodinovej priazne ***(PO)*** 9
Pechar Jaroslav - Tobě patřím, Hospodine! ***(PO)*** 13
Pietak Stanislav - Dr. Thomas Yung – Hsin Wang (čínský teolog a koordinátor světového křesťanského hnutí) 4
Pikousová Olga - Povídání s dětmi... 32
Plotěná Marie - Náušnice 17
- Velikonoční reflexe 11
podle čtk - Evangelický kostel v Chodově se stal kulturní památkou 18
- Mír v Sýrii i rozvahu v rozhovorech o KLDR 12
- Na seznam Spojených států přibyla řada zemí... 2
- Papež varoval před fake news ***(CDS)*** 4
- Polský kněz se modlil za brzkou smrt papeže ***(CDS)*** 12
- V Barmě se podle vyšetřovatele OSN... ***(CDS)*** 30/31
- V Německu bylo loni zaznamenáno téměř tisíc útoků na muslimy 9
podle www.christnet.eu - Babiš souhlasí se zdaněním církevních restitucí, které žádá KSČM 18
Pokorný Pavel - Poznámka k otevřenému dopisu vojenských kaplanů ***(CDS)*** 15
Potoček Josef - 70 let státu Izrael 14
- Názor čtenáře na článek Jeruzalém město pokoje... 5
RaVat - Příští setkání Taizé bude v Madridu ***(CDS)*** 2
- Zemřel proslulý fyzik Stephen Hawking... ***(CDS)*** 11
Rozbořilová Adéla - K) té naší stoleté církviČCE 35
Ruml Joel - Století oslavenci – ČCE a ČR ***(PŘ 4)*** 30/31
Rybín Pavel - Píseň o štěstí a radosti 14
- Píseň o štěstí a radosti 15
- Radost a naděje. 34
- Svíce Hospodinova 7-10
Říčan Marek - Slezská církev evangelická a.v. 1
Říčan Pavel - Uprchlíci – vítejte? ***(RČ)*** 12
Sabo Martin - Haleluja, chválu vzdejte ... ***(PO)*** 10
Samiec Tomáš - TZ z druhého zasedání synodu SCE A. V. 17
Sassin Maria *(přel. A. Naimanová)* Adventní stůl ***(B)*** 35
Sellnerová Alena, Čapková Vlasta - Rodinná vzpomínka *(na MUDr. Pavla Čejku)* 4
Schilla František - Díky 1918 – 2018 15
- Náboženská soutěž v národních dějinách 30/31
- Nebylo co dodat *(Vzpomínka na Igora Kišše)* 13
- Od Československa k Česku a Slovensku 7/8
- Podvratně „nalevo i napravo“ *(10 let od úmrtí Jana Hellera)* 1
- Pravopis a převrácenost všeliká 16
- Svatá pomíjivost ***(RE)*** 3
Schlichtsová Jitka - Češství jako dar i úkol 36/37
Schwarz Jan - Bázlivý 18
- Dračí 34
- Herodes 13
- Jablko z ráje 27
- Klatba 24
- Komenského 12
- Kůň času 1
- Legionářský - 10
- Mládí mistra Jana Husa 20/21
- Moje víra 11
- Poklad 7/8
- Upálený 19
- Vzpomínka na první vypravěčku biblických příběhů 14
- Z ničeho 17
- Zákon Yehiele Dinura 25
Siracký Ján - Budúcnosť- rozpaky a neistoty 1
Sláma Petr - Dopis ředitelům ČT a zpravodajství ČT 28
Soběslavský Ondřej - Michael Weisse 32
Strohm-Bedford Heinrich - Svět potřebuje vnitřní svobodu 2
Strouhalová Zdeňka - Českobratrská církev evangelická na seniory nezapomíná 30/31
Světlík Marek - Střípky ze vzpomínek na bratra faráře Daniela Henycha 13
Synodní rada ČCE - K padesátému výročí okupace 24
- Naléhavá výzva *(k pomoci uprchlíkům v ohrožení)* 22/23
Šavlíková Jarmila - Návštěva na dvakačovické evangelické faře ***(A)*** 19
Šiander Hana Rebeka - „Každý den s Bohem“ od Dana Drápala ***(RE)*** 36/37
Šilerová Jana - Já jsem Hospodin... ***(PO)*** 34
Šimr Karel - Bohoslužba za pronásledované pro víru ***(A)*** 22/23
- David Vávra představil altán a kříž v Chrástu u Plzně ***(A)*** 13
- V Chrástu vyrůstá altán a kříž... 5
- Za (co) můžou média ***(CDS)*** 29
Škarvan Jakub - Zpívejte Hospodinu píseň novou ***(PO)*** 32
Škrabal Zdeněk - Vzpomínka *(Jiří J. Otter)* 7/8
Šormová Eva - Sláva a slabost apoštolů ***(PO)*** 2
Šusták Marian - Pomoz mé nedověře ***(NB)*** 10
- Tehdy se rozevřou oči slepých... ***(PO)*** 22/23
- Vzkříšení dcery Jairovy 33
Tonzar David - Život člověka ***(PO)*** 28
Tonzarová Hana - K Mariánskému sloupu... 14
Trnka Jan - Až sedmdesátkrát sedmkrát ***(RČ)*** 12
- Já jsem ta Pravá a Živá Cesta 26
- Jeruzalém ***(RČ)*** 2
- Když jsem Písmu srozuměl 19
- Mistr Jan Hus Pražanům 19
Tyrlík Tomáš -Běh pro nepomíjitelný věnec ***(PO)*** 3
Valeš Jan - Kolik předmětů se učí v Boží škole? ***(PO)*** 6
Vatikannews - Papež zavedl novou slavnost Panny Marie, matky církve ***(CDS)*** 14
Vejnar Emanuel - Jednota církve 2
- Kacíři v Nové Lysé nad Labem 27-29
- Sedmdesátkrát sedmkrát potřetí ***(RČ)*** 14
- Sto let v republice a ve sjednocené církvi 19
- Víra a církev 15
Veselý Josef - Co jsme na fakultě neslyšeli 4
Vik Bohuslav - 7. generální tajemník OSN Kofi Annan 24
- 70 let SRC 25
- Bratrský šlechtic Václav Vilém Roupský z Roupova 25
- Český evangelický teolog František Bednář 22/23
- Evangelická básnířka a diakonka Marie (Karla Františka) Rafajová 20/21
- Evangelický a.v. superintendent a spisovatel Štěpán Leška 5
- Husitský teolog a biskup M. Martin Lupáč – Oujezdský 13
- Jeruzalém – město pokoje, nebo vosí hnízdo? ***(CDS)*** 1
- Jiří Suchý: Klaun si povídá s Bohem 35
- Kazatel, redaktor a spisovatel František Urbánek 29
- Kvakerský myslitel a státních Wiliam Penn 20/21
- Moravský evangelista Václav Pokorný 22/23
- Nantský edikt 1598 12
- Německý reformátor Johannes Bugenhagen 13
- Palackého spolupracovník Karel Jaromír Erben 33
- Poslední polyhistor Gottfried Wilhelm Leibniz 35
- Průkopník katolického ekumenismu kardinál Augustin Bea 33
- Předposlední pražský biskup Jan IV. z Dražic 2
- Příběh univerzitního kostela (v Lipsku) 13
- Rozhovory u studny 7/8
- Slovenský a český architekt a etnograf Dušan Samo Jurkovič 22/23
- Švýcarský evangelický teolog Karl Barth 34
- Vynálezce knihtisku Johannes Guttenberg – Gensfleisch 3
- Výročí třicetileté války 1618 – 1648 28
Vinš Petr Jan - 70 let církevní spolupráce (SRC) 20/21
- Diskuse o předraženosti církevních náhrad... 27
- Ekumenická rada církví odmítá zdanění církevních náhrad ***(A)*** 9
- V srbském Novém Sadu se konalo valné shromáždění Konference evropských církví 18
- Zástupci církví běželi se žlutou stužkou 20/21
Vogl Michal - Hospodin mi daroval volnost ***(PO)*** 26
Vojtíšek Zdeněk - Napětí ve Slovenské evangelické církvi a. v. ***(CDS)*** 14
- Než bude čínským křesťanům zvonit hrana 11
Vondrová Jana - Podpora čínským křesťanům 10
Vondrová Jana, Gruberová Zuzana - jsou lidská práva samozřejmostí? ***(CDS)*** 9
Výkonný výbor BJB - Prohlášení Výkonného výboru BJB k „Oficiálnímu prohlášení pěti sborů“ 35
Vymětal Mikuláš - Davidova úpěnlivá prosba ***(PO)*** 12
www.cirkev.cz - Mimořádná sbírka pro oběti znásilnění...***(CDS)*** 3
- Výhrada svědomí se vrátila...***(CDS)*** 33
www.christnet.eu - Alexandr Flek po Bibli 21 vydal parafrázovanou Parabibli 34
- Bavorské úřady budou příchozí vítat kříži 14
- Bible byla přeložena do tisíce jazyků ***(CDS)*** 28
- Církevní přestup (*Jiří Ovčáček z CČSH do ŘKC*) 26
www.christnet.eu - Češi patří nejméně religiózní v Evropě ***(CDS)*** 36/37
- Čína zřejmě zakázala prodej Bible na internetu ***(CDS)*** 13
- Ekumenická vzpomínka na pronásledovaného člena Jednoty bratrské 17
- Evangelíci v Chvaleticích chtějí darovat kostel městu . . . 22/23
- Faltýnek: Ceny pozemků u restitucí církví jsou nadhodnocené ***(CDS)*** 26
- Chrám Božího hrobu se zavřel na protest proti daňové politice Izraele ***(CDS)*** 7/8
- Irská zpěvačka Sinead O´Connor konvertovala k islámu ***(CDS)*** 30/31
- Izrael vyzval Polsko ke změně zákona kvůli zločinlm holocaustu (***CDS)*** 5
- Jednal synod slezských evangelíků ***(CDS)*** 33
- Konstantinopol poskytne autonomii ukrajinskému pravoslaví ***(CDS)*** 26
- Merkelová dostala cenu míru od františkánského řádu ***(CDS)*** 16
- Ministerstvo vnitra zamítlo většinu žádostí čínských křesťanů o azyl 7/8
- Ministerstvo zemědělství zřídilo auditní skupinu k církevním restitucím ***(CDS)*** 28
- Nejvyšší soud přezkoumá zproštění Vladimíra Sáňky 24
- Nigerijský biskup abdikoval ***(CDS)*** 7/8
- Nositelem Templetonovy ceny za rok 2018 se stal jordánský král Abduláh II. ***(CDS)*** 20/21
- Oficiální počet katolíků a evangelíků loni v Německu klesl o 660 tisíc ***(CDS)*** 22/23
- Papež František vyzval k ochraně moří a oceánů před plasty ***(CDS)*** 25
- Papež se před šéfy velkých firem přimlouval za čistší energii ***(CDS)*** 9
- Před 20 lety se v Brně otevřela první mešita ***(CDS)*** 20/21
- Představitelé církví odsoudili násilné protesty v saském Chemnitzu ***(CDS)*** 25
- Při večeři Duka loboval u Babiše proti sňatkům gayů ***(CDS)*** 26
- Ruští hackeři se pokoušeli sledovat i spolupracovníky konstantinovského patriarchy Bartoloměje ***(CDS)*** 24
- Římskokatolická církev měla loni výdaje 6 miliard, výnosy 4,5 mld ***(CDS)*** 34
- Římskokatolická církev na Slovensku suspendovala dva kněze ***(CDS)*** 27
- Svět si připomněl osvobození Osvětimi ***(CDS)*** 4
- Tvář antisemitismu v Německu se mění ***(CDS)*** 6
- V Praze se uskuteční veřejné setkání na podporu čínských křesťanů 27
- Za šíření knihy nebude bývalý předseda pražské muslimské obce potrestán ***(CDS)*** 16
- Zemřel evangelický farář Alfred Kocáb 11
www.krestandnes.cz - Anglikáni ekologicky ***(CDS)*** 22/23
- Anglikánský biskup vyzval věřící, aby navštívili měšitu ***(CDS)*** 7/8
- Anne Graham Lotzová kázala v Indii, přišlo půl milionu lidí ***(CDS)*** 5
- John Piper: V teologických seminářích by měli učit pouze muži ***(CDS)*** 6
- Největší americký sbor má rozpočet 90 milionů dolarů ***(CDS)*** 19
- Papež navštíví Světovou radu církví ***(CDS)*** 9
- Ruská tajná služba znovu udeřila na jehovisty ***(CDS)*** 33
- Setkání papeže s vrchním imámem Al Azhar nejvýznamnější mezináboženskou událostí ***(CDS)*** 1
- Světovou radu církví zastupuje na vatikánské synodě Češka ***(A)*** 29
- Útok na modlitební setkání v Indii ***(CDS)*** 33
- Vatikán bilancoval ekumenické vztahy ***(CDS)*** 1
- Výzvy církve pro rok 2018 ***(CDS)*** 2
www.proglas.cz - Čeští jezuité mají nového provinciála 34
Z. K. - Nabídka duchovní hudby 9
Zacpal Zdeněk - Mariánský sloup stále ve hře 12
Zeman František - Vzpomínka na první republiku 12
Žárská Eva - Díky 1918 – 2018 26
Ženatý Daniel - Promluva při shromáždění Modlitba za domov 32
- Sto let sem, sto let tam *(k výročí ČCE)* 28

Bez uvedení autora

ACN International: 61 % světové populace žije v zemích, které nerespektují náboženskou svobodu ***(CDS)*** 35
- Ekumenická komise pro 17. století uspořádala kolokvium o náboženském exilu ***(A)*** 17
- Otevřený dopis vojenských kaplanů... ***(CDS)*** 15
- Z vánočních příběhů pro potěchu duše ***(PŘ)*** 36/37

Fotografie a kresby

Cvejn Pavel – 28, Černý Pavel – 3, Hanych Pavel – 19, Hofman Jiří – 16, Kašper Jan – 10,11,12,13,25,35, Kraus Ivo – 22/23, Maňas Michal – 6, Pietak Stanislav – 4, Pikousová Olga – 32, Marie Plotěná – 11,17, Strouhalová Zdeňka – 30/31, Šavlíková Jarmila – 19, Šimr Karel – 5,13,22/23, Trnka Josef – 12, Vejnar Emanuel – 27-29, Vinš Petr Jan – 20/21, Žalský Zdeněk – 20/21

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9/2019

13. března 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 20. března 2019

Z obsahu

* *Úloha státu v péči o potřebné?*
* *Znamení před příchodem Krista*

Poselství k neděli Reminiscere

Živý, jenom živý chválí Hospodina. Izajáš 38,19

Milé sestry, milí bratři, „živý chválí Hospodina“, jak silně to zní! Život naplněný chválou, Boží chvála jako život sám. Ovšem když se takto modlí král Chizkijáš (Iz 38,1-22; 2 Kr 18-20) na smrtelné posteli, modlí se o zachování života, protože „jenom živý“ chválí Hospodina. Ti, kdo zemřou, ti už nechválí. Součástí víry velké části starozákonních vrstev není možnost kontaktu s Pánem Bohem poté, co člověk zemře. Mrtví jsou v podsvětí, v říši ticha, v jámě.

Představu vzkříšení, představu věčného života, pro který už smrt není díky Ježíši Kristu definitivním koncem, představu života jiného než pozemského, vezdejšího zde nenajdeme. Ta starozákonní víra se jistě také vztahuje k budoucnosti s Bohem, ovšem ne osobně, ne individuálně – budoucnost vztahu s Bohem je pro ni v dětech (synech), v dalších generacích.

Král Chizkijáš je na smrt nemocen – ostatně i prorok Izajáš mu vyřizuje doporučení sepsat poslední vůli – a umírá bezdětný. Bez budoucnosti. Bez budoucnosti s Bohem. Bez budoucnosti v potomcích. Nejen na okraj to vypadá i na konec zaslíbení daných Davidovu rodu.

Chizkijáš se ovšem nevzdává, dává do toho všechno: modlí se (na naše pojetí víry se snad až příliš dovolává svých zásluh), nicméně Pán Bůh mu přidá patnáct let. Je to veliký zázrak uzdravení, záchrany života. Zároveň se to nezdá mnoho. Ovšem je to dost – dost na to, aby mohl zplodit syna (syny) a vychovat je do dospělosti (13 let), vychovat je ke vztahu k Pánu Bohu.

Král Chizkijáš patří k tomu nejlepšímu mezi všemi králi judskými - „po něm už nebyl žádný jemu podobný, ani předtím“ (2 Kr 18,1-8). Přesto se ocitl na smrtelné posteli. Přesto umíral bez budoucnosti. Přesto se mu nepodařilo syna (Menaše) k opravdovému vztahu k Pánu Bohu dovést (snad to nakonec o jeden rok prokoučoval, zemřel, když bylo Menašemu 12 let). A ten, přestože patřil naopak k tomu nejhoršímu mezi judskými králi, vládl celých 55 let – a s předáváním víry si hlavu nelámal. Tak takhle sečteno to nepatří k těm nejdražším biblickým pokladům. A asi bychom k nim nezařadili ani ty Chizkijášovy modlitby, kde se dost nepokorně chválí a snad i sobecky rezignuje („jen ať je za mých dnů pokoj“ Iz 39,8/2 Kr 20,19).

Ale zkusme to přece jen jinak: dokonce ani zde není králova smrtelná nemoc trestem. A modlitba má velikou moc, byť Boží odpověď nemusí odpovídat našim představám. A Pán Bůh zachraňuje ze smrti a dává nový život, který smrtí nekončí. A i díky těm darovaným patnácti rokům šla dál i davidovská zaslíbení. Až skrze Chizkijášovy potomky došla až k Ježíši Kristu (Mt 1,1-17).

V něm se ta zaslíbení plní dokonalým způsobem, v něm dostává Chizkijášovo vyznání o živých, kteří chválí Hospodina úplně jiné grády. V něm máme naději nového života, který ani smrt, ať přijde, kdy přijde, nemůže narušit. Dostáváme život a chválíme. A radost z nového života, radost ze záchrany, evangelium neseme nejen svým potomkům, ale všem. Aby už neplatilo to „jenom“, ale aby pokud možno všichni přijali darovaný život, aby všichni živí chválili Hospodina.

David Najbrt
farář sboru ČCE Břeclav

MDŽ kontra Svátek matek?

Mezinárodní den žen si u nás pamětníci nejčastěji ztotožňují s dobou totality, přestože byl poprvé slaven 28. února 1909 v USA a následně od roku 1911 v Německu, Rakousku-Uhersku, Švýcarsku a Dánsku. Mezi jeho cíle tehdy patřilo hlavně volební právo žen. Pevné datum nebylo stanoveno, svátek se slavil v únoru a březnu. Datum 8. března se ustálilo až po první světové válce, zejména pod vlivem velké demonstrace v Petrohradě roku 1917 těsně předcházející únorové revoluci, která se konala poslední neděli v únoru podle juliánského kalendáře, což odpovídá 8. březnu kalendáře gregoriánského. Svátek se rychle rozšířil, jeho obsah kolísal od politického a feministického protestu po apolitickou socialistickou obdobu Svátku matek.

MDŽ byl oficiálně jako svátek uznán OSN v roce 1975, kdy byl Mezinárodní rok žen. V tomto roce svátek uznalo také mnoho národních vlád. V roce 2001 vydal generální tajemník OSN u příležitosti MDŽ poselství, kde zdůrazňuje problém současné doby - nerovnoprávné zastoupení žen v politickém životě. Upozornil na to, že je třeba do rozhodovacích procesů zapojit více žen, neboť jejich přístup může v mnohém přispět k předcházení konfliktům.V mnoha zemích je dodnes MDŽ uznávaným svátkem, u nás byl zrušen hned v roce 1990 a začal být dáván do protikladu se Svátkem matek, jehož obsah je ovšem zcela jiný. Zatímco Svátek matek je zaměřen na rodinu, MDŽ připomíná úlohu ženy ve veřejném životě, kde máme stále co dohánět. Není tedy nic nepatřičného slavit svátky oba.

(hb)

Dlužní úpis

Koloským 2,14–15

Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.

Dnes bych chtěl společně s vámi přemýšlet o významu události odsouzení, oběti a smrti Ježíše Krista na kříži. Přál bych si, aby nám to pomohlo pochopit a přijmout symbol kříže. Kdykoli se díváme na kříž, kdykoli se v duchu označujeme znamením kříže, kdykoliv nám někdo žehná znamením kříže, anebo nám někdo udělá křížek na čelo, vnímejme to jako vážný symbol, který nám vždycky připomene význam a smysl Ježíšovy oběti na kříži, jako nejvýznamnější událost ve vztazích Boha s lidstvem a církví. Jako Slovo Boží, tak i symbol kříže nám ukazují a svědčí o tom, že Kristova smrt je zcela jedinečná, neopakovatelná, ničím nezastupitelná událost, která se hluboce dotýká všech lidí žijících na tomto světě.

Jakým způsobem ale my dnes můžeme o této události svědčit a zvěstovat její hloubku a význam, když kolem sebe nacházíme mnoho lidí, kteří o jedinečnosti Kristovy smrti na kříži nevědí? Nevědí o ní povětšinou proto, že je tato událost nezajímá, nevidí v ní žádnou důležitost pro

Dokončení na str. 2

Aktualita: Husitství – 600 let od českého fenoménu

V roce 2019 si připomeneme 600 let propuknutí husitské revoluce začínající první pražskou defenestrací. Revoluční hnutí, které tehdy zasáhlo hlavně Čechy a částečně okolní dědičné země. Prakticky celý zbytek 15. století se pak nesl v duchu obrany kalicha.

Masarykovo muzeum v Hodoníně připomene tuto významnou událost českých dějin, která ovlivnila několik generací našich předků a nově byla obnovena počátkem první republiky. Tehdy bylo husitství bráno jako nový ideový základ, na kterém vyrostl nový stát – Československo. Výstava bude prezentovat návštěvníkům zajímavé exponáty z husitské historie, které nebyly doposud prezentovány na jednom místě. Smyslem je ukázat historické souvislosti vývoje jednotlivých etap husitské revoluce.

Výstavu si můžete prohlédnout až do 2. června ve všední dny od 8 do 16.30 h a v neděli od 13 do 18 h.

(hb)

Daníme, nedaníme

Blíží se daňové přiznání a tak jistě mnozí z nás přemýšlejí, zda budou něco státu platit a nebo naopak, že obdrží nějakou tu vratku. Tuším, že daně má málokdo rád, vždyť také máme možná jednu z největších daňových zátěží v Evropě. Nicméně musím připomenout Kristova slova, co je císařovo císaři a co je boží Bohu. Jistě, jak to spolu souvisí. Jsem toho názoru, že poctivost v této věci je předpokladem požehnání věřícího.

Jedna sestra se mi kdysi pochlubila, že sehnali domů bezva kuchyň, kterou jim vyrobil známý truhlář v práci ze zbytků a levně prodal, jak se říká, bez papíru. Asi jsem ji trochu vyděsil, když jsem namítl: „Ale to není požehnané, může se ti to nějak vymstít.“ A vskutku, při první hádce s manželem vedoucí až k hrozbě dělení majetku, chyběl paragon. Naštěstí je Bůh milosrdný a k rozluce nedošlo, ale jako varování to úplně stačilo. Vždyť si to rozeberme. Nějaký člověk si přivydělává tím, že na strojích svého zaměstnavatele, který má tolik zbytků, že se z nich dají kuchyně stavět, neodvede nejen daň z příjmu, ale i daň z přidané hodnoty čímž

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Velký pátek nakonec nebude v Rakousku svátkem

Velký pátek bude v Rakousku běžným pracovním dnem pro všechny občany, každý bude mít ale nárok vzít si dovolenou a ze dne, kdy si křesťané připomínají smrt Ježíše Krista, si tak udělat „osobní svátek". Po dlouhé debatě se na tom dohodla vláda se zástupci církví, informovala agentura APA. Spor o Velký pátek vyvolalo v Rakousku rozhodnutí Soudního dvora EU, který označil za diskriminaci, že dosud měli svátek na Velký pátek jen členové některých církví.

Vláda, kterou tvoří lidovci (ÖVP) a svobodní (FPÖ), se po jednání se zástupci církví nakonec rozhodla, že Velký pátek nebude svátkem ani zčásti a lidé budou mít právo pouze na takzvaný „osobní svátek". Na něj mají právo například i v případě svatby, volno se však odečítá z celkového počtu dní řádné dovolené a nahlásit ho je nutné tři měsíce dopředu. V České republice byl schválen návrh zákona obsahující Velký pátek jako svátek v roce 2015.

podle ČTK

Nový pražský imám?

Podle informací médií mělo dojít 6. února k volbě nového pražského imáma. Ten dosavadní Sámer Shehadeh, rodák z Prahy s palestinskými kořeny, před třemi lety uprchl do Mauritánie a odsud do Jordánska, kde se skrýval až do listopadu. Zrušil všechny webové stránky, které provozoval, a podíly všech svých firem převedl na právníka Leonida Kusharaenka. Uvádí se, že někdejší pražský imám Shehadeh studoval v Saúdské Arábii. Po návratu byl zvolen pražskými muslimy do čela Muslimské obce v Praze a zároveň byl dosazen do pozice imáma pražské mešity. Odtud před čtyřmi lety kvůli vzájemným sporům odešel. Další zástupci muslimské komunity se pak od něj veřejně distancovali. Byl obviněn z podpory terorismu a vycestoval z České republiky. Naše policejní speciální složky jej však vypátraly v zahraničí a byl eskortován do České republiky.

Je pozoruhodné, že výrazným kandidátem na místo nového pražského imáma je právě Leonid Kusharaenko, prokurátor z Ukrajiny. Pracoval jako kriminalista a vyšetřoval ty nejtěžší zločiny a vraždy. Dále pracoval jako prokurátor. Sám uvádí, že odešel do České republiky z ekonomických důvodů. Předsednictvo pražské muslimské obce mělo volit nového imáma ze sedmi svých členů. Vysoké ambice by měl mít právě Kusharaenko, podle jiných přichází v úvahu také dosavadní místopředseda Vladimír Sáňka. Oficiální výsledek nebyl zatím v médiích uveden.

-kar

(Pozn. redakce: V internetových v Parlamentních listech, bylo oznámeno, že novým pražským imámem byl zvolen právě Leonid Kusharaenko)

Příklad Německa ukazuje, že národy se nemohou spoléhat na bohatou tradici, ale potřebují obnovu

Křesťanská historie je často jen kulturní ozdobou," říká německý teolog Evi Rodemann v reakci na průzkum Pew Research, který potvrzuje rychlý pokles protestantismu v zemi. Německo je jedním z nejjasnějších příkladů toho, jak Evropa opustila svou křesťanskou identitu, aby přijala nový druh nedefinované, moralistické a terapeutické víry. Průzkum Pew Research zaměřený na sebeidentifikované protestanty ukázal jejich nedostatek biblických znalostí a překvapující důvěru v New Age a pohanské praktiky, které jsou v rozporu se základy křesťanské víry. V rozhovoru pro Evangelical Focus německý teolog reagoval na výsledky průzkumu, že více protestantů věří v astrologii (33 %) a reinkarnaci (24 %) než se denně modlí (9 %). Podle teologa „víra v Ježíše Krista jako živou, v současnosti přítomnou bytost v tomto světě" je dnes „nemyslitelná pro drtivou většinu protestantů v Německu." Křesťanství se tak se tak podle něj změnilo v morálku, kdy Bůh po člověku chce dobré chování. „Němečtí protestanti do značné míry ztratili svou křesťanskou identitu a křesťanská historie je často jen kulturní ozdobou," a země tak potřebuje „novou reformaci."

www.krestandnes.cz

Daníme, nedaníme

Dokončení ze str. 1

nakrade až desítky tisíc korun na jednom prodaném kusu. Je to jako když je křesťan vlákán do nějaké satanovy léčky, protože se spolupodílí na porušení přikázání nepokradeš.

Jeden můj známý volí populistu, který voličům naznačuje, že se tu těch 30 let jenom rozkrádalo a že on tomu udělá konečně přítrž. Zejména pak vítá elektronickou evidenci tržeb. Hrál dokonce účtenkovku, aby pomáhal finančáku odhalovat nepoctivce. Jenomže ruku na srdce. Je sám poctivý? Jak ho tak znám, vždy když mu podnikatel nabídne levnější cenu bez papíru, tak nechce doklad. Jednou jsem mu řekl, že krátí daně a on se na mě rozčílil: „Jak bych mohl krást, když nemám živnosťák!" Ano, mnozí lidé ani netuší, že na krácení daní se často podílí dva, prodávající a kupující. Ovšem, tohle vysvětlit, je hádám běh na dlouhou trať.

Samozřejmě, i poctivý člověk může mít kontrolu, která například nevidí vybledlé paragony nebo špatně vyplnil daňové přiznání, eventuálně neznal nějaký předpis. Nikdo nejsme úplně svatý. Domnívám se však, že poctivost před Bohem neznamená mít pouze v pořádku účetnictví. Myslím, že jde hlavně o postoj. Bůh přece nemůže hojně duchovně obdarovat toho, kdo je vědomě nepoctivý a krácením daní okrádá své bližní. Navíc, křesťan má pravé poklady v nebi a ne zde na zemi. Z tohoto pohledu peníze nejsou pro věřícího důležité. Samozřejmě, jsou zapotřebí, ale je věcí Hospodina, kolik nám jich svěří. Job správně konstatoval: „Pán Bůh dal a Pán Bůh také vzal." Měli bychom věřit, že Hospodin nám dá dost, abychom mohli důstojně žít a vyznávat ho.

Ivo Kraus

Dlužní úpis

Koloským 2,14–15

Dokončení ze str. 1

svůj život. Dokonce si myslí, že si dokáží se svým životem poradit sami, bez vědomí, že se tu pro člověka událo něco tak mimořádného a nezastupitelného.

Význam Kristovy smrti si ale také různě představují i sami věřící. Někteří si myslí, že dosažení věčného života a získání Božího odpuštění přichází skrze samotnou víru, což je prý dostačující způsob. Rádi ale ještě zdůrazňují, že ke Kristovu dílu spásy je nutno ještě něco připojit. Například určité ceremoniální projevy, nebo některá z Božích přikázání, jako je třeba svěcení svátečních dní, nebo uctívání svatých. Nelze prostě nijak popřít a ani zcela vytěsnit, že se jedná o událost jedinečného svědectví. Toto jedinečné svědectví se nám může díky novozákonním obrazům a díky symbolům přibližovat velmi mnohostranně.

Všechna evangelia se shodují v tom, že na křížích umírali v oné době ti, kteří byli odsouzeni k trestu smrti. Byl to velmi krutý a potupný způsob popravy. Není proto divu, že se nám symbol kříže a způsob, jakým musel zemřít Pán Ježíš, nelíbí. To je zřejmě i důvodem proč si nevěšíme kříže na stěny anebo proč kříž neuctíváme. Ale to je pohled jednostranný. Kříž – dřevo kříže, je přece místo, kde se projevily a naplnily činy nejhlubší Boží lásky k hříšným lidem. Z lásky Boha ke svému Synu a k hříšnému člověku se Bůh rozhodl ve prospěch člověka.

On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všecky jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všecko? (Ř 8,32). Pohoršení lidského rozumu i našeho náboženského pojetí kříže ve skutečnosti nemá být pohoršením kvůli tomu samotnému popravčímu nástroji a způsobu popravy. Pohoršením a dokonce bláznovstvím je totiž kříž pro takové, kdo jsou na cestě k záhubě. Těm však, kteří jdou ke spáse, je kříž mocí Boží. Tak to napsal apoštol Pavel.

Podstatné ale je, že událostí Ježíšovy smrti na kříži se smazal dluh člověka vůči Bohu. A stalo se tak proto, že nikdo z lidí z vlastních sil nemůže naplnit Boží Zákon s jeho požadavky na člověka. Na to prostě naše vlastní síly nestačí. Před očima máme požadavky Desatera, Ježíšovo kázání na hoře a jde tu o čistotu srdce, skrytých myšlenek a pohnutek. Z toho plyne náš dluh vůči Bohu. Jsme velkými dlužníky, a není-li dluh splacen, následuje trest. Nesplacený dluh přináší potrestání. Odplata za hřích je smrt. Z tohoto je jasné, že Bůh nezavřel a nezavírá oči před našimi hříchy, ale dává nám šanci právě zásluhou a zástupnou obětí Synovy oběti na kříži, abychom byli od svých hříchů očištěni. Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, napsal Pavel. Pán Bůh místo trestu nabízí v Kristově kříži vymazání dluhu. Bůh vymazal náš dlužní úpis. Slovo vymazal také v překladu z řečtiny znamená zahladit, odstranit, zničit. A to je přece velký až nezměrný důvod k radosti? Bůh zničil, vymazal dlužní úpis všech našich provinění, všech našich hříchů. Ale úplně tak snadné to není. Podstatou tohoto vymazání našeho dluhu ještě je, že se tak děje jedině v důvěře, ve které máme prosit o Boží milost a o sílu změnit svůj dosavadní život. Máme soustavně prosit o sílu činit pokání s vědomím, že pak začne působit Boží milost, která jako jediná může, kvůli Kristově smrti na kříži, vymazávat naši aktuální zadluženost. Moc vzkříšeného Pána a moc Ducha svatého nám dodává sílu změnit se a žít novým životem. Nejsme odkázáni jen na své vlastní síly.

Smysl a význam Kristova kříže budeme nacházet právě a nejvíce na místech lidské bezmoci, lidského utrpení, kde zlo jako by ve všem triumfovalo, kde nepravost, bezpráví získaly navrch. Zde všude se totiž skrývá něco neslýchaného – vítězství. Na kříži dochází k přemožení, k veřejnému odzbrojení všech mocností. Všechny duchovní mocnosti, zlé, ale i ty kladné, stejně jako světští vládcové, zde byly poraženy, vystaveny na pranýř a podrobeny a podřízeny zvítězilému Kristu. Všichni nepřátelé Kristovi byli odzbrojeni a spoutáni. Jeho vzkříšením a zmrtvýchvstáním toto vítězství dosahuje věčné kvality. Není tu na tomto světě i v církvi ničeho, na co by ukřižovaný, vzkříšený, oslavený a očekávaný Pán nestačil. Užitek z toho mohou mít všichni lidé. Všichni jsme proto voláni a povoláni žít své životy ve vztahu s Bohem. Všichni toužíme po štěstí, které nám plyne z Boží milosti, z odpuštění hříchů, z Boží věrnosti a lásky. Každý může mít naději, která vítězí nad úzkostí, nad smrtí a nad pomíjitelností. Koho trápí svědomí a jeho minulé hříchy, může přijít ke Kristu. U něho najdeme potřebné odpuštění a sílu žít lepší život. Symbol kříže pak budeme vidět jako místo triumfu Pána Ježíše. A jako symbol vymazání našeho dluhu vůči Bohu.

Dušan Ehmig,
Dvakačovice

Diskuse o manželství gayů a leseb říká nejvíce o našich stereotypech

Dokončení z minulého čísla

Dalším kognitivním omylem, který vstupuje do hry, je haló efekt: Pokud se někdo v něčem odlišuje, máme tendenci vnímat ho především nebo pouze optikou vlastnosti, v níž se odlišuje. Pokud se gayové odlišují tím, že je přitahují partneři stejného pohlaví, mnozí lidé o nich přemýšlí tak, jako by stěžejní náplní jejich životů bylo – sexuálně fantazírovat nad objekty stejného pohlaví. V podobném pohledu tlustí lidé – protože jsou na rozdíl od nás tlustí – rozhodně nedělají celý den nic jiného, než jen myslí na jídlo, aktivně jedí nebo jen vymýšlejí, co jíst budou, případně se brání jakémukoli pohybu, aby mohli zůstat – tlustí.

Zde obvykle začíná onen hluboký omyl vedoucí ke stereotypizaci, xeno- či homofobii nebo k jakémukoli vymezujícímu postoji vůči odlišné sociální skupině. V sociální psychologii je známo dělení na „ingroup" (to jsme my) a „outgroup" (to jsou ti druzí). „My" se vždy cítíme jako nositelé dobrých úmyslů, lepších schopností a pokroku, „ti druzí" jsou vždy na opačné straně této polarity.

Homosexuálové jsou typičtí především tím, že mají naprosto stejné starosti jako my ostatní – starají se o svou seberealizaci, řeší mezilidské konflikty a partnerská neporozumění, vnímají každodenní bolesti, snaží se o poznání smyslu života, zabývají se možná ekologií, uměním, pomoci druhým... úplně stejně jako všichni ostatní. V 99,9 % případech jsou starosti gayů a leseb odlišné, než zda mohou uzavřít manželství či jak si mohou uzurpovat něco z rodinných práv manželů (nebo obecně: zda jsou gayové a co jim to přináší). Podobně jako v 99,9 % jsou starosti katolických manželů naprosto jiné, než jestli budou moci přijímat eucharistii po případném rozvodu, a všední starosti lidí s nadváhou se dokonale odlišují od toho, že jsou obézní. Tohle „my" přece nemůžeme připustit, protože bychom tím této skupině přiznali punc normálnosti a rozmanitosti, a tedy o důvod méně být proti ní ve vyhraněné obecné opozici.

Chceme svět zjednodušovat a vidět především optikou rozdílů, protože tak je to nejjednodušší, i když nikoli pravdivé nebo přesné.

V budování předsudků následně na kognitivní omyl zevšeobecnění a haló efektu obvykle navážeme tím, že dané skupině přisoudíme nějakou výraznou negativní charakteristiku, jejíž optikou ji budeme především posuzovat. V případě homosexuálů je to hypersexualizace. Gayové a lesby mají přesně stejný počet sexuálních myšlenek jako jakýkoli jakkoli jinak sexuálně orientovaný člověk. Je-li toto množství malé či velké, nechť si posoudí každý heterosexuál sám ze své vlastní zkušenosti. Přesto při jakékoli zmínce o příslušnících této sexuální menšiny začnou mnozí operovat sexem, sexuálními úchylkami, obecnou projekcí sexu do jejich myšlenek a úmyslů. Gay nebo lesba je v tradičním kulturním podání člověk, který myslí na sex minimálně 24 hodin denně, ne-li více.

Autor diskutovaného článku demonstruje neostrou hranici mezi veřejným a soukromým (v případě tématu LGBT manželství) na příkladu incestu. Okamžitě tedy používá sexuální příměr - protože se jedná o gaye a lesby. Pokud bychom diskutovali například o otázce zdobrovolnění celibátu nebo svěcení žen v katolické církvi (tedy o podobné oblasti, kde „záležitost menšiny ovlivní život většiny"), považoval by autor rovněž za vhodné artikulovat podobné sexuální fantazie – pardon – metafory z oblasti patologického sexu? Zajímavým psychologickým paradoxem je, pro což ale v této úvaze nemáme další místo, že sexualitou homosexuálů se ve svých myslích často intenzivněji zabývají starostliví heterosexuální otcové než samotní homosexuálové.

Postupujeme tedy tak, že propojíme nežádoucí skupinu s nějakou výrazně negativní charakteristikou: Homosexuálové myslí na sex, muslimové jsou fundamentalisté nebo šovinisté, židé jsou lakomí, tlustí lidé líní. A argumentujeme: Kdo má TUTO charakteristiku, přece nemůže být hodnotný člověk. Na gaye a lesby se díváme optikou hypersexualizace, tedy, pak kdo lže ten krade, kdo myslí jen na sex, musí být nízký člověk.

R. Němec dosti nepromyšleně píše, že může statistikou např. dokázat „že rodina, tedy svazek muže a ženy, kteří vychovávají děti (vlastní či cizí), je vždy více odpovědná za společnost, národ než jedinci singles či LGBT komunita." Jaký „statistic-

Pokračování na str. 3

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 20

Pokračování z minulého čísla

Ten se také nově příchozím Čechům okamžitě postaral o zpříjemnění blížících se vánočních svátků: „Na Vánoce zorganizoval Václav Vyšohlíd pomoc pro ty, kdo přišli. Poslal Pepíčka Kosa, kaplana z Kolína, aby nás Čechy spočítal. Přinesl potom chléb, sebraný na českém a na kněžském bloku, a nakázal jej rozdělit. […] Ráno nás budili o hodinu později. Nabírali jsme si zase černou neslazenou vodu k snídani. Každý měl od včerejška ve skřínce schovaný zbyteček chleba. Hledal jsem svůj, nebyl tam. O Svaté noci jej hladový hladovému ukradl."

První Vánoce prožil Ladislav Král mezi kněžími různých vyznání a národností. Seznámil se tam i s poúnorovým členem vlády a ministrem zdravotnictví Josefem Plojharem, který do jeho života zasáhl během jeho druhého věznění v 50. letech. Z duchovních CČS(H) se v Dachau kromě Václava Vyšohlída setkal rovněž s Karlem Valešem a Josefem Vízkem.

Duchovní měli v Dachau možnost sloužit bohoslužby a pobožnosti. V době věznění Ladislava Krále uspořádalo české duchovenstvo 5. července 1944 českou pobožnost na svátek věrozvěstů Cyrila a Metoděje: *„Kaple byla plná. Byli tam Poláci z bloku 26 i z kněžského bloku 28, slovinští kněží, němečtí kněží ze Sudet, byli přítomni kněží českobratrsko evangeličtí (z Českobratrské církve evangelické – pozn. autora) a československí, též pravoslavný archimandrita Řek a pravoslavný arcibiskup pražský Vrabec."* V těžkých podmínkách koncentračního tábora, této schránky kumulovaného násilí, tak mohli duchovní z různých konfesí i někteří laici z bloku 20 prožívat opravdu živé ekumenické sepětí.

Do Dachau byl z Terezína transportován i Králův spolupracovník František Křížek, který měl značné zdravotní potíže a při vyřazení byl zapsán k tzv. selekci. S pomocí faráře Václava Vyšohlída se však podařilo dosáhnout jeho vyškrtnutí ze seznamu a dožil se osvobození. Farář Vyšohlíd se po smrti sekretáře YMCA, křesťanského publicisty a filosofa Jaroslava Šimsy, rovněž podílel na záchraně jeho posmrtné masky, srdce, písemností a dalších památek.

Dne 8. července 1944, tedy pouhé tři dny po české pobožnosti uspořádané na svátek věrozvěstů Cyrila a Metoděje, zaznělo z táborového rozhlasu jméno Ladislava Krále. K jeho překvapení si měl sbalit osobní věci a ještě téhož dne byl propuštěn na svobodu. Cestou domů ho ještě v Mnichově zastihl veliký nálet, ten však také přežil a po několika dnech se vrátil do Berouna.

V protektorátu byl okamžitě totálně nasazen v berounském Minimaxu, kde pracoval až do konce války. Do farářské služby v CČS(H) se mohl vrátit až po osvobození 15. května 1945. Po návratu z koncentračního tábora se opět zapojil do pomoci perzekvovaným vězňům a jejich rodinám, zasílal jim potraviny a léky. Ještě před osvobozením města, 5. května 1945, promluvil společně s římskokatolickým děkanem Janem Chalupeckým a mjr. Janem Novákem ke shromáždění lidu na berounském náměstí, účastnil se též vyjednávání s německou posádkou z berounských kasáren.

Po osvobození v květnu 1945 se Ladislav Král vrátil na své farářské místo. Ovšem ne na dlouho. Aktivní sokol a masarykovec, organizovaný do února 1948 v Československé straně národně socialistické, byl 10. května 1950 znovu zatčen, tentokrát Státní bezpečností, a odvezen do vyšetřovací vazby v Brně. Farář se totiž za svého působení v Berouně sblížil s rodinou Josefa Goiše, který zastával funkci předsedy rady starších CČS(H) tamtéž. U Goišovy dcery Anny Staré, která bydlela v Praze, býval Ladislav Král častým hostem při svých služebních cestách do hlavního města a stejně tak ona, když přijela do Berouna za rodiči, se zúčastňovala s celou rodinou bohoslužeb CČS(H). A právě Anna Stará seznámila Ladislava Krále s hlavní postavou jejich procesu, Karlem Heikenwälderem. Tento bývalý student Průmyslové školy stavební v Brně po ilegálním odchodu do zahraničí působil jako kurýr CIC a během opakovaných cest do Československa se několikrát sešel i s Ladislavem Králem. Ten jeho prostřednictvím odeslal do zahraničí dva dopisy o postavení církví v Československu. Oba byly doručeny do německého utečeneckého tábora v Ludwigsburgu faráři CČS(H) Augustinu Jünglingovi, který v exilu zastával funkci duchovního správce pro utečence československého vyznání. Druhý dopis byl později nalezen u Karla Heikenwäldera při jeho zatčení na počátku roku 1950. Ladislav Král v něm popisuje situaci v CČS(H) následovně: *„Z ústřední národní správy církve až na dr. Nováka odešli z církevních služeb všichni: [František] Hub, [František] Roháč, [Václav] Molkup, [Vladimír] Ekart atd. Nezodpovědně zatáhli církev a uprchli. Ovšem dosud myslí, že udělali pro církev dobře. […] Jsou už případy, kdy velmi dobří příslušníci pro postoj církve vystupují. Při sčítání lidu je nebezpečí, že nehorliví straníci – politici zapřou církevní příslušnost. Je znám případ, že syn našeho duchovního je ve škole pronásledován. Ač má samé jedničky, je mu vyhrožováno, že nepůjde na gymnázium, když se nedá k pionýrům ve škole. To jsou takoví malí úderníci. Do očí mu zesměšňováno učení křesťanské, vytýkáno rodičům, že mají špatný vliv na dítě. A to si dovoluje ředitel, který byl do února národní socialista. Tak smutně vypadá český člověk. […]*

Pokračování příště

Ochotného dárce miluje Bůh

Teologicko-psychologické poznámky ke kostelní sbírce

Finance v církvi nejsou nějaká podřadná stránka věci. Je to záležitost vysoce duchovní, jak to dobře vystihl Miloš Rejchrt rčením: „Nemilujme peněženku, milujme peněženkou!"

Kostelní sbírka je plnohodnotnou součástí evangelických bohoslužeb. Leckoho toto tvrzení překvapí, protože sbírka je většinou doslova na okraji, časově i místně: na samém konci, vlastně až po skončení, při vycházení z kostela, a vybírá se do košíčků ležících u východu. Sbírka tak připomíná jakési dobrovolné vstupné, které je sice nevyhnutelné pro zajištění provozu, ale s „věcí samou" jakoby nemá (skoro) nic společného.

V některých sborech, např. v Praze na Vinohradech, se vybírá při jedné z písní nebo před ní. Košíčky putují z lavice do lavice; kde je třeba, podávají je vybraní členové. Tato praxe je menšinová, snad proto, že někteří z účastníků ji vnímají jako určitý nátlak (čemuž se někdy čelí použitím košíčků s manžetami – není pak vidět, kolik a zda vůbec něco kdo vložil). Rozhodující je, že sbírka je při této praxi zjevně součástí bohoslužeb, i když v ní někteří nepoučení účastníci vidí zbytečné zdržování nebo vyrušování.

Členové, kteří košíčky podávají, postupují v některých sborech od předních lavic k zadním, nakonec spolu jdou středem kostela dopředu a položí košíčky s penězi před stůl Páně. Tím se dobře vyjádří, že se koná oběť. Rozumí se, že Bůh naše peníze nepotřebuje, ale když před něj klademe něco, co on nám dal, můžeme a máme to chápat jako radostnou oběť vděčné chvály, jako výraz zmíněné „lásky peněženkou".

Plnohodnotnou součástí liturgie se sbírka stává tehdy, když duchovní (nebo jiný účastník bohoslužeb, který modlitbu vede) poděkuje Bohu za štědrost dárců i za to, že mají z čeho dávat.

Za zmínku stojí tato psychologická stránka věci: Sestry a bratří, kteří sbírku konají, se cítí aktivními účastníky, nikoli „pouhými posluchači". Je to od nich drobné, ale zřetelné symbolické vyjádření (svědectví) toho, že jim na sboru osobně záleží. A pokud zazní v následující modlitbě dík, jímž sbírka vlastně vrcholí, jsou i všichni přispěvatelé „vtaženi do hry", pomáhá jim to prožít radost z toho, že přemohli své skrblictví a dali štědře.

Zmíním ještě praktický aspekt kostelní sbírky, týkající se účastníků, kteří státu odvádějí daň z příjmu. Jsou to většinou zároveň ti majetnější, kteří mohou být – a bývají – podstatně štědřejší než „čistí" důchodci. Ke konci roku si od sboru vyžádají potvrzení o tom, kolik věnovali, a stát jim slevou na dani přispěje patnácti procenty. Příspěvek na kostelní sbírku si do tohoto potvrzení nemohou dost dobře započítat. Toto vědomí při sbírce dárce ruší a – chtě nechtě – omezuje jeho štědrost. (Mají-li být vybrané peníze např. příspěvkem na koupi automobilu pro sousední chudý sbor a dávám tisícovku, přijde mi to už trochu líto.) Co s tím? Ve Spojených státech v takovém případě vložíte do košíčku vyplněný šek, jehož kopie je potvrzením pro berní úřad. V Čechách jsem se setkal s praxí, že pokladník předem přijme od člena větší finanční dar, který mu potvrdí, a zároveň mu předá (jakoby „prodá") orazítkované lístky s napsanými číslicemi („bankovkami") v celkové hodnotě jeho daru. Dárce pak při každé sbírce vloží do košíčku částku podle svého uvážení.

Pavel Říčan

Diskuse o manželství gayů a leseb říká nejvíce o našich stereotypech

Pokračování ze str. 2

ký důkaz" má zde autor na mysli, nám samozřejmě zůstává utajeno. Pokud bychom jeho volání po statistice vzali vážně, zřejmě bychom přesně naopak zjistili, že gayové a lesby – právě proto, že většinou nemají děti – vytvářejí četné jiné důležité hodnoty pro společnost – například v oblasti umělecké, mezilidské, politické, manažerské nebo kariérní. I ze své psychologické poradenské praxe mohu potvrdit, že gayové se často soustředí na práci daleko větší měrou právě proto, že jim odpadají starosti o potomky. Konají více práce a vytvářejí více díla, nikoli méně. Velikost společenské odpovědnosti ani míra, do jaké jste dobrým a produktivním člověkem, nijak nekoreluje s počtem zplozených dětí. Pokud by platil opak, byli by například katoličtí kněží nejméně zodpovědnými lidmi na planetě.

Jako psycholog, který pracuje s různými typy klientů, tak mohu potvrdit, že příslušníci LGBT mají velké množství různých psychologických a životních problémů, které jsou ale naprosto stejné, jako má komunita lidí heterosexuálních.

Uvědomuje si autor, že celibátní kněží, řádové sestry, papež... koneckonců i Ježíš patří mezi bezdětné singles? Bere při podobných argumentacích, které cituji výše, v potaz například nezanedbatelnou skupinu homosexuálně orientovaných kněží či příslušníků stejnopohlavních řádových společenství, kde ze zjevných důvodů můžeme předpokládat násobný počet příslušníků stejnopohlavní orientace oproti populačnímu průměru? Také tyto lidi je ochoten označit za „méně zodpovědné" či „pouze na přítomnost zaměřené"?

Kdy máme vyžadovat statistiky? Když spekulujeme o rozdílech, nikoli o stejnosti. Jakákoli dostatečně velká sociální skupina bude ve všech obecně kulturních či biologických rysech podobně heterogenní jako jakákoli jiná dostatečně velká skupina. Mezi miliardou muslimů najdete příznivce trestu smrti i jeho odpůrce, stejně jako mezi miliardou křesťanů či stovkami tisíc kněží. Podobně ve všech těchto skupinách odhalíme zloděje, teroristy, vrahy, pedofily, filatelisty a milovníky tulipánů ... nikoli proto, že by tyto charakteristiky produkovala konkrétní náboženská příslušnost, ale proto, že se jedná o dostatečně širokou sociální skupinu, ve které – pouze následkem prostého statistického rozložení – najdeme zastoupeny všechny dobré i špatné myslitelné charakteristiky. Z faktu, že se mezi nimi „najde" nějaká charakteristika, můžeme vyvozovat pouze to, že jsou lidmi. Nic více. Pokud bychom chtěli argumentovat, že některé charakteristiky mají příslušníci konkrétní skupiny výrazně více či méně, museli bychom mít v ruce data - nějakého psychologického či sociologického průzkumu například.

R. Němec je zřejmě statistikou až obsesivně pronásledován – vyžaduje ji však na nepravé straně. Je to on, který argumentuje, že homosexuální páry jsou v určitých sociálních charakteristikách rozdílné (charakteristika nestability) – proto by on měl dodat statistiku, že tomu tak je, nikoli nesmyslně požadovat statistiku dokazující, že tomu tak není. Ve vědě totiž už od dob Karla Poppera předpokládáme nulovou hypotézu, která říká, že mezi jevy není vztah, není-li dokázán opak – tedy i to, že mezi sociálními skupinami není rozdíl, nedokázal-li kdo, že je tomu naopak a že rozdíl mezi nimi existuje. V racionálním nebo vědeckém myšlení nemůžeme apriori předpokládat odlišnost (existenci jevu) a pak je vyvracet. Předpokládáme naopak stejnost (či neexistenci jevu) a tuto stejnost (neexistenci rozdílu) případně vyvracíme.

Nicméně rád vyjdu autorovi polemiky vstříc a jednu takovou statistiku, bořící mýty o nestabilitě partnerských vztahů, předložím: registrované partnerství (stav k srpnu 2017) uzavřelo za 11 let existence zákona v naší zemi 2647 stejnopohlavních párů. O zrušení požádalo 384 párů, což je celková „rozvodovost" 14.5 %. Rozvodovost běžných manželství se oproti tomu dlouhodobě pohybuje okolo 46–50%, přičemž pokud bychom vzali do úvahy pouze manželství mladší 11 let (tak abychom srovnávali srovnatelné), byla by rozvodovost ještě větší, neboť relativně klesá s délkou manželství. Proč z této alarmující statistiky autor neudělá nějaký zásadní závěr o nezřízené promiskuitě heterosexuálů, jejich nezodpovědnosti a nestabilitě jejich svazků? Chceme-li diskutovat, neprezentujme se stereotypy.

Pan Němec má jistě právo vyjádřit svou pozici ohledně institutu manželství. Dobré by ovšem bylo, aby tak nečinil mechanismem lidového očernění a kulturních stereotypů, ale argumenty historickými, právními, teologickými – nebo jakýmikoli jinými, které ovšem nemají původ v kognitivních faulech, v nevývratných předem stanovených pozicích a v nevysvětlitelných negativních pocitech.

Ani v sebespravedlivější kauze nemůže nikdo používat falešná tvrzení, jejichž mechanismy se znovu a znovu objevují za obavami z čehokoli, co neznáme a co je nám proto nesympatické. Teprve až sejme tyto předsudky a chyby myšlení, může začít – i o jakémkoli jiném problematickém tématu, nejen o manželství gayů a leseb – diskutovat racionálně.

Do té doby bude pouze šířit stejný typ kliše, jaká líčí také někteří příslušníci opačného tábora „LGBT liberálů" ohledně fundamentalistických pozic „komunity křesťanů". Obě strany prohlubují tutéž polarizaci – každá ovšem na své straně houpačky. Je to přesně stejný mechanismus, který sledujeme i na aktuální polarizaci politické.

Je na každém, kdo vede podobnou diskusi, aby promyslel svou vlastní zodpovědnost – tedy zda a jakou mírou pomáhá živit zjednodušující negativní obraz „těch druhých", a do jaké míry jej naopak opravuje směrem k pravdivosti a realitě. Nakolik přispívá k překonávání obav z odlišnosti a k vzájemnému porozumění – tedy k lásce, a nakolik toto porozumění ztěžuje nebo znemožňuje vytvářením fantazií skupinové paušalizace, odsudečné bagatelizace a kulturních šablon. A kde je – či mělo by být – místo, které by měl zaujmout k tomuto svému druhému bližnímu křesťan – nikoli „příslušník komunity křesťanů", ale křesťan vírou a konverzí svého myšlení, slov a skutků.

Každá další podobná diskuse o LGBT (ale stejně tak o muslimech, ateistech, komunistech, rozvedených manželech... tedy o jakékoli skupině, kterou vnímáme jako „ty druhé") říká totiž daleko více o diskutujících než o diskutovaných. Tímto uvědoměním a s tímto zřetelem bychom měli začít - nikoli končit – jakoukoli další debatu.

Dalibor Špok

Scholastická „latina“ 2019

(Zatrženo v novém románu M. Houellebecqa a v tuzemském tisku)

„Zbytečného člověka“ Oblomova připomíná šestačtyřicetiletý Florent-Claude Labrouste, hrdina posledního románu Michela Houellebecqa. Podobně jako klasické dílo ruského spisovatele Gončarova mohl by se i román Serotonin současného nejznámějšího spisovatele francouzského používat k tzv. biblioterapii, tj. léčbě knihou. Florent-Claude, který v životě propásl, co se dalo, trpce vzpomíná a bilancuje. Snad, dodejme, abychom my jednou podobně bilancovat nemuseli ...

Až k závěru díla se konstatuje, že jedinou nosnou alternativu k „vynálezu města“ a související osamocenosti může poskytnout lidský pár (s. 312). Úplně na konec je řečeno: „Zdálo by se, že ano.“ (s. 347). Ano, evangelia opravdu musela být až natolik explicitní. Kristus opravdu musel za takové ubožáky položit život... Běží nepochybně o zatím nejhlubší Houellebecqovo dílo.

Román Serotonin měl „světovou premiéru“ – vyšel téměř zároveň ve francouzském originále, v překladu do němčiny i do několika dalších jazyků. (Česká verze má vyjít v létě.) Což je, řečeno s Milanem Kunderou, kulturní „událostí“, jež nemůže nezůstat mediálně „nepokryta“. A z médií opisují akademici. I oni musí reagovat především pohotově. Při současné honbě za granty ve vědě platí totiž neoficiální heslo „Publish or perish.“ Česky: „Publikuj, nebo zhyň!“

Výsledkem je jakási novodobá scholastická „latina“ (podobná „latině“ rybářské či myslivecké). Ukázkou takové odbornické „latiny“ je rozsáhlý text zveřejněný v sobotu 2. 2. 2019 v Lidových novinách – České pozici pod titulem „Štěstí je v bílé, ne modré pilulce“.

Vedle jiných věcných chyb jsou na dvou místech uvedené rádoby recenze reprodukovány Labrousteovy rozhovory s údajným „psychiatrem“ o výsledku krevních testů. Upřesněme: Doktor Azote je „généraliste“, tedy všeobecný lékař, „obvoďák“. Hlavní hrdina Florent-Claude jej vyhledá pro doplnění zásob antidepresiva, neboť psychiatři obecně se mu hnusí. (U psychiatra obdržel předtím první dávku, vzápětí se rozhodl, že toho pitomce už nikdy nechce vidět – s. 93-94.) Část oněch debat si recenzentka jednoduše vymyslela: „...Je-li ublíženo Aymerikovi, Florentu-Claudovi nebo kterékoliv normandské krávě, trpí i on. (Rozumějme: Houellebecq.) „Psychiatr hlavní postavě namítá, že je to hloupost. Kde končí vůle, tam končí i lidský život.“ Nic takového v knize není. A „že je to hloupost“, namítne každý, kdo umí číst.

V době, kdy téměř nikdo (pořádně) nečte, avšak mnozí z různých důvodů musí psát (tedy též referovat o nepřečteném, jako by je předtím důkladně přečetli), platí umocněně, obecněji a aktuálněji reformační heslo: AD FONTES (K PRAMENŮM)!

František Schilla

Odkazy:

Houellebecq, M.: Sérotonine. Flammarion 2019, 352 s.
Matějčková, T.: Štěstí je v bílé, ne modré pilulce. Lidové noviny – Česká pozice z 2. 2. 2019

Co započal komunistický puč 25. února 1948

25. únor 1948. Československí komunisté, nadopovaní moskevskou nenávistí, definitivně rozebrali stát, poškozený, nalomený a zmatený druhou republikou, nacistickou okupací a podivnou předehrou, které se říká třetí republika. Politiky měli nahradit političtí gangsteři, důstojníky zupáci, policisty esenbáci, soudce nemilosrdní kašpaři, sedláky takzvaní družstevníci, faráře, řeholníky a rabíny ideologové, podnikatele soudruzi ředitelé, jejichž jedinou kvalifikací byla strana. Někdo plynule přešel do služeb nových pánů, ale o „bývalé lidi“ nebyl většinou zájem. Tedy kromě zájmu je zničit, okrást, ponižovat a zabíjet. Básně Jana Zahradníčka nahradily básně poručíka Otto Ježka, swingové orchestry balalajka. Po pár letech teroru, který zvolna polevoval, taky proto, že nejlepší byli zabiti, zastrašeni, nebo vyhnáni, si většina zvykla a začala opatrně vyhlížet socialismus s lidskou tváří.

Jiří Padevět, publicista a spisovatel

Zdroj: facebook profil autora

Zahraniční zajímavosti

Nový školní předmět?

Německý herec Samuel Koch - po těžkém ochrnutí - ve své knize „Člověče, vstaň! Co nám dá sílu?“ se přimlouvá, aby byl ve školách zaveden povinný předmět „Příprava na utrpení, nemoc a umírání“.

Asi by to byla lepší příprava na život než memorování vzorců a tabulek… O této přípravě by měli uvažovat i jiní, kdo vychovávají děti a mládež.

* * *

Luterský církevní sjezd v Nigérii

Zatímco na severovýchodě Nigérie trpí křesťané útoky muslimské sekty Boko Haram, v malém městě Demsa se sešlo nedávno 40 000 účastníků na církevním sjezdu. Tyto sjezdy mají v Nigérii už dlouhou tradici – ten poslední byl v pořadí 94.

Na programu byly společné modlitby, zpěvy (za zvuku bubnů), kázání a pobožnosti. Pozornost byla věnována i sociální a politické tématice. Arcibiskup Panti Filibus Musa vyjádřil touhu po mírovém, svobodném a fairovém soužití a volebním soutěžení. V Nigérii je asi 2,8 miliónů luteránů.

(Der SONNTAG č. 7)

Bohuslav Vik

Budeš usilovat o spravedlnost...

„Budeš usilovat o spravedlnost, a jen o spravedlnost“ (Dt 16,20).

Nikdy bychom neměli přestat prosit Boha za jednotu křesťanů. Hluboce si tuto potřebu vryjme do paměti. Jednota křesťanů je veliký dar a je pro život věřícího křesťana osobním i společným zájmem. Děje se tak nejen přičiněním nás věřících, ale jde především o jednání Boží milosti. Na každém z nás je, abychom se na tuto milost připravovali, modlili se a konali skutky, ale abychom také k přijetí této milosti přistupovali se srdcem velkorysým a ochotným.

Pátá kniha Mojžíšova – Deuteronomium – předestírá obraz izraelského lidu tábořícího na moábských planinách v okamžiku, kdy se chystá vstoupit do země, kterou mu Bůh přislíbil. Mojžíš jako starostlivý otec a vůdce vyvolený Hospodinem opakuje lidu Zákon, nabádá jej a připomíná mu povinnost žít věrně a spravedlivě až se usadí v Zaslíbené zemi. Tato Mojžíšova řeč směřuje k nové generaci Izraele. Nová generace potřebuje slyšet slova Božího Zákona dříve, než překročí hranici Zaslíbené země. Potřebuje rozumět souvislostem, musí si být jistá Božím pověřením. Potřebuje také slyšet slova Zákona ve světle čtyřicetileté zkušenosti z pouště, musí se naučit rozumět i věcem, o kterých Zákon výslovně nemluví, ale kterých se svým vnitřním pohledem také týká. V Deuteronomiu se opakovaně setkáváme se dvěma tématy: s Láskou a Poslušností. V Boží lásce vidí Deuteronomium příčinu a základ všeho Božího jednání s izraelským lidem. Poslušnost je mu pak základním vyjádřením vděčnosti tomuto Bohu za jeho lásku i za jeho činy.

Slova knihy Deuteronomium také pokládají základ pro nepřetržité vyučování Božího Zákona. Na všechny izraelské rodiče je vložena odpovědnost za předávání znalostí o Božích činech vlastním dětem. Dnes se někdy snažíme tuto odpovědnost přenášet na církev, školu a její hodiny náboženství nebo na nedělní školu. To všechno může být k pomoci, ale základní odpovědnost za náboženské vyučování dětí a za předání základního svědectví víry leží na rodičích. Pán Bůh ji na ně vložil a nikdo ji z nich nemůže sejmout. Kniha Deuteronomium končí zprávou o Mojžíšově smrti. Mojžíš oslavuje Pána Boha novou písní, žehná všem dvanácti izraelským kmenům a pak umírá.

V 16. kapitole Deuteronomia se setkáváme s nařízením tří výročních svátků Izraele. V podání Deuteronomia jsou tyto slavnosti představeny jako svátky poutní. Jde o směrnice o slavení tří hlavních svátků roku. Jsou to Pesach (vyjití z Egypta, svátek nekvašených chlebů) – židovské Velikonoce. Pak je to Šavuót (předání zákona Mojžíšovi na hoře Sinaj), ten se slaví padesát dní po Velikonocích. Někdy je tento svátek nazýván i slavností prvotin či slavností žní. Prakticky to byly dožínky. Celý Izrael se má radovat z Božího požehnání. I tato slavnost je ovšem zdůvodněna především vzpomínkou na Boží vysvoboditelský čin. A teprve až bude obilí vymláceno a úroda vinné révy vylisována, nastane čas pro třetí výroční slavnost, pro svátek Sukot (svátek stánků). Každý z těchto svátků, z těchto tří výročních slavností, pokaždé volá Izrael k vděčnosti za dobrodiní obdržená od Boha. Jsou to tři příležitosti k radosti před Hospodinem, radosti z Božího požehnání a z Boží přízně.

Slavení svátku je tu pro každého, kdo je součástí nové generace Izraele a to má být závazkem pro všechny následující generace až dosavad. Zákon si žádá, a já k tomu dodávám, že Bůh, který toto určuje, účast všech. Nikdo nesmí být vyloučen, jak čteme: „A budeš se radovat před Hospodinem, svým Bohem, na místě, které vyvolí Hospodin, tvůj Bůh, aby tam přebývalo jeho jméno, ty i tvůj syn a tvá dcera, tvůj otrok a tvá otrokyně, lévijec, který žije v tvých branách, i bezdomovec, sirotek a vdova, kteří jsou mezi vámi“ (Dt 16,11).

Na každý z těchto svátků je třeba vykonat pouť „na místě, které Hospodin vyvolí, aby tam přebývalo jeho jméno“ (v. 2). Tam má věrný Izraelita předstoupit před Boha. Přestože všichni Izraelité byli v Egyptě otroky, bez osobního vlastnictví, nikdo se „neukáže před Hospodinovou tváří s prázdnou“ (v. 16) a dar, který přinese, bude podle míry, v níž mu Hospodin požehnal. Všichni tedy obdrží svůj podíl z bohatství země a z Boží dobroty. Pro tyto slavnosti tedy není ustanovený žádný předepsaný dar, který by lidi tížil a svazoval. Je doporučeno přinést a dát, tím je vyjadřována vděčnost Hospodinu, ale čistě podle osobních možností. Není to povinnost, je to právo, kterého je radost využít. Vždyť radost a vděčnost byly hlavním tématem všech těchto tří náboženských slavností.

Nemělo by nás zaskočit, že text o slavení tří hlavních svátků mluví i o jmenování soudců a správců, kteří budou soudit lid podle spravedlivého práva.

Dokončení příště

Podle textu papeže Františka sepsal
Dušan Ehmig, Dvakačovice

Sdružení evangelikálních teologů z.s.
ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
E-mail: set@evangelikalni-teologie.cz https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČ: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

29. Teologické fórum SET
ve spolupráci s Komenského institutem na téma:

רוּחַ: Dech Ducha svatého v církvi

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 1. 4. 2019

09:00-09:30 Registrace
09:30-09:50 Dech Ducha svatého v církvi (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
09:50-10:10 Starozákonní exegetická studie Gn 1,2: „Ale nad těmi vodami se zachvíval Boží dech.“ (Mgr. Jiří Hedánek, Th.D., Ph.D.)
10:10-10:30 Novozákonní exegetická studie J 14,16-17: „...já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy, kterého svět nemůže přijmout, poněvadž ho nevidí ani nezná. Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a ve vás bude.“ (Mgr. et Mgr. Jiří Bukovský, Th.D.)
10:30-10:45 Diskuse k oběma výkladům
10:45-11:15 Přestávka
11:15-11:55 Dech Ducha v pastorační službě (Ing. Pavel Raus, M.A. Clin. Psy, M.A. Theol, PhD.)
11:55-12:35 Duch svatý v evangelikální a pentekostální teologii (prof. Pavel Hošek, Th.D.)
12:35-12:45 Diskuse k oběma referátům
12:45-13:30 Polední občerstvení
13:30-15:30 Dech Ducha v učení a zkušenosti církví
a) Římskokatolický pohled (biskup Tomáš Holub, Th.D., ŘKC)
b) Luterský pohled (biskup Mgr. Tomáš Tyrlík, SCEAV)
c) Pohled českobratrského evangelíka (farář Mgr. Jaromír Strádal, ČCE).
d) Pohled z metodistické církve (farář Mgr. Josef Červeňák, emeritní superintendent ECM)
e) Pohled z evangelikální církve (Bc. David Novák, M.Th., předseda CB)
f) Pohled z letniční církve (Martin Moldan, biskup AC)
g) Pohled z charismatického hnutí (pastor Ing. Miloš Poborský, ředitel ETS, KS)
15:30-16:00 Diskuse a modlitební zakončení

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti nejpozději do 27. března 2019 na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro přípravu fóra a zajištění občerstvení. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 190401. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti 100 Kč. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, únor 2019

Doporučená četba: HECZKO, Daniel: *Duch svatý a jeho působení*. Návrat domů, Praha 2014.

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Tomášem Kloučkem z iniciativy Naše Malešice o zkušenostech s environmentalistickou činností na okraji Prahy. Beseda se bude konat v úterý 12. března 2019 od 17.30 (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

* * *

Klimentský sbor zve na Večer s hostem, který se uskuteční ve čtvrtek 21. března od 19 h ve sborovém sále ve 3. patře v Klimentské 18.

Starozákonník Martin Prudký bude mluvit na téma "Svaté války ve Starém zákoně - o vztahu náboženství a násilí podle Písma".

David Balcar

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2019

20. března 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
3. dubna 2019

Z obsahu

* *Impulzy pro dobu postní*
* *Boží člověk má svítit jako světlo ve tmě*

Poselství k neděli Oculi

Výkřik v nouzi
Izajáš 38,14

Panovníku, jsem v tísni, zasaď se o mne!

(ČEP). Tak se modlí vážně nemocný Chizkijáš, judský král. Tenhle příběh najdeme v Iz 38,1-8 či ve 2 Kr 20,1-11. Nic se ale nepíše o důvodech jeho nemoci. Jestli si to nějak „zasloužil". Dostal od Hospodina skrze proroka Izajáše radu, aby sepsal závěť, protože prognóza jeho nemoci byla jednoznačná: smrt. Chizkijáš se místo toho otočil (od Izajáše) tváří ke zdi a takto se modlil.

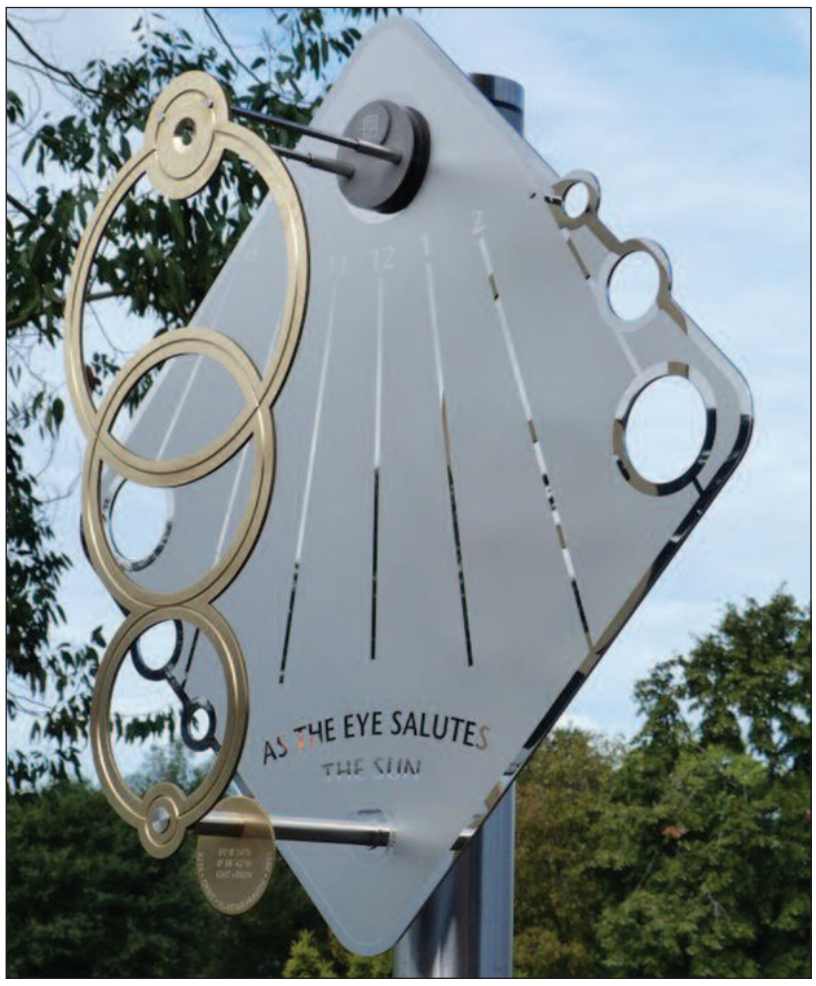
Pane, jsem zmožen, přijď mi na pomoc! (Jeruzalémská). Tak se modlí nemocný i dnes. Příběhy píše sám život. A i dnes jsou často neznámé důvody nemoci. I dnes bývají výhledy beznadějné. Ale nejdůležitější medikace zůstává stejná po staletí. Modlitba.

Důležité je i složení toho léčivého přípravku. Modlitba krále Chizkijáše, jeho výkřik v nouzi se skládá nejen z nářku (Iz 38,10-16) ale také chvály a díků (v. 17-20). I v nouzi se obrátil k Bohu a toužil po jeho pomoci.

A pak bylo darováno Chizkijášovi nejen uzdravení a dalších 15 let života (a tímto i syn, nástupce trůnu) ale i zázračné znamení od Hospodina (zpětný pohyb slunečního stínu).

Ať jsou naše výkřiky v nouzi nejen nářkem, „sípáním a kvílením" (viz celý verš Iz 38,14), ale také vzpomínkou na vše dobré, co jsme od Pána dostali, připomínkou jeho zaslíbení, která jsou zapsána v Bibli, chválou nad jeho úžasným plánem pro nás, i když ho zrovna z hlubin nemoci nechápeme. A pak ať se dějí zázraky, ať se děje Boží vůle.

Ewa Jelinek,
farářka FS ČCE v Ostravě
(tč. na rodičovské dovolené)

Půjdou někdy u nás sluneční hodiny dobře i v létě? - viz str. 4

Dobří holubi se vracejí

Vypůjčil jsem si titulek známého filmu z prostředí protialkoholní léčebny, ale ne proto, abych se zamýšlel nad naší propadlostí nějakým nedobrým návykům – nemusí to být zrovna alkohol. Přišel mi na mysl, když jsem se v Náchodě nastěhoval na „Skalku", kde nad zahradou každý den několikrát krouží hejno poštovních holubů. Soused chová tyto ptáky, kteří v dnešní době nejrůznějších bezdrátových spojů a orientačních družic už nekonají své původní „povolání". Dnes se z toho stal sport a měli bychom jim říkat spíše závodní holubi. Lidé obdivují jejich orientaci i na velké vzdálenosti, jejich rychlost letu (až 100 km/h) a jejich věrnost rodnému hnízdu. Už nenosí pouzdérka s písemným vzkazem, jak to bývalo po celá staletí, i když i dnes jsou možná někde užiteční také tímto způsobem. Ti „závodní" jsou okroužkováni na nohou, a tak je možno zjistit jejich domovské hnízdiště.

Zvláštní schopnosti poštovních holubů vrátit se i z velkých vzdáleností do svého holubníku nejsou dosud spolehlivě vysvětleny. Snad nejpravděpodobnější je, že sledují siločáry magnetického pole Země. Zdá se, že je vnímají nejspíše sluchem – při zalepených ušních otvorech jsou dezorientováni a vracejí se po delší době, když se jim podaří nálepky odstranit. Pro magnetické silokřivky jako prostředek jejich orientace také svědčí rušivý vliv

Dokončení na str. 2

Úloha státu v péči o potřebné?

Jsem toho názoru, že stát by měl občanům zejména garantovat bezpečí a spravedlnost. Jinými slovy, vláda má monopol na násilí, aby mohla lidi chránit a vynucovat dodržování zákonů. To je myslím základ společnosti, kde se můžeme cítit dobře. Ale co má dělat stát dál? Má zajišťovat dopravu, školství, zdravotnictví, péči o potřebné? Ačkoli jsme si již zvykli na model mocného státu, který usiluje o blahobyt pro všechny a tudíž se snaží zasahovat téměř do všech oblastí lidského života, protože sám ví, co je pro občany nejlepší, tak bych si dovolil vyjádřit určité pochybnosti, zda je to dobře. Zaměřím se na oblast sociálních věcí, se kterou mám nějaké zkušenosti. Zaslechl jsem vyprávění o nějaké škole, kde rodiče vybírají mezi sebou peníze na několik potřebných dětí a za ty jim nakupují obědy. Je to adresné, smysluplné a dárci z toho mají dobrý pocit. Řekl bych, že svépomocná podpora v komunitách, kterou jistým způsobem je i škola, je ideální vzhledem ke společenské kontrole. Hádám, že když spolužáci uvidí chudé děti házet mince třeba do automatu na coca-colu, podpora ostatních se jim brzy zastaví. Jednoduché a efektivní.

A teď si představte, že by stát umožnil občanům věnovat 10 % svých daní, které by jinak zaplatili státu, na charitu nebo diakonii. Tím by dostali občané právo určit ke komu má směřovat sociální podpora ve výši několika miliard. Tuším, že na rozdíl od úředníků společnost často funguje levněji, rychleji a efektivněji. Jen jí dát důvěru. Možná, že namítnete: „Již nyní máme možnost odpočtu darů z daní a nikdo nedává". Odpovídám, proč by to někdo dělal, odpočty jsou zatím nevýhodné. Další mohou mít pochybnosti o tom, jestli by lidé chtěli věnovat své prostředky na podporu jakoby pro některé nepopulární skupiny potřebných. Namátkou se může jednat o sexuální menšiny, migranty, Romy, prostitutky, bezdomovce, narkomany. Ovšem to možná platí dnes, ale ruku na srdce: „Chtěli bychom třeba, aby naše děti potkávaly v parku mrtvé bezdomovce?" Hádám, že společnost by se časem naučila své problémy řešit a navíc by se ulevilo samotným dobročinným organizacím, kterým by odpadla byrokracie související s dotacemi.

Promiňte mi tu drzost, ale osobně se domnívám, že není dobře, aby náš sociální systém dál v lidech posiloval vědomí, že nikdo vlastně nikoho nepotřebuje, protože stát se postará. Navíc s tím, že aby se člověk nemusel ponižovat, tak nemusí žádat, nýbrž má nárok. A proč také podporovat jen ty nejchudší. Některé dávky patří prostě všem bez ohledu na to, zda jde o bohatého či chudého.

Dnes je díky Bohu dobře, máme prosperitu. Nicméně si myslím, že bychom měli začít více hlásat, že základem je spolehnutí se na Hospodina. Tedy nikoli na všemocný stát. V čase krize se to totiž může hodit.

Ivo Kraus

Aktualita: Slovenská iniciativa "Progresivní věřící"

Martin Kováč

Dvakačovickou evangelickou faru navštívil významný aktivista a kněz České Starokatolické církve v Bratislavě, doktorand Martin Kováč. Skupinku účastníků společné besedy a dialogu zaujalo, kromě představení Starokatolické církve a jejího zrodu ve světě a u nás, seznámení s veřejně společenskými aktivitami, kterými se Martin Kováč neúnavně a intenzivně zabývá. Nyní kupříkladu pomáhal při volební kampani kandidátce na prezidentku Slovenska Zuzaně Čaputové a kandidátovi do Evropského parlamentu profesoru Ondřeji Prostredníkovi.

*Nejvíce z toho nás posluchače, ale dovolím si to přenést i na všechny církve a jejich členy, potěšila iniciativa Progresivní věřící, která v létě 2018 na Slovensku zahájila svoji působnost. Manifest s názvem - **Viera, ktorá nás posúva vpred** - si zaslouží důkladné pozornosti nás věřících i lidí dobré vůle v České republice. Znění Manifestu uvádíme v originálním jazyce.*

Manifest Progresívnych veriacich

Viera dáva človeku inšpiráciu a silu meniť svet okolo seba k lepšiemu. Viera v Boha, vyjadrená v univerzálnych príbehoch náboženských textov, je toho dôkazom. Náboženská viera často človeka posúva vpred, dáva mu nádej a stáva sa hýbateľom civilizačných zmien v dejinách ľudstva. Ako veriaci rôznych vyznaní a náboženstiev chceme nadviazať na to, čo Slovensko ako demokratická krajina dokázalo za prvé štvrťsto-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Kyjev protestoval proti zatčení ukrajinského arcibiskupa

Ukrajina 5. března diplomatickými kanály protestovala proti víkendovému incidentu na okupovaném Krymu, kde ruská policie na několik hodin zatkla ukrajinského arcibiskupa Klymenta. Oznámila to agentura Unian. Jeden z nejvyšších představitelů nové samostatné ukrajinské pravoslavné církve byl v neděli zadržen v krymském Simferopolu, údajně pro podezření z krádeže a výtržnictví. Arcibiskup je představitelem nové ukrajinské národní církve, kterou počátkem roku navzdory energickým protestům Moskvy formálně uznal konstantinopolský patriarcha Bartoloměj. Ruská pravoslavná církev, nejpočetnější a nejvlivnější z pravoslavných církví na světě, v reakci přerušila s úřadem konstantinopolského patriarchy veškeré styky. Novou církev na Ukrajině odsuzuje nejtvrdšími výrazy jako odštěpeneckou, rozvratnickou a kacířskou. Ruské pravoslaví má na Ukrajině stále značný vliv, v zemi vedle nové národní církve dál působí pravoslavná církev podřízená moskevskému patriarchátu. Mezi oběma církevními komunitami panuje značné napětí doprovázené nezřídka násilnými spory o církevní majetek.

podle ČTK

V charitativní loterii vyhrál papežovo Lamborghini Huracán Čech ze Skutče

Unikátní bílý model vozu Lamborghini Huracán, který od italské automobilky předloni dostal papež František, získal v internetové charitativní loterii Čech ze Skutče. Informoval o tom server omaze.com, jehož prostřednictvím se loterie uskutečnila. Nejnižší možný vklad byl deset dolarů (230 Kč). Papež darovaný sportovní vůz posvětil a na kapotu přidal svůj podpis.

Loterie vynesla celkem 200 000 eur (přes pět milionů Kč) a její výtěžek půjde na obnovu křesťanských kostelů zničených takzvaným Islámským státem v Iráku a na pomoc tamním křesťanům.

Na míru vyrobené auto v papežských barvách bílé a zlaté bylo loni nejprve vydraženo v aukci v aukční síni společnosti Sotheby's v Monaku za 715 000 eur (18,3 milionu Kč podle současného kurzu). Vítěz, kterým byla podle serveru Novinky.cz jedna španělská autopůjčovna, ale transakci nedokončil. Pořadatelé akce se proto rozhodli pro charitativní internetovou loterii.

Papež je na neobvyklé dary zvyklý. V minulosti již obdržel například motocykl značky Harley-Davidson, následně jej rovněž poslal do charitativní aukce.

www.christnet.eu

Americký generál a prezident David Dwight EISENHOWER

(14.10.1890 Denistonu, Texas – 28.3.1969 Washington)

David byl sedmým synem v rodině učitele, jeho matka se přidala ke Svědkům Jehovovým a shromažďovala je ve vlastním domě. Přes jejich pacifismus se rozhodl pro vojenskou dráhu a po maturitě úspěšně absolvoval několik vojenských škol. Vynikl také jako sportovec. Za 1. světové války velel tankistům, 1922-1924 byl v Panamě, 1929-1935 na Filipínách. Japonský útok na Pearl Harbour 1941 zatáhl USA do války a Eisenhower připravoval plány pod generálem G. C. Marshallem. Ten mu r. 1942 svěřil vedení bojů v Tunisu a r. 1944 vrchní velení při spojenecké invazi do Francie podle jeho plánů. Osvědčil při tom své taktické a diplomatické schopnosti: musil vycházet s ambiciózními podřízenými generály a s politiky (s Churchillem i Stalinem). V květnu 1945 v Remeši přijal kapitulaci Německa od maršála Alfreda Jodla. Dal ihned dokumentovat německé koncentrační tábory, aby se zabránilo pozdějším dezinformacím. Velel americké okupační zóně v Německu a řešil postavení německých válečných zajatců. 1950-1952 byl vrchním velitelem NATO. V letech 1953 -1961 zastával úřad 34. prezidenta USA za republikánskou stranu, přesto však pokračoval v (rooseveltovské) politice „Nového údělu" v sociální oblasti, zdravotnictví a školství. R. 1957 vyhlásil doktrinu proti sovětské expanzi na Blízkém Východě V r. 1959 však hostil sovětského státníka N. S. Chruščova, prvního tajemníka ÚV KSSS, kterého pozval do USA. Zanechal spis: *Křížové tažení v Evropě* (memoáry).

Bůh stvořil lidi aby užívali, ale neničili plody země a svého vlastního snažení.
Bez Boha by nemohla existovat americká forma vlády.
Každá zbraň, která je vyrobena,… znamená v důsledku ožebračování hladových, kteří nedostanou najíst, a těch, kdo nemají co na sebe a neseženou oděv.
Odcházím. Snad mě Bůh přijme.

Bohuslav Vik

Dobří holubi se vracejí

Dokončení ze str. 1

bouří nebo silných rozhlasových nebo televizních vysílačů na zamíření holubů správným směrem. Nějakou roli hraje snad také čich, ale je prý dokonce možné, že jim zobák slouží jako magnetická střelka kompasu. Kromě toho používají zřejmě také zrak a smysl vnímat postavení slunce v určitou roční a denní dobu. Jak mě ujistil soused holubář, jeho „závodníci" nemohou nic vidět při transportu v bednách od rodného holubníku na místo vypuštění. Jako silné motivace pro rychlý návrat využívají někdy holubáři zamilovanost holubích párů nebo jejich pocit odpovědnosti vystřídat druha či družku v sezení na vejcích a krmení mláďat. Holubí závody se tedy konají tak, že chovatel odveze své hejno na určené startovní místo. Tam je zaznamenán čas, kdy je vypustí, a doma zase čas jejich návratu. Za cíl se považuje, když pták vejde dovnitř holubníku, ne když posedává třeba skoro doma někde na střeše. Samozřejmě také záleží na počtu holubů, kteří jsou tak „dobří, že se vrátili". Někteří se ztratí cestou, ztráty jsou někdy veliké, třeba i polovina vypuštěného hejna. Vzdálenosti trati jsou od několika set až přes 1000 kilometrů. Pro naše holubí borce je maximální vzdáleností třeba Brusel v Belgii nebo Le Havre ve Francii.

Zvláštní spolehlivost stěhovavých ptáků, s níž si dobře pamatují čas i místo svého návratu k rodnému hnízdu, použil prorok Jeremjáš (8, 7) jako kontrast k nevěrnosti Izraele: I čáp na nebi zná svůj čas, hrdlička, vlaštovka a jeřáb dodržují čas svého příletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády. Holubi kromě některých druhů nejsou stěhovaví ptáci, ale přesto lnou k místu svého „domova" a snaží se k němu vracet i ze značných dálek. Připomnělo mi to slovo ze žalmu 84, 4: Vždyť i vrabec přístřeší si najde, vlaštovka si staví hnízdo u tvých oltářů, aby svá mláďata zde uložila, Hospodine zástupů, můj králi a můj Bože! Opět je to jenom obraz, ti ptáci tam nehnízdili z duchovních pohnutek. Žalmista v tom vidí ilustraci vztahu člověka k Bohu, na rozdíl od Jeremjáše tentokrát pozitivní (Ž 84, 5-6): Blaze těm, kdo bydlí ve tvém domě (Bože), mohou tě zde vždy chválit. Blaze člověku, jenž sílu hledá v tobě, těm, kteří se vydávají na pouť.

Být blízko Pánu Bohu, být mezi lidmi, kteří mají víru v něho a lásku k němu, kteří vědí, komu mohou za všecko dobré – a někdy i nesnadné – děkovat, to nám přináší hluboké štěstí. Možná, že jsme na to po desetiletích církevního návyku pozapomněli. Ale jen to vděčně porovnejme se světem, který se k Bohu obrací zády! A vám, kteří jako byste v domově víry ještě nebyli doma, kteří se teprve „vydáváte na pouť": ŠŤASTNOU CESTU a upřímné přivítání v cíli! Nedejte se odradit, stojí to za to. Bůh vás miluje víc než holubi svá holoubata a jste u něho doma, i když jste to do nedávna nevěděli.

Navíc pamatujte: Ježíš Kristus nestojí jen o „dobré holuby", ale zve právě ty zbloudilé, pomalejší a polámané.

Pavel Javornický

Znamení před druhým příchodem Krista

Mt 24,3-14; 2 Tes 2,1-12

Známe jistě všichni podobenství o deseti družičkách. Blíží se chvíle, kdy Pán Ježíš přijde jako ženich pro své družičky - pro Církev. Přijde na oblaky a v jednom okamžiku vezme ze Země všechny věřící křesťany, kterým hoří plamen lásky v srdcích. V jednom okamžiku zmizí ze Země všichni věřící křesťané, kteří milují P. Ježíše. Mt 24,41-42; L 17,34-35; 1 K 15,51-54; 1 Tes 4,15-18. Kolik jich P. Ježíš asi vezme? V podobenství o družičkách čteme, že vezme polovinu. Dnes jsou na zemi 2 miliardy a 200 milionů křesťanů. Kdyby Pán Ježíš vzal polovinu, tak v jednom okamžiku zmizí ze země 1 miliarda a 100 milionů lidí. Kam půjdou křesťané, které Pán Ježíš vezme? Na nebeskou svatbu.

Co se bude dít na zemi, když miliarda lidí najednou zmizí? Bude obrovský poplach. Poplach skončí tím, že vůdcové národů dojdou k závěru: Zmizení lidí bylo zapříčiněno vírou v Ježíše Krista. Aby se to už nikdy nestalo, zakážeme víru v Ježíše Krista na celé zemi. Nastane vzpoura proti živému Bohu a Ježíši Kristu. Vlády se ujme geniální politik, který bude cele proti Kristu; proto ho Bible nazývá antikristem. A začne největší vzpoura lidstva proti živému Bohu a proti Ježíši Kristu. (2 Tes 2,3-4) Kdo se pak přizná ke Kristu, bude popraven. (Zj 6,9-11)

Chvíle příchodu P. Ježíše pro Církev se blíží. P. Ježíš však neřekl datum příchodu. Ale řekl nám, jaká znamení mu budou předcházet a signalizovat, že jeho příchod se blíží. V Bibli máme 7 druhů znamení - signálů. ZNAMENÍ nám budou připomínat: POZOR, příchod Krista je blízko !!!

1. V první skupině jsou znamení v přírodě.

Lukáš zaznamenal slova Pána Ježíše: „Na zemi bude úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře." (L 21,25) Evangelista Matouš zaznamenal Kristova prorocká slova: „Na zemi bude hlad a zemětřesení na mnoha místech." (Mt 24,7) Jistě si vzpomínáte na obrovskou vlnu na moři – tsunami: 11. března 2011, kdy došlo k jednomu z nejsilnějších zemětřesení u východního pobřeží japonského ostrova Honšú. Až 38 m vysoká vlna tsunami usmrtila 28 tisíc lidí. ---Před několika lety obrovský supertajfun a veliké mořské vlny zničily na Filipínách vesnice i města. Víc než 5 tisíc lidí zahynulo. Víc než 600 tisíc lidí zůstalo bez domů. Miliony lidí byly postiženy pohromou. ---V dubnu roku 2015 bylo mohutné zemětřesení v Nepálu. V Nepálu zahynulo přes 3 tisíce lidí, zhroutily se domy, obrovské laviny ničily vesnice i města. Odborníci připomínají, že pohrom v přírodě stále přibývá.

2. Druhou skupinou jsou znamení v životě národů.

Podle Krista jsou národy jak obilné lány na poli. (Mt 13,36-43) Každé obilí má čas zasévání, růstu, dozrávání a čas žně. Tak je tomu i s národy země. Každý národ má svůj počátek, pak čas růstu, čas dozrávání a pak se blíží žeň. Dozrávání národů je v tom, že národy chtějí být samostatné, nezávislé, suverénní. Každý národ chce řídit své vlastní záležitosti. Dozrávání národů vidíme ve 20. století. V roce 1945 bylo v OSN jen 45 států. Ve 21. století je jich už 196. I Slováci dozráli k samostatnosti. ---Také mezinárodní konflikty: „Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách… Povstane národ proti národu a království proti království." Mt 24,6-7. Tato slova se naplňují v poslední době tak viditelně, že mnozí lidé jsou zděšeni tím, co se děje.

3. Třetí skupinou znamení je životní styl lidí a mezilidské vztahy.

Kristus praví: "Jako bylo za dnů Noe, tak bude i za dnů Syna člověka: Jedli, pili, ženili se, vdávaly se! Jako bylo za dnů Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli, stavěli." (L 17,26-30) Tedy životní styl bude zaměřen, stejně jako tehdy, na hmotný blahobyt a užívání, na ekonomickou prosperitu. O mezilidských vztazích napsal apoštol Pavel v 2 Tm 3,1-5.: "Věz, že v posledních dnech nastanou zlé časy. Lidé budou sobečtí, chamtiví, chvástaví, nevděční, bezbožní, nesmiřitelní, pomlouvační, zrádní, nadutí ....atd. a budou mít raději rozkoš než Boha." I v naší společnosti přibývá bezbožných lidí.

4. Čtvrtou skupinou znamení je poznání zákonů přírody a technický pokrok.

550 let před Kristem zapsal Daniel tato Boží slova: „A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu až do doby konce. Mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží." (Da 12,4) V době konce se rozmnoží poznání. Vědci konstatují, že k tomu, aby se zdvojnásobilo poznání světa bylo třeba 2 tisíce let. K druhému zdvojnásobení poznání světa bylo třeba už jen 20 let. Ke třetímu zdvojnásobení bylo třeba jen 10 let. Nyní dochází k dalšímu zdvojnásobení poznání už za 3 roky. To neuvěřitelně prudké zrychlování poznání tajemství přírody je také zcela jasně viditelným znamením

Pokračování na str. 3

Aktualita: Slovenská iniciativa "Progresivní věřící"

Dokončení ze str. 1

ročie svojej existencie. Sme presvedčení, že vďaka našej aktívnej angažovanosti, viere, nádeji a láske môžeme byť hrdí na krajinu, ktorej budúcnosť tvoríme.

Vychádzame pritom z európskych duchovných koreňov. Hlásime sa k príbehu Ježiša z Nazaretu ako aj k ďalším mierumilovným učeniam a tézam založeným na láske k blížnemu a zodpovednosti voči svetu okolo nás. Chceme tvoriť a pozitívne ovplyvňovať našu budúcnosť. Zároveň sa ale chceme kriticky vysporiadať s temnými bodmi našej náboženskej a politickej minulosti a dôsledne sa dištancujeme od súčasných rasisticky a nenávistne motivovaných politických subjektov a ich podpory zo strany niektorých náboženských predstaviteľov na Slovensku. Sme za pokojné spolužitie rôznych kultúr a náboženstiev. Chceme nadviazať na tie momenty slovenskej histórie, v ktorých súžitie a spolupráca prispievali k rozvoju krajiny a spoločnosti. Veríme v lepšiu budúcnosť Slovenska ako miesta, pre ktoré pestrosť a rôznosť nie je hrozbou, ale obohatením. Chceme hľadať spoločnú cestu, nie spoločného nepriateľa.

Sme za ochranu a podporu rodiny, hlásime sa k otvorenej, súdržnej a solidárnej spoločnosti. Chceme, aby čestnosť, transparentnosť a schopnosť zodpovedať sa boli neoddeliteľnou súčasťou verejného života. Sme totiž presvedčení, že práve takéto hodnoty sú ovocím skutočnej viery.

Tieto postoje sú pre nás cestou, na ktorú pozývame každého, kto nebude zneužívať náboženský jazyk na šírenie strachu a nenávisti. Každého, kto bude konať podľa svojho svedomia, v spolupráci so všetkými ľuďmi dobrej vôle a bude rešpektovať tie isté civilizačné pravidlá, ktoré našu spoločnosť naučili žiť v slobode a vzájomnom porozumení.

Chceme takejto viere vytvoriť zázemie – miesto pre ľudí s otvorenou mysľou a túžbou po šťastnom a plnohodnotnom živote nielen pre nich samotných, ale aj pre ostatných. Chceme veriť, že je to možné. Chceme veriť. Otvorene a progresívne.

Manifest podpořily a podepsaly mnohé osobnosti veřejného života na Slovensku.

Zdroj textu: https://www.facebook.com/progresivniveriaci/

Dušan Ehmig

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 21

Pokračování z minulého čísla

To já jen charakterizuji, nemalomyslním, ani Ty nesmíš. Pracuj statečně dále, jako my. […] Něco Ti posílám, ale málo se vydává, zpěvníčky nestačí vázat. Však příště pošlu zase, bude-li to možné. […] Máš snad možnost z vypsaného poznat, jak je nám. To je též odpověď na Tvé otázky. Měj se dobře, pozdravuj naše, ať se nenechají klamat. Jádro církve je dobré, nesmí je mást nějaký ten hlas ze shora. My venku obstojíme." Vedle již zmiňovaných dopisů farář pro Heikenwäldera obstaral ještě drobné informace vojenského rázu. Po této linii jeho případ došetřovala vojenská kontrarozvědka.

Po kurýrově zatčení začala StB rozplétat síť jeho spolupracovníků a dostala se tak i k osobě Ladislava Krále. Ten byl souzen v rámci skupiny „Karel Heikenwälder a spol.". Z třiadvaceti obžalovaných bylo nakonec v červnu 1951 Státním soudem v Brně odsouzeno dvacet osob k trestům v rozmezí od 10 měsíců do 25 let těžkého žaláře. Farář Král byl za trestné činy velezrady a vyzvědačství poslán do vězení na 14 let. Trest si nejprve odpykával v pracovním útvaru vězňů ve Zbýšově u Brna, v roce 1953 byl přeložen na Mírov. Manželka s dcerou Martou nikdy nezapomněly, jak byl při jedné z návštěv v červenci 1955 po prodělané mozkové mrtvici přinesen nemluvící a částečně ochrnutý na nosítkách. Potřebné léky jim však vězeňské orgány zaslat nedovolily. Povolení vyprosila až po značných peripetiích dcera Marta u bývalého spoluvězně z Dachau Josefa Plojhara, v té době již ministra v komunistické vládě. Jak dosvědčuje lékařská zpráva z června 1956, farář Král trpěl vysokým krevním tlakem, následky pravostranné obrny těla po mozkové mrtvici a dvojitým viděním. Jeho zdravotní stav byl přesto posouzen jako život neohrožující a opakované žádosti o přerušení trestu nebyly doporučeny ke kladnému vyřízení. Ladislav Král se tak dočkal podmínečného propuštění až 4. září 1957.

Vězeňský spis Ladislava Krále

Po nezbytné léčbě sehnal pouze dělnické místo u n. p. Stavby silnic a železnic, později pracoval jako skladník, a od roku 1961 jako hlídač v n. p. Konstruktiva ve velkolomu na Čertových schodech. V té době byl v rámci kategorie tzv. bývalých lidí, tedy osob označených za nepřátelské a nebezpečné lidově demokratickému režimu, znovu rozpracováván, evidován a sledován StB. Kněžská služba mu byla přes opakované žádosti, které podával v letech 1958 a 1961, nadále zapovězena. Berounské náboženské obci CČS(H) vypomáhal tedy alespoň jako kronikář. Narazil však na odpor vlastního biskupa Miroslava Nováka, který se v roce 1959 na okrskové konferenci duchovních pozastavoval nad tím, že *„Král bývá nějak často na faře, tak aby to neublížilo církvi"*. Neutuchající ústrky a kádrování celé rodiny, kdy mimo jiné dcerám nebylo povoleno studium a do zkonfiskované poloviny rodinného domu v Berouně byl nastěhován nájemník, se podepsaly na farářově psychice. Nedočkal se ani přezkoumání a zrušení části svého rozsudku.

Farář Ladislav Král zemřel v necelých 68 letech 30. července 1970.

V květnu 1972 rozhodl Krajský soud v Praze ve svém veřejném zasedání o zrušení rozsudku Státního soudu v Brně z 11. června 1951. V odůvodnění se píše: *„U obviněného Ladislava Krále přezkoumávaný rozsudek kvalifikuje jako velezradu předání dvou dopisů Karlu Heikenwälderovi pro osoby za hranicemi se zkreslenými údaji o církevních poměrech v ČSR, aniž zjišťuje obsah těchto dopisů. Státní soud vycházel zde z ničím nedoložené fikce, že každý dopis odeslaný do nepřátelské ciziny byl propagačně využit k rozvrácení našeho lidově demokratického zřízení nebo hospodářské soustavy republiky. Taková umělá konstrukce jest vadou, pro niž přezkoumávaný rozsudek jako věcně nesprávný musel být ve smyslu ustanovení § 15/1 písm. b zák. č. 82/68 Sb. ve znění novely zrušen. […] Obviněný Ladislav Král byl proto ze zločinu velezrady podle § 1/2, 1c, zákona č. 231/ 48 Sb. obžaloby zproštěn."* Výrok o vině ze zločinu vyzvědačství ponechal soud v nezměněné podobě a Ladislavu Královi za něj vyměřil trest 10 let nepodmíněně včetně „nezbytné" konfiskace majetku. Plně rehabilitován byl až podle zákona č. 119/1990.

Martin Jindra

(Text vychází z monografie „Sáhnout si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938–1945").

Štědrý večer v Dachau

„Bylo nás šestnáct, pracovali jsme v prádelně. Práce byla těžká, museli jsme vyprat každého dne hodně špíny, aby se chlapci-vězňové v Malé pevnosti v Terezíně mohli aspoň občas převléci a spát v čistém. Drželi jsme pěkně pospolu, vzájemně jsme si pomáhali, kamarádi na život a na smrt.

Už v sobotu 11. prosince 1943 jsme zvěděli, že ještě před svátky bude veliký transport do koncentráku a že tři z prádelny pojedeme též mezi neznámé, daleko od domova. Tak v pondělí před odjezdem začalo ‚prací komando' trochu jinak než obvykle. Dali jsme se po způsobu našich pradlen do zpívání. Začali jsme koledami, přidávali národní písně, zpívali jsme až do večera. Potom stisk ruky, slovo útěchy a konec. Ráno v úterý jsme jeli. Žilkův Nový zákon jsem odkázal do péče docenta Dr. Merella, aby si jej potajmu vytahovali zpod složeného prádla, četli si v něm a posilovali se.

Do Dachau jsme jeli celé čtyři dny. Vezli nás v ‚ponorce', i ‚náramky' na ruce nám dali, na noc nás ukládali do transportních cel.

Dokončení příště

Strýček v pokusné škole Petra Příhody

Představte si, že vcházíte do školy a hned před vámi je vytištěná cedule. „Dobrý den". Udiveně ji prohlížíte ze všech stran a zezadu je na ní vytištěno: „Na shledanou" - pro ty, co vycházejí ze školy. Jdete dál. Ve třídě visí na dveřích nápis: „dveře", na okně: „okno" a na tabuli: „tabule". Z vytištěné cedule, připevněné na mapě se dozvíte, že je to „mapa" a na své židli, jak jinak, máte přilepený nápis: „židle". Je to sen? Je to počítačová hra? Ne, je to realita, jen se musíte přesunout o 73 let zpátky do roku 1936, kdy můj strýček, tehdy čerstvě sedmiletý, v září začal chodit do druhé třídy do „Pokusné reformované školy", založené Petrem Příhodou v Praze v Nuslích.

My všichni známe Komenského a jeho „Orbis Pictus" – knihu plnou obrázků a popisek, co to znamená, aby se děti naučily cizímu jazyku, ale málokdo ví, že významný český pedagog Petr Příhoda za první republiky si tak trošku udělal „Orbis Pictus" ze své nové školy.

Byla to doba, kdy slova: „nové", „moderní" a „změna" řinčela optimismem. Chuť za čerstvé Československé republiky dělat známé věci úplně jinak byla obrovská. Malinký Jan Šimsa to mohl na sobě pocítit a dobře porovnat. Z tradiční ospalé venkovské školy v Počátlech, kde absolvoval 1. třídu, se najednou dostal do moderní pražské školy, pulzující mladou energií. Cedulky na všech předmětech byly součástí pokusné nové (experimentální) metody výuky čtení. Bylo odmítnuto zastaralé slabikování, zavládla metoda: „Globální čtení". Děti se učily rovnou celé slovo. Nerozdělovaly si je na slabiky.

Příhoda si myšlenku Globálního čtení přivezl z pobytu v Americe, kde sledoval, jak se děti učí číst anglicky. Angličtina nemá tak jasná pravidla výslovnosti, jako čeština, slova se musí učit většinou celá, nelze je rozdělit na logické součásti. Moderní americká metoda čtení byla aplikována na češtinu.

Proto ty cedule. Dítě přijde ke dveřím a vizuálně si zapamatuje, že ten vytištěný obrazec znamená ty dveře. Myšlenka byla, že: „obsah slova má být předem znám žákovi". Aby člověk měl s tvarem slova spojený obsah. Jan Šimsa roku 2012 vzpomíná, že dost žáků s tím zápasilo. Luštili to a moc jim to nešlo.

Popsána nápisy byla celá škola. Navíc na chodbách byly citáty z Masaryka. Když byl Jan Šimsa ve čtvrté třídě, byl ve válečném roce 1940 svědkem toho, jak se nápisy na zdech sice nechaly, zatřelo se ale jméno: Masaryk. Škola fungovala dál i během druhé světové války, jen se jí nesmělo říkat „Pokusná reformovaná". Učitelky, co byly vdané, byly propuštěny, učit mohly jen ty svobodné. Po válce, v roce 1948, kdy se k moci dostali komunisté, škola fungovala dál, pouze pod citáty na chodbách bylo elegantně dopsáno jméno: V. I. Lenin, což byl jeden z hlavních ideologů komunismu. Masaryk by se divil. Zpět do druhé třídy mého strýčka. Jak vypadala pokusná škola? Některé pokusy se osvědčily, zůstaly do dneška a dnes nám už nepřipadají ničím zvláštní a nové. Třeba to, že žáci seděli u stolků s židličkami, ne v dlouhých lavicích, že ve třídě byli kluci a holky dohromady. Existovala též nově místnost s nápisem „šatna" a tam se děti přezouvaly do cviček. Při vyučování chodily v cvičkách. Přezuvky do školy v dřívější době neexistovaly.

Děti měly zájmové kroužky. Strýček chodil do gymnastiky. Byla snaha získat co nejlepší pedagogy. Například „kreslířský kroužek" vedl známý akademický malíř Lebeda. Dětem byl dán prostor malovat si to, co chtějí, kladl se důraz na svobodu a kreativitu. Děti vytvářely velké obrazy na velké role papíru.

V sobotu, na rozdíl od jiných škol, v experimentální škole nebylo vyučování, žáci nedostávali úkoly. Mohli ale využít školní kinosál, kde se v sobotu,

Dokončení na str.4

Znamení před druhým příchodem Krista

Dokončení ze str. 1

doby. Poznání zákonů přírody se odráží v technickém pokroku. Žijeme v době technického pokroku, jaký zde nebyl nikdy v dějinách. Mobilní telefony, skype, navigace GPS, letadla, rakety, elektřina - to všechno jsou viditelné signály, že žijeme „v době konce". Znamení nám připomínají, že příchod Krista pro církev je blízko !

5. Pátou skupinou znamení je globalizace.

Asi před 35 lety se začalo používat slovo globalizace. Znamená to, že na celé Zemi, na celém globusu Země bude docházet ke sjednocení. Díky moderní komunikaci a moderním dopravním prostředkům se národy země stále více sbližují, navazují stále důvěrnější vztahy a spolupracují. Ve Zjevení Jana ve 13. kapitole je proroctví, že na zemi bude vytvořeno trojí sjednocení – trojí globalizace. Bude to globalizace politická (v. 7), ekonomická (v. 17) a náboženská (v. 8. a 15). Na celé zemi bude vytvořen jeden politický systém a nad celou zemi bude jedna politická vláda. A přijde doba, kdy vládcem nad celou zemí bude jeden člověk - velmi tvrdý diktátor (2 Tes 2,3-4), který se rozhodne, že odstraní ze země víru v živého Boha a v Ježíše Krista. Je nazván Antikristem. Bude to geniální politik, ekonom, duchovní stratég, který uskuteční trojí sjednocení světa: politické, ekonomické a náboženské. Bude tak geniální, že ho lidé budou uctívat jako „boha." (v. 8.) V oblasti ekonomické už dnes usilují finanční magnáti o globalizaci ekonomiky světa. Veškeré podnikání a obchodování zasahuje už skoro celou zemi. V oblasti duchovní usiluje o duchovní sjednocení všech náboženství hnutí New Age.

6. Šestou skupinu znamení vidíme v národě izraelském.

K nejdůležitějším patří naplnění proroctví SZ o návratu Židů do zaslíbené země a o vzniku novodobého státu Izrael. V Dt 30,3-5 je napsáno: „Hospodin, tvůj Bůh změní tvůj úděl… a shromáždí tě zase ze všech národů, kam tě rozptýlil… Hospodin tě uvede do země, kterou obsadili tvoji otcové, a ty ji znovu obsadíš…a on ti bude prokazovat dobrodiní a rozmnoží tě víc než tvé otce." Ez 37,21-22. Tato prorocká slova se naplnila ve 20. století. Na základě usnesení OSN izraelský politický vůdce David Ben Gurion v pátek 14. května 1948 v Tel Avivu slavnostně vyhlásil vznik židovského státu - Izraele. Po 1900 letech se Židé rozptýlení po celém světě, mohou vrátit znovu do své země. To je historický zázrak.

Dalším znamením je vláda Židů nad Jeruzalémem. Kristus řekl: "Po Jeruzalému budou šlapat pohané, dokud se jejich čas neskončí." Pohanské-nežidovské národy vládly nad Jeruzalémem až do roku 1967. Od roku 1967 patří Jeruzalém opět izraelskému národu. V roce 1981 schválil izraelský parlament, že Jeruzalém je a bude věčným, nedělitelným, hlavním městem Izraele. Palestinci si však dělají nárok, že Jeruzalém musí být jejich hlavním městem. Jeruzalém se tak stal velikým mezinárodním problémem. Zacharjáš 12,2-3 prorokuje, že Jeruzalém bude „vzpěračským balvanem" – těžko řešitelným problémem.

7…Sedmou skupinu znamení vidíme v křesťanské církvi.

a…Prvním důležitým znamením je **zvěstování evangelia všem národům země**. Evangelium je přeloženo již do více než 3 tisíc jazyků. Wycliffova misie překládá v současné době evangelium do více než 1000 jazyků. P. Ježíš dal příkaz: „A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec."(Mt 24,14) Misionáři Wycliffovy misie chtějí začít s překladem do všech jazyků do roku 2025.

b…Druhým znamením v křesťanské církvi je **pronásledování věrných následovníků Pána Ježíše.** Kristus řekl: "Tehdy vás budou vydávat v soužení i na smrt a všecky národy vás budou nenávidět pro mé jméno." (Mt 24,9.) Podle zpráv ze světa jsou v současné době ročně umučeny tisíce křesťanů. Podle zpráv odborníků bylo ve 20. a 21. století umučeno více křesťanů než za předcházejících 19 století.

c…Třetím znamením v církvi je **narůstající lhostejnost křesťanů.** Kristus řekl prorocká slova: "Vychladne láska mnohých." (Mt 24,12.) V srdcích mnohých křesťanů vychladne láska k Pánu Ježíši, k Božímu slovu, ke Kristově církvi. Je to období největší duchovní vlažnosti v dějinách. Mnohé křesťanské chrámy v Evropě už jsou prázdné a žádné bohoslužby se v nich nekonají. Děsivé svědectví o lhostejnosti křesťanů.

Znamení, která se v naší době uskutečňují, jsou i pro nás signálem, že žijeme v mimořádně důležité době dějin – v době konce.

Měli bychom tedy velmi upřímně prozkoumat svá srdce: Hoří nám v srdcích plamen lásky k Pánu Ježíši? Pokud vyhasíná, čiňme pokání! A jak to vypadá v našich rodinách? Hoří všem členům našich rodin v srdcích oheň lásky k Pánu Ježíši?

Proč nám to dnes Kristus připomíná? Z jednoho prostého důvodu: On si nás lidi zamiloval. Každého z nás miluje vřelou láskou a chce, abychom všichni byli mezi těmi, kteří budou věčně šťastní v jeho království. Proto nám dnes praví: "Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko!"

Bratři a sestry, přeji vám, abyste všichni byli mezi těmi, kterým hoří v srdci plamen lásky ke Kristu a kteří budou prožívat věčnou radost v Kristově království.

Stanislav Kaczmarczyk

Mobily připravují mozek o humanitu?

Ke vzniklému sporu, zda se má zakázat mobil ve školách, se vyjádřil neurolog Martin Jan Stránský (zakladatel kanceláře ombudsmana pro zdraví) mj. následovně: Kvůli nadužívání mobilů již nyní vidíme u lidí změny na mozku. Děti musíme nutit přemýšlet. Francie poměrně nedávno zakázala užívání mobilů ve školách.
Narůstá pocit úzkosti a jsou pozorovány anatomické i funkční změny na mozku. Nejhorší je, že způsob komunikace, na který jsme byli zvyklí, od zrodu moderního člověka a v postmoderní civilizaci, se najednou během posledních 20 let totálně rozpadá. Nastal obrovský nárůst konzumentarismu. Lidé chtějí více a více vydělávat. Méně se tak starají o své potomky. Rodina je již zhruba od 60. let minulého století rozdělená. Členové spolu mluví méně a jinak. Dokonce až 10 % lidí řeší rodinné problémy tak, že si je mezi sebou textují mobilem. Když se vám něco nelíbí, vypnete jednoduše diskusi a jdete se projít. Nemusíte čekat na reakci. Dva největší velikáni posledních 100 let – Einstein a Hawking – řekli, že je to technologie, která doslova zničí lidstvo. Nemysleli třeba nukleární zbraně, ale závislost na technologiích. Ptám se: Jsme díky moderním technologiím šťastnější?"

(-dleln)

Dočkáme se konce letního času?

V minulém roce proběhlo celoevropské hlasování o tom, zda ponechat či zrušit střídání času. Hlasování, které vyhlásila Evropská komise, se zúčastnily tisíce lidí ze všech členských států Evropské unie a přes 80 % z nich si přálo, aby se střídání času zrušilo. Evropská komise tedy vydala směrnici, podle níž mají národní vlády připravit vlastní směrnici o tom, jaký čas si zvolí jako standardní. Představa byla, že směrnice bude platit od dubna tohoto roku a že tedy od letošního střídání času přestane. Náš senát návrh projednával koncem loňského roku a vypadá to, že se u nás střídat čas jen tak nepřestane. Přestože se většina vědců přiklání k tomu, abychom zvolili jako standardní čas sluneční, tedy aby v poledne bylo slunce nejvýše, dost lidí myslí, že by bylo dobře, aby celoročně zůstal letní čas, protože se domnívají, jak vyplynulo z různých internetových diskusí, že bude v zimě déle vidět.
U nás je přibližně 4000 slunečních hodin různých druhů, typů a stáří. Nejstarší dochované sluneční hodiny lze nalézt na chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně, největší u nás a jedny z největších (ne-li největší) v Evropě vybudované přitom jako jednotná stavba vznikly v Třešti v roce 2003. Na náměstí T. G. Masaryka zabírají plochu o velikosti 663 m² a jejich ukazatel má výšku 8,21 metru. Nejvýše položené sluneční hodiny v České republice lze nalézt ve výšce 1038 metrů nad mořem na Kleti, nejvyšším vrcholu Blanského lesa. Zde, nedaleko hvězdárny, stojí od roku 1974. Největší sluneční hodiny na světě zvané Samrat Yantra jsou součástí královské astronomické observatoře Džantar mantar v indickém Džajpuru. Byly postaveny v roce 1728. Jejich ukazatelem je kamenná trojúhelníkovitá stavba vysoká přes 27 m, po jeho stranách jsou symetricky postaveny dva obloukovité číselníky (pro zobrazení dopoledního a odpoledního času), na které dopadá hrana stínu od ukazatele. Měřítko číselníku udává čas s relativní přesností 2 s. Lidé používají k měření času sluneční hodiny už více než 7000 let.
Je ale škoda, že změnou na letní čas nefungují správně.

Helena Bastlová

Budeš usilovat o spravedlnost...

Dokončení z minulého čísla

Svátky samotné nabádají lid ke spravedlnosti, připomínají zásadní rovnost všech jeho členů, když ukazují, že všichni stejným způsobem závisejí na Božím milosrdenství, a vybízejí každého ke sdílení obdržených dobrodiní s dalšími. Právo Izraele bylo odleskem práva Božího, proto muselo být zásadně nestranné. Spravedlnost je obrazem jednání Hospodinova a při každém soudu v Izraeli měla být zřetelná. To platí i pro současnou církev: Nestrannost věřícího ukazuje na nestrannost Boží, který dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé (Mt 5,45). Pocta a díkuvzdání Hospodinu ve svátcích jde ruku v ruce se spravedlností a poctou vůči bližnímu, zejména je-li slabý a potřebný a to je zvěst i pro dnešek, pro náš život a pro život církve.
Slova Páté knihy Mojžíšovy: „Budeš usilovat o spravedlnost, a jen o spravedlnost" (Dt 16, 20), vybrali pro Týden modliteb za jednotu křesťanů tentokrát křesťané z Indonésie. V této zemi žije mnoho obyvatel a velká část z nich žije v chudobě. Bohatství je dopřáno jen někomu. Tím je ohrožena harmonie společnosti, v níž lidé různých etnik, jazyků a náboženství žijí pospolu a sdílejí smysl pro vzájemnou odpovědnost. Je to problémem na spoustě míst světa. Vedle mrakodrapů, impozantních hotelů a luxusních obchodních center, symbolizujících závratné bohatství žijí lidé v krajní bídě. Život v chudobě, řekli bychom v bídě, vypadá ještě úplně jinak, než jak si to asi umíme představit. Mojžíšův zákon říká: tam, kde není bohatství sdíleno, společnost se rozštěpí. Pán Bůh si činí nárok na to nejlepší, co člověk má. Protože v ochotné štědrosti vůči Hospodinu spočívá tajemství požehnání. Jen domysleme do důsledků, jak někdy s Pánem Bohem jednáme. Když dokážeme dávat Pánu Bohu všechno, na co má nárok, a možná ještě víc, otevřeme si dveře pro Boží požehnání. To není věc obchodu, směny požehnání za desátek, ani v nejmenším. Ochotné dávání prostě mění lidské srdce, vyhání sobectví, pýchu, samotu. Připravuje lidské srdce pro přijetí Božího požehnání. Pán Bůh je vposledku nabízí i nevděčným i zlým (L 6,35b), ale oni ho nejsou schopni přijmout, dokonce ho ani nevidí.
Apoštol Pavel v listě Římanům vybízí křesťanské společenství; ti, kdo jsou silní, se mají postarat o slabé. „Mít zalíbení sami v sobě" (srov. 15,1) není křesťanské. Po Kristově příkladu se máme snažit o růst těch, kdo jsou slabí. Solidarita a společná odpovědnost musejí platit jako zákony, na nichž je založena křesťanská rodina a každé křesťanské společenství. Kdyby se někdo z našeho sboru ocitnul v bídě, myslíte, že bychom mu dokázali pomoci? Kdyby někdo někomu v našem okolí ubližoval, vysmíval se mu, týral by ho nebo by ho lehkovážně soudil, zastali bychom se toho, komu je křivděno?
I my jako svatý lid Boží stojíme neustále před vstupem do Království, které nám Pán přislíbil. Avšak jelikož jsme rozdělení, potřebujeme si připomínat pobídku ke spravedlnosti, s níž se k nám Bůh obrací. Také mezi křesťany hrozí, že převládnou způsoby, jaké znali Izraelité v dávných dobách i mnoho národů dnešní doby, že totiž při úsilí o hromadění bohatství a v honbě za penězi a konzumem, budeme zapomínat na slabé a potřebné. Je snadné zapomenout na základní rovnost, která je mezi námi, na to, že jsme původně všichni otročili hříchu a že nás Pán zachránil svou vykupující obětí a mnohé ve křtu povolal za své syny. Je snadné považovat duchovní milost, která nám byla dána, za své vlastnictví, za něco, co jen nám náleží a patří. Tak smýšlejí mnozí, když určují, koho Bůh miluje a koho nemiluje. Je rovněž možné, že dary, které jsme od Boha dostali, nás učiní slepými k darům, přiděleným jiným křesťanům, bratřím a sestrám z jiných denominací. Je velkým hříchem zlehčovat či pohrdat dary, které Pán udělil jiným bratřím, a myslet si, že jsou jaksi méně privilegovanými před Bohem. Pokud v sobě živíme tyto myšlenky, dovolujeme, aby se milost, kterou jsme obdrželi, stala zdrojem pýchy, nespravedlnosti a rozdělení. Jak bychom pak mohli vstoupit do zaslíbeného Království?
V tomto Království, které tu je pro všechny, už jsme, aspoň částečně zapojení, proto nemůžeme přehlédnout Boží náruč, do které jednou cele vstoupíme. Bůh, který miluje všechny stejně od nás žádá nejen pokoj, ale i spravedlnost. Naše společná cesta k jednotě a oslava Boha je svátkem zahrnujícím všechen lid, svátkem, v němž jsou obdržené dary od Pána dány k dispozici druhým a sdíleny se všemi. Abychom mohli učinit první kroky k oné zaslíbené zemi, jíž je naše jednota, musíme především s pokorou uznat, že požehnání, kterých se nám dostalo, nejsou našimi podle práva, nýbrž jest to dar a obdarování a že nám byla dána, abychom je vždycky sdíleli s ostatními. Musíme také uznat hodnotu milosti udělené jiným křesťanským církvím. Přejme si a nepřestávejme si přát mít účast na darech druhých bratří i sester. Křesťanský lid, obnovený a obohacený touto vzájemnou výměnou darů, bude lidem, který obstojí před Božími zákony. Potom nikdo a nic nemůže znejistit jeho - náš, krok a ani narušit důvěru na cestě do zaslíbené země.

Podle textu papeže Františka
sepsal
Dušan Ehmig, Dvakačovice

Strýček v pokusné škole Petra Příhody

Dokončení ze str. 3

za vstupné 1Kč promítaly filmy zvláště z nového moderního státu, vzniklého na území Ruska, ze Sovětského Svazu. Ten v roce 1936 lákal k prozkoumávání a špatné zkušenosti s ním Evropu teprve čekaly. Otec Jana Šimsy, Jaroslav Šimsa, který Sovětský Svaz navštívil, dětem ve škole o své cestě udělal přednášku. Tatínek Jaroslav Šimsa v některých věcech s Petrem Příhodou nesouhlasil. Dokonce kritizoval některé jeho experimenty ve svém článku, vydaném v původně legionářském deníku: „Národní osvobození". Přes odlišné názory byli oba vzdělanci přáteli. Byla to doba, kdy ruku v ruce s nadšením z nových věcí šlo též nadšení z „nových a jiných" názorů člověka vedle mne, se kterými sice nemusím souhlasit, ale čím odlišnější názory má, tím se pro nás společná diskuse stává zajímavější a může nás více vzájemně obohatit. Svého protivníka v diskusi si vážím. Byla to Masarykova demokracie, co dávala prostor a byla charakterizována ochotou naslouchat.
Ve škole se kladl důraz na aktivní spoluúčast žáků na provozu. Snahou bylo, aby se žáci o školu starali. Nejen běžná pomoc jako je mytí tabule, zalévání květin ve třídě. V každé třídě existovala dětmi zvolená „žákovská samospráva", kterou vedl žák „starosta", můj strýček pak byl „místostarostou". Konaly se třídní schůze. Starosta udával dětem slovo, mezitím místostarosta (Jan Šimsa) dával pozor, aby se nezlobilo. Kladl se důraz na to, aby děti diskutovaly. Děti též byly vedeny k intenzivnímu čtení. Kromě školní knihovny a hodin čtení s Čítankou se knihy též společně četly 1x týdně v kroužku: „laická morálka", což byla alternativa k tradiční výuce „náboženství". Rodiče žáka rozhodli, zda dítě zapíší do „náboženství" nebo na „laickou morálku". Zde se četly na pokračování předem doporučené knihy a nad nimi děti diskutovaly. „Byla snaha, aby se s dětmi hovořilo", dodává Jan Šimsa.

Experimenty pokračovaly. Při vyučování se nepsalo do sešitů, ale na volné listy, které se pak zakládaly do desek. Novinkou bylo, že při psaní se už děti nemusely učit ozdobně písmo stínovat, tudíž psát kousek písmene tlustší a zbytek tenčí čarou. Namáčecí pera byla nahrazena plnícími.
Děti byly hodnoceny v procentech, známka byla až na vysvědčení. Dělaly se soutěže ve čtení, kdy se hodnotila rychlost a přesnost čtení. Počítalo se, kolik slov zvládne dítě přečíst v určitém časovém úseku, za každou chybu se odečítaly body. Když přišel Petr Příhoda do školy na inspekci, vyplašené učitelky nechaly většinou číst Jana Šimsu, protože byl ve čtení nejrychlejší a zvládal to i pod tlakem bez chyb. Měla se na tom testovat úspěšnost metody „Globální čtení", ovšem, jak strýček při našem rozhovoru roku 2012 dodal, on sám už v této době uměl číst perfektně, díky snaze rodičů a absolvování klasického „slabikování" v první třídě obecné školy v Počátlech.
Testovala se též rychlost a bezchybnost psaní. Kladl se též důraz na to, aby děti uměly promluvit před ostatními. K tomu sloužily „mluvní cvičení", kde dítě dostalo téma a čas na přípravu a pak před třídou po nějakou dobu mluvilo. Kdo znal mého strýčka, který se později jako evangelický farář po dlouhou dobu svého života mluvením živil a ve volných chvílích náruživě diskutoval se svými přáteli, dovede si ho představit jako školáčka – dítě, co při mluvení na zvolené téma není k zastavení a při mluvním cvičení se stává splněným snem všech ambiciózních reformních pedagogů.

Olga Pikousová

Poznámka: Více ze života Jana Šimsy v připravované knize Mileny Šimsové: „Jan Šimsa – vzpomínky, články, rozhovory, dokumenty, dopisy"

Pozvánky

Na jarním semináři historické společnosti VERITAS bude připomenuto **400. výročí České konfederace.** Promluví doc. PhDr. Eva Melmuková a název její přednášky zní: *„První pokus o demokratický stát ve střední Evropě – rok 1619."* Seminář se bude konat v Pardubicích v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu dne 30. března v 10 hodin. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2019

3. dubna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
10. dubna 2019

Z obsahu

* *Vy jste tělo Kristovo*
* *Otvorenost mysle buduje dialog*

Poselství k neděli Judica

Má duše zmírá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu!
Žalm 84,3

Jako když květina uvadá bez vody, tak zmírá duše člověka bez Boha. Zmírá steskem. Po čem může duše tesknit? Po milovaném člověku, po domově, po rodině, po společenství, po Bohu. Každý z nás to někdy zažívá. Když mi bylo 11 let, zemřela mi máma. Má duše tesknila. Když jsem byl na vojně, stýskalo se mi po domově, po rodině. Když jsem pak ve 22 letech uvěřil v Pána Ježíše, poznal jsem Boží lásku a Hospodinova nádherná nádvoří. Avšak brzy jsem tato nádvoří opustil a radši jsem jel na světskou zábavu, kde alkohol tekl proudem. Moc si z té noci nepamatuji. Probudil jsem se v neděli brzy ráno na lavičce neznámého nádraží. A zastesklo se mi. Po společenství církve, kde mi bylo dobře. Kde mě měli rádi a kde měli o mne zájem. Na zábavě jsem to nikdy nenašel. Ale ve sboru ano. A teď mi to chybělo. Vyznal jsem se Pánu Ježíši na té lavičce ze svého hříchu a řekl jsem mu, že je mi to líto, že nemohu být ve shromáždění Božího lidu. Má duše zmírala steskem po Hospodinových nádvořích. Ve mém srdci jsem však zaslechl: „Je teprve půl páté ráno, běž, to na bohoslužby stihneš!“ A tak mé srdce i tělo radostně plesalo vstříc živému Bohu! Dnes v Hospodinově domě bydlím, velice si toho vážím a jsem za to vděčný. Mohu ho zde chválit každý den.

Mé myšlenky však míří k těm, kteří zmírají steskem. K těm, kteří ztratili domov, své blízké. K těm, kteří se vzdálili marnotratně z Božího domu a teď toho litují. K těm, kteří by tak rádi byli ve společenství Božího lidu, ale velká dálka, nemoc nebo stáří jim v tom brání. Boží lid byl kdysi odvlečen pro své nepravosti do Babylóna. Pryč od Hospodinova chrámu. Jejich duše zmírala steskem po Hospodinových nádvořích. Až tam ale mnozí pochopili, že mohou Boha nalézt kdekoliv, ne jen v chrámu. Jestliže, člověčku, tvá duše zmírá steskem, hledej Boha, ztiš se před ním. Otevři modlitbou chrám svého srdce a pozvi jej dál. On je Bůh zázraků! On tě provede po svých nádvořích. On způsobí, že tvé srdce bude spojeno s Bohem. A tím také s jeho lidem. V jednom Duchu. Amen.

Radek Hanák
jáhen
kazatel ČCE Růždka

Dáváme hlas ponižovaným

Na světě je mnoho lidí, kteří trpí pro své vyznání, názory nebo přesvědčení. Tyto "vězně svědomí" chtělo symbolicky podpořit setkání na pražském Újezdě u pomníku obětem komunismu, které se konalo 21. března. Akce navazuje na tradiční Den pro Kubu, který pořádala Komise pro lidská práva při synodní radě Českobratrské církve evangelické od roku 2012. Po sedmi letech se oblast zájmu rozšiřuje na další země, kde dochází k soustavnému porušování lidských práv. Setkání zahájili emeritní synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml spolu s bývalým ministrem kultury Danielem Hermanem. Odtud se vydal průvod centrem města přes Karlův most. Na jednotlivých zastávkách připomínal příběhy lidí pronásledovaných pro své přesvědčení, víru či názory. Obecně se pro takto nespravedlivě stíhané muže a ženy vžil pojem „vězni svědomí“. Na místech připomínky zůstaly zapálené svíčky. Průvod došel do Ostrovní ulice, kde se v Knihovně Václava Havla konala panelová diskuse o lidských právech ve světě, zejména v regionech Latinské Ameriky, Ruska a Číny.

(red)

Boží člověk má svítit jako světlo ve tmě

Povstaň, rozjasni se!
Izajáš 60,1–5a

Povstaň, rozjasni se, protože ti vzešlo světlo, vzešla nad tebou Hospodinova sláva. Hle, temnota přikrývá zemi, soumrak národy, ale nad tebou vzejde Hospodin a ukáže se nad tebou jeho sláva. K tvému světlu přijdou pronárody a králové k jasu, jenž nad tebou vzejde. Rozhlédni se kolem a viz, tito všichni se shromáždí a přijdou k tobě; zdaleka přijdou tví synové a dcery tvé budou v náruči chovány. Až to spatříš, rozzáříš se, tvé ustrašené srdce se radostně rozbuší.

Slova proroka Izajáše vypovídají o situaci v tehdejším světě. Tuto situaci prorok pojmenovává dvěma symboly: temnota a soumrak. My bychom dnes zcela určitě našli také důvody proto, proč vidět a vnímat svět, který je kolem nás, stejným způsobem. V tom se téměř nic nezměnilo. Pohled lidí na svět, co se kolem nich, anebo někde jinde ve světě dělo, je podobný našemu. Dnes však svět není horší než tehdy. Nemáme se hůře, než se měli lidé tenkrát. Na tuto skutečnost rádi zapomínáme. Raději si stěžujeme a reptáme na dnešní poměry ve světě. Adresátem Izajášova proroctví je Boží lid. Obsah jeho proroctví se vztahuje k reálné situaci starozákonního Božího lidu, Izraele, ale týká se také jejich budoucnosti. Není to, jak by se mohlo někomu jevit, konstatování, že se blíží konec světa, anebo že temnota a soumrak navždy zahalí zemi a všechny, kteří na ní žijí. Něco takového by se líbilo všem škarohlídům a populistům. Naopak, Izajáš tu jako prorok Boží, navzdory nezdravému pesimismu přichází a přináší povzbuzení: povstaň, rozjasni se. Nad tebou vzejde Hospodinova sláva, která jako světlo prozáří temnotu. Rozzáříš se a tvé srdce se radostně rozbuší.

Výrazy temnota a soumrak charakterizují duchovní stav ve světě, ale také etický, sociální i politický stav světa a lidí, kteří v něm žijí, tehdy i dnes. Být ve tmě znamená být vzdálen od Boha. Člověk v té tmě je Bohu

Dokončení na str. 2

Impulzy pro dobu postní

Pro postní dobu nabídl papež František možnost, jak konkrétně projevit lásku.

1. Usmívej se, křesťan je vždy radostný!
2. Děkuj (i když nemusíš)!
3. Řekni druhému, že ho máš rád!
4. Radostně pozdrav lidi, které potkáváš každý den!
5. Vyslechni povídání druhého bez posuzování, s láskou!
6. Zastav se, abys pomohl. Buď pozorný k tomu, který tě potřebuje!
7. Povzbuď někoho!
8. Uznej úspěchy a kvality druhého!
9. Odděl to, co nepoužíváš, a daruj to potřebnému!
10. Pomoz někomu, aby si mohl odpočinout!
11. Napomeň s láskou, nemlč ze strachu!
12. Buď jemný a citlivý k těm, které máš kolem sebe!
13. Ukliď nebo vyčisti nějaký nepořádek doma!
14. Pomoz druhému překonat jeho potíž!
15. Navštiv své rodiče (nebo někoho osamělého) nebo jim zatelefonuj!

Další způsob postu:

1. Posti se od negativních slov, mluv zdvořile.
2. Posti se od nespokojenosti, naplň se vděčností.
3. Posti se od hněvu a naplň se mírností a trpělivostí.
4. Posti se od pesimismu a naplň se nadějí a optimismem.
5. Posti se od starostí a naplň se důvěrou v Boha.
6. Posti se od stížností a syť se prostými věcmi života.
7. Přestaň živit napětí a naplň se modlitbou.
8. Posti se od hořkosti a smutku a naplň srdce radostí.
9. Posti se od egoismu a sobectví a naplň se soucitem k druhým.
10. Posti se od neodpuštění a naplň se smířením.
11. Posti se od slov a naplň se tichem, abys naslouchal druhým.

… a buď si jistý, že to prospěje tobě i mnoha lidem…

Aktualita: Kulturou proti antisemitismu 2019

Pod záštitou předsedy Senátu PČR Jaroslava Kubery, předsedy poslaneckého klubu KDU-ČSL Jana Bartoška a primátora hl. m. Prahy Zdeňka Hřiba pořádá v neděli 14. dubna Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ ČR) tradiční akci Kulturou proti antisemitismu. Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je nákaza, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno

Pochod dobré vůle
14 hodin, Praha, náměstí Franze Kafky
Připojte se k pietní vzpomínce na oběti holocaustu a k pochodu na Malou Stranu, který je pokojnou a kulturní reakcí na projevy antisemitismu a nesnášenlivosti.

Všichni jsme lidi
15 hodin, Valdštejnská zahrada
Veřejné shromáždění s kulturním programem za účasti pamětníků připomene osud Židů v době holocaustu i jejich další život po válce v Izraeli. Hlavní host: Hana Sternlichtová. Vstup volný.

K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic!

www.vsichnijsmelidi.cz

Z církví doma i ve světě

Itálie plánuje, že rodiny se třetím dítětem odmění půdou zdarma

Vzhledem k tomu, že Itálie čelí populační krizi, vláda má v plánu odměňovat půdou zdarma rodiče, kterým se do roku 2021 narodí třetí dítě. Plán předložený krajně pravicovou Ligou, by řešil dva problémy najednou: navýšení počtu obyvatelstva a zbavení se břemene, které pro vládu představuje péče o státem vlastněnou půdu. Itálie má nejnižší porodnost v Evropě.

Rodiny, které využijí této nové iniciativy, by si mohly pozemky ponechat po dobu 20 let, což znamená, že jde spíše o půjčku než od „rozdávání“. Podle organizace Coldiretti, sdružení italských zemědělských společností, stát vlastní 1,2 milionu akrů orné půdy v hodnotě přibližně 10 miliard eur.

Itálie se v poslední době stala zemí s nejnižší porodností v Evropě. Od roku 2008, kdy míra porodnosti dosahovala maxima 9,8 narozených dětí na 1000 obyvatel, dochází každý rok k poklesu. V roce 2017 činila porodnost 7,6 novorozenců na 1000 obyvatel. V loňském roce se narodilo jen asi 464 000 dětí, což způsobí, že se Itálie v následujících letech stane zemí s výrazně starší populací.

Tato akce nazvaná „Půda pro děti“ je zatím nabízena pouze manželským párům, nikoli registrovaným partnerům. Cizinci, kteří by se chtěli této iniciativy účastnit, musí mít nejméně 10 let trvalý pobyt v Itálii.

Pouze čas prozradí, zda bude tato nabídka úspěšná. Server The Local upozorňuje, že to neřeší další problémy způsobující, že mladí Italové odkládají početí dětí, jako je například nezaměstnanost, nedostatek státních příspěvků nebo péče o děti pracujících rodičů.

RC Monitor

Patriarcha Kirill, Rusko a Ukrajina

Ke vztahům v Pravoslavné církvi se vyjádřil religionista Zdeněk Vojtíšek následovně: „V hodnocení praktické Kirillovy církevní politiky, která úzce souvisí s politikou státní, mají pravoslavní křesťané u nás samozřejmě rozdílné názory. Patrně ale většina z nich Kirilla podporuje v jeho odporu k tomu, aby ukrajinská církev byla uznána jako samostatná (autokefální) a ukrajinského patriarchu Epifania vidí jako rozkolníka“. Rozkol vyvolalo nedávné sloučení tří ukrajinských pravoslavných církví v jednu národní. Ta se tak zbavila podřízenosti na ruské pravoslavné církvi a po více než 300 letech se stala nezávislou. Kirill si v dané věci postěžoval dopisem představitelům církví, včetně papeže Františka, následně i generálnímu tajemníku OSN Antóniu Guterresovi. Oproti němu odtržení odsouhlasil konstantinopolský patriarcha Bartoloměj, jenž je jedinou autoritou pro udělení samostatnosti církvi.

(-dleln)

Rusko chystá deportaci dvou amerických mormonů

Dva Američané spjatí s Církví Ježíše Krista svatých posledních dnů byli zadrženi při výuce angličtiny v kostele na jihu Ruska a podle právníka budou brzy deportováni zpět do Spojených států.

Rusko nepovoluje zahraničním misionářům v zemi evangelizovat, Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů (LDS) však trvá na tom, že oba Američané odpovídají definici „dobrovolníků“ a neporušují tak žádný zákon. Mluvčí LDS Eric Hawkins v prohlášení uvedl, že je rozhodnutím úřadů zadržet a deportovat dva Američany znepokojen. „I když jsme vděční za to, že jsou tito dva mladí lidé údajně v dobré kondici a je s nimi dobře zacházeno, jsme znepokojeni okolnostmi jejich zadržení,“ podotkl Hawkins podle Fox News.

V roce 2016 v Rusku prošlo „proti-misionářské“ opatření jako součást širšího zákona o boji proti terorismu. Opatření se zaměřuje na náboženské menšiny a působí ve prospěch vlivné pravoslavné církve. Asi rok poté, co zákon vešel v platnost, norská skupina Forum 18 zaznamenala 181 případů, kdy ruské úřady zákon použily k potlačení náboženských skupin. Jednalo se o protestanty, svědky Jehovovy, buddhisty, muslimy a členy Hare Krišny. Asi před měsícem ruský soud odsoudil dánského svědka Jehovova Dennise Christensena k šestiletému vězení, protože toto náboženské uskupení je v zemi považováno za extrémistické. Christensen byl zatčen při kázání v roce 2017. „Christensenův případ a zákroky proti svědkům Jehovovým porušují právo na svobodu náboženského vyznání, odpírají jim právo na uctívání a nemohou být ospravedlňovány jako nezbytná nebo přiměřená opatření k ochraně veřejné bezpečnosti nebo pořádku,“ uvedla organizace Human Rights Watch.

www.krestandnes.cz

V Birminghamu někdo poničil pět mešit

V anglickém Birminghamu někdo poničil pět mešit, na nichž rozbíjel okna. Pachatele ani motiv činu policie nezná. Na vyšetřování se však podílejí i experti na terorismus, informovaly dnes tiskové agentury, které připomínají, že vandalové řádili jen několik dní po teroristickém útoku na mešity v novozélandském městě Christchurch.

Místní obyvatelé mimo jiné líčili, že pozorovali jednoho muže, jak na jedné z mešit rozbíjí okenní tabule železnou palicí. Úřady předpokládají, že jednotlivé případy spolu souvisí.

Představitelé druhého nejlidnatějšího města v Británii zdůraznili, že v Birminghamu není místa pro nenávist vůči muslimům. Podobně se vyjádřil i britský ministr vnitra Sajid Javid, který útoky na twitteru označil za "hluboce znepokojující".

V novozélandském městě Christchurch zemřelo 15. března při střeleckém útoku na dvě mešity 50 lidí. Desítky dalších byly zraněny. Policie po činu zadržela australského pravicového extremismu, jemuž nyní hrozí doživotní vězení.

www.christnet.eu

Boží člověk má svítit jako světlo ve tmě

Dokončení ze str. 1

vzdálený a nevidí jej. Temnotou je v Bibli označováno zlo a síly zaměřené proti Bohu. Soumrak ale také jako mlha nebo hustý oblak zakrývá Stvořitele, aby svému stvoření zůstal skryt a aby jeho síla člověku neublížila. Tak si Boží lid představoval Boha, jehož podstata zůstala pro jejich zraky zahalena. Bylo to pro ně symbolem hrůzy z Boží svatosti a strachu z Božího soudu.

My se však na tyto symboly a jejich tehdejší vnímání zaměřujme spíše jako na obrazné vyjádření. Jako na absenci poznání, kdo je Bůh a jaká je vlastně jeho vůle s lidmi, kteří mu sice náleží, ale jsou mu nevěrní. Temnota a soumrak padá na lidi, kteří o Bohu slyšeli, ale nechtějí se ve svých životech řídit jeho slovem. Takoví tápou ve tmě, jejich život je bez cíle a jejich vzdor vůči Bohu se dotýká všech. Je to zdrojem neklidu a chaosu a působí to destrukci v mezilidských vztazích. Násilí, vraždy, legislativní bezmoc, mravní i náboženský úpadek. Jako by se svět blížil svému konci, řekl by někdo. Jakoby se tato častá a nezlomná bezradnost stávala naším údělem a něčím, co signalizuje druhý příchod Páně: Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře. Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. (L 21,25–26) Ale s tím se přece jako lidé živé víry nespokojíme. U něčeho takového nezůstaneme. Boží slovo přece nevypovídá jenom o tmě a soumraku, nýbrž se k nám obrací, aby nás povzbudilo. Tohle bylo a je hlavním smyslem každého proroctví, každé biblické zvěsti, která k nám zaznívá ze Slova Božího.

Tenkrát navrátivší se Izraelci z Babylonského zajetí zpět do své země a Jeruzaléma se museli potýkat s různě komplikovanými překážkami, které je připravovaly o naději na zlepšení situace. Realita v místě se ukázala být mnohem složitější, než si dokázali představit. Dostavilo se zklamání, únava a rezignace víry. Proto bylo třeba tento skleslý Boží lid znovu povzbudit. K tomu směřují slova proroka: povstaň, rozjasni se. Vzpřim se a postav se na odpor tomu, co tě skličuje. Povstaň jako svědek a rozhodně čiň, co slyšíš od svého Boha. Povstaň a uchop se Boží moci. Jde zde o povzbuzení k nabytí nové důvěry v Boží věrnost a jeho moc. Každý jsme si prošli a třeba nás to ještě čeká, duchovní únavou, či ochablostí. Každý někdy čekáme, kdy do tmy a soumraku našich zklamání, vnitřní rezignace, takřka do úplné bezradostnosti, zazáří světlo Boží moci, dobroty a lásky. Žádná tma však není tak hustá, aby ji nemohl prozářit Hospodin.

Pán Bůh nikdy nepřestal a nepřestává pečovat o svůj lid. Ví o jeho těžkém údělu a povzbuzuje jej svým slovem. Naděje má podobu světla. Člověk, který kráčí ve tmě neznámou krajinou a může si svítit na cestu, sice nevidí na konec této cesty, ale to světlo mu pomáhá jít dál a dojít až k cíli. A toto světlo, naděje od Boha provází Boží lid ve tmě a je zde též pro nevěřící. Boží člověk může a má svítit jako světlo ve tmě slovy a činy druhým na cestu jejich života. Pán Bůh se ujímá celého světa, ne jen svého lidu. Všichni putujeme do Nového Jeruzaléma, nikdo není vyřazen. Paprskem nového světla, prosvěcujícího temnoty všech oblastí lidského života, je pro nás Ježíš Kristus, Pán a Spasitel. Vlastnosti Hospodina popisované jako světlo, tento obraz, nás uvádějí do novozákonního poselství o Pánu Ježíši, který sám o sobě říká: Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života. (J 8,12)

On je to světlo, které jedině může osvítit všechny temnoty a soumraky, všech nás jako jednotlivců, v osobních životech a ve všech zápasech víry. Pán Ježíš je světlo, které nikomu nikdy nezhasne. On svým slovem osvěcuje všechny situace lidských životů. Vstupuje do nich, aby je osvěcoval, vysvobozoval a vedl k cíli. V Kristu je naděje, že se svět neutopí a nezničí. V něm máme záruky, že v žádné situaci, která by se nám mohla zdát bezradná, nebudeme sami. My nezměníme svět, ale můžeme uprostřed tohoto světa žít v poznání Boha, ve víře v jeho milostivou pomoc, vysvobození a v konečnou spásu. Odevzdejme se proto cele Ježíši Kristu, jděme za ním, následujme jej. Tím budeme mít světlo i v nejhustší tmě a mlze, které možná zahalují náš svět.

Podle prof. Jána Liguše upravil a napsal:
Dušan Ehmig, Dvakačovice

Osudy

V rozhlasovém pořadu stanice Vltava „Osudy“ jsem nedávno poslouchala povídání jednoho našeho předního architekta.

Jsem vděčna že nám Vltava v tomto pořadu umožňuje nahlédnout do životů řady významných českých osobností. Stejně tak jsem vděčna za její přenosy bohoslužeb, promluvy Petra Vaďury a jeho hostů a další pořady. Zprostředkovává nám zajímavou hudbu, literaturu, pestré myšlenky, postřehy i názory. V pořadu „Osudy“ je to vždy rozhovor, povídání oslovené osobnosti, autorský monolog. Co řekne, si dotyčný rozhodne sám.

Závěrečný díl „Osudů“ zmiňovaného architekta byl pronesen důrazně a velmi emotivně. Dalo by se říci málem aktivisticky. Skálopevně. Šlo o poslední věci člověka – smrt. Tento námět si pan architekt přímo vyprosil a podmínil jím i vysílání ostatních čtyř dílů celého svého povídání. Bylo vidět jak to má to promyšlené. Zapáleně hovořil. Ano, nikomu z nás není realita smrti příjemná. Vyhýbáme se na ni myslet, nemocné a staré lidi neradi vidíme, smrt oddalujeme, schováváme do stěn nemocnic, hospiců a podobných zařízení. Ne tak třeba v Indii, tam lidé spí často na ulicích a když zemřou, zůstanou tam ležet a nikdo se tomu nediví. Život pokračuje. Dle místních se nebožtík převtělí do jiné bytosti, třeba kozy byl-li zlý, nebo krásné ženy byl-li dobrý. Narodit se znovu jako krásná žena, to bych si přál a náležitě bych to využil, nechal se slyšet autor. A pokračoval: Jenom se nedostat do nebe. Co bych tam dělal? Lítal s anděly? Než takovou nudu, to bych raději byl v pekle. Křesťanství to má nalajnované velmi jednostranně a nesvobodně, příčí se mi to. Po životě odměna, nebo trest. Co to je? To zcela odmítám. Hřích? Nesmysl. Chci svobodu a jsem svobodný člověk. Sebevražda není hříchem. Kdy ze světa odejdu, si rozhodnu sám a způsob, jakým se rozloučím s pozůstalými, bude také dle mé volby. Žádné nesmyslné prodlužování života, žádné hadičky. Všude to mám napsané, prostě eutanázie. Tak to bude svobodné, důstojné, hodné velikosti člověka…zaznívalo z radia. Křesťanská víra a postoje se posluchačům předkládaly v odsuzujících, dehonestujících slovech. Něco jako slabost, omyl, nesvoboda, nudné nebe.

V Bibli je o nebi a posmrtném životě málo informací. Slovo nebe a slovo ráj budí obvykle různé představy, někdy i infantilní. Mnohý z nás si tam třeba bude promítat své libůstky. A tak slyšíme že někdo odešel do hereckého nebe, nebo nebe fotografů, spisovatelů, komi-

Pokračování na str. 3

K smutnému výročí

15. března 1939 obsadil wehrmacht a další složky nacistického Německa to, čemu nacisté říkali Rest-Tschechei.

Josef Mašín chtěl vyhodit Ruzyňská kasárna do vzduchu, ale ostatní důstojníci mu v tom zabránili.

Augustin Vološin se stal na tři dny prezidentem Karpatské Ukrajiny, Rudolf Beran na chvíli usnul v pracovně, protože vláda zasedala do rána.

Jan Uprka a Josef Vávra - Stařík vydali v Hroznové Lhotě prohlášení, ve kterém jako moravští Slováci požadovali připojení Slovácka ke Slovensku, v Moravské Ostravě založil Jakub Niemczyk Fašistické gardy, Adolf Hitler se podíval z okna Pražského Hradu a pak se vrátil ke sklence mátového čaje.

Advokátní komora pro Čechy se usnesla, že zastaví výkon advokátní praxe advokátům židovského původu. Při určování kdo je žid se řídila Norimberskými zákony.

Vedení Svazu filmového průmyslu a obchodu podalo návrh na vyloučení neárijců z výboru Svazu.

V noci na 16. března byla místními moravskými fašisty a německými nacisty vypálena synagoga v Olomouci.

Zdroj: facebook Jiřího Padevěta

Památce statečných duchovních Jaromíra Klimeckého a Ladislava Krále 22

Dokončení

Tam bylo hodně špíny, hmyzu a podezřelých lidí, takže ses bál i boty na noc zout. V Dachau nás svlékli, ostřihali, lysolem popálili a směšně oblečené ubytovali na karanténním bloku. Do místnosti tak asi pro 50 lidí nacpali nás ke 200 různého stáří a všech evropských národností: nás Čechů bylo jen 15. Nebylo místo u stolu a ni na slamnících. Při jídle se stálo, spalo se na mezilůžku. Nejhorší bylo, že nás kromě jídla a spaní vyháněli ven na mráz. Chlapci ne zcela oblečení a nedoživení hynuli.

O sobotách znělo po táboře: ‚Přijeli Češi z Terezína!' Tak přišli o té naší sobotě staří vězňové z volných pracovních bloků. Každý měl známé, chtěl o nich vědět. Kousek chleba ze svého mála tajně prostrčil drátěným plotem, i cigaretu. Já jsem byl šťasten, že jsem na kněžském bloku našel dobrého známého Václava Vyšohlída, faráře z Klatov. Byl vězněn od počátku války, proto se v mnohém vyznal a uměl pomoci.

Na Vánoce zorganizoval Václav Vyšohlíd pomoc pro ty, kdo přišli. Poslal Pepíčka Kosa, kaplana z Kolína, aby nás Čechy spočítal. Přinesl potom chléb, sebraný na českém a na kněžském bloku a nakázal jej rozdělit. Každému se ho dostalo ‚na deko' správně; byl to jen chléb a bylo ho málo, ale i za to jsme byli vděčni. Tak jsme o Štědrém večeru hodovali, drobečky se stolu smetali a do úst sypali.

Gestapáci na nás toho večera neměli kdy, byli u večeře pohromadě s rodinami. Proto byla vězňům prodloužena večerka. Zvenku nám prostrčili zelenou větvičku, my jsme si ji pěkně zasadili, okrášlili a začali prozpěvovat vánoční zpěvy. My Češi jsme jich uměli dost. Jenom verše na pokračování po zkušenosti z prádelny v Terezíně jsme si zachytili na papír. Němci zpívat nechtěli, Rusové vánoční nezpívali, Francouz a Talián sólově zpívali tklivou serenádu. Zato Poláci jich uměli hodně.

Toho večera jsme si šli lehnout později než jindy. Při zavřených očích se to lépe vzpomínalo na domov, co a jak tam. I s těmi okolo jsi cítil, že jsou v myšlenkách u svých doma. Při zpěvu koled naše tváře zjihly, při vzpomínce na zrozeného Vykupitele jsme byli utvrzeni ve víře a naději. Toho večera snad nebylo nikomu ublíženo. Lepší stránka člověka se projevila.

Ráno nás budili o hodinu později. Nabírali jsme si zase černou neslazenou vodu k snídani. Každý měl od včerejška ve skřínce schovaný zbyteček chleba. Hledal jsem svůj, nebyl tam. O Svaté noci jej hladový hladovému ukradl."

Ladislav Král *(otištěno v Českém zápase č. 51–52, roč. 1948)*

Zpráva Okresního oddělení ministerstva vnitra Beroun

4. října 1955 *„Na základě Vašeho dožádání ve věci případného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody odsouzeného Ladislava Krále, narozeného 12. 9. 1902 v Hodslavicích, posledně bytem Beroun, sděluji: Osoba odsouzeného Ladislava Krále jest mezi pracujícími Berouna známa jako reakční živel, který se v žádném případě neztotožňuje s dnešním lidově demokratickým zřízením. V celém jeho případě, pro který byl odsouzen, si plně zasluhuje odpykání celé délky trestu. Současně sděluji, že Ladislav Král probíhá v akci v souvislosti s osobou, která je zdejším okresním oddělením ministerstva vnitra rozpracovávána a je dosud na svobodě. Tudíž i z těchto důvodů není propuštění odsouzeného Ladislava Krále žádoucí."*

Náčelník okresního oddělení MV (npor. Hejda)

Místopřísežné prohlášení římskokatolického kněze Antonína Nedbala

Batelov 2. ledna 1969

„Jako bývalý spoluvězeň faráře Církve československé Ladislava Krále, s nímž jsem byl ubytován na téže vězeňské cele na Mírově, potvrzuji, že jmenovaný byl dne 8. července 1955 postižen ictem, krvácením do mozku a částečným ochrnutím. Byl odnesen do vězeňské nemocnice na Mírově, kde ležel asi čtyři měsíce a pak byl až do konce vazby práce neschopen. Ladislav Král, narozený 1902 v Hodslavicích, okres Nový Jičín, byl v době zatčení farářem Církve československé v Berouně."

Antonín Nedbal (duchovní)

Prameny:

Archiv bezpečnostních složek
Archiv Marty Kadečkové
Archiv Martina Jindry
Archiv Sboru Českobratrské církve evangelické v Berouně, Sborová kronika, zápisky Jaromíra Klimeckého 1934 – 1940 a část fotografií
Archiv Sboru Českobratrské církve evangelické v Rokycanech, fotografie a další texty
Dopis Věry Klimecké z 6. května 2018, doplněný o další fotografie
Fotoalbum farnosti Církve československé husitské v Berouně
JINDRA, Martin: Sáhnout si do ran tohoto světa. Perzekuce a rezistence Církve československé (husitské) v letech 1938–1945. ÚSTR – CČSH, Praha 2017
Kolektiv autorů, Prošli jsme v jeho síle, Kalich 2003
Národní archiv
Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické, Archivní fond Synodní rady ČCE, Osobní spis Klimecký Jaromír
Ústřední archiv a muzeum Církve československé husitské

Martin Jindra a Mikuláš Vymětal

K diskusi

Čemu věřil Darwin

Představme si letadlo Boeing 747 na letištní ploše. O jeho vzniku můžeme uvažovat dvojím způsobem: Buď se vyvinulo samo od sebe, anebo se za ním skrývá plán a inteligence člověka. Absurdní příklad? S živým světem je to totiž podobné: Buď je výsledkem neosobních, náhodných sil přírody, anebo za ním můžeme tušit úmysl a inteligenci Stvořitele (Ř 1,20; Žd 3,4). Evoluce je primárně ideologický koncept (nezaměňovat s konceptem vědy) a ten je s biblickým principem stvoření neslučitelný. To je také v základu kritické pozice (nikoli „nenávisti") „fundamentalistických křesťanů" (H. Bastlová, ET-KJ 7-8/2019). Darwin byl skutečně agnostik, Bibli za zjevené Boží slovo nepovažoval. V tomto ohledu můžeme odkázat na knížku Joachima Krause Was Charles Darwin geglaubt hat (Čemu věřil Darwin, 2012). V dopise americkému botanikovi Asa Grayovi např. napsal (1861): „Pokud jsem se zmýlil v hodnocení významu přírodního výběru, což ale ani zdaleka nepřipouštím, tak jsem alespoň – jak doufám – podstatnou měrou přispěl k překonání dogmatu o speciálním stvoření." Skutečně se zmýlil, a proto je jeho teorie i dnes – 160 let od vydání jeho knihy (1859) – předmětem sporů nejen mezi křesťany, ale i předmětem trvalé diskuse mezi vědci. Hlavním důvodem je, že když pátráme po původu biosféry, tak zjišťujeme, že vykazuje rysy, které ukazují směrem ke skryté inteligenci. Naznačme si ve stručnosti, o co se zhruba jedná:

1. Výsledky takových exaktních věd, jako je makromolekulární chemie, biochemie či teorie informace vedou k závěru, že vznik složitých, vysoce sofistikovaných struktur živého světa není možné vysvětlit samovolnými přírodními procesy. Známý americký biochemik Dr. Behe píše, jak ho ohromil sofistikovaný svět živé buňky: „To není náhodný shluk nějakých součástí, to je vyprojektováno!"
2. Louis Pasteur svého času vyvrátil teorii samoplození, když kolem roku 1862 důmyslnými experimenty prokázal, že život vzniká jen ze života. Evoluce se svým tvrzením o abiogenezi (vzniku života z neživé hmoty) dostává s tímto bezpečným poznáním vědy do zásadního rozporu.
3. Molekula DNA obsahuje genetickou informaci, biochemie buňky je světem složitých, informačně řízených molekulárních procesů. Vysvětlovat to nějakou samoorganizací hmoty, nahodilými přírodními procesy, je totéž jako vyprávět dětem pohádky; s realitou to nemá nic společného.
4. Nový biologický druh může vzniknout jedině zásadní, cílenou reorganizací genomu, jejímž výsledkem je vznik odlišného tělního plánu nového organismu. Něco takového předpokládané evoluční mechanismy (nejen ten Darwinův), které jsou slepé a nesledují žádný cíl, nemohou zajistit.

Závěrem tedy: Z ideologického i metodického hlediska je evoluce antitezí stvoření. „Evoluce" je nepostradatelným nástrojem sekulárního, naturalistického vidění světa, které neuznává žádnou transcendenci. Obdobným základním pojmem biblického teismu je „stvoření", které vypovídá o skryté, transcendentní dimenzi reality. Když přemýšlíme o vzniku vesmíru a Země, o původu života a člověka, či o vzniku složitého světa buňky, máme všechny důvody – biblické i přírodovědecké – abychom za tím vším spatřovali působení skrytého, mocného Stvořitele.

Josef Potoček

Osudy

Dokončení ze str. 1

ků, fotbalistů apod. Nebe, peklo, ráj, to není jen stejnojmenná dětská hra, to jsou pojmy zahalené dosud tajemstvím.

Je bezpočet filmů které líčí, nebo budou ještě líčit domnělé nebe. Křesťan je však bude brát spíše s nadhledem. Spoléhá se více na to, že ví, komu uvěřil.

„Dnes budeš se mnou v ráji", řekl nečekaně Kristus na kříži lotru po pravici. Nešťastný zločinec v něho, na poslední chvíli svého pozemského života, uvěřil. Navzdory veškeré realitě popraviště, prokázal svoji víru a přiznal svoji vinu i oprávněnost odplaty za svůj hřích. Poprosil umírajícího Ježíše: „Rozpomeň se, Pane, na mne, až přijdeš do svého nebeského království..."

Poprosil toho, o němž čteme: Nikdo nemá větší lásku k člověku, než ten, kdo za něj položí život.

O Velikonocích si tuto realitu každoročně připomínáme. A nejen o Velikonocích.

Všichni jsme, nebo jsme byli marnotratní synové a dcery. Bereme boží dary plnými hrstmi a na Dárce nevzpomeneme. Dává to přece příroda. Tu obdivujeme, nad tou žasneme. Adorujeme stvoření a ne Stvořitele. To, co máme, jsme si přece také vydobyli vlastníma rukama.

Dotěrné otázky po smyslu života pokládáme za nedůležité, protože těžko zodpověditelné.

Správnou odpověď nechceme připustit. Raději se ani neptáme. Co kdyby to, čemu říkáme „Něco"nad námi, po nás i něco chtělo?

Je veliká milost, když člověk ještě zavčasu prohlédne tak jako marnotratný syn, když klesl na dno. On ve světě všechno poznal a prohýřil, všechny dary spotřeboval a až mu nic nezbylo, šel do sebe. Když někomu z nás zůstane hrdost a vzdor, patrně mu ještě těch božích darů zbývá dost a dost. Skutečné dno je v nedohlednu, zlomení pýchy ještě nepřišlo, pokora a vděčnost absentuje. Někdy se také nekoná vůbec. Byla nám dána svoboda, můžeme svobodně rozhodnout, co zvolíme, nikdo nás k ničemu nenutí. Tuto věc si každý řešíme sám. Pravdou však zůstává, že Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost. Jde o důležité poznání, protože čiré zlo, kde Bůh chybí, je právě pravé peklo. Vybrat si peklo, znamená vybrat si toto a s tím odloučenost od Boha a dobra. Dobro přece chceme pro sebe i své nejbližší a po lásce prahne každá lidská bytost.

Milujeme-li, je nám blaženě, nenávidíme-li, není nám vůbec dobře. Životní zkušenosti nehovoří jinak. Již zde na světě poznáváme, že čas s milovanou bytostí utíká rychle a je plný radosti. Chtěli bychom jej prodloužit, aby trval věčně. O nudě se nedá vůbec hovořit. Být s milovaným, být s milovanou, být s milovanými... to je krása.

Miluj Boha z celého srdce a svého bližního miluj jako sebe samého, nabádá nás v kostce první přikázání. Je zároveň jak přikázáním, tak i prvním návodem ke svobodě. Imperativ „budeš milovat" můžeme totiž zároveň číst jako způsob oznamovací. Ty už budeš prostě takový, láska bude tvým poznávacím znamením.

„ Miluješ mne? " ptá se Pán Ježíš učedníka Petra. Ptá se i nás.

A my přitakáme a v srdci cítíme hřejivý a blažený cit. V Pánově blízkosti je nám dobře. Nevyměnili bychom to za žádný světský piedestal, za žádnou sebestřednou oslavu, či moc a slávu.

Být v nebi znamená být s láskou. Náš Bůh je Láska. To jsme již poznali a poznáváme pořád. Je na co se těšit, pane architekte.

Marie Plotěná

Půstování

Někdy se zamýšlím nad tím, zda v minulosti byli lidé o hodně víc příkladní věřící než dnes, co se týče půstu. Dříve jsem se domníval, že středověký člověk určitě půstoval jak otec Scholastik, tedy nejedl, nepil, nestoudné myšlenky zaháněl a v pravé zbožnosti se cvičil. Jenomže pak mne trklo několik možných souvislostí. Především obecně platí, že lidé jsou stále stejní, myšleno hříšní. Též je pravděpodobné, že přísný půst dokázal jen málokdo dodržovat. A jak by také ne. Těžká práce na poli či ve chlévě, drsný život, války, nemoci, hladomory, to všechno odpírání si stravy moc nenahrávalo. Ostatně, stačí si přečíst dobové církevní předpisy, které více než kdo musí hovoří o tom, kdo půst dodržovat nemusí, např. těhotné ženy, děti, nemocní, těžce pracující, apod.

Jak známo, půst se nikdy nedržel v neděli, protože ta je dnem vzkříšení Páně, tedy tím největším svátkem křesťanů. A když už se půst držel nějaké delší období, mohla být praxe třeba jen jednou týdně, zpravidla v pátek. A rozhodně nebylo povinné hladovět, často se jen nejedlo maso, ale třeba ryby jíst šlo, protože to podle Bible přece není maso! Masem se přece myslí hlavně hovězí nebo skopové. Toto pojetí se mohlo v Čechách odrazit v našem kapru na Štědrý den jako odraz půstu před Hodem Božím Vánočním.

Jde spekulovat, do jaké míry půst vynucoval materiální nedostatek. Po zimě toho jistě ve spíži už moc nezůstávalo, a proto bylo nutné šetřit a vyčkat až se narodí z jara jehňátka, kůzlátka či telátka. Samice bývaly v tomto období březí a tudíž je byla škoda zabít. Navíc člověk potřebuje v životě nějaký řád. Pán Bůh má svůj čas jak na uskromnění se, tak i na hodování. Jaký smysl by mělo, kdyby člověk půstoval pořád a nikdy si neužil? Nebo naopak, kdyby se každý den přecpával jídlem až k prasknutí? Tuším, že za týden by mu z toho nebylo dobře. Myslím, že je tedy dobře, když církev se v určitém čase kaje a v jiném raduje. Navíc hodování je často spojeno s oslavou Pána.

Osobně chápu půst jako období, kdy se alespoň snažím si odepřít něco, co nutně nepotřebuji. Přiznám se, že se mi to často nedaří. Nehladovím, potřebuji se najíst, ale už nepotřebuji ke kafíčku dortík. To už není nutné, to je mls, nicméně někdy vás to stejně zláká, zvláště pokud vám ho někdo ochotně nabídne. Stejně tak nepovažuji za úplně ideální, když se jde v období půstu tancovat na ples. Ale když má třeba dcera maturiťák, řekněte ne. Půstovat bývá těžké až se zdá, že je to něco jako duchovní cvičení v sebeovládání se či v pokoře Bohu. Aneb jakmile si přikážete něco nepřestoupit, objeví se pokušení a začíná s ním boj. Pán Ježíš na poušti obstál, ale co my?

Ivo Kraus

Smrtonosný

Život je nejkrásnější dar, jaký nám byl dán, a přesto je smrtonosný, vždyť nebýt života, není ani smrti, život je cesta ke světlu a smrt jen stěna temná, za níž tušíme bránu nekonečna, protože o smrti, dokud žijeme, pranic nevíme, proto se ani já nebudu víc rozepisovat, jen tolik chci říct, že mě celá léta vrtalo hlavou, jak to bylo s Mojžíšem, který napsal pět knih bible a v té poslední popisuje vlastní smrt tak věcně a nezaujatě, až z toho vzniklo podezření, že autorem té páté knihy Mojžíš není, že byla dopsána mnohem později.

Tohle vysvětlení mě ale příliš neuspokojilo. Snad by nedalo pozdějším pisatelům tolik práce, aby v biblické redakci, kde vydávali za autora samotného Mojžíše, upravili i zprávu o jeho smrti tak, aby čtenáře nebila příliš do očí; tolik vtipu a důmyslu jistě tehdy měli a přesto žádné korektury nedělali, a tak mi nezbývá než konstatovat, že dodnes čteme v závěru Páté knihy Mojžíšovy – I umřel Mojžíš, služebník Hospodinův, v zemi Moábské… naproti Betfegor, a žádný nezvěděl o hrobu jeho až do tohoto dne – pak jsem ale zjistil, že nejsem zdaleka první, komu autorství Pentateuchu vrtalo hlavou, mnozí přede mnou nad poslední kapitolou Deuteronomia mudrovali, a tak už podle rabi Jehudy napsal Mojžíš celý text, avšak vyjma vylíčení vlastní smrti, tu prý zaznamenal až nástupce Jozue, ovšem podle rabi Šimona to bylo tak, že Bůh diktoval Mojžíšovi knihu až do konce a Mojžíš s pláčem zapisoval.

Verze rabi Šimona mi vyrazila dech a dodnes nad ní přemýšlím, protože vím, že smrt patří k životu, stejně jako narození, že od chvíle, kdy se narodíme, už stárneme a umíráme, že smrt by měla být vposledku klidným přitakáním, láskyplným rozloučením s bližními i se světem, že ve smrti by neměla vězet stopa děsu nebo tragédie, vždyť přece víme, že každým nádechem se smrti přiblížíme, proto s rabi Šimonem vidím Mojžíše, jak zapisuje text o vlastní smrti na hoře Nebo, tam na vrcholu Pisgy, jak píše a pláče nad svým osudem, jak ale pozorně a tiše naslouchá Boží vůli, abychom se jednou i my zamysleli, zalistovali v té knize, dovtípili se a přijali smrt v její tíze a v slzách smíření vešli do brány nekonečna, přátelé tak tajuplného bydlení, z něhož pramení naše spasení, a láska věčná.

Jan Schwarz
(z knihy Tajemné dveře do domu Bible

Šokující důvod odmítnutí azylu

Vedoucí představitelé církve jsou v šoku z dopisu od britského ministerstva, který zpochybňuje náboženské přesvědčení křesťanského žadatele z Íránu o azyl.

Nathan Stevens zveřejnil dopis, který obdržel íránský státní příslušník – konvertita ke křesťanství z islámu, který v roce 2016 požádal o azyl v Británii. O jeho případu informuje stránka CRUX.

Žadatel sdělil ministerstvu vnitra, že jedním z důvodů, proč se obrátil ke křesťanství, bylo to, že náboženství je mírumilovnější než islám.

V dopise s odmítnutím azylu ministerstvo vnitra uvedlo několik veršů z Bible, které dokazují, že křesťanství nebylo mírumilovné, včetně veršů z Exodu a Levitica nebo z knihy Zjevení.

„Tyto příklady jsou v rozporu s vaším tvrzením, že jste konvertoval ke křesťanství poté, co jste zjistil, že je to mírumilovné náboženství na rozdíl od islámu, který obsahuje násilí," píše se v dopisu.

Chcete-li požádat o azyl ve Velké Británii, musíte mít „opodstatněný strach" z pronásledování z náboženských důvodů, politického názoru nebo členství v určité sociální skupině.

Konverze je v Íránu trestným činem a ti, kteří opouštějí islám, čelí tres-tu smrti, dodává portál CRUX.

Zdroje uvádějí, že více než 150 křesťanů bylo v Íránu zadrženo teprve v prosinci 2018. Křesťanské organizace vyjádřily „hluboké znepokojení nad rozsudky" pro křesťany, ke kterým došlo při poslední kampani.

V lednu dvěma íránským křesťanům soud nařídil vzdát se své křesťanské víry, aby na oplátku získali svobodu, ale oni to odmítli udělat. Organizace Christian Solidarity Worldwide (CSW) uvedla, že při slyšení v Teheránu křesťanům Sahebu Fadaie a Fatemehu Bakhteri řekli soudcové Hassan Babaeeho a Ahmad Zargara, aby se vzdali svého náboženství. Věřící, kteří odmítli vyhovět, byli odsouzeni za „šíření propagandy proti režimu" a čekají na slyšení svého konečného verdiktu. V září byl Fadaie odsouzen k 18 měsícům ve vězení, zatímco Bakhteri byl odsouzen k jednomu roku.

Výkonný ředitel organizace (CSW) Mervyn Thomas tvrdí, že kriminalizace přesvědčení Fadaie a Bakhteri je proti jejich právu na náboženskou svobodu. „Je to nepřijatelný požadavek od soudců Babaee a Zargara, aby se Fadaie a Bakhteri zřekli své víry."

podle www.krestandnes.cz

„Ano, mnoho se změnilo, ale lidé zůstávají stejní, jenomže teď víme líp, kdo je kdo. Kdo je slušný, byl slušný vždycky, kdo byl věrný, je věrný i teď. Kdo se točí s větrem, točil se s větrem i dřív, kdo myslí, že teď přišla jeho chvíle, myslel vždycky jen na sebe. Nikdo se nestává přeběhlíkem, kdo jím nebyl vždycky, kdo mění víru, nemá žádnou... Národ nepředěláš, ledaže bys měl na to staletí, jenom davy můžeš vést dnes tak a zítra tak. Kdo nenávidí, měl v sobě tu nenávist vždycky, kde by se v něm tak najednou vzala! Kdo sloužil, bude sloužit dál, kdo chtěl dobré, bude zase chtít dobré. Ani vůle se nemění. Nedívej se do tváře, která se změnila, nikdo se nestane krásnějším tím, že změnil tvář. Tvrdá zkouška je i tvrdé poznání. Budoucí foliant našich dějin o této době bude mít jeden podtitul: Kdo byl kdo. I dobrá paměť patří k těm stálým věcem, jichž je a bude třeba."

Karel Čapek

Otevření vatikánských archivů k období druhé světové války

V souvislosti s 80. výročím zvolení Eugenia Pacelliho papežem Piem XII. dne 2. března 1939 se papež František rozhodl zveřejnit materiály vatikánských archivů pro celé období jeho pontifikátu v letech 1939–1958. Jedná se tak o cenné materiály z druhé světové války i první fáze studené války, které dnes patří mezi nejvýznamnější a nejdestruktivnější konflikty 20. století. Papež František slíbil jejich zpřístupnění v březnu 2020 poté, co vyslechl názor svých nejbližších spolupracovníků, v poklidném duchu a důvěře, s jistotou, že seriózní a objektivní historické bádání dokáže ocenit postavu Pia XII. ve správném světle. Jejich inventarizace je připravována již od pontifikátu papeže Benedikta XVI. v roce 2006. Vatikán je připraven zpřístupnit dokumenty, které by vrhaly světlo jak na jedno z nejchmurnějších a nejtemnějších období 20. století, tak na osobnost Pia XII. Právě zmíněný pontifik, který více než deset let po první světové válce působil jako vatikánský diplomat v Německu a následně ve 30. letech 20. století jako státní sekretář Svatého stolce, bývá veřejností neprávem považován za kontroverzní postavu moderních papežských dějin. Třebaže byl až do své smrti na konci 50. let přijímán všeobecně pozitivně, a to nejen katolíky, nýbrž i židy, sovětská propaganda jeho význam zpochybňovala od konce druhé světové války. Příčinou byl pravděpodobně Piův antikomunismus i mocenské ambice východního bloku v době nastupující studené války. Do obecnějšího povědomí veřejnosti proniklo zejména dílo z pera německého dramatika a levicového intelektuála Rolfa Hochhutha, jež neslo název Náměstek (1963). V této divadelní hře autor tvrdě zaútočil na katolickou církev a její hlavu Pia XII., který se již nemohl bránit, a obvinil je z nečinnosti ve vztahu k Židům za druhé světové války. Třebaže dnes víme, že R. Hochhuth sepsal své dílo na objednávku sovětské tajné služby KGB, která měla zájem na kompromitaci antikomunistického papeže, dodnes tato kniha rozděluje veřejnost včetně historiků na dva protichůdné tábory – jeden zdůrazňuje jeho svatost, druhý jeho kompromitaci s nacismem.

Vatikánské archivy v Římě patří se svými 85 kilometry archiválií mezi nejvýznamnější světové archivní instituce. Shromažďují, uchovávají, evidují, zpracovávají a zpřístupňují veřejnosti písemnou produkci Svatého stolce. Za počátek existence vatikánského archivu je sice považován rok 1612 v období pontifikátu papeže Pavla V., jistá úložna římské církve je doložena již ve 4. století; nejstarší uchované materiály archivu se datují do konce 12. století. V roce 1630 se archiv trvale oddělil od vatikánské knihovny. Odborné veřejnosti se poprvé otevřel v 19. století v době pontifikátu papeže Lva XIII., avšak již předtím zde bádal český historik František Palacký.

Na základě rozhodnutí emeritního papeže Benedikta XVI. jsou dosud odborné veřejnosti k dispozici fondy vatikánských archivů, přístupné do února 1939. Nyní k nim přibyde téměř dalších dvacet let archiválií 40. a 50. let 20. století mimořádně dynamické doby.

Pro domácí historiky tak jistě budou zajímavé dokumenty k období protektorátu Čechy a Morava (1939–1945), Třetí Československé republiky (1945–1948) i nastupujícího komunistického režimu (po roce 1948).

Historici tak budou díky stovkám fasciklů přístupných fondů, např. Tajnému vatikánskému archivu, Historickému archivu státního sekretariátu Svatého stolce, Historickému archivu Kongregace pro evangelizaci národů, Historickému archivu Kongregace pro východní církve atd., moci lépe studovat zahraniční i vnitřní politiku Svatého stolce v kontextu společenského vývoje do konce pontifikátu Pia XII. v říjnu 1958.

Marek Šmíd
www.christnet.eu
foto: Wikipedie

Autor je historik a teolog, učí na KTF UK v Praze.

Obří socha Krista namísto Lenina?

Správa Vladivostoku zvažuje vztyčení sochy Ježíše Krista, která se má výškou přes 38 metrů vyrovnat dominantě brazilského Ria de Janera. Socha má stanout na vrcholku nad východoruskou metropolí, s tváří obrácenou k východu.

Během sovětské éry měly místní úřady v plánu na místě vystavět sochu Vladimíra Lenina, jejíž výška měla dosahovat zhruba třiceti metrů. Vedlejší pahorek byl vyhrazen jeho nástupci, Josifu Stalinovi.

Kvůli technickým potížím byla ale stavba monumentu několikrát odložena a roku 1990 se od ní upustilo úplně.

Plány na velkorysou stavbu se však opět vynořily, namísto sovětského vůdce by ale měl nad městem rozevřít náruč Ježíš Kristus. Iniciátorem projektu je pravoslavná organizace Vyatsky Posad, která je ve spojení s blízkým poradcem moskevského patriarchy, mnichem Iliou. Zástupci této organizace se o soše na svých stránkách vyjádřili jako o „symbolu jednoty ruského národa", žehnajícímu lodím připlouvajícím a odplouvajícím z vladivostockého přístavu. Tato prezentace projektu ale byla z blíže neupřesněných příčin z jejich webu stažena.

Gennady Tsurkov, vedoucí společnosti, se v rozhovoru pro ruskou stanici Govorit Moskva zmínil o úloze, kterou v plánování stavby sehrál mnich Ilia. „Má opravdu zájem na tom, aby se socha Ježíše Krista jakožto ochránce Ruska tyčila na našem východě. Říká, že potřebujeme, aby naše socha byla vyšší než ta v Riu." Socha, která má sama mít stejnou výšku jako slavný Kristus Spasitel, by měla stát ještě na třicetimetrovém podstavci, díky němuž by svůj brazilský protějšek značně převýšila.

Sochu by podle Tsurkova měli financovat soukromí sponzoři, celková suma ale ještě není vyčíslena. Kromě monumentu samotného se uvažuje také o výstavbě malé kaple, ve které by poutníci měli možnost zapálit svíčku.

Socha má v neposlední řadě také symbolický význam, poukazuje na přeměnu z ateistického Sovětského Svazu v zemi, v níž se většina obyvatel alespoň oficiálně hlásí ke křesťanské víře.

Reakce veřejnosti na stavbu nejsou pouze pozitivní. Mnozí poukazují na fakt, že peníze na ni určené by mohly být použity pro lepší účely. Jiní se zase domnívají, že celý projekt by mohl být pouze zástěrkou pro praní špinavých peněz. Obhájci sochy však argumentují tím, že finanční prostředky na projekt vynakládají soukromníci, kteří by je v případě, že se projekt neuskuteční, zřejmě nepoužili na žádné veřejné účely.

Roman Lunkin, religionista z Ruské akademie věd v Moskvě, říká, že realizace projektu není vůbec jistá, jelikož celý koncept značně odporuje ruské pravoslavné tradici, a spíše odpovídá tradici římskokatolické. „V pravoslaví je sice zvyk vztyčování křížů, nikoliv však soch," říká. Dále dodává, že projekt má vzhledem k úzkému propojení Ruské pravoslavné církve a Kremlu i částečně politické pozadí. „Socha má sloužit jako určitý mezník, chránící naši vlast od východu." Za problematickou považuje i snahu o předstižení jihoamerické sochy, protože jde podle něj o špatně zvážený pokus o předvedení „ruské velikosti" zbytku světa.

Dingir info

Inzerce

Sbor ČCE Nový Jičín nabízí na faře pokoje k letní rekreaci. (Beskydy, Poodří, památky, hrady, zámky, cyklistika ...)
tel.:731 664 545, 732 638 517.

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2019

10. dubna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
17. dubna 2019

Z obsahu
Velikonoce

Poselství ke Květné neděli

„Shlédni ze svého svatého obydlí a požehnej svému lidu“
Dt 26,15

Milí přátelé,
co si vyprošujeme, když prosíme o Boží požehnání? Co sobě nebo druhým přejeme, když říkáme: „Přeji Ti hodně Božího požehnání“?
Pro mě je požehnání příslib dobra v mém životě. Otevřený prostor pro život a lásku. Možnost změny k lepšímu v nějaké těžké chvíli. Rozpletení zamotané situace a nový počátek. Dar shůry, který jsem v okamžiku svého prvního nadechnutí dostala a denně dostávám, aniž bych si ho zasloužila nějakými svými mimořádnými vlastnostmi, zbožností nebo vzorným životem. Je to Cosi, bez čeho vím, že se neobejdu.
Požehnání je pro mě ale taky Někdo. Ježíš, ten „Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově“. Vjíždí na oslátku do hradeb Jeruzaléma. Bůh už na nás nehledí ze svého svatého obydlí, ale přichází jako člověk přímo do hradeb našich měst, rodin i srdcí. Požehnání je tady. Žije s námi naše všední životy, je nám nablízku. Jako člověka Boha tenhle příchod bolí. Prožije bolest fyzickou i psychickou, opuštěnost, hrůzu umírání i samotnou smrt.
Když si představím Ježíšův kříž, na kterém zemřel, vidím jeho rozpřažené ruce. Ty ruce žehnají. Jakoby objímají naši bolest, naši samotu, umírání i smrt. Požehnání tedy není jen to, že se nám daří dobře. Požehnání je Blízkost, když se nám daří zle. Když dostáváme sílu tím těžkým projít. Byť v slzách a úzkostech. Ty rozpřažené ruce ale taky ukazují směrem ven, do světa. Na nouzi a utrpení lidí kolem nás. Jeho ruce nás zvou k soucitu, solidaritě a štědrosti. Ježíš zve, abychom se my sami stávali požehnáním pro druhé, byli blízko.
Myslím, že v tom je nakonec to největší Boží požehnání. Že si nebudeme jen užívat to, co máme a čím jsme byli obdarováni. Ale že z toho všeho dáme i potřebným.

Hana Ducho
farářka sboru ČCE Pardubice

Tradiční pouť na Květnou neděli v Jeruzalémě

Vy jste tělo Kristovo

„Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.“
1 K 12,27
„A tak…žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní a pokojní, Bůh lásky a pokoje bude s vámi.“
2 K 13,11

Milé sestry a milí bratři,
když nyní, už více jak dvanáct let na odpočinku, prohlížím a třídím svůj archiv za 60 let služby v církvi od roku 1958, docházím k závěru, že při tomto výročí ČCE bych měl svoji kazatelskou službu uzavřít. Po celou tu dobu mě inspirovaly nejen mudroslovné texty Starého zákona, bohaté texty čtyř evangelií, a velmi inspirativní myšlenky jednoho z největších křesťanských svědků a misionářů – apoštola Pavla. Však máme nejvíce jeho dopisů v Novém zákoně. K jeho pozoruhodným myšlenkám a výzvám se spolu s vámi obrátím i dnes. Je to jeho laskavé slovo na rozloučení. V jistém slova smyslu také i moje.
Od doby dohasínající antiky a nástupu křesťanství na scénu dějin nás dělí dvě tisíciletí. A v nich pohnuté dějiny křesťanství. Křesťanství rozděleného, žel až dodnes.
A přece, živé svědectví textů SZ, evangelií a burcující myšlenky apoštola Pavla nás stále provázejí a spojují i při stávajícím rozdělení. Poznáváme v nich inspiraci pro dnešek a jisté východisko pro budoucnost. Velice to potřebujeme, abychom se nedali uhranout falešnými proroky současnosti o nevyhnutelném střetu civilizací. Myšlenku vyslovil americký politolog a historik Samuel Huntington. Podobným názorem jej podpořil Japonec Fukujama s tvrzením, „lidstvo už došlo na konec dějin“. Nic nového už nemáme čekat. Prostě jen růst růstu, konzum všeho – a tak dokola.
Naštěstí dějiny lidstva nemá člověk

Pokračování na str. 2

Otvorenost mysle buduje dialog

Ako správca Rímskokatolíckej farnosti Kľak som 9. 9. 2018 odhalil pamätnú tabuľu svojmu dávnemu predchodcovi farárovi Rudolfovi Kluchovi, ktorý zomrel v r. 1984, kedy som sa narodil. Klucha, záchranca 300 kľakovanov, vychoval na kľakovskej fare troch synov. Súčasne som spoluautorsky vydal knihu za svätenie ženatých, v ktorej kritizujeme monopolizáciu celibátu. Kniha Tragédie celibátu - mrtvá manželka bola prezentovaná pri odhaľovaní pamätnej tabule. Súvis je zrejmý - keby Rímskokatolícka cirkev v 12. storočí nevypudila ženatých z kléru, Rudolf Klucha mohol mať zákonitú manželku, sviatostné manželstvo a súčasne kňazstvo. Pre Boha je sviatosť manželstva kompatibilná so sviatosťou kňazstva, žiaľ nie pre Rímskokatolícku cirkev. Dôsledkom vydania kníh (vedecká a populárna verzia) bola (očakávaná) suspendácia - odobratie farnosti a zákaz kňazskej činnosti. Suspendácia (týka sa rovnako aj spoluautora Petra L. Baláža) je veľká daň, ale svedomie nám hovorilo, že nemáme byť ľahostajní vo veci morbídneho, nebiblického, neantropologického kánonu 1042 Kódexu kánonického práva Rímskokatolíckej cirkvi, ktorý definuje manželku ako jednoduchú prekážku k prijatiu sviatosti kňazstva. Smrť manželky ako cesta ku kňazstvu. Vážny rozpor s konaním Krista, ktorý cirkev postavil na ženatom mužovi. Prvotná cirkev vyberala predstavených komunít aj z radov manželov a biologických otcov. „Biskup nech je muž jednej ženy.“ (1 Tim 3, 2)
Počas kňazského pôsobenia mi bola blízka teológia a štýl pápeža Františka - cirkev ako dom zo skla, poľná nemocnica, otvorená cirkev, ktorá vychádza na periférium, oslovuje nielen prvoľavicových katolíkov, ale aj periférium, cirkev všeobjímajúca, cirkev pre všetkých, individuálny, nie legalistický prístup. Bavilo ma budovať mosty medzi profánnym a sakrálnym svetom. V súčasnosti sa venujem vydaniu našej knihy vo svetových jazykoch.
Kampaň pred voľbami prezidenta SR bola poznačená štiepením a spormi kresťanskej politiky ako aj silnou polarizáciou na báze kultúrno-etických hodnotových tém – LGBTI, potraty, adopcie homopármi, registrované partnerstvá. Radikálny boj proti liberálnej časti spoločnosti sa ukázal byť kontraproduktívny, nakoľko logicky viedol k zapuzdreniu a znemožneniu dialógu. Situácia bola mimoriadne spletitá, lebo kresťanskými hodnotami sa oháňal nacionalista Štefan Harabin, ktorý o sebe vyhlasoval, že je jediný kresťanský kandidát. Ide o pravú ruku Vladimíra Mečiara, ktorý ako predseda najvyššieho súdu zneužíval moc, ohrozoval demokraciu a na 18 mesiacov poslal do väzenia františkánskeho kňaza Bystríka Janíka. Hoci pre uvedomelých kresťanov bol neprijateľný, lebo prekukli jeho populistické kresťanstvo a boj za tradičnú rodinu, mnohí kňazi, vrátane populárneho Mariána Kuffu, ho podporovali. Iní zas podporovali ďalšieho nacionalistu Mariána Kotlebu s heslom „za Boha za národ“, ktorý zas

Dokončení na str. 2

Aktualita: Šumperské muzeum chystá výstavu o apoštolech

Vlastivědné muzeum v Šumperku otevře v polovině dubna výstavu s názvem Příběhy apoštolů a evangelistů. Během nadcházejících velikonočních svátků seznámí návštěvníky muzea s legendárními životy autorů evangelií a nejbližších Kristových učedníků a to prostřednictvím cenné pozdně barokní sochařské kolekce, která byla vytvořena v druhé polovině 18. století pro králický kostel sv. Michaela Archanděla. Výstava odpoví například na otázky, jak bývají tito muži vyobrazováni ve výtvarném umění nebo podle jakých atributů je lze rozlišit. Expozice bude otevřena 11. dubna a potrvá do poloviny června.
Soubor soch pocházejících z kostela sv. Michalea Archanděla, nejvýznamnější historické památky města Králíky, lze spatřit podle zástupců muzea na této výstavě na krátký čas opět kompletní. Doplněn bude dalšími uměleckými díly, které se tomuto námětu věnují. „Rozsáhlá sestava polychromovaných dřevěných skulptur v životní velikosti je ojedinělým sochařským dokladem zachycujícím jednotlivé postavy apoštolů i evangelistů na našem území. V průběhu 20. století se valná část souboru stala součástí sbírkového fondu dnešního Vlastivědného muzea v Šumperku a Městského muzea v Králíkách,“ uvedla kurátorka. Na výstavě budou představeni například apoštolové Petr, Ondřej, Jakub Větší, apoštol a evangelista Jan, apoštol Tomáš či Jidáš Iškariotský i Matěj, který po Jidášově zradě doplnil počet Dvanácti. „Součástí sochařské kolekce je rovněž Pavel, který bývá k apoštolům přiřazován, i zbývající dva evangelisté, Marek a Lukáš,“ doplnila kurátorka. Dodala, že plánována je také komentovaná prohlídka, která se uskuteční 23. dubna.
Kromě této výstavy šumperské muzeum otevřelo i výstavy s názvem V rukou restaurátora a České století v komiksu. Představí devět výtvarníků, kteří originálním způsobem zpracovali jednotlivé historické události od vzniku Československé republiky po rozdělení Československa.

(red)

Z církví doma i ve světě

Češi nejvíce důvěřují armádě a policii a nejméně politikům a církvím

Češi nadále nejvíce důvěřují armádě a policii, a naopak nejméně církvím a politickým stranám. Vyplývá to z březnového průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění Akademie věd ČR (CVVM). Armádě a policii věří více než dvě třetiny lidí, zatímco církvím a politickým stranám jen asi čtvrtina. Od loňského března se důvěra příliš nezměnila.

Z vybraných institucí veřejného života v průzkumech CVVM si armáda i policie udržují čelní pozice již několik let. Poslední dva roky důvěra v obě instituce vytrvale roste. Armádě nyní věří 70 procent Čechů. Policii vyjádřilo důvěru 69 procent lidí, což je nejvíce od roku 1994, kdy centrum průzkum začalo provádět. Důvěru nadpoloviční většiny Čechů si letos získaly ještě soudy, banky, výzkumy veřejného mínění a rádio. Soudům aktuálně důvěřuje 57 procent dotázaných, bankám 55 procent a průzkumům a rádiu shodně 52 procent. V odbory má důvěru 46 procent lidí a nad 40 procenty se pohybuje ještě důvěra lidí v televizi, internet a tisk.

Průzkum provádělo CVVM od 2. do 13. března. Zúčastnilo se ho 1096 obyvatel České republiky starších 15 let.

podle ČTK

Newyorská Centralní synagoga hostila muslimy

Manhattanskou Central Synagogue zaplnilo v pátek 22. března 500 muslimů. Poté, co nedalekou mešitu poničil minulý týden požár, nabídli Židé svým sousedům, že se mohou pomodlit u nich. Manhattanskou mešitu na 55. ulici poškodil minulou středu oheň, který do ní pronikl z restaurace v přízemí. Ačkoli škody nebyly vážné a modlitebnu se podařilo dát brzy do pořádku, před páteční modlitbou ještě nebyly hotové bezpečnostní revize a věřící neměli kam jít. Vedoucí kongregace při Central Synagogue, která sídlí o blok dál, jim proto nabídli prostory synagogy. „Jejich imám řekl, že to byl nejposvátnější okamžik, který v New Yorku zažil. A stejně tak pro nás," napsala později na Facebook rabínka Angela Buchdahlová. Po modlitbě pronesla k hostům krátkou řeč rabínka Stephanie Kolinová. Bylo to asi poprvé v historii, co na slova některého z rabínů zněla odpověď „Alláh akbar". Centrální synagoga na rohu Lexington Avenue a Východní 55. ulice v New Yorku byla postavena v letech 1870 až 1872 v tehdy módním maurském stylu. Jde v podstatě o kopii velké budapešťské synagogy, která dnes stojí v ulici Dohány. Zajímavostí je, že původně za jejím vznikem stála kongregace Ahawat Chesed, kterou roku 1846 v New Yorku založili a tvořili německy hovořící židovští uprchlíci z Čech. Dnes kongregace kolem synagogy sdružuje na 2500 židovských rodin.

Ztis.cz

Čína zakázala tisícičlenný sbor v Pekingu

Známý církevní sbor v Pekingu byl 30. března uzavřen po vstupu 20 vládních a policejních úředníků, kteří požadovali slib od členů, že se už nikdy nebudou setkávat na bohoslužbách. Sbor Shouwang je podle The Christian Post jedním z nejvýznamnějších mezi neregistrovanými sbory ve městě a bohoslužeb se zúčastňovalo více než 1000 lidí.

Po letech výzev a pronásledování ze strany vlády za to, že odmítli vstoupit do státem schválené církve, byli obviněni, že se odmítá zaregistrovat u vlády, jako „sociální organizace". Ale podle významného čínského lídra pro lidská práva Boba Fu, sbor podal žádost v roce 2006, ale ta byla odmítnuta, protože zakladatel a pastor Jin Tianming nebyl oficiálně vysvěcen státem.

Podle ICC úředníci přečetli dokument formálně zakazující sbor Shouwang a požadovali, aby ti, kteří jsou přítomni, podepisovali dokument slibující, že už nebudou chodit do církve. Zadržení však údajně odmítli. Čína se řadí k 27 nejhorším státům na světě, pokud jde o pronásledování křesťanů.

www.krestandnes.cz

Otvorenost mysle buduje dialog

Dokončení ze str. 1

má problém dištancovať sa od fašizmu a popiera holokaust. Konferencia biskupov Slovenska (KBS) zas implicitne podporila chameleóna Šefčoviča, ktorý je v Bruseli liberál a kresťanstvo a konzervativizmus objavil až keď mu začali klesať preferencie. Časť konzervatívnych kresťanov podporovala politického veterána, disidenta, bojovníka za náboženskú slobodu a demokraciu z r. 1989 Františka Mikloška, ktorý sa pred rokmi pri odvolaní arcibiskupa Bezáka postavil na jeho obranu proti KBS. Emeritný arcibiskup Bezák však podporil liberálku Zuzanu Čaputovú. Veľký škandál vzbudila kázeň trnavského arcibiskupa Oroscha, Bezákovho nástupcu, ktorý v priamom prenose katolíckej televízie Lux pod hrozbou ťažkého hriechu vystríhal veriacich pred voľbou Čaputovej a ostro skritizoval aj Františka Mikloška, ktorý podľa svedomia mnohých kresťanov, bol jediný vyhovujúci kandidát. Oroschovou kázňou a podporou Šefčoviča si dala cirkev ďalší vlastný gól. Podobne ako kedysi odvolaním Bezáka sa opäť vzdialila sekulárnej spoločnosti a uzavrela sa do seba, obmedzila dialóg s profánnym svetom. Prvé kolo prezidentských volieb napriek tomu suverénne s veľkým náskokom vyhrala Zuzana Čaputová pred Marošom Šefčovičom. Tieto voľby ukázali, že hierarchická cirkev na Slovensku už nemá v spoločnosti také slovo, ako si myslela. Na vine je vlastná neschopnosť viesť dialóg so svetom a žalostný nedostatok skutočných osobností. Smerujeme k malej cirkvi čo sa týka moci a kvantity, súčasne je však pred nami výzva na kvalitu a evanjeliová životaschopnosť soli, svetla a kvasu. Rímskokatolícka cirkev na Slovensku už dávno nemá tie percentá, na ktoré bola v prieskumoch doteraz zvyknutá. A to je dobre, lebo inak k ozdraveniu prísť nemôže.

Michal Lajcha

Vy jste tělo Kristovo

Pokračování ze str. 1

plně ve své režii, i když se o to v každé době usilovně snažil. Dnešek není výjimkou. Snad právě proto potřebujeme častěji nabírat inspiraci z biblických zdrojů naději pro dnešek i zítřek, alespoň my křesťané. Společně vše promýšlet a sdílet s ostatními lidmi. Možná i za ně, když k těmto biblickým myšlenkovým zdrojům ani nezabloudí.

Pokoušel jsem se o to po celou dobu mé aktivní služby v církvi. Při všech podobách sborové práce: bohoslužbách, biblických hodinách, s mládeží, s dětmi, se snoubenci, s pozůstalými při pohřbech, s jednotlivci při jejich osobních životních meznících. A při dalších možných způsobech svědectví.

Často i mimo prostor církve, kam jsem byl zván. Na veřejných shromážděních a přednáškách. Také při krátké službě ve vládě národního porozumění po roce 1989. Prvek evangelijního poselství na tehdejší dění jsem vnášel do svých stanovisek a jednání i v parlamentu, v diplomatických jednáních se státníky na cestách v zahraničí. Při obnovování diplomatických styků v Izraeli. S papežem Janem Pavlem II. ve Vatikánu o obsazení biskupských stolců u nás a službě církve ve společnosti. Usiloval jsem o to stále a vytrvale, svým způsobem až po dnešek.

Mám za to, že to je důležitý úkol církve v každé době. Jsem totiž přesvědčen, že spirituální rozměr života je základní potřeba každého člověka. Dnes zavaleného horou povinností a práce, nebo také jen banalitami. Hromadí se kolem nás v podobě rádoby kultury, rádoby politiky, rádoby svobody, rádoby demokracie. Čest vzdávám výjimkám. V životě křesťana jde o službu a pomoc lidem a svědectví o Pánu Bohu. To je a má být náplň života víry každého z nás. Všude, kde právě jsme. Ať na kazatelně nebo pod ní.

Křesťanská bohoslužba je tou občerstvující chvílí. Je to nabírání doušku posily ze studánky Božího slova. Potřebné nadechnutí a vydechnutí ve víru kolotoče současného dění. Rád jsem tuto službu na kazatelně konal celých šedesát let. Příležitostně to rád konám i nyní, když jsem do sborů pozván. Dnes žijeme ve světě zpřeházených hodnot a všudypřítomné nejistoty. Lidé čekají a vyhlížejí srozumitelné oslovení. Ano i z kazatelny, pravda, je-li živé a srozumitelné. Vykřikujících šarlatánů všeho druhu je tu dnes více než dost.

Z rozhovorů se studenty na gymnáziu ve FM, kde jsem patnáct let vyučoval filosofii, i z rozhovorů se senior studenty na „Univerzitě třetího věku", kde stále působím, se objevila otázka, zda se v našem světě ještě vůbec můžeme potkat s něčím podstatným a občerstvujícím pro život. Zda vážné otázky a odpovědi nepřekrývají dnes jen klišé a naučené fráze.

Proto jsem usiloval, aby křesťanská církev, i kterýkoli její místní sbor, farnost, se stávaly místem, které se proměňuje v oázu duchovní síly a obnovu lidství v současné duchovní pustině. Jenže, jak zabloudit dnes ještě pod kazatelnu? Lidé kolem nás se dnes mohou setkat jen okrajově s křesťanstvím. V podobě jeho tří hlavních proudů. V katolictví, v pravoslaví a v protestantismu. Nejrůznější spirituální proudy tu ovšem také působí.

A tu je moje veliká a dávná lítost. Pokud církve budou mluvit jazykem a pojmy živými před staletími, budou pro současného člověka nesrozumitelným útvarem. A octnou se v nebezpečí, že se stanou jen muzeálním kouskem. Pak není daleko k tomu, aby lidé nad nimi mávli rukou a odešli do své ulity lhostejnosti a nezájmu. Nebo sedli na lep šlendriánům všeho druhu.

Můj imperativ pro dnešek: nestane-li se křesťanstvo jako celek, i při své historické odlišnosti, živým organismem, slovy apoštola Pavla „Kristovým tělem", a zůstane jen etablovanou společenskou strukturou, není to dobře. Katolictví utrpí na domýšlivou hierarchickou strukturu a mocenské ambice.

Pravoslaví utrpí na odtažitost a malou srozumitelnost archaické ceremoniální bohoslužby, jakkoli vnějšně krásné a působivé.

A náš roztříštěný protestantismus ochoří na vypjatý moralismus a intelektuálsky pochopenou víru.

Do budoucna vidím jen společnou cestu pro všechny křesťanské proudy. Navzdory rozdílnostem vytvořeným v dějinách. Reformace už v dějinách proběhla. Nedávno jsme vzpomínali. Pro naši dobu bych vyhlásil program společné křesťanské formace samého jádra evangelia. Ano, společné formace bez uniformity, i s bohatstvím rozmanitých obdarování, jak vyrostly v dějinách. Prostě cestu společného svědectví.

Tyto úvahy mě vedou k myšlence, že navzdory duchovní devastaci v minulém a předminulém století se lidé přece jen začnou ptát po spirituální stravě života. Protože v materiálním konzumu se takřka topíme a trestuhodně plýtváme vším. Přitom jiné části světa hladoví. Vyhlížím dobu obnovy a sdílnosti a přeji našim nástupcům a pokračovatelům ve všech proudech křesťanství, aby na ni byli připraveni. A uměli odpovědět srozumitelně našim současníkům, co je křesťanství ve svém jádru. Nabízím malou nápovědu v podobě Kristova výroku z evangelií. „Kdekoliv se shromáždí dva nebo tři ve jménu mém, tu jsem já uprostřed nich." Geniální výpověď o církvi. Kristus jako základ, střed, nosný pilíř a směrník života, o tom je církev a křesťanství dávno, dnes i zítra.

Středověké křesťanstvo razilo nevhodné heslo: „Ubi episkopos, ibi ecclesia". Což znamená, kde je biskup, tam je církev. Avšak už Augustin a po něm i Luther připomínali jiný důraz: **„Ubi Christos, ibi ecclesia"**, což znamená, kde je Kristus, tam je církev. Navázali na apoštola Pavla, který psal křesťanům do Korintu výzvu: **„Vy všichni jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů."**

Avšak kde je dnes Kristus? Tak se ptají a mohou zeptat lidé. Nebo ještě případněji: kdo to vůbec je Kristus? Nejméně dvě poslední generace, alespoň v naší zemi, o něm vědí málo nebo vůbec nic. Ani bohatá evropská kultura, po dva tisíce let inspirovaná křesťanstvím, nepřivádí, byť uměleckou oklikou, dnešního člověka k tomuto jedinečnému duchovnímu zdroji. Výjimky pravidlo potvrzují.

Pokusím se tedy o odpověď, která by mohla současného člověka pozvat alespoň k zájmu o hodnoty křesťanství. I takového člověka, který do kostela nechodí a sotva tam zabloudí. Možná tak ještě na „noc kostelů". Avšak právě i takovým lidem jsem se snažil kazatelskou službou vyřídit životodárné jádro evangelia. A vyslovit prosté a bohaté myšlenky evangelia civilní podobou. Jaké to jsou myšlenky?

Dokončení na str. 3

Světová rada církví vyzvala k postní reflexi nad nedostatkem vody

Světová rada církví už několik let upozorňuje na význam vody v kontextu stvoření a celé křesťanské tradice a připomíná, že milionům lidí na celém světě je k ní odepřen přístup. Během půstu, kdy se křesťané připravují na svátky smrti a vzkříšení Ježíše Krista, si mnozí také uvědomují důležitost Božích darů. Voda je jedním z nich, a její nedostatek podle WWC neukazuje na krutost Boha, ale na nezodpovědnost člověka. Od roku 2008 vydává Ekumenická síť vody (EWN), která spadá pod Světovou radu církví, během sedmi postních týdnů teologické reflexe, které mají čtenáře povzbudit k jejich vlastnímu promýšlení fenoménu vody a k následnému přehodnocení svého vztahu k ní.

„Planeta stojí tváří v tvář zásadnímu úkolu, kterým je zajistit přístup k pitné vodě, a ještě spíše vybudovat síť čištění vody. V roce 2010 bylo obojí prohlášeno lidským právem, nicméně i po 7 letech bylo stále 750 milionům lidí upíráno. Asi 2 miliardy lidí pije znečištěnou vodu a téměř 2,4 miliardy (tedy 1 ze 3 obyvatel Země), nežije v uspokojivých hygienických podmínkách," zaznívá v Deklaraci Světové rady i v otázce vody pro Afriku.

Letos se EWN zaměřuje na problém v Asii a každé pondělí zveřejňuje na svých stránkách zamyšlení nebo svědectví teologů, aktivistů i věřících napříč denominacemi i kontinenty. V týdnu, kdy si 22. března připomínáme Světový den vody, přidává svou reflexi Grace Ji-Sun Kim, teoložka korejsko-amerického původu, která se v rámci WWC věnuje mimo jiné i klimatické změně.

„Jelikož svým konzumním životním stylem znečišťujeme půdu, zemi, vzduch i vodu, je pro nás letošní postní doba vhodným časem k zastavení se nad darem vody. Biblické pasáže jako ‚Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystřiny na suchou zemi' (Iz 44,3) nám připomínají Boží dobra. Nemohu jako tvor ničit nebo bránit druhému, aby Boží stvoření užíval. Světová luterská federace přišla s mottem ‚Stvoření – ne na prodej'. Nemůžeme vlastnit ani prodávat žádnou část stvoření. […] Hojně využíváme vzácné zdroje jako je ropa, fosilní paliva, diamant nebo zlato, ale k čemu by nám byly bez čisté vody? Nemůžeme bez ní žít a její dar je daný Bohem."

Ji-Sun Kim dále povzbuzuje, aby se každý ptal, jak se může propojit s ostatními věřícími a zasadit se o změnu v otázce znečišťování oceánů, jakým způsobem může měnit své návyky a jaké biblické pasáže nás inspirují k udržitelnějšímu jednání. V neposlední řadě také vybízí, aby se věřící nebáli apelovat na své církevní představitele a zodpovědné za jednotlivé církevní obce, neboť i jejich činy mohou vést k proměně společností.

www.christnet.eu

40 dnů s Biblí 2019: Jste pokřtěni v Krista 1

Velikonoce a křest

Starověká církev spojovala oslavy Velikonoc se křty nově obrácených. Čtyřicetidenní předvelikonoční postní období (počítáno bez nedělí, tedy od středy, později nazvané Popeleční) sloužilo křestnímu vyučování sboru. Sami křtěnci – tak to uvádí jeruzalémský biskup Cyril (žil v letech 313 – 386) byli do tajemství a souvislostí křtu uváděni až po samotném obřadu, a sice několika tzv. mystagogickými, tedy vstupními, vysvětlujícími katechesemi. Spojení velikonočních svátků se křtem konvertitů, resp. spojení předvelikonočního období s křestní obnovou sboru, není nahodilé ani magické. Vědomě podtrhuje ústřední pravdu evangelia: Ježíšův jordánský křest došel svého naplnění na Golgotě (Mk 10,38; L 12,50). A tamtéž, na Golgotě, pramení a k témuž, k Ježíšově smrti, pohřbu a vzkříšení, odkazuje náš křest (1 K 15,3n; Ř 6,3n; 1Pt 3,21n; 1J 5,6-8).

Letošní program 40 dnů s Biblí se inspiroval touto prastarou starocírkevní tradicí. Chce nově obrácené, ale i dávno pokřtěné znovu uvádět do křestního tajemství. Chce jednotlivce a rodiny i sbory pozvat, aby znovu objevovali a docenili pestré bohatství křtu, jeho dary i závazky, zaslíbení i výzvy. Vždyť se v něm ztělesňuje evangelium.

Biblický a historický původ křtu

Odkud se křest vzal? Podívejme se na jeho biblické zdroje a vzory. Křesťanský obřad očividně navazuje na křest, ke kterému lid Izraele volal Jan, zvaný proto Křtitel, a kterému se, k Janovu překvapení, podrobil i Ježíš (Mt 3,1nn). Snad chtěl Ježíš viditelně vyjádřit, že se jakožto „milovaný Syn" odevzdává do Otcových služeb, příp. že se cele ztotožňuje s lidem Izraele, s Božím „prvorozeným synem", v jeho bídě i naději (Mt 3,15-17); srov. Ex 4,22). Jan, poslední a největší ze starozákonních proroků (Mt 11,9-14), ohlašoval blízký Hospodinův příchod, inauguraci jeho království uprostřed lidu (Mk 1,2n.7n; srov. Ex 40,1nn; Ex 33,12nn). Nejprve však musí dojít ke tříbení izraelské nevěry – k prořezávání sadu, k provívání sklizně na mlatu, k pálení plev, jak Jan s biblickou obrazností líčil Boží soudy (Iz 4,4; 30,27n; 43,2 aj.) Každý Izraelita má vyjít Králi vstříc a upravit mu cestu, a sice „křtem pokání na odpuštění hříchů" a napraveným životem (Mt 3,7nn; L 3,7nn). Ač Ježíš sám nekřtil, navázal na Janovo kázání o Království a o pokání (Mk 1,14n; J 4,2). Také křest, podobný tomu Janovu, Ježíš svým žákům odkázal: křtěnec ho přijímá z rukou křtitele a koná se „na odpuštění hříchů" (Sk 2,38.41; 22,16 aj.). Apoštolský křest však zároveň křest Janův doplňuje a překračuje: pojí se s Božím, resp. Ježíšovým jménem (Mt 28,19; Sk 2,38), s Kristovou smrtí, pohřbem a vzkříšením (Ř 6,3nn), a tedy také s darem Ducha svatého (Mk 1,8; Sk 2,33.38n; 19,1nn; srov. J 7,37-39 aj.). Křesťanský křest navazuje obsahově i formálně na křest janovský, a v zásadních ohledech jej překračuje.

Ani janovský křest však zřejmě nebyl beze vzorů. Mohl navázat na očistné obřady, praktikované kněžími v chrámu či farizeji a esény mimo posvátný okrsek (Mk 7,3n; J 2,6; srov. Mt 23,25b). Lišil se však od nich jednak formálně – lidé neponořovali sami sebe, nýbrž byli křtěni někým druhým - jednak obsahově – Janův křest se pojil s vyznáním a odpuštěním hříchů, s napraveným životem, a ne s rituální, bohoslužebnou čistotou. Jiným vzorem Janovy služby mohl být také obřad, jemuž se podrobovali – a dodnes podrobují – nežidé, muži s celými rodinami, kteří konvertují k židovství: u mužů tento křest doplňuje obřízku, pro ženy je jedinou přestupní ceremonií. Rituální očišťování i křest proselytů samy navazují na starozákonní očistná ustanovení a modelové podněty (Ex 29,4; 30,17-21; Lv 19; srov. Ex 19,10; 2Kr 5,8nn; Iz 1,16; Ž 51,9). I křest Janův a křest Kristem ustanovený navazují na starozákonní obřady a na židovská očekávání. Oba jsou ohlasem zaslíbení: Hospodin se jednou – v jakémsi novém, definitivním exodu – vrátí na Sijón jako pravý Král Izraele: „Připravte na poušti cestu Hospodinu (...) Panovník Hospodin přichází s mocí, jeho paže se ujme vlády" (Iz 40,1nn; 51,9nn; Oz 2,16nn). Izrael se konečně vrátí z vyhnanství, politického i duchovního (Iz 43,1nn; 52,1,12; 55,12n). Lid, jako kdysi za Mojžíšových časů, znovu projde vodou soudu a očisty, bude obnoven a posvěcen Duchem, osvobozen z područí cizinců, ale i z pout vlastní nevěry; a nastane mesiášský věk, čas nové smlouvy, čas obnoveného Hospodinova kralování nad Izraelem (Iz 43,16-21; Jr 31,33; Ez 36,22nn; Da 7,1nn; srov. Ex 19,10n; Mk 1,1nn). Nový zákon představuje Ježíšovu smrt a vzkříšení právě v souřadnicích tohoto exodu! Ne náhodou Ježíš umírá o svátcích pesachu; ne náhodou Ježíš pesachovému hodu přikládá význam svého obětovaného těla a své prolité krve a ne náhodou nazývá svou smrt „křtem" a „exodem" (L 9,31; 12,50; 22,7-20; J 18,28; 1 K 5,7n). Biblickým kořenem a spásnědějinným modelem Janova, tím spíše Kristova křtu jsou tak přechody Rudého moře a řeky Jordánu (Ex 14; Joz 3-4; 1K 10,1nn), vysvobození Mojžíše z Nilu, záchrana Noema z vod potopy (Ex 2,3-10; Gn 6-9), ba už samo stvoření země zprostřed vod (Gn 1,1-2.9n; 1Pt 3,19-21; 2Pt 3,5n; srov. Iz 43,16nn; 51,9nn; Ž 89,9-13). Kristovy pašije jsou jakousi reprízou

David Beňa

Pokračování příště

Jidášský

Když na ulici zavoláte – Jidáši! – chodci se nasupeně otočí. Snad žádné jiné jméno v sobě neskrývá tolik nízkosti. Iškariotský v hebrejštině znamená Muž z Kariotu. Kariot bylo městečko v Judeji, poblíž Hebronu. A Jidáš, hebrejsky Juda, česky Pochválený, bylo pojmenování běžné. Není divu, že se muž s takovým jménem zařadil do kruhu dvanácti apoštolů a stal se Ježíšovým přítelem. Jidáš pozorně naslouchal výrokům svého Mistra. Na cestách Judskem, Galileou a Samařím byl svědkem zázračného léčení nemocných a vykonával funkci pokladníka.

Ježíšův věhlas narůstal a obliba kazatele se šířila. Správci území a tehdejšímu světu vládnoucí Římané znervózněli. Jak se nepohodlného Galilejce zbavit? Za hlásáním náboženských reforem putovaly proudy lidí. Hrozily nepokoje a těm bylo třeba včas a účinně zamezit. Ale správci říše nevěděli, jak rebel vypadá a potřebovali najít vhodného spojence. Právě tím se stal Jidáš. Za třicet stříbrných šekelů, po společné večeři v Getsemanské zahradě u Jeruzaléma, přistoupil k Ježíšovi a smluveným signálem ho označil římským žoldnéřům. Tragický osud galilejského Mistra byl zpečetěn políbením. Po výslechu byl odevzdán katům k ukřižování na Golgatě, na popravčím místě, zvaném Lebka. Když Jidáš viděl, jakému utrpení Rabiho Jošuu ha-Nozri vystavil, propadl zármutku a výčitkám svědomí. Úplatek vrátil kněžské radě, stříbrné mince vhodil do dveří chrámových a oběsil se.

Za povšimnutí stojí fakt, že Ježíš o Jidášově spojení s Římany věděl a zradě svého učedníka se nebránil. Další podivností je výše úplatku. Stejně se pokutovalo neúmyslné zranění otroka. Nešlo tedy o žádný „majlant", natož o závratnou sumu.

Na tragickou scénu nečekaně vstoupilo Jidášovo evangelium. 1700 let starý rukopis byl objeven v egyptské poušti v 70. letech 20. století. Text naznačuje, že Jidáš nejednal zbrkle ani zištně, ale na žádost samotného Ježíše, aby vtělenému Božímu synu pomohl zbavit se pozemského těla.

Diskuse kolem pohnutek Jidášovy zrady zřejmě nikdy neutichnou, přátelé Mistra z Nazaretu, nešťastník z Kariotu k nám dodnes kajícně volá – Kapka citu je rosa snění, láska v srdci je víc než zlaté polibení.

Jan Schwarz

„Nevěřte všemu, co se vám k věření předkládá: Zkoumejte vše a přesvědčujte se o všem sami!"

* * *

„Světlo má moc zahnat tmu, ne naopak. Kdekoli to-tiž vzchází světlo, tam tma brzy buď řídne nebo mizí. A naopak tma nemá sil aby odstranila světlo."

* * *

„Je věcí rozumnosti zdržovat se úsudku před plným poznáním věcí, zvláště pak slov a činů."

Jan Amos Komenský

Vy jste tělo Kristovo

Dokončení ze str. 2

Totiž, že uprostřed mnoha relativních a rychle pomíjivých věcí našeho světa jsou i hodnoty trvalé, pevné. S nadsázkou jim říkáme v církvi věčné. Nepodléhají ani módě, ani dočasnému a prchavému zájmu člověka, ani proměnlivé situaci vývoje světa. A právě ony také chtějí vstupovat do našeho života. V každé době volají člověka a lidstvo k odpovědnosti, k pravdě, ale také k radosti života, který nemá být promarněn. Na těchto pilířích dosud stojí a drží pohromadě náš současný rozkymácený svět. Ptáte se, jak máme rozpoznat tyto hodnoty v současném zmatku? Docela prostě. Mají podobu vztahů od člověka k člověku, ve vzájemné úctě, pomoci, službě, důvěře, pravdivosti, odpuštění a naděje pro dnešek a pro zítřek. Jsem přesvědčen, že pramení z evangelia a mají svůj střed v Kristu, v jeho díle a odkazu. Po staletí vytvářely základy naší euroatlantické civilizace. Jenže ona dnes na své základy a kořeny zapomíná. Jsou napadeny erozí zhoubného relativismu a lhostejnosti.

Je proto naší nezaslouženou výsadou i povinností na tento pramen života ukazovat a k němu zvát, nikoli nutit. To je trvalý úkol církve. Církev evangelium nevlastní, nedisponuje touto přetvářející sílou. A počíná si bláhově každá církev, chce-li, čas od času, raději mít a vlastnit cokoli než být, jak pověděl filosof Erich Fromm. Církev evangelium v odvážné a pokorné službě jen podává dál. Celé tělo Kristovo, církev i každý její jednotlivý úd je zapojen do tohoto procesu dlouhých dějin spásy světa. To není výsada jen hierarchie nebo různých církevních struktur.

Co to pro nás konkrétně znamená? Rád to závěrem shrnu v několika myšlenkách:

I. Abychom dnes ve vnitřní svobodě víry obstáli a nezaplétali se do umělých sítí virtualit našeho zmateného světa. Shakespeare napsal: „Doba vychýlená z kloubů šílí". V církvi jsme spojeni zcela jinou vazbou, pojivem, které chrání život. Apoštol Pavel to vyjádřil slovy: **„Láska Kristova víže** *(Kralická bible)* **– spojuje nás."** A pak je tu Kristovo doporučení: **„Člověče, Pána Boha miluj celým srdcem a bližního tak, jak máš rád sám sebe."** To je základ a pojivo života pro všechny časy.

II. Nezaměňme křesťanský život víry za současný vypjatý individualismus, ve kterém každý hledá svou IMAGE, v duchu chybně pochopeného hesla antické filosofie, „…že měřítkem všeho je člověk." To ani náhodou. Antičtí myslitelé měli za to, že právě jen člověk má schopnost daným měřítkem hodnotit věci a události. On sám tím měřítkem není. Navíc, křesťan žije ve společenství sboru, v církvi. Církev není ani houf, ani jen zájmová skupina nebo anonymní masa. Církev je živý organismus. V něm se naše vnitřní síly obnovují a zmnožují, jako buňky ve zdravém těle. Ve vzájemném sdílení a službě, v prožívané radosti, a nikoliv v aranžovaném veselí, v naději, která nezahanbuje, a nikoliv v laciných prefabrikovaných prognózách. To je veliká hodnota církve právě dnes ve světě lhostejnosti a neustále vytvářeného napětí.

III. V době, v níž představitelé států a národů se chovají jako ti, co všechno vědí a vědí to vždy nejlépe, zůstaňme uchráněni této pošetilé domýšlivosti. Evangelium až do skonání světa bude v každé době a v každé společnosti otevírat okna pro příliv čerstvého vzduchu pro skutečný život lidí. Protože nikdy nebylo a není tvrdou povinností, jako četné ideologie v lidských dějinách, ale jedinečnou a šťastnou nabídkou člověku, lidem, světu. Je to přece „radostná zpráva".

IV. Pamatujme, že všechny současné krizové jevy světového dění, právě tak jako žabomyší spory často i málo vzdělaných a nevhodně se chovajících politiků, ale i jiných tzv. celebrit, to vše ukazuje veliký deficit dneška. Lidstvo v dnešním sevření vyhlíží skutečnou pomoc. Hledá těžiště a pevný bod pro zmatený dnešek a nejistou budoucnost. Proto věřím, že tento překotný a často bolestný vývoj není zapomenut v očích našeho láskyplného Stvořitele, ať jej nazýváme jakkoliv. Jen si upřímně přejme, aby nás v tom provázela jistota víry, vyjádřena žalmistou: „Pod ochranou Nejvyššího, rozvesel se duše má." To není žádná laciná útěcha. To je radostná poloha života. Tak to vyznával i letos tolik vzpomínaný T. G. Masaryk kde kým, že žijeme „sub speciae aeternitatis".

V: Poslední poznámka. Naši evangeličtí předkové byli srozuměni od Bílé Hory s tím, že byli v národě menšinou. Dnes je už celé křesťanstvo v menšině. Menšina může být někdo, kdo je zastrašen, případně zatlačen do kouta, nebo se tam uchýlí sám. Menšina však také může představovat předsunutou jednotku, hlídku, která v terénu života i v dalekém horizontu světa vidí světlo na cestu dál než slepě se valící hlavní proud. Poselství evangelia nese takové světlo, které právě na cestu dál svítí.

To je úkol církve, o němž hovoří Kristus v evangeliích a Pavel rozvádí ve svých dopisech. Takové poslání církve jsem se snažil promýšlet a přibližovat sobě i jiným ve své celoživotní službě po celých šedesát let. Jak se to podařilo či daří, to posoudí jednou Pán Bůh sám. Od studentských let mě provázel výrok francouzského filosofa Blaise Pascala, který pokládám stále za mimořádně podstatný: „Podepírá-li církev už jen Kristus – je na tom dobře." Všechny ostatní podpory a berly: moc, sláva, postavení, prestiž, Krista v církvi nenahradí. Dějiny to jen potvrzují.

Milé sestry, milí bratři, jsem na konci dnešního kázání. A tak jako v celém mém životě, mi i dnes šibalsky našeptává apoštol Pavel, abych kázání zakončil jeho krásným a obsažným závěrečným pozdravem, který adresoval korintským křesťanům. Odevzdávám jeho slovo rozloučení vám všem, milí posluchači zde v olomouckém sboru. I všem ostatním sborům a místům, kde jsem sloužil, jako můj pozdrav a přání. **„Vy všichni jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů."** Proto **„…žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní a pokojní – a Bůh lásky a pokoje bude s vámi."** Amen.

Josef Hromádka

bohoslužebné kázání ve sboru ČCE v Olomouci

Velikonoční meditace

Sedm posledních slov našeho Spasitele z kříže

Pondělí - První věta

Bože, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.

V krutých bolestech se náš Pán nemodlí za sebe, ale za ty, kteří mu ublížili. V okamžiku, kdy je legitimní chtít potrestání nebo pomstu, Kristus žádá odpuštění pro lidi, kteří mu ublížili. Tím se dotýká klíčové myšlenky svého učení – odpuštění. Umírá, aby nám odpustil hříchy, zároveň ale i proto, abychom my měli sílu odpustit. Je zvláštní, že když se v Otčenáši modlíme za odpuštění, potom ho podmiňujeme jen do určité míry. Onou mírou je „jako jsme odpustili my druhým". Domysleme tento text – Bůh nám v Kristu odpouští, jako jsme my odpustili druhým… Myslím, že neodpuštění je důsledkem mnohých psychických nemocí a neuróz. Je hrozné tím, že ty, kdo nám ublížili, vlastně necháváme, aby nám ublížili podruhé. Jednou tím, co nám provedli, podruhé tím, že je vláčíme v mysli. Neodpuštění je zároveň rakovinou, která může rozežrat tělo Kristovo – tedy církev či sbor. Chtěl bych nás všechny vyzvat, abychom s myšlenkou odpuštění vstoupili do velikonočního týdne. Pokud je ve vašem okolí někdo, komu jste neodpustili, modlete se za odpuštění. Stejně tak pokud je někdo takový ve sboru – zavolejte mu, sejděte se s ním, smiřte se. Nepopírejte, pokud vám bylo ublíženo. Odpuštění totiž neznamená mávnout rukou s tím, že se vlastně nic nestalo. Stalo a možná to hodně bolelo. Možná tě někdo okradl, zneužil, nespravedlivě nařkl, posmíval se ti, jednal tvrdě či arogantně a tebe to bolí a mrzí. Tento pocit je legitimní. Řešením je pojmenovat, co mě bolí i toho, kdo mi bolest způsobil. Potom s Boží pomocí odpustit. Je to těžké, protože dotyčný vůbec nemusí svůj podíl viny uznat. Proto zdůrazňuji „s Boží pomocí", protože se jedná o akt nadpřirozený.

Zároveň potřebujeme, aby Bůh v Kristu odpustil nám. K tomu je ale potřeba uznání pravdy, že nejen potřebuji odpuštění, ale že potřebuji odpustit konkrétní hříchy. Právě s modlitbou pokání můžeme vstoupit do tohoto týdne a zároveň s prosbami, abychom dokázali odpustit.

Text ke čtení: Mt 18, 21-22, Ko 3, 13-16

Úterý - Druhá věta

Amen, amen pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.

Další věta vyřčená na kříži nás vede k několika zastavením. První – „pravím tobě". Jakoby nám náš Pán říkal, teď neřeš jak moc to či ono dělají či nedělají druzí, teď hovořím s tebou a k tobě. Myslím, že někdy rádi poukazujeme na problémy druhých (které občas jsou mimochodem opravdu vážné) a zakrýváme tím svoji vlastní zodpovědnost. Jenže Pán jedná především s tebou, se mnou. Není Bohem masy, ale osobním Spasitelem. Právě proto se Velikonoce mohou stát osobním oslovením na tvojí cestě následování.

Druhé – „ještě dnes". Jsou rozhodnutí, která je třeba promýšlet a někdy i odkládat. Jsou však i taková rozhodnutí, která je třeba udělat dnes. Pochopitelně, že situace umírajícího lotra byla kritická a proto nešlo nic odkládat. Zároveň mohou ale i v našem životě být kritické oblasti, o kterých víme a které nechceme vydat Pánu. Víme, co máme konat, ale nechceme a proto odkládáme „napotom". Nevím, co to je, možná nic, možná ale něco ano. Velikonoční čas může a má vést k reflexi našeho vztahu k Bohu a zároveň k rozhodnutím, která je třeba udělat dnes. Třetí – „budeš se mnou v ráji". Snad nás napadne otázka: „A kde ten ráj je?" Když čteme pozorně, odpověď je skryta v textu samém – tam kde je Ježíš. Nejdůležitější není místo, ale Ježíšova přítomnost. Ježíšova slova řečená lotrovi sice odkazují na život po smrti, nicméně s ním můžeme být už na této zemi. Ježíš nám neslibuje „ráj na zemi", slibuje však, že bude se mnou, s tebou. Během posledních měsíců jsem poznal, že mnozí v našem sboru prožívají složité životní období, které má od ráje na zemi hodně daleko. Právě pro vás, ale nejen pro vás, jsou tato slova vyřčená Pánem Ježíšem. Zve tě do svojí přítomnosti právě v bolesti, kterou prožíváš. U něj se nemusíš stydět za slzy, za svou minulost, selhání či strach. Je příznačné, že slova o ráji jsou řečena na kříži, tedy uprostřed bolesti a slz. Právě uprostřed slz tato slova znějí jako forte, kterému trpící moc dobře rozumí…

Text ke čtení: Ř 8,31-39

Středa – třetí věta

Ženo, hle, tvůj syn. Hle, tvá matka.

Další – třetí Kristova promluva se týká nejen utrpení Krista. Vidíme zde trpět jeho matku. Snad se naplňuje proroctví vyřčené Simeonem v L 1, 35 – *„i tvou vlastní duši pronikne meč - aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí."* Marie netrpí fyzicky, trpí však její duše při pohledu na trpícího syna. V těchto dvou krátkých větách se kloubí utrpení miliónů matek, které v utrpení přiváděly své děti na svět, aby mnohé z nich jednou viděly své děti trpět. Vzpomínám na povzdech jedné maminky, která se mi svěřovala se svojí bolestí, když pozorovala život svého dospělého syna. Říkala cosi ve smyslu „trpím, když vidím, jak sám sobě ubližuje". Pokud vychováváte děti, potom je třeba, abyste si v těchto velikonočních dnech ujasnili, co vlastně chcete – buď jim za každou cenu zajistit klidný život, nebo jim pomoci, aby se staly Kristovými následovníky. Syn oné smutné maminky studoval, žil na hromádce se svojí dívkou, měl relativní dostatek, tedy žil klidný život. Jenže byl daleko od Krista, což jeho matka vnímala jako prohru. Zkuste si položit v rámci těchto Velikonoc otázku: „Co konkrétně dělám pro to, aby moje děti poznaly Krista?" Nebo tuto otázku rozšiřme – co dělám proto, aby se další lidé stali Božími dětmi? Další rozměr tohoto zvolání je připomenutí důležitosti mateřství. V poslední době se mnoho hovoří o důležitosti otce. Na tomto místě však Ježíš volá matku. V závěrečných momentech života se odehrává podobná věc jako při narození – člověk se vztahuje k matce a matka k němu. Mateřství je v první řadě úkol daný samým Stvořitelem. Právě čas Velikonoc nás má vést k tomu, abychom za maminky děkovali a prosili za zmocnění k tomu, aby svůj jedinečný a mimořádný úkol splnily.

Text ke čtení: Jan 18

David Novák, předseda Církve bratrské

ThDr. Jiří Doležal devadesátníkem

„Pokud mi dobrotivý Bůh přidává života a zdraví, sloužím rád ve sborech v blízkém i vzdálenějším okolí a Ministerium Verbi Divini, službu slova Božího, pokládám za nejvyšší výsadu, kterou mi Pán prokázal. Jemu samému dík za všechna jeho dobrodiní." To o sobě pověděl jubilant před několika lety, když se ohlížel za svojí životní cestou. A my dnes můžeme a chceme potvrdit, že on tuto službu věrně a s nemenším nasazením koná i nadále. A zároveň i my chceme vyslovit dík Pánu Bohu za všechna dobrodiní, která bratru Doležalovi, a jeho prostřednictvím i nám všem ve sboru v Pardubicích i v okolí prokazuje.

Kdykoliv se bratr Doležal představuje, zmíní, že dědeček byl kurátorem sboru v Horní Krupé a otec církevní učitel tamtéž. Snad proto dodnes vždy s velikou úctou hovoří o kurátorech a presbyterech, se kterými jako farář spolupracoval. Rád na ně vzpomíná, věnoval jim vždy velikou péči pastorační i svůj zájem. Ale měl a má na ně také příslušné nároky, které nezřídka vyjadřuje citáty především z pastorálních epištol. Podobně připomíná i ty mnohé učitele, a další státní zaměstnance, kteří osvědčili v dobách politické nepřízně svoji věrnost. O svých vlastních učitelských schopnostech přesvědčuje stále znovu při výkladu Bible. Neumíme dnes asi posoudit, kolik kdy měl trpělivosti s dětmi, ale konfirmandy a mládež učil znamenitě, mnozí na to dodnes vděčně vzpomínají. A dodnes vede rád biblické hodiny, kde vyučuje evangelíky i další, kdo přicházejí, jednou měsíčně jej mezi sebe zvou katolíci. Poměrně pravidelně přednáší v rámci „Pondělních večerů" v kostele sv. Jana Křtitele v Pardubicích pro četné ekumenické posluchačstvo.

Setkat se s bratrem Doležalem na bohoslužbách v pardubickém kostele není snadné. Jeho ochota sloužit spojená radostí z kazatelského povolání jej přivádí nejen pravidelně na kazatelnu našeho sboru, ale i ve sborech okolních, případně ve sborech, kde působí jako farářky jeho dvě dcery. Občas přijal pozvání ke kazatelské službě například i v Církvi bratrské.

Kazatelská služba je nepochybně tím ústředním, čemu se bratr Doležal bez přestání a intenzivně věnuje a často právě opakuje, jak veliké výsady se mu dostalo, že tuto službu může konat. Díky péči tehdejšího pardubického faráře Daniela Ženatého a jeho manželky vyšla v roce 2015 knižně sbírka „Třicet kázání". O tři roky dříve vydal pardubický sbor knížku „Modlitby". Jedná se o šedesát modliteb, jejichž autorem je bratr Doležal a vyšly k šedesátiletému výročí jeho služby v církvi. Modlitby jsou to specifické již svým určením: Původně se týden co týden objevovaly na webu pardubického sboru, aby čtenáře doprovázely, ale také vyučovaly, jak je také možno se modlit. Jsou založené na slovech žalmů, a tak jsou bohaté jazykově i bohaté na rozmanitost témat, se kterými se věřící setkává a ve vlastních modlitbách pro ně často hledá stěží výraz. Tyto modlitby skutečně napomáhají k modlitební řeči.

Mezi ona mnohá dobrodiní, která smíme od jubilanta přijímat, patří pochopitelně i jeho pastorační činnost. Někdy dokáže udivit, s kým vším se během týdne stačí bratr Doležal setkat nebo si telefonovat. Velmi oceňujeme, že staršovstvu vždy připomínal – občas s významně zdviženým prstem – právě pastorační, případně diakonickou práci. Velmi dbal o to, aby před velkými svátky nikdo z těch, kteří pro nemoc či stáří nemohou přicházet do shromáždění, nezůstal bez možnosti účasti na večeři Páně. Donedávna pravidelně konával bohoslužby rovněž v domově pro seniory, případně pobožnosti v domácnostech.

Než se bratr Doležal mohl plně věnovat všem těmto aktivitám v důchodovém věku, začal svoji službu v Pardubicích jako vikář. Deset let byl jeho nadřízeným, ale především spolupracovníkem na díle Páně farář Josef Smolík, který je v tu dobu zároveň docentem na pražské teologické fakultě. V roce 1962 byl bratr Doležal zvolen farářem pardubického sboru, v témže roce se žení s Mirjam, roz. Šebestovou a během příštích let se jim narodí tři děti. V Pardubicích setrval do roku 1983, kdy přijal povolání do sboru v Hustopečích u Brna, manželka v Nikolčicích. Po jedenácti letech se vrací zpět do Pardubic. Ale jak bylo naznačeno, život faráře-důchodce bude pestrý. Nejprve se stává farářem v Bukovce (1994-2006), kterou dobře zná, kdysi ji pilně administroval. A současně přibyla významná a intenzivní učitelská aktivita na Biblické a misijní škole v Hradci Králové, kde od poloviny devadesátých let přednášel hlavně homiletiku.

Na závěr můžeme ocitovat z kázání bratra Doležala na ep. Filipským 4,2: „Ten, který se pro nás o Vánocích narodil, je Immanuel – „s námi Bůh", tj. Pán, který je nám blízko. Jistě, pořád ještě tu jsou a budou starosti – staré i nové, - ale už na ně nejsme a nebudeme sami. V dnešních a zítřejších starostech nám bude „Pán blízko". To je konstanta, to je pevný bod v tomto končícím roce, to bude skála a hrad a útočiště – pevná půda pod nohama v tekutých pískách i v roce, který je před námi, a ve všech letech, kolik nám jich Pán Bůh přidá…"

Za toto svědectví, mnohokrát a mnoha způsoby pověděné a dosvědčené, a za službu na díle Páně ve sboru v Pardubicích i v ostatních sborech, i za službu ve prospěch celé církve a ekumeny na tomto místě bratru faráři Doležalovi děkujeme. Přejeme radost, pokoj a požehnání od Pána Boha.

Staršovstvo farního sboru
ČCE v Pardubicích

Můžete pomoci alespoň jednomu

Bangladéš – Burkina Faso – Filipíny – Indie – Nepál – Uganda

Dálková adopce PLUS®

Darujte chudému dítěti naději a možnost chodit do školy

od 400 Kč měsíčně

Jannatun žije na severu Bangladéše, v okrese Naogaon, má jednu mladší sestru. Rodina je muslimská. Otec pracuje jako dělník na ořechové plantáži, a i když jde o velmi namáhavou práci, jeho výdělek stačí tak z ruky do úst. Bydlí v chatrči z bambusu, dřeva a suchého listí. Jannatun chodí do křesťanské školy, kterou provozuje Nadace Mezinárodní potřeby v Naogaon. Je v 6. třídě, aby mohla ve škole pokračovat, potřebuje dobrovolného dárce.

Vaše dary dají dětem nové možnosti:

- kvalitní vzdělání,
- denně teplé jídlo,
- zvěstování evangelia.

Dárce dostane čtyřikrát za rok zprávu o dítěti včetně vysvědčení a fotografie. Můžete si s dítětem i dopisovat.

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.dalkova-adopce.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2019

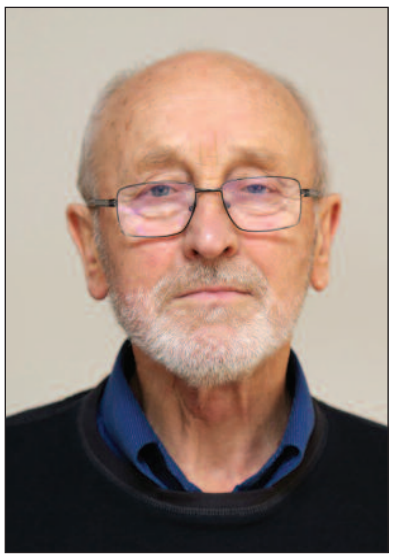
17. dubna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
2. května 2019

Z obsahu

* *Svědectví tichosti*
* *Jistoty ve stáří*

Poselství k Velikonoční neděli

Kristus vstal!
1 K 15,3–5

Představuji si, jak na velikonoční neděli vycházím na ulici a zdravím sousedy: "Kristus vstal!" Co by si asi tak pomysleli? Že jsem cvok? Lidé ale vědí, že jsem evangelický farář v důchodu. Asi si řeknou, že to s nimi myslím dobře. Někdo možná poznamená, že jsem mentální, jak říká jeden náš vnuk. A přitom pomyslete, vždyť to je velikonoční pozdrav v pravoslavné Rusi. Na youtube jsem našel video církevního obřadu moskevského patriarchy Kirilla při žehnání prezidentovi Putinovi, když byl zvolen prezidentem. Putin se hlásí k pravoslavné tradici. Patriarcha Kirill ho blahosloví a vyznačuje roli církve, která je zcela a dokonale oddána na blahu Rusi a tím také jejímu vůdci Putinovi. To je její vrcholný, ba svatý úkol.

Vstal Kristus proto, aby rozkvetla církev, která zná své místo v politické a mocenské struktuře země a národa, která má své jasně definované místo, tradičně i mocensky zajištěné a zná své poslání i svou důstojnost?

Zvažuji nad tím, jak církve dodnes stravují s obtížemi Ježíšův nedůstojný konec. Jak rušivě, ba děsivě Ježíš skončil. A jak ti, které pozval na cestu následování, neuvěřitelně překonali strach a nejistotu. A právě tehdy začali vyznávat: "Kristus vstal". Vyznávali, že Hospodin – Tvůrce nás všech, přijal tohoto vydaného, ba obětovaného služebníka. Hospodin nežehná vládcům a mocnářům, kteří svým vládnutím a mocenským počínáním ohrožují celý svět.

Ve ztišeném a přece troufalém vyznání se pokoušíme sdělit sobě a snad i těm, kteří jsou ochotni naslouchat, že se nám mocný Hospodin vydal do rukou. Volání "Kristus vstal" je jistotou, která touží po víře v život, který překonává omezenost smrti.

Tomáš Bísek
emeritní farář ČCE

Tři dny, které změnily svět

John Reed kdysi napsal v angličtině knihu „Deset dnů, které otřásly světem". Účastnil se aktivně počátku tzv. Velké říjnové revoluce v Rusku. Přiznám, že jsem tu knihu nečetl, nepřitahovala mne, protože jsem už byl s mnoha dalšími svědkem, k čemu ty otřesy vedly. Zpočátku oprávněná sociální revoluce se změnila v krvavou diktaturu, která přinesla utrpení a smrt milionům lidí. Zdá se, že to je osud všech násilných proměn, dokonce i našeho husitství a zvláště francouzské revoluce. Já však chci dnes psát o největším převratu v dějinách lidstva, jehož základní boj se odehrál ve třech nocích a dnech. Během tohoto duchovního i tělesného boje padli jen čtyři lidé a odpadlo jedno useknuté ucho, mimochodem zase zázračně přirostlé. Jeden ze dvou ukřižovaných zločinců našel v poslední chvíli cestu do věčného života. Hlavní hrdina zemřel po těžkém mučení příšernou smrtí. Jeho zrádce Jidáš nepochopil odpuštění nabídnuté slovy „Příteli,

konej svůj úkol" (Mt 26,50), šel a oběsil se. Tomu všemu ovšem předcházela několikaletá příprava půdy mocnými kázáními, uzdravujícími

Dokončení na str. 2

Velikonoční pozdrav

„Zasévá se tělo přirozené, vstává tělo duchovní" (1K 15,44)

Vážení čtenáři,
velikonoční svátky před nás staví zcela zásadní poselství Kristova evangelia. Hospodin dodržel svůj slib, shlédl na Izrael a jeho prostřednictvím na všechny národy. Bůh poslal Mesiáše – Krista, který splnil svou pozemskou misi. Položil svůj svatý život na oltář jako oběť za hříchy světa. Jeho oběť byla přijata a Ježíš podle svého slibu třetího dne vstal z mrtvých, aby vstoupil do nové dimenze a otevřel cestu všem, kteří mu věří.
Pro první křesťany se Ježíšovo vzkříšení dostalo do samého centra jejich vyučování a očekávané naděje. Vyučování apoštola Pavla nebo Janovo evangelium si bez důrazu na vzkříšení vůbec nelze představit. První křesťané na základě velikonočního evangelia žili nadějí vzkříšení. Zaseto bylo tělo přirozené – zmučené tělo Kristovo, které v hrozné agonii viselo na kříži, ale třetího dne vstalo tělo duchovní, které mělo nové atributy včetně nepomíjitelnosti. Zde nešlo o Kristovu stínovou existenci. Ježíš vstal z mrtvých a žil skutečný život v těle po své smrti. Proto smí apoštol vítězně zvolat: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil! Kde je, smrti, tvé vítězství?" (1 K 15,54b–55a).
První křesťané věřili, že slavné vzkříšení začalo Ježíšem a skončí velkým závěrečným vzkříšením v poslední den. To byl pro ně zcela základní impuls, aby své povolání od Boha investovali do služby v Ježíšově jménu. Pokud byl Ježíš zaslíbený Mesiáš, potom jeho následovníci mají ze všech sil proměňovat svou přítomnost k obrazu budoucnosti a žít a pracovat vstříc viditelnému Božímu království!
Jménem Kostnické jednoty vám přeji, aby skutečnost Kristova vzkříšení proměňovala vaše životy a nesla je nadějí slavné budoucnosti v příchodu očekávaného a plně viditelného Božího království.
Pavel Černý, předseda Kostnické jednoty

Na obraz Krista, potírajícího zlo

Tys, Kriste, zdrtil zlo, které se hnusně plazí
do cesty každé pravdě, do všech jejich snah!
Zlo, které záludně svět proplétá a kazí
a jehož ostrý šíp tkví lidstvu v slabinách.

Tys přece slíbil nám, že už ta strašná zmije
své bledé pahýly nestmelí s tělem svým,
že sám dáš výkupné, jež naše viny smyje,
že otcem bude Bůh a člověk jeho syn.

Dvě tisíciletí zde lidstvo čeká stále:
Anděle příštích dob, jdi, řekni Otci již,
že místo jitřenky je temno neskonalé
a že dar nebeský už meška přespříliš.

Alphonse de Lamartine (1790-1869)

Kalendáře a Velikonoce

V určitém kalendářním intervalu křesťané západního i východního obřadu slaví Velikonoce ve stejném datu. Jsou jádrem Kristova evangelia o nezměrné Boží lásce, která drží náš život ve všech jeho proměnách. I v té poslední. Ve vítězství nad smrtí. A mnohem více. Vede nás k naději na samý práh věčnosti. Televize u nás i v Evropě zmiňují toto společné slavení Velikonoc záběry z bohoslužeb. A zdaleka v nepřeplněných chrámech. Komentátor pak klade otázku, zda křesťané nejsou už jen relikvií v proudu současného myšlení a života. Alespoň u nás v Evropě. Až to tají dech. Apoštol Pavel také odpovídal v jeho době na podobné otázky a názory o křesťanech. Nejspíše i v rozhovoru na Areopágu. Snad právě proto do sboru v Efezu napsal, že my křesťané tu nejsme cizinci, ani žádní tuláci a světoběžníci. „Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině." (Ef 2,19)

Jak to cítíme a vidíme dnes? Žijeme v rušném a velice zmateném světě. V čase svárů, napětí, nesmyslných bojů, pomlouvání, děsivého odplácení, poztráceného řádu. Prý v post faktické době. Vše, co se děje, je

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Polský primas: pálení knih o Harrym Potterovi je nepřístojné

Pálení knih o čarodějnickém učni Harrym Potterovi, které zorganizoval kněz jedné z farností nedaleko Gdaňsku, je podle polského primase Wojciecha Polaka nepřístojné. Podle jeho prohlášení, které zveřejnila polská katolická agentura KAI, se knížky nepálí, knížky se čtou a o jejich obsahu se diskutuje. Polak uvedl, že pálení knížek vytváří mylnou víru, že když se tímto teatrálním způsobem zničí údajně špatný nebo duchovně škodlivý obsah, čtenáři se jím nenakazí. Metropolita hnězdenský, kterému titul polského primase náleží, připomněl, že duchovní, kteří chtějí navracet lidi na víru, nemají pálit knížky, ale vést je ke kritickému hodnocení toho, co čtou. V neděli 31. března v ohni kromě bestsellerů britské spisovatelky J. K. Rowlingové, které část konzervativního kléru dlouhodobě kritizuje za údajnou propagaci černé magie, skončila také díla hinduistických mudrců či romantická upírská sága Stmívání. Skončilo v něm i několik figurek zvířat, maska patrně přivezená z cesty mimo Evropu nebo dětský deštník s kočičkou Hello Kitty. Informace o této akci, které se původně šířily po sociálních sítích, považovali novináři nejdříve za aprílový žert, ale když se ukázalo, že se skutečně stala, přinesla o ní zprávu média po celém světě.

Za pálením knih o Harrym Potterovi stál kněz Rafal Jarosiewicz, který věřící vyzval, aby přinesli věci spojované s okultismem, magií nebo čarodějnictvím. V úterý vydal krátké prohlášení, že „spálení knížek a dalších věcí bylo nešťastné". Uvedl, že jeho cílem nebylo vysmívat se jakékoliv skupině nebo náboženství, tento čin nebyl namířený proti knížkám jako takovým. „Jestli někdo moje chování takto pochopil, chtěl bych se mu z hloubi srdce omluvit," napsal Jarosiewicz.

podle www.krestandnes.cz

Německý soud se zabývá antisemitským reliéfem na kostele

Neobvyklou stížností na antisemitismus se musí zabývat soud v německé spolkové zemi Sasko-Anhaltsko. Žalobu na církevní obec ve Wittenbergu podal muž, jemuž se nelíbí část gotické výzdoby místního kostela. Zobrazuje totiž Židy v obscénním kontaktu s prasetem. Stěžovatel proto žádá, aby byl kamenný reliéf z památky UNESCO odstraněn, informoval server Spiegel Online. Středověký antisemitský reliéf na kostele ve městě, ve kterém působil v 16. století reformátor Martin Luther, je už dlouho předmětem debat a sporů. Sám Luther je také autorem řady antisemitských výroků. Reliéf zobrazuje samici prasete, které kouká pod ocas rabín a další Židé jí pijí ze struků. Podobným reliéfům se v dějinách umění říká Judensau, tedy česky židova či židovská svině, a kromě Wittenbergu je lze nalézt na kostelech především v dalších německých městech, například v Řezně, Magdeburku či Norimberku. Prase je v judaismu považováno za nečisté zvíře. Žalobu na evangelickou obec ve Wittenbergu, která městský kostel spravuje, podal muž z Bonnu, který reliéf považuje za urážlivý. Stěžovatel, který je podle německých médií členem židovské obce, požaduje, aby byla antisemitská karikatura z kostela sejmuta. Podle serveru Spiegel Online se soud ve městě Dessau-Rosslau bude muset nyní vypořádat s otázkou, jakou ochranu si reliéf zaslouží. Debata, kterou podání žaloby ve Wittenbergu vyvolalo, není na toto téma zdaleka první. Už od roku 1988 je proto v zemi před reliéfem zapuštěna pamětní deska, která měla přispět k usmíření. Umístěna byla před kostel z iniciativy skupiny křesťanů, k nimž patřil i současný premiér spolkové země Sasko-Anhaltsko Reiner Haseloff. Ten se sám v minulosti přimlouval za to, aby antisemitská plastika zůstala na svém místě. "Pokud ji odstraníme, nebude nám už nic připomínat, abychom se postavili svým dějinám," řekl. Kdy soud vynese rozsudek, zatím není jasné.

www.christnet.eu

Karmelitánské nakladatelství odkoupila Česká biskupská konference

Česká biskupská konference se v březnu stala jediným vlastníkem Karmelitánského nakladatelství. Jde o další krok v konsolidaci společnosti. Ta dosud patřila sedmnácti subjektům. „Nejdůležitější je, že bude zachováno katolické nakladatelství s bohatou produkcí pro nejširší okruh čtenářů, které má ambici vzdělávat ve víře a zušlechťovat lidské nitro," uvádí v souvislosti s odkoupením společnosti generální sekretář ČBK Stanislav Přibyl, který se stal novým jednatelem Karmelitánského nakladatelství. ČBK jako majitel chce podle jeho slov sledovat dva cíle. Prvním z nich je zachování produkce křesťanské literatury a sítě obchodů, v nichž se prodávají nejen knihy KNA, ale i menších katolických a křesťanských nakladatelství.

(red)

Kalendáře a Velikonoce

Dokončení ze str. 1

položeno do škodolibé otázky. V takovém ovzduší není snadné přiblížit našim současníkům obsah a poselství evangelia. Ono přináší zcela opačné důrazy. A tak možná vypadáme jako bychom byli odněkud „z jiného světa". Činit to bez laciného podbízení nebo autoritativní nadřazenosti to také není snadné. Vskutku, Kristovo vítězství nad hříchem a smrtí je prvek z jiného, Božího světa, který se rozprostřel nad tím, ve kterém žijeme.

Proto křesťané po celá staletí, opřeni o Kristovo vítězství nad smrtí, právě o Velikonocích to připomínají, ať už jakkoli rozmanitě ve svých historicky vyvinutých denominacích. Odvážně se vydávají na dráhu života, kde se prostě s Pánem Bohem počítá. A sděluji, že toto je jejich „factum" pro každou dobu. I pro tu naši. Podobně to vyřizoval apoštol Pavel v Efezu. Ať si naše okolí nás i dnes vnímá jako exoty. Svým postojem, službou, otevřeností, vstřícností jen zveme všechny do rodiny Božích dětí. Zvláště o Velikonocích.

Josef Hromádka

Tři dny, které změnily svět

Dokončení ze str. 1

zázraky, ale také léčkami a intrikami nepřátel. Vlastní drama se však opravdu odehrálo ve třech dnech. Po zvláštním vyvrcholení čtvrteční hostiny, po temném zoufalství noci, po martyriu Velkého pátku, po pusté prázdnotě Bílé soboty zavlála na Boží straně vlajka vítězství: JEŽÍŠ BYL VZKŘÍŠEN.

Mnozí lidé to dnes považují za bajku, ale titíž pochybovači oddaně věří, třeba že jednou přesídlíme na jinou planetu, nebo si dokonce sami vytvoříme novou. Jiní považují události Velikonoc za epizodu, která zaniká v mohutných revoltách, válkách i podivuhodném pokroku v mnoha oblastech. Jen jedna věc se lidstvu stále nedaří: Vytvořit svět bez válek, bez nenávisti, beze lží, bez rozpadu rodin, bez terorismu, diktátorů a miliardových zlodějů. Válka jako druhá světová tu nikdy předtím nebyla. Jak by asi vypadala ta třetí, nepodaří-li se jí zabránit? A přece to bylo již jednou provždy vyřešeno ve třech dnech za hradbami malého města Jeruzaléma.

Ne že by to velký Soudce a Režisér odbyl mávnutím ruky. Naopak na tom pracoval od té doby, co tady lidičkové na Zemi zaclánějí. Jen vzpomeňte, že měl hotový plán hned při prvním lidském osudovém škobrtnutí, když řekl hadovi pokušiteli, že „semeno ženy" (pouze ženy, muži vyloučeni!) „rozdrtí lstivému plazovi hlavu, ale on mu bolestivě poláme patu". A pak se celými dějinami bloudícího lidstva táhne červená nit budování a ochrany Božího lidu, který dostal Zákon, aby se dobře vědělo, co má být a co nemá. Pán Bůh málokdy dělá něco bez důkladné přípravy. Ale potom to šlo ráz na ráz. Když někdy zahlédnu v televizi beznadějné štosy právnických listin, dobrozdání a odvolání, říkám si: Jen se nesoudit před lidskou justicí! Táhne se to roky i desetiletí a rozsudek je někdy těžko k pochopení.

Tak tedy po přípravě několika tisíciletí a po asi třicetiletém vzorovém životě Božího Syna na Zemi sjelo Boží rozhodnutí jako blesk z nebe. Kristův apoštol Pavel to vyjádřil skvěle: *„Bůh vzkřísil z mrtvých Ježíše, našeho Pána, jenž byl vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění"* (Ř 4,24-25). Který lidský soud by mohl lépe vyřešit naše životy beznadějně zamotané do hříchů a vin? Zdá se to tak rychlé a přitom to má být věčně platné, že se nám tomu těžko věří. Pořád se nám plete v hlavě myšlenka: *„Může a chce mi Bůh opravdu všecko odpustit?"* A vynořují se nám životní chvíle, kdy jsme opravdu ublížili a za něž se stydíme. Ale Pavel ujišťuje: *„Není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši"* (Ř 8,1). Tomu, kdo si říká: To je pěkné vyprávění, ale stalo se to moc dávno – ano, je to už skoro dva tisíce let. Ale dodnes tyto události tří dnů ovlivňují a přímo mění životy tisíců lidí každý den.

Martin Luther vzpomínal na chvíle pochybností o své spáse, kdy si popsal stěny své pracovny dvěma slovy: BAPTISATUS SUM! Přeloženo: JSEM POKŘTĚN! Ale pro Luthera i pro nás to znamená: KRISTUS MĚ VZKŘÍSIL K VĚČNÉMU ŽIVOTU! To je záchranné lano hozené do vlnobití zla a všelijakých selhání každému z nás. Kdysi dávno jsem se ho chopil i já a s rostoucím věkem se ho držím jako klíště, ať mi pokušitel připomíná, co chce. JSEM ZACHRÁNĚN, JSME ZACHRÁNĚNI! Vůbec jsme si to nezasloužili a stává se, že někdy i jednáme, jako by toho nebylo. Držme se tohoto Evangelia doslova duchovními zuby a nehty! Pak pro tebe i pro mne platí: RADOSTNÉ VELIKONOCE!

Pavel Javornický

Jidáš

Učedník Jidáš se připojil k následovníkům Ježíše Krista v době, kdy už byl Ježíš poměrně hodně veřejně známý. Viděl a poznal Krista jako toho, který zázračně uzdravoval z nemocí, vyháněl démony a křísil mrtvé. Zaujalo ho jeho učení, a proto se rozhodl, že ho bude následovat. Chtěl se změnit, nebyl zřejmě spokojený se svým životem, a Kristus ho nakonec i přijal mezi své nejbližší spolupracovníky. Dostalo se mu tím určité moci a vlivu. To se pro něj ale stalo pokušením. Nevíme, zda zrovna toto anebo něco jiného způsobilo, že se Jidáš až tak moc od své původní povahy a jednání nelišil. Nedokázal se vzdát světské ctižádosti a nevzdal se ani lásky k penězům. Myslel si, že se může dál držet svých názorů a spoléhat na vlastní úsudek. Neodpustil si dál kritizovat a odsuzovat. O čem to svědčí? O tom, že se Ježíši nepoddal cele. Přijal sice místo služebníka, ale nepřijal Kristovo přetvářející svědectví a poselství, které bylo a je i dnes poselstvím evangelia. Jidáš byl z podstaty manipulátor a byl pyšný. Nechtěl vidět své chyby a nedostatky. Byl přesvědčen, že svým úsudkem a dovednostmi ostatní převyšuje. Přestože denně poslouchal Ježíšovo učení, přestože viděl, že Ježíšův život je naplněný láskou a nezištností, dál v sobě choval závist a chamtivost. Své úmysly, ale i činy motivované namyšleností si před sebou vždycky dokázal obhájit. Jak ho vidí Bůh, to ho nijak zvlášť nezajímalo. Kristus často opakoval, že jeho království není z tohoto světa a to Jidáše rozčilovalo. Očekával, že jeho guru bude jednat podle jeho představ. Místo proměny začal čím dál víc pochybovat. Kdyby byl on na místě Ježíše, rozhodně by si nenechal nic líbit. Dokázal by zosnovat patřičnou vzpouru. Vůbec nechápal, co Ježíš Kristus myslel tím, že sobě i učedníkům předpovídal soužení a pronásledování. Představoval si, že vládnoucím králem Jeruzaléma se stane Ježíš a že on bude vládnout s ním. Když pomáhal při zázraku

Dokončení na str. 3

Každý je volán

Skutky apoštolů kapitola 9

Je to velmi známý a zvláštní příběh o obrácení Saula. Z člověka, který nenáviděl křesťany se stal apoštol, který nejvíce přispěl k rozšíření církve, který nám zanechal nejvíce epištol a který se stal skutečně Ježíšovým nástrojem a nesl jeho jméno národům. V Kristu není nikdo předem odsouzen, nikdo není zařazen do kasty z které není úniku. Každý může být povolán být jeho nástrojem a je také volán. V tom je nádherné poselství Velikonoc – každý je volán bez ohledu na minulost. U Saula, pozdějšího Pavla to bylo skutečně zázračné zastavení, zázračná zkušenost. Každý toto povolání může prožít jinak, ne tak dramaticky, ale zcela určitě to musí být osobní setkání, osobní proměna provázená Boží silou. Nádherné na tomto oddílu je postava Ananiáše – Pán ho pověřil, aby Saula z Tarsu vyhledal – a ten i přes námitky a pochybnosti o minulosti Saula, jde za ním a teď ta nádherná slova, to opravdové přijetí – Saule, můj bratře, posílá mne k tobě můj Pán – chce, abys opět viděl a byl naplněn Duchem svatým.

To Ananiášovo přijetí: Saule můj bratře, přeneseně: Mirku, Pavle, Láďo ... můj bratře, Jano, Martino, Věro... moje sestro. Vidět i v tom o kom pochybuji svého bratra a sestru. A že Pán chce, aby jejich zrak prohlédl. Je to výzva i pro nás křesťany dnes, abychom viděli nově a byli naplňováni Duchem Božím. Vidíme kolem sebe i v jiných evropských zemích jak lidé opouštějí svoji křesťanskou identitu. Na druhé straně však vidíme i mnoho povzbuzujícího. Ježíš v mnoha zemích žije v srdci křesťanů a mnozí na povolání odpovídají osobním přijetím a proměnou srdce. Na mnoha místech jsou i dnes, a to velmi intenzivně, křesťané pronásledováni a to i tak, že jejich životy jsou ohroženy. Co je však překvapující, velká většina je velmi statečná, stojí jim za to trpět, protože oni nejsou formální křesťané, křesťanství pro ně není jen morálka a tradice, ale živá víra, posílující vědomí, že jsou Božími dětmi. Kdyby toto pod nátlakem opustili, ztratili by smysl života.To by mělo být pro nás obrovskou inspirací. Zvlášť o Velikonocích by nás měla naplňovat radost z úžasného daru, který je pro všechny lidi, který proměnil svět a stále proměňuje, z Boží lásky, z oběti našeho Pána Ježíše Krista a z jeho vzkříšení. Ježíš žije. Jak úžasně to můžeme prožívat i nyní a jak nás povzbuzuje svědectví z ne tak dávné doby sovětských koncentračních táborů.

O Velikonocích jsme se všichni, kdo jsme byli uvězněni pro náboženské přesvědčení, spojili v jediné Kristově radosti. Všichni jsme byli vtaženi do jednoho pocitu, do jediného duchovního triumfu oslavujíce jediného věčného Boha. Nebyla to slavnostní paschální bohoslužba s hlaholem zvonů, v našem táboře nebylo možné se shromáždit k bohoslužbě, svátečně se obléci a připravit všechno potřebné k Velikonocům. Naopak, bylo mnohem víc práce a víc obtěžování než obvykle.

A potom najednou byly Velikonoce zde: velké, svaté, duchovní, nezapomenutelné. Bylo to požehnáno přítomností vzkříšeného Boha mezi námi – požehnáno pokojnými sibiřskými hvězdami a našimi bolestmi. Jak naše srdce tloukla plna radosti s velkým Vzkříšeným. Smrt je přemožena, zmizel strach, jsou nám darovány nekonečné Velikonoce.

Plnost těchto podivuhodných Velikonoc ti posíláme z našeho vězeňského tábora.

Jan Trnka

40 dnů s Biblí 2019: Jste pokřtěni v Krista 2

Pokračování z minulého čísla

a dokonáním těchto klíčových, zakládajících událostí!

Tyto všechny události (vymezení hranic vodstev na počátku, záchrana praotcovy rodiny z potopy, vytažení Mojžíše ze smrtonosného Nilu, vyvedení lidu z otroctví skrz moře a přechod Jordánu do země zaslíbené, ale i návrat z babylonského zajetí „u řek babylonských“) a všechny tyto události jako dílo Boží, jako život zachráněný ze smrti, jako Hospodinovo vítězství nad nepřítelem, ba jako „stvoření z ničeho“: ty všechny se jak ozvěnou znovu ozývají „pod způsobou“ Ježíšova jordánského křtu a nově, plně se odehrávají a dokonávají v jeho ukřižování a pohřbu, v jeho vzkříšení a vyvýšení, a jednou i v jeho očekávaném návratu. Jako by se tu koncentrovaly a rekapitulovaly, jako by tu svůj důvod i cíl našly celé dějiny spásy (J 1,14; Ef 1,3-14; Ko 1,14-20)! A všechno to – pro Krista – ústí i do našeho křtu (1 K 10,1; 1Pt 3,20-22; Ko 2,11-15; 3,10n; J 19,34).

Křest (a večeře Páně) se ne náhodou podobá i starozákonním obřadům, jimiž Hospodin ony velké činy lidu zvěstoval a v nichž mu obnovoval jejich platnost. Ať už jde o obřízku (Gn 17,6nn) či sabat (Ex 20,8-11; Dt 5,12-15), ať jde o různé oběti a svátky (Ex 13,1-16), o milostivá léta a oddlužení chudých (Lv 25; Dt 15), ať už pomyslíme na Boží přikázání (Lv 25,39-42; Dt 6,20nn): tam všude se – ve „způsobách“ slavností, stolování, omývání, každodenních činů – připomínaly a zpřítomňovaly Boží dary stvoření, exodu a smlouvy. Jan Kalvín tyto rituály a ustanovení proto nazývá starozákonními „svátostmi“ (Inst. IV, 14, 18-21): Hospodin jimi v Izraeli zjednával památku svým činům, obnovoval skrze ně jejich platnost, ba sdílel v nich svou stvořitelskou, spasitelnou a pečovatelskou přítomnost. Ozařoval jimi všední den svou slávou a ve všem pozemském tak dával probleskovat svým tvůrčím a vykupitelským skutkům. Izraelitovi i hostu, svobodnému i otrokovi, zajištěnému i nuznému dával tak Bůh vždy znovu podíl na své odvěké dobrotě, ale i na bratrské péči lidu Izraele: O svátcích pesachu se Izraelita radoval ze své svobody, skutečné, anebo doufané – jako by vycházel z Egypta; to proto, že jeho otcové kdysi vyšli z Egypta. V sobotu si odpočinul od své práce, jako Stvořitel odpočinul na počátku a tak korunoval své dílo. O svátcích či při obětech se poveselil a nasytil, postaral se o své potřebné (Ex 20,10n; Dt 12,7.12; 14,28n). Nazveme-li všechny tyto různorodé obřady s Kalvínem „svátostmi“ Starého zákona, potom křest a večeře Páně – navrhují někteří biblisté – také nejsou jedinými „svátostmi“ – v širším slova smyslu – je pak už samo shromáždění církve, tělo Kristovo, přítomnost křesťanů ve světě (1 K 3,16n; 6,19; 12,13nn; Ef 1,22n), zvěstování evangelia a odpuštění hříchů, bratrovo slovo (Ř 10,8-10; J 20,22n), vzájemná služba bratří a sester (Ř 12,1nn); ale i prostřený stůl (1 Tm 4,1-5), manželství a rodičovství (Ef 5,32n; 1 K 7,14), dítě, o které pečujeme, člověk ve všelijaké bídě (Mt 18,1nn; 25,31nn): Tam všude – a tak různorodě – se s námi přece setkává Pán Ježíš osobně; tam všude dostáváme podíl na jeho díle nového stvoření a exodu, podíl na jeho kříži a vzkříšení, na jeho utrpení i slávě. Tam všude probleskuje Kristova láska a spása, vláda a péče. Přičemž ony dva výsadní, zvláštní a přímé Kristovy (rituální) odkazy, křest a stůl Páně – v teologii tradičně nazývané „svátostmi“ – všechny ostatní projevy Kristovy přítomnosti jaksi zahrnují, osvěcují a staví do jeho světla, uvádí do jeho služeb. Křest – podobně jako starozákonní děje, obřady a svátky – není jen niternou či individuální zkušeností, nýbrž obléká člověka do Krista a vtěluje ho do Kristova společenství. A podobně lámání chleba sytí nejen věřící srdce, nýbrž dotýká se i těla, utváří jednotu těla Kristova a inspiruje nové sdílení statků, novou vzájemnou ohleduplnost (Sk 2,38-47; 1 K 10,16n; 11,26-34). Právem mluvíme o „bohoslužbě všedního dne“.

Ve starozákonních „svátostech“ se slévají a zpřítomňují Boží skutky stvoření, exodu, smlouvy, stejně jako naděje na nové stvoření, nový exodus či novou smlouvu. A právě tyto skutky i naděje – nyní ztělesněné a dokonané v Kristu – se ozývají a zpřítomňují i v našem křtu (a porůznu v oněch dalších „svátostech“). O ně všechny ve křtu jde, do nich všech nás křest vtahuje: pro Krista a v něm.

David Beňa

Pokračování příště

Jidáš

Dokončení ze str. 2

nasycení pětitisícového zástupu, dělal to populisticky a aby se zviditelnil. Ačkoliv byl u všech Ježíšových činů, viděl jakou má Ježíš moc, měl možnost poznat a pochopit, jakým způsobem pracuje Ježíš, ale byl zaslepen svými sobeckými zájmy. Dělal si velké naděje, o to větší potom bylo zklamání. Máme tu před očima příklad lidského myšlení a jednání, které je blízké mnoha lidem i dnes, zvláště těm, kteří jsou blízko politické moci, blízko toho mít moc vládnout a můžeme být takového přístupu svědky nejen na úrovni vlády, ale také i u církví a vedoucích církevních pracovníků, např. u katolické církve, jde o tzv. klerikalismus, ale může se tak lehce dít i např. ve vedení našich sborů a při různých aktivitách i v naší církvi. Všichni máme tak hodně blízko k tomu být zaslepeni vlastními sobeckými zájmy.

Mezi problémy, s nimiž se dnes setkáváme, patří jednak přírodní katastrofy, které musíme přijímat a překonávat s vyrovnanou myslí, ale také ty ostatní, které vznikají naším vlastním přičiněním, vycházejí z cílených anebo nevědomých nedorozumění mezi lidmi. Je to problém, který vzniká ze střetu ideologií, politických či náboženských, kdy lidé mezi sebou bojují pro malicherné cíle a ztrácejí povědomí základní lidskosti, která nás všechny spojuje v jednu lidskou rodinu. Dodnes existuje vrozená nemoc vládců, touha po zvětšování moci a je zřejmé, že války propagují sociální skupiny a politici, kteří s konkrétním konfliktem spojují své sobecké zájmy. A když nám nehrozí takovéto války, zakládáme války mezi sebou, v rodinách, mezi sousedy, proti homosexuálům a podobně. Pořád tu jsou lidé podobní Jidášovi, kteří by chtěli Boha vlastnit, kteří by ho chtěli používat jako bůžka pro štěstí nebo pro plnění vlastních přání. Ale to je magie, to je protiklad víry. Křesťanství nám přece říká, že lásku k Bohu nelze oddělit od lásky k člověku. Křesťanství nám ukazuje hluboké spojení mezi lidstvím a božstvím. Máme milovat druhé v Božím světle tak, že v nich vidíme obraz Boha. Všechny naše touhy a očekávání mají mířit ke zdroji lásky, kterým je Bůh. Logikou tohoto překročení sebe sama je, že skrze bližní je s námi Bůh v Kristu. Co znamenalo, když Ježíš svým učedníkům předpovídal těžký úděl? Myslel tím, že je třeba v tomto těžkém světě na sebe brát kříž a pomáhat nést kříž těm, kteří pod křížem padají. To bychom si mohli vzít za své jako trvalý úkol. Nejenom na sebe brát svůj kříž, ale pomáhat nést kříž těm, kteří pod křížem padají. Kristus při společné večeři s apoštoly a učedníky pravil: „Nebudete-li jíst tělo člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“ (J 6,53) Ježíš tady nabízí duchovní hodnoty, ne světské pocty. S něčím takovým Jidáš nesouzněl, proto podněcoval spory, šířil klam a opakoval námitky, které proti Ježíšovu učení vznášeli zákoníci a farizeové. Stal se z něho vytrvalý rýpal a zpochybňoval všechno, co prosazoval Ježíš. Jidášův pohár trpělivosti přetekl při návštěvě v Šimonově domě, když Marie pomazala Spasiteli hlavu a nohy vzácnou mastí. Ježíšova výtka, když se proti němu ohradil, ho velmi rozčílila. Uražená pýcha a touha po mstě v něm strhly poslední zábrany. Odešel, aby se dohodl s kněži, že jim Ježíše vydá. Prodal jej za třicet stříbrných, což byla tehdy cena otroka. Vydal jej potupě a nedošlo mu, že i ke smrti. Svou zradou chtěl dát Spasiteli za vyučenou. Spoléhal se na to, že se Ježíš jako Boží Syn nedá, nebo že mu jeho příznivci pomohou a osvobodí ho. Tenhle obchod mu ale nevyšel, jak si myslel. Kristus všechna příkoří, která se na něj navalila snášel odevzdaně, natož aby se bránil. Když to Jidáš viděl, začala se ho zmocňovat hrůza z toho, že prodal svého Mistra a vydal jej na smrt. Začal mít výčitky svědomí a chtěl svoji zradu napravit. „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“ (Mt 27,4) Od kněží se ale jen dočkal odpovědi: „Co je nám po tom? To je tvoje věc!“ (Mt 27,4) I když Jidášem pohrdali využili ho pro svůj záměr. Když potom před nimi vyznal svůj hřích, odvrátili se od něho. Obrátil se také k Ježíši a prosil jej, aby se vysvobodil. Ježíš Jidáše neodsoudil, litostivě na něj pohlédl a řekl: „Pro tuto hodinu jsem přišel na svět“. Jidášův konec byl takový, jakým končí všichni, kteří zjistí, že nemají neomezenou moc a že nakonec budou poraženi. Většinou takoví končí tak, že si sáhnou na život. Tak končí i Jidášův život. Život, který místo toho, aby byl oslavou Boha, nemá s Bohem vůbec nic společného. Těm, kteří se tvrdošíjně budou považovat za ty, že nad ně není, že jedině oni to myslí s námi a se světem nejlépe, že jsou nepostradatelní, dokonce z nich mnozí budou mít plná ústa zbožných frází, těm Kristus řekne: „Pryč ode mě, protože jste mě zapřeli a já zapřu i vás.“ (Mt 10,33) Ano, Kristus říká někdy hodně náročné věci. Naše víra je náročná cesta a my jsme na tuto cestu pozváni, protože vede k životu. Je to cesta lásky, ve smyslu sebepřekročení, vykročení z vězení našeho sobectví, osobního i církevního. Na této cestě zakusíme obrovské osvobození a obrovskou radost. Jděme tou cestou, jděme za Kristem, jděme s Kristem, byť by nabídka světa kolem nás zněla sebelákavěji.

Sepsal: Dušan Ehmig

(Inspirováno texty Evangelia, Dalajlámou a T. Halíkem)

Velikonoční meditace

Sedm posledních slov našeho Spasitele z kříže

Čtvrtek - Čtvrtá věta

Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?

Představte si, že tuto otázku položíte svým rodičům nebo že se vás takto zeptají vaše děti. Zřejmě neexistuje hroznější otázka, položená rodičům od svých dětí. Zřejmě je jen málo horších věcí, které mohou udělat rodiče svým dětem, než je opustit. Když Abraham obětuje Izáka, Bůh mu v poslední chvíli zadrží ruku. Sám sobě však ruku nezadrží a svého Syna obětuje. Tváří v tvář této realitě působí směšně naše občasné obavy, abychom to se svojí horlivostí pro Boží věci nepřeháněli. Známý kazatel J. Piper napsal: „Na každého neopatrného křesťana, který nesprávně zaměřenou horlivostí „odrovná“ sám sebe a rozbije svoji rodinu, připadá podle mého odhadu tisíc těch, kdo táhnou se světem, a Ježíše považují za užitečný doplněk. Problém je, že jako špatný příklad dáváme oněch pár neopatrných“. Naštěstí pro nás Bůh to z lásky k nám přehnal – obětoval svoje dítě. Díky tomu, by potom jeden ze základních postojů našeho následování Krista měla být vděčnost a od toho se odvíjející otázka – jak a čím tě mohu, Pane, uctít?

To, co vyřkl Ježíš na kříži, prožilo mnoho jeho následovníků – tedy pocit opuštěnosti Bohem. Pocit, že nebeský Otec již není otcem, ale pouze Bohem. (Mimochodem toto je jediné místo, kde Ježíš svého Otce nazve v modlitbě Bohem.) Protože Ježíš na sebe vzal naše hříchy, pocítil i důsledek hříchů – tedy opuštění Bohem. Jeho výkřik na kříži není výkřikem mysli pomatené bolestí, ale konstatováním skutečnosti zapříčiněné našimi hříchy. Hřích nás odděluje od Boha a cestou zpět je pouze pokání. Chtěl bych nás v tomto velikonočním čase povzbudit k přemýšlení, zda nějaký hřích nestojí mezi námi a naším nebeským Otcem a zda se právě proto necítíme od Něj opuštěni. Zda jsme vydali všechny oblasti svého života pod Jeho vládu.

Texty ke čtení: Mt 12, 22 – 34, 13, 22 – 30, Fp 3, 7 - 8

Pátek - Pátá věta

Žízním…

Možná, že bychom na konci Ježíšova života z jeho úst očekávali cosi patetičtějšího. Neznamená snad Ježíšovo „žízním“ vyjádření duchovní žízně? Určitě ne. Ježíš vykřikne, žízním…, protože má žízeň. Tímto téměř posledním slovem proneseným z kříže ukazuje na svoji zranitelnost, kterou na sebe dobrovolně bere, když se zříká božských poct a stává se člověkem.

Jakoby nám zde bylo sdělováno, že Kristus sestupuje doprostřed našeho „žízním“; do našich zápasů, bolestí a nezodpovězených otázek. Zároveň vidíme, že žádná z těchto otázek pro něj nesmyslná a banální není. Velikonoce se mohou v kontextu tohoto výkřiku stát výzvou k našim zvoláním či vyjádřením toho, co skutečně nosíme na srdci, co nás bolí a trápí.

Přiznám se, že jsem ještě možná před půl rokem nevěděl, co mnozí v našem sboru prožívají za trable (a to zřejmě vím jen málo). Tváří v tvář této skutečnosti bych rád spolu s vámi Bohu pověděl, ano, bolí to, nebo - je to složité, nepříjemné… ale důvěřuji ti.

Chtěl bych vám přát požehnané prožití Velkého pátku. Chci vás povzbudit k tomu, abyste se dokázali zastavit a třeba v kontextu těchto krátkých meditací a textů z Písma s nimi spojených, promýšlet svůj život s Pánem.

Texty ke čtení: Mk 15, Jan 19.

Text k přemýšlení:

Je nutné, aby zesílila jistota,
že existuje ten, kdo drží v rukou osudy
tohoto pomíjivého světa,
kdo má v rukou klíče od smrti a podsvětí,
kdo je alfou i omegou.

(Jan Pavel II.)

Sobota - Šestá věta

Je dokonáno

Tato slova vyřkl muž, který měl „to nejlepší ještě před sebou“. Bylo mu přece teprve 33 let. Jak někdo takto mladý může říci, že je dokonáno? Buď proto, že se mu život vymkl z rukou a on skončil na popravišti (a proto nic jiného říci nemůže), nebo proto, že co měl na této zemi vykonat, beze zbytku splnil – tedy dokonal. V případě Krista platí to druhé. Splnil vůli svého Otce. A přesně o to v našich životech jde. Můžeme dělat mnoho věcí, investovat do hodně oblastí, které ale z hlediska věčnosti mají malou cenu. Smyslem života se může stát úsilí co nejvíce vidět, stihnout, vydělat, zažít, zajistit rodinu atd. Na tom není v zásadě nic špatného, pokud to není smyslem života. Druhá cesta potom je úsilí naplnit vůli Pána Boha s tím, že vše ostatní mít mohu, ale nestojí ani nepadá s tím můj život. Pán Ježíš nám svým „je dokonáno“ ukazuje, že pouze to druhé má smysl. Jednou nikdo z nás nebude litovat, že toho více nestihl, nevydělal, neviděl. Pokud něčeho litovat bude, potom toho, že nemůže vyznat „je dokonáno“, tedy vykonal jsem, co ode mne Pán chtěl.

Texty ke čtení: Jan 20, Sk 20, 24,

Text k přemýšlení:

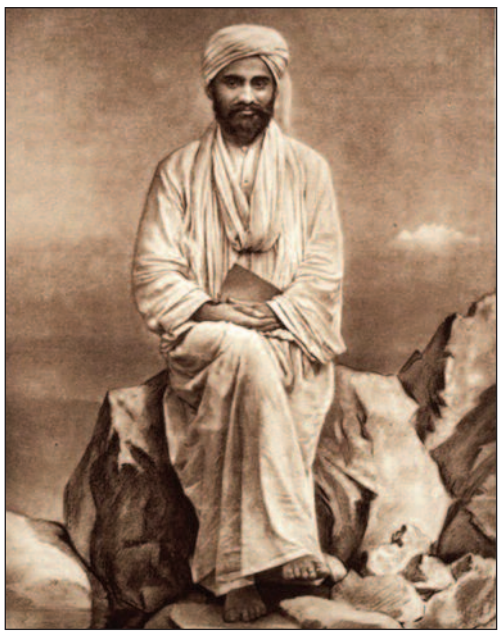
Naše víra není souborem optimistických iluzí, je to cesta, na níž jsme čas od času všichni vystaveni peklu pochybností a poušti Božího mlčení. Naše víra, pokud je živá, obemyká všechny polohy života a záchvěvy lidského srdce, nic lidského jí není cizí – ani to, co vy prožíváte. Ano, je to pravda – je to pravda odpoledne Velkého pátku. A to jediné, co k tomu můžeme dodat, je toto: dějiny neskončily odpolednem Velkého pátku. Cesta vede dál. Vede dál, mlčením Bílé soboty – až k ránu, které konečně přineslo světlo; světlo, které ve tmách svítí, a tmy ho nepohltily.

(T. Halík)

Dokončení na str. 4

Indický misionář
Sundar Singh

3.9.1889 Rampar na severu Indie – asi 18.4.1929 Himaláje

Sundar Singh pocházel z hinduistické sekty siků, která neuznává kastovnictví. Matka jej jako chlapce svěřila do výchovy jednoho poustevníka - askety *(sadhú)* sídlícího v pralese a pak ho poslala do americké církevní školy v Ludhianě, aby se naučil anglicky. Když v r. 1903 zemřela, Sundar Singh upadl do duševní krize, měl sebevražedné úmysly a okázale spálil Bibli. V nočním vidění se mu po úpěnlivých prosbách zjevil Ježíš Kristus, Singh uvěřil a chtěl se stát misionářem. Otec ho proto vydědil a bratr ho dokonce chtěl zabít, pomohl mu však jeden Brit. V r. 1905 se dal v Simle pokřtít a pak sloužil malomocným v Sabathu. V r.1906 začal své misijní putování ve žlutém oděvu askety. Vrátil se do rodné obce, ale pak se opět vydal na misii do Pandžábu, Kašmíru, Afganistánu, Balučistánu a (v r.1908) do Tibetu. Byl pronásledován – vězněn i kamenován. Měl mystické zážitky a uplatnil charisma uzdravování. V r.1909 vstoupil do anglikánské bohoslovecké koleje v Lahore, ale po roce odešel. Odmítal anglikánskou liturgii, bohoslužebné roucho a vůbec kritizoval západní civilizaci a kulturu jakožto popření křesťanských hodnot. V r. 1912 žil opět jako poustevník, ale v r. 1918 znovu kázal v jižní Indii a na Cejlonu, v r. 1919 byl pozván do Malajska, Číny a Japonska. V letech 1920-22 navštívil Velkou Británii, Holandsko, Spojené státy a Austrálii. Všude nacházel posluchače, ale šokovala ho evropská povrchnost a sekularizace. Po opětovném působení v Tibetu v r. 1923 se vrátil vyčerpán. V letech 1925-1927 pobýval doma a u přátel, věnoval se meditaci, spisovatelství a společenství. Přes odpor přátel se v dubnu r. 1929 znovu vydal do Tibetu, ale někde v Himalájích zemřel.

Zavrhoval evropské způsoby misie a zvolil cestu, která podle jeho představ odpovídá Indii, včetně mystiky, ekstáze a kvietismu. Byl nazýván *„apoštolem s krvavou stopou“.*

Z jeho spisů jmenujme: *U Mistrových nohou* 1922, *S Kristem a bez Krista* 1929, *Skutečnost a náboženství* 1924, *Hledání skutečnosti* 1925 a *Vidění duchovního světa*. Mnohem později vyšlo: *Skutečný život* 1965 a *Opravdová perla* 1966.

Ti, kdo se obrátili k Mistrovi s otevřeným srdcem, pocítí jeho moc a zakusí pokoj.
Kříž nese ty, kdo nesou kříž.
Bůh se zjevuje v knize přírody, protože je sám jejím původcem.

Bohuslav Vik

Velikonoční meditace
Sedm posledních slov našeho Spasitele z kříže

Neděle - Sedmá věta

Ježíš hlasitě zvolal: „Otče, do tvých rukou svěřuji svého ducha!“ Po těch slovech vydechl naposled.

Ani v jednom evangeliu není napsáno, že Ježíš zemřel. Zřejmě je tomu tak záměrně. Evangelisté zdůrazňují, že smrt nakonec neměla a nemá poslední slovo. Zároveň nás Ježíšova poslední slova odkazují k naději vzkříšení. V naší společnosti jsme realitu smrti vytěsnili za zdi nemocnic a léčeben, přední stránky časopisů plní zdraví a úspěšní, průměrný věk se v posledních letech prodlužuje… a přesto na nás realita smrti dotírá. Jakkoli máme mnoho věcí pod kontrolou, smrt si nikdo z lidí „neochočil“. Naděje křesťana je v tom, že i v umírání může sám sebe svěřit do rukou dobrého Boha. Obraz „svěřit se do rukou“ evokuje dítě, které se bojí (stejně jako se my bojíme smrti), zároveň je jeho strach překonán tím, že je v rukou rodičů, kterým důvěřuje. I kdyby bylo vše špatné, je-li v rukou milujících rodičů, svět je takový, jaký má být. Velikonoční týden nás vede k spočinutí v náručí dobrého Otce a to jak v životě, tak ve smrti. Zároveň k naději, že smrt nemá poslední slovo, protože po ní přichází slavné vzkříšení!

Text ke čtení: Žalm 23

Text k přemýšlení:

Problémem není „přílišná víra“ církve, ale něco docela jiného. My křesťané určitě nehřešíme přehnaným nadšením při vyhlídce na věčný život, ale spíš jeho nedostatkem. Člověk, který se prohlašoval za nevěřícího, svěřil se jednou svému příteli knězi: „Já nechodím do kostela. Ale někdy se mi stává, že při úmrtí některého známého musím jít na hřbitov. Tam slyším kněze nebo duchovní správce. Říkají: ‚Tento muž, tato žena vstanou!' Rozhlédnu se kolem po lidech. Nikdo nevypadá, že by se zaradoval. Ani se nepohnou. A vím, že to jsou věřící. Já, který v tu pošetilost nevěřím, si přitom říkám, že kdybych tomu věřil, byl by to pro mne ohromný šok. Ale chápete? Znamenalo by to, že bych musel křičet, skákat, rozejít se se vším, co jsem předtím dělal. Kdybych tomu uvěřil, volal bych: Hurá! sláva!, které by zaznívalo až do končin země. A zatím jim to všechno neříká nic a každý zůstává nezúčastněně na svém místě.“

David Novák
předseda Církve Bratrské

Cesta do Emaus

Lukáš 24, 13-35

Uvedený, velmi známý text nás uvádí do období po Ježíšově ukřižování. Dva učedníci jdou z Jeruzaléma do Emaus. Nevíme, co je vedlo k rozhodnutí odejít z Jeruzaléma. Možná to byly velikonoční události, které byly hlavním tématem jejich vzájemného rozhovoru během společného putování. To, co prožili v uplynulých dnech, je naplnilo smutkem a pocitem sklíčenosti. Ježíšovo ukřižování bylo pro ně hořkým koncem všech nadějí, které v něho jako Mesiáše vkládali. Ježíš v jejich myslích zůstal velkým a mocným prorokem, se kterým prožili tři nádherné roky života a služby. Ale jejich představy, které spojovali s Ježíšovým mesiášským posláním, zůstaly nenaplněny. Překvapením pro ně byla informace žen, které se vrátily od Ježíšova hrobu se zprávou o prázdném hrobu a vidění andělů, kteří jim řekli, že Ježíš je živ. Někteří z učedníků si informaci o prázdném hrobu osobně ověřili, ale to nic nezměnilo pocit smutku a beznaděje, kterých byli plni.

Někde cestou se k nim přidal třetí poutník. Nejprve šel s nimi a tiše naslouchal. Potom se začal ptát. Jeho otázky vedly učedníky k tomu, že otevřeli neznámému poutníkovi svá bolavá srdce. To je moment, který se od té doby, ve kterém se odehrál emauský příběh, stále opakuje. Ježíš přichází k nám, křesťanům, ve chvílích, kdy se snažíme porozumět Bohu a jeho vůli, kdy zápasíme se svou nevěrou či pochybnostmi, v situacích, kdy je naše srdce naplněno zklamáním a dalšími negativními emocemi.Ve chvílích, kdy se cítíme být sami, se svými problémy, pocity, je Bůh vedle nás, aby naslouchal našim myšlenkám, pocitům našeho srdce, vysloveným i nevysloveným otázkám.

Ježíš se přidává k poutníkům. Nepřichází jako ten, který by kritizoval, odsuzoval, nebo udělal přednášku z novozákonní teologie. Jde vedle poutníků a naslouchá. Jako křesťané možná máme pocit, že když přicházíme k Bohu třeba v modlitbě, tak stojíme na pomyslném Božím koberečku, na kterém se musíme Bohu zpovídat z toho, co a jak jsme udělali, podat úplný přehled našich aktivit, které lze zařadit do oblasti služby Bohu. Bůh jako soudce a nejvyšší vládce Božího království, který od nás čeká výkony odpovídající nárokům, které jsou na nás kladeny. Tyto a jiné představy ve vztahu k Bohu mohou někteří křesťané mít. Příběh o putování učedníků do Emaus je mimo jiné o tom, že Bůh nás osvobozuje od našich vlastních mylných představ, které o něm můžeme mít, aby nám ukazoval svůj pravý Boží charakter. A počíná si při tom jako laskavý a citlivý Pastýř, který zná dokonale nás i situace, ve kterých se nacházíme. I když jsme s Ježíšem ušli nemalý kus naší životní cesty, může být naše poznání ve vztahu k Bohu, jeho vůli a díle v určitých oblastech našeho života či situacích jen částečné. Bůh nám to nemá za zlé. Ježíš vede poutníky k tomu, co je zaměstnává a trápí. Vybízí je k upřímnosti, otevřenosti, jakoby jim jinými slovy říkal: chci vám naslouchat a čas při tom není rozhodující. A oni hovoří rádi a cele se otevírají neznámému společníkovi, aby mu sdělili své názory i pocity spjaté s velikonočními událostmi. Neznámý poutník vše trpělivě vyslechl a potom vyjádřil údiv nad nevěrou svých společníků, aby jim vzápětí začal vykládat Boží slovo a postupně od začátku Starého zákona začal vše vysvětlovat, co se vztahovalo k Ježíši a Božímu dílu záchrany, které Ježíš o Velikonocích naplnil. Bůh naslouchá nám, křesťanům, ale touží po tom, abychom si udělali čas na to, abychom i my naslouchali jemu.

A že to stojí za to o tom vypovídá pokračování příběhů o putování učedníků do Emaus. Co se přitom odehrávalo v jejich srdcích, o tom hovoří v závěru oni sami, když jeden druhému říkají: "Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?". Srdce hořící láskou k Bohu, vztah víry, který se z pochybování mění na postoj naprosté důvěry malého dítěte ve vztahu ke svému nebeskému Otci, touha žít s Bohem naplno ve všech situacích, do kterých nás postaví. To je něco, co jako křesťané potřebujeme čas od času prožít. Prožít, že Bůh skrze Ježíše a Ducha svatého zapaluje naše někdy vychladlá srdce, boří hranice křesťanské setrvačnosti a stereotypů, aby podobně jako v případě učedníků na cestě do Emaus, obnovil náš vztah víry k Ježíši jako našemu Spasiteli a Pánu.

Není divu, že ve chvílích, kdy pro učedníky neznámý společník dává najevo, že nastal čas se rozejít, jsou proti tomu. "Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se nachýlil", přemlouvají neznámého přítele. Bůh vzbuzuje v našem srdci, bratři a sestry, touhu po trvalém společenství s ním, nejen na chvíli, ale napořád. A neznámý společník se nedal dlouho přemlouvat a zůstal. Ve chvíli, kdy sedí společně u stolu, se z hosta stane hostitel a učedníkům se otevírají oči a oni poznávají vzkříšeného Ježíše. Pro učedníky to byl tak silný zážitek, že navzdory všem zvyklostem se ještě ten den vracejí do Jeruzaléma, aby to, co na cestě do Emaus prožili, pověděli ostatním učedníkům a od nich slyšeli stejnou zprávu. Pán je vzkříšen. Pán byl opravdu vzkříšen, je živý a my jsme toho svědky.

Víra nebyla na začátku setkání učedníků s Ježíšem, ale stála na jeho konci. A spolu s ní i větší poznání Ježíše jako laskavého Pastýře, který buduje naši víru, bratři a sestry, abychom se z jeho vítězství nad zlem a hříchem mohli radovat v našich životech i my.

Martin Legát

Templetonovu cenu dostal Marcelo Gleiser, agnostik kritizující ateismus jako nevědecký

Brazilský astronom a fyzik Marcelo Gleiser se stal v polovině března prvním latinskoamerickým nositelem Templetonovy ceny. Ta je udílena za přínos na poli „pokroku ve výzkumu a objevech týkajících se duchovních skutečností“. Lauerát ceny byl oceněn jako mimořádný hlas mezi vědci minulosti a současnosti, odmítající tvrzení, že by věda sama mohla vést k posledním pravdám o povaze skutečnosti, a za to, že ve svém veřejném intelektuálním působení poukazuje na historické, filosofické a kulturní souvislosti existence. Marcelo Gleiser zastává názor, že moderní věda přivedla lidstvo zpět k metaforickému centru stvoření, skrze odhalování nepravděpodobné jedinečnosti naší planety a mimořádné vzácnosti lidského rodu jako inteligentních bytostí schopných porozumět významu existence. Gleiser sám se považuje za agnostika a odmítá ateismus jako nevědecký postoj: „Považuji ateismus za neslučitelný s vědeckou metodou, protože jde v podstatě o víru v nevíru. Můžete nevěřit v Boha, ale tvrdit jeho neexistenci s jistotou není z vědeckého hlediska důsledné.“ Ateismus je podle Gleisera kategorické prohlášení, které ale do vědy nepatří. Nadace Johna Templetona zároveň s cenou udílí finanční odměnu. Letošní laureát tak obdrží 1,4 milionu amerických dolarů. Obnos však musí oceněný využít k dalšímu rozvoji činnosti v oboru. V českém překladu vyšla jeho kniha Trhlina ve stvoření světa.

(red)

Inzerce

Tradiční desetidenní zájezd do Izraele s Fredy Winklerem od 15. do 25. listopadu od Eilatu na Golany a do Betléma nabízí Ludmila Hallerová.
Informace na:
hallerova@volny.cz 774 572 671.

č. 5

Pozvánky

Zveme vás srdečně na koncert dvou sborů do kostela Sv. Jindřicha a Kunhuty vPraze - Novém Městě, Jindřišská ulice. V úterý 30. dubna v 19 h zde vystoupí ženský pěvecký sbor Klaebu Damekor z Norska a pražský komorní smíšený sbor KVAS s dirigentkou Michaelou Kočnarovou. Zazní duchovní i lidové skladby.
Vstupné dobrovolné, bude použito pro potřebu kostela. Přijďte a vezměte s sebou své přátele!

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke **Dni Země**, která bude v úterý 30. dubna 2019 od 18 h v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu).
Kázáním poslouží sestra farářka Mgr. Martina Viktorie Kopecká z Církve československé husitské, zpěvem pěvecký sbor Gabriel.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2019

1. května 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
15. května 2019

Z obsahu

* *Hledím na nebeské ptactvo*
* *Místa po Kristově pravici a levici*

Poselství k neděli Misericordias Domini

Hospodinova řeč s člověkem

Hospodin mluvil s Mojžíšem, tváří v tvář, jako když někdo hovoří se svým přítelem.

Ex 33,11

Bible hovoří o tom, že Bůh promlouvá k člověku. Pro řadu lidí v dnešním světě, ale i v církvi je to možná něco, co si nechceme moc připouštět. Vždyť věřit v Boha, který je vzdálený, který je tajemný, nepřístupný, je snadnější než v Boha, který by nám měl mluvit do života. Bůh který promlouvá je ten, který má nějaké požadavky, který není lhostejný vůči našemu myšlení, mluvení i jednání. A nechat si někým (Hospodina nevyjímaje) mluvit do života? Vždyť my jako lidé si tak rádi žijeme své životy sami – podle svého. Přesto, a nebo právě proto je dobře, že biblické poselství zaznívá i v dnešní době – Hospodin hovoří k člověku.

Možná i proto je dnešním lidem vzdálená představa Hospodina, který by s nimi hovořil tváří v tvář jako k Mojžíšovi, protože neví, z jaké pozice jeho slovo zaznívá. Z pozice nebeského policisty, který je připraven trestat? Nebeského učitele, který všechno ví nejlépe a lidi by jen poučoval? Nebeského velitele, kde je člověk jen jakýmsi pěšákem ve velitelových plánech? K Mojžíšovi Hospodin však takto nepromlouval. Hospodin hovořil s Mojžíšem, jako když někdo hovoří se svým přítelem. Pro lidi dnešní doby je to snad až nepředstavitelné, že by Hospodin hovořil s člověkem z pozice nebeského přítele. Přítel je někdo, komu na nás záleží. Jeho slova nejsou mazáním medu kolem úst, ale jsou pravdivá, protože jen taková opravdu mohou potěšit, pomoci, ukázat směr. Bible představuje Hospodina, právě takto. Jako toho, komu jde o člověka. Proto byl poslán i na náš svět Pán Ježíš, který sám svým učedníkům řekl, že je nazývá přáteli. A svou lásku k nim i k nám prokázal tím, že položil svůj život (Jan 15,13-15).

Izraelcům v Mojžíšově době se navenek nemuselo zdát, že Hospodin s Mojžíšem hovoří jako se svým přítelem. Vždyť znamení oblakového sloupu jako Hospodinovy přítomnosti mohlo působit velmi tajemně až hrůzostrašně. Mojžíš však jasně z rozhovorů s Hospodinem věděl, že jemu jde o Izrael. On jej znal nejen zpovzdálí, ale tváří v tvář. Proto mohl být prostředníkem mezi Hospodinem a jeho lidem.

Dnes už není zapotřebí takový prostředník. Vždyť Ježíš Kristus otevřel přístup k Hospodinu pro všechny lidi. Každý může sám poznat, že Hospodin není nepřítelem lidí, ale právě naopak. Ti, kteří toto již poznali, mají k tomuto poznání zvát lidi, kteří i dnes, podobně jako tehdy Izraelci, stojí opodál. Kéž by lidé i od nás mohli toto poznat, že Bůh stojí na straně člověka, a právě proto chce mluvit i do našich životů.

Miloš Hejzlar
kazatel Církve bratrské
Benátky nad Jizerou

Svědectví tichosti

Křesťanská víra dělá bezesporu určité zkušenosti. Ty se ovšem sotva dají někomu přímo a bezprostředně přiblížit a prostředkovat. Vždycky je v nich totiž něco velice osobního a jedinečného. Pravá, ryzí a biblicky ukotvená víra nemusí vyvolávat a probouzet vždy stejné zkušenosti. Kdosi moudrý pověděl: Zkušenosti nemají zvěstný charakter.

U proroka Izajáše najdeme v kapitolách 40-55 roztroušeny písně o vyvoleném služebníku Hospodinově. Jeho zkušenosti si činí nárok, že právě prostředkují pravdu, která má nadčasovou platnost. A to pro všechny věřící.

„Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení“ (Iz 42,1). Kdo je vyvolen, je oddělen z nějakého většího kruhu, a je vyznamenán zvláštním postavením a pověřením. Svého služebníka představuje sám Hospodin. Říká: Je třeba ho brát vážně. Držím a podpírám ho. Dávám mu svého Ducha. Tím ho uschopňuji k vykonání nelehkého úkolu a poslání.

Jisté je zřejmě jedno: Život každého jedince překračuje úzké osobní prožitky a zkušenosti. Část mého, část našeho „já“ zůstává prostě stále skryta. Vymyká se přímému, bezprostřednímu poznání a uchopení. Kdo jsem, jakou hraji roli? To opravdu nemohu říci sám. To musí

Dokončení na str. 2

Aktualita: K výročí vstupu do NATO a do Evropské unie

Na ono referendum nelze zapomenout. Byl jsem tehdy v lázních v Luhačovicích a zařídil jsem si možnost tamtéž hlasovat. Rozhodování našich občanů předcházela mediální kampaň, celkem jednoznačně příznivá. Jen jsem choval nedůvěru k častému tvrzení, že se nemusíme zříkat ničeho z naší suverenity. Ovšemže je tomu logicky jinak. Přístup do EU pak podepsali v Aténách prezident Václav Klaus a ministerský předseda Vladimír Špidla. Co tomuto aktu předcházelo?

Po převratu zprvu bylo nejdůležitější, aby naše země vstoupila do NATO, abychom měli podstatně lepší bezpečnostní deštník, než před Mnichovem. Prezident Václav Havel zprvu uvažoval o novém evropském bezpečnostním systému, ve kterém se Varšavská smlouva i NATO přežijí. Posléze však vstup do NATO jednoznačně začal prosazovat a pod jeho předsednictvím se 1. 7. 1991 v Praze Varšavská smlouva definitivně rozpustila. V září 1998 v rozhlasovém rozhovoru s Václavem Bělohradským se Havel zmínil o své staré představě rozpouštění NATO a potvrdil, že jako prezident pochopil, že to nejde. Stal se ve věci důležitým aktérem na domácí půdě i v USA. 12. března 1999 předali ministři zahraničí Česka, Maďarska a Polska své americké kolegyni Madeleine Albrightové příslušné ratifikační listiny, a jejich země se tak také staly členy NATO. Pět let poté se dovršila naše cesta do Evropské unie.

Dokončení na str. 2

Umění žasnout

Učit se umění žasnout
Na chvíli chmury zhasnout
A přehlédnout podivný verš

Prostě běž
A dívej se
Poslouchej
Přemýšlej
Kochej se
Žasni

Nad tím cos živ ještě

Neviděl
Nebo ses nedíval?

Neslyšel
Nebo jsi neposlouchal?
Či slyšet nechtěl?
Nebo tě nenapadlo, že i tohle může být hudba?

Nepřemýšlel
Nebo sis myslel, že není o čem?

Nekochal se
Protože se zdálo, že není čemu?

Umění žasnout
Je umění nechat se dojmout
A přijmout ten odlesk dokonalé krásy

Vždyť to nejkrásnější
Je po kouskách
Schováno už tady

Noemi Savková

Z církví doma i ve světě

Husova cesta z Prahy do Kostnice oživí odkaz Jana Husa

Nová turistická poutní stezka s názvem Husova cesta se otevřela turistům v Tachově. Odkazuje na poslední pouť Jana Husa z Čech do německé Kostnice, kde byl v roce 1415 upálen.

Jejím smyslem je podnítit větší zájem o naši historii, ale má také připomenout význam úcty, víry, odvahy a pokory v uspěchaném moderním světě a nabídnout lidem příležitost na chvíli tak trochu zpomalit. ČTK to řekla Lenka Křížková z Regionální rozvojové agentury Plzeňského kraje, která koordinuje partnerství Husovy cesty.

Cesta vede z Prahy na hrad Krakovec na Rakovnicku, kde Hus pravděpodobně strávil poslední dny v Čechách. "Odtud, stejně jako Husova družina, prochází stezka venkovskou krajinou severního Plzeňska a Tachovska až k česko-německým hranicím," uvedla Křížková. Z prvního německého města Bärnau pokračuje přes Norimberk a Ulm až do Kostnice u Bodamského jezera na pomezí Německa a Švýcarska.

Popis jednotlivých etap stezky v Čechách je na www.husovacesta.cz. "V terénu je možné držet se především klasického turistického značení, ale moc doufáme, že se nám v nejbližších letech podaří vyznačit celou českou část jednotným logem a vybavit poutníky pasem pro sběr turistických razítek," řekla Křížková.

Další krokem bude spolupráce s německými subjekty spravujícími trasy za českými hranicemi a propojení všech částí v marketingově jednotnou poutní stezku.

podle ČTK

Církev plánuje vystavět před Notre-Dame "dočasný" chrám ze dřeva

Římskokatolická církev plánuje před požárem poškozenou pařížskou katedrálou Notre-Dame vystavět "dočasný chrám" ze dřeva, kam by se mohli věřící uchýlit v době rekonstrukce svatostánku. Francouzské televizní stanici CNews to řekl správce katedrály, biskup Patrick Chauvet. Jak dlouho budou opravy katedrály trvat, zatím není jasné. Ty nejoptimističtější odhady hovoří o tom, že by se chrám mohl otevřít veřejnosti před letními olympijskými hrami v Paříži v roce 2024.

"Nemůžeme přece říci, katedrála teď bude pět let zavřená a hotovo," řekl Chauvet. Podle něj myšlenku na vznik jakési náhradní katedrály podpořila i pařížská starostka Anne Hidalgová, která předběžně souhlasila, že město církev nechá na prostranství před chrámem takovou stavbu postavit. Jak by stavba náhradního svatostánku měla vypadat, zatím není jasné. Podle Chauveta by ale mohla vzniknout velmi rychle, jakmile se prostory kolem katedrály otevřou. Měla by poskytnout zázemí pro kněze, kteří budou lidem nabízet duchovní služby.

Při požáru kompletně shořela střecha Notre-Dame a nic nezůstalo ani z věže nad křížením centrální a příčné lodě.

podle ČTK

Archeologové objevili pečeť se jménem komořího biblického krále Jóšijáše

V jeruzalémském Davidově městě byla nalezena drobná hliněná pečeť z 8. století před naším letopočtem. Bula nese jméno komořího a člena soudu biblického krále Jóšijáše.

Netan-melek je ve Starém zákoně zmiňován ve 2. Královské 23,11: „Odstranil koně, které judští králové darovali k poctě slunce, od vchodu do Hospodinova domu až po síň kleštěnce Netan-meleka, která byla ve sloupořadí; sluneční vozy spálil ohněm.“

Doktorka Anat Mendel-Geberovich z Hebrejské univerzity pro Jerusalem Post uvedla, že pečeť s velkou pravděpodobností odkazuje právě k této biblické osobnosti. „I když není možné s naprostou jistotou určit, zda byl Natan-melek zmiňovaný v Bibli opravdu majitelem tohoto razítka, je nemožné zavírat oči před některými detaily, které je spojují,“ podotkla. Nález je prvním archeologickým důkazem pro existenci Natana-meleka.

Archeolog Yiftah Shalev vysvětlil, že nápisy na bule vykreslují zajímavý obraz o dobovém Jeruzalému. „Není důležité jen to, že byly nalezeny v Jeruzalémě, ale i to, že jsme je objevili uvnitř jejich pravého archeologického kontextu,“ uvedl Shalev. „Není náhodou že byly nalezeny právě zde,“ dodal.

www.krestandnes.cz

Svědectví tichosti

Dokončení ze str. 1

vyslovit až někdo jiný. Někdo „třetí“.

Písně o trpícím služebníku Hospodinově u proroka Izajáše jsou psány ve třetí osobě. To jistě není vůbec žádná náhoda.

Ježíš nenapsal žádný životopis, nezanechal vůbec žádné pojednání o sobě. Dozvídáme se o něm od jiných. A ti svědčí o tom, co pro ně a pro jejich život znamenal. V evangeliích najdeme jenom velmi málo Ježíšových slov a výroků, které nám dávají blíže nahlédnout, co si myslel sám o sobě, jak zjistíme, že se ani Ježíšovi nevyhýbaly různé pochybnosti, nic všeobecně lidského. A nadto mnoho otázek nezodpovíme vůbec. Zajímají nás, ale Písmo na ně nepřináší odpověď. Jak skromné a zlomkovité jsou třeba naše znalosti o Ježíšově životě...

Služebník Hospodinův je blíže označen, charakterizován jako “vyvolený“. To znamená: je pověřen k provedení určitého úkolu a záměru, a zároveň je i zmocněn k jeho vykonání. Hospodin sám z něho dělá to, čím je a má být.

Vyvolený Hospodinův podle proroka Izajáše však nevzbuzuje a nevyvolává žádnou mimořádnou pozornost, ani nápadnou senzaci na veřejnosti. Nepřichází za halasného křiku a jásotu davu. Své dílo koná i dokoná zcela bez halasu, bez nároku na uznání. Nadto působí i nepoznán. Jedná pokorně a tiše, nenápadně. Nedere se nikam na výsluní.

Biblický text nás zřejmě učí porozumět Ježíšovu poslání ve světě. V Ježíšovi vidíme uskutečnění, realizaci starozákonního textu. Služebník Hospodinův je Boží koncept, který se plně a beze zbytku naplnil v díle Ježíšově.

Mnoho nadějného se pokazí tím, že se dostane až příliš na světlo. Pokušitel chce vždy probouzet rozruch a budit senzace. Chce upoutat pozornost na sebe. Vyvolený služebník Hospodinův působí naproti tomu naprosto klidně, tiše a pokorně. Není tato cesta ukazatelem i pro církev, pro věrohodnost jejího svědectví v rozbouřeném a nepokoji zmítaném světě? Nejednou vyslovená tužba po zviditelnění církve je sice velice lákavá, ale také i značně problematická. Církev má prokvašovat společnost zevnitř. Neviditelně, avšak právě proto nepostradatelně a účinně.

Leckde chce církev působit i vnějšně přitažlivě a efektně. A tu je třeba říci jasně: Zbožnými atrakcemi člověka pro Boha zpět nezískáme. Jimi lze tak akorát přitáhnout davy. To ano. Nicméně, tímto přístupem církev od svého Pána postupně odpadá. Ježíš kráčí světem – ale tiše.

U proroka Izajáše čteme: „Zde je můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Nekřičí a hlas nepozvedá. Nedává se slyšet na ulicích“. Ježíš chce vstupovat tiše, nenápadně, do lidských srdcí. Touží člověka proměňovat zevnitř. Chce získat naši důvěru, která ovšem nepramení ze zázraků. Jsou mu cizí značně nákladné a efektní církevní podniky a akce. Jakékoliv násilí, i psychologicky mistrně zvládnuté, povede posléze nejspíše k zatvrzení vůči Bohu.

Ježíš se nijak nevtírá. Není dotěrný. Ježíšovi jde o člověkovo svobodné rozhodnutí. Ano, pohybuje se na linii starozákonního služebníka Hospodinova. Přiznává se k němu. Je jeho naplněním. Boží vláda se prosazuje tam, kde se člověk otevírá působení Ježíšovy lásky, hlasu tichému a jemnému. Hlasu laskavého pozvání.

Jaroslav Nečas

Dynamika velikonočního katolicismu

Vzpomenete si ještě, jaké to bylo poprvé? Ptáte se – co? Všechno, co má v životě nějaký smysl, co člověka hněte, utváří, dává mu růst. Vzpomínáte? Nezvladatelná, neukojitelná energie nadšení. Nakročení k velkým činům. Vůně, které se zapisují hluboko do mozku. Barvy, které vidíte po letech i ve snu. Tvary, kterých byste se chtěli dotknout. Ptáte se – co? Také všechno to, co zabolelo, že jste si mysleli, že to nepřežijete, ale po letech lepkavé šedé beznaděje jste vyšli z takového martyria proměnění, silnější, jiní. Vzpomenete si ještě, jaké to bylo poprvé?

Uvědomění víry, radost nad pochopením toho, co jste ještě včera odmítali. Bolest, že nemůžete být tomu Tajemství blíž. Setkání s živým Bohem v jeho Slovu, svátostech, milosti. Ještě jste byli neošoupaní zkušeností, že si člověk sedící vedle vás v kostelní lavici udělal ze své víry kanón, kterým – jak se mu to právě hodí – střílí po druhých. Ještě jste cítili, že všechno je tak, jak má být. Nic nechází. Nic nepřebývá. Mnoho lidí kolem vás vám nerozumí. K čemu víra? K čemu církev? Na co Bůh? Ještě jste byli silní. Snesli jste posmívání, urážky, lhostejnost. Mučednictví pro víru pro vás nebyla možnost, ale nabídka, že právě vaše oběť se Bohu zalíbí – a On promění svět. Ještě jste stáli na správné straně. Bylo vám dobře. Věřili jste. Věřili jste si.

Přišly roky, kdy se síla adventního dynamismu vytratila. Nepřestali jste věřit. Nepřestali jste doufat, nezačali jste být o nic horší, ani lepší. Něco se změnilo. Ukázala se vám poušť. Dlouho jste se bránili přiznat si, že tu poušť musíte přejít. Sami. Na vlastní pěst. Jednou. Jenže právě v tomto váhání jste zaslechli Boží volání – pojď. Vyjdi na cestu, kterou jsem ti kdysi připravil. Já nejsem Bůh, kterého by ses musel bát. Nemám v sobě nic z mužské válečnické krutosti. Nemusíš se povyšovat nad druhé, aby sis připadal jako jeden z mých. S odznaky své moci poušť nepřejdeš. Musíš jít, jako tehdy poprvé, nahý. Vodou, která tě napojí, abys neumřel, jsem já – laskavý, vděčný a mírný Bůh. Čekám na tebe na okraji oáz. Ta oáza je síní tvého srdce.

Vyšel jsi. Umíral jsi. Byl jsi pološílený hrůzou z toho, kam ses odhodlal jít. Všichni tě zrazovali, ti nejzbožnější paradoxně ze všech nejvíc. Bránil ses. Před nimi, před sebou, abys vytrval. Tisíckrát ses vrátil, tisíckrát ses vydal na cestu. Mnohokrát jsi umřel, ztratil všechno, na čem sis zakládal, ale nakonec jsi se mnou, s laskavým, vděčným a mírným Bohem, vyhrál. Kdybys nepřišel, možná bych se rozplynul a moje Slovo by samo chodilo ulicemi, protože na pouštích je málo lidí. Poznal jsi, co je to síla velikonočního dynamismu. Uvědomil sis, že tvoje křesťanství je univerzálně sdílné, katolické z hloubi toho, kdo jej povolal k bytí. Jestli ti zase Velikonoce protečou mezi prsty, kdoví, možná budou tvoje poslední. Je na tobě, na tobě, na tobě, abys na sobě, na sobě, na sobě ukázal, co je to energie víry v mého vzkříšeného Syna, který se nezajímá o to, jak si říkáš, ale jaký jsi a jak miluješ. Mohu vstoupit jen do srdcí, která jsou. Mohu vstoupit do krajiny, která je. Mohu proměnit jen ty, kteří projdou pouští. Nedopusť, aby se ze dnů, které přijdou, stala oslava mrtvých, smutné divadlo nad obřady a rituály. Já jsem, který jsem. Bůh laskavý, vděčný a mírný. Jsem láska. Per se za mě. Zápas o mne. Ukaž, že jsem tvůj. Já, Otec a Syn a Duch, potřebuji srdce, která ve mne ještě divoce věří. Nesdílej jenom myšlenky druhých, necituj moudra dávnověku, nevez se na vlně františkovské módy. Žij, jednej, přijď. Amen.

Zdeněk A. Eminger
www.christnet.eu

Autor je křesťanský teolog, vycházející z katolicky orientovaného prostředí, inspirovaný českým evangelickým porozuměním a světem umění.

Aktualita: K výročí vstupu do NATO a do Evropské unie

Dokončení ze str. 1

Předeslat je ovšem třeba, že EU vzešla z Evropského hospodářského společenství (1958-1993). Trochu s nadsázkou se říká, že vzniklo z potřeby regulovaného trhu uhlí a železa jako společenství uhlí a oceli mezi Německem, Francií, Belgií, Itálií, Lucemburskem a Nizozemskem. Především však z nutnosti vyhnout se pnutí, jež po první světové válce vedlo k rozvratu versailleského uspořádání Evropy. Především šlo zprvu o vstřícnost Francie a Německa. I po vzniku EHS pak prezident Charles de Gaulle podvakrát zabránil vstupu Velké Británie do EHS a jeho úsilím Francie vystoupila z NATO. Nyní je členy EU 28 zemí, přístupu Norska zabránilo podvakrát norské referendum.

Ponechme stranou, nakolik dnes EU směřuje k vytvoření společného státu, byť proces integrace tímto směrem již započal. Deklaruje se mj., že Unie přispívá k zachování a rozvíjení společných hodnot při současném respektování rozmanitosti kultur a tradic národů Evropy, podporuje harmonický rozvoj hospodářských činností ve společenství, hospodářskou výkonnost, vysokou úroveň zaměstnanosti a sociální ochrany, zvyšování životní úrovně a kvality života. Dokumenty, týkající se vývoje EU jsou nadmíru obsáhlé a všechny je číst je dosti trudno.

Zbývá snad jen zmínit, že se nikde nedočteme nic o základech Evropy kotvících na řecko-římských základech, židovství a křesťanství. Jako perličku snad lze jen uvést počet hvězd na Evropské vlajce. Přístupem dalšího státu se nemění, nýbrž jich zůstává 12. Hvězdy mají symbolizovat ideály jednoty, solidarity a souladu mezi evropskými národy. Občas se objeví názor, že souvisí s dvanácti hvězdami dle Zjevení Janova 12,1 „A ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy.“ Ovšem až dlouho poté, co původně EHS vlajku přijalo, si měl její autor Arsene Heitz vzpomenout, že se inspiroval modrou mariánskou barvou a jejím počtem hvězd…

Jan Kašper

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně
srdečně zve na

Oratorium "Mistr Jan Hus"
Richarda Pachmana (komorní verze)

v sobotu 11. 5. 2019 v 15 h
ve sboru Církve bratrské, Královská cesta 226

Proroctví Abakuka proroka 1

„Jak dlouho již volám o pomoc,
Hospodine, a ty neslyšíš.“
(1,2a))

Vyčítavý je Abakukův výkřik z hlubin modlitebního volání! Stojí před Bohem v prachu bídy, zná svou lidskou situaci, ví i o situaci Božího lidu, která není zrovna v Hospodinových očích nejlepší, ale sám je na dně, odkud může k Bohu jen volat a prosit. V těchto hlubokostech zápasu víry odkrývá svou situaci a začíná rozumět i všemu, co se děje kolem. Abakuk podivuhodně málo hovoří o politických poměrech, ve kterých žije. O to více vidí duchovní stav a morální bídu Božího lidu. Proto naléhavě volá k Hospodinu, a jeho volání otvírá celé jeho poselství, z kterého vyrozumíváme, že se setkal s Bohem, a tak se stal prorokem. Obdržel poselství, které byl povinen nést. Jenže tváří v tvář Bohu také poznal, kde stojí, a jak to s ním doopravdy vypadá. Nahlédl do zrcadla, ve kterém spatřil svou nahotu, bídu a hřích. Vždycky tomu je tak, že tváří v tvář Bohu se nám hroutí všechny výšiny našeho lidství, a my začínáme vidět svou bídu a člověčinu. Takovou zkušenost učinil každý, kdo se setkal s Bohem. Tváří v tvář Hospodinu spatřujeme svou bídu a cítíme ji jako nesnesitelnou. Stejně to prožívá i Abakuk. Už delší čas křičí a volá, jenže má s Bohem trápení! Ztišen před jeho tváří se modlí, ale po určité době má pocit, že Bohu přestává rozumět. Jako by se mu Boží panování začalo stávat zlehka nezřetelným. V určitých chvílích duchovního zápasu zná nouzi o Boha a nezastírá ji. Víra může někdy upadat do pochybností. I Abakukova víra zná otázky lidské bídy, která volá: Kde jsi Bože? Cožpak mě neslyšíš? Já k tobě volám pro násilí, které se děje kolem, ale ty neslyšíš, nezachraňuješ!? Proč dopouštíš, abych hleděl na všechny ty nepravosti? Tak se projevuje víra v pochybnostech. Jenže na pozadí Abakukova zápasu se můžeme ptát, jestli vůbec existuje víra bez pochybností? Nebo ještě jinak, zda existuje víra bez potřeby potěšení? Přes občasné pochybnosti, které Abakuk prožívá, však ví, že je to Hospodin, Bůh svatý a svrchovaný, Bůh plný milosrdenství, který se sklání a sestupuje do hlubin lidského zápasu a trápení. A ze své vlastní duchovní zkušenosti také ví, že se Bůh nikdy neodvrací od toho, kdo před ním vylévá z hlubin svoje srdce. Bůh vždycky v lásce zasahuje! A Aba-kuk to chce dosvědčit i všem lidem kolem. Hospodin stojí vedle jeho zápasu jako stráž Boží spravedlnosti a práva, protože je Bohem blízkým všem, kteří se ho bojí. Ví, že Bůh vším proniká, otevřel i jeho ústa, aby nazývala právo právem a bezpráví bezprávím. Zmocnil ho k volání, aby jeho ústa naříkala nad zlem a mnohými špatnostmi, které se dějí uprostřed Božího lidu. A ze zkušenosti víry ví, že Hospodin není jen divákem uprostřed světa, ale že chce být při všem a ve všem, co se v něm děje. Bůh byl, je a bude vždycky při díle. Abakuk je přesvědčen o tom, že Bůh stojí vedle něho, že je i v jeho zápase, a že je mu stále nablízku, že se sklání ke každému, kdo v pokání před ním kleká a vyznává svou slabost. Bůh sestupuje do hlubin lidských zápasů, ztotožňuje se s bolestí, těžkostí i trampotou života, a dává sílu k vítězství.

Abakuk je mužem víry. Je věrný Hospodinu, a zná i Boží věrnost. Když k němu volá, nezapomíná na svoje soukmenovce, kteří jsou spolu s ním ve stejném duchovním zápase. Vidí mnohou nespravedlnost, přetvářku a povrchnost, která se děje uprostřed Božího lidu. Jenže mnohým se zdá, že je všechno v pořádku. Abakuk prohlédá k bídě. Nemluví o převrácenosti světa, ale o převrácenosti, která se děje uprostřed Božího vyvoleného národa! Mluví do svých řad. Vidí, v jaké duchovní bídě se ocitl jeho lid, a je mu z toho smutno. Bůh tomuto lidu v jeho dějinách tolik ze své lásky daroval, a zaslíbil mu i mnohá bohatství. Vyvedl ho z Egypta a po staletí ho vysvobozoval z mnohých těžkostí, do kterých se dostával svou vlastní neposlušností a nevěrností vůči Hospodinu. A přesto Hospodin stál věrně při svém lidu, s kterým učinil smlouvu. Jenže teď si zase jde svou cestou zahleděný do každodenních zápasů, angažuje se všude a ve všem, ale zapomíná na Hospodina.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Pohádky obráceně

Nikdy by mne nenapadlo, že kulturní boj liberální levice se bude týkat také tak nevinné oblasti jako jsou pohádky. Na konzervativních novinách jsem si přečetl, že „Od Austrálie přes Evropu po Ameriku se řeší, zda pohádky neutvrzují v dětech genderové stereotypy a že se přepisují pohádky“. Zřejmě jde o snahu pokrokářů změnit zase něco, co tu už máme tisíce let, protože čím víc se toho předělá, tím dříve podle některých neomarxistů nastane ten nový světový řád.

Jistě, možná mě teď nařknete z dezinformací, že zatím žádná pohádka typu „Jak krásného prince zachránila udatná princezna“ neexistuje a kdo chce, ten ji číst nemusí, tak jaké pak copak. A i kdyby. Proč by to tak nemohlo být? Žena a muž jsou si přece rovni bez ohledu na to v jakém pořadí je Bůh stvořil. Aneb je vlastně chyba, že pohádky si cení na dívce krásy a na mládenci síly, což je třeba napravit.

A vskutku. Životy dětí jsou neuvěřitelně různorodé, někdy komplikované a není vyloučeno, že nějaký zženštilý chlapec či zmužilá holka uvítá možnost přečíst si pohádku, ve které se najde. Proč ne. Ale jakmile se jejich četba stane ve škole povinnou, tak už to není úplně jedno. Najednou mohou být děti dezorientované. Ovšem i toto by se dalo snést za předpokladu, že si děti přečtou třeba o popelce a následně o popelákovi. Když se ovšem někdy v budoucnu původní verze pohádky zakáže a povolí se jen ta ideologicky správná, tak většinu rodičů možná brzy přejde smích.

Trend oprav pohádek, které možná nejen mění úlohy pohlaví, ale také vynechávají strašidelné či jinak děti traumatizující části a kdo ví co ještě, mi připomíná snahy o revize Bible, které se naštěstí v Čechách moc neprosadily. Princip je shodný. Něco se nám nelíbí a tak to přepíšeme.

Abych jen nemaloval čerta na zeď. Nedávno jsem narazil na dílko autora Jamesa Olivera Curwoda „Medvědi“, které jsem četl synovi před spaním a ten knihu doslova hltal. A přitom šlo pouze o barvitě líčený příběh divokého zvířete a lovce. Bylo v ní dobrodružství, napětí, vše co si jen malý kluk může přát. Jak vidno, děti nějak přirozeně touží po určitých druzích příběhů a myslím, že žádná ideologie je jen tak nepředělá. Kluci se asi v pohádkách budou ztotožňovat s hrdiny a holky s princeznami. Tak tomu bylo za našich otců od počátku světa.

Samozřejmě, výjimky potvrzují pravidlo. Například Pipi dlouhá punčocha či Heidi děvčátko z hor rozhodně nejsou žádné obyčejné holčičárny nýbrž literatura, která baví všechny děti bez rozdílu pohlaví. Můj názor je takový, že pokud chce někdo měnit pohádky za rasově, genderově či jinak správnější, ať napíše nové a to tak dobře, že to děti budou rády číst. Ne povinně, ale o své vůli. Mně zatím postačí pohádky klasické, které mám rád, protože mi je četla moje máma nebo babička a tak bych je rád předal zase svým dětem a vnoučatům.

Ivo Kraus

Motýl

Rozespale, dosud ještě oteklými tykadly zatápal v nejasném prostoru. Oči se pomalu učily vidět, ale bylo ještě záhy, aby vědomí stihlo přijmout těch několik světelných skvrn, v nichž mu bude souzeno žít.

Cítil se úplně vyčerpaný úsilím vyprostit hlavu z prasklé, ale přeci jen stále nepoddajné kukly. Věděl však, že ho žádná námaha nezastaví, že snad jedině smrt je výjimkou, kdy lze neuposlechnout Příkaz. Pomáhala mu i burcující touha, kterou prožíval každou buňkou svého těla. Jeho budoucí určení se mělo uskutečnit především ve svobodném létání. Létat neomezen vlastní vahou, milovat srdcem, myslí i silou a také navštěvovat ty zvláštní bytosti, kterým se říká květiny. Nechat se od nich hostit, odpočívat na jejich květech a sdílet s nimi rozkoš z čerstvého vánku a slunečního tepla.

Tyto myšlenky – nebo spíš kýmsi zanechané paměťové stopy – ho spolu s Příkazem vzpružily natolik, že se konečně zbavil své slupky, která byla najednou tak maličká a chatrná ve srovnání s jeho velkým pružným tělem a skvostnými křídly.

Cítil, jak mu do nich postupně vtéká krev, jak se napínají, přestávají se chvět, jak jsou najednou pevná a dokonalá. Připomínal v tu chvíli loď se vzedmutými plachtami, která je připravena vyplout.

Nedovedl určit, jak dlouho už vnímá chaos tam dole. Slyšel monotónní chroupání a praskot. Tyto zvuky pocházely od náruživě krmících se housenek a od pukajících kukel, z kterých se co chvíli líhli stejně krásní motýli, jako byl on sám. V šerém přítmí však jejich krásu spíše uhadoval, než aby jí byl váben a přitahován. Stejně jako on, když se zotavili z náročného přerodu z housenky v dospělého motýla, chvíli bezcílně poletovali a nakonec usedli na ten podivný závoj, který vymezoval, odkud a kam povede dráha jejich letu. Tím závojem byl jejich svět obklopen. Závoj byl bezpečný, nepronikl skrze něj žádný ohrožující tvor ani nepříznivé počasí. Poskytl i místo k odpočinku, stejně jako k páření.

Ano, pouze k páření, nikoliv k milování, neboť hlavním posláním motýlů zde je naklást co nejvíce vajíček, z nichž by vyrostli kvalitní jedinci. Někteří z nich se mohou stát žádaným zbožím, jiní poslouží vědeckým účelům nebo jako potrava jiným tvorům. Nejkrásnější z nich bývají ponecháni pro zachování rodu.

Je tohle už smrt? Nebo je to peklo?

To byly otázky, které se objevovaly v Motýlově srdci. Zároveň si uvědomoval, že Peklo přeci nebylo určeno žádnému živočichu, tím méně motýlům.

Chtěl milovat, létat a povídat si s květinami, jak dlouho ještě bude čekat, až za ním přijde jeho Milovaná, kdy sem už konečně přiběhnou květiny, aby mu posloužily přívětivým přátelstvím? Tolik se těšil... Marně je vyhlížel skrz mlžnou tkaninu, na které se přichytil.

Čekání v tom dusném a šerém světě už bylo nesnesitelné. Vzpomněl si na Stvořitele a rozhodl se, že ho osloví. Měl přeci dovoleno, jako každý živý tvor, rozmlouvat s tím, kdo mu dal život.

„Prosím tě, můj Pane, změň můj osud. Těšil jsem se na lásku, slunce, květiny a létání ve svěžím vánku. Myslím, že tohle, co žiju, není to, co jsi mi určil. Nevím, jaký Příkaz mám plnit. Nemůžeš přeci stát o moje potomstvo, které je předem určeno k ponižujícímu zániku. Jestli pro mne nemáš nic lepšího, ukonči, prosím, můj zmrzačený život.“

Za několik okamžiků – nebo let – závan vzduchu, pohnul závoji a přímo před Motýlem se otevřela štěrbina, která odhalila cosi ostře zeleného, co se pohybovalo sem a tam. Asi nějaká louka nebo snad živá bytost, blesklo mu hlavou, ale neváhal už ani okamžik. Zamával křídly, aby co nejdříve dostihl svůj cíl. Přichytil se zeleného neurčita. Sotva popadal dech a srdce mu prudce bušilo z nezvyklého pohybu volným prostorem. Cítil, že ho to velké zeleno někam unáší, ale bylo mu celkem lhostejné, co bude dál. Všechno na světě je lepší než živoření Tam...

Pojednou zesílil proud vzduchu a světla. Uvědomil si, že to, k čemu se blíží, je sluneční zář. Tělem mu projelo radostné vzrušení, které mu dodalo naději i sílu, aby znovu mávl křídly a opustil zelenou plochu.

Celé jeho nitro volalo, křičelo dík za svobodu, na kterou tak dlouho čekal. Oslepen sluneční září vzlétl, aniž zkoumal kam. Náhle ho silný poryv větru uchopil a prudce jím mrštil na kamennou zeď. Poslední, co ještě mohl vidět, byly modré květiny, které u zídky kvetly. Vypadaly jako velmi zvláštní kopretiny.

Motýlovo mrtvé tělo se zvolna sneslo na květ jedné z nich. Zdálo se, že si ty modré kopretiny něco konejšivého šeptaly nebo snad potichu zpívaly...

Vítr tu píseň zaslechl. Byla o lásce, svobodě, loučení a o nových setkáních.

Delicie Nerková
z knížky „Darmojedi“

Veselý bez hříchu

Nedávno jsme se s přáteli dotkli otázky, zda se Ježíš smál.

Z Písma známe momenty, kdy se zarmoutil, zaplakal, rozhněval se, byl unaven, zlačněl, někoho mu přišlo líto. Nebyl lhostejný, stoický, nebyl bez emocí. Jak tedy projevoval radost, není snad rouháním představovat si jej smějícího se? Vytanula nám na mysli svatba v Káni. Na svatbách panuje bujné veselí, hosté se baví, zpívá se a tančí. Měl být Ježíš na svatbě, kam byl pozván, vážný, smutný? Když proměnil vodu ve víno, aby zase bylo veselo?

A jeho setkávání s hříšníky... s komisním policajtem by si nesedli ke stolu zloději a zbojníci, celník vyděrač by nelezl na strom v nepřekonatelné touze ho alespoň zahlédnout. Kvůli zachmuřenému kazateli by stěží kdo vyměnil své jisté zaměstnání za nejistou budoucnost následování, za nevrlým karatelem by se netáhly zástupy a nenechaly by se od něj chovat děti. Na nohy zamračeného moralisty by lehká žena nelila nejdražší masti. Od mrzouta bychom nečekali pozvání k odpočinku pro přepracované a zlomeně, jako výsměch by vyzněla nabídka „plné radosti“. Ježíš byl zván do domů, vyhledáván a milován. Milujeme a vyhledáváme ty, kdo nás nedělí, ale rozdávají radost a naději, takže v jejich přítomnosti náš smutek mizí.

Ježíš z Nazareta byl člověk, ve všem nám podobný. Boží Syn, ve všem nám podobný, ovšem kromě hříchu. V tom spočívá ona radikální jinakost Syna člověka, Syna Božího, který se nikdy od Boha, svého Otce, neodvracel, ale vždy věci Otce hledal. Ne v bujarém veselí, v odmítnutí Boha je podstata hříchu, a jakkoli si říkáme křesťané, naše porušené lidství nás od Boha odvádí, odvrací.

Jan Křtitel o Ježíši z Nazareta prohlašuje: Aj, Beránek Boží, který snímá hřích světa. Ježíš Kristus svou bezhříšností, do krajnosti dovedenou poslušností Otci, snímá z člověka jeho nevěru a odcizení Bohu. Zprostředkovává mu již navždy možnost plného návratu navzdory slabostem, pádům a pochybnostem.

Smích a veselost jsou kořením života, patří k základním kamenům našeho lidství, jsou velikým Božím darem. Radost a veselí naděje se nám hříšným dává právě skrze Toho, který nám byl ve všem podobný kromě hříchu. Pojďme tuto naději plně a vděčně prožít, a vzdejme chválu Tomu, který z nás svou obětí náš hřích snímá, bere na sebe chmury minulosti a ve vzkříšení přináší veselí budoucnosti. Ježíš Kristus se s námi setkává a vede nás od prvního zázraku v Káni k zázraku konečnému a největšímu – vodu pozemského života proměňuje ve víno věčnosti. Pojďme rozjasnit svou tvář a nechat do světa zaznít jásot nad přítomností Vzkříšeného.

(mk)

Dordrechtská synoda

(13. 11. 1618 – 9. 5. 1619)

Spory v nizozemské reformované (státní) církvi měly i politický dosah, proto svolaly v roce 1618 tamní generální stavy synodu do Dordrechtu. Přijeli také zástupci téměř všech evropských reformovaných církví. Strany ortodoxní (gomaristé) a liberální (arminiáni-remonstranti) se přely o názor na Boží předurčení ("predestinaci") a míru lidské svobody. Po dlouhých jednáních zvítězilo stanovisko ortodoxní, kdežto arminiáni – zastánci svobodného rozhodování - byli odmítnuti a později dokonce suspendováni a exkomunikováni. Neprosadila se však ani nauka, která by jako předurčený zahrnovala už hříšný pád člověka ("supralapsarismus").

Kánony této synody formovaly kalvinismus na dlouhý čas. Byl uznán Heidelberský katechismus, Francouzské vyznání a Nizozemské.

(Na rozdíl od církví luterských se tedy všichni kalvinisté nedrží jediného vyznání - například II. Helvetského.)

Zdálo by se, že období konfesionalismu je už za námi, ale některé církve se na Dordrechtskou synodu odvolávají dosud. Jiným je ovšem bližší arminianismus. Vztah mezi Boží svrchovaností a lidskou svobodou (a zodpovědností) nelze ovšem jednoduše definovat; musíme ostatně přiznat, že všecka teologická stanoviska jsou jen nedokonalý pokus, jak vyjádřit skutečnost, která našimi kategoriemi není dobře postižitelná.

Bohuslav Vik

K diskusi

Dobrý den,

jako dlouholetý odběratel a čtenář KJ jsem opět se zájmem přečetl celý týdeník a chci poslat pár poznámek k článku **Daníme, nedaníme - Ivo Kraus.**

Autora znám jen z příspěvků v KJ a konstatuji, že s ním vesměs souhlasím, přestože reakce na jeho články bývá různá.

S výše uvedeným článkem až tak nesouhlasím, ne že bych chtěl autora kritizovat a "bít", ale pokud možno polemizovat. Vycházím z údajů uvedených v článku. *Zaměstnanec, truhlář ze zbytků v truhlárně vyrobil a levně prodal...* Být majitelem truhlárny, takového zaměstnance ihned povýším (třeba mistr, technolog) a patřičně mu zvednu plat. Vysvětlím proč. Najít truhláře, který rozumí své práci a spolehlivě pracuje není jednoduché. V každé truhlárně se vyskytuje odpad. Uvedený zaměstnanec nejenže poctivě vykonává svěřené úkoly, ale navíc při práci přemýšlí, co s jinak nepoužitelným odpadem. Majitel truhlárny musí materiál nakoupit - s patřičným daňovým zatížením. Tady "císař" nebyl ochuzen. Při práci vzniklý odpad je buď obyčejný, ten se dá zužitkovat tak, že se třeba použije k vytápění truhlárny, k ohřevu vody. Další odpad je nebezpečný, ten majitel musí pracně a za úplatu odborně likvidovat.

Pokud se najde zaměstnanec schopný a ochotný něco z toho využít... Je otázkou, jak to, co z nepoužitelných zbytků ve svém volném čase vyrobí (jiní zaměstnanci v této době jdou na pivo), potom levně prodá, zdanit. Přiznávám se, že nevím. Ani nevím, které ustanovení z bohaté sbírky zákonů porušil, ani nevím, jakým způsobem by měl stvořit "papír". Měl bych však obavu hrát si na soudce tím, že bych měl jasno v tom, že to není požehnané. Podobných případů je v běžném životě spousta. Třeba uklízečka v bufetu posbírá drobty a nevyhodí je, ale vezme domů a dá slepicím. Také to nebude požehnané, když drobty nebyly její, neodvedla daně, slovy socialistického zákonodárství se bezdůvodně obohatila? Také zde "Bůh přece nemůže hojně duchovně obdarovat toho, kdo je vědomě nepoctivý a krácením daní okrádá své bližní."? Nebo raději, kde jsem to jen četl, příkaz posbírat zbytky, aby nic nepřišlo nazmar?

Děkuji, pokud jste v redakci, popř. autor měli trpělivost a dočetli můj e-mail do konce.

Váš čtenář

Jan Kantor

Mají vše, co se dá koupit — Nemají lásku, vzory, Hodnoty.

Pomozme mladým lidem nacházet pravé hodnoty pro svůj život. Staňte se součástí práce křesťanských lektorů na českých školách.

Ze zprávy lektora:
„Besedu na téma Světová náboženství a sekty jsem přednášel ve třídě mého syna. Odpoledne po škole mi říkal, že jeden spolužák chtěl experimentovat s vyvoláváním duchů. Po besedě ale úplně změnil názor a říkal, že to nikdy v životě nebude dělat. Kéž si Bůh použije tyto besedy, aby se děti nezapletly do věcí, ze kterých nebudou vědět, jak ven."

Investujte do naší mladé generace!
* **Darovaných 500 Kč stačí na jednu besedu pro třídu.**
* **Podporujeme 21 křesťanských lektorů z řady církví.**
* **Lektoři jsou studentům živým svědectvím toho, o čem mluví.**

Nadace Mezinárodní potřeby
e-mail: nadace@mezinarodni-potreby.cz
www.zdrava-mladez.cz

Jistoty ve stáří

„Ač mé tělo i mé srdce chřadne, Bůh bude na věky skála mého srdce a můj podíl. Mně v Boží blízkosti je dobře, v Panovníku Hospodinu mám své útočiště."

(Žalm 73,26+28)

1. Pán Bůh mě miluje! Ujišťuje mě o tom v Písmu svatém, kde je napsáno: „Milováním věčným miluji tě, pročež ustavičně činím tobě milosrdenství." (Jr 31,3) „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy." (1 J 4,10)

Děkuji ti, Otče nebeský, že mne miluješ, že jsi mi dal život a připravuješ i pro mne místo v nebeském domově.

2. Mé tělo i mé srdce chřadne! Uvědomuji si, že i mé tělo postupně slábne a podléhá různým nemocem. Je to pro mne signál, že má duše toto tělo jednou opustí. Smrt těla je důsledek hříchu našich prarodičů. I já jednoho dne opustím tuto zemi a půjdu před svého Stvořitele, který bude hodnotit můj život.

Drahý nebeský Otče, vím, že se blíží den, kdy mě zavoláš k sobě. Chci se na toto setkání připravit. Buď mi milostiv.

3. Pán Ježíš Kristus zemřel i za moje hříchy! On vzal dobrovolně všechny mé hříchy na sebe. Vzal na sebe také trest za tyto hříchy a zemřel místo mě na golgotském kříži. Mohu tedy vyznávat s prorokem Izajášem: „On byl proklán pro moji nevěrnost, zmučen pro moji nepravost. Trestání snášel pro můj pokoj, jeho jizvami jsem uzdraven(a)." (Iz 53) Věřím, že oběť Pána Ježíše na kříži osvobozuje i mě od všech mých hříchů.

Pane Ježíši, děkuji ti celým srdcem, že jsi i za mé hříchy umíral. Věřím, že tvá krev, Pane Ježíši, i mně očišťuje od každého hříchu. (1 J 1,7)

4. Pán Ježíš vstal z mrtvých, smrt je poražena! Už se smrti nebojím. Věřím slovům Pána Ježíše: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky." (J 11,25.26) „Neboj se! Já jsem první i poslední, ten živý. Byl jsem mrtev a hle živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu." (Zj 1,17-18): „Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrve." (J 10,27.28)

Pane Ježíši, děkuji ti, že jsi porazil smrt a dáváš všem, kdo v tebe věří, věčný život ve tvém království. Vřele děkuji.

5. Pán Ježíš připravil i pro mne nové tělo! Pán Ježíš vstal z mrtvých v novém těle, v těle duchovním, které už nebude stárnout a je na věky dokonalé. Při vzkříšení budou taková i naše těla. Do takového těla obleče i naše duše až přijde pro svoji církev. „On promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy." (Fp 3,21) „Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni." (1 J 3,2)

Děkuji ti, Pane Ježíši, že jsi dokonalým Zachráncem – Spasitelem, že připravuješ novou – věčnou budoucnost pro každého, kdo tobě důvěřuje a věří tvým zaslíbením. Posiluj i moji víru. Chci tě milovat a věřit tvým zaslíbením.

6. Pán Ježíš i pro mne připravil věčný život! V Písmu svatém mne ujišťuje, že „věčný život" připravil pro každého člověka „jako dar". Věčný život budeme prožívat v nebeském domově. (J 14,1-6) Je to projev jeho veliké milosti a lásky. Apoštol Pavel to napsal i pro mne: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar. Není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit." (Ef 2,8)

Pane Ježíši, za ten vzácný dar spasení, tobě z celého srdce děkuji. Velebím tě za tvoji lásku a velikou dobrotu. Chci oslavovat tvé svaté jméno.

7. Pán Ježíš je mým Přítelem a Průvodcem. On rozumí mým slabostem, mým nemocem a bolestem i mé únavě. Je stále se mnou, i když ho nevidím. On mne ujišťuje: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu." Proto smím říkat s důvěrou: „Pán při mně stojí, nebudu se bát." (Žd 13,5-6).

Proto se modlím: Pane Ježíši, děkuji ti, že mě miluješ, že jsi za všechny mé hříchy zemřel a svou krví mne očistil. I já tě miluji a celým srdcem na tebe spoléhám. Důvěřuji tvým slibům a vím, že jsi stále při mně. Dej mi do srdce tvůj pokoj, radost a jistotu, že už brzy uvidím tvou tvář a budu s tebou ve tvé slávě. Děkuji ti a velebím tvé jméno, drahý Pane Ježíši. Amen.

Stanislav Kaczmarczyk

Pozvánky

Zveme vás na **podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku** v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.

Termín: od 31. 8. do 7. 9. 2019
Cena pobytu: 3000 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2019
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková,
hana.cap@seznam.cz,
tel.: 777 877 080, 602 468 436
Neváhejte se přihlásit a přijeďte strávit týden k obohacení duše i těla.

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími a s městskou částí Praha-Suchdol zvou na již dvanáctou EKUMENICKOU BOHOSLUŽBU ZA KRAJINU v sobotu 18. května 2019 v 17 h na levém břehu Vltavy, na zahradě nad Sedleckými skalami. Bohoslužbě předchází pouť od kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech v 13 h, dále pěšky krajinou se zastávkami. Kostel bude otevřen již od 12 h. Kázáním poslouží Martin Gruber, jáhen Církve československé husitské v Jindřichově Hradci a oblát anglikánského benediktinského kláštera Holy Cross ve Švýcarsku. Účast přislíbili duchovní z dalších církví.

Bohoslužba se koná jako obvykle na zahradě na Sedleckých skalách (GPS 50°08'22.1"N 14°23'32.4"E) nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok. Pohodlně po rovině (cca 15-20 min. chůze) je místo dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (147 Budovec, 107 a 147 Kamýcká). Je možné také strmě vystoupat od železniční zastávky Praha-Sedlec nebo od přívozu v Praze-Sedlci.

Více na www.drahan.chabry.cz

Stanislava Veselková

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

15/2019

15. května 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 22. května 2019

Z obsahu

* *Radost z odpuštění*
* *Duch, který oživuje*

Poselství k neděli Cantate

„Nevidí snad Bůh mé cesty a nepočítá všechny mé kroky?“ Jób 31,4

Stojí za to otevřít knihu Jób a přečíst si celou kapitolu třicet jedna. Job v ní hodnotí svůj život. Dělá to s vědomím, že „Pán Bůh vidí jeho cesty života a počítá jeho kroky“. Jób zjevně bere Boha velmi vážně. Tak vážně, že vědomí Božího pohledu proměňuje jeho život, vztah k lidem i k sobě samému. Job navýsost dobře ví, že Bůh vidí jeho jednání, pohledy jeho očí, postoje. Job žije nejen pod zorným úhlem věčnosti, ale se silným vědomím, že Bůh jej má ve svém zorném poli. Sám to vyjadřuje slovy: „Vždyť Boží pohroma mi nahání strach, nemohl bych snést jeho vznešenost.“ (Jb 31,23) a v téže kapitole: „Co bych si pak počal Bohu tváří v tvář? Co bych mu odpověděl, až se mě bude ptát?“ (Jb 31,14). Jób se svým stylem života bojí „zapřít Boha nahoře“. (Jb 31.28)

Silné vědomí Boha nad námi se z našich životů vytratí lehce. Na vše se dá zvyknout. V jednu chvíli o Bohu nad sebou víme, ale za okamžik se nás toto vědomí už nedotýká. Právě proto existuje spousta nástrojů, jak si Boha připomínat: ranní modlitba, veršík z Bible nad vchodovými dveřmi, večerní čtení Žalmů v posteli. Vše se ale může proměnit ve zbožnou kulisu, kterou už nevnímáme. Vždyť existují i zbožní zloději, co se před odvrtáním zámku pokřižují. Příklad Jóbova smýšlení je strhující. „Nevidí snad Bůh mé cesty a nepočítá všechny mé kroky?“ (Jb 31,4) Jeden z důležitých rozměrů života křesťana je Boží bázeň. Víra v odpouštějící milost Krista jakoby zlehčuje či umenšuje onu starozákonní bázeň před Hospodinem – vždyť Bůh nakonec vše odpustí. To je ale špatně. Je dobré si s Jóbem klást otázku: „Až mě navštíví, co mu odpovím?“ (Jb 31,14) Z představy návštěvy Boha v obýváku až mrazí. „Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží.“ (Ř 14,10) Na to nesmíme zapomenout.

Petr Kučera
kazatel CB
Frýdek Místek

Vzpomínka na Milana Rastislava Štefánika

Přesně před 100 lety zahynul významný slovenský vojenský letec, diplomat a politik v jedné osobě, který se svým letadlem havaroval v Ivanke pri Dunaji. Vzpomínkové shromáždění se konalo 4. května v Brezovej pod Bradlom, kde je postavená mohyla, v níž je Štefánikovo místo posledního odpočinku.

Hledím na nebeské ptactvo

Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí.
Matouš 6,26

Když jsme bydleli v Praze nebo později v náchodském paneláku v jedenáctém poschodí, bylo to s přikrmováním a pozorováním ptáků horší. Do těch výšin se ptáčkům moc nechtělo. Jediná významná ornitologická událost u vinohradského činžáku byla, když jednoho dne v zahradách uzavřeného bloku domů létala nádherná žluva, svítící jak citrón. Nu a na balkon paneláku v Běloveské se odvážili leda holubi, kteří se dokonce jednou uhnízdili v květináči našeho oleandru a vychovali tam dvě holoubata. Trnul jsem, jak mladí letci překonají tu propast pod námi, ale zvládli to bez problémů.

Přestěhování do domu rodiny mé dcery Hany mně, žel, už bez Věry, otevřelo nejen nádherný pohled do zahrady a do bražeckého údolí, ale i možnost krmit a pozorovat ptáky. Pražské „děti“ mně věnovaly krásnou budku a Hanin tchán Jára Hejzlar ji šikovně usadil na zelený sloupek mezi keři. K tomu mně ještě starší Hejzlaři, zkušení krmiči ptactva, věnovali kbelík černých semen slunečnice, ptačí to pochoutku. Od té doby slunečnici pro ptačí hosty kupuji zároveň s lojovými koulemi, které zavěšeny v síťkách slouží k výživě akrobatů.

A tím začala ptačí show před mými okny. Nejprve nové zdroje objevily sýkorky – koňadry, modřinky a babky – které také virtuózně zvládaly závěs na kývajících se koulích. Tehdy ještě nesměle se hlavně pod krmítkem objevovali vrabci. Pravou zimní invazí se k nám provalili čížci, sem tam tlustozobý dlask, párek elegantně zbarvených hýlů, červenka zářící svou oranžovou náprsenkou. A samozřejmě paní a pan kosovi, kteří k mému překvapení klidně zaměnili žížaly za semínka. Konečně se objevili klaunovsky

Dokončení na str. 2

Pražáci a venkované

Kdysi mi jeden Ostravak s nadsázkou řekl: „Praha, to je to město a ostatní jsou venkov.“ Vzpomínám si, že se mi to moc nelíbilo, protože jsem v Praze vyrůstal a pamatuji si, že z pohledu velkoměsta se tehdy vesničtí balíci moc neřešili, ba naopak, polovina toho města jezdila na víkend na chatu a prostředí malých vísek velmi dobře znala. Pomyslel jsem si: „Co proti těm lidem z Prahy ti místní mají?“ Nejprve jsem se domníval, že na vině je “vona”, ta čeština. Bylo mi jasné, že pražština nemůže být vzorem spisovného českého jazyka. Podotýkám, že dle mých zkušeností se krásná čeština nevyskytuje na mnoha místech v Čechách. Všímám si spíš, myšleno žertem, že vybraně česky hovoří paradoxně snad jen někteří Moravané a učitelky mateřského jazyka. Nicméně i přesto mnozí Pražáka poznají podle mluvy na rozdíl třeba od lounského “jů”, které je známo jen regionálně.

Dalším způsobem identifikace Pražáka by možná mohlo být větší bohatství. Ale to často neplatí. Pražáci mají sice větší výplaty, ale tuším, že každý druhý má možná i větší dluhy, protože pořídit si v Praze bydlení je mnohem náročnější než ve zbytku republiky. Pravda asi bude taková, že tam jsou jak bohatí, tak i chudí, jako všude. Navíc někteří důchodci tam mohou díky vysokým nájmům strádat i víc než dědečkové a babičky ve svém vlastním vesnickém domečku.

Na druhou stranu už 20 let žiji v sídelním útvaru městys, což je něco mezi vesnicí a malým městečkem. A tedy začínám jakousi předpojatost vůči Praze matce měst chápat. Mé rodiště se změnilo natolik, že si tam připadám jako v jiném světě. Jinak se tam žije, pracuje, myslí, volí, apod. A ten nesoulad se podle mého názoru v čase spíše zvětšuje než aby se svět venkova a svět multikulturního města k sobě přibližoval.

A jak tedy tento proces zvrátit? Víra v Boha by mohla být přece tím pojítkem. O Praze se říká, že je stověžatá a kostelů je tam opravdu mnoho. V nich by se přece mohli více setkávat lidé nejen narození v Praze, ale ti, co tam odešli za prací, studiem, kvůli vdavkám atd. A naopak Pražáci by zase mohli, až budou na chatě, někdy navštívit bohoslužbu v místním kostelíku. Stačí se jen přestat stydět a udělat ten první krok. Zejména ve vesnickém církevním společenství je každá dobrá duše vítána.

Přeji vše dobré.

Ivo Kraus

Aktualita: Podcenění významu Milana Rastislava Štefánika?

V souvislosti se vznikem samostatného státu se u nás hovoří především o T. G. Masarykovi, méně o Edvardu Benešovi a o třetím z trojice “otců zakladatelů” Milanu Rastislavovi Štefánikovi se tady v České republice sotva zmíníme.

Naposledy se to ukázalo při vzpomínce na 100. výročí tragické smrti tohoto doktora filosofie, astronoma, badatele, matematika, pilota, rytíře Čestné legie, francouzského generála, diplomata a prvního ministra války samostatné Československé republiky. Přitom to byl právě on, kdo pomáhal zformovat naši armádu ať už tím, že využil styků s bohatými slovenskými krajany v Americe k získání finančních prostředků nebo i tak, že sám za války létal nad italská města a shazoval letáky s výzvou rakousko-uherským vojákům, aby se vzdávali italské armádě. "Prošel všecky spojenecké země jako meteor a na svých cestách získal mnoho přátel, my ostatní jsme šli za ním a takto jím dotčenou půdu jsme zpracovávali, jeho apoštolskou prací narychlo získané lidi jsme podchytávali a jejich sympatie měnili v přesvědčení," vzpomínal na něho později Edvard Beneš. Vzpomínkového pietního shromáždění u příležitosti 100. výročí tragické smrti Milana Rastislava Štefánika, se zúčastnil slovenský prezident Andrej Kiska a prakticky celá politická reprezentace včetně slovenského ministra obrany Petera Gajdoše. Přijela i francouzská ministryně obrany Florence Parly. Českou republiku zastupoval jen ministr obrany Lubomír Metnar. Pan prezident ani pan předseda vlády (přestože je krajan) si čas nenašli. Je to trochu smutné.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Německé lidové církve by mohly do roku 2060 přijít o polovinu členů

Německá katolická a evangelická církev přijdou do roku 2060 o zhruba polovinu svých členů. Počítá s tím alespoň studie univerzity ve Freiburgu, kterou si objednaly. Dnes mají obě církve dohromady přibližně 45 milionů členů.

"Výhled pro rok 2060 popisuje dopady trendu, který byl ve společenském výzkumu patrný už před lety. Něco na úbytku církevních členů nebudeme schopni změnit. Něco ale ano," věří šéf německých evangelíků Heinrich Bedford-Strohm. "Kvůli výhledu nepropadneme panice, ale odpovídajícím způsobem přizpůsobíme naši práci," uvedl zase v reakci na výzkum předseda německé biskupské konference Reinhard Marx. Evangelická i katolická církev zažívají v Německu v posledních letech rychlý úbytek členů mimo jiné v důsledku skandálu kolem zneužívání dětí kněžími. Od katolíků jen za rok 2017 odešlo téměř 168000 věřících, od evangelíků dokonce na 200000. Pokud budou současné tendence týkající se výstupů z dvojice křesťanských církví, vstupů do nich či počtu křtů pokračovat, počítají odborníci s tím, že do roku 2060 počet jejich členů dohromady klesne o 49 procent. Zároveň ale upozorňují, že za takovou dobu se dnešní tendence mohou ještě výrazně změnit. Není to první výzkum z poslední doby, který může na církevní představitele působit negativně. Magazín Der Spiegel před dvěma týdny informoval o průzkumu veřejného mínění, podle něhož už čtvrtina německých katolíků a dokonce třetina protestantů není přesvědčena o existenci Boha.

podle ČTK

Miloš Zeman podepsal zdanění církevních restitucí

Církve budou od příštího roku hradit daň z peněžitých náhrad, které dostávají od státu za majetek nevydaný v restitucích. Novelu poslanců KSČM, jež zdanění zavádí, podepsal 2. května prezident Miloš Zeman, informoval v tiskové zprávě mluvčí Hradu Jiří Ovčáček. Zdanění náhrad ale ještě může zrušit Ústavní soud. Napadnout je chce část senátorů i poslanců, podle nichž je protiústavní.

Zastánci zdanění náhrad, které církve od státu každoročně dostávají, argumentovali jejich nadhodnocením a nerovností s ostatními restituenty. Stát by mohl podle předkladatelů z KSČM získat zpět zhruba 380 milionů korun z přibližně dvou miliard korun, které církvím na náhradách majetku ročně vyplácí. Církve budou muset podle novely zahrnovat státní náhrady do zdanitelných příjmů. Kritici i s odkazem na dřívější smlouvy mezi státem a církvemi o majetkovém vypořádání mluví o porušování principu právního státu a o zásahu do majetkových práv. Komunistům podle jejich oponentů nejde o zdanění církví, ale o vyvolání pocitu, že si církve majetek nezaslouží a že jej dostaly moc.

Předsedové České biskupské konference Dominik Duka, Ekumenické rady církví Daniel Ženatý a Federace židovských obcí Petr Papoušek ve společném prohlášení uvedli, že zdanění finančních náhrad způsobí církvím vážné finanční obtíže, a pro některé menší může být dokonce likvidační. Novelu považují za nemravnou a protiústavní.

Zdanění náhrad církvím je jednou z podmínek KSČM pro toleranci menšinové vlády ANO a ČSSD.

www.christnet.eu

Baptisté vyloučili pražský sbor Na Topolce

Na sjezdu baptistických delegátů v sobotu 27. dubna 2019 byl z jednoty vyloučen pražský sbor Na Topolce. Podle informací na domovské stránce společenství pro vyloučení bylo 48 delegátů a potřebné dvoutřetinové většiny bylo dosaženo o tři hlasy.K zániku sboru v právním smyslu by mělo dojít nejpozději k 31. prosinci 2019. „Podzimní oslavy 100 let od založení BJB se tak budou konat při vědomí, že společenství, které spoluzakládalo tehdy československou Bratrskou jednotu Chelčického, bylo proti své vůli z Jednoty vyloučeno," konstatuje se ve stanovisku sboru k situaci, ke které došlo na sjezdu BJB.

„Sjezd delegátů přijal návrh sboru BJB Brno na vyloučení sboru BJB v Praze 4 Na Topolce ze svazku BJB nejpozději k 31. 12. 2019 a pověřuje VV BJB k odpovídajícím krokům dle Ústavy a řádů BJB," uvádí se na oficiální stránce denominace k vyloučení sboru.

Baptistický sbor Na Topolce tak bude nadále fungovat v rámci nové náboženské společnosti Společenství baptistických sborů. Nová náboženská společnost byla podle informací stránky Dingir zaregistrována 18. března 2019. Vytvoření nové denominace je výsledkem názorového střetu v dosavadní Bratrské jednotě baptistů (BJB).

„Společenství baptistických sborů (SBS) je koncipováno jako dobrovolné společenství jednotlivých místních církví, které se hlásí k tradici světové i české reformace, tedy k protestantismu. SBS chce svědčit o Kristu, o Božím láskyplném a sebevydávajícím příklonu ke světu. Chce být otevřeno současným tématům a reflektovat soudobé myšlení, chce spolupracovat s ostatními věřícími v rámci ekumeny," uvádí se v tiskové zprávě ke vzniku SBS.

Sbor Na Topolce byl v minulosti kritizován za liberální postoj k problematice homosexuality a také kvůli ordinaci ženy, coby kazatelky sboru. „U baptistů si sbory samy povolávají muže nebo ženy ke kazatelské službě na základě jejich obdarování. Děje se tak na podkladě Božího oslovení, vystrojení duchovními dary a potřeb toho či onoho sboru. Nejinak tomu bylo i v mém případě," řekla loni v listopadu Lýdie Kucová, kazatelka sboru Na Topolce v rozhovoru pro Křesťan dnes.

V listopadu minulého roku několik sborů BJB již dobrovolně opustilo denominaci. Ve svém prohlášení vyjádřili obavy před šířením liberální teologie v denominaci a kriticky vnímaly právě nyní vyloučený sbor Na Topolce.

www.krestandnes.cz

Hledím na nebeské ptactvo

Dokončení ze str. 1

zbarvení stehlíci. Trochu rozruchu způsobily poměrně velké hrdličky, agresivní parádnice sojka a, naštěstí vzácně, nebezpečný krahujec. Ten se asi zajímal spíše o hosty než o menu. Občas přisedne i nádherný datel strakapoud, který zřejmě považuje lojovou kuličku za mimořádně tučnou ponravu. Majitelé domu ho nevidí moc rádi, baví se totiž děláním děr do omítky. Během další krmné sezóny však nápadně přibylo vrabců. Je jich nejvíc a jsou příslovečně přidrzlí. Moje maminka kdysi o nich prohlásila, že jsou to takoví proletáři mezi ptáky.

Jaká poučení jsem načerpal z této pestré podívané? Sýkorky jsou krásné – Věra kdysi řekla, že modřinky jsou takoví naši kolibříci. Navíc jsou stydlivé a plaché. Zobnou si jedno semínko a už s ním spěchají do nějakého úkrytu. Nejvíc rozruchu působí ti, o nichž jsme v dětství zpívali roztomilou písničku Čížku, čížečku, ptáčku maličký… Hádají se mezi sebou a vyhánějí ostatní strávníky... Sojku jsem musel občas vyplašit, aby ostatním všecko nevyzobala. Stehlíci jsou slušně vychovaní džentlmeni – nikoho nenapadají, ale také se nedají snadno vystrnadit (vida, strnad se tam nikdy neobjevil). K mému zklamání se víc a víc prosazují vrabci. Dokonce bravurně zvládli umění zavěsit se na síťkách s lojovými koulemi, zřejmě to odkoukali od sýkorek. Kromě toho jsou hluční – jejich štěbetání mně někdy připomíná nedělní sešlost v jedné nejmenované církvi. Mám dále krmit tyhle povídavé proletáře (tedy vrabce)?

Pak jsem si vzpomněl, že právě o vrabcích mluvil Pán Ježíš. Dal nám je za příklad pokorné závislosti na Bohu Živiteli (a jeho dobrovolných pomocnících). Dosud jsem nechápal, k čemu Židé kupovali dva vrabečky: *Neprodávají se dva vrabci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez dopuštění vašeho Otce.* (Matouš 10, 29) Pak jsem si našel, že to nebylo k jídlu, ale ke krásné, radostné oběti po uzdravení člověka z malomocenství (Lv 14, 1-7; Kral.). Tady se vrabcům dostalo cti, být starodávnou předpovědí krvavé oběti Kristovy, která je jediná schopna nás uzdravit z lepry hříchů. Tak nejen roční beránek, ale obyčejní ptačí proletáři – jeden je zabit a druhý pokropený jeho krví je slavnostně vypuštěn na svobodu. Aha, ten šťastnější vrabec jsem já, hříšník obmytý krví Kristovou. Pane, DÍKY!

Tím se mi stali ukřičení vrabci plnoprávnými hosty ptačích hodokvasů. A ještě jedna věc mě při nich dojala. Všiml jsem si, jak samička krmí vrabčáka dospělé velikosti slunečnicovými jádry. Pochopil jsem, že je to matka, která musí ještě přikrmovat svého puberťáka, protože rozlousknout tvrdé semeno tak, aby slupka odpadla a sladký vnitřek zůstal v zobáčku, to je kumšt, a ten klacek to ještě neumí. Snad se mohu odvážit přidat ke starozákonní oběti druhou kapitolku: zachráněný vrabec má šikovně pomáhat trávit duchovní stravu těm, kterým to ještě moc nejde. Od té doby mám vrabce stejně rád jako ty pestré ptačí fešáčky. A možná o něco víc.

Pavel Javornický

Místa po Kristově pravici a levici

Marek 10,35-45

Dnes před sebou máme text, ve kterém Ježíš mluví o svém křtu a o křtu svých učedníků v souvislosti s velikostí a službou. Ježíš s učedníky byli na cestě do Jeruzaléma, když ho Jakub a Jan požádali, aby v jeho slávě mohli být vedle něho - jeden zprava a druhý zleva. Pochopitelná prosba. Věří, že Ježíš je Pán, že jednou bude oslaven Bohem Otcem, a chtějí být u toho. Chtějí být na nejlepší párty a mít ta nejlepší místa - hned vedle největší hvězdy. Po pravici a po levici vládce vesmíru.

Nejsou skromní. Ale proč ne? Je to špatně, toužit po Kristu? Po jeho blízkosti? Po úplně nejbližší blízkosti Bohu? Bůh sám nás vyzývá, abychom ho milovali celým srdcem. A tato žádost synů Zebedeových může být výrazem lásky k Bohu - touha být mu blízko. Také může být výrazem touhy mít vyšší postavení, než druzí, ale to si každý z nás musí přebrat ve svém srdci, jaké motivy řídí jeho jednání.

Každopádně Ježíš dává najevo, že mu jde o jinou blízkost, než jen sedět vedle sebe. Ptá se jich, když mu chtějí být po boku ve slávě, zda mu chtějí být po boku i v dalších věcech - v kalichu, který pije, a ve křtu, kterým je křtěn. Jaký kalich a jaký křest má na mysli?

V Bibli se mluví o kalichu na mnoha místech, a to buď o kalichu Božího rozhořčení, hněvu a soudu, nebo o kalichu radosti, požehnání a spásy. Kalich svého hněvu a rozhořčení dává Bůh těm, které soudí, a musejí ho pít až do dna. Kalich spásy a radosti naopak dává těm, se kterými je v pokoji a kterým žehná. Ježíš pil z obou. V zahradě getsemanské nazval kalichem své utrpení na kříži, kdy měl na našem místě nést Boží soud a prolít svou krev, a při ustanovení večeře Páně pil s učedníky z kalichu nové smlouvy a mluvil o tom, že s nimi bude pít nový kalich v království Božím.

Také o křtu se v Bibli mluví vícekrát, a to o křtu vodou, Duchem svatým a ohněm. Duchem svatým a ohněm Ježíš pokřtil nebo pokřtí druhé; vodou byl sám pokřtěn. Byl to křest Janův na odpuštění hříchů. Proč Ježíš podstoupil křest od Jana Křtitele - copak on sám potřeboval, aby mu byly odpuštěny hříchy? Vždyť si o něm čteme, že hříchu neučinil, aniž byla v jeho ústech nalezena lest. Ježíš jistě nepotřeboval, aby mu byly odpuštěny hříchy. Ale byl to počátek jeho spásného díla pro nás: na začátku svého veřejného vystoupení se nechal pokřtít jako hříšník, aby se tak ztotožnil s námi lidmi; vzal na sebe naše hříchy - aby je sejmul z nás. A ta cesta ztotožnění s námi ho přivedla až na kříž, kde v trestu za tyto naše hříchy položil svůj život. Ale byl to Boží Syn, život, který byl v něm, byl silnější než smrt, a tak ho Bůh slavně vzkřísil mocí Ducha Svatého, přijal svůj život zpět a už víc neumírá ale posadil se po pravici Boha Otce všemohoucího. Lze říci, že Ježíšovým křtem bylo tohle všechno: ponížení se, zmaření sebe sama až k smrti na kříži, a pak povstání k oslavenému životu, který nepomíjí.

Jak kalich, tak křest tedy byly pro Ježíše hodně důležité skutečnosti v jeho pozemském životě i službě. Co má asi Ježíš na mysli, když se učedníků, toužících být vedle něj, ptá, zda mohou pít jeho kalich a být pokřtěni jeho křtem? Domnívám se, že toto: Chcete-li mi být blízko, připojte se ke mně; nechtějte být se mnou jenom ve chvílích radosti a slávy, ale i ve chvílích bolestí a zápasů. Protože já jsem obojí. Považujte za důležité stejné věci, jako já, a bojujte o ně podobným způsobem. Následujte mne, sdílejte mé touhy, mé myšlenky, mé naděje, mé radosti, mé těžkosti. Odevzdejte se mi, spojte se se mnou, buďte se mnou jednoho Ducha. Buďte se mnou jedno, jako já jsem jedno s Otcem. Kdo mi slouží, ať mne následuje. A kde jsem já, tam bude i můj služebník. Buďte se mnou v mém kalichu a v mém křtu, a budete se mnou i v mé slávě.

Ježíš se vyhnul konkrétní odpovědi na to, zda místa po jeho pravici a levici jsou připravena pro Jakuba a Jana a pokud ne, tak pro koho. Ono je to s těmi místy složitější. Například v jeden moment byla tato místa připravena pro povstalce, kteří byli ukřižováni s Ježíšem - jeden po jeho levici a druhý po jeho pravici. Jakub a Jan asi netoužili zrovna po tomhle. Ale i to byl Ježíšův kalich a křest ...

Také se na mnoha místech v Bibli píše, že Ježíš se posadil po pravici Boží, takže - pokud bychom to nahlíželi v lidských kategoriích - po Ježíšově levici je tedy sám Bůh. Ale takto o tom uvažovat nemůžeme. Vždyť ani nevíme, zda bude v nebi platit pozemská geometrie. Když nám Bible říká, že v nebi bude Bůh všechno ve všem, tak si to nemůžeme představovat tak, že bude vedle někoho z nás sedět.

Tento rozhovor uslyšelo ostatních deset učedníků a začali se na Jakuba a Jana hněvat. Proč? Protože způsob, jakým chtěli být Ježíšovi blízcí Jakub a Jan, zároveň vylučuje, aby mu byli stejně blízcí ostatní. Oni chtěli sedět hned vedle Ježíše. To ale znamená, že všichni ostatní by byli od Ježíše dál. To je způsob, jak uvažujeme my lidé. Bohužel, tento způsob velikosti je konkurenční - touhy jednotlivých lidí si vzájemně konkurují. Chceme pro sebe to nejlepší za cenu toho, že ti ostatní se musejí spokojit s horším podílem. A protože to nejlepší chce více lidí, tak mezi sebou bojujeme. Nejlepší díl urve jeden a mnoho jiných trpí. A pak trpí i on, protože se vždycky najde někdo další, kdo ho třeba zabije, jen aby se toho nejlepšího zmocnil pro sebe. Chceme moc, vliv, postavení, majetek, uspokojení svých ambicí. Proto se hádáme, okrádáme, vraždíme. Kolik už bylo válek o území, o zdroje, o bohatství, o zotročení druhých. Ježíš konstatuje, že takto to chodí u národů. Ale pro své učedníky má jinou cestu: "Kdo se chce stát velkým, buď vaším služebníkem, a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech."

Přátelé, to je úplný opak toho, co je

Dokončení na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 2

Pokračování z minulého čísla

Chová se, jakoby ho snad ani nepotřeboval. Zapojuje se do chvatu a bídy své doby, zajímá ho všechno možné, i politické dění a šarvátky, ale zapomíná na všechna Boží dobrodiní, na Boží péči a lásku, kterou na každý den od Boha bohatě přijímá. A proto musí Abakuk volat silně a nahlas, aby byl slyšet nad všemi příbytky Božího lidu, aby zpochybnil všechno samozřejmé a uvedl mnohé do nejistoty. Musí to tak činit, protože Hospodinu se nelíbí, co se děje uprostřed Božího lidu! To, co jeho soukmenovci nazývají spravedlivým ziskem, to Hospodin ústy proroka nazývá „zhoubou a násilím". „Rozrostly se spory a sváry", a o čem si mnozí myslí, že se děje korektně a podle litery Zákona, nad tím Boží slovo vynáší soud. Děje se opuštění Zákona a nedochází nikde k nápravě! Všechno je překrucováno, obraceno naruby, jakoby Boží lid ohluchl. Už neslyší hlas s nebe! Vyprchalo pokání, opravdovost víry, Boží slovo je zaprášené, odstrčené, všechno zpovrchnělo a zevšednělo. Boží lid zapomněl, že Bůh je láska! Ale to nic nemění na tom, že zůstává Bohem lásky i ve chvíli, kdy svůj lid soudí. Abakuk po dlouhém modlitebním volání dostává z Boží strany odpověď. Jenže ta je nečekaně jiná. Bůh vždycky odpovídá tak, jak chce sám. V tom je Boží svoboda. Jenže při všech Božích rozhodnutích zůstávají v platnosti všechna jeho zaslíbení. Boží lid už na ně zapomněl! A jaká že je ta Boží odpověď? *„Já povolám Kaldejce, pronárod krutý a prchlivý, jenž projde širošírou zemí, aby se zmocnil příbytků, které mu nepatří!"* (1,6) Tento pronárod postavím proti vám, říká Bůh. To je zcela ohromující odpověď! Hospodin nejen že připustí, ale dokonce nepřátele Božího lidu zavolá! Kdo tohle pochopí? Prorok rozumí, a snaží se, aby porozuměli i ostatní. Takto vždycky jednal a bude jednat Bůh svatý a svrchovaný, který je nejen Bohem milosti, ale i soudu. Jeho cesty a jeho rozhodnutí jsou zvláštní. A je schopen zasáhnout proti svému lidu, pokud žije v neposlušnosti. Na to církev nějak zapomněla! V tomto případě Božího soudu to budou Kaldejci, národ Babylonský, ze kterého kdysi vyšel Abrahám, lid loupežný a krutý, který ohrožuje všechny sousedy. Skrze ně bude Hospodin soudit Boží lid za jeho neposlušnost! Stejně překvapivá je ovšem i reakce proroka Abakuka. Sklání se v pokoře před Božím soudem. A volá k tomu i ostatní. Neobjevuje se tu slůvko odmluvy. Neslyšíme žádný protest, ani nářek. Abakuk ví, proč se to všechno děje. V Kaldejských poznává zvláštní skryté vyslyšení svého volání. Bůh mluví a jedná, protože je Bohem svatým a spravedlivým. A co ostatní pokládají za kus nesmyslných dějin světa, v tom vidí Abakuk Boží odpověď. Proto je v tichosti a na modlitbách skloněn před Hospodinem. Abakuk se dlouho modlil za svůj lid, ale nyní už nesvolává žádná modlitební shromáždění, ale zůstává jen v tichém očekávání toho, co Bůh jemu, i všem ostatním přichystal. Je připraven beze zbytku přijmout Boží soud. Sklání se v pokoře před Božím majestátem. V Hospodinových rukou je všechen Boží lid. Z této jistoty mu plyne do dalších dnů síla a připravenost na všechno. Neprchá. Je rozhodnut zůstat a nést Boží soud spolu s ostatními. V hluboké pokoře přijímá Boží slovo, ale zároveň se nad ním ptá, zda je toto Hospodinovo slovo o soudu nad Božím lidem slovem posledním? Může být tím posledním? Ze zkušenosti víry i odevzdanosti Hospodinu ví o naději Božího milosrdenství a v ní vyhlíží události příštích dnů.

„Úpím k tobě pro násilí,
a ty nezachraňuješ!"
(1,2b)

Abakuk na sebe upozorňuje svou modlitební horlivostí. Vede dlouhodobý modlitební zápas o sebe i o svůj lid. Jeho modlitby tryskají z hloubi srdce v pokoře před Bohem při vědomí své nicotnosti, lidské slabosti a hříšnosti. I nás Abakuk vede svým příkladem k zápasu života před Bohem, který by byl jednou velkou a trvalou modlitbou, jednou velkou a trvalou zkušeností s Bohem lásky. Abakuk v sobě živil touhu po živém Bohu. Dobře věděl, že tato touha se rodí v modlitbách, v hlubokém ztišení se před Boží tváří, v pokání otvírajícím se srdci, které vyznává svou nehodnost, ale zároveň také otvírá velikost Boží lásky a Božího milosrdenství. V takových zápasech člověk může zakoušet Boží touhu a Boží žízeň po našem přátelství a po naší lásce. Jeden teolog Východní církve kdysi pověděl: *„Má duše teskní po Bohu. V slzách ho hledám. Jak bych ho neměl hledat, když on první mě zavolal k sobě, a on první mě potěšil svým Duchem. Má duše si ho zamilovala. Kdyby ke mně nepřišel on sám se svou láskou, nehledal bych ho tak, jak ho hledám. Proto se moje duše raduje z toho, že on je můj Pán a můj Bůh!"* Tak můžeme k Bohu volat i my z hlubin srdcí při vědomí prachu a nicotnosti své lidské existence. I my jsme součástí Božího lidu, i když žijeme uprostřed světa, který Boha přestal milovat. Jsme ale často uzavřeni do svých obecenství v přesvědčení, že všechno, co se v nich odehrává, co v nich činíme a konáme, je v pořádku, že to konáme k Boží cti a Boží chvále.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Místa po Kristově pravici a levici

Dokončení ze str. 2

ve světě! Svět se řídí pravidlem: když chci být větší než ten druhý, musím ho překonat svou mocí. Ježíš říká: chceš-li být větší než druhý, musíš ho překonat svou láskou a službou! Všimněte si, že to není vůbec konkurenční - milióny lidí se mohou předhánět v lásce a službě, a nikdo nebude trpět - naopak! Jak je svět nádherné místo, když o velikost usilujeme tímto způsobem!

Tato Ježíšova slova jsou jedním z důkazů, že Bible není z člověka. Zde nám dává nahlédnout do nebe - ukazuje nám Boží uvažování, které je úplně opačné, než uvažuje člověk: biblický způsob vlády je služba. Ten, kdo má moc, má větší možnosti druhým sloužit - a proto je jeho úkolem i jeho slávou to dělat. Na službě je něco božského. Znamená to, že máte něco dobrého a jste ochotni se o to sdílet, rozdávat to. Díky Boží ochotě se sdílet a rozdávat existuje tento svět i spása. Vlastně každou chvíli žijeme z toho, že Bůh slouží. On udržuje celé stvoření při životě a každou vteřinu nám dává vše, co potřebujeme. A tak čím má kdo vyšší postavení a možnosti, tím víc služ druhým. A čím více sloužíš druhým, tím máš vyšší postavení - v Ježíšových očích a v jeho království. A Ježíš o tom jen nemluví, On to sám dělá: syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil - dokonce do té míry, že dá svůj život jako výkupné za mnohé. Bratři a sestry, zde se setkáváme s láskou, která překonává všechno lidské.

Ježíš, syn člověka a syn Boží, i když si mohl od lidí nechat sloužit, z lásky k lidem se pokořil, sloužil jim a nakonec za ně i vydal svůj život. Sláva Bohu. Radujme se, že máme Boha tak velikého a mocného, který nás tak miluje, že nám slouží, a to až do oběti vlastního života.

Když to shrnu, tak dnešní slovo představuje dvojí Ježíšovo pozvání pro nás všechny:

jednak nás zve do reality Božího království, a jednak nás zve k jednotě se sebou samým.

Do reality Božího království nás zve tím, že nás vyzývá, abychom se nechovali, jako svět, abychom nehledali velikost v převaze nad ostatními, ale abychom objevili, že skutečná velikost je v pokorné službě ostatním. My nemusíme reformovat svět nebo čekat, až se změní. Ne. My budujeme společenství Ježíšových učedníků a mezi námi to přece chodí podle Ježíšova slova - posloucháme Ježíšův příkaz a následujeme jeho vzor, prokazujeme lásku službou a tak prožíváme závdavky jeho království ve svém bezprostředním okolí. Kéž je vám v tomto jednání posilou, že je to v očích našeho Pána dobré a v Jeho království, které přichází, si službou třeba i těm nejmenším získáváte uznání a vysoké postavení.

A k jednotě se sebou samým nás zve tím, že s námi chce sdílet svou slávu, ale i svůj kalich a svůj křest. Řekli jsme si, že Ježíšovým křtem bylo ponížení se, zmaření sebe sama až k smrti na kříži a pak nové povstání k oslavenému životu, který nepomíjí. A my se k němu připojujeme tím, že přijmeme jeho křest. Teď nemluvím o tom, že se necháme polít nebo ponořit, ale o přijetí toho, co je vnitřním obsahem křtu. Uvěříme, že jeho smrt byla i smrtí našeho starého hříšného člověka a že jeho vzkříšením jsme dostali dar Ducha svatého a povstali k novému životu, který už nežijeme sami, ale ve spojení s ním.

To nejkrásnější, nejhlubší tajemství křtu je naše sjednocení s Kristem. Na základě naší víry nás Bůh křtem Ducha svatého spojil s Kristem. Radujme se z toho, prožívejme realitu našeho spojení s Bohem a buďme ujištěni, že v Kristově slávě budeme s ním - spolu s Jakubem, Janem a všemi ostatními, kterým jsou ta místa připravena od našeho nebeského Otce.

Pavel Bartošek

Symboly, idoly, ikony

Zažili jsme již celonárodní anketu, koho že si nanejvýš vážíme. Jednoznačně vyvoleným se mohl stát Jára Cimrman. Leč byl organizátory ze soutěže vyloučen. Máme-li trochu smyslu pro absurdum, nepřekvapí nás, že nyní měla být podána petice proti postavení sochy Marie Terezie v Praze. S odůvodněním, že „panovnice škodila českým zemím a už vznikající, pět a půl metru vysokou sochu ze sklobetonu si v Praze nezaslouží". Estetické hledisko pomiňme. Vedení městské části ale v reakci na petici označilo Marii Terezii za „vládkyni, která měla nepopiratelnou zásluhu na příchodu modernity do habsburského panství včetně českých zemí". Tatáž radnice Prahy 6 odhalí v druhé polovině letošního roku pomník s fontánou věnovaný české šlechtičně Žofii Chotkové, jež zemřela v roce 1914 při atentátu spolu se svým manželem Ferdinandem d´Este, následníkem trůnu rakouské monarchie. On sám, jak známo, se zřekl nároků na trůn pro své děti pro nižší šlechtický rod své manželky. Pokud jde o pomník, bude mít tvar vějíře. Bude napojený na přívod vody jako tzv. „mlhoviště", osvěžující okolí. Oba zmíněné pomníky budou příhodně zasazeny do parku. Může nás jen potěšit, že alespoň proti pomníku Žofie Chotkové žádná nejapná petice nevznikla.

O bourání a ničení soch toho známe již hodně. I v „moderní době". Je zřejmé, že nikde v Evropě nenajdeme již sochu Adolfa Hitlera. Pokud jde o Stalina, někde na východě jsou výjimky, potvrzující pravidlo. Jinak je tomu v Itálii. Běžně jsou k dostání suvenýry s obrázkem duceho, s hákovými kříži a dalšími symboly fašistické éry. Vydávají se kalendáře se snímky hajlujícího Mussoliniho v různých vojenských uniformách. Jsou dostupné na novinových stáncích. Koupit je možno i vlajky se svazky prutů, svastikami a symboly SS, nebo bronzová busta Benita, stejně jako Hitlera. Vnímání Italů těchto jevů je zjevně jiné a tolerantnější než naše. Může někoho překvapit Alessandra Mussolini. Vnučka fašistického diktátora působí jako konzervativní pravicová politička, zvolená do parlamentu. Byla poprvé zvolena roku 1992 za neofašistickou stranu Italské socialistické hnutí (MSI). Vedla stranu Sociální akce (AS), která se letos spojila s dalšími v Berlusconiho stranu Lid svobody (PdL). Na druhé straně dnes ve světě to dnes spěje až k extrémní korektnosti; v Británii se diskutuje o zbourání sochy admirála Nelsona v Londýně a v USA o zničení sochy generála Roberta Edwarda Lee. Oba skvělí vojevůdci, avšak vyslovovali se pro zachování otroctví.

Symboly sbližují i rozdělují. Žel, nesmírně případnou ilustrací je bolestná událost těchto dnů ve Francii. Vyhořelá-Notre Dame. Pokud by se jednalo o teroristickou akci, účinek by byl tragický. Bohu dík; jak bylo uvedeno, jednalo se o nešťastnou náhodu. Ikona Francie spojuje rozdělenou společnost. Ve Francii i Evropě.

Židy i křesťany bytostně dráždil obraz římského císaře na mincích, když obsahovaly titul Pán s božským atributem. Následně pohany dráždil ukřižovaný otrok a v katakombách byl dochován namalovaný posměvačský krucifix s ukřižovaným oslem. Kolem něj chodili křesťané k bohoslužbě. Tamtéž je vidět kryptogram ryby, s významem „Ježíš Kristus, Boží Syn, Spasitel". A ve starověkém Římě se stávalo, že poté co nenáviděný císař zemřel, či byl zavražděn, jeho sochy vzaly zasvé. Pozoruhodný je římský Sloup Marka Aurelia. Původně zasvěcen císaři a jeho manželce Faustině. Jejich pozlacené sochy dal v roce 1589 papež Sixtus V. obě sochy odstranit a nahradit bronzovou sochou apoštola Pavla s mečem. Obdobně Trajánův sloup: postavený ke cti císaře Traiana. Roku 1587 dal papež Sixtus V. na vrcholek místo něj umístit sochu svatého Petra, která je tam dodnes.

A situace u nás doma? Dnes se sotva nějaký odporný relikt minulosti ještě najde. A pokud ano, neirituje tolik, jako dříve. Nejspíše byl odsunut do obce Bezpráví. Spíše si vzpomeneme na pomníky a sochy, kterých je škoda, z dob minulých. Například císař Josef II., maršálek Radecký, TGM. Snad se již také nepřihodí něco takového, jako když pražskými konšely byl před pár lety odklizen Jan Želivský stojící před Novoměstskou radnicí. Jeden z prvních, kdo obnovil poddávání chleba a vína. Kalich na týnském chrámu s hostií, symbolem, byl obnoven a kutálející se hlavy Mariiny litují i ti, kteří se přou o obnovení sloupu. S odstupem století nám připadají jiné, dávné události již jako úsměvné. Tak například v období baroka školní inscenace her, v nichž socha Husova byla posléze nahrazena Nepomukovou. Pokroková školní metodika přitom využívala i podněty Komenského při výuce cizího jazyka. A dálo se tak nejen v latině, ale také v češtině i v představeních pro veřejnost. Tak například v Litomyšli měli piaristé od roku 1733 také dvouleté studium filosofické, do něhož byli přijímáni i světští studující. Piaristé používali při výuce Komenského spis Orbis pictus a běžně používali i jeho učebnici latiny Janua linquarum. Významné bylo, že piaristické akademie a představení žáků se konaly téměř výhradně v češtině, zatímco podobné jezuitské akce byly v převážné většině vedeny jazykem latinským. V obou případech ku prospěchu studentů i návštěvníků představení.

Závěrem:

Se svými vzory a idoly se vyrovnáváme od dětství do dospělosti včetně. Více než si to uvědomujeme, každodenně nás oslovují znaky, symboly, značky, emblémy, obrazce, obrazy, barvy, šifry, odznaky, znamení, piktogramy. Stačí, když jdete pěšky, či jedete autem a sledujete značení. Berete do ruky bankovky a mince. Naznačili jsme, že naše představivost musí být otevřena pro mnohost, v níž vycítíme mnohdy nesoulad, protiklad, stejně jako podobnost, možnost shody, dohody, či kompromisu a po-třebu chápat souvislosti, spojitosti, vzájemný vztah. Ilustrací snad mohou být množiny. Mezi nimi lze provádět různé množinové operace. Mezi nejzákladnější patří sjednocení, průnik, rozdíl a doplněk. A množiny obsahují prvky, bez nichž by byly prázdné. Snad lze obrazně vyjádřit, jak chudou by byla naše představivost, kdyby byla odkázána na jeden akord, jednu barvu, ba i černobílé vnímání. Kdybychom si mysleli všichni to samé, jako jiní lidé, měli bychom totožné názory, pak by nás nezajímali. Ani bychom nemuseli spolu vůbec mluvit. Nejsme odlitek jeden druhého. Ostatně i proto jsme byli stvořeni jako muž a žena…

Jan Kašper, christnet.eu

Evangelický kazatel a básník Tobias CLAUSNITZER

(2 .2. 1618 Thum v Krušných horách – 7. 5. 1684 Weiden v Horní Falci)

Evangelický kazatel a básník Tobias CLAUSNITZER byl synem povozníka, studoval na gymnáziu a na několika univerzitách. V roce 1642 získal v Lipsku titul magistra filosofie. R. 1644 sloužil jako polní kazatel ve švédském vojsku a na popud švédského velitele pronesl v roce 1649 (rok po Vestfálském míru) kázání o pokoji. Ve Weidenu se stal farářem, církevním radou a superintendentem.

Zanechal po sobě vzdělavatelné spisy, kázání a několik písní. V Německu se zpívají dvě nebo tři z nich, u nás jediná: „Přišli jsme, ó Ježíši“, a to v překladu z Myllerova Žitavského kancionálu z roku 1710 - na nápěv J. R. Ahleho (1625-1673):

Srdce naše, rozum náš
velkou tmou jsou zatemněny;
Bože, jenž vše v rukou máš,
dej nám světlo k osvícení.
Dobré činit, myslit, znáti
nám ty sám jen můžeš dáti.
(2. sloka)

Bohuslav Vik

Baar

Každý rok jedu na kole do Klenčí, abych pozdravil místa pod Čerchovem, kudy chodíval statečný člověk, spisovatel a kněz Jindřich Šimon Baar. Už jako patnáctiletý Henrik, jak mu doma říkali, předčítal besedníkům na statku, shromážděným hyjtákom, Jiráskovy Psohlavce a s hrdostí poznával, že je buřič a že každý Chod touží po návratu cti a spravedlnosti. Baar začal psát, do veršů skládal tepot svého srdce a podepisoval se Jan Psohlavý.

Ale svět mu nerozuměl a Baara ani pod pseudonymem nevítal. Myslím, že stejně by mu na pražské církevní scéně, natož v parlamentě ani dnes pšenka nekvetla. Prohlédl by totiž podobné tajemství. Kněžský seminář ani tenkrát nebyl prostředím, ve kterém by se mohl vzpínat svobodný duch.

– Někdy by člověk mohl snáze vyjít z Pankráce, než ze semináře – posteskl si Baar příteli už v r. 1892, ve stejném roce byl vysvěcen a stal se kaplanem. Prošel úhorem pomluv a farností daleko od rodného kraje, sítem sedláků bez víry.

A tak psal a myslel na domov: Hrnčená bába, Babiččin kapsář, Báby a Dědkové, Chodské písně a pohádky, Jan Cimbura a v Chodské trilogii vzpomněl Paní komisarku, krásnou a vznešenou a stejně hrdou Boženu Němcovou. Věnce uznání se Baar nedočkal. Nakonec se vrátil do rodného Klenčí, kde si ho stále sousedé považovali za jeho knihy, za lásku k mateřské zemi a k české řeči.

Šlapu pokaždé na kole nahoru, k lesu na Výhledy, odkud i nepohodlný kněz Baar hleděl do kraje a hlavou mu běžely příběhy lidí z vesniček, tam dole, jak na dlani.

Do předčasného odpočinku odešel v roce 1919. Vrátil se unavený lidskou malostí pod střechu rodného stavení. A tady po čase zemřel. Proto z Výhledů sjedu ještě do Klenčí, kde hrdý farář spí mezi sousedy věčný sen, ale jméno na náhrobku chybí. Když na Baara vzpomínám, zavřu oči a šeptám, do kamene vytesané verše nad jeho rovem, tam, v zahradě mrtvých, hned za bránou

– Čtenáři, též tvá cesta k hrobu běží, tož se netaž, kdo zde leží, které bylo naše jméno, jaká práce, žití, věno. I své kvítí i své hloží odvezli jsme na soud boží. Pokoj máme v tomto hrobě, Bůh ho jednou dej i tobě. –

A pak nasednu na kolo a jedu dál, Postřekov, Trhanov, Hrádek, Chodov, dívám se do kraje, kdepak se dneska asi skrývá duch Jana Psohlavce, přátelé chodských výhledů a nezdolných Baarů?

Jan Schwarz

Jazykový koutek

Má dobrý smysl když v postním období vyjde v evangelickém týdeníku zamyšlení nad postem. V letošním čísle 11 je uvedl autor Ivo Kraus. Soudí, že středověcí křesťané měli ke svému ukázněnému způsobu životu, včetně postu, dobře promyšlené důvody. A půst také brali a uskutečňovali vážněji, než my dnes. Rozumím autorovi tak, že patřičně poukázal na to, jak dnes žijeme v nesrovnatelně větším pohodlí a také mnohem svévolněji než dávné generace. My se – ve srovnání s nimi – těžko a neradi uskrovňujeme; je až zahanbující co všechno si dopřáváme. S lítostí soudím, že naše nehotovost k pokání a postu se projevuje také tak, že se slovíčkem půst a jeho odvozeninami už ani nedokážeme patřičně zacházet. Půst znamená postit se, nikoli půstovat. Podobně když užíváme sůl, nesůlujeme, nýbrž solíme. Jsme dědicové kralických překladatelů – s jakou úctou oni zacházeli s českým jazykem! „Půstovat bývá těžké“, konstatuje autor. Věcně rozumím i souhlasím, avšak kdyby to znělo „postit se bývá těžké“, možná by to některým z nás dodalo více odvahy zkusit to.

Blahoslav Hájek

Národní pochod pro život a rodinu–

Kam se ztratila deklarovaná úcta k životu?

Tak jako každý rok se i letos uskutečnil Národní pochod pro život a rodinu, který pořádá organizace Hnutí pro život, jež si vzal za cíl vrátit respekt k nenarozenému životu a obnovovat ve společnosti kulturu života.

Jsou body, které Hnutí pro život akcentuje a s nimiž je nutné souhlasit. Tvrdí-li například Hnutí pro život, že je nepřijatelné, aby ženy chodily v bohaté zemi uprostřed Evropy na potrat jen z ekonomických důvodů, má samozřejmě úplnou pravdu.

Stejně tak je neakceptovatelné, aby neexistovala žádná sociální služba pro nečekaně těhotné ženy, na což poukazuje např. Saša Uhlová (www.a2larm.cz). Když se ale podíváme na argumentaci členů a sympatizantů Hnutí pro život, bohužel musíme nabýt dojmu, že o (ne)narozený život tady jde až v poslední řadě.

Čí život má cenu?

Tématem letošního Pochodu pro život jsou tzv. třetí děti. Cílem je upozornit na situaci, kdy se ženy, které mají stabilní vztah a už dvě narozené děti rozhodují pro potrat z ekonomických důvodů. Podle Hnutí pro život je takových žen každý rok zhruba pět tisíc. Na argumentaci, kterou najdeme například v tiskové zprávě, je nejvíce vidět, jak moc je hodnota lidského života pro organizátory Pochodu variabilní.: *„Považujeme za nepřijatelné, aby kvůli ekonomickým obavám přišlo každý rok o život skoro pět tisíc počatých dětí jenom proto, že stát neumí ocenit demografický přínos ekonomicky aktivních rodin s více dětmi.“*

Aby to bylo ještě víc zřejmé, je možné citovat z Bulletinu, ve kterém jsou představeny kroky, jak pomoct rodinám se třetím dítětem: *„V případě bydlení by každá rodina při narození třetího a dalšího dítěte měla nárok na příspěvek ve výši 200 000 Kč. Týkalo by se to pouze rodin, které nepobírají sociální dávky na bydlení. To proto, aby pomoc směřovala k ekonomicky aktivním rodinám.“* Hnutí pro život tady jasně deklaruje, že nenarozený život má cenu jen a pouze tehdy, když má potenciál přinést ekonomický zisk. Nenarozené děti chudých rodičů šanci prostě nedostanou. Ostatně jeden z titulků dalšího Bulletinu hlásá: *„Třetí dítě? Cikáni? Ne, především vzdělaní.“* Autor Matyáš Zrno v něm představuje názory ekonoma Vladimíra Pikory a snaží se na statistice dokázat, že více dětí mají především vzdělaní a zaměstnaní lidé a že jsou tedy tyto rodiny opět pro stát přínosem. Zdá se, že všechno tohle je pouhá taktika, jak přesvědčit stát, aby investoval do dětí pocházejících z větších rodin, ale bohužel si při pročítání materiálů Hnutí pro život nelze vzpomenout na smutné paralely z minulosti: “Již v roce 1931 nacisté přišli do parlamentu s návrhem zákona, který vyžadoval, aby kdokoliv kdo se pokusí uměle zmenšit plodnost německého národa byl poslán do vězení za zradu rasy (…). Sterilizace i potrat u zdravých Němek zůstaly zákonem zakázány po celou dobu vlády nacistů a i přístup k veškerým antikoncepčním prostředkům byl značně omezen. Zároveň však nacisté nebránili potratům u žen považovaných za rasově méněcenné (a v některých případech je dokonce požadovali)“. (*Robert N. Proctor, Rasová hygiena. Lékařství v době nacismu, Praha 2009, s 138.)*

Ekonomický potenciál nenarozených dětí představitelé Hnutí pro život zdůrazňují vždy a všude jako například v rozhovoru předsedy Radima Ucháče, nebo v rozhovoru, který dala tisková mluvčí Zdeňka Rybová Echu 24. Nutno podotknout, že Hnutí pro život bojuje za to, aby šanci dostaly i nenarozené děti, u nichž se prokázalo nějaké postižení. Jenže tím, že z pomoci vylučují děti z chudých rodin, tak pouze nahrazují jedna kritéria výběru jinými.

Nenarozené děti jako štít?

Dalším bodem, které Hnutí pro život často akcentuje, je migrace. Podíváme-li se opět do jejich tiskové zprávy, tak proti sobě staví finance vynaložené na migranta a nenarozené dítě. Když pomineme, že nedává úplně smysl srovnávat to, tak to opět svědčí o hluboké neúctě k lidskému životu. Opravdu tu opět budeme přepočítávat, čí život má větší cenu? Navíc se tím dostáváme k etickému problému. Hodnotu nenarozené dítě získává jako jakýsi štít proti migraci. Nejen, že se tohle objevuje v oficiálních dokumentech Hnutí pro život, v článcích na jejich stránkách, ale naprosto explicitně to stále dokola opakují lidé, kteří se Pochodu pro život zúčastnili, nebo ho na internetu alespoň podporují.

Za všechny bych uvedla dvě citace. Jednou z nich je reakce diskutujícího na facebooku A2larmu: „Národ vymírá a co jiného dělat, než chránit život? Pokud toto nepochopíme, tak nás převálcují národy, které mají průměrně 8 dětí na matku.“ Podobně uvažuje i politik Alexandr Vondra, když v reportu k Pochodu pro život na svém facebookovém profilu píše: „V době, kdy čelíme masivním útokům na tradiční instituce jako rodina nebo církev, je pochod důležitější víc než kdykoli dřív. Budeme-li outsourcovat i naši reprodukci, nemáme jako civilizace nárok na přežití.“ Nutně si pak musíme klást otázku, jestli tedy jde o život nenarozeného dítěte, nebo o to, abychom z ještě nenarozených dětí vytvářely živé štíty.

Úcta k nenarozeným ano, ale co k již narozeným?

Pochodu se zúčastnilo také množství kněží a biskupů. V čele průvodu tradičně kráčel kardinál Dominik Duka. Mimo jiné jako pozvánka k Pochodu pro život jako každý rok vyšel pastýřský list za Úctu k nenarozenému životu. Podle mých informací se četl ve všech diecézích mimo Plzeňské, kde biskup Holub vydal svůj vlastní list, který se týkal sexuálního násilí v církvi. Oba listy vyšly zhruba týden poté, co televize Seznam zveřejnila reportáž o sexuálním násilí v církvi. Vím o více lidech, kterých se čtení Pastýřského listu o Úctě k nenarozenému životu dotklo, protože doufali, že někdo projeví také úctu obětem sexuálního násilí a nebude mlčet. Nejde tu ale zdaleka jen o oběti sexuálního zneužívání, není nutné připomínat nenávistné kázání P. Piťhy, nebo výroky některých kněží a biskupů k uprchlíkům. Ráda bych se jen zeptala, bratři biskupové, jak chcete dokázat, že máte úctu k nenarozenému životu, když zcela evidentně pohrdáte již narozenými lidmi? Bohužel to působí tak, že projevovat úctu k nenarozenému životu je pro vás výrazně jednodušší - jako mužů žijících v celibátu se vás prakticky netýká. Projevovat respekt již narozeným lidem je samozřejmě těžší, třeba proto že si dovolí s Vámi nesouhlasit.

Závěrem si neodpustím osobní poznámku. Jsem matka, manželka a moje rodina je pro mě velmi důležitá. Národní pochod pro život a pro rodinu mě uráží. Moje děti nejsou val proti multikulturalismu, budoucí daňoví poplatníci, ani někdo, kdo by zajistil přežití naší vlasti. Život mých dětí má mnohem větší cenu než strach z budoucnosti, nebo migrace. Stejně tak odmítám, aby moje rodina byla rukojmím v diskuzi, jestli má být uzákoněné homosexuální manželství, nebo jestli má být přijata Istanbulská úmluva.

Monika Poláčková
www.christnet.eu

Autorka je lektorka češtiny pro cizince, momentálně na mateřské dovolené, vystudovala kulturní historii.

Zvíťazíme, ak budeme my Česi a Slováci, vždycky po boku. Keď sa podarí niekomu nás rozdvojiť, potom bude s nami zle. V jednote je sila. Prvou zásadou nášho boja je jednota a svornosť. To si, bratia, pamätajme.

Milan Rastislav Štefánik (21. července 1880 – 4. května 1919)

Pozvánky

Zveme vás na **podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku** v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.

Termín: od 31. 8. do 7. 9. 2019
Cena pobytu: 3000 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2019
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková,
hana.cap@seznam.cz,
tel.: 777 877 080, 602 468 436
Neváhejte se přihlásit a přijeďte strávit týden k obohacení duše i těla.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2019

22. května 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 5. června 2019

Z obsahu

* *Světlo a oheň*
* *Důležitost základů*

Poselství k neděli Rogate

Poutníkova píseň o lásce
Žalm 116,1

Každá píseň má svůj příběh. Žalm 116 je píseň poutníků, kteří jsou na cestě do Jeruzaléma, aby tam Hospodinu vyjádřili svou nesmírnou vděčnost za život. Je to píseň lásky. Ale jak už to bývá, okolnosti života tu lásku odhánějí a zrazují. Jako by si ten poutník po cestě říkal, za co mám Hospodinu děkovat, když mám tak mizerný život? Kde byl, když se mi všechno zhroutilo?
Spíš je to píseň ztrápeného poutníka, který má ale dobrý zvyk jít do Jeruzaléma vzdát Pánu Bohu čest a chválu. A po cestě zažívá typický zápas poutníků. Má vyznat svou víru a lásku při vědomí okolností, které se téměř neslučují se životem. Je to těžká a férová cesta, při které člověk mluví sám se sebou, přesvědčuje se, aby pokračoval dál. Ale nebrání se krutým otázkám, dohaduje se s Bohem, protestuje, hledá nějaký záchytný bod a důvod, proč Bohu vzdávat čest. A přesvědčuje se, aby dál věřil a dál miloval. Protože ví, že je to jediná cesta, která má smysl.
A najednou se mu začíná rozjasňovat mysl. Dochází mu, že konkrétní události jeho života nebyly dílem štěstěny a už vůbec jeho snahy. To Hospodin při něm stál a zastal se ho! A čím víc mu to dochází, tím víc uklidňuje svou duši. Můžeš zase spočinout, moje duše, protože Hospodin se tě zastal. On je milostivý, spravedlivý, slitovný.
Aby ale ten poutník něco takového dokázal říci sám sobě, tedy bez obalu a pravdivě, potřebuje ve svém životě dohledat dvě složky důvěry. Předně zkušenost, že mě Bůh slyší. A kromě toho zkušenost, že mě zachraňuje.
Budu vzývat jeho jméno, protože mi naslouchá. Někdo mě slyší, a proto mám důvěru volat o pomoc. Moje volání doléhá k Božímu sluchu, protože se ke mně sklonil. Podobně jako máma s tátou, kteří dají plnou pozornost své ratolesti. Když rodiče nevnímají, dítě si odvyká volat. Víra v Hospodina je chtě nechtě závislá na zkušenostech, kdy Bůh sestupující dává člověku plnou pozornost a slyší, když člověk volá.
A potom, budu oslavovat jeho jméno, protože mě zachraňuje. Zastal se mě, proto mám mnoho důvodů mu věřit i ho oslavovat. A protože ho znám jako někoho, kdo se mě zastává, budu bránit mou víru, lásku i naději proti všem okolnostem, které se mi vysmívají a nabízejí hořkost, výčitky a sebelítost.
Jak se mám odvděčit Hospodinu, že se mě tolikrát zastal? Poutník zná dva velmi konkrétní způsoby. Zvednu kalich spásy – tedy přijmu Boží spásu v Kristově kalichu, nechám se zachránit, přijmu odpuštění a vystrojení mocí Ducha svatého k novému životu. A za druhé, splním svoje sliby, které jsem Hospodinu a před Hospodinem dal, a to tak, aby to viděli ostatní poutníci. Protože miluji Hospodina, který se mě tolikrát zastal!

Mgr. Roman Toušek
kazatel Církve bratrské
v Havířově

Koho pošleme 24. a 25. května do Evropského parlamentu?

Politika a my

Politika je mezi křesťany svým způsobem choulostivé téma. Ze sdělovacích prostředků vnímáme napětí a nevraživost mezi politickými stranami. A přitom víme, že nejen mezi voliči, nýbrž i mezi aktivními politiky jsou křesťané v různých, často dost protichůdně orientovaných stranách, v levicových i v pravicových, v konzervativních i v liberálních.
Při klasifikaci polohy stran v politickém spektru stále hraje dost velkou roli "pravolevá přímka". Politická pravice se nebrání velkým sociálním rozdílům, a je tak blízká spíš bohatým a bohatším, preferuje menší objem společných prostředků, a tedy i menší daně, není pro progresivní zdanění vyšších příjmů a klade důraz na osobní odpovědnost. Naproti tomu levice usiluje o menší sociální rozdíly, a tak se staví na stranu chudších a chudých, snaží se o větší společné prostředky, což znamená větší daně, a to mj. větším zdaněním vyšších příjmů; důraz klade na legislativně zakotvenou solidaritu, což sice dává větší sociální jistoty, avšak zároveň vede k menší osobní odpovědnosti.
Některé politické strany mají přímo ve svém názvu atribut "křesťanská". A zpravidla jde o strany pravé části politického spektra. V sousedním Německu je politická pravice reprezentována především křesťanskodemokratickou, respektive v Bavorsku křesťansko-sociální stranou. Naproti tomu třeba v Latinské Americe se mezi křesťany výrazně rozšířila levicová politická orientace. V Evropě však tradičně bývalo a je křesťanství spojováno s politickou pravicí. A tak, když jsem před lety v jednom křesťanském časopise četl spojení "levičák Ježíš", byl jsem tím mile překvapen. Vždyť on se angažoval pro chudé, nemocné, slabé, stojící na okraji společnosti! A před bohatými a bohatstvím výrazně varoval, i když je nezavrhoval.
Není pro nás snadné vcítit se do politické situace Římany okupovaného Izraele na přelomu věků. Ježíš rozhodně odmítal náboženský, tedy židovský establishment své doby. A rozhodně nebyl fanouškem vládnoucích Římanů. I v tomto smyslu skutečně levičákem byl. Rozhodně mu však nešlo o to za každou cenu se stavět proti tehdy platným zákonům. Povinnost platit daň - poplatek okupantskému Římu - nejen neodmítal, nýbrž považoval za správné ji platit (Mk 12,13-17). Ve stejném duchu píše apoštol Pavel o vztahu k vládní moci křesťanům do Říma (Ř 13). K tomu však dodejme, že rozhodně by bylo bývalo zcela nemístné těmito Pavlovými slovy omlouvat kolaboraci s komunistickým režimem či s režimy jemu podobnými; známá jsou Petrova slova před židovskou veleradou (Sk 5,29): Je třeba více poslouchat Boha než lidi. Vládní moc, ať už v kterémkoli zřízení a reprezentovaná kteroukoli stranou, však přináší určitá pravidla soužití, nutná pro život společnosti, v níž lidé na určitém území spolu komunikují, dochází mezi nimi k dělbě práce, navzájem se potřebují a

Dokončení na str. 3

Radost z odpuštění

„Všechno, čím jste se proti mně provinili, jsem odvál jako mrak a vaše nepravosti jsem rozptýlil jako ranní opar. Navraťte se ke mně, neboť jsem to já, kdo vás vysvobodil. Nebesa, radostně jásejte nad tím, co Hospodin vykonal, a výskej i ty, země!“ **Izajáš 44, 22-23**
podle Slova na cestu

Už jsem si víckrát musel položit otázku, zda opravdu prožívám radost z toho, že mně Pán Bůh pro oběť Ježíše Krista odpustil a stále odpouští. Ale musím se zahanbením přiznat, že co mě přímo chytlo za srdce, nebylo jen to, jak často a silně se tohle téma opakuje v Bibli, ale taky, jak se zachoval náš pes. Přesněji řečeno fena vlčáka podivného jména Liška, která patří mé dceři Haně a s kterou sdílím zahradu a tedy i vstup do bytu.
Liška je milý a krásný pes, ale má občas trochu zvláštní smysl pro humor. Dodnes nevím, zda jeden její nápad je špatný vtip nebo spíš nazlobený vzkaz: „Já jsem tady, ale ty si mě nevšímáš!“ Už se mně skoro podařilo ji to odnaučit, ale přesto se nedávno zase na zápraží bytu, kde vegetuji, objevila suchá hrudka její-ho výkalu.
Ne, že by si tam přímo ulevila, ale vybere to někde na zahradě a pečlivě umístí tak, aby to byla první věc, která mě po ránu potěší. Tentokrát

Dokončení na str. 2

Aktualita: Nemocniční kaplani jsou připraveni pomáhat

V pátek 3. května 2019 se uskutečnilo v Praze na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy slavnostní zakončení již čtvrtého běhu kurzu Nemocniční kaplan. 310hodinový kurz pořádá ETF ve spolupráci s Katolickou teologickou fakultou, Asociací nemocničních kaplanů ČR a jednotlivými církvemi v ČR. Úspěšné absolvování kurzu je jednou z podmínek pro práci duchovních ve zdravotnických zařízeních.
Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy garantuje v rámci celoživotního vzdělávání kurz Nemocniční kaplan již počtvrté, nově ve spolupráci s Katolickou teologickou fakultou. Slavnostní zakončení proběhlo v učebně E ve třetím patře. Osvědčení absolventům kurzu předal děkan ETF Jiří Mrázek. Účast přislíbili též děkan KTF Vojtěch Novotný, biskupský vikář pro diakonii ThDr. Jan Balík a účastnice minulého kurzu sestra Mgr. Františka Jana Majerčíková, brněnská nemocniční kaplanka.
Čtrnáct absolventů kurzu se přes rok vzdělávalo na to, aby uměli spolupracovat v mezioborovém nemocničním týmu a zároveň si uchovali svůj jedinečný přínos: přinášet pacientům, jejich blízkým a personálu nemocnic naději a duchovní útěchu.
Absolventi si uvědomují svoji zodpovědnost za vznikající profesi „nemocniční kaplan“. „Kaplanská profese potřebuje stále budovat svou tvář, renomé, aby o ní lidé věděli,“ říká absolventka kurzu katolička Radana Šatánková. „Znamená to mimo

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Po úmrtí 76. patriarchy vyhlásila libanonská vláda státní smutek

Emeritní antiochijský patriarcha maronitského ritu Nasrallah Butrus Sfeir (15. 5. 1920 - 12. 5. 2019), kterého v roce 1994 jmenoval papež Jan Pavel II. kardinálem, zemřel v libanonském Bejrútu.

S odchodem kardinála Sfeira ztratila maronitská církev významnou postavu, která ji provázela neklidnými libanonskými dějinami posledních desetiletí. Narodil se ve středolibanonské obci Rayfoun a kněžské svěcení přijal o třicet let později (7. 5. 1950) po seminárních a teologických studiích v Bejrútu. V padesátých letech vyučoval literaturu, arabskou filosofii a překladatelství v koleji kongregace maristů v Jounieh poblíž hlavního města. V roce 1961 byl zvolen titulárním biskupem Tarsu a generálním vikářem antiochijského patriarchátu. Biskupské svěcení mu udělil tehdejší maronitský patriarcha, kardinál Paul Pierre Méouchi.

Za probíhající libanonské války, v dubnu roku 1986, byl zvolen 76. patriarchou maronitské církve a současně předsedou její biskupské synody a libanonské biskupské konference. K tomuto úřadu se v roce 2006 přidružilo předsednictví v Radě východních katolických patriarchů. Kromě církevních úkolů byl aktivní také v politickém životě, například po občanské válce v Libanonu vyzýval ke stažení syrských vojsk ze země, což se také v roce 2005 stalo. Svojí činností si získal uznání také u muslimských obyvatel Libanonu. Všech pastoračních úřadů se kardinál Sfeir vzdal roku 2011; jeho následovníkem se stal současný patriarcha Béchara Butrus Rai.

V reakci na úmrtí vyhlásila libanonská vláda dva dny státního smutku. Tamní premiér Saad Harírí nazval kardinála Sfeira libanonským národním symbolem.

(hb)

Procento Američanů hlásících se k církvím kleslo na historické minimum

Procento Američanů, kteří uvádějí příslušnost k církvi, synagoze nebo mešitě, podle nového průzkumu společnosti Gallup dosáhlo historického minima. Podle nejnovějších údajů v loňském roce 50 procent amerických obyvatel uvedlo, že jsou členy církve či jiné náboženské instituce. V posledních dvaceti letech toto číslo kleslo o 20 procent a je nejnižší od roku 1937, kdy společnost Gallup začala se sběrem dat. Posledního průzkumu se zúčastnilo téměř 7700 Američanů napříč celými Spojenými státy. Trend se silně dotýká především generace amerických mileniálů, z nichž se k církvi hlásí pouhých 42 procent a 29 procent se neztotožňuje s žádným náboženským vyznáním. „Procento mileniálů bez náboženského přesvědčení může stále růst, průzkumy v roce 2019 ukazují, že tvoří až 33 procent," uvedl Jeffrey M. Jones ze společnosti Gallup. Společnost Gallup se v průzkumu zabývala i konkrétními změnami v rámci různých společenských i náboženských skupin. Počet katolíků hlásících se k církvi od konce 90. let klesl o 13 procent, u protestantů se toto číslo snížilo o 6 procent. „Uznávám skutečný pokles počtu členů církví, rád bych ale podotkl, že podle společnosti Gallup návštěvnost protestantských církví zůstává prakticky beze změny," uvedl na Twitteru Jeff Walton z Institute on Religion & Democracy. Ze srovnání dat z roku 1983 a 2017 totiž vyplývá, že návštěvnost protestantských církví se stabilně drží mezi 45 a 46 procenty. „Povšimněte si, že účast v protestantských církvích zůstává pozoruhodně stabilní," zdůraznil Walton. Data také naznačují, že pokles počtu členů církví byl výraznější u demokratů a nezávislých. „Američané si stále více spojují náboženství s republikánskou stranou – a pokud sami nejsou republikáni, odvracejí se od náboženství," podotkl David Campbell z University of Notre Dame. Počet mužů hlásících se k církvi za stejnou dobu klesl z 64 procent na 47, procento žen se ze 73 snížilo na 58. K velkému poklesu došlo i u hispánské komunity.

„Je to jasná výzva pro církve, jejichž otevřenost a prosperita závisí na věrných a aktivních členech," uvedl Jones. „Jak přesvědčit věřící obyvatele, aby se závazně přidali? Zhruba jedna čtvrtina amerických dospělých jsou věřící, ale nejsou členy žádné církve, synagogy ani mešity," dodal.

www.krestandnes.cz

Aktualita: Nemocniční kaplani jsou připraveni pomáhat

Dokončení ze str. 1

jiné informovat, kdo jsme a co děláme, budovat důvěru a takovou praxi, která přímo pomůže také zdravotníkům," doplňuje farář Českobratrské církve evangelické Filip Šimonovský. Nástup na kaplanskou dráhu ho čeká zanedlouho. Olga Mrázková, farářka z téže církve, má první zkušenosti s kaplanstvím čerstvě za sebou: „Byla jsem překvapena reakcí zdravotnického personálu. Tak vstřícné přijetí bych nečekala, zvlášť když vidím ten frmol, který na pracovišti panuje. Vstřícnost lidí je pro moji práci posilou a zároveň závazkem. Ráda bych byla platnou kaplankou i pro zdravotníky."

Kromě teoretické výuky a reflexe vlastního jednání a zastávaných postojů absolvovali studenti též praxi ve třech nemocnicích pod vedením zkušených nemocničních kaplanů ze třech různých církví. Také ve výukové skupině bylo zastoupeno několik církví (římskokatolická, českobratrská evangelická, československá husitská, bratrská atd.). I tato rozmanitost přispívala k uvědomování si sebe sama ve spolupráci s druhými, ke srozumitelnému vyjadřování vlastního poslání a hodnot.

Kurz Nemocniční kaplan odpovídá též Metodickému pokynu o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb z roku 2017 (MZdr 8352/2017/ONP).

Kontakt pro další informace: Dr. Ladislav Beneš
(proděkan pro studijní záležitosti), benes@etf.cuni.cz, tel.: 221 988 415

Radost z odpuštění

Dokončení ze str. 1

jsem se skutečně rozlítil a nezůstalo jen u opakování slůvka „fuj", kterému Liška dobře rozumí, ale pořádně jsem ji přetáhl. Uchýlila se do své oblíbené skrýše v porostu thují a čekala, co bude dál. Já jsem uklidil tu nehoráznost, pak jsem se uraženě stáhl do bytu a úmyslně jsem po nějakou dobu nevstoupil do zahrady. Později jsem ale musel pro něco dojít na horní dvorek před domem. Cestička vedla kolem Liščiny skrýše. Vykoukla z ní, připravena se rychle stáhnout zpátky. Můj hněv už vyprchal, a protože vím, jak Liška miluje pobyt na horním dvorku, řekl jsem jí: „Tak poď, ale už žádné fuj!" Její reakce mě překvapila. Nevrhla se hned do otevřené branky, jak to obvykle dělá, ale postavila se na zadní a s tlapami na mých ramenou mně vlepila upřímnou pusu. Pak kolem mne doslova tancovala a radostně skákala. Napadlo mě: „To zvíře pochopilo, že už jsem mu odpustil, a má z toho očividně radost." Vzápětí přišla myšlenka: Kolikrát já prosívám Pána Boha za odpuštění nějaké nedobré věci, potom jakž takž uvěřím, že už mohu vylézt ze své skrýše – ale kde je nějaká radost? Pořád vlastně Boha podezírám, že si moc dobře pamatuje na moje selhání a že jeho trestající ruka je napřažena. Nato jsem četl Izajáše citovaného nahoře a také o pár stránek před tím: *Hodil jsi všechna má provinění za hlavu* (Iz 38, 17). Kde je všechno, čím jsem se provinil vůči Bohu a třeba i vůči některým lidem? Prosil jsem za odpuštění Pána Ježíše, i ty ublížené, pokud to ještě šlo, ale pocit viny nade mnou visí dál jak černý bouřkový mrak. A ono je to už dávno odváto za obzor, rozptýleno jako ranní mlha, zahozeno za Božími zády. Proč sice věřím (s chvějícím se srdcem) v Boží odpouštějící lásku a v Kristův osvobozující kříž, ale přitom moje duše zůstává ve své temné skrýši, neskáče a nevýská radostí? Vím, že probuzené, citlivé svědomí je práce Ducha svatého, a dokud tenhle „požární alarm" ve mně funguje, Duch ode mne zřejmě neodstoupil. Oprávněně jsem zklamán, když pozapomenu na svou lítost a padám do stejné satanovy léčky znovu. Možná, že je to právě proto, že si Božího odpuštění a Kristovy oběti dost nevážím, natož abych se z ní trvale a upřímně radoval. A k tomu se ještě ozývá moje uražená pýcha: „Já jsem to zase nedokázal!" A tak se ještě na stará kolena učím nehledat sílu k vítěznému životu ve svých „duchovních svalech", ale v radosti a vděčnosti za Boží odpuštění.

Co myslíte, udělá mně Liška tu svoji lumpárnu zas? Už řadu týdnů jsou na verandě jen naváté listy ze stromů. Ale možná někdy zapomene a škodolibost v ní zase nabude vrch. Budu se zlobit, možná i trochu trestat, ale stejně jí to odpustím.

Pavel Javornický

Duch, který oživuje

J 6,44–71; J 6,27

„Duch jest, který obživuje. Tělo nic neprospívá. SLOVA, která vám mluvím, Duch jsou a život jsou." **J 6,63**

Jako novopečený diakon, tedy církví potvrzený kazatel, jsem na toto slovo Pána Ježíše kázal, když jsem se v roce 1970 poprvé ucházel o místo ve sboru. Bylo to v únoru ve Vysoké u Mělníka. *„Pracujte ne o pokrm, který hyne, ale o ten pokrm, který zůstává k životu věčnému, který Syn člověka dá vám. Nebo toho potvrdil Bůh Otec."* Přišlo mi tenkrát v tom vesnickém kostelíku bez věže, (jak bývalo evangelíkům v osmdesátých letech osmnáctého století jedině trpěno), že tajemník dozoru nad církvemi by mohl v tom slovu evangelia zaslechnout rozvracení pracovní morálky věřících družstevníků: Zvolněte! Zvolněte v boji o zrno, a pusťte se do vedlejšáku, který slibuje živobytí navždy. Vám to, bratři a sestry, vykládat nemusím, ale soudruhům mezi námi je třeba říci, že Ježíš ovšem neradí: přestaňte makat. Naopak. Snažte se. *„Dělejte všecko poctivě jako Pánu a ne lidem"* nabádá v jeho Duchu apoštol. Pánu svěř plnění plánu (Ko 3,23). Avšak na poli i ve chlévě buďte a zůstávejte na příjmu toho chleba shůry. Jím vyživujte ducha vší své práce. Modli se a pracuj neznamená jedno po druhém. Výnos své práce ber jako bonus svého duchovního života přidaný k přednostnímu svému hledání království Božího a jeho spravedlnosti, tedy k průběžnému úsilí své duše o chleba „sestupující z nebe", jímž Ježíš označuje sám sebe. Prostě se do ničeho nehrň sám, jenom na vlastní pěst. Čti Bibli a vnitřně se zaposlouchej jak jeho Slovo strávit, a učinit je zdrojem své duchovní energie, svého rozhodování, svého konání. Život, o který nám vírou běží, nespočívá v tom, kolik přijmeme kalorií, ale v každém slovu přicházejícím od Boha. A On jde v lásce do bolestivých krajností, aby se jeho spasitelné slovo k tobě dostalo, abys je, člověče, pochopil a přijal. Proto přišel.

V plnosti času Bůh odložil své Božství, narodil se smrtelný smrtelníkům, aby nám oznámil své JMÉNO a dal své SLOVO (J 17,6.8.14). *„Způsob služebníka přijal, podobný lidem učiněn"* (Fp 2,7). Duch Stvořitel prostředkuje člověku v panství lži a nenávisti Ducha pravdy a lásky. Dává milovanému stvoření sám sebe (J 1,1). Novou Smlouvou nám umožňuje život se sebou ve svém JMÉNU (J 17). Věříme. Chopili jsme se jeho konceptu spásy, jemuž se kolem nás i v nás mnohé vzpěčuje.

Ze svaté své skrytosti jej ohlásil dvěma signály dvojím narozením. „Nazveš jméno jeho Jan (Jóchánán – Hospodin je milost). Bude veliký před obličejem Páně, předejde v duchu a moci Eliášově." A opět: „Nazveš jméno jeho Ježíš (Jehošua – Hospodin je spása). Syn Nejvyššího slouti bude": Nepřeslechnutelně se připomnělo dávné předzvědění Boží, a stalo se tělem: MILOST a SPÁSA. Věříš v Boha? Věř jeho zjevení v milosti a spáse pro tebe. Stůj o milost odpuštění k osvícení očí mysli Duchem moudrosti a zjevení k poznání jeho a sloužení jemu (Ef 1,17-18; Žd 9,14). Stůjme o milost vhledu k pravdě, k tajemství jeho kralování, a vykročme. Jeho Duchem vedeni smíme se vyznat v tlačenici duchů antikrista (1 J 4,1). Jdi k pravdě a s pravdou, jak ji Ježíš dosvědčuje cestou ke kříži. Pravdu o nás, kterou Otec přeznačuje vzkříšením. To je ta cesta. Vede vírou k ospravedlnění jako úkolu. Je posláním být ve světě jeho spravedlností v Kristu (2 K 5,21), být transparentem té pravdy. Ospravedlnění z víry není pouze osvědčením příslušnosti k domácím Božím pro zasloužení Kristovo, ale směrovkou a navigací k jeho městu, které hledáme. Ospravedlnění je abrahamovskou džípieskou k řidičáku po úzké cestě života k životu. Chápeme? Konejme své spasení. Držme se spásy v Kristu, vytrženi z všežravého hynutí v moci temnosti, lži a nenávisti, na svědectví té pravdě a lásce v aktuálním soudu dnešních dní (J 3,19). Spása se stala, a děje se darem SLOVA v těle. Ptáme se po tom SLOVU od počátku, po JMÉNU Otce, po SLOVU PRAVDY, která vysvobozuje (J 8,31-32). V setkání s ním teď a tady jde o všechno. Sledujme v evangeliu kudy kam, jeho pouť světem.

Těm, které potkává, lidem země od pluhu, lodí a sítí říká: Práce ti neuteče. Dneska sáhni po tom, co zůstává k životu věčnému. Dává to Syn člověka, jehož potvrdil Bůh Otec. Slyšíš? Svitlo ti? Tak s tím něco dělej! (Žd 3,7-8). SLOVO se chce stát tělem, tvým tělem, jakože je teď jíš a chutnáš říká, zástupu a sytí jej svačinou jednoho chlapce zadarmo. To masivní kázání nelze přeslechnout, to nelze nevidět.

„Ovšem jíst musíme znovu a znovu, shánějí se lidi. Mistře, jak na to? Jak příště k tomu chlebu s rybama? Co je to za melouch, tohle dílo Boží se zavopatřením, jak říkáš, za byt a stravu napořád? Chleba věčnej bez námahy a starostí o živobytí nás zajímá. Co máme dělat?" „Je to prosté," slyší. „Boží dílo je, abyste věřili v toho, kterého on poslal."

„Fajn, ale pochop, Mistře, chtělo by to ňákej ten foršus do začátku, co říkáš? Něco předem než se za tebou rozběhneme, ať víme, o co kráčí a do čeho dem. Znáš to přece: „Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin," vzpomínají si z dětství (Dt 18,15). „Otcové jedli manu na poušti, jak stojí psáno: Chléb z nebe dal jim jísti… no? "„Chápu, ale jste vedle na slepé koleji. Táhnete se za mnou ne, že jste se setkali s duchovní skutečností a zahlédli otevřená nebesa, ale chcete další porci. Avšak ne Mojžíš vám dal chleba z nebe. Od mého Otce sestupuje ten chléb z nebe pravý, který dává život světu."

Chudí, možná až příliš často hladoví, dokážou občasnou sytost ocenit. Včera se soumrakem to vypadalo na povstání. Nasycení by zvedli chlebodárce na ramena a prohlásili by ho králem, ale ztratil se jim. Odešel od té všehoschopné kohorty, aby se modlil. Aby pokušiteli (ano, i tady se hlásí alternativa člověčiny), aby si znovu řekl: Odstup! „Jeden je král a Pán, Bůh. Jen jemu se budeš klanět, a ovšem nejen chlebem živ bude člověk, ale každým SLOVEM vycházejícím skrze ústa Boží." (Dt 8,3). Jsem jeho ústy. JSEM ústy Boha živého, který Duch jest. Na kolenou mu nově vyvstává, co si tenkrát u Jordánu člověk Ježíš potvrdil oddáním se Otci v ponoření křtu. JSEM obrazem toho, který Duch jest, Boha neviditelného, rozjímá při modlitbě se svým Božstvím (Ko 1,15), Syn s Otcem.

Před rozbřeskem vstane a neokázale, samozřejmě nesen

Dokončení na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 3

Pokračování z minulého čísla

Co by mohl Bůh proti našim činům namítat? Jenže Bůh vidí naši mnohou stereotypnost, tradičnost, na které si tolik zakládáme, mnohé povázanosti, do kterých upadáme, nedůslednost a chatrnost ve víře a v následování Pána, i ve službě druhým při svědectví o Boží lásce, při zapírání a popírání víry svým jednáním a chováním uprostřed zápasů života. Často žijeme s Pánem jen ve svých obecenstvích, ale v každodenních krocích si žijeme po svém, libujeme si ve své zabydlenosti, a dokonce ani nežijeme v lásce. Doléhají na nás mnohá trápení, bolesti a starosti všedních dnů, ale my nevkládáme všechno do Božích rukou, náš život není odrazem úžasné Boží lásky a Božího milosrdenství, není životem víry a z víry! Žijeme v duchovním poklidu a spokojenosti, stejně jako si žil Boží lid v době Abakukově, a myslíme si, jak je to úžasné. Tenkrát byli také všichni o tom přesvědčeni. Co by Bůh na nich ještě chtěl? Ať je raději Abakuk zticha, jen nás ruší v našem spokojeném způsobu duchovního života! Možná, že i nás jeho slova rozčilují, protože nás usvědčují z toho, že ani my moc nezápasíme na modlitbách o sebe, o druhé, že nevtahujeme Pána Boha do svých každodenních zápasů. Častým důsledkem toho je ovšem naše lidské zbědované já, sevřené bolestmi a trápeními života, které se někdy propadá až na dno zoufalství. Bůh nás právě uprostřed takových situací zastavuje, dotýká se nás svou láskou a milostí, zvedá nás z tohoto dna, a ukazuje novou cestu, otvírá před námi novou naději. V hlubinách svých zápasů můžeme nalézt živého Boha, a v něm i novu sílu, radost, potěšení, obnovu hloubky víry i naději do dalších zápasů života. Základním poklamá nás v ustavičné péči a včas vstupuje do našich zápasů se svou pomocí. I my se můžeme sklánět jako Abakuk, a svěřovat se do Božích rukou, protože ten, ke kterému se takto odevzdáváme, je Bůh z hlubin, kterého se můžeme bezvýhradně chopit vírou. Písmo říká: *„Uvedu tě na poušť a budu promlouvat k tvému srdci!“* (Prorok Ozeáš 2, 16) Taková je cesta milostivého Boha, který se nám dává poznat ve svém Synu, Ježíši Kristu. Toho Bůh poslal na svět, abychom nezahynuli. V něm nám Bůh nabízí ruku laskavé pomoci a skutečné záchrany. Když se jí chopíme, pak objevíme nový základ života, a z hlubin bude volat naše odevzdané srdce: „Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine, Panovníku, vyslyš můj hlas!“ (Žalm 130,1)

dem z hlubin je Bůh nalezený z obtíží života, Pán a Král našich životů, který se s námi potkává v těžkých životních zápasech i duchovních zápasech víry, bere nás za ruku a dává novou sílu. Abakuk, Žalmisté, věrní Hospodinovi proroci, apoštolové, všichni věrní Boží svědkové v dějinách Božího lidu nikdy nenalézali tak skutečně živého Boha, jako právě ve chvílích, kdy byli na dně, a nevěděli si rady. V hlubinách svého bytí, na kolenou a v pokání vyznávali svoji bídu, a při tom se často ocitali tváří v tvář Boží svatosti, kde se jich dotýkal Pán a vyváděl je z temnoty. Tam nalézali nové potěšení, radost, a pomoc. Proto bychom nikdy neměli zoufat, když se někdy ocitne na dně se svými starostmi, problémy, obtížemi a svou bídou. Je třeba projít takovými zápasy s modlitbou na rtech, abychom ve svých hlubinách nalezli znovu Boha, byli schopni poznat svou situaci a v dětinské důvěře se mu znovu uměli otevřít. On zná naše postavení, ví o naší bídě, Bojíme se spustit odvahou své víry na Boha, protože se nám lidé kolem smějí? Abakuk to učinil. Přes posměch se spustil na svého Boha. Ale on poznal, co je v Boží náruči za sílu, pomoc a milost. Tváří v tvář Bohu spatřil svou bídu, ale také poznal Boha milostivého, plného milosrdenství a lásky. Boha, který mu byl v jeho zápase ustavičnou pomocí, silou i nadějí. Boha, který ho přes mnohou uprášenost od hříchu nikdy nezatratil a nikdy neopustil. Rozhodující pro Abakuka nebyly poměry nebo politická situace, ve kterých žil, ani materiální svět, kterým byli mnozí kolem něho obklopeni, ale to, že z Boží milosti byl tím, kým ho chtěl mít Bůh, kterému patřil a bez kterého nemohl nalézt ani sebe, ani svoje místo v životě. Víra v živého Boha, zakotvení a spočinutí v něm, nebyla pro Abakuka nějakým bezcenným sentimentem. Bylo to vzchopení se jeho osobnosti k nové a jasné odpovědnosti! A nás volá, abychom se nikdy nebáli se takto znovu vzchopit, protože Bůh vždycky vyslýchal ty, kteří se uměli spolehnout na něho vahou své víry. A těm dával sílu k tomu, aby pohlíželi na všechny starosti a problémy života jinak. Když svět stál v nepravdě, oni stáli s Bohem v pravdě, a byli svědky pravdy, stáli na straně lidství s Božím Synem, i když ostatní spěchali jinam. Stáli cele v Bohu, a jejich srdce hořela láskou, i když lidé kolem hořeli častou nenávistí. Věřili bezvýhradně Boží lásce, a při tom měli svobodu Božích dětí. V ní se radovali, a byli ochotni třeba i trpět pro Boží cíle. Mějme i my odvahu obracet svoje oči i srdce k Pánu a na něho se spolehnout. Zkusme s ním projít všechny trampoty života, protože on je naše pomoc, síla i vysvobození!

Pavel Rybín

Pokračování příště

Golem

Víte, že na počátku seslal Stvořitel k zemi semena moudrosti, aby tady vyklíčila? Půda i člověk mají na konci světa vydat úrodu z té podivuhodné setby. Nevím, jestli je to tak, ale jeden pražský rabín tomu věřil. Kdo však ještě dnes porozumí učení Sedmera studnic rabbiho Löwa? – Zázračné prameny, v nichž se skrývá voda svatosti, čirá, sladká a živá, pro lovce perel tůně zlatá, voda stoupající a očištěná, všech strusek zbavená, připravená budoucím pokolením, nepotřísněným a ne zatemněným, pro čisté srdce a jasné oči?

Poutníci k hrobu proslulého pražského Maharala Jehudy ben Becalel, známého spíš pod jménem rabbi Löw, určitě znají golema – napůl člověka a napůl zvíře – živou duši stvořenou z neživé hlíny; ovšem prvního golema neměl na svědomí pan Löw, vyrobil ho prý už dávno před ním Adamův zvídavý vnuk Enoš, podle legendy vypátral ze vzpomínek svého otce Seta, jak Bůh stvořil člověka a chtěl to taky zkusit, uplácal lidskou sochu, ta ožila a byla uctívána už v dávnověku, jenže na rozdíl od stvořeného Adama neoživil pradědečka všech golemů Boží dech, ale zlomyslný ďábel Samael, který vstoupil do hliněné figury a v osobě golema odvedl lidi od Boha k pohanskému modlářství.

Později se golem objevil ještě mnohokrát, v biblických dobách se k jeho výrobě užívala hlína zpod vozu cherubínů u archy úmluvy, kterou ozařovaly paprsky ze svatostánku, po ztrátě archy užívali učenci k oživení golema hebrejského šému, složeného z dvaasedmdesáti Božích jmen; jejich správná kombinace dokázala krotit démony, hasit oheň, ničit nepřítele, vyvolat lásku, léčit choroby a oživit hmotu, až teprve v komentáři ke Knize stvoření od rabbiho Eliezera z Wormsu můžeme číst podrobnější návod – Kdo chce stvořit golema, musí se očistit a obléci do bílého roucha. Nemá postupovat samotný, spíše dva nebo tři společně. A vezme panenskou hlínu z hory, kde nikdy nikdo nekopal, promísí ji živou proudící vodou a uhněte golema, vytváře je každou jednotlivou část zvlášť, za předříkávání a zaříkávání. – Dodejme jen, že tak činí podle písmen hebrejské abecedy od alef až po kof.

Pražský golem se jmenoval Josef, chránil Židy v ghettu a když nebezpečí pominulo, byl odklizen na půdu Staronové synagogy, kde se rozpadl v prach, a tak zůstala jen pověst, synagoga a kamenný sarkofág na hrobě učeného rabbiho.

Praha v sobě po staletí skrývá možnost výroby umělého člověka, není divu, že pražský spisovatel Karel Čapek v dramatu RUR popsal vznik robota a jeho název záhy převzaly světové slovníky, na rozdíl od Čapkova robota si rabbi Löw tajemství golema odnesl do hrobu, jedno však začínám tušit – co kdysi nevěřícím Tomášům připadalo jako nesmyslná pověst, se rozvojem genetického inženýrství stává možností blízké budoucnosti, golem z Prahy je odvážný, ale i nebezpečný sen tvořícího génia a pravzor inteligentního stroje ve službách člověka. Nebo že by byl golem ještě něco víc? Na to hledejte odpověď v knihách rabbiho Löwa, přátelé robotů a nositelé dobré setby.

Jan Schwarz

Politika a my

Dokončení ze str. 1

mohou si i navzájem překážet. Ač Ježíš zřetelně stojí na straně těch nejodstrkovanějších, těch nejmenších ve společnosti, nepřipravuje žádnou revoluci. Naděje těch Izraelitů, kteří mu nerozumějí a revoluci očekávají, jsou tak zklamány, avšak on přichází a otvírá daleko důležitější a krásnější obzory, na něž ukazuje slovy (J 18,36): Moje království není z tohoto světa. Celou svou činností ukazuje, že nepodceňuje to, co probíhá zde v časnosti, ale zároveň ví, že existuje něco, co ji nesrovnatelně převyšuje, a tím směrem své následovníky orientuje.

Vztahu k politickému uspořádání se týká krátká Pavlova epištola Filemonovi, bratru v Kristu, a zároveň otrokáři. Pavel na Filemona netlačí, aby otroka Onezima propustil. Jeho argumentace míří jinam - nikoli bourat stávající řád, jehož součástí je i relace otrokář-otrok, nýbrž i do tohoto řádu promítnout evangelium, naplnit své jednání, své vztahy láskou.

Už sama skutečnost, že Pán Ježíš, který se tolik angažoval pro lidi stojící na pokraji společnosti, nepřipravoval žádnou politickou revoluci, ukazuje, že cesta k cíli vede někudy jinudy. Marginalizovaní nepotřebují revoluci, nepotřebují změnu politického systému; oni potřebují lásku, porozumění, skutečný zájem, potřebují člověka, který by v pravou chvíli byl s nimi, pro něhož by byli opravdu důležití (J 5,7). Stav společnosti záleží především na lidech, a až pak na politickém systému a momentálně vládnoucích stranách. Záleží tedy na jednání každého z nás, na našich konkrétních vztazích, záleží na našich modlitbách. Ježíš řekl (J 18,36): Moje království není z tohoto světa. Nepohrdá tímto světem, vždyť jeho příchod na něj je vyjádřením toho, že Bůh svět miluje (J 3,16): Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něj věří, nezahynul, ale měl věčný život. Boží království, Kristovo království, sice není z tohoto světa, ale dotýká se ho a zasahuje do něho. Známá jsou Ježíšova slova (L 17,21): "Boží království je mezi vámi!"

Je toho mnoho, co by se na světě mělo změnit. Ježíš říká svým učedníkům (Mt 5,13.14): "Vy jste sůl země. Vy jste světlo světa." Věrnost Kristových učedníků je nesmírně důležitá. Naděje pro svět je evangelium. Evangelista Marek zaznamenal Ježíšova slova (Mk 16,15): "Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření." Lidé potřebují evangelium. Lidé potřebují Krista.

Berme odpovědně volby na nejrůznějších úrovních, referenda, podpisové akce atd. Odpovědnost patří k cestě za Kristem. Nicméně ještě důležitější je, abychom šli životem pevně jako Kristovi učedníci a svými slovy, postoji i činy svědčili o tom, kdo je skutečným pánem světa. Nejdůležitější volbou je Boží království, nejdůležitější hlas je hlas pro Krista. On je Cesta, Pravda i Život: Cesta ke skutečnému, absolutně smysluplnému cíli, nerelativizovatelná Pravda i opravdový, tělesnou smrtí nekončící Život.

Jiří Nečas

Duch, který oživuje J 6,44–71; J 6,27

Dokončení ze str. 2

na rukou anděly se pustí přes jezero (Ž 91,12). Potká ty své, které poslal napřed, jak se pachtí proti větru. „Já jsem to! Nebojte se! Od teďka to půjde.“

Na protějším břehu pak z včerejších jedlíků nejvytrvalejší by blaho sytosti rádi zakusili znovu. Přes noc jim vytrávilo. Dobře si všimli, že na lodi s učedníky není. Měli to pod kontrolou, a přesto zmizel. Jakáž pomoc! S ránem zakotvili u toho pustého místa tiberiadští rybáři a vzali je zpátky do města, a hle, potkávají Ježíše s učedníky cestou k ranním modlitbám. „Mistře, kdy jsi sem přišel?“

„Není to skutek moci Boží, co vás přivádí (říká jim znovu). Netoužíte po jeho kralování, které se přiblížilo. Hledáte mě, ne, že jste viděli divy, ale že jste se dosyta najedli chleba. Uvědomte si, o co stojíte. O co vám jde, zatímco se vás odjinud dotýká to Boží?“

„Pane, dávej nám ten chleba vždycky,“ Mistře, tu včerejší hojnost každej den.

„Víte jistě, že to chcete? Já jsem ten chléb života. Vaši otcové jedli manu na poušti a zemřeli. JSEM živý chléb přítomné Boží skrytosti. Kdo bude jíst ten chléb, živ bude navěky... Chléb, který já dám, je mé tělo, smrtelné jako vaše. Já je dávám za život světa.“ (J 6,51; L 22,19).

Zírají. Včerejší chlebodárce vede k snídani jinotajné řeči, jako by mluvil z cesty. Dochází jim, že kusu chleba se nedočkají. Co zbývá od včera je sen. Ještě zaslechnou, nejen že chlebem je jeho tělo, ale k pití nehorázně nabízí svou krev... Proslýchá se, že se pominul. Vždyť „duše všelikého těla je v krvi jeho,“ vybavují si z Mojžíše. „Oddal jsem vám ji k oltáři, k očišťování duší vašich. Jedině krev na duši očišťuje. Kdož by koli jedl ji, vyhlazen bude“ (Lv 17,11-14). Kdypak si naposledy takhle říkali v Zákoně? Jdou od toho. A brzy řeknou: „Ďábelství má a blázní. Co ho posloucháte?“ (J 10,20).

„Sloužím,“ říká Ježíš. „Svou duši pokládám na vykoupení za mnohé“ (Mk 10,45), ano, až do té krve. Svým životem, myšlenkami, řečí a skutky vás dostávám z marnosti a měním k hojnějšímu životu, k životu věčnému. To je, co vás živí. Nebudete-li jíst tělo a krev toho mezi vámi, jejž Otec poslal, nemáte v sobě život. Jenže vy na to nemáte žaludek. Co kdybyste viděli odcházet Syna člověka tam, kde dříve byl a odkud přišel?“ ptá se Ježíš záhadně a dodává: „Duch je, který obživuje. Tělo? Nic neprospívá. Slova, která vám mluvím, jsou Duch a život. Přijde ke mně jenom ten, komu to Otec dá, koho oči otevře k vidění, uši k slyšení a srdce k porozumění (J 6,44. a 65.). Ostatní o to nestojí a poohlédnou se jinde. Nakonec vždycky jim půjde hlavně o to, si užít v tom, co hyne. Proto mnozí z učedníků se vrátili a víc s ním nechodili. Zase má kolem sebe jen těch dvanáct.

„I vy chcete odejít? – „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš SLOVA věčného života a my jsme poznali a uvěřili, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého,“ vyznává Šimon Petr za všechny, třebaže jeden z nich to vidí jinak.

„Však jsem vás dvanáct vyvolil,“ myslí Ježíš na svou církev a neskrývá, že ví, jak na tom s iškariotským Judou mezi námi je. Amen.

Modlitba:

Bože, v Pánu Ježíši Kristu náš Otče, ty víš, s čím jsme dnes přišli a proč tě hledáme. Jak dalece stojíme o pokrm, jímž nás duchovně živíš, aby v nás zůstával k věčnému životu. Obnov nás. Odpusť nám zlá zmýlení a zavinění, ať i my dokážeme odpustit. Vzdal od nás marnost, prosíme, otevři nás svému slovu. Osviť oči naší mysli pro naději svého povolání, Bože, Duchu svatý. Učiň nás vnímavými pro svoji svatou přítomnost, pro divy v nichž nás potkáváš, obracíš k pravdě, učíš lásce a vychovávaš pro bytí s tebou. Díky, že našemu životu v této časnosti přináší jistotu nehynoucího smyslu. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Polská sestra Kralické Bible

V r. 1563 byl v Brestu Litevském dokončen překlad celé Bible polských kalvinistů (Biblia Brzeska), při němž pomáhali francouzští biblisté a zpočátku i polští soziniáni (unitáři). Prvních 500 výtisků vyšlo v malopolském Pinczowě z dílny Cypriana Bazylika za podpory knížete Mikuláše Radziwilla Černého a Mikuláše Olesznického – šlo o 3000 červených zlatých. Překladatelé byli pověřeni synody své církve, ale dílo sloužilo i jiným protestantům – rovněž Českým bratřím žijícím od 1547 v Polsku. Překlad se poprvé opírá o původní biblické jazyky, ale samozřejmě navazuje na jiné starší překlady – řecký, latinský, německý a ovšem dřívější překlady polské. Jako jiné reformační překlady významně obohatil mateřský jazyk. Navíc mají jeho výtisky dobrou úroveň technickou a estetickou. Při letošním reformovaném synodu v Belchatowě byla tato Bible vystavena v tamním oblastním muzeu.
(Pro srovnání: NZ v překladu Jana Blahoslava vyšel o rok později – 1564 a 1568 a Kralická Bible 1579-93.)

Bohuslav Vik

Zoufalé volání

Dopis 18leté Olgy

My jsme ještě živí, ale ve skutečnosti už nežijeme. Píši vám, protože jste ještě nezapomněli na takové, jako jsem já. Prosím vás o to, abyste můj dopis otiskli. Pro mne je velmi důležité, aby si tento můj dopis přečetli mladí kluci a děvčata. Chci, aby něco pochopili, aby o tom pak přemýšleli. Ani já a mnozí jiní z mého okolí jsme dříve o těchto věcech nic nevěděli a ani je nechápali.
Je mi 18 let. Jmenuji se Olga. Příjmení vám neprozradím. Před dvěma léty jsem onemocněla AIDS. V nemocnici nejsem jediná, jsou tady se mnou další kamarádky a přátelé. Nyní se na svět už díváme jinak.
Proč jste nás vy dospělí hodili pod tank? Proč jste nás rozvrátili sexem, pornografií a drogami? Byli jsme ještě děti, když už nás naši otcové nabízeli jiným do postele. A naše matky za nás, za své děti, dostávaly peníze. … Jste to vy, kdo jste vinni našimi nemocemi a smrtí!
Vy dospělí jste chtěli svobodu, „odreagování se“ a „požitek“. Podporovali jste homosexuály, schválili jste pornografii, chtěli jste víc peněz. Propagujete „volné vztahy“, všechno děláte, abyste ukojili své žádosti. Jenže my umíráme! My pomalu umíráme a nepotřebujeme, abyste nám lhali, že se nic nestalo, že budeme žít… Nikdy už nepoznáme skutečnou lásku, nebudeme mít rodiny, nebudeme mít vlastní děti. Ještě vám nedochází, co se děje s naší generací, která přišla po vás?
Jsme ještě živí, ale ve skutečnosti už nežijeme. Ukradli jste nám naše dětství i naši budoucnost. Když na ulici potkávám staré lidi, prožívám zvláštní pocity, které neumím ani popsat. Je v nich hněv, zlost, strach, závist, bezmocnost i neschopnost cokoli změnit. Pozdě! My mladí, kteří umíráme, nevíme, co to je skutečná láska, nerozumíme takovým slovům jako „stud“, „morálka“! Obsah všech těchto slov zmizel jak ze škol, tak i ze života. Vás ještě těmto významům ale učili, a proto se dožíváte 70, 80 i více let. Ale my se jich nedožijeme! My zemřeme mladí! Za co? Proč? Čtyři moji kamarádi, bývalí spolužáci, už zemřeli. V márnici leží mládež. My už se navzájem pohřbíváme.
Proč jste nás nevarovali před vaším „bezpečným sexem“? My chceme žít! Raději bychom dřeli na poli, jezdili traktorem, než v autech zahraničních značek a umírali na AIDS. AIDS a syfilis se už staly mezi námi něčím tak normálním, jako je chřipka.
Dříve jsem se bála mužů, teď už se ničeho nebojím, jen smrti. Je mi už všechno jedno. Ať se teď bojí oni. Za „potěšení“ dostanou „odměnu“.
Byli jsme dětmi, nevěděli jsme jak se rodí děti, mysleli jsme si, že je přinášejí čápi. Kéž bychom co nejdéle zůstali v této dětské nevědomosti a nepoznali vaše zneužití.
Nikdo se s vámi nebude za nás soudit. Vy jste přece nikoho z nás vlastníma rukama nezabili. Vy jste postupně rozvraceli naše životy, vychovali svými „obrázky“, vašimi filmy. Vy jste nám ve školách našeptávali jak se „tím“ bezpečně a správně zabývat ve sklepech a vnucovali nám devastující filmy a časopisy. Dodnes jste s nimi nepřestali, dále pokračujete, ničíte životy dětí ještě mladších než jsme byli my. Cožpak vám to nestačí? Ještě nebylo dost obětí?
Jak bych byla nyní vděčná tomu, který by mi vyrval z ruky cigaretu, kdo by mi vytrhl injekční stříkačku, kdo by mi dal pár facek za to, že nabízím své tělo druhým, kdo by si se mnou o všech nebezpečích promluvil. Vždyť stačilo tak málo, aby mne vytáhl z pod tanku, dokud to bylo ještě možné.
Prosím vás, pomozte těm, kteří vaši pomoc nyní potřebují. Buďte otevření pro ty, kteří těmto mladým lidem slouží. Prosím vás, schvalte zákony, které budou zakazovat pornografické filmy, porno literaturu, drogy, alkohol. My totiž umíráme a vy s námi!
Kdo ovládá a řídí tento tank? Nečestní, ziskuchtiví „svobodní lidé“, bez studu, odpovědnosti a svědomí. A my jsme pod nimi…Prostě se po nás jen tak projeli! Mladí lidé, přemýšlejte nad těmito slovy a nedovolte, aby se něco takového stalo vám.

Olga, Rusko – Krasnodarský kraj 2001

Přetištěno s povolením z časopisu Překročit hranice, listopad 2001, vydaného organizacemi Misijní společnost Život a Nadačním fondem Nehemia.

(poslal Stanislav Kaczmarczyk)

„Kritizovat – to znamená usvědčit autora, že to nedělá tak, jak bych to dělal já, kdybych to uměl.“

Karel Čapek

Optimisté a realisté

Ve Velikonočním pozdravu předsedy Kostnické jednoty (ET-KJ 13/2019) mne zaujala opakovaná poznámka o „viditelném Božím království“. Z textu není zcela jasné, co je tím přesně míněno, navázal bych na to ale úvahou, že tohoto hříchem porušeného světa se viditelné Boží království týkat nemůže. Ježíš říká, že „království Boží je mezi vámi“ (L 17,21), tím ovšem to viditelné určitě nemyslí. „Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal… Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého“, čteme u Jana 17 atp. Jako středověk rozlišoval mezi církví putující (v nynějším čase) a zvítězilou (jednou na konci věků), tak je třeba i dnes rozlišovat mezi Božím královstvím neviditelným a viditelným – u vědomí toho, že tento svět nemá zaslíbení nějaké všeobecné nápravy či obnovy, ale je určen k zániku. „Nebe a země pominou“, říká Ježíš zcela jednoznačně (Mt 24,35). Apoštol Petr upřesňuje, že tento konec bude mít podobu ohnivé katastrofy: „Nebesa se roztaví v ohni a živly se rozpustí žárem“ (2 Pt 3,12; z obsahu celé pasáže je jasné, že nejde o alegorii). A kniha Zjevení (21,1-4) potvrzuje, že různé formy zla pominou až v podmínkách nového stvoření: „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly… A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“
Pro zajímavost můžeme uvést, že dnešní astronomie zná dva scénáře, které takovému konci našeho světa odpovídají. První souvisí s tím, že naše Galaxie se nachází na kolizní dráze s velkou galaxií Andromeda (označovanou jako M31). Ke srážce dojde asi za dvě miliardy let, čas ale není pro naši úvahu podstatný. Optimisté si myslí, že volný prostor mezi hvězdami obou galaxií je tak velký, že obě soustavy při setkání prolnou tak, že to ani nepoznáme. Realisté jsou jiného názoru. Ta galaxie M31 má ohromnou hmotu, a tedy i ohromné gravitační působení. Stačí jen nepatrné narušení oběžné dráhy Země a ta pak skončí v ohnivé náruči své mateřské hvězdy… Druhý scénář vychází z toho, že naše Slunce, v podstatě obrovitý nukleární reaktor, má jen omezenou dobu života. Zásoby vodíku pro jeho jadernou fúzi jsou sice obrovské, ale konečné. Zde žádný optimismus nepomůže a realita je krutá: V závěrečné fázi života se Slunce začne zvětšovat a jeho teplota zvyšovat, což bude mít pro Zemi fatální následky. Oceány se vypaří, všechen život zanikne, a země se stane děsivým místem, kde na oceánu roztavených hornin budou plavat „zvláštní kontinenty ze sodíku, draslíku, hliníku a vápníku…“ (astronom N. Pailer).
Optimisté doufají, že do té doby (řádově miliardy let) bude lidstvo schopné založit svou existenci na jiném místě vesmíru. Realisté ale mají opět vážné pochybnosti. Muselo by se jednat o obrovitou vesmírnou loď, která by byla na cestě temnými hlubinami vesmíru po dobu tisíců let. Nejbližší hvězda se nachází ve vzdálenosti 4,2 světelných let, tam bychom při rychlosti 10 km za vteřinu (!) cestovali 130 tisíc let – bez záruky, že to bude cíl konečný. Kde vzít energii na urychlení (a následné zpomalení u cíle) tak masivního tělesa na takovou rychlost? Jak na něm zajistit – po dobu tisíců let – bezproblémový život tisíců generací posádky, udržitelnost palubní ekologie a funkce-schopnost složitého technického vybavení? Tady nejde o optimismus, ale o chiméru. Nejspíš ale na žádný z těch vesmírných scénářů ani nedojde – Boží soudy na tuto zemi přijdou dříve a budou mít ohnivou podobu nějakého jiného druhu. Ježíšovi věrní budou ale před touto zkázou uchráněni: „Zazní zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe… my živí, kteří se toho dočkáme, budeme uchváceni vstříc Pánu“ (1 Te 4,16-17). Nebo podle apoštola Petra: „Podle jeho slibu čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost“ (2 Pt 3,13). Pak teprve nastane ta doba viditelného Božího království, to bude ta doba naplněného očekávání Ježíšových následovníků.

Josef Potoček

Zemřel předseda pražské židovské obce Jan Munk

Předseda Pražské židovské obce a někdejší dlouholetý ředitel Památníku Terezín Jan Munk zemřel 12. května ráno po dlouhé nemoci. Bylo mu 72 let. ČTK to sdělila Munkova rodina.
Jan Munk byl ředitelem Památníku Terezín od roku 1990, za 27 let se mu podařilo z něj vybudovat místo, které každoročně navštíví statisíce lidí. V čele Židovské obce v Praze stál od roku 2012.
Terezínským ghettem prošla za druhé světové války Munkova rodina. Během působení jako ředitel terezínského památníku otevřel Munk například Muzeum ghetta a další expozice.
Pražská židovská obec, jejíž historie sahá do 10. století, má nyní zhruba 1500 registrovaných členů. Patří jí židovské památky v metropoli, které ročně navštěvují statisíce lidí z celého světa - hřbitovy, synagogy či historická mikve. Některé památky spravuje Židovské muzeum, které je dlouhodobě nejnavštěvovanějším muzeem v Česku. Obec také provozuje na Hagiboru domov sociální péče pro židovské seniory a je zřizovatelem Lauderových škol - mateřské, základní školy a gymnázia.

(podle ČTK)

Místní sdružení Kostnické jednoty Kolín

zve na ekumenický týden modliteb

3.6.-8.6.2019 - Letnice -

Působení Ducha svatého staletími

3. 6. 18.00 AC - br. P. Pýter
(Působení Ducha svatého skrze M. J. Husa)

4. 6. 18.00 CB - br. M. Moldán
(Působení Ducha svatého skrze J. A. Komenského)

5. 6. 18.00 CB - br. P. Nehyba
(Duch svatý skrze působení Českých bratří z Ochranova)

6. 6. 18.00 CB - br. J. Halama
(Působení Ducha svatého skrze Cyrila a Metoděje)

7. 6. 18.00 Křesťanské sbory - br. farář senior M. Frydrych
(Duch svatý skrze Jeronýma Pražského)

8. 6. 14.30 Advent. sbor - br. J. Ptáček
(Duch svatý působí skrze Františka Urbánka)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2019

5. června 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 12. června 2019

Z obsahu

* *Ježíš - Cesta kříže*
* *Známky tichých*

Poselství ke Svatodušní neděli

Potrestej mě, Hospodine, podle práva, ale ne v hněvu, abys mě nezničil.

Jeremjáš 10,24

Svatodušní svátky spolu s Vánocemi a Velikonocemi tvoří základ církevního roku. Na rozdíl od Vánoc a Velikonoc se však k nim nevážou lidové tradice, a tak komunistický režim celkem bez problémů zrušil pracovní volno na Svatodušní pondělí, Svatodušní neděle se přestala označovat v kalendáři, a tak se tyto "narozeniny církve" z povědomí lidí ztratily. Občanský kalendář je však ani třicátý rok po pádu komunismu nepřipomíná!

Svým poselstvím i skutečným časovým intervalem mezi připomínanými událostmi Svatodušní svátky bezprostředně navazují na Velikonoce. Biblická zpráva o Ježíšově vzkříšení ukazuje, jak diskrétně ony nejvýznamnější události lidské historie proběhly. Až po sedmi týdnech, o letnicích, se poselství o záchraně člověka a o vítězství života nad smrtí stalo veřejnou záležitostí. Ježíš už v těle na Zemi nepobýval, avšak podle svého zaslíbení seslal na svět Ducha svatého, ducha pravdy (J 15,26; 16,13), a tak založil Církev. O rozmanitosti působení Ducha sv. se hodně dovídáme od apoštola Pavla. Duch svatý svým způsobem působil i dříve; vede člověka k pokoře a k poznání pravdy, a tedy i k vědomí viny a nehodnosti před Hospodinem, jak připomíná prorok Jeremjáš prostřednictvím našeho dnešního textu. Kristus však svou obětí břemeno naší viny vzal na sebe a dává nám svobodu, abychom mohli v plnosti prožívat to největší, co ve stvoření existuje - lásku. A má pro nás důležité poslání: V lásce a v síle Ducha jít mezi lidi a celým svým životem - slovy, vztahy, postoji, jednáním - šířit radostné poselství o záchraně člověka a smyslu bytí (Mt 28, 18-20).

Jiří Nečas,
výpomocný kazatel ČCE,
sbor Praha-Jarov

Kristus vstal!

I když jsme na velikonoční svátky nejspíše už zapomněli, můžeme kdykoli nahlas, ale také v srdci zvolat: *„Kristus vstal. Sláva. Aleluja. Radujme se.“* Nemají to být prázdná slova, není to časově omezené oslavování, svátek nebo tradice, které si připomínáme jen jednou v roce. My se máme radovat pořád a bez přestání hlásat do světa, že náš ukřižovaný Mistr a Pán žije. Můžeme se ale radovat, když mnohým lidem kolem nás a někdy i v samotné církvi taková radost, takový způsob slavení přijde jako prázdný lomoz? Zní jim slova takové zvěsti jako slova dutá a bezobsažná. Velikonoce se slaví jako svátky jara, lidé s nimi mají spojené bujaré veselí, které je slavené jako svátek (velikonoční pondělí), jako volný den v kalendáři. Z toho, co se odehrálo během velikonočního třídenní se jich nic nedotýká, je jim to fuk. Takový je svět kolem nás, ale takový byl i v době Ježíšově. Bohužel i mezi křesťany jsou lidé, kteří v sobě velikonoční radost nemají. Proč by se měli radovat, když vlastně nic z té skutečné velikonoční radosti nezakoušejí.

Čím to je? Ptám se sám sebe. Situace takových lidí a berme to tak, že všichni jsme stvoření Boží, každý má duši, je přirovnatelná k člověku s nemocným očima, který je nucen se radovat z východu slunce. On ví, že slunce už zřejmě vychází, protože se o tom kolem něj mluví, někteří se z toho dokonce veselí, ale on se z toho radovat nemůže. Naopak, slunce dráždí jeho bolavé oči a nejraději by umlčel všechny bezstarostné oslavovače světla. Člověku s nemocným zrakem je zvěst o východu slunce spíš provokací než dobrou zprávou. Nemocný zrak, nemocný sluch, nemocné srdce, nemocná duše. A můžeme pokračovat, nemocný vzduch, nemocná atmosféra, nemocná rodina, nemocný sbor, nemocné staršovstvo, nemocná církev i svět kolem.

Může takto nemocný člověk zlepšit svou situaci, může něco u sebe změnit a má to vůbec smysl? Má zastavit východ slunce? Obrátit se k němu zády? Zavřít oči a tvrdit, že slunce neexistuje? Nebo umlčet oslavovače slunce, aby se jeho bolest nejitřila?

Dokončení na str. 2

Aktualita: Noc kostelů u nás už podesáté

V noci 24. května bylo u nás otevřeno 1640 kostelů a modliteben (mezi nimi i Schwarzenská hrobka v Domaníně - viz obrázek) a připraveno bylo 7839 programů (koncerty, workshopy, přednášky a komentované prohlídky bohoslužebných prostor...)

Statistika ještě není vyhodnocena, ale loni bylo po celé České republice zaznamenáno více než půl milionu návštěvnických vstupů a letos to nebude o nic méně. Podle výzkumu agentury IBRS, který si nechala vypracovat Římskokatolická církev, je Noc kostelů mezi lidmi nejvíce reflektovanou církevní akcí.

Zajímavostí např. je, že se už počtvrté noc kostelů uskutečnila i ve věznici Příbram-Bytíz, kde odsouzení i pozvaní návštěvníci zhlédli např. vystoupení hudební skupiny Církve adventistů sedmého dne s programem čtení evangelia a vyslechli původní gospely, složené speciálně pro věznici. Nechyběl koncert hudební skupiny FREEDOM Specializovaného oddělení výkonu trestu, který umělecky zaštítil legendární frontman Olympicu Petr Janda svou osobní přítomností.

Noc kostelů se u nás koná od roku 2009. Inspirací jí byla Vídeň, kde se akce vzniklá náhodou koná od roku 2005. Akce Rok předtím totiž nechal kostelník jednoho z vídeňských chrámů při úklidu otevřené dveře. Kolemjdoucí potom se zájmem do kostela vstupovali. Noc kostelů se koná také na Slovensku, v Estonsku a v roce 2016 se k ní připojilo Švýcarsko.

(hb)

Světlo a oheň

Vy jste světlo světa…Když někdo rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí vaše světlo před lidmi…

Matouš 5, 14-16

Když byl dům Církve bratrské v Praze na Vinohradech, kde jsme bydleli, zasažen 14. února 1945 leteckou bombou, byl na několik měsíců pro nájemníky uzavřen. Jeden z členů sboru nabídl mým rodičům, abychom se po dobu, dokud bude „náš“ dům prohlášen za neobyvatelný, ubytovali v jeho venkovské vile ve Stráncicích u Prahy. Bylo to od středu Prahy dost daleko, asi 20 km, dojíždět se muselo vlakem. Vila byla pěkná, prostorná a stála uprostřed menšího lesa, prostě mně se tehdy zdála kouzelná. Nejméně nadšená byla z nového obydlí maminka. V domě totiž nebyla dosud zavedena elektřina. Vařilo se na sporáku vytápěném dřevem a po večerech se svítilo petrolejovými lampami. Náhle jsme se ocitli v prostředí jakoby o sto let zpátky v čase, kdy oheň v kamnech ani v lampě nebyl ještě vytlačen plynem a elektřinou.

Když jsme pak po válce tábořívali pod stany v přírodě, byla nám práce s ohněm blízká a příjemná. Rádi jsme sedávali kolem táboráku a sledovali jsme, jak přikládané dřevo hoří, svítí a hřeje, praská a mění se postupně v dým a žhnoucí oharky. Těšili jsme se mihotavým světlem i sálajícím teplem ohně. Naši předkové se dlouho domnívali, že oheň je jeden ze základních praprvků – elementů – celého vesmíru. Říkali mu flogiston. Ačkoliv oheň stále používali nebo s ním zápolili při požárech, nedovedli si jeho podstatu vysvětlit. Teprve jeden ze zakladatelů moderní chemie, francouzský vědec Lavoisier, dokázal v 18. století svými pokusy, že hoření je prudké okysličování, slučování hořlavých látek se vzdušným kyslíkem. Tím vysvětlil i to, co lidé už dávno znali ze zkušenosti, že třeba hořící svíčka pod skleněným příklopem po chvíli zhasne. Dokázal také, že v prostoru, z něhož byl vyčerpán kyslík, nelze nic zapálit.

V Ježíšově době ještě neznali petrolej ani svíčky. Zdrojem světla byly větší nebo menší kahany, v nichž hořel knot napájený olivovým olejem. To je lampa, o které Ježíš hovoří ve svém kratičkém, ale výmluvném podobenství o světle. Rozsvícené kahánky se upevňovaly na vysoké podstavce podobné dnešním svícnům. Tam byly užitečné; když jich bylo

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Konference Církve bratrské projednala život církve. Věnovala se i pastoraci mongolských křesťanů

Ve dnech 17. a 18. května proběhla jako každý květen výroční konference Církve bratrské. Šlo o konferenci zemskou; společná konference se zastoupením slovenské části církve se bude konat v listopadu. Tentokrát se 166 řádných delegátů z celkem 74 sborů Církve bratrské z České republiky sešlo v sále Smíchovského pivovaru.

Delegáti projednali (případně vzali na vědomí) Výroční zprávu o činnosti a hospodaření Rady CB a řadu dalších zpráv. Rada CB zdůraznila potřebu Evangelikálního teologického semináře (ETS) jako vlastního vzdělávacího zařízení Církve bratrské. Konference svým rozhodnutím schválila předložené návrhy ordinací, založila dva nové sbory CB (Ostrava-Trojka a Třinec-Sosna), zrušila funkci tajemníka Rady CB.

Na slavnostní bohoslužbě v modlitebně v Soukenické ulici byli v pátek večer ordinováni noví kazatelé CB: Václav Andrš, Pavel Bischof a Daniel Litvan. Současně bylo požehnáno diákonům, kterým udělila diakonskou ordinaci Rada CB, těmi jsou Petra Kašperová-Poldaufová a Munkh-erdene Turmunkh (Munkuš). Diakon Munkuš se kromě práce na vlastním sboru (Praha – Jižní Město) stará o řadu mongolských křesťanských komunit po celé Evropě; konferenční shromáždění proto mělo mongolské hosty z několika sborů nejen z České republiky, ale i z Německa a Rakouska.

Sobotní duchovní část konferenčního programu vycházela z Vize Rady Církve bratrské.

Po ranní bohoslužbě se slavností večeře Páně, proběhly semináře na témata: Kazatel a staršovstvo, Církev pro hříšníky a Pravdivost v lásce (versus milosrdenství). Čtvrtý seminář byl věnován modlitbám za církev – nikoli teorii, jeho účastníci se modlili. Odpoledne se delegáti věnovali rozhovoru nad zprávou o stavu církve, kterou připravil předseda David Novák.

www.christnet.eu

Prezident Jižního Súdánu: „Téměř jsem se třásl, když mě papež prosil o mír“

Při nebývalém gestu políbil papež František s prosbou o mír v zemi nohy několika jihosúdánským politikům, kteří navštívili Vatikán.

Prezident Salva Kiir Mayardit řekl pro EWTN News, že setkání, které poutalo mediální pozornost po celém světě, ho „téměř roztřáslo“.

„Cítil jsem se zahanben pokorou Svatého Otce, když se sklonil k zemi a políbil mi nohy,“ řekl v rozhovoru pro EWTN News.

„Skoro jsem se třásl, protože taková věc se ještě předtím nestala, s výjimkou doby, kdy Ježíš poklekl, aby umyl nohy svým učedníkům. A mělo to být naopak; jeho učedníci měli být ti, kdo mu měli umývat nohy … to je to, co mi přišlo, když si papež poklekl,“ komentoval situaci, ke které došlo při odchodu z Vatikánu.

Salva Kiir Mayardit a bývalý viceprezident Riek Machar se setkali s papežem 10. – 11. dubna na duchovních cvičeních ve Vatikánu. Papež uspořádal toto setkání speciálně pro vůdce, kteří byli ve společné válce už léta.

www.krestandnes.cz

Světlo a oheň

Dokončení ze str. 1

několik, projasnily ztemnělou místnost. Jaký by to byl nesmysl, kdyby někdo zapálený kahan přiklopil kbelíkem. Světlo by zmizelo a lampa by dříve či později zhasla. Pro každého, kdo jsme uvěřili v Krista, platí Jeho slovo: „Tak ať svítí před lidmi světlo, které jsem v tobě zapálil!“ Když se budu za víru stydět a pěstovat si ji jenom v naprostém soukromí, nejen že neposvítím nikomu, ale moje vlastní nadšení časem pohasne. Budu mít nedostatek „duchovního kyslíku“.

Říkám si, tak hloupý přece nejsem, abych o evangeliu nepromluvil aspoň s nejbližšími kamarády, s rodinou, s manželkou, s dětmi. Ježíš určitě svá podobenství opakoval, aby si je posluchači zapamatovali. Asi je také trochu obměňoval a doplňoval. Marek (4,21) zapsal, že ještě přidal: „…pod nádobu nebo pod postel“. Pod postelí, která má trochu vyšší nohy, lampa do nejbližšího okolí přece jen svítí. A podívejte, ono se to Pánu Ježíši nezdá dost. Lukáš (11, 33) se zase dověděl, že někdo zaslechl „do kouta nebo pod nádobu“. Z kouta i malá lampička trochu svítí, ale jinde v místnosti zůstává stín.

Tak takové nároky má Ježíš na nás, kdo chceme být jeho učedníky. Žádné schovávání! Soukromí je sice v pořádku, ale nestačí, On se nespokojí ani se skromným koutkem – šup s lampou na svícen, ať svítí kdekomu. Přiznám se vám, že mně až běhá mráz po zádech, když si vzpomenu na všecky kbelíky a soukromé koutky pro víru ve svém životě. A jak rád vzpomínám na několik chvil, když jsem se odvážil promluvit o své víře před lidmi, kterým to patrně bylo nepříjemné a pro mne dokonce nebezpečné. Lituji, že jich nebylo víc. Pomohlo by to mé „lampě“ a možná by se někomu z dalších lidí také „rozsvítilo“. Zkuste si vzpomenout, od kterého člověka, od kterých lidí přeskočil plamének víry do vašeho života.

Pavel Javornický

V pokoji starého osamělého muže stála překrásná zaprášená lampa. „Rozsvítíte si ji někdy?“ zeptala jsem se. – „Pro koho? Mě nikdo nenavštěvuje.“ – „Rozsvítíte ji, když vás navštíví naše sestry?“ – „Ano, když uslyším lidský hlas, rozsvítím ji.“ Nedávno mi vzkázal: „Řekněte mé přítelkyni, že světlo, které v mém životě rozsvítila, stále ještě svítí.“

Tereza z Kalkaty

Kristus vstal!

Dokončení ze str. 1

Nebude lepší zcela rezignovat? Co si zvolí? Jen hlupák by nepoznal, že řešení bude nejspíše v léčení zraku. I duše má svůj zrak. Každá duše je nastavena tak, že jí je vlastní citlivost vůči Bohu a jeho věcem. V jakém stavu je zrak naší duše, ten pohled, kterým se dívá na Boha?

Tento zrak, tento zrak duše a lze ho vnímat i skrze oči druhého, může být zanícen hříchem a zalepen nánosy zbytečných zájmů a nánosy nesmyslných předsudků. Ježíš říká, že lidé čistého srdce budou dobře vidět, takoví budou vidět Boha. Lidé čistého srdce. Ti, kdo mají srdce čisté od nepravosti, od pýchy, od hříchu a od zloby, od náboženské zlomyslnosti. Srdce nikoli zakřivené do sebe, ale Bohu a lidem otevřené. Srdce tiché, nikoli přetížené neustálou palbou vnějších podnětů zneschopněné ztišit se před Pánem, zahlédnout jeho dary a vážit si jich. Čisté srdce je pokorné, přiznávající vlastní neschopnost klást Boha na první místo a zároveň právě o toto nesmírně usilující. Jde o srdce hrdinného svědka víry, bojujícího s vlastní vůlí a sobeckými sklony. Je to srdce dítěte, které tváří v tvář vlastním limitům nerezignuje, nýbrž s důvěrou otevírá dlaně před svým Nebeským tátou. Čisté srdce má ten, kdo si jej od Boha nechává pravidelně očišťovat, komu zánět hříchu Bůh vytrvale vymývá. Čisté srdce je srdce toho, kdo žije stejně postem jako Velikonocemi pořád. Tím postem krotí svou smyslnost, obětavostí svou hrabivost, modlitbami svou pýchu. Čisté srdce má ten, kdo pochopil smysl kříže a oběti. Ten, kdo se nezdráhá přijímat těžkosti z Božích rukou, i když právě nechápe, co jimi Bůh zamýšlí. Čisté srdce má ten, kdo žije, jakoby viděl Vzkříšeného, i když fyzicky vše zůstává stejné nebo se dokonce zhoršuje. Člověk čistého srdce se podobá apoštolům v tom, že je pevně přesvědčen o Vzkříšeném Pánu a neohroženě hlásá evangelium, neboť ví, že i kdyby byl zabit, bude žít. S tím se ztotožníme. Ale hůře se to naplňuje, hůře se to dělá. Nebude snazší si říci, já už jiný nebudu, já už to nějak doklepu? Po nás potopa. Anebo ještě můžu využít stále platící nabídku a něco začít dělat pro svoje duševní zdraví, pro zdraví duše i srdce? Pro začátek úplně stačí, když čisté srdce alespoň chceš. Tvoje chci je před Bohem nezměrně důležité. Takové hnutí vůle proměňuje tvůj stav z člověka špatně vidícího v pacienta s nadějí. Jestliže však nechceš, pak ti není pomoci.

Pokud ti není úplně lhostejné a je ti líto, že nezakoušíš radost vzkříšení, nezoufej. Cesta k této radosti není snadná, ale ani nemožná. Pracuj na sobě a z Boží milosti dospěješ tam, kam mnozí před tebou. Jistě, nyní oslavujeme, že Ježíš zvítězil, ale nás naše vítězství teprve čekají. Naše křížové cesty nekončí, naše Golgoty jsou před námi. Proto nesmíme polevovat v životě pokory, oběti a lásky - s očišťováním srdce opakovaně. Jako když vymýváme a čistíme zranění na těle, aby se nám rána nezanítila. Cesta ke Vzkříšení vedla přece přes Kalvárii. Vždyť k radosti nebe dospíváme přístupem překročit sami sebe.

František z Assisi řekl, že opravdová radost je taková, o niž tě nepřipraví ani chudoba ani nemoc ani jiná pohroma. To znamená, že jsi-li zdravý, materiálně zajištěný, užívající si radůstek moderní doby, pak jsi ještě nevystoupil ze své zóny pomyslného bezpečí a zatím netušíš nic o opravdové radosti. Proto vykroč z tohoto svého bezpečí a podrob svoji radost zkoušce. Začni sloužit v Církvi, ve sboru, ve společnosti, začni se věnovat starým a opuštěným lidem, začni se postit a dávat desátek. Až pak se uvidí, jak to s tvou radostí vlastně je.

Opravdová radost není jen prchavý pocit ani přechodná nálada. Opravdová radost je spíše jako pramen, který otevírá Bůh v nejhlubších útrobách tvého nitra. Tento pramen je svrchovaným darem Božím. Vše z něj je jeho, nic z něj není tvoje. Bůh jej otevírá v srdcích těch, kdo po něm touží, kdo umějí čekat a jsou vytrvalí. Těm, kteří to tak chtějí. A tento pramen, zprvu nepatrný a takřka postřehnutelný, pomalinku zaplavuje celou duši a oživuje vše v ní, čistí ji a uzdravuje. A tak kde je duše této Boží vody plná, tohoto léčivého pramene, začne se vylévat ven a stává se zřídlem a radostí dalších lidí, kterým dává tušit, co je opravdová radost. Kéž toužíme po Boží velikonoční radosti více, než po radůstkách a úspěchu světa, aby naše mysl, srdce i duše, byly zdravé, měly světlo, měly vláhu a život, které se budou líbit Bohu.

Podle úvahy římskokatolického novokněze, který nechtěl být jmenován, upravil a napsal: ***Dušan Ehmig***

Ondrej Prostredník: “Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania”

Evanjelická cirkev na Slovensku odmieta prehodnotiť svoj postoj k spolužitiu osôb rovnakého pohlavia. Nemalé percento duchovných predstaviteľov si myslí opak, boja sa ale prehovoriť. Prof. Ondrej Prostredník je evanjelickým teológom, farárom a bývalým vysokoškolským pedagógom, ktorého podporovanie LGBTI komunity pripravilo o miesto na škole. Na Slovensku je známy svojimi liberálnymi názormi, a preto sa stal podobne ako bývalý arcibiskup Róbert Bezák tŕňom v oku cirkvi.

*** Čo by ste odkázali ľuďom, ktorí označujú LGBTI komunitu za zvrátenú a odmietajú dokonca aj registrované partnerstvá homosexuálov?**

Odkazujem im, že posudzovať a odsudzovať iných ľudí je vždy jednoduchšie ako naprávať vlastné myšlienky a skutky. Zvrátené veci dokážu robiť všetci ľudia. A aj ich robia, bez ohľadu na svoju sexuálnu orientáciu alebo rodovú identitu. Zrada vernosti, násilie, lož, sebectvo, to všetko sú veci, ktoré narúšajú akékoľvek medziľudské vzťahy. To je zvrátenosť. Naopak láska, vernosť, vzájomná podpora a život v pravde sú hodnoty, ktoré upevňujú vzťahy medzi ľuďmi a dávajú im hĺbku. Registrované partnerstvá osôb rovnakého pohlavia ako právny rámec by boli veľmi dôležitým signálom. Bolo by to vyjadrenie uznania ľuďom s homosexuálnou orientáciou, že aj oni, tak ako každý iný, chcú a dokážu žiť vo verných a dlhodobých vzťahoch. Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania. Často si zakladá na autorite, na lesku a sláve, na moci a zasahovaní do životov ľudí.

*** Prečo podporujete LGBTI komunitu? Nie je to v rozpore s vašimi náboženskými hodnotami?**

Túto otázku dostávam často. Nie je to v rozpore s mojimi náboženskými hodnotami. Biblické texty sa na ľudskú sexualitu pozerali na základe vtedajšieho stavu poznania o človeku. Tie najstaršie majú dva a pol až tri tisíc rokov a najmladšie asi tisícdvesto rokov. Dnes vieme, že sexualita a identita človeka sú veľmi úzko prepojené. Sexuálna orientácia a rodová identita človeka nie sú vecou jeho slobodného výberu. Sú výsledkom množstva faktorov, ktoré on či ona nedokážu ovplyvniť. Na základe tohto poznania musíme čítať aj biblické texty. Pre mňa je podstatným posolstvom kresťanskej viery to, že Ježiš spájal rozdelené spoločenstvo ľudí. Preto sa aj ja ako veriaci chcem postaviť za slobodu a dôstojnosť každého človeka. Ide mi o to, aby sme v prvom rade v každom videli človeka, ktorý má rovnakú hodnotu a dôstojnosť.

*** Čo je podľa Vášho názoru najväčšou hrozbou pre slovenské rodiny?**

Najväčšou? Zlé sociálne podmienky, ktoré pôsobia to, že v rodinách chýbajú často základné veci. Osobne poznám príbehy rodín, ktoré pravidelne rozdeľuje nutné dochádzanie za prácou do zahraničia. Je tu veľmi slabá dostupnosť bývania – a to najmä pre mladé rodiny. Ceny pritom neustále rastú neprimerane k príjmom. Na Slovensku stále cítime aj platovú nerovnosť – a to medzi jednotlivými regiónmi, nehovoriac o porovnaní s inými krajinami EÚ. Z toho potom plynú pocity zlyhania a vzájomné obviňovanie, závislosti či domáce násilie. To všetko je jeden veľký komplex problémov, ktoré sa len ťažko riešia. Najstrašnejšie na tom je, že sa vždy nájde niekto, kto začne za rodinné krízy obviňovať homosexuálov. Je to do istej miery pochopiteľný mechanizmus sebaobrany. Keď vám niekto ponúkne takéto jednoduché riešenie, ľahko sa ho chytíte. Len málokto je ochotný pripustiť, že za týmito problémami stojí nezvládnutá sociálna politika štátu. Riešením však nie je blúznenie o tradičnej rodine, ktorá sa uskromní a odolá aj chudobe. Riešením je moderná sociálna politika. Na dúhovom PRIDE som vtedy povedal, že cirkev by si mala vážiť, keď sa gejovia či lesby rozhodnú žiť vo vernom a dlhodobom vzťahu. Rozhodne to neľutujem a s čistým svedomím by som povedal to isté aj dnes.

*** Prečo sa podľa vás liberálne zmýšľanie čoraz viac očierňuje?**

Ja pod liberálnym zmýšľaním chápem slobodné uvažo-

Pokračování na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 4

Pokračování z minulého čísla

Je zvláštní, že i takový modlitebník, jakým byl Abakuk, měl s Bohem občas trápení! Poznal, co to je, když se Bůh člověku pro jeho porušenost vzdálí. I Abakukova víra se po nějakém čase dostala do pochybností, kterých není nikdo ušetřen! Víra je zápas na celý život. Proto se může stát i nám, že při našich duchovních zápasech se nám někdy bude zdát Boží blízkost méně zřetelná. Jenže Bůh se nám nevzdaluje, ale my se vzdalujeme jemu svou porušeností a vzdorem, svou sebejistotou a přesvědčením o tom, že všechno činíme a konáme správně. Pak se nám skutečně může trochu rozostřit náš duchovní zrak. I to patří k zápasům víry. Někdy se dokonce zdá, jakoby víra musela být čas od času zkoušena, prubována a doprovázena pochybnostmi, abychom potom ještě vroucněji a opravdověji mohli přistoupit k Pánu, a u něho s vděčností přijímat nové odpuštění, novou odvahu, sílu a pomoc. Kdosi pověděl, že není tajemství víry, na které by se neodvážila pochybnost! Jenže naše víra musí vědět, že se Bůh od těch, kteří se vahou své existence na něho spoléhají, nikdy neodvrací. V čase pochybností nesmíme zeslábnout, i kdybychom momentálně neviděli východisko. Právě v takových chvílích musíme víru pronést všemi těžkostmi s vědomím toho, že nejsme ve svém zápase sami. Sami ani nejsme schopni vybojovat všechny pochybnosti! Je tu náš Bůh, který stojí vedle nás ve svém Synu a našem Pánu Ježíši Kristu, který nás drží a podpírá. Jeho ruky se musíme jen pevněji chytit. On je věrný, vyslýchá modlitby pokorných srdcí. A my na Abakukovi můžeme vidět, jakým způsobem Bůh vyslýchá modlitby a prosby pokorných. Někdy ta jeho odpověď na volání z hlubin může být překvapivě jiná, než bychom čekali. Náš Bůh je Bohem z hlubin. Je to Bůh, který nás miluje a který nás provází na každém kroku života. My se však někdy nestačíme divit, jak podivuhodně jiné mohou být Boží cesty, a stačíme jen v údivu nad činy Boží lásky žasnout. Ale Boží láska přináší vždycky do našich situací záchranu. Činy Boží lásky jsou překvapující! Události kolem příchodu Božího Syna na tento svět, byly také překvapující a nečekanou Boží odpovědí, která byla dána člověku na jeho prosby a volání. Proroci odedávna připravovali cestu Mesiáši. Bůh ho skutečně na tuto zemi poslal, jenže to zařídil zcela jinak, po svém.

A naše reakce na tuto Boží lásku? Místo úcty, pochopení, přijetí a následování, ho vlastní nepřijali, učedníci mu mnoho nerozuměli, a nakonec prožíval svůj zápas v hlubinách utrpení na hranici lidských možností od všech opuštěn. „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Matoušovo evangelium 27,46) Tak zaznělo volání Božího Syna z hlubin. Jenže právě tudy vedla Boží rukou připravená cesta k naší záchraně, skrze kříž k vítězství nad smrtí, peklem a hříchem. Tato jeho cesta nám otevřela výhled k naději u trůnu Boží milosti. Byla to podivuhodná Boží odpověď, zcela a nečekaně jiná. Tak Bůh ve své svobodě vždycky odpovídá svému lidu. Činí tak, jak chce on sám! Doprovází nás životem, a jde s námi všemi možnými cestami, prolamuje se do nich, a využívá k tomu nejrůznějších prostředků, aby nás přiměl být vnímavými a citlivými na jeho doprovod. Vede nás i skrze proroka Abakuka k tomu, abychom se modlili, aby naše srdce mohlo růst ve víře a lásce. Protože jen tak se budou moci naše životy měnit do podoby Božích dětí a naše srdce se budou postupně rozšiřovat pro Boží lásku.

„Doléhají na mne zhouba a násilí,
rozrostly se spory a svár!“ (1,3)

Abakukovo proroctví se při pohledu do naší situace jeví jako nadčasové. Zní aktuálně i do dnešní doby! My si možná snad ani neuvědomujeme, jak jsme zabydlení ve svých myšlenkách, představách, ve svém duchovním stavu, ve svých sborech, ve své církvi tak, že se nám v tom všem Bůh ztrácí. Přestáváme vnímat realitu Božího pohledu, Boží trpělivosti, přestáváme vidět Boží zachmuřené čelo. Ve své sebestřednosti přestáváme tušit, že jdeme cestou neposlušnosti, která se Bohu nemůže líbit. To ve chvílích, kdy přestáváme být v modlitebním zápase před jeho tváří, kdy přestáváme slyšet a vnímat jeho hlas, kdy si jeho slovo upravujeme ke svému obrazu, jen aby ladilo našemu sluchu, kdy neseme z Božího slova do svých sborů jen poselství, které lahodí uším našich posluchačů ve strachu, abychom je neztratili, na místo jasné evangelijní výzvy k pokání, k obrácení lidského srdce k Bohu. V poklidu přežíváme, spoléháme se na Boží trpělivost a jeho lásku.

Jenže náš Bůh není jen Bohem lásky a milosrdenství, ale také Bohem soudu.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Ondrej Prostredník: “Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania”

Pokračování ze str. 2

vanie, diskusiu o sporných a často tabuizovaných témach. Je to základný princíp demokracie. Ľudia, ktorí slobodne uvažujú, sa však veľmi ťažko ovládajú. Myslím, že to je hlavný dôvod, prečo sme svedkami takého masívneho odporu proti ľuďom, ktorí majú odvahu slobodne hovoriť o ťažkých témach. Pre mnohých ľudí slobodné uvažovanie narúša predstavu o stabilnej a bezpečnej spoločnosti. Boja sa zmien. Storočia, keď sa za otváranie nových a ťažkých tém ľudského spolužitia trestalo smrťou, väzením alebo vyhnanstvom sú však už minulosťou. To by si mali uvedomiť politici, ktorí koketujú s autoritárskymi režimami. Neprekvapuje ma, že títo politici tiež hľadajú oporu v autoritárskych predstaviteľoch cirkvi. Výsadou liberálnej demokracie je, že ctí právo na názor a jeho prejavenie. A to si musíme chrániť.

*** Čo podľa vás dokáže cirkev v 21. storočí ponúknuť mladým ľuďom? Nie je jej zmýšľanie príliš „stredoveké“?**

Áno, máte pravdu. Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania. Často si zakladá na autorite, na lesku a sláve, na moci a zasahovaní do životov ľudí. A musí sa oslobodiť aj od pokušenia fundamentalizmu, ktorý zaslepuje veriacich a vytvára v nich pocit nadradenosti. Potom môžu ľudia v cirkvi autenticky začať hovoriť o nadčasových hodnotách ukrytých v biblických textoch. Sú to hodnoty vzájomného porozumenia a úcty medzi ľuďmi, ochoty pomáhať, proste to, čo je zhrnuté v takzvanom zlatom pravidle: Čo chceš, aby iní robili tebe, rob aj ty im. Som za odluku cirkví od štátu. Považujem ju za jedinú doteraz nenaplnenú požiadavku demonštrantov z novembra 1989.

*** Mal by byť celibát v rámci cirkvi odstránený alebo stojíte za jeho zachovaním? A myslíte si, že existuje priamy súvis medzi celibátom a následnými sexuálnymi škandálmi cirkevných predstaviteľov?**

Som evanjelický teológ a farár. Mám manželku a tri dospelé deti. Manželstvo považujem za úžasnú vec. Ale myslím, že tú krásnu skúsenosť z toho môžem mať len preto, lebo som sa tak slobodne rozhodol a našiel som osobu, ktorá sa tiež slobodne rozhodla deliť sa o svoj život so mnou. O celibáte teda viem hovoriť len na základe svojej skúsenosti z manželstva. Myslím si, že by mal byť dobrovoľný. A tiež si myslím, že požiadavka povinného celibátu v rímskokatolíckej cirkvi vytvára nezdravé prostredie. Určite je väčšina celibátnikov, ktorí svoj sľub zvládajú vo všetkej počestnosti. Ale žiaľ je mnoho takých, ktorí vstupujú do vzťahov, ktoré potom musia tajiť. Pokiaľ ide o konsenzuálne vzťahy dospelých ľudí, je to ešte ten menší problém. Najstrašnejšie však je, keď kňazi svoju nezvládnutú sexualitu nasmerujú na deti a mladistvých. Istý súvis tam teda vidím.

*** Ako vnímate našu právnu úpravu umelého prerušenia tehotenstva? Máte k nej z pohľadu teológa výhrady?**

Za najdôležitejšiu časť slovenského interrupčného zákona považujem ustanovenie o tom, že neželanému tehotenstvu sa predchádza predovšetkým výchovou k plánovanému a zodpovednému rodičovstvu v rodine a v školách a pôsobením v oblasti sociálnej a kultúrnej. Chápem to tak, že sa to týka aj sociálneho a kultúrneho pôsobenia cirkví. Práve v tom však majú cirkvi a najmä rímskokatolícka cirkev veľký dlh voči spoločnosti, keď odmietajú vo svojom prostredí modernú sexuálnu výchovu. Interrupcia určite nie je dobré riešenie pre nikoho. Musíme urobiť všetko pre to, aby bola naozaj len celkom poslednou možnosťou. Ako taká však musí zostať legálne dostupná. Spolu s väčšinou evanjelických teológov na Slovensku i v zahraničí pokladám súčasnú právnu úpravu za dobrú a rešpektujem právo ženy rozhodnúť sa do 12. týždňa tehotenstva. Hriechom je korupcia, paktovanie s drogovými dílermi, fašizmus a aj ohováranie. To je hrozba pre našu spoločnosť. A o tom by mali predstavitelia cirkví hovoriť.

Dokončení příště

Důležitost základů

Ježíšovi nejde pouze o teorie, o všelijaké zajímavé lidské spekulace a rozvahy. Jde mu o činění, o plnění a jednání a o praxi, nikoliv o nezávazné diskuse. „Nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe“, zaznívá k nám zřetelně i z Jakubovy epištoly (1,22). Pravé slyšení vede k zaujetí určitého stanoviska, k rozhodnutí a následování. Nestačí pouze vědět o dané či nastíněné možnosti jednání. Samotné vědění o správném jednání – bez ozvuku této znalosti v praktickém životě ještě není zhola k ničemu. Teorie bez praxe – to je slovo bez skutku, poslouchání bez naplnění, obdiv bez odpovědnosti.

Kdo uvádí Ježíšova slova do života, je přirovnáván k člověku rozvážnému a prozíravému. Jeho moudrost je zejména v tom, že počítá s konečností svého pozemského údělu. Ví o Božím soudu. Ví o tom, že se bude ze svých činů, postojů a jednání odpovídat před svatým Bohem. A proto žije odpovědně. Proto staví základ svého života na skále, i když je to značně namáhavé. Vždyť skutečná víra počítá i s různými zatěžkávacími zkouškami.

Bůh se ptá po tom, co je pod fasádou. Po tom, co není hned vidět. Zkoumá i to, a právě to, co je skryté. Ježíš zná ze své životní praxe, ze svého okolí, jak převelice důležité jsou solidní základy domu.

Jakost stavby se neukáže ihned. Námaha se zúročí až v nesnázích. Moudrý je ten člověk, ten stavitel, který počítá i s mimořádnými situacemi, s ohrožením a nepohodou.

I v církvi je možné stavět rychle a i s patřičným efektem. Ano, ukazovat hezkou fasádu. Říkat lidem zrovna to, co chtějí slyšet, ukájet jejich náboženskou zvědavost. I dnes jsou společenství, která se mohou pochlubit až závratně rychlým nárůstem členské základny. Budou však základy natolik kvalitní, že vydrží i po vyprchání počátečního nadšení?

Kde jsou ostatní davy, které přistupovaly po první světové válce do nově vzniklé ČCE? Kolik sborů a kazatelských míst tehdy vzniklo! Ale – jaký byl fundament? Byl to skutečně Ježíš Kristus? Nebo spíše národnostní zápal a odpor k Římu?

V posledních letech se roztrhl pytel s nejrozmanitějšími i nejroztodivnějšími náboženskými tématy. Úspěch mají zejména ty knihy, které jsou čtivé, nenáročné, a dávají i recepty a snadná, jednoznačná řešení. Odborné, vskutku hluboce fundované spisy vycházejí poměrně málo. Není ani divu! Tento typ literatury se sotva hned prodá. A knihkupci si nemohou dovolit mít na skladě „ležáky“.

Věroučně solidně zakotveného člověka v Písmu a v tradici církve se ničivě nedotkne ani nepřízeň a proměny doby. Víru mu nevezmou ani rozmanité a nelehké životní zkoušky. Nedá se zmást ani lákavými nabídkami cizích, efektních a módních učení. Ví, komu uvěřil. Ví, kde je doma.

Ježíšovo učení má rozhodující význam pro náš věčný úděl. Kdo toto nerozpoznává, je připodobněn k pošetilému a nezdravě sebevědomému staviteli. Slyší, možná i leccos zná, ale z toho, co přijímá, nevyvozuje patřičné důsledky. Má mělké životní základy. Taková stavba života se ovšem ve zkoušce, ve všelijakém vichrování časů, hroutí jako domeček z karet. „A spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký“ (Mt 7,27). Na obnovení stavby už není žádná naděje. Vše je definitivně, s konečnou platností v troskách.

Pán Ježíš nám staví otázku na tělo. Jsme činiteli slova? Bereme vážně jeho kázání? Ani křesťanům se nevyhnou všelijaké zkoušky a tříbení. Křesťan však počítá – obrazně řečeno – i s tou povodní. Nepřekvapí ho. Vždyť k lidskému životu patří i krize a různé obtíže. Ani křesťanova cesta se nepodobá ničím nepřerušované rovné dálnici s výborným povrchem. A my se nemůžeme uchlácholovat, že se nám nic zlého v životě nepřihodí.

Moudrost před Bohem, před poslední autoritou, je něco podstatně jiného, než chytračení před lidmi. Bližní můžeme poměrně snadno a bez větších obtíží oklamat. Můžeme se úspěšně přetvařovat. Bůh však vidí i za fasádu, do hlubin srdcí. Prohlédá k motivům jednání.

Na čem a na kom vskutku stojíme a stavíme, poznáváme pouze předběžně, a proto i nedokonale, již v průběhu pozemského života. Jasně uvidíme nicméně teprve při konečném účtování. Při hodnocení, jaké kdo z nás nesl ovoce. Tehdy vyjde zřetelně najevo rozdíl fundamentů, základů života. Chutné ovoce závisí nejen na slyšení, ale také na činění. Na pozorném naslouchání, ale zejména na radostném i vděčném plnění.

Jaroslav Nečas

K diskusi

K DISKUSI O DANĚNÍ

Děkuji bratru Kantorovi za výstižný příspěvek k článku „Daníme, nedaníme“. Samozřejmě, ne vždy je „nepožehnané“ vzít si domů něco z práce, zvláště když se to upotřebí a zaměstnavatel to vítá. Nechtěl jsem čtenářům poskytnout návod jak správně křesťansky postupovat pro požehnané přilepšení si. Šlo mi spíše o to vytvořit impuls k zamyšlení se nad tématem. Možná, že správnější by bylo napsat, že je to každého věc, aby si ve svém svědomí zodpověděl, zda jedná nepoctivě nebo ne.

Ivo Kraus

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“

Jan Amos Komenský

Uzdravující blízkost

V knize Numeri čteme o Áronovu požehnání:
Hospodin dále promluvil k Mojžíšovi: "Mluv k Áronovi a jeho synům: Budete žehnat synům Izraele těmito slovy: Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Tak vloží mé jméno na Izraele a já jim požehnám." (Nu 6,22-27)
Jednou se do mne nadlouho vepsal zážitek z undergroundového festivalu Magorovo Vydří ve Skalákově Mlýně. Jdu areálem, na podiu někdo vystupuje. U stolu opodál sedí parta mladých lidí, každý samý piercing a dredy. Já je neznán, oni mne ano.
"Prosím tě, nemohl bys mi požehnat?" křikne na mne prosebně asi dvacetiletá, černě oděná holka. "Ale já nejsem věřící, nevadí to?"
"Jasně, že ne. Jak se prosím jmenuješ? Já Láďa..."
"Já Bětka."
"Bětko, můžeš se prosím postavit?"
Stojí přede mnou krásné stvoření. Dívám se Bětce do zvědavých očí, kladu ji ruce na dredatou hlavu a pronáším slova požehnání.
"Bětko, jsi nádherná Boží dcera. Jsi jedinečná a velmi důležitá jak pro Pána Boha, tak pro své nejbližší i pro všechny ve svém okolí, i pro tyto své přátele. Bůh tě nesmírně miluje, vždy o tobě smýšlí jen dobře, vždy tě hluboce chápe, stále je skryt v hlubinách tvého srdce a nikdy tě neopustí. Bude tě milovat na věky. Ať ti žehná všemohoucí Bůh Otec, i Syn, i Duch svatý."
Bětčiny zvědavé oči postupně zaplavuje úžas a nakonec dojetí i slzy.
Oba nás zahrnuje nepopsatelný pokoj, stejně jako Bětčiny kamarády, kteří scénu s napětím sledují. Slova mé modlitby se potkala se skutečnou Bětčinou vnitřní zkušeností, bez ohledu na to, co říkala předtím. Jsou věci, které jsou pro nás pravdivé až tehdy, když je prožijeme.
Požehnání je dobrořečení, *benedictio či eulogia*. Zkusme si Áronovo požehnání převést na naše konkretní osobní vztahy. Co se stane, když mne spatří někdo, kdo mě má rád? Jeho tvář se rozzáří. Jakmile se potkají dva milující se lidé, rozzáří se jeden na druhého a záře jednoho vyvolává a zintenzivňuje záři druhého a naopak. Oba nakonec na sebe září jako dvě slunce, mají radost z toho, že se vidí a že se milují. Je to úžasný obraz: jestliže Hospodinova tvář nad člověkem, nad člověkem konkretním, nikoli abstraktním, tedy nade mnou září, pak to znamená, že mne Hospodin vidí rád, že mne miluje, že je rád se mnou, že mi přeje všechno dobré, že mne provází, že jsem pro něj jedinečný a cenný, že jsem zkrátka jeho.

Z knihy Ladislava Heryána: Exotem na této zemi vybral Jan Trnka

„Když se člověk oddaluje od člověka, když člověk nedovede snášet člověka, když člověk zuří proti člověku, je to zřejmý úpadek lidství."

* * *

„Člověk má rozum, aby rozeznával, a vůli, aby volil, cokoli je kde dobrého nebo zlého."

Jan Amos Komenský

"Modlíkáři"

Kdysi se často říkávalo, že je třeba věci nazývat pravými jmény. Jinými slovy, nic nezakrývat a říci to přímo, tak aby to bylo každému jasné. Poslední dobou však sleduji spíše opačný trend, kdy se řečník snaží vyjádřit tak, aby nikoho neurazil. Svá práva mají nejrůznější menšiny, ať už národnostní, sexuální či jiné a je myslím správně, že se učíme vzájemné snášenlivosti. Nicméně mám dojem, že vůči menšině křesťanské to má společnost nastavené trochu jinak.
Znáte to. Chcete-li v konverzaci například zesměšnit Němce, nazvete je skopčáky či Rusy rusáky. V zásadě nemusí jít o nic špatného. Pokud takto lidé mluví třeba u hokejového zápasu, nelze se čemu divit. Ovšem, komentují-li lidé církev, už to zas taková sranda nebývá. Všímám si jak s ateisty někdy doslova cloumá vztek a zlost a to pak není daleko k výrazům jako černoprdelník či pánbíčkář.
Nedávno mě zaujal jen komentář na Facebooku, kde si diskutující stěžovala, že v neziskových organizacích poskytujících sociální služby jsou „modlíkáři". A s chutí dodala: „Pokud je to jen jejich víra, je to v pořádku. Ovšem jakmile to narušuje jejich práci, je to špatně."
Nevím přesně jak to myslela a ani se nezlobím za nezvyklý výraz pro věřící křesťany, ale troufám si to vyložit tak, že modlíkáři asi budou lidé, co se modlí. Možná, kdyby se jednalo o církevní příslušníky, kteří se ani pomodlit neumí, nemuselo by být snad tak zle.
Výše uvedené ukazuje současný trend. Pohledem ateistů je pravděpodobně akceptovatelný takový křesťan, který svoji víru nebere moc vážně a nemá problém s takovými tématy jako je namátkou nevěra, žití na hromádce, rozvod, potrat, pohřeb bez obřadu, apod. Jakmile však dotyčný nejen jakoby se považuje za křesťana, ale i tak žije, ku příkladu se modlí nebo čte Písmo, ve kterém najde odpověď na řadu životních otázek, které pak formují jeho postoje k etickým tématům, situace se často mění. Už to není křesťan, ale náboženský fanatik. Jde tedy o negativní nálepkování.
Osobně nevím, čím může víra v pomáhající profesi modlíkářům škodit, ale je možné, že to vědí jiní.
Přeji vše dobré.

Ivo Kraus

Ústavní stížnost na zdanění církevních restitucí podpořilo 42 senátorů

Ústavní stížnost na zdanění finančních náhrad za majetek nevydaný církvím v restitucích, kterou vypracovala KDU-ČSL, podpořilo 42 senátorů. Kromě lidovců jsou mezi nimi i členové senátorských klubů ODS, Senátor 21 a tři senátoři vládní ČSSD, která ve Sněmovně zákon podpořila. Podle autora stížnosti Jakuba Kříže je stížnost založena na několika argumentech. Zdanění je podle ní retroaktivní, protože nárok na výplatu náhrad vznikl už v roce 2013. Podle stížnosti vzniká také daňová nerovnost, protože církve by se staly prvním subjektem, který by musel vyplácet daně z majetku vráceného v restitucích. Argumentuje také tím, že zdanění znamená zásah do legitimního očekávání církví a náboženských společností, které se dohodly se státem na vyplacení náhrad, stát ale nebyl ochoten vyplatit částku najednou, a proto se dohodl na třicetiletých splátkách, jejichž část nyní chce zdanit.
"Jsme v situaci, kdy je popíráno legitimní očekávání a zároveň je zdaňováno něco, co není příjmem, ale odškodněním," řekl předseda KDU-ČSL Marek Výborný. "Stát něco ukradl, teď to církvím vrací a současně říká, odveďte z toho něco státu. Považujeme to za něco zcela nepřijatelného," řekl.
"Tento zákon považujeme za velkou hanebnost," uvedla místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija. Podle ní zdanění církevních restitucí vytváří velkou právní nejistotu, stížnost k Ústavnímu soudu podle ní je bojem za spravedlivý právní systém.
Podle předsedy senátorského klubu ODS Miloše Vystrčila strany, které zákon ve Sněmovně podpořily, vědí, že je v rozporu s ústavou, a snažily se pouze udělat gesto, které by jim přineslo body u voličů. "Pokud bychom takhle pokračovali, Česká republika by kráčela cestou, která do civilizované Evropy nepatří," řekl.
Senátoři žádají o přednostní projednání záležitosti, protože zákon nabude účinnosti od ledna 2020.
Samostatnou ústavní stížnost na zdanění církevních restitucí připravují i poslanci, podle Výborného je koncipována jiným způsobem a bude se doplňovat se senátní stížností. Podání vlastní stížnosti avizovali také senátoři STAN, což Výborný označil za tříštění sil. Podle Vystrčila by se senátoři ODS mohli připojit i ke stížnosti STAN, pokud by také mohla přispět ke zrušení zákona.
Zdanění finančních náhrad prosadila v dubnu vládní koalice ANO a ČSSD za podpory KSČM a SPD, když přehlasovala veto Senátu. Prezident Miloš Zeman zákon podepsal 2. května. Církve mají hradit daň z peněžitých náhrad, které dostávají od státu za majetek nevydaný v restitucích, od příštího roku.
Restituční zákon schválený za bývalé vlády premiéra Petra Nečase (ODS) počítal s tím, že církve dostanou od státu nemovitý majetek v hodnotě zhruba 75 miliard korun. Za nemovitosti, které se podle zákona nevydávaly, mají církve během 30 let získat 59 miliard korun navyšovaných o inflaci. Náhrady jsou vypláceny od roku 2013. Zákon ale také fakticky znamená odluku státu a církví. Dosavadní příspěvky státu na jejich činnost se postupně snižují až na nulu v roce 2030.

www.christnet.eu

Pod záštitou primátora hlavního města Prahy
Zdeňka Hřiba
starosty Městské části Praha 1
Pavla Čižinského
starosty Města Mnichovo Hradiště
Ondřeje Lochmana

se koná v pátek 21. června 2019 v 17.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ
K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH
PŘEDSTAVITELŮ STAVOVSKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze
a u pamětní desky se jmény popravených mučedníků

POŘÁDAJÍ:
Kostnická jednota, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Masarykova společnost, ČSBS, ČsOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská - náboženská obec Praha 1-Staré Město, historické společnosti a další organizace

PROGRAM

Úvodní slovo - předseda Kostnické jednoty

Odborná přednáška:
První pokus o demokratický stát ve střední Evropě 1619
Doc. PhDr. Eva Melmuková + M. A. Marie Neudorflová, Ph. D.

Koncert pěveckého sboru Resonance -
Sbormistryně a umělecká vedoucí Mgr. Miloslava Pospíšilová
Laudate omnes gentes *(Žalm)*
Navštiv nás, Kriste *(R. Pachman)*
Jezu Kriste *(R. Pachman)*
Medieval gloria *(V. Singh)*
Signore delle cime *(G. d. Marzi)*
Alleluia *(G. Young)*
Tantum Ergo *(O. Soukup)*

Projevy hostů

Závěrečné slovo

Průvod k pamětní desce umístěné na Staroměstské radnici

Pietní akt

Pozdravy hostů

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2019

12. června 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 26. června 2019

Z obsahu

* *Úloha Ducha svatého*
* *Známky tichých 2*

Poselství k neděli Svaté Trojice

Pochybnosti v životě křesťana
Žalm 73,28

Živě mám v paměti 11. září 2001. Bydleli jsme tehdy v Praze. Právě jsem jel autem od nás z Proseku k sestře do Petrovic a z rádia se ozvala zpráva o pádu prvního z dvojčat světového obchodního centra v New Yorku. Pak přišla zpráva o pádu druhého mrakodrapu. Byl to šok! Poté následovaly další teroristické útoky v Beslanu, ve Španělsku, v Anglii, v Rusku… V mysli se usídlil strach, nejistota, pochybnosti.

O kolik je to horší pro samotného muže, či ženu, když je postihne soukromá pohroma či ztráta? "Nikdo neví, že jsem nemocný." "Nikdo neví že mi umřel poslední opravdový kamarád." "Nikdo neví, že jsem provedl něco špatného."

Představte si to osamocení. Jako byste se dívali na svět skrze okno. Na jedné straně šťastní, bezstarostní lidé, a na druhé straně vy.

Co děláte, když nemáte jistotu a jste plní pochybností? Všechno naše lidské konání a žití se odehrává ve stínu nejistoty. Stačí si ráno otevřít denní tisk, či poslechnout zprávy a to, co se z nich na nás valí, vzbuzuje obavy a nejistotu. Má vůbec nejistota nějaký smysl? Má – volá po opoře. Při ztrátě stability rozhodíme ruce. Hledáme oporu. Archimédes kdysi řekl: „Dejte mi pevný bod ve vesmíru a já pohnu zemí."

O co se opíráte, když ztratíte v životě stabilitu? Máte svůj pevný bod? Možná bych spíš měl říct: O KOHO? Žalmu 73 se říká malá kniha Jóbova. Jeho autor take prožíval obrovské pochybnosti a nejistotu. Aby v závěru vyjádřil to k čemu v životě dospěl. Je zde Někdo, o koho se mohu opřít. Nebojme se nejistoty, pochybností. Využijme je k hledání jistot a růstu víry.

Petr Adame
kazatel Církve adventistů s.d.
České Budějovice

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci byl postaven v letech 1716 až 1754. Jeho hlavním účelem byla okázalá oslava Římskokatolické církve a víry, částečně vyvolaná pocitem vděčnosti za ukončení moru, který na Moravě udeřil v letech 1714 až 1716. Vzhledem k tomu, že všichni umělci a řemeslničtí mistři, kteří na sloupu pracovali, byli olomouckými občany, byla stavba sloupu rovněž chápána jako výraz lokálního patriotismu. 35 metrů vysoký sloup představuje nejvyšší sousoší České republiky a v roce 2000 byl, jakožto jedno z vrcholných děl středoevropského baroka, zařazen mezi světové dědictví UNESCO.

Ježíš – Cesta kříže

K čemu míří křesťanův život, co je cílem? Společenství s Bohem, sjednocení s Kristem. To je skvělá věc: člověk, který je v Bohu má plnost pokoje a je vyléčen z hořkostí, má plnost radosti a je vyléčen ze špatného strachu, má skutečnou svobodu, takže nemusí otročit hříchu, ale ani svým či jiným představám, může žít v pravdě, vidět svět i sebe Božíma očima, a nenamlouvat si nic, může milovat druhé, a to i nepřátele, a ne se užírat odporem a zlobou, a může žít skutečně v Kristovské síle. Jde o život plný, pokojný, radostný, svobodný, pravdivý a s výhledem do budoucnosti. To je ten tzv. věčný život. Věčný život, který bude v dokonalosti v nebi, nicméně už tady na zemi ho, sice ne v dokonalosti, ale přesto, můžeme začínat žít. Jak říkal Ježíš, Boží království je už mezi námi. Ježíš tak nabízí opravdu hodně a my to můžeme přes všechny pády a prohry brát.

Ovšem jako křesťané často ten věčný život tady nějak nepociťujeme, nežijeme, je v nás dost nepokoje, strachu, hořkosti, nelásky, vzteku, nesvobody, svázanosti, nepravdivosti, užíráme se kdečím atd.. Jak to?

Cesta ke společenství s Bohem je pro nás málo jasná, uchopitelná. Často kráčíme jen po zdánlivě dobrých cestách. Např. cestou středu, v níž si člověk dělá denně čas na Boha, ale i na sebe, na práci a na užívání, a k tomu se nebojí milovat, a věci příliš nehrotí. Nebo cestou služby, na které musíme dělat nějakou činnost ve prospěch víry, bez toho víru nežijeme správně, a upřímně řečeno ji bez toho ani necítíme, neboť až v činnosti se víry dotýkáme. Podobná je i cesta chval. Je tu i cesta vyznávání hříchů, kdy vyznáváme svoje přestoupení a věříme, že Bůh nám odpustí, což je jistě dobré a pravdivé, jenže nějak prchavé, a tak vlastně depresivně skáčeme od odpuštění k odpuštění. Jaká je však opravdu Cesta Kristova?

Ježíš je Kristus, tedy ten, kdo byl Bohem určen, aby přivedl lidi do společenství s Bohem, a k tomu je přímo ta Cesta k Bohu, tedy ne jen průvodce, motivátor, ale přímo ta Cesta. Kudy jde Cesta, tudy musíme jít i my. A Ježíš opakovaně oznamuje, kudy jeho cesta vede, co je nejdůležitější místo, kudy prochází. Kříž. Kdo chce tou cestou k Bohu jít, musí zapřít sám sebe, vzít svůj kříž a Ježíše následovat, zahubit kvůli němu svou duši, a otevřeně se k tomu

Dokončení na str. 2

Aktualita: Mariánský sloup jako "černá stavba"?

Tým akademického sochaře Petra Váni začal 29. května dopoledne rozebírat dlažbu Staroměstského náměstí. Rozhodl se totiž vztyčit kopii mariánského sloupu. V místě, kde mariánský sloup do 3. listopadu 1918 stál, začal odstraňovat dlažbu, aby odkryl základy původní památky. Sochař měl v plánu odstranit i vrstvu hlíny, protože v době, kdy tam sloup stál, bylo náměstí položeno zhruba o půl metru níže. V tom mu však zabránili policisté, kteří donutili Petra Váňu uvést náměstí zpět do původního stavu ještě tentýž den

„Stavbu je třeba zahájit do dvou let od vydání stavebního povolení, ke kterému došlo 22. července 2017, jinak by propadlo," vysvětlil sochař důvod své akce. Začátkem stavby se však dopustil přestupku, neměl totiž povolení k záboru. „Žádné povolení k záboru veřejného prostranství na Staroměstském náměstí jsme nevydávali," řekla mluvčí Technické správy komunikací Barbora Lišková a totéž na místě potvrdil také radní pro dopravu Prahy 1 David Skála. Podle mluvčího magistrátu Víta Hofmana se jednoznačně jedná o nelegální stavbu. „Veškeré práce se uskutečnily načerno," uvedl s tím, že v září 2017 zastupitelé vydali usnesení, podle něhož nesouhlasí s obnovou sloupu, a toto usnesení je stále platné. Sochař se však nevzdává - s úřadem Prahy 1 hodlá vyřídit potřebná povolení a se stavbou začít znovu.

(hb)

Vzpomínkové setkání v Oráčově

V sobotu 18. května 2019 se konala v nevelké obci Oráčov u Rakovníka ekumenická pietní slavnost, při níž byla na evangelickém kostele odhalena pamětní deska evangelickému faráři Janu Jelínkovi a jeho manželce Anně. Jan Jelínek byl potomkem českých exulantů pro víru. Jeho rod pochází z Podhořan u Čáslavi, jak dokládá nejstarší dohledaný matriční zápis. Exulantská rodina se usadila ve Velkém Táboře ve Slezsku, odkud po čase přesídlila do Zelówa v Polsku. Zde se v šesté exulantské generaci narodil 19. 5. 1912 Jan. Jako pětadvacetiletý byl povolán k duchovenské práci do českého evangelického sboru v Kupičově na Volyni. Se svou manželkou Annou, rozenou Blažkovou, se v hrozných dobách II. světové války zasloužili o záchranu mnoha lidských životů. Vírou v Boha, nadějí v jeho ochranu a osobní statečností odolávali brutalitě násilí v bouřlivých válečných dobách. Tamní evangelická fara se stala místem azylu mnoha pronásledovaným bez rozdílu národnosti či náboženství. V roce 1944 manželé Jelínkovi vstoupili do 1. čs. armádního sboru v SSSR, s nímž se účastnili osvobození Československa. Jako duchovní Českobratrské církve evangelické byl Jan Jelínek v 50. letech komunistickým režimem vězněn. Jeho memoárová kniha „Pouštěj chléb svůj po vodě", která vyšla v roce 2003, se stala významným

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Kardinálovo výročí

V polovině května bylo připomenuto 50 let od úmrtí kardinála Josefa Berana, vězněného nacisty i komunisty a vposled propuštěného bez možnosti návratu na jednání II. Vatikánského koncilu. Známo je jeho přejné vyjádření k Husovi. Méně je znám blízký vztah papeže Pavla VI. k němu. Jak uvádí badatelka Stanislava Vodičková, Beranova onemocnění papež sledoval dění v Československu (1969) a napsal vyjádření ke smrti Jana Palacha, s nímž kardinál Beran souzněl a ještě přečetl ve vatikánském rozhlase. Papežova formulace, kterou vzal kardinál za svou, je pozoruhodná i ohledně problému sebevraždy: „Spolu s vámi truchlím nad tragickou smrtí Jana Palacha a ostatních, kteří zemřeli jako on. Skláním se před jeho hrdinstvím, i když nemohu schválit jeho zoufalý čin. Zabít se není nikdy lidské. To ať nikdo neopakuje. Zato ať ale mají všichni před očima velký ideál, pro který oni obětovali svůj život. Tento jejich ideál je v jádru dobrý a šlechetný: dát život jednoho za blaho všech…“

(-kar)

Zákaz potratů v Alabamě

Za potrat, který provede lékař, hrozí v Alabamě trest vězení 10 až 99 let. Zákon již podepsala tamní guvernérka Kay Ivey. Snahou ostré kampaně je znovu otevřít téma u Nejvyššího soudu USA, jenž by mohl zvrátit precendenční rozhodnutí kauzy Roveová versus Vade, které potraty v USA prakticky dovolilo. Prozatím zákon povolující potraty žádný není. Zmíněný precendens se odvolával na 14. Dodatek ústavy, jenž zakládá právo na soukromí. V novém řízení by údajně mohl být daný verdikt zvrácen. Zákony zakazující potraty byly předloženy k projednávání i v Oklahomě, Texasu a Missouri. Lze očekávat, že toto téma výrazně zazní i v prezidentských volbách.

(-kar)

Graham vyzval k modlitbám za Donalda Trumpa, útoky označil za „démonické“

Syn evangelisty Billyho Grahama a vlivný konzervativní křesťanský vůdce, 30. května pro The Christian Post popsal, co ho inspirovalo k tomu, aby ohlásil tento den modlitby. Graham čelí kritice některých křesťanů, kteří tvrdí, že jeho volání k modlitbě za prezidenta není ničím jiným než pokusem o zpolitizování modlitby. „Nežádám lidi, aby ho podpořili. To není pointa této modlitby,“ řekl Graham The Christian Post. „Není volební rok. Takže nevidím důvod proto, jak by to mohlo být politické gesto. Je prezidentem. Lidé pro něj hlasovali a teď potřebuje naše modlitby,“ poznamenal. Den modliteb za prezidenta podpořilo přes 300 křesťanských lídrů. Graham vyzval pastory a laiky po celé zemi, aby vedli své sbory v modlitbě za prezidenta během nedělních bohoslužeb a dalších setkání.

Vzhledem k tomu, že výzva k modlitbě přišla ve stejný týden, ve kterém zvláštní komise Roberta Muellera hovořila o vyšetřování ruských tajných služeb během voleb v roce 2016, Graham připouští, že události ve Washingtonu hrály svou roli. Mueller řekl tento týden, že jeho vyšetřování nevylučuje možnost, že Trump porušil zákon. Na druhé straně více demokratů v Sněmovně reprezentantů vyzvalo k jeho obžalobě.

„Myslím, že to, co se děje ve Washingtonu, má něco společného s mojí výzvou k modlitbě. Trápilo mě to a bylo to na mém srdci jako břemeno, protože tento prezident je napadán více než jakýkoli prezident v moderní historii; tisk ho napadá více než Abrahama Lincolna,“ řekl Graham. „Média a jeho oponenti ve Washingtonu dělají vše, co je v jejich silách, aby ho zničili. Musíme si pamatovat, že je prezidentem. To neznamená, že je to dokonalý člověk. Dělá chyby jako my všichni. Udělal spoustu chyb, ale je vůdcem tohoto národa.“ Graham na závěr prohlásil, že útoky, které Trumpovi nepřátelé zahajují proti prezidentovi, jsou „démonické“.

podle www.krestandnes.cz

Vzpomínkové setkání v Oráčově

Dokončení ze str. 1

informačním zdrojem pro polského spisovatele Witolda Szabłowského a jeho knihu „Spravedliví zrádci. Sousedé z Volyně“, která v českém překladu vyšla v loňském roce.

Jan Jelínek byl iniciátorem vzniku zapsaného spolku Exulant, který celou akci připravil s přispěním sboru Českobratrské církve evangelické v Podbořanech a obce Oráčov. Mezi téměř stem účastníků byli i senátor Ing. Petr Šilar, starosta obce Oráčov Bc. Zdeněk Vodrážka, poradce ministra obrany pro duchovní službu pplk. Mgr. Pavel Ruml, předsedkyně Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel Mgr. Dagmar Martínková, předsedkyně Sdružení židovských odbojářů a vojáků Dr. Bedřiška Kopoldová. Úcta k manželům Jelínkovým z polské strany byla vyjádřena účastí 1. rady Velvyslanectví Polské republiky Antoniho Wręgy, delegací Státní vyšší školy J. A. Komenského z Lešna vedenou rektorem prof. Dr. Maciejem Pietrzakem a vojenským kaplanem pplk. Tadeuszem Jelinkem. Poselství synodního seniora Mgr. Daniela Ženatého přednesl Mgr. Dušan Ehmig a o životě manželů Jelínkových promluvila Dr. Miloslava Žáková.

Po odhalení pamětní desky se v zaplněném kostele konaly ekumenické bohoslužby za účasti emeritního synodního seniora Českobratrské církve evangelické Mgr. Joela Rumla, patriarchy Církve československé husitské ThDr. Tomáše Butty, protopresbytera pravoslavné církve Mgr. Zdeňka Veselého a řady dalších duchovních Českobratrské církve evangelické.

Součástí programu bylo i hudebně literární pásmo z memoárové knihy Jana Jelínka „Pouštěj chléb svůj po vodě“ v podání MUDr. Josefa Čápa a hudebního souboru „Familia Musica“ rodiny Meislovy.

Jan Bistranin

Ježíš – Cesta kříže

Dokončení ze str. 1

hlásit. To je podle Ježíše způsob, jak jít k Bohu. Kříž byl symbolem smrti a potupy. Kdo nesl kříž, šel na smrt a ještě měl mít ostudu, měl být vystaven k pohrdání druhými. K této cestě Ježíš vyzývá. Zapřít sebe, jít na smrt, zahubit svou duši kvůli Kristu. To je cesta nazvaná Ježíš. Tedy žádná cesta středu, ani cesta služby, ale ani jen cesta vyznávání hříchu. Žít smrt, žít zahubení vlastní duše, a tím, díky Bohu, najít věčný život, život ve společenství s Bohem. Paradox ztráty vlády nad vlastním životem, vzdání se života, aby mohl být získán lepší život. A co je to zahubit vlastní duši?

Je to dání naprosté přednosti Bohu ve vlastním životě. Ne, co chci já, ale co chce Bůh. Mám možná vlastní představy o svém životě, ale to není podstatné, chci to, co chce Bůh, jsem tomu otevřený, i když by se mi to třeba dopředu nezdálo jako atraktivní, uspokojující. Je to dobrodružství otevřeného nevědění, protože ví Bůh, a já věřím, vím, že Bůh je dobrý. A k tomu se i hlásím, i když je to pro okolní lidi někdy bláznivé, moc vyhrocené, snad fanatické, málo akční. A Boží Duch v člověku jedná, třebas i skrz nástroje jako je rozum, city, vůle, povaha člověka, je to jednající Bůh v člověku. Takže moje ego, má duše, mé preference nemají hlavní slovo, ale vládne to, co chce Bůh, a to toužím hledat. A když je v člověku Duch, pak je člověk ve společenství s Bohem a jedná v Kristu, a naplňuje se v něm ten dobrý výše popsaný cíl života. S Bohem je možné mít opravdu výborný život, třeba ne úspěšný v očích lidí, ale výborný, plný pokoje, radosti, svobody, pravdivosti a lásky.

Cestou k tomu životu je sám Ježíš, což znamená, že kde byl on a kde je on, tam máme být i my. A pro něj bylo klíčové jít cestou kříže.

Pavel Chráska jun.
Církev bratrská
Praha 5 Smíchov

Ondrej Prostredník: “Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania”

Pokračování z minulého čísla

*** Z dôvodu vystúpenia na dúhovom pochode z 19. augusta 2017, kde ste sa zastali práv LGBTI komunity, vám Zbor biskupov evanjelickej cirkvi odňal kanonickú misiu, a teda právo vyučovať. Ako ste toto rozhodnutie vnímali?**

Na dúhovom PRIDE som vtedy povedal, že cirkev by si mala vážiť, keď sa gejovia či lesby rozhodnú žiť vo vernom a dlhodobom vzťahu. Rozhodne to neľutujem a s čistým svedomím by som povedal to isté aj dnes. Rozhodnutie biskupov vnímam ako zásah do mojich občianskych práv. Je to aj vážny zásah do akademických slobôd. V tom čase som totiž učil teológiu na Univerzite Komenského, ktorá je platená zo štátnych peňazí. Posúďte sami: Je podľa vás normálne, keď je niekto v 21. storočí v členskom štáte Európskej únie a navyše na akademickej pôde potrestaný za názory, ktoré nie sú nenávistné, ale naopak pozývajú ľudí k tolerancii? Ja si myslím, že cirkev by v dnešnom svete nemala šíriť postoje, že registrované partnerstvá spôsobia rozvrat spoločnosti. Mala by tu byť pre všetkých a podať pomocnú ruku každému, kto to potrebuje.

*** Ako ste sa raz vyjadrili, rozhodnutie proti vám nieslo známky inkvizičného súdu. Mohli by ste nám toto označenie bližšie odôvodniť?**

Inkvizičné súdy v stredoveku konali na základe udaní a obvinení z herézy, teda z odbočenia od jediného správneho učenia, ktoré určovala cirkev. Dôkazy neboli potrebné. Rozhodujúce boli výpovede svedkov. V mojom prípade to bolo podobné. Biskupi, ktorí o mne rozhodli, sami v dokumente o odobratí práva učiť teológiu uviedli, že konali na základe pobúrenia veriacich. Predpokladám teda, že sa niekto sťažoval. Vôbec ich nezaujímal názor iných teológov, nepotrebovali žiadnu diskuziu s akademikmi z iných oblastí, neprebehlo žiadne dokazovanie mojej viny, na ktorom by zazneli stanoviská na moju obhajobu. Bol som presvedčený, že žijem v slobodnom prostredí, v ktorom sa odlišný názor ctí a diskutuje sa o ňom. Teraz už viem, že to tak nie je.

*** Vraveli ste, že biskupov nezaujímal názor iných teológov či akademikov. Mali ste za sebou ľudí, ktorí za vami v tejto veci stáli a neboli biskupmi vôbec vypočutí?**

Áno. Biskupi dostali viacero listov od teológov a cirkví zo zahraničia. Vyjadrovali svoj nesúhlas s ich rozhodnutím. Českobratská cirkev evanjelická napríklad ponúkla svoju sprostredkovateľskú úlohu. Profesor cirkevného práva vo Viedni Karl Schwarz napísal v súvislosti s mojim prípadom článok o tom, že na protestantských fakultách by o učiteľoch nemali rozhodovať iba biskupi. Rozhodnutia by sa mali prijímať až po vypočutí viacerých odborníkov. Jeho článok vyšiel aj na Slovensku a v Nemecku. Zastal sa ma aj docent Paul Hinlicky, ktorý dlhé roky pôsobil na našej fakulte a teraz učí na teologickej škole v Roanoke College v USA. Povedal, že dejiny evanjelikov na Slovensku sú plné postojov, ktorými sa vedeli zastať menšín. Vo všetkých prípadoch slovenskí biskupi povedali, že je to vnútorná záležitosť slovenskej cirkvi a žiadne zasahovanie zvonka si neprajú.

*** Mali voči vám biskupi viacero výčitiek alebo išlo o prvý prehrešok?**

Ja vlastne ani neviem. Na PRIDE som vystúpil spomínaného 19. augusta a oni prijali rozhodnutie 30. augusta. Vôbec ma medzitým nezavolali, aby mi povedali svoje výhrady a opýtali sa ma, ako som to myslel. Už dlhšie som však pociťoval, že biskupi majú výhrady voči mojím otvoreným postojom k LGBTI ľuďom. Nikdy ma však nevarovali, že mi chcú zakázať učiť. Najprv sa im nepáčilo, že som sa v roku 2015 ozval proti takzvanému Referendu o rodine. Potom znova, keď som sa verejne zastal mladého kaplána Jakuba Pavlúsa. Biskupi mu vtedy len kvôli jeho tolerantným názorom nepredĺžili pracovnú zmluvu, a to navyše presne v čase, keď sa im v manželstve predčasne narodili dvojičky. Kritizoval som biskupov za to, že namiesto otvorenej diskusie o homosexuálnych vzťahoch mocenskými ťahmi umlčiavajú ľudí. Zároveň som to bral ako zastrašovanie každého, kto by sa chcel verejne vyjadriť na podporu práv LGBTI ľudí.

*** Ako ste sa postavili proti takzvanému Referendu o rodine z roku 2015? A aká bola reakcia biskupov?**

Pripravil som vtedy krátke stanovisko. Boli to vlastne len tri krátke odseky o tom, že o morálnych otázkach by sa nemalo hlasovať v referende. Riešenie týchto tém si vyžaduje diskusiu v priestore, kde sa ľudia cítia bezpečne a prijatí. Svoj podpis k nemu vtedy pripojilo niekoľko desiatok teológov a ďalších osobností. Povedali sme tiež, že referendum iba poškodí obraz cirkví v spoločnosti. Znamená totiž, že sa snažia presadiť svoje posolstvo zákonmi a tlakom väčšiny. No a napokon sme tvrdili, že za dnešné problémy rodiny nemôžu homosexuáli. Biskupi to brali ako útok na ich autoritu. Oni totiž referendum podporili a vyzývali ľudí, aby išli hlasovať na všetky tri otázky áno. Nepáčilo sa im, že sme viacerí verejne vyjadrili iný názor ako bol ten ich. Prieskum, ktorý sme si nechali urobiť v roku 2017 ukazuje, že v cirkvách je 30 % ľudí, ktorí napríklad nemajú námietky proti registrovaným partnerstvám. (zdroj: FB Progresívni veriaci)

*** Ako ste so študentmi na Evanjelickej bohosloveckej fakulte UK počas vášho pôsobenia vychádzali? Badali ste u nich náznaky moderného vystupovania v rámci duchovenstva, alebo sa skôr iba riadili predpísanými pravidlami?**

Na roky pôsobenia na fakulte si spomínam len v dobrom. Študenti a študentky boli rôzni. Na mojich hodinách sa vždy veľa diskutovalo. Snažil som sa prejavovať úctu ku každému názoru. Išlo mi predovšetkým o vytvorenie atmosféry, v ktorej sa nikto nemusí báť povedať akýkoľvek názor. Tých moderných názorov bolo vždy menej. Ale keď sme do hĺbky rozoberali biblické texty, tak sa vždy vynárali otázky. A bol som veľmi hrdý na to, že ich vedeli vysloviť. Mrzí ma, že študenti a študentky začali byť opatrenejší, keď sa dozvedeli, že biskupi si predvolávajú mňa i ďalších kolegov, ktorí otvorenie uvažovali o ťažkých otázkach. Doslova to zabilo atmosféru akademickej diskusie na fakulte.

*** Zveril sa vám niektorý zo študentov s tým, že vás podporuje? Alebo sa bohužiaľ nikto neodvážil prejaviť svoj názor aspoň medzi štyrmi očami?**

Mnohí za mnou prišli osobne a vyjadrili mi podporu. Aj takí, ktorí s mojimi názormi nesúhlasili. Nepáčilo sa im, čo sa udialo. Dvaja kolegovia a niekoľkí študenti ma dokonca v dobrom aj prehovárali, aby som išiel za biskupmi a sľúbil im, že už sa nebudem verejne vyjadrovať k téme LGBTI. Podľa nich bolo dôležitejšie, aby som zostal na škole a učil. Podľa mňa by to bola zrada práve tých hodnôt, ktoré som zastával. Ako by som mohol ďalej učiť o pravdivosti, autentickom živote, láske k blížnemu a odvahe postaviť sa na stranu utláčaných, keby som sám v takom postoji cúvol? S odstupom času som sa dozvedel, že študenti pripravovali aj spoločné verejné vyhlásenie na moju podporu. Ale potom ich niektorí

Dokončení na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 5

Pokračování z minulého čísla

Boží hlas je jemný, ale dovede být i burcující a chce nás vyprovokovat ke změně. Jenže my nechceme slyšet. Jakýkoliv burcující hlas ruší náš klid, naše představy, naši duchovní zabydlenost. A Pán na to smutně hledí a připomíná nám, že se čas nachýlil. Je sice Bohem svatým, svrchovaným a jednajícím, který miluje svůj lid, ale právě proto, že ho miluje, tak ho také naléhavě volá k nápravě. Slovo Abakuka proroka je pro nás slovem varujícím. Pokud se dlouho nic v našich srdcích, sborech, církvi nebude dít, sáhne Bůh ke svému způsobu nápravy, a my můžeme být velice překvapeni! Ne nadarmo je v Písmu pověděno, že „Boží soud začne od Božího domu!“ (První list apoštola Petra 4,17) Bůh i dnes mocně jedná v našem světě, i když se nám to někdy tak nejeví. Hledí a pozoruje svůj lid a trpělivě mu připomíná, že všechna jeho zaslíbení platí. Ale nejde jen o Boží zaslíbení, ale jde také o naši poslušnost a věrnost Bohu. Proto nás Abakuk volá k pokání, k duchovní obnově, k návratu k počátkům věrnosti, dokud je ještě čas! Chce i nás vyrušit ze zajetých duchovních kolejí, a upozorňuje, že Bůh vstupuje doprostřed svého lidu v jeho dějinách často nečekaně. Je schopen vzbudit třeba i národ litý a krutý k jeho nápravě, probuzení a obnově. Proto vidím Abakukovo slovo nadčasově aktuální. Volá nás, abychom se probudili ze snění, a vrátili se k první lásce, kterou jsme Boha milovali! Bůh nám dává ještě příležitost, protože stále ještě žijeme v čase milosti. Nabízí nám svou pomocnou ruku ve svém Synu. V jeho ruce je skryta Boží láska, Boží pokoj i Boží milost.

V něm je pravý a plný život! A Bůh čeká od své církve, že se v hlubinách svých zápasů nebude ponořovat do sebe, spoléhat na sebe, na své schopnosti, materiální zajištění, že nepůjde cestou pohodlnou, širokou v zabydlenosti v tomto světě, ale že se chopí cele jeho ruky a vykročí v pokoře a upřímnosti za ním. Bůh vyslyší prosby pokorných. Ovšem pokud církev půjde svou cestou, která se Bohu nebude líbit, pak nemá smysl, aby se pokoušela odvracet Boží soud. Stejně by to nebylo nic platné.

Prorok Abakuk naléhavě volá k nápravě! A ta vede cestou hlubokého pokání a touhy po duchovní obnově v Kristově blízkosti! Nesnažme se zacpávat si uši před vážným Božím varováním. Přichází z Božího slova!

Je to hlas Boha živého, v Kristu milostivého a laskavého. A v poslední době zní stále naléhavěji! Skloňme se před Bohem a před každým jeho rozhodnutím.

S radostí v srdci se sklánějme před Božím majestátem za každé situace. Přistupujme k Bohu v naději, že přes všechnu naši porušenost a naše slabosti je on Bohem věrným. Věříme spolu s celou církví všem Božím zaslíbením. Jsou platná, protože nás Bůh miluje. Ale pokud přijde soud, pak je mu třeba rozumět jako prostředku k našemu očištění a k naší nápravě. Spolu s Abakukem vzhlížíme v naději k trůnu milosti, že Boží soud nikdy nebyl, a nikdy nebude pro Boží lid posledním slovem. Pro věrné Boží děti bude posledním slovem Boží slovo lásky a záchrany. Skláníme se před Bohem v této naději, že i pro nás je připravena záchrana.

Nebojme se vykročit z hlubin svých zápasů a problémů s otevřeným srdcem vzhlížejícím k Bohu.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Obecné rozpaky nad pietou

Řečníme u pomníků a na pietních místech. Děláme to skutečně proto, abychom uctili mrtvé, abychom dokázali, že jejich oběť měla smysl, nebo proto, abychom dokázali, že smysl má naše, pro běh světa zcela nepatrná existence? Je hold padlým, zavražděným a umučeným skutečně holdem, nebo je jen vlastní sebeprezentací, nebo dokonce jakousi úředně administrativní povinností, odvíjející se od výše úřední židle a od pocitu, že právě moje myšlenky musí padlé a jejich pozůstalé zajímat, či dokonce oslnit? Je naše řečnění u pomníků splátkou dluhu hrdinům, nebo splátkou vlastnímu svědomí, protože nevíme, netušíme a snad ani nechceme tušit, na jaké straně bychom se vlastně v případě lámání tvrdého krajíce dějinných zvratů ocitli? Je pojistkou pro závěrečné zúčtování, při kterém se snad přičte protrpěná chvilka na přímém slunci či v dešti za řečnickým pultem k nemnoha dobrým skutkům, které jsme vykonali?

Pokud si tyto otázky ani nepokládáme a jak sepsání, tak přednes pietního projevu je jen jednou z mnoha položek v přeplněném diáři, vklíněnou mezi přestřižení pásky nové výrobní linky v gumárně a slavnostní výstřel ze startovní pistole při závodu ve skoku v pytlích na periferii města Čáslavi, bylo by snad lépe o hrdinech, či o lidech, kteří prostě jenom nechtěli umřít a přesto svět opustili, raději pomlčet. Do jednoho projevu, ani do tisíce projevů stejně nejde vtěsnat ani odvaha, kterou mnozí z padlých disponovali, ani hrůza, kterou museli zažít, dokonce ani marnost a přesto důležitost boje proti totalitám.

Nakonec máme asi jenom dvě možnosti. Buďto sklonit hlavu v pokoře k mrtvým a během těch několika vteřin, po které vydržíme se skloněnou hlavou postát, si zkusit představit alespoň zlomek toho, čemu oni byli vystaveni, nebo raději zůstat doma. Ale možná máme i třetí možnost. Přijít na místa utrpení jindy, než v předem úředně stanovený den, zapálit svíčku, jejíž plamínek se neodrazí v objektivu televizní kamery, třeba si i sednout do trávy nedaleko hrobu či pomníku a přemýšlet, čeho jsme všichni schopni, když podlehneme zlu.

Jiří Padevět,

český spisovatel, knihkupec a nakladatel. V roce 2014 získal cenu Magnesia Litera za knihu Průvodce protektorátní Prahou.

Zdroj: facebookový profil Jiřího Padevěta

Ondrej Prostredník: “Cirkev sa musí zbaviť svojho stredovekého zmýšľania”

Dokončení ze str. 2

kolegovia odhovorili. Nezazlievam im to. Chápem, že po tom, ako biskupi brutálne zasiahli do slobody prejavu na fakulte, ľudia uvažovali pragmaticky. Podporu v tejto podobe som teda cítil a to mi aj veľmi pomáhalo.

*** Necítite sa byť teraz svojím spôsobom voľnejší? Myslím to tak, že sa už aktuálne nemusíte kvôli svojím vyjadreniam obávať o pozíciu na škole.**

Vždy som sa cítil slobodný. Jeden kolega sa ma po tom zákaze opýtal, či mi to stálo za to a či som nemohol byť opatrnejší. Ja som mu na to odpovedal, že mi ani nenapadlo, že by sa niečo také mohlo stať. Bol som presvedčený, že žijem v slobodnom prostredí, v ktorom sa odlišný názor ctí a diskutuje sa o ňom. Teraz už viem, že to tak nie je. A rozhodne to nechcem nechať tak. Robím všetko pre to, aby sa aj teologické fakulty stali miestom slobodného vyjadrovania. Veď aj v teológii pravdu len hľadáme, nevlastníme ju. Aby sa to mohlo diať, musíme vytvárať prostredie, v ktorom cítime slobodu povedať aj také veci, ktoré sú na prvé počutie možno neprijateľné. Iba tak sa môžeme posúvať ďalej v našom poznaní. Ako teológ zastávam názor, že Boží dar života pre nás predstavuje právo žiť dôstojne a nie povinnosť predlžovať za každú cenu svoj vlastný život, ktorý už je len karikatúrou a tieňom Božieho obrazu v nás.

*** Myslíte si, že väčšia časť cirkevných hodnostárov je stále pomerne konzervatívna, alebo sa len boja verejne prehovoriť, aby sa ich nedotkli prípadné sankcie?**

V evanjelickej cirkvi v minulom roku prebiehali voľby najvyšších predstaviteľov. Postoj kandidátov k LGBTI ľuďom bol pravidelnou otázkou v predvolebných rozhovoroch. Všetci do jedného – muži i ženy – sa vyjadrovali proti akémukoľvek prehodnoteniu postoja cirkvi k spolužitiu osôb rovnakého pohlavia. Podobne v otázke domáceho násilia, pre mňa úplne nepochopiteľne, všetci opakujú aké je dôležité zachovať tradičné rozdelenie rolí medzi muža a ženu. Rozprávajú o akejsi gender, alebo ako hovoril jeden z vypadnutých prezidentských kandidátov dzendžer ideológii, ktorá vraj chce obrátiť našu spoločnosť naruby. Zdá sa mi, že sú doslova posadnutí týmito témami. Pritom im unikajú podstatné spoločenské problémy ako je korupcia, antisemitizmus, nenávisť voči cudzincom či rastúce sociálne rozdiely.

*** Ako tému LGBTI vnímajú nižší cirkevní hodnostári? Sú zväčša zástancami takzvanej tradičnej rodiny? Alebo sa medzi nimi nájdu aj výnimky, ktoré ale radšej o svojom názore mlčia?**

Asi máte na mysli radových farárov. Áno, tam je situácia pestrejšia. Tie vyhlásenia, ktoré som spomínal, teda kritiku referenda o rodine a tiež podporu Jakuba Pavlúsa, tie podpísali aj mnohí farári a kazatelia. A nielen z evanjelickej cirkvi. Boli tam aj mnohí katolíci a tiež kazatelia z malých protestantských cirkví. Celkovo sú však na Slovensku takíto ľudia v menšine. Ale nie je to zanedbateľná menšina. Prieskum, ktorý sme si nechali urobiť v roku 2017 ukazuje, že v cirkvách je 30 % ľudí, ktorí napríklad nemajú námietky proti registrovaným partnerstvám. Som presvedčený, že je to rastúca menšina. Ukazuje sa to aj teraz pri prezidentských voľbách. V cirkvách je mnoho ľudí, ktorí začínajú prehodnocovať svoje radikálne odmietavé postoje k LGBTI ľuďom. Je to všetko vec osvety, informovanosti a diskusií. Možno aj preto sa konzervatívni predstavitelia cirkví tak urputne bránia dialógu. Vedia, že rozhovor veci mení a toho sa obávajú.

*** Dalo by sa povedať, že v rámci cirkvi existuje určitá šikana od vyššie postaveného duchovenstva? Ak áno, v čom konkrétne?**

Vo veľkých cirkvách ako je rímskokatolícka, gréckokatolícka, ale aj evanjelická, reformovaná a pravoslávna, sú radoví duchovní veľmi závislí na vyšších predstaviteľoch. Rozhodujú o ich umiestnení a tým majú skutočne moc nad ich osudmi. Existujú tiež vnútorné úpravy, ktoré nedovoľujú farárom, aby sa verejne vyjadrovali. Protestantské cirkvi majú ale viac demokratických prvkov. Volia si svojich predstaviteľov na všetkých úrovniach. Aj biskupi sa teda zodpovedajú svojim voličom. Zvolení farári majú zároveň oveľa väčšiu nezávislosť a biskupi ich tak ľahko nemôžu presúvať z miesta na miesto. Skúsenosť evanjelickej cirkvi za predchádzajúceho vedenia však ukázala, že aj tento systém sa dá zneužiť. Členovia cirkvi však našťastie vo voľbách ukázali týmto autoritárskym biskupom, že stačilo. Otázkou je, či sa aj novozvolení predstavitelia neuchýlia k mocenským praktikám.

*** Prispeli by podľa vás homosexuálne manželstvá a adopcie detí homosexuálmi k väčšiemu množstvu harmonicky žijúcich rodín s deťmi, ktoré by nemuseli zostávať v detských domovoch?**

Ako som povedal, ľudia s menšinovou sexuálnou orientáciou a rodovou identitou nie sú príčinou krízy rodiny na Slovensku. Vyriešenie ich postavenia a ich zrovnoprávnenie teda ani nevyrieši krízu rodiny na Slovensku. Určite však vyrieši ich neznesiteľné postavenie v našej spoločnosti. Nemôžeme už viac dovoliť, aby sa stávali zástupnými obeťami za problémy väčšiny. No a určite by zavedenie právneho rámca pre spolužitie osôb rovnakého pohlavia a tiež možnosť adopcie detí takými pármi zvýšila počet harmonických rodín. O tom nepochybujem. Aj keď si nerobím ilúzie. Viem, že aj v homosexuálnych vzťahoch sú krízy a napätia ako v každom inom vzťahu.

*** Aký máte názor na odluku cirkvi od štátu?**

Som za odluku cirkví od štátu. Považujem ju za jedinú doteraz nenaplnenú požiadavku demonštrantov z novembra 1989. Niektorí však tvrdia, že odluku na Slovensku už máme. Odvolávajú sa pritom na ústavu, ktorá hovorí, že Slovenská republika sa neviaže na žiadne náboženstvo. Niektoré cirkvi sú však stále financované zo štátnych peňazí – a to paradoxne stále podľa komunistického zákona z roku 1949. Tento zákon vtedy umožňoval vládnucej strane podstatne zasahovať do chodu cirkví, keďže mal právomoc nad pracovnými úväzkami duchovných. Cirkvi sú však kvôli nemu dodnes od štátu závislé v tak vážnej otázke, akou je financovanie. Toto nie je dobrý stav ani pre cirkvi ani pre štát. Štát si zároveň cestou zákona určuje podmienky, ktorým cirkvám peniaze a právne postavenie prizná, a ktorým nie. Tento stav spochybňuje ústavný princíp, podľa ktorého sa štát neviaže na žiadne náboženstvo. Som preto presvedčený, že by sme mali konečne naplniť túto požiadavku novembra '89. Odluka by cirkvám priniesla viac slobody a autenticity v ich službe.

*** Vedeli by ste uviesť plusy a mínusy, ktoré by mohlo do našej krajiny priniesť zavedenie eutanázie?**

Nechcem o tejto veľmi ťažkej téme uvažovať v kategóriách plusov a mínusov. Celá diskusia u nás je len niekde na začiatku. Prevažujú predsudky a zlé informácie. Rozhodne odmietam to, čo sa označuje ako aktívna eutanázia, teda konanie, pri ktorom iná osoba urobí úkon, ktorým ukončí život inej osoby a to aj v prípade, že je to na jej žiadosť. Takáto možnosť prináša obrovské riziko zneužitia. Ako teológ zastávam názor, že Boží dar života pre nás predstavuje právo žiť dôstojne a nie povinnosť predlžovať za každú cenu svoj vlastný život, ktorý už je len karikatúrou a tieňom Božieho obrazu v nás. Preto jediná oblasť, o ktorej som ochotný diskutovať, je asistovaná samovražda. A aj to len v prípade vedomej a slobodnej žiadosti nevyliečiteľne chorých ľudí, ktorí na základe súčasného lekárskeho poznania vedia, že v posledných dňoch svojho života budú musieť znášať neznesiteľné fyzické a psychické utrpenie. Ale aj toto je oblasť, ktorá musí byť veľmi prísne regulovaná zákonmi.

*** Čo si myslíte o prejave arcibiskupa Jána Oroscha, ktorý počas omše nepriamo kritizoval Róberta Bezáka a Zuzanu Čaputovú? Spomínal taktiež označenie ťažkého hriechu?**

Trnavský arcibiskup zneužil cirkevnú pôdu na antikampaň vo finálnej fáze prvého kola prezidentských volieb. Nechcem tým povedať, že ako biskup a predstaviteľ cirkvi sa nemôže vyjadrovať k politickým otázkam. Náš zákon o voľbách však veľmi presne upravuje podmienky predvolebnej kampane, respektíve antikampane a ich financovanie. Arcibiskup Orosch sa mohol vyjadriť ako občan s využitím bežných nástrojov. Mal možno napísať blog, natočiť krátke video na Facebook alebo pripraviť komentár, ktorý by ponúkol niektorému z médií. Tak to robievajú aj viacerí biskupi v zahraničí a aj pápež František. Problém je, že naše zákony vedenie kampane na cirkevnej pôde neriešia a práve naopak chránia vysoký stupeň autonómie cirkví v štáte. Arcibiskup Orosch toto postavenie cirkvi hrubo zneužil. Ťažký hriech nie je uplatnenie volebného práva. Hriechom je korupcia, paktovanie s drogovými dílermi, fašizmus a aj ohováranie. To je hrozba pre našu spoločnosť. A o tom by mali predstavitelia cirkví hovoriť.

Zdroj: Internetový denník Refresher https://refresher.sk/

* * *

23. června 2019 navštíví pan profesor Ondrej Prostredník evangelickou faru v Dvakačovicích a poslouží zde kázáním při nedělních bohoslužbách, po kterých pak bude následovat beseda.

Dušan Ehmig

Známky tichých

„Pokorní to spatří a budou mít radost;
kdo se dotazuje na Boží vůli, okřeje v srdci“,
„Tiší se budou radovat, hledajíce Boha a oživne jejich srdce.“ (kral)
Žalm 69,33

Žijeme v době, kdy máme mnozí pocit, že tišší, pokorní, laskaví, poctiví a přívětiví lidé jsou přehlíženi, často i odstrkováni. Dravost mnohých se přes ně valí. Všem, kteří se tichosti a radostnosti života nevzdávají, bylo určeno slovo žalmu, ve kterém je řeč o naději tichých v zemi. Bývali ve všech dobách dějin Izraele duchovními pilíři národa, věrní a oddaní Bohu, kteří brali vážně smlouvu s Hospodinem uprostřed mnohé nevěry a lhostejnosti. Byly to živé ratolesti mezi divokou révou. Zvláštní význam měli v dobách těžkých, kdy osudy vyvoleného národa byly na váženou, a srdce mnohých ochabovala nedostatkem víry v budoucnost. V takových dobách byli tiší v zemi strážci naděje v Boha. Doufali v Hospodina, neustále k němu volali, přechovávali jakýsi svatý oheň, naději na příchod Mesiáše, a s ním i naději na příchod nové doby, kdy Bůh bude kralovat uprostřed svého lidu. Proroci k těmto tichým v zemi vzhlíželi s úctou, protože je posilovali v jejich prorockému úkolu. Nazývali je ostatkové lidu Božího.

Tiché, věrné před Bohem, pokorné a na modlitbách vytrvalé, měl na mysli i Ježíš, když hovořil o tom, že změna světa v přerod v Boží království bude především jejich dílem. „Blaze tichým, nebo oni dostanou zemi za dědictví“, řekl Ježíš na jejich adresu. A bývali nejen tichými, ale také skrytými v zemi, vždycky v menšině, neokázalí, většinou chudí a často přehlížení, od mnohých utiskovaní, od bezohledných pošlapáváni.

Smutně zní zpěv z mnohých žalmů. Žalmista má takové na mysli i zde. Vidí je před sebou, s jejich skrytou krásou pravých a opravdových lidí, s jejich zápasy a bolestmi a ví, že přijde jejich čas. Tiší se budou radovat při hledání Hospodina a jejich srdce bude plné pokoje a radosti.

Není to úžasné poselství o tichých v zemi, kterým je zaslíbeno, a už nyní jim patří, Boží království? Takovým, kteří žijí v tichosti, pokoře, opravdovosti víry, v modlitebním zápase a cele se spoléhají na Boží lásku a věrnost. S úctou hledím ke všem takovým bratřím a sestrám, kteří jsou v našich sborech, obdivuji při nich hloubku víry, věrnost Bohu, poctivě vedený zápas o plnost života a opravdovost před Boží tváří. Pán je obdarovává bohatě pokojem, radostností a láskou, a oni se radují z Božího slova, z Božího požehnání, z Boží blízkosti, a v naději vyhlížejí k věčnosti. Učím se od nich rád, abych i já mohl na svém místě vydávat takové nádherné, tiché, jasné a radostné svědectví o Boží péči, lásce a věrnosti.

Duch tichých, kteří se radují z Boží lásky a ochrany, a s upřímným srdcem hledají Boha je duch, který by měl být cítit z každého našeho obecenství. Tichost v hledání Boha, přes mnohé životní problémy, zápasy, těžkosti a bolesti života, by nás měla charakterizovat.

Slovo žalmisty je určeno všem poctivým a věrným Božím svědkům. I nás vyzývá k pokračování v cestě víry ve vší pokoře před Boží tváří, která vede k vrcholu slávy našeho poslání. Volá nás k usilovnému hledání správného směru života podle Božího slova, volá k modlitebním zápasům a ztišením v komůrce srdce, k poctivému a pravdivému zápasu víry! Volá nás k tomu, abychom byli a zůstali tichými v zemi ve svém prostředí, kam nás Pán postavil, a tam abychom vydávali každý sám za sebe svědectví o tom, že život v Bohu a spolu s ním má hluboký smysl, že se můžeme v Bohu radovat, protože od něho dostáváme všechno, co k životu potřebujeme. Bůh nás v Kristu Ježíši miluje, drží nás ve své ruce, takže se nemusíme o nic strachovat, ale můžeme se radovat z Boží lásky a Boží blízkosti, která se prolamuje do každého kroku našeho života. A tato Boží láska nás posiluje, oživuje naše srdce tak, že v této Boží blízkosti pookřává. Jen dvanáct učedníků si Ježíš vyvolil z celého Izraelského národa.

Pokračování příště

Pavel Rybín, kazatel CB

Hana Hnilicová:

Básně X.

Recitují: Hana Hnilicová a přátelé.
Hudební doprovod: Markéta a Petr Lutkovi

Pátek 28. 6. L. P. 2019 od 18 hodin.
Kaple Domova Sue Ryder,
Michelská 1/7, Praha 4

V 19 hod. následuje v restauraci Michelský dvůr
oslava devadesátých narozenin autorky

Vstup volný,
všichni jsou srdečně zváni na pořad i na oslavu!

Vize a plány CB a ČCE

Ve dnech 17. a 18. května proběhla jako každý květen výroční konference Církve bratrské Rada Církve bratrské si pro nadcházející období definovala tyto základní cíle (resp. vizi své služby):

Toužíme být svědky, že na každém sboru je alespoň 60 % lidí společně pod vlivem Písma, a to častěji než jen při nedělním kázání (např. na biblických hodinách, na skupinkách, v nedělní škole atd.).

Považujeme Boží slovo za hlavní zdroj Božího zjevení a základ, na kterém naše církev tradičně stavěla. Proto se ho chceme učit sami i společně číst, studovat a promýšlet. Toto vše s touhou nechat se Písmem formovat a poznávat v něm Boží charakter.

Toužíme být svědky, že každý sbor zakouší obrácení lidí ke Kristu.

Víme, že obrácení je Boží dar a milost, zároveň ale nechceme rezignovat na vytváření prostředí, kde se zázrak nového narození průběžně uskutečňuje. Proto chceme cíleně usilovat o to, aby naše sbory byly otevřeným a přijímajícím společenstvím, kde se otevřeně káže Kristus.

Toužíme, aby v každém sboru bylo normální být svědky křtů a následného duchovního doprovázení.

Toužíme vidět založení nových misijních skupin, sborů nebo stanic.

Není rozhodující, jestli někde vznikne stanice, sbor nebo misijní skupina, ale jestli v lokalitách, kde žádný křesťanský sbor není, začnou křesťané systematicky působit a založí tu pod vedením mateřského sboru misijní skupinu, stanici nebo později sbor. Základní motivací zakládání skupin, stanic a sborů pak je misie a následný proces duchovního doprovázení, nikoli přetahování nespokojených křesťanů z jednoho místa na druhé.

Toužíme po tom, aby do čtyř let byly všechny sbory obsazené správci sboru.

Naše sbory dlouhodobě prožívají nedostatek kazatelů. Chceme spolu se sbory napomáhat k vytváření takového prostředí církve, které bude nové služebníky motivovat k rozhodnutí vstoupit do kazatelské služby.

Toužíme vidět, že součástí služby každého sboru jsou minimálně dva konkrétní segmenty diakonské (sociální) práce.

Považujeme za velmi důležité, aby naše sbory neodmítaly pomáhat lidem, kteří se ocitají na chvostu společenského žebříčku. Nechceme se uzavírat starým, nemocným, postiženým ani jinak znevýhodněným lidem. Proto toužíme, aby každý sbor nějak pomáhal některé ze znevýhodněných skupin, a to jak uvnitř sboru, tak i mimo něj.

Toužíme, aby každý sbor pracoval s mladou generací od besídky přes dorost a mládež až po péči o rodiny a manželství.

Jsme si dobře vědomi tlaku, kterému je vystavena mladá generace, manželství a rodina. Proto chceme s mladou generací na každém sboru cíleně pracovat, motivovat ji k následování Ježíše. Stejně tak chceme cíleně připravovat snoubence na manželství a pracovat i s manželskými páry, a to nikoli až když přijde krize, ale preventivně.

Vnímáme, že k realizaci výše popsaných bodů jsou důležité mj. tři vlastnosti:

Odvaha – chceme povzbuzovat sbory, aby se nebály vstupovat do nových oblastí služby a aby se nebály překračovat hranice svých komfortních zón.

Otevřenost – chceme dávat důraz na to, abychom byli otevřeni jak novým lidem, tak novým pohledům a názorům. Zároveň nechceme rezignovat na hledání správných odpovědí. Chceme být konzervativní v etice a učení a otevření ve formách.

Oddanost – chceme se učit být oddanými následovníky Ježíše Krista a promýšlet, jak svoji víru aplikovat v každodenním životě.

Petr Grulich, tajemník Rady CB

* * *

V budově Autoklubu ČR v pražské Opletalově ulici se od 16. do 18. května konalo zasedání nejvyššího rozhodovacího orgánu Českobratrské církve evangelické (ČCE). Přibližně stovka účastníků jednala o společné budoucnosti, otázkách víry i o ekonomických záležitostech. **Přijala strategický plán do roku 2030 a několik zásadních rozhodnutí v souvislosti se samofinancováním.** Velkým tématem byla také ochrana životního prostředí a otázka klimatické změny – synod k ní vydal samostatné prohlášení.

Několikaletá příprava a celocírkevní diskuse nad strategickým plánem dosáhly prvního cíle: účastníci synodu materiál schválili a ČCE jej tak přijala za svůj. Dokument určuje sedm oblastí, které pro další desetiletí života a práce identifikovala církev jako nejdůležitější a ke každé přináší řadu navržených konkrétních opatření. Věnuje se živému a otevřenému farnímu sboru, řeší péči o víru, srozumitelnost církve a její misijní otevřenost, klíčové lidi, přechod na samofinancování, diakonii, kaplany a školy i efektivní řízení a hospodaření.

První kroky navržené ve strategickém plánu začal synod realizovat už letos. Zřídil místo celocírkevního faráře pro duchovenskou službu, tedy jakéhosi průvodce kazatelskou službou od jejího prvopočátku, kdy mladí lidé zvažují studium „na faráře“ až po její ukončení v důchodovém věku. V posledních letech se stávalo, že mladí faráři a farářky odcházeli z činné služby, protože neměli potřebnou oporu, nedařilo se jim sladit pracovní a rodinný život nebo měli očekávání, která se nenaplňovala – pro všechny tyto případy bude k dispozici nový duchovní, který bude o službu farářů pečovat. Pověření přijal Zvonimír Šorm.

Rozhodovalo se také o mnoha ekonomických opatřeních, které řeší odluku od státu. ČCE se vlastními silami připravuje na samostatnost už více než dvacet let. Letošní zasedání rozhodlo, že odvod do personálního fondu budou nově tvořit dvě složky. Jedna paušální, pro všechny sbory stejná, druhá proměnlivá, která zohledňuje sílu a život sboru.

S financemi souvisí i otázka investování. Protože ČCE vkládá nemalé prostředky do investičních fondů, byl nyní přijat investiční kodex církve, který vylučuje takové nakládání s financemi, které by podporovalo například neetické způsoby podnikání nebo neúměrné využívání neobnovitelných zdrojů a poškozování životního prostředí.

Při investování bude ČCE dbát také na to, aby docházelo ke snižování znečišťování vod, půdy nebo atmosféry, těžby a spotřeby fosilních paliv, eroze nebo degradace půdy, výstavby na nových plochách úrodné zemědělské půdy. Vítaná je naopak podpora cirkulární ekonomiky, energetických úspor, obnovitelných zdrojů, inovativních technologií, komunitních řešení a rozvojových ekonomik v jejich snaze o snížení negativních dopadů na životní prostředí a život lidí. Konkrétním krokem k naplnění péče o životní prostředí bude i nově schválená možnost čerpat církevní prostředky také na energeticky úsporná a jiná environmentálně prospěšná řešení ve sborech a církevních budovách. Jde například o opatření proti suchu, k úsporám energie, využívání obnovitelných zdrojů nebo snižování emisí. Cílem je snižování ekologické stopy církevních objektů i aktivit.

„Připojujeme se k lidem, kteří chtějí v této situaci jednat a kteří si uvědomují odpovědnost za svět. Jako křesťané se nechceme vzdát naděje. Podporujeme rozvoj čistých forem energie, ústup od fosilních paliv a zodpovědné zacházení s krajinou. V Českobratrské církvi evangelické chceme hledat všechny možné a dostupné prostředky, abychom náš vlastní podíl na změně klimatu snížili,“ uvedli účastníci synodu ve svém prohlášení, ve kterém například podpořili studentské aktivity a vyzvali politiky k rychlému jednání. Kompletní zpravodajství z 1. zasedání 35. synodu ČCE naleznete na www.synodcce.cz.

Jiří Hofman

„Nejjednodušší a nejtěžší je říkat čistou pravdu.“
* * *
„O vůli národa mluví obyčejně ti, kdo národu poroučejí.
* * *
„Království lhářství není tam, kde se lže, ale kde se lhářství akceptuje.“

Karel Čapek

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2019

26. června 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 17. července 2019

Z obsahu

* *První pokus o demokratický stát ve střední Evropě 1619 - 400. výročí*

Poselství ke 2. neděli po svaté Trojici

"Hospodinovy příkazy a zaslíbení na cestu." Exodus 23,25

Celý text Exodu 23. kapitoly nás uvádí do příběhu, kdy izraelský národ vyšel z Egypta a míří do zaslíbené země. Boží vztah s vyvoleným národem byl charakterizován smlouvou na hoře Sinaj. Bůh se zavazoval vůči lidu a lid měl reagovat poslušností. Není však v moci zákona změnit lidskou přirozenost. Dobré zákony nezaručují dokonalou společnost, ale podporují řád a zabraňují anarchii. Usměrňují lidské chování a pomáhají chránit život a majetek. Jedním z nejkatastrofičtějších a nejdramatičtějších období v židovské historii bylo období "soudců", kdy *"každý dělal to, co uznal za správné"* (Sd 17,6; 18,1; 19,1; 21,25) I dnes si musíme přiznat, že v mnoha částech světa je pro chudé téměř nemožné, aby dosáhli spravedlnosti, s korupcí a bezprávím se setkáváme po celém světě, v Africe, jižní Americe, i u nás.

A tak ani zákon ani jednotlivá přikázání a nařízení neměla být jen prostým souborem toho, co se smí a nesmí, ale jakýmisi směrovkami pro putování, směrovkami ke svobodě, aby Izraelci do zaslíbené země vstoupili a aby si tam neubližovali, ale žili dobře a požehnaně. Bůh vyučoval lid jako když rodiče učí své děti. Zároveň se ve spravedlivém řádu zračilo také Boží právo, spravedlnost a Jeho srdce, které se ujímá i těch nejposlednějších a nejchudších, vdov a sirotků. Znovu nalézáme v textu tak typické varování před modloslužbou a uctíváním bohů okolních národů. Bůh chce, aby celé srdce jeho lidu patřilo jemu. Proto slaví svátky a i dny odpočinku odděluje pro něj.

Bůh nejenom vyvádí svůj národ, ale také jej chce vést. Vede je tou bezpečnou cestou pro ně, která nemusí být vždy ta nejkratší a někdy musí i oklikou (Exodus 13,17). Do zaslíbené země nevede zkratka a není snadná. Na cestě jsou modly, které je třeba rozbít, pasti, kterým je třeba se vyhnout, bitvy, které musí Izraelci probojovat. Musí se stále ptát na Boží vedení. Krok za krokem se zmocnit země. A Bůh se zaručuje svojí pomocí a dává jistotu, že nejen do cíle dojdou, ale povedou naprosto požehnaný život. Zaslíbení v textu však mají podmínku. Je zde velké pokud. Lid se musí rozhodnout, nemůžou mít rozdělené srdce. Protože zaslíbenou zemi je možné také minout a podíváme-li se na statistiku, kolik lidí nakonec dosáhlo cíle cesty, je děsivá.

Bůh připravil místo pro svůj lid (23,20), Ježíš, připravuje místo pro nás v nebi (Jan 14,1-6). I nás vede. Nejen vyvádí ze starého života, ale dělá vše, abychom se nevrátili zpět. I pro nás existují překážky, které jsou smrtelné: Neposlušnost a nevíra (Žd 3,12, 18,19). Také ta naše cesta životem je pro nás často nová a neznámá (Iz 42,16), často velmi temná (Ž 23,4) a kluzká (Žalm 35,6). Vede však do jistého cíle a Bůh sám nám dává ve svém Slově bezpočet neotřesitelných zaslíbení (Žd 6,16-17), které umožňují ukotvit naši duši

v bouři zkoušek (Žd 6,19). Jsou jako poklady, které smíme stále znovu a znovu objevovat v jeho Slově. Častokrát však prodleva mezi zaslíbením a jeho naplněním je delší, než jsme předpokládali a doufali.

Oproti starozákonnímu Izraeli však máme nesrovnatelnou výhodu. Nedávno jsme si připomínali seslání Ducha svatého. Již proroci předpovídali, že jednoho dne nebude nová smlouva napsána na deskách zákona, ale na lidských srdcích (Jr 31,31-34). Lid již nebude ctít Boha zdálky. Vírou smíme přijímat Ježíšovu spravedlnost, stát a v úžasu před ním a v Boží spravedlnosti dál pokračovat z moci a v síle Božího Ducha. Kéž vás Pán znovu posílí, občerství a naplní svým Duchem i na té vaší cestě. Pán je blízko. Amen.

Olga Gebauerová
sborový důstojník a
kaplan Armády spásy
Karlovy Vary

Z pietního shromáždění k uctění památky 27 popravených představitelů stavovského odboje 21. června na Staroměstském náměstí v Praze.

Husův zápas o nejvyšší autoritu

Zápas o správné pojetí autority hrál jednu z nejdůležitějších rolí ve snahách pomoci pozdně středověké církvi z krize. Do tohoto zápasu vstupuje také Jan Hus (asi 1371-1415). Církev jeho doby je ovlivněna následujícími událostmi: v roce 1302 je vyhlášeno, že poslušnost papeže je nezbytná ke spáse (bulla Unnam Sanctam Bonifáce VIII.). V roce 1378 jsou zvoleni dva papežové, Urban VI. v Římě a Klement VII. v Avignonu, navzájem na sebe a své následníky uvalí kletbu a vrhnou církev do války. V roce 1409 synod v Pise oba papeže suspenduje a zvolí papeže třetího, Alexandra V. Nikdo z papežů neodstoupí a po čtyřicet let trvá vybírání daní na vedení válek i ostré vzájemné polemiky. Pyramidální autorita církve je v krizi. Kdo je nejvyšším představitelem Krista? Čí výroky platí a čí neplatí? Čí kletba působí a čí nepůsobí? Pro praktický křesťanský život se znovu odkrývá problém: jak dojít spásy? Pro teologii pak: jak se pozná co je normativní, když tradičně zastávané autority stojí proti sobě?

Zde si musíme být vědomi toho, že pojem autority je užíván dvojím způsobem: na jedné straně autorita je vztah, obraz Ježíšovy poslušnosti Otci, a pak jsou tu autority ve smyslu kriterií, jimiž je možné tento vztah poměřovat. Sem patří Písmo, tradice, církev, ale i soud rozumu a vnitřní pokoj člověka. Žádná z těchto autorit, ani všechny dohromady ovšem nemohou onen vztah nahradit. Mohou k němu pouze odkazovat. Takto pracuje realistická epistemologie.

Pro Husa jsou obecné pojmy jako "pravda" nebo "spravedlnost" reálnými skutečnostmi, a ne prostě jen něčím, na čem je možno se domluvit. Tyto reálné skutečnosti existují v Bohu, ale ne jako pasivní ideje, nýbrž jako aktivní skutečnosti plné moci. Ony nejsou podřízeny nám a našemu úsudku, ale my jsme podřízeni jim, neboť ony doprovázejí jednání Boží. Tuto pozici můžeme číst v Husově známém výroku o pravdě: *"věrný křesťane, hledej pravdu, naslouchej pravdě, uč se pravdě, miluj pravdu, opatruj pravdu, braň pravdu až do smrti, neboť pravda tě vysvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, kterou je věčné odloučení od Boží milosti"*.

Husovo pojetí obecných pojmů připomíná Justinovo rozlišení, Logos spermatikos a Logos Christos. Také zde bychom mohli hovořit o pravdě a spravedlnosti, které jsou rozptýlené po celém stvoření – všude je možno se s nimi setkat, rozpoznat je, ale nikde nejsou plně. Takto můžeme říci, že jsou přítomny i v každé z prostředkujících autorit, ale žádná z nich je plně neobsáhne. V Husově přístupu hraje významnou roli zku-

Dokončení na str. 2

Církev

Církev je rodinou a společenstvím lidí víry. Církev není jakousi univerzitou náboženství. Církev je lidem, který jde za Ježíšem, který tak činí, protože ví, v koho uvěřil a jedině tak může být církev jako společenství plodnou a může být rodinou. A křesťan, anebo spíše církevník, který o tom nevydává svědectví svým životem, se stává neplodným, posmívaným a nedůvěryhodným.

Na Betlémském kostele v Brně čteme nad hlavním vchodem nápis: My kážeme Krista. Jak jednoduché, jasné a přitom tolik inspirativní. My máme hlásat - kázat Krista.

Ve druhém Pavlově listu Timoteovi, na začátku první kapitoly, Pavel svému učedníkovi připomíná a vyzývá k upřímnosti víry. Znamená to, že máme jako synové a dcery Boží předávat skutečné svědectví víry. Předávat ho ne polovičatě, ale celostně, s odvahou i za cenu slz. Naše kázání nemá být vlažné. Odvážné kázání totiž vždycky pohlavkuje, je to políček, který s tebou pohne a posune tě dál. Víra se předává odvážným svědectvím o bezvýhradné lásce Boží, jak nás ujišťuje samotné evangelium. Jedině takové svědectví dodává slovům sílu.

Jak se milují, říkali lidé o prvních učednících a rozeznávali podle toho první křesťany. Platí toto - jak se milují - dodnes? Nebo spíš na adresu některých členů církve slyšíme poznámky: podívejte se, jak jeden druhého stahují z kůže? Žárlivost a nenávist, které dnes často narušují samotná společenství církve, vyhánějí z lidských srdcí pokoj a působí chaos. Nenávist povětšinou pocházející od ďábla, který si dělal, co chtěl, při umučení Ježíše Krista, se může lehce vybíjet i dnes na každém z nás.

Ježíš k tomu svým učedníkům říká, že se ale mají radovat, budou-li pronásledováni pro jeho jméno. Dát svůj život pro Ježíše, anebo dokonce položit život pro něj, je jedno z blahoslavenství. Křesťanova cesta vede skrze svědectví, v Ježíšových šlépějích, aby mu tím prokazoval věrnost a vděčnost. Někdy takové svědectví vyústí do rizika položení vlastního života. Toto je však krajností, která je děsivá a nepředstavitelná. Nejde proto nevzpomenout na mnohé oběti válek a teroristických útoků. Můžeme jen sklonit hlavu v pokoře k mrtvým a během těch několika vteřin, po které vydržíme se skloněnou hlavou postát, si zkusit představit alespoň zlomek toho, čemu oni byli vystaveni.

Od nás je třeba takového svědectví, aby si lidé kolem nás říkali: Podívejte,

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

150 let evangelického kostela v Čáslavi

Českobratrský evangelický sbor v Čáslavi (Jana Karafiáta 159, 286 01 Čáslav) 7. července oslaví 150. výročí otevření evangelického kostela, který byl prvním evangelickým kostelem v královském městě.

Program oslav:

9.15 – bubnování před kostelem (Nsango malamu)
9.30 – slavnostní bohoslužby s večeří Páně – synodní senior Daniel Ženatý, hudební doprovod česko-africká vokální skupina Nsango malamu (v překladu „dobrá zpráva“)
10.30 - pozdravy a přání, vyhlášení vítězů výtvarné soutěže „Evangelický kostel v Čáslavi“
10.45 – pár slov k historii kostela a vernisáž výstavy o historii kostela
11.00 – koncert skupiny Nsango malamu
12.00 – občerstvení

(pd)

Zemřel teolog a dlouholetý děkan husitské teologické fakulty Zdeněk Kučera

Ve věku 89 let zemřel 15. června významný teolog, duchovní Církve československé husitské a dlouholetý děkan Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze Zdeněk Kučera. Narodil se v roce 1930 v Bratislavě, v roce 1939 musela jeho rodina ze Slovenska odejít do Prahy. Po maturitě na gymnáziu studoval na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké. Po vystudování byl v roce 1955 vysvěcen na kněze. V letech 1968 až 1970 působil na Husově československé bohoslovecké fakultě, po nástupu normalizace pracoval v dělnických profesích. Na bohosloveckou fakultu se vrátil v roce 1979 jako docent a v roce 1981 získal profesuru. Po roce 1990 se stal na několik funkčních období děkanem Husitské teologické fakulty. Přednášel na více než 20 zahraničních univerzitách, byl nositelem rakouského Čestného kříže za vědu a umění 1. stupně a dalších mezinárodních ocenění. Zdeněk Kučera je autorem řady teologických publikací, přednášel etiku a filosofii.

www.christnet.eu

Antisemitismus v Německu

Vedle Francie, z níž narůstá izraelská emigrace, se žel velice výrazně horší situace i v Německu. Ve Francii byl již antisemitismus osudný koncem 19. století (Dreyfusova aféra). Nesouměřitelně s Německem poté, co byl umožněn Hitlerův nástup k moci. Dnešní situace tamtéž není dána jen nárůstem aktivit neonacistů, nýbrž stejně jako ve Francii ohrožením militantních příchozích radikálů.

Německý pověřenec proti antisemitismu Felix Klein varoval: „Nemohu doporučit Židům, aby nosili jarmulku vždy a ve všech částech Německa.“ Posléze doporučil nenosit jarmulku zvláště ve velkých městech! Přirozeně se izraelský prezident ohradil, že „obavy o bezpečnost Izraelců jsou kapitulací vůči antisemitismu a připuštěním faktu, že Židé v Německu nejsou opět v bezpečí“. Po napadení izraelského Araba se sice zdvihla solidarita „Berlín nosí jarmulku“. Ovšem jen v krátkodobé akci bez účinku. Naopak se počet antisemitských útoků opět zvýšil na 1779 v minulém roce. V Německu žije přes 200 000 Židů. Uvádí se, že mnozí již nosí jarmulku pod čepicí. Je nanejvýš zarážející, že právě německé orgány moci nedokáží zaručit Židům, aby mohli nosit jarmulku, nýbrž je ještě předtím varují…

(-kar)

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně srdečně zve na vzpomínkové shromáždění na Mistra Jana Husa, které se koná v sobotu 6. července ve 14.30 h na Husově náměstí.

Husův zápas o nejvyšší autoritu

Dokončení ze str. 1

šenost, že tyto prostředkující autority mohou stát proti sobě, mohou se navzájem popírat. Pojetí "celé pravdy" nebo "celé spravedlnosti" se u Husa vyvíjí. Ranější spisy zdůrazňují zákon Kristův (lex Christi), který je základem pravdivého a spravedlivého života církve. Když se pak Hus v roce 1411 dostává do polemiky s Janem Stokesem, kde brání Viklefa, vykládá zákon Kristův jako vztah následování života Kristova (vita Christi). Viklef se ve svých spisech vášnivě snažil přivést všechny lidi zpět ke Kristovu zákonu, zejména klérus, který by měl odložit své poposa dominatio a jako apoštolové následovat vita Christi. Celá pravda a celá spravedlnost je Kristus. To on nás "vysvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné". Tato celá pravda nebo celá spravedlnost neruší částečně přítomnou pravdu a spravedlnost, ale naplňuje je, jako Duch naplňuje literu, nebo vztah lásky naplňuje zákon.

V tomto světle můžeme číst i Husovo odvolání se k nejvyšší autoritě Ježíše Krista, když musí v říjnu roku 1412 opustit Prahu, ve které jinak nebude možno slavit svátosti, neboť papež nad ní vyřkl svůj interdikt. "Odvolávám se k Ježíši Kristu, soudci nejspravedlivějšímu, který spolehlivě zná, brání a soudí, činí zjevnou a odplácí spravedlivou při každého člověka.

Mezní situace vrací Husa k dřívějšímu rozpoznání, že totiž nejen litera nemusí být naplněna Duchem a zákon láskou, ale že litera a zákon mohou být teoreticky hlásány, ale prakticky porušovány. Již ve svém synodálním kázání v roce 1407 Hus píše: "Avšak falešný křesťan ... přijav jméno Kristovo, obléká se ve zbroně ďáblovy a vede boj Antikristův, vyznává, že zná Boha, avšak skutky ho zapírá, jest falešný Kristus a pravý Antikrist".

Praktické uznání Boží autority je pak pro Husa v rozporu s uznáním svrchovanosti jakékoliv jiné autority. Hus není schopen přijmout nominalistickou pozici, z níž vycházeli zastánci koncilní reformy církve a spatřuje v ní cosi proti-Kristovského. Není ochoten popřít možnost přímé komunikace s Bohem, a je pro něj nepřijatelné církevní prostředkování Boží autority, které bude tvrdit, že v tomto životě církev stojí na Božím místě a proti jejím úradkům není odvolání. Husovi dále vadí, že prostředkující autorita církve není dostatečně vyvážena dalšími prostředkujícími autoritami, zejména Písmem a tradicí, ale i "soudem rozumu" a vnitřním pokojem člověka. Pro Husovu pozici jsou tedy charakteristické následující rysy: - komunikace věřícího člověka s Bohem je zprostředkovaná zmíněnými autoritami, ale i přímá; - církevní autorita nestojí v izolaci ani není ostatním prostředkujícím autoritám nadřazena, nýbrž je mezi nimi vztah vzájemné závislosti; - úspěšné prostředkování Boží autority je závislé na víře a spravedlnosti toho, kdo zastává církevní úřad; ve středu jeho života musí být Kristus, jinak bude nahrazovat jeho autoritu svou vlastní; - v situaci krize je přímá komunikace s Bohem nadřazena komunikaci prostředkované; - nikdo z nás není zbaven možnosti omylu, protože "absolutní" pravda je pouze v rukou Božích a ne našich.

Husův zápas o nejvyšší autoritu jej nakonec dovedl k mučednické smrti. Jeho nárok nechat nejvyšší místo v naší hierarchii autorit neobsazené - abychom dali prostor živému Bohu, však opakuje téma přítomné v Písmu a v řecké i latinské tradici. Můžeme je číst jako "apofatickou" výzvu k přeměření jistot, na jejichž základě jednáme a které pro nás představují "epistemologické bezpečí". Hus této výzvě dává podobu v rámci realistické filosofie své doby a zdůrazňuje její transcendentní zakotvení. Jeho teologie začíná shora, od Boha a všechny lidské cesty jsou měřeny touto perpektivou. Otázka po nejvyšší autoritě nezmizí ovšem ani o staletí později, kdy osvícenská filosofie postaví do středu zájmu člověka a zakotví poznání v existenci poznávajícího subjektu, a kdy teologie bude začínat zdola, u člověka, odkud bude hledat cestu k Bohu.

Ivana Noble
(přednáší teologii na Evangelické teologické fakultě UK v Praze)

Z knihy Po Božích stopách

Úloha Ducha svatého

Jan 16,5–15

Ježíš odchází. Hodina apokalyptického soudu nastává. Celé tvorstvo zmlkne. - Tak u Jana zaznívají ohlasy prorockých předpovědí o nástupu posledních dnů.

Ježíš upozorňoval své učedníky, že od nich odejde. Byli z toho zaražení. Neuměli si představit život bez svého Mistra. Vždyť je vedl a vysvětloval jim tolik důležitých věcí. A tolik věcí ještě potřebovali vysvětlit! On byl pro ně oporou a zárukou, že ta nová cesta s ním jako s Mesiášem má budoucnost.

A teď znovu oznamuje svůj odchod. Všichni ztratili řeč, naplnil je žal. Jsou vystrašení jako malé děti. Ježíš je však uklidňuje: Nenechám vás osiřelé. Ale pro vás je užitečné, abych odešel. Když odejdu, pošlu k vám Přímluvce. Kdybych neodešel, Přímluvce k vám nepřijde.

Ježíš mluví o Duchu svatém. Nazývá ho Utěšitel, Přímluvce. Řecké slovo Paraklétos může znamenat Utěšitel, Přímluvce i Obhájce. Pojem Utěšitel nám asi říká nejvíc. Jak z pohledu na učedníky v této zlomové situaci tak i při myšlenkách o našem životě. - Ve chvílích strachu nebo zoufalství dokáže Duch svatý prosvětlit naše trápení a pozvednout náš pohled k nebi, k Bohu. A to důležité. Duch svatý nás takto odvádí od sebe, od vězení, které nám bere dech i naději. Protože ať už je naše úzkost jakkoli veliká, když do ní vstoupí tato moc shůry, vše se mění. Zase si můžeme uvědomit, že když je Bůh a když je s námi, tak cesta není uzavřená a Bůh ví, jak se dostat z pasti ven! Spolu se žalmistou tak poznáváme: On vyvádí z jámy život můj.

Ale Přímluvce či Obhájce – taková charakteristika Ducha svatého nám také není vzdálená. Bůh dokáže vzplanout hněvem, lépe řečeno, my lidé dokážeme vzbudit Boží hněv! V Bibli dokonce čteme: Každý den Bůh ví, proč vzplanout hněvem. - Bůh je jako světlo, které jde proti tmě. A že je té tmy při nás nemálo, vždy by Pán Bůh mohl pozvednout hrozící prst.

Ale kromě toho, že Bůh je soudce, je také láska. A příchod Mesiáše je projev právě té lásky, která odpouští, zachraňuje. Vždyť to známe odedávna: Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v Něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

A jak to souvisí s Duchem svatým? - Jednoduše. Duch svatý nemůže být jiný než Bůh a Bůh zjevený v Kristu. Ježíš prosí za ty, kdo ho křižovali: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Podobně se asi přimlouvá za nás i Duch svatý: Bože odpusť jim, jsou popletení jak ovce v maliní, ale jsou to tvoje ovce... Náš biblický text jde ovšem dále. Důvod, proč je pro učedníky důležité, aby Ježíš odešel a mohl tak přijít někdo místo něj, je vysvětlen takto: Až přijde Paraklétos, ukáže světu v čem je hřích, spravedlnost a soud. A to je užitečnost, která rovinu lidských osobních příběhů přesahuje.

Duch svatý ukáže světu to, co bychom my nezvládli. Podobně jako ani sám Ježíš nemohl své odpůrce přesvědčit, že je skutečně Bohem poslaný Mesiáš, tak ani v našich silách není dokázat Kristovo božství… Ale přijde Paraklétos a on bude mít takovou moc, že ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud.

Jenže tady jsme u jednoho problému. Nový překlad použil pro působení Ducha svatého výraz „ukáže“. To na tomto místě nesedí. Ukazují se nové šaty nebo známky. Ukazují se auta na veletrhu. Předvedené zboží se nám buď líbí, nebo ne. Obchodník s tím nemůže hnout. Je vedlejší…

Ale Duch svatý bude dělat něco jiného. Stejně jako ani Ježíš neukazoval zázraky. Když byli jeho posluchači svědky nějakého znamení, tak vždy zápasil o to, aby to lidé nebrali jako podívanou. Svými činy chtěl vždy přivádět k hlubšímu poznání a usvědčovat z omylu, či pokrytectví.

Po odchodu Ježíše Krista bude tento úkol plnit Duch svatý. I samotný řecký výraz elégchein naznačuje činnost, aktivitu a ne jen nějaké ukazování. Boží duch tedy bude lidi z něčeho usvědčovat, něco odhalovat nebo kárat. Kraličtí i tady řeknou výrazněji: bude lidi trestat!

Jako na soudu žalobce usvědčuje z porušení zákona, tak Duch svatý usvědčuje lidi z hříchu, z porušení smlouvy mezi nimi a Stvořitelem, z toho, že Bohu nevěří a jeho dílo odmítají. Teď konkrétně odmítají to, že Bůh skrze Ježíše Krista vstoupil do tohoto světa. Do svého vlastního přišel a vlastní ho nepřijali.

Není naším úkolem vyhrožovat Božími tresty. Pokárání lidských srdcí už dělá Duch svatý. Mluví k lidem skrze kostely, knihy nebo skrze věřící a obviňuje je. - Zabili spravedlivého, ukřižovali toho, koho bůh poslal pro ně! Ale Duch svatý není jenom karatel. Neodhaluje jenom to špatné. On odkrývá kromě největšího hříchu i největší pravdu o Ježíši Kristu, totiž spravedlnost ne světskou, ale Boží.

Jaká je ta nebeská spravedlnost? Je v tom, že Ježíš odchá-

Dokončení na str. 3

Církev

Dokončení ze str. 1

tenhle člověk nikdy nikoho nepomlouvá, tamten koná skutky lásky, jiný zase navštěvuje nemocné, proč to asi dělají? Takové chování vzbudí zvědavost. Proč ten člověk žije právě takto? Ona otázka se rodí ze svědectví, protože tam se předává víra. Má cesta víry jde v Ježíšových stopách. Je neslaný a nepochopitelný křesťan, který není svědkem a nevydává svědectví o této cestě. My přece nejsme nějakým náboženstvím idejí, pouhou teologií, krásných věcí a přikázání. To by nestačilo. Jsme lidem, který následuje Ježíše Krista podle Jeho Slova a příkladu a vydává o tom každodenní svědectví. Církev a její komunity budou a jsou plodnými a budou a jsou rodinou, když svými vztahy dosvědčují Ježíše Krista. Jakmile se však církev a sbor uzavře do sebe a považuje se za jakousi univerzitu náboženství mající spoustu krásných idejí, chrámů a muzeí, avšak nevydává svědectví, stane se neplodným. Křesťan, který nevydává svědectví, který je tajným, zůstane neplodným a nedává život, který dostal darem od Hospodina.

A k tomu je zapotřebí Ducha svatého a bez přítomnosti Ducha svatého v nás nelze dostát svědectví víry a svědectví pravdy. V těžkých chvílích, kdy musíme volit správnou cestu a říci ne k mnoha věcem, které nás možná svádějí, je zde prosba k Duchu svatému. On nám dává sílu ubírat se správnou cestou svědectví. Položme si proto otázku pro sebe: Jaké je moje svědectví? Jsem křesťanem, který svědčí o Ježíši, anebo jsem jen řádným členem určitého spolku? Jsem plodný tím, že vydávám svědectví, anebo neplodný, protože nejsem schopen nechat se Duchem svatým posunout vpřed ve svém křesťanském povolání?

Editoval: Dušan Ehmig

Proroctví Abakuka proroka 6

Pokračování z minulého čísla

On je Pán a Král našeho života, který chce jít s námi dnes, i ve všech dnech příštích, které z jeho milosti vyhlížíme. Chce být s námi, stát vedle nás, ať se kolem děje cokoliv. Zaslíbil nám, že v jeho blízkosti se Božím věrným dětem ani vlas na hlavě nezkřiví. To všechno z jeho strany platí. Jen my nepřeslechněme Abakukovo volání, které je potřebné pro zachování čistoty a radostnosti našeho duchovního života, které je nezbytné pro věrný život Boží církve!

„Postavím se na své strážné stanoviště, budu stát na hlásce a vyhlížet, abych seznal, co ke mně promluví, a jakou odpověď dostanu…“ (2,1)

„Spravedlivý bude žít pro svou věrnost!“ (2,4)

Abakuk se necítí být propuštěn z Božích služeb, i když už Hospodin vynesl svůj soud. Jeho prorocké poslání ještě neskončilo. Hospodin ho pověřuje novým úkolem. Má stát na stráži proti Kaldejcům, kteří jsou Božím nástrojem při trestání Božího lidu. Jenže prorok se domnívá, že Kaldejci překračují všechny meze, které jim Hospodin stanovil. Oni si to samozřejmě neuvědomují, protože neznají Hospodina. Proto Abakuk prosí Boha, který vidí, jak se chovají a jak se posmívají Božímu lidu, aby zasáhl svým slitováním. Vždyť Kaldejci zesměšňují všechno, nešetří lidských životů, neznají lásku ani slitování, radují se z toho, že mordují, ničí, co jim přijde do cesty. Abakuk vidí jejich ubohost. Oni netuší, kdo jim dal moc a sílu k takovému zákroku proti Božímu lidu. A oni zpupně jásají nad svými činy a svou převahou a ze své moci si udělali boha! Mordují národy bez jakéhokoliv slitování. Jenže nad tím vším stojí Hospodin. Proto Abakuk ví, že všechno násilí a mordování bude trvat jen do určitého času! Způsob Božího jednání s lidmi je zvláštní. Ten, kdo stojí na Boží straně, se ale musí učit trpělivosti. Nesmí všechno měřit jen netrpělivým pohledem na čas. Boží čas a Boží práce v čase je jiná, než lidská. Bůh je ten, který povolal Kaldejce, ale je také tím, kdo povolává a odstraňuje krále, který skvěle řídí běh tohoto světa a určuje hodiny, dny i roky našeho života. Dobře víme, že jedná často zcela nečekaně. Jeho pomoc i jeho soudy přicházejí překvapivě. Bůh nenechává svoje věrné dlouho čekat. Když je trestá, má pro ně připravenou také záchranu. Abakuk je ovšem už takový, že se stále Hospodina na něco ptá a naléhá na něho, aby bezpráví na Božím lidu co nejrychleji ukončil. Zdá se, jakoby se rozhodl zápasit s Bohem! A v tomto zápase obdržel jistotu, že Bůh není ten, který by neodpovídal, který by nejednal, ale je tím, který někdy čeká, protože prostě čekat chce. Kaldejci jsou v jeho rukou. Ve chvíli, kdy to on uzná za vhodné, tak jeho ruka je sevře, a on vysvobodí Boží děti. Jenže v čase, ve kterém Abakuk žije, nezbývá nic jiného, než čekat, doufat a očekávat na konec Božích cest a věřit, že výsledek bude nakonec dobrý. Jako pokorná odpověď v tomto zápase s Bohem znějí Abakukova slova, z nichž je cítit věrnost a oddanost Hospodinu: *„Postavím se na své strážné stanoviště, abych seznal, co ke mně (Bůh) promluví!“*

Strážné stanoviště, bašta, jak překládají Kraličtí, ta neleží někde na kopci nad městem, ale velice často v hlubinách lidských zápasů. A strážci Boží bašty jsou někdy sevření bolestí, zmírají, jsou to i zajatci, a jejich věže jsou často cely se silnými zámky. Na takovém strážném stanovišti, uprostřed zápasů, při realizaci Božího soudu, stojí Abakuk. Z hlubin vyhlíží v naději, že přijde čas, až Hospodin *„úděl Sijónu změní, potom jim bude jako ve snu, ústa vyplní smích, jejich jazyk bude plésat, a mezi národy bude slyšet: Hospodin s nimi učinil veliké věci!“* (Žalm 126,1-2)

Když Abakuk mluví o stráži, potom ví, že o ní mluví sám. Okolo něho už nikdo jiný nečeká. Navíc je svému okolí svým očekáváním a upřímným doufáním v Hospodina jen pro posměch. Z Abakukových slov je ale cítit vzdor. Chce navzdory všemu, co na něho doléhá, stát na své stráži. Ať si říkají ostatní, co chtějí. On zde stojí, protože nemůže jinak! Čeká na Hospodina. Ví o nesmírné trpělivosti, kterou má Bůh se svým lidem. Ale teď je řada na Abakukovi, na jeho trpělivém čekání na Boží zásah a prosazení Boží vůle. Proto je ve střehu a bdí.

Bůh je Bohem živým. Jeho soudy jsou vždycky spravedlivé, i když se svým soudem nespěchá. Jak často to Bůh ukazoval v dějinách svému lidu. Králi Jeroboámovi, následníku slavného krále Šalomouna, padl do klína trůn Davidův, který ale modlářsky zneužil. Dlouhou dobu mu prorok ze Síla prorokoval Boží soud. Dlouho se nic nedělo. Bůh se svým soudem vyčkával. I tenkrát se mnozí smáli slovům proroka, který mu prorokoval Boží soud. Až se náhle vyplnil soud na jeho synovi, který byl zabit. V Písmu je jen krátká zmínka o tom, že *„Bůh zahubil veškerý dům Jeroboámův a vyhladil ho“* (První Královská 15,29).

Tak to dopadá s těmi, kteří se odvracejí od Hospodina, od Božího slova, od Boží cesty a myslí si, že se nic neděje! Soud nad Jeroboámem přišel za 22 let! Abakuk má v tuto chvíli stejnou naději. Proto nemůže na stráži ani spát, ale musí vést modlitební zápas, protože jen ten má svoje zaslíbení! Už nyní vyhlíží k této radostné chvíli. V každém zápase víry jde ale zároveň o zkoušku. I Abakuk ji musel podstoupit.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Známky tichých 2

„Pokorní to spatří a budou mít radost;
kdo se dotazuje na Boží vůli, okřeje v srdci“,
„Tiší se budou radovat, hledajíce Boha a oživne jejich srdce.“ (kral)
Žalm 69,33

Dokončení z minulého čísla

Tiší v hloučcích nesli na venkově i ve městech Kristovu lásku do Římské říše, kde vládl kult těla, síly a moci. Ježíš řekl, že jeho království bude jako hořčičné zrno, jako kvas, který tichou silou nakvašuje všechno těsto, jako sůl, která všechno osolí. Jeho slovo platí i dnes. I v naší moderní době tiší obdrží dědictví na zemi!

Víme, že příroda musí mít klid k vzrůstu, prudké změny počasí a přívaly vod jí neprospívají. Ale tichý a jemný déšť dobře a rovnoměrně zavlažuje zemi. A tak jako jemný svlažující déšť občerstvuje zemi, tak i tiché v zemi potřebuje tento náš svět. Jenže vyrůst duchovně v Boží dítě vyžaduje cvičení v tichosti, soustředění, uklidnění duše i těla, abychom byli schopni vnímat Boží lásku a péči, činit pokání a kořit se v upřímnosti před Bohem a v tichosti se odevzdávat Bohu, aby v našich srdcích mohl vítězit Kristův pokoj a život z Boha.

V pokoře a tichosti není slabost, ale je to důsledek spojení srdce člověka s Bohem, ve kterém je ohromná síla. Těch tichých v zemi je ve světě vždycky zapotřebí. Jenže vést takový život, který by byl pro svět požehnáním, k tomu je zapotřebí mnoho lásky, vlídnosti, jemnosti a otevřeného srdce. Vést život, který by byl solí země, solí i naší společnosti ve které žijeme, to je zápas o tichou důvěru, kterou budí věrnost nebeského Otce! Pán Ježíš je v Písmu označován jako Boží Beránek, který pověděl: „Učte se ode mne, protože jsem tichý a pokorný srdcem.“ Téhle tiché, ale při tom hluboké výchovy potřebujeme všichni.

Žalmista čeká novou dobu s vědomím, že jen tiší v zemi ji budou s Boží pomocí připravovat, protože jsou živými ratolestmi, plní úžasné duchovní aktivity. A zmiňuje jejich charakteristické rysy.

1. Známkou tichých je především radost. Budou se radovat z života víry! Dovedeme se z víry a Božího doprovodu radovat i my? Dovedeme se radovat z dědictví našich otců, které se mezi námi zachovalo, a které jsme si přivlastnili osobní živou vírou? Dovedeme se radovat z toho, že Bůh i dnes otvírá mnohá lidská srdce a činí mocné divy lásky, že v Kristu Ježíši stále působí žízeň a hlad po slyšení Božího slova? V Kristově církvi se tak slavně děje! Děje se to tam, kde se lidé víry nebojí radostně vydávat svědectví o Boží lásce, o tom, co s nimi Pán učinil, jak je svou láskou a péčí zajal, co oni od něho přijali a co Ježíš pro ně znamená, co evangelium pro jejich život znamená, co Písmo a Boží slovo pro ně znamená, a hlavně jak se projevuje v jejich životech. Mnohým, stejně jako kdysi apoštolu Pavlovi, to změnilo z gruntu celý život. A ta změna jejich života a myšlení přišla pod vlivem evangelia, pod vlivem doteků Boží lásky a milosti, a oni začali být jiní, laskaví, něžní, tolerantní, naplnění láskou a pochopením druhých. V jejich srdcích se rozzářila radost. Začali vnímat nejen svoje bolesti a trampoty života, ale také i těch druhých, protože poznali svého Pána a Krále života, a odevzdali se do jeho rukou.

2. Známkou tichých je také hledání Boha. Žalmista říká, že je to stálé dotazování se Boha na jeho vůli, protože on je zdroj života pro každého člověka, bez kterého nemůžeme žít. A v Kristu Ježíši má potom toto hledání Boha ještě daleko hlubší rozměr, protože se v tomto zápase víry otvírá cesta k věčnosti skrze Beránkovu krev a jeho vítězství! K tomu pak přistupuje i touha po Boží blízkosti, po tom být u Kristových nohou, jemu naslouchat, jeho vůli se pokoušet naplňovat a jeho vtahovat do každého kroku života.

3. Známkou tichých je živé srdce, které vždycky znovu a znovu pookřává doteky Boží lásky a milosti. Písmo volá po obživení lidských srdcí, po znovuzrození v Kristu, jak to často zmiňuje a formuluje apoštol Pavel. Do všech zápasů života je třeba vložit v upřímnosti svoje srdce, chopit se výzvy z evangelia, vzít ho vážně pro sebe a svůj život, uchopit evangelium jako závaznou normu do všech situací života a spolehnout se na Boží lásku v Kristu Ježíši zpřítomněnou, na jeho péči a ptát se po Boží vůli, jinak řečeno milovat Boha ze vší své síly a ze vší své mysli. Potom lidské srdce pookřeje a rozradostní se, bude aktivní a živé, bude vpravdě milovat bližního, jako sebe samého, bude žít, jak říká apoštol Pavel, pro Pána Ježíše Krista, tedy „bude žít v něm a s ním!“ A tam, kde se život takto odevzdává do Božích rukou, tam bude i snaha být bratřími a sestrami, lidmi dobré vůle všem, které máme kolem sebe a s kterými se potkáváme, dokonce i lidmi dobré vůle ve vztahu k našim nepřátelům. Pak, a jen tehdy, budeme podle evangelia městem na hoře ležícím, které nemůže být nikdy skryto a naší upřímnou touhou bude vnášet do světa Boží pořádek a Boží řád. Budeme vyslanci Boží lásky a dobré vůle uprostřed svého prostředí. A potom třeba v sebe skromnějším a sebe tišším životě budeme žít pro Boží království, pro svého Pána a Krále našeho života, budeme žít v jeho blízkosti s jasným a radostným výhledem k věčnosti. Všichni jsme na této cestě jako Boží poutníci, a světlem je nám evangelium, Boží slovo. Otvírejme ho s radostí a s touhou po tom, aby nám Duch svatý odkrýval Boží vůli, abychom mohli žít na každý den pod zorným úhlem Božího slova a být tak Bohu na této zemi na svědectví!

Písmo je normou našeho života i všech našich shromáždění. Z něho zní i slovo žalmistovo. Odráží se v něm jeho hluboká duchovní zkušenost. Tiší budou neznámí, a přece všem dobře známí. Budou známí Bohu i lidem. Nic často nebudou mít, jen prázdné a možná i někdy ušpiněné ruce svou člověčinou. A přece to budou ruce, které se s vděčností a láskou budou obracet k Bohu. Takoví budou mít v životě všechno. Budou mnohé zbohacovat, protože ve vší tichosti budou majáky, kteří budou ukazovat cestu a směr k Pánu a Králi našich životů. A jejich srdce bude překypovat radostí z hledání Božích cest a Boží vůle.

Pavel Rybín
kazatel Církve bratrské

Úloha Ducha svatého Jan 16,5–15

Dokončení ze str. 2

zí k Otci. Každý druhý člověk, se kterým se potkávám, obviňuje Boha právě z toho, že je nespravedlivý. Znáte to. Kdyby byl Bůh, nebyly by války, nebyly by krutosti, netrpěli a neumírali by bezbranní, ženy a děti. Gott mit uns na obou stranách fronty, žehnání kanónům, zabíjení… Naposledy jsem to slyšel od pána, který kdysi vyšetřoval nejtěžší zločiny, vraždy apod. Člověk, který se setkával s tak hrůznými činy, může tím být silně poznamenaný – nakonec jako milióny lidí z válečných dob.

Ale to nemá být konečné. V takovém zatrpklém stavu lidé nemají zůstat. I pro ně je tady Paraklétos se svojí aktivní mocí. Jim, nám i Židům, kteří odmítli Boží dílo, Duch svatý dosvědčuje, že Ježíš Kristus je Pánem bytí.

Jediný bez viny byl ukřižován, ale Bůh ho neopustil, slyšel, když o pomoc volal! To znamená prostě ten fakt, že Ježíš je u Boha, byl vzat na nebe, byl vzkříšen. - A tady se ujímá svého díla Duch svatý. Dosvědčuje lidem po celém světě, že prázdný hrob není prázdný pojem a že nanebevzetí není jen obrázek vypůjčený z Elijášova příběhu. Všechna slova a představy by zůstaly jen suchým listím, kdyby Ježíš od učedníků neodešel. Ano, jeho žáci nejdřív plakali, ale jejich pláč se obrátil v radost: setkali se se Vzkříšeným. Poznali, že opravdu nejsou sami, osiřelí…

A to je i naše situace. I pro nás by bylo všechno zvěstování jen mořem slov, kdyby místo fyzického Mesiáše nebyl poslán Paraklétos, Utěšitel a Obhájce. O něm Ježíš řekl: Jakmile přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy…On mne oslaví, neboť bude zvěstovat, co přijme ode mne. Duch svatý nejen usvědčuje z něčeho nedobrého, ale i dosvědčuje , že Ježíš nezůstal mezi mrtvými. Naopak, že je živý a že je u Boha! To jest, že se naplnila Boží spravedlnost a Ježíš odešel k Otci… Duch svatý nic neukazuje. Není trhovec. Dělá víc. Dosvědčuje celému světu zázrak vzkříšení.

Ve všech debatách jsme dnes už ve výhodě. Víme, že spory s lidmi, kteří vynášejí jako trumfy údajnou Boží nespravedlnost, nevedeme jenom my. Je tady Obhájce, který mluví a potvrzuje Ježíšovo božství. Duch pravdy uvádí do veškeré pravdy učedníky a uvádí a bude do ní uvádět i ty, kteří zatím jenom bědovali a shromažďovali body proti Bohu. Proto můžeme mít naději i pro zmíněného vyšetřovatele vražd, protože Boží dílo neskončilo. Duch svatý naplňuje své ohlášené poslání, svědčí o Ježíši jako o přítomném Pánu. - On mne oslaví, neboť bude zvěstovat, co přijme ode mne.

Naše naděje pro všechny „ďáblovy advokáty“ vychází z toho, že vládce tohoto světa je již odsouzen. Čím víc někdo přemýšlí a třeba i nadává, tím je blíž k prohlédnutí. Diskutuje s ním totiž už Duch pravdy, který všechno zjevuje a Krista oslavuje. Příkladem za všechny je bratr, který byl kdysi dávno pozván na setkání mládeže. Takoví milí lidi a věří nesmyslům. Musím jim vysvětlit, že věří bludům… Pro svůj plán začal číst Bibli. A zde zasáhl Duch svatý. Ovlivnil ho tak, že uvěřil.

Co dodat na závěr?

Učedníci se obávali, že bez fyzické přítomnosti jejich Mistra ta nová cesta ztratí budoucnost. Opak je však pravdou. Právě proto, že Ježíš odešel a je u Boha, platí, že je s námi teď a bude s námi až do skonání světa. Učedníci tak neztratili Pána. Neboť tím Pánem je Duch, Duch, který z Otce i Syna vychází.

Amen.

Marian Šusták

Za Dagmar Brůžovou:

„Paměť dobrou, víru živou, dej při smrti míti“

Dagmar Brůžová se narodila 8. dubna 1922. Vyrůstala v láskyplném rodinném prostředí. Tatínek pocházel ze staré evangelické rodiny a také rodina její maminky, pocházející z jižních Čech, byla pevně zakotvena ve víře. Jak píše ve svých pamětech, teprve v dospělosti doopravdy porozuměla, jak hluboce její rodiče přispěli k formování jejích názorů, jejího vztahu k okolí, k pocitu bezpečí a láskyplné sounáležitosti.

Po základní škole absolvovala čtyři ročníky reformního gymnázia, ale na přání svého tatínka začala po kvartě studovat obchodní akademii v Resslově ulici. Na sklonku druhé světové války nastoupila do firmy Julius Meinl. Koncem května 1945 pomáhala jako stenografka na prvním poválečném „retreatu“ Akademické Ymky v Obříství u Mělníka. Pracovala pak v jejím studentském výboru a v roce 1946 byla vyslána na Mezinárodní studentskou konferenci do Basileje. Tři poválečné roky strávila na univerzitě a zároveň pracovala ve firmě svého otce.

V roce 1948 přijala nabídku práce v ústředí ČCE, kde připravovala společně s Miroslavem Heryánem a Martou Kačerovou biblické příručky pro sdružení mládeže. Bylo to období velkých politických změn, a jak Dagmar později vyznává, „v těch nejhorších situacích politických, ekonomických i etických nalézala ochranu a útočiště v církvi: „Ve světě, ale bezpečně v Boží ruce…“

V roce 1950 Dagmar jako manželka faráře přišla na svůj první sbor do Děčína. O dva roky později se stěhovali do Hrubé Vrbky – do sboru, který si Dagmar zamilovala už při první návštěvě a který patřil k jejím celoživotním láskám. Po devíti letech působení v Hrubé Vrbce byla v červnu 1961 požádána o pomoc s organizací Všekřesťanské mírové konference v Praze, shromáždění evropských křesťanů napříč politickými hranicemi. Spolupracovala potom s J. L. Hromádkou v Křesťanské mírové konferenci až do roku 1966, kdy na vlastní žádost odešla, když viděla, jak státní orgány její činnost ovlivňují.

V roce 1969 stála Dagmar u zrodu dětských SOS vesniček, ke kterým ji přizval Dr. Matějček, a pracovala pro ně až do roku 1975, kdy si převzetí jejich správy vynutil komunistický stát. Období práce pro SOS vesničky bylo jednou z nejšťastnějších kapitol jejího života. Pomáhala vyhledávat maminky, organizovat kurzy i návštěvy maminek v již fungujících vesničkách, stavěla se první SOS vesnička v celé sféře tehdejšího Sovětského svazu. Ani tato práce ale nebyla pro ni a pro ostatní členy sdružení obětí, přijímali ji jako příležitost k naplněnému životu. Na konci sedmdesátých let odešla z práce, aby se starala o svoji 91letou maminku a po její smrti nastoupila do důchodu. Tím ale její aktivita neskončila. Díky zotavným pobytům v diakonickém domě v Schenebecku a kázáním Davida Watsona se seznámila s charismatickým hnutím. V roce 1986 potom absolvovala čtyřměsíční cestu do USA a Kanady a přivezla odtud a překládala mnoho materiálů pro Křesťanské společenství v Praze. O rok později se účastnila letniční konference ve Frankfurtu nad Mohanem a po návratu přeložila do češtiny knížku jejího hlavního řečníka Johna Wimbera, který velmi ovlivnil její duchovní život. Knížky pak přepisovala a šířila v samizdatech

Po sametové revoluci se Dagmar v prosinci 1989 znovu ujímá práce v obnoveném hnutí SOS vesniček (šest měsíců přitom byl hlavní kanceláří její vlastní byt). V roce 1990 pak dostává společně s českými maminkami SOS vesniček Zlatý prsten Hermanna Gmeinera.

V roce 1992 se splnil Dagmar její velký sen a podnikla cestu do Izraele. Byla to její poslední velká cesta, protože cítila, že byla vyvrcholením jejích zkušeností vnějších i vnitřních.

Ještě na přelomu tisíciletí však byla v 80 letech členkou vinohradského staršovstva. A přejně pak sledovala instalaci obrazů Miroslava Rady, s jehož rodinou se úzce spřátelila, do vinohradského kostela. Poslední roky prožila prakticky upoutaná na lůžko ve svém bytě v Chodské ulici, který milovala. Ale rozhodně si nestýskala. Vděčně a hrdě mluvila o společenství přátel, kterými je obklopena a s kterými je stále ve styku po telefonu.

Zemřela v úterý 27. května ve věku 97 let v domově Diakonie v Krabčicích. Často prý citovala prosbu z písničky „Kdož by chtěl erbován býti“: „Při skonání budiž s námi, když budeme mříti, paměť dobrou, víru živou, dej při smrti míti.“ I v tom ji Pán Bůh vyslyšel.

S využitím vzpomínek D. Brůžové „Dopis Sharon a Lori“ a článku J. Šarounové a B. Uličné napsal

Zdeněk Šorm

Libuše Němečková:

Život zde na zemi se začíná, ale své naplnění má v Bohu!

To platí zcela o sestře Libuši Němečkové z Rokycan, která se narodila v křesťanské - československé rodině. Své 97. narozeniny oslavila v kruhu nejbližších. Celý svůj život byla aktivní členkou své církve. Byla v různých funkcích v radě starších - až se po sestře Hedvice Kabelkové stala předsedkyní. Při mnohých příležitostech zpívala ve své církvi i v ekumeně. Vedla též seniorský klub a měla mnoho aktivit. Svou věrnost Bohu nedávala najevo slovy, ale činy. Tři roky byla vdova.

Rodina pokrevní - Matějkova i rodina církve se rozloučila se svou sestrou na svatodušní neděli 9. června v evangelické modlitebně. I rozloučení bylo v duchu ekumeny, hudební doprovod měla Mgr. Jana Bělová. Dnes vzpomínám za všechny já a prosím vzpomeňte i vy, kteří jste ji znali.

Jaroslava Švábová

Bůh v akci – Sbírka potravin

V rámci jednoho z úvazků jsem loni navštívila K-centrum Žatec. V předsíni mě zaujaly krabice čokolád, olivového oleje a dalších kvalitních produktů.

„To máme pro klienty z potravinové banky,“ zodpověděla můj tázavý pohled kolegyně.

Tím začala moje cesta do světa potravinových bank.

Pod záštitou CFPB (Česká federace potravinových bank) existuje v České republice v rámci okresů 15 potravinových bank. V Ústeckém kraji máme dvě, Džbánsko a PBUK (Potravinová banka ústeckého kraje). Potraviny a další zboží, které získáme darem, distribuujeme prostřednictvím odběratelských organizací konečným klientům. Mezi odběratelskými organizacemi jsou např. Centra sociálních služeb, Klokánky, Naděje, Dětské domovy, Oblastní Charita (kompletní seznam odběratelských organizací viz www.pbuk.cz).

Koncovým příjemcem daru jsou převážně matky samoživitelky s dětmi, lidé s handicapy psychickými či fyzickými, senioři a další sociálně ohrožené skupiny našich spoluobčanů.

Dary získáváme od potravinových řetězců, individuálních dárců nebo prostřednictvím celorepublikové Sbírky potravin. Řada odběratelských organizací se na sbírku těší, její výtěžek často představuje podstatný zdroj pomoci klientům.

A právě organizaci Sbírky jsem dostala na starost. Mým úkolem bylo zajistit dostatek dobrovolníků, kteří budou ochotni vzít na sebe zelenou zástěru s logem a rozdávat veřejnosti přicházející nakoupit informační leták se seznamem potravin doporučených k darování. Datum sbírky se neúprosně blížilo a řada marketů zůstávala neobsazena.

„Nevadí, napíšu křesťanům! Ti budou určitě ochotni pomoci,“ sebevědomě jsem ubezpečila paní ředitelku, obeslala mailem 20 křesťanských spolků v našem kraji a očekávala záplavu mailů.

A… NIC…!

Jak říká můj oblíbený kandidát na prezidenta Jára Cimrman: Fáze očekávání a… – fáze zklamání.

Vím, že toho máme všichni moc, akce, shromáždění, rodiny… Přesto mě nulová odezva zaskočila, cítila jsem lítost a taky vztek. Kdyby mně aspoň poslali do háje, ale ani jedna odpověď…?

S pomocí Boží za mých vytrvalých modliteb jsme dokázali všechny markety obsadit!

V den sbírky jsem měla strávit 10 hodin se skauty v Litoměřickém Penny.

Už ráno jsem byla „grogy“ a jen jsem si mumlala Slovo, že v naší slabosti je jeho síla…

Výsledek? Bylo to NÁDHERNÝ! Skauti byli fantastičtí. Vždycky mám radost, když mladí udělají něco pro druhé, navíc v sobotu a zadarmo (a ještě si zaplatili vlak!).

A setkání s lidmi ochotnými darovat je TAK POVZBUZUJÍCÍ!

Odhadem darovalo asi 20 % zákazníků. Někdo koupil tatranku, někdo dvoje čínské nudle, nejlevnější těstoviny. Někdo karton mléka, celý balík rýže, krabici fazolí nebo dětských přesnídávek. Rodina se čtyřmi dětmi darovala půl svého nákupu. Ta RADOST, kterou měli, když dávali! Děti podávají skautům balíček čočky a září jim oči! Bůh v akci...!

Dech nám vyrazil sympaťák v nejlepších letech, postavil před nás plný nákupní vozík: „Tak tady to máte,“ vrazil mi metrovou účtenku, zamával z auta a byl fuč…

V celé republice se podařilo získat 212 tun potravin a 23 tun drogistického zboží.

V okresech působnosti PBUK (Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín) to bylo 11 053 kg potravin a drogerie, zapojilo se 232 nadšenců z odběratelských organizací, skautských oddílů, křesťanských sborů ČCE, logistických firem a řada dalších.

Často si říkám: je nás 10 milionů, kdyby každý dal 5 korun, ani to nepozná, a jaká je v tom množství síla…!

Můžete se těšit! Na podzim se bude konat další Sbírka potravin. Nebojte se, zapojte se! Jako dobrovolník, jako dárce nákupem v obchodě nebo on line. Uděláte radost sobě i někomu z potřebných.

A navíc Ochotného dárce miluje Bůh. (2 K 9,7)

Monika Černá, ECM Litoměřice
projektová asistentka PBUK
(kaplan věznice Všehrdy, lektor PMS, sociální pracovník Most k naději, z. s.)

Více informací:
www.sbirkapotravin.cz
#sbirkujeme

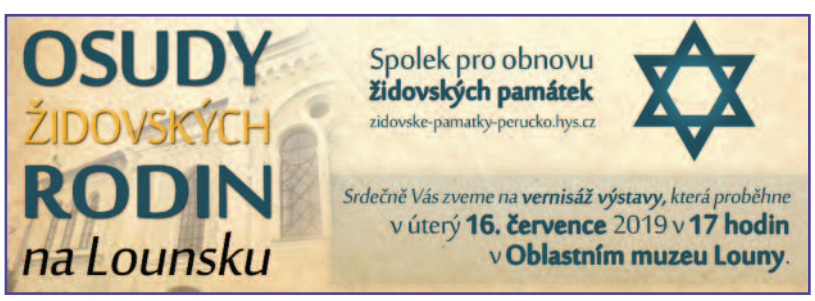
Milí čtenáři a příznivci našeho týdeníku,

na prahu léta vás opět srdečně zdravíme z redakční kanceláře. První pololetí r. 2019 proběhlo v naší redakci klidně. Od sboru Církve bratrské v Soukenické jsme obdrželi nájemní smlouvu na dobu neurčitou. Sboru jsme velice vděčni, že můžeme dál nerušeně pracovat. Naším přáním je, přinášet vám dobré počtení a spokojené chvíle s naším časopisem. Chceme vám přinášet kvalitní články spolu s aktuálními zprávami, které se týkají nejen náboženského života v naší zemi i ve světě.
Děkujeme vám, že jste přijali vstřícně nutné zdražení na poštovném. I když se náklady na vydávání zvyšovaly, do poslední chvíle jsme se snažili co nejdéle cenu zachovat. S nedostatkem financí se však potýkáme stále, i když nájem je velice příznivý a naše dva platy opravdu velice skromné. Největší množství peněz nám stále odebírá Česká pošta. Prosíme vás proto, milí čtenáři, pamatujte na naši práci nejen na svých modlitbách, ale pokud můžete i finančními příspěvky. Bez této vaší pomoci se stále neobejdeme. Děkujeme vám za přízeň a přejeme klidný a ve zdraví prožitý prázdninový čas.

Vaše redakce

Ze srdce děkujeme za dary na tiskový fond, které jsme přijali od ledna do května:

Farní sbor ČCE – jméno na výpisu neuvedeno	*5000 Kč*
Farní sbor ČCE – Lysá nad Labem	*1025 Kč*
Korandův farní sbor ČCE	*1452 Kč*
Prudilovi – Česká Skalice	*1000 Kč*
sbor Církve bratrské – Jilemnice	*1000 Kč*
sestra Hamplová Olga	*300 Kč*
sestra Klimecká Vanda	*200 Kč*
sjh – příspěvky za knihy	*36822 Kč*
dárci, kteří nechtějí být jmenováni	*1900 Kč*
celkem	*48699 Kč*

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2019

17. července 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 14. srpna 2019

Z obsahu

** 50 let památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou*

Poselství k 5. neděli po svaté Trojici

Buď srdcař! Ozeáš 6,6

Hospodin skrze svého proroka Ozeáše napomíná svůj národ. Ti, které si vyvolil, kterým se dával poznat často velmi zvláštně a hmatatelně, právě ti měli problém Ho skutečně uctívat. Skutečné uctívání totiž není o slovech. Není o častém používání Božího jména. Není o chrámech a dokonce ani o obětech. Jakoby si Hospodin protiřečil. Svému národu přece přikázal, jak Ho mají uctívat. Přikázal jim, jaký mají udělat chrám, roucha pro kněze, jaké mají být oběti. Teď, po bohoslužebné praxi trvající několik staletí, jim sděluje, že nechce oběti.

Bůh spíše kritizuje přístup, srdce, chování, motivy. On totiž netouží po náhražce. Netouží po tom, aby ho lidé uctívali tak, že mu něco dají, ale sebe ne. Že mu něco obětují, ale žijí si podle svého názoru. On vyzývá svůj národ, aby mu patřil, aby byl skutečně Božím národem. Vyzývá je, aby byli srdcaři, aby vztah s Hospodinem nebyl jen náboženství, ale aby šlo o živou víru, která se projevuje skutky. Aby jejich vztah k Hospodinu se projevoval v milosrdenství, tedy v běžných okolnostech týkajících se mezilidských vztahů každého dne. Aby jejich vztah k Hospodinu nebyl ohraničen zdmi jeruzalémského chrámu, ale dotýkal se i praxe mimo chrám.

Znát Boha, poznávat ho, vyžaduje od člověka být blízko k němu. Předpokládá se, že Boží děti, lidé z Božího národa mají k Bohu blízko. Jenže jak za Staré smlouvy, tak za nové mají Boží děti tendenci sklouznout k bezmyšlenkovým stereotypům, k úkonům, k náboženství, k formálnímu a nikoliv osobnímu vztahu s Bohem skrze Pána Ježíše Krista.

I k nám zní výzva, abychom byli srdcaři! Bůh od nás nechce náboženství, ale živou víru.

Erik Poloha
kazatel Sboru Bratrské jednoty baptistů v Praze 3

Převrat na radnici

Na 30. července připadá kulaté výročí 600 let od první pražské defenestrace z oken Novoměstské radnice (1419). Co jí předcházelo? Bylo by zjednodušující povědět, že vzplály jiskry kostnické hranice. Od té doby, za ty čtyři roky, se toho hodně událo a společnost se diferencio-vala. Vyvíjí se situace strany podobojí, panských přívrženců a nižší šlechty, konzervativních měšťanů a radikálních nižších vrstev i venkova, ovlivněného potulnými kazateli a sprocením lidu, tábory na horách. V pozadí je i hrozba křížové výpravy. Papežská krize skončila volbou Martina V., který *„v únoru 1418 potvrdil všecky protihusitské výnosy koncilu a vydal podrobný program na vyhubení českého kacířství a hrozil i krajní možností vyhlášení kříže“*. V této atmosféře se husitské hnutí radikalizuje v očekávání změny poměrů ve zkažené církvi i společnosti. Až mysticky je prožívané společenství s Kristem při častém přijímání z kalicha v naději brzkého příchodu Pána církve. Davy scházející se na horách však byly dosud pokojné a nenásilné. Zraje však i mocenská krize a nešťastnou je situace Václava IV., zprvu do určité míry povolného, hledajícího však východisko i ve vztahu k papeži a bratru Zikmundovi. Posléze král ztrácí kontrolu nad situací i sebou samým a upadá do návalů vzteku. Nakonec nařídí vyhnat z far království kněze podobojí, posléze povolí v Praze jen tři takové farnosti. Podlehne i udáním, že mluvčí lidu Mikuláš z Husi jej chce svrhnout. Václav jej dal zatknout a po nepokojích vykázat z Prahy. V té situaci kněz Koranda na horách káže, že napříště je třeba přijít nikoli jen s holemi, nýbrž se zbraní. Situace se vyhrotí, když Václav provokativně 6. července 1419, na den mistra Jana Husa(!), provede převrat na Novoměstské radnici, kde kompletně vyměnil novoměstskou radu. Noví konšelé zatkli několik husitů, vyhnali z far husitské žáky a zakázali husitská procesí. Václavův pokus o vyřešení situace měl jen „bumerangový efekt“. Stranou ponechme lákavý problém, zda se následně jednalo o „výbuch hněvu“, nebo přesně naplánovanou akci. Přiklonit se je možno k jednomu i druhému.

Z toho, co je známo, uveďme pokus o rekonstrukci nastalého dění. Na 30. července 1419 svolal Jan Želivský Pražany do kostela P. Marie Sněžné na bohoslužbu, jež navázala na předchozí plamenná Želivského kázání: *„Nyní jest příhodný čas spomoci a vykonati předsevzetí svá k setření nepřátel, kteříž povstali proti nám“* s citací o Judit, která přistoupila k hlavě Holofernově, sňala meč a řekla: *„Posilň mne, Pane Bože, v tento den. A uťala hlavu jeho“*. Do kostela dorazili již někteří přítomní ozbrojeni. Po bohoslužbě vyšel z kostela průvod v čele s Želivskýma a zamířil ke kostelu sv. Štěpána, nedávno husitům odňatého. Farář dal před nimi kostel uzavřít. Otevřen však byl násilím. Kněz a jeho farníci byli vyhnáni. Plundrována byla přilehlá fara. Poté přítomní přijímali podobojí. Žitnou ulicí táhl dav k Novoměstské radnici. Bylo to týden po táborech na Bechyňsku. Mnoho přítomných se jich účastnilo. Nynější rozjitřená atmosféra mohla snad být ještě uklidněna, když byla vyslána delegace, aby vyjednávala o propuštění uvězněných bratří, což bylo purkmistrem a konšely stroze odmítnuto. Situace akcelerovala poté, co proti zástupu byli vysláni biřici ve zbroji, čímž byl přilit olej do ohně. Ti ovšem nemohli uspět. Konečně podnětem k zažehnutí útoku na radnici mohlo být, že se úředníci (podle kroniky Vavřince z Březové) z oken radnice “vysmívali procesí“. Následně mělo z oken radnice dojít i k házení kamení. Udává se, že Želivským byla na žerdi nesena svátost oltářní a jeden z kamenů ji i trefil. Podle domněnky profesora Pekaře mohlo jít o pozdější oprávnění útoku, avšak ten fakt byl zanesen již v nejstarších pramenech. Dalšího velení se měl ujmout přítomný Žižka a následovalo kvapné dobytí radnice. Z jejich oken bylo vyházeno kolem třinácti obětí,

Dokončení na str. 2

Léto budiž pochváleno

„Slova klasika - básníka Fráni Šrámka mají hodně do sebe. Léto je čas barev a žhavého slunce, dozrávajících malin, luk provoněných posečeným senem, naplno znějících serenád cvrčků, nebo zase čas pro příjemně vanoucí chladivý větřík…“ Tak pochopila Kateřina Horáková ve svém internetovém zápisu Šrámkovo nadšení pro nejkrásnější období roku. Jsou ovšem lidé, kteří dávají přednost jiné roční době, léto je pro ně příliš teplé. Ale většina z nás se už od školních let těší na období prázdnin. A to „žhavé slunce“ k němu

patří, zahání nás do chladné vody. Propršené chladné léto je vždycky zklamáním. Jistě jste si všimli, že jasné letní dny ubíhají mnohem rychleji než ty potemnělé na podzim a v zimě. Přitom jsem byl nedávno upozorněn v jednom kvízu, že léto je na počet dnů nejdelší astronomickou čtvrtinou roku. Většina krásných vzpomínek, nejvíc hezkých fotografií se váže k létu. Byl to čas prázdnin, dovolených, letních táborů, výletů, jízd na kole, sportovních her, cest za hranice. Do jakého léta jsme vstoupili letos?

Určitě také vy obohatíte své album nebo elektroniku záznamy přírody,

Dokončení na str. 2

Aktualita: Pouť na Sázavě – radost, sdílení, inspirace i spočinutí...

V místě, kam v létě míří mnozí vodáci, či tudy na lodích projíždějí; na Sázavě nedaleko Benešova, jejíž dominantu tvoří nikdy nedostavěná gotická věž Sázavského kláštera a na druhé straně řeky Sázavy Sbor opata Prokopa Církve čs. husitské na Sázavě, se na Nábřeží Cyrila a Metoděje uskutečnila poslední červnovou sobotu (29. června) Pouť na Sázavě. Přesto, že to byl již XIX. ročník této pouti, bylo mnohé nové. Nové místo pouti, spolupráce s nově zvolenou radnicí, poprvé se představili sázavské Woskovky (taneční a hudební workshopy pro nejmenší), poprvé byly do zážitkové hry zapojeny nejen děti, ale i rodiče a poprvé také v rámci této hry plné nejrůznějších úkolů a překvapení na stanovištích putovali mnozí, kteří se zúčastnili, k Prokopově studánce. Díky dobrovolníkům – studentům Husova institutu teologických studií, VOŠ a VŠ sv. Alžběty a dalším sestrám a bratřím, kteří připravili a zajišťovali jednotlivá stanoviště, se poutníci mnohé přitom hravou formou dozvěděli nejen o Prokopovi a Cyrilovi a Metodějovi, ale zajezdili si třeba též na maketách koní, stavěli gotickou katedrálu z krabic, luštili slova, zpívali apod. Odměnou za vykonanou pouť jim bylo sladké linecké kolečko pečené s láskou sestrou Janou a na krk dřevěný kalíšek rovněž s láskou vyrobený. Naopak již po několikáté osvědčenou aktivitou byl kvíz během agapálního společného oběda, kdy na stolech nechyběl chléb a víno v

podobě pevné i tekuté – díky naší milé sponzorce- a dále to, co poutníci dovezli, či si případně přinesli na stůl z koutku rozmanitého občerstvení připraveného sestrami z Nízkoprahu Husita v Praze na Žižkově. O hlavní cenu – víkendový pobyt v zařízení Betlém v Janských Lázních – se v kvízu Co víš o? utkaly dva týmy, druhé místo – lístky do Centra M. J. Husa v Husinci a i třetí cena – lístky na koncert v Chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze, udělaly výher-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Češi na německém Kirchentagu představili církevní školy

Německý evangelický Kirchentag je obrovský veletrh křesťanských organizací z celého Německa a okolních států. Ekumenická rada církví v České republice pořádá s podporou Česko-německého fondu budoucnosti tradičně výpravu českých křesťanů na tuto událost a zároveň představuje na mezinárodním fóru církevní práci a ekumenickou spolupráci v naší zemi. Letos se hlavním tématem české výpravy stalo církevní školství. Církevní školství si Ekumenická rada církví zvolila za letošní téma především proto, že představuje důležitou službu, kterou české církve odvádějí ve prospěch veřejnosti. Na řadě míst pokrývají církevní školy sektory poptávky po vzdělání, které by nedokázaly pokrýt školy veřejné. Prezentace na Kirchentagu představila několik příkladů úspěšných škol – od mateřských po střední – s církevním zřizovatelem.

Dalším tématem, které česká výprava prezentovala, je práce ekumenické komise pro 17. století. Tu vytvořila Ekumenická rada církví společně s Českou biskupskou konferencí, aby zpracovala obtížná a dodnes rozdělující témata této historické epochy a aby po odborné i po církevní stránce připravila připomínky výročí bitvy na Bílé Hoře (2020) a staroměstských poprav účastníků stavovského odboje (2021). Stánek Ekumenické rady církví byl na Kirchentagu součástí oblíbeného „tržiště možností," kde se prezentují nejrůznější křesťanské organizace.

Celkové téma letošního Kirchentagu bylo „Na co vlastně spoléháš?" a vycházelo z Bible z 2. Královské 18,19. Spolu s hostitelským luterským evangelickým sborem česká výprava k tomuto tématu organizovala i česko-německý večer se společnou bohoslužbou a slavnostním pohoštěním.

Tradice německých evangelických Kirchentagů jde až do roku 1949. Účastní se ho na 250000 křesťanek a křesťanů z celého Německa, ale i ze sousedních zemí. Letošní ročník se konal 19. - 23. června v Dortmundu. Česká výprava organizovaná Ekumenickou radou církví měla přes 70 členů.

Petr Jan Vinš, generální sekretář ERC

Aktualita: Pouť na Sázavě ...

Dokončení ze str. 1

cům radost, s nadšením ale soutěžilo všech 11 týmů. Vybírali z otázek o pouti a putování, o vodě, o Prokopovi, Cyrilovi a Metodějovi, Bibli a jejích překladech, bohoslužbě. Bohoslužbou pod širým nebem, kterou vedl patriarcha Církve čs. husitské Dr. Tomáš Butta a kázal pražský biskup Doc. Dr. David Tonzar, celá pouť v 10 h začala a písněmi z Taizé jsme se po 16. h rozloučili ve Sboru opata Prokopa. Místní náboženská obec je hlavním pořadatelem celé pouti ve spolupráci s městem Sázava. V dětském programu nechyběl celodenní koutek malování s letošní ne–soutěží – každý malíř vyhrával a také vystoupení malých tanečnic z Nízkoprahu Husita, které se zapojily i do workshopu Woskovek i do interaktivního zpívání s obrázky s Beruškou bandem, která dokázala i v teple, které nás celý den provázelo, vytvořit spolu s dětmi z rekvizit a díky jejich představivosti chladivou vodu, nebo třeba spojeného hada. Zábavně – s namalovanými maskami a dalšími rekvizitami jako třeba Basileou TV a několika gagy, ale i velmi až místy hutným a obsažným textem z pera radotínského faráře Davida Hrona vystoupilo i divadlo pro dospělé, které nastudovali mladí duchovní i laici z Husova sboru v Praze na Vinohradech pod názvem Basilejský koncil. Na pouti nechyběl stánek s keramikou a dalšími výrobky z diakonického centra Nazaret v Borovanech, Fair tradová káva z Ekumenické akademie Praha, pivo, limo i oříšky v cukru a cukrová vata. Jen kolotoče, které již byly postaveny pro další pouť, která se na Sázavě uskuteční, byly zatím stále ještě v hlubokém spánku. Nikomu z přítomných to ale nevadilo. Atmosféra byla opět krásná, jen poutníků bylo méně. Budeme rádi, když se při příštím XX. ročníku Pouti na Sázavě, který se uskuteční opět poslední červnovou sobotu 27. června 2020 sejdeme i s dalšími sestrami a bratřími ze všech církví, se všemi poutníky, kteří rádi spočinou v sobotním dni a načerpají novou sílu pro všední dny. Zaznamenejte si již datum na příští rok a v sobotu na shledanou na XX. Pouti na Sázavě!

Hana Tonzarová
duchovní Církve československé husitské
a hlavní koordinátorka Pouti na Sázavě

Převrat na radnici

Dokončení ze str. 1

včetně purkmistra, tří konšelů a měšťanů je hájících. Na místo přichvátal ještě podkomoří se třemi stovkami jízdných, když už bylo po všem. Byli v defenzivě a vycouvali z místa pryč. Nakonec král přistoupil na kompromis, když uznal nové městské, husitské radní. Pár dní nato 16. srpna vyčerpán, zřejmě na mrtvici, ve věku 58 let zemřel. Své kouzlo nad hrůzným děním má dovětek Palackého: *„Že pak nikdo tehdáž se nenašel, jenž by ubohým zabitým na ulici byl pobral jejich šaty a pásy stříbrné, to dávalo důkaz patrný, že Pražský lid obecný k neřestné bouři té nejinou náruživostí nežli pouze fanatickou pomstou puzen byl.“* Končit pesimisticky? Co z husitského hnutí dobrého vzešlo? Nakonec spělo ke konsensu v něm samé, posléze i k poměrné shodě mezi stranami pod jednou a pod obojí. Dobré je připomenout, že hnutí vzešlá „zezdola“ nakonec inklinují ke středu, nebo končí „na pravici“. I to se v Čechách stalo. A sám Žižka se inkvizitorsky zbavil extrémního křídla. Vstříc krvavé křížové výpravě se radikální a umírnění Pražané s Tábory sjednotili na čtyřech pražských artikulech. Společný husitský program, přijatý na zemském sněmu v Čáslavi (1421), se týkal svobody projevu, přijímání podoboji, rovnosti před zákonem a konce světského panování církve. Nanejvýš moderní a hodné obdivu podnes.

Jan Kašper

Léto budiž pochváleno

Dokončení ze str. 1

přátel, veselého koupání v rybníku nebo v moři, či výstupů na strmé kopce. Pestrý kámen, nádherná mušle, vylisovaný květ, zápis do cestovního deníčku nebo dokonce natočené video vám připomenou ty blažené dny. Někteří se snažíme ty věci blíže poznávat, určujeme si druhy pestrých motýlů, rostlin, zvířat, barevné minerály. Láska k přírodě! To je dobrá věc, potřebná v době, kdy obrovské sklady dovozních firem i fotovoltaické panely ukrajují nemilosrdně z těch krás. Ale dovolte mi otázku: Stačí, že se nám to líbí, že si to vyfotíme, že se o tom třeba i poučíme? V biblické pomůcce „Denní čtení 2017“ mě zastavil citát starobylého církevního otce Origena: *„První lidé se dívali vzhůru a v pozemském viděli obraz věcí nebeských. Avšak hřích vtlačil jejich pohled dolů, od té chvíle vidí jen věci nepovznášející mysl“.*

Škarohlíd jeden, řekneme si možná nad takovým vyjádřením. Cožpak se naše mysl, náš smysl pro krásu nepovznesl nad babočkou paví oko, skákajícími delfíny nebo jen polem lemovaným rudými vlčími máky? A jak se vznášel! Ale za pár dnů přistál opět v šedivé všednosti povinností, problémů ve škole, těžkostí v práci, obavy z diagnózy, kterou nám sdělí lékař. Honem si promítneme záběry z dovolené, na chvíli nás to potěší, ale sotva zhasneme počítač, je vlna starostí, strachu nebo nudy zpátky. On měl ten patriarcha Origenes pravdu. Ty věci jsou nádherné, zajímavé, ale i nejkrásnější motýl zahyne, louka ozdobená květy je posečena, mořský příboj hučí jistě dál, ale je daleko. Ty krásy nepovznesly naši mysl natrvalo. Zase se díváme do šedivých zdí paneláků nebo na špatně utřenou školní tabuli. Co nám schází?

To, čím Origenes začal, nebo vlastně, co bylo přirozené prvním lidem. Oni věděli, že každý lístek, každý mravenec, neřku-li komická žirafa, jsou dílem Stvořitele, jeho tvůrčí invence, jeho smyslu pro krásu (někdy bizarní, ale přece krásu), dokonce jeho pochopení pro humor. Mezi nás a Tvůrce vstoupil hřích. Nemusí to být hned vražda nebo loupež, stačí, když se spokojíme tím, že to všecko rostlo a měnilo se miliony let, když si necháme nakukat, že se to všecko udělalo samo a vlastně náhodou. Přitom si neuvědomíme, že i ty báječné lidské vědy jenom krůček po krůčku odhalují geniální a vlastně supermoderní metody Božího tvoření. Chybí nám ten pohled prvních lidí vzhůru a zahlédnutí věcí nebeských.

Naštěstí to nezůstalo jen u Adama a Evy v ráji. Naštěstí tu a tam i později prohlédl některý člověk, honem sedl a napsal na papyrus třeba: *„Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou“* (Žalm 19). A jinému uvízlo v paměti a zaznamenal, co řekl někde ve stínu stromů jeho Mistr: *„Podívejte se na ptáky: nesejí ani nesklízejí, neshromažďují obilí do sýpek, ale nebeský Otec je živí. Což vy nejste o mnoho cennější?“* (Mt 6, 26). To měl na mysli starověký učitel církve. Od všech krás letních dobrodružství – ale i od šedi paneláků a hromad nevyřízených lejster nebo tlustých učebnic – máme pozvednout duchovní zrak vzhůru a uvědomit si: Za tím vším barevným letním, i šedivým zimním, je náš mocný, vynalézavý, ale především milující Otec. Pak nebudou vzpomínky na krásy letních dovolených a výprav bolet, ale budou nám dokladem velikosti a lásky Toho, kterému na nás záleží. Tak, jak zpíváme v jedné písničce: „A tážeš se, proč to učinil? K radosti naší. Ó, věř tomu, Otec to byl. K radosti naší tak slavně on vše učinil!“

Pavel Javornický
Foto Věra Javornická

Mariánský sloup stále na programu

Přestože zastupitelstvo Hlavního města Prahy odmítlo mariánský sloup na Staroměstském náměstí i na posledním zasedání 21. června, podporovatelé v čele s pražským arcibiskupem kardinálem Dominikem Dukou, se připravují na revokaci usnesení hned začátkem září.

Otevřený dopis kardinálu Dominiku Dukovi

Vážený bratře kardinále,

píši Vám jako ten, který s Vámi spolupracoval dvě desítky let a jako předseda Ekumenické rady církví společně s Vámi žehnal vojenským kaplanům, sloužil ve svatovítské katedrále i v naší církvi při ekumenických shromážděních. Společně s Vámi jsem také jednal s představiteli státu ve věci zmírnění křivd komunismu. Vždy jsem si Vás vážil jako rozvážného člověka a upřímného křesťana.

Dnes se ozývám ve věci hlubokého a doutnajícího konfliktu. Skupina pro obnovu mariánského sloupu na Staroměstském náměstí agresivně usiluje o jeho postavení. Vaše dopisy na Ekumenickou radu a vyjádření různých lidí ve státní správě potvrzují, že silně podporujete umístění tohoto sloupu sváru na nejprestižnější pražské náměstí, kde se odehrávalo mnoho historických událostí.

Před dvěma lety Zastupitelstvo Magistrátu odhlasovalo, že se sloup na náměstí vracet nebude. 21. 6. 2019 bylo znovu odhlasováno, že sloup se vracet nebude. Bylo to přesně v den, kdy jsem moderoval v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí pietní shromáždění k připomenutí 27 pánů popravených několik metrů vedle místa, kde měl být znovu vztyčen sloup. Při svém projevu jsem hleděl do očí potomků popravených, kteří přijeli na toto shromáždění. Byly zastoupeny historické společnosti a spolek Exulant, který dodnes sdružuje potomky vyhnaných. Zaznělo více projevů a musím říct, že jsem se až děsil hněvu, který se objevuje u odpůrců sloupu. Pohybuji se 45 let v ekumenickém hnutí a jsem vděčný za to, co česká ekumena dosáhla. Nyní hrozí rozbití toho, co bylo, z Boží milosti, dosaženo. Váš předchůdce, kardinál Miloslav Vlk měl citlivost a pochopení a aktivitu spolku pro obnovu sloupu brzdil. Vy děláte pravý opak a obnovu sloupu podporujete a osobní intervencí prosazujete.

Dovolte, abych Vám sdělil, že to mě a také mnohé protestanty hluboce zraňuje. Po Bílé hoře se rozpoutalo v Čechách a na Moravě peklo. Pod taktovkou katolické církve a císařské moci začaly monstr procesy, popravy, výslechy, mučení, vyhánění tisíců lidí do exilu. O síle a krutosti pronásledování svědčilo to, že původní počty protestantů v českém království se během 150 let dramaticky změnily. Z 90 % protestantů zbylo 10 %. Když jsme spolu sloužili při výročí Jednoty bratrské v Kunvaldu, tak jste pověděl, že v Římě byly na stole dva způsoby řešení situace: jeden mírný a jeden násilný. Byl použit ten násilný a za ten jste se tenkrát omluvil. Vděčně jsme to přijali a s radostí dál ekumenicky spolupracovali.

Naše země má velmi pestré, dramatické a často krvavé dějiny. Ještě můj dědeček a moje babička byli za Rakouska-Uherska perzekvováni katolickou církví. Dodnes se projevuje rozdílný pohled na reformaci a protireformaci. České církve zažily mnoho pronásledování. Byli jsme společně pronásledováni v době totalitních režimů. Přece jen je ale rozdíl být pronásledován komunisty a být mučen a zabíjen těmi, kteří se považovali za křesťany. Proto je naše bolest z obnovy sloupu velká. Je to sloup, který pro část národa bude vždy symbolizovat útlak a nesmírnou bolest těch, kteří museli své domovy opustit. Stačí si přečíst Komenského „Historii o protivenstvích církve české“ nebo jeho „Retuňk proti Antikristu“. Ani dnes se nedaří smířit pohled na tuto dobu vyjádřenou napětím mezi pohledy Palackého a Pekaře. Někteří budou považovat potridentské katolictví za reformaci a jiní za zahájení mocenské, dobyvačné a kruté hrůzovlády charakteristické spojením trůnu a oltáře. Pro některé jsou Habsburkové ochránci národních hodnot a pro jiné představitelé útlaku českého národa. Pro někoho Alois Jirásek ve svých románech zveličoval problémy, jiní se domnívají, že protireformace byla ještě krutější, než ji ve svých románech zachytil. Svou historii nemůžeme vymazat. Nemá cenu ji přepisovat. Různé přístupy mohou existovat vedle sebe, abychom se z nich poučili pro přítomnost.

Dovoluji si Vás požádat, abyste pomohl vyřešit konfliktní situaci. Napodobenina sloupu vytvořená sochařem Váňou je jistě pěkná a mohla by být umístěna na vhodné místo, např. do zahrady Břevnovského kláštera. Pokud na Staroměstské náměstí má být něco umístěno, ať magistrát vypíše soutěž na symbol smíření.

Pokud bude dál prosazována obnova sloupu, porostou na obou stranách bariéry emoce a budou přibývat zranění. Mariánský sloup několik metrů od popraviště je pro mnohé z nás skandálním symbolem, ze kterého nelze oddiskutovat, že blahoslavená Marie zapichuje draka, kterým jsme míněni my protestanté jako heretici, a podobně i andělé na podstavci zabíjejí svými kopími nás, heretiky a potomky kališníků, Jednoty bratrské, luterány a kalvinisty.

Je třeba se smířit s tím, že zde budou ti, kteří podobně

Dokončení na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 7

Pokračování z minulého čísla

Boží lid pod tlakem je vždycky lidem vyznávajícím. V Abakukově době se ovšem zdálo, že Kaldejci mají stále navrch. Dějiny světa jdou zdánlivě bez Božího zásahu dál. Abakuk přesto drží stráž, vyhlíží, i když zatím nic nevidí. Soustřeďuje se na modlitbách, drží se pevně Božího slova i Božích zaslíbení, která jsou mu důkazem a zárukou, že se Boží slova jednoho dne naplní.

Bůh dává Abakukovi v jeho zápase víry zvláštní příkaz. Má vzít tabuli a na ni napsat Boží slovo, soud nad Kaldejci. Má to učinit proto, aby Hospodinova slova měl každý čtenář před očima. Abakuk beze slova poslechl. Postavil svůj život na Božím slově! Věděl, že Bůh drží a plní to, co slíbil. Stojí tu svému Bohu na svědectví. Volá k následování, aby všichni, kteří Boha milují, vydávali svými životy svědectví o tom, co ve víře přijali. A když bude třeba ukázat lidem kolem, co Bůh přikazuje, je třeba vzít názornou pomůcku třeba v podobě tabule, a na ni napsat, co Bůh vzkazuje. I my máme Boží slovo číst svým dětem, vnoučatům, pravnoučatům až do chvíle, než bude splněno do posledního písmene to, co Bůh pověděl a co zaslíbil. A kdyby se stalo, že bychom byli před tím odvoláni na věčnost, potom máme zanechat tuto tabuli s Božím vzkazem všem svým potomkům jako dědictví, že Boží slovo platí a přetrvává na věky! Abakuk se na Boží slovo cele spolehnul. Jeho víra v Boha byla pevná. Takovou připomíná i apoštol Pavel ve svém listě k Židům (11,1), když říká, že věřit Bohu znamená „spolehnout se na to, v co doufáme a být si jisti tím, co nevidíme!“ Proto i my máme stát na stráži, protože naše víra je zcela určitou a jistou nadějí toho, co teprve přijde. Abakuk dobře věděl, že napříč Písmem jdou dvě cesty. Jedna je široká, která je cestou vzpoury proti Bohu, vytržení se z jeho ruky, odmítání jeho pomoci a zahození všech jeho zaslíbení. Druhá je úzká, je to cesta následování Božího volání, očekávání na Boha a pevné na něho spolehnutí. Abakuk nás staví před tajemství tohoto vyvolení a sám se jasně zařazuje! Chce se počítat a zařadit mezi Boží zachráněné. A kdyby se ho někdo zeptal, proč se řadí k těmto zachráněným, jak říká spravedlivým, potom by neukázal na sebe, protože by ukazoval jen na svou lidskou bídu, ale na Boží ruku, která zachraňuje! V pohledu na Boží jednání byl vždycky ve svém životě odkázán na víru v Boží slovo. Jedině z víry žije. Sám před Hospodina nemůže přinést nic, protože ani nic nemá, jen prázdné ruce zašpiněné svou neposlušností a hříchem. A tak čtenářům předkládá svoje důvěřivé a nadějné spolehnutí se na Boží dobrotu. Otvírá svoje srdce před Bohem a očekává na jeho milost. Ví, že dojde spravedlnosti, která není odkazem na něco absolutně čistého a neposkvrněného. Vždyť spravedlivý v Písmu je například v novozákonním poselství celník v chrámě, který se ani neodvažuje pohlédět k Bohu, protože všechny stránky jeho životní knihy jsou pošpiněné. A přesto o něm Písmo říká, že odešel ospravedlněn do svého domu! Takže jen Boží ruka, z lásky k nám vztažená, zachraňuje a ospravedlňuje hříšníka. Jedině z víry může žít spravedlivý. Žádná výmluva nezachrání život, žádné omluvy neobstojí. Jen Bůh svatý, svrchovaný a v Kristu Ježíši milostivý, může být volán na pomoc tam, kde jde o záchranu našeho lidského srdce. Jenže tady se cesty dělí, a jen jedna vede ke spáse. To je tajemství, které odkrývá Abakuk. Sám volí cestu s Bohem. Chce být na jeho straně a pod jeho milostí.

Naše víra nesetrvává při tom, co máme před očima, co máme nebo si myslíme, že máme zajištěné, nebo co je pro nás samozřejmé. Naše víra směle vstupuje do oblasti, kde nemáme žádných viditelných opor naděje, kde proti všemu našemu nadání a proti všem našim schopnostem platí a působí svrchovaná a tvůrčí Boží moc. Takovou víru měl Abakuk i mnozí další svědkové. V Písmu máme řadu příkladů. V tom nejstarším, v Abrahamově příběhu všechno nasvědčovalo o slabosti a bídě Sářině. Přesto se Abraham sklonil před Bohem, vzdal mu chválu a spolehnul se na Boží slovo. Uvěřil tomu, že mu Bůh dá ještě potomka. Věrně čekal a očekával naplnění Božího slova. Nezapochyboval o Božím zaslíbení, i když přislibovalo něco, co odporovalo lidské zkušenosti. Nevím, zda je při nás také taková pevná a hluboká víra, která vždycky očekává naplnění Božích zaslíbení a čeká na konec všech Božích cest? Abakuk všechen důraz položil na moc a věrnost Boží. Bůh mu byl nade vše věrný, i když k nápravě Božího lidu používal svoje metody. Byl schopen vzbudit národ lítý! I dnes, stejně jako tenkrát, Boží slovo platí!

A platí i pro případ naší neposlušnosti.

Pavel Rybín

Pokračování příště

Mariánský sloup stále na programu

Dokončení ze str. 2

jako prezident Masaryk vidí vrchol našich dějin v české reformaci, a ti, kteří se přikloní k linii Pekaře a v době barokní budou vidět důležité návaznosti na české duchovní tradice. To nám ale přece nemusí bránit ve spolupráci v dnešní době. Dokonce je cele otevřena možnost, abychom se vzájemně obdarovávali tím nejkrásnějším z našich duchovních tradic a pěstovali hluboká ekumenická přátelství. Nesmíme se ale zraňovat a urážet.

Po celé republice je řada mariánských sloupů, které nikomu nevadí a dokreslují kolorit českých měst a venkova. Jen sloup ze Staroměstského náměstí je něčím, co od svého vztyčení budí stálé vášně a zraňuje. Je to sloup, který připomíná odražení švédské armády, ve které jiní viděli naději a záchranu před habsburskou a římskou totalitou. Považují ho za oslavu ztráty české samostatnosti. Symboly mají svůj život a dovedou i po letech rozdělovat a zraňovat.

Vážený bratře kardinále, jménem svým a jménem celé řady evangelických věřících Vás prosím o pomoc ve věci vyřešení tohoto narůstajícího konfliktu, který může velmi poničit to, co jste i Vy léta budoval na ekumenickém poli. Tento konflikt není jen v rámci křesťanství, ale zasahuje také politickou reprezentaci Magistrátu hlavního města Prahy. Jsou také katolíci, kteří si obnovu sloupu v naší současné situaci nepřejí.

Od doby sametové revoluce jsme prošli několika sčítáními lidu. Zmenšování křesťanství v České republice je velmi dramatické. Zkuste si prodloužit graf vývoje své církve na další roky, pokud se něco nezmění, úbytek bude opět velký. Není to příliš povzbudivé. Proto je třeba, aby se všichni věřící stali aktivními křesťany a podle slov papežů Jana Pavla II. (Redemptoris missio), Benedikta XVI. (Caritas in veritate) a Františka (Evangelii gaudium) pracovali v Evropě na nové evangelizaci a předávání toho nejvzácnějšího, co nám v Ježíši Kristu bylo svěřeno. Proto se papež František staví proti pompě, okázalosti a zraňování druhých lidí. Snaha o obnovu sloupu sváru nás brzdí a strhuje do zbytečných kontroverzí a bojů.

S pozdravem pokoje a v úctě

ThDr. Pavel Černý, Th.D.
emeritní předseda Církve bratrské
a Ekumenické rady církví
předseda Kostnické jednoty

Odpověď kardinála Dominika Duky

V obsáhlé odpovědi uveřejněné např. v internetovém vydání Krestandnes.cz, kardinál Duka mj. uvádí:

Po nastoupení na svatovojtěšský pražský stolec v lednu 2011 při ekumenické bohoslužbě v Soukenické ulici jsem byl dotazován bratry a sestrami z vedení Ekumenické rady na svůj postoj k obnově Mariánského sloupu. Vzhledem k časové prodlevě volně cituji svá slova: jako Duka nechci prosazovat obnovu Mariánského sloupu, která by způsobila rozpory v ekumeně příp. ve společnosti, pochopte však, že jako pražský arcibiskup nemohu tomu bránit. V diskusi jsme se rozešli. Jako představitelé ČBK a Ekumenické rady církví (v té době já jako předseda ČBK, předsedou ERC byl Joel Ruml a další) jsme se shodli na následujícím: V zásadě nemůže být postavena historická replika Jiřího Bendla v tom smyslu, že zde nebudou sochy andělů s jejich atributy, které by mohly urážet protestantské církve. Rovněž tak zde nebudou historické nápisy a na samotném sloupu bude umístěn nápis *„Tento Mariánský sloup byl vyzdvižen jako symbol ekumenické spolupráce křesťanských církví v ČR a projev úcty k Ježíšově Matce.“* ... Po mnohých nehorázných útocích na principy křesťanství ale také i na našeho Pána Ježíše Krista a jeho Matku považuji za navýsost vhodné, abychom dokázali v této situaci v naší společnosti, na onom místě, které je poznamenáno krví a sváry, podat si ruku, abychom v duchu odpuštění a v duchu pravé tolerance dovolili, aby tento projekt diskutovaný a nebyrokraticky přijatý v lednu 2011 se stal naším společným úsilím... **(red)**

Ústav dějin umění AV ČR ke sloupu

Ústav dějin umění AV ČR se připojil k memorandu o kopii Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, adresovanému MUDr. Zdeňku Hřibovi, primátoru hl. m. Prahy:

Vážený pane primátore, vážené členky a členové Rady hl. města Prahy,

obracíme se na Vás jako představitelé odborných uměleckohistorických institucí a vysokoškolských pracovišť ve věci diskutované obnovy Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. V poslední době aktivity zastánců obnovy výrazně stouply a my – v obavách, aby již dříve vyslovené a odborně podložené argumenty nezapadly ve vzrušené atmosféře – chceme znovu připomenout důležitá a bohužel opomíjená fakta, která v často zjednodušených či dokonce zavádějících prohlášeních nezaznívají. Celá záležitost má jak svou ideovou, či spíše ideologickou rovinu, tak rovinu odbornou, památkovou a uměleckohistorickou. Obecně se však dotýká kulturního principu úcty k naší minulosti, obavy z manipulace historického vědomí, a proto musí každé rozhodování v této věci zohlednit zásadní, neautentický a moderní zásah do cenné podoby historického centra hlavního města Prahy.

Od zastánců obnovy reprezentovaných Společností pro obnovu mariánského sloupu opakovaně slýcháme, že sloup byl vztyčen po ukončení třicetileté války na památku úspěšné obrany Starého a Nového Města proti švédským obléhatelům na samém konci války v roce 1648. Toto tvrzení však opomíjí řadu dalších okolností, které vznik a vnímání sloupu v době jeho vzniku a v průběhu času ovlivnily. Zastánci vůbec nepřihlíží k tomu, že umělecké dílo – jímž Mariánský sloup nepochybně byl – na sebe navrstvilo řadu významů, které jsou dány historickými, kulturními, lokálními i uměleckými okolnostmi jeho vzniku. Tuto vrstvu významů, které se váží k Mariánskému sloupu, nelze pro jejich aktuální promlouvání do současné debaty opomenout a rádi bychom je stručně shrnuli.

Mariánský sloup přikázal císař Ferdinand III. postavit na Staroměstském náměstí a výslovně si přál, aby byl proveden podle vzoru vídeňského sloupu stojícího od roku 1647 před jezuitským kostelem na náměstí Am Hof. Při vysvěcení vídeňského sloupu císař zasvětil Panně Marii jako vládkyni a patronce sám sebe, své potomky, lid rakouských zemí a vojsko. Náboženský akt se tak posunul do roviny politicko-ideologické deklarace. Když císař žádal o použití formy vídeňského sloupu v Praze, přenášel tak do českého prostředí stejné ideové koncepty. V Praze však tato nábožensko-politická deklarace tzv. rakouské zbožnosti (pietas Austriaca) začala žít vlastním životem, a to zejména díky místu zvolenému pro stavbu sloupu. Rozhodně nebylo vybráno náhodou.

Prostor Staroměstského náměstí je totiž místem mimořádné historické paměti. Stavbou sloupu se Habsburkové chtěli vypořádat s jejím podstatným dílem a deklarovat zde své vlastní vladařské nároky i rekatolizační program, jehož symbolem se zde stala postava Panny Marie. Aktuálního genia loci prostoru náměstí vytvářely v prvé řadě dvě dominanty: radnice, tedy politické centrum Starého Města pražského fungující zde od středověku, symbolizující v devíze Praga caput regni autoritu města, kterou Habsburkové od 16. století systematicky omezovali. Na opačné straně náměstí se tyčilo další místo střetu – kostel Panny Marie před Týnem, chrám utrakvistické církve mající své kořeny v českém husitství. Po Bílé hoře byl z průčelí kostela svržen kalich – symbol utrakvismu a nahradila jej socha Panny Marie. Instalace těchto, a dalších monumentů v prostoru Staroměstského náměstí tedy znamenala proces rituální očisty města a země od nekatolické minulosti a ztělesňovala zahájení symbolické rekatolizace tohoto klíčového prostoru. Tento exkurz zřetelně vypovídá o tom, že mariánský sloup představoval již v okamžiku svého vzniku triumfální výraz habsburské monarchistické ideologie opírající se o program militantní katolické protireformace. Tento ideologický koncept zdaleka přesahoval rámec pouhé paměti na úspěšnou obranu Starého a Nového města v roce 1648.

Tomuto radikálně rekatolizačnímu významovému programu odpovídala i podoba jednotlivých soch Mariánského sloupu: Panna Marie na vrcholu byla zpodobena jako tzv. Panna Marie Neposkvrněného početí, která byla symbolem obnovy (v českém prostředí často násilné) katolické víry. Andělé, umístění v přízemí sousoší, byli zpodobeni v boji s ďábly a dalšími příšerami. Ty byly jako bytosti temna a zla v dobové symbolice a aktuálním protireformačním kontextu chápány jako pokoření nekatoličtí „kacíři“. Tedy stejně, jako političtí nepřátelé Habsburků – tj. české nekatolické stavy poražené na Bílé hoře. Pražský Mariánský sloup tedy nebyl jen memoriální památkou, ale také symbolem expanzivní habsburské katolicko-protireformační propagandy. V tomto kontextu je zřejmé, že v žádném případě nemůže fungovat jako deklarace ekumenického smíření mezi církvemi.

Vedle těchto historických a kulturních argumentů proti obnově mariánského sloupu stojí dále důvody čistě praktické. Od zastánců obnovy slýcháme, že nový sloup bude kopií barokní památky. K tomu, aby bylo možné vyrobit kopii původního originálu je však zapotřebí jeho podrobná obrazová a fotografická dokumentace, případně musí dochované zbytky barokní památky poskytnout dostatek podkladů pro zhotovení kopie. Bohužel ani dochovaná dokumentace, ani zbytky originálu tuto možnost nenabízejí. Zobrazení na grafických listech jsou velmi nepřesná a fotografie zhotovené před destrukcí sloupu jsou jen pohledy z dálky nedovolující rekonstrukci detailů. Částečně je dochována jen postava Panny Marie a jedna andělská skupina, další dvě jsou pro kopii díky velmi torzálnímu dochování nepoužitelné a poslední z nich je opět nevhodná, protože jde o volnou repliku či spíše napodobeninu zničeného barokního originálu, pořízenou v 19. století. Kopírovat tedy není podle čeho. Výsledná tzv. kopie tak má vůči svému baroknímu vzoru jen minimální autentický vztah. Argumentovat proto úctou k významné barokní památce a její

Dokončení na str.4

Finská lidová kazatelka
Hilda Karoliina UTRIAINEN –Väänänen

(30. 6. 1843 Vesamäki – 14. 7. 1929 Keitele)

Byla z chudé venkovské rodiny, otec byl navíc alkoholik a působil rodině velké těžkosti. Karoliina byla od počátku neduživá, a proto přijala nouzový křest. Učila se číst podle katechismu. V devíti letech, když byla upoutána na lůžko, měla vidění a povolání ke kazatelství. U vytržení hovořila na apokalyptická témata, vyzývala k obrácení a k nápravě života. Přicházeli za ní četní posluchači, upouštěli od rozšířeného alkoholismu a nastalo probuzení na severu Finska. (Již předtím evangelizoval ve Finsku Paavo Ruotsalainen (1777-1852) a měl vliv i na její rodinu.) V r. 1864 se provdala za statkáře Taavatti Väänäna z Kuopio, měli čtyři děti, v r. 1893 však ovdověla. I jako vdaná putovala krajem a kázala – také na církevní perikopy. Dožila u své sestry Anny v Keitele. Její kázání byla zaznamenána i zvukově, pronesla jich asi 20 tisíc, a několik se jich dočkalo 20 vydání.

„Člověk má k úkolu sílu, jestliže je jeho vůle dostatečná."

Bohuslav Vik

Ústav dějin umění AV ČR ke sloupu

Dokončení ze str.3

obnovou je tedy zcela liché a nepravdivé. Zamýšlené dílo je novým, současným vstupem do historického prostředí města a jako takové by mělo být posuzováno. Jakkoliv je otázka kvality uměleckého díla subjektivně definovaná, přesto s rozhodností opřenou o naši profesionální zkušenost oprávněně tvrdíme, že podoba soch není v žádném případě taková, aby obstála v náročném prostředí Staroměstského náměstí. Pokud by se instalovala, stala by se jen zcela nevěrohodnou, banální atrakcí.

Vážený pane primátore, obracíme se na Vás s výzvou, aby příslušné orgány města nepřipustily tzv. obnovu Mariánského sloupu v podobě navrhované Společností, která je kontroverzním podnikem plánovaným pro mimořádně citlivé místo veřejného prostoru města. Jistě lze v dnešní době (např. digitálních rekonstrukcí) hledat jiné, důstojné prostředky připomenutí existence a celé škály významů této památky. Jako zástupci odborné obce věříme, že budete našemu apelu věnovat pozornost a samozřejmě nabízíme podrobnější doložení našich argumentů.

Podepsáni:

Prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc., vedoucí Katedry teorie a dějin umění Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze

PhDr. Richard Biegel, Ph.D., ředitel Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

PD et Doc. PhDr. et Ing. Jiří Fajt, Ph.D.

Doc. Ivan Foletti, MA, Docteur es Lettres, Seminář dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

PhDr. Kateřina Horníčková, Ph.D., Ústav věd o umění a kultuře Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Doc. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D., proděkan pro bakalářské a magisterské studium Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Prof. PhDr. Marie Klimešová, Ph.D., Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

Mgr. Radka Nokkala Miltová, Ph.D., vedoucí Semináře dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

PhDr. Ing. Jaromír Olšovský, Ph.D., vedoucí Katedry dějin umění a kulturního dědictví, Filozofická fakulta Ostravské univerzity

Doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D., Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

Doc. Mgr. Martina Pachmanová, Ph.D., Katedra teorie a dějin umění, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Doc. PhDr. Pomajzlová Alena, Ph.D., Seminář dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

PhDr. Daniela Rywiková, Ph.D., Katedra dějin umění a kulturního dědictví Filozofické fakulty Ostravské univerzity a proděkanka pro zahraniční a vnější vztahy

Prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc., Seminář dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

PhDr. Lubomír Sršeň, Národní muzeum, oddělení starších českých dějin

Doc. Mgr. Pavel Suchánek, Ph.D., Seminář dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Doc. PhDr. Michal Šroněk, CSc., zástupce ředitele Ústavu věd o umění a kultuře Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Prof. PhDr. Vít Vlnas, PhD., vedoucí Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy

Prof. PhDr. Pavel Vlček, Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, v.v.i.

PhDr. Radim Vondráček, ředitel sbírek a výzkumu, Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D., ředitel Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky, v.v.i.

Dr. phil. Marius Winzeler, ředitel Sbírky starého umění, Národní galerie Praha

Doc. PhDr. Jana Zapletalová, Ph.D., vedoucí katedry dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

PhDr. Eliška Zlatohlávková, Ph.D., Ústav dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy

Doc. PhDr. Martin Zlatohlávek, Ph.D., Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy

Kontaktní osoba:

Doc. PhDr. Michal Šroněk, CSc., zástupce ředitele Ústavu věd o umění a kultuře Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

150 let evangelického kostela v Čáslavi

Fara a modlitebna v Močovicích (1781 až 1866)

Již nedlouho po vydání tolerančního patentu roku 1781 se k evangelickému vyznání na území pozdějšího evangelického sboru v Čáslavi přihlásilo 300 rodin. Bylo to třikrát víc, než byla hranice pro vznik sboru. První kazatel byl Ondřej Akoš z Uher, který začal působit mezi velikonocemi a svatodušními svátky roku 1783. Z Uher pocházeli i jeho dva nástupci. Prvním českým farářem byl Josef Nešpor, který vážně onemocněl a před smrtí požádal sbor i církev, aby byl farářem jmenován jeho syn Pavel, který studoval teologii. Pavel Nešpor byl za faráře v Močovicích zvolen dne 5 listopadu 1837, devět dní před smrtí svého otce a ve sboru působil až do 31. října 1888.

Toleranční patent neumožňoval stavbu kostelů, ani vznik sborů v královských městech, proto si sbor vybral za sídlo nedaleké Močovice. Roku 1783 vznikl sbor, kterému hrabě Auersperg věnoval vyhořelou sýpku. Tu si evangelíci opravili a o rok později se v ní konaly první bohoslužby. Protože modlitebna i fara byla v jednom malém objektu, byla roku 1817 modlitebna rozšířena. Fara již stála zvlášť. Zlepšení poměrů přinesl rok 1848 a rok 1861, kdy se sbor rozhodl přemístit do Čáslavi, což už bylo možné díky novému, takzvanému Protestantskému patentu, který byl vydán roku 1861. Nebylo to ale jednoduché, zdaleka ne všichni podporovali přesun sboru do Čáslavi. Tehdy rozhodovala zejména vzdálenost a dostupnost, je tedy logické, že lidé, kteří to měli blíže do Močovic, hlasovali proti přesunu. Čáslav byla ale mnohem strategičtější a navíc se stavěla železnice. Farář Nešpor měl obavy, aby se sbor nerozštěpil. Dalším problémem byli někteří čáslavští katolíci, kteří si v Čáslavi evangelický kostel nepřáli, proto pozemek pro kostel zakoupila třetí osoba. Základní kámen nového kostela byl položen roku 1864. Stavební práce přerušila válka mezi Pruskem a Rakouskem roku 1866. Toho roku vyhořel kostel i s farou v Močovicích, v kronice se uvádí, že oheň byl zapálen „ohavnou rukou paličovou", další zprávy hovoří, že šlo o nešťastnou náhodu, kdy hospodyně v sousedním statku přepouštěla máslo a od toho vznikl požár. Zlí jazykové dokonce tvrdili, že kostel i faru zapálili sami evangelíci kvůli pojistce. Peníze z pojistky posloužily při zakoupení nové fary a také při stavbě kostela, protože stavba se protáhla a podražila. Další peníze získali evangelíci od státu jako náhradu za válečné útrapy.

Přestěhování do Čáslavi a stavba kostela

Farář i s rodinou bydlel po požáru dočasně u pozdějšího kurátora Výborného, ale již za týden sbor zakoupil dům v Čáslavi vedle rozestavěného kostela. Dům patřil staré vdově, Kateřině Škrétové, která se bála války a dům se rozhodla rychle prodat. Ostatně válka se málem stala osudnou faráři i kostelu. Císařské úřady vydaly nařízení, aby byli evangelíci sledováni. V městě se kvůli tomu srotil dav, který požadoval zboření kostela a farářovo oběšení, to se naštěstí neuskutečnilo. Úřady se patrně obávaly, že budou evangelíci kolaborovat s nepřítelem jako ve válkách za Marie Terezie. Farář Nešpor naopak městu pomohl, když pruská armáda obsadila Čáslav a požadovala rekvizice, na které město ekonomicky nemělo. Z Čáslavi se proto vypravila deputace do Pardubic, která neúspěšně jednala s generálem pruské armády. Naštěstí si farář Nešpor všiml pruského vojenského faráře, přes kterého se odklad podařilo dojednat. Pruská armáda se brzy stáhla a rekvizice se odevzdávat nakonec nemusely. Sbor pořádal prozatímně své bohoslužby v hostinci „U Bílé růže" na Kutnohorském předměstí. První bohoslužby se konaly v novém kostele již o adventu roku 1866 a 6. července 1869 byl vysvěcen. Byl to slavnostní okamžik, na vysvěcení se sjelo z Čech a Moravy několik tisíc lidí. Bohoslužby byly konané dvě, uvnitř kostela a venku, protože by se všichni do kostela nevešli. Byla to obří manifestace, teprve druhá od

roku 1861, první byla roku 1863, kdy se slavilo milénium od příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Kromě toho, že nový čáslavský kostel byl prvním evangelickým kostelem v královském městě, slavilo se i 500 let od narození mistra Jana Husa.

Sbor se následně stal velice důležitým, na popud českého reformovaného superintendenta vznikl v Čáslavi evangelický Učitelský ústav, který byl v Čechách a na Moravě jediným učilištěm svého druhu. Učitelský ústav měl dlouhodobé finanční problémy, na které si stěžoval již autor Broučků Jan Karafiát, který pracoval v prvním období v ústavu jako duchovní. Byl to jeden z prvních učitelských ústavů, který ke konci 19. století už umožňoval vzdělání i ženám. Kvůli finanční neudržitelnosti se roku 1921 stal státním, v té době zde působil například otec Miloše Formana, který zemřel za odbojovou činnost v koncentračním táboře. Po Pavlu Nešporovi nastoupil další významný farář František Kozák, který se proslavil jako církevní spisovatel. V Čáslavi začal s přáteli Janem Pelíškem, farářem ze Semtěše, a Ferdinandem Císařem, moravským reformovaným superintendentem, vydávat časopis Hus. Farář Kozák v Čáslavi založil ženský dobročinný spolek Marta (1889) a sirotčinec Husův asyl (1915). Dobročinný spolek Marta byl nedávno opět obnoven, na spolek a sirotčinec navazuje i místní středisko Diakonie ČCE. Budovu sirotčince byste již v Čáslavi nenašli, byla zbořena roku 1978 a stála na místě sídliště v Těsnohlídkově ulici. Ani starou faru byste již nenašli, na jejím místě byla postavena nová roku 1928 architektem Bohumírem Kozákem, který byl synem faráře Kozáka.

Pavel Dočekal

Z církví doma i ve světě

Cla na dovoz z Číny mohou způsobit nedostatek Biblí

Američtí vydavatelé náboženské literatury se kvůli americko-čínské celní válce obávají nedostatku Biblí na trhu. Miliony svazků této knihy se totiž každoročně tisknou v Číně a kupujícím by je cla mohla prodražit, napsala agentura AP. V komunistické Číně se podle prezidenta amerického svazu vydavatelů křesťanské literatury Stana Jantze tiskne více než polovina celosvětové produkce Biblí. Dražší Bible také zkomplikují situaci křesťanských organizací, které je zájemcům rozdávají zdarma. Americký prezident Donald Trump navrhuje rozšířit 25procentní clo na další čínské zboží, opatření by se mělo dotknout i všech knih. Podle kritiků by to nepřiměřeně zasáhlo Bible a dětské knihy. Jak tisk Biblí tak dětských knih totiž klade na tiskárny zvláštní nároky, kterým jsou – na rozdíl od mnoha amerických – schopni dostát právě čínští tiskaři.

* * *

Evangelikálové se v Římě snažili porozumět katolicismu

Od 17. do 21. června se v Římě konal týdenní seminář, jak z evangelikální perspektivy vnímat katolicismus. Setkání se zúčastnilo třicet sedm účastníků z Evropy, USA, Austrálie a Latinské Ameriky, informuje Evangelical Focus. Přednáška De Chirica zahrnovala Druhý vatikánský koncil, pokoncilní dobu a evangelikální hermeneutiku církevních otců. Allison se zaměřil na teologické metody v katolické církvi, svátosti eucharistie, křtu a kněžství. Dr. Trent Hyatt hovořil o papežství, jeho původu, vývoji a současném stavu a o starověké tradici. Mark Gilbert, bývalý římský katolík, pomohl účastníkům pochopit, jak evangelikálové mohou lépe rozumět katolíkům a jejich myšlení. Seminář zahrnoval také příběhy konverzí protestantů k Římu a následovala panelová diskuse na téma, proč je pro některé protestanty katolicismus atraktivní.

(red)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

20 – 21/2019
VYCHÁZÍ: 17. ČERVENCE 2019

PŘÍLOHA 2

PRVNÍ POKUS O DEMOKRATICKÝ STÁT VE STŘEDNÍ EVROPĚ 1619 – 400. VÝROČÍ

ČESKÁ KONFEDERACE – POKUS O NOVOU PODOBU STÁTU KORUNY ČESKÉ

Kat. č. 30 Konfederace stavů České koruny, 1619.

Protestantští stavové, kteří převzali v době stavovského povstání do rukou moc v zemi, přikročili po nutné přípravě k zakotvení všech vymožeností, kterých už fakticky dosáhli, i těch, které považovali za nutné si zajistit pro budoucnost, v základním státním zákonu. Tento zákon z roku 1619, který lze pokládat za novou, společnou ústavu všech zemí Českého státu (původní termín: "tyto sjednocené země") se sám označoval jako Confoederace neboližto Sjednocení. Stručně je nazýván také Česká konfederace; pod tímto výrazem se rozumí jak ústavní listina, tak vlastní svazek konfederovaných zemí.

Všimneme si nejprve historického vývoje správy Českého království. Jeho určující uspořádání představuje od poloviny 15. století stavovská monarchie (dualistický systém - panovník a stavy, v Čechách stav panský, rytířský a měšťanský, nikoli duchovenský). Kutnohorský smír z r. 1485 přinesl na jedné straně vyznamné mírové řešení napětí dvou ideových směrů v Čechách, na druhé straně znamenal i širší spolupráci stavu panského a rytířského v zemi na úkor stavu městského. To se naplno projevilo v Zemském zřízení království Českého (tzv. Vladislavské zřízení zemské) v r.1500 (přijato zemským sněmem proti odporu měst). Svatováclavská smlouva z r.1517 nastolila dočasný mír.

S nástupem Ferdinanda I. Habsburského (1526, osudná chyba stavů) začíná a stále se rozrůstá také konflikt mezi nekatolickou stavovskou většinou a katolickým panovníkem o náboženskou svobodu a vliv v zemi. Osudný byl v tomto ohledu rok 1547 v souvislosti s tzv. válkou šmalkaldskou (němečtí protestanté proti Ferdinandovi). Na králem zakázaném sněmu vypracovali stavové dokument "Přátelské snešení stavův českých" a svolali zemskou hotovost na obranu proti Habsburkům. Po prohrané válce byla nejvíce postižena města, a to ekonomicky i politicky. Podstatně byla posílena moc panovníka, výslovně konstatováno i právo korunovace králových dědiců již za života krále, a to bez vědomí a souhlasu stavů.To se projevilo i v novém Zemském zřízení z r. 1549.

Po augšpurském míru mezi císařem Karlem V. a německými protestantskými knížaty r. 1555 a po ukončení tridentského koncilu r. 1563 svolal císař Maxmilián r. 1575 do Prahy významný sněm (šlo kromě projednání berně také o korunovaci Maxmiliánova syna Rudolfa českým králem. Na sněmu měly být přednostně projednány konfesní otázky. K tomuto účelu byla vypracována Česká konfese, kterou císař odmítl písemně potvrdit; svůj slib Českou konfesi zachovávat dodatečně odvolal a její tisk zakázal. V druhé polovině 16. stol. postupovala systematická, i když zatím oficiálně nevyhlášená rekatolizace (po obsazení pražského arcibiskupství v r. 1561 byla v r. 1583 přeložena do Prahy i nunciatura papežské kurie, od r. 1556 zde působil jezuitský řád a významná místa v nejvyšších zemských úřadech byla obsazována stoupenci myšlenky protireformace, což vyvrcholilo v letech 1598-99.

Arcivévoda Matyáš (mladší bratr císaře Rudolfa II.) vyjednal r. 1606 mír se sedmihradským magnátem Štěpánem Bočkajem. Šlo o náboženskou svobodu pro Uhry a Matyáš přizval na uherský sněm v Prešpurku i rakouské stavy. K nim později přistoupili i stavové moravští. Vznikla tak konfederace rakousko-uhersko-moravská, k níž však nepřistoupili čeští stavové, ač byli také přizváni. Zůstali ve sporu dvou bratří věrni Rudolfovi II., od něhož si potom do roka vymohli 9. 7. 1609 potvrzení Majestátu, základního dokumentu svobody víry. Náboženská svoboda platila i pro královská města. **Důležité bylo ustanovení, že vrchnost nesmí nutit své poddané k víře, kterou sama vyznává.** Nedílným doplňkem Majestátu je Porovnání, upřesňující některé body jednání.

Konfederační téma, přítomné už v prvním desetiletí 17. stol. při různých jednáních zástupců stavů rakouských, uherských, moravských, českých i slezských se vrátilo na generálním sněmu v Praze už v r. 1611 a znovu pak v r. 1615, ale bez valného výsledku. **Přijat byl pouze český jazykový zákon, tj. že obyvateli Českého státu se mohou stát pouze cizinci znalí českého jazyka.**

Významnou událostí byla příprava českého volebního sněmu. Ten měl zajistit nástupnictví Ferdinanda Štýrského po Matyášovi, který neměl přímého potomka (adoptoval však počátkem r.1617 Ferdinanda Štýrského). Nevyšším státním úředníkům, povolaným do české kanceláře, byla přečtena královská propozice, což uvádí Pavel Skála ze Zhoře ve své Historii české takto:

V pondělí 5. června 1617, den před zahájením českého zemského sněmu, který měl rozhodnout o budoucím českém králi, povolal Zdeněk Vojtěch z Lobkovic jménem krále Matyáše do české dvorské kanceláře nejvyšší zemské úředníky a rady soudů dvorského a komorního, aby jim, proti všem zvyklostem, ještě před zahájením sněmu přečetl královskou propozici, načež je vyzval, aby se k ní vyjádřili. Z hlavních postav nekatolické opozice byl přítomen Václav Budovec z Budova, Václav Vilém z Roupova i Vilém st. z Lobkovic. Trapné mlčení prolomil jediný z pánů, nejvyšší sudí Jiří z Talmberka, když na právo stavů na svobodnou volbu poukázal. "Nemají-li dvou hlav na sobě, aby v takové odpory s císařem a králem, pánem svým se nevydávali a obce proti němu nerozpalovali," opáčil prý na to Adam ze Šternberka, nejvyšší purkrabí a zastánce přijetí Ferdinanda Štýrského za českého krále.

V tomto duchu se neslo i další jednání českého volebního sněmu včetně osobního hlasování každého člena zvlášť. Za této situace se proti volbě Ferdinanda postavili nakonec jen čtyři muži, dva šlechtici a dva měšťané.

Defenestrace místodržících jako trest za soustavné porušování Majestátu byla odstartována večer 22. května 1618 v domě Jana Albrechta Smiřického na Malostranském náměstí v Praze, kde se sešli hlavní vůdcové opozice. Byla dohodnuta i následná volba direktoria a svolání zemské hotovosti. K tomu také skutečně došlo, třicetičlenný sbor direktorů nahradil sbor místodržitelů i zemské úřady. Pro povstání byla získána téměř celá země, až na tři katolická města: České Budějovice, Plzeň a Český Krumlov. Oficiálně nebyla vzpoura namířena proti panovníkovi a dynastii (např. královské důchody neměly být dotčeny), ale proti jeho špatným rádcům Současně došlo k vypovězení a konfiskaci majetku jezuitů a k vyslání zmocněnců direktoria do řady evropských zemí se žádostí o pomoc. Výsledek byl poměrně slabý (2 000 mužů pod vedením Arnošta z Mansfeldu poslal savojský vévoda Karel Emanuel, Spojené Nizozemí poskytlo určitou finanční podporu, ale jinak šlo většinou o slova a sliby). Slezsko vyjádřilo podporu. Moravský sněm byl zdrženlivý, povolil průchod císařského vojska. Konec neutrality nastal až převratem 2. května 1619.

Už vzápětí po defenestraci, 25. května 1618, sepsal právník Martin Frühwein z podnětu představitelů stavovské opozice tzv. první apologii, která měla informovat domácí i zahraniční veřejnost o událostech v Čechách. V prosinci téhož roku byla vypracována apologie podrobnější s mnoha dalšími doklady. Obě byly přeloženy do němčiny a holandštiny, první navíc ještě do latiny. Apologie byly určeny jak pro českou veřejnost, tak, a to především, pro zahraničí. Vysvětlovaly důvod jednání stavů. Proč to bylo pokládáno za tak potřebné, ba nutné? K tomu je třeba nastínit alespoň v hrubých rysech poměry v Evropě v tehdejší době.

Od velkého dějinného předělu na přelomu 15. a 16. století (objevení Ameriky, vynález knihtisku, rychlejší komunikace myšlenek na dálku) se v Evropě vždy výrazněji formovala seskupení oficiálně církevní, v realitě však více ve funkci tehdy ještě neexistujících politických stran. Středověká uniformita ideového vedení byla totiž zásadně narušena nástupem reformace 16. století, která na rozdíl od valdenství i české reformace mohla rychle pronikat i do vzdálených míst. Jejím protipólem se stala protireformace v podání tridentského koncilu. Do 17. století přešla zajímavá struktura států a státečků, někde podobná a někde velmi odlišná vzhledem k situaci 21. století.

Výrazné a významné celky byly království španělské a portugalské (v souvislosti se zámořskými objevy a napojení zejména na jižní Ameriku), království francouzské s počínající koloniální soustavou a ve spojenectví s Turky a císařství římské národa německého (celek zahrnující prakticky celou střední Evropu, kde císaře volilo 7 kurfiřtů - 4 světští a 3 duchovní).

V této době bylo Německo rozdrobeno do mnoha menších či větších států, z nichž žádný nebyl královstvím. Tím byly pouze Čechy, Polsko a Uhry, které byly ovšem téměř celé obsazeny Osmanskou říší - Turky. České a velmi oslabené Uherské království spolu se zeměmi rakouskými (většinou velkovévodství a vévodství) utvořily v osobě Ferdinanda I. Habsburského jakousi personální unii. Tento zvláštní politický útvar, Habsburská říše, se později nazýval Rakouské mocnářství. Ten vznikl na základě skutečnosti, že r. 1282 německý král Rudolf Habsburský udělil Rakousy a Štýrsko v léno členům svého rodu a položil tak základ příštímu mocenskému postupu Habsburků (v 16. století ovládali kromě střední Evropy i Evropu jižní, Nizozemí a osady v Americe).

Středověké Evropě vládli (často ve sporech) římský papež a císař říše římské národa německého. Vládní soustava obou složek byla hierarchická a absolutistická. Snahu o získání větší svobody projevila ekonomicky prosperující města v severní Itálii už v 11. století a později v Německu, kde významná byla zejména města hanzovní.

Zcela zvláštním příkladem byl **vznik Švýcarského spříseženstva**. R. 1291 utvořily tři tzv. lesní kantony ve Švýcarsku (Uri, Schwyz a Unterwalden) spolek na obranu proti Habsburkům pod názvem Věčný svaz. R. 1315 domobrana Věčného svazu zvítězila nad Habsburky. Vznikl nový stát Švýcarské spříseženství. Procházel v dalších stoletích různými obdobími (i opakované boje mezi katolickými a protestantskými kantony), aniž by byla zásadně zpochybněna jeho

samostatnost. Pro situaci na počátku 17. století byl však nejzávažnější vznik samostatného Holandska. Nizozemí bylo spravováno španělskou vládou, proti níž severní kraje zahájily odboj. Po popravě předních činitelů odboje Egmonta a Hoorna začala emigrace protestantů do ciziny. R. 1578 byly spojeny jižní kraje Španělského Nizozemí jako základ příští Belgie, severní kraje (příští Holandsko) se spojily k obraně a r.1581 vyhlásily samostatnost.

V této vyhrocené situaci, kdy na různých místech Evropy vzplanuly boje o příslušnost k římskému katolicismu či reformaci, byla roku 1608 založena Protestantská unie (knížata jihoněmecká a západoněmecká a některá říšská města v čele s falckým kurfiřtem Bedřichem IV.) a roku 1609 se ustavila Katolická liga podporovaná především Habsburky, v čele s bavorským vévodou Maxmiliánem. V tomto výbušném ovzduší se odehrál i pokus o vznik nového typu státu, obdobně jako v Holandsku, v tomto případě v celém středoevropském prostoru. Právní akty, které předcházely České konfederaci, dosvědčují jednání postupně se Slezskem, Dolní Lužicí, Moravou i Horní Lužicí. Další jednání probíhala (kromě zemí Koruny české) také s Horním a Dolním Rakouskem i s Uhrami.

Na generálním sněmu v červenci 1619, který svolali čeští direktoři, byl projednán a schválen návrh nové ústavy Českého státu - České konfederace. Text ústavy předem připravila komise složená ze zástupců jednotlivých historických zemí, ta jej konzultovala i s rakouskou delegací. Podrobné líčení slavnostní atmosféry v červenci 1619 podává Karolina Adamová ve své knize První česká federativní ústava z roku 1619:

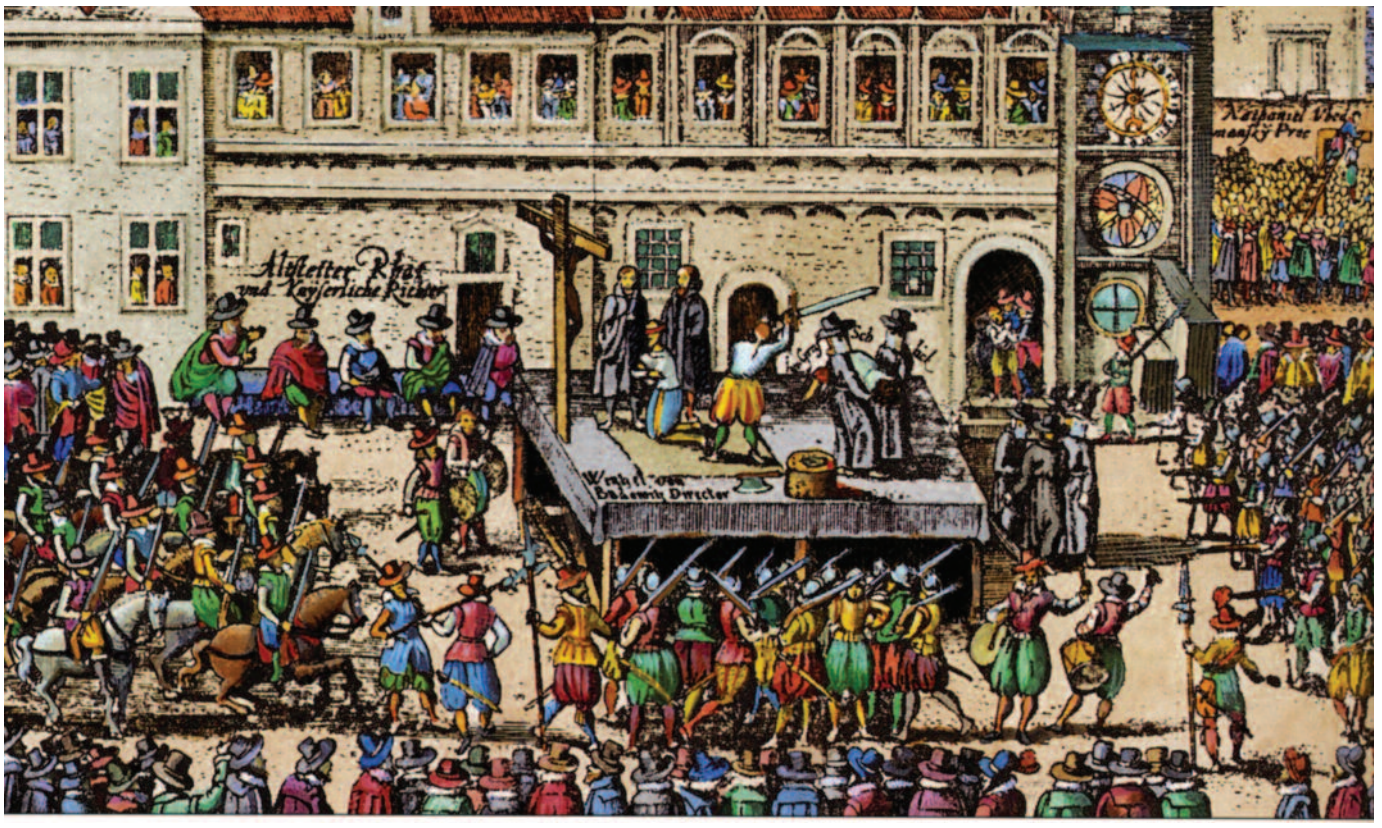
Generální sněm v Praze byl zahájen 8. července roku 1619 slavnostními bohoslužbami v kostele Největší Trojice na Újezdě. Samotné jednání pražského generálního sněmu vyvrcholilo 31. července. Delegace z jednotlivých zemí jednaly od časného rána o předloženém konfederačním textu. Jednání probíhala nejdříve odděleně v rámci jednotlivých delegací. Teprve v 10 hodin se shromáždili zástupci všech historických zemí v soudní světnici na Pražském hradě. Zasedání se účastnili kníže Minsterberský, hrabě z Hohenlohe a krnovský markrabí Jan Jiří. Jednání zahájil prezident direktoria Václav Vilím z Roupova, který hovořil česky, a **Jáchym Ondřej Šlik, jeden z hlavních iniciátorů vytvoření České konfederace**. Šlik mluvil německy, zvláště kvůli zástupcům ze Slezska a obou Lužic a deputaci rakouských stavů, kterou vedl významný rakouský politik a diplomat J. E. Tschernembl. Po přečtení textu konfederační listiny v českém jazyce sekretářem direktoria Benjaminem Fruweinem a v německém jazyce německým sekretářem Kašparem Lukem došlo k hlasování o konfederaci. Všichni zástupci stavů byli vyzváni Václavem Vilémem z Roupova, aby vykonali slavnostní konfederační přísahu. Češi a Moravané přísahali v jazyce českém, zástupci Slezska a Lužic v jazyce německém. Formule přísahy byla nedílnou součástí textu České konfederace. V průběhu přísahy byly na Pražském hradě otevřeny okna a dveře, což mělo symbolický význam. Šlo o záležitost týkající se celého státu a přísaha se měla rozletět po celé zemi. Po přijetí České konfederace stvrdili účastníci historického zasedání generálního sněmu její text podpisy a pečetěmi.

K uzavření česko-rakouské konfederace následně došlo v srpnu 1619, česko-uherská konfederace byla potvrzena na počátku roku 1620.

Svým obsahem i formou vychází Česká konfederace z domácích i zahraničních vzorů (sbírky zemského práva, sněmovní usnesení, husitské manifesty, Majestát a Porovnání, stavovské apologie, snad i mírový projekt Jiřího z Poděbrad; konfederační hnutí ve Švýcarsku, Holandsku a Německu). Zevrubná předmluva vysvětluje důvod vzniku konfederace v návaznosti na starobylé vztahy zemí Čechy, Morava, Slezsko a Lužice, které se nyní prohlubují a zpřesňují pro lepší vzájemnou ochranu před nepřáteli evangelické víry. Na úvodní slovo navazuje osobní přísaha představitelů všech dotyčných zemí, po níž následuje tento závěr:

Přičemž však to před Bohem a vším světem osvědčujeme, že toto vysoce potřebné sjednocení a zavázání naše k nižádnému nějakému neslušnému neb nespravedlivému potlačení neb ublížení míněno není, než toliko k vzdělání cti a slávy Boží a k stálému zachování a ostříhání privilegií a svobod jedné každé z týchž zemí, tak aby též sjednocené země vedle svých práv, privilegií a svobod spravovány jsouce, svobodu v provozování náboženství dle českého a slezského na to daných majestátův jmíti, a kdyby mimo naději dále turbírovány býti chtěly, jedna země druhé věrně přispěti mohla.

Jednotlivými články (artikuly) je konstatován de facto evangelický stavovský stát. Jeho formou je spíše volná federace skládající se z pěti historických zemí - Čech, Moravy, Slezska, Horní a Dolní Lužice. Pravomoci voleného panovníka jsou silně omezeny ve prospěch evangelických stavů a připouští se i možnost odporu. Jednotlivé země vystupují jako právnické osoby na principu rovnoprávnosti. Panovník i nejvyšší úřady musí plně "šetřit svobody i privilegia" jednotlivých konfederovaných zemí.

Důležitou otázku vztahu vládnoucích evangelíků ke katolíkům řeší zejména artikuly 7, 9, 12, 13, 14, 15. Nezakazují jim jejich víru a nenutí je k přestupu, ale vyžadují prohlášení, že nebudou veřejně ani skrytě škodit zemím Konfederace. Odpovědné úřady mají být obsazeny evangelíky. (Nutnost obsazení řídících funkcí veřejného života evangelíky je dána trpkou zkušeností způsobu pronikání systematické rekatolizace od druhé poloviny 16. stol.) Katolíci mohou veřejně působit, pokud se oficiálně zavážou, že nebudou vystupovat ani nic činit proti Majestátu a Porovnání; a **pokud se nebudou řídit směrnicí, že slovo dané kacířům se nemusí dodržet.** Jezuitský řád se jako narušitel obecného pokoje v zemi nesmí nikdy objevit. V České konfederaci se nikde výslovně neuvádí, že vrchnost nesmí nutit své poddané ke své víře, zmiňuje se však opětovně Rudolfův Majestát, kde tato skutečnost uvedena je.

Nejvyšším zákonodárným orgánem byl ve státní struktuře českého státu už od 14. století generální sněm. Na to navazuje i konfederační listina, zejména v souvislosti s volbou panovníka, kdy ho nově volí všechny země, zatímco doposud projevovaly pouze souhlas s volbou českého sněmu. Významný je i komplex norem týkajících se obránců víry - defenzorů. Tento úřad vznikl r. 1575 na základě České konfese a k jeho obnově došlo Rudolfovým Majestátem r. 1609. Ve sboru defenzorů, stejně jako všude jinde, jde o paritní zastoupení všech tří stavů (panský, rytířský a městský). Defenzoři mají jak hájit evangelickou víru, tak působit jako státně kontrolní orgán. Pokud jde o vojenskou obranu konfederovaných zemí v případě jejich napadení vnějším nepřítelem, jsou podrobně řešena opatření včetně výše vzájemné pomoci. Každá země má svoji hotovost, nejvyšší vojenské velení má však být centrální a jednotné.

Krátká dějinná epizoda působení České konfederace skončila po neslavném panování zvoleného krále Bedřicha Falckého, po vojenských úspěších i prohrách, po zoufalém shánění peněz za mlčení většiny Evropy a nezájmu vlastního nijak neosloveného "lidu země" tragédií bělohorské bitvy, staroměstskou exekucí a Obnoveným zřízením zemským. Mělo tedy celé úsilí smysl? Ve své době opravdu nemělo šanci dozrát. Dnes však přes všechny tehdejší omyly a nedostatky dávných různorodých aktérů dění dává úsilí těch nejopravdovějších řadu velmi aktuálních podnětů pro naši současnost i budoucnost.

Oč šlo tehdy a oč jde dnes? Evropa na prahu novověku se začala probouzet k samostatnému odpovědnému životu. Stále více ji tížil nárok absolutistického vládnutí, který byl obtížný už dříve lesním kantonům Švýcarska. Rozhodný zápas sehrály Spojené provincie nizozemské a České království. Vestfálský mír zpečetil vítězství jedněch a prohru druhých. Příčinou byla kromě mnoha jiných i geografická poloha obou celků v historické souvislosti. Říši římskou národa německého ovládali Habsburkové, jejichž mocenská rozpínavost pronikla nejen na Pyrenejský poloostrov, ale až za oceán. Česká konfederace měla být alternativou absolutistické moci; počítalo se velmi seriózně s jejím postupným rozšiřováním na další státy. Skutečnost, že se tak nestalo, ztížila a zpomalila cestu Evropy k demokracii. To je vážným upozorněním a výstrahou i pro naši současnost. V globalizovaném světě je inteligentní a odpovědná soudržnost evropského kontinentu nesporně mimořádně důležitá. Na jakých základech může být založena? **Česká konfederace připomíná, že základem jsou rovnoprávné vztahy spolupracujících subjektů a jejich oficiální reprezentace, která nediktuje, ale odpovědně slouží dané společnosti.**

Eva Melmuková

Druhé vítězství nad popravenými obhájci českých práv a nezávislosti českého státu?

V historii se pravidelně opakuje, že menší úspěšné národy jsou vystaveny brutálním tlakům silnějšího expansivního národa s cílem odcizit jeho bohatství, zničit jeho kulturu a lidi zotročit. A to vše často pod rouškou vznešených ideálů a nezrušitelných slibů. Pokud nahlédneme do historie, její znalost poskytuje dostatek svědectví, že sliby mocných jsou většinou účelové, nesplněné, že hrají na jedné straně na důvěru nedostatečně informované veřejnosti a na druhé straně na zkorumpovatelnost její části. Malá znalost národní historie je pro dobyvatele zvláště užitečná, a proto i nadále uměle udržovaná. Tvrzení, že z historie není možné se poučit stále nachází oporu u řady historiků, kteří interpretace historie přizpůsobují nárokům mocných a upírají národům a nižším vrstvám zásluhy o lidský pokrok. Jev se opět opakuje spolu s klamavou reklamou, že mocní jsou nositelé pokroku a světlé budoucnosti. Bohužel, mnozí těmto tlakům z důvodů neznalosti či kariérismu podléhají. Příkladů takové situace je mnoho.

Pokud jde o minulost, někdo by měl spočítat všechny nesplněné a zrazené sliby, které učinili habsburští panovníci lidu českého království. Někdo by měl spočítat kolik bohatství v novověku plynulo z dávek, půdy a těžké práce lidu, včetně nevolníků, katolické církvi, Vatikánu, monarchii, šlechtě, zahraničním korporacím. A také by se mělo spočítat, na co tyto peníze plynuly. Po roce 1989 se zdálo, že se situace nebude již opakovat. Na straně národa byla dobrá vůle k odpuštění, krátký čas vládla dokonce naděje, že se církev postaví za spravedlnost, za svůj lid. Nestalo se tak. Důvěra byla opět zklamána. Lid na chvíli zapomněl, že církev před spravedlnost klade stále svoje materiální a mocenské zájmy a že jen strach a dobré zákony ji udrží na uzdě. Lidé také na chvíli zapomněli, že katolická církev nevnímá jejich víru jako totožnou s mravností a s poctivým posilováním slovem božím jeho charakteru a pozitivního duševního potenciálu k pokroku, ale daleko více jako cestu k posílení své moci, k ovládání lidu ke svému materiálnímu prospěchu.

Zlo přichází obvykle nenápadně, s úsměvem a sliby, které nehodlá splnit. Stačí sledovat situaci v posledních letech, kdy se tak mnoho mluvilo o usmíření mezi katolickou církví a českým národem a o usmíření mezi církvemi v českých zemích. Ale katolická církev se ve skutečnosti hlavně soustředila na restituce majetku... Tak jako po Bílé hoře.

Jako symbol smíření s českým národem katolická církev předkládá postavení divné repliky Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze, ač tento nepravdivě katolickou církví interpretovaný symbol je většinou české veřejnosti odmítán. Dokonce má stát v těsné blízkosti popraviště a sochy mistra Jana Husa, kterou národ stavěl s láskou a obětmi v době války a habsburského útlaku, vědom si Husovy statečnosti a lásky k národu. Hus byl ochoten za pravdu a svůj národ zemřít tak jako Ježíš Kristus za svůj lid. Jeho statečnost a láska k pravdě, zůstává pro český národ věčným závazkem, symbolem smyslu jeho života.

Kde je láska, hlavní princip křesťanství, a respekt katolické církve k českému národu, když nedokáže respektovat ani historickou pravdu ani přesvědčení 90 % českého národa, který nevnímá Mariánský sloup jako symbol smíření, ale naopak, za určitých podmínek může být vnímán jako zvrácený symbol pokusu o novou rekatolizaci českého národa. V těsné blízkosti Husa a popraviště, mohl by se opět stát symbolem vítězství katolické církve nad pravdou, nad láskou českého národa ke svým cenným svobodnějším tradicím, duchovnímu a kulturnímu bohatství, mohl by být snadno vnímán jako druhé vítězství nad popravenými obhájci českých práv a nezávislosti českého státu.

Z projevu Marie Neudorflové v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském nám. 21. června 2019

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

22-23/2019

14. srpna 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
4. září 2019

Z obsahu

* *Bible a Slovo Boží*
* *Jak se nebát*

Poselství k 9. neděli po svaté Trojici

Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.
Žalm 37,5

Tento verš můžeme vnímat jako velmi dobrou univerzální radu do života. Můžeme jej vnímat jako evangelizační výzvu k odevzdání života Bohu i jako povzbuzení k zachování víry v těžkých chvílích. David, autor našeho žalmu, jednoznačně těžkou situací procházel. Řešil si dilema, jak je možné, že se svévolníkovi daří výrazně lépe než spravedlivému. Navíc když ten svévolník kuje pikle a na spravedlivého si dovoluje víc než je zdrávo.
Jak je vidět, svou cestu je dobré Bohu svěřovat opakovaně. Stále v našich životech nastávají chvíle, kdy je nám zřejmé, že nám nezbývá nic než doufat v Hospodina. Jenže pokušení sklouznout ke způsobům svévolníka je tak blízko. Vkrádá se otázka, jestli má smysl chodit Boží cestou, jestli by nebylo snazší a lepší přijmout něco ze způsobů svévolníka, když se zdá, že se to vyplácí.
Celý žalm 37 nám ukazuje Boží pohled na svévolníka. Ukazuje nám, jak bude se svévolným naloženo a je třeba říci, že to není nic příjemného. Namátkou - budou mu zlámány paže, bude vymýcen, zmizí v dýmu. Naproti tomu ten, kdo doufá v Hospodina, bude mít u Hospodina zastání, obdrží pokoj a zaslíbenou zemi, jeho spravedlnost zazáří jako slunce. Jinými slovy, i když se chvíli může zdát, že svévolníkovi se daří lépe a vše mu beztrestně prochází, z dlouhodobého hlediska, zvláště v perspektivě věčnosti na tom bude jednoznačně lépe ten, kdo je věrný Bohu.
Kromě poměrně rozvinuté polemiky o důsledcích jednání svévolníka a spravedlivého v žalmu 37 nacházíme také celou řadu praktických rad jak jednat svévoli tváří v tvář. David nás vybízí, abychom se svévolníkem příliš nezabývali, abychom mu nezáviděli a nedali se jeho úspěchem zmást a svést. Naopak se máme ztišit před Bohem, zachovat věrnost a pokračovat v tom, co nám Bůh dává na této zemi za úkol. Je tedy zřejmé, že slova "on sám bude jednat" neznamenají naši pasivitu. Spíše znamenají ujištění, že i když se nám může zdát Boží cesta těžší, můžeme Bohu důvěřovat, že na té cestě je a bude s námi.

Milan Let
kazatel Církve bratrské v Táboře

Kde lze nalézt pramen?

Někteří lidé umějí najít podzemní pramen pomocí pružného proutku ve tvaru Y, který drží oběma rukama za kratší konce. Tzv. „virgule" se jim prý v rukou sama kroutí nad správným místem. Moc jsem tomu nevěřil, ale jeden místní věřící muž nám to předvedl při táboření dorostu. Dokonce nás nechal proutek držet jednou rukou, on třímal druhý konec, a proutek se opravdu kroutil velkou silou. Nekopali jsme tam, nevíme, zda tam pramen opravdu byl. Je ale dost lidí, kteří se nepustí do hloubení studny bez pomoci proutkaře.
Víme, že podzemní vývěry poskytují zpravidla dobrou a čistou, osvěžující vodu. Ve městech, kde nás vodárna zásobuje vyčištěnou povrchovou vodu z řeky, ji můžeme pít bez nebezpečí, ale dobrá není. Radši si koupíme minerálku. V Náchodě z vodovodních kohoutků teče převážně pramenitá, tvrdá voda – dobrá k pití, méně vhodná pro pračky a bojlery. Mnoho lidí však chodívalo k pramínkům, které v Bělovsi u Náchoda zbyly z kdysi slavné minerální vody Idy, a trpělivě ji zachycují do desítek lahví a kanystrů. Po dobré pitné vodě je stále poptávka. Ještě větší ovšem v krajinách, které jsou horké a vyprahlé, jako je po většinu roku také Izrael. Není divu, že pramenitá voda je ve Starém zákoně považována za Boží dar a za obraz Božího požehnání: *„Na poušti vytrysknou vody…z žíznivé země se stanou vodní zřídla"* (Iz 35, 6-7). Podobný slib se ozývá v závěru prorocké knihy (Iz 58, 11b): *„Budeš jako zahrada zavlažovaná…"*, ale pak následuje veliké pověření: *„(Ty, Izraeli) budeš jako vodní zřídlo, jemuž se vody neztrácejí"*. Tedy: Přijímejte Boží vláhu, ale poskytujte ji také druhým. Za všech okolností, ne jako dočasné prameny, které v největším parnu vysychaly.
Není mně lehko, když pomyslím na to, co by mělo plynout z mého nitra a co z něho opravdu plyne. Bojím se, že je to často kalná a nevábná voda. Proč občas žízním sám, proč žízní moji nejbližší a co teprve lidé v mém okolí? Zřejmě podléhám omylu, že pramen sám je původcem vody. Že se v nějakých tajemných hlubinách mé osobnosti vytváří to, co má druhé lidi osvěžovat. Není to tak ani v přírodě. Veškerá voda na pevninách pochází shora, z oblaků, deště nebo sněhu. Teprve, když vsákne hluboko do země a narazí na vrstvu, která ji zachytí a uchová, vzniká ložisko pročištěné podzemní vody, která může vyvěrat jako pramen. To věděl Izajáš (58, 11a): „Hospodin nasytí (napojí) i v náramné sucho duši tvou". Jenom tak se mohu stát nevysychajícím pramenem.
Pán Ježíš navazuje na starozákonní zaslíbení, když říká samařské ženě u Jákobovy studny: *„Kdo by se napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit na věky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému"* (Jan 4, 14). Později, na závěr svátku, kdy levité nosili vodu od pramenů Siloe a vylévali ji v chrámě na oltář, vyvolával Ježíš veřejně: *„Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, prou-*

Dokončení na str. 2

Důvod ke vděčnosti

Výzvu biblického textu ke chválám slyšíme v Písmu mnohokrát. Zaznívá k nám v různých podobách a obměnách. „Hlahol Bohu, celá země! Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šiřte chvalozpěvem" (Ž 66,2). „Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné" (Ž 106,1)
Chvalozpěv se má stát až základním životním rysem, ba přímo jakousi poznávací značkou Hospodinových ctitelů a vyznavačů. Opravdu – má.
Skutečnost je však, žel, až příliš často docela jiná. Lidské srdce je tvrdé a nevděčné. A to nejednou i těch, kdo o sobě prohlašují, že patří k vyvolenému lidu. Žalmista mluví do vlastních řad, jeho slovo je určeno i církvi. A není to slovo vůbec zbytečné, ani nadbytečné. Na jeho aktuálnosti ani staletí nic neubrala, spíše naopak.
Na chválu a dík se totiž všeobecně zapomíná. Písmo nás k nim velmi naléhavě vyzývá. K unaříkanosti, fňukání a lamentacím nás arciť pobízet nemusí. Těch je mezi lidmi, ano, i v církvi, dostatek. Člověk je už prostě takový, že si daleko spíše všímá záporných stránek života. V nich se utápí, stále si je připomíná. Mluví o nich. A přitom docela přestává vidět to veliké, slavné a nesamozřejmé, zač má na každý nový den Pánu Bohu děkovat.
Když se někoho zeptáme: „Jak se máš"? – tak většinou slyšíme už dopředu zápornou odpověď. Po ní

Dokončení na str. 2

Aktualita: Nové příležitosti ve Vietnamu

Od konce vietnamské války uplynulo již více než 40 let, ale pro celou generaci zůstává jméno této země spojeno s krvavou válkou mezi severem a jihem, která byla ve skutečnosti jedním z horkých konfliktů studené války mezi Sovětským svazem a západním světem vedeným Spojenými státy.
Od konce války je země sjednocená pod vedením severního Vietnamu. Přestože zde formálně vládnou komunisté, země je otevřená a na rozdíl od Číny ponechává i křesťanům relativní svobodu. Vietnam prožívá hospodářský rozmach a v posledních letech také zcela pragmaticky pěstuje dobré vztahy s Izraelem, odkud získává inovace a technologie, které mohou výrazně zlepšit kvalitu života místních obyvatel. Vietnam s 90 miliony obyvatel se rychle stává jedním z důležitých států jihovýchodní Asie.
Před nedávnem jsem měl příležitost navštívit hlavní město Hanoj a dále rozvíjet vztahy s místními křesťany navázané předchozího roku v Jeruzalémě. Vietnamská církev je otevřena spoupráci. Při společné večeři jsem se setkal s 15 pastory z celé země a na semináři jsem mohl představit ICEJ, naši historii a vizi. Křesťanské velvyslanectví se stalo partnerem nově založené celocírkevní platformy pro Izrael, jejíž vedoucí, pastor sboru Slova života Pham Tuan Nhuong, bude i naším reprezentantem.
Bylo pro mě zajímavé sledovat, jak jsou Boží cesty často nečekané. Pastor Pham studoval v Moskvě, kam ho přivedly v době sovětské éry stejné okolnosti, které nasměrovaly mnoho Vietnamců do Československa. Díky společné historii teď můžeme spolu mluvit rusky. A stejně jako on našel víru v Moskvě, i v dnešním Česku existují vietnamské sbory. Doufám, že se nám podaří navázat spojení a společně žehnat Izraeli.

Mojmír Kallus

Autor je viceprezident ICEJ (Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém)

Převzato z časopisu Slovo z Jeruzaléma

Z církví doma i ve světě

Imám z Nigerie riskoval smrt při ochraně životů 262 křesťanů, nyní dostal ocenění

Americká vláda v červenci ocenila 83letého muslimského klerika, který ukryl 262 křesťanů ve svém domě a v mešitě během útoků ozbrojených pastevců ve střední části Nigérie.

Imám Abubakar Abdullahi získal spolu se čtyřmi náboženskými představiteli ze Súdánu, Iráku, Brazílie a Kypru Mezinárodní cenu za náboženskou svobodu (International Religious Freedom Award) za rok 2019.

Abdullahi byl oceněn za to, že poskytl útočiště stovkám křesťanů prchajícím před útoky muslimských pastevců. Pastevci zahájili koordinované útoky na křesťanské farmáře v 10 vesnicích v oblasti Barkin Ladi ve státě Plateau v červnu 2018, upozornili organizátoři ocenění. Duchovní odmítl prozradit místo úkrytu křesťanů, když se ho útočníci zeptali, kde se nacházejí.

„Imám poskytl útočiště svým křesťanským sousedům, ukryl 262 křesťanů ve své mešitě a ve svém domě. Pak stál před dveřmi konfrontovaný s muslimskými útočníky. Prosil je, aby životy křesťanů ušetřili. Dokonce nabídl výměnu vlastního života," řekl podle CNN jeden z organizátorů Sam Brownback. „Jeho činy svědčí o opravdové odvaze, skutečné nezištnosti a pravé bratrské lásce," dodal.

Při útocích ozbrojených pastevců minulý rok zemřelo více jak 80 lidí. Násilí mezi pasteveckým kmenem Fulbů, kteří jsou dominantně muslimové, a křesťanskými farmáři je v Nigerii přítomné už od roku 2013.

www.krestandnes.cz

Happening před kostelem připomněl dětské oběti romského holocaustu

V předvečer Památného dne romského holocaustu se před budovou husitského komunitního centra na pražském Žižkově sešly místní rodiny s dětmi, aby veřejným zapálením svíček a přečtením jmen připomněly romské oběti druhé světové války. Faráři z Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské Mikuláš Vymětal a Zdeněk Břeň přečetli jména 13 romských dětí, které zemřely v koncentračním táboře v Letech u Písku. Nejmladšímu dítěti – Maxmiliánu Růžičkovi – byl přitom pouhý měsíc. Celkově zde zemřely stovky dětí i dospělých lidí především hladem a na nemoci z podvýživy.Za každé přečtené jméno zahynulého dítěte zapálily přítomné děti svíčku. „Připomínáme si tyto děti, které zemřely už dávno, abychom se ujistili, že ani Bůh na ně nezapomněl", dodal k tomu Mikuláš Vymětal. Další svíčky pak hořely symbolicky i za ostatní oběti násilí na celém světě. Happening uzavřela chvíle ticha. Pod romskou vlajkou zazněla i světová romská hymna Gelem gelem, popisující romský holocaust v Chorvatsku. „Tuto připomínku organizujeme, protože chceme, aby se podobné hrůzy již nikdy neopakovaly", zakončil shromáždění farář.

V noci z 2. na 3. srpna 1944 zavraždili nacisté v plynových komorách koncentračního a vyhlazovacího tábora Osvětim – Březinka téměř 2898 Romů a Sintů. Celkový počet obětí romského holocaustu se jen stěží odhaduje. Někteří byli zavražděni v jiných koncentračních táborech, další postříleni a pohřbeni do masových hrobů. Romové z celé Evropy si proto tento den připomínají jako Památný den romského holocaustu.

www.krestandnes.cz

Evangelický kostel ve Chvaleticích bude nejspíš patřit městu

Chvaletice na Pardubicku by se do konce roku mohly stát vlastníky evangelického kostela z 19. století. Smlouvu o bezúplatném převodu od Českobratrské církve evangelické budou schvalovat nejspíš v září. V kostele se dál budou konat bohoslužby. ČTK to řekli starostka Zdeňka Marková (Čas na změnu) a farář František Plecháček.

Kostel z roku 1882 je opravený a v dobrém stavu. Na jeho opravách se podílelo i město, zhruba polovinou částky z 15 milionů korun. Sbor na rekonstrukce získal i dotace a sponzorské dary. Pseudorenesanční stavba v Hornické Čtvrti byla několik let zavřená, otevřená je od roku 2010. Církev chce darovat kostel městu, protože prochází reorganizací. Chvaletický sbor jedná o sloučení s přeloučským. Na bohoslužby ve Chvaleticích chodí asi deset lidí. I když se změní vlastník kostela, nedělní i další bohoslužby se v něm budou konat dál, stejně tak svatební a pohřební obřady nebo koncerty.

www.christnet.eu

Kde lze nalézt pramen?

Dokončení ze str. 1

dy živé vody poplynou z jeho nitra." **Jan vykládá: *„To řekl o Duchu, jejž měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili."* (Jan 7, 37-39). Napojený, který „vsákl" Ježíšův nápoj co nejhlouběji, se pak může o zdroj povzbuzení, víry, lásky a naděje dělit s druhými. Setkal jsem se s křesťany – a vy jistě také – kteří se svědectvím svého slova i života podobali tomu, co hydrogeologové nazývají „artéský" pramen. Vzniká tam, kde spodní voda uložená ve veliké hloubce je vystavena tlaku. Když se v hornině nad ložiskem vytvoří trhlina, nebo je lidmi navrtána, tryská pramen do výšky jako gejzír. Přitom tito lidé, z nichž vyvěrá velký duchovní vliv, jsou skromní, nebývají hluční ani nepoužívají nápadných pohybů a tajemných slov.**

Tak tedy žádné naše vlastní hlubinné zdroje, nikdo je nemusí hledat virgulí. Docela prostá žíznivá půda, která dychtivě vsakuje déšť z nebe, uchová ho v sobě a ochotně ho v pravou chvíli vydá. Vzpomeňme si na to, až budeme čerpat minerálku, nebo se skloníme v parném létě k čisté studánce!

Pavel Javornický

Důvod ke vděčnosti

Dokončení ze str. 1

následuje přímo vodopád jejího logického zdůvodnění. Jsem přepracovaný. Nevím ani, kde mi hlava stojí. Nemám prostě čas – na sebe, ani na rodinu, a nadto mi začínají pochodovat i nervy, a včera mi dokonce už i luplo v zádech.

Proto potřebujeme tolik slyšet výzvy Písma: Oslavujte, děkujte, chvalte, vzdávejte čest. Vždyť zde – v jejich plnění, v docela konkrétních postojích – a ne ve zbožných frázích – se zřetelně ukazuje, kde koření naše víra, a jak hluboké a nosné má základy.

Věřící člověk má také koho oslavovat. „Chválu vzdejte Hospodinu". Bída a nouze je zřejmě ovšem v tom, že je mezi námi křesťany hodně věroučné nejasnosti i neviblického myšlení. Kolikrát jen můžeme zaslechnout, že lidé věří v „něco, co je nad námi". Jenže – toto „něco" nelze oslavovat, ani oslovovat. „Něco" je neznámé a nehybné. „Něco" se ke mně nesklání a nemá o mne žádný zájem. Osobní vztah důvěry na linii já – ty zde zcela schází. Jednoduše shrnuto: „Něco" není biblický Bůh.

Oslavování Hospodina velmi úzce souvisí s ohlašováním jeho jména. Boží lid si nemá ponechávat sobecky jen pro sebe, co už z milosti dostal a přijal. Společenství víry také není uzavřené. Církev má rozšiřovat známost evangelia až do těch posledních končin země. To je její nezadatelný úkol.

Pokud člověk nepozná svou nedokonalost a omezenost, hranice svých možností, dokud se pokorně neskloní před svatým a nade vše vyvýšeným Bohem, dotud ho nemůže upřímně a cele oslavovat, ani oslovovat. Ono důvěrné „Otče" nezazní v plnosti. Žádná hlubina však není tak hluboká, aby nás z ní Hospodin, Bůh blízký, přítomný a jednající, nemohl vytáhnout.

„Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky" (Ž 105,1). A tu se ptáme: O jaké skutky, o jaké činy vlastně jde? Stručně a velmi schematicky řečeno: Starozákonně: o vyvedení z egyptského otroctví. Novozákonně: o záchranu, o spásu v Ježíši Kristu. Tyto činy nás chtějí oslovit. Týkají se nás bytostně. Jestliže k nim přitakáme a ve víře si je i přivlastníme, tak rovněž uschopňují a zmocňují ke zvěstování. A to nejen rty, ale i srdcem, celým životem, jeho utvářením i celkovou skladbou.

Takto viděno: Život věřícího člověka má a smí být oznamováním Božích záchranných činů, má být svědectvím o tom, že máme i dnes koho oslavovat. Jestliže věříme, že nás Kristus vykoupil k věčnému, pravému životu, pak máme důvod ukazovat svou existencí, svými projevy, druhým lidem k pravému Zachránci. K tomu, z jehož díla žijeme. Jde o to, abychom přijali onu nabízenou Lásku, abychom čerpali ze zdroje milosti. A také – abychom uměli občas stát tiše a v němém údivu. Potom budeme schopni Boha nejenom důvěrně oslovovat, ale také i oslavovat. A to nejen v neděli ale i ve všelijak únavném, ubíjejícím a obyčejném všedním dni. „Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky".

Jaroslav Nečas

600 let od První pražské defenestrace – aneb Jak to býti nemělo

"...Potom téhož roku (1419) v neděli po sv. Jakubu, jinak 30. dne měsíce července, byli purkmistr a někteří konšelé Nového Města s podrychtářem, nepřátelé přijímání z kalicha, od obecného lidu a Jana Žižky, dvořana svrchu jmenovaného českého krále, za to, že se posmívali procesí, které se tamtudy mimo radnici vracelo s velebnou svátostí oltářní od svatého Štěpána Na rybníčku do kláštera blahoslavené Panny Na písku (dnes Panny Marie Sněžné), ohavně shozeni z Novoměstské radnice a ukrutně ubiti a usmrceni..."

(Vavřinec z Březové, Husitská kronika)

V letošním roce si připomínáme 600. výročí od události, kterou čeští historikové považují za počátek tzv. husitské revoluce. Co se tehdy stalo a proč?

Upálení Jana Husa a Jeronýma Pražského v letech 1415 a 1416 znamenalo zásadní předěl v životě tehdejšího Českého království. Přestože už Husovo působení v Betlémské kapli a na Pražské univerzitě silně polarizovalo soudobou společnost na ty, kteří se chtějí řídit Božím zákonem obsaženém v Bibli a na ty, kteří chtějí zůstat loajální katolické hierarchii, která se ovšem učením a životním stylem Krista a Jeho apoštolů příliš neřídila, teprve nešťastný Kostnický koncil svým nespravedlivým odsouzením svatého kazatele vyvolal reakci, která byla nečekaně silná a mohutná. 452 příslušníků české a moravské šlechty podepsalo 2. září 1415 stížný list poslaný Kostnickému koncilu, v němž obhajují Husovu mravní bezúhonnost a čisté učení a protestují proti jeho upálení. V závěru listu šlechtici ujišťují, že chtějí "hájiti a chrániti zákon Pána Ježíše Krista a Jeho oddané, pokorné a vytrvalé kazatele až do vylití krve beze všeho strachu a nedbajíce ustanovení lidských, tomu na odpor vydaných." Reakce koncilu? Půhon - tedy předvolání před církevní soud - pro všech 452 signatářů zmiňované listiny, kteří byli označeni za podezřelé z kacířství!

Kališníci versus katolíci

V říjnu roku 1414 obhájil Jakoubek ze Stříbra na univerzitě v Praze správnost přijímání podobojí vším křesťanským lidem, nikoli jen kněžími. Doložil, že tato praxe byla v západní Církvi přítomná až do počátku 13. století, zatímco východní Církev od ní neopustila nikdy. Proto s několika dalšími kněžími vzápětí obnovil tento způsob přijímání ve čtyřech pražských kostelích: u sv. Martina ve zdi, sv. Vojtěcha na Novém Městě, sv. Michala na Starém Městě a v Betlémské kapli. Jakoubek poslal svou obranu kalicha i koncilu do Kostnice, tam ovšem (přičiněním litomyšlského biskupa Jana Železného a dalších českých odpůrců pražských reformistů) neuspěl. 15. června 1415 vydal koncil dekret, který přijímání z kalicha laikům zakázal a označil je za bludné a kacířské.

"A stanovil i rozhodl, aby všechny i každého zvláště, kdož tak přijímají a od takového přijímání nechtějí upustiti, jako kacíře potlačovali a přísně trestali místní biskupové nebo jejich úředníci nebo inkvizitoři kacířské nepravosti a aby se při tom dovolávali i světského ramene v královstvích nebo zemích, v kterých by se lidé o to pokoušeli proti rozhodnutí toho koncilu."

(Vavřinec z Březové, Husitská kronika)

Tento zákaz (očividně se protivící přímému nařízení Kristovu) a následné nespravedlivé usmrcení dvou slovutných českých mistrů už nenechal nikoho z těch, kdo chodili na Husova kázání, na pochybách, že koncilní rozhodnutí nejsou inspirována Duchem Božím, ale spíše duchem Antikristovým.

Léta 1415 až 1419 byla v Praze i celém Království českém dobou plnou napětí. Docházelo k slovním i fyzickým potyčkám mezi tzv. kališníky (též zvanými husité či viklefisté) a katolíky. Sváděly se boje o jednotlivé fary a o vliv v městských radách. První král dvojího lidu (jak trefně jmenuje Václava IV. historik Petr Čornej) se snaží situaci uklidňovat. Většinou intervenuje ve prospěch strany podobojí, nicméně někdy - z obavy před svým bratrem Zikmundem a hrozbami koncilu - vyhoví i straně podjednou.

Vyhrocení situace

Král Václav IV. se v roce 1419 ocitne doslova v pozici jako mezi dvěma mlýnskými kameny. Od uherského krále Zikmunda a nově zvoleného papeže Martina V. je mu vyhrožováno křížovou výpravou, na druhé straně kališníci od něj až příliš neuctivě žádají předání většiny pražských kostelů do správy strany podobojí. Král tentokrát vyjde vstříc straně katolické a 6. července 1419 - v den výročí upálení Jana Husa - vyměňuje novoměstskou radu a jmenuje do ní protihusitsky orientované konšely. Ti ihned nechávají zatknout některé radikální husity, stoupence politizujícího Jana Želivského. Zakazují též husitská procesí. Neuplyne ani měsíc a Želivský vede účastníky bohoslužby v zakázaném procesí vstříc hrůzostrašnému masakru. Akce je domluvena předem - lidé mají s sebou zbraně a je mezi nimi i budoucí neporazitelný válečník Jan Žižka. Scénář oné veřejné popravy konšelů je zřejmě společným dílem Žižky a Želivského. Badatelé si dodnes nejsou jisti přesným průběhem celé události.

Zbožný anebo bezbožný čin?

Jakým dojmem na nás dnes, po šesti stech letech, tato událost působí? Pokud se budeme dívat na věc očima Nového zákona, pak jistě příliš duchovně ne. A to z obou stran. Posmívat se procesí, jehož kněz nese symbol Božího těla (v tehdejším chápání dokonce samo Boží tělo!) a možná i hodit na kněze kámen (což zmiňuje jedna anonymní kronika z 2. poloviny

Dokončení na str. 3

Proroctví Abakuka proroka 8

Pokračování z minulého čísla

Platí pro případ, kdy budeme žít v iluzi a myslet si, že jdeme správnou cestou, aniž bychom se Hospodina stále znovu a znovu ptali po správnosti směru naší cesty! Platí pro případ, že bychom lehkomyslně přecházeli vůli a přání našeho Boha, Pána a Krále našich životů! Abakukova víra se spolehla na Hospodina, i navzdory situaci, ve které se ocitl. Bohužel z Božího lidu zůstal sám na stráži až do konce. Ale přesto si byl jist tím, že Bůh nenechává svoje věrné dlouho čekat. Nevadilo mu, že se mu lidé z řad Božího lidu smáli. On stál věrně v Božích službách! Znal Boží hlas, a byl připraven na něj ihned zareagovat. Umíme to i my? Bůh k nám stále ještě mluví, zve nás do své blízkosti a chce nás naučit naslouchat. Bůh touží po tom, abychom nejen svoje mluvení, ale i svoje jednání a konání v životě odvozovali od toho, co on nám ve svém Synu říká, co si přeje a jak nás chce vést. Vnímáme to? Pokud ano, pak náš život bude vypadat jinak, a dostane hluboký smysl.

„Já budu jásotem oslavovat Hospodina, jásat k chvále Boha, který je má spása!“ (3,18)

Spravedlivý sice bude žít z víry, ale z úst proroka Abakuka zní i několikrát běda. Je určeno všem svévolníkům, pyšným, kteří pohlcují národy, kteří všem přinášejí jen zkázu. Bůh je spravedlivý a ztrestá všechnu prolitou krev! To běda je určeno všem, kteří se shlédli v bohatství a ve své moci, kterým se bohatství a moc stalo božstvem! Všeho do času, připomíná Abakuk. Je to běda těm, kdo staví města a sídla na prolité krvi, na násilí, na křivdě a na nespravedlnosti. Všechna jejich námaha bude marná, protože oheň Božího soudu všechny spálí. Boží sláva zazáří znovu, jako kdysi zářila nad faraonem, nad Assýrií, Babylonií, Egyptem, Římem i nad dalšími velmocemi. Bude zářit nad všemi velmocemi světa! Je to běda všem, kdo oklamávají svoje bližní, kteří mažou med kolem úst druhým jen proto, aby je vysáli a odřeli, kteří se povyšují nad druhými, smějí se Bohu a činí ze sebe svrchované soudce a pány světa! Kdo takto přemýšlí a kdo činí, na toho dopadne Boží hněv! Běda těm, ze kterých se stávají modloslužebníci, jejichž modly jsou ze dřeva, z kamene nebo z jakýchkoliv jiných věcí, jen aby vyzdvihli svoje idoly a skrze ně věštily budoucnost. Budoucnost člověka je v rukou Hospodinových. A jediným ukazatelem pravdy a spravedlnosti, jediným směrníkem ukazujícím k budoucnosti je Boží slovo a Boží zákon. Hospodin přebývá ve svém svatém chrámu a na všechno bedlivě hledí. Prorok proto volá, aby se před ním ztišil celý svět. Ale také připomíná, aby Boží lid nebyl smutný, protože nepřítel Božích dětí bude sražen. Nad utrpením, bolestí, odstrkováním, nenávistí a opovržením Božího lidu se klene vítězný oblouk víry v Hospodina, jediného Boha této země, který nad ním mocně drží ruku. Je to Bůh mocný, Pán a Král této země, Pán přítomnosti, minulosti i budoucnosti. Kdo Boha zná a hlásí se k němu, poslouchá jeho hlas a důvěřuje mu, kdo je Bohu svým životem věrný za všech okolností, i když někdy jeho plánům nerozumí, ten bude žít v pokoji v Bohu a s Bohem, a nemusí se ničeho bát. Bůh stojí nad lidskou pýchou i nad zpupností moci člověka. Bůh stojí nad křivdou i nespravedlností, nad ponížením těch, kteří si to nezasluhují. Bůh stojí nad vším jako Pán, který má všechno ve svých rukou. Proto Abakuk vyhlašuje ve jménu tohoto Boha vší země soud nad zlobou a nespravedlností, i nad těmi, kteří jí podléhají. Abakuk vidí, že doba, ve které žije, je těžká a složitá. Ve svých modlitbách však prosí za Boží lid, do kterého patří a uprostřed kterého žije, aby se Bůh nad svým lidem smiloval. A je si přitom jist, že Hospodin znovu přijde jako svatý a spravedlivý, který se zaskví slávou, jakou spatřovali otcové na Sinaji v dobách minulých.

Jenže cesta ke svobodě Božího lidu, k radosti a odpočinutí vede často pouští. Je někdy doprovázena i Božími soudy. Boží milost, láska a péče Hospodinova jde ruku v ruce i se soudem. Ten však není nikdy posledním Božím slovem. Až se Bůh znovu ke svému lidu přihlásí, nepřijde jako cizí, ale jako Otec ke svým dětem, který jim bude prokazovat dobrodiní, shovívavost, laskavost, odpuštění i velké slitování. O tom je Abakuk hluboce přesvědčen. Ví, že Bůh je trpělivý ke svému lidu a svůj soud nad ním často odkládá. Jeho sláva naplňuje nebesa, zem i celý svět. Tak to popisuje Abakuk ve svém proroctví a říká, že Boží lid bude jednou svědkem slavného Božího příchodu, o kterém mluví v obrazech. Bůh přijde jako Král v plné slávě a moci. A až přijde, bude mít ve svých rukou nástroje Božího soudu. Přijde zachránit poslušné a zničí vzpurné. Proto Abakuk vyzývá k radostné víře. Neupíná pozornost ke světu. Vyhlíží k naději Božího slitování, k naději Boží milosti. Vzhlíží k Hospodinu, který kraluje nad vším, co přináší život. Hospodin zná všechny skutečnosti života. Ví o všech trápeních Božího lidu. Má svoje prostředky, kterými trestá, někdy pročišťuje, jindy zase posiluje. A tam, kde se postaví, kam pohledí, tam se dějí velké věci. Tam se rodí nový Boží lid. Tam z kamení povstávají synové a dcery Abrahamovi. Tam jsou mnozí zbavováni pout a osvobozováni z nejrůznějších povázaností světa, protože při nich stojí Bůh. A co Bůh činí, to činí jen a jen ze své vůle, ze své milosti, a nikdo tomu neodolá. Takový jasný a srozumitelný závěr přináší Abakukovo proroctví, které nepotřebuje dalšího výkladu. Je v něm jasný eschatologický výhled s důrazem nejen na slavný příchod Mesiáše, ale i na slávu jeho druhého příchodu. Abakukovo proroctví předznamenává novozákonní poselství, ve kterém je už řeč o Božím příchodu k soudu a ke konečnému vyúčtování. U tohoto soudu pominou všechny plané naděje a opory člověka. Nepřátelé budou umlčeni. K čemu mnozí ve své bláhovosti v životě vztahovali svoje ruce i srdce, k horám, k zemi, k moci, k majetku, ke slávě, ke slunci a ke hvězdám, jako k záruce života a všeho řádu, to se zhroutí. Ukáže se jen jediné, že kromě Boha, Pána nebes i země, kromě Božího Syna ve slávě, Pána a Spasitele a Vykupitele Ježíše Krista, není nic v tomto světě pevného. Ukáže se, že každý tvor na této zemi je bezvýhradně závislý na Boží vůli a na Božím slitování. Kdo si to tak nemyslel a podle toho nečinil, pozná, že byl bláhový a pošetilý! Bůh potře všechnu zlobu. Ale Bůh také usuší všechny slzy na tvářích plačících a pokorných, a zhojí jejich rány. Ve jménu svého Syna, kterého poslal na tuto zem ze své lásky, chce stále ještě zachraňovat a vysvobozovat v čase milosti.

Pavel Rybín, kazatel CB

Pokračování příště

Křesťan v politice – ano nebo ne?

Naši učení bohoslovci diskutují o teologickém vertikalismu a horizontalismu. Teologickým vertikalismem se rozumí soustředěné úsilí zaměřené k péči o spásu duše, spojené s posilováním a prohlubováním osobní zbožnosti. Teologický horizontalismus znamená toužebné, ale i činné vyhlížení Kristovy vlády v církvi i ve světě pod heslem „Připravujte cestu, aby mohl vejít …“

Jednodušeji můžeme mluvit o VERTIKÁLE A HORIZONTÁLE VÍRY. Obojí se doplňuje a nelze vlastně tyto dvě složky (stránky nebo aspekty) oddělovat, i když je užitečné je odlišovat. V některých duchovních proudech (např. u Lutherových následovníků) shledávají odborníci větší důraz na vertikálu, jinde naopak na horizontálu (česká reformace a Kalvínovi stoupenci, aktivní v úsilí o nápravu církve i světa).

Záleží také na situaci. Když se Hitler, ztělesnění zla, chystal zničit Československo, Karl Barth prohlásil, že každý československý voják hájící hranice je Božím bojovníkem. To byl krajní důraz na horizontálu víry. Výrazně horizontální byl i křesťanský protikomunistický disent, který hájil spolu s právem církví plnit své poslání také ostatní občanská práva – i za cenu krutého pronásledování.

Jak jsme na tom dnes? Vojensky je naše země dobře chráněna. Ohroženo je demokratické zřízení. Čelíme učiněné tsunami polopravd, čtvrtpravd i vyložených lží (fakenews). Ty jsou vyráběny a šířeny ve velkém za použití nejdůmyslnějších psychologických metod, s mazaností vpravdě ďábelskou. Nepřátelé demokracie mají obsazenu většinu médií a také internetového prostoru. Snadno získávají zvláště lidi prosté, neučené a vyššího věku. Hrozí nebezpečí, že vyhrají volby. I Hitler se zmocnil vlády tím, že vyhrál volby. Bráníme se, ale řady už kolísají, podívejte se jen na složení parlamentu a na volební preference populistů, nácků a spol.

Co máme, co můžeme dělat? Bratr Ivo Kraus v článku „Jaká je vláda?“ (ET-KJ 34/2018) říká, že „naděje na dobrého vládce se zdá v nedohlednu“, což se „může změnit jen zázrakem Božím“, za který se máme modlit.

Článkem „Co uděláme pro dobrou vládu?“ (ET-KJ 1/2019) jsem se pokusil doplnit výzvu bratra Krause k modlitbám za ty, kteří mají moc (tedy k modlitbám na horizontále víry), o výzvu k činům. Je přece přirozené všemožně se přičiňovat, aby se uskutečnilo to, za co se modlíme. Té tsunami lží můžeme – a máme – čelit šířením pravdivých informací. Vyzval jsem čtenáře, aby k tomu využívali internet, kde je zdarma k dispozici e-mail, Facebook a další nástroje. Ti, kteří k tomu mají příležitost a nadání, mají užívat i další prostředky k nápravě věcí veřejných, tedy působit politicky v běžném smyslu, jako volení zástupci občanů. Napsal jsem – s vědomím, že to formuluji provokativně, ale s dobrým svědomím – že politika, úsilí o dobrou vládu v obci, ke křesťanství bytostně patří.

Bratr Kraus můj příspěvek nepřijal. Ve svém textu („K diskusi“, ET-KJ 3/2019) poukázal na to, že agitace, např. když jehovisté obcházejí ode dveří ke dveřím, ale i ta internetová, lidi obtěžuje a popuzuje, navíc bývá neúčinná. V hodnocení politiků se také můžeme mýlit, je lépe vyčkat. Církev může společnost měnit jen duchovně, politika podle bratra ke křesťanství nepatří.

Rád bych rozptýlil obavy bratra Krause z internetu. V praxi to vypadá tak, že když mám čas, otevřu si Facebook a podívám se, co nového napsala na své stránky moje vnoučata (bývají tam i fotky), dále např. bratři faráři Jaroslav Pechar, Pavel Klinecký nebo Dan Drápal, anebo řada jiných přátel, se kterými jsem na této síti v kontaktu. Příspěvky, které se mi líbí, pochválím stisknutím příslušné klávesy, případně k nim napíšu nějakou poznámku. Podívám se také, co napsali k mým příspěvkům jiní – přátelé i kritikové. Možná jim odpovím, ale to je moje volba. Žádné obtěžování, naprostá svoboda.

Do naší diskuse se vložil delším textem „Co uděláme pro dobrou církev?“ (ET-KJ 6/2019) bratr Emanuel Vejnar. Jde přímo k jádru věci: „Každý ať se podřizuje vládní moci (zde bych dal přednost kralickému překladu „vrchnostem“), neboť není moci, leč od Boha.“ Ano! Ale kdo to je, ty vrchnosti? Ti, kdo sedí na Hradě nebo ve vládní Strakovce pod Hradem, nebo snad v Bruselu? Nene! To jsme MY, VŠICHNI OBČANÉ republiky, ba všichni Evropané s volebním právem. Ti úředníci jsou naši zaměstnanci.

Bůh dal naší době obrovský dar – DEMOKRACII. S tím je spojena také odpovědnost. Každý zaměstnavatel ví, že odpovídá za to, co dělá jeho zaměstnanec za jeho peníze, a měli bychom si toho být vědomi i my. Je to fuška, zaměstnanci bývají svévolní nebo málo schopní, ale musíme se snažit – a to je politika.

Bratr Vejnar vyjadřuje nelibost nejen nad mými názory, ale i nad tím, že „se pořád vydávají nějaká církevní prohlášení“ k věcem veřejným. Jiní teologové v tomto duchu přímo napomínají naši synodní radu. Z loňského roku si pamatuji např. její rozhodný, biblicky motivovaný protest proti vládní politice v otázce migrantů, vyjádřené heslem „Ani jednoho!“ Je to otázka, o které jistě nebudeme diskutovat při bohoslužbách. Pro církevní, navíc ekumenický časopis, jako je ET-KJ, jsem ji však považoval za vhodnou a postavil jsem se za ono prohlášení (ET-KJ 12/2018). Nemusíme se shodnout. Důležitý je dialog, upřímné společné hledání cesty.

Opravdu mě mrzí poznámka bratra Vejnara, který se staví na stranu bratra Krause, bydlícího na venkově v malém domečku se zahrádkou, proti mému, jak on to cítí, velkopražáckému pohledu. Ano, pracoval jsem hlavně v Praze, i když dětství jsem strávil na venkovských farách. A už mnoho let žiji jako důchodce ve skromném bytě (manželka by také velmi brala zahrádku!) na Vysočině poblíž moravečského tolerančního kostelíka s živým venkovským sborem. Do mého pokoje s pracovním stolem, knihovnou a počítačem se snadno vejdou i tři pohodlná sedadla, která, dá-li Bůh, snad jednou použijeme k bratrskému posezení s Krausem a Vejnarem. Vítejte!

Pavel Říčan
psycholog

600 let od První pražské defenestrace – aneb Jak to býti nemělo

Dokončení ze str. 2

15. století) je věc nanejvýš neuctivá a veskrze nekřesťanská. Odpověď ze strany zástupu je ovšem stejně či ještě více zlá a neduchovní. Zabíjet své odpůrce nás Kristus rovněž neučil.

Odkud se vzala ona vzájemná nevraživost a krutost?

Odpověď je třeba hledat ve stavu tehdejší Církve i každého jednotlivého křesťana. Myslím, že nepopiratelná krutost na husitské straně je z velké části odrazem krutosti na straně katolické. Jan Hus nevyzýval k vraždění nehodných konšelů nebo kněží. Vyzýval k pokání. Jak sám ještě těsně před svou smrtí na kostnické hranici vyznal: *"...předním úmyslem mého kázání a všech jiných mých skutků nebo písem bylo, abych jen mohl lidi zachrániti od hříchů..."*

(Petr z Mladoňovic,
Zpráva o mistru Janu Husovi v Kostnici)

Přesto byl sněmem, který se považoval za výkvět tehdejšího křesťanstva odsouzen k velmi krutému umírání. A nebyl sám, s kým bylo takto naloženo. Stovky "domnělých" kacířů umíraly na středověkých hranicích, protože našli odvahu vyslovit pravdy, které jim Duch Svatý vyjevil, a které nechtěli slyšet ti, kteří tušili, že by mohli být usvědčeni ze lží, hříchů a životního stylu, který není v souladu se zákonem lásky našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista.

Byla to právě trpělivá Boží láska, čeho se často nedostávalo oběma znepřáteleným stranám. Kde se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých..

Ano, a v tom vidím memento První pražské defenestrace: když se vytratí ochota naslouchat druhému člověku a především tichému jemnému hlasu Ducha Svatého, tehdy přichází zmar a smrt. Náboženská horlivost bez lásky může i dnes usmrcovat život v našich sborech. Neusmrťme jej!

Roman Čeleda

Český reformátor M. Jakoubek ze Stříbra

(po r. 1370 Víchov u Stříbra – 10. 8. 1429 v Praha)

Jakoubek byl z poddanské rodiny, na pražské univerzitě studoval filosofii (1397 s hodností mistra) a teologii (1393 s hodností bakaláře) a přijal kněžské svěcení (1402). Do roku 1414 se věnoval hlavně akademické práci, při které (od r. 1407) zastával učení Johna Wiclifa a Matěje z Janova s důrazem na chudobu církve podle apoštolského vzoru. Postavil se proti obchodu s odpustky a byl za to v Římě obžalován (r. 1412). Byla na něho rovněž uvalena arcibiskupská klatba (v r. 1414).
Kázal u sv. Michala, na podzim r. 1414 spolu s Mikulášem z Drážďan poprvé podával u Martina ve Zdi večeři Páně pod obojí, od roku 1417 kázal v kapli Betlémské.
Byl spoluautorem Čtyř artikulů pražských a na Žižkův dotaz 1419 uznal právo bránit svobodu Božího slova zbraněmi. V r. 1421 spolu s Janem Želivským předsedal Čáslavskému zemskému sněmu. Radikalismus táboritů a Želivského nesdílel, což přispělo k jeho izolaci. Po popravě Jana Želivského (9. 3. 1422) byl s jinými mistry zatčen, deportován do Hradce Králové a po příchodu Korybotově v r. 1422 působil na čas v Praze, kde podporoval svého žáka M. Jana z Rokycan. V r. 1427 se podílel na artikulech pro zachování svornosti a pokoje.
Při četných disputacích byl vždy přímočarý, rozlišoval však podstatné od nepodstatného a podle Petra Chelčického byl „mužem veliké tichosti".

Z jeho četných spisů jmenujme: *Výklad Zjevení sv. Jana, Traktát na Pláč Jeremiášův, Postilu, O pravé přítomnosti těla a krve Kristovy ve svaté večeři, Vyznání o zápase, a O válčení, pokud se dovoluje.*

„Spolu se svatými i já... chci do smrti velebiti tu předrahou svátost a s nimi vyznávám, že tu chléb zůstává, jenž jest tu v pravdě a přítomně tělo Boží."

Bohuslav Vik

Český a německý král VÁCLAV IV.

(26. 2. 1361 Norimberk – 16. 8. 1419 Kunratice u Prahy)

Syn Karla IV. a Anny Svídnické (+1362) byl korunován v r. 1363 už jako dvouletý, v r. 1370 oženěn s Johanou Bavorskou a r. 1378 zvolen německým králem. Vychovávali ho arcibiskupové Arnošt z Pardubic a Jan Očko z Vlašimi. Po otcově smrti v r. 1378 nastoupil na český trůn. Doba jeho vlády byla plná napětí sociálních, církevních i politických - kromě toho řádil mor. Od r. 1378 dvojpapežství rozdělovalo západní křesťanstvo. Zároveň se radikalizovala kritika četných církevních zlořádů, které korunovalo v r. 1412 prodávání odpustků. Do popředí se dostávalo měšťanstvo a (nezkušená a málo zodpovědná) nižší šlechta, o kterou se Václav opíral, takže se s vyšší šlechtou střetával (v letech 1394 a 1402 byl jejím vězněm), ale mocenské spory měl i s arcibiskupem Janem z Jenštejna (abdikoval v r. 1396): mimo jiné o zřízení biskupství v západních Čechách (na které doplatil generální vikář Johánek z Pomuka v r. 1393 svým životem). Vyšší šlechtě musel nakonec ustoupit (měla na své straně jeho bratra Zikmunda a bratrance Jošta). Často dával přednost svým zálibám (chovu zvěře a lovu), rovněž podléhal pití vína a návalům vzteku. Stavební činnost za jeho vlády pokračovala, z jeho doby je také rukopis Bible.
Byl dvakrát ženatý - s Johanou Bavorskou(+1386) a Žofií Bavorskou (+1425), která sympatizovala s reformními snahami M. Jana Husa a jeho stoupenců. Václav s nimi sympatizoval jen do sporů o odpustky v r. 1412). V r. 1400 byl zbaven říšské koruny, ale v r. 1409 ji s pomocí koncilu v Pise aspoň formálně získal zpět, k čemuž mu posloužil také Kutnohorský dekret (reforma univerzitní ústavy).
Když v r. 1419 pražští husité vedení Janem Želivským svrhli novoměstské konšely, které král nedlouho předtím dosadil, a také jinde zavládly nepokoje, Václav podlehl mrtvici a zemřel na Novém Hrádku u Kunratic. Byl pochován nejprve na Zbraslavi, teprve v r. 1424 v Praze. Potomky nezanechal.
Vládl dlouhých 41 let (bez válečných konfliktů) a projevil určité panovnické schopnosti (nezatěžoval obyvatelstvo vysokými daněmi), ovšem dobové problémy daleko přesahovaly jeho síly. Neměl by tedy být démonizován, ale ani idealizován.

Bohuslav Vik

Smutné zprávy

Po dlouhé nemoci zemřela 30. července ve věku 86 let sestra Jarmila Elisová, dlouholetá členka a spolupracovnice misijního odboru Kostnické jednoty.

* * *

Pan Vlastimil Ryšánek – starosta Kralic nad Oslavou z doby stavby Památníku Bible kralické, o kterém píšeme v této příloze, zemřel 4. srpna. Stál mj. i za vydáváním ročenky Z kralické tvrze, kde se i v době totality mohlo svobodně psát o Jednotě bratrské, Karlu starším z Žerotína, Moravských bratřích apod. Tehdy totiž vzal před úřady na sebe roli cenzora a redaktorům ročenky pak nechal volné "pole působnosti"... Úzce spolupracoval s Dr. Vlastou Fialovou a členy kralického Muzejního spolku.

O připravovaném filmu Jan Amos

Několik otázek pro Ivu Hlavsovou – produkční VISTAFILM

**** Co byste nám mohla říct o připravovaném filmu „JAN AMOS"?***
Nejdříve bych chtěla říct, že jsme nedávno vděčně využili podpory ze strany F-nadace, která pro naši filmovou a dokumentární tvorbu zřídila dárcovský fond. Tam mohou posílat finanční příspěvky zájemci podporující tvorbu naší křesťanské filmové produkce. Fond nese název „Via Lucis Film" a konkrétní projekty budou mít každý svůj název.

Z natáčení filmu o osudech Jana Amose Komenského

**** První projekt, ke kterému chceme fond využít je polohraný dokumentární film o J. A. Komenském s názvem „Jan Amos".***
Hrané historické filmy jsou velmi nákladné a my je tvoříme za zlomek výrobních nákladů veřejnoprávní televize. A to už vůbec nehovořím o rozpočtu u velkých sekulárních produkcí. Přesto chceme vytvořit maximálně kvalitní profesionální projekty, které přitáhnou zájem diváků. Minimální náklady na Jana Amose jsou 7 miliónů, největší položku tvoří profesionální herci, komparz, kostýmy. V současné době nám chybí ještě 1 milion korun, ale lze přispět u F-nadace na číslo účtu 2500 843 492/2010, Variabilní symbol: 1801. Dárci dostanou na konci roku potvrzení o daru od F-nadace.

**** Jak byste stručně popsala cíl projektu?***
Chtěli bychom umožnit občanům našeho národa prostřednictvím umělecké formy filmu a videa, aby se seznámili s tím, co jsou křesťanské kořeny našeho národa, s duchovním odkazem našich předků (Jan Amos Komenský, Jan Hus a další), ale také s jeho přesahem do dnešní doby.

**** Jaké aktivity plánujete v rámci projektu realizovat?***
Prvním projektem je polohraný dokumentární film s pracovním názvem „Jan Amos", na kterém jsme začali pracovat již v roce 2018. Letos natáčíme výpovědi řady odborníků (komeniologů) a současně se chystáme natáčet v zahraničí po stopách J. A. Komenského (v Polsku, Švédsku, Holandsku, Německu, Slovensku, Maďarsku, Anglii). Dále se tvoří scénář k hraným pasážím. V roce 2020 budeme natáčet hrané scény s předními českými herci a následovat bude kompletní postprodukce. Premiéra filmu bude na podzim 2020.

**** Jaké měřitelné výstupy z projektu očekáváte?***
Vzhledem k tomu, že polohraný dokument „Jan Hus – cesta bez návratu" zhlédlo asi 250 tisíc diváků (premiéra 2016) a doku-drama „Jeroným Pražský - Poslední útěk" vidělo téměř 500 tisíc diváků (premiéra 2018), lze předpokládat, že polohraný dokument o J. A. Komenském bude sledován v řádech stotisíců diváků.
Tentokrát budeme více usilovat také o výrobu kvalitních jazykových mutací a pokusíme se film nabídnout k odvysílání i do zahraničí (Polsko, Německo, Švédsko, Anglie).

**** Jaké výsledky a jaký celkový dopad má projekt mít?***
Jako u předešlých projektů, tak i v tomto případě, sledujeme zásadní cíl: ukázat na to, že život s Bohem má smysl a je posilující a inspirující v každé době. Chtěli bychom probudit v našem národě zájem o Bibli a směrovat diváky k hlubšímu poznávání křesťanských hodnot. Pokud nám Pán Bůh dá zdraví, sílu, inspiraci a potřebné prostředky, předpokládáme na tomto díle pracovat minimálně na 100 %.

www.vistafilm.cz

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 9

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 3

22 – 23/2019

VYCHÁZÍ: 14. SRPNA 2019

50 let Památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou

Do historie našeho národa se zapsala různá místa. Dvě z nich jsou Ivančice a Kralice nad Oslavou, které jsou spjaté s historií tajné tiskárny Jednoty bratrské. Jednota bratrská záhy po vynálezu knihtisku pochopila, že toto je výborný způsob, jak šířit myšlenky, které chtěla sdělit veřejnosti.
Po období tajného tištění knih u komerčních knihtiskařů, což bylo dost nebezpečné a nákladné (knihy neměly oficiální souhlas k vydání), přišla doba, kdy se tiskly knihy v Mladé Boleslavi, kde bylo i české centrum Jednoty bratrské.
Když se situace v Čechách stala neúnosnou, přesunulo se těžiště aktivit Jednoty bratrské na území svobodnější Moravy. A zde povstaly Ivančice. Ne jako město, ale jako centrum Jednoty bratrské se školou, později školami, tajnou tiskárnou a sídlem jednoho z bratrských biskupů – Jana Blahoslava. Později se musela tiskárna přesunout na bezpečnější místo a to do Kralic nad Oslavou, kde ji čekalo 42 tvůrčích let. V září si na obou místech tyto události, které se zapsaly do našich národních dějin a dokonce i do učebnic, připomeneme.
V sobotu 14. září a v neděli 15. září proběhne akce v Ivančicích. Historický tisk Romana Prokeše a jeho Studia Bez kliky, prohlídka historických míst spojených s dějinami Jednoty bratrské v Ivančicích, dvě bohoslužby se zaměřením na toto téma a výstava Dany Šimkové z Mohelna "Mozky". Podrobnější informace budou po oficiálním zveřejnění programu na stránkách Na kralické tvrzi (www.na-kralicke-tvrzi.webnode.cz).
Následující sobotu 21. září se pak uskuteční v Kralicích nad Oslavou Den tiskařů. Tentokráte ve spojení s 50. výročím otevření Památníku Bible kralické.

Pavel Petránek

Tvrz v Kralicích nad Oslavou

Kralice vznikly v 11. století na křižovatce dvou starých zemských stezek. Za své jméno vděčí královým lidem, kteří měli v tomto kraji střežit zájmy Vratislava II. (1061 – 1092). Patrně výsluhou toto území získal rod Kralických . První, kdo psal o Kralicích, byl Mikuláš I. (potomek Víta z Pucova). Mezi roky 1349 – 1379 vybudovali Kraličtí na návrší severně od kostela kamennou tvrz – své rodové sídlo, jež mělo zřejmě již od počátku uzavřené nádvoří se studnou a bylo obklopeno příkopem a valem. Hlavní přestavba tvrze byla provedena na konci první poloviny 16. století Jindřichem Kralickým z Kralic, který ke gotickému stavení přistavěl tři renesanční křídla. Tento renesanční zámeček později prodal svému synovci Janu st. ze Žerotína, sídlícímu v Náměšti na zámku. Kralice přešly pod náměšťské panství. Jan st. ze Žerotína byl horlivým členem a ochráncem Jednoty bratrské. Zajistil přestěhování tiskárny Jednoty bratrské z nedalekých Ivančic, kde ji v roce 1562 založil biskup Jednoty bratrské Jan Blahoslav, do Kralic na tvrz.
Po 16letém působení tiskárny v Ivančicích jí hrozilo prozrazení. Na jaře roku 1578 byla tiskárna přestěhována do Kralic. Na tvrzi byla v té době umístěna i knihařská dílna, rozsáhlá vědecká knihovna, sloužící překladatelům Bible z původních jazyků do krásné češtiny. Velmi brzy zde zřídili bratří i školu.
Za 42 let působení tiskárny v Kralicích bylo vytištěno přes 70 titulů knih, kdy za vrchol je pokládána šestidílná Bible česká, později zvaná kralická. Bohaté kulturní činnosti na kralické tvrzi učinila konec katastrofa bělohorská. V polovině prosince 1620 při přepadení Kralic oddílem císařské armády byla napadena i tvrz. Následně zajistil Karel st. ze Žerotína převezení tiskárny na zámek v Náměšti, kde ji ukrýval. Po 8 letech úkrytu putovala do polského Lešna, kde sloužila Jednotě bratrské a J. A. Komenskému do svého zániku při požáru Lešna v roce 1656. Ve třicetileté válce byla kralická tvrz vypálena.
V roce 1956 na místě zaniklé tvrze byly zahájeny dr. Vlastou Fialovou archeologické výzkumy s vynikajícími objevy zbytků původní stavby, mincí, předmětů každodenního života, ale především památky z bratrské tiskárny. Mimo jiné bylo objeveno přes 4000 literek, ozdobných prvků, pracovních nástrojů, knižního kování a spon, které prokázaly existenci tiskařské dílny v Kralicích. Tento nález je svým rozsahem naprosto ojedinělým světovým unikátem. Vše je uloženo v Památníku Bible kralické.

Monika Doležalová

Na kralické tvrzi

Píše se rok 1578 a kralická tvrz ožívá životem, jaký dosud nezažila. Z nedalekých Ivančic se sem narychlo stěhuje tajná tiskárna Jednoty bratrské. Nedávno vydaný přísný zákaz vydávání necenzurované literatury s hrozbou vysokých trestù dopadá i na tuto tiskárnu. V Kralicích nachází tiskárna i lidé kolem ní úkryt a tvůrčí 42 let trvající klidnější období.
V prosinci 1620 se však všechno opět mění. Bitva na Bílé hoře a cizí vojska v Čechách a na Moravě jsou počátkem nového, mnohem dramatičtějšího období našich zemí i Kralic a její tiskárny.
Tiskárnu zachraňuje místní šlechtic a majitel panství Karel starší ze Žerotína, tvrz, či spíše v té době malý renesanční zámeček je přepaden, vypálen a na dalších několik staletí zavátý sutinami, hlínou a časem.
Od počátku 20. století se obyvatelé Kralic pokoušejí dokázat, že tiskárna bratří, kde se vytiskla slavná Bible kralická, ale i mnoho další duchovní i vzdělávací literatury, byla opravdu zde v Kralicích nad Oslavou. Postupně vzniká sdružení lidí, kteří sbírají a nakupují staré knihy a Bible, které se v kralické tiskárně kdysi vytiskly a dávají dohromady střípky informací, které by v budoucnu mohly pomoci dát dohromady "obraz" toho, co vše se v Kralicích kdysi dělo.
Z této skupiny lidí se v roce 1934 formuje Kralický spolek pro uchování bratrských tisků. Spolek z vlastních nákladù a sbírek nechává postavit světově první Pomník knize - Bibli kralické.

Během druhé světové války se Kralice stávají jedním z národních "poutních" míst, kam lidé jezdí čerpat posilu a naději. Probíhají zde i dvě velké výstavy o Bibli kralické a Jednotě bratrské s národním podtextem.
V roce 1947 přijíždí do Kralic prezident republiky Dr. Edvard Beneš s manželkou. Prezident je kralickou historií velmi oslo-ven a dává k dispozici peníze na vykoupení pozemkù v místě Na tvrzišti, kde se předpokládá, že zde kdysi tvrz s tiskárnou stála.
V roce 1956 zde započínají místní lidé a učitelé z okolí pod vedením PhDr. Vlasty Fialové z Brněnského Zemského muzea vykopávky, které brzy odkryjí poklad světového významu, 4500 starých literek, používaných kdysi pro tisk a mnoho dalších objevů. Vykopávky se dostávají pod přímý dohled úřadů a stávají se světovou senzací. V letech 1967 až 1969 na místě, které sousedí s vykopávkami, stavějí místní občané v rámci Akce Z Památník Bible kralické a kralických tiskařù, kam se shromáždí mnohé písemné a archeologické objevy.
Památník, který nyní slaví 50. výročí svého otevření, se pak stává v období normalizace opět místem, kam lidé jezdí pro poučení a povzbuzení. Místem, které připomíná, že naši předkové se nikdy nevzdávali a dokázali i v nepříznivých dobách vytvořit díla, která byla na vysoké vědecké, umělecké i technické úrovni své doby.

Pavel Petránek

50 let budovy Památníku Bible kralické

Archeologický výzkum v Kralicích (1956-1971), vedený PhDr. Vlastou Fialovou z Moravského muzea v Brně, na místě, kde kdysi působila tiskárna Jednoty bratrské, byl úspěšný. Kromě zbytků gotické tvrze se našel i typografický materiál z tiskárny. Avšak hmotných památek po tiskárně Jednoty bratrské začalo přibývat, zejména typografického materiálu, ale také středověké keramiky, kachlů, bylo zřejmé, že místnosti v místní sokolovně nebudou stačit pro uložení nálezů. Cenných nálezů přibývalo každým rokem. Muzejní spolek pro uchování bratrských tisků své veškeré dosavadní nálezy, sbírky, věnoval naší republice do správy Moravského muzea v Brně s podmínkou, aby zůstaly v Kralicích. Muzejní spolek usiloval o to, aby pro ně bylo vybudováno ještě lepší umístění než byly dosavadní prostory v 1. patře sokolovny. Muzejním účelům měla být věnována budova místní obecné školy, jakmile bude nahrazena moderní novostavbou. Ke stavbě nové školy nedošlo. Muselo se hledat jiné řešení.
V roce 1964 se dohodli členové Muzejního spolku s kralickými občany, že vybudují svépomocí v sousedství tvrze a kostela stavení, do něhož bude možno soustředit staré bratrské tisky i vykopané exponáty. Urbanistický a architektonický návrh budovy vypracoval prof. arch. Bohuslav Fuchs z Brna, jeden z našich nejznámějších architektů, projektovou dokumentaci pracovníci Státního ústavu pro rekonstrukci památek ing. Jiří Ševčík a stavitel Jelínek.
S výstavbou bylo započato v roce 1967. Stavba vázla z nedostatku materiálu. Ale zásluhou investora, tehdejšího Místního národního výboru (MNV) a hlavně obětavého tehdejšího předsedy MNV Vlastimila Ryšánka mohly práce na stavbě pokračovat.
Práce spojené s výstavbou Památníku možno rozdělit do tří etap: v první etapě v roce 1967 byla stavba zhruba provedena a na podzim téhož roku zastřešena. V květnu roku 1968 byla zahájena další etapa stavebních prací pod vedením Okresního stavebního podniku v Třebíči a za stálé pozornosti a pomoci MNV – výstavní sál, zacementovaná podlaha sálu s pozdějším položením parket, červená střešní krytina…). Po odstranění lešení v září 1968 se objevila celá budova zvenčí. Třetí konečná fáze – dokončení sloupového sálu v přízemí budovy. Vše záviselo nejen na elánu stálých pracovníků, ale i na dobrovolné pomoci přátel a příznivců kralických památek.
Na podzim roku 1969 život v Kralicích ovládla jedna z nejdůležitějších kulturních událostí moderních dějin obce. O víkendu 27. a 28.září 1969 zde byl slavnostně otevřen Památník Bible kralické. Otevření Památníku bylo přítomno asi 5000 lidí. Předseda MNV Vlastimil Ryšánek přivítal všechny účastníky a hosty, hlavní projev měl předseda Muzejního spolku prof. Milan Kopecký. Náklady na výstavbu činily 867 000 Kčs a vnitřní vybavení přišlo Moravské muzeum na dalších 280 000 Kčs. Občané brigádnicky odpracovali přes 5000 neplacených hodin. První průvodkyní v Památníku byla paní Božena Procházková.

Monika Doležalová, Památník Bible kralické

PhDr. Vlasta Fialová

Vysokoškolské studia absolvovala v Praze, kde na filosofické fakultě studovala dějepis a zeměpis. S rodným Valašskem byla spojená po celý život, např. vydala Holešovskou kroniku a dlouho redigovala časopis Naše Valašsko. Zkoumala husitské hnutí na Moravě a českou reformační historii. Pro Kralice je jméno dr. Fialové spojováno s archeologickým výzkumem na tvrzišti. I když valašskou tematiku paní doktorka neopustila, přece v jejím bádání převažoval od roku 1956 zájem o Kralice. Přesně 300 let po zničení slavné ivančicko-kralické tiskárny v Lešně (1656) začaly pod vedením paní doktorky archeologické vykopávky na kralické tvrzi. Od roku 1956 tedy paní doktorka byla pevně spjata s činností archeologického výzkumu v Kralicích a také s místním muzejním spolkem. Výzkum byl úspěšný. V řadě článků, přednášek, rozhlasových relací a výstav popularizovala významné objevy tiskařského materiálu. Přispívala do sborníku Z kralické tvrze. Paní doktorka měla velkou zásluhu na tom, že se Kralice proslavily nejen u nás, ale i v zahraničí. Zemřela 6. února 1972.

Monika Doležalová, Památník Bible kralické

Některé články a další zajímavosti si můžete přečíst na: https://dr-vlasta-fialova.webnode.cz/

Pod ochranou Žerotínů

Dokumentární film Pod ochranou Žerotínů vypráví příběh Bible kralické a příběh Ivančicko – kralické tiskárny, vzdělaného Jana Blahoslava, věrného ochránce Karla staršího ze Žerotína a dalších skvělých mužů a žen, kteří se zapsali nesmazatelně do dějin naší země.
Film vznikal v letech 2011–13 při příležitosti 400 let vydání Bible kralické jednodílné z roku 1613. Bylo to na dlouhou dobu poslední vydání této Bible v našich zemích. Brzy následovala Bílá hora a doba tvrdé rekatolizace. Mnoho vzdělaných mužů a žen opustilo naši zemi a stejně jako hlavní hrdina dokumentárního filmu, se vydalo za svobodou do jiných zemí.
Z produkce VISTAFILMU, který dokumentární film natočil, povstalo i několik tématicky podobných filmů. Síla přesvědčení – příběh hraběte Zinzendorfa a Ochranova, Český Rixdorf – místo, kde se ve stejné době, kdy vznikal Ochranov, usadila další část tajných evangelíků, Apoštol indiánů – příběh chlapce ze Suchdola nad Odrou Davida Zeisbergera, který se stal apoštolem indiánů a bojovníkem za práva těchto, tehdy utlačovaných lidí a v poslední době dvojice filmů Jan Hus cesta bez návratu a Poslední útěk Jeronýma Pražského.
Nyní manželé Hlavsovi z VISTAFILMU připravují další dokumentární film Jan Amos, mapující životní příběh J. A. Komenského, který byl nejen Učitelem národů, ale také biskupem Jednoty bratrské a člověkem, prožívajícím svůj osobní, někdy nelehký, život. A právě na ty dnes nepříliš zmiňované stránky života a osobnosti se chce připravovaný film zaměřit.

Pavel Petránek

Pozoruhodný příběh jedné Bible

Před dvěma roky jsme ve Velké Lhotě u Dačic založili Spolek přátel Muzea české reformace s úmyslem vybudovat v kraji, kde kdysi žili tajní evangelíci, malou muzejní expozici. Při shromažďování materiálů jsme ve Vlastivědě moravské J. Tiraye (vydané r. 1925) narazili na zajímavou poznámku: „Na evangelické faře ve Velké Lhotě mají Bibli, jež byla ukrývána mlynářem v hřídeli kola mlýnského.“ Pochopitelně jsme ihned

zahájili pátrání, ale kýžený úspěch nás nečekal. Dozvěděli jsme se, že šlo o jeden díl Bible kralické, původním majitelem byl šachovský mlynář Lahodný, z místní fary se dostala do jakési knihovny či muzea v Praze a odtud pak někdy po válce do antikvariátu. Někdo ji koupil, ale neví se kdo... Přišlo nám líto, že důležitý svědek pohnutého života našich předků zmizel kdesi v neznámu. Zároveň jsme cítili i rozhořčení: potomci majitele dali vzácnou knihu na faru určitě v dobré víře, že tam bude v bezpečí, nepochybně ve stejně dobré víře byla později předána do Prahy. A skončila málem jako materiál na výrobu kornoutů!

Pak ale naši mladou kolegyni napadlo propojit dávnou minulost s novodobou technikou a poslala do světa pátrací dotaz. Popravdě v úspěch jsme doufali asi jako v hlavní výhru ve známé loterii.

Avšak někdy se i v dnešní době stane zázrak. Nejdříve se ozvala jedna paní, že se zná s majitelem. A potom napsal sám majitel – osvícený sběratel, který nejen s láskou opatruje staré tisky, ale seznamuje s nimi i veřejnost. Do lepších rukou se ta Bible dostat nemohla. Obdrželi jsme snímky, mimo jiné obrázky ručně vepsaných poznámek, které se týkaly přímo rodiny Lahodných, takže bylo naprosto jasné, že jde skutečně o hledanou knihu.

16. června 2019 jsme slavnostně otvírali naše muzeum. Přijel i pan T. a přivezl s sebou na ukázku nejen „ztracenou" šachovskou Bibli, ale i další vzácné knihy. Radost byla oboustranná a všichni se těšíme na další setkání. Ještě musíme společně projít všechna důležitá místa v blízkém okolí a v klidu probrat, co jsme si v ruchu vernisáže nestačili vzájemně sdělit.

Za Spolek přátel Muzea české reformace

Milada Čermáková

Muzeum české reformace se nachází v jednom ze dvou evangelických kostelů (!) ve vesnici Velká Lhota u Dačic.

Památník Bible kralické v Kralicích nad Oslavou je objekt muzejní povahy a je součástí Moravského zemského muzea

Ivančice – město bratrské vzdělanosti

Není tajemstvím, že město Ivančice, konkrétně to, co se v něm událo, se výrazně zapsalo do dějin Jednoty bratrské, dějin reformace a také dějin naší země. Byly to právě Ivančice, kde sídlil jeden z nejvzdělanějších mužů jednoty – Jan Blahoslav. Ten přeložil Nový zákon z původních jazyků a dvakrát v Ivančické bratrské tiskárně vydal. Byly to Ivančice, kde musela být, alespoň částečně připravena k tisku Bible Kralická v šesti dílech. Bylo to toto město, kde fungovalo prestižní akademické gymnázium, a kde studovali pozdější významné osobnosti té doby. Mohli bychom jistě pokračovat, ale vraťme se na počátek.

Důvodem pro založení města Ivančice byla příhodná poloha v teplé kotlině jižní Moravy, poloha na soutoku tří řek – Jihlavy, Oslavy a Rokytné a také důležitá křižovatka významných obchodních cest tehdejší doby. První písemná zpráva o městě Ivančice pochází z roku 1221. Že šlo o významné město svědčí udělení královských výsad králem Václavem II. v roce 1228. Roku 1486 přešlo do majetku pánů z Pernštejna, později pánů z Lipé.

V roce 1527 se ve zdejší místní části Alexovice usazuje skupina Novokřtěnců, ale již v roce 1505 je zde první zmínka o existenci Jednoty bratrské v Ivančicích. Od roku 1558 bylo toto město sídlem biskupů Jednoty bratrské, a to až do roku 1623. Prvním biskupem, zde sídlícím, byl Jan Blahoslav, který přišel do Ivančic v roce 1558 a posledním Jiří Erastus, působící zde do roku 1623. Jak k tomu došlo?

Po porážce českého stavovského odboje a vydání svatojakubského mandátu proti Jednotě (5. 10. 1547) dochází v Čechách k náboženské perzekuci, a těžiště činnosti Jednoty se přesunulo na Moravu. Šlo o vícero míst, a máme-li jmenovat alespoň některá, potom jde o Přerov, Lipník, Prostějov, Hranice, Třebíč a také Ivančice. Důvodem proč Ivančice byla skutečnost, že toto panství vlastnili páni z Lipé, kteří byli tolerantní (i když jistě ne všichni) utrakvisté a Jednotě poskytovali ochranu.

25. 6. 1536 byl zakoupen první dům Jednoty, a to za 250 vídeňských kop od Jíry hrnčíře. Bylo to v uličce Potůček za hradbami města. Hned rok na to byla v bezprostřední blízkosti postavena modlitebna a škola pro děti. O tři roky později byl tento dům Janem z Lipé osvobozen od všech dávek, robot a závazků a bylo zde povoleno svobodné provozování řemesel. První koupený dům byl v roce 1910 výrazně přestavěn a z modlitebny jsou vidět pouze základy. Dům, kde byla škola stojí dodnes.

V roce 1557 se stal biskupem Jednoty Jan Blahoslav a hned následující rok přenesl svoje sídlo do Ivančic. Právě s příchodem Jednoty a zvláště Jana Blahoslava přichází kulturní a vzdělanostní vzepětí. Díky humanitním dílům (Musica, Gramatika česká, Filipika proti misomusům, překlad Nového zákona…), která zde Blahoslav vydal, staly se Ivančice tehdejším centrem moravské vzdělanosti. Jan Blahoslav patřil, vedle J. A. Komenského, k nejvzdělanějším lidem Jednoty. Vzdělání považoval za velmi důležité a prosazoval myšlenku potřeby a významu vzdělání pro každého. Byl velkým propagátorem a obhájcem klasického vzdělávání.

Neměl to snadné přinejmenším ze dvou důvodů.

Tím prvním důvodem bylo, že bratrský biskup Augusta hovořil o škodlivosti vzdělání, a to pod rouškou návratu k původní křesťanské prostotě. Sám nebyl příliš vzdělán, zakládal si na řemesle, a vzdělání kněží nepokládal za nutné. Blahoslav svůj názor obhajoval ve spise Filipika proti misomusům (nepřátelům vzdělání), který napsal v roce 1567. I tím vytvořil předpoklady, aby se Jednota stala významnou složkou českého kulturního života a zároveň, aby se Ivančice staly nejvýznamnějším kulturním bratrským centrem své doby a zapsaly se do moravských kulturních dějin. Druhým důvodem byla skutečnost, že v té době panující vrchnost pánů z Lipé nebyla příznivě nakloněna. Pertold V. z Lipé prohlásil „Ten evančický sbor kdybych k čertu dal rozkopati, kdo by mi co za to řekl?".

Přesto všechno, právě pro svůj vztah ke vzdělanosti založil tiskárnu, která pod krycím názvem In insula Hortensi (v ostrově zahrad) pracovala v letech 1562 – 1578. Bylo zde vytištěno 16 (18) titulů. Mimo jiné také dvakrát Nový zákon, přeložený právě Janem Blahoslavem (1564 a 1568). Tiskařem byl Václav Solín a po něm jeho žák Zachariáš, který také převzal jméno Solín. Dalšími spolupracovníky Blahoslava byli Mikuláš Albert z Kaménka, Lukáš Halic, Izaiáš Cibulka, grafik Matěj Sabin Drahotušský a jiní.

V roce 1578 byla tiskárna, z obav před prozrazením převezena do Kralic, kde v následujícím roce začala být vydávána šestidílná Bible kralická. Ona rychlost, se kterou byla Bible tištěna po převezení tiskárny do Kralic dává tušit, že mnohé muselo být připraveno již v Ivančicích. Tedy jsem přesvědčen, že název Bible ivančicko-kralická by byl příhodnější.

Po bitvě na Bílé hoře v roce 1620 byla tiskárna uložena na zámku v Náměšti nad Oslavou na panství Žerotínů, a v roce 1629 byla převezena do Lešna. Tam však roku 1656 (při požáru Lešna) vyhořela.

Dovolím si ještě jednou se vrátit zpět. S působením Jednoty bratrské v Ivančicích je spojeno významné období Ivančického bratrského školství a vzdělávání. Po příchodu do Ivančic se Blahoslav věnoval i škole. Nižší, elementární (základní) škola v Ivančicích již fungovala (byla založena možná už koncem 15. století), ale nevytvořila si žádnou tradici. Rozmachu dosáhla až po příchodu právě Blahoslava. Budova školy, jak jsme již vzpomněli, stála hned vedle modlitebny a bratrského domu. Stojí tam v původní podobě i dnes, ale žel, není daleko doba, kdy se zřítí.

Blahoslav ale ještě v roce kdy přišel do Ivančic (1558) zřídil vyšší bratrskou školu, zaměřenou hlavně na výchovu kněží, a nazval ji kněžskou školou. Šlo o školu partikulární, tedy přípravnou na další vysokoškolské studium. Na škole zavedl Blahoslav bratrské zásady a výchova se posunula do řádu bohoslovecké koleje. Výuka a praktický život – to byla náplň studia. Studenti se vedle vzdělávání, vedle studia Bible věnovali také manuální práci jako je vázání knih a práci v tiskárně. V roce 1574 byla škola rozšířena, a byla povýšena na gymnázium - bratrskou akademii. Byla určena ke vzdělávání kazatelů, ale také pro vzdělávání šlechtické mládeže, která do té doby získávala vzdělání především v zahraničí. Protože však "život studentský na vysokých učeních byl zpustlý a lenost mezi studentstvem taková, že bylo na nich žádáno, aby alespoň hodinu týdně poslouchali přednášek, aby mladí šlechticové tam studující neztráceli i jazyka ani mravů, ani ryzosti víry bratrské a aby stěhování na cizí větší školy se stalo zbytečným…", rozhodli se v roce 1574 bratrští páni a rytíři, příslušníci Jednoty, finančně umožnit vznik vyššího učení, které mělo nahradit studium na cizích univerzitách. Založili tak samostatné vyšší gymnázium, určené jak pro Čechy, tak pro Němce s tím, že vyučovacím jazykem byla čeština i němčina. Studoval zde Karel ze Žerotína, Karel z Lichtenštejna, pánové z Kounic, synové hraběte Thurna, synové šlechtice z dolních Rakous a další jedinci ze šlechtických rodin.

V březnu 1574 byl dopisem bratrské šlechty v čele s Janem starším ze Žerotína požádán o vedení bratrského gymnázia profesor řečtiny a filosofie na Wittenberské univerzitě a proslulý pedagog Esrom Rüdinger. Ten nabízený rektorát přijal a šlechticové se zavázali, že budou platit jeho mzdu, která činila ročně 300 kop míšenských grošů. Hned po příjezdu, v roce 1575, rektor Rüdinger rozšířil vzdělávání o vyšší latinské studium a vtiskl škole ráz akademického gymnázia. Budova školy stojí dodnes. Ke škole patřila také budova, kde bydlel rektor, učitelé a studenti – dnešní Krumlovská 8. Nad vchodem do budovy je latinský nápis: „Vyhnanství je svět, smrt branou, vlastí nebe. Vše pomine kromě milování Boha. Léta páně 1615."

Škola měla vynikající úroveň a nabyla evropského významu. To samozřejmě neuniklo pozornosti i nepřátel Jednoty, kteří si stěžovali až císaři Rudolfu II. Jan z Lipé však školu obhájil. Ve školních záznamech je tato zpráva z roku 1580: „Počal se tě nad školou evančickou oblak vznášeti. Ale dechnutí Hospodinovo rozrazilo jej". Následovaly další boje o existenci školy, ale pánové z Lipé byli škole velmi nakloněni a obhájili ji. Vilém z Lipé svým pevným postojem zachránil existenci školy i život Esroma Rüdingera. Ten opustil Ivančice v 65 letech vážně nemocný. O tři roky později zemřel. Školu řídili další vzdělaní mužové Jednoty. Jedním z nich byl významný teolog Mikuláš Albert z Kaménka, jeden ze skupiny překladatelů Starého zákona. K poslednímu rozmachu bratrského gymnázia v Ivančicích došlo za působení rektora školy a staršího Jednoty bratrské Zachariáše Aristona. Ten zemřel v Ivančicích v roce 1606. Posledním správcem a ředitelem bratrské vyšší školy byl biskup Jiří Erastus. Tím byl až do roku 1623, kdy činnost školy byla ukončena a Jiří Erastus opustil Ivančice. Škola byla ukončena a zrušena z rozhodnutí Gundakara z Lichtenštejna. Ten v pobělohorských konfiskacích získal značný majetek na Moravě a v roce 1623 byl povýšen na knížete. Protože Ivančice patřily do jeho panství, bylo jeho prvním rozhodnutím zrušení školy.

Z výše uvedeného vyplývá, že doba působení Jednoty v Ivančicích byla dobou zcela výjimečnou. Obecná vzdělanost dětí a mládeže, kvalitní vzdělání pro kazatele, kteří ovlivňovali lid té doby, vzdělávání členů šlechtických rodin, kteří ovlivňovali politiku té doby (například Karel st. ze Žerotína, evropsky uznávaná osobnost, člen moravského zemského soudu, moravský zemský hejtman...). Vedle toho Bible kralická, která napomáhala udržení českého jazyka a také morálních principů, nehledě na historickou a uměleckou hodnotu tisku. Máme být na co hrdí, ale máme se také i odkud učit pracovitosti, oddanosti věci, vzdělanosti, pečlivosti, a také tomu, že morálka a svědomí jsou hodnoty, které mají hrát v životě tu nejdůležitější roli.

Jan Dymáček, B.Th.

Zdroje:

Ivančice, Dějiny města, vydalo město Ivančice 2002
Morava tolerantní, vydala Českobratrská církev evangelická
R. Říčan, Dějiny Jednoty bratrské, vydal Kalich 1957
M. T. Brown, Jan Blahoslav, vydal Návrat domů 2010
Webové stránky města Ivančic

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

24/2019

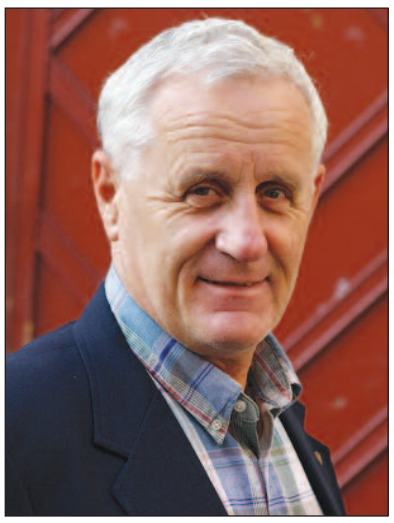
4. září 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 11. září 2019

Z obsahu

* *Nepatrné začátky*
* *Pod Boží ochranou*

Poselství k 12. neděli po svaté Trojici

Proroctví o Kristu Pánu

„Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům.“

Izajáš 42,1

Víra nepotřebuje důkazy, víra věří. Křesťané věří v Ježíše Krista. Nejde jen o víru v jeho existenci, neboť historicita Krista je solidně prokázaná. Například starozákonními proroctvími, která pokrývají i ty nejmenší detaily, například: kde se narodí, jak se to stane, co bude jeho posláním, jaký vliv bude mít nejen na Izrael, ale na celý svět, jak skončí jeho pozemská pouť, atd. Samozřejmě je možné k dokazování připojit i mimobiblické prameny. Přesto nad tím vším visí otazníky, které dávají prostor víře, ale také pochybnostem. Třeba, zda v textu zmíněný Izajášův služebník je totožný s Ježíšem z evangelií, nebo zda očekávaný Mesiáš zemře potupnou smrtí, ale třetí den bude vzkříšen.

Jedno z naplněných proroctví o Kristu nacházíme v úvodní pasáži 42. kapitoly. Tyto verše cituje evangelista Matouš a vztahuje je na Krista (Mt 12,18-21). Představuje Božího služebníka, který vyniká porozuměním, horlivostí, spravedlností, věrností pravdě. Vyhlásí soud – spravedlnost národům, dokonce ostrovy a dálavy země čekají na jeho zákon. Boží spása bude vztažena na celý svět (42,4 a 10).

Biblická proroctví mívají více vrstev. V tomto případě se ta první vztahuje ke konkrétní situaci. V těžké době, ve které se Boží lid nacházel, to bylo slovo naděje, které jim zvedalo hlavu a přemáhalo strach. Druhá vrstva se týká samotného naplnění prorockého slova, tedy příchodu Krista. A ta třetí koresponduje se současností. Je zřejmé, že ono vyhlašování má co do činění s misií, která bude mít svůj počátek o jedněch Letnicích v Jeruzalémě. Toto proroctví platí dodnes. Pro nás to znamená evangelizovat, to jest sdílet s lidmi naději, která je v Kristu.

Daniel Fajfr
druhý kazatel
sboru Církve bratrské
Praha 13 Stodůlky

Sochař Petr Váňa s maketou sloupu

Co se skrývá za sloupem rozdělení?

Se zájmem jsem si přečetl otevřený dopis kardinála Dominika Duky, kterým reagoval na můj otevřený dopis ve věci obnovy Mariánského sloupu. Po přečtení jsem prožil jisté zklamání. Bratr kardinál se projevil jako horlivý zastánce obnovy Mariánského sloupu a ve své odpovědi nereaguje diskusním způsobem, ale spíše jako hierarcha, který pouze předkládá svou vizi obnovy sloupu. Šířeji dokládá vývoj stavby sloupu a je vidět, že je zakotven ve svém vlastním pojetí historického vývoje. Dvě věci mě zvláště překvapily. Jednou z nich je připomenutí neblaze proslulé zásady „koho země, toho náboženství“ z Augšpurského sněmu v Německu. Jsem rád, že ji kardinál vidí kriticky. Ale v naší zemi po Bílé Hoře dokonce ani tato nechvalně proslulá zásada nebyla uplatněna. Bylo to daleko horší. Podle historika prof. Rudolfa Říčana, Ferdinand II. neznal křesťanství bez poddanosti římské církvi. Věřil, že dobyl vítězství nad Čechy nadpřirozenou pomocí Panny Marie. Chtěl mít raději království zpustošené nežli nekatolické a podle toho také jednal. Nevím, proč je v dopise bratra kardinála připomínána zásada "cuius regio eius religio". To bylo uplatněno v Německu, ale nikoli u nás. Říčan připomíná, že po Bílé Hoře nejdříve byli vypovězeni moravští novokřtěnci, potom evangeličtí kazatelé, po nich další obyvatelstvo. Evangelické šlechtě bylo rozkázáno, aby se buď přiznala ke katolictví, nebo opustila zemi. Obnovené zřízení zemské nedovolovalo obyvatelům Čech a Moravy jiné náboženství než katolické. Asi čtvrtina šlechty a měšťanů volila exil. Poddaný lid byl ke katolickému vyznání přinucen. Kněze a mnicha doprovázel voják, aby odpírající byli nuceni vstoupit do katolické církve. Přitom až do konce třicetileté války zůstávaly ještě stále dvě třetiny obyvatelstva při evangelictví.

V otevřeném dopise pražského arcibiskupa není nic o znameních dnešní doby, o potřebě hledání změn v životě církve uprostřed dnešní rozdělené a zmatené společnosti. Není tam snaha zaměřit se společně s ostatními křesťanskými církvemi na srozumitelné zvěstování evangelia v kontextu dnešní doby. Velmi tam postrádám snahu o inkulturaci evangelia. Pokud by to byl dopis kunsthistorika, tak bych se spokojil s jeho pohledem, i když by mi nebyl blízký. Pokud to je dopis předsedy České biskupské konference, tak mi to nejde dohromady se směřováním, které vidím u mnoha katolických bratrů a sester doma i v zahraničí a samozřejmě u papeže Františka.

V dopise kardinála se nachází více problematických vyjádření. Např. podle něj odpor proti sloupu nastartovalo „dívčí trio“ Tonzarová, Procházková, Semelová. Jednak to není pravda a potom takové vyjádření mi zavání klerikální nadřazeností. Jedná se o dámy, některé již ve zralých letech, manželky a matky. Dr. Hana Tonzarová je duchovní Církve čs. husitské a v současné době vede odbor pro ekumenu a vnější vztahy. Lenka Procházková je spisovatelka a paní Marta Semelová je, žel, komunistka. Všechny tyto ženy jsou Božím stvořením a mají právo vyjádřit svůj názor. Každá z nich přistoupila ke kauze sloupu z jiného pohledu a jejich přístupy se protnuly v jasném odmítnutí umístění panem Váňou vytvořeného artefaktu. Takové věci se běžně v politických, náboženských a kulturních kauzách stávají a člověk se může dostat na stranu těch, se kterými v jiných věcech nesouhlasí.

Otevřený dopis, který jsem v červnu zveřejnil mě ujistil o tom, že někteří představitelé křesťanských církví mají problémy s obnovou sloupu v dnešní době, stejně jako já. V této věci zde naprosto není žádný ekumenický koncensus. Dostal jsem řadu pozitivních reakcí. Je zde mnoho lidí, napříč ekumenickým spektrem, včetně Římskokatolické církve, kteří berou snahu o obnovu sloupu jako anachronismus a přehlížení vývoje společnosti v posledních sto letech a silně ji kritizují. Symbolika tohoto sloupu obsahuje příliš mnoho politicko-mocenských konotací, o kterých si přejeme, aby se už nikdy nevrátily. Kardinál přehlíží připomenutí, že již před více než 22 lety tehdejší předseda Ekumenické rady církví – synodní senior Českobratrské církve evangelické Pavel Smetana byl zásadně proti obnově sloupu. Tento pohled v ekumeně s různými výkyvy přetrvává až dodnes. Historik Martin Vaňáč kdysi připomněl podivné okolnosti domnělého získání souhlasu pro obnovu sloupu („Podvodem ke smíření?“) - http://www.christnet.eu/clanky/5847/podvodem_ke_smireni.url

Dokončení na str. 3

Bible a slovo Boží

Úvod – slovo Boží nebo vyprázdněné zboží?!

Nedávno mě zastavil jeden muž s otázkou, co má dělat, když jeho dívka chodí každý den na mši. Ptal jsem se ho, v čem je problém. Hovořili jsme spolu a na konci rozhovoru řekl, že tam chodí proto, že sbírá sílu ze svátosti eucharistie na den, který je před ní. Tímto příkladem neříkám, že máme nebo nemáme brát každý den tělo a krev Páně. Chci ukázat následující posun. Když začínala reformace, reformátoři tvrdili, že jeden z hlavních způsobů, jak Bůh hovoří k člověku, není svátost eucharistie, ale že Bůh k člověku promlouvá skrze Písmo. Navíc člověk již nepotřebuje prostředníka v podobě kněze, který jediný může vysluhovat eucharistii, která zpřítomňuje Krista. Krista zpřítomňuje Bible – Boží slovo a k tomu si člověk vystačí sám. V protestantských chrámech a modlitebnách nebylo v centru náčiní k VP a oltář, ale kazatelna. Důvod byl jasný – to, co zprostředkovává nebo zpřítomňuje lidem Krista, není svátost, ale slovo - v duchu textu *„slovo se stalo tělem“*. To, co pro onu dívku znamená svátost eucharistie (VP), by pro nás mělo stát slovo.

Reformátoři věřili, že kazatel vyřizuje Boží slovo a tím lidem zprostředkovává Krista. Proto tradičně na evangelických teologických školách bylo a do jisté míry je věnována největší pozornost přípravě kázání. Dnes ale slyšíme, že je to přežité, že členové od kazatele neočekávají až tak slovo, ale pastoraci, vedení a nevím co ještě. Toto vše je legitimní, zároveň vidíme, že důraz na slovo jako to, co zpřítomňuje Ježíše Krista, se postupně ztrácí. Tuto realitu vidíme nejen v církvi, ale někdy i u sebe a to tak, že Bibli buď nečteme, nebo ano, ale nic nám to moc nedává. Stejně tak pro mnohé není příliš vysokou prioritou nechat se vyučovat Božím slovem. Ne vždy tomu tak je, ale jisté trendy jsou patrné… Snad je to tím, že jsme zaplaveni informacemi, a jak někdo podotkl, slovo je smetí, stalo se struskou, snad je to z jiných důvodů… V podobném duchu mi jeden křesťanský poradce nepřímo řekl, že Písmo – Bible pomoc lidem nepřinese, zvláště v době moderních terapeutických postupů, které naroubované na křesťanství určitě úlevu přinesou…

Slovo jako GPS-Navigace

Podívejme se, jak se na Písmo dívá Žalmista. Ž 119,105: … *svíce nohám mým jest slovo tvé a světlem cestě mé*. Pisatel na tomto místě otevřeně přiznává – nevidím. Člověk nemusel žít v postmoderním věku inflace slova, aby ztratil orientaci, aby začal žít jen podle pocitů či toho, jak žijí druzí. I kdysi se doba stávala nepřehlednou a i kdysi byli lidé, kteří si dobře uvědomovali, že nevidí, že ztrácejí orientaci. A uprostřed této skutečnosti najednou žalmista vyznává – orientační bod existuje a je jím Písmo, tvoje slovo. Několikrát se mi stalo na kole, že jsem jel a najednou nevěděl, kde jsem. Volal jsem domů s prosbou, aby se manželka podívala na www.mapy.cz a poradila mi,

Dokončení na str. 2

Aktualita: Mladí evangelíci k Prague Pride

Poradní odbor pražské evangelické mládeže volený mladými členy pražských sborů Českobratrské církve evangelické se připojuje k účasti na Prague Pride.

Věříme, že láska je jen jedna a že je darem od Hospodina. Chceme tak vyjádřit podporu zejména všem příslušníkům LGBT+, kteří zápasí s nedobrým přijetím v církvích. Právě církve by měly podporovat každého, kdo touží po láskyplném a věrném partnerském vztahu bez ohledu na gender.”

Benjamin Roll,
předseda poradního odboru mládeže
pražského seniorátu
foto: František Plzák

Z církví doma i ve světě

Olomoucká charita se zaměřila na zaměstnávání bezdomovců

Olomoucká charita začala nabízet lidem bez domova nové pracovní příležitosti. Pro své klienty získala například zakázku od Technických služeb města Olomouce v podobě úklidu a čištění ulic. Na tento pilotní projekt naváže dalšími pracemi v lese ve spolupráci s Metropolitní kapitulou u svatého Václava v Olomouci. Projekty se snaží charita překonat bariéry, které stojí bezdomovcům v cestě při snaze uplatnit se na trhu práce, řekli novinářům zástupci charity.

Pracovní nabídka od technických služeb vznikla ze spolupráce s olomouckou radnicí. Charita pak obdržela od technických služeb nabídku na základní údržbu chodníků a trávníků. Do úklidu ulic se přihlásilo šest lidí bez domova, kteří budou pracovat na dvě čtyřhodinové směny. Projekt potrvá do konce října. Už na jaře obdržela charita nabídku práce od metropolitní kapituly v podobě sběru a pálení klestí v lese. „Pálilo se klestí na kupkách pod dohledem, bylo to namáhavé a trvalo to déle, než jsme čekali. Uvědomili jsme si, že vzhledem k náročnosti od toho lidé mohli jít pryč, ale řekli nám, že to chtějí dodělat, protože to dělají s námi a pro nás. To bylo důležitým sdělením. Tam se nám ukázalo, že lidé mají zájem, že jsou zvyklí pracovat," uvedl zástupce vedoucího střediska Samaritán Jan Buka.

V listopadu budou tyto práce pokračovat. Charita už má více zájemců, než může v rámci úklidu či práce v lese klientům nabídnout.

V Olomouci podle odhadů žije zhruba šest stovek lidí bez domova, z nichž 250 pobývá na ulici. Kvůli problému bezdomovectví se dnes sešli poprvé u společného stolu zástupci magistrátu, kraje, charity a arcibiskupství.

podle ČTK

Jihočeská univerzita nabídne kurz pro nemocniční kaplany

Teologická fakulta Jihočeské univerzity otevře na podzim dvousemestrální kurz pro zájemce o práci nemocničního kaplana. Jeho účastníci při něm získají jak teoretické, tak praktické znalosti. Je to potřetí, co škola kurz vypisuje. ČTK to sdělil Bedřich Jetelina z oddělení celoživotního vzdělání Teologické fakulty. „Během praxe budou účastníci kurzu pracovat jako členové týmu s různým způsobem kontaktu s pacienty i zdravotnickým personálem, což jim přinese nenahraditelné zkušenosti do budoucna," řekl proděkan Teologické fakulty Michal Opatrný. Minimální počet účastníků pro otevření kurzu je deset lidí. Maximálně fakulta najednou přijme až 30 uchazečů. Teoretická část kurzu se má zabývat základy kaplanství a otázkami duchovní péče. Praktickou část tvoří praxe ve dvou zdravotnických zařízeních, semináře a odborné konzultace. Zájemci o kurz musí mít dokončené bakalářské studium teologického zaměření a pokračovat ve studiu na magisterský stupeň vzdělání. Potřebné je také doporučení od představitele církve. Fakulta kurz poprvé nabídla v roce 2017. Za první dva roky proškolila dvě desítky nových kaplanů. Díky absolvování kurzu získali kvalifikaci, kterou pro práci vyžaduje dohoda ministerstva zdravotnictví, České biskupské konference a Ekumenické rady církví.

podle ČTK

Petici za záchranu domácí péče podpořilo již 36 tisíc lidí

Charitě Česká republika se během sedmi týdnů podařilo sehnat 36 261 podpisů na záchranu domácí zdravotní péče. Včera tyto podpisy zástupci petičního výboru předali do rukou petičního výboru Poslanecké sněmovny. Největší poskytovatel domácí zdravotní péče v Česku zveřejnil petici Doma je doma 3. července poté, co se – spolu s ostatními partnery z oboru – nedohodl se zdravotními pojišťovnami na podobě financování pro příští rok. Charita na hluboké podfinancování segmentu upozorňuje dlouhodobě, od loňského srpna například stávkovou pohotovostí sester. Zdravotní pojišťovny Charitě proplácejí pouze 60 % nákladů na provedené výkony.

Petice, která má za cíl přimět politiky, aby se kritickým stavem domácí zdravotní péče začali vážně zabývat a aby zajistili její dostatečné a udržitelné fungování, získala už k 23. srpnu podporu více než trojnásobku občanů, než je pro její předání potřeba. Podpořila ji i řada významných osobností. Sbírání podpisů však nekončí. „Jsme dojatí, kolik lidí se postavilo za práci zdravotních sestřiček, které zajišťují nemocným lidem domácí péči. Všem, kteří nás podpořili, velmi děkujeme. Posílají nám i své příběhy o tom, jak jim osobně sestry pomohly. Jsou to velké profesionálky, kterých si velmi vážíme. A trápí nás, že jejich práce je tak nedoceněná. Pevně věřím, že tato podpora ze strany lidí pohne i politiky a že se Poslanecká sněmovna zasadí o nápravu financování domácí zdravotní péče," uvedl ředitel Charity Česká republika Lukáš Curylo. I proto Charita pokračuje ve sběru podpisů pod peticí až do 30. září. „Za spravedlivější úhrady už bojujeme rok a půl. Nejdřív jsme od ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha i od pojišťoven slyšeli spoustu slibů, jenomže u nich také zůstalo. A když jsme letos v takzvaném dohodovacím řízení nepřistoupili na nevýhodné podmínky pro příští rok, začal nám ministr přes média dokonce vyhrožovat exemplárním potrestáním. A máme si nechat líbit, že zdravotní pojišťovny v době konjunktury proplácejí jen 60 % naší práce?" doplňuje koordinátorka zdravotních služeb Ludmila Kučerová, která za Charitu vede vyjednávání. K petici vznikly speciální webové stránky, kde je k dispozici jak text petice, tak formulář petičního archu ke stažení. Podáním petice petičnímu výboru na konci srpna chtěli autoři dosáhnout jejího projednání na zářijovém zasedání výboru Poslanecké sněmovny a následně dosáhnout veřejného slyšení v Poslanecké sněmovně, a to co nejdříve, aby rozhodnutí poslanců mohlo ovlivnit už vydání připravované úhradové vyhlášky Ministerstva zdravotnictví.

„Ministr zdravotnictví se chová, jako by si naší rok trvající stávkové pohotovosti zatím nevšiml. Alespoň tak vypadá první návrh úhradové vyhlášky pro příští rok, který jako by z oka vypadl tomu loňskému. Ten je pro nás tak nevýhodný, že dodnes litujeme, že jsme loni s pojišťovnami dohodu uzavřeli," dodává Ludmila Kučerová.

podle www.christnet.eu

Bible a slovo Boží

Dokončení ze str. 1

jak dál. Něco podobného žalmista vyznává ve vztahu k Bibli – je mi světlem, loučí nebo GPS. Písmo osvětluje naše cesty životem dvěma způsoby. Jednak tím, že když ho čteme, postupně proměňuje naše myšlení. Děje se to, co je v Bibli popsáno jako *„mít mysl Kristovu"*. Toto se děje na principu, že tě ovlivňuje to, co do sebe vpustíš. A to platí jak o jídle, tak o duchovní potravě. Druhý proces se odehrává tak, že člověk vědomě hledá odpověď na nějakou otázku, čte text Písma a někdy odpověď přijde. Když jsem zažil svoje zdravotní problémy a hledal odpověď proč, Pán mi dal verš o tom, že Boží syn se naučil poslušnosti skrze utrpení. Byla to jasná odpověď do mé tehdejší situace…

Toto vše by mohlo vést k závěru, že Bible nás má hlavně poučovat, dávat směr. To by bylo málo.

Slovo jako milostný dopis

Ž 119,103: *Jak lahodnou chuť má, co ty říkáš! Sladší než med je to pro má ústa.*

Žalmista zde hovoří o lahodné chuti – tedy Bibli nečtu z jakéhosi „musu", ale protože chci nebo protože toužím. V mém stole mám jak posvátnou relikvii hromadu dopisů, které mi psala Daniela, když jsme spolu chodili. Svým způsobem lituji dnešní „chodiče", že nezakusí rozechvění při rozbalování dopisů nebo rozechvění, když se dozví, že mají dopis od svého milého na poště. Asi mi budete věřit, že k přečtení těchto dopisů jsem se nikdy nemusel nutit a nejen to – že jsem je četl stále dokola. Stejně se nemusíme nutit jíst to, co nám chutná. Podobný vztah k Písmu vyznává žalmista. Svůj vztah přirovnává nejen k medu, ale i hlídce: *Skládám naději v Hospodina, má duše v něho naději skládá, čekám na jeho slovo. Má duše vyhlíží Panovníka víc než strážní jitro, když drží stráž k jitru.* (Ž 130,5-6)

Pokud jste někdy byli na hlídce, potom víte, že nejhorší únava přichází k ránu – přesně jak to popisuje žalmista. Strážný sleduje každou minutu. Pisatel tento stav přirovnává k četbě Písma – tak jako se nemohu dočkat, až přijde ráno, tak očekávám na Slovo. Ptám se sebe ale i nás, zda to co popisuji, vůbec známe…

Slovo jako poklad

Když J. A. Komenský odcházel do exilu, když s bolestí poznával, že jeho milovaná Jednota bratrská je systematicky vyhlazována, píše svému národu následující slova: *"Na tebe, národe český a moravský, vlasti milá, zapomenouti také nemohu při svém již dokonalém s tebou se loučení; nýbrž k tobě nejpředněji se obracejíc, tebe pokladů svých, kteréž mi byl svěřil Pán, nápadníkem a dědicem nejpřednějším činím, ...odkazuji tobě za dědictví knihu Boží, Biblí svatou, kterouž synové moji z původních jazyků (kterýmiž je Bůh psáti byl poručil) do češtiny s pilností velikou (do patnácte let na té práci ztrávivše několik učených mužů) uvedli, a Pán Bůh tomu tak požehnal, že málo ještě jest národů, kteříž by tak pravdivě, vlastně, jasně svaté proroky a apoštoly v svém jazyku mluvící slyšeli. Přijmiž to tedy za svůj vlastní klénot, vlasti milá, a užívej toho k slávě Boží a svému v dobrém vzdělání."* (Kšaft umírající matky Jednoty bratrské, 1650)

Komenský píše, že to nejdražší, co národu odevzdává je Písmo svaté – Bible. Oblastí, které stará Jednota zanechala, bylo mnohem více, ale Komenský vyznává, že to nejdražší je Písmo svaté. V okamžiku, kdy se z našich životů, rodin, skupinek a sboru vytratí četba a studium Písma, potom se obávám, že se začneme stávat jakousi podivnou psychoterapeutickou skupinou, postavenou na směsici prožitků, útržků různých názorů a postojů, které ale nemají s Písmem nic společného.

Slovo jako rentgen

Podívejme se ještě na jeden verš: Žd 4,12,13: *Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce. Není tvora, který by se před ním mohl skrýt. Nahé a odhalené je všechno před očima toho, jemuž se budeme ze všeho odpovídat.* Když jsem byl na poslední operaci, velmi mi pomohla jedna doktorka, která na magnetické rezonanci odhalila „bláto ve žlučovodech". Jednalo se o jakési miniaturní kamínky, které působily bolest a zánět. Boží slovo je vlastně určitý rentgen. Ptám se, jak moc hledáme odpovědi v Písmu na oblasti, které řešíme, zda jsme ochotni na základě oslovení Božím slovem něco dělat jinak. V tomto textu vidíme, že jedna věc je, co někdy pochytíme, co cítíme, druhá potom Boží oslovení., které naše představy může pořádně změnit.

Závěr – nechat se o-Slovit

Když je v češtině předložka „o", někdy to znamená něco ve smyslu přidat, připojit. Např. o-plodnit, o-zřejmit, o-psat, o-balamutit nebo v našem kontextu o-slovit. Jak se tedy nechat oslovit? Určitě záleží, s jakým srdcem vůbec k Písmu přistupujeme, jak moc jsme ochotni nechat se Bohem měnit. K tomuto vnitřnímu nastavení bych chtěl ukázat na pět způsobů, jak lze přijímat text Písma. Jedná se o čtení, studium, naslouchání kázání, meditaci a učení se zpaměti. Kdosi těchto pět způsobů přirovnal k pěti prstům držícím Bibli. Čím méně prstů Bibli drží, tím je větší pravděpodobnost, že nám vypadne z rukou. Přidal bych ještě jednu věc a tou je pravidelnost.

Mnohokrát jsem byl tázán nevěřícími, jak uvěřit Bohu. Moje odpověď je – zkus s ním začít komunikovat, oslov ho, řekni mu, co k němu cítíš. Vztah začíná komunikací. Pokud věříme, že víra je mj. vztah s živým Bohem, potom se zřejmě bez komunikace neobejdeme a to neplatí jen o nevěřících, ale o všech lidech, včetně těch, kdo věří. Bůh se rozhodl s námi komunikovat především skrze své slovo. Je dobře, že hovoříme o modlitbě, jenže modlitba je především naše oslovení Boha. Potřebujeme i jeho oslovení. A tím je mj. právě slovo.

David Novák

Jak se nebát

Máte z něčeho strach? Přiznávám, že se často něčeho, někoho, nebo o někoho bojím. Moji vrstevníci asi dosvědčí, že s přibývajícím věkem strach narůstá. Čeho jsme se jako mladí klidně odvážili – třeba se starým autem vyjet na tisícikilometrový výlet neznámými krajinami – to dnes považujeme skoro za šílenství. Zdá se nám také, že nemocí je stále více a stále nebezpečnějších. Na silnicích určitě číhá více nehod než před lety. Stačí umrzlý sníh a starší člověk se bojí někam vyjít. Bázlivé jsou ovšem i děti, některé víc, jiné méně. Dětem ale stačí, aby byl nablízku někdo z rodičů, a je po strachu. Myslím si však, že se bojí i mladí, silní a zdraví lidé: jak dopadne zkouška, seženu nové zaměstnání, kde budeme bydlet, bude náš vztah stálý...? Na začátku nového úseku života máme nové naděje, očekávání – i nové obavy. Nechci napsat thriller, naříkat a strašit. Titulek přece slibuje návod, jak se nebát.

Na čelní stěně náchodské modlitebny máme stručný biblický verš: NEBOJ SE, JEN VĚŘ! Co si asi myslí návštěvník, který tento slogan čte poprvé? Patrně ho chápe jako přátelské poklepání na rameno s dovětkem „věř, že všecko dobře dopadne!" Lidé se často takhle povzbuzují a utěšují. Přivedli jsme kdysi malého vnuka do pavilónu šelem v zoologické zahradě. Blížil se čas krmení, lvi a tygři neklidně pobíhali v klecích, jeden lev mohutně zařval. Klučina se přesto pomalu blížil k mřížím a říkal: „Neboj se!" Dodnes nevíme, zda to říkal sobě nebo té bestii. Utěšuje nás stejně neurčitě i náš verš v modlitebně?

Čtenář Bible ví, kdo a při jaké příležitosti ta slova vyřkl. Řekl je Ježíš otci, který se právě dověděl, že jeho dceruška zemřela a nemá už smysl zaměstnávat Mistra. Ten však jde s těmito slovy až do domu smutku a dívku vzkřísí (Marek 5, 21n). Náš text má tedy tento smysl: NEBOJ SE, Pán Ježíš ti slíbil, že bude s tebou a trvá na tom. VĚŘ, že on ti pomůže! Bible obsahuje mnoho výzev, abychom se nebáli. To neznamená, že by popírala těžkosti, nebezpečí, nemoci, bolesti, ztráty a smrt. Ale v tom všem, při tom všem chce být Pán Bůh s námi, po našem boku. Z mnoha slov alespoň tato: *Hospodin je při mně, nebojím se. Co by mi mohl udělat člověk?* (Žalm 118,6) – *Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh* (Izajáš 41,10). A kdo by neznal slova 23. žalmu: *Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty se mnou jsi.*

Vždycky se bojíme méně, když nejsme sami, když je někdo s námi. Jako to dítě, které se drží za ruku maminky či tatínka nebo objímá kamaráda. A třeba nám ten milý člověk ani nemůže skutečně pomoci. Pán Bůh chce být v každé chvíli s tebou i se mnou a pomoci nám chce a může. Postavil se nám po bok ve svém Synovi, Ježíši Kristu. Nejsme sami ani v těch nejméně přehledných a nejbolavějších dobách života. Nebudeš sám u maturity, v nemocnici ani třeba u soudu. A dokonce neměl pravdu ani Jiří Wolker, který umíral ve 24 letech a napsal, že v umírání je každý sám. Ani v nejhlubším životním stínu, ve stínu nepochopení, odmítnutí nebo zrady, ani ve stínu vlastních vin, ani ve stínu smrti nemusíme být sami. To je jediný návod, jak se nebát.

Pavel Javornický

Proroctví Abakuka proroka 9

Dokončení

Jednou však Bůh zjeví plnou slávu svého Syna, a to ve chvíli, kdy přijde znovu obnovit spravedlnost a zachránit Boží lid! Eschatologická Abakukova vize o záchraně člověka není jeho iluzí, ani nějakým jeho posmrtným ideálem. Je to výhled hluboce věřícího proroka ke konečnému vysvobození člověka Boží mocí a Boží láskou. Je to rozzáření se světla Boží spravedlnosti a Božího práva nad člověkem a světem. Proto se Abakuk tolik raduje v závěru svého proroctví. Má důvod. Všechno složil k Hospodinovým nohám a získal jistotu Božího milosrdenství! „Já budu s jásotem oslavovat Hospodina, jásat k chvále Boha, který je moje spása. Panovník Hospodin je moje síla!" (3,18-19) Jen Hospodin Abakukovi dává sílu ke všemu. Jen Hospodin mu uděluje sílu k tomu, aby mohl uprostřed všeho přítomného žít věrně v jeho službách, nést Boží slovo, a nést slovo naděje do všech koutů země. Jen od Hospodina dostává sílu k tomu, aby mohl připravovat cestu Pánu, Králi a Spasiteli tohoto světa. Země, která se zpronevěřila, projde Božím soudem. Stejná země se však stane také místem vítězné moci a Boží síly. Abakuk stojí na stráži a ukazuje k Boží záchraně. Očekává na Boží milost v blízké budoucnosti. Vyhlíží ke konečnému eschatologickému rozuzlení, k obnově spravedlnosti a Boží slávy!

Shrnutí

***„Panovník Hospodin je moje síla. Učinil moje nohy hbité jako nohy laně, po posvátných návrších mi dává šlapat!"* (3,19)**

Abakuk se v hlubinách svých zápasů potkal s Hospodinem a při tomto setkání poznal, že může od něho získat novou sílu i naději do dalších dnů. Poznal Boha z hlubin, Boha nalezeného z obtíží, sevření, z bolestí života, kterého se chopil bezvýhradně vírou. A tento Bůh se potom stavěl vedle něho a dával mu sílu ke zvládnutí všeho. Takovou vzácnou zkušenost s Bohem učinil prorok Abakuk. Nabyl vědomí, že nejde v životě sám. Byl ve víře ujištěn o tom, že Bůh mu pomáhá probojovávat mnohé zápasy a dospěl k mnohým vzácným zkušenostem. Především poznal, že Bůh je Bohem, který vyslýchá modlitby pokorných, které tryskají z hlubin lidského srdce. Poznal, že činy Boží lásky jsou pro člověka mnohdy velmi překvapující. Člověk sice volá, prosí a zápasí o určitou věc, jenže Bůh odpovídá jinak, jak chce sám. Abakuk se však ve svém životě přesvědčil o tom, že Boží odpověď přináší vždycky záchranu a pomoc! Pokud je zapotřebí, přináší i nápravu, někdy i soud. Proto se učil v Boží blízkosti neustálé trpělivosti ve víře. Neměřil všechno svým lidským pohledem na čas, protože poznal, že ten Boží čas a Boží práce s námi lidmi je jiná, že Bůh skvěle řídí tento svět, ale člověk musí stát na stráži a čekat na to, co mu Bůh poví, kam ho nasměruje, aby činil a plnil jeho vůli. Musí být připraven na Boží zavolání. Musí důvěřovat Božímu slovu i všem jeho zaslíbením! Musí stát věrně na stráži i tehdy, když má pocit, že je na této stráži sám. Abakuk hmatatelně v životě poznával, že Bůh je Bohem živým a jeho soudy jsou spravedlivé. A také poznal, že Bůh se svými soudy nespěchá. Pochopil, že je proto třeba bdít, vést svůj zápas věrně a statečně, protože Bůh zkouší naši věrnost. Proto Abakuk volá k soustředěným modlitbám. Nevolá do světa, ale doprostřed Božího lidu, vyzývá všechny ke spolehnutí se na Boží slovo a Boží věrnost! Vidí to jako příkaz pro svou dobu! Je si jist tím, že Boží slovo se jednoho dne beze zbytku naplní, protože platí, stejně jako platí všechna Boží zaslíbení. Slovo Boží přetrvává na věky!

Abakukova víra je jistou a určitou nadějí toho, co v blízké budoucnosti přijde. Prorok se smí počítat mezi Boží vyvolené, protože ví o Boží ruce, která ho řídí a vede, stejně jako Boží lid. Je po celý svůj život odkázán na víru v Boží slovo. Žije jen z víry. Sám nic nemá a ani nechce mít. Jen se v plné důvěře a v hluboké pokoře spoléhá na Boží lásku, Boží dobrotu, a na všechno, co přichází z Boží strany. Jeho víra se opírá o Boží věrnost, která je mu zárukou, že dojede konečného cíle. Žasne nad tím, jak Bůh používá i nepřátele svého lidu jako nástroje k napravení všech pokřivení a vší nevěrnosti. Žasne nad Božími činy. Ví však, že tyto nepřátele má Bůh zcela a pevně ve svých rukou, že nemohou učinit nic víc, než to, co jim on sám dovolí. Nic jim nejsou platné jejich modly, protože Hospodin je Král králů a Pán všech pánů, který stojí nade vším, i nad všemi modlami světa, nad každou lidskou bídou. Boží sláva obklopuje celou zemi. Bůh je živý a věrný, přítomný a blízký v každé chvíli. Všude jsou patrné stopy jeho díla i jeho milosrdenství. Jen v tichosti, v pokoře a s vděčností se mohou před něho postavit jeho děti. Bůh se jich v lásce ujímá. Rozprostírá nad nimi svoje křídla ochrany a vede je sám a provází je tímto světem. Zaopatřuje je vším, co k životu potřebují, aby jim bylo dobře. Vyžaduje však od svých dětí věrnost. Vyžaduje, aby toužili po spojení s ním, se svým Bohem.

Modlitba je pro Abakuka zápas před Boží tváří. Nejde o žádnou automatiku, setrvačnost, nic povrchního. Prosí a touží po tom, aby spatřil Boží milosrdenství pro sebe i pro svůj lid v době, ve které žije. Modlitbu chápe jako hluboký osobní zápas. Jde mu o upřímný, celý život trvající modlitební zápas, který má svůj základ v hluboké pokoře před Bohem, při vědomí prachu a nicotnosti lidské existence. A ví, že tento zápas nesmí postrádat smělost, odvahu, jistotu Boží pomoci. Tak rozumí Abakuk modlitbě. Znamená pro něho volání k Bohu, které tryská z hloubi srdce. Ví, že jen takovou modlitbu Bůh vyslýchá. Abakuk si uvědomoval, co Bůh všechno učinil pro svůj lid, a co znovu a znovu pro něj činí. Stránky dějin Božího lidu mluví a dokazují mnoho o Boží lásce, o Božím odpuštění a o Božím milosrdenství. Jenže stránky Písma také připomínají, že „Boží lid je lidem tvrdé šíje" (Exodus 32, 9), že tento Bohem vyvolený lid ustavičně hřeší a Bohu se vzpírá. Proto musí Hospodin často zasahovat a přicházet někdy i se svým soudem. Prorok tomu rozumí tak, že i Boží soud a Boží hněv je svým způsobem projevem Božího milosrdenství. Proto nechce utíkat do bludiště lidských snů, iluzí či výmyslů. Varuje před takovým útěkem. Zná Boží hlas a očekává na něj. Chce stát věrně pod mocí a pod působením Božího slova. Jen skrze Boží slovo se raduje v Hospodinu. Jen skrze mocné Boží slovo vidí Boží milosrdenství tak mocně, že může být veselý a „radovat se v Bohu svého spasení." (3, 18) Jen pod mocí Božího slova může žít, pracovat a vést zápas i o druhé. Dostal od Boha k tomuto úkolu „nohy laní". Na nich může zanést Boží slovo a Boží milosrdenství přes všechny hory světa! Jen z moci Božího slova může vidět i Boží výsost, jak září uprostřed tohoto času leskem posledních dnů. Poctivý, věrný, pravdivý a hluboký zápas před Boží tváří uprostřed tohoto časného světa, dává Božím dětem výhled věčného domova. Abakuk se snaží žít život pod zorným úhlem věčnosti. Proto se raduje z Božích zaslíbení. Uprostřed noci svého času vyhlíží světlo nového radostného dne. On, prorok, prach a hlína, se drží pevně Boží ruky. Ví, že ničeho bez Božího přispění není schopen. Jen na Boží lásku a Boží pomoc je proto upnut. Nehledí doprava ani doleva, ale jen očekává na Hospodina a na jeho slovo. A právě z tohoto Božího slova zcela jistě ví, že nebude nikdy zahanben. V Božích rukou je a zůstane, ať se stane cokoliv. Taková byla Abakukova víra. Takový byl Abakukův zápas, který i nás, věřící moderní doby, volá k zamyšlení a k následování. Naše doba je v mnohém podobná té, ve které žil tento prorok. Je plná lidského sebevědomí, pýchy, porušenosti, bezpráví a právě proto je v ní tolik bídy. Abakuk nás volá, abychom znovu otevřeli srdce, oči i uši a nepřeslechli Boží hlas, který nás volá k tomu, abychom žili poctivý, věrný a na modlitbách hluboký zápas před Boží tváří pod zorným úhlem věčnosti!

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Co se skrývá za sloupem rozdělení?

Dokončení ze str. 1

K odmítnutí sloupu se připojilo 26 osobností z akademických kruhů historie a umění. Také jim pan kardinál adresoval jeden svůj otevřený dopis, který vyšel pod názvem: „Skutečně chcete uzavřít českou kotlinu před kulturními, spirituálními a náboženskými vlivy z Evropy?"
http://www.christnet.eu/clanky/6267/skutecne_chcete_uzavrit_ceskou_kotlinu_pred_kulturnimi_spiritualnimi_a_nabozenskymi_vlivy_z_evropy.url
Této argumentaci nerozumím, protože v dopise akademických kruhů vůbec nejde o odmítnutí evropských vlivů. V naší zemi se může objevit klidně dalších sto mariánských sloupů, pokud si někteří budou myslet, že tímto způsobem je dnes nejvhodnější uctít blahoslavenou Ježíšovu matku. Problémem je pouze jeden konkrétní sloup, který symbolizuje spojení trůnu a oltáře, tragického sepětí habsburské bigotnosti a církevní inkvizice. Proč to dnes oslavovat? Druhá věc je otázkou obnovy. Sloup připravený panem Váňou je novým artefaktem. Není to ani kopie bývalého sloupu. Jeho dílo neprošlo kritikou umělecké obce. Podle odborníků se části původního sloupu nedochovaly, a proto je neznáme. To, že byly zatím vypuštěni andělé propichující heretiky, je potvrzením toho, že na symbolice zabíjení tehdejších evangelíků – heretiků, něco je a kardinál Duka o tom ví! Připravený sloup není kopií, ale je novým dílem. Proč mu dávat tak snadno a bez veřejné soutěže prominentní místo na Staroměstském náměstí? Proč pražský arcibiskup přirovnává dopis umělecké veřejnosti k peticím a prohlášením z doby totality před třiceti lety? To je velmi nevhodné a dehonestující.
Na Christnetu se nedávno objevilo kázání Davida Beni, které bylo proneseno v Litomyšli při ekumenickém shromáždění při letošní vzpomínce na mistra Jana Husa.
Připomínám z něj: „Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky spravedlivých a říkáte: ‚Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti proroků.' Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo zabíjeli proroky." A David Beňa dodává: „Kristus míří na ty, kteří vědí, co proroci předkům vytýkali; kteří s jejich kritikou souhlasí (ve slušné společnost nelze jinak); kteří o ní umí zahovořit (jako já teď); sejdou se k památce jejich mučednictví (jako my), ozdobí hrobku, položí věnec… A mají úkol za splněný!"
http://www.christnet.eu/clanky/6268/beda_vam.url
Prof. Pavel Hošek se ve své knize „Je to náš příběh" pokusil zdokumentovat a položit vedle sebe všechny významné duchovní tradice českého národa. Všechny nám mají co povědět. Ano, je to náš příběh! Příběh komplikovaný, ve kterém můžeme připomínat a analyzovat tradici cyrilometodějskou, svatováclavskou, husitsko-bratrskou, barokní, obrozenecko-masarykovskou, tradici vztahu k pohanství a vztahu k židovství. Tak pestrý příběh nelze osekat a semlít, protože bychom mohli ulomit něco důležitého, co k našemu prostředí a vývoji patří. S minulostí již nic neuděláme. Můžeme ale udělat něco v naší přítomnosti. Můžeme se snažit být ohleduplní, nevytahovat kostlivce ze skříní, nezraňovat zbytečně druhé a snažit se číst znamení naší komplikované doby.
Již před sedmi lety napsal evangelický farář Tomáš Trusina v časopise Protestant silná slova (2/2012): „Až ten sloup bude stát, doplní jen mozaiku dalších esteticky bezpochyby velice kvalitních výtvorů symbolicky a triumfálně vzkazujících, že se lid země české vrátil pod jediné správné pravověří. O ničem jiném totiž nevypovídají ani sochy starocírkevních bijců kacířů pod barokní kopulí mikulášského malostranského chrámu. Restaurace symbolu barokního triumfalismu dvacet let po převratu v sobě ovšem nese i významy nepěkné: Stane se dalším příznakem, že jistý okruh zdejších křesťanů nepřestává pošilhávat po éře, kdy jedna konfese futrovaná politicky i materiálně mohla diktovat své jediné správné spirituální, dogmatické a koneckonců i politické postoje. Sloup bude vztyčen v době, jíž leckdo dává nálepku „neonormalizace", znechucen pořádky, jež se po dvacetiletém nabývání majetků pokouší nastolit postbolševický establishment. A v neposlední řadě v době, která možná rozhodne, že se z církví (zejména z té jedné) stane bezprecedentním majetkovým přesunem privilegovaný hráč na zdejším společenském hřišti."
Pro informaci je třeba sdělit, že Valné shromáždění Ekumenické rady církví v roce 2011 se jednoznačně postavilo proti stavbě sloupu a nové usnesení z Valného shromáždění Ekumenické rady církví z 20. 11. 2018 zní: „Vzhledem k blížícímu se výročí poprav 27 představitelů stavovského odboje na Staroměstském náměstí a v návaznosti na bohoslužbu smíření k 600. výročí smrti mistra Jan Husa navrhuje Valné shromáždění ERC, aby na místě bývalého ...mariánského sloupu na Staroměstském náměstí vznikl symbolický památník smíření."
Nelíbí se mi zatahování matky našeho Spasitele do politických přemetů a přehmatů Třicetileté války. Blíží se 400. výročí bitvy na Bílé Hoře a rok po něm 400. výročí popravy elity našeho národa. Pokud by Švédové tehdy prolomili obranu a Prahu obsadili, měla by snad být na sloupě místo Panny Marie Vítězné, Panna Maria poražená? Proč nevypsat mezinárodní soutěž na symbolický památník smíření pro Staroměstské náměstí? Nebo raději znovu vytahovat kostlivce ze skříně?
V současné době jsem ve funkci předsedy Kostnické jednoty – spolku českých evangelíků. Toto sdružení vydává Evangelický týdeník – Kostnické jiskry. Kostnická jednota je nejstarší ekumenickou organizací v naší zemi, která byla založena již v roce 1905 na obranu a šíření hodnot České reformace pod útlakem rakousko-uherské monarchie a dominantní Římskokatolické církve. V poslední době jsme několikrát mluvili o tom, že již vydávání týdeníku zastavíme a patrně zrušíme i tento spolek, protože jeho existence již vzhledem k náboženské svobodě a ekumenické situaci není třeba. Poté, co jsem si přečetl otevřené dopisy bratra kardinála Duky, dospěl jsem k přesvědčení, že úkol patrně ještě není naplněn a že dědictví české reformace je dosud třeba střežit a připomínat. Také z hlediska pojetí dějin je třeba připomínat významné duchovní kořeny husitsko-bratrské. V přívalu ód na dobu baroka nesmí zmizet památka těch, kteří reformovali církev a vedli náš národ duchovně dobrým směrem a za svá slova a činy často trpěli. Zdá se, že dosud u nás existuje skupina křesťanů, které se velmi stýská po barokní pompě, moci a triumfalismu. Svědectvím o těchto snahách je i snaha po obnovení sloupu rozdělení. Za touto kauzou se skrývá daleko více než pouze návrat uměleckého díla. Je za nimi skrytá touha po „starých dobrých zlatých časech", kdy církev byla sebevědomá, bohatá, mocná a málo kritizovatelná. Pevně věřím, že takové „zlaté časy" se již nikdy nevrátí a že v současném světě skutečný ekumenismus ponese ovoce vzájemné pomoci a spolupráce.

Pavel Černý

YMCA už působí 175 let

Právě 6. června 1844 založil soukeník a kongregacionalistický evangelista George Williams (1821-1905) s deseti druhy Křesťanské sdružení mladých mužů YMCA (1855 k ní přibyla YWCA pro dívky), které mělo mladým lidem přicházejícím za prací do velkoměsta poskytnout duchovní zázemí, ve kterém se pečuje o duši, ducha i tělo. Jeho zaměstnavatel a pozdější tchán Hitchcock poskytl prostor i prostředky. Dnes YMCA pracuje ve 119 zemích a má 58 milionů členů. K nám se dostala už před 1. světovou válkou, ale od 1921 s podporou z USA a T. G. Masaryka a jeho dcery Alice zapustila kořeny v ČSR. Mezi její přední pracovníky patřili Emanuel Rádl, Jaroslav Šimsa a Jaroslav Valenta. Po 2. světové válce činnost na čas obnovila, od r. 1990 pracuje opět. Světové ústředí je v Ženevě. (Je zajímavé že v YMCE vznikly sporty basketbal, volejbal a futsal.) Překonává se nacionalismus, rasismus, konfesionalismus a veškerá nesnášenlivost. Heslem je: "Dát hlas mladým lidem!"

Bohuslav Vik

Letní zamyšlení

Píšu v našem Domově každý měsíc úvodník k našemu Zpravodaji. Někdy je těžké najít vhodné neotřelé téma. 20 x 12 je skutečně dost. Ale letos se přihlásilo, co jiného než voda. Jak šetřit, jak být opatrní. Jak se vyhnout zbytečnému plýtvání. Ale nejen tady. Je tolik věcí, kterým bychom se měli vyhnout: rozčilování, hříchu, závisti, pomluvám a vůbec všemu tomu zlému, k čemu horko často vede. Být k sobě laskaví a ohleduplní. Ještě několik více méně křesťanských rad a pak už návrat k dešti, který nepřichází ani k bezbožnému králi Achabovi.

Jenomže z kanceláře, kde Zpravodaj tisknou, se mi vrátil nikoliv král bezbožný, ale „běžný". Nejdříve mne to – přes dobré rady – rozčílilo. Proč ty holky nedají pozor nebo si opis ještě nepřečtou? Opravit nebo dokonce napsat skoro stovku Zpravodajů nových bylo prakticky nemožné. Ale pak se mně náhle vynořila v hlavě jiná myšlenka: Není to vlastně pravda? Bezbožný král – a nejen Achab, ale i všichni jeho předchůdci i následovníci – byli tehdy zcela „běžní". Všichni opustili Hospodina a stáhli s sebou i většinu národa – Severní říši izraelskou. A v dějinách se to stále opakovalo, až po naše časy.

Neházejme však vinu jen na krále a různé mocipány. Nepřipisujme ji ani jim, ani ateistům. Zamysleme se nad sebou. Nezatoužili jsme i my, křesťané, někdy po „pohodlnějším" náboženství bálovském, které neklade mravní požadavky a umí uspořádat bujaré slavnosti při oslavě dožínek? Snad jsme se – většinou – ubránili, ale jakási lítost v nás možná přetrvala. A možná proto neprší. Nebo myslíte, že ne?

Snad je ještě čas a třeba se najde těch 7000 věrných, na které byl krátký i Achab se svou pohanskou manželkou Jezábel. A zase přijde déšť jako tenkrát. Za to se můžeme aspoň modlit.

Hana Najbrtová, pastorační pracovnice Myslibořice

Nový Gibsonův film „Vzkříšení" vyjde na Velikonoce

Ve Svatém týdnu příštího roku se má objevit v kinech celého světa nový film Mela Gibsona „Vzkříšení Krista" (The Resurrection of Christ). Naváže na slavné filmové ztvárnění Kristových pašijí z roku 2004 (The Passion, česky Umučení Ježíše Krista) a to jak stylem tak obsazením.

Produkce potvrdila, že v hlavních rolích se opět objeví Jim Caviezel (Ježíš), Maia Morgenstern (Maria), Christo Jivkov (Pilát) a Francesco De Vito (Petr). První verzi scénáře, napsanou Danem Gordonem, přepracoval Randall Wallace (autor Braveheart) a zachycuje události od třetí hodiny Velkého pátku po neděli Vzkříšení, které se doposud v kinematografii objevily jen okrajově. „Některé věci, které nemohu zatím prozradit, budou diváky šokovat," řekl v jednom z rozhovorů Jim Caviezel, který opět vystoupí v roli Krista. – „Neřeknu vám, jak Gibson postupuje, ale mohu říci, že to bude největší film v dějinách… Vzkříšení je ohromné téma… Snažíme se je uchopit přesvědčivým a poučným způsobem, aby film vnášel nové světlo a pokud možno se vyvaroval podivností," dodal americký herec.

Film se bude nořit především do duchovních dimenzí, předeslal Mel Gibson. Nemůže být totiž pouhým popisem toho, co si všichni můžeme přečíst v evangeliu. Interpretace znamená zkoumání a hledání hlubších obsahů, uvedl režisér v rozhovoru s pastorem a evangelizátorem Gregem Lauriem.

Projekt sponzorovaný společností Samuel Goldwyn Films má rozpočet 20 milionů dolarů a využívá rekvizity a kostýmy vyrobené pro předchozí film.

www.krestandnes.cz

Tvé slovo bylo mou radostí

Měli jsme v posledním roce četnou příležitost k jubilejnímu vzpomínání; mezi mnoha pozoruhodnými postavami, jež se nějak otiskly do života 100leté ČCE, nejde zapomenout i na jednoho z těch, kdo na sebe sice žádnou mimořádnou pozornost nestrhávali, ale s rozhodností „odkazovali jinam" - v duchu Křtitelova vyznání: ON musí růsti, já pak…

Bratr farář Miroslav Rozbořil, rodem z Brna, vyrostl v konfesně smíšené rodině. Otec a sestra byli evangelíci, matka věřící katolička, také hoch sám byl pokřtěn v římskokatolickém kostele a navštěvoval katolické náboženství. Maminka se postupem času začala přibližovat k evangelické zbožnosti, a nakonec i s Mirkem přešla do brněnského sboru ČCE, jehož farářem byl výtečný kazatel Dr. Viktor Hájek. Student gymnázia se pilně účastnil jeho bohoslužeb a ve vrcholně válečné době byl konfirmován. Jako aktivní účastník dorostu, biblického kroužku, Odboru písmáků, evangelického Junáka se stal jedním z výrazných rádců mládeže. Odtud také povstala myšlenka na studium bohosloví, neodmyslitelná od přátelského vlivu Milana Hájka, pozdějšího synodního seniora. Po ukončení studia na Komenského fakultě byl Miroslav Rozbořil v r. 1953 ordinován a přijal vikářské místo při II. sboru v Praze-Žižkově. Záhy po povinném nástupu na vojnu musel být pro srdeční vadu propuštěn do civilu.

Do další služby si jej povolal sbor ČCE v Třebechovicích pod Orebem jako vikáře s určením pro diasporní oblast Kostelec n. Orlicí, Rychnov n. Kněžnou a Vamberk. Kostelec nad Orlicí se pod Rozbořilovým vedením rozvinul v samostatný sbor a od r. 1962 jej zvolil svým farářem. V těchto letech se mu dostalo neocenitelné životní opory v choti Martě, roz. Vařečkové, s níž se kazatelova rodina postupně rozrostla o tři syny a dvě dcery. V roce 1969 přijal Miroslav Rozbořil pozvání do sboru boskovického, kde pak vcelku působil celé čtvrtstoletí, v letech 1979-1991 zároveň jako senior Brněnského seniorátu. Ale ani později, po vstupu do důchodu nezůstával nečinný: po dva roky ještě zastával v pražském ústředí církve post tajemníka pro ekumenu a zahraniční vztahy. Podle potřeby byl i v pozdějších letech znovu povoláván k vedení dočasně uprázdněných sborů v Boskovicích, České Třebové a Vanovicích aj. Každý sbor, v němž směl působit, měl bratr Miroslav nesmírně rád a se soustředěnou pílí konal, čeho pastýřská služba žádala. V posledních letech však již začal trpět nadmíru vážnými nemocemi… Pán života a smrti ho z naší časnosti odvolal právě před 5 lety, 20. září 2014. Připomeňme si také, že letos v únoru by se byl dožil 90. narozenin.

Kazatelská služba byla pro Miroslava Rozbořila vším. Otevíral Písmo svaté s adekvátní pokorou, tj. ne jako fundamentalista nebo pěstitel zajímavého koníčka – ani v Bibli nehledal příležitost k uplatnění své kreativity, nýbrž nenahraditelné lidské svědectví o Božím slovu. (*„Bůh byl v Kristu!"* 2 K 5,19.) Po desítky let se cca jedenkrát měsíčně setkával se skupinou kolegů k společné přípravě kázání. S písmáckou kázní se pokoušel odklízet nános povrchních představ, které si někdy do textu promítáme, a hledal autentický, původní záměr „biblické redakce". Rozsáhlá kazatelská meditace vedla k rozhovorům, co je hlavním poselstvím Písma a nezastupitelným posláním církve v přítomném světě. Mluvilo se o teologii i o vlastních sborech. Toto společenství mělo i svou přímluvnou a zpovědní povahu. Mirek se při spolupráci jevil jako nesmírně originální, nikomu nepoplatný biblista. Byl vždycky jakoby trochu svůj, i když v hlubokém slova smyslu jeho největším potěšením bylo právě to, že křesťan vůbec sám svůj není, ale že je *„svého věrného spasitele Ježíše Krista"*, viz úvod Heidelberského katechismu.

Charismatem Miroslava Rozbořila bylo umění vytvářet nadsborová vzdělavatelná setkání aktivních „laiků", presbyterů i nepresbyterů ze širších seniorátních oblastí i z přeshraniční ekumeny, tzv. „letovická setkání"; byly to rozhovory zaměřené dynamicky k některé obtížně zvládané oblasti současného života křesťanů. (Počáteční inspirací mu byla práce Gossnerovy misie v komunistickém východním Německu, která uměla v 50.-70. letech do zdevastovaných, odlidštěných těžebních území „Schwarze Pumpe" vstoupit se specificky vyznavačskou pomocí.) Při nespočetných návštěvách a setkáních s českými i zahraničními partnery se senior Miroslav Rozbořil snažil jít ve světle biblického svědectví až na dřeň akutních problémů.

„Sledoval jsem cíl: Napomáhat k tomu, aby se z každého člena sboru stal vyznavač, který by věděl, čemu uvěřil, a který by se nestyděl mluvit s Pánem Bohem a o něm nejen se svými dětmi, ale i s ateisty." Takový záměr sledoval i jeho několikaletý cyklus „sborové biblické školy", konaný pro vážné zájemce zpravidla hodinu před bohoslužbami. Byl přesvědčen, že úvodní rozhovory a promyšlené otázky mohou lidi vést k vlastnímu tvořivému přemýšlení nad Biblí snáz, než pouhý poslech hotových kázání.

Miroslav Rozbořil měl mj. závidění-hodné jazykové nadání. Nejen svrchovaně vládnul třemi západními jazyky, ale navíc se z rozhlasu naučil i španělsky. (V roce 1989 byl pak schopen kázat a vykonat přednášku s diskusí na kubánské bohoslovecké fakultě; podobně ještě i ve vysokém věku dokázal prezentovat svou církev při ekumenické exkurzi do Mexika.) Snadno korespondoval, pilně udržoval desítky plodných ekumenických kontaktů, překládal teologické texty, ale i chrámové písně (v EZ např. 355 a 411). Hudbě rozuměl, hrával 1. housle ve fakultním smyčcovém kvartetu a úplně sám se naučil hrát na klavír; dirigoval malý pěvecký sbor, a bylo-li třeba, doprovázel při bohoslužbách na varhany…

Tyto odstavce zachycují jen zlomek daleko rozsáhlejšího příběhu o životě založeném na službě Evangelia. Vlastním těžištěm vší jeho neúnavné aktivity byl život bratří a sester ve svěřeném sboru a diaspoře. O tom lze velice zajímavě číst v jeho podrobné Zprávě o práci v boskovickém sboru (z r. 1996). Bratr farář Miroslav Rozbořil nebyl jen vzdělaný teolog, důsledný v službě a nesmlouvavě náročný předně k sobě samému. Ti, kdo jej znali zblízka, patrně nikdy nezapomenou pokornou vroucnost, promyšlenost, střízlivost, naléhavost, angažovanost jeho osobních modliteb a přímluv. *„Tvé slovo bylo mou radostí, potěšením mého srdce. Tobě náležím, Bože, Pane náš."* (Jr 15,16)

HP

Archeologové našli důkazy o dobytí Jeruzaléma Babylonskou říší

Archeologové pracující v Jeruzalémě našli důkazy, které zřejmě potvrzují dobytí města Babylonskou říší, jak je uvedeno v Bibli. Vědci z North Carolina University (USA) při pracích objevili „naleziště zahrnující vrstvy popela, lampy a několik dobových šperků."Profesor historie Simon Gibson poznamenal, že je to „jasný důkaz o bohatství obyvatel města v době obléhání," které se odehrálo v letech 587a 586 před naším letopočtem.„Je velmi vzrušující vidět, že mohu vykopat důkaz každé historické události, a hlavně pokud jde o tak významnou historickou událost, jako je babylonské obléhání Jeruzaléma," řekl Rafi Lewis, jeden z vedoucích projektu.

Archeologický projekt Hory Sion ve svém prohlášení popsal tento nález jako velmi důležitý „protože babylonské dobytí Jeruzaléma je významným momentem v židovské historii. Tým věří, že nově nalezené důkazy lze datovat ke konkrétní události díky jedinečné kombinaci nalezených artefaktů a materiálů." Pracovníci našli šípy datované do 7. a 6. století př. n. l., které byly „zcela běžně používány babylonskými vojáky." „Tento důkaz ukazuje na historické dobytí města Babylonem, protože jediné známé zničení, které se v tomto období v Jeruzalémě odehrálo, je dobytí z let 587a 586 před Kristem," řekl Gibson.

(red)

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

25/2019

11. září 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 18. září 2019

Z obsahu

* Čeští exulanti a Lužičtí Srbové
* Politické sociálno

Poselství k 13. neděli po svaté Trojici

PRAVIL: „MILUJI TĚ VROUCNĚ, HOSPODINE, MOJE SÍLO.“ ŽALM 18,2

Tento verš můžeme vnímat jako vyznání a přiznání se k Bohu po prožitých nelehkých událostech, a to hned, bezprostředně, po nich. Hned v prvním verši tohoto Žalmu čteme: Pro předního zpěváka. Hospodinova služebníka Davida, který přednášel slova této písně Hospodinu v den, kdy jej Hospodin vysvobodil ze spárů všech jeho nepřátel i z rukou Saulových.

David Bohu děkuje a zároveň vyznává, kým pro něj je. Ten kdo miluje Hospodina z celého srdce, ten s ním počítá ve svých zápasech, zve jej do nich, volá jej z hloubi svého srdce, a to i ve chvíli, kdy se kolem něj obrazně řečeno stahuje smyčka (viz další verše, např. 5 – *„Ovinuly mě provazy smrti“*).

Jaké to má důsledky? V prvé řadě to, že se neuzavíráme sami do sebe, a proto víme, že na naše starosti, zápasy a boje nejsme sami.

Za druhé neztrácíme naději, nepropadáme skepsi a škarohlídství, a to nám pomáhá neztrácet naději. Voláme k Hospodinu, který je naše síla. Odevzdáváme to Bohu, který spolu s námi dokáže nést naše vlastní břemena. Zde se mi vybavuje biblický text *„Svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci“*.

A potom, když přichází čas úlevy a oddychu, čas, kdy nebezpečí skončilo, kdy už staré věci pominuly, nejednou je tu nové“. Prožili jsme novou zkušenost, která je zároveň dalším novým ujištěním a potvrzením o Boží síle a moci, která se v našem životě projevila a ukázala v plném světle. To se stává novým a zároveň dalším povzbuzením a vzpruhou a ujištěním, že nic z toho, co prožíváme, nebo co se děje v našich životech není marné, a zároveň žádná okolnost nás nemůže odloučit od Boží lásky, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Vladimír Pír
Farář ČCE
v Suchdole nad Odrou a Bruntále

Vizualizace téměř 16m sloupu na Staroměstském náměstí

Spory o sloup nebo o výklad dějin?

Spory o stavbu repliky mariánského sloupu na Staroměstském náměstí jsou často vnímány a mylně interpretovány jako spory mezi křesťany, tedy mezi římskými katolíky a jejich odpůrci - protestanty. Skoro to vypadá, jako by každý římský katolík netoužil po ničem jiném než po napodobenině sloupu, protože si váží matky Pána Ježíše, zatímco žádný protestant k ní nemá vztah. Přitom patříme mezi státy, kde je křesťanů sotva 10 procent a v Praze ještě mnohem méně. A hlavně - většina odpůrců sloupu se k žádné víře nehlásí. Hlásí se však k tradici první republiky, k T. G. Masarykovi a k jeho pojetí dějin, které považují za vrchol období husitství a českou reformaci a za tragedii porážku na Bílé Hoře a její následky. O mariánském sloupu měl své mínění: "Když Pražané tu sochu zbořili, jsem tomu rád, protože byla politickou potupou pro nás," řekl doslova první prezident.

Protože u příznivců sloupu historické argumenty neobstojí, což vidíme i na vztahu k husitství, je zřejmě třeba začít útočit na emoce.

Velkou skupinu lidí osloví tvrzení, že sloup zbourali opilí vandalové vedení známým pražským opilcem, bohémem a anarchistou Frantou Sauerem, když se vraceli z demonstrace na Bílé Hoře a nechali si namluvit, že sloup je symbolem nadvlády Habsburků, kterých jsme se zbavili před pár dny. Hned se připojí legenda, že Pražané sochu bránili a že ulomenou hlavu zachránil před rozbitím a odnesl ji do svého malostranského bytu básník Vladimír Holan, kde ji uložil na nízkou skříňku u dveří. Popsal to Jaroslav Seifert ve své básni Hlava Panny Marie. Pravda je však taková, že se hlava objevila v roce 1957 v jednom z pražských starožitnictví, odkud ji vykoupilo Národní muzeum.

Také František Sauer nebyl jen známý pražský opilec a vandal. Mezi jeho přátele patřil Jaroslav Hašek, Zdeněk Ančík, Vratislav Hugo Brunner, Zdeněk Matěj Kuděj, Josef Lada, Emil Artur Longen, Xena Longenová, Jaroslav Panuška a další osobnosti z umělecké branže. Málokdo také ví, že František Sauer napsal pod pseudonymy Fr. Habán, Franta Habán ze Žižkova a Franta Kysela řadu povídek např. do Českého slova, několik knih, scénářů a divadelních her. Vystoupil i v drobných rolích v několika českých filmech... Na konci války byl zatčen pro šíření spisů T. G. Masaryka a převezen do Terezína. Na jaře 1945 byl propuštěn pro onemocnění tuberkulózou, která byla příčinou jeho smrti v roce 1947. Další legenda praví, že se před smrtí vyzpovídal a zboření sloupu litoval. Ovšem vzhledem k tomu, jak Římskokatolická církev hájí zpovědní tajemství, což můžeme vidět i na úctě k Janu Nepomuckému, tomu musíme jen věřit.

Další skupinu lidí osloví, když se dozvědí, že “chudák” autor napodobeniny sloupu musel prodat vlastní dům, aby mohl práci dokončit.

U nás existuje i skupina monarchistů, kteří by byli raději, kdyby se Rakousko-Uhersko nerozpadlo a my jsme mohli mít zase krále a šlechtice. Ti oslovili otevřeným dopisem pražského primátora Zdeňka Hřiba, aby přesunul sídlo prezidenta jinam a Pražský hrad předal veřejnosti. Zjevně “přehlédli”, že primátor o tom nerozhoduje.

Nebude přehnané, když řeknu, že většinu lidí Staroměstské náměstí zajímá jen tehdy, když se jdou podívat na velikonoční a vánoční trhy a na rozsvícení stromu republiky, popř. si jdou hromadně zaskákat k velkoplošné obrazovce, když uspěje naše fotbalová či hokejová reprezentace. A tam by sloup vyloženě překážel.

Helena Bastlová

Nepatrné začátky

Apoštol Pavel se dostává se svým doprovodem do význačného makedonského města Filipis. A to znamená, že Pavla vidíme v Evropě. Poselství o záchraně v Ježíši Kristu překračuje kontinenty. Jeho postupu a šíření prostě nelze zabránit. Dostane se vskutku až do posledních končin země.

Ve Filipis ovšem apoštol nikoho nezná. Má tedy vůbec nějakou naději na úspěch? Bude někdo pozorně naslouchat jeho zvěsti? A co zmůže s malou hrstečkou souvěrců v cizím prostředí?

Pavel se vědomě podrobuje vyššímu příkazu. Jde tam, kam ho volá jeho Pán. Jde do neznáma. Zároveň však ví, že ani tam nebude sám. Nebojí se, že nebude mít vhodnou příležitost k rozsévání evangelia.

Ve Filipis žije zřejmě jenom nepatrná židovská menšina. Ve městě se apoštol nejprve pozorně rozhlíží. Obhlíží terén. Ani v misijní práci není totiž radno nic křečovitě a zbrkle uspěchat. Několik dní se proto neděje vůbec nic. I synagogu hledá Pavel marně. Začátky křesťanství v Evropě jsou až neuvěřitelně skromné. A takřka neviditelné. Malými začátky ovšem nikdy nepohrdá ten, kdo má důvěru v působnost Božího Slova. V to, že se Bůh sám přizná a dá růst tomu, a právě tomu – co je malé a zdánlivě i bez naděje.

U řeky u města Filipis se utvořilo vskutku zcela zvláštní shromáždění. Podle textu se ho totiž zúčastnily pouze ženy. „Posadili jsme se a mluvili k ženám, které se tam sešly“ (Sk 16,13). Tak nenápadně a nehalasně začínají evropské církevní dějiny. Ano, tím, že několik žen pozorně poslouchá zvěst o Ježíši. Kdo by čekal, že právě odsud vzejde něco nesmírně důležitého pro celá další staletí? Možná, že se i zeptáme: Kde zůstali muži? Svědectví evangelia nachází živnou, úrodnou půdu u žen. Pozornost biblického textu je zjevně upřena na jednu ženu – na Lydii. To arciť neznamená, že si i ty ostatní nezaslouží pochvalu za věrnost, za hledání hlubinného pramene, zdroje, smysluplné náplně života.

Lydie je bezesporu zámožná žena. Pochází z Thyatir, odkud se vyváží luxusní zboží do Evropy. Úspěšně obchoduje s purpurem. Patří jí i prostorný dům. A jak uvidíme, Pán si může dobře použít i těch, kdo mají majetek, kdo vlastní dům. Vždyť to, co mají, mohou dát do služby, k prospěchu i jiným.

Dokončení na str. 2

AKTUALITA: BIBLE21 SLAVÍ DESÁTÉ NAROZENINY

Hlavní myšlenkou celého projektu Bible21 je učinit Bibli dostupnou v každém ohledu a pro co nejširší okruh čtenářů. Bible21 usiluje o maximální věrnost původním hebrejským, aramejským a řeckým textům. Zároveň chce oslovit i dnešní čtenáře – ty, kteří jsou zvyklí čerpat z Knihy knih inspiraci pro každý den, i ty, kdo ji otevírají poprvé. Tým autorů v čele s Alexandrem Flekem na tomto překladu pracoval více než 15 let. Jejich úsilí nebylo marné, protože překlad 21. století se řadí k nejoblíbenějším českým překladům zejména mezi mladšími čtenáři a jeho obliba rok od roku stoupá. Překlad 21. století přináší nadčasové poselství Bible v současné, čtivé češtině. Ihned po svém prvním vydání v roce 2009 se Bible21 stala českým bestsellerem. Dodnes vyšlo již přes 145.000 výtisků.

K 10. výročí vychází jubilejní Bible21 v paperbackovém vydání. Její přístupnost spočívá nejen ve čtivém a srozumitelném jazyce, ale i v kvalitním tisku a příznivé ceně.

Za 299 Kč si ji můžete objednat na adrese:
https://www.biblion.cz/titul/bible21-paperback-2019

Z církví doma i ve světě

V Číně byli vysvěceni první biskupové se souhlasem Vatikánu i Pekingu

V Číně byli vysvěceni první biskupové se souhlasem papeže i čínských úřadů. Stalo se tak na základě loňské přelomové dohody mezi Vatikánem a Pekingem.

Činnost náboženských organizací musí v komunistické Číně schválit státní úřady, což vedlo k dlouholetému sporu s Vatikánem. Loni v září ale obě strany dospěly k dohodě, která Vatikánu dává právo ovlivňovat výběr biskupů v Číně.

Novým biskupem, na němž se shodli papež i čínské úřady, se stal Antonín Jao Šun (Yao Shun) z autonomní oblasti Vnitřní Mongolsko a Štěpán Sü Chung-wej (Xu Hongwei)) z diecéze Chan-čung (Hanzhong).

Oba tito posledně vysvěcení čínští biskupové byli zvoleni letos v dubnu místním duchovenstvem sice podle pravidel státního Vlasteneckého sdružení, ale zároveň se schválením papeže.

Vatikán doufá, že nová dohoda s Čínou ukončí desítky let špatných vztahů a sjednotí přibližně 12 milionů čínských katolíků. Ti byli dosud rozděleni na podzemní církev, která přísahá věrnost papeži, a Katolické vlastenecké sdružení, na které přímo dohlíží čínský stát.

Kritici nicméně dohodu mezi Vatikánem a Pekingem označují za kapitulaci církve před komunistickou vládou.

www.christnet.eu

Verdikt v USA: Křesťané nemohou být nuceni natáčet stejnopohlavní svatební obřad

Americký odvolací soud pro 8. obvod minulý pátek rozhodl, že manželé Larsenovi, kteří v Minnesotě provozují firmu Telescope Media Group, by byli ukráceni na svých právech, pokud by na základě minnesotské antidiskriminační legislativy (Minnesota Human Rights Act) museli pořizovat profesionální videonahrávky z homosexuálních svatebních obřadů. Soud nižší instance dříve rozhodl v neprospěch Larsenových. Nyní soudci vynesli rozsudek, že vymáhání zmíněného zákona je narušením Prvního dodatku k americké ústavě, který mimo jiné zaručuje svobodné praktikování náboženství a svobodu projevu. Majitelé firmy jsou křesťané a před soudem je hájí konzervativní křesťanská organizace Alliance Defending Freedom.

Soudce David Stras rozhodnutí zdůvodnil tím, že ačkoliv je antidiskriminační legislativa velmi důležitá, její uvádění v praxi nesmí být v rozporu s ústavou. Uvedl přitom příklad, že by pak byl muslimský tatér povinen vytetovat nápis „Mé náboženství je jediné pravé" na tělo křesťana nebo ateistický muzikant hrát při evangelikálních bohoslužbách.

Rozhodnutí odvolacího soudu nebylo jednomyslné. Soudkyně Jane Kellyová prosazovala názor, že První dodatek hájí právo na vyjadřování názoru na homosexuální manželství, ale nedovoluje firmám diskriminovat na základě sexuální orientace.

podle The Christian Post

Italští biskupové poskytnou Jižnímu Súdánu humanitární pomoc ve výši 1,1 milionu dolarů

Pomoc ve výši 1,1 milionu bude zaslána na humanitární programy v Jižním Súdánu. Finanční injekce pomůže uprchlíkům zasaženým konfliktem a na úsilí o budování míru v zemi v rámci programu založeném italskou biskupskou konferenci, informuje Crux. Tento dar, který je rozdělen do tří let, pomůže zemi zotavit se z občanské války, řekla Nicoletta Sabbetti, regionální koordinátorka pro italskou pobočku organizace Caritas.

Program bude koordinován za asistence místních poboček a zastřešující agentury pro humanitární pomoc církve Caritas Internationalis. Sabbetti řekla Catholic News Agency, že finanční prostředky pomohou zranitelným komunitám zotavit se z konfliktů, překonat problémy s jídlem a podpořit budování míru v diecézích jižního Súdánu. „K osmému výročí nezávislosti na Súdánu se italská Caritas připojila k výzvě papeže Františka a biskupů jižního Súdánu, aby podpořili mír v zemi," uvedla. Pomoc se bude týkat zejména potravinové pomoci, k návratu vysídlených lidí do původních komunit a na nákup zemědělských nástrojů. Sabbetti uvedla, že cílem programu je posílit místní nemocnice k nákupu a distribuci léků a zdravotnického materiálu i obnova zdravotnických zařízení.

Jižní Súdán se v roce 2011 oddělil od Súdánu. Země se v roce 2013 propadla do chaosu a občanské války v důsledku politického sporu mezi prezidentem Kiirem a bývalým viceprezidentem Macharem.

www.krestandnes.cz

Papežský delegát: V Lurdech není krize

V Lurdech nedošlo k žádné krizi. Mění se však skladba poutníků a to je potřeba brát v potaz, zdůrazňuje biskup Antoine Hérouard, kterého papež František ustanovil svým delegátem pro toto poutní místo. Uvedl, že dva měsíce strávené v Lurdech ho nadchly. Setkal se s živou vírou poutníků, atmosférou modlitby a velkou zkušeností smíření, uskutečňovaného ve zpovědi. V posledních letech se ale změnilo složení poutníků. Vzhledem k hospodářské krizi značně ubylo Italů. Relativně méně je také diecézních poutí. Naopak přibývají věřící z dalekých zemí, jako je Korea, Filipíny, Indie, Brazílie nebo Argentina. Znatelná je také větší kulturní různorodost a na to je potřeba reagovat, říká francouzský biskup. „Musíme přijímat lidi takové, jací jsou, a tam, kde chtějí. Musíme se smířit s tím, že jim budeme pomáhat prostřednictvím těch prostých gest, jaké jsou nasnadě. A tedy možnost dotknout se skály, napít se vody, absolvovat koupel, zapálit svíčku nebo odvézt si domů trochu vody z Lurd. To všechno jsou znamení, symboly, prostředky, které vyjadřují něco hlubšího, totiž důvěru lidí k P. Marii a jejím prostřednictvím také k jejímu Synu. Maria totiž vždy vede ke Kristu."

RaVat

Nepatrné začátky

Dokončení ze str. 1

Lydii však zřejmě nestačí bohatství k životní spokojenosti a naplnění. Proto hledá. Dozvídáme se o ní, že je „bohabojná". Dá se proto klidně říci, že patří k širší rodině duchovního Izraele. Za svou víru se také nestydí. Proto se jde spolu s několika ženami modlit k řece. Ke ztišení si umí udělat i čas. Neříká si: Ujde mi výdělek, daný čas jsem měla raději využít k obchodní činnosti, k podnikatelským aktivitám. Chvíle ztišení a usebrání však pro ni nejsou ani v nejmenším ztraceným, nevyužitým časem. To je jí dáno poznat. A to uvádí i do praxe.

Lydie pozorně naslouchá. Z toho, co uslyší, dokáže posléze vyvodit i patřičné, správné důsledky. V textu čteme: *„Pán jí otevřel srdce, aby přijala, co Pavel zvěstoval"* (Sk 16,14). Duch svatý působí většinou takto tiše a jemně. Je vázán na zvěstované Slovo, na poselství spásného evangelia. Otevírá tak nejen uši k pozornému slyšení, ale i srdce k věření a k prokazování činů lásky a pomoci. Jde prostě o to, abychom všichni radostně a vděčně poznali i svobodně vyznávali: Bůh mne přijímá. Bere mne na milost. Sklání se ke mně právě k takovému, jaký jsem.

Boží Duch vede ke vnímavosti pro obsah evangelia. Lydie poznává docela nově, jiné bohatství. Otevírají se před ní nové obzory, netušené životní možnosti. O toto nové poznání se chce i nadále sdílet. Neníní si nic získaného ponechávat sobecky jenom pro sebe. Půjde jí o šíření radostného poselství. A to hned a zcela prakticky – v okruhu svých blízkých.

Lydie není jen schopná obchodnice, ale i velmi vstřícná křesťanka. Kde ze své milosti otevírá Duch svatý lidská srdce, tam dochází vždy k něčemu pozoruhodnému: k vnitřní proměně člověka, ke změně životní orientace a žebříčku hodnot.

Lydie dává svůj majetek do služby rodícího se sboru. Dům obchodnice s purpurem, první evropské křesťanky, se stává shromažďovacím místem, zázemím nového společenství.

Bůh otevírá i chce otevírat lidská srdce. Jemně, tiše, nenápadně, zevnitř. O tento úžasný zásah a převeliký div, smíme i máme prosit. Vždyť Pán ještě není ani zdaleka u konce svého díla. Je nevysychajícím pramenem života. Ze skromných a takřka zanedbatelných začátků může učinit věci velké a nevšední. Nebylo tomu snad právě tak i ve městě Filipis?

Církev nezachrání lidská, byť i dobře promyšlená strategie. Zachrání ji jedině ten, který ji vyvolal v život. Ten, který chce i dnes tiše vstupovat do našich srdcí a jemně je přetvářet.

Podtrhněme: ne tvrdostí, tím či oním nátlakem nebo strašením, ale naopak: láskou, milostí, odpuštěním, slitováním. Prostřednictvím našeho proměněného, od sebe sama vysvobozeného srdce, bude činit netušené věci. Ano – docela civilní divy všedního dne.

Jaroslav Nečas

Pod Boží ochranou – 1. část

***„Pozvedám své oči k horám: Odkud mi přijde pomoc? Pomoc mi přichází od Hospodina, on učinil nebesa i zemi!"* (Žalm 121, 1-2)**

Žalmy jsou modlitby a písně, které vyzdvihují Boží péči a ochranu, a zároveň i za tuto ochranu Hospodina chválí. Typickým žalmem, který vyzdvihuje Boží péči je žalm 121. Velebí Hospodina jako strážce a ochránce člověka! Patří do druhé řady z dvanácti tzv. písní stupňů. Jsou to písně poutníků, kteří přicházeli do Jeruzaléma k bohoslužbě, a kteří v závěru své poutě vystupovali až k jeruzalémskému chrámu. A tento žalm chce vyjádřit neochvějnou jistotu Boží pomoci! Každý poutník, který vystupoval do Jeruzaléma, ale i poutník, který dodnes takto putuje po této zemi do „země zaslíbené", je často svírán mnohými úzkostmi, bolestmi a trampotami života, a proto volá: Pozvedám své oči k horám! Volá tak v naději své víry, že záchrana a pomoc pro něho je jen u Hospodina. Vzhlíží k jeruzalémským horám, k místu Božího chrámu, zvedá svoje oči k nebi, volá na poli, uprostřed své práce i ze všech svých pozemských starostí, volá i v komůrce svého srdce k Bohu, na kterého se spoléhá. Tak se i my často obracíme k Pánu Bohu v naději, že nám do všech našich zápasů a problémů života přispěje se svou pomocí a blízkostí. On poslal doprostřed našeho světa i svého Syna, aby nám ukázal směr cesty, abychom v životě nemuseli tápat. Odpověď na naše mnohá hledání i očekávání je vždycky jednoznačná: pomoc a naděje záchrany může přijít jedině od Boha, Pána a Krále našeho života.

Jenže pomoc a Boží ochrana má svou podmínku. Má svůj základ v obecenství s Bohem. Každý věřící člověk o tom ví své. Spoléhat se dnes na kohokoliv z lidí je velmi ošemetné. Ovšem ani pomoc z Boží strany se nemusí vždycky krýt s naším lidským úsilím a přáním. Pomoc z Boží strany přichází k těm, kteří k němu z hlubin svých zápasů v upřímnosti volají, otvírají svoje srdce a vnímají Boží doteky lásky a milosrdenství. Poznávají, že Boží pomoc přichází často nečekaně, mnohdy převyšuje všechny lidské nejsmělejší tužby a přání.

Ta Boží pomoc, péče a ochrana jde ale vždycky ruku v ruce s Boží vůlí, tedy s tím, co má Bůh pro každého z nás připraveno. Je to pomoc od toho, který učinil nebe i zemi, tedy pomoc od svrchovaného Pána, který vládne moudře nade vším, i nad našimi životy.

A my se můžeme ptát, v čem konkrétně tato pomoc Hospodinova spočívá, kdy a jak nás Bůh chrání a pečuje o nás?!

Žalm na to dává odpověď. Hospodin tě ochrání před zahynutím! Tedy ne, že ti vždycky všechno dopřeje, ne že nedopustí žádné trápení, které přináší život, ale že tě ochrání před zahynutím! Tam, kde klopýtáš, a vytrácí se ti hloubka víry, tehdy kdy začínáš mít pocit ztracenosti, nevíš si v životě rady, nevíš někdy, ani čí jsi, tam dostáváš z Boží lásky v podobě Božího slova nové ujištění a nový impuls, který ti ukazuje správný směr. Ten, který „nespí ani nedřímá", tě má ve své péči přes tvou mnohou duchovní i fyzickou únavu, přes tvoje mnohé prohry a upadání do přízemností. On přes všechnu tvou mdlobu a slabosti stojí vedle tebe, a v pravou chvíli tě podpírá, posiluje, abys mohl znovu zvednout hlavu, nabrat novu sílu i radost z ujištění o tom, že tě Bůh miluje, že tě má ve své péči a ochraně, on živý, mocný a v Kristu Ježíši i milosrdný Pán, který tě neponechává na pospas tvých trampot a povázaností, ale který je vždycky připravený k zásahu ve tvém životě, kdykoliv toho bude zapotřebí. On nespí, ale drží ochrannou ruku nad tebou i nad těmi, kteří se ho bojí, kteří k němu v úctě a opravdovosti svých srdcí volají ze všech situací svého života, a kteří se na něj spoléhají, ať se děje v jejich životě cokoliv.

Pomoc od Hospodina, pomoc Boha trojjediného v Otci, Synu i Duchu svatém je připravená i tehdy, kdy si ani neuvědomuješ, že ti hrozí nebezpečí. Bůh ty, kteří svým srdcem jsou k němu upnuti, chrání před všemi škodlivými vlivy, před vším co škodí víře, co neprospívá duchovnímu životu, před všemi škodlivými vlivy „slunce i měsíce". Bůh tě chrání před vším zlým. Prolamuje se do tvého života svým slovem, ale také i uprostřed života mnohými doteky své lásky, a vede tě, a má tě pod svou ochranou. Víš to? Uvědomuješ si, jaký je tvůj Bůh a Pán a Král tvého života laskavý, plný milosti a lásky, jakým je tvým ochráncem?

Boží pomoc spočívá i v ochraně při vykonávání všech svěřených úkolů, které máme na této zemi, a povinností uprostřed shonu života. Tedy i tam, kde budeš „vycházet i vcházet" za všemi povinnostmi všedních dnů, vždycky a všude bude Bůh s tebou, protože Písmo dosvědčuje, že Hospodin je Bohem věrným. On je Bohem svého lidu a v Kristu Ježíši, svém Synu, i Bohem všech národů! A protože jsi už mnohokrát okusil ve svém životě doteky Boží lásky a ochrany, tak se stále znovu a znovu pokoušej svým životem ukazovat ve svém okolí, kdo ti je uprostřed všech tvých životních zápasů ve všem silou, ochranou i pomocí. Je to Hospodin, tvůj Bůh a Pán a Král tvého života, který je tvým pomocníkem a ochráncem. V něm a v jeho blízkosti je ti zaručena trvalá pomoc, protože on je strážcem každé tvé chvíle. Je ti nablízku na každém místě, v každém okamžiku tvého života! A tak ho vtahuj do všech svých zápasů, do všech svých plánů, aby tvoje cesta byla cestou s ním a v něm.

Žalmista o své zkušenosti s Bohem vydává svoje svědectví a volá tě, abys i ty uprostřed svého života vydával o svém Bohu, Pánu a Králi života také svoje svědectví. Ničeho se nemusíš bát, protože jsi pod Boží ochranou!

Pokračování příště

Pavel Rybín,
kazatel Církve bratrské

Mariánský sloup na Staroměstském náměstí – nekonečná story?

Společnost pro "obnovu" mariánského sloupu i autor repliky Petr Váňa veřejně prohlašují, že sloup bude stát do Vánoc. Můžeme se spolehnout, že pro to udělají maximum. To, že se blíží druhé výročí, kdy zastupitelstvo definitivně stavbu odmítlo, a první výročí, kdy se nezdařila revokace, je nezajímá. Předpokládají, že se tentokrát (19. září) podaří usnesení revokovat.

Signatáři petice pro obnovu sloupu chtějí znovu toto usnesení zvrátit, sepsali další petici nazvanou **„Interpelace občanů pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí,"** kterou hodlají Zastupitelstvu hl. města Prahy předložit. Proto, ač neradi, musíme znovu reagovat a požádat veřejnost, aby svým podpisem podpořila původní rozhodnutí Zastupitelstva hl. města Prahy magistrátu hlavního města Prahy ze dne 14. 9. 2017. Petici naleznete na www.veritas.evang-net.cz.
Petici je možné podepsat i elektronicky na: www.petice.com/petice_proti_obnoveni_marianskeho_sloupu_na_staromstskem_namsti
Kromě toho se k celé situaci vyjádřily i církve a různé organizace a spolky, které se obrátily osobním dopisem na jednotlivé zastupitele.

Exulant

Vážená paní zastupitelko,
Vážený pane zastupiteli,
v době, kdy probíhalo stavební řízení ve věci vydání stavebního povolení k postavení napodobeniny tzv. „mariánského" sloupu na Staroměstském náměstí v Praze, podal zapsaný spolek Exulant své odmítavé stanovisko k této věci. Učinili jsme tak proto, že spolek Exulant je právnickou osobou, jejíž většinu členů tvoří potomci pobělohorských exulantů pro víru a jejíž činnost je zaměřena kromě jiného na udržování a budování historické paměti, založené na odkazu pobělohorských exulantů a na vytváření a upevňování kontaktů mezi potomky a sympatizanty pobělohorských exulantů v různých státech. Vzhledem k výše uvedenému se nás zamyšlená stavba sloupu osobně dotýká.
Nebudeme opakovat důvody, které jsme ve svém dřívějším stanovisku uvedli, ani reagovat na neustále omílané trapnosti o Švédech, záchraně Prahy a cenném uměleckém díle, kterým má být napodobenina něčeho, co je v původní podobě nerekonstruovatelné. Nepopiratelnou skutečností je, že se sloup stal během doby své existence symbolem násilnické a totalitní moci světské i církevní, kterou naši předci tvrdě zažili a jejich potomci ji pociťovali až do dvacátého století. Budeme my a naši potomci pokračovat stavbou dalších památníků totalit, a to nejen na náměstí, kde byli popraveni 21. 6. 1621 předáci stavovského odboje?
Rádi bychom připomněli, že to byl teprve vznik samostatné Republiky československé, který umožnil potomkům pobělohorských exulantů postupný návrat do „země otců". Ani zde však tito reemigranti, většinou naši rodiče, nezažili moc dobrého. Po roce 1948 byli opět perzekvováni kvůli své víře, v roce 1953 byla organizace, v níž se sdružovali, novým totalitním systémem zakázána a obnovit se ji podařilo až po roce 1989 pod názvem Exulant.
Proto nám velice záleží na tom, aby se další směřování naší společnosti ubíralo cestou humanity a demokracie v duchu Tomáše Garrigue Masaryka. O to víc nás zaráží, že usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy dne 14. 9. 2017, kterým bylo uloženo Radě hl. m. Praha učinit všechny právní kroky vedoucí k rozvázání smluvních závazků a k odnětí souhlasu HMP s umístěním mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze s termínem do 31. 12. 2017, není ani po dvaceti měsících od uplynutí stanoveného termínu splněno. Ještě nepochopitelnější je, že příslušní členové Rady ignorují toto usnesení i po jeho potvrzení dalším usnesením zastupitelstva z 21. 6. 2019.
Před dalším jednáním Zastupitelstva hlavního města Prahy si dovolujeme obrátit se na Vás i na další zastupitele s prosbou, abyste znovu posoudili tuto věc a zasadili se o splnění již dvakrát odsouhlaseného usnesení zastupitelstva.
Děkujeme, s úctou

Mgr. Jan Bistranin
předseda spolku Exulant

Kostnická jednota

Kostnická jednota je nejstarší ekumenická organizace. Vznikla 28. září 1903 a jako spolek se ustavila v roce 1905 (podle zákona č. 134/1867 ř. z. o právu spolčovacím). Např. v roce 1921 organizovala repatriaci cca 140 rodin potomků pobělohorských exulantů (většinou z Polska). Udržovala kontakty s českými evangelickými sbory na Ukrajině (Bohemka, Veselynivka a Alexandrovka).
Jde o spolek křesťanů, kteří se ve sporu o výklad dějin hlásí k reformaci - tedy k Janu Husovi, Jeronýmu Pražskému, Petru Chelčickému, Janu Amosi Komenskému… Její zakladatel Čeněk Dušek byl toho názoru, že česká reformace byla morální, sociální a irénická (mírotvorná, a to především ve vztahu k náboženským konfesím). I proto poslední sjezd přijal stanovisko:
Sjezd nesouhlasí s obnovením mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze, poněvadž z historického i uměleckého hlediska to je neopodstatněné; navíc by jeho obnovená instalace byla silným výrazem netolerance a do společnosti by vnášela znepokojující napětí. Jiným způsobem vnímat tento záměr je pro nás obtížné, ale doufáme, že nejen Magistrát hl. m. Prahy, ale ani vlastní Společnost pro obnovu sloupu toto v žádném případě nechtějí a ani o to neusilují.

ThDr. Pavel Černý, Th.D.
předseda Kostnické jednoty
sdružení evangelických křesťanů

Církev československá husitská

Církev se ke stavbě repliky vydářila opakovaně:
Ústřední rada Církve československé husitské s výstavbou na náměstí z důvodů historických a náboženských též nesouhlasí, ale na Staroměstském náměstí uvítá naopak obnovení myšlenky Městské rady pražské z r. 1848 bývalý sloup naopak nahradit pomníkem 27 reprezentantů stavovského odboje, popravených Habsburky 21. června 1621. Není proti jeho výstavbě na jiném místě — Katolíci si mohou nový sloup vystavět, ale na jiném místě — nejlépe uvnitř některé vlastní klášterní zahrady.
Církev československá husitská se připojuje k usnesení valného shromáždění Ekumenické rady církví v České republice ze dne 28. 11. 2012 ve věci mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Nepovažuje za správné obnovit na Staroměstském náměstí sloup, jehož podstavec je svými symboly vyjádřením náboženské netolerance.

Českobratrská církev evangelická

Z vyjádření synodní rady ČCE:
Existuje mnoho dobových dokumentů, které mluví pro obnovu sloupu i pro zdrženlivost v této věci. Pro současnou českou společnost nebude případná existence sloupu na Staroměstském náměstí znamenat téměř nic. Dá se očekávat, že se tento monument stane jen jedním z artefaktů, které se nacházejí v prostoru historicky a společensky exponovaného náměstí.
Společenství křesťanských církví, především těch, se kterými je spjata historie křesťanství v Čechách, však obnova sloupu citelně poškodí. Pro křesťanské církve, dnes již ve společnosti menšinové, bude tento krok s velkou pravděpodobností znamenat oslabení díla společného zvěstování evangelia a věrohodného nesení víry v Ježíše Krista, které jsou společnou věcí Římskokatolické církve i církví ostatních. Zamýšlený krok nás vzájemně vzdálí, uvrhne zpět do minulosti a napomůže tomu, abychom na sebe znovu hleděli s větší nedůvěrou.
Synodní rada Českobratrské církve evangelické považuje vyhlášení bývalého primátora Bohuslava Svobody v této věci za nešťastné a záměr obnovy původní podoby mariánského sloupu za ekumenicky zraňující. Domníváme se, že na místě, kde se dlouhodobě střetávaly náboženské proudy a konfese, by bylo lépe než repliku původního sloupu s jeho symbolikou a výjevy postavit monument, který by byl symbolem smíření, ekumenické vstřícnosti a spolupráce na duchovní obnově společnosti. Takového počinu, který smysluplně otevře pohled směrem do společné budoucnosti, se synodní rada ČCE může účastnit.
Dokladem toho, že debaty kolem sloupu ekumeně neprospívají je i úryvek z dopisu evangelické farářky Ireny Škeříkové:
Moc mne mrzí, že poslední dobou musím revidovat svůj velmi vstřícný pohled k Římskokatolické církvi. Byla jsem vychovávaná v prostředí protestantském, a přesto mi byla ponechána svoboda myslet si, že je to naše sesterská církev. Minulé roky jsem bohužel udělala několik velmi trpkých zkušeností (osobních, pracovních — z ekumeny), které mě vedou k přitakání všem dříve odmítaným názorům mých rodičů a přátel. Začínám být opravdu přesvědčena o tom, že uctívání svatých v některých katolických komunitách hraničí s modloslužbou, že římskokatolická strana se vztahuje k ostatním církvím z povýšeného postavení a nebere poučení z historických událostí — a mariánský sloup je toho dalším dokladem.
Omlouvám se svým předkům, že jsem si v mládí myslela, že se mýlí.
V současné době se ustavuje spolek, který se chce zasadit o to, aby Staroměstské náměstí zůstalo v původním stavu, tedy bez sloupu i bez dostavby Staroměstské radnice. (Kontakt je v redakci.)

(red)

Pomníky a pomníčky

Vyhladím tvé tesané modly a posvátné sloupy z tvého středu; dílu svých rukou se již nebudeš klanět.
Micheáš 5,12

Všímám si stále častějších diskusí nad všelijakými sochami, který na veřejných prostranstvích symbolizují cosi. Jistě pro nás protestanty jde o věc nedůležitou, protože se modlám neklaníme. Na druhou stranu téměř v každé vesničce máme památníček Rudé armádě osvoboditelce či padlým v I. světové válce. A něco nám to říká, vždyť to také vídáme každý den už od malička. O něco dříve obdobnou roli hrály sochy svatých Šebestiánů, Floriánů, Gothardů či Jana z Nepomuku a také to něco vypovídalo. Ale pak se symboly lidového katolicismu vytratily a nahradily je jiné dobově podmíněné, nejprve národní a posléze vzniklé v době komunismu.
Pravda, protestant nestaví svoji víru na pomníčkách v okolí, neboť ji má v srdci. Nicméně abych přešel k jádru problému. Nemluví náhodou prorok Micheáš i k nám? Neměli jsme snad po sametové revoluci více bořit? Jednalo by se o správný krok nebo o akt barbarství?
Přiznám se, že nevím. Na jednu stranu mám pocit, že křesťanských symbolů na veřejnosti není nikdy dost a na druhou tuším, že některá díla z dob reálného socialismu mohou být zneužívána k politickým cílům, jak některých levicově zaměřených stran, tak možná i velmocí na východ od nás.
Micheáš však hovoří proti dílu lidských rukou obecně, z čehož by někdo mohl chybně usoudit, že se má šmahem zatočit se všemi veřejnými symboly. Ovšem Slovo Boží nemusí být vždy kázáno jen slovy. Svoji roli hrají i skutky, osobní příklad, oblékání, kultura a samozřejmě její symboly. Proto sochy křesťanské, které z valné většiny mají i svoji hodnotu historickou rozhodně bořit nechci. Vždyť si představte českou vísku bez kostelíčka či kapličky.
Tento článek jsem napsal pod dojmem požadavku nějakého komunisty, který v rozčilení z poškození sochy sovětského maršála na internetu požadoval odstranění všech křížků, protože ve jménu Krista bylo spácháno mnoho zla. To podle mého názoru dokazuje, že pro někoho nejsou určité pomníky k ukončení II. světové války jen dějinnou připomínkou a navíc odstraníme-li mu jeho „modlu", pak analogicky hrozí, že jednou může být odstraněn třeba i ten náš INRI křížek u pole, aby někoho neurážel.
Jako křesťané se můžeme modlit, ať lidé vyznávají Boží hodnoty svatého evangelia a nepodléhají svodům sice líbivých, ale v praxi mnohdy nenávistných a zrůdných ideologií. Kéž se špatné veřejné symboly časem samy vytratí a ty správné se navrátí. Amen.

Ivo Kraus

Několik poznámek i otázek na téma „Modlíkáři" uvedeném na Facebooku

Ráda bych se dověděla několik podrobností z uvedeného, a také uvedla své zkušenosti z téměř padesátileté služby těch, kteří se modlí, i těch, kdo byli v jejich péči. Tedy:
1. Bylo by třeba uvést konkrétně, v čem víra škodí službě. Například sestra Tereza se modlila celý život, a jak veliké věci dokázala, právě pro svou víru. (Jsou i jiné příklady – dr. Schweitzer, Florence Nightingalová, Henry Dunant – ale ty vy asi už neznáte.)
2. Víte, kdy se začalo objevovat učení o „vyhoření"? Není to tak dávno. Na počátku mé služby v šedesátých letech minulého století se ještě neozývalo. Sloužili jsme tehdy v tzv. křesťanské službě, což nebylo právě snadné ani tehdy, ale vytrvali jsme – hlavně sestry, ale i pár bratrů. Přes různé těžkosti žádný z nás „nevyhořel", modlili jsme se – a pomáhalo nám to. Čím však se ztrácela ve většině společnosti víra a čím více se zmaterializovala etika, tím více k „vyhoření" u mnoha i poctivých a obětavých lidí docházelo. Jaký je psychický stav mnoha občanů dnes vám řekne každý odpovědný psycholog či psychiatr. V roce 70 se poměry trochu změnily, leckde v ústavech nebo i nemocnicích nám umožňovali dokonce nejen návštěvy, ale třeba i vánoční pobožnost. Od roku 1989 pracuji v Diakonii ČCE jako pastorační pracovnice. Za tu dobu jsem navštívila řadu domovů a mohu srovnávat. Ty, kde sloužily a slouží i dnes pracovnice věřící, byly na tom jednoznačně lépe. Samozřejmě i ti, kteří službu přijímali.
3. Z našeho domova dostalo několik pečovatelek různá státní ocenění, jedna dokonce první místo v celé republice. Stejně tak k nám přicházejí často lidé, kteří řeknou, že oni nejsou věřící, ale chtěli by umístit své rodiče u nás, protože vědí, jak dobrá je u nás péče. V současné době tvoří nevěřící asi polovinu našich klientů a nejsou nijak diskriminováni ani nuceni účastnit se bohoslužeb apod.
4. I kdyby tedy paní autorka „Modlíkářů" měla (nebo si myslela, že má) důvod ke svému postoji, bylo by třeba vědět, co, jak, kde a proč se stalo. Rozhodně nelze generalizovat.
5. Ale ještě něco, co vás asi překvapí. Váš postoj nás vrátil na cestu, o níž mluvil Kristus: „Nebudete u všech oblíbeni, mnozí vás budou dokonce nenávidět, tak jako nenáviděli mnozí mne. Ale nebojte se, pojďte mou cestou." Na konci té cesty je dobrý cíl. Kristus nás vyzývá k věrnosti a k lásce ke všem, i k těm, kdo nás nenávidí.
To všechno nám příběh z Facebooku připomněl. Takže díky, vidíme, že jsme na správné cestě, na kterou jsme možná trochu pozapomněli. A která vůbec nevede k „vyhoření", ale ani k méně dobré službě.
Možná, že jednou vám nebo vašim blízkým, modlitba také pomůže.
To vám všem upřímně (bez postranních úmyslů) přeje

Hana Najbrtová,
pastorační pracovnice
Domov na zámku, Myslibořice 1

Evangelický učitel Jan Sluníčko

18. 12. 1816 Praha – 14. 9. 1894 Humpolec

Na učitelskou práci se připravoval v Praze, ale působil na jednotřídní církevní škole v Humpolci, jejíž úroveň pozvedl. (V letech 1852 a 1887 byly postaveny nové školní budovy.) I v národním měřítku usiloval o vzdělávání učitelů a byl členem a pracovníkem spolku Budeč učitelská. V Humpolci rovněž založil evangelický pěvecký sbor. Založil Penzijní ústav pro vdovy a sirotky po učitelích a třetí nejstarší spolek tohoto druhu v Evropě - Spolek pro ochranu zvířat. V roce 1868 jej místodržitelství jmenovalo „vzorným učitelem". Humpolec jej jmenoval čestným členem a od vlády získal roku 1883 zlatý záslužný kříž s korunkou. V 72 letech pak odešel na odpočinek.

Podobně jako jeho přítel a pražský vikář Josef Růžička viděl a dokazoval shodu vyznání bratrského a augsburského, ovšem pro kalvinismus neměl pochopení.

Z jeho bohaté literární práce jmenujme: založil Slovanskou lípu, přispíval do Českobratrského hlasatele, Věstníku, Národních novin, Slovana, Pražského večerního listu a Evangelického církevníku. Spolu s Rolčíkem a Kynčlem sestavil chorálník.

Vydal Zahrádku ctnosti a šlechetnosti, Nový funebrálek, Chrám nesmrtelnosti a sestavil Školní zpěvníček (nevydaný). V roce 1850 založil časopis Včelka - pro děti a mládež - první českojazyčný časopis u nás.

Bohuslav Vik

Nahradí roboti v japonských chrámech skutečné duchovní?

Návštěvnící jednoho starobylého japonského chrámu nyní naslouchají prostým radám, které čerpají z buddhistické moudrosti, od neobvyklého duchovního. Je jím „robotický kněz" Mindar, který měří na výšku necelé dva metry a je téměř celý vyroben z hliníku.

Zařízení, jehož cena přesáhla v přepočtu 20 milionů korun, je výsledkem spolupráce mezi chrámem Kodaidži v bývalé japonské metropoli Kjótu a Ósackou univerzitou.

„Cílem vývojářů bylo vytvořit buddhistickou sochu s využitím nejnovější technologie," říká Kohei Ogawa, docent z Ósacké univerzity, který na projektu spolupracoval. Robotický duchovní není vybaven algoritmem, který by mu umožňoval učit se či vést konverzaci, ale podle vývojářů může jednou přijít den, kdy umělá inteligence dodá robotovi určitou autonomii, která přidá náboženským sdělením novou dimenzi.

Ogawa vysvětluje, že v současné podobě je Mindar pouze „nové médium", které zprostředkovává náboženské myšlenky, nikoliv přístroj s umělou inteligencí. Už dnes jsou však v přípravě plány na další vývoj robota a před techniky i duchovními vyvstávají důležité otázky. „Jak můžeme definovat inteligenci buddhistické sochy? Jak můžeme překlenout propast, která v myslích lidí odděluje buddhistické učení a moderní technologii?," ptá se vědec.

Reakce na Mindara jsou smíšené. Zatímco jedni ho chválí za nečekanou „vřelost" a „prosté myšlenky", jiní ho označují za něco nepřirozeného a děsivého.

Tenšo Góto, představený chrámu v Kjótu, tvrdí, že vztah k robotovi je ovlivněn kulturním prostředím, ze kterého člověk pochází. Návštěvníci ze Západu byli přístrojem pobouřeni více než samotní Japonci, kteří vyrostli v kultuře, která má k moderní technologii velmi kladný vztah.

„Možná je to vlivem Bible, ale lidem ze Západu robot často připomínal Frankensteina," podotkl duchovní. „Tento robot nikdy nezemře, bude se pouze vyvíjet a zdokonalovat. V tom je jeho krása. Může shromažďovat vědění do nekonečna," říká Góto. „Doufáme, že s pomocí umělé inteligence se jeho moudrost bude stále rozšiřovat a bude pomáhat lidem překonat i ty nejobtížnější problémy. Pro buddhismus je to velká změna."

Mindar není prvním chrámovým robotem v Japonsku. Již několik let se mohou při pohřbech smuteční hosté setkat humanoidním robotem jménem Pepper, který během obřadů prozpěvuje sútry a bubnuje na bubínek. Důvodem k jeho využití je stárnoucí a zmenšující se japonská populace, ve které pozvolna upadají tradiční náboženské komunity a duchovní se potýkají s finančními problémy. Často jsou nuceni hledat si práci mimo chrám, a za provádění rituálů si pak účtují znatelně vyšší částky. Cena za pronájem robota na smuteční obřad tedy může být až čtyřikrát nižší než honorář pro duchovního z masa a kostí.

Podle Washington Post a starší zprávy na World-Wide Religious News
www.info.dingir.cz

Naše recenze

Mirek Čejka: Historie pravdivá Jana Augusty a Jakuba Bílka

Nevelká publikace obsahuje zcela mimořádné a cenné svědectví o víře, věrnosti a vytrvalosti. Místy nečekaně aktuální, i když nás od doby, kdy ji oba svědkové žili, dělí takřka pět staletí.

Pro pochopení uvádí stručně i některé historické skutečnosti, např. tzv. šmalkaldskou válku (1546-47) mezi protestantským saským kurfiřtem Hanušem a německým císařem Karlem V., na jehož stranu se postavil i jeho bratr tehdejší český král Ferdinand I. V průběhu války došlo v Praze k nepokojům, do nichž se zapojili i někteří členové Jednoty bratrské panského a rytířského stavu. Po prohrané válce následovaly represe, popravy vězení, včetně zabavování panství a majetků. Tím se dosavadními majiteli podporované, nebo alespoň trpěné sbory Jednoty bratrské dostaly do velmi svízelné situace. Nový mandát krále Ferdinanda z r. 1547 ještě zpřísnil opatření vydaná proti Pikhartům, mezi něž byla řazena i Jednota bratrská.

Zasažen byl i litomyšlský sbor, jehož významným představitelem byl Jan Augusta, a jeho důležitý pomocník písař Jakub Bílek. Nová vrchnost měla mimořádný zájem na jejich zadržení a uvěznění, proto byli nuceni se ukrývat. Selhání a udavačství některých, zapisování účastníků na pohřbech významnějších členů Jednoty i preventivní zadržování, fungovalo před pěti staletími stejně jako v dobách ne tak dávno minulých.

Nakonec byl 48letý Jan Augusta i se svým 32letým pomocníkem Jakubem r. 1548 dopadeni, podrobeni tvrdým výslechům s mučením a 16 let trvajícímu uvěznění. Žili každý v izolaci kamenných cel na hradě Křivoklát. Řadu let v okovech, jedenáct let v temnotě, když svíčka byla vězňům dávána jen na dobu jídla. Větracím otvorem 20 x 20 cm nepronikalo prakticky žádné světlo, neboť jím byla vedena roura od kamen, v nichž jim bylo dovoleno v zimě zatopit dokonce i tři dny v týdnu. Našli se mnozí, zvláště bratří, kteří konspirací a podplácením hlídajících žoldnéřů vězňům, jak jen to šlo, pomáhali. Pronesené svíce a papíry umožnily Augustovi i z vězení pokračovat v duchovenské práci a nadále ovlivňovat stanoviska Jednoty. Postupem let těchto možností ubývalo, neboť řada členů Jednoty volila pro zachování víry a života exil.

Pomoc nakonec přišla z míst a od osobností nečekaných. Děj samotný je mimořádně zajímavý a napínavý, takřka jako v kvalitní detektivce. Čtenáři, který se historií profesionálně nezabývá, přináší spoustu důležitých informací o době, která se žel málo připomíná. Jak byla i nebyla dodržována a respektována kompaktáta umožňující poddaným nevolníkům v království českém volit svobodně církevní příslušnost buď k církvi podobojí, nebo římskokatolické, v té době v jiných evropských zemích nemyslitelné.

Četbu nezatěžuje, naopak - je lahodná a příjemná - dobová čeština, zvláště v prvé části, kterou zřejmě redigoval Jan Blahoslav. Přínosné je i množství vysvětlivek zastaralých výrazů a ztotožnění jmenovaných osob. Četba klade i nepříjemné otázky … zda, a jak bychom obstáli …, ve srovnání s těmito dvěma svědky, kdy nesrovnatelně menší protivenství postačilo, aby v letech zostřeného „boje proti tmářství" tak mnozí selhali.

Buďme vděčni, že v našem evangelickém zpěvníku je dvacet písní Jana Augusty.

Poděkování zaslouží autor publikace M. Čejka, Karolína Loskotová za mimořádně zdařilou grafickou úpravu, a samozřejmě MUDr. Zdeněk Susa, který ve Středoklukách tento malý klenot vydal.

Eva Žárská

Alexandr Flek: Parabible

Koncem minulého roku byla vydána Parabible (Biblion 2018, 189 stran, ilustrace Aleš Novák s úvodem Martina C. Putny a autora a s doslovem Jany Šrámkové). Již z názvu je zřejmé, že se nejedná o klasický překlad. Ani se nejedná o text Bible, ba ani Nového zákona, nýbrž jen o výňatky z evangelií. V daném případě jde o úspěšný „experiment" neotřele, provokativně, aktuálně, obrazně aplikovat vybrané novozákonní texty do našeho dnešního světa. Našich zkušeností, našeho vidění, toho, co je kolem nás i v nás samých. Budoucímu čtenáři nabízí jiný úhel pohledu, kdy známý text nečekaně, nebo překvapivě jinak zajiskří, než je zažité. Může to připomínat kazatelské ilustrace, které se vetřou do mysli. Autor bezesporu také vychází ze své kazatelské praxe. Jsme tak přeneseni do Flekovy krajiny biblické zvěsti. Může i šokovat, a je jen dobře pro každého, aby se nad daným námětem soustředil, byl šokován, jím hluboce osloven, nebo listoval o pár stránek dál. Pokud jde o překlad, připomeňme, že autor, jak známo, pracoval na Bibli 21.

Ovšem Parabibli věnoval Sváťovi Karáskovi, *„národnímu paražalmistovi, vzácnému příteli a inspirátorovi nejen v psaní"*. A Parabibli dal podtitul ***„Tisková zpráva o našem prezidentovi Ježíšovi z Nošovic"***.

Přiblížit „parabiblický" způsob podání evangelia bude nejlépe ukázkami. Např.: ukázka blahoslavenství: *„Když Ježíš viděl, že je náhle populární a hlásí se k němu spousty lidí, kteří ho ani neznají, stáhl se do ústraní. Začal je tedy učit a tohle byla jeho první lekce: „Ať žijí duchovní amatéři – skrze ně přichází nebe na zemi! Ať žijí ti, kterým zbývají oči pro pláč – zajistí radost, o jaké ani nesnili! Ať žijí ti, kdo si nechtějí nic urvat – dostanou všechno jako dar! Ať žijí ti, kdo se nesmířili s bezprávím – jejich touha se naplní! Ať žijí ti, kdo jsou citliví k druhým – jednou se jim to vrátí. Ať žijí ti, kdo v srdci zůstali dětmi – zjistí, že mají tátu v nebesích. Ať žijí ti, kdo přinášejí smíření – sám Bůh je na ně hrdý! Ať žijí vězni svědomí – skrze ně přichází nebe na zemi!"*

Pod titulkem Kdo za to může/?/ najdeme tlumočený text evangelia Janova: *„Odtud zamířil na Bulovku. Chtěl tam na infekčním oddělení navštívit chlapíka, který byl v posledním tažení. Měl finální stádium AIDS. Učedníci to hned začali řešit: „Může si za to sám! A jestli je HIV pozitivní už od narození, může za to jeho máma. To Ježíše vážně nadzvedlo: „Co to melete? Kam na tyhle nesmysly chodíte? Koho myslíte, že to zajímá? Svět je plný trápení a nikdo není zvědavý na vaše rozumy!"*

Koho zaujaly „vzorky" Parabible a vzbudily v něm zájem, lze jen uvedený titul doporučit jako výbornou četbu na dovolenou. Kostel daleko, kniha po ruce. Na její záložce najdeme motto: *„Jak by mohl vypadat Ježíšův příběh, kdyby se odehrál dnes?"* Na každý pád, milosrdenství ztracené v Parabibli není.

Jan Kašper
(mírně kráceno red)

Pozvánky

Místní odbor Kostnické jednoty v Kolíně zve na přednášku bratra faráře, seniora Miroslava Frydrycha, ve které připomene 650. výročí úmrtí Konráda Waldhausera.

Přednáška se koná 22. září 2019 v 15 hodin v Husově domě.

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 9

Farní sbor ČCE v Hořicích pronajme farní byt 5 + 1, včetně zahrady a garáže, přednostně členům ČCE, nejlépe rodině s dětmi. Možnost nastěhování ihned.
Byt prošel rekonstrukcí rozvodů elektřiny. Vytápění plynem. Od nájemců očekáváme účast a pomoc v místním sboru. Je možno přijet a byt si prohlédnout.
Kontakt:
Oldřich Nekvinda (kurátor sboru),
nekvindo@centrum.cz
724 953 041
nebo Gabriela Cardová,
gabrielacardova@centrum.cz
728 876 946.

č. 10

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

26/2019

18. září 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 2. října 2019

Z obsahu

* *K víře patří společenství*
* *Ovoce Ducha*

Poselství k 14. neděli po svaté Trojici

"Veď mne cestou své pravdy, Hospodine". Žalm 25,5

Jak vnímáme Boha? Jak vnímáte Hospodina? Jak vnímám já Otce nebeského? Žalmista praví: *„Hospodin je dobrotivý, přímý, proto ukazuje hříšným cestu. (Jod) On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě. (Kaf) Všechny stezky Hospodinovy jsou milosrdenství a věrnost pro ty, kteří dodržují jeho smlouvu a svědectví. (Lámed)"* (Žalm 25,8-10)
A právě tak rozumím těmto přáním, této touze, kterou vyslovil žalmista, aby ho Hospodin vedl cestou své pravdy a vyučoval ho.
Je mnoho cest, mnoho možností, kudy jít v našem světě, ve vlastním životě. Můžeme jít po dálnici, můžeme jít po cestě první třídy, můžeme jít po okreskách a polních cestách. Někdy přecházíme z jedné cesty na druhou, protože se nám to zdá výhodné, nebo nemáme jinou možnost než sejít v určité chvíli z dálnice na okresku a naopak. Cesty se nám v životě různě otevírají a zavírají, někdy to záleží na nás, jestli se nám otevře nová možnost v našem životě, a jindy se musíme vyrovnat s tím, že se zdánlivě nic neotvírá a člověk musí jít stále ještě po rozbité okresní cestě. Ale zároveň slyšíme, že je dobré, že máme jít cestou Hospodinovy pravdy. Nechat se vést tou cestou pravdy, spravedlnosti práva a milosrdenství. A Bůh je ten, který nás této cestě učí, a nikdo jiný. Je jedno, kde jsme a kudy jdeme, hlavně nám má být orientací milosrdenství Boží a odpouštějící láska.
Řekl bych, že v naší zemi máme ještě stále možnost si vybrat svobodně, jakou cestou půjdeme, a měli bychom vědět, že to není nic samozřejmého ani třicet let od roku 1989 a může se to kdykoliv změnit. A proto máme usilovat o to, abychom chodili cestou Boží pravdy, cestou práva, spravedlnosti i v tom nejmenším a zdánlivě nepodstatném. Ale to přináší spíše těžkosti, někdy to zdržuje a zavádí nás to na okresky, vedlejší cesty z našeho lidského pohledu a je to často nepopulární. A my v těchto chvílích selháváme a musíme vyznat: *„Pro své jméno, Hospodine, odpusť mi mou nepravost, je velká. (Mém)"* (Žalm 25,11)

Dan Petříček
farář ČCE a
kaplan Univerzity obrany

Filipka – škola příběhem, přivítala první žáky

Dveře dětem z první až čtvrté třídy otevřela 2. září sedmá škola Evangelické akademie. Jmenuje se Filipka – škola příběhem a sídlí v Brně na Filipínského ulici.
Slavnostního zahájení na školním dvoře se zúčastnili děti, rodiče, přátelé školy, partnerský sbor Českobratrské církve evangelické v Brně-Husovicích i představitelé vedení evangelické církve.
Po dvou letech příprav a mnohých nejistot se vysněné stalo skutečností. Žáci nastoupili, učitelky a asistentky jsou připraveny, školní budova svítí čistotou, třídy a celé zázemí školy zaujme barevnou výzdobou. Z kázání Daniela Ženatého, synodního seniora ČCE, zněla vděčnost a také důraz na potřebu pravdy a svobody pro společný život ve škole i mimo ni. Zazněly přímluvné modlitby i požehnání celému dílu. Po úvodních bohoslužbách pro děti i dospělé se žáci seznámili se svými třídami a učitelkami a první školní den završili divadelním představením Divadla Líšeň „Spoutaný trávou".
„Zítra už slavnostního ducha nahradí opravdové učení, napínavé a dobrodružné jako objevitelská plavba. Na ní bude potřeba nejen otevřená hlava, ale také společný duch a chuť táhnout všichni za jeden provaz," řekla na závěr slavnosti ředitelka nové školy Ruth Konvalinková. Tak ať se daří!
Filipka nabízí alternativní vzdělávací program pro žáky prvního stupně. V každé třídě budou děti dvojího věku, starší budou pomáhat mladším. Až se škola naplní, povedou každou třídu dvě učitelky a případně asistentka. Počítá se s dětmi s handicapem či se slabším sociálním zázemím. Postupem let se škola rozroste až na devítiletku. Jeden den v týdnu bude vyhrazen výuce venku, což určitě potěší ty děti, které v předškolním věku navštěvovaly lesní školky.
Zřizovatelem Filipky je Českobratrská církev evangelická. Více na www.skolafilipka.cz.

text a foto: www.e-cirkev.cz

Na plnou páru

Nemusíme se moc vyznat ve fyzice, abychom věděli, že když dáme do kotlíku led nebo sníh a pod kotlem rozděláme oheň, to, co bylo tuhé a zmrzlé, roztaje a po chvíli se začne voda i vařit. Jestli jste někdy tábořili v prostředí s čistým sněhem, tak jste si možná takhle připravili horký čaj. Určitě si ze školy pamatujeme, že veškerá hmota se vyskytuje ve třech skupenstvích: pevném, kapalném a plynném. Celá naše Země byla původně plynovou koulí, jakou je dnes třeba planeta Jupiter. Země však chladla, plyny se měnily v kapaliny a nakonec v tuhou, chladnou hmotu. Proto máme řeky, jezera a oceány kapalné vody, věčný led a sníh, tvrdé horniny, kovové rudy, písek a půdu. Průměrná teplota na povrchu zeměkoule je dnes 13°C, nic

moc. Ale je to teplota vhodná pro život, protože většina vody je v kapalném stavu, a tak v ní mohou žít ryby, velryby a všelijaká havěť. Proto mohou svaly našeho těla být pružné, naše srdce statečně pumpuje tekutou krev, naše zažívací orgány rozpouštějí to, co jsme snědli. Jak by ne, když přes polovinu naší tělesné váhy tvoří tekutá voda!
Fyzika nám vysvětlí, co se to vlastně s vodou děje. Drobounké částečky ledu, molekuly, se pohybují maličko, vlastně se jen točí kolem vlastní osy. Jenom sem tam některá molekula vody na povrchu ledu ulétne do vzduchu jako pára. I led se tedy odpařuje, ale dává si hodně na čas. Když led rozpustíme nad ohněm (na jaře to udělá za nás sluníčko), rozkmitají se molekuly vody všemi směry. To způsobí, že voda teče, je ochotna zaujmout tvar nádoby, do které ji nalijeme. Na její hladině celá spousta molekul opouští kapalinu a letí do ovzduší jako pára. Když zahříváme dál, začne voda bublat, vaří se. To znamená, že všecky její částečky mají dost pohybu a síly měnit se v páru, nejen na hladině, ale v celém objemu nádoby. Kdybychom topili pod kotlíkem dál, všecka

Dokončení na str. 2

Aktualita: Kameny zmizelých i v Českých Budějovicích

První kameny připomínající zmizelé židovské občany se nyní nacházejí i v Českých Budějovicích. Zástupci projektu Paměť národa položili do ulic jihočeské metropole 11 kamenných kostek. Každá je věnována jedné oběti holokaustu za druhé světové války. „Kameny zmizelých – takzvané Stolpersteine jsou mezinárodní dlouhodobou aktivitou", uvedl ředitel pobočky Paměti národa Jihočeský kraj Tomáš Trantina. Kameny se nacházejí na šesti místech v Českých Budějovicích v blízkosti centra. Jedná se například o Mánesovu třídu, ulici U tří lvů nebo Krajinskou. „Kameny jsou v místech, kde dříve žily oběti holokaustu. Na každém kameni je jméno oběti a další údaje jako například odjezd do transportu," řekl Tomáš Trantina.
Paměť národa chce v budoucnu umístit v Českých Budějovicích další Kameny zmizelých. „Dostáváme informace o občanech města, kteří se stali za války obětí holokaustu. Většinou žádost o umístění Kamenů zmizelých dávají potomci příbuzných. Počítáme s tím, že bychom další Stolpersteiny v Českých Budějovicích položili v příštím roce," dodal Tomáš Trantina.
S myšlenkou pokládání kamenů přišel německý umělec Gunter Demnig, první kámen položil před radnici v Kolíně nad Rýnem v roce 1992. V mnoha zemích je jich rozmístěno přes 60 000 a nacházejí se i v řadě českých měst.
České Budějovice zasáhl holokaust například v roce 1942. Tehdy z města transport Akb dopravil více než devět set Židů do Terezína. Do transportu nastoupilo 910 lidí, po válce se vrátilo jen 31 z nich.

dle www.christnet.eu

Jan Amos Komenský: O škole a učitelích

„Posláním od začátku do konce budiž hledati a nalézati způsob, který by umožnil, aby učitelé méně učili, žáci se však více naučili, aby ve školách neměl místa křik, pocit ošklivosti, vědomí marné práce."

* * *

„Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou."

* * *

„Škola je dílna lidskosti, kdež lidé mladí a surovi bývají ku přijetí plných pravých obrysů vzdělávání, aby nezůstali pařezy, nýbrž stali se živými obrazy Boha, tvory Tvůrci nejpodobnějšími."

Z církví doma i ve světě

Čína: Mládež se před dovršením 18 let nemůže stát křesťany

Nedávný zásah Číny proti křesťanství vedl k intenzivnějšímu prosazování zákona. Děti a mládež nyní nemohou uvěřit, dokud nedosáhnou věk 18 let. Kostely po celé zemi tak ruší nedělní kurzy pro děti.

„Jedním z nových pravidel, která byla v zákoně vždy, je to, že nemůže konvertovat někdo mladší 18 let," řekl agentuře Mission Network News Erik Burklin.

Rodiče dříve „nechávali své děti chodit do kostela a mnohé z nich začaly to, čemu bychom říkali nedělní škola."„Ten čas byl využit k tomu, aby se děti učily biblické verše a křesťanským písním," poznamenal Burklin. Nyní však čínský „úřad pro náboženské záležitosti" dal církvím jasně najevo, že „už nemůžete ve svých kostelích pořádat nedělní školy pro děti," dodal. „Dokonce úředníci dali nápisy ke vchodu do některých kostelů, aby to oznamovaly," řekl Burklin.

Křesťanská organizace YouthServe, zaměřená na výuku vedoucích sborů, jak vést službu pro mládež ve věku 13 až 18 let, má problémy, uvádí zpráva Mission Network News.

Během nedávné cesty Burklin uvedl, že pastoři mu řekli: „Už vás nemůžeme pozvat, abyste přišel a dělal pro nás tato školení, protože musíme dodržovat tento nový zákona."

www.krestandnes.cz

V čečenském městě Šali otevřeli obří mešitu

V čečenském městě Šali na severním Kavkaze otevřeli novou mešitu označovanou ruskými médii za největší v Evropě. Otevření mešity se odehrálo v rámci oslav nedožitých 68. narozenin otce nynějšího čečenského vládce Ramzana Kadyrova. Čečensko je jedním z regionů Ruské federace. Stanice BBC poznamenala, že svatostánek v Šali je dvakrát větší než Modrá mešita v Istanbulu či chrám Krista Spasitele v Moskvě. Do nové mešity se vejde 30000 lidí, dalších 70000 se může modlit v přilehlém okolí. Samo město Šali čítá 54000 obyvatel. Původně se hovořilo o tom, že nová mešita bude pojmenována po Ramzanu Kadyrovovi, ale ten při slavnostním otevření oznámil, že mešita nese jméno proroka Mohameda.

Mešitu v Šali, vyprojektovanou uzbeckými architekty, začala v roce 2012 stavět nadace pojmenovaná po Achmetu Kadyrovovi, kterého v květnu 2004 zabil výbuch bomby, nastražené povstalci bojujícími proti ruské nadvládě nad severním Kavkazem. Výstavba trvala sedm let. Na otevření přišly tisíce věřících, včetně stovek hostů z Blízkého východu, Uzbekistánu a Maroka, jakož i zástupce ruského prezidenta Vladimira Putina. Ten přečetl Putinovu gratulaci Čečencům k dokončení grandiózního projektu.

Mešita se podle TASS rozkládá na ploše více než pěti hektarů a leží asi 30 kilometrů od čečenské metropole Groznéhо. Po čtyřech stranách mešity stojí minarety, každý vysoký 63 metrů. Kupole dosahuje výše 43 metrů. Stavbu zkrášluje také 12 fontán, stromy dovezené z Nizozemska a 48 druhů růží. Podobně výpravný je i interiér. Hlavní sál podle BBC zkrášluje osmimetrový, třítunový lustr v podobě lotosového květu, vyrobený speciálně v Turecku.

„Pamatuji doby, kdy bylo zakázáno se modlit. Ale dnes v našem městě stojí mešita, která se bezpochyby stane hrdostí všech muslimů po celém světě," řekl TASS jeden z místních obyvatel.

Součástí oslav v Šali bylo otevření nové školy Koránu a soutěž ve čtení Koránu. Její vítěz z Libye získal i šest milionů rublů z Kadyrovova fondu (asi 2,1 milionu Kč).

podle ČTK

Prozření skládek 2019

Už je to tady. Copak? Přece revolta dosavadních světových skládek! Některé (zejména asijské) země tzv. třetího světa začaly vracet odpad, který do nich vyvážejí státy vyspělé. Zpráva o tom pronikla do médií zhruba v pololetí …

Před „revoltou odpadišť" věnovala média pozornost mimo jiné slovnímu „úletu" amerického prezidenta Donalda Trumpa, který se podivil nad množstvím přistěhovalců do USA ze **„shithole countries"**. (Mínil země tzv. třetího světa, a to ve výslovném kontrastu s Norskem jako země odlišné.) Česky doslova: **„ze žump"** (že běží o státy, vyplývá ze souvisejícího výčtu). Francouzská pedagožka B. Viennotová v monografii o Trumpově jazyku rozebírá překlady daného spojení v tisku (s. 22). Upřednostňuje ekvivalenty co nejvíc obhroublé, co nejvýslovněji předvádějící, kde asi autor výroku dotyčné státní úvary (včetně obyvatel) má …

Jenomže … Organický odpad (výkaly) v žumpě podlehne procesu rozkladu, lze jej dokonce dále využít v zemědělství. Leč třeba plasty se jen tak nerozloží. Natož pak těžké kovy! Přibereme-li tedy **perspektivu ekologickou**, jeví se Trumpův výraz sice jako pramálo uhlazený, avšak fakticky jako ještě slabý oproti drsné skutečnosti. Termín „úložiště" zní sice odborně, zároveň ovšem až jaksi konejšivě hygienicky. Jeho mlhavost zastírá, že se týká čehosi pro životní prostředí mnohdy až fatálního …

V Trumpově notně propíraném výroku je jako protiklad k „žumpám" zmíněno Norsko. Tato skandinávská země funguje na vnitrostátní rovině ekologicky. Korektnost sem, korektnost tam. Ale prosperuje z vývozu nafty. (Jen ať si ji jinde spalují a zplodiny pak dýchají!)

V kázání na hoře se (v rámci zavržení přísahy) praví: „Ale buď řeč vaše: Jistě, jistě; nikoli, nikoli …" (Mt 5, 37) Možná právě spontánní, drsně nekorektní vyjádření o světových „žumpách" k bezprecedentnímu „prozření skládek" bezděčně přispělo. Jako by odbornickou hantýrku používanou doposud veřejnými činiteli zbavilo právě ono chlácholivého kouzla …

František Schilla

Odkazy:

Viennot, B: La langue de Trump. Les Arenes 2019, 162 s.

Na plnou páru

Dokončení ze str. 1

voda – původně led – by se změnila ve vodní plyn, tedy v páru. Jistě víte, že horká pára stlačená objemem nádoby nebo pístu má velkou sílu, která v minulých stoletích poháněla lokomotivy, dnes roztáčí turbiny elektráren a my můžeme svítit nebo se hřát, či zapnout počítač. A je to pořád stejná voda, stejná sloučenina vodíku a kyslíku H_2O, jenom má jinou teplotu, někdo jí dodal energii. Nejsem první, koho napadlo vidět ve změnách skupenství vody obraz duchovního procesu. Už před věky to krásně napsal Izajáš (64,1-2, Kral.): *Ó (Bože) bys protrhl nebesa a sestoupil, aby se od přítomnosti tvé hory rozplynouti musily, jako od rozníceného ohně rozpouštějícího voda vře.* V kontextu proroctví je to spíše vidina Božího trestu na nepřátelích Izraele, který přinese Božímu lidu svobodu. Ale prorok dobře ví, že i jeho národ potřebuje „rozehřát": *Uvadli jsme všichni jako listí (v. 5)…my jsme hlína (v.7)…svatá města tvá se stala pouští (v. 9).* Nic osvěžujícího, žádný pramen, natož pára nad šálkem silného nápoje. Molekuly sušiny, hlíny, písku se chovají podobně jako ty v ledu: točí se kolem sebe a jen chabě kmitají.

Čemu se podobá můj a tvůj duchovní život, vztah k Bohu i k lidem? Mrzne a je tuhý, takže od nás někdo nejspíš utrží omrzlinu nebo modřinu? Točíme se pořád jen dokola kolem svých potřeb a zájmů, jako ty molekuly ledu? Boží Duch nás chce rozehřát, abychom přijali tvar, který pro nás Bůh připravil, abychom napájeli sebe i druhé Ježíšovou životodárnou vodou (Jan 7,37-38). Duch svatý chce odstranit hory ledu mezi námi, zprůhlednit zamrzlá okna. A když nás „přivede do varu" (ten pravý var se neprojevuje rozmáchlými gesty), budeme mít sílu vypořádat se s vlastním životem, a ještě sloužit jiným, jako to dělá voda a vodní pára.

Skutečným Slovem Božím je sám Kristus. Skutečné Slovo Boží vnáší do srdce člověka skrze Písmo Duch svatý. Slovo Boží koná své dílo teprve, když se dotýká lidského svědomí. Bez tohoto napětí není možné o skutečném Božím Slově mluvit (Rudolf ŘÍČAN).

Pavel Javornický

Pod Boží ochranou – 2. část

„Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená…Hospodin zástupů je s námi. Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný!" (Žalm 46,2 a 12)

O Boží péči a Boží ochraně hovoří také žalm 46. Mluví o Hospodinu, jako o přepevném a nedobytném hradu! Žalmista odpovídá na otázku, co a kdo je podle Písma neochvějnou jistotou Božího lidu? Je to Bůh! Bůh je tvoje útočiště i síla, v soužení je to pomoc vždycky připravená, hotová, zaručená! Je to místo bezpečné a chráněné, místo kam můžeš vždycky přijít v nebezpečí, kde se můžeš ukrýt v nepohodě života, kde můžeš v klidu přebývat a složit svou hlavu k nohám Kristovým, a kde můžeš před Boží tváří vylít i svoje srdce. Je to místo, kde jsi dobře chráněn a zabezpečen. Kdo se bojí Hospodina, kdo má Boha v hluboké úctě a kdo před ním v pokoře svých srdcí vyznává svoji omezenost, porušenost a mnohou člověčinu, ten se v tomto světě nemusí ničeho bát, i kdyby se země převrátila a všecko se ve světě obracelo vzhůru nohama. Bůh je ti v Kristu Ježíši, svém milovaném Synu, blízko a přispěchá ti vždycky na pomoc. Bůh je pro věřícího člověka, který má otevřené a Bohu odevzdané srdce nejen bezpečným místem, ale je mu také doufáním, nadějí i sílou, která ho pozvedá, posiluje a udržuje. Je to pomoc vždycky připravená, a to navzdory zlobě, peklu i smrti, navzdory i všem nejrůznějším pochybnostem. Ti, kteří hledají tuto pomoc u Boha v upřímnosti svých srdcí, kteří k němu přicházejí v pokoře svých srdcí, ti vždycky u něho pomoc nalézají!

Možná, že k tomu budeš mít svoje připomínky, protože se pohybuješ od mládí ve svém církevním prostředí, a tak ti možná mnohé věci zevšedněly, a ty se budeš ptát, co z jistoty víry vlastně mám?! Pak ti odpovídám: budeš zbaven strachu! Možná, že ti to bude málo. Ale i kdyby se ve tvém životě přihodilo cokoliv, i kdyby tě v životě postihlo cokoliv v podobě třeba těžké nemoci, bolestí, mnohých trápení, zklamání a utrpení jakéhokoliv druhu, pak ty se v jistotě víry nemusíš nikdy ničeho bát! Protože ten, kdo patří do Božího lidu, kdo svoje oči i srdce obrací v upřímnosti k Bohu, ten může stát v životě zcela neochvějně. To proto, že je v rukou toho, který ho v Pánu Ježíši Kristu miluje, který je pro něho útočiště i síla, a on se o Boží pomoc vždycky může opřít, o Boha, který je svrchovaným Pánem nade vším, i nad tvým životem. Je Pánem i nad běsnícími živly, nad zlobou a nenávistí nepřátel, nad smrtí i peklem. Všechno má pevně ve svých rukou a pod svou kontrolou a Boží mocí. On i při běsnění živlů koná svoje dílo v tomto našem světě. A při tom všem dává svému lidu potěšení, a v čase trápení nebo v době nebezpečí je mu vždy mocnou ochranou a nadějí. Takže uprostřed všech „běsnění živlů světa" máš ty u Boha svoje potěšení a pevnou jistotu! Tak ti to říká tento žalm. Vyjadřuje to v obrazech: „Řeka svými toky oblažuje město Boží, svatyni příbytku Nejvyššího!" To je znamení žehnající a chránící Boží blízkosti, ve které je i tvůj Bůh pramenem a zdrojem vší tvé radosti.

A pak ještě tento žalm připomíná jednu velice důležitou věc. Bůh nečeká na to, až se mu ozveš! Nečeká na tvou modlitbu, ve které se rozpomeneš či nerozpomeneš na Boha. On ti jde sám naproti. Bůh na nic nečeká! Je ti ve své lásce a touze být s tebou stále pomocí, je při tobě a to ještě dříve, než k němu začneš volat. To tě na jedné straně zahanbuje, ale na druhé straně je to pro tebe obrovská naděje! Protože i přes tvou mnohou mdlobu, do které často upadáš, přes mnohé klopýtání v životě, přes častou tvou nevěrnost, je tu někdo, kdo o tobě ví, kdo přichází se svou pomocí a nabízenou rukou ochrany a péče, a to v každé složité situaci, a kdo ti jde naproti. Nejsi opuštěn. Je tu Bůh v Kristu Ježíši, který tě v pravý čas probouzí, přichází k tobě v nebezpečí, přichází, když se ozvou nepřátelé, přichází, když jsi ohrožován zlobou. Pak se náhle ozve hlas Hospodina, tvého Boha, a ty v tom hlase poznáváš jeho věrnost a jeho lásku. A ten jeho hlas ti přináší nové potěšení. Doteky jeho lásky ti vlévají do srdce novou sílu k překonání všech problémů a těžkostí. Tak poznáváš Boží ochranu a Boží péči. Ta je často ukrytá v tichosti a nenápadnosti Božích dotyků. Přichází mnohdy nečekaně tam, kde jsi na dně svých sil. To proto, aby se ti právě uprostřed takových chvil ukázal jako mocný, svatý, zachraňující Bůh a Pán. A ty pak můžeš radostně Boha chválit, jemu děkovat a vyznávat slovy žalmu: Hospodin zástupů je s námi, je se mnou na každém kroku mého života. Hradem vysokým je mi Bůh Jákobův! Tak jsi stále ujišťován o trvalé Boží moci a lásce. Nikdy bys na ni neměl zapomínat. I v chvílích výsluní a radostnosti života by sis měl připomínat, co tvůj Bůh ve tvém životě a ze své neskonalé lásky k tobě pro tebe až dodnes učinil. Všemi zázraky lásky a péče, kterými tě dříve provázel, se tě vždycky dotýkal, posiloval tě a utvrzoval v nich i svou svrchovanost. Proto by ti mělo slovo Hospodinovo být vždycky rozkazem! Měl by ses učit stále na něho a na jeho slovo spoléhat, nebát se mu věřit, důvěřovat v jeho milostivé vedení. Jeho slovo znamená pro tvůj život prosazování Boží moci, a zároveň do všech situací tvého života znamená i naději. Ty se o něho můžeš opřít! Jeho láska, péče a ochrana tě v životě nese, a pronáší tě vším. V něm, jak Žalmista podle svých zkušeností prohlašuje, je definitivní vítězství, protože on také jednou nastolí v plnosti svoje království. Apoštol Pavel o tom věděl své, když napsal bratřím a sestrám do Říma, že Boží království není pokrm a nápoj, tedy časné a pozemské věci, za kterými se my lidé tolik honíme, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém (List apoštola Pavla Římanům 14,17).

Proto také žalmista končí svůj chvalozpěv Hospodinu radostným vyznáním: Hospodin zástupů je s námi. Hradem vysokým je nám Bůh Jákobův! Je i tvým hradem? Neboj se na něho spolehnout vahou své víry!

Žalm 46 i žalm 121 vyjadřují vnitřní jistotu žalmistovu, která pramení z jeho plného a bezvýhradného spolehnutí se na Boha. I nás volají oba tyto žalmy pod zorný úhel této bezvýhradnosti, ke spolehnutí se na Boha, aby všechna naše setkávání u Božího slova v našich shromážděních byla vždycky prosvěcována světlem radosti i naděje, světlem upřímných a opravdových chval, z kterých by byla patrná opravdovost víry a věrnost Bohu na každém kroku našeho života. Oba žalmy jsou oslavou víry, která směle hledí všemu nebezpečí do očí, protože má v sobě neotřesitelnou jistotu vítězství, kterou víra přemáhá svět.

Pavel Rybín, kazatel CB

Čeští exulanti a Lužičtí Srbové

Do Lužice směřovaly v době protireformace tisíce českých i slovenských exulantů. O exulantech a jejich koloniích v Lužici i o jejich vztazích k novým vrchnostem bylo už leccos napsáno. Avšak jak se setkávali příslušníci slovanských národů a jaké byly jejich vztahy? Srbové v Horní Lužici byli větším dílem katolíci a Dolní Lužice byla od českých hranic daleko. Exulanti chtěli zůstat blízko hranic a hledali blízkost evangelíků. To je odpověď jen velmi povrchní a navíc špatná. Před mnohými lety jsem ji vyčetla někde ve starší literatuře a hornolužické kláštery a několik konfliktů exulantů s katolickou klášterní vrchností se zdály ji potvrzovat. Avšak, jak jsem byla poučena, i v Horní Lužici byla většina (90 %) lužickosrbského obyvatelstva evangelická. To znamená, že čeští exulanti v 17. století nacházeli pravděpodobně daleko častěji útočiště v srbských vesnicích a farnostech, než jak se dosud předpokládalo. A protože obě slovanské řeči jsou si blízké, Češi se mezi Lužickými Srby snadno a beze zbytku asimilovali

Také v 18. století, když hledali čeští exulanti práci jako nádeníci a drobní řemeslníci, nacházeli ji i mezi Lužickými Srby. Jenže osobní vztahy jednotlivců se dají zpětně těžko vypátrat, pokud je exulanti sami nezmínili ve svých životopisech. Ale jen nepatrný zlomek počtu exulantů je doložen životopisy. Díky jim můžeme jmenovat aspoň několik exulantů, kteří mezi Lužickými Srby žili. (Potomky exulantů do Slezska bude zajímat, že například Lukáš Papež, příbuzný husineckých rodin Papežových, se neusadil v žádné české kolonii, nýbrž cítil se dobře mezi Lužickými Srby.) Avšak jen několik málo osobních životních osudů českých exulantů nám nezodpoví celou otázku vzájemnosti českých exulantů a Lužických Srbů. Bezpochyby by nám pomohlo několik pracných mikrohistorických studií, a to jak pro situaci v 17. tak v 18. století. (Vděčná témata pro mladé historiky.)

Srbské evangelické sbory hledaly kazatele často stejně těžko jako nově vzniklé české exulantské sbory. Řada českých kazatelů, kteří se v 17. i v 18. století ucházeli o srbské fary, neuspěla pro neznalost řeči, které se vzdor slovanské příbuznosti přece jen nebyli schopni dostatečně naučit. Avšak někteří srbskou řeč zvládli a v srbských sborech dobře posloužili. V evangelických sborech, kde sloužili faráři znalí češtiny, se zvláště v 17. století sbíraly hned také skupiny českých exulantů. V 18. století byla už většina českých exulantů silně ovlivněna bratrskou tradicí a luterským pietismem, a proto se tíže srovnávali s luterskými ortodoxními kazateli. Přesto se museli nejednou i s jejich službou spokojit. Plně porozumět lužické srbštině nebylo pro Čechy na první setkání hned snadné, ale bylo přece snadnější, než porozumět Němcům. Čechům v gebhardsdorfské kolonii, kteří nemohli dostat českého kazatele, sloužil v roce 1741 každých 14 dní srbským kázáním kazatel Johann Christoph Wiederauf.

Kromě česky nebo německy mluvících exulantů z Čech a Moravy přicházeli do Lužice ve větším počtu také exulanti ze Slezska. Ti mluvili německy, ale někteří také polsky. Zvláštní prostor k setkávání se i dalších národností se vytvářel na půdě obnovené Jednoty bratrské. Někteří němečtí moravští bratří uměli také česky a někteří sloužili později i v lužickosrbských místech nebo v diaspoře. Patří k nim i známý africký misionář Georg Schmidt, který působil více než dva roky v dětském ústavu v Uhystu nebo o generaci mladší Heinrich Hickel, který byl pracovníkem v Kleinwelka. Česká exulantka, diakonka a zasloužilá pracovnice mezi českými svobodnými sestrami Marie Kateřina Jelínková dostala ve svém stáří v Kleinwelka místo k odpočinku a dožití.

Proplétání jednotlivých etnik a jazyků v Horní a Dolní Lužici je navíc obohaceno více méně pokojným soužitím katolické a luterské církve, přičemž v luterské církvi proti sobě stála ortodoxie a pietismus v jeho různých podobách. Reformovaná církev nebyla v Sasku trpěna, ale silná tradice staré české Jednoty bratrské přispěla do herrnhutského společenství svým nemalým podílem. V Horní Lužici se tak v 17. a 18. století zhuštěně obrážela na poměrně malém prostoru celoevropská situace. V takovém zhuštěném soužití etnik, národností i náboženských přesvědčení je otázka mezilidských vztahů jistě v mnohém ohledu zajímavá a bude snad v budoucnosti historiky více zaměstávat.

Průkopnickým přínosem k poznání vztahů mezi Lužickými Srby a českými i slovenskými exulanty je právě vydaná práce **Dr. Lubiny Mahling: Verflechtungsraum Lausitz. Böhmisch-ungarische Exulanten und Lausitzer Sorben. Begegnungen und Beziehungen im 18. Jahrhundert.** *(ISBN 978-3-9816961-7-2, možno objednat u Domowina-Verlag GmbH, Tuchmacherstr. 27, - 02625 Bautzen)*. Vzdor řídkým pramenům podchycuje autorka aspoň některé osobní vztahy českých exulantů k Lužickým Srbům, ale tu čeká na historiky ještě mnoho mravenčí práce. Více se dočteme o lépe doloženém vztahu Čechů a Lužických Srbů v herrnhutské Jednotě bratrské. Autorka čtenáře seznámí s úvahami o možnosti těsněji semknout práci herrnhutských pracovníků mezi Lužickými Srby a Čechy, se vztahy mezi českými sbory (Nízké, Berlín) a srbským sborem v Kleinwelka (kterého se přidržel i výše zmíněný Lukáš Papež) a také s působností řady pracovníků a pracovnic různých národností, kteří pracovali jak mezi Čechy, tak mezi Lužickými Srby (patřila k nim i Papežova dcera Anna). Herrnhutští pracovníci stejně jako luteráni kazatelé z řad exulantů nebo jejich potomků působili jako prostředníci mezi různými kulturami. Mezi nimi vynikl zvláště kazatel Jiří Petermann, původem Slovák, kterého známe z Berlína a později z Drážďan. Autorka mu věnuje zvláštní pozornost. Petermann působil nějaký čas jak v Horní tak v Dolní Lužici. V Klixu zřídil seminář v němž byli nejen připravováni mladí teologové na službu v lužickosrbských sborech, nýbrž byli tu vzděláváni i učitelé pro službu v lužickosrbských vesnických školách a chlapci ve školním věku tu mohli nabýt potřebných vědomostí pro dobrý start svého studia na vyšších školách. Vedle svého srbského sboru měl Petermann kolem sebe v Klixu i pozoruhodnější skupinu českých exulantů (mezi nimiž zas najdeme jméno Lukáše Papeže). Později působil Petermann v Dolní Lužici, kde připravoval k tisku zpěvník v dolnolužické srbštině a sám písně překládal (jak víme odjinud, překládal také písně do češtiny pro herrnhutský český zpěvník). Tito prostředníci mezi kulturami zajímají autorku nejvíce. Po svých studiích pramenného materiálu dochází k závěru, že tito lidé „nemohou být uchopeni esencialistickým pojetím národa. Na jejich životních cestách se daleko více projevuje etnicita na základě aktivní vícejazyčnosti, která se odvíjí od konkrétní situace a tu a tam osciluje v závislosti na kontextu. V průběhu svého života se pohybovali v různých kulturních a jazykových kruzích a zároveň působili jako prostředníci mezi nimi ...“ (s. 81-82). Autorčinu pozornost poutá kromě toho i otázka vznikajícího povědomí slovanské vzájemnosti jak je vnímána v některých souvislostech ve spletité lužické situaci. - Je to pozoruhodné dílo, které upozorňuje na dosud pomíjené otázky, otvírá diskusi a je pobídkou k dalšímu bádání.

Edita Štěříková

Politické sociálno

V KJ č. 16/2019 jsem si v článku „Politika a my“ Jiřího Nečase těsně před volbami přečetl zamyšlení, ve kterém se autor zamýšlí nad vztahem politiky a křesťanů. Z článku vyplývá, že ač on sám se raduje nad spojením „levičák Ježíš“, tak zároveň nejspíše s lítostí konstatuje, že cituji: „V Evropě však tradičně bývalo a je křesťanství spojováno s pravicí.“ Pravici pak zjednodušeně vysvětluje jako směr, který je blízký spíš bohatým a bohatším, zatímco levice stojí na straně chudých a chudších. Zřejmě, aby zdůraznil, na jaké straně je správné být, dodává: „že Kristus se angažoval pro chudé, nemocné a stojící na kraji společnosti!“

Působím v sociální oblasti a nedá mi to reagovat. Z historie je patrné, že konzervativní strany řadící se spíše na pravici politického spektra nepovažovaly za nutné, aby stát řešil sociální věci a zpravidla přenechával tuto oblast církvím, charitám, dobročinným spolkům apod. A to přesně podle logiky, že stát nemá dělat to, co je schopna si sama zajistit občanská společnost. Toto bylo spíše charakteristické pro anglosaský svět, který se snažil motivovat své občany k dobročinnosti místo toho, aby sám garantoval sociální úroveň obyvatelstva. Je zajímavé, že tyto státy, např. USA či Austrálie dosáhly vysoké životní úrovně, ačkoliv jedinci se mohli občas ocitnout ve velmi tíživé životní situaci. Opakem tohoto trendu byl socialistický Sovětský svaz, kde sociální služby a péči zajišťoval pouze a výhradně stát z vysokých daní občanů. Tento model možná více garantoval zabezpečení jednotlivce, ale společnost svým způsobem lidsky zdegeneroval a ekonomicky zdevastoval.

Pak je tu ještě kombinovaný model, který známe z Evropy a tak se právě liší přístupy. Zatímco konzervativní pravice většinou zapojuje stát, kde společnost problémy řešit nechce nebo neumí, levice svým způsobem vytlačuje občanskou společnost a snaží se přenést tíži na bedra státu, respektive snaží se, aby danou oblast dotoval. To s sebou nese riziko dojmu, že stát se o všechno postará. Například zákon, který zaváže města a obce platit psí a kočičí útulky může v dlouhodobé perspektivě snížit počet darů na ochranu zvířat. Obdobné to může být s péči o své nemohoucí rodiče, o nemocné, o chudé, apod. Tyto rozdílné přístupy však podle mého názoru nefavorizují levici jako sociálně spravedlivou versus sobeckou pravici. Myslím, že jde spíše o hlubší problém fungování společnosti.

Ve vztahu k sociálním dávkám bych řekl, že pravice chce podporovat jen chudé a potřebné, zatímco moderní levice chce dát dávky všem. Podle striktně pravicového myšlení by například porodné či rodičovský příspěvek dostávaly jen matky, které nemají dostatečný rodinný příjem, aby mohly zajistit své nově narozené děti. Ostatní by si musely předem našetřit a nebo se spolehnout na příjem manžela. Socialisté ale nechtějí testovat u těchto dávek příjem a tak peníze rozdávají všem s odůvodněním, že jde o podporu porodnosti. Podobné je to se slevami na jízdném, školkami zdarma atd. Samozřejmě, v Čechách máme dávky, kde se příjmy zjišťují. A troufám si tvrdit, že je nemáme ani přehnaně vysoké. Ba naopak, mnoho rodin je zadlužených, jiné žijí od výplaty k výplatě a samostatnou kategorií by se dala nazvat pracující chudoba, která díky exekucím může být na tom někdy možná hůře než některé mnohočetné rodiny v hmotné nouzi. Domnívám se, že pravice by teoreticky měla vytvářet podmínky, aby lidé dávky brát vůbec nemuseli, např. si našli dobrou práci, zatímco levice by si měla dávat pozor, aby se nesnižovaly motivace obyvatelstva k zajišťování si živobytí. Zmínky typu, že ve Španělsku jsou miliony mladých lidí bez práce, zatímco pomeranče sklízejí Afričané, jsou v této souvislosti dosti varující.

A jak by se měla chovat církev? Pravicově či levicově? Zeptám se jinak. Znáte nějaký křesťanský sbor, kde by sestrám bylo jedno, že jedna z nich nemá na sunar, oblečení či botičky pro své mimčo? A znáte faráře, který by alespoň jednou neodmítl pomoc či nevyhodil bezdomovce opakovaně žebrajícího na alkohol. Myslím, že důležité je nepodlehnout ideologizaci církve. Bez ohledu na své politické přesvědčení by se křesťané podle mého názoru měli řídit Božím slovem. Pomoc bližnímu přece není povinnost, ale milost.

Ivo Kraus

V Tvých rukou – Poezie Jaroslavy Dusílkové Hudcovicové

Chcete-li prožít požehnanou podvečerní chvíli pod svítící lampou v tichu domova nebo uprostřed přírody pod hvězdami letního nebe, sáhněte po sbírce veršů Jaroslavy Dusílkové Hudcovicové, kterou vydalo v letošním roce pražské nakladatelství EMAN pod názvem jedné z jejích básní. (*„Sochař si hněte/ v rukou dílo,/ by dostalo svou tvář./ I Ty mě ve svých dlaních máš,/ co ze mne jenom,/ co ze mne uděláš? …. Tvá láska vede mě měkce,/ dává mi jasnou tvář,/ už nebojím se, nereptám,/ co ze mne uděláš.*“)

Verše, vydávající svědectví o vděčné, radostné víře, kterou provází důvěra v láskyplnou boží přítomnost i ve chvílích úzkostí a nejistot, o silné, vyzrálé víře, která jako jediná předkládá nadějeplné odpovědi na věčné otázky po smyslu nejednou bolestného lidského údělu, jsou ústřední ideou celého básnického díla. Vstupují bez rozpaků a s přirozenou samozřejmostí nejen do básní s tematikou náboženskou, ale objevují se nenásilně, ve zkratce, nikoli však okrajově i v lyrice přírodní, společenské a milostné. Čtenář snadno rozpozná, že křesťanská víra představuje základní pilíř autorčina života. Je její premisou, její osvědčenou, stálou, milovanou průvodkyní ve dnech štěstí i ve dnech úzkostných. Radost z víry, údiv nad geniální krásou Stvoření, kolem níž často procházíme bez povšimnutí, vděčnost za všeodpouštějící lásku boží tajuplně v Kristu zjevenou, touhu po životě čistém, naplňujícím přikázání lásky k Bohu i k člověku – to vše a mnohé další vyústilo zcela přirozeně také do jejího uměleckého odkazu. S autorkou můžeme v této útlé, úhledné publikaci nahlédnout také do nemocničního prostředí. Básnířka-lékařka, sama invalidní a nejednou v životě těžce zkoušená, za dlouhá léta praxe poznala i hlubiny svíravého strachu, bezmocné samoty mnoha nemocných a příliš dobře ví, že laskavost, empatie, sdílení je snad nejpotřebnějším, ne-li jediným opravdu účinným lékem na rány, jimiž trpí náš bolavý svět.

Závěrečná část sbírky je uvedena podtitulem **Láskyplné střípky**. Autorčina jemná, vroucí, velmi něžná poezie milostná dosvědčuje většinou velmi tiše a nesměle, v náznaku sílu a moc lásky manželské, která, i když sama tak snadno zranitelná, proměňuje svým světlem často nesnadnou, většinou všední, šedivou – jak nám se nejednou nevděčně, neuváženě zdá – každodennost našich dnů.

Je až s podivem kolik moudrosti, kolik vyzrálého odkazu vyrůstajícího z cenné životní zkušenosti dokáže básnířka vyjádřit pouhými několika slovy. Tato její obdivuhodná úspornost, provázená ovšem nevšední jazykovou, myšlenkovou a poetickou bohatostí, je pro její tvorbu typická. Autorka pracuje citlivě, uvážlivě s metaforou, se symbolem, s náznakem a se zkratkou. Její sdílení, vytepané, ba vycizelované do 142 básní různorodé básnické formy a nejednotného rozsahu, je jasně čitelné, průzračné, přímé, bez laciných módních efektů. Zároveň však ponechává čtenáři dostatečný prostor k tomu, aby vyjádřenou myšlenku, zachycený obraz, vyslaný vzkaz domýšlel, dotvářel posvém. Tuto tvůrčí spoluúčast nabízejí i zcela ojedinělá kratinká čtyřverší – vzdáleně připomínající japonské Verše psané na vodu –, která působí mnohdy „jen jako pouhé“ letmé pohlazení, jako povzbuzující úsměv. Jejich účinek je však o to silnější. (Očekávání/ *„Ticho mých dní/ je čekání na Tebe, Pane./ Kéž nepřeslechnu/ Tvůj hlas.“) (Tvá milost/ „Nerozkvete má květina v temném stínu,/ v srdci se nerozsvítí Tvé světlo, Pane,/ když milostivá láska Tvá/ nepřijme pokoru dlužníka s prázdnýma rukama.*“)

Milada Kaďůrková

Bible kralická

Existuje víc jak 5000 jazyků, kterými se lidé na celém světě dorozumívají. K nim můžeme připočíst ještě minimálně dalších tisíc nářečí. Nejrozšířenější knihou, která se stále tiskne v mnohatisícových nákladech, je Bible, o které se právem říká, že je „knihou knih“. Ovlivnila vzdělanost, kulturu, jazyk a umění národů v průběhu dějin víc, než kterákoliv jiná kniha na světě. V našich zemích pak zcela výjimečně. Je to vlastně malá knihovna, která sestává ze dvou hlavních částí, Starého a Nového zákona. Starý Zákon byl v průběhu prvního tisíciletí před Kristem postupně psán v hebrejštině a je dodnes Biblí židů. Obsahuje 39 knih různého rozsahu. Nový zákon představuje sbírku 27 knih, které byly psány v řečtině v druhé polovině prvního století po Kristu, v prostředí a pro potřebu křesťanské církve. Když se dnes řekne Bible, tak se tím myslí Starý i Nový zákon v jedné knize.

Z uvedeného vyplývá, že k tomu, aby lidé v různých zemích mohli Bibli číst, je třeba ji stále překládat do jazyků, kterými se dnes ve světě mluví. V současné době je celá Bible přeložena do 470 jazyků. Vedle toho pouze Nový zákon do 1230 jazyků a jen některé části Bible do dalších 800 jazyků. Dále se pracuje přibližně na 450 úplně nových překladech. Když se podíváme zpět do historie, zjistíme, že jsme byli pátou zemí na světě, kde naši předkové mohli číst Bibli ve svém vlastním jazyce. Postarali se o to už v devátém století naši věrozvěstové, rodní bratři Konstantin (Cyril) a Metoděj, kteří při svém misijním působení v naší zemi přeložili celou Bibli do staroslověnštiny. Překládali z hebrejštiny, kterou dobře ovládal především učitel a vědec Konstantin, který byl jedním z nejlepších učenců tehdejší byzantské říše, a z řečtiny, která byla jejich mateřským jazykem, protože pocházeli z řecké Soluně, dnešní Tesaloniky. V té době hlavním dorozumívacím jazykem byla ovšem latina, proto i Bible v latině byla rozšířena po celém tehdejším křesťanském světě. Latina se stala liturgickým jazykem pro celou církev. Vulgáta, latinský překlad Bible pořízený církevním otcem Jeronýmem, se v církvi používala od pátého, až do poloviny dvacátého století.

Po smrti Cyrila a Metoděje, v důsledku politických změn v naší zemi, se v církvi začala používat latina a slovanská bohoslužba se konala pouze v klášteře na Sázavě a v Praze na Slovanech. Nejstarší české překlady Bible jsou známé až ze 14. století: **Leskovecká-Drážďanská** (1360), z 15. století **Olomoucká** (1417) a **Boskovická** (1420). Ty byly psány ručně. Další už byly tištěné: **Pražská Bible** (1488), **Kutnohorská** (1489), **Severinova** (1529), **Melantrichova** (1549), abychom zmínili alespoň ty nejznámější. V těch dobách se překládalo pouze z latinské Vulgáty.

Od poloviny 14. století se v Evropě na některých místech začíná probouzet zájem o Bibli i mezi prostými lidmi. V Anglii Jan Viklef začal s reformou církve v duchu učení a svrchované autority církve, Bible. Jeho vliv byl patrný i v naší zemi a Jan Hus usiloval o obnovu církve tím, že vyzýval své posluchače, aby podle Bible žili ve svém každodenním životě. Jeho kázání jsou plná biblických citátů, praktických příkladů ze života, i výroků církevních otců. Je známý také pozdější výrok papeže Pia II. (z r. 1451), že prosté táborské ženy se vyznají v Bibli lépe než kněží v Římě.

Nejvíce překladů Bible do národních jazyků v Evropě vzniká v 16. století. Překladatelé se zajímají o předlohy v původních jazycích, ve kterých byla Bible psána, o hebrejské a řecké texty. Za těchto okolností začíná překládat Nový zákon i biskup Jednoty bratrské, **Jan Blahoslav** (1523 – 1571), který žil v Ivančicích, v sídle církevní školy Jednoty. Vědělo se o něm, že je to muž *„upřímné zbožnosti, která se pojí s učeností a svědomitou pílí“*. Studoval teologii na několika univerzitách v Německu a ve Švýcarsku. Všude viděl, jak velké úsilí vynakládají reformační církve na nové biblické překlady, a tak došel k přesvědčení, „že zákon Páně do českého jazyku nenáleží vykládati toliko z latinské Vulgáty, ale z řeckého textu. Musíme se vrátit k pramenům, tak soudí všichni zbožní a vzdělaní mužové.“ Při své překladatelské práci strávil „dobrý díl svého věku“, jak se přiznává. Používal jak latinské tak i řecké předlohy, přihlížel ovšem i k dostupným českým překladům. Snažil se, aby jeho čeština byla co nejčistší. Jan Karafiát (autor knihy Broučci) dochází k závěru, že je to čeština „v pravém slova smyslu vzorná“, mimořádně vytříbená, vznešeně uhlazená, ale přitom dětinně něžná a prostá.

Ernest Denis (1849 – 1921), francouzský slavista a historik o Blahoslavově překladu Nového zákona píše: *„Je to dílo daleko převyšující všecky dřívější pokusy a jedno z nejznamenitějších jak věrností smyslu, tak teplotou slohu“*. O Janu Blahoslavovi říká, že je to *„jeden z duchů nejosvícenějších a z duší nejšlechetnějších, jaké zrodila země česká v 16. století.“* Blahoslavův překlad Nového zákona vyšel roku 1564 v Ivančicích, v tajné bratrské tiskárně. Po druhé v r. 1568 a pak po třetí r. 1594 jako šestý díl kralické **Šestidílky** s poznámkami. Blahoslav ke konci svého života, z posledních svých sil píše svoji Gramatiku, jako *„příklad a pravidlo pravé češtiny“* a jako pomůcku pro překladatele Starého zákona.

Překlad Nového zákona do češtiny byl dílem jednoho muže. K překladu Starého zákona byla vytvořena zvláštní rada nejvzdělanějších odborníků, které tenkrát Jednota bratrská měla. Byli to převážně žáci a odchovanci Jana Blahoslava, kteří také studovali v zahraničí. Střediskem překladatelských a redakčních prací byly Ivančice, později Kralice. Přípravy řídil **Ondřej Štefan**, biskup v Ivančicích. Když v r. 1577 neočekávaně zemřel, na jeho místo nastoupil **Jan Eneáš**, i v úřadu biskupa. Ten už se dočkal vydání celé Bible. Jeho oddaným spolupracovníkem se stal **Izaiáš Cibulka**, duchovní z Kralic. Když se tam přestěhovala tiskárna z Ivančic, s velikou pílí se postaral o vydání prvních tří dílů kralické Šestidílky v letech 1579 – 1582. Když roku 1582 zemřel, zastavila se vydavatelská práce na pět let. Znalcem hebrejštiny, který měl velký podíl na překladu starozákonních knih, byl **Mikuláš Albert z Kaménka**. V roce 1575 se stal profesorem hebrejštiny na bratrské škole v Ivančicích. Později se stal profesorem a rektorem na univerzitě v Praze. Hebrejštinu dokonale ovládal také Lukáš Helic, židovského původu z Poznaně. Žil v Ivančicích a pomáhal s překládáním Starého zákona. **Esrom Rüdiger** pocházel z Německa a byl ředitelem bratrské školy v Ivančicích, kde učil řečtinu a hebrejštinu. Mezi jeho žáky byl také moravský šlechtic, Karel ze Žerotína. Před tím řídil školu v Žitavě a byl profesorem řečtiny a filozofie na wittenberské univerzitě. Byl jazykovým poradce překladatelů. Do týmu překladatelů patřil i básník **Jiří Strejc**. Narodil se v Zábřehu, studoval teologii na německých školách a od r. 1574 byl duchovním v Hranicích. Přeložil Žalmy, některé upravil do básnické podoby a zhudebnil je. Zemřel r. 1599 v Židlochovicích.

Pouze o jeden rok přežil Strejce jiný překladatel, **Jan Efraim**. V letech 1589 až 1600 byl biskupem v Tuchoměřicích a v Praze, kde také zemřel. Mezi překladateli byl také jeden Slovák, **Pavel Jessenius**. Pracoval ve sborech ve Slavkově a v Lipníku, kde byl zvolen biskupem. Zemřel po dokončení překladu Kralické bible v roce 1594. Mezi mladší spolupracovníky patřil i **Adam Felina**, znalec řečtiny a klasických jazyků. Zemřel ve věku 38 let. Ti všichni postupně pracovali na překladu Starého zákona po dobu patnácti let.

Poslední revidované jednosvazkové vydání Kralické bible vyšlo v roce 1613. Svůj název získala podle místa, kde byla tištěna. Od té doby se v ní už žádné korektury nedělaly, i když tu několik neúspěšných pokusů bylo. Krása jazyka Kralické bible je na takové úrovni, že byla vzorem pro česky píšící autory po dobu téměř tří set let. Bibli Kralickou četli a používali také v evangelických církvích na Slovensku až do poloviny minulého století. Dnes se tam používají nové slovenské překlady Bible. Bible Kralická je tak ojedinělým překladem, že jakýkoliv pokus ji nějak jazykově vylepšovat se nedaří. Proto v současné době vznikají nové překlady, které se snaží biblickou zvěst přiblížit dnešnímu čtenáři jazykem, kterému by lépe rozuměl.

Co je na Bibli tak zvláštního, čím se liší od ostatních vzácných a pěkných knih, které se nám líbí a ke kterým se rádi vracíme? Jak to, že ji po celá staletí čtou lidé po celém světě, lidé různých národů, různých ras a různých kultur? V čem je to tajemství? Možná v tom, že v ní člověk najde odpovědi na ty nejzákladnější otázky, které si dříve nebo později položí každý člověk, ať pochází z kterékoliv konce světa, z kterékoliv doby. Proč žiji a co je smyslem mého života? Pracoval jsem řadu let v České biblické společnosti. Před lety jsme do jednoho utečeneckého tábora v Africe poslali brožurky s úryvky z Bible v jejich jazyce. Ve svém děkovném dopise nám mimo jiné napsali: *„Humanitární pomoc, potraviny a léky nás udržují při životě. Ale Bible nám dává chuť žít.“* Její tajemství je v tom, že prostřednictvím lidských slov, kterými je Bible psána, k nám může promlouvat Bůh, který zvláštním způsobem inspiroval její pisatele. Na otázku co je posláním Bible, se dá mimo jiné také odpovědět, že nás chce vést k osobnímu vztahu s Bohem. A to se dodnes děje. Ze strany nás lidí je k tomu potřeba veliká pokora a také najít si v dnešní uspěchané době čas k jejímu čtení. Tu zkušenost bych vám přál.

Jiří Lukl

Pozvánka

Místní odbor Kostnické jednoty v Kolíně zve na přednášku bratra faráře, seniora Miroslava Frydrycha, ve které připomene 650. výročí úmrtí Konráda Waldhausera.

Přednáška se koná 22. září 2019 v 15 hodin v Husově domě.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2019

2. října 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 9. října 2019

Z obsahu

* *Bázeň Boží*
* *Nové přikázání*

Poselství k neděli Díkůvzdání

„Sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního, praví Hospodin zástupů. A na tomto místě budu udílet pokoj, je výrok Hospodina zástupů."
Ageus 2,9 *(ČEP)*

Jak rádi bychom takové proroctví zaslechli nad Kristovým lidem v naší zemi. Jenže stačí, když si na chvíli promítneme své možnosti a nějak nám dochází dech. To co mi v takových chvílích pomáhá je soustředit se na konkrétní, třeba i velmi malý úsek práce. Tak nějak ve smyslu toho, co kdysi pověděl sv. František: „Začněte tím, co je nezbytné. Pak dělejte to, co je možné. A najednou zjistíte, že děláte nemožné". A to nás vede k vděčnosti, k radosti z toho, že Bůh se skrývá i v těch maličkostech, v úsměvu dítěte, podané ruce, povzbudivém slovu, anebo prvním stavebním kamenu, či cihle nové modlitebny, či kostela. Začněme od základů, budujme na Kristu. Mám za to, že v tom starém Ageově proroctví se něco promítá i do novozákonní doby, do žhavé současnosti.
Přemýšlíme – li o obnově církve, nestavme si virtuální chrámy, nelitujme se, když pročítáme staré kroniky a zjišťujeme, jak nás ti naši otcové v mnohém předčili. Naučme se být vděční za ten úsek služby, který nám Bůh svěřil. Začněme tím co je nezbytné. Možná to bude velmi prozaické, třeba zapojit se do pravidelného úklidu v kostele. Pak začněme tím, co je možné, co je v našich silách, na co stačíme, třeba pomáhat při dovážení a odvážení starších lidí na bohoslužby, nebo si troufněme připravit nějaký menší program, podle míry svého obdarování. Za čas začneme zjišťovat, že děláme něco, co jsme možná i dlouho kritizovali a mysleli si, že toho není náš sbor schopen, děláme nemožné…
A možná se nám hned všechno nepodaří tak, jak jsme si předsevzali, potom mi dovolte ještě jednou moudro sv. Františka na závěr: *„malá gesta mohou dostat veliké rozměry, jestliže je konáme z lásky k Bohu. Bůh neodměňuje naše služby podle toho, jak jsou vynikající, nýbrž podle síly lásky, s jakou je konáme."* Potom bude jistě sláva toho nového, co Bůh učiní v našem životě větší, než v době minulé. Věřím, že to platí i o církvi, že i tam začne Hospodin udílet pokoj. Buďme za to vděční.

Radovan Rosický
farář ČCE v Roudnici nad Labem

Jak myslíme?

Všimněte si, jak se někteří lidé touží ukazovat z hlediska své dobroty a laskavosti. Je to jistě pochopitelné. Jakmile získá člověk určitý společenský status, tak zpravidla chce být ostatními vnímán kladně. A dnešní svět přímo kypí možnostmi sebeprezentace a to nejen díky elektronickým médiím. Vždyť stačí mít ten správný názor, který je zdánlivým důkazem vlastních morálních kvalit. Jinými slovy platí ono trochu falešné: „Řekni mi, co si myslíš, a já ti povím, jaký jsi."
A přitom Pán jasně říká, že ne podle slov, ale podle skutků budeme souzeni. Není snad lepší ten, který nám nejprve vynadá, ale nakonec pomůže, než ten, co nás s úsměvem na tváři odmítne? Někdo možná stráví 3 hodiny denně u stále se opakujících televizních zpráv a následně celým svým srdcem hoří pro záchranu oceánů, tučňáků či hladových dětí v Somálsku. Ale když si nevšimne, že soused strádá a potřebuje jeho konkrétní osobní pomoc, má to cenu?
Asi teď mnozí namítnou, že řešit takové malichernosti jako že Honzík od naproti nemá pořádné tenisky nebo že stará paní od vedle už si nedonese nákup je naprosto zbytečné, protože aktuální problémy světa, jako je globální oteplování, migrace či války jsou daleko důležitější. Za to je přece třeba bojovat!
Dříve jsem kroutil hlavou nad skutkařením skautů. Říkal jsem si, proč jim tak záleží na tom, aby každý den udělali dobrý skutek, tím si přece spasení nezaslouží. Až později mi došlo, že jde hlavně o změnu myšlení. Bohu se sice zavděčit nelze, ale vykonat mnoho dobrého, to lze.
Osobně pomoc bližnímu nevyhledávám, i když znám takové lidi, kteří se o to snaží. Mám takovou zkušenost, že příležitost pomáhat druhým přijde sama. A když ne, snažím se alespoň chovat zodpovědně. Například náš kluk prošoupe každou chvíli nějaké ty kalhoty. Je mi jich líto vyhodit a tak je donesu švadleně spravit. Jsou pak správňácky ozáplatované a přesto, že oprava stála zhruba půlku, co nové, mám z toho velkou radost. Někdo místní měl práci a k tomu jsem ještě ušetřil novým kalhotám dlouhou cestu z Číny, nějaký ten materiál i odpad. A přitom je to jen maličkost.
Nedávno jsem měl možnost zhlédnout výstavu o Olze Havlové. Zaujalo mne, že měla relativně těžký život. Prý byla skladnicí, prodavačkou. A když dostala od Boha příležitost, tak konala. Třeba její Výbor dobré vůle věnoval nějakému ústavu koně. Není to moc, ale je to svým způsobem úžasné.
Nakonec možná dojdeme k poznání jak moc důležité je naše každodenní přemýšlení i konání. Respektive jak důležité jsou naprosto obyčejné a zanedbatelné detaily. Nemusíme v životě toho vykonat moc, ale právě ty naše drobnosti mohou pomáhat měnit svět k lepšímu.

Ivo Kraus

K víře patří společenství

Protestantství není přece buranství ani náboženství v soukromém vlastnictví
Vždycky jsem cítil, že mám srdce duchovně rozdělené napůl. Jedna polovina tíhla ke katolictví a druhá k evangelictví. Jsem po matce potomek exulantů a po otci sudeťák. Později jsem pak začal užívat vyjádření evangelického faráře Alfréda Kocába. Ten o sobě prohlašoval, že má dvě srdce: katolické i evangelické. Byl vzácným člověkem a každý, kdo se s ním setkal, byl osloven jeho laskavostí, velkorysostí a přátelským přístupem. Podobně se do mé mysli a mého srdce vepsali evangelický farář Jan Jelínek a jeho manželka Anna. Jejich životní příklad mi na rozcestí jedné životní etapy otevřel oči a ukázal cestu kudy mám jít dál v uskutečňování upřímného křesťanského života a v naplňování evangelní víry.
Vždycky jsem si evangelíky představoval jako soudržné společenství lidí stejné mysli, setkávající se kolem stolu nad četbou Písma a rozjímající o tom, jak přijaté dobré plody Božího slova rozdávat dál dalším lidem. Přesně tak jsem to viděl a zakoušel ve společenství faráře Jana Jelínka a jeho manželky Anny.
Nicméně nyní po deseti letech aktivní práce a služby v konkrétních sborech naší církve musím, a to velmi nerad, vyslovit určité zklamání. Ptám se, kam se poděl živý zájem o společné aktivity ve sboru a zájem budovat sbor jako společenství a jako rodinu, která je otevřená každému? Každý, kdo přijde, je bez předsudků přijímán, potom se rád vrací a má se kam vracet. Církev – ekklésia – v menším měřítku sbor, je přece a má být tím místem a časem, v němž se realizuje dost zásadní díl našeho křesťanského života. Je místem, v němž se zvláštním způsobem odráží víra formující naše životy a naši práci. Má být setkáním lidí, nikoliv jen schůzkou stejně smýšlejících a jednajících, nýbrž shromážděním lidí jedné víry v domě, do něhož Bůh – Pán Ježíš je jimi svobodně zván, aby jednal uprostřed nich a v nich samých.
K víře patří společenství. Tato skutečnost je dodnes podstatným prvkem ekumenického pohledu církve na církev a je zároveň úhelným kamenem ekleziologie jako takové. Sbory – shromáždění, žijí a existují

Dokončení na str. 2

Aktualita: Modlitba za domov 2019 u Klimenta

Před 30 lety v době pádu totality se zdálo, že je národ jednotný. Dnes, o tři dekády později, o tom mnozí pochybují. Organizátoři Modlitby za domov, tradiční akce pořádané Ekumenickou radou církví, proto za hlavní téma letošního ročníku zvolili heslo „Patříme k sobě!" Chtějí na základě společného duchovního dědictví připomenout, že je mnoho toho, co nás spojuje. Modlitba za domov se tradičně koná na státní svátek vzniku první československé republiky 28. října. Obrací se nejen na věřící publikum, ale na všechny, kterým jsou vlastní nějaké duchovní hodnoty. Církve Ekumenické rady církví každý rok spojují své síly k tomu, aby důstojně a s vděčností připomněly vznik našeho prvního samostatného státu, jeho složitou historii a před třemi desetiletími znovu nabytou svobodu. Společně se schází, aby se pomodlily za požehnání a ochranu pro naši zemi. Součástí akce je bohatý duchovní a kulturní doprovodný program, vyvrcholením je přímý přenos České televize. Místem konání se letos stal evangelický a někdejší utrakvistický kostel u Klimenta v Praze v Klimentské ulici. Hlavní program – sama Modlitba za domov v přímém přenosu České televize – začíná v 15 hodin. Hlavními hudebními hosty letošního ročníku Modlitby za domov budou Eva Henychová, Roman Dostál a Slávek Klecandr, kteří modlitbu doprovodí svými písněmi a večer vystoupí na samostatném koncertu. Mezi odborné pozvané hosty patří Pavel Hošek, Jeroným Klimeš nebo Pavel Vimr. Na programu se bude podílet také umělecká skupina Nocturno, která představí svou audiovizuální intervenci – modlitbu beze slov s prvky moderního tance i videomappingu.Součástí modlitby za domov je také výtvarná soutěž pro děti a mládež. Prostřednictvím výtvarných prací a letos poprvé i prostřednictvím krátkého videa mohou účastníci soutěže po svém zpracovat heslo letošního ročníku: „Patříme k sobě!" Bližší informace o Modlitbě za domov naleznete na webových stránkách www.modlitbazadomov.cz.

Petr Jan Vinš, generální sekretář Ekumenické rady církví

Nepotřebujeme mravnosti a náboženství abstraktně, v soustavách a v knihách, ale v životě, v hospodaření a v politice. Etika není pro psací stůl, náboženství není pro kostel.

Tomáš Garrigue Masaryk

Z církví doma i ve světě

Stavba repliky kostela v Gutech se kvůli hasičům odkládá

Moravskoslezští hasiči zamítli navrhované protipožární zabezpečení chystané repliky kostela v Třinci-Gutech. Považují ho za nedostatečné. ČTK to řekl jejich mluvčí Petr Kůdela. Zahájení stavby repliky dřevěného kostela, který v srpnu 2017 zničil úmyslně založený požár, se tak odsouvá na neurčito. "Vydali jsme zamítavé stanovisko k požárně-bezpečnostnímu řešení. Stavba by byla nedostatečně ochráněna," uvedl Kůdela. Hasiči třeba chtěli, aby elektronická požární signalizace mířila přímo na stůl dispečerů integrovaného záchranného systému. Podle plánu má vést k soukromé firmě. "Problémem by bylo prodlení, které by nastalo, než by se informace dostala až k nám," řekl Kůdela s tím, že zdržení hasiči odhadují na desítky vteřin až několik minut.

Projekt připravuje biskupství Ostravsko-opavské diecéze. Vedoucí stavebního odboru diecéze Václav Kotásek informaci o zamítnutí projektu dostal zatím jen ústně. "Ještě nemáme písemné stanovisko. Vím, že připomínek bylo více. Nevím ale, o co přesně šlo. Až připomínky vyhodnotíme, vydáme stanovisko," řekl Kotásek ČTK.

Stavba měla začít loni na podzim. Příprava se ale zdržela. Třeba jednání s památkáři trvalo déle, než investor předpokládal. Bylo nutné najít kompromis mezi představami stran. Nový termín se odhadoval na letošní léto. Zamítavým postojem hasičů se zahájení stavby odkládá.

Pro výstavbu je kromě projektu připraveno vše. Pokáceno bylo 450 metrů krychlových kulatiny. Vybraná firma už dřevo na stavbu odkornila, upravila na potřebné profily a uložila pro další použití. Dřevo bylo většinou otesáno či jinak upraveno. Současně se těžilo smrkové dřevo pro výrobu šindelové krytiny. Na výrobu šindelů se spotřebuje na 150 metrů krychlových dřeva. Kostel ze 16. století shořel v noci na 2. srpna 2017. Oheň způsobil škodu kolem 20 milionů korun. Krajský soud Ostrava poslal za zapálení vzácného kostela tři osmnáctileté mladíky z Ostravska a Frýdecko-Místecka do vězení na 3,5 roku, osm a devět let. Nejvyšší trest dostal hoch, který akci vymyslel. Nejnižší trest dostal chlapec, který budovu zapálil. V době činu ještě nebyl plnoletý. Osmiletý trest dostal odsouzený, který všechny na místo přivezl.

podle ČTK

Ruští kněží bojují proti alkoholismu litím svěcené vody z letadla

V boji proti alkoholismu sáhli ruští pravoslavní kněží po nezvyklé metodě. U příležitosti takzvaného Dne střízlivosti vylili na město Tver z malého letadla 70 litrů svěcené vody. S odvoláním na ruská média o tom informovala agentura DPA. Tverský metropolita Savva spolu s otcem Alexandrem vylévali vodu ze zlatého kalichu otevřeným otvorem v letounu, který kroužil nad městem ve výšce 300 metrů. Obyvatelům Tveru má toto snažení pomoci vystřízlivět a už nikdy nesáhnout po lahvi, sdělili novinářům po přistání. Akci provádějí už od roku 2006 a doufají, že přinese úspěch.

Skeptiky se odradit nenechali. "Čemu se smějete? Tomu, že se snažíme pomoci lidem zbavit se nemoci? Tomu, že hlásáme, aby lidé přestali konzumovat alkohol a drogy a neoddávali se smilstvu? To je směšné?" odpověděl otec Alexandr přítomným, kteří dali najevo pochybnosti, zda má jejich úsilí nějaký smysl. V mnoha ruských městech se každý rok 11. září slaví z popudu církve takzvaný Den střízlivosti, který má obyvatelstvo upozornit na nebezpečí konzumace alkoholu. V Rusku umírají každoročně tisíce lidí v důsledku nadměrného pití alkoholu. Podle oficiálních statistik je alkoholismus v Rusku čím dál častější příčinou úmrtí. Letos už zemřelo 4300 lidí, což je o 17 procent více než v loňském roce.

Podle serveru Info24 nebyla akce v Tveru první, kdy se v Rusku lila ze vzduchu svěcená voda. K neortodoxnímu postupu přistoupil v Altajském kraji na Sibiři také kněz, který z vrtulníku kropil tamní tajgu ve snaze uchránit ji od hrozících požárů.

www.christnet.eu

Po jehovistech jsou na řadě evangelikálové? Baptistům zakázali používat vlastní prostory

Několik církví v Rusku ztratilo některá svá místa k nedělnímu setkávání kvůli „složité, někdy protichůdné a často nekonzistentně aplikované legislativě," informovala zpravodajská služba Forum 18. Místní úřady dále nepovolují výstavbu nových sborů. Důvodem je změna plánovacích předpisů nebo odebrání povolení ke stavbě. „Problémy mohou nastat v každé fázi, od koupě pozemku přes zajištění územního povolení, až po získání dostatečného množství peněz na dokončení stavby před vypršením platnosti povolení," uvádí Forum 18. Podle Vladimíra Ozolina, právníka moskevského slovanského střediska pro právo a spravedlnost, tím hlavním důvodem jsou „předsudky úřadů vůči protestantům." „Protestanté často nemohou získat povolení stavět kostely. Proto jsou věřící nuceni vykonávat bohoslužby v obytných budovách," dodal.

Náboženské skupiny nejsou právnickými osobami, takže nemohou kupovat nebo pronajímat nemovitosti, ani je nechat legálně na sebe převést. Musí se spoléhat na své členy, aby nabídli prostory pro bohoslužby. Až 90 % míst, kde protestanté slaví bohoslužby, je oficiálně evidováno jako rezidenční nemovitost.

Baptistický sbor na okraji Novorossijsku na jihu Ruska, byl nucen mít bohoslužby na dvoře a na ulici poté, co jim místní úřady zakázaly používat jejich vlastní prostory.

Úředníci zapečetili dveře dne 7. července 2019. Zákaz je „zjevným porušením zákona o náboženství a ústavy […] žádný z místních úřadů se nás ani nepokusil kontaktovat, abychom nějak tento problém prodiskutovali a našli řešení", řekl správce místního sboru Jevgenij Kokora.

Kokora také poznamenal, že úřady daly příkaz k demolici letničního sboru a zakázaly používat tuto budovu ke shromažďování.

www.krestandnes.cz

K víře patří společenství

Dokončení ze str. 1

tam, kde se zvěstuje evangelium. Společenství žije skutečně tam, kde se, řečeno s naším evangelickým teologem J. B. Součkem, *„živé slovo Boží obrací k člověku, ke skutečnému celému člověku a říká mu v moci a živé autoritě vždycky určité věci"*.

Dnes jako by se znovu stávala vzácnými setkávání a sdílení ve víře ve skupinkách, v úzkém, důvěrném a osobním společenství a zároveň v otevřeném společenství radosti a účinné lásky vůči svému okolí. Takové společné sborové platformy, které sjednocují církve a komunitu, zůstávají výchozím místem sdílení se ve víře i oslavě Pána.

Nejednou jsem se setkal s chápáním této podoby společenství jako něčeho, co si nejraději nechceme nechat někým nebo něčím narušovat, ve smyslu, že jsou tu nějaké tradice, nějaké zvyklosti nebo ten nám dobře známý přístup, co by tomu řekli lidi (z okolí, z jiného sboru, ze sesterské církve). Naopak se tu ke slovu hlásí poměrně agilně pochybovačné postoje a černobílé pohledy na svět a lidi. Svůj díl si tu sebere také strach z neznámého a existenční obavy, hlavně finanční.

Někdy bych to přirovnal téměř ke pštrosí politice. Církev a stejně tak každý konkrétní křesťanský sbor, který je její nedílnou součástí, má být ale shromážděním věřících lidí – společenstvím milujících. Jistě je a má být společenstvím lidí víry smýšlejících a žijících podle biblických doporučení a pravd. V Bibli najdeme několik obrazů, které ono společenství lidí představují. Jsou to například: **Boží lid** (1 K 6), **Boží chrám** (1 K 3), **Kristovo tělo** (1 K 12), **nevěsta Kristova** (Zj 18), **vinný kmen a ratolesti** (J 15), **Boží rodina** a mnoho dalších.

Každé společenství sboru by mělo být společenstvím rodinným a společenstvím znovuzrozených lidí. Má jít o společenství Kristovo, společenství žijící podle evangelia, společenství uctívající Boha, společenství zvěstující, společenství modlitby, společenství spasených lidí, společenství živé víry a společenství putující v čase.

V tomto ohledu nemá církev skutečných hranic, nepatří jen někomu nebo jenom nám. Vždycky jsem si byl vědom tvrdého údělu evangelíků v dějinách, ale nikdy jsem si nemyslel, že by samotní evangelíci byli tvrdí. Přesto jsem se setkal s jakousi tvrdostí, a to dokonce v podobě lidské obhroublosti a někdy až s buranstvím. Ve slovníku synonym ke slovu tvrdý najdeme tato „podobná" slova: těžký, tupý, silný, krutý, nepoddajný, přísný, tuhý, nekompromisní, vážný, rigorózní, odměřený a bezcitný. Když jsem si to přečetl nebylo mi v kontextu toho, že evangelík je tvrdý, tvrdý jako beran, moc do smíchu.

Evangelík by měl být člověkem Písma, který je vírou v Krista silný a pevný a který by měl být podle příkladu Krista také něžný. Nad tvrdostí by měla stát něha! Pán přece každého z nás miluje něžně. On umí pohladit – v tom spočívá Boží láskyplnost. Nemiluje nás slovy. Přistupuje k nám a s něhou nám dává svou lásku. V tom se mu máme podobat nejvíce. Plný lásky se k nám přibližuje a dává nám ji všechnu i v těch nejmenších věcech. V tom se ukazuje síla Boží lásky. To je síla, kterou máme mít i my pro sebe a pro druhé.

Cítíme-li se silnými nebo tvrdými, nikdy nezakusíme Pánovu něhu ani Pánovo pohlazení. Když mluví Ježíš sám o sobě, říká: *„Jsem tichý a pokorný srdcem."* Také on, Boží Syn, se snižuje, aby přijal Otcovu lásku. Pokora a mírnost tvoří jakýsi rámec křesťanského života. Křesťan si vždycky počíná takto, tedy pokorně a mírně, ne příkře a ne tvrdošíjně. My můžeme chválit Boha, protože mne, hříšníka, spasil on.

On nás vždycky očekává. Taková je Pánova něha, pokora, mírnost a taková by měla být i naše. J. A. Komenský napsal: *„Vše na tomto světě se dá napravit jen jemným teplem lásky, poněvadž jinak je to nemožno."*

Dušan Ehmig

Pohádka o trpělivém vinaři

Urozený a bohatý kníže, kterému patřila i nádherná vinice, přijal do služby vinaře Josefa. Hned na počátku mu řekl:

„Josefe, máš ta nejlepší doporučení, jaká může mladý člověk tvé profese získat. Nemívám ve zvyku spoléhat se na příliš mladé služebníky, ale v tvém případě chci udělat výjimku. Starej se o mou vzácnou vinici a já se dobře postarám o tebe i o tvou rodinu."

Práce šla Josefovi dobře od ruky, měl i skvělý tým dělníků, které mohl na vinici zaměstnávat. Na podzim sklidili veliké množství hroznů, z nichž měl kníže velký užitek. Josef dostal přidáno a dělníky také překvapila nečekaně velká odměna.

Byl podzim vinice se připravovala k odpočinku. Kníže přišel na návštěvu k Josefovi, jednak se s ním rád vídal a jednak věděl, že tak dobré víno, jaké letos uzrálo, určitě přijde k chuti.

Když si řádně po chlapsku popovídali a osvěžili se znamenitou svačinou a mladým Martinským vínem, dostal kníže nápad:

„Pojď, Josefe, na vinici, od léta jsem ji neviděl. Rád bych se podíval i na ten fíkovník, který mi jde tak trochu na nervy, protože nerodí. Jsi vinař a víš, že na vinici tenhle strom nemá co dělat. A vůbec, rád se vinicí procházím, tak pojďme!"

Oba muži prošli vinici křížem krážem, tam i zpátky. Kníže byl spokojen, ovšem až na ten fíkovník. Vyčetl Josefovi, že ho tam stále nechává, ačkoliv ani letos, stejně jako už po několik let, neurodil ani jeden fík.

„Víš, pane," osmělil se Josef," mně je toho stromu tak nějak líto. Podívej se na něj – už je podzim, ale on pořád vypadá, že se mu nechce umřít. Je pěkně urostlý, má bohatou korunu. Dejme mu ještě šanci. Já ho pěkně okopal, prohnojil jsem mu půdu a pořádně jsem ho na zimu prolil vodou, aby měl do jara zásobu vláhy. Dal jsem si s ním dost práce, stejně jako s vinnými keříky."

Pán se trochu naježil: „Josefe, myslíš si, jak jsi chytrý, ale to, co jsi pro fíkovník udělal, dělal již ten sadař před tebou každý podzim. A fíkovník jako by si z nás dělal legraci. Jen tady překáží a štve mě."

„Pane, buď trpělivý. Někomu prostě trvá dlouho, než se ti naučí sloužit, protože není tak rychlý jako někdo druhý. Se stromy je to podobné, některým trvá déle než jsou schopné rodit ovoce a být ti k užitku. Dej mu ještě aspoň rok."

„Dobrá tedy, když se tak přimlouváš. Snad víš, co děláš. Nemůžeme si dovolit mít v našem hospodářství nějaké plané stromy nebo neužitečný plevel. Kam by pak takové hospodaření vedlo?"

Příští rok byl velmi nepříznivý. Na jaře málo pršelo a v létě panovala nebývalá vedra. K tomu ještě přilétli špačci a než se kdo nadál, zničili celou úrodu třešní a také spořádali většinu mladých hroznů. Než lidé rozprostřeli ochranné sítě a stanovili hlídky na vinicích, bylo už na záchranu pozdě.

Josef a jeho pán obhlíželi na sklonku léta, co na vinici zbylo. Pán věděl, že Josefovi nelze nic vyčíst, ale i tak měl moc špatnou náladu. A ke všemu – všiml si náhle fíkovníku, který natřásal své velké listí takřka uprostřed vinice. Tenhle pohled knížeti dodal. Vzteky zrudl ve tváři, celý se zpotil a třásl vzteky, až se Josef lekl, že jeho pán omdlí. Co mu síly stačily podpíral knížete a takřka ho dovlekl pod fíkovník na novou pohodlnou lavičku. Tam svého pána položil, omyl mu obličej vodou a za chvíli už zase bylo dobře. Kníže se posadil a pohlédl skrz listí na nebe. Mezi listy se leskly nádherné fíky slibující lahodné občerstvení. Kníže cosi zašeptal směrem k obloze a pak se podíval na Josefa.

„Ano, také se tu často modlívám," řekl Josef a oba se na sebe usmáli. Oba totiž mnohé pochopili.

Delicie Nerková

Svoboda slova je pěkná věc; míň pěkné je, že přitom je – mimochodem ovšem – také svoboda žvanění a drzostí.

* * *

Nemůže se o nás sice říkat, že náruživě uctíváme stát; ale přesto jsme fanatičtí etatisti; všechno čekáme jen od státu, všechno mu ukládáme a div se nedomáháme toho, aby nás přišel podrbat soudní sluha, kousne-li nás blecha. Jeden z našich národních rysů je silná nechuť k úřadům, ale stejně výrazným rysem naší národní povahy je mystická důvěra, že úřady se mají o všechno postarat a mají k tomu plno prostředků.

Karel Čapek (1925)

Ovoce Ducha

Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete. Dáte-li se však vést Božím Duchem, nejste už pod zákonem. Skutky lidské svévole jsou zřejmé: necudnost, nečistota, bezuzdnost, modlářství, čarodějství, rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpory, rozkoly, závist, opilství, nestřídmost a podobné věci. Řekl jsem už dříve a říkám znovu, že ti, kteří takové věci dělají, nebudou mít podíl na království Božím. Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací. Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony. Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit. Nehledejme prázdnou slávu, nebuďme jeden k druhému vyzývaví, nezávidˊme jeden druhému.

Galatským 5,16-26

Čeština ve slovech Ovoce Ducha nerozlišuje, zda se jedná o „ovoc" nebo ovoce. Prostě se jedná o všechno, o celek. Hruška je ovoce, ať se jedná o jednu nebo deset. Konkrétně řečeno, nelze říci, že jsem následovník Krista, ukazuje se u mě sebeovládání, tichost, ale nenávidím svého bližního. Mám hrušky a jablko, ale nikoli švestku. Zde od nás Pán Bůh skrze svoje slovo očekává, že budeme mít všechny uvedené plody, které, jak bylo řečeno, se netýkají dovedností, ale toho, kdo jsme, tedy charakteru. Oněch devět vlastností postihuje celý charakter a ten buď máme nebo nemáme.

Když se podíváme na výčet ovoce Ducha, pak se to ještě lépe vyjímá na pozadí, že se jedná o protiklad toho, co je přirozené. Je zde výčet hříchů, které se dají shrnout do kategorií sexuální hříchy, okultismus, jiná náboženství, hříchy jazyka, nejednota - hříchy ve společenství a nesebeovládání se. Tyto oblasti jdou jakoby samy, protože taková je naše přirozenost. Nikdo mě neučil pomlouvat, přejídat se, hledat oporu jinde, než u Pána Boha, to jde samo – u každého se jedná o něco jiného, ale přirozené sklony k hříchu zde prostě jsou a my se je nemusíme učit. Navíc je psáno, že přirozené sklony směřují proti Duchu svatému. Tedy existuje zde určitý boj. Jenže Boží slovo píše o opaku – ovoci Ducha. Nyní nás asi nepadne, že pokud se to první učit nemusíme, pak to druhé se učit musíme. Problém je v tom, že ovoce nevyrobíme. Lásku, pokoj, radost si nenaordinujeme. Můžeme si říci, že od zítra budu mít pokoj, budu se na svět dívat pozitivně, ale toto moc nefunguje. Jak jinak ale způsobit, aby se u mne projevovalo ovoce Ducha? Je zde podobný princip, jako u ovoce – tedy nevyrobíme ho, ale pokud mu připravíme dobré podmínky, poroste a projeví se v plné kráse. Otázka je, co je ono pomyslné hnojivo, půda, v které lze pěstovat ovoce Ducha?

Vlastnosti, které jsou zde popsány, jsou vlastně vedlejším produktem. Čeho? Posvěceného života, života v Boží blízkosti. Navíc jsou to produkty Ducha svatého, nikoli křesťana. Zde nevymyslíme nic nového, ovoce se při nás projeví v prostředí modlitby, společenství, svědectví, následování Krista – toto vše umožňuje Duch svatý, aby v nás působil a pracoval. To je onou půdou, která dá ovoci vzrůst a která dodává živiny. Pokud nejsme zakořeněni do této půdy, nakonec vždy sklouzneme k tomu, co je nám přirozené a třeba budeme prožívat cosi jako pokoj, ale nebude to pokoj Boží. Anebo jej prožívat budeme, ale jen tehdy, když se nám bude dařit, jenže v tom není nic specifického, mimořádného.

Ovoce dorůstá nejen ve specifických podmínkách, ale i pomalu. Nikdo neviděl růst jablko, ale vidíme, jak se zvětšuje. Ale nikoli před očima. I v duchovním životě neexistují zkratky. Prostě to nefunguje tak, že se změníme po jedné konferenci, po dlouhém půstu, po jednom kázání, mocné chvále atd. Nedávno jsem vezl jednoho člověka na detox do Bohnic. Doktor ho nevzal. Proč? Protože se podíval do papírů a řekl, že už zde byl a podepsal reverz. Okomentoval to takto. Lidé sem přijdou, chtějí pomoc a my jim v první fázi pomůžeme. Předpokládám, že skrze jakési léky. Jenže když se jim uleví, odejdou. Chtějí rychlou zkratku, rychlé řešení a to nejde. Jistě, věci, jak půst, modlitby, chvály a mnohé další jsou pro křesťanský život důležité, patří k němu, přináší požehnání, ale jedná se jen o postupné kroky. Potřebujeme žít s Božím slovem, ve společenství, sloužit atd. Někdy slyším prosbu o nějakou rychlou radu, o nějakou duchovní pilulku, o nějaké anestetikum, brufen. Jenže v duchovním životě toto nefunguje. Růst a proměna charakteru je proces, na kterém je třeba dodržovat jisté zákonitosti. Abych se změnil, musím z myšlenek udělat činy, z činů udělat zvyk a až zvyk má vliv na to, jaký mám charakter.

Ovoce je často pod listím a je třeba je rozhrnout a ovoce trochu hledat, není hned vidět. Ovoce Ducha, tedy to, kdo jsme, se často pozná až v určitých specifických situacích, které jsou nesnadné, často je to uprostřed utrpení. Neobdivujeme někoho, kdo miluje nebo má rád někoho, kdo je mu příjemný. Nadpřirozené je, když milujeme i své nepřátele. Prožívat pokoj, když jsem zdravý a mám práci je normální. Jenže když o zdraví přicházím, když se mi nedaří… Sebeovládat se ohledně cigaret není nic mimořádného pro nekuřáka, ale pro kuřáka to může být něco nadpřirozeného a toto platí i o jiných závislostech. Jde o to, že až když nás život zmáčkne, ukazuje se, kdo jsme a co v nás působí Bůh, skrze svého Ducha.

1. *Když nebeský duši mou proniká mír, ať hrozí mi svět ze všech stran, mé srdce už nestrhne bouřlivý vír, bezpečnou kotvou mou můj je Pán. Šťasten jsem v Bohu svém, šťasten jsem, šťasten jsem v Bohu svém.*

2. *Teď, duše má, prozpěvuj na jeho čest, buď celý můj život mu dán! Vždyť nejvyšší vděčnosti on hoden jest: předobrý přítel můj, Kristus Pán! Šťasten jsem v Bohu svém, šťasten jsem, šťasten jsem v Bohu svém.*

Pokoj: Tato píseň (v originále It Is Well With My Soul,) jejíž slova složil Horatio G. Spafford, je stará přes 140 let, přesto pro svou nesmírnou hloubku nikdy nezestárne. Váže se k ní pozoruhodná historie. Horatio G. Spafford vedl úspěšný a naplněný život. Měl dobře zavedenou advokátní praxi, rodinu se čtyřmi dcerami, byl zároveň aktivní ve své církvi. V roce 1871 však v Chicagu vypukl obrovský požár a Spaffordovi, kteří investovali většinu peněz do nemovitostí, mávnutím proutku o všechno přišli.

Aby se jako rodina ze ztráty majetku rychleji vzpamatovali, poslal pan Spafford manželku a děti lodí do Anglie. Sám musel ještě něco v Chicagu zařídit. Manželka a 4 dcery měly svou přítomností podpořit misijní práci rodinného přítele známého evangelisty D. L. Moodyho. Jejich loď Ville du Havre však nedaleko britských břehů ztroskotala a jako jedna z mála se jako zázrakem zachránila jen paní Spaffordová. Všechny dcery, z nichž nejstarší bylo 11 let, utonuly. Pan Spafford se ihned nalodil na další loď, aby přijel za truchlící manželkou. Když se blížil k místu ztroskotání, Pán Bůh jej hluboce oslovil a naplnil zvláštním pokojem. Když pak za svými drahými přáteli přijel sám evangelista Moody, nalezl je sice v slzách, ale v hluboké pevné víře schopné vyznat: *„Mé duši je dobře"* (It Is Well With My Soul). Tato známá píseň vznikla jako odpověď na tragické události, když člověk přes všechny osobní bolesti nepřestane Pánu Bohu důvěřovat. Horatio Spafford podobně jako biblický Job dokázal ve své písni vyznat: *„Hospodin dal, Hospodin vzal. Buď požehnáno jméno Hospodinovo!"* (Jb 1,21)

Kdyby tuto píseň složil někdo poté, co se vrací z hezké dovolené, pak bychom to celkem pochopili, bylo by to přirozené. Za těchto okolností ale vidíme, že se jedná o cosi nadpřirozeného, o pokoj, který je jedním z ovoce Ducha. Nemusí se ale jednat vždy o takto vyhrocené a náročné situace. Mnohem častěji jsme konfrontováni se zcela běžnými kompromisy, situacemi, kde je složité obstát.

Text pokračuje: *Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony. Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.*

Zde jsou dva pokyny. První je ukřižovat, tedy něco zastavit, umrtvit, znemožnit, druhý je oživit, nechat se řídit. Jde o to, že naše přirozenost směřující proti působení Ducha je někdy silná.

Jeden člověk pil. Sotva v neděli vyšel z kostela, už ho nohy táhly do vedlejší hospody. Zpovědník mu poradil: "Příští neděli se před hospodou zastavíte, zamyslíte se a řeknete si: Jsem svobodný člověk, mohl bych jít na pivo, anebo nemusím. Otočím se a půjdu svou cestou." Příští neděli to dotyčný zkusil. Před hospodou se zastavil a řekl si: "Jsem svobodný člověk." Obrátil se a udělal první krok, druhý, třetí krok směrem od hospody. Pak se zastavil, setřel si pot z čela a řekl si: "To je mé první vítězství v životě, to se musí oslavit…"

Tento vtip ukazuje na to, když se umrtvování nedaří. Ukazuje na to, co je napsáno v textu, že děláme věci, které neprosto nechceme. Které se nám nelíbí, ale stejně do nich padáme. Ukřižovat svoje vášně a sklony znamená být na sebe i ošklivý. Nepovolit klíčícím touhám, vyhýbat se věcem, o kterých vím, že jsou pro můj život nedobré. A – jsem alkoholik – i když ale už 10 let nepiji, stejně jsem alkoholik. I když teď momentálně nemám problém. Možná jste pornoholik – i když teď nemáte problém. Možná jídlo-holik, facebook-holik, nevím co. Jenže cílem tohoto vyznání není jen to, že jsem „holik", tedy závislý, ale, a to především, že svůj hřích nenávidím, nesnáším, že se s ním chci rozejít, že si jsem vědom jeho nebezpečí a že chci dát prostor, aby ve mně pracoval Duch svatý, aby se u mne projevilo jeho ovoce.

Jenže je zde i opak – nejen že máme svoje sklony ukřižovat, ale i se nechat řídit. Doslova přeloženo to znamená, buďte v lajně, v řadě, přeneseně v harmonii. Pokusím se to vysvětlit na příkladu. Jeden můj přítel se mě ptal, zda byl dobře označený pražský maraton. Když jsem se ptal, proč se ptá, pak mi odpověděl, abych věděl, kudy mám běžet. Kdybych nedoběhl na x tisícátém místě, ale první, jistě by tato otázka dávala smysl. Takto mi vlastně ani nevadilo, jak moc byl maraton značený, protože jsem se řídil těmi přede mnou a těch bylo skutečně hodně. Ti mě vedli, jenže neběželi za mě. Jen udávali směr. Duch svatý dává směr, vede, jenže se na jeho vedení musíme nastavit. A to se děje skrze křižování starého člověka, ale i skrze žitý vztah s Bohem, skrze službu, modlitbu atd. Toto ve mně najednou způsobí ovoce, to že moje osobnost a charakter se začíná měnit. Že méně myslím na sebe a více na to, jak se to, co dělám, líbí Pánu Bohu.

Četl jsem, že vinná réva začne rodit první hrozny, je třeba, aby ratolesti sílily a nevysilovaly se dalšími planými výhony. Proto je třeba prořezávat. Někdy máme strašně moc snů a nápadů, co všechno chceme dělat, stihnout, čeho dosáhnout. Jenže někdy je Boží škola taková, že je třeba, aby nás Pán Bůh prořezal. Ví, že se jeho ratolest nesmí zbytečně vysilovat. Někdy proto říká našim aktivitám ne. Někdy pocítíme, že Pánovo „zůstávej ve mně" není vůbec snadné.

Přestože vinná réva má velmi slabé ratolesti a nízký kmen, její kořeny dosahují až do dvaceti metrů pod zem. Někdy nám Pán brání v našem růstu „nahoru", ale nikdy nám nebude bránit v našem růstu „dolů". Proto máme naponut síly k Božímu Slovu, k modlitbě a zapouštět kořeny ještě hlouběji.

„Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapusťte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky." (Ko 2,6-7)

Nebo slovy dnešního kázání – nesme ovoce Ducha. Čím hlubší budou kořeny, tím bude ovoce lepší.

David Novák

Pomníky a pomníčky II

Docela chápu toho komunistu, který podle Ivo Krause (ET-KJ 25/2019) „v rozčílení z poškození sochy sovětského maršála na internetu požadoval odstranění všech křížků, protože ve jménu Krista bylo spácháno mnoho zla". Logičtěji by sice znělo, kdyby tento požadavek vznesl až potom, co starosta Prahy 6 začal usilovat o odstranění Koněvovy sochy ze stávajícího veřejného prostoru, ale třeba tu bratr Kraus udělal nějakou zpravodajskou zkratku. Taková reciprocita má nepochybně logiku. Všechny krucifixy, boží muka a podobné křesťanské symboly neodkazují pouze ke konkrétním historickým dějům, ale jsou rovněž výrazem určité ideologie. Sochy mistra Jana Husa neodkazují jen k jeho osobnímu zápasu, ale naznačují i rámcový způsob nazírání na české dějiny. A abychom byli ekumenicky vyvážení, tak totéž co o Husovi platí i o nespočtu zpodobnění postavy Jana Nepomuckého.

Socha maršála Koněva má v sobě také tyto dva rozměry. Tento vojevůdce zosobňuje boj proti německému, ale potažmo vlastně jakémukoli nacismu. Tak jako za Žižkovou sochou na Vítkově vidím všechny dávné Boží bojovníky, za Koněvovou vidím ty, kteří na svém tažení od Stalingradu přes Berlín až do Prahy, osvobozovali Evropu. A přitom umírali. Bez milionů padlých sovětských vojáků by se Druhá světová válka vyvíjela docela jinak. A třeba by i skončila někde úplně jinde. Koněvova osoba samozřejmě nemohla uniknout propagandistickému využití. Každá společnost, ať stát nebo církev, poukazuje na své výjimečné jedince a snaží se jejich autoritou „posvětit" své zájmy a své směřování. Konkurence se pak snaží tyto postavy problematizovat. V naší zemi, kde před třiceti lety jednu ideologii vystřídala jiná, je tento konkurenční boj nepřehlédnutelný.

Jako evangelík mám obrazoborecké sklony. Domnívám se však, že klíčem pro to, co zbořit a co nechat, by měl být poměr dobrého a špatného, které je s danou osobou či symbolem spojeno. V životě maršála Koněva to dobré jednoznačně převažuje. Určitě nebyl dokonalý. Ale o kom z lidí to lze říci? Ať si jeho socha na Náměstí interbrigády stojí v klidu dál. Narozdíl od všelijakých křesťanských sošek ji tam nikdo nebude uctívat ani se jí klanět. Náckové ji nejspíš nepřestanou polévat barvou a náprava způsobených škod se bude muset hradit z veřejných prostředků. Tato vydání však musí kulturní stát unést. Kam bychom se dostali, kdybychom takovým tlakům ustupovali. To bychom tu brzy měli opět hnědo. Mne ta zářijová pomníková kauza přiměla k tomu, že jsem se rozjel do Prahy a před zakrytým Koněvovým pomníkem vzpomněl na ty, díky jejichž oběti žiji.

Emanuel Vejnar

Po troch desaťročiach už vieme, že demokraciu nestačí iba mať. Potrebuje nás, náš záujem. Bez neviditeľnej každodennej ochrany našich hodnôt z nej nič nezostane. Nemôžeme dovoliť, aby nám ju znova zobrali. Práve preto, že si ešte veľmi dobre pamätáme, aké to je, keď o demokraciu prídeme.

Ľudia dnes majú pocit, že politici a demokracia pre nich zlyhali a ich hlas ostáva nevypočutý. Práva menšín sú vnímané ako ohrozenie našich kľúčových hodnôt, slušnosť sa považuje za slabosť. Národná hrdosť a patriotizmus sa budujú na nenávisti, izolácii a homofóbii. Populizmus sa prezentuje ako spôsob, ako vyhovieť želaniu občanov.

Potrebujeme zodpovedné vlády so silnou legitimitou, založenou na dôvere občanov, a politických vodcov, ktorí sa zrieknu populizmu a udržia svoje egá pod kontrolou.

Zuzana Čaputová, 22. září 2019 New York

Na okraj jednoho výročí

Dne 1. října 1949 vyhlásil tehdejší předseda Komunistické strany Číny Mao Ce-tung v Pekingu Čínskou lidovou republiku. Této události předcházela několik desetiletí trvající občanská válka mezi více nacionalistickým hnutím Kuomingtan a více levicovým komunistickým hnutím. Po přerušení této války společným odbojem proti japonské agresi následovala porážka a zhroucení režimu Kuomingtanu v letech 1946 až 1949, přičemž zbytky tohoto hnutí našly až dodnes útočiště na ostrově Tchajwan.

Nebudu rekapitulovat sedmdesátiletou historii komunistické Číny, nejprve proto, že se v zákrutech čínské historie nevyznám a potom i proto, že se o aktuální přístup k Číně vedou diskuse a střetávají protichůdné přístupy. Pouze jsem přesvědčen o tom, že všechno, co se týká Číny je nesmírně důležité proto, že se jedná o nejlidnatější zemi světa, která udává přes 1,4 miliardy obyvatel (pro srovnání Indie 1,3 miliardy, Evropa souhrnně 742 miliony obyvatel, USA 327 milionu obyvatel), že Čína prodělává již několik desetiletí výrazný ekonomický růst a čínský trh spotřebního zboží – od dámských vložek po vysoce rozvinutou elektroniku - se rychle stává největším trhem na světě.

Přístupy k Číně zmíním dva hlavní: ztělesněním prvního je obhajoba lidských práv a zdůrazňování témat, která působí na čínskou reprezentaci jako červený hadr na býka. Takový byl přístup první generace po naší sametové revoluci, kdy pravidelným hostem pana prezidenta Václava Havla býval tibetský dalajláma, na Pražský hrad jezdil bohužel již dnes nežijící čínský disident Harry Wu a z oken kanceláří poslanců parlamentu vlály často vlajky nezávislého Tibetu. První generace českých porevolučních sinologů zdůrazňuje protiklady čínského utvrzení režimu a evropského rozpadu vyjádřené sloganem: naši soudruzi jednali, čínští stříleli.

Druhý přístup odstartoval v roce 2005 Jiří Paroubek, jehož vláda oživila vztahy s komunistickou Čínou, a mohutného povzbuzení se těmto vztahům dostalo pod záštitou dnešního pana prezidenta od roku 2014, kdy skončila pravicová vláda Petra Nečase. Je pravda, že dnes mnozí vyjadřují zklamání nad tím, že výše čínských investic nedosahuje původních očekávání, ale to souvisí spíše s celkovou čínskou strategií, v níž hrajeme okrajovou roli, než s nějakou zásadní krizí čínského režimu.

Lidnatost a obrovité rozměry Číny znamenají rovněž to, že každá menšina, byť se v celku čínské společnosti zdá být okrajová, zahrnuje desítky a možná nějakou tu stovku milionů lidí. To se týká existence čínského křesťanství, které zahrnuje menšinu křesťanů žijící ve státem uznaných a kontrolovaných církvích, a většinu žijící v nelegálních společenstvích spíše domácího typu, o nichž toho víme daleko méně, ale ze střípků zpráv se zdá, že jejich počet přes úsilí úřadů vzrůstá.

Můj názor je, že bychom neměli opouštět ani obhajobu věcí principiálních ani přístup na čínský trh, pokud je obojí možné, ale neměli bychom si plést oprávněnou kritiku se zesměšňováním čínských představitelů a kulturní neznalostí. Kdo považuje poměry v komunistické Číně za směšné panoptikum, měl by od ní dát ruce co nejdále, protože i současné americké trápení s Čínou, která se nezdá být snadným soupeřem, svědčí o tom, že Čína patří již dnes mezi dvě, možná vedle států Evropské unie mezi tři mocenská centra světa a v budoucnosti musíme být připraveni na drsné a napínavé soupeření.

Miloš Hübner

Emeritní kurátor telčského sboru ČCE
Miroslav Makovička odešel z našeho středu

Před třinácti lety mi předal štafetu kurátorské služby v našem sboru, kterou konal třicet let, vzácný a obětavý bratr; stopy jeho působení zůstávají zachovány v hmatatelné podobě i ve vzpomínkách mnohých, kdo se s ním setkali. Na sklonku léta,krátce po svých de-vadesátých druhých narozeninách, 30. srpna 2019, bratr Miroslav Makovička vydechl naposled.

Při rozloučení s ním zazněla i slova sestry emeritní farářky Dr. Evy Melmukové, která ve zkratce, ale výstižně připomínají jeho působení mezi námi:

"Vážení pozůstalí a přátelé, bratři a sestry, před čtyřmi lety jsem stála na tomto místě u rakve mého manžela Jiřího Melmuka, faráře telčského sboru ČCE. Dnes stojím na stejném místě u rakve jeho blízkého dlouholetého spolupracovníka, emeritního kurátora tohoto sboru Miroslava Makovičky. Kazatel a kurátor jsou v naší církvi základní dvojicí, která pečuje o sborový život.

Bratr Makovička sloužil sboru obětavě a věrně i se svou manželkou Boženou třicet let a i po oficiálním skončení této služby zůstával se sborem spojen aktivní účastí až do konce letošního jara. Nechybí na žádné fotografii konfirmandů až do počátku tohoto století, sbor zastupoval při mnoha příležitostech.

Zvláštní pole působnosti znamenala ovšem práce ve Slavonicích, v našem sborovém domě, který spolu s mým manželem a s mnoha dalšími bratřími a sestrami připravoval jako místo setkávání i nabrání nových sil. O toto místo a jeho náplň spolu se svou manželkou nezištně, svědomitě a s láskou pečoval. Při veškeré své službě vždycky dobře věděl o síle Božího zmocnění, které člověku dává schopnost překonávat různé zkoušky.

Tuto skutečnost mi připomíná právě na tomto místě obraz, který

ve vzpomínce živě vidím před očima. V r. 2001 se konala Konference evropských protestantských muzeí v oblasti našeho sboru a celé velké mezinárodní společenství bylo shromážděno k večeři Páně. Bratr Makovička se měl účastnit vysluhování, těsně předtím však utrpěl vážný úraz ruky. Obavy těch, kteří o této situaci věděli, se rozptýlily a změnily ve vděčný úžas, když bratr kurátor důstojně jednou zdravou neobvázanou rukou konal svoji službu.

Byla to stejná síla, která ho provázela, když jsme naposled seděli v polovině srpna - bratr Makovička s manželkou a já se synem, současným farářem telčského sboru - v kuchyni jeho domova ve Slavonicích a zpívali společně píseň: *V tvé síle Pane Bože můj všem bouřím vzdoruji a mořem času v přístav tvůj bezpečně dopluji.* Do tohoto přístavu provází našeho milého spolubratra vděčná vzpomínka pamětníků z jeho telčského sboru."

Dana Kameníková

Úzdravná vzpomínka

Hodiny pomalu ukrajují koláč bezesné noci na nemocničním lůžku. Po náročné operaci tomu ostatně ani jinak nemůže být. Pacient je doslova obetkán různými hadičkami. Podobá se středověkému vězni. Nemůže se pohnout, ani pozvednout ruku. To by totiž přestala kapat infuse a „uvěznění" by se prodloužilo. Co v takových nocích dělat? Snad jedině myšlenkově utíkat do světa dávno zašlých událostí. Některé se kupodivu vynořují až nebývale zřetelně. I ty prožité na církevním poli. Jistě, nejen ty kladné, ale i znepokojivé. Oslovil jsem opravdu někoho hlouběji svými stovkami, ba tisíci kázáními, přednáškami, články v novinách – u nás i v cizině? Ta musí arciť posoudit druzí, a ne já sám. Také vlastně nevím, podle čeho se měří „úspěšnost". A přece se aspoň jedním, pro mne největším životním „úspěchem" zde chci pochlubit. Vystoupil přede mnou na povrch ve zmiňovaných nocích, v obklopení stresem a bolestí.

V šedesátých letech minulého století jsem pracoval jako přidavač u zedníků na Hradě v Praze. K mým milým povinnostem patřilo i nakupování svačin. Při těchto „profesních" pochůzkách jsem se potkával s „kolegou" asi o padesát let starším. Bavili jsme se obvykle o tom, kde mají v obchodě dobré rohlíky, salám, minerálku. Při jedné takovéto „odborné" diskusi náhle stařík přerušil hovor, podíval se mi do očí a řekl: „Jaroušku, z tvého chování a jednání poznávám, že jsi křesťan". Přisvědčil jsem. „Kolega" projevil nevídanou radost, objímal mne se slovy: „Já to věděl!" Od té doby jsme se už nikdy neviděli. Náhoda? Tento okamžik mi nicméně utkvěl hluboko v paměti. Vynořil se teď v krizové situaci v nemocnici. A to právě jako ten největší životní úspěch a další povzbuzení do života.

Jaroslav Nečas

Benny Hinn překvapil kritickou reflexí svého kazatelského působení

Internetové zpravodajství „Religion News Service" shrnulo minulý týden zprávy z různých zdrojů, které se týkají posledních vyjádření neocharismatického kazatele Bennyho Hinna. Nejvíce pozornosti vzbudilo jeho kázání 2. září, v němž kromě jiného vystoupil i proti tomu, aby požehnání a zázraky, které kazatelé prosperity prostředkují svým stoupencům, byly spojovány s finančními dary požehnaných posluchačů. „Myslím, že to uráží Pána," řekl. „Je urážkou říct: 'Daruj tisíc dolarů.'"

Benny (Benedictus) Hinn (*1952) pochází z Izraele a byl vychován jako pravoslavný křesťan. Jeho rodina přesídlila do Kanady a tam Hinn konvertoval k pentekostalismu. V 80. letech se v rámci pentekostalismu posunul k tehdy vznikajícímu neocharismatickému Hnutí Víry a začal hlásat tzv. teologii prosperity, tedy přesvědčení, že Bůh chce každému požehnat zdravím, bohatstvím a všestrannou prosperitou. Stal se jedním z nejúspěšnějších amerických teleevangelistů a kazatelů této zvěsti s mezinárodní působností. Z mnoha knih je znám i u nás; jeho poslední plánované vystoupení v Praze roku 2015 se ale kvůli jeho nemoci neuskutečnilo.

Ne všichni ovšem Hinnovi jeho kritickou reflexi věří a poukazují na to, že jen tři týdny před zmíněným kázáním žádal na videu, aby mu diváci (toužící po požehnání a prosperitě) posílali peníze, a prohlašoval, že „finanční zázrak vyžaduje finanční čin".

Článek v „Religion News Service" také cituje americkou teoložku Debru J. Mumfordovou: „Mám otázku na Bennyho Hinna: Měl jste z toho prospěch 40 let. V čem bude spočívat vaše pokání? Jsou to jen slova? Je to jen symbolické? Anebo nějakým způsobem splatíte něco z těch peněz, které jste získal od lidí, kteří uvěřili vašemu poselství?"

Pokud by se Benny Hinn dále vzdaloval svému evangeliu prosperity, nebyl by první na této cestě. Švédský kazatel Hnutí Víry Ulf Ekman (*1950), neméně věhlasný a neméně úspěšný hlasatel prosperity, roku 2014 nečekaně vystoupil z „vlaku", který ve Švédsku a mnoha dalších zemích „rozjel", a oznámil svou konverzi k římskému katolictví.

podle infodingir

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která bude v úterý 8. října 2019 od 18 hodin v kostele evangelického sboru u Klimenta v Praze 1 - Novém Městě (Klimentská ul., MHD 6, 8, 15, 26, 207 Dlouhá tř.). Kázáním poslouží Milan Horák z Obce křesťanů.

Po bohoslužbě (cca od 19 h) bude následovat beseda s Jakubem Kašparem, náměstkem ředitele Krkonošského národního parku, na téma **"Klima se mění. A co my s tím?"**

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2019

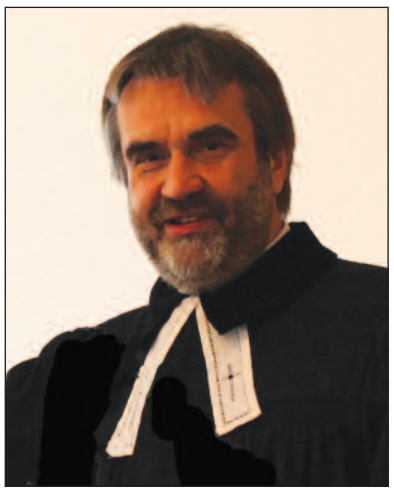
9. října 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 23. října 2019

Z obsahu

* *Otec*
* *To jedno mějme stále na paměti*

Poselství k 17. neděli po sv. Trojici

"Danielovo děkovné vyznání" Daniel 2,21

Jméno mladého muže – Daniele - patří k těm nejznámějším postavám ze Starého zákona. Právem. Ještě jako chlapec byl odvlečen do cizí, pohanské země. Už tato skutečnost musela být těžká pro někoho, kdo na počátku své dospělosti spřádá své životní plány, pro které má ty nejlepší předpoklady (1,3-4). Ocitá se tak mimo zemi, kterou Hospodin zaslíbil a posléze daroval svému vyvolenému lidu.

Místo aby sloužil Hospodinu, násilím, bez vlastní touhy či přičinění, se ocitá uprostřed těch, jejichž jazyk nezná, jejichž náboženství je mu cizí a uctívání místních bohů protivné. Co s tím? Jak se s tím vším vyrovnat? Právě svými postoji, a především svou vírou, je spolu se svými třemi mladými kamarády, které postihl stejný osud, názorným příkladem, jak se vyrovnávat s těžkými zkouškami a nástrahami života.

Když krále Nabúkadnesara jednou v noci silně znepokojí sen, který si ovšem není schopen ráno vybavit, je ohrožen život všech věštců, zaklínačů, čarodějů a hvězdopravců, na které se obrací, aby mu pověděli, co se mu zdálo (2,2). Jejich neschopnost vyplnit panovníkovo nesmyslné přání ohrožuje na životě i Daniele a jeho druhy.

Danielův přístup k celé záležitosti se však diametrálně liší od pohanských mudrců, kteří ve své bezradnosti králi zdůrazňují, že „Není na zemi člověka, který by dovedl sdělit to, co král rozkázat (2,10-11)".

Když se Daniel dozví, že král uskutečňuje svou hrozbu a své neschopné mudrce posílá katovi, začíná jednat. Sám z vlastní iniciativy předstupuje před krále, vyžádá si určitý čas na rozmyšlenou, vrátí se do svého domu, kde vyzve své tři přátele, aby prosili Pána Boha o pomoc v této záležitosti.

V tom je ten mladíček příkladem. Nereptá, nelamentuje, nepropadá malomyslnosti, nezmatkuje, nerezignuje. Spoléhá na pomoc Nejvyššího. Zároveň se obrací na své tři souvěrce, aby se za celou záležitost modlili také. Nezůstává v tom zápasu tedy sám. A Hospodin se smiluje, v nočním vidění Danielovi zjevuje jak králův sen, tak jeho výklad.

Ale ještě není konec příběhu! Ve vděčnosti, že Pán Bůh jejich prosbu vyslyšel, vzdává Daniel Hospodinu díky. K tomu navíc přidává slova vyznání, o jehož pravdivosti někdy pochybujeme… Mějme je však před očima i v naší době. Kéž i nám jsou pro všechny naše zápasy povzbuzením a vodítkem! Hospodin mění časy i doby, krále sesazuje, krále ustanovuje, dává moudrost moudrým, poznání těm, kdo mají rozum.

Lubomír Červenka,
farář ČCE
Hodslavice

Pod heslem "Věř, druhé neměř" se od 26. do 29. září konalo v Husově sboru v Praze Vršovicích už 11. setkání mladých Církve československé husitské a jejich přátel. Setkání se koná každoročně a nabízí mladým lidem možnost seznámit se se svými vrstevníky, sdílet duchovní hodnoty i životní otázky a poznat inspirativní osobnosti při přednáškách a workshopech. Letos mohli např. debatovat s muslimy.

Foto: Mikuláš Vymětal

Aktivismus

Možná, že to též cítíte jak je společnost nasáklá všelijakými ideovými postoji, názory, hnutími za to či ono. Troufám si tvrdit, že tolik aktivismu tu ještě nebylo. Jako příklad mohu uvést stávky středoškoláků proti globálnímu oteplování, hnutí za zákaz cirkusů či boj za přežití tučňáků v Antarktidě. A proč tomu tak je? Odpovím si sám: „Protože je to tak snadné!"

Kdekdo si může povšimnout, že příroda na venkově není všude zrovna ideální. Často lze vídat zmeliorované potůčky, odvodněné tůňky, vykácené větrolamy, zasypané vodoteče, zorané polní cesty a černé skládky za humny. Ovšem, bojuje někdo třeba za to, aby narovnané koryto potoka tekoucí betonovou skruží se vrátilo zpět do původních lesních meandrů? Vyhrabává snad někdo suť na černo vyvezenou na stráň k lesu? Nakonec to bude asi starosta a pár místních nadšenců, co tohle většinou bez mediální podpory řeší a ani je nenapadne za to demonstrovat.

Myslím, že na internetu je aktivistou kdekdo. Stačí kliknout a podpořit dobrou věc a už ten profil vypadá lépe. Je to boj za lepší planetu z pohodlí domova. Nestojí to nic než jen klik myší. Úžasné! Tuším, že kdybychom sečetli počty lidí, co lajkují články proti změnám klimatu, tak by možná ulicemi už nejezdila žádná auta a na střechách by se to hemžilo solárními panely. Jenomže trend je opačný, což je vidno zejména v Praze, kde jezdí tramvaje nebo metro snad každých 10 minut a stejně tam asi hodně řidičů miluje stání v dopravních zácpách. Tím chci naznačit, že nejvíce aktivistů bývá ve velkých městech.

S těmi cirkusy je to složité. Je to krásná česká tradice, která potěší nejen děti, ale i celou rodinu. Musí tam být klaun, žonglér, balerína a také zvířátka, z nichž některá by správně měla běhat v Serengeti. Vyřeší však tento problém to, že nějaký aktivista osvobodí třeba zebry z ohrady a nechá je utéct? A tučňáci? Ty známe jen z televize. Jsou tak daleko, že jejich životní podmínky stejně neovlivníme a to i přesto, že si přestaneme čistit uši plastovými čistítky, které lidé prý hází do moře.

Křesťan možná podléhá aktivismu méně, protože ví, že svět je v Božích rukou. Nebojuje za lepší svět, ale za spasení lidí. A ono to nakonec jde ruku v ruce. Věřící člověk, který plní Boží vůli, tomu přece nemůže být lhostejné, jak spravuje to, co mu bylo Hospodinem dáno. Nezakopává bordel za zahradou, aby ušetřil za popelnici, či nevyhazuje cementoazbestové desky do řeky kvůli úšetřbě za skládkovné. Ale naopak rád přiloží ruce k dílu a občas zasadí strom, přitluče ptačí budku v lese či v zimě dá na jabloň lůj pro sýkorky.

V konečném důsledku, myslím, že Bůh toho po nás nechce moc. Pro většinu z nás není životním úkolem zachraňovat svět, možná stačí abychom vykonali jen něco málo. Ostatně protesty proti suchu mnoho nezmohou. Modlitby ano. Držme se toho, co známe, a zvěstujme evangelium všem lidem. Všemohoucí Bůh nás v tom jistě samotné nenechá.

Ivo Kraus, kazatel Církve čs. husitské, Peruc

Vzhůru znamená ke slunci

Jistě už jste slyšeli poučeného včelaře nebo entomologa vykládat o orientačních tanečcích včel. Včela průzkumnice objeví v určitém směru a vzdálenosti od úlu kvetoucí stromy nebo rozkvetlou louku. Vrátí se do úlu a potřebuje získanou informaci sdělit svým družkám. Dělá to pomocí pečlivě zakódovaného tance, který provádí na plástu uzavřených voskových buněk. Nedaleký zdroj nektaru naznačí běháním do kruhu. Ostatní rychle vylétnou a hledají blízko úlu. Potrava dále od úlu: Zpravodajka předvádí kyvadlový tanec – délka přímého pohybu je

úměrná vzdálenosti, směr odpovídá azimutu, úhlu letu k potravě. Tanec je prováděn v osmičkách, lépe řečeno v „bičích", přímá část ukazuje směr, zpětný esovitý pohyb je čistě přemístěním na počátek, a tedy „neplatí". Toto znázornění opakuje mnohokrát, až dostatečný počet dělnic pochopí a vyletí správným směrem pro sladký nektar a pyl z květů – materiály na tvorbu medu.

Ale teď přijdou dvě tajemství: taneček je prováděn v úlu, kde je naprostá tma, a na plástu, který je uložen ve svislé poloze. Ostatní včely tedy nemohou průzkumnici vidět, ale vnímají bzukot a pípavé zvuky zpravodajky. Vzdálenost cíle je dána, jak už bylo řečeno, délkou přímé části tance. Přesněji však je sdělena pípáním průzkumnice během lineární části pohybu: vzdálenost je prý dokonce úměrná logaritmu čet-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Den tiskařů 2019

Máme za sebou další úspěšný Den tiskařů. Vy, kteří jste se přišli podívat a tím podpořili akci, jste viděli a slyšeli a můžete sami posoudit. Ohlasy byly zatím kladné. Je příjemné, když někdo řekne: „Povedlo se to, moc se nám v Kralicích líbilo". Letos nám ke krásnému dni pomohlo i krásné počasí. Velice úspěšný byl program pro děti, kdy jich přišlo opravdu hodně a jsme moc rádi. Když už si skupina lidí dá práci připravit celodenní program, tak je o to příjemnější, že ten program bylo pro koho připravovat.

Za celý den se přišlo podívat téměř 500 lidí. Letošní akce je za námi a už můžeme přemýšlet na programu Dne tiskařů 2020, protože nás čeká z obecních výročí např. 710 let od první písemné zmínky o naší obci a samozřejmě i další výročí. Ve vstupní chodbě Památníku Bible kralické je stále k vidění výstava výtvarných prací našich dětí ze Základní školy. Můžete se přijít podívat!

Napsala: Monika Doležalová,
vedoucí průvodkyně v Památníku Bible kralické

Videa z programu Dne tiskařů a další zajímavosti lze nalézt na stránkách https://na-kralicke-tvrzi.webnode.cz/

Z církví doma i ve světě

Ekumenická rada církví odmítá antisemitismus ve všech jeho podobách

Řídící výbor Ekumenické rady církví (ERC) se na svém jednání 18. a 19. září 2019 zaobíral otázkou antisemitismu.

Jsme si vědomi hluboké provázanosti s historií, kulturou a duchovní tradicí židovství, s kterým naše církve sdílejí nejen víru v jediného Boha, ale i Hebrejskou Bibli, která je jako Starý zákon nedílnou součástí křesťanského Písma Svatého. V loňském roce jsme si zavedením nové tradice tzv. Červené středy připomněli židovsko-křesťanskou modlitbou, průvodem a červeným nasvícením bohoslužebných staveb a dalších památek pronásledování věřících ve světě a v tomto kontextu vnímáme i problematiku antisemitismu, jako specifické formy nenávisti. V letošním roce chceme v tradici Červené středy pokračovat. Zvláště vděčná je ERC za skutečnost, že Federace židovských obcí je od počátku 90. let jejím členem pozorovatelem. Tyto téměř tři dekády vzájemné úzké spolupráce byly mimořádně obohacující pro všechny zúčastněné strany a odrazily se v řadě společných aktivit, které přesáhly hranice jednotlivých církví a náboženských společností a oslovovaly i širší veřejnost. V otázkách duchovní služby se pak spolupráce odehrává zejména na rovině duchovní služby v zvláštních situacích, zejména ve věznicích a nemocnicích. Víme, že v některých evropských zemích dochází k enormnímu nárůstu projevů antisemitismu ať už v jeho klasické podobě, nebo ve formě takzvaného nového antisemitismu, který má kořeny v izraelsko-palestinském konfliktu. Ekumenická rada církví proto rozhodně odmítá antisemitismus ve všech jeho podobách.

Řídící výbor Ekumenické rady církví

Náboženství pro mír

V srpnu se v Lindau u Bodamského jezera sešla mezinárodní a mezináboženská konference (už 10.) tohoto hnutí. 900 zástupců ze 100 zemí vedlo rozhovory o palčivých otázkách dneška - o míru, ochraně klimatu, o migraci a právech žen. "Náboženství nesmí být nikdy ospravedlněním nenávisti a násilí," řekl úvodem německý spolkový prezident Steinmeier.

podle SONNTAGu 34/35 Bohuslav Vik

Zaorálek chce převést agendu církví pod jiný resort

Agendu církví by ministr kultury Lubomír Zaorálek (ČSSD) rád převedl pod jiný resort. V rozhovoru s ČTK uvedl, že už podnikl kroky, aby otázky církví a náboženských společností spravoval jiný úřad. Suma, kterou každoročně stát církvím posílá, podle něj jen zdánlivě zvyšuje rozpočet ministerstva kultury a peníze přitom do resortu kultury vůbec nejdou. Ročně stát vyplatí církvím přibližně 3,5 miliardy korun na platech duchovních a finanční náhradě za majetek, který stát nemůže vydat v restitucích. "Připadá mi to nesmyslné, jen se tak vykazuje o 3,5 miliardy korun vyšší rozpočet. Tím pádem, když se bude mluvit o jednom procentu státního rozpočtu na kulturu, které má být cílem, tak se do toho započítávají i církve a to je naprosto zavádějící," řekl Zaorálek. Peníze pro církve tvoří skoro třetinu rozpočtu MK. S nápadem na převod agendy pod ministerstvo financí již dříve přišel premiér Andrej Babiš (ANO).

Letos výdaje ministerstva kultury činí asi 14,78 miliardy korun, v příštím roce by to mělo být přibližně 15 miliard. Ministerstvo kultury vyplácí ročně církvím, které se státem uzavřely dohodu, přibližně dvoumiliardovou splátku finanční náhrady. Dostávají ji za majetek, který stát nemůže v rámci zákona o majetkovém vyrovnání vydat. Přes MK je také ročně vyplácen státní příspěvek na činnost církví, jeho velkou část tvoří platy duchovních. Ten se po přijetí zákona, který znamená také odluku státu od církví, každým rokem snižuje, až nebude žádný. Letos činí přibližně 1,3 miliardy korun. Zaorálek označil výplatu peněz pro církve přes rozpočet MK za průtokový ohřívač. "Nemáme na to žádný vliv, nepřipadá mi, proč by měly být církve na MK," uvedl. "Navrhl jsem to paní ministryni financí (Aleně Schillerové za ANO), jestli by si to nevzala a přerozdělovala prostředky, protože je to finanční operace, nic jiného. Jenomže paní ministryně církve k sobě nechce, takže jsme se nedomluvili," řekl ministr kultury. Agendu nabízí také vnitru. To, že je na ministerstvu kultury, vnímá jako reziduum socialismu. Jako důležitou ale vnímá roli státu v regulaci toho, které společenství získá od státu registraci, z níž plynou některé možnosti, jako třeba zřizovat školy. Stát by měl mít podle něj možnost odmítnout společenství se sektářskými rysy, která mohou lehce manipulovat člověkem. "Vadí mi to na západě i v USA, ta tolerance k některým sdružením, která mi připadají fundamentalistická, fanatická. To je ale jediná věc, kdy mi nevadí, když se tím budeme zabývat. Tam si myslím, že určitá politika opatrnosti a obezřetnosti je to, co bych podporoval," uvedl.

www.christnet.eu

František odsoudil země vyrábějící zbraně, ale které odmítají uprchlíky

Papež František v neděli 29. září odsoudil některé země, že vyrábějí zbraně nasazované ve válkách v jiných zemích, ale uprchlíky, které odtud násilný konflikt vyžene, přijímat odmítají. Papež, který je původem z Argentiny a jeho rodiče byli italští přistěhovalci, to řekl při příležitosti Světového dne migrantů a uprchlíků. Informují o tom světové agentury. "Války zasahují jen některé části světa, ale válečné zbraně se vyrábějí a prodávají v jiných a ty pak nejsou ochotné přijímat uprchlíky, které tyto konflikty vytvářejí," uvedl papež. Nedělní liturgie na Svatopetrském náměstí se zúčastnilo mnoho migrantů a lidí z organizací, které jim pomáhají. Doprovázela ji směs africké, španělské a portugalské hudby prokládaná tradiční církevní hudbou. Po jejím skončení papež slavnostně odhalil velkou bronzovo-hliněnou sochu kanadského umělce Timothyho Schmalze. Znázorňuje 140 migrantů z různých kultur a historických období, jak se spolu tísní na lodi.

www.christnet.eu

Vzhůru znamená ke slunci

Dokončení ze str. 1

nosti pípání! A správné nasměrování? Je to podobné směru na mapě pověšené na zeď, kde je nahoře vždy sever, dole jih. Podle neměnného včelího zákona znamená pohyb vzhůru po plástu směr ke slunci. Včely dokážou postřehnout slunce, i když je zataženo – vnímají směr polarizace slunečního světla. V orientačním tanci včel je tento „kompas“ rozdělen na 8 stupňů, které odpovídají našim světovým stranám S, SV, V, JV, J, JZ, Z, SZ. Průzkumnice provádí své informační pohyby třeba i několik hodin, aby se to dozvěděly všechny dělnice. Při tom natáčí pozvolna směr svého tance podle pohybu slunce venku – má v sobě „hodiny“, vnímání času podle putování slunce na obloze. Není to až příliš podivuhodné u tak drobného stvoříčka? Kdo věří ve Stvořitele všeho, musí nad takovým poznáním smeknout klobouk a někdy se i šťastně zasmát.

Když průzkumnice běží vzhůru, ukazuje včelím spoludělnicím směr ke slunci. Kam směřujeme na svých „životních a pracovních plástech“, při svých plánech a průzkumech my? Kam směřuji já? Starozákonní prorok Malachiáš popsal své krásné vidění Božích plánů s námi: *Hospodin praví: Vám, kdo máte úctu k mému jménu, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích* (Mal 3,20).

Můžeme to směle vztáhnout na příchod Ježíše Krista. Ten ale není sluníčko, které svítí všem a na všecky, ať chtějí nebo ne. O svém úkolu řekl: *„Napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko“* (L 21,28).

Za Kristovým sluncem musíme směřovat vzhůru. To znamená překonávat zemskou přitažlivost, tíhu naší tělesnosti. A najít ten správný směr ve všelijaké tmě bolestí, nejistoty a pochybností. Přesto nebo právě proto je to radostné směřování, jak to pěkně vyjádřil David Beňa: Šlape se to radostněji a pokojněji, s větším klidem a jistotou, když smíme vědět, že je to nejen naše, ale i jeho cesta, že jde s námi a že nás v cíli odmění. A tak s chutí Boží do toho!

Pavel Javornický
Foto Věra Javornická

Bázeň Boží

„Blaze muži, jenž se bojí Hospodina.“
Žalm 112,1

Co je bázeň Boží, bázeň před Bohem? Na základě studia Písma svatého můžeme říci, že bázeň Boží je vnitřní vztah člověka ke svatému Bohu. Je to hluboká úcta člověka stvořeného z prachu k věčnému Stvořiteli, jehož svatost, moudrost a moc není schopen pochopit. Bázeň Boží je tím základním správným postojem vůči svatému Bohu. V praxi to znamená, že člověk mající bázeň Boží se bojí zarmoutit Pána Boha. Bojí se zarmoutit svého Tvůrce jakoukoli zlou myšlenkou, nedobrým slovem, nesprávným rozhodnutím, zanedbáním Jeho vůle nebo zlým činem. Bázeň Boží znamená tedy žít se stálým vědomým úsilím, aby Pán Bůh nebyl skrze mne ničím zarmoucen. Bázeň Boží znamená zároveň touhu žít v důvěrném společenství s Bohem. Víme velmi dobře, že každý lidský hřích, nejen Pána Boha bolestně zarmucuje, ale podstatně narušuje vztah člověka s Bohem a člověka od Boha odděluje. Velmi to vystihuje text z Gn 6,5-6: ***„I viděl Hospodin jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvor jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. Litoval, že na zemi učinil člověka, trápil se ve svém srdci.“*** Lidský hřích způsobuje milujícímu Bohu velikou bolest. Tedy bázeň Boží je pokorná úcta před Bohem s upřímnou touhou ničím ho nezarmoutit. To je jistě správný postoj člověka ke Stvořiteli. Adolf Novotný v Biblickém slovníku napsal: **"Bázeň Boží není děs před nevyzpytatelným božstvem, nýbrž právě naopak důvěrným, ale uctivým vzhlížením slabého a porušeného stvoření k moci, velebnosti a svatosti svého Stvořitele."**

Je rozdíl mezi bázní Boží a strachem před Bohem? Člověk žijící v bázni Boží chce být ve společenství s Bohem a po tomto společenství touží. Avšak člověk, který má strach z Boha, ten od Boha utíká a ukrývá se před ním. Má totiž výčitky svědomí, bojí se Božího pohledu i Boží blízkosti. První projev strachu vidíme u našich prarodičů v ráji. Adam s Evou se ukrývali před Bohem po vykonání hříchu, protože jejich nitro bylo naplněno strachem z důsledků neposlušnosti. Je tedy zásadní rozdíl mezi bázní a strachem. **Bázeň Boží táhne člověka do společenství s Bohem, strach před Bohem, ho žene co nejdál od Boha.** Bázeň Boží vytváří kladný vztah k Bohu, strach vytváří vztah negativní. Pán Bůh si přeje, aby lidé měli k němu kladný vztah, takový, jaký má on k nám lidem.

Jaké Boží sliby jsou spojeny s bázní Boží? V Žalmu 33,18 čteme: ***„Ale oko Hospodinovo bdí nad těmi, kdo se ho bojí.“*** V Ž 34,8: ***„Hospodinův anděl se položí táborem kolem těch, kteří se bojí Boha, a bude je bránit.“*** V Ž 34,10: ***„Žijte v Hospodinově bázni, vždyť kdo se ho bojí, nemají nedostatek.“*** V Ž 85,10: ***„Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí.“*** V Ž 103,11+13: ***„Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí... Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.“*** V Ž 145,19 ***„Vyplňuje přání těch, kdo se ho bojí.“*** V Ž 111,10 čteme: ***„Počátek moudrosti je bát se Hospodina.“*** A v Př 9,10 je to opět zdůrazněno: ***„Začátek moudrosti je bázeň před Hospodinem.“***

Jaký má člověk užitek z bázně Boží? Písmo svaté i praktický život ukazuje, že užitek z bázně Boží je opravdu veliký. V životě člověka se plní Boží sliby. Bázeň Boží chrání člověka před hříchem. Jen díky bázni Boží odolal Josef velikému pokušení, kterému ho vystavila Potífarova manželka. Josef dostal velikou duchovní sílu odmítnout lákavá pokušení. Vyjádřil to slovy: ***„Jak bych se tedy mohl dopustit takové špatnosti a prohřešit se proti Bohu.“*** Bázeň Boží dává člověku sílu přemáhat přirozené sklony ke zlému a je mocným zdrojem ochrany před zlými vlivy.

V Josefově životě však vidíme i druhý užitek z bázně Boží. Pán Bůh je takovému člověku příznivě nakloněn a zjednává mu přízeň u lidí. Čteme: ***„Ale Hospodin byl s ním, rozprostřel nad ním své milosrdenství a zjednal mu přízeň u velitele pevnosti.“*** Gn 39,21.

Bázeň Boží dává člověku sílu k věrnosti Bohu a ke statečnosti. Takovou statečnost vidíme u izraelských porodních asistentek v egyptském otroctví. Čteme o nich krásné svědectví: ***„Avšak porodní báby se bály Boha a rozkazem egyptského krále se neřídily.“*** Ex 1,17.

Dalším užitkem z bázně Boží je to, že zbavuje člověka strachu před lidmi i před smrtí. Tři Danielovi přátelé se netřásli strachem před králem ani strachem o svůj život, ale s odvahou vyznávali: ***„Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“*** Da 3,17-18.

Užitek z bázně Boží je opravdu veliký. V životě takového člověka se plní všechny Boží sliby.

Stanislav Kaczmarczyk

Papežovy starosti o Německo

Němečtí katoličtí biskupové si přejí "synodální proces", tedy vnitrocírkevní rozhovor o budoucnosti církve. Papež uznává, co všecko církev dělá na poli humanitárním, výchovném a společenském. Pozoruje však "erozi víry", malý zájem o bohoslužebný a svátostný život a sekulární konzumentství. Vyzývá k obrácení, modlitbě, postu a evangelizaci. Přeje si, aby němečtí katolíci pamatovali na jednotu církve doma i za hranicemi. Strukturální změny jsou přece druhotné.
Zdá se, že němečtí biskupové jsou poněkud v časové tísni. Tématem rozhovorů je mimo jiné dobrovolný celibát kněží, služba žen v církvi, vztah k homosexuálům a interkomunium (vzhledem k plánovanému ekumenickému církevnímu sjezdu).
Papež se snaží brzdit německou "unáhlenost".
Problému si všímá také Katolický týdeník v č. 35.

Bohuslav Vik

Nové přikázání

Učedník Jan říká: „Viděl jsem nová nebesa a novou zemi… Viděl jsem také nový Jeruzalém…“ V tomtéž čtení slyšíme také Boží hlas, který říká: „Hle – všechno tvořím nové!“
A konečně Ježíš v evangeliu říká: ***„Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“***
A znovu učedník Jan ve svém listě taktéž píše: ***„My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás. Řekne-li někdo: „Já miluji Boha,“ a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.“***
I ve Starém zákoně máme text, který k posluchači hovoří stejně. Najdeme jej ve třetí knize Mojžíšově v 19. kapitole: ***„Nebudeš se mstít synům svého lidu a nezanevřeš na ně, ale budeš milovat svého bližního jako sebe samého. Já jsem Hospodin.“***
Jde o Mojžíšův zákon, ústní i písemnou tradicí předávaný, jenž vznikl téměř patnáct století před příchodem Krista. Již tenkrát se rozumělo a nade všechno se mělo zachovávat, že budeš milovat člověka. Není na tom tedy nic nového. Pán Bůh totiž nikdy nestvořil lidi pro to, aby se neměli rádi. Stvořil je pro to a jen na to, aby se měli rádi, aby se milovali, jako stvořil naše plíce, aby dýchaly, a naše oči, aby viděly.
Mezi Zákonem a Kristem není žádný rozdíl. Není žádného rozdílu v podstatě starého a nového zákona. Rozdíl je v nás lidech; a bývá to rozdíl veliký. Ve Starém zákoně, dalo by se říci, je to staré milování. V Novém zákoně je to milování nové, láska nového člověka. Staré milování je způsob, jakým miluje starý neobrácený a přirozený člověk, ať má zákon v rukou, anebo nemá. Protože přirozený člověk totiž miluje bez Ducha svatého.
Každý rodič má své dítě moc rád. Ale pořád by to byla jen přirozená láska, která obecně platí také v přírodě, kdyby člověk přestal hledat pomoc Ducha svatého pro lásku od Pána Boha. Přirozeně milovat je člověku dáno, ale lidská přirozenost může být a je různými vnějšími vlivy porušená. Nejprve je třeba se obrátit. Stát se novým člověkem. Pokud zůstávám jen starým člověkem, jen přirozeným, všecko to milování vede ke zklamání.
Proto přišel Ježíš na náš svět. On miloval tak, že i náš hřích vzal na sebe. Pojďte ke mně, u mne je hřích zahlazen, u mě najdete očištění. Stáváme se pak ratolestí na vinném kmeni, kterým je on, Kristus. On nás dokáže proměnit. V našem srdci má přebývat jeho láska. A Bůh je láska. Když nemiluji, jak si přeje On, je toto spolehlivým znamením, že v mém srdci Bůh nepřebývá.
Zvěstování Nového přikázání k nám přichází v souvislosti s velikonočními událostmi, abychom jednou pro vždy pochopili, že je to právě Kristova pascha-přechod, z níž vychází všechno nové. Je to nová událost, která dává příležitost všem věcem, aby se obnovily. Kristus byl vzkříšen z mrtvých! Proto i my kráčíme k novému životu (Ř 6,4). My máme vždycky začínat u evangelia. Ježíš říká: ***„Dítky, jen krátký čas jsem s vámi. Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy.“***
My bychom měli milovat všechny lidi, jak slyšíme z evangelia. To se od nás očekává. Když nemiluji podle evangelia, pak není pravda, že jsem obrácený člověk. Nikde v Písmu nenajdeme napsáno, že máme nenávidět. My nemáme nenávidět ani svého nepřítele. Když se obrátím, stanu se novým člověkem a budu milovat stejně, jak miluje Bůh, který mne obrátil. Pán Bůh nedovede nenávidět. On je láska. Nelíbí se mu jen naše nepravosti, ty jediné má v nenávisti, avšak člověka z podstaty miluje. Naším úkolem je, abychom se měli rádi navzdory lidem a navzdory ohledům na to, jací jsou ti druzí. Náš úkol je, abychom se měli rádi. A k této změně rosteme, pokud chceme. Změnit se uvnitř srdce, to je obrácení, to je přijetí lásky Boží.
Proč Ježíš přináší nové přikázání a proč ho nazývá jako své přikázání? (Jan 15,12) Odpověď je taková: poněvadž až teď, spolu s jeho osobou, se stalo toto přikázání možné. Dříve bylo pouhou teorií, abstraktním ideálem postaveným na lidské přirozenosti. Nyní se z něj stalo něco naprosto jiného, a tedy nového. Obrácený člověk jde ještě dál. Takový člověk má ve svém srdci Boha. Boha, který láskou jest. A tento Bůh a člověk s ním, může třeba milovat i ty, kteří ho pronásledují. Může milovat nepřátele, ty, kdo nás nezdraví, i ty, kteří nás nemají rádi. Je to veliká milost, kterou nám Bůh může dát a dává. Nejde žít v nenávisti, nejde závidět, ale jde druhému přát. Znamená to totiž mít rád sestru a bratra kvůli nim samotným, a ne kvůli tomu, čím by pro mě mohli být užiteční. Blízcí si nejsme jenom s rodinou. Za bližního máme považovat každého člověka, ke kterému se my můžeme přiblížit.
Kristovo nové přikázání je tudíž nové svým obsahem, svým zacílením, svým smyslem. Ono úplně každému dává nové možnosti, jak se přiblížit k druhým. Syn Boží přinesl toto nové sémě, které se ztratilo z povrchu zemského spolu s hříchem a tím novým je právě láska. ***„Neboť tak Bůh miloval svět…“*** (Jan 3,16), a proto se také my ***„máme navzájem milovat“*** (1 Jan 4,11). Ježíš žil touto láskou tak, že ***„projevil tuto svou lásku až do krajnosti“*** (Jan 13,1). Díky této obětující lásce nás Ježíš vykoupil. Od tohoto okamžiku je v nás něco, pro co můžeme a musíme být milováni; v každém člověku se nachází něco, kvůli čemu ho můžeme a musíme milovat. Svou láskou nás Ježíš vlastně učinil láskyhodnými, těmi, kdo jsou hodni milování – jedni v očích druhých.
Jestli vám začne láska kvést a bude vás naplňovat veliká radost, pak i druhým může něco krásného vykvést. Nechme Ducha svatého, aby v nás započal, co s námi, s každým z nás, zamýšlí Bůh. Když se necháme proměnit, když se obrátíme, když budeme milovat Pána Boha, potom můžeme z této veliké lásky k Němu začít mít rádi všecky ostatní lidi na světě.
Kristus nám dal nové přikázání, abychom se vzájemně milovali, stejně jako on miloval nás. Právě taková láska nás proměňuje a obnovuje, dělá z nás nové lidi, dědice nového zákona. Právě tato láska obnovuje národy a shromažďuje celé lidské pokolení, roztroušené všude po zemi, aby z něho učinilo smířený, obrácený, prostě nový lid, lid evangelia, lid Syna Božího.

Dušan Ehmig

Abrahamovy Golanské výšiny

Izraelci jsou nadšeni, když americký prezident Trump uznal izraelskou suverenitu nad Golanskými výšinami. Někdo to dokonce nazývá purimovým překvapením. Mluvit však o tom, že Trump Golany Izraeli "daroval", je ve skutečnosti nepřípadné. Bůh tak učinil již dávno. Kromě toho z praktického hlediska Izrael ovládá Golanské výšiny víc než pět desetiletí a nikdy se držení tohoto strategického území nevzdá.
Většina mezinárodního společenství dnes tvrdí, že Izrael Golany "ilegálně okupuje", protože je dobyl na Sýrii během Šestidenní války v roce 1967. Když se to řekne takto, vypadá to, že to území bylo odjakživa syrské.
Golany ve skutečnosti tvoří část Zaslíbené země, kterou Bůh slíbil Abrahamovi (Gn 15,18-21). Jejich biblické jméno je Bášan. Izraelité je dobyli ještě za Mojžíše a Jozua asi před 3500 lety a přidělili toto území polovině kmene Manasses. Existují bohaté archeologické důkazy o tom, že Židé tam byli přítomni po staletí.
V moderní historii se o Golany přetahovala Británie s Francií, když dělili území poražené Osmanské říše na konci první světové války. V té době měla tato náhorní plošina pro ně cenu hlavně jako zdroj vody. Nakonec se stala součástí francouzského mandátu, z něhož vznikla Sýrie, a to navzdory skutečnosti, že židovští mecenáši už tam zakoupili velké pozemky, aby se na nich mohli usazovat Židé, neboť toto území považovali za součást biblické izraelské země.
Golany se však dostaly Sýrii, která zde vybudovala jednu velkou vojenskou základnu plnou bunkrů, zákopů a dělostřeleckých postavení mířících dolů na údolí severního Izraele. Syrští dělostřelci z těchto opevněných pozic běžně ostřelovali židovské farmy a vesnice pod nimi. K dalšímu zvýšení napětí vedla v roce 1964 snaha Syřanů odklonit prameny Jordánu. Podle některých historiků právě tento krok vedl ke konfliktu v roce 1967.
Během Šestidenní války Izrael Golany dobyl, avšak teprve poté, co vládce Egypta a Sýrie spojili své armády, zablokovali Tiranskou úžinu, vyhnali pozorovatele OSN ze Sinaje, shromáždili silné vojsko podél svých hranic a hrozili židovskému státu vyhlazovací válkou. Izraelský premiér Levi Eškol strávil několik vyčerpávajících týdnů snahou o diplomatické řešení, a nakonec odsouhlasil preventivní úder. Izrael má plné právo tvrdit, že se Golan zmocnil v legitimní obraně.
Poté, co izraelská armáda s velkými ztrátami odrazila druhý syrský útok v Jomkipurové válce roku 1973, začal Izrael proměňovat toto území v prosperující zemědělský region a v oblíbenou turistickou destinaci. Izraelci jakéhokoli politického názoru vám řeknou, že jsou hrdi na to, co z Golan vytvořili. Dnes tam najdete množství vinohradů a vinařských podniků, ovocných sadů, mléčných farem, koňských rančů a větrných elektráren. Izraelci v zimě jezdí lyžovat do svého jediného horského střediska na Hermonu, provozují turistiku, sjíždějí řeku, létají na rogalech.
Většina Izraelců si je vědoma obrovského strategického významu Golanských výšin, které skýtají díky své vyvýšené poloze vojenskou výhodu, jíž se Izrael nikdy nevzdá. Jen si představme, jak by to vypadalo, kdyby byla Sýrie ještě dnes zakopaná na Golanech. Během posledních osmi let občanské války by se jistě všechny válčící strany – Assadova armáda, ISIS, Hizballáh, a další džihádisti – těšily z možnosti ostřelovat z výšky izraelské území. Také schopnost izraelské armády útočit na íránské pozice v Sýrii by byla velmi ztížena.
Izraelci také dobře vědí, že na rozdíl od tzv. Západního břehu neexistují žádní Arabové, kteří by tvrdili, že se chtějí vrátit do svých starých domovů. Assadův režim ve skutečnosti nedovoloval svému obyvatelstvu, aby se na Golanech usadilo, a místní Drúzové, kteří tam zůstali, jsou k Izraeli loajální.
Ať už se nám tedy Trumpovo rozhodnutí líbí nebo ne, Izraelci se shodují na tom, že Golanské výšiny vždycky byly a vždycky budou jejich.

David Parsons

Autor je viceprezident a hlavní mluvčí ICEJ (Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém)
Z časopisu Slovo z Jeruzaléma

Kostel, mešita a synagoga vedle sebe

Ve Spojených arabských emirátech v Abú Zabí vyroste unikátní projekt

Spojené arabské emiráty zveřejnily návrh mimořádného komunitního centra. To by v Abú Zabí mělo spojit svatostánky tří největších světových náboženství. Podle vizí náboženských vůdců centrum poskytne přátelské místo pro lidi všech vyznání, kteří chtějí vést přátelský dialog a poklidně sdílet náboženské tradice a zvyky.
„Doufáme, že tento krásný komplex umožní všem lidem bez rozdílu sdílet vědomosti a podílet se na vytváření mírumilovného společenství, ve kterém můžou lidé všech vyznání žít vedle sebe,“ uvedl autor vítězného návrhu David Adjaye pro server CNN.
Komplex pojmenovaný jako Abrahámský rodinný dům schválila vatikánská komise bratrského výboru (Higher Committee for Human Fraternity). Stát bude na ostrově Saadiyat poblíž pobočky slavného francouzského muzea a galerie umění Louvre Abú Zabí.
Cílem projektu je vytvořit místo, na kterém se budou moci bezpečně potkávat všechna tři náboženství. Komplex má lidem sloužit pro vyznání osobní víry i jako místo, ve kterém se mohou tři náboženství s největším počtem věřících setkávat a vést spolu poklidnou výměnu názorů.

Vizualizace vítězného návrhu

Podle Davida Adjaye je centrum poselství dalším generacím.
Rabín Bruce Lustig, člen washingtonské židovské kongregace a komise bratrského výboru doufá, že projekt půjde příkladem celému světu. „Je mi ctí být součástí projektu, který prosazuje lásku místo nenávisti a má za cíl postavit mosty mezi náboženskými vůdci a jejich komunitami, stejně jako napomoct míru a harmonii. To je v dnešní době obzvlášť potřeba,“ řekl Lustig.
„Jsem dojatý spoluprací papeže Františka s imámem Ahmedem el-Tajíbem a celou komisí bratrského výboru. Všichni jednají v zájmu lidí bez ohledu na jejich vyznání nebo národnost,“ uvedl člen komise Mohamed Mahmoud Abdel Salam pro server Religion News.
Nápad se zrodil při únorové návštěvě papeže Františka, který Spojené arabské emiráty navštívil jako vůbec první papež v historii. Papež navštívil Velkou mešitu a zúčastnil se soukromé schůzky s muslimskou radou starších. Také se zúčastnil mezicírkevního setkání s představiteli sunnitů. S šajchem Muhammadem hovořil o tématu lidského bratrství a míru a také o snášenlivosti církví.
Spojené arabské emiráty jsou islámskou zemí, kterou však podle Vatikánu obývá také zhruba milion katolíků. Na rozdíl od jiných států zde mohou křesťané svou víru volně praktikovat.

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/spojene-arabske-emiraty-abu-dhabi-kostel-synagoga-mesita-nabozenstvi.A190928_125131_zahranicni_vlc

Marburské rozhovory 1529

Hesenský markrabě Filip svolal v říjnu 1529 do svého sídelního města protestantské teology z Německa a ze Švýcarska k rozhovorům, které by překonaly rozdíly mezi wittenberskou (luterskou) a švýcarskou (zwingliánskou) reformací. Konečným cílem mělo být obranné spojenectví proti katolickému Desavskému svazu (z r. 1525).

Dostavili se Luther, Zwingli a jejich stoupenci, jakož i prostředkující bohoslovci ze Štrasburku. Výsledkem bylo 14 článků, ve kterých se oba tábory v učení shodovaly. Nesouhlasily však v článku o svátostech, zvláště o večeři Páně. Luteráni učili, že Kristus je ve svátostných živlech tělesně (reálně) přítomen („toto jest“), Zwingli mluvil o duchovní přítomnosti („toto znamená“). Kompromis se nepodařil a Luther dokonce zwingliánům upíral i bratrství.

Teprve Leuenberská konkordie z r. 1973 napětí překlenuje poukazem na odlišná myšlenková východiska reformátorů: Vzkříšený Ježíš Kristus se dává ve svém těle a krvi, které vydal za všecky, skrze slovo zaslíbení, chlebem a vínem.

Bohuslav Vik

Proč je Bible cenově dostupná?

Dokud se Bible opisovala ručně, byla velmi nákladná. Od Gutenbergovy doby se Bible tiskly, takže si je mohli opatřit i měšťané. (Kralická Šestidílka byla určena kazatelům.)

Německý šlechtic C. H. v. Canstein (4. 8. 1667 - 19. 8. 1719) ze svého jmění umožnil v roce 1710 založení Hallské biblické společnosti, která začala vydávat Bible po 6 groších. (V Halle n. S. vyšla také tři vydání Kralické bible).

Britská a zahraniční biblická společnost byla založena až v roce 1804 a Francouzská biblická společnost v roce 1817. Nynější Česká biblická společnost existuje od r. 1990.

Všechny biblické společnosti jsou financovány z dobrovolných darů a sbírek, takže na knižním trhu je Bible nesrovnatelně levnější než stejně objemná literární díla.

Díky ochotným dárcům!

Bohuslav Vik

„Existence Bible, jako knihy pro lidi, je tím nejprospěšnějším, co kdy lidstvo poznalo. Každý pokus toto nějak znevážit či podcenit je zločinem proti lidstvu.“

Immanuel Kant,
německý filosof (1724 – 1804)

* * *

„Věřím, že Bible je tím nejlepším darem, který kdy Bůh lidem dal. Veškeré dobro od Spasitele světa je k nám komunikováno skrze tuto knihu.“

Abraham Lincoln,
16. prezident Spojených států 1809 – 1865

Vzpomínka na Miloše Martinka

V sobotu 29. června t. r. se konalo "poslední rozloučení" s Milošem Martinkem, členem a dlouholetým presbyterem sboru Českobratrské církve evangelické v Lanškrouně.

Bratr Miloš pocházel z prostých poměrů – Nepomuky u Horní Čermné. Byl však mimořádně manuálně zručný a tak se vyučil automechanikem a později absolvoval Automobilovou průmyslovou školu v Mladé Boleslavi.

Důležitou úlohu v jeho životě hrála církev. Pravidelně a věrně se zúčastňoval všech jejích shromáždění ve sboru i jinde. Zde našel i svojí manželku Zdenku, se kterou měli tři děti.

Po absolvování základní vojenské služby začal pracovat v lanškrounské Tesle. V roce 1957 zde byla uspořádána veřejná beseda a "pracující" byli vyzváni, aby se do ní zapojili (tak to bylo na pozvánkách, které všichni dostali, ale ta, kterou dostal Miloš se účelově "ztratila"). Do diskuse se zapojil i Miloš a pronesl výrazně křesťansko pacifistický projev. V proticírkevním ovzduší, na kterém se jistě podepsala i tehdy probíhající tzv. kulturní revoluce, se lidé začali Milošovi smát. A Miloš, aby dokázal, že to myslí naprosto vážně, roztrhnul vojenskou knížku, kterou měl u sebe, a položil ji na předsednický stůl, u kterého seděl kromě jiných tehdejší náměstek ministra vnitra. Ten dal Miloše okamžitě zatknout.

A tak se rozeběhlo soudní řízení, při jehož přípravě se dály nejrůznější pokusy "zapojit do případu" i lanškrounský sbor a dokázat tak, že je jakýmsi protistátním centrem. Díky Milošově statečnosti se to nepodařilo. Soud nakonec vynesl tříletý trest.

Miloš si ho odpykal ve známých dolech v Příbrami. A všechny žádosti o podmínečné propuštění či využití amnestie byly odmítnuty, neboť, jak stojí v příslušných dokumentech, nejeví žádné známky změny myšlení.

Když se z vězení vrátil, přišel za mým otcem, tehdejším farářem lanškrounského sboru, Jaroslavem Soběslavským a řekl: "Bratře faráři, já na ty řeči nejsem, ale bude-li třeba něco opravit, rád to udělám". To byla nabídka k nezaplacení, neboť situace co se týče nářadí a součástek byla v tehdejší době na-prosto tristní. Myslím, že tyto záležitosti nejlépe vyjádří věta – co nespravil Martinek, nespravil nikdo.

Měl jsem tu "čest" asistovat Milošovi při údržbě otcova "přepravního fluida" Tatra 57 B, s jehož pomocí se pokoušel obstarávat lanškrounský sbor. A tak jsme si povídali o ledasčem. Třebas o duchovním životě, který příbramští vězni vedli. Věrohodní civilní zaměstnanci chodili na pracoviště se svačinou zabalenou do Kostnických jisker, které odkládali v domluveném odpadkovém koši.

Osvědčila se znalost některých veršů z Bible i písní, které se daly šeptat. Tímto způsobem byla "vysluhována" i večeře Páně. Nepochybuji o tom, že v těchto podmínkách byla platná. Jednou Miloš podal návrh, aby ve vězeňské knihovně byla i Bible. Měl za to být exemplárně potrestán, ale protože jenom on dokázal uvést do chodu jakési zařízení, což byl stranický úkol, bylo od trestu upuštěno.

Po změnách v roce 1989 byl Miloš zvolen starostou obce, v níž bydlel – v Horním Třešňovci. "Vydržel" to dvě období a potom, co se z tzv. politiky, služby obci, staly různé hrátky a pletichy, kdy šlo především o kamarádíčky, funkci složil.

Jsem rád, že jsem s pomocí faráře Pavla Hlaváče mohl získat dokumentaci týkající se "případu" Martinek. Bylo v ní i několik dopisů, které před svým vystoupením v továrně napsal a které nedošly; ocitly se v rukou Státní bezpečnosti. "Pozoruhodný" je i článek v novinách továrny Tesla z té doby, který jsem objevil ve Státním archivu v Zámrsku, kde se píše o tom, jak "pracující našeho závodu se rozhodli odpracovat dobrovolnou směnu jako protest proti odpornému činu Martinka".

Vzhledem k tomu, že tato směna se konala ve státní svátek 28. října, kdy se obvykle nepracovalo, dovedu si představit "nadšení" těchto pracujících.

Věřím, že na Miloše je možné vztáhnout toto povědění *"památka spravedlivého bude k požehnání, kdežto jméno svévolníků ztrouchniví".*

Ondřej Soběslavský,
duchovní za zenitem

Pozvánka

Podzimní seminář Veritas

"Generál M. R. Štefánik a jeho otec Pavol' Štefánik" je název přednášky, kterou pronese Mgr. Martin Fajmon na podzimním semináři historické společnosti Veritas.

Seminář se bude konat v Pardubicích jako obvykle v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu dne 19. října v 10 h. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Pozn.: fara je šestý dům za evangelickým kostelem směrem od centra.

(red)

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.

Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 9

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29/2019

23. října 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 6. listopadu 2019

Z obsahu

* *Svoboda - dar a odpovědnost*
* *Z kázání Martina Luthera Kinga*

Poselství k 19. neděli po sv. Trojici

Hospodinova všemohoucnost
1. Samuelova 2,7

Tyto řádky asi donutí každého z nás k zamyšlení. Pán Bůh, který dopouští i takovéto věci… Je takovýto náš Bůh? Ano, je. Sami přeci o něm vyznáváme, že je to Bůh všemohoucí. Tak když všemohoucí, tak přeci se vším všudy! S tím, co se nám hodí a líbí… i s tím, čemu nerozumíme, s tím co nechceme nebo nemůžeme přijmout.

I s tím, co se nám nelíbí. Ano, mohli bychom začít přemýšlet nad textem tak, abychom si ho přizpůsobili k našemu obrazu. Tak, aby se nám text líbil a všemohoucí Pán Bůh do něj zapadal s tím kladným znaménkem: kdo je poctivý a pracovitý křesťan, ten třeba může díky své víře i zbohatnout. A kdo je dobrý a upřímný křesťan, ten se umí stát i chudým (Mk 10,21). Kdo je poctivý a pracovitý křesťan, ten to může dotáhnout hodně daleko, třeba být i povýšen. A kdo je dobrý a upřímný křesťan, ten raději v konkrétní chvíli nezapře Pána Boha, je ponížen a skončí v kotelně, nebo jako dělník u Pražských kanalizací. Ve všem zkrátka můžeme hledat Boží vedení a jeho všemohoucnost.
Další kličkou, jak se naléhavosti textu „vyhnout", je otázka: koho se to týká? Když se to týká nás, tak se nad tím trochu kroutíme. Ale když se to týká těch, kteří svým bohatstvím a postavením dělají tento svět nesnesitelným, to pak je přeci jiná, že?

A nezapomeňme na „ironii osudu": často se nám zdá, že je nám žehnáno, nebo že jsme ponižováni… a po nějakém čase se mohou věci zpětně začít jevit třeba i úplně naopak...
Tedy nechtěl bych v tom textu hledat kličky ani způsoby výkladů, když v něm být nutně nemusí. Říkáme, že Hospodin je všemohoucí (ne „vše-musící"). Může vše, ale také nemusí nic! Pocítili to mnozí svědci v Bibli a uměli se s tím vypořádat.
Tak když my pocítíme, že nás Pán Bůh ochuzuje či ponižuje, přestaňme se chytat nějakého pocitu naší výjimečnosti a „Boží nespravedlnosti". A učme se pokorně přijímat chudobu i hojnost. Jak píše apoštol: *„Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu".*

Jakub Hála,
farář
Českobratrská církev evangelická
Jilemnice

Zasloužíme si svobodu bez smíru?

Zanedlouho si budeme připomínat dvě výročí - 101 let od vyhlášení samostatné republiky a 30 let od tzv. sametové revoluce. Obě data jsou prezentována jako dny, kdy jsme jako národ získali svobodu. V prvním případě jsme se vymanili ze "žaláře národů" Rakouska-Uherska, v druhém případě jsme se zbavili nesvobody totalitního režimu. Mnoho lidí se v obou případech těšilo, že pro ně nastává ráj na zemi. Bylo tomu opravdu tak? Po počáteční euforii přišly všední dny a všední problémy a velice rychle se ukázalo, že se vždycky našlo a najde dost lidí, kteří začnou vzpomínat na "egyptské hrnce plné masa". A společnost se začne rozdělovat, což se dost rychle projeví.
V prvním případě měly noviny za to, že obě znepřátelené skupiny smířil až pohřeb Tomáše Garrigua Masaryka, kterého přišlo uctít více než půl milionu lidí. Bylo však tomu skutečně tak? Už za rok píše Karel Čapek do Lidových novin modlitbu: "Bože, který jsi stvořil národy a všem jsi vdechl touhu žít ve cti, zbav dnešní svět toho nejhoršího: lži. Lži, která podpírá a připravuje násilí a učí lidi nenávidět se navzájem. Lži, která otravuje národy a vykopává mezi nimi propasti, jež snad ani desítky let nevyrovnají. Bože, jak bude vypadat, jak se bude vyvíjet Evropa oblouzená tolika nenávistnými lžemi! Jak bude možné soužití mezi lidmi a národy, je-li mezi ně vrženo tolik urážek, tolik opovržení a vzteků! Copak si snad někdo představuje, že tento stav ducha má a může trvat bez konce? Copak si věčně má soused ošklivět souseda a čekat jen na příležitost, aby mu zasadil mstivou a úkladnou ránu?..."
I současná situace se vyznačuje rozdělením společnosti na ty, kteří věří v budoucnost a za minulostí se ohlížejí pouze pokud se chtějí vyvarovat chyb, a na ty, kteří vzpomínají na "egyptské hrnce plné masa". A stále hledáme osobnosti, které by nás spojovaly. Události posledních dnů však ukázaly, že to není ani "zlatý slavík" Karel Gott, ani statečná chartistka Vlasta Chramostová.
Jan Hus měl pro kostnický koncil připravený traktát o míru, kde rozlišuje mír člověka s bližním, mír člověka se sebou samým a mír člověka s Bohem. Obsahem míru člověka s druhými lidmi je Husovi bratrská láska, ochota sloužit k prospěchu kohokoli, i když je vzdálený nebo jiný. Problém je v tom, že to často ohrožuje naši potřebu "mít se dobře". Předpokladem míru mezi lidmi je podle mistra Jana mír se sebou samým. To je velmi moderní důraz. Kolik jen knih s tématem osobnostního růstu a sebepřijetí vychází a všechny se tváří tak, že každého naučí, jak být celistvým a harmonickým člověkem, který má srovnané životní hodnoty!
Věřící lidé doufají, že jim ty životní hodnoty pomůže srovnat náboženství, které má však v dnešní době minimální vliv. Kdo má tedy člověka naučit dělit se s ostatními, nebrat si za vzor celebrity, nebát se vyjádřit názor, naučit se odpouštět...? Jinak si svobodu nezasloužíme.

Helena Bastlová

Otec

Mt 11,25–30; J 12,44–50

„Obživí nás po dvou dnech, dne třetího vzkřísí nás, a budeme živi před obličejem jeho tak, abychom znajíce Hospodina, více poznávati se snažovali; nebo jako jitřní svítání je vycházení jeho, a přijde nám jako déšť jarní a podzimní na zemi." **Oz 6,2-3**

Člověk dítě brzy poznává, že svět je více než co jej obklopuje, víc, než co vidí, slyší a chápe. Mnohem víc je kolem překvapení, víc a víc nepoznaného. Na mnohé otázky mu dospělí zůstávají odpověď dlužni. Všecko pluje v nesmírném nepoznatelnu a já u toho můžu být. *„Takových je království nebeské,"* říká Ježíš, *„království Boží"* (Mt 19,14; Mk 10,14; L 18,16), silové pole Ducha, prostor spíše lásky než intelektu.
Chceš vejít? Dítě je podobenstvím *a nebudete jako děti, nevejdete"* (Mt 18,3). *„Bůh Duch jest a přistoupit lze jen v duchu a pravdě"* (J 4,24).
Dávno jsi dospělý, poznáváš svět a užíváš si život směrem ke skončení všech věcí. Zastavilo tě svědectví o vyšší duchovní možnosti? Její podmínkou je oprášit dětství. Vrátit se na rozcestí, kde jsi přešel tu úzkou šťastnější možnost, a záhy vyhasl údiv nad vržeností do života, údiv nad tím, že jsi, nad událostí, která dostala tvoje jméno, a začaly odtikávat okamžiky tvé přítomnosti, tvého odkud kam, na konci příčinných souvislostí, které neznáš, a na začátku čehosi v naději, že se ukáže, co s tím… Vracíš se.
Vracíš se k první nevyslovené otázce po Bohu, po Duchu obklopujícího tě nepoznatelna, po jeho paměti a vůli. Vně svého obrazu světa myslíš Stvořitele, skrytého v PŘÍTOMNOSTI nevymezené prostorem ani časem. Myslíš Tvůrce silového pole, kterým se tě týká stejně jako všeho. *„Jak Pán dá,"* svěřuješ se mu, a myslíš události, které tě potkávají, vystupovat z jeho skrytu do prchavé přítomnosti tohoto světa i tvých záležitostí. Odtud pak, zatlačovány událostmi novými a novými, mizí dál a dál do

Dokončení na str. 2

Aktualita: Národní muzeum otevřelo Památník Jana Palacha

Slavnostní otevření památníku v Palachově rodném domě proběhlo ve středu 9. října za účasti představitelů církví. Objekt Národního muzea ve Všetatech odkazuje k životu a tragickému činu studenta filosofie, který se 16. ledna 1969 upálil na protest proti okupační propagandě a proti narůstající všeobecné lhostejnosti a letargii tehdejšího Československa. Expozice otevírá témata vnitřního boje mladého studenta a přináší autentické předměty z jeho života i konkrétní věci, které měl s sebou v den upálení na Václavském náměstí v Praze. Výjimečné architektonické ztvárnění prostoru autorů Miroslava Cikána a Pavly Melkové celý dojem umocňuje. Veřejného otevření se účastnili i četní ekumeničtí hosté. Mezi jinými i kardinál Dominik Duka, patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta nebo představitelé Českobratrské církve evangelické. Váženým hostem byl farář Jakub S. Trojan, který tehdy působil v nedalekém libišském sboru, s Janem Palachem i jeho rodinou se setkával a nakonec jej v Praze také pohřbíval. Památník Jana Palacha ve Všetatech je otevřen veřejnosti každý den kromě pondělí od 10 do 16 h a vstupné je zdarma. Od poloviny listopadu bude zahájen zimní provoz památníku s upravenou otevírací dobou.

(red)

Z církví doma i ve světě

Hradecký krajský soud rozhodl o čínských křesťanech

Krajský soud v Hradci Králové, který má pobočku v Pardubicích, dosud rozhodl o 21 z 30 žalob čínských křesťanů na české ministerstvo vnitra. Číňané, kteří se v Česku dožadují azylu, žalovali ministerstvo kvůli neudělení mezinárodní právní ochrany. Pravomocná jsou zatím čtyři rozhodnutí, řekl ČTK mluvčí krajského soudu Jan Kulhánek, z toho třikrát dostali čínští stěžovatelé za pravdu. "Pravomocné je jedno zamítavé rozhodnutí vydané v Pardubicích, jedno, kterým bylo vyhověno žalobě v Hradci Králové a dvě, kterým bylo po podání kasační stížnosti vyhověno Nejvyšším správním soudem. Tyto dvě žaloby pardubické pracoviště krajského soudu původně zamítlo," řekl ČTK Kulhánek.

Ministerstvo upozornilo, že řízení o azylu jsou neveřejná, tudíž se k nim nemůže vyjádřit. "K rozsudkům soudů lze však uvést, že obecně soudy nemají pravomoc azyl udělit, vždy mohou pouze vrátit věc k novému posouzení a rozhodnutí ministerstvu vnitra. Tedy i když soud některým žalobám vyhověl, neznamená to, že osoby získaly azyl," uvedla na dotaz ČTK Malá.

Krajský soud na hradeckém pracovišti vyhověl už 11 žalobám, ale většina rozhodnutí ještě není v právní moci. Ministerstvo buď podalo kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu nebo ještě nevypršela lhůta pro její podání.

První žaloby obdržel krajský soud loni 8. března. Na hradecké pracoviště soudu přišlo 19 žalob, 11 z nich soud vyhověl. U pardubické pobočky bylo podáno 11 žalob, tamní soud jich devět zamítl, jedné pravomocně vyhověl, poslední zbývá vyřídit.

Číňané chtějí získat v ČR azyl, tvrdí, že jsou ve své zemi pronásledováni kvůli své křesťanské víře. Čínská křesťanka, která u pardubického soudu jako jediná uspěla, je v rozsudku označovaná iniciálami Y. W. Přicestovala do Česka na jaře 2016 přibližně s 80 příslušníky čínské podzemní církve. V České republice uprchlíci požádali o azyl, ministerstvo vnitra ho udělilo jen osmi z nich. Sedm desítek neúspěšných žadatelů následně podalo na ministerstvo žalobu.

Křesťané v Číně patří k pronásledovaným komunitám. Komunističtí vládci sice uznávají katoliky i protestanty, na církve ale dohlíží tajná policie. Další nelegální křesťanské církve čínský režim potírá.

podle ČTK

Biskupství českobudějovické vstoupilo do největší kampeličky

Římskokatolické Biskupství českobudějovické vstoupilo do největší české záložny Artesa. Biskupství získalo ve spořitelním družstvu prostřednictvím majoritního akcionáře Artesa Capital podíl 9,5 procenta akcií. Biskupství brzy požádá Českou národní banku o nabytí kvalifikované účasti, aby mohlo dále navýšit svůj podíl a získat v záložně majoritu. ČTK to v tiskové zprávě oznámila PR manažerka spořitelního družstva Artesa Kateřina Petrášová. Mluvčí biskupství Miroslav Bína ČTK řekl, že se generální vikář českobudějovické diecéze David Henzl k věci vyjádří v příštích dnech.

Biskupství chce nejenom navýšit kapitál a požádat o bankovní licenci, ale hlavně rozšířit služby pro klienty. "Artesa zavede ještě v letošním roce systém zvýhodněných půjček pro začínající podnikatele a rychlé půjčky na nákup nemovitostí," uvedla PR manažerka Artesy. Ze záložny chce vybudovat silnou banku. Předsedou správní rady Artesa Capital, a. s. se nově stal David Henzl.

Spořitelní družstvo Artesa je největší česká záložna. Má bilanční sumu 3,8 miliardy korun, kapitál 850 milionů Kč a 4100 klientů. "Kapitálovou přiměřeností necelých 25 procent Artesa převyšuje většinu bank na českém trhu," uvedla Petrášová.

Biskupství českobudějovické spravuje vlastní aktiva v objemu téměř šest miliard korun. Loni byl jeho hlavním zdrojem výnosů státní příspěvek 66,2 milionu korun. Biskupství mělo v roce 2018 výnosy 86,4 milionu a náklady 89,5 milionu, skončilo se ztrátou po zdanění tři miliony Kč. Loni mělo téměř 180 zaměstnanců. Vyplývá to z výroční zprávy.

Českobudějovická diecéze zahrnuje území tří krajů. Celý Jihočeský, část kraje Vysočina - bývalý okres Pelhřimov - a Nepomuk a okolí v Plzeňském kraji. Na ploše 12 500 kilometrů čtverečních eviduje 285 594 katolíků a má 354 farností. Stará se o 522 kostelů a kaplí.

www.christnet.eu

Otec

Mt 11,25-30; J 12,44-50

Dokončení ze str. 1

minulosti, přístupné snad toliko jemu, Soudci živých i mrtvých, v jeho všeobsáhlé PŘÍTOMNOSTI… Na otázku odpověď. Odpovědnost? Jako dítě se neobejde bez otce, Bůh ví, že se neobejdeme bez Krista.

Poptávka po Bohu, žalmistovo: *„Žízní duše má Boha, Boha živého“* (Ž 42,3), je tím, co přivádí ke Kristu. *„Žádný nemůže přijít ke mně, jedině leč Otec můj přitrhl by jej* (říká Ježíš). *A já jej vzkřísím v nejposlednější den“* (J 6,44). Ve své mysli, ve své duši a srdci děláš zas Bohu místo. Nejen tak, že sáhneš po teologii. Boha nenastuduješ. *„Přistupující k Bohu musí věřit. Dát na to, žít to, že jest Bůh a těm, kteří ho hledají, že odplatu dává“* (Žd 11,6). Víra slyší, chápe a jedná. Žije Duchem moudrosti a zjevení, živí se Kristem. *„Já jsem ten chléb živý, který jsem z nebe sestoupil* (Z oné svaté skrytosti vždy přítomného Otce, jsem sestoupil, abych vám jej přiblížil a známa učinil.) *Bude-li kdo jíst ten chléb, neumře navěky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa“* (J 6,35).

„SLOVO – Bůh tělo učiněno jest“ (J 1,14) a přebýval mezi námi a rozdává se. Od početí v těle požehnané matky, až po chvíli, kdy se před smrtí těla modlí: *„Otče, přišla hodina, oslav Syna svého, aby i Syn tvůj oslavil tebe; jako jsi dal jemu moc nad každým člověkem, aby těm, které jsi dal jemu, život věčný dal. Toto je pak věčný život, aby poznali tebe, samého pravého Boha a kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“* To je chléb, kterým nás Syn duchovně živí: poznání Otce. *„Já jsem tě oslavil na zemi. Dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil… Oznámil jsem JMÉNO tvé lidem, které jsi mi dal ze světa… SLOVA, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni přijali a poznali právě, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že jsi ty mne poslal. Já za ně prosím… Dal jsem jim tvé SLOVO a svět je nenáviděl. Ze světa nejsou. Otče svatý, chraň je ve svém JMÉNU… Dokud jsem byl s nimi na světě, já jsem je střežil ve JMÉNU tvém…,“* chránil jsem je ve vědomí, kdo JSI, v blízkosti silového pole tvé moci a slávy…

Svoji modlitbu před smrtí pak Ježíš podle Jana končí: *„Známé jsem jim učinil JMÉNO tvé, Otče, a známo učiním, aby milování, kterým jsi mne miloval, bylo v nich a i já v nich“* (J 17,1-26). Nelze si nevšimnout mimořádného Ježíšova důrazu na známost Otce, a všeobsáhlost JMÉNA, jímž se k Pánu Bohu vztahujeme: Posvěť se tento tvůj dar. Posvěť se vždy nový, jedinečný střed naší pobožnosti, naší existence tvé JMÉNO, Otče. Ježíš vyzdvihuje, čím Nová smlouva stojí a padá: Poznání Otce a jeho SLOVA, Poznání, jehož při vší zbožnosti lid Staré smlouvy nedosáhl.

Odedávna měli Izraelci co činit s pokušením živému Bohu otců se zpronevěřit s nějakou věcí, s nějakým obrazem, falešnou bohoslužbou. K ničemu tak nakloněni nebyli, jako vzývat Hospodina vlastních svých představ. Přes prorocká varování se stýkali se světem kolem, s pohanskými sousedy nejen obchodně. Moudrý Šalomoun upevňuje pokoj v zemi sňatky s jejich princeznami a toleruje jejich modlářství. V údolí Hinnom jihozápadně pod Jeruzalémem se objevuje amonitské obětiště modle Moloch. Za modlářských králů Achase a Manassesa tam budou pálit své dcery a syny ohněm i Izraelci (Jr 7,31). Než Assyřané 722 zničí Samaří a vyvrátí severní izraelské království, vyslovuje prorok Ozeáš nad ponurým stavem zbožnosti zpronevěřilého lidu: *„Stane se v ten den, dí Hospodin, že volati budeš: Muži můj! A nebudeš mne volati více: Báli můj!“* (Oz 2,16). Jeho judský současník Izaiáš vzdychá: *„…smyšlenky cizozemců si libují. Naplněna je země modlami, klanějí se dílu rukou svých, které učinili prstové jejich“* (Iz 2,8). Za víc než sto let poté prorok Jeremiáš, svědek zkázy Jeruzaléma a deportace lidu do Babylonu, mluví proti prorokům a kazatelům: *„Lstí srdce svého obmýšlejí, jak z paměti lidu mému vyrazit jméno mé sny svými…, stejně, jako se zapomněli otcové jejich na jméno mé příčinou Bále* (kvůli Bálovi), *praví Hospodin“* (Jer 23,27). Vzývali neuchopitelného Boha, Hospodina zástupů, ale do mysli se jim vtírala představa uchopitelné masivní modly. Smyslového, ano smyslného zážitku.

Až v zajetí dali na proroka, který je volával od věštců a hadačů *„k Zákonu a svědectví“* (Iz 8,20). Stávají se lidem knihy a slova. V těžkém čase obnovy chrámu a města oslovuje prorok generaci navrátilců jak dál: *„Ne silou ani mocí, ale Duchem mým, praví Hospodin zástupů“* (Za 4,6). Politickou veličinou v krajích Levantu se Židé už nestanou, ale učeností v Zákoně a prorocích svědčí přicházejícím generacím i gójům o víře v živého Boha Hospodina. Duch kazisvět a překážeč ovšem v pokušeních neustává. Zákonické učenosti v patách kráčí sebevědomí moci soudní a exekuční. Z pověření Zákonodárce se vidí být vykonavateli silou a mocí. Táhnou na plac ženu dopadenou při cizoložství: *„Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co ty na to, Ježíši? Zákon je Zákon! Ukaž se, dobrodinče, se svým milosrdenstvím!“* dotírají.

„Zákon ukazuje stav vaší duše. Je především zrcadlem vaší vlastní hříšnosti, pokrytci,“ slyší Mistra z Nazaretu (J 8,5-7). K exekuci nedojde, ale vyhrotí se kompetenční spor tak, že málem kamenují Ježíše. *„Vím, že jste símě Abrahamovo, ale …, že vám říkám pravdu, kterou jsem slyšel od Boha, hledáte mne zabít? To Abraham nečinil. Vy činíte skutky otce svého.“*

Řekli jemu: *„My ze smilstva nejsme zplozeni. Jednoho Otce máme, Boha,“* argumentují Zákonem a chrámem.

„Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mne, protože on mne poslal. Proč mé mluvení nechápete? Protože nemůžete slyšet, co říkám. Vy jste z otce ďábla a žádosti svého otce chcete činit. On byl vražedník od začátku a v pravdě nestál…“ (J 8,37-44), říká Ježíš učitelům a strážcům zbožnosti, farizeům. Jak asi oni myslí toho, jejž vzývají a krutě hájí? Učedníkům říká: *„Přijde čas, že kdo vás bude mordovat, bude si myslet, že tím Bohu slouží. A to učiní vám proto, že nepoznali Otce ani mne“* (J 16,2-3).

Jak mysleli a vzývali Boha inkviziční soudci? Jak jej mysleli v Kostnici paliči Mistra Jana? A vůbec, jak jej kdy myslí křesťanští násilníci z té i oné strany jeho církve? A jak jej myslíme my v naději místečka v jeho domě mnoha příbytků? *„Synáčkové, vystříhejte se model,“* napomíná Jan nás křesťany (1 J 5,21). Jak myslíme Boha? Nemotá se do naší zbožnosti naše ego? Nepravý bůh utvrzuje věřícího v nepravosti.

Po poslední večeři s učedníky obrací Ježíš snažně jejich pozornost k tomu, jejž očima nevidí: *„Žádný nepřichází k Otci než skrze mne, Tomáši. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce, a už teď jej znáte, a viděli jste ho…“* – *„Pane, ukaž nám Otce a stačí.“* – *„Tak dlouhý čas jsem s vámi a nepoznal jsi mne, Filipe? Kdo vidí mne, vidí Otce. Že se tak můžeš ptát? Nevěříš, že jsem v Otci a Otec je ve mně?... Kdo by měl moje přikázání a hleděl si jich, ten mne miluje. Bude milován od mého Otce. Milovat ho budu i já a zjevím mu samého sebe.“…*

To přece mluví o nás, věřících.

Jak to, že se dáš poznat nám a ne světu?“ zajímá se Juda. (Copak tě dávno neznáme?)

„Pochop,“ Ježíš na to. *„Kdo mne miluje, hledí si mého slova, a můj Otec ho miluje. Přijdeme k němu a zařídíme se u něho. Kdo mne nemiluje, nehledí si mých slov, nehledí si SLOV toho, jenž mne poslal,“* (J 14,21-24). Poznat mne nemůže, je mimo. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

To jedno mějme stále na paměti

1. část

Začnu slovy J. A. Komenského: „Komukoli prospěti můžeš, prospívej rád, možno-li celému světu. Sloužiti a prospívati je vlastnost povah vznešených“. Dovolím si i já přemýšlet o milosrdnosti, shovívavosti a o svědčení před druhými na základě učení Bratří a tím povzbudit sebe a mnohá křesťanská společenství, jež se hlásí ke kořenům české i středoevropské reformace a snad tím rovněž vyzdvihnout, na čem mi v hloubi srdce i duše nesmírně záleží, i když jsem se v některých zástupcích ochranovské Jednoty bratrské lidsky, ale i duchovně zklamal. O milosrdném Bohu je řečeno, že je shovívavý, doslova dlouhého rozsahu, tedy širokého rozsahu, co do velkodušnosti a schopnosti strpení. Bůh dovede čekat, Jeho čas není časem netrpělivých lidí, ustrašených a zakomplexovaných. Je jako moudrý rolník, který umí čekat a nechává dobré setbě čas k růstu, navzdory koukolu (srov. Mt 13,24-30). Chtěl bych stejným způsobem přemýšlet o obsahu a smyslu Zákona lásky, za kterým se bohužel stále, někteří křesťané jenom schovávají, obvykle lpějí na Zákonu, nebo na tom, co tomu řeknou lidé. V takzvané velepísni na lásku napsané Pavlem nacházíme některé charakteristiky opravdové lásky: „Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všecko vydrží“ (1 K 13,4-7). Zákon lásky, ustavený a zjevený v Kristu skrze Nové přikázání, tedy Nový zákon, který je milostivý a stále dokonale spravedlivý, je podle slov Petra Chelčického základem lidského života. Pokud by všichni byli poslušní tohoto Kristova zákona lásky, byli by lidé – církev a svět – jedno srdce a jedna duše, a tím daleko od všeho, co vede ke zkáze, co vede k rozdělování. Přitom křesťané byli a budou menšinou a i proto se jejich víry a životů, bude vždycky dotýkat světská a tedy lidská moc. S tím křesťané samozřejmě musí počítat a zrale na tuto skutečnost reagovat. V životě je proto třeba pěstovat a šířit evangelní lásku, která umožňuje bojovat proti zlu, které nás rafinovaným způsobem neustále ohrožuje. Láska se nedá ovládnout záští, pohrdáním lidmi, touhou ranit anebo oplatit. Křesťanským ideálem je zejména láska všemu navzdory.

Pravidlem křesťanského života je služba, nikoli panování. Jakákoli křesťanská mocenská struktura je proto nemyslitelná a tedy neuskutečnitelná. Ne moc, ale obětavost a spontánnost jsou principem, podle kterého se mohou utvářet křesťanské vztahy. Lidské prostředky, zvláště jsou-li motivovány světskou mocí, budou vždycky selhávat, budou zotročující. Služba druhým má vycházet z dobrého srdce a dobré vůle, tedy ze zákona lásky. Poslušnost zákonu Božímu, tedy zákonu Boží lásky, je základním požadavkem pro každého křesťana bez výjimky. Boží lásku, jako obrácení křesťané, máme následovat skrze Krista věrně a důsledně, se vší rozhodností. To bylo a je zásadní a platí dodnes, jako tomu bylo v době Chelčického. Křesťan se nenechává vést mocí neduchovní,

Pokračování na str. 3

Nepleť se mezi velký, holka, nebo uvidíš!

Mladá švédská žena, studentka a aktivistka Greta Thunberg (nar. 2003) vzbudila v českém občanském prostoru nebývalý zájem o environmentální témata a otázky klimatu i u těch, kteří sousloví „životní prostředí“ slyšeli poprvé včera odpoledne. Energická, sympatická žena si vydobyla pozornost jak u řady státníků a odborníků napříč světem, tak u těch, kteří byli z ekologické politiky svých zemí již unavení a skleslí. Její atraktivní a otevřený styl komunikace, který majoritní společnost – Bůh suď proč – spojuje s různými, navzájem se vylučujícími lékařskými diagnózami, je v prostředí na sever od Alp, v němž není zvykem projevovat city a emoce tak jako u jiných národů, přijímán s instinktivním odporem a provázen otřesnou mírou sprostoty. Výroky na adresu Grety Thunberg hravě trumfnou nejspodnější šuplíky argotu a mluvy, která bývá jazykovědci s chvěním zaznamenávána v hospodách krátce nad ránem. Buď jak buď, označovat dotyčnou za „blbé dítě“ a posílat ji do školy, na hanbu nebo klečet na hrách ukazuje, z jak hlubokého suterénu vystupují traumata těch, pro které představuje vhození skleněné lahve do tříděného odpadu ostudu, z níž se už nikdy nevykoupí.

Blázni pro Krista

Člověk křesťanské orientace je však na autentické a poněkud výstřední a prorocké osobnosti zvyklý, není-liž pravda? Podíváte-li se na profil starozákonních proroků i na styl, jakým své evangelium lásky a pokoje hlásal Ježíš, vidíte, že se ani v nejmenším nepodobal monotónnímu kázání, jež zapomenete ještě dřív, než dozní. Být blázny pro Krista (srov. 1 K 4,10) bylo lidem uvádějícím jeho vykupitelský příběh do života něčím samozřejmým. Vsadili na tuto bláznivost, ztřeštěnost a hloupost všecko a – zvítězili. Svatí a světice Boží často připomínali jurodivé – osoby, které tím, co říkaly a dělaly, nemohly zapadnout do většinové společnosti. A za to, k čemu byly vyvoleny, také velmi tvrdě zaplatily. Jejich jména připomínat netřeba – nesete je ve svém křestním a biřmovacím znamení. Kdyby k nám, tehdy, v prvním století, stejně jako dnes, mluvil Ježíš způsobem, jakým k nám hovoří mnozí politici, dívali bychom se na něj asi poněkud zklamaně. Tak zase další z mluvících hlav? Ne, Ježíšovi emoce a cit nechybí.

Je zvláštní, že dryáčnický styl chování u některých politiků s přístupem k ekologii jako v čase po bolševické revoluci nevadí, spíš naopak. Čím větší ostudu dělají a čím jsou hrubší, tím pro řadu jejich voličů lépe. Giganti se přece nebudou zdržovat krasomluvou, ohledy k přírodě a pravidly českého pravopisu. Je snadné být takhle stejný. Je těžké být na vlastní odpovědnost a riziko – jiný. Je málo pravděpodobné, že kdyby Greta zazdívala večer co večer do piva vodku a do omdlení se se svými spolustolovníky přela, kdo přepere prase, měla by úspěch. A neměla by ho u nás ani tehdy, kdyby vystupovala ve školní uniformě, způsobně dělala pukrle, odpovídala „ano“ a „prosím“ a plnila rozkazy svých rodičů, učitelů a vůbec dospělých na první dobrou. Dětem a dospívajícím se u nás zkrátka nevěří a to, co se v běžném diskurzu na Západě nazývá „Youth Theology“ (teologie pro mladé, teologie uvažovaná mladými, teologie inspirovaná a dělaná mládeží), přivodí devíti z deseti lidem škytavku. Moje křesťanství, a doufám, že i vaše, je jiné – přijímá děti jako děti Boží, ochraňuje život ve všech jeho podobách, spravuje Zemi na své cestě k vykoupení, váží si žen, odlišností a charismat, sází na budoucnost. Bez trochu bláznivých lidí, těch na Západě i Východě, bychom dodnes neměli ani většinu velkých řeholních společenství, kteří mají k zemi, již obývají, příkladný vztah a respekt. Nebyla by to škoda?

Čím Greta dráždí?

Čím Greta vlastně dráždí? Svými myšlenkami, které říká bez obalu a vzletných slov? Svou základní sice, ale přesto velmi dobrou orientací v otázkách životního prostředí a klimatu? Tím, že se občas ve svém nutně zkratkovitém povídání splete? Tím, že hovoří k dospělým a mocným? Tím, že vstupuje do dialogu s těmi, kteří se tématu věnují na profesní úrovni desítky let, ale jen málo z nich našlo odvahu vynést své bádání z oblasti teorie do praxe a – jednat? Tím, že je to žena, kterou mnozí čeští Adónisové, ale i mnoho dam, titulují v nejlepším případě jako „ošklivé káčátko“? Tím, že pluje do Spojených států na lodi, místo aby se bez uhlíkové stopy teleportovala jedním z vynálezů, načrtnutým v jednom z tisíce restauračních zařízení na tácek od buřtů? Tím, že se jedné z mnoha konferencí neúčastní pomocí video-mostu? Tím, že je Švédka, protože Skandinávcům se „přece nevěří“, „kradou totiž děti“? Tím, že se nebojí projevit své city a emoce, protože dospělí přece nepláčou, a muži jen tehdy, když se zdraží rezavá voda o deset haléřů? Tím, jak obyčejně se obléká? Tím, že mluví už nejen za sebe, ale za bezpočet svých vrstevníků, a že si v některých otázkách notuje se současným papežem Františkem, po kterém „prý nezbude nic, protože to po něm vezme někdo zase po našem“? Tím, že je podle některých „nemocná“, a nemocní přece nemají dospělým mluvit do života? Tím, že nám připomíná zkomírající ideu péče o domov, a nám, křesťanům, pak velkou tradici udržitelného rozvoje a pastýřské péče o stvoření? Tím, že je mladá a má život před sebou? Tím, že do svých šestnácti let dokázala něco, o čem se nám může jen zdát? Tím, že vy třídíte odpad pečlivě a jste ve svém okolí považováni za vzor ekologičnosti, zatímco Greta se občas dopustí prohřešků v ekologickém bontonu? Tím, že je prostě jiná, a jiné my v České republice nechceme?

Vedle odepření si toho, co zatěžuje systém (a je to obdivuhodné), je třeba také vložená energie a idea, kterou půjdete za své hlásat do blízkého okolí nebo celého světa. Vím, že někoho bolí, jak moc se stará o přírodu, a nikdo to neocení, ale Gretu, které je teprve šestnáct, zná celá planeta. Ano, je to tak. Každé dobré jednání pro druhého a přírodu má cenu a je mravně velké. Jsou ale lidé, kteří to umí ještě líp než ty, já, my. Někomu je dáno víc a víc se od něj očekává. Smiřme se s tím.

Katarze, nebo spíš „make kotle na mazut great again“?

Tak jako v postojích nemalé části obyvatel zemí za bývalou železnou oponou k tzv. uprchlické krizi, k exulantům vůbec, k lidem jiných náboženství (islámu zvláště), jiné sexuální orientaci, jiného – ne příliš normativně sešněrovaného životního stylu, i ve vyjádření ke švédské studentce je patrná duchovní krize spočívající v jediném – sázíme na minulost, místo abychom jako křesťané sázeli výhradně a jen na budoucnost. Vysvědčení, které část obyvatelstva svými názory vystavila, je strašné. Mezi samými pětkami se tu a tam objevuje čtyřka daná z milosti. Bojím se, aby občan-věčný student „vysoké školy života“ nadobro nezahořkl a nezačal napříště v kamnech spalovat doslova vše, co hoří. Edukační linie papežských encyklik, exhortací a proslovů je nepopiratelná. Jejich sdělení není složité: I když nemůžete osobně ovlivnit globální destrukci životního prostředí a tempo globálních změn tak, jak byste si představovali, nikdy nerezignujte na každodenní péči o stvoření, která začíná ve vašem bytě, v tom, co kupujete, spotřebováváte, jak se staráte o místo před domem. Projíždíte-li Českou republikou, vidíte, že i v roce 2019 tu jsou oblasti, města a vsi, kde to vypadá jako po válce nebo po odchodu sovětských vojsk. Ve zneužité, polámané, do groteskosti proměněné krajině nelze žít život, který by inspiroval ke konání velkých věcí. Spotřeba energie na holé přežití okolního hnusu je tak veliká, že se člověk nakonec dobrovolně zavře doma a raději nevychází.

Říkám si, když se naopak dostanu do městeček a vesnic, které vypadají jako z kalendáře: „Kdo v nich asi žije? Je mezi lidmi, kterým jde o to, aby žili v čistém, klidném, ekologicky vyrovnaném prostředí, nějaká Greta Thunberg – bez ohledu na věk a pohlaví?“ Nejde přece o to, se trumfovat, že jste i ve Švýcarsku viděli černou skládku a v Rusku vesnici jako z románu. Jde o formativní rozhodnutí, o obrácení, o vaše „ano, věřím“, kterým se v Kristově vykupitelském příběhu přihlásíte k osobní odpovědnosti za životní prostředí. Jestli budete před domem sbírat odpadky nebo čistit automobilové skvrny od oleje v tahitské košili, obleku nebo jen tak, halabala, na tom nesejde. Nemusíte „makat“ a zaklínat se tím, že „bude líp“. Hesla jsou k ničemu.. Bouchněte večer v hospodě před chlapama do stolu a řekněte: „Hergot, chlapi, musíme pro tu naši vesnici něco udělat, když už to dělají i borci z Dolní Lhoty!“ Nebojte se to říct emotivně jako Greta Thunberg. Umíte-li se do krve hádat o to, kdo má letos lepší zelí, rajčata a vytuněné auto, víte dobře, jak zapůsobit na druhé. Neděláte to jenom pro sebe. Vaše dcera a syn vám ještě dnes večer položí řadu složitých, vážných otázek. Karel Čapek, jak víte, věřil celý svůj život v obyčejného člověka. Vyhřezlé běsy roku 1938 mu tuto víru vzaly. Ani já nevěřím v obyčejného člověka s takzvaným zdravým selským rozumem, který ví víc než lidé poučení, dnes a denně hledající pravdu a nové způsoby, ne důvody proto, proč věci nejdou. Přesto věřím ve vzmáhající se stavovskou čest, která lidem nedovolí nechat ležet krásu ladem a chovat se k přírodě jako – k cizincovi.

Zdeněk A. Eminger
z www.christnet.eu *(zkráceno)*

To jedno mějme stále na paměti

1. část

Pokračování ze str. 2

měl by zápasit prostředky víry – prostředky evangelia. Lidskou mocí se nic nezmůže, ledaže se mnoho zkazí. Ten zákon lásky, a také pravdy, nám ve svém Synu a skrze své Slovo, zjevuje Bůh. To sám Bůh, který je láska, nás stvořil pro lásku, abychom mohli mít rádi druhé a být takto spojeni i s Ním. Bylo by iluzorní chtít milovat bližního a nechtít milovat Boha. Stejně tak by bylo iluzorní chtít milovat Boha a nechtít milovat bližního. My jsme pohotoví kamenovat a soudit, anebo umíme pěkně strčit hlavu do písku, jde-li o to být milosrdnými, anebo obětovat něco ze svého pro druhého.

Láska vskutku nejsou prázdná slova, kterých někdy můžeme mít plnou pusu, a nejčastěji, když chceme druhé zmanipulovat. Opravdová láska jsou přece konkrétní skutky, služba, pomoc a k tomu jistě neoddělitelně patří snaha být milosrdní, jako je Bůh Otec. Obětovat se pro záchranu druhého, za cenu ztráty nedotčené pověsti nebo světské slávy. Poslušnost zákonu lásky znamená následovat Ježíše cestou konkrétní služby – konkrétního činu. Milovat Boha znamená žít z něho a pro něho, kvůli tomu, že je, a kvůli tomu, co koná. Náš Bůh se bezvýhradně dává, obětuje se, je bezmezným odpuštěním, je vztahem, který je oporou a dává růst. V tom se mu máme podobat, v tom máme být Jeho obrazem. Milovat Boha znamená denně investovat svoji energii a svůj čas, abychom byli jeho spolupracovníky v bezvýhradné službě svému bližnímu, oporou druhým, oporou kazatelům, oporou etnickým i sexuálním menšinám. Zákon lásky se také projevuje bezmeznou snahou odpustit a aplikuje se pěstováním vztahů společenství a bratrství ve sboru tak, aby církev byla přitažlivým místem pro hledající a nové lidi. Poslušnost evangelia – zákona lásky je spjata s dobrými skutky. Dobré skutky podle první bratrské generace jsou dokonce nepostradatelným znakem pravého křesťanství. Podstatnými věcmi pro spasení jsou bratřím od počátku víra, láska a naděje. Dobré skutky jsou důkazem, že člověk z této víry, lásky a naděje žije. Není překvapující, že dobrými skutky se též prokazuje způsobilost ke kněžství. Kněží mají žít v pravdě křesťanského života. Mají být ctnostní, ponížení, pokorní ve svých skutcích. Jejich počínání má se dít v pokorném duchu a smírným způsobem. Bůh ale vybízí úplně každého jít za hranice sama sebe a jít sloužit. Naše životy mají smysl pouze ve službě lásky Bohu a lidem kolem nás i mimo církev. Neznamená to říkat: Mám tě rád, tolik tě mám rád, a potom jít a svým jazykem a pomluvami tě zničit, otočit se zády, zříkat se tě. Boží přikázání tu jsou jasná a konkrétní a kritériem křesťanství je konkrétnost, nikoli ideje a hezká slova, či setrvávání v nostalgii zašlých časů. Nemělo by nám být cizí ani slovo jednota. Aby se mohla lehce uskutečňovat láska, zákon lásky, je k tomu zapotřebí jednota. To si přeje Kristus a je bolestivé, když jednota jeho učedníků se dodnes stále úplně nenaplnila, jak kdysi psal i J. A. Komenský. On promlouval prorockým hlasem, natolik pro něj byla jednota církve zásadní. Přestože žil v době rozdělení církve, pevně věřil ve sjednocení křesťanů. Vesloval odhodlaně proti proudu. Tato naděje čiší z mnoha jeho knih. Jedné dal název „Křesťanství smiřitelné smiřovatelem Kristem.“ Komenský věděl, že spojení je možné jedině skrze Smiřitele Krista. V něm je možné smíření mezi těmi, kdo si nerozumí a hádají se. To je základní předpoklad Komenského představy sjednocení a jednoty křesťanstva. Pokud křesťané odloží věci nepodstatné až zbytečné a chopí se Ježíše, porozumí tomu jedinému nezbytnému, jak dosáhnout jednoty víry a vlastně jednoty Ducha. Vychází totiž ze staré zásady Jednoty bratrské, která říká: „V podstatných věcech má být jednota, v nepodstatných či případných svoboda a ve všem láska.“ Království Boží tu je pro všechny, i pro gaye i lesby, pro Romy a uprchlíky, proto nemůžeme pomíjet Boží náruč, do které jednou každý cele vstoupíme. Bůh, který miluje všechny stejně, od nás žádá nejen jednotu, ale něhu i spravedlnost pro všechny. Naše společná cesta k jednotě a oslava Boha je svátkem zahrnujícím všechen lid, svátkem, v němž nemá být nikdo přehlížen, natož jakkoliv vylučován. Učení bratrské zaujímalo většinou kritické postoje vůči převládajícím způsobům života společnosti a zachovávalo si opatrný odstup, ale zároveň připouštělo, že přísné dodržování, někdy až příliš tvrdých, moralistických pravidel života, narušuje dobré vztahy s okolím. Proto se Jednota, už za bratra Lukáše, snažila najít způsoby, jak správně rozlišovat ve vývoji společnosti, kriticky k nim přistupovat, avšak křesťansky je ovlivňovat. Tradice strohého oddělování křesťanského života od světské společnosti dodnes zůstává velkou zkouškou.

Jednota také prokázala velkou a dosavad nedoceněnou službu církvi Boží a společnosti také tím, že vydala Kralickou bibli. T. G. Masaryk jako pravidelný čtenář této Bible řekl: „Kdo by neznal obsahu křesťanství, byl by vlastně cizincem na naší kulturní půdě.“ Masaryk chodil pravidelně na bohoslužby v klobouckém evangelickém sboru, též ve Vídni se účastnil na bohoslužbách.

Dušan Ehmig *(dokončení příště)*

Evangelický senior
Jan Toul

(*10. 6. 1882 Horní Smržov u Vanovic – + 29. 10 .1959 Myslibořice)

Jan Toul byl synem rolníka a laického pracovníka a po teologickém studiu ve Vídni, Basileji a Halle n. S. se stal v r. 1907 výpomocným kazatelem ve Velké Lhotě u Dačic a v Čáslavi, v letech 1908-1923 farářem v Krouně, administrátorem v Rané, Krucemburku, Svratouchu a Proseči, v letech 1923-45 farářem v Českých Budějovicích. (Sbor se osamostatnil 1922 a s rozsáhlou diasporou představoval obtížné působiště.) V letech 1922-1923 byl seniorem Poličského a v letech 1929-1941 Táborského seniorátu, od roku 1945 ve výslužbě. V r. 1910 se oženil s Marií roz. Vyskočilovou. Za jeho působení se uskutečnila v r. 1915 Husova slavnost, v r. 1920 sjezd mládeže v Krouně a konaly se bohoslužby na náměstí ve Skutči, v Hlinsku, v Chotěboři a ve Svratce. Pracoval tedy v přestupovém hnutí po roce 1918.

Z jeho literární činnosti: *Zpěvníček, Kristus a papež, Českobratrské evangelické noviny, Jubilejní kniha českobratrské evangelické rodiny 1931* (což bylo namáhavé a úctyhodné badatelské dílo) *s úvodními předmluvami Šťastná rodina a Českobratrská církev evangelická.*

Nevymlouvej se nikdy, že nemáš času modliti se. Času by bylo dosti, jen kdyby zde byla chuť k tomu věnovati čas těm věcem nejdůležitějším.

(Jubilejní kniha 1931)

Bohuslav Vik

Vůz

Nejstarší generace vzpomíná, jak za II. republiky a začátkem protektorátu dychtivě čekala na každé nové číslo skautského časopisu Mladý hlasatel a v něm hlavně na komiks Rychlé šípy. Takový komiks k propagaci reformačních myšlenek, ve spolupráci s Lukasem Cranachem, grafikem a tiskařem, vytvořil i Karlstadt. Byl to jednostránkový leták, dřevorytina, rozměru 30x40cm s 53 obrázky, s popisem. Ve dvou rovinách jedou dva kočáry v opačném směru. V horní rovině jedoucí kočár, tažený osmispřežením, směřuje ke spáse, která je symbolizovaná za křížem stojícím Kristem. Zde jde o hlavní záměr letáku: Opravdové pokání a ospravedlnění hříšníka. V kočáře sedí Pavel a Augustin. V spodní rovině je kočár, v němž sedí tlustý mnich, propagující svobodnou vůli a dobré skutky. Ten se řítí do pekelné propasti. Výtisky tohoto prvního reformačního letáku poslal Karlstadt k rozmnožení do různých německých měst, a také Albrechtu Dürerovi, nejznámějšímu německému umělci té doby. Původní verze byla latinská, brzy však byl leták přeložen do němčiny. Německý text ve třech exemplářích je znám už asi sto let. Latinský text byl znám do nedávna jen v několika fragmentech. To se změnilo před několika lety nálezem kompletního znění v latině.

Rozdíl mezi oběma reformátory byl v tom, že Karlstadtova teologie se více orientovala na sborový život. Nyní, na konci konstantinovské epochy, připomenout si tohoto reformátora, je věc nejen historické poctivosti, ale i teologické odpovědnosti.

Josef Valenta

Zapuzený reformátor

Na nedávno založené univerzitě ve Wittenbergu působil od roku 1505 jako profesor teologie Andreas Bodenstein (1486 - 1541), který přijal jméno svého rodiště, Karlstadt. Filosoficky zastával realismus. Byl uznávaný vykladač Tomáše Aquinského a jiných středověkých filosofů a teologů. Roku 1512 byl promován Lutherem na doktora teologie. Roku 1516 získal ještě v Sieně doktorát práv. Byl uznávaným učencem v celé střední Evropě. Naučil se hebrejsky, čímž byl výjimkou mezi teology. Byl i skvělým diskutérem a propagátorem. Univerzita, ač nedávno založená, měla nejvíce studentů v celé Evropě.

Spřátelil se s Lutherem a pod jeho vlivem přešel od Aristotela k Augustinovi. Byl uchvácen jeho učením o milosti. Zdůrazňoval autoritu Písma svatého, které je nadřazeno církevním otcům a celé církvi i s papežem. K psanému Písmu musí přistoupit Kristův duch. Přiznal se tím k interpretaci Augustina Lutherem. Výsledek studia formuloval Karlstadt do 151 tezí, s nimiž vystoupil veřejně už 26. dubna 1517. K Lutherovým tezím z konce října téhož roku se přihlásil nadšeně. Byl ve Wittenbergu v počátcích reformačního hnutí druhým mužem, v době pobytu Luthera na Wartburgu prvním. Právě tehdy došlo ve městě k zmatkům a bouřím. Kurfiřt saský, Bedřich Moudrý, který ze zmatků vinil Karlstadta, mu zakázal na univerzitě učit a kázat. Univerzita se vyprazdňovala. Karlstadt nevystupoval však proti obrazoborcům naopak souhlasil s nimi. Byl první, když porušil celibát a oženil se, prvním, který bez ornátu vysluhoval večeři Páně pod obojí způsobou a to v přítomnosti všech wittenberských autorit. Zdůrazňoval, že ti, kteří takto přijímají, se nestanou Čechy ani kacíři, ale evangelickými křesťany. První sestavil reformační církevní řád. Jako první popíral Kristovu tělesnou přítomnost v živlech večeře Páně. Univerzitní disputace nahradil rozhovory nad Biblí.

Profesor teologie na ingolstadské univerzitě Johann Eck vyzval Luthera k veřejné disputaci o jeho učení. Pro disputaci vybral Lipsko, známé svým protičeským smýšlením. Tamní univerzita vznikla 1409 po vydání dekretu Kutnohorského, jako vzoruniverzita pražské Karlovy univerzity. Luther souhlasil. Letos je pětisté jubileum těchto rozhovorů. V přípravných tezích k rozhovorům pojmenoval Eck Luthera českým kacířem. Při diskusích se střídali Luther s Karlstadtem. Na disputaci jako pozorovatelé byli přítomni četní intelektuálové z celé Evropy, mezi nimi v hojném počtu i Češi. Disputace pomohla k šíření reformačních myšlenek.

Brzy po návratu Luthera došlo mezi oběma reformátory k hluboké roztržce. Luther vinil Karlstadta, že nedokázal zabránit bouřím, které ohrožovaly pořádek, zvláště mu vyčítal názory na obrazoborectví. Nadále platil pro Luthera jako Schwaermer, blouznivec, odpadlík. Neprávem. Lutherovo vítězství nad někdejším nejvěrnějším spolubojovníkem bylo dokonalé. Negativní obraz Karlstadta přetrvával v protestantismu pět set let.

Karlstadt se uchýlil do Orlamuende, kde organizoval sborový život na principu obecného kněžství všech křesťanů. Zřekl se akademických titulů, hodností, zrušil ušní zpověď, zavedl společnou podpůrnou pokladnu. Učením o večeři Páně se blížil stále víc k Zwinglimu. Ten ho také na krátko přijal k sobě do Curychu. Roku 1534 přešel do Basileje, kde působil jako profesor na univerzitě a jako kazatel. Přátelil se s tamními humanisty, Erasmem Rotterdamským, Reuchlinem, Ulrichem von Huttenem, Oecolampadem.

Zemřel v Basileji za morové epidemie roku 1541.

Z časopisu Zeitzeichen č. 8/19
vybral a upravil
Josef Valenta

Nemůže být pravda, že obrázky jsou učebnicemi laiků, protože se od nich nemohou nic dozvědět o své spáse... Jak můžete zachránit laické osoby, když připisujete obrazům sílu, kterou Bůh dal jen jeho samotnému Slovu?
Andreas Bodenstein – Karlstadt

Sdružení evangelikálních teologů, z.s.
ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČ: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

Jubilejní, 30. teologické fórum

ve spolupráci s *Komenského institutem* na téma

Nové české překlady Bible (2009–2019): vyhodnocení a výhled

místo konání: **sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15**
datum: **11. listopad 2019**

09:00 – 09:30 registrace
09:30 – 10:00 zahájení a uvedení fóra: Mgr. Jiří Hedánek, Th.D, Ph.D.
10.00 – 10.45 **I.** doc. PhDr. Josef Bartoň, Th.D.: *Komično a posvátno. K některým zvláštním prvkům v českém „novém biblickém stylu"*
10.45 – 11.00 přestávka
11.00 – 11.45 **II.** Peter Cimala, Th.D.: *Přínos srovnávání biblických překladů pro vykladače Písma*
11.45 – 12.30 **III.** Ing. Lubomír Ondráček: *Práce kazatele s více překlady Bible*
12.30 – 13.45 polední občerstvení
13.45 – 14.30 **IV.** Mgr. et Mgr. Jiří Bukovský, Ph.D.: *1 K 12–14 v moderních českých překladech*
14.30 – 15.45 **V.** závěrečný panel: zástupce komisí (ČSP, B21, ČLP, ČBJ, SNC a ČEP)
15.45 – 16.00 diskuse a vyhodnocení fóra

liturgický studijní 21:) Bible jeruzalémská Slovo na cestu ekumenický

Toto teologické fórum navazuje na teologická fóra v září 2009 a březnu 2010 a na číslo *Theologia vitae* **2**(2009)2 „Nové české překlady Bible".

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti nejpozději do 5. listopadu 2019 na adresu: set@evangelikalni-teologie.cz nebo na adresu: *SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1.* Přihláška je třeba pro přípravu fóra a zajištění občerstvení. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: **2500212981/2010**. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: **191111**. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Studenti 100 Kč. Kdo přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami. **(výbor SET, září 2019)**

Pozvánky

Informace o Zimbabwe, zemi programu Světového dne modliteb pro rok 2020 podá zasvěcená osobnost, bývalá velvyslankyně v Zimbabwe, paní PhDr. Marie Imbrová, která má stále živé kontakty s touto zemí.

Beseda se bude konat v pátek 8. listopadu od 10 h v kostele sv. Václava na Zderaze, Resslova 6, Praha 2.

(an)

* * *

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu se Zdeňkem Drmlou o péči o porosty v pražských chráněných územích a sadech.

Beseda se bude konat v úterý 12. listopadu 2019 od 17.30 (cca do 19 h) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

30-31/2019

6. listopadu 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 13. listopadu 2019

Z obsahu

* *Duch jako dárce a církev jako prostřednice*
* *Chrám nové spravedlnosti*

Poselství k 21. neděli po sv. Trojici

Otazník nad zbožností
Žalm 127,1

Poutní píseň, Šalomounova. Nestaví-li dům Hospodin, nadarmo se namáhají stavitelé. Nestřeží-li město Hospodin, nadarmo bdí strážný.

Lidová moudrost přetavila slova žalmu ve zbožné pořekadlo: *„Bez Božího požehnání marné naše namáhání.“* Zdá se být výstižné. A možná by i bylo, kdybychom Boží požehnání neměli tak snadno za jakousi zbožnou obdobu štěstí, která s podobou našeho jednání nijak nesouvisí, a kdybychom ho tak často nepoužívali jen jako argument, který dává za pravdu naší pobožnosti. Nic asi není vyznání žalmu vzdálenější, než tohle dvojí. Biblický Kazatel jistě ví i o tom, že *„běh nezávisí na hbitých a boj na bohatýrech…, ale jak kdy každému z nich přeje čas a příležitost“*, nicméně žalm, myslím, mluví o něčem jiném. Jeho úvodní podmiňovací věty nejsou prostým konstatováním obecné pravdy, že výsledek svého snažení nemáme ve svých rukou, ale jsou výzvou, která se týká právě podoby našeho jednání. Vybízejí nás, abychom především hledali a skutečně zvažovali, zda naše stavba či obrana je opravdu také stavbou a obranou Boží. Na té sounáležitosti záleží mnohem víc než na našem budovatelském či obranářském úsilí a nadšení. A úvod, který tuto poutní píseň připisuje králi Šalomounovi, naznačuje, že při tom zvažování nejde jen o rozdíl mezi budováním světských a bohulibých objektů, ale týká se i stavby chrámu, kostela a našich navýsost zbožných aktivit. Ani to, co se děje ve jménu Páně, jak říká Ježíš v kázání na hoře, s ním nemusí mít nic společného. A i obrana toho nejsvětějšího, jak ukazuje příběh Jeremjášův, může být jen projevem neschopnosti poctivé sebereflexe. Odkaz na Hospodina nepotvrzuje automaticky zbožnost, ale staví i nad ni otazník. Komentáře většinou uvádějí jako příklad marné námahy stavitelů příběh o bábelské věži, ale opomenou při tom dodat, že v něm nejde prostě jen o velikášství lidského budovatelského nadšení. Je to vyprávění o lidu, který se původně vydal na východ, kam Bible jen o pár kapitol dřív situuje ráj. Poutníci do ráje se ovšem zastavili předčasně. Nevydrželi na cestě. Strhla je vidina, že si ho mohou vybudovat sami. Snad i proto si máme s Šalomounem notovat tuhle poutní písničku, abychom jejich chybu neopakovali, abychom vydrželi na cestě. Ještě nejsme v cíli. Pořád je třeba důkladně a poctivě hledat směr, protože na něm záleží víc, než na tom, čeho bychom chtěli zbožně dosáhnout.

Zdeněk Šorm,
farář ČCE v Praze na Vinohradech

Svobodu a demokracii musíme stále hlídat

Už 101. výročí vzniku samostatného státu jsme oslavili 28. října každý po svém. Někdo položil květinu k pomníku prvního prezidenta T. G. Masaryka, někdo pomohl zasadit lípu, jiný sledoval “Modlitbu za domov”, další sledovali pietní akt na Vítkově nebo udílení státních vyznamenání... Svátek jsme si zachovali i po rozdělení státu, protože Slovensko i přes veškeré snahy opozičních poslanců dalo několikrát (naposled v roce 2017, kdy pro návrh části opozičních poslanců hlasovalo pouze 31 ze 130 přítomných zákonodárců v parlamentu) přednost Sedmibolestné Panně Marii a 28. říjen zůstal jenom památným dnem.
Ten si však připomněla aspoň “čerstvá” prezidentka Zuzana Čaputová, která uvedla: “28. októbra 1918 Československý národný výbor v Prahe oficiálne vyhlásil vznik Československa. O dva dni neskôr prijala v Martine slovenská politická elita Deklaráciu slovenského národa...
Týmito dvomi dejinnými udalosťami boli položené základy našej štátnosti. Slováci ako národ mohli prvýkrát v histórii slobodne rozvíjať svoj jazyk, vzdelanosť a kultúru. Vznik Československa zabezpečil takisto stanovenie pevných a medzinárodne uznaných hraníc Slovenska. Pražské aj martinské rozhodnutia otvorili dvere pre viac ako 70-ročnú spoločnú dejinnú cestu občanov oboch národov. 28. október pre mňa bol, je a aj bude sviatok.”
“Vy jeden, každý musíme snést mínění druhého. Demokracie znamená diskusi. A demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti. A spravedlnost je matematika humanity,” říkával první prezident T. G. Masaryk. A přestože svoboda a demokracie má své stinné stránky (svobodně a demokraticky byl zvolen i Adolf Hitler i komunisté u nás v roce 1946), musíme je stále hlídat.

Helena Bastlová (foto: Pavel Javornický)

Na počátku byla informace

Pamatujete se na skvělý zážitek, kdy jste se naučili číst? Nevím, jak je tomu dnes, ale za mého předškolního věku se nedoporučovalo rodičům, aby učili děti příliš brzo číst a psát. Prý že se potom ve škole nudí, nedávají pozor a zlobí.
Můj tatínek na to docela nedbal a učil mě znát alespoň jednotlivá písmena. Měl na to zvláštní metodu. Vývěsky obchodů tehdy často nesly velkým písmem jména majitelů. Takže, když jsem šel s tatínkem na procházku, byl pro mne JOSEF písmenem J, KAREL K, OTAKAR O atd. Písmeno S jsem poznal na židovském jméně SOLOMON. Já jsem si většinou pamatoval i ta

jména, takže jsme jednou s tatínkem udivili naši širší rodinu na procházce. Tatínek ukázal na firemní vývěsku a já jsem hbitě hlásil SOLOMON. Ne že bych to byl přečetl.
Písmo nám všem otevřelo bránu k mnohému poznání. Bylo to, myslím, ve druhé třídě, kdy jsem přečetl první celou knihu. Byla od E. T. Setona a jmenovala se Za sandhilským jelenem. Tatínek měl v knihovně vše, co od toho amerického zálesáka vyšlo. Dovedete si představit svůj život, svoji práci, svoje poznání jako analfabeti? Čtení a psaní se nám stalo branou skoro ke všem dalším informacím, radám a

Dokončení na str. 2

Důležitá zpráva z redakce

V říjnu jsme založili nový účet u Fio banky, která si za svoje služby neúčtuje poplatky. To nám samozřejmě aspoň trochu zlepší naši tíživou finanční situaci.
Číslo nového účtu je 2101709261/2010.
Budeme ho v každém čísle připomínat, abyste si ho, vážení čtenáři, dobře zapamatovali. Do konce ledna budou k dispozici obě banky, jak Fio banka, tak i stávající Poštovní spořitelna, jejíž účet je uveden v tiráži.
Uvítáme, když novinku vezmete na vědomí a své platby našemu týdeníku už budete posílat na účet nový – tedy 2101709261/2010, který už je zcela funkční.
To se týká hlavně pravidelného ročního předplatného, ale také vašich milých finančních darů, bez kterých bychom těžko mohli týdeník vydávat.
Věříme, že nám, milí čtenáři, zachováte svou přízeň a budeme rádi, když se svým finančním, ale i písemným příspěvkem zapojíte do naší práce. V tomto nastávajícím adventním a vánočním čase uvítáme články na tato témata a připomínáme, že příští rok si připomínáme 350 let od úmrtí J. A. Komenského a 400 let od památné bitvy na Bílé Hoře.
S přáním všeho dobrého

Vaše redakce

Z církví doma i ve světě

Křesťané a muslimové se společně modlí na hranici s Mexikem

Po více než deset let pořádá rev. John Fanestil z metodistické církve nedělní bohoslužby v Parku přátelství na americko-mexické hranici s výhledem na Tichý oceán. Každý týden sem přicházejí lidé, jejichž příbuzní byli odděleni plotem. V posledních měsících však tato původně malá akce rozrostla ve větší hnutí, které zahrnuje skupinu muslimů, kteří se od dubna modlí spolu s křesťany. V neděli 27. října podle Religion News Agency uspořádaly obě skupiny společně akci s názvem Modlete se za hranice. Setkání zahrnovalo vystoupení křesťanských, muslimských a židovských představitelů spolu s aktivistkou za občanská práva. Fanestil řekl, že chce, aby akce vyslala zprávu, že americko-mexická hranice „je místem lidskosti," kde se překračují veškerá omezení mezi oběma státy. „Je to místo setkání, přátelství, pokoje, společenství, solidarity," řekl metodistický pastor Fanestil. Nejnovější spolupráce s místními muslimy „je jen dalším způsobem, jak lidé sdílejí prostor na hranici," dodal.

www.krestandnes.cz

V Římě se modlili za svěcení žen ke kněžství

Blížícího se konce synody o Amazonii využila jedna skupina k hledání nových rolí pro ženy v Římskokatolické církvi. V Římě zorganizovala 22. října modlitební vigilii na podporu svěcení žen ke kněžství.

„Bez žen by v amazonském regionu neexistovala Římskokatolická církev," řekla podle portálu Crux Miriam Duignanová, tisková mluvčí organizace Ordinace žen po celém světě (WOW), která akci pořádala. Shromáždění se konalo podél břehů řeky Tibery. Účastníci modliteb drželi transparent nápisem Zapojením žen zachráníme Zem – Zapojením žen zachráníme církev. Papež František svolal biskupy z regionu, aby zvážili, jak může Římskokatolická církev účinněji reagovat na pastorační potřeby regionu v Amazonii – kde v některých odlehlých vesnicích je nedostatek kněží. Katolíci zde často přijímají eucharistii pouze jednou nebo dvakrát ročně. Účastníci shromáždění uvedli, že chtějí, aby papež nepřikročil k zapojení většího množství mužů, což by podle nich „nahradilo" ženy, které již „vykonávají práci" pastorační služby v regionu. Podle Duignanové je nutné uznat roli, kterou hrají ženy v církvi, a dodala, že by chtěli, aby František dal nejen svolení ke svěcení žen do jáhenské služby, ale také do kněžské.

RaVat

Evangelický farář Jan Jelínek (19. května 1912 Zelów – 3. prosince 2009 Praha) pocházel z rodiny pobělohorských emigrantů. V době druhé světové války žil v komunitě volyňských Čechů v ukrajinském Kupičově. Tam spolu se svou ženou Annou s nasazením vlastního života zachránili mnoho pronásledovaných lidí, aniž by rozlišovali národnosti nebo politické přesvědčení. Na faře ukrývali Židy, Ukrajince nebo Poláky stíhané banderovci. S manželkou později dobrovolně vstoupili do armády Ludvíka Svobody jako zdravotníci. V českých jednotkách získal několik válečných vyznamenání. Jedno z nejvyšších státních vyznamenání, a to Řád Tomáše Garrigua Masaryka dostal in memoriam 28. října 2019.

Archivní fond Kostnické jednoty

V roce 2011 převzal Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické do své péče spisový a účetní materiál Kostnické jednoty a administrace Kostnických jisker. Redakce Kostnických jisker s ústředím Kostnické jednoty, sídlící v Ječné ulici v Praze, se tehdy musela přemístit do prostor menších. Tehdejší předseda Kostnické jednoty Bohumil Kejř požádal Synodní radu ČCE o převzetí celého jejich archivu a o jeho uložení v Ústředním archivu ČCE v Praze (ÚA ČCE).

Archivní materiál, uložený v banánových krabicích, v depozitáři ÚA ČCE několik let trpělivě čekal na své zpracování. Pořádací práce tohoto rozsáhlého fondu si vyžádaly mnoho času. Byly dokončeny v říjnu roku 2018 a po zařazení dalších nalezených písemností a jedné knihy definitivně ukončeny v březnu 2019. Fond obsahuje písemnosti z let 1903 - 2000 v 54 archivních kartonech. K fondu patří celkem 64 úředních a účetních knih, 458 fotografií a 2 kartotéky.

V průběhu pořádání každého archivního fondu postupně vzniká jeho soupis, který slouží jako pomůcka pro badatele. Součástí soupisu očíslovaných úředních a účetních knih a archivního materiálu v kartonech, je také úvod k archivnímu fondu. V jeho první části jsou shromážděny informace k historii původce archivního fondu, v tomto případě základní data o vzniku a dalších významných etapách správního vývoje Kostnické jednoty. Kde byly písemnosti uchovávány a za jakých okolností se do archivu dostaly objasňuje další část úvodu, nazvaná historie archivního fondu. V poslední části je popsána metoda pořádání a jsou zde uvedeny signatury jednotlivých částí fondu, zobrazující celou jeho strukturu. Následuje rozbor vybraných částí fondu, který umožňuje badateli získat představu o úplnosti dochovaných písemností a upozorňuje na zajímavé dokumenty nebo celé soubory dokumentů, vypovídající o významných událostech. V případě činnosti Kostnické jednoty jsou to například dochované písemnosti, týkající se pomoci hladovějícím v Rusku a na Ukrajině či repatriace dětí z nejchudších rodin nebo sirotků z této oblasti do ČSR ve dvacátých letech 20. stol.

Archivní fond Kostnické jednoty, která byla v roce 1903 založena jako obrana reformace a posílení evangelické menšiny v národě semknutím všech českých a slovenských evangelíků, nás provází téměř stoletím dějinných událostí i neúnavné všední práce. Badatelsky zajímavý a bohatý archivní materiál čeká na své badatele.

Vendula Zejfartová, archivářka ÚA ČCE

Na počátku byla informace

Dokončení ze str. 1

návodům pro život. Možná, že okouzlení z četby je dnes vytlačováno zvukovými přístroji, ale myslím, že dobrou knihu to nenahradí.

Často pozorujeme s údivem a mnohými otázkami, co všecko se kolem nás děje v obrovském vesmíru nebo v kapce vody pod mikroskopem. Některým myslitelům došlo, že na počátku toho všeho musel být velice hodnotný zdroj informací. Paul Davies (2001) napsal: *Přivádí nás to k závěru, že informace byla ve vesmíru uložena od prvního okamžiku… Komplexitu nelze jen tak vykouzlit, komplexní systém může být vytvořen pouze jiným systémem, který je alespoň stejně komplexní.*

Můžeme žasnout nad mnohými jevy, ale nejúžasnější je beze sporu ŽIVOT. Zoufalým pokusem obejít vysvětlení života bez Stvořitele života byla domněnka, že první buňky k nám přilétly s nějakou kometou z vesmíru – dostaly název panspermie. Tím se problém ovšem neřeší, ale jen odsouvá jinam a jindy. Dnešní filosofickou módou je to, co vtělil Miroslav Veverka (2014) do objemného spisu Evoluce svým vlastním tvůrcem. Astrofyzik Jiří Grygar zakončil svůj úvod k této knize vpravdě gentlemansky: *Celý rukopis jsem četl jako vzrušující detektivku s otevřeným koncem, protože netuším – a myslím, že ani sám autor - kdo je pachatelem.*

Přemýšlivý čtenář teď ovšem položí otázku: Kde je ta tvůrčí informace života dnes, nebo alespoň, kde jsou její stopy? Ta otázka je oprávněná a je na ni řada krásných odpovědí. První přinesl náš světoznámý krajan, Němec Johann Gregor Mendel, opat brněnského kláštera a gymnaziální učitel matematiky, již v roce 1865. Jako svého koníčka pěstoval a křížil rostliny hrachu. Svá zjištění matematicky zpracoval a stanovil první zákony vědecké nauky o dědičnosti – genetiky. Geniálně zjistil, že každá vlastnost je dána dvěma GENY – on je nazýval elementy – od rodičů, z nichž jeden je dominantní a druhý ustupující, nebo mají oba stejnou sílu. Dominance se projeví navenek nějakým znakem (u hrachu barvou květů, tvarem a zbarvením semen atd.). Další veliký krok učinil Američan Thomas H. Morgan se svými spolupracovníky. Předpokládali, že dědičné vlastnosti, geny, jsou v každé živé buňce seřazeny jako korálky na šňůrce. Tyto „náhrdelníky života" nazvali chromosomy. V některých buňkách jsou zřetelné optickým mikroskopem, ty drobnější pak ukázal mikroskop elektronový. Až v roce 1962 byla udělena Nobelova cena dvěma badatelům, Watsonovi a Crickovi, za prokázání teorie, že geny jsou dlouhé molekuly kyseliny deoxyribonukleové (DNA). Na nich jsou doslova „zapsány" dědičné vlohy – jako písmena na nich visí různé trojice, všecky vytvořené z pouhých čtyř organických látek, jejichž výběr a pořadí skýtají nesčetné kombinace. Šroubovitě zvlněné molekuly DNA jsou dvojité a při rozmnožování vstupují jejich poloviny, jednoduché šroubovice, do rozmnožovacích buněk. Oplodněním jsou opět zdvojeny, ale při tom dochází ke kombinacím vloh matky a otce.

Každičká buňka organismu obsahuje kompletní sadu dvojitých molekul DNA, ale jen část genového zápisu je otevřena k dalšímu použití. U člověka bychom seřazením těchto páskových „knih" v každém buněčném jádru, které není větší než setina milimetru, dostali „šňůru" o délce 1, 6 metru! Jsou na nich zapsány modely všech aminokyselin, které pak skládají bílkoviny nebo aktivizační látky zvané enzymy. Doslova zapsány – říká se tomu GENETICKÝ KÓD. V každé „páskovité knize dědičnosti" – chromosomu, je např. u člověka průměrně 1 400 genů, celková „knihovnička" jednotlivé buňky obsahuje přes 3 miliardy „genetických písmenek."

Genetický kód, delší nebo kratší, obsahuje každá živá buňka od nejdrobnější bakterie po velrybu plejtváka obrovského, člověka nevyjímaje. Bez genů není možný jakýkoliv hmotný život. Tak nám moderní věda pomáhá pochopit, co znamená biblické ŘEKL BŮH. To, co krásně vyjádřil apoštol Jan na počátku svého životopisu Ježíšova (Jan 1, 1): *Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.* Nebo autor epištoly Židům (11, 3): *Božím slovem byly založeny světy.*

My bychom dnes mohli s patřičnou úctou říct:

Na počátku byla INFORMACE.

Pavel Javornický

Konec jedné iluze

V listopadu 1859 – před 160 lety – vyšla Darwinova kniha O vzniku druhů, kterou jeden současný komentátor označil za „nejtřaskavější knihu v dějinách vědy". Darwin v ní podal ucelenou teorii o vzniku živého světa na základě přírodních zákonů, v souladu se svým pohledem přesvědčeného agnostika, že nějaký středověký princip o stvoření za tím být nemůže. „Pokud jsem se zmýlil v hodnocení významu přírodního výběru," píše např. v roce 1861 americkému botanikovi Asa Grayovi, „což ale ani zdaleka nepřipouštím, tak jsem alespoň – jak doufám – podstatnou měrou přispěl k překonání dogmatu o speciálním stvoření." Jeho kniha byla podložena působivým souborem výsledků pozorování přírody, které nashromáždil během legendární plavby kolem světa na lodi Beagle. Projevil se přitom jako velice pečlivý a talentovaný pozorovatel, v tomto ohledu je jeho kniha mimořádným dílem. Při zpracování se ale dopustil zásadního omylu: pozorované drobné změny v přírodě, které jsou jen projevem (jak dnes víme) limitované pružnosti genofondu, zobecnil do tvrzení o evolučním původu celé živé přírody. Pravda, některé jevy – jako např. složitá konstrukce oka – ho znepokojovaly už při psaní knihy. „Kdykoli pomyslím na oko, dostávám zimnici", vyslovil se v jiném dopise. Předpokládal však, že mu následující rozvoj vědy dá za pravdu. Stal se ale pravý opak. Tím skutečným převratem v biologii nebylo jeho vystoupení, nýbrž objev informačního základu života o sto let později, o kterém nemohl Darwin ještě nic vědět. Tak jako jsou dnešní moderní výrobní procesy řízeny složitým softwarem počítačů, tak je podoba (a rovněž základní vzorce chování) živých tvorů předem určena genetickým kódem příslušného druhu. A ten je tak složitý, že jeho vznik není možné vysvětlit slepými, neřízenými přírodními procesy. „Každý dům někdo staví", říká v jiné souvislosti, jinak ale naprosto přesně slovo u Žd 3,4. O slovo se tak hlásí výše naznačená analogie s lidskou civilizací: Jako je za všemi jejími výtvory (technickými, vědeckými, uměleckými) skryta tvůrčí činnost a inteligence člověka, tak můžeme za složitostí molekulárního základu života tušit transcendentní přesah – existenci skrytého, inteligentního Stvořitele (Gn 1; J 1,3; Ko 1,15-17; Žd 1,3). Uveďme si k tomu konkrétní příklad, podle knihy německého biologa Wolfganga Kuhna (Darwin im Computerzeit. Das Ende einer Illusion, 1989): Mravenci jsou kolektivní hmyz, který je známý neustálou horečnatou činností. Každý mravenec ví, co má dělat, nikdo není bez práce, celý kolektiv pracuje pro společný cíl. Občas se ale stane, že se někteří jedinci zachovají úplně jinak. Vylezou na vrchol stébla trávy, pevně se tam zakousnou a přestanou se na dění v mraveništi podílet. Vypadá to jakoby takovému mravenci „přeskočilo v hlavě"; dlouho se ale nevědělo, co by mohlo být příčinou. Vysvětlení se našlo až s nástupem moderní mikroskopické techniky a vyžadovalo mimořádně náročné experimentální úsilí. Ukázalo se, že mravenec s takovým podivným chováním je napaden cizopasníkem – motolicí (Trematodes), která žije v útrobách přežvýkavců. Její vajíčka se trusem dostanou ven mimo tělo, kde se pak z nich vylíhnout larvy. Jsou tak malé, že pro mravence představují cosi jako jednohubky – do jeho žaludku se dostanou celé, bez úhony. Pak se ale začnou dít pozoruhodné věci: Ty larvičky by v žaludku mravence dlouho nevydržely, a tak se hned prokoušou jeho stěnou na druhou stranu. Tam se zapouzdří, čímž současně otvor v žaludku zalepí (neboť, jak hned uvidíme, mravenec je pro ně užitečný jen tehdy, když zůstane v dobré kondici). Pouze jedna z nich se zachová jinak: dutinou těla mravence si to namíří – neomylně jako podle nějakého kompasu – do oblasti hlavy, kde napadne jednu jeho nervovou uzlinu (tzv. spodní ganglion) a přeprogramuje tam jeho chování. Výsledkem je, že mravenec všeho nechá, vyleze na to stéblo trávy a tam čeká, až se i se všemi těmi zámotky motolice dostane do těla krávy. Smysl toho všeho je jasný: Kdyby ty larvy zůstaly na zemi, někde v té vrstvě tlejícího listí, nikdy by se do útrob přežvýkavce, jak potřebují, nedostaly (neboť kráva, jak známo, trávu na úrovni kořínků a organických zbytků těsně při zemi nespásá). S „použitím" mravence na konci stébla je to ovšem jinak – je to efektivní způsob, jak se dostat zpátky do těla přežvýkavce.

Je absurdní uvažovat o tom, že by tak vysoce sofistikovaná strategie mohla vzniknout působením slepých sil přírody. Oba genetické programy – mravence i motolice – musí být totiž k dispozici současně, nehledě na to, jak je složitý každý z nich sám o sobě. „Naivní evolucionis-

Dokončení na str. 3

Z kázání Martina Luthera Kinga

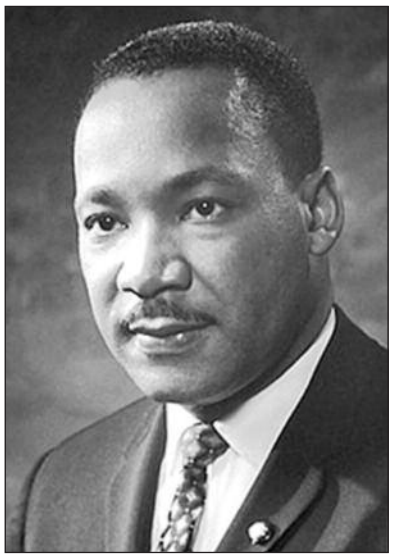
Všichni hledáme odpovědi na otázky, proč máme ve vedení státu špatné politiky, proč lidé nechodí k volbám, proč lidé volí populistická hnutí a populistické prezidenty, proč je sucho, proč vznikla uprchlická krize, zda se dá věřit soudnictví, komu slouží a komu pomáhá policie a armáda, v jakém stavu máme školství a zdravotnictví, proč se rozvádí více než 50 % manželství?

Našlo by se asi ještě spousta dalších otázek na to, co se nám nelíbí, s čím nejsme spokojení, co nás štve a zneklidňuje. Kde tedy najdeme odpověď a kde najdeme řešení, možná lék, na bolesti lidstva a světa? Nejprve bude třeba ohlédnout se zpět, vrátit se k počátkům lidstva a jeho určení. Je jasné, že všechny strasti tohoto světa pramení z jeho neúplnosti. Starověké Řecko nám dalo vznešenou filosofii a poetické nazírání na život, ale jeho nádherná města byla postavena na základech otroctví. Také západní civilizace byla veliká a odkázala nám slavná díla, umělecká a kulturní právě tak jako průmyslovou revoluci, která se stala počátkem hmotného nadbytku, toho, co výrazně proměnilo vztah člověka ke hmotným statkům. Rozvoj průmyslu byl ale založen na nespravedlnosti a na kolonialismu, který způsobil, že se hmotné prostředky vyvíjely rychleji a dominantněji než cíle hodnotově duchovní. Amerika například byla a je stále velká země, která přinesla světu Prohlášení nezávislosti a ohromný technický pokrok, ale ani to není všechno, protože kupříkladu dvaadvacet miliónů černých mužů a žen nemělo právo na život, svobodu a na cestu za štěstím. A právě tak, jako jsou neúplná velká města, národy a civilizace, byli, jsou a budou nedokonalí i mnozí naši velcí vůdcové, politické strany i hnutí.

My jsme každý součástí světa, kontinentu, kde žijeme a národa, ke kterému patříme, nicméně jako jedinci tento svět a jeho problémy nezměníme. Podstatné však je, že každý jednotlivec by měl hlavně usilovat o dokonalost sám u sebe. První rozměr dokonalého života je rozvoj vnitřních sil osobnosti. Je potřeba vnímat tento rozvoj jako proces, který nikdy nekončí. Člověk musí vytrvale a trpělivě pracovat, aby vynikl na svém poli působnosti, ať je jakkoli nepatrné. Hledejme se vší vážností, nedejme se odradit prvními neúspěchy, co je naším úkolem, a potom se oddaně dejme do práce, abychom jej splnili. Tato čistá snaha, pravdivá před druhými, po uskutečnění sebe sama je délkou lidského života. Její trvání je neomezené. Dokud žijeme, náš úkol a naše poslání trvá.

Druhým rozměrem dobrého života je zájem o bližního a ztotožnění se s ním. Uznání nedílnosti lidství, jeho důstojnosti a potřeba aktivního bratrského zájmu o štěstí jiných je šířkou lidského života. Zbývá třetí rozměr, ten, který se téměř v naší české kotlině vytratil, je jím výška, směřování člověka vzhůru. Někteří z nás jsou naprostými neznabohy, jiní jsou neznabohy v praxi, neboť chválí Boha jen ústy. Věřím, že člověk musí Boha aktivně hledat. Kde ho najdeme? Kde jinde než v Ježíši, Pánu našeho života. Kristus je Slovo, které se stalo tělem. Je mluvou věčnosti, přeloženou do časných slov. Svěříme-li se bez výhrad Kristu a jeho cestě, budeme se podílet na onom zázračném aktu víry, jež nás přivede k pravému poznání Boha. Miluj sám sebe, pokud to značí zdravý zájem o sebe. To je délka života. Milujme svého bližního jako sebe samého, to je nám uloženo a to je šíře života. Ale nikdy nezapomínejme, že je tu ještě vyšší příkaz – miluj svého Pána Boha z celého srdce svého, ze vší duše své a s celou myslí svou. To je výška života. Apoštol Jan hlásal: „Milujte se navzájem." Je to přikázání Páně, pokud bude zachováváno, pak je to dostatečné.

Mějme před očima obraz nového města, nového Jeruzaléma, o kterém se mluví v knize Zjevení. Tento obraz nás vyzývá k pohledu za obzor osobní naděje a rozšiřuje náš zúžený obzor víry. Nový Jeruzalém je v knize Zjevení protikladem starého Babylónu. Babylón je zase obrazem tehdejšího Říma, mravně i společensky rozvráceného města, kterému vládnou do sebe zahledění lidé

Martin Luther King (1929 - 1968)

posedlí vidinou bezmezné moci. Bůh svým jednáním v Kristu překonává i nejhlubší mravní a společenský rozklad, z něhož na nás jde ona hrůza. Nedávejme se proto strhnout běžnými způsoby a zvyky. Na místě, kde žijeme, můžeme mocí Kristova vítězství uprostřed rozkladu vytvářet ostrůvky nových poměrů, které odpovídají Božímu záměru a zrcadlí Boží dokonalost. Poselství knihy Zjevení můžeme přijmout jako ujištění, že poměry ve městě či vesnici, kde žijeme, nemusejí být den ze dne horší a horší, bude-li je moc živého Krista přibližovat Boží míře pravdivosti, ryzosti, čistoty a krásy.

Jde o příslib a o pozvání. Hle, příbytek Boží uprostřed lidí. Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid. Nejsme a nebudeme úplně sami čelit tomu, v čem žijeme a co nás zneklidňuje. Dej Bůh, abychom pochopili Janovo Zjevení a postupovali s neutuchajícím zaujetím k městu dokonalého života, v němž délka, šíře i výška jsou stejné. Pouze dosažením tohoto města můžeme dobudovat své vlastní bytí. Pouze dosažením této dokonalosti se můžeme stát pravými syny a dcerami Božími. Nenajdeme sice odpověď na všechny naše otázky, ale dosáhneme jistého pokoje v srdci a mysli.

Z kázání Martina Luthera Kinga,
Londýn, prosinec 1964,
sepsal:

Dušan Ehmig, Dvakačovice

Konec jedné iluze

Dokončení ze str. 2

mus", poznamenává k tomu prof. Kuhn, „zde nemá ani tu nepatrnou šanci." Takových příkladů ohledně konstrukce, metabolismu či chování živých tvorů by se dalo uvést velmi mnoho. Živá příroda je plná zázraků – jen je chtít vidět: „Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, takže [lidé] nemají výmluvu" (Ř 1,20), říká k tomu známé novozákonní slovo.

Darwin se se svou knihou potkal s očekáváním sekulárně naladěné doby, která nějakou transcendenci z principu odmítala jako překonaný relikt středověku. Evoluční teorie se tak stala vítaným základem nového pohledu na přírodu i místo člověka na světě. Uvědomíme-li si tuto skutečnost – že koncept evoluce je součástí ideologického zázemí moderní doby – není třeba se jeho vlivu divit. Běžný člověk – zejména v dnešní informačně zahlcené době – nezná detaily, o Boha se nezajímá a s evolučním pohledem na svět nemá žádný problém. Křesťan ale ví – a výsledky biologie za poslední desetiletí to stále více potvrzují – že je to trochu jinak. Za živým světem vidí manifestaci plánu a vůle Stvořitele.

Titul té knihy prof. Kuhna v překladu zní: Darwin v době počítačů. Konec jedné iluze. Nejde o ztracenou iluzi křesťanů o stvoření, kterou odvály do zapomenutí proměny doby. Naopak, jedná se o konec iluze naturalistů o hodnotě evolučního pohledu na svět, fatálně otřeseného pokrokem našeho poznání, hlubším vhledem do povahy stvořené reality.

Josef Potoček

Osmdesát let českotřebovského evangelického kostela

Českotřebovští občané berou jako samozřejmost existenci kostela Českobratrské církve evangelické na Trávníku. Ti opravdu nejstarší si ještě pamatují staré přízemní domky obklopené vzrostlými stromy, kdy se nad hřebeny střech hrdě tyčila kostelní věž s kalichem. A ti již o něco mladší a současníci rovněž tento stánek vnímají, je však již desetiletí umístěn mezi vysokou obytnou zástavbu panelového sídliště. Jistě „soukromí" tvoří kolem kostela košaté stromy. Tento kostel má svoji historii a to nejen za sebou, ale pevně věříme, že i nadále před sebou. A spolu s ním má bohatou historii i celý sbor. Jeho počátky spadají do roku 1916 založením kazatelské stanice a to při farním sboru v Dolní Sloupnici. Shromáždění se konala jednou měsíčně a to buď ve školních třídách, nebo v sokolovně „Na Skále". Od roku 1923 patřila Česká Třebová pod Litomyšl. V květnu 1931 byl zřízen tzv. filiální sbor, který měl tehdy 550 členů církve. Stále více ale sílila myšlenka mít v České Třebové vlastní svatostánek a již v roce 1937 byl za tímto účelem vyhlášen stavební fond. Snaha vyvrcholila v dubnu 1939, kdy synodní rada stavbu povolila, českotřebovský stavitel Adolf Šimek předložil schválené plány a již 1. listopadu 1939 byl nový kostel slavnostně odevzdán svému účelu. Stavební místo bylo získáno zbořením letité roubené chalupy, ve které se narodil jeden z budoucích kurátorů sboru.

Na stavbě se snad podíleli všichni věřící. Financován byl z darů (a to i zahraničních), půjček, z jubilejního tolerančního fondu a hotových peněz. Celkový náklad činil 126.250,- K. A sbor díky kostelu a duchovním počal samostatně všestranně pracovat.

V srpnu 1946 byl sbor osamostatněn jako sbor farní a byl v něm instalován první farář. Stále ale chyběla fara. Plány i místo byly, ale režim nebyl církevnímu životu příznivě nakloněn. Až v roce 1971 byl zakoupen nájemní dům, který jako celek slouží sborovému životu dodnes. V roce 1977 počala výstavba nového sídliště, kdy zmizela poslední část staré čtvrti a kostel stál najednou v centru obrovského staveniště. Byl uzavřen a mimo provoz dlouhých devět let. Za tu dobu byl vandalským způsobem zdevastován a obnoven byl za velkých finančních nákladů. A od té doby opět plně slouží nejen sborovému, ale i veřejnému životu.

V neděli 3. listopadu 2019 oslavil českotřebovský evangelický sbor osmdesáté výročí kostela slavnostní bohoslužbou za účasti významných hostů, besedou na aktuální témata, společným obědem a vzpomínkami.

S pověřením staršovstva farního sboru ČCE v České Třebové Oldřich Gregar

To jedno mějme stále na paměti

2. část

Dokončení z minulého čísla

Denně čítával s rodinou v Kralické bibli. Je známo, že děti exulantů četly Bibli Kralickou, proto si zachovaly rodnou řeč a lásku k národu, třebaže nikdy vlast neviděly a do českých škol nechodily. Apoštol Jakub napsal: „Nebuďte jen posluchači Božího slova, ale také činitelé" (Jk 1,22), tzn. jednejte podle tohoto Slova. V jedné písni je napsáno: „Toť jeho vůle a náš svatý úkol: stát k sobě v lásce ke všem bratřím vůkol! Jen tím se naše víra v něho měří, a svět v něj věří." Poselství Bible Kralické působí podnes na všechny lidi, což nám dokazuje, že Bible je stále živé Slovo Boží a nejvíce čtenou knihou. Její učení, zvláště učení evangelia, braňme a šiřme a podle ní i žijme. Takto můžeme být šťastni, Bůh bude oslaven skrze nás a mnoho lidí kolem nás obdrží požehnání. Křesťanská víra je jedinečný postoj ke světu a životu. Viditelně se má projevovat v lidských vztazích. Za předpokladu „hojnější spravedlnosti" pro všechny, podle Matoušova Kázání na hoře. Když toto Horské kázání pročítáme, zjišťujeme, jak jsme neschopni dostát veškerým morálním standardům nejen v oblasti sexuality, ale také a snad dokonce především v přikázáních týkajících se hněvu a obětavosti. Bez Boží milosti i kdybychom se snažili sebevíc, je to stále příliš málo. Jsme bohužel ve světě svědky šíření nejrůznějších forem fundamentalismu, a to právě často těch forem, které jsou spojeny s fanatismem a posléze s násilím. Někdy se mluví o politizaci náboženství, existuje pro to mnoho dokladů. Určité podoby náboženství se tak stávají výrazem a nástrojem zápasu o udržení identity určitých kultur a etnik v době globalizace. Jde o takové skupiny, které se globalizací cítí kulturně ohrožené. V tomto fundamentalismu ale vidíme odmítnutí historického přístupu k náboženství, jeho vyznavači často vystupují jako tradicionalisté. Fundamentalismus sám je však největším nepřítelem principu tradice. Z živého proudu tradice se snaží vytrhnout určitou podobu a zafixovat ji. Tradice ve skutečnosti znamená proces neustálého zkulturňování a rozvoje pozitivního myšlení. Fundamentalismus je často projevem strachu a úzkosti. Před Bohem jsme si však všichni rovni, stejně tak před Božími přikázáními a z toho vyrůstá požadavek svobody svědomí a tolerance k odlišným názorům a odlišnosti obecně.

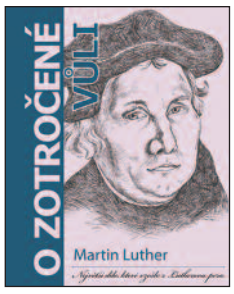
Učení bratří vývoj i rozvoj ve světě i ve společnosti vždycky nějakým způsobem reflektovalo a nejvíce se s tím vyrovnávalo přístupem „ve jménu lásky k bližnímu." Bible mluví zcela jasně o tom, že bychom k našim bližním měli přistupovat s pochopením a s láskou a žít se všemi v pokoji (Ř 12,17–18). Ne tedy zavírat dveře a lámat hole. Martin Luther říkal, že Bůh je pro člověka to, co je pro něj tím nejdůležitějším. Vždy je důležité začínat u toho podstatného a jít k prameni, jímž je milující Pán života, Ježíš Kristus. Křesťanství tedy není pouhý soubor morálních zásad, ale především žijící radostné poselství o Boží lásce a Vykoupení. Morální zásady je třeba vnímat a prosazovat evangelně: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou silou i celou svou myslí a miluj svého bližního jako sám sebe (L 10,27), a pak nezabiješ, nesesmilníš, nepokradeš, nepomluvíš, nedáš se strhnout hněvem, neurazíš se (Ř 13,9–10)." Církev zde na Zemi v dějinách je pouze společenstvím poutníků, je na cestě k oné slíbené dokonalosti. Na této Zemi konečného cíle nikdy nedosáhne – sám Ježíš ve svých podobenstvích varuje, abychom si nehráli na anděly Posledního soudu. Církev nikdy nemůže být majitelkou pravdy, protože v křesťanském slova smyslu je pravda jedině Kristus, jedině on může říct „já jsem Pravda" a „já jsem Cesta". Bůh je nám blízko v našich zápasech, vítězstvích i selháních. Jenom nesmíme vzdát tu Cestu a hledání oné Pravdy. Církevní učitel Augustin napsal: „Miluj a pak je ti dovoleno vše." Tento pokus o povzbuzení do obyčejného života a tuto úvahu uzavřu slovy J. A. Komenského: „Nechci nikomu nic vyčítat, nikoho kárat pro jeho chyby ani nikoho přímo či nepřímo urážet. Vím totiž, že nikdo nechybuje proto, že by chybovat chtěl (a proč by kdo také chtěl?), vím, že s temnotami není třeba nijak zvlášť bojovat, neboť přinese-li se Světlo, ustoupí samy."

Dušan Ehmig

Každý trpěný nebo zakrývaný zlořád je cosi jako kapitálek ukládaný ve prospěch příštích politických dobrodruhů a šarlatánů... "Politická nutnost" říká se věcem, které nejsou jaksi docela v pořádku, ale o kterých to nechceme říci.

Karel Čapek

POUTNÍKOVA ČETBA

Klíčové dílo protestantské reformace od Martina Luthera vydané poprvé v českém jazyce, které se zabývá tou nejdůležitější otázkou dosažení věčného života: Můžeme nějak přispět k našemu vlastnímu spasení, nebo je cele v Božích rukou?
To, co církev po staletí od dob Augustina zatemňovala, Luther nyní vynáší na světlo, když vysvětluje biblické doktríny o spasení z milosti.

Slovo k rodičům
V knížkách se dospívající děti dozvědí o změnách, které nastávají během puberty a proč; i to jak funguje lidské tělo (i u opačného pohlaví) a jak je důležité, aby se za každou cenu držely Boží cesty a neodbočovaly napravo ani nalevo.
Věříme, že knihy dětem pomohou rozeznat, co je přirozené a správné podle Božího řádu a povzbudí je, aby utíkaly od hříchu, který přináší do života neblahé důsledky. To považujeme za nejdůležitější poselství knížek.
Knihy můžete číst spolu s dětmi. Nemusí se pak tyto informace dozvídat od kamarádů a vy můžete doplňovat či vysvětlovat tam, kde je to zapotřebí.
Kéž se nám podaří připravit naše děti na vstup do puberty a později do manželství a kéž jsou i s pomocí těchto materiálů uchráněny od neblahých vlivů dnešního světa, který Boží dar manželství a sexuality znehodnocuje, překrucuje a zneužívá.

Objednávejte na: www.PoutnikovaCetba.cz

Vzpomínka na Danielu Rajmonovou

Vzpomínáme na sestru Danielu Rajmonovou, farářku Husova sboru Čechů a Slováků v Curychu. Daniela Rajmonová se narodila v Semilech. Celá rodina i bratr Láďa byli vlastenci a věřící. Jejich strýcem byl zakladatel a první patriarcha Církve československé (husitské) dr. Karel Farský.
Daniela po gymnáziu studovala na teologické fakultě v Praze. Po vysvěcení pracovala jako farářka a učitelka náboženství, mimo jiné i v Hradci Králové. Se svým manželem doktorem Toníkem Rajmonem měli dvě děti a 4 vnoučata.
V exilu nejprve žila s rodinou ve Fryburgu, odkud jezdila kázat do českého ekumenického sboru, kde působila spolu s jeho zakladatelem Přemyslem Pittrem jako farářka. Po jeho odchodu se sboru na dobu třiceti let ujala jako hlavní farářka. Na její bohoslužby jsme se vždy těšili. Její kázání nás posilovalo a vedlo k poznání slova Božího.
Sestra Daniela byla velice lidská, všemi milovaná, hodný a laskavý člověk, byla tichá a skromná. Celá její rodina se aktivně zúčastňovala všeho krajanského dění při všech oslavách. Pomáhala přednáškami a hlavně mnoha krajanům radou a laskavým slovem.
Jako farářka byla opravdová. Naše milá Daniela byla od dětství členka sokolské jednoty Semily, kde cvičila na všech sletech za první republiky. I v roce 1948 cvičila v Praze jako dorostenka.
V exilu ve Švýcarsku také cvičila na všech sokolských sletech, které pořádal Sokol v zahraničí. S velikou radostí chodila mezi nás na cvičení a na sletové nácviky. S manželem Toníkem tančili v sokolském tanečním kroužku národní tance v jednotě Curych. Po sametové revoluci cvičila na dvou sletech v Praze.
Zúčastňovala se všeho krajanského života. Byla členka spolku Svatopluka Čecha, byla ve výboru spolku Masarykova fondu; všude aktivně pracovala. Patřila spolu s manželem Toníkem k vůdčím osobnostem československého exilu.
Ke všem akcích přispívala i vyhlášenými dobrotami - jejím čokoládovým dortem a množstvím chlebíčků. Jako duchovní doprovázela mnoho krajanů životem - při křtech, svatbách a pohřbech.
Vážíme si toho, že mezi námi byla taková vzácná a ušlechtilá žena, která nás potěšovala. S láskou na ni budeme vždy vzpomínat.

Marie Mařasová za Husův sbor Čechů a Slováků, Curych

Daniela Rajmonová
13. 3. 1930 - 4. 12. 2018

Přátelé, zaměstnává mě společenská situace, rozdělená společnost, výron hulvátství, nenávisti, arogance a nečestnosti. Proto se raduji a modlím za slušné a laskavé lidi, za lidi, kterým nejde o moc a chtějí naši zem moudře řídit a lidi spojovat.

„O, svatý Bože, slyš naše tužby, národ náš milý k životu veď a k tomu užij si naší služby. Pošli nás k němu…dělníků je málo – vyšli nás k dílu, ať luby našich otců zase rozkvetou.

Naprav všechny naše pochybné stezky, ať zase kvete a voní všem, ta naše česká zem."

Zkrácený text písně od Aloise Adlofa

Bratr Mikuláš Minář, při modlitbě na Václavském nám. (V pozadí paní Kamila Moučková). Je členem Církve bratrské v Husinci. Je ženatý, studuje filosofii, bohemistiku a teologii.

Protože běžná tištěná media - noviny majitele a premiéra Babiše a magnáta Soukupa - Mladá fronta DNES, Lidové noviny, Metro.... a další tiskoviny a periodika - o radostné činnosti přátel Milionu chvilek pro demokracii a jiných krásných aktivitách spolků mlčí, nebo je interpretují zkresleně, **sledujte web 24 a další internetová svobodná média, či si *rozklikněte www.milionchvilek.cz***

Přidejte se s **každodenní modlitbou!**

Tak obohatíme Milion chvilek pro demokracii i našimi **m o d l i t b a m i**

a Bůh se přizná.

modlitba Broučků: **„Pán Bůh s námi a Zlý pryč."**

Za modlitby prosí:

hlavnickajirka@seznam.cz

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 4

30 – 31/2019

VYCHÁZÍ: 6. LISTOPADU 2019

30. VÝROČÍ "ZASLOUŽENÉ" SVOBODY A DEMOKRACIE

V každé době se najdou lidé, kteří se z poměrů, ve kterých musí žít, snaží pro sebe "vytřískat" maximum. V každé době se také najdou lidé, kteří se s poměry odmítají smířit a dělají všechno pro to, aby se změnily. Obětovat vlastní život však dokáže jen málokdo. Smutné je, že po letech se už na oběti začíná zapomínat a většina lidí je nakloněna věřit tomu, že svobodu a demokracii jsme získali tak, že nám automaticky spadla s nebe. Ti starší, kteří si to ještě pamatují, se mračí na mladé lidi, protože jim jména Jan Opletal, Jan Palach, Jan Zajíc... nic neříkají. Přitom si ani oni možná nevzpomenou na Václava Sedláčka z roku 1939 nebo na Evžena Plocka a další lidi, kteří se v roce 1969 veřejně upálili, aby vyburcovali lidi z letargie, do které v "normalizaci" začali upadat. Bez těchto lidí bychom jen těžko získali svobodu, kterou dnes máme a kterou skoro každý už bere jako samozřejmost. Snadno se zapomíná na doby, kdy se rodiče báli otevřeně mluvit před svými dětmi, kdy se k volbám chodilo povinně volit Národní frontu. Na lidi, kteří nám svou obětí pomohli získat svobodu, bychom však zapomínat neměli.

Je to už třicet let ? ! .

Události v naší zemi po 17. listopadu 1989 učinily opět z našeho státního společenství, z dvou rovnoprávných národů tvořících samostatné útvary národních republik, otevřený, demokratický stát. O něco později hned státy dva.

Demokratický stát je dynamický útvar, který prochází dějinami. Je na cestě, v pohybu. Je plný proměn, které podmiňuje i vyvolává život. Jsou to proměny, které dílem uskutečňuje občanská odpovědnost všech, dílem události, které nečekaně přicházejí zvenčí. Dnes ve značné míře.

Byly a jsou státy ve světě podobné spíše muzeu, kde je takřka vše bez proměny. Držitelé moci v takovém státním seskupení usilují toliko o leštění a oprašování vystavovaných exponátů.

Mám za to, že náš nevelký stát usiluje být společenstvím poutníků, communio viatorum, které je na pochodu a v řadě generací směřuje k cíli svobodné, participující, tedy především sdílné společnosti. Termín jsem si vypůjčil z tradice putování křesťanství dějinami.

Při pochodu rozestupy nejsou vždy stejné. Není to sevřený útvar, vojenský konvoj. To jen některé historické podoby států se snažily o jeho dokonalé ztvárnění. Ať hierarchickou strukturou nebo ideologickým zákonictvím. Dnes také fundamentalistickou tezí o všemocně působící „ruce trhu", který pozvolna rozprodává vše, i etické normy, potřebné k jeho původnímu poslání.

Základní směr a cíl je správný tam, kde se o něm radí všichni společně. Nejlépe v otevřeném prostoru společnosti s možnou účastí všech občanů. Významná potřeba konsensu činí postup vpřed často nesnadným. Některým se pak zdá, že postup je příliš pomalý. Tito zbrklí zrychlovači dějin budou vždy vpředu, někdy dokáží zmateně pobíhat i nečestně předbíhat. Jiným zase připadá současné putování jako bezhlavý útěk, až zběsilý úprk. Ti usilují pochod brzdit a zpochybňovat cestu i cíl. A jsou tu i jiní, kteří překážku, která se na pochodu objeví, chtějí obejít zprava, jiní zleva. Tak vnímám zhruba obraz naší společnosti. Klasické rozdělení politické scény na pravici a levici prý v kontextu dneška odumírá. A jsou tu i další, kteří se chtějí překážkám až tak postavit, že jdou hlavou proti zdi. A to už nemluvím o těch, kteří by rádi odvedli nebo svedli pochodující zástup docela jinam. Tím vším vzniká nebývalé napětí, polemizuje se, nedůvěřuje, pracuje s polopravdami i programovou lží, dokonce s poznámkou, že je to dnes „normální". Jen pochybuji, i jako křesťanský optimista, že se těmito problematickými způsoby dá najít cesta vpřed.

Pravda, vždy je možné doufat v současném společenském pnutí, zvláště po znovu a znovu zideologizovaných volbách, že tyto nepříjemné jevy ve vyzrálejší společnosti časem zaniknou, vyšumí. Prozatím to ukazuje, že spíše jen vandrujeme, než abychom společně putovali za cílem prospěšným pro všechny. Potom by mohlo hrozit nebezpečí, že únava ze všeho, čím jsme prošli a procházíme, nás může nepozorovaně vést k tomu, že zcela vyčerpáni usedneme u cesty a na náročné putování rezignujeme. Měli bychom zpozornět, po třiceti letech od zásadní změny režimu, abychom se nedali svést do labyrintů neprůhledných stranických struktur, které si obvykle buduje každý stát. Nejprve jako pomocné a služebné instrumenty, avšak netrvá dlouho, i po nejvýznamnějších revolucích, se v nich usadí a zabydlí volení zástupci opilí touhou po moci. Čest vzdávám výjimkám.

Je dobré vědět, že žijeme v pluralitě nejen mezi sebou v tomto státě, ale také v pluralitě moderního světa. Tím spíše se budeme muset učit rozumět tomu, že hledání smysluplného konsensu, všemi posléze respektovaného, nebylo nikdy snadné a nebude ani dnes.

Jen tam, kde je zdravá odpovědnost nejen u všech občanů, ale také u politických stran, hnutí a seskupení větší než egoistický pud politického, ideologického, náboženského nebo nacionálního prosazení, tam je teprve veden skutečný zápas o vytváření svobodné, demokratické a sdílné společnosti.

A to zavazuje k tomu dnes nejdůležitějšímu po třiceti letech. Ke spolupráci, navzdory nechuti všeho druhu. Likviduje lhostejnost, tradicionalistickou zkostnatělost, ale také jakékoli bezbřehé experimentátorství, většinou spojené s výsostnou dosebezahleděností. Potvrzuje se, že na jedné straně zmrtvělá tradičnost a salónní konzervatismus, a na druhé straně sektářská politická ukvapenost, táhnou za jeden provaz jen poněkud odlišné člověčiny.

Rád bych věřil, že za rozmanitou aktivitou tolika stran, hnutí a seskupení, které se dnes hlásí o slovo, pozvolna poroste odpovědný občan. Má k tomu důvod. Přestal být číslem ve společnosti. A tu si přeji, aby se jím opět nestal. Občan, který má rád svou zemi nikoli sentimentální láskou, ale láskou, která doma zavazuje ke spolupráci, má-li být co platný v evropském domě jako jedinec a příslušník kulturního, vzdělaného státního společenství, které takřka tisíc let se podílelo na profilu tohoto kontinentu. Byť v roli nevelkého národa a státu.

RNDr. Bohumil Peroutka
(6. srpna 1926 Bratislava – 30. října 1969 Vsetín)

Obě ústavodárné komory přepestře zvolených zástupců této země, jen obtížně přebírají odpovědnost za vybudování mantinelů, které celá společnost bude respektovat, protože ony respektují zase tuto mnohavrstevnou společnost. Jen tato vzájemnost je zdravá a potřebná. Vláda, dost často poslepovaná provizoriem síly minimální poslanecké většiny, i přes tento bolavý úkaz musí vždy konat vše potřebné při správě našeho nevelkého státu. Palacký nejednou připomněl, že tento národ a stát měl vždycky v dějinách, v národnostně pestré Evropě, své místo i poslání. Proč ne také dnes.

Při vzpomínce na třicet od zásadní změny si přejme navzájem, abychom se všichni vydali především s chutí do každodenní práce, ke vzájemné službě i potřebnému respektu. Stále skloňovaná prosperita jako vábička všech, kdo usilují o moc, přichází až po odevzdané námaze, vykonané práci a službě, nikoli naopak. Také si přejme, abychom se při společném putování do budoucnosti rádi potkávali a domlouvali, dokázali si dát přednost, pomáhali si, a to i tehdy, nebudeme-li sdílet vždy stejný pohled na věci a události. Pro všechny je tu věru dost místa, a úkolů ještě více. Tak vidím cestu do dalších nejméně třiceti let, za nimiž jsem nadsázkou v nadpise položil otazník, vykřičník i tečku.

Josef Hromádka

Zapomenuté oběti

Po protestu Jana Palacha v roce 1969 u nás došlo k několika desítkám případů sebeupálení, přestože se režim snažil tomu zabránit mj. i zveřejňováním otevřených dopisů osobností, kterých si lidé vážili, např. :

"Vám, chlapci, kteří jste se odhodlali zemřít!
Nechceme žít ve nesvobodě, a proto v nesvobodě žít nebudeme. To je vůle nás všech, všech lidí, kteří zápasí o svobodu národní a o svobodu vlasti.
Nikdo nesmí zůstat sám, ani vy, studenti, kteří jste se rozhodli k nejzoufalejšímu činu, nesmíte mít pocit, že není jiná cesta, než kterou jste sami zvolili.
Prosím vás, nemyslete si ve svém zoufalství, že naše věci se dají vyřešit jenom hned a že se řeší jen tady. Máte právo udělat se sebou, co chcete Nechcete-li však, abychom se všichni zabili, nezabíjejte se."
Za Koordinační výbor tvůrčích svazů
Jaroslav Seifert

Přes to vlna protestních sebevražd, jež nemá v celosvětové historii obdoby, pokračovala: podle dnešních poznatků se od ledna do konce dubna 1969 pokusilo o sebevraždu z politických důvodů 29 lidí, z toho 7 z nich zemřelo.

Palachova příkladu následoval symbolicky v den výročí komunistického převratu 25. února osmnáctiletý student průmyslové školy v Šumperku Jan Zajíc, který po sobě zanechal dopis, kde stálo: *"Protože se navzdory činu Jana Palacha vrací náš život do starých kolejí, rozhodl jsem se, že vyburcuji Vaše svědomí jako pochodeň č. 2. K tomuto činu jsem se odhodlal proto, abyste se vážně vzchopili a nedali sebou vláčet několika diktátory! Ať moje pochodeň zapálí Vaše srdce a osvítí Váš rozum!"*

Dalším v řadě byl Evžen Plocek, který byl členem KSČ a aktivním odborářem. V období Pražského jara aktivně podporoval reformní proces a jeho likvidace okupací vojsky Varšavské smlouvy, tvrdě zasáhla jeho přesvědčení. Jeho frustrace nakonec vyeskalovala dne 4. 4. 1969, kdy se na náměstí v Jihlavě, přímo před sídlem okresního výboru KSČ), polil ředidlem a upálil. Svůj čin doprovodil letáky s nápisy: Pravda je revoluční - Antonio Gramsci a Jsem pro lidskou tvář, nesnesu necit - Evžen. Policii a StB se tento demonstrativní čin však podařilo umně, bez většího rozruchu zprovodit ze světa. V tisku se události věnovalo pouze dvouřádkové oznámení. Evžen Plocek tak mohl být (jako lidská pochodeň č. 3) vnímán až koncem osmdesátých let, kdy se jeho příběh dostal na veřejnost díky samizdatovému časopisu Alternativa.

Na úplně posledního v řadě, RNDr. Bohumila Peroutku, se zapomnělo tak dokonale, že ho většina lidí pravděpodobně už vůbec nezná. Bratislavský rodák Bohumil Peroutka se jako šestiletý s rodiči přestěhoval do Vsetína a Valašsku nakonec zasvětil celý život. Absolvoval zde základní školu a reálné gymnázium. Po studiích přírodních věd v Brně se vrátil a postupně se stal vůdčí osobností kulturního života Vsetínska. Začínal jako učitel v Hošťálkové a Kloboukách, ale kantorskou dráhu brzy opustil. V letech 1955–1961 byl ředitelem Okresního archivu ve Vsetíně, od 1. ledna 1962 do 31. března 1967 vedl vsetínské Okresní muzeum. Z vedoucí pozice odešel na vlastní žádost ze zdravotních důvodů, ale i nadále pracoval v muzeu jako samostatný odborný pracovník. Redigoval sborník Valašsko a byl i kronikářem města Vsetín. Věnoval se turistice a orientačnímu běhu.

Dne 22. října 1969 mu vyšel v novinách Nové Valašsko článek k výročí vzniku republiky, kde mj. kritizoval politické procesy v 50. letech. Komunisté mu za to hrozili vyhozením z práce. Dne 28. října 1969 na výročí vzniku republiky se na nádvoří vsetínského zámku zapálil a o dva dny později zemřel ve vsetínské nemocnici. Ve své kanceláři v muzeu nechal dopis na rozloučenou, kde píše, že k tomuto činu jej přimělo *„svědomí i pocit odpovědnosti a snad i víra v ideje"*. Bibliografie jeho článků ukazuje na velkou šíři témat, kterým se věnoval a o nichž dokázal velmi zasvěceně a přitom přístupným jazykem psát.

(hb)

Svoboda – dar a odpovědnost

Člověk byl stvořen podle Božího obrazu. V čem byl tedy Boží obraz? Především v tom, že člověk dostal dar myšlení a také dar řeči, aby mohl vyjádřit své myšlenky. Dostal také dar svobodné vůle, aby se mohl rozhodovat, co bude dělat, co bude jíst, koho si zvolí za životního partnera. Dostal také dar tvůrčích schopností, aby mohl tvořit nové věci. Jsme plní úžasu, když vidíme, co všechno dovede člověk vymyslet a vytvořit.
Naši prarodiče Adam a Eva měli v centru zahrady dva zvláštní stromy, které jim připomínaly dar svobody. Měli svobodu, mohli kráčet cestou dokonalého, blaženého a šťastného života podle dobrých rad svého Stvořitele; ale měli také možnost ignorovat slova varování, která k nim promluvil milující Pán Bůh: *„Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdybys z něho pojedl, propadneš smrti.“* (Gn 2,17)
Někdy lidé kladou otázku: Nebylo Boží varování omezením jejich svobody? K pochopení si můžeme uvést příklad ze současného života. Na křižovatce máme světelné signalizační zařízení. Každý řidič je informován, co znamená červené světlo a co zelené. Je červené světlo omezením osobní svobody, anebo je výbornou radou pro řidiče, aby byl chráněn před havárií? Všechny dopravní předpisy slouží řidičům jako výborné rady pro bezpečnou jízdu. Dopravní předpisy nejsou omezením osobní svobody, ale skvělými pravidly pro bezpečnou jízdu. Tak tomu bylo i s Boží radou pro naše prarodiče. Pán Bůh měl na mysli jejich dobro.
Naši prarodiče si však zvolili cestu nerespektování dobré Boží rady. Jejich život se pak radikálně změnil, změnil se i život přírody, která je obklopovala. Jejich rozhodnutí nerespektovat Boží radu způsobilo tragické důsledky nejen pro ně, ale i pro všechny jejich potomky. Stali se otroky zla – otroky hříchu a strachu ze smrti. Zlo proměnilo děsivě jejich život i život všem jejich potomkům. Všichni potomci zdědili a stále dědí zlo jako „infekci“ – „infekci hříchu“. Tato infekce zla je dědičná, přechází na všechny potomky. Její obsah nám odhaluje Pán Ježíš: *„Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“* (Mk 7,21-23)
Tato infekce zotročuje každého člověka v duchovním životě, v osobním životě i v mezilidských vztazích. Apoštol Pavel to rovněž velmi bolestně prožíval a vyjádřil to velmi výstižně: *„Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci. Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?“* (Ř 7,18-19.24) Každý člověk má stejnou zkušenost jako Pavel. Zlo, které je v člověku, v lidské přirozenosti, je silnější než dobré snahy a dobré touhy člověka. Projevuje se to ve zlých myšlenkách, ve zlých touhách, vášních a slovech, a také ve zlých vztazích a činech. Infekce zla zotročuje člověka a činí ho nešťastným. Člověk si klade podobnou otázku jako Pavel: Kdo mne vysvobodí z této hrozné infekce zla? Žádný učitel, žádný lékař, žádný vědec nedovede odstranit infekci zla z lidské přirozenosti. Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Jsme nesmírně vděční Pánu Bohu, že se nad námi lidmi smiloval. Jedině Pánu Bohu buď dík, že nám skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, připravil záchranu z otroctví zla! Velebíme nebeského Otce, že se nad námi lidmi smiloval a poslal nám Zachránce. *„V tom je láska, ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy.“* (1 J 4,10)
Jak se tato záchrana uskutečňuje? Tak, že člověk přijde osobně k Pánu Ježíši, řekne mu všechno otevřeně a upřímně poprosí o jeho záchranu a cele se svěří do jeho odborného vedení a péče. Pán Ježíš to předpověděl prorockými slovy: *„Každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu. Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodní.“* (J 8,34.36) Jak to osvobození realizuje? Pán Ježíš jako duchovní bytost vstoupí do nitra člověka a zrealizuje záchranu. Umrtvuje postupně všechnu infekci zla a způsobí, že v člověku začnou růst nové vlastnosti. Tyto nové vlastnosti vyrůstají v člověku jako ovoce Ducha svatého. Apoštol Pavel prožil tuto proměnu uzdravení a vyjádřil to slovy: *„Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, žije ve mně Kristus.“* (Ga 2,20) Staré vlastnosti byly umrtveny a vyrostly v něm nové vlastnosti – ovoce Ducha: *„Láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání.“* (Ga 5,22) Tak, jak zrealizoval Pán Ježíš proměnu v životě Pavla, tak tuto proměnu uskutečňuje Pán Ježíš v každém člověku, který svěří svůj život zcela do jeho rukou. On osvobozuje člověka z otroctví zla a dává svobodu k novému životu v opravdové lásce, v pokoji a radosti.
Protože Kristus je zdrojem nového života, zdrojem lásky a veškerého dobra, chce trvale bydlet v člověku a obnovit v člověku Boží obraz, aby člověk byl zcela podobný jemu. *„Obnovte se duchovním smýšlením, oblečte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy.“* (Ef 4,23-24) *„A tak jsme proměňováni k jeho obrazu.“* (2 K 3,18) Pod jeho ochranou se člověk cítí dokonale svobodným, šťastným, radostným a užitečným. Proto apoštol Pavel připomíná: *„Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.“* (Ga 5,1)
Pán Ježíš je také skvělým Učitelem. Praví nám: *„Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce.“* (Mt 11,29) Mezi člověkem a Kristem vzniká dokonalý vztah lásky. Člověk se snaží naučit co nejvíce od svého nebeského Učitele. Jeho slovo se stává zdrojem světla, pravdy a moudrosti; člověk zde nachází odpovědi na všechny otázky i rady na všechna potřebná rozhodnutí v životě. V Pánu Ježíši má člověk svobodu od zla, má skvělého průvodce a může se každý den svěřit do jeho vedení, ochrany a péče. Život ve svobodě od zla je životem radostným, smysluplným a šťastným. Proto v Bibli čteme: *„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“* (Fp 4,4+7) K těmto slovům můžeme připojit i naši píseň: „Haleluja, haleluja, pouta zlámána, zlaté svobody svitnul den. Haleluja, haleluja, bitva vyhrána, zvítězil Ježíš, jsem svoboden.“ (č. 138).
Člověk žijící ve svobodě od zla má také odpovědnost za ty, kteří žijí ještě v otroctví zla. Tito zotročení se potřebují dozvědět, že Pán Ježíš je připraven udělat všechno pro jejich záchranu, když k němu přijdou a svěří se cele do jeho odborné péče. Máme také odpovědnost za to, aby v tomto světě plném zklamání, bolestí a utrpení, bylo šířeno ovoce Ducha svatého: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Máme také odpovědnost za formování dobrých a přátelských vztahů s bližními. Vzájemné vztahy plné úcty a důvěry jsou pro život každého člověka velmi důležité a prospěšné. (Fp 2,3)
Máme také odpovědnost za pomoc těm, kteří procházejí těžkými zkouškami, nouzí a utrpením. Pomáhat jim v jejich problémech a v utrpení je služba, ke které jsme povoláni. Pán Ježíš nám dal za vzor milosrdného Samařana. (L 10,25-37) V moderní době je nám vzorem Dr. Albert Schweitzer, který věnoval 50 let svého života, své prostředky, schopnosti i odborné lékařské znalosti nejchudobnějším lidem v Africe. Podobných příkladů máme na světě více.

Stanislav Kaczmarczyk

Převrat

Známe bonmot, že leží-li koruna na ulici, najde se vždy někdo, kdo ji zvedne. Před třiceti lety to byl ten šťastnější případ. Byla zde vůle ji zvednout, když se vymkla z bolševických spárů. Bohu díky s podporou veřejnosti, která se vymanila z letargie a byla již i znechucena stávajícími poměry. Nelze hovořit o revoluci. Přídavek „sametová“ je vlastně protimluv, má snahu obsah toho slova jaksi „rozněžnět“. Působí jako titulek pro potřeby zejména světového tisku. Protikladem byl bonmot, který se tehdy také objevil: „Tak dosti už s tím sametem, buďto s nimi zametem, nebo oni s námi“. Nejspíše možno povědět, že došlo ke kompromisu, který má ovšem svá úskalí. Šlo prostě o převrat. Oponenti režimu a ti, kteří se k nim ve chvíli změny přidali, našli platformu, na níž šlo stavět. Mívali jsme pochybnost, že ke změně by mohlo dojít záhy. Zem, kterou komunisté ovládnou, přece nevydají. Až když došlo ke zvratu v jádru jejich impéria s Gorbačovem, bylo zřejmé, že se to dotkne i jeho satelitů.
Běh událostí nabíral na obrátkách a byly zde první demonstrace, nejen v Praze. V Hradci Králové jsem se přidal do první, nebo druhé demonstrace, kterou sice ze dvou stran provázeli esenbáci, ale nikterak nezakročili. Bylo nás asi šedesát, a jak jsme volali hesla, muž vedle mne mi povídá, „až pudou komunisti do „háje“, tak při tom musím být.“ Přišla mi pravda myšlenka, jestli to není estébák… Když jsem se podíval znovu, došlo mi, že je to věrný evangelík, kterého znám. A pak šlo jedno za druhým. Na evangelické faře se scházelo občanské fórum a můj předseda staršovstva se posléze stal primátorem. Mnohé bylo jinak, někdy mělo i absurdní příchuť. Třeba to, že církevní tajemník pozval faráře do JZD na vepřové hody. A jeden místní církevní činitel, který se v době převratu hodil marod, tam šel, snad i někteří z farářů. Neskutečné bylo vidět učitelku, která dříve vodila naše děti ke Gottwaldovu pomníku, jak usedavě pláče, když byl Klement jeřábem při shluku lidu na náměstí odklízen. A najednou mi přišlo tragikomické, že se potvrdilo, co bylo jasné - můj tehdejší „nejvyšší“ církevní činitel před převratem opakovaně podepsal spolupráci. Ovšem ošklivě, prorežimně, se také celá desetiletí choval. A rozhodně smutné bylo, že až asi na dvě tři výjimky se nikdo z takové věci veřejně nevyznal. A stačilo jen povědět: „Je mi moc líto. Velice jsem selhal.“ A bylo by. Ohrožení ze strany režimu poznal každý z nás. I úskalí kompromisu. Mnohé, nově otevřené možnosti člověka i zaskočily. A snažil se je využít, jak jen šlo. Najednou jít do věznice nebyl žádný problém. Ukázal jsem jen občanku a byl ve vazební věznici. Přinést bych tam asi mohl i kulomet. Nikdo mne nekontroloval. Obtížné to začalo být, když z vazební věznice chovance propouštěli a začali mne navštěvovat a mnohé požadovat. Nejednou u nás přespali, dostali i oblečení, jídlo, něco málo peněz. Jednomu jsme s manželkou vybavili mansardu k bydlení, kterou tehdy od města obdržel. Podvakrát byla manželka v ohrožení, když jsem byl pryč. Posléze jsme příchozím podali jen jídlo.
V hradeckém rozhlase byli znejistělí a kupodivu se mi podařilo zajistit každý pátek před osmou ráno tříminutovou relaci a také ve vybraných výročích a podobně. Obtížnější bylo ty relace ekumenicky zajistit; faráři měli sklon „kázat“. Některým se to dařilo více, jiným méně. Obzvláště uměl oslovit posluchače např. jeden laický kazatel, magistr farmacie. V jedněch krajských novinách byly možné pravidelné příspěvky; postupně to člověk někdy cítil jako přítěž. A v Olomouci jsem inicioval obnovu práce YMCY s mládeží a čtyři roky vedl její tábory a další akce. Bylo mi pak zřejmé, že je výborné, když se různé služby pro společnost začínají profesionalizovat. Ač se prohlašuji za pacifistu, účastnil jsem se také práce v komisi, která připravovala službu kaplanů v armádě. I další služby dnes mají svou strukturu. Až v těchto dnech i kaplani a kaplanky v nemocnicích. Služba charit, diakonií, církví ustavených škol i školek a další služby nám připadají jako samozřejmost. A je dobře, že získaly oficiální status, zázemí a pracovníky na plný či vedlejší úvazek i dobrovolné pomocníky. Konkrétně možno zmínit římskokatolickou Charitu, adventistickou Adru, evangelickou Slezskou diakonii, Diakonii ČCE a další.
Kdysi byla naprosto nepředstavitelnou účast křesťanů i jejich plné nasazení v politice na všech úrovních. To vše a mnohé jiné přinesla popřevratová doba. Nezbývá než přát zdar všem, kteří na rovině našich sborů a farností do nejrůznějších oblastí služeb vstoupí. Ale také farářům, jáhnům, presbyterům a aktivním členům. Nejen krátkodobým aktivistům, nýbrž zvláště těm, kteří osvědčí delší dech. Na dalších dvacet, třicet, čtyřicet let!

Jan Kašper

Můj Listopad

Kritické listopadové dny jsem trávil v našem vinohradském kostele, kde jsem sledoval na galerii jednání synodu. 17. listopadu odpoledne jsem vyrazil se skupinou přátel na Albertov a odtud šel průvodem na Vyšehrad v rámci pietního aktu za oběti z řad studentů z podzimu roku 1939. Sice jsem tu a tam zaslechl, že „se ještě něco bude dít“, ale více méně jsem se nechal pasivně vléci událostmi. Na mlžném Vyšehradě nebylo nic moc slyšet, potom se tvrdilo, že někdo z organizátorů povolené shromáždění oficiálně ukončil. Nemohu to potvrdit ani vyvrátit, protože jsem stál daleko od hrobu obětí a z toho, co se tam mluvilo, jsem ničemu nerozuměl. Dav se poté obrátil, zamířil dolů z Vyšehradu a vydal se nejprve k vltavskému nábřeží a potom podél Vltavy k Národnímu divadlu a zahnul do Národní třídy. Kdo tomu velel, nevím, pouze si pamatuji tu dobu hrůzy a nejistoty, když nás kordóny policie uzavřely v prostoru Národní třídy a čekalo se, co s námi udělají. Nakonec policisté vytvořili koridor směřující do Mikulandské ulice, kam nás po jednom propouštěli a každému dali na památku nějakou tu ránu obuškem přes záda. Docela dost mrzlo, já jsem pak došel pěšky do Nuslí ke svým příbuzným a ti ode mne vyslechli reportáž z první ruky. V dalších dnech si nejjasněji pamatuji moment, kdy z balkónu v budově Melantrichu zpíval společně Karel Kryl a Karel Gott – tehdy jsem si řekl, je to v suchu, komunismus definitivně skončil. Po příjezdu domů, což byl polabský venkov u Přelouče, se události rozbíhaly dosti zvolna. Přece jen se však v Řečanech nad Labem ustavilo místní Občanské fórum a já jsem podruhé „svědčil“ v přeplněném sále místního kina o průběhu událostí a možná proto byl potom zvolen jedním z pěti mluvčích OF a v nejbližších volbách poslancem zastupitelstva.
Moje přímé angažmá v politice netrvalo příliš dlouho. Ochladl jsem poté, co v oněch zmíněných volbách OF získalo naprostou většinu poslanců, ale nenašlo mezi sebou kandidáta na předsedu NV a předsedou zůstal i nadále komunista.
Od té doby mě politika zajímá a hodně času ji sleduji a přemýšlím o ní, občas ve svých kázáních něco okomentuji, ale už se do ní aktivně zapojit nechci. Vážím si daru svobody, kterého můžeme po roce 1989 užívat, ale je to svoboda, kterou lze užívat i zneužívat a neočekávám od ní samotné víc, než co my sami do života vložíme. Co se týče církve – můžeme svobodně rozkvést do množství aktivit a můžeme stejně svobodně zaniknout a ještě všem otráveně navykládat, že za to mohou „oni“. Ovšem prostředí svobody se liší od prostředí nesvobody právě tím, že se nemůžeme na nikoho vymlouvat.
Svůj dosavadní život jsem prožil na rozhraní dvou epoch. Oslovilo mne pojetí svobody, které jsem si kdysi vypsal z jednoho textu Bohumila Doležala: Běžně se svoboda pojímá jako možnost volby, ale pro mne je svoboda především možností tvorby, obohacování života o hodnoty, které v něm původně nebyly obsaženy. V tomto smyslu jsem poznal mnoho svobodných lidí před rokem 1989 a také některé nesvobodné lidi v éře svobody. Za tuto obojí zkušenost jsem Pánu Bohu vděčný.

Miloš Hübner

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2019

13. listopadu 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
27. listopadu 2019

Z obsahu

* *Darovaná možnost*
* *Vděčnost*

Poselství k 22. neděli po sv. Trojici

Nářek hříšného Izraele
Soudců 10,10

Zemi napadli Ammónovci. Mocný to soused. A gileádským předákům pořádně teče do bot. V té chvíli, jak už to tak s námi lidmi po staletí bývá, si vzpomenou na Hospodina. Později pak osloví Jiftácha, muže udatného. Teď by jim byl dobrý. On i jeho muži. Působí to na mne tak, že cesta izrelského lidu, jakoby vždy byla cesta z otroctví ke svobodě. Ze tmy do světla. Z trápení a úzkosti do radosti a pokoje. Z bezvýchodnosti do naděje. Ze smrti do života. Důležité však je, že to byla i je od začátku až do konce Boží cesta. Hospodin byl jejím iniciátorem, tvůrcem a garantem. Počátkem i cílem. Teprve Bůh vnesl do jejich života světlo. Izraelci se té naději a změně kolikrát bránili. Sloužili jiným bohům či modlám.

A přece to Hospodin nevzdal a dál je vedl jako malé děti, ano kolikrát je i sám přenesl přes všechny skály a propasti, až je dovedl, kam slíbil. Taková je Boží cesta i dnes. Je to šance, o níž se nám nesnilo. Nabídka, o které jsme nevěděli. Dar, který jsme si nezasloužili. Pomoc, která od základu změní náš život. Bůh, o kterém svědčí Bible, k nám přichází vždycky s něčím novým. Není to tak, že si člověk zvolí nějaký cíl a pak prosí Boha, aby mu k němu pomohl. Tudy cesta křesťanské víry nevede. Cesta víry začíná, když si uvědomíme, co jsme dosud neviděli a nač jsme nemysleli. Když se pokoříme, úpíme, voláme, vyznáváme svá pochybení.

Bůh není síla, kterou člověk zapřáhne do svých tužeb, aby získal, po čem touží. Bůh je síla, která nám sama udává směr a cíl a otevírá nám nové možnosti. Člověk se pak touto Boží cestou buď vydá nebo se té příležitosti vzdá. Osvobození od zla nebo strachu není jenom věcí správného návodu nebo programu. To je záležitost mnohem hlubší proměny. A tu nemáme ve svých třesoucích se a vratkých rukou. Víme jen o tom, kdo zlo, hřích, neposlušnost, strach přemáhá. Ani v podstatě nevíme jak. Víme jen, že v jeho blízkosti zlo mizí, že se v jeho blízkosti člověk mění, že se díky němu stává svobodným. A můžeme jen žasnout, o téhle Boží lásce a síle vyprávět a do její blízkosti zvát.

Filip Jandovský,
kazatel sboru ECM Litoměřice

Chrám nové spravedlnosti

1 P 1,3; 2,1-3 Ef 4,14-15

S radostí děkujme Bohu Otci, kterýž hodné nás učinil účastnosti losu svatých v světle, kterýž vytrhl nás z moci temnosti, a přenesl do království milého Syna svého, v němž máme vykoupení skrze krev jeho, odpuštění hříchů, kterýž jest obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření. **(Ko 1,12-15)**

Věříme v Boha, v Otce Pána našeho, Ježíše Krista. „Bůh Duch jest," pověděl Ježíš ženě u Jákobovy studny. Bereme to vážně. Říkáme-li Otče náš, myslíme na své narození z Ducha vždy přítomného ve svaté skrytosti. Za tím, co se nám jeví, za předměty naší pozornosti, věříme a respektujeme pravou skutečnost duchovní, Boží PŘÍTOMNOST, nevymezenou prostorem ani časem. Vírou rozumíme… Jsi v nebesích, říkáme, a prosíme: posvěť se JMÉNO tvé. V našem konkrétním životě, v našem světě se posvěť tvé JMÉNO, které není pouhým slovem mezi slovy, pojmem mezi pojmy, abychom je mohli beze všeho uchopit, mít, zavřít ve své slovní zásobě a kdykoli říkat. Není označením některé z jednotlivin tohoto světa. Ať je svaté, prosíme, v našem myšlení i konání, ať vnímáme to otevření jinam a pozvání do ochrany a skrýše před zlem, v nás i mimo nás (J 17,11-12), pozvání do pravé svobody ve JMÉNU tvém.

Uvěřili jsme ve zjevení dobrého Boha, milujícího své stvoření. V Boha, jemuž se zželelo lidí, že navzdory Smlouvě svatosti a hlasům proroků se pro převrácenost svých srdcí bezvýchodně motají ve zkáze v sobě i kolem sebe. Věříme v Boha, který v plnosti času z LÁSKY odkládá své Božství, jak píše Jan zkraje svého evangelia: „SLOVO to tělo učiněno jest… a viděli jsme jeho slávu, jakožto jednorozeného od Otce, SLOVO plné milosti a pravdy" (J 1,14). Přichází, aby byl s námi a my s ním. Všichni známe z Bible tu událost, kdy Stvořitel vstoupil do časoprostoru, který stvořil, jako služebník jeho záchrany: Tehdy, nedaleko Jericha u Jordánu, Zachariášův Jan kázal křest pokání na odpuštění hříchů a mluvil o soudu Boha, jehož království se přiblížilo.

Dokončení na str. 3

Aktualita: Klub Nuseláček slaví 100 let Církve československé husitské

Rodinný klub Nuseláček, který se nachází v Husově sboru v Praze Nuslích se věnuje organizaci volnočasových zájmových aktivit pro rodinné skupiny v rámci projektu „Tvořivě ve třech generacích, hlínou a kresbou", zaměřených nejenom na rozvoj jemné motoriky, představivosti a zručnosti ve výtvarném projevu, ale na vzájemném poznávání dětí s rodiči a prarodiči z jiného úhlu pohledu, což je pro všechny obohacující a inspirující. Vznikají nové citové vazby a asociace. Klub občasně organizuje i kulturní akce a workshopy.

Jedním z pilířů klubu Nuseláček jsou odpolední tvořivá setkávání s keramikou. Vedoucí klubu je sestra Mgr. Dana Krausová, klub odborně vede výtvarnice MgA. Elena Gergová. Ke 100. výročí vzniku Církve československé husitské vyrábějí v klubu pamětní medaile. Sestra Gergová se zhostila tohoto úkolu vynikajícím způsobem, navrhla několik variant nádherných ručně vyráběných keramických medailí, které mohou být památkou na tuto událost a též mohou udělat věřícím radost.

Výroba medailí je nevýdělečná. Nutno podotknout, že ne každý kus se povede. Prodejní cena zahrnuje především náklady na materiál a výpaly. V Nuseláčku však mají radost nad každou objednávkou, protože cílem této aktivity není zisk, ale připomínka významného výročí, na které se možná zapomíná. Aktérky z Nuseláčku se domnívají, že vznik Církve československé husitské svojí podstatou navazuje na mistra Jana Husa a je významnou událostí, kterou je třeba důstojně připomenout.

Kdo by měl zájem, může se o klubu Nuseláček dozvědět více na webových stránkách: http://nuselacek.hys.cz

Dana Krausová

Szlak niebieski

Kdysi, když nám nohy ještě lépe sloužily, jsme podnikli s dětmi výlet na slavnou slovenskou horu Kriváň. Počasí přálo, ale asi v polovině stoupání nás zastřela mlha, spíš asi nízké mraky. Z mlhy se vynořila skupina sestupujících lidí, Poláků, kteří na nás vzrušeně volali: „Šlak něběski, šlak něběski!" Něco hledali a nám došlo až po chvíli, že je to modrá turistická značka. Ukázali jsme jim tu nejbližší, o které jsme věděli, a sami jsme se vydali hledat tu výše položenou. Vida, řekli jsme si, staročeši také „šlakovali" (stopovali) zvěř a Poláci vidí v každé modři nebe. STOPA VEDOUCÍ DO NEBE se nám od té doby připomene u leckteré modré turistické značky.

Někdy je nesnadné najít turistické značení stezky, ale kdo vypátrá spolehlivou cestu do nebe? Mnoho lidí už to vzdalo a raději si namlouvají, že žádný věčný život neexistuje. Jen tu a tam někomu bleskne to, co Hamletovi: „Chci spát, chci spát a snít…ale o čem snít?" Máme různé životní cíle, někdy dílčí, třeba pro tento rok, ale jindy docela zásadní. Jaké bývá zklamání, když se nepodaří takového ambiciózního cíle dosáhnout, úspěšně dostudovat, získat dobrou, uznávanou práci, založit krásnou rodinu, uchovat si zdraví a kondičku co nejdéle… A i když se to všecko podaří, zůstává otázka: Kam to všecko směřuje?

Mnozí lidé si váží Ježíše. Neberou si ho do pusy v kletbách, nezesměšňují ho. Vidí v něm velkého, čestného člověka, spoluzakladatele naší civilizace, jak to vyjádřil T. G. Masaryk: „Ježíš, ne Caesar, to je smysl našich dějin a demokracie". Ale tam jejich zájem o Ježíše končívá. Proč? Patrně si přečetli alespoň něco z Nového zákona a vědí, co by následovalo, kdyby chtěli poznat Ježíše blíže. Každý z vážných zájemců od něho nakonec slyšel: „Pojď, následuj mne!" Zdaleka ne všichni poslechli tenkrát, natož v naší „vědecko-technické" době. Napodobovat a obdivovat nějakého lidského vůdce, po tom hodně lidí touží. Perou se, aby mohli podat ruku slavnému zpěvákovi a ozdobí si byt jeho fotografiemi s vlastnoručním podpisem. Přihlásí se do politického hnutí, fandí jeho vůdcům – a jak ubohé jsou někdy důsledky.

Ale poslechnout Ježíše, přijmout ho jako Pána života, následovat ho? Vždyť ho nevidíme, vždyť jsem četl v jednom časopise, že jeho zmrtvýchvstání byl podvod, vždyť bych se musel lecčeho vzdát, přestal bych být svobodným pánem svého života! A podívejte se na všecko, co napáchaly křesťanské církve! Tak lidé raději následují jiné značky, tu hnědé, tu černé, tu rudé, v nejlepším případě zelené – ale nejraději stříbrné a zlaté. Modrá značka je opomíjena, někdo po ní i plivne nebo hodí kousek bláta. A přesto je to SZLAK NIEBIESKI, ZNAČKA DO NEBE. Cíl převyšující všecky naše cíle. Není to návod, jak si nebe zasloužit. Je to návod, jak se dát vysvobozovat, vést a dovést. „To stojí za to mít Krista žití Pánem…!

Pavel Javornický

Z církví doma i ve světě

50. starokatolický synod zasedal v Bystřici pod Hostýnem

Ve dnech 17.-19. října zasedal v bystřickém středisku "Sola gratia" synod Starokatolické církve, jehož poslanci - duchovní a laici - zastupují farní a filiální obce. Projednávaly se změny církevní ústavy, vztahy k církvím římskokatolické a švédské luterské, otázky víry a financí a byly zahájeny konzultace o homosexuálních párech. Od roku 2016 je biskupem Pavel Benedikt Stránský. Ženy mohou být ordinovány jako jáhenky, kněžský celibát je dobrovolný a večeře Páně se podává pod obojí. Starokatolictví vzniklo po I. Vatikánském koncilu (1870) v opozici proti dogmatu o papežské neomylnosti.

Bohuslav Vik

Římskokatolická církev loni na burze prodělala desítky milionů

Římskokatolická církev přišla loni na burzách o desítky milionů korun. Ze zhruba miliardy korun investované na počátku loňského roku přišli katolíci přes dvojici burzovních investičních portfolií sdružených pod hlavičkou Katolického fondu o zhruba 70 milionů korun. Katolický fond spravuje majetek České biskupské konference a všech osmi římskokatolických diecézí v Česku. Jeho čtyři podfondy soustřeďují část církevních peněz získaných z restitucí. Píše to deník E15. "Rok končící osmičkou znamenal pro globální akcie po několika úspěšných letech pád do červených čísel. Zaznamenaly nejhorší výsledek od finanční krize, přičemž výrazněji se nedařilo na rozvíjejících se trzích," cituje E15 výroční zprávu Fondu udržitelnosti Římskokatolické církve z konce října. Ceny světových akcií se loni propadly o 11 procent, připomíná E15. Podle analytiků tak pouze šestiprocentní propad katolického portfolia v hodnotě zhruba 750 milionů korun zaměřeného hlavně na akcie tak vyznívá poměrně příznivě. Více než pětiprocentní ztráta části Katolického fondu zaměřené na dluhopisy je však horší než průměr trhu.

www.christnet.eu

Baptisté čelí pronásledování ze strany proruských separatistů v Luhansku

Proruští povstalci obsadili části ukrajinského regionu v březnu 2014 a následující měsíc vyhlásili Luhanskou lidovou republiku. Mezinárodně neuznaná republika zakázala bohoslužby ve všech protestantských sborech i v některých katolických chrámech. Soudy navíc trestají jednotlivce, kteří vedou bohoslužby v rozporu s oficiálním zákazem. Podle tiskové agentury Forum18 soudy pokutovaly v roce 2019 několik baptistických pastorů. Luhanské úřady tvrdí, že náboženské společnosti, které nepodstoupily místní registraci, jsou nezákonné, ale pastor Igor Bandura z Ukrajinské baptistické unie řekl Foru18, že jejich sbory požádaly o registraci před termínem, a všechny byly odmítnuty. Od března se „naše komunity nemohou scházet při svých bohoslužbách. Jejich budovy sice nebyly zabaveny, ale nemohou je používat," řekl Bandura pro Forum18. „Naše sbory zejí prázdnotou. Členové církve se scházejí po domech, ale ne víc než čtyři lidi," dodal. „Naši pastoři hladoví po společenství. Cítí se velmi izolovaní," uvedl protestant z Ukrajiny, který udržuje kontakty s místními lídry protestantů.

www.krestandnes.cz

Švýcarský film Zwingli– reformátor

Švýcarsko si letos připomíná curyšského reformátora Huldrycha Zwingliho (1484-1531). Režisér Stefan Haupt podle scénáře Simone Schmidové natočil film ZWINGLI- REFORMÁTOR. Hrdinu filmu hraje Max Schimonischek a jeho manželku Annu Sarah Sophia Meyerová. (Už v roce 1984 byl natočen film o Zwinglim pro švýcarskou televizi.) Film je nákladný (stál 6 milionů franků) a těší se velké pozornosti návštěvníků.

Bohuslav Vik

Lípa Naděje v Dvakačovicích

V Dvakačovicích vysadili u evangelického kostela k 30. výročí sametové revoluce lípu Naděje. Při bohoslužbách, které tomu předcházely zazněla slova: "křesťanská naděje je jako kotva hozená k břehu; naděje je pokorná, je ctností, kterou je denně třeba začínat den; naděje je neviditelná, působí zdola, abychom šli a viděli; naděje by měla být vzduchem, který křesťan dýchá; naděje dává bezpečí; naděje nikdy neklame".
Lípa byla zasazena jako symbol národa, jako symbol vděčnosti a děkování za svobodu a demokracii. A jako symbol naděje do budoucnosti.

Dušan Ehmig

Duch jako dárce a církev jako prostřednice

Po Ježíšově ukřižování a nanebevstoupení se mění nejen postavení učedníků, nýbrž i moc, kterou jsou vyzbrojeni. Stejný Duch, který dával podobu Ježíšovu pozemskému životu, nyní dává kristovskou podobu církvi. Ona se mocí Ducha stává prostřednicí Božího zjevení. Naplňuje se tak zaslíbení o posledním čase dané prorokům: *"Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otroky i otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha."* (Joel 3,1-2) Letnice pak představují dvě změny: učedníci jsou naplněni Duchem – čímž se mění jejich vnitřní svět. Duch je uschopňuje ke svědectví - čímž se mění jejich vnější svět:

Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký vítr a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat... tu vystoupil Petr spolu s jedenácti, pozvedl hlas a oslovil je (zbožné židy ze všech národů)... Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, bratři?" Petr jim odpověděl: "Obraťte se, a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého". ... Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povoláva ke spáse. (Sk 2,1-4.14.37-38.41-47)

Z Kristových následovníků se stává jeho lid, církev, jejíž poslání je širší než ona sama. V západní teologii, která v praxi byla mnohdy častěji binitární než trinitární, panovalo schéma, že Kristus, který je vrcholem zjevení, ustanovil církev, aby ona toto zjevení dál prostředkovala. Ať byl důraz na církev jako společenství "nového Izraele" nebo na její hierarchii, kdy obojí odvozovalo svou posloupnost od vyvolení dvanácti, toto schema podceňovalo úlohu Ducha. Když budeme pozorně číst Nový zákon, najdeme tam odkazy k tomu, že Ježíš ustanovil církev, aby ona dál jednala v dějinách, ale tato ustanovení je naplněna teprve tehdy, když je seslán Duch svatý, jenž mluvil skrze Mojžíše a proroky, ... jenž zastínil Pannu Marii milostí, ... jenž sestoupil na Ježíše u Jordánu a na apoštoly v den letnic, jak připomíná epikléze Limské liturgie, jímž jsme pokřtěni, na sebe po Ježíšově nanebevstoupení bere roli prostředníka, který zjevuje význam Ježíšových slov a činů a uvádí do veškeré pravdy. Tento proces je ale otevřený - jak v tom smyslu, že nemá konec, tak v tom smyslu, že se neodehrává jen v církvi.

Novozákonní texty týkající se prostřednické role církve vzhledem ke zjevení bývají čteny s různým předporozuměním. Duch, který dává porozumět zkušenosti s Bohem, je také Duch, který je přítomen v tradici, v církvi, ale i ve společnosti a v celku stvoření. Mocí Ducha žijeme, rozumíme, měníme se. My jsme v jeho moci – ale do jaké míry je Duch také v "naší moci" - závislý na našem prostředkování? Tato otázka patří mezi hlavní kontroverzní témata. Spolu s ní pak, zda je kristovská podoba církve garantovaná - či zda ji církev za jistých okolností může ztratit? Protestantské čtení zdůrazňuje dynamiku svobodného vztahu. Církev nemá v sobě "božské naprogramování", ale je otevřena přijetí vedení Ducha. Římskokatolické čtení tuto svobodu neškrtá, ale dává ji do souvislosti s tím, že přítomnost Boží lásky pro nás je v Kristu trvalá a nezávislá na naší dispozici ji přijmout. Interpretuje Cyrila Alexandrijského: "Milostí se stáváme tím, čím je svou podstatou Bůh" tak, že více než protestanské čtení zdůrazňuje zakotvení svobody umožněné Duchem v naší "osobovosti", tedy v tom, že se máme stát tím, "čím Boží osobní skutečnost už je: bezmezným sebedarováním, láskou vylitou kvůli životu a tím, co tvoří zahrnující společenství mezi osobami". Tímto "stáváním se", které je zároveň svobodné a zároveň darované, které zde již je, ale zároveň je dosud také přebíjeno opačnými silami, je pak prostředkováno zjevení toho, jaký je Bůh. V pravoslavném pojetí je skutečnost a trvalost Božího daru snad ještě více zdůrazněna a zakotvena v Boží ekonomii spásy. Do této ekonomie vstupuje také církev a v moci Ducha svatého ji prostředkuje a vždy bude prostředkovat.

Ivana Noble
(přednáší teologii na Evangelické teologické fakultě UK v Praze)
Z knihy Po Božích stopách

Knižní novinka

Karel Šimr: Trojí diakonie

Kniha vychází z doktorské práce, obhájené letos na teologické fakultě Jihočeské univerzity. Autor působí jako odborný asistent na katedře etiky, psychologie a sociální práce Jihočeské univerzity, je ale současně aktivním farářem ČCE a má osobní zkušenosti se sociální prací v ČCE, m.j. jako předseda odboru křesťanské služby západočeského seniorátu a jako předseda dozorčí rady Diakonie Západ. To všechno, stejně jako hluboký osobní duchovní život (pisatel článku jej zažil jako mediátora duchovních cvičení) znamená, že kniha, ač je proložena rozsáhlými citacemi z oboru teologie i sociologie, odráží hluboký zájem o věc.

V úvodu čteme: „Kniha vychází přesně třicet let od obnovení organizované diakonické práce v ČCE a je pokusem o systematické pojednání o křesťanském pomáhajícím jednání v moderní době. Chceme tak začít splácet dluh…V evangelickém prostředí se diakonickému jednání dosud nedostává teologické pozornosti, jakou by si zasloužilo." Autor k tomu podotýká, že je to způsobeno také tím, že diakonie, jako křesťansky motivované pomáhající jednání, je jednak součástí církevní struktury, ale i struktury sociální práce a že tento ´interdisciplinární´ charakter není možné uchopit pouze z hlediska akademické teologie. Proto autor, dříve než probírá formy diakonie v ČCE (křesťanskou službu, Diakonii ČCE a diakonát) přibližuje diakonii církve obecně z hlediska teologie a sociologie s využitím teorie sociálních systémů, jak se rozvíjí u německých sociologů náboženství. Tato část tvoří důkladný teoretický podklad pro další, spíše prakticky zaměřené části knihy.

Křesťanskou službu v ČCE, jako ´vzájemnou pomoc´, sleduje autor v jejím historickém vývoji i v současné podobě na základě církevních dokumentů i osobních svědectví. Křesťanská služba ve sborech, jako bytostný projev křesťanské víry neztrácí na významu, i když v současné době nemá svůj celocírkevní odbor, což odpovídá tomu, že z hlediska sociologie nejde o organizaci, spíše je přiměřené vnímat ji jako síť. Tato činnost může být ve sborech různě strukturovaná, zejména prostřednictvím sborových sester nebo pastoračních pracovnic. Ale také nemusí, a autor uvádí jeden příklad kolegy faráře: „Spontánní rozhovor před kostelem, v němž si účastníci bohoslužeb vyměnili informace o situaci nepřítomných členů, např. nemocných a starých, a dohodli se, co je potřeba pro ně udělat."

Rozsáhlý oddíl se věnuje Diakonii ČCE, vzniklé a prudce se rozvíjející po roce 1989. Nedlouhá historie je popsána na základě církevních dokumentů i rozhovorů s dnešními i dřívějšími předními pracovníky Diakonie. Detailně jsou např. rozebrána dvě vyjádření, která měl v listopadu 1989 k dispozici synod ČCE při konečném rozhodování o schválení Diakonie: Spíše negativní stanovisko manželů Smolíkových a spíše pozitivní prof. Filipiho. Autor připomíná určité, občas se projevující napětí mezi církví a Diakonií, dané i tím, že Diakonie překračuje církevní strukturu, zatímco církev je více uzavřená. Avšak, konstatuje autor, právě v evangelické teologii můžeme najít zdroje pro pozitivní ocenění ´světskosti´ křesťanství. - Jako důležité vidí autor sepětí jednotlivých středisek Diakonie ČCE s místními sbory, jak je zakotvené v Řádu diakonické práce, neboť to je přiměřené pro ČCE, jako církev spíše kongregační, oproti občasným snahám o centralizaci řízení celé Diakonie. - Pro budoucnost Diakonie ČCE je důležité budování kultury organizace, tedy pravidel a hodnot, které jsou v dané organizaci typické a jedinečné a na kterou má zásadní vliv management, zejména vedoucí středisek. Ve střediscích Diakonie je totiž jen malé procento členů ČCE či vůbec věřících křesťanů a křesťanský ráz jim dává (nebo nedává) právě duch organizace, který vědomě i nevědomě vytváří vedoucí. Klíčové není, jaké duchovní aktivity ve středisku probíhají (bohoslužby jsou dnes běžné i v necírkevních sociálních zařízeních),

Dokončení na str. 3

Chrám nové spravedlnosti

1 P 1,3; 2,1–3 Ef 4,14–15

Dokončení ze str. 1

„Přichází…“ spatřil zaprášeného poutníka, údajně třicetiletého tesařského tovaryše z galilejského hnízda nevalné pověsti, žádat o křestní stvrzení radikální změny svého života (metanoia). Vidí spíše trpitele než vladaře, a tak volá: *„Beránek… Beránek Boží, který si poradí s hříchem světa!“* Někteří zaslechli echo toho zvolání, ozvěnu ze svaté Boží skrytosti; že ten chlapík je Bohu velmi milý Syn a člověk mimořádného Otcova zalíbení. Slávu té chvíle pro své PR (public relation) ten muž nevyužil. Odešel do pouště, k soustředěnému bytí s Otcem a k prvnímu střetu s pokušitelem…

Tak se ujal člověk Ježíš záchranné akce Ducha Stvořitele a Jan dosvědčil: *„Je větší než já. Křtí Duchem svatým a ohněm.“*

Snad tři roky se bude rozdávat k obživě mnohých. *„Vím, že přikázání Otce je život věčný,“* zaznamenal Jan jeho poslední veřejné prohlášení. *„A protož co já mluvím, jak mi pověděl Otec, tak mluvím“* (J 12,50). Pak ještě dlouho rozmlouval s nejbližšími než se s nimi vydal nocí přes potok do zahrady na Hoře oliv. Ještě se modlí. Ještě s nimi vzývá své Božství, jemuž říká Otče (J 17, 4nn):

„...Já jsem tě oslavil na zemi: dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil…“

Jaké že dílo? Jaké zadání Otce, přátelé? *„Oznámil jsem tvé JMÉNO lidem, které jsi mi dal ze světa* (Zjevil Boha, jak ho neznali.). *Tvoji byli a mně jsi je dal, a řeč tvou zachovali. Nyní poznali, že všecky věci, které jsi mi dal, od tebe jsou. Neboť SLOVA, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni přijali a poznali právě, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že jsi ty mne poslal. Já za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, nebo tvoji jsou… Otče, chraň je ve svém JMÉNU, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my“* (v.11). *Dej jim znát PRAVDU, která vysvobozuje.“*

Dosáhl toho, proč přišel. Zjevil nám JMÉNO Boží a dal nám jeho SLOVO, aby nás vykrmil k věčnému životu. Za to zemřel? Bože proč? Proč jsme tě utýrali k smrti? Za to, žes vydal pokrytcům svědectví pravdě (J 18,37)?

Znalec spravedlnosti Zákona, Pavel, chápe utrpení Syna jako Otcem žádanou daň spravedlnosti za hříchy světa (Ř 8,32).

Sám Ježíš vidí zavržený úhelný kámen chrámu nové spravedlnosti, která nevězní, ale osvobozuje k PRAVDĚ (L 20,17; Mt 21,42). O své duši (o práci své duše – Iz 53,11) pak mluví jako o mzdě na vykoupení za mnohé (Mk 10,45). *„Kdo činí hřích, otrokem je hříchu* (J 8,34), říká. Žalářníky i vězni jsme sami sobě. Syn v jednotě s Otcem svědčí PRAVDĚ té hrůzy v nás obětí slitování: Slituj se nad sebou, člověče! LÁSKA se obětuje nám, naší svobodě. Umírá za hříchy v nás, aby se nestaly.

Když nad Ježíšem ohrnovali nos, že se stýká se spodinou, s profláknutými existencemi, o nichž zbožní soudí, že s nimi nemůže být Bůh spokojen, pověděl o ztracené ovci a ztraceném penízi. „Hledám,“ říká. Hledám ztracené. Proti tomu přece nemůže nikdo nic mít. Přesto autority dělají dusno: Přijímá odepsané, jako by to jeho: *„Čiňte pokání a věřte, že Král je blízko“*, bylo nadějí i pro pobudy, pro póvl. Neslýchané!

A tak jim Mistr přidává nám všem známý modelový příběh dvou bratří a otce (L 15,11n). Když slyšel Izraelita v podobenství „otec“, nemohlo se mu nevybavit: *„Ty jsi, Hospodine, Otec náš, Vykupitel náš, to je od věčnosti jméno tvé“* (Iz 63,16). Od dětství to znají. A rodinou? Rodinou Boží v té souvislosti byl a je Izrael. Rodina je uzel vztahů, a ztráta člověka v rodině je bolestivější než čehokoli v hospodářství nebo domácnosti. To jim teď ten Nazaretský vykládá. (Dobře vědí, co jim tím říká.)

Mladší syn si osobitě řekne o to, co myslí, že mu patří a vypadne z domu. Kupuje si štěstí, až se octne na dně. V těžké depresi a nostalgii mu přijde na mysl: Co takhle, se vrátit? *„Půjdu..., půjdu k otci a přiznám, jak to se mnou vypadá, řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou...“*

A opět, abychom zaslechli, co slyší Ježíšovi posluchači, pomysleme, jaké že statky rozděluje Bůh Otec synům Izraele a co trestuhodně zmarnil syn ztracený třeba právě někde tam mezi publikány a hříšníky, kde ho Ježíš - Bůh v Kristu - hledá. Pavel vypočítává (Ř 9,4.5.): už samo synovství, dar Smlouvy a Zákona, bohoslužbu a mesiášská zaslíbení. Utrácet duchovní dědictví, měnit je za náhradní štěstíčka, bylo modlářstvím, kde nicota a marnost vytěsňuje věčnou hodnotu. Nevěrou se vztah rozpadá. Duchovně na holičkách, na mizině bývá marnotratné dítě Boží, Izraelita, zpronevěřilý křesťan. (Copak to neznáte? Říká Ježíš mezi řádky.) Avšak povědomí toho, co ztratil, zůstává. Tušení, že milující Otec syna neoželí.

Nepřestává ztraceného vyhlížet a z jeho návratu se raduje. Jak to, že nekárá, netrestá? Inu ví, co to pro kluka znamená, takhle se odhodlat. Hnut milosrdenstvím obnovuje ho v synovských právech (Ga 4,4-6). Není slepý ke skutečnosti, nedělá si iluze, ale má o dítěti dobrou naději.

Starší, ten spořádanější, ví, co je brácha zač, a jeho obrácení nevěří. Oslavnou trachtaci vnímá na svůj úkor. Hájí přece dědičné hodnoty, rodinné stříbro a statky před hanbou a škodou. „Chce to spravedlnost. Do kázně, na hanbu! Každému, co si zaslouží...“. „Tvůj bratr umřel (slyší otce) a zase ožil. Zahynul, a je nalezen.“„No a co?“ myslí si. „Na to, aby pásl vepře, byl živej dost.“„Nad nadějí změny tvého bratra se sluší zaplesat...“

Bratr nejen že neplesá. Je proň nemyslitelné, aby se u stolu setkali, rozlomili chleba, podali si kalich a dál pokračovali spolu.

Jak to v rodině dopadne? Co myslíte? Snese mladší bráchovu nevoli a zůstane? Dá si starší říct? A co když ne?... „Tak si vyberte,“ odpovídá Ježíš nedopovězeným příběhem na námitku, že přijímá hříšníky a jí s nimi. „Mezi vámi to zůstává otevřené, ale v domácnosti Boží nad každým hříšníkem činícím pokání trvá radost.“ Nebesa jdou do toho rizika. Skrytý člověk srdce se mění...

Může se, přátelé, změnit i zaťatost srdce zasloužilejšího, který by s běžencem nejradši vyběhl? Ve své odcizenosti otci je na tom momentálně hůř. Příliš spravedlivý na to, aby přišel sám k sobě. Má i on naději? Nezdá se. Nemožně, nehorázně mu starej podivín překáží. Co s ním?

A tak lepší z Izraele, brzy odsoudí Syna člověka i s tím jeho Otcem, a těžce zhřeší. Zavinili to vlastně marnotratní. Hříšníci, jichž si všímá, jimž nehorázně na místě Božím odpouští. „Člověk jsa, dělá se Bohem! Prý Mesiáš, Syn toho Požehnaného!“ Rozhořčený Velekněz roztrhuje roucho: „Co se vám zdá?“

„Spravedlnost Hospodina našeho Boha být musí, tak toho všeználka z Nazaretu ukřižuj!“ křičí na Piláta. „Nehodným odpouští, jak k tomu přijdou hodní, že! Na kříž s ním!“

O jeho smrt se přičiňují oba. Marnotratným hříšníkem to začíná, nemarnotratným spravedlivcem končí. Umírá, protože se slitoval nad mladším, ale trpí, aby i starší snad nahlédl tvrdost svého srdce. Nesmířeni stojí teď oba proti sobě. Je ráno a oba světí sobotu, zatímco za jejich zády tento nepravostí marnotratných ztrápený, a převráceností samospravedlivých křižovaný dobrodinec Boží, ze smrti vstává. Nad prahem časnosti se zvedají vrata věčná a nikdo o tom neví. Kdo ho potká, vlastním očím nevěří a ke skutečnosti Boží netrefí, ačkoli směr je od začátku dán: Naplnil se čas, blízko je Boží kralování, věř. Změň lítostí své myšlení a vidění světa. Chop se evangelia jeho milosrdenství a vírou prohlédneš ke Kristu, který z mrtvých vstává. Odvěkým protivníkům, Kainovi a Abelovi, se nabízí setkání s mocí, která není z tohoto světa, s mocí kající se bezmoci. Bláznové kázání, které však na tomto světě z nadpozemské Lásky rozhojňuje život proti hynutí a smrti (J 17,3). *„Zalíbilo se Bohu skrze bláznové kázání spasiti věřící“* (1 K 1,21n).

Věřit se tomu nechce. Dělat si problémy ze svého zapomenutí Boha? Nechat se vtáhnout do události Ježíše Krista? K živému případu Ukřižovaného? Googlovat v duši, čím že jsem přidal k Boží bolesti? Ne. Pro většinu bláhovost nebo zlej sen. Ale někomu to nedá, někoho si to najde. *„Otec ho přitrhne k Synu.“* (J 6,44) Ještě lze uvěřit. Ještě lze procitnout k pravdě a osmělit se ke šťastnějšímu životnímu stylu v Nové Boží Smlouvě a naději.

Víra pokořuje, ale dává dohlédnout k prázdnému hrobu, k naději i pro mne v předivné moci vzkříšení, k jistotě odpuštění a k naději radikální změny. Krev Boží bolesti se vírou – zázrakem stává krví toho narození. Krví, která rozbuší srdce a rozdýchá k novému, hojnějšímu životu. Tady dostává smysl: *„ Odpusť nám naše viny, Otče“* odpusť mi svá zarmoucení, svoji bolest, jako mne zmocňuješ potlačit, co mě na tom žere, a že brácha má nějaký ten vroubek u mne.

Dnes jako tenkrát je zvěstování ukřižovaného Krista aktuálním svědectvím všem nám. Transparentem jdoucím dějinami, zrcadlem nastaveným především církvi, kde Bůh rozdílí duchovní statky, a která má své spravedlivce i marnotratné. A na svědomí křížů bezpočet. Avšak ukřižovaný Dobrodinec Boží je zrcadlem nastaveným také tomuto světu. Lidem, kteří se ke Kristu obracejí zády a svoji potenciální brutalitu, démona v sobě, neřeší. Všimni si, člověče, čeho jsi schopen třeba vůči zbědovaným běžencům i vůči tomu, kdo se jich odváží zastat a pustí je dál. Podívej se, do čeho tě žene tvá pravda a spravedlnost, tvoje: „Každému, co mu patří“, tvé sobectví, tvé zlo. Chop se východiska. Otcovsky ti je nabízí tvůj Stvořitel. Jeho vůle je změna; změna mysli a srdce, jeho přikázání je život. Život věčný (J 12,50). Jakkoli můžeš, přesto nemusíš zahynout.

Nechápán jde Bůh v Kristu naší časností. Zázrakem nepravděpodobného života proti pravděpodobné smrti zpochybňuje mstivou, hrozící a trestající spravedlnost tohoto světa i zákonictví naší někdy zmýlené zbožnosti.

Dospělému světu tekuté modernity přijde bláhově Ježíšovo i Petrovo: *„Když to Boží nepřijmete jako děti, nevejdete,“* a tak nevchází. Bohu odcizený člověk nevnímá silové pole jeho kralování, v němž se dějí věci. Teprve pokoře svítá. Pokora probouzí touhu. Dychtivost jako právě narozeného (1 P 2,2). Odstřižením svévole dychtí po stravě, která je Duch a život (J 6,63). Dychtící přenáší Otec do nových souřadnic života, do království milého svého Syna (Ko 1,13), svobodné v radostné naději o každém, kdo se vrací. V naději, která nezplaní a nezahanbuje, živena láskou v srdci skrze Ducha, který je nám dán (Ř 5,5).

Jako děti jsme vešli, abychom duchovně dospěli. Chopme se toho. V silovém poli Ducha si užívejme své křesťanství, přátelé. Vychutnávejme si klíčení zrna Slova Božího v probuzené mysli a životě. Naplněni radostí jděme hlouběji za novými překvapeními pokladu skrytého v tom poli. (Pochop, že všecko do života nenacpeš, tak si vyber.) Uvažme, co z dobrého s radostí pustit, čeho se zříci, abychom dosáhli na lepší a získali perlu nejvzácnější. Tak Bůh kraluje v nás a mezi námi. Zkypřeme těsto svého společenství tím kvasem (Mt 13,33), ať jsme stravitelnější pro hostinu jeho království, a věrohodnější nabídkou tomuto světu. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Knižní novinka

Dokončení ze str. 3

ale jaká je středisková kultura, jaký je ve středisku duch. Uvádí některé příklady toho, co kulturu organizace utváří. - Oddíl o Diakonii ČCE pak autor uzavírá slovy: „V oblasti personálu patří ke klíčovým otázkám dostupnost přiměřeného vzdělání – jak předchozího, tak celoživotního. Je totiž zřejmé, že požadavek schopnosti propojovat křesťanství se sociální prací a jejím řízením klade vysoké nároky na kvalifikaci řadových a zejména vedoucích pracovníků.“

Důkladně se potom autor věnuje také diakonátu, tedy službě diakonů. Popisuje vznik diakonátu v ČCE v r. 1998 v souvislosti s kontakty do zahraničních diakonických zařízení a poznáním, jakou péči tam věnují přípravě vedoucích. Sleduje dále, jak se diakonátem zabývaly synody ČCE a s jakými rozpaky je v církvi a v Diakonii ČCE přijímán. Autor se věnuje také diakonátu v historii, od prvotní církve, až po obnovu sociálního diakonátu v evangelických církvích v polovině devatenáctého století a diskusi o jeho místu v církvi v současnosti a v měnícím se světě. Věnuje se potom dvěma základním problémům: otázce příslušnosti diakonátu k církevnímu úřadu a funkci diakonátu. K tomu cituje řadu dokumentů, které k těmto otázkám zaznívají ve světě. Konstatuje, že „sílící hlasy po zdůraznění významu diakonátu v církvi odpovídají dnešní situaci značné diference mezi církví a společností i mezi církví a rozmanitými podobami její charitativní práce.“ Od pojetí diakonů jako ´sebeobětujících se sociálních pracovníků´ se diakonát chápe spíše jako služba budování mostů mezi církví a společností v různých oblastech. Autor pak formuluje několik bodů k diskusi o diakonátu v ČCE a uzavírá tím, že jako klíčové místo diakonů při naplňování diakonického charakteru církve se jeví úkol pečovat z titulu svého začlenění do struktury církve (ministeries, úřadu) o rozhraní mezi církví a společností. Zde je možné myslet na pracovní místa v zařízeních církve, ale i ´světských´ zařízeních a profesích, zejména tam, kde jde o lidskou nouzi v nejrůznější podobě.

Autor doufá, že kniha přispěje v protestantském prostředí a zejména v ČCE k diskusi o diakonickém poslání církve jak na rovině teologické, tak při aplikaci do života sborů a Diakonie.

Knihu vydalo Centrum pro studium demokracie a kultury v edici Moderní česká teologie v r. 2019.

Jan David

Jak dlouho ještě

2 Kr 20,19

Smrtelně nemocný král Chizkijáš měl tu čest dozvědět se od proroka, co jeho království čeká až umře. Nebylo to nic lichotivého. Snad i sám tušil, že moc Babylóna jednou udeří i na něho. Možná si nebyl jist ani tím, že jeho lid je věrný Hospodinu. To mohou být důvody jeho panovnického klidu. Když se dozvěděl, že jeho synové budou zajati a vykleštěni, tak neplakal. Nerozčiloval se ani nad tím, že z toho, co budoval on i jeho předci nezůstane nic, vůbec nic. Troufám si tvrdit, že si přál, aby ho Bůh nechal v klidu umřít. A tento klid mu byl dopřán, protože to byl jistě dobrý král.

Přiznejme si, co může být ještě horšího, než se v hodinách posledních dozvědět něco tak pesimistického. Chizkijáš asi ztratil veškerou naději a už s tím nemohl nic dělat. Byl to konec. A to se před Bohem snažil. Zničil návrší, kde byli uctíváni pohanští bůžci, porazil posvátný kůl špatného krále Achaba a uskutečnil náboženskou reformu. Nebylo to však nic platné.

Možná si někdo vzpomene na lidové rčení: „Po nás potopa.“ Jde o konání, kdy lidé něco činí s vědomím, že to tak nepůjde do nekonečna a že jednou to celé skončí. Takové situace můžeme vycítit i dnes. A chyba nemusí být nutně na naší straně. Prostě to tak je a občas se s tím ani nedá nic dělat.

Znám jednu sestru kurátorku, která je velice obětavá, dohlíží na účetnictví, je pokladníkem, hlídá sbírky, oznamuje narozeniny členů sboru a je-li třeba, vykoná čtené bohoslužby. Přiznám se však, že mám trošku obavu, kdo to za ni jednou převezme, neboť je již pokročilého věku. Ale to už není naše starost, co bude. Věříme, že Bůh se postará. Proti biblickému králi máme výhodu v tom, že máme slib, který nám dal Pán. Ten nás nikdy neopustí.

Ivo Kraus

Můžeš

Známý současný spisovatel Robert Fulghum ve své knize drobných příběhů, úvah a zamyšlení Možná ano, možná ne, píše:
Jednou jsem sehrál přátelské intelektuální utkání s rabínem. Snažili jsme se najít jediné slovo, které by shrnovalo lidskou moudrost. Rabín se vytasil s hebrejským slovem, v překladu "můžeš". Toto slovo je z nejstarších příběhů společné četby nás všech – z Genesis, knihy počátku. Po vyhnání z rajské zahrady měli Adam a Eva dva syny. Starší se jmenoval Kain. Kain vyrostl, obdělával půdu a své první plody chtěl obětovat Bohu. Hospodin oběť nepřijal a vysvětlil Kainovi, že se zaplétá se zlem – číhalo za dveřmi. Jenže, pokračoval Hospodin, ty nad zlem můžeš zvítězit a žít plným životem.
To je stěžejní věta. **Můžeš** nad zlem zvítězit a budeš žít plným životem. Klíčové slovo je hned to první, sloveso Můžeš. Můj přítel rabín se domnívá, že praktické poselství té pasáže v Písmu se týká životaschopnosti – sděluje nám to " nebuď mrtvý" nebo "nebuď jen trpnou obětí – žij – buď aktivní". Rabín to chápe jako upřímnou radu – se zlem to není jednoduché – opravdu bys s tím měl něco udělat. "Můžeš" znamená použít slovo z něhož vyplývá možnost volby.
Uvedený text Gn 4,1-8 je jeden z velmi významných textů. Často jsem přemýšlel proč oběť Ábela Hospodin přijal a Kainovu nepřijal. Až po přečtení uvedeného "utkání" jsem si uvědomil, že důvodem nepřijetí bylo Kainovo zapletení se zlem, že se dopustil něčeho špatného, něčeho zlého, biblický text to blíže nevysvětluje, a to nebylo možno smazat obětním darem z jeho úrody. Z celého dalšího pokračování je zřejmé, že Kain si toto své selhání neuvědomoval, spíše nechtěl si přiznat své pochybení, neboť vzplanul velkým hněvem a to jak proti Hospodinu tak proti svému bratru Ábelovi. A nyní přichází nádherná vysvětlující řeč ke Kainovi s předpokladem vzájemného rozhovoru. Cítíme touhu Hospodina Kainovi pomoci. Obdivujeme respekt Hospodina ke Kainovi jako člověku svobodnému, který je zodpovědný za svůj život. Vysvětluje proč a pronáší ono klíčové slovo "můžeš". Přeneseně jako řeč milujícího otce k synovi. Můžeš nad zlem zvítězit a tím prožívat plný život. Slovo můžeš se překládá i jako musíš či máš nebo i jinými odstíny. Jak už je řečeno rabínem, slovo můžeš znamená možnost volby. Již na začátku Bible je zcela jasně demonstrován vztah Boha k nám jako k suverénní svobodné bytosti, ať jde o dobro či zlo. Proto může být svoboda tak těžká. Kain tuto svobodu nezvládl, nenavázal s Hospodinem rozhovor, nepřijal nabízenou ruku a potvrdil svoji zapletenost se zlem bratrovraždou a jeho život byl smutným příběhem.
Tento prastarý příběh zápasu se zlem nepatří jen minulosti, bude živý co lidstvo bude zde na zemi. Je živý i pro nás, pro naši dobu, pro jakéhokoli člověka. Odstíny zla nemusí být tak jasné, mohou být i zdánlivě nevinné či jinak zakryté, tím je to složitější.
Téměř dvě mladé generace již žijí u nás ve svobodné a demokratické zemi. Využívají mnohé možnosti, která tato svoboda přinesla a asi je už pokládají za samozřemost a mám radost, že většina mladé generace si toho váží. Četl jsem rozhovor s vysokoškolsky vzdělaným třicátníkem, který říká: "V době před rokem 89 já i moje generace vnímá asi nejsilněji nemožnost říkat svobodně, co si myslím, nemožnost cestovat, to je naprosto nepředstavitelné. Představa, že bych nemohl nahlas vyslovit nesouhlas s tím co říkají někteří politici, to mi připadá naprosto absurdní a dnešní generace může svobodně studovat co chtějí, svobodně si vybrat povolání, zem kde chtějí žít... Dnes je však větší zodpovědnost za svůj vlastní život, nikdo mi neříká co mám dělat. Většinou slýchávám, že dnes jsou lidé nesrovnatelně spokojenější. Současnost je mnohem pestřejší. Já mám jednu babičku, která byla učitelkou a protože s tehdejším režimem příliš nesouhlasila, měla velké problémy. Mám ale druhou babičku, která dodnes volí komunistickou stranu. Proto někdy míváme zajímavé debaty".
My starší máme srovnání a většinou si uvědomujeme jaký zázrak se stal v roce 1989. Starý režim padl v celé východní Evropě. Téměř nikdo nepředpokládal, že tento komunistický režim padne bez násilného vnějšího zásahu a bez krveprolití. Přestože tehdejší propaganda vštěpovala lidem, že to bude na věčné časy, trvalo to ale jen několik desítek let. Paradoxně i tehdy byl na prezidentské vlajce nápis "Pravda vítězí" a skutečně se tak stalo.
Svoboda však uvolnila i větší možnosti pro mnoho odstínů zla. Moderní komunikační prostředky na nás chrlí mnoho zpráv a informací a mnohé z nich jsou falešné, nepravdivé, polopravdivé nebo přímo lživé, ale jsou umně podávány jako pravdivé. V politické sféře jsou i lidé, kteří touží po moci, propagují různé nesprávné, škodlivé a matoucí postoje. A nejde jim o službu spoluobčanům. Svoboda je náročná, protože se musíme sami rozhodovat. Věta – můžeš nad zlem zvítězit vyžaduje nejprve rozpoznání zla a to v mnoha různých odstínech a může přicházet i v "beránčím rouchu". Máme být proto na pozoru. Pán Ježíš ve své modlitbě za učedníky (Jan 17,15)... neprosím, abys je vzal ze světa, ale, abys je zachoval od zlého... Máme tedy žít naplno v naší krásné vlasti a přijímat svoji odpovědnost, využívat naše demokratická práva, nenechat za sebe rozhodovat jiné, pokud to můžeme ovlivnit a být při tom obezřetní, bdělí a použít k tomu soud rozumu, vnitřní pokoj a svědomí. Známe i biblické kriterium - po ovoci je poznáte.
Žít plným životem znamená také mít naději. Křesťané jsou lidé naděje a, jak jsem již uvedl, je mnoho lidí citlivých, ušlechtilých, moudrých, kteří si cení svobody a dívají se směle kupředu.
Radujme se z toho velkého daru svobody. Udržet svobodu a demokracii dá fušku, jak říkával náš první prezident TGM. Víme, že Pravda vítězí, z křesťanského pohledu Pravda Boží vítězí a má velkou nepřemožitelnou sílu.

Jan Trnka

„Naše největší síla leží mezi podnětem a reakcí a říká se jí – svoboda volby."

Stephen Covey
americký pedagog (1932 – 2012)

Český Schindler obdržel řád TGM

V našem týdeníku jsme již dříve upozornili na faráře Jana Jelínka (1912-2009), jenž se narodil v evangelické rodině pobělohorských exulantů v polském Zelově. V letech 1937-1944 byl kazatelem českého, reformovaného sboru na Volyni v obci Kupičov, tehdy na polském území. Zažil zde hrůzy spojené s okupací sovětskou (1939), poté německou (1941) i cílené vyvražďování polského obyvatelstva Ukrajinskou povstaleckou armádou (1943). Ve válečných letech, uprostřed konfliktů, posunech hranic, front a nezměrného násilí, zachránil Jan Jelínek spolu se svou manželkou Annou život několika desítkám lidí, často stojících ve válečné vřavě proti sobě. Šlo o Ukrajince, Benderovce, Rusy, Poláky, židovské uprchlíky. Nejednou jim poskytli i ošetření. Na faře nárazově našlo azyl tolik lidí, že se tam nemohli vejít a tak pomáhaly i další české rodiny. Židovským obyvatelům kovelského ghetta, ohrožen na životě, vozil farář potraviny, nikdy nebyl zajat. Zastřelení hrozilo jemu i jeho manželce, když na faře našli azyl lidé, různorodí, kteří se jinak nenáviděli i mezi sebou a jinde by sáhli druhým na život. Jelínkova manželka Anna, která uměla výborně německy, přesvědčila Němce, aby kontrolovali jen větší města a kupičovským poskytli zbraně na obranu před banderovci. Ti se skutečně museli bránit několika nájezdům. Farářovy přímluvy zachránily život např. německým zajatcům i ukrajinské dvojici, kteří se vydávali za Čechy. Manželé Jelínkovi posléze vstoupili do československé armády, kde sloužili jako zdravotníci. S armádou postupovali na východní frontě. V osvobozené vlasti Jan Jelínek pracoval ve vojenské zahraniční službě. Pomáhal přesídlovat zelovské reemigranty a volyňské Čechy. Přispíval ve složité situaci také dřívějším občanům Sovětského svazu, kterým hrozilo věznění v gulagu. Vystavoval jim antidatované křestní listy s razítkem své dřívější kupičovské farnosti.
Ve vlasti Jelínek vstoupil opět do farářské služby v Kralovicích a Podbořanech (1952-1958). Koncem padesátých let mu věnovala zvýšenou pozornost StB, když odmítal své farníky agitovat pro vstup do JZD. Nakonec byl odsouzen na dva roky pro pobuřování (1958-1960!). Poté pracoval deset let jako dělník. Po převratu mohl konečně svobodně působit kazatelsky ve své církvi. Farář Jelínek již v minulosti vojenská ocenění obdržel, také český válečný kříž. V roce 2007 mu bylo v jeho 95 letech uděleno vysoké státní, polské vyznamenání. Naše česká prezidentská kancelář však tehdy návrh na Jelínkovo vyznamenání odmítla. Avšak náčelník generálního štábu armády České republiky udělil 22. 7. 2008 evangelickému faráři Janu Jelínkovi, pplk.v.v. pamětní plaketu - Laudi Memorabilis - za neokázalé a nezištné hrdinství a skutky, jimiž zachránil desítky lidských životů nejen v osudových chvílích druhé světové války, ale i v pohnutém poválečném období.
Pozoruhodné je farářovo vyjádření: *"Pro mne je Bůh všecko, moje vlast a čest. Já se můžu před Pánem Bohem postavit, že jsem od žádného nic nechtěl a kde jsem mohl pomoci, pomohl. A dovedl jsem si získat i nepřátele; někteří z nich, když přišli ke mně, odcházeli už jako přátelé."* Zajímavá je také jeho odpověď na otázku, kdy se nejvíc bál. Řekl, že nejvíc se bál, aby nemusel zemřít v bolševickém vězení. Jan Jelínek je autorem knihy vzpomínek a zamyšlení, která se jmenuje Pouštěj chléb svůj po vodě; podle citátu z biblické knihy Kazatel: *"Pouštěj chléb svůj po vodě, nebo po mnohých dnech najdeš jej."* Ne nadarmo jsou farář Jan Jelínek spolu se svou manželkou Annou přirovnáváni k pověstnému Oscaru Schindlerovi a jeho manželce Emilii. Rok před Jelínkovou smrtí natočila Česká televize zdařilý dokument s rozhovorem s ním i jeho manželkou. Bylo by šťastnou volbou, kdyby jej Česká televize znovu uvedla.
Před dvěma lety bylo Jelínkovo jméno začleněno na pamětních kamenech v „Zahradě spravedlivých" ve varšavské čtvrti Muranow. A nyní Řádem Tomáše Garrigua Masaryka prezident ocenil in memoriam podplukovníka Jana Jelínka, faráře Českobratrské církve evangelické.

Jan Kašper, christnet.eu

Církev včera, dnes a zítra

I tímto způsobem je možno nahlížet naši situaci. Co se stalo, děje a nastane. Tak Dan Drápal zcela zásadně, již před časem vyjádřil („Církevní restituce jako zrcadlo"), že „Ač nerad, musím zopakovat, že jsem už počátkem devadesátých let vyzýval všechny církve, aby o restituce neusilovaly, a že Církev Křesťanská společenství, jejímž jsem členem a v jistém smyslu slova zakladatelem, nikdy o finanční podporu od státu neusilovala, a to z principu." Je třeba jen dodat, že v době, kdy stát destruoval církve, jejich struktury, majetek i osoby, ještě jím zmíněná církev neexistovala. A nejednalo se o náhrady, nýbrž jen o zmírnění škod, jež napáchala komunistická diktatura.
Nicméně i ostatní církve budou během několika desetiletí řešit nastalou situaci, jen s odkladem. Předkládat prorocké vize je dnes ošidné, podobně jako před lety odhad dopadu fenoménu Y2K z přelomu tisíciletí. Církve se snaží chovat pragmaticky, ovšem futurologické náčrty se nejspíše berou s rezervou. Pokud se některá církev výjimečně zmíněného příspěvku odřekla a je přitom nesena mimořádnou obětavostí, lze to ocenit, zřejmě i jako dobrý základ pro budoucnost.
Autor článku se vyslovil ještě k dvěma věcem. Jednak vyzýval ke vstřícnosti k čínským žadatelům o azyl v naší zemi, což zůstává živým úkolem podnes. A dále odsoudil snahu o zdanění restitucí pro zneužití proticírkevních nálad a nebezpečí „flagrantního porušení" již uzavřených smluv - i pokus o demontáž právního státu. Očekává, že Ústavní soud tento krok nejspíše odmítne (což se již i naplnilo). Odpovědnost pak nesou dle něj ANO, SPD, velká část ČSSD i prezident Miloš Zeman. A do řad církví soudí, že „ti křesťané, kteří volili SPD, ANO nebo Miloše Zemana, by se měli probudit". Vyslovuje to celkem mírně. Ovšem stojíme zde před problémem. Ve všech církvích se najdou křesťané, kteří volili některou ze zmíněných stran. I kdyby někdo KSČM, nebudeme ani jeho exkomunikovat. Nejvážnější je to u voličů ANO. Řada křesťanů se v ní i aktivně angažuje; mnozí zde vstoupili do aktivní politiky. A pana prezidenta podporuje i jeden z významných představitelů většinové církve, volili jej i mnozí členové církví. Nebylo by dobře vytvářet totální animozitu, jež by mohla naše společenství poškodit, nebo zahnat některé, kteří k němu patří, do kouta. V této záležitosti se však Dan Drápal vyslovil poměrně uměřeně. Vždyť církev je střechou pro všechny…

Jan Kašper

Inzerce

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany - a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičíte si svoje prsty, mysl, ale i nohy. Od září 2019 otevírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany - jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.
Zájemci kontaktujte mě:
Mgr. Václav Peter,
mobil: 606 859 222,
e-mail:org-peter@volny.cz,
www.vaclavpeter.cz

č. 9

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2019

27. listopadu 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde 4. prosince 2019

Z obsahu

* *Co vlastně jsme?*
* *Chrám a vyvýšení*

Poselství k 1. adventní neděli

Naděje spravedlivých
Žalm 97,11

Pro spravedlivého je zaseto světlo, radost pro ty, kdo mají přímé srdce.

Hospodin kraluje! Slova 97. žalmu jsou intenzivním a vřelým vyznáním, že Pán Bůh, Stvořitel nebe a země, vládne nad celým stvořením, kraluje národům a je nekonečně mocnější než všelijaké lidské modly a bohové tohoto světa. I proto se tato modlitba, tato skladba řadí mezi tzv. žalmy královské. Hospodin je Král, který vládne spravedlností a právem, soudí zlo a přemáhá svoje protivníky. A v neposlední řadě se ujímá svého lidu, svých věrných. Lidu, který vykoupil z otroctví a vytrhl z moci zla.

Tato skutečnost je a může být zdrojem radosti pro Boží lid všech časů. Hospodin je Král. Zlo jakéhokoli druhu nemá a nebude mít poslední slovo. Přestože i dnes zhusta zakoušíme, jak se pokřiveným vyplácí jejich křivost a zlo se nám směje do očí, nebude to tak donekonečna. Hospodin kraluje. Soudí zlo.

Král Hospodin ale také zachraňuje. *„Střeží duše svých věrných.“* (v.10) Uprostřed všeho protivenství a konfliktů se zlem, jež prožíváme, smíme spoléhat na pomoc Boží mocné milosti. Pokud náš život skrze Krista patří jemu, smíme vědět, že On má moc se o náš život postarat. Nemusíme žít ve strachu a úzkosti z toho, co vidíme kolem sebe, ani z toho, co přinese budoucnost. Smíme žít z živé důvěry v toho, který kraluje a střeží náš život.

Hospodinovo kralování přináší těm, kdo ho milují, ale také výzvu: *„mějte v nenávisti zlo.“* (v.10) Pokud patříme tomu, který se nesmiřitelně staví proti zlu, pak se ani my nemůžeme se zlem, a zejména vlastním hříchem smířit. Je ale pro nás *„zaseto světlo“*, *„radost pro ty, kdo mají přímé srdce“*. Vždyť ve svém Synu Ježíši Kristu se k nám Bůh sklonil, stal se jedním z nás a šel až na kříž, aby vzal na sebe náš hřích a všechen soud, který patřil nám. Vykoupil nás, abychom mohli žít svobodně a v radosti. Když přicházíme s důvěrou a v upřímnosti srdce vyznáváme svoje hříchy, on nám pro Krista odpouští. A naplňuje novou radostí. Ten, který o sobě řekl, že je světlo světa, je i naším světlem.

Náš verš tak obsahuje hluboce adventní motiv: Světlo svítí ve tmě a tma je nepřemohla. (J 1,5) Král přišel na svět, stal se člověkem, aby na svém těle nesl soud nad hříchy lidí a porazil mocnosti temnoty. A jednoho dne se Král vrátí a světlo radosti vzejde v plné síle. Už nebude pochyb: Hospodin kraluje! Pak mu celé stvoření vzdá chválu.

Robert Hart
kazatel sboru Církve bratrské
Praha 4 - Šeberov

Darovaná možnost

První křesťanská generace počítala s tím, že vzkříšený Kristus přijde znovu v moci a slávě ještě za jejího pozemského života. Věřící předpokládali, že se toho zásadního zlomu ještě dožijí.

Avšak – „otcové“ - první křesťané umírají, opouštějí životní scénu, a nic se neděje. Kýžený rozhodující předěl tu pořád není. Na mnohé křesťany začíná proto doléhat nepříjemně a tíživě otázka: kde je Spasitelův druhý příchod? Má vůbec smysl žít v bdělém očekávání? Leckdo rezignuje. Propadá lhostejnosti. Obzor se nebezpečně zamlžuje. Pravda – otcové věřili. Upínali se k nadějným zaslíbením. Z potomků však postupně vyrůstají spíše konzumenti prchavých okamžiků.

Výsměch vždycky bolí. Patrně víc než přímý úder. Posměvači rozsévají do okolí úspěšně nedůvěru a skepsi. Užívejme si života plnými doušky! Zužitkujme dané možnosti hned a až do dna! A nestarejme se o nějaké „potom“. Proč se zaměstnávat neznámou budoucností, kterou nemáme ve své ruce, ani ve své režii?

Otcové přece zesnuli – a co může čekat jiného nás? Na konci dní je smrt. To je naše jediná jistota. Život je jakási šibeniční lhůta.

Nedostává se tento typ myšlení někdy i do řad současných křesťanů? Proč vlastně církev počítá s druhým adventem Páně? Proč se k němu upíná tehdy – a právě tehdy – když se zdánlivě opravdu nic mimořádného neděje? „Od té doby, co zesnuli otcové, všecko zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.“

Posměvači nemají pochopení pro

Dokončení na str. 2

Aktualita: Pohřeb pro šestnáct lidí najednou na Nuselském hřbitově

Na začátku byla zesnulá paní bez příbuzných, která veškerý majetek odkázala Hlavnímu městu Praha. Předsedkyně výboru pro sociální politiku Eva Horáková cítila, že by bylo správné dát dárkyni na Dušičky aspoň květinu a svíčku na hrob. Jenomže se ukázalo, že paní zemřela v domově pro seniory, který zařídil tzv. sociální pohřeb a nikdo nebyl schopen zjistit, kde se teď ostatky nacházejí. Eva Horáková proto oslovila ředitele pražských domovů pro seniory s dotazem, zda by nebyl zájem o postavení hrobky, aby tito lidé měli důstojné místo ke spočinutí a neskončili na anonymní posypové loučce nebo v horším případě v zaprášeném skladišti krematoria, což je u lidí, kteří nemají žádné příbuzné, bohužel často smutná realita. Jenomže mladá dáma zastupuje Piráty, takže se v novinách strhl pořádný pokřik, že prý Piráti chtějí dávat zesnulé bez příbuzných do hromadných hrobů, protože jsou bezcitní a ničeho si neváží.

Důstojný pohřeb je to nejmenší, co mohou pozůstalí pro svého blízkého zemřelého udělat. Když ale člověk nikoho nemá, o obřad se postará městská část. Za loňský a letošní rok zaplatilo ministerstvo pro místní rozvoj pražským radnicím dohromady na 150 sociálních pohřbů, takže mohla i radnice zesnulým z Prahy 4 aspoň 15. listopadu zařídit na Nuselském hřbitově poslední rozloučení, které vykonali místní duchovní (zleva Alberto Giralda, Jindřiška Buttová a Jaroslav Pechar).

Helena Bastlová

Velkolepé oslavy 30 let svobody a demokracie

Výročí pádu komunistického režimu tisíce lidí oslavily ve velkém stylu. Největší oslavy se sice konaly v Praze a ve velkých městech, ale ani menší místa se nedala zahanbit. Počasí se navzdory předpovědím vydařilo, takže si třeba v Praze mohli lidé zopakovat pochod z Albertova na Vyšehrad a odtud na Národní třídu, kde mohli položit kytici a zapálit svíčku. Tentokrát jim pořádkové jednotky nebránily, takže mohli pokračovat i na Václavské náměstí a zúčastnit se Koncertu pro budoucnost nebo sledovat videomapping přímo na opravené fasádě Národního muzea a připomenout si tak klíčové události, které před 30 lety vedly ke změně režimu. Potěšitelné je, že stovky lidí nezapomněly ani na události před 80 lety a zúčastnily se pietního aktu u Hlávkovy koleje, kde si připomněly oběti demonstrace z 28. října 1939 - Jana Opletala a Václava Sedláčka.

V předvečer státního svátku se konaly dvě akce. V chrámu sv. Víta, Vojtěcha a Václava na Pražském hradě si věřící připomněli 30. výročí svatořečení Anežky České, o které věří, že svými přímluvami přispěla ke změně poměrů. Na Letenské pláni se konalo shromáždění svolané aktivisty a mluvčími spolku Milion chvilek pro demokracii (mimochodem oba se hlásí k víře - Mikuláš Minář k Církvi bratrské a Benjamin Roll k Českobratrské církvi evangelické), kterého se zúčastnilo téměř 300000 lidí z celé republiky. Aktivisté formulovali následující prohlášení:

30 let po sametové revoluci demokracie nevzkvétá. Je třeba jasně formulovat, co chceme, a také se o to zasadit. My, níže podepsaní,

1. Chceme mít politiky, kteří respektují demokratická pravidla a instituce, nelžou, nekradou, nestraší a nejsou ve střetu zájmů.

2. Chceme být občany, kterým záleží na druhých lidech, zajímají se o stav společnosti a převzali za ni svůj díl zodpovědnosti.

3. Chceme žít v zemi, v níž se daří svobodě a spravedlnosti, má zdravou krajinu, a kde každý může žít beze strachu, důstojně a rád.

Pokud to chcete také, připojte svůj podpis pod následující prohlášení:

Záleží mi na demokracii, najdu si pro ni chvilku a v případě potřeby ji budu bránit.

Během dvou dnů se k prohlášení připojilo na 100000 lidí a každým dnem přibývají další. Mluvčí spolku také jednali se zástupci opozičních stran a vyzvali je ke vzájemné spolupráci.

V posledním průzkumu veřejného mínění se ukázalo, že 65 % mladých lidí (mezi 18 a 30 lety) je nespokojeno s politickou situací v naší zemi, jen 15 % si myslí, že většině ústavních činitelů lze důvěřovat a že dělají pro naši zemi to nejlepší, ale současně si 81 % myslí, že je důležité účastnit se každých voleb a 72 % se domnívá, že demokracie sice má své problémy, ale stále je to nejlepší forma vlády.

Mnozí politikové tyto výsledky bagatelizují a odvolávají se na nezkušenost a neznalost dnešní mládeže. Přitom si ale nepřipouštějí, že sami jsou už často ve věku, kdy se ekologických i ekonomických katastrof těžko dožijí, zatímco tito mladí lidé bojují za svou budoucnost.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Otázka ženatých kněží na pořadu dne?

Synoda Římskokatolické církve v Amazonii požádala, aby mohli sloužit ženatí kněží. Ze 180 biskupů se vyjádřily dvě třetiny pro. Tázaný biskup Václav Malý se vyjádřil tak, že je zřejmě změnám nakloněn, rovněž v případě jáhenství žen. Ovšem je si vědom toho, že záležitost může vyvolat kontroverze, jež by mohly ohrozit soudržnost církve, doslova ji až rozklížit. Zjevná reakce proti je i ve Vatikánu a pro papeže Františka, jenž slíbil se k věci vyjádřit, je to nanejvýš obtížná úloha. Rovněž v České republice řada biskupů není ochotna byť jen o věci diskutovat.

(kar)

Útok na synagogu

Ve středu 9. října 2019 došlo k útoku na synagogu v Halle, městě ve východoněmecké spolkové zemi Sasko-Anhaltsko. Vrahem byl 27letý Němec, pravicový extremista Stephan Balliet. Oblečen měl vojenské oblečení a byl vyzbrojen automatickou zbraní a výbušninami. Cílem útoku byla synagoga v Halle, kde si desítky věřících připomínaly židovský svátek Jom kipur (Den smíření). Díky bezpečnostním opatřením se mu nepodařilo proniknout dovnitř, zastřelil však náhodnou kolemjdoucí a odjel autem. Pokračoval poté v bistru s kebabem a začal střílet do jeho hostů, z nichž jeden zemřel. Na útěku byl zadržen policí.

(kar)

Ekumenická komise pro české církevní dějiny 17. století

Jak sděluje generální sekretář ERC P. J. Vinš, organizuje společná komise každý rok odborné kolokvium k některému palčivému tématu naší minulosti. V r. 2018 to bylo o exilu a v r. 2019 o posvátném obrazu a obrazoborectví. Jedním z výstupů jsou pracovní listy. První z nich otiskl Katolický týdeník v č. 44/2019 jako přílohu s články *Kudy se ubíraly cesty ekumenického dialogu, Ecclesia semper reformanda, Luther a Kalvín – jak to viděli oni, Náboženská mapa Evropy na počátku 17. století, Tridentský koncil ustanovil pravidla liturgie a svátostí, Rudolfův majestát znamenal svobodu víry, Spor o kostely vyvrcholil povstáním, Zlotřilých vojáků pasovských vpád, Stavy proti císaři: když chybí vůle k dialogu a Stavovské povstání určilo osud Evropy.*

Bohuslav Vik

Pouť k hrobu Jana Opletala

V Litovli se 16. listopadu uskutečnila pouť k hrobu Jana Opletala - celodenní vzpomínková akce Církve československé husitské u příležitosti 80. výročí úmrtí Jana Opletala, který byl členem Církve československé (husitské). Akci pořádala Olomoucká diecéze Církve československé husitské pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje, pana Ladislava Oklešťka, za účasti patriarchy Církve československé husitské ThDr. Tomáše Butty, olomouckého biskupa MUDr. et Mgr. Rudolfa Göbela a královéhradeckého biskupa Mgr. Pavla Pechance. Součástí byla i výstava CČSH v protinacistickém odboji.

www.ccsh.cz

Čínské úřady skenují obličeje věřících a odebírají jim otisky prstů

Čínské úřady skenují obličeje věřících a odebírají od nich otisky prstů při vstupu do kostelů. Zvýšený dohled nad církví je podle Bitter Winter součástí monitorovacího programu nazvaného Chytré oči, jehož cílem je do roku 2020 dosáhnout sledování osob ve všech regionech.

podle www.krestandnes.cz

Výročí událostí revolučního roku 1989 si připomínaly i Černošice, městečko na okraji hlavního města Prahy. Ekumenická bohoslužba vděčnosti za 30. let svobody se konala 13. listopadu od 18 h v místním sboru Církve bratrské. Díky širší spolupráci se mohli účastníci nejen ztišit během bohoslužby, ale mohli se i seznámit s dobovými materiály na výstavě, která byla zpřístupněna v předsálí. Ve středu příliš nepřálo počasí, přesto se zde sešlo několik desítek lidí různých denominací, přišli také sousedé. Jedná se o akci, která symbolicky navázala na odkaz listopadu 1989 také v tom, že tehdejší události odstartovaly bohatou ekumenickou spolupráci ve městě. Právě na dobových pozvánkách a materiálech bylo zřejmé, že to byla spolupráce plodná a intenzivní. Např. byla zmíněna návštěva biskupa Malého, na začátku roku 1990. Pan biskup se letošní ekumenické bohoslužby nemohl osobně zúčastnit, neboť byl společně s dalšími zástupci Římskokatolické církve na národní pouti v Římě. Na dálku však pozdravil zdravicí, která zde byla přečtena.
Proběhlý večer byl radostný. Lze konstatovat, že si Černošice důstojně připomněly okamžiky, které změnily fungování našeho státu. Svoboda byla připomenuta jako nezasloužený dar. Bohu díky.

Jana Zelinková

Darovaná možnost

Dokončení ze str. 1

vnitřní zápasy křesťanů. Sami totiž za ničím nejdou. Vyžívají se cele v přítomnosti. Výhled ke vzdálené, zaslíbené budoucnosti, zde chybí. Budiž řečeno, že rádoby nadšenectví končívá nejednou v nezřízené tělesnosti a holdování chtíčům. Toto propojení tu prostě existuje. O tom svědčí příklady dějin.
Kdo se posmívá trpělivě očekávajícím křesťanům, tak nepochopil cosi velice důležitého. A sice tu skutečnost, že Kristus je také Pánem času. Co je skrytého posměvačům a všelijakým blouznivcům, nemá zůstat zastřené střízlivým křesťanům. Boží čas totiž probíhá docela jinak než ten náš. Už žalmista píše: *„Nebo by tisíce let přetrval, jest to před očima tvýma jako den včerejší a bdění noční"* (Ž 90,4).
Biblické poselství nás vyvádí z lenosti či dokonce z rezignace. Na druhé straně osvobozuje od zbytečné nervozity a všelijak ukoptěné netrpělivosti. Vždyť i křesťané leckdy upadají do všelijakého počtářského žongléřství či pošetilého pošilhávání po nějakých „návěštích" konce přítomného věku. Tato řešení vypovídají zřetelně o nedostatku trpělivé, prostinké, biblické víry. Té víry, která ví o tom, že svrchovaným Pánem času není člověk, ale Stvořitel. A „jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den". To je třeba vědět, znát, i vnitřně přijmout.
Pán přijde znovu tehdy, až se naplní jeho čas. Kdo toto přijímá, nebude svémocně rozhodně nic vypočítávat. Bude osvobozen od této zbytečné námahy a pošetilé starosti.
Kristus nepřišel podruhé tak, jak si to snad leckdo představoval.
Avšak: Tuto skutečnost je třeba pojímat jako milost. Jako novou příležitost, jako prodloužení doby otevřených dveří. Oddálenost Kristova příchodu má svůj dobrý, ba přímo záchranný smysl. Žijeme stále z víry, a ne z vidění.
Bůh nechce nikoho zatratit, ale naopak: spasit. Chce, aby se k němu člověk znovu přiblížil. Avšak – rozhodně ne pod nějakým nátlakem, ať již vnějším nebo vnitřním. Člověk má svobodu v rozhodování. Nátlak a přesila nikdy nevytvoří důvěru. A o ni jde přece prvořadě. Násilí neotevírá srdce zevnitř.
Bůh je vskutku trpělivý nad lidské, nad naše pomyšlení. Je *„plný slitování, milostivý a shovívavý, nejvýš milosrdný a věrný"* (Ex 34,6). Chce, *„aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu"* (1 Tm 2,4), píše apoštol. A zde je onen nejhlubší a nadějný důvod, proč nespěchá, proč prodlévá. Nemůže být proto řeč o liknavosti a váhavosti, ale o něčem zcela jiném. A sice: O Boží milosti a shovívavosti, o záchranném zájmu o člověka. Je-li tu stále prostor pro změnu, pro obrat, je tu Boží milost. Kdo toto ví, ten bude Pánu děkovat právě za to, že dosud trvá čas milosti a opona se ještě nezatáhla. Nad světem, ani nade mnou.
Bůh chce, aby všichni došli spásy. Má nesmírně široké srdce. Podstatně širší, než si běžně myslíme. Vždyť si nepřeje, aby někdo zahynul.

Jaroslav Nečas

Katolizující tendence 2019

(Ke druhému vydání překladu amerického románu)

„Třem generacím studentů vštípil, …, ale v roce 1975 **se rozhodl podniknout pomyslnou cestu do Damašku**, vybrat si studijní volno a strávit je v Paříži," bilancovala původně zlom v působení univerzitního pedagoga kniha Hra o manželství, česká to verze amerického bestselleru (s. 32, zvýrazňuji).
Spojení „pomyslná cesta do Damašku" (ve smyslu radikální změny smýšlení, obrácení) použité v dané souvislosti jsme podrobili kritice: „Má-li být obrácení obrácením, musí být totiž spontánní. Dopředu si je naplánovat či se je (jak sugeruje česká verze) „rozhodnout podniknout" tudíž v tomto smyslu nelze." (Blíže viz Obrácení, nebo překabátění? K anketě Lidových novin Kniha roku 2012, se vzpomínkou na Václava Havla. ET-KJ 1/2013, s. 2.)

Odvrácená kretenizace jednoho spojení

Ve 2. vydání české verze z roku 2018 zní napadená pasáž nově takto: „Třem generacím studentů vštípil, ..., ale v roce 1975 si vybral studijní volno a strávil je v Paříži, kde **názorově prozřel**," (s. 32, zvýrazňuji). Bravo, to je překlad opravdu vhodnější!

Téma „konverze" pojaté jako oportunistické „převléknutí kabátu" u akademických elit zpracoval mezitím spisovatel Michel Houellebecq. (Jeho román Podvolení z roku 2015 se měl původně jmenovat Konverze.) Témuž tématu u celebrit věnoval pozornost režisér David Cronenberg v satirickém filmu Mapy ke hvězdám z roku 2014. (Taxikář s ambicemi scénáristickými tam mimo jiné před zákaznicí mudruje: „Asi budu taky konvertovat. Je to dobré pro kariéru!" Blíže k filmu viz článek Neklaňme se celebritám, ET-KJ 31/2014.)
Neběží tedy o maličkost. Na poplach bijí přední světový spisovatel a přední světový filmař. Pavel Eisner hovořil dosti drsně o „kretenizaci" určitého výrazu, obratu, slovního spojení. Lze uvítat, že v daném případě se počínající kretenizaci slovního spojení „cesta do Damašku" (písmákovi přece jen drahého) v češtině podařilo spojenými silami našeho týdeníku a prestižního nakladatelství Host prozatím zažehnat.

Katolizace vypravěčské perspektivy

A přece mělo nakladatelství provést revizi náboženského výraziva ještě důkladněji! Úvodní část románu se odehrává převážně v areálu baptistické univerzity a blízkém okolí. Je zmíněna „**bohoslužba** na počest bakalářů". V originále: „the Baccalaureate **service**" (s. 10, zvýrazňuji). Podle obou českých vydání: „**mše** na počest bakalářů" (s. 18, zvýrazňuji). Překmitnutí do termínu katolického (odborně vyjádřeno: změna rejstříku) tam, kde vypravěč vícekrát zdůrazňuje baptistickou prezenci a baptistický prvek, je zavádějící. (Pro „mši" je v angličtině výraz podobný českému a odvozený od téhož pojmu latinského.)
Část vedení ČCE (Českobratrské církve evangelické) se v polovině 80. let 20. století – jistě kritizovatelně – vyrovnávala s interními „katolizujícími tendencemi". V překladech světové (zejména anglosaské) literatury se katolizující tendence projevují běžně. V krajním případě by dokonce mohly být namístě – totiž za předpokladu, že v tuzemském prostředí by baptistická (potažmo protestantská) prezence byla nulová. Pak by – v zájmu srozumitelnosti – bylo „uživatelsky vstřícnější" (jak zní ekvivalent přívlastku „more user friendly") vypravěčskou perspektivu důsledně „přeladit" do „rejstříku" katolického. Za stávající situace svědčí ale překmitnutí do výraziva katolického spíše o bezkoncepčnosti. Představuje chybu zásadní, byť méně závažnou, než byla záměna „obrácení" za „převléknutí kabátu" v 1. vydání.

František Schilla

Odkazy:

Eugenides, J.: The Marriage Plot. Paperback edition. Harper Collins Publishers London 2012, 514 s.
Eugenides, J.: Hra o manželství. Z anglického originálu The Marriage Plot přeložila Martina Neradová. Redaktorka Pavla Vašíčková. Host – vydavatelství s.r.o. Brno 2012. První vydání, 527 s.
Eugenides, J.: Hra o manželství. Z anglického originálu The Marriage Plot přeložila Martina Neradová. Redaktorka Pavla Vašíčková. Host – vydavatelství s.r.o. Brno 2018. Druhé vydání, 528 s.

Petr Čornej: Jan Žižka

Život a doba husitského válečníka

Žižkův nový životopis vychází u příležitosti 600. výročí výbuchu husitské revoluce a napravuje bilanci české historiografie, jež po husitské tetralogii Františka Šmahela nepřišla s fundovaným vědeckým dílem na toto vzrušující téma již čtvrt století. Čtenář dostává do rukou druhou nejrozsáhlejší práci o Žižkovi, navazující na téměř devadesát let staré monumentální dílo Josefa Pekaře, jehož výsledky s využitím nejnovějších badatelských poznatků doplňuje, koriguje i překonává. Velká Žižkova biografie z dílny respektovaného znalce husitské doby představuje nepřemoženého hejtmana v netradičním světle. Příběh nejslavnějšího českého vojevůdce se odehrává na pozadí barvitého dějinného panoramatu, jež pomáhá porozumět Žižkovu vnitřnímu světu a motivaci jeho činů.
Vydalo nakladatelství Paseka v r. 2019, objednat lze i elektronicky:
(https://www.paseka.cz/petr-cornej-jan-zizka-zivot-a-doba-husitskeho-valecnika/produkt-4773/

Vděčnost

Řekneme-li, že v dnešním světě téměř vymizela obyčejná a bezprostřední vděčnost, je to opakovaná skutečnost, která prochází dějinami lidstva, co paměť sahá. Vždycky to byla jedna z řady zapomenutých ctností. I náš moderní svět v tom není lepší. Osobnost křesťanství, emigrant a kněz jezuita Tomáš Špidlík, k tomu jednou napsal text, který započal poučnou pohádkou o tom, jak Bůh vystrojil hostinu a pozval k ní všechny ctnosti. Ty se srdečně bavily mezi sebou. Jenom u konce stolu seděly dvě dámy, které se, jak se zdálo, mezi sebou neznaly. Hostitel Bůh k nim proto přišel, aby je navzájem představil. Uklonil se jedné a řekl: „To je paní Dobročinnost." Pak se uklonil druhé: „To je paní Vděčnost." Obě dámy se líbezně usmály a podaly si ruce. Už tak dávno se toužily poznat, ale od stvoření světa se spolu dosud nikdy nepotkaly. Přisvojme si sdělení této pohádky jako myšlenku pro náš každodenní život.

Kdo by ale nevěděl, že tu jeden dobře známý pocit vděčnosti vlastně existuje? Nejde jej pominout. Můžeme jej docela zřetelně vnímat u těch, kteří přišli, aby spatřili betlémské děťátko zavinuté do plenek a položené v jeslích. Jsou to na prvním místě oba jeho rodiče, svatá rodina, jež nad narozením Božího Syna Ježíše vyzařovala hlubokou vděčnost, která se posléze rozšířila na všechno a na všechny, do celého světa. Jde tu o vděčnost, která je zjevnou ozvěnou milostivého Boha Stvořitele. O milost, která nepochází od nás, ale shůry. Nemá původ v lidském egu, nýbrž v samotném Bohu, Pánu vesmíru i země. Na Vánoce bychom neměli zapomínat, natož je mít spojené jen s materiálními starostmi. Atmosféra narození Ježíška tkví úplně v něčem jiném. Vánoce jsou o sestoupení Boží lásky mezi nás a o naší upřímné vděčnosti za tento zázrak. V této chvíli se tyto pocity vděčnosti narodily a naplnily ve skutečnost, v něco reálného, v něco možného. V něco, co si máme odnést a čím máme žít celý rok.

Jednou v roce se také scházíme, abychom projevovali vděčnost za to, že máme co do žaludku, že máme kde složit hlavu, že máme zdravé ruce a nohy, že máme zdravý rozum a že máme radost z výsledků své práce. Na podzim se v kostelích a modlitebnách konají bohoslužby Díkůčinění. Ale to, myslím, nestačí.

Řekněme si, co si asi my lidé představujeme pod slovem vděčnost? Je to nějaký užší vztah s druhým, když se dva potkají, když jeden druhému podá pomocnou ruku, nebo ho něčím obdaruje. Žena se stává matkou tím, že zrodila dítě, že je živila, že se o ně stará. Dítě je v pravém slova smyslu dítětem, když to přijímá, když si uvědomuje, že tím vším vznikl úzký vztah s matkou, ale i s otcem. Když se ale žena zřekne dítěte, zranila tím sama sebe ve svém mateřství. Anebo děti, které se nehlásí k rodičům, ty zase popřely svou vlastní rodinu. V takovém případě bychom nejspíš mohli hovořit o nevděčnosti. Svědčí to ale i o tom, že lidé, co jsou lidmi, mají se vděčností, s jejím pojetím a projevováním, problém. Ono je to i v tom, že někdy neumíme od druhého přijímat a často se stává, že máme problém i s tím dávat. Proto tu pak ani na samotnou vděčnost nemůže dojít. Aby se člověk vyvinul jako člověk, musí se stále učit od druhých přijímat a být tu pro druhé. Máme to ale nastaveno bohužel tak, že si myslíme, že se jiným zavazujeme. Jak tedy najít správnou míru? Pomůže nám to řešit křesťanství. To tento praktický problém přenáší na vyšší roveň. Přijímáme od lidí mnoho, vlastně všecko, co patří k životu. Ale současně víme, že to všecko pochází z rukou Pána vesmíru i země, který je zdroj všeho dobrého. První vděčnost proto patří Bohu Stvořiteli. Jemu jsme zavázáni a podle jeho vůle pak vracíme lidem to, co jsme dostali. Zkušenost potvrzuje, že dovede být vděčný lidem jenom ten, kdo si den ze dne uvědomuje, zač všecko vděčí Bohu. Takový dokáže udělat dobře každému člověku a ví, že je to jeho morální povinnost. Naopak ten, kdo není vděčný Bohu Stvořiteli, zapomene i na své vlastní rodiče. Ono je ale skutečně těžké být vděčen jednotlivým lidem. Vždyť jeden druhému slouží jen za peníze nebo z povinnosti. Těžko je být osobním v dlouhé řadě, kde se čeká na obsloužení. Avšak pevné vědomí, že existuje osobní dárce Bůh ve všem, co dostáváme, může zase vztahy mezi lidmi a naší společnost proměnit a oživit. Proto každý, který se nechá vést Duchem svatým, jak také sám věří, pozvedá mysl díkůčinění k nebi nejen za uplynulý čas obdělávání, orby, setí, sázení, pečování a sklízení, ale zároveň uznává, že veškeré dobro je dar od Boha. Máme u toho také příležitost projevit lítost nad tím, co jsme my lidé mnoha způsoby promrhali a poškodili mrtvými skutky, lhaním a nespravedlnostmi. Všechny drobné i velké urážky života, ony „naše pravdy" a „naše prázdné postoje bratrství", které způsobují různé formy lidského, sociálního a ekologického úpadku. Za to všechno, jako křesťané, máme a chceme přijmout svoji odpovědnost před Bohem, před lidstvem a před Stvořením. Usilujeme o to, aby v našich vztazích převažovala Boží milost – láska odpouštějící a uzdravující. Proto by v nás měla převažovat ona dobrá vděčnost, kterou bychom měli pociťovat ve svých duších, když pomyslíme na všechny lidi otevřeného srdce kolem nás. Spojme se společně v tom, že se pokusíme vyjádřit sympatii a vděčnost vůči všem těm, kdo denně drobnými, ale cennými konkrétními gesty přispívají k našemu blahu, k tomu, že tu máme svůj domov a svoji farnost s kostelem, své přátele, kamarády a sousedy. Vděčnost patří těm, kteří se jakkoli ocitli a žijí v ekonomických těžkostech, ale nelitují se, nestěžují si pořád na něco, dokonce ani nechovají zášť a výčitky, nýbrž denně se snaží jednat tak, aby přispěli ke zlepšení svých životů a životů lidí ve svém okolí. Takové má být naše poděkování. A neomezujme se jen na teď. To, o co tu jde a o co nám má jít je, trvalé, řeklo by se, ustavičné děkování, protože takto se projevuje vděčná evangelní láska k Bohu. Bůh Stvořitel je k nám velkodušný, a my jsme zváni bez ustání děkovat za jeho dobrodiní, za jeho slitovnou lásku, za jeho trpělivost a dobrotu a tak bez přestání žít díkůvzdáním.

Sepsal:
Dušan Ehmig,
pastor dvakačovický

Česká, a přesto cizí slova

Každý živý jazyk se vyvíjí, některá slova mizí, jiná mění význam a nová slova se objevují. Mizení slov souvisí s tím, že se týkají věcí a činností, s nimiž se již nesetkáváme. To ale nemusí být způsobeno tím, že se současného života netýkají. Příkladem takového slova je hřích. Hláska "ř" svědčí o tom, že jde skutečně o slovo české, a přesto pro většinu dnešních lidí je to slovo cizí. Ne že by se hříchu vyhýbali, ale současného člověka hřích nezajímá. Do určité míry to platí i o nás křesťanech. Skutečnost, že Boží milosrdenství je silnější než lidský hřích, jsme si zvykli přijímat natolik samozřejmě a zjednodušeně, že o hříchu jako takovém ani nepřemýšlíme, "hřích" se stává cizím slovem.

Evangelista Jan (či možná některý pozdější redaktor jeho poselství) zaznamenal příběh o tom, jak Ježíš zachránil ženu přistiženou při cizoložství před rozhněvaným davem samospravedlivých. On, svatý Boží Syn, zachraňuje hříšnici před zbožnými lidmi! To je na první pohled paradox, i když my, zvyklí na Ježíšův kritický pohled na farizeje a na skutečnost, že nepřišel volat spravedlivé, ale hříšné k pokání (Mt 9,13), jej zde zpravidla nevnímáme.

A máme před sebou další české a zároveň cizí slovo - "pokání". Často bývá mylně chápáno jako určité sebemrskačství, dobrovolné přijmutí trestu, avšak ono znamená nové, vyšší poznání, jehož důsledkem je změna hodnotového systému, myšlení a jednání. A i když v některých textech Nového zákona dodatek "k pokání" chybí, z jiných míst Písma je zřejmé, k jakému způsobu života náš Pán lidi volá.

Ve 4. kapitole prvního Pavlova listu do Tesaloniky se několikrát setkáváme se slovy "posvěcení" či "svatost". To jsou další českému jazyku téměř odcizená slova. Souvisejí se směrem lidského usilování. K plně prožívanému lidskému životu usilování patří a s ním i sledování určitého cíle. Krásným a vzácným cílem, který Ježíš nabízí, je Boží království. On sám nám ukazuje cestu k němu, cestu lásky k Bohu i k druhým lidem, do níž zaznívají Pavlova slova (1 Te 4,3) "Boží vůle je toto: vaše posvěcení."

Myslíme-li ve světle evangelia na svou roli ve světě, neobejdeme se bez oněch běžnému jazyku se odcizujících slov. Bůh v Kristu dokázal, že miluje hříšného člověka. Kristus přišel na svět, aby nás tíhy hříchu zbavil, aby nám ukázal, že hřích je kaz na plně lidském životě, že na cestě k Božímu království je třeba postavit se proti hříchu, činit pokání a usilovat o posvěcení či svatost. Boží milosrdenství je silnější než lidský hřích. To neznamená, že by lidský hřích byl zanedbatelný. Naopak, lidský hřích je hrozný. Stál život svatého Božího Syna. On svým vzkříšením však dokázal, že hřích nemá poslední slovo. To má Bůh - Láska skrze Krista a Ducha svatého.

Jiří Nečas

Zní zvon

(K odkazu Karla Gotta)

Organizace spojených národů uspořádala první celosvětový sociologický průzkum. Lidé měli odpovědět na otázku: „Jaký máte názor na nedostatek masa v Jižní Africe?" Výsledek? Fiasko! Respondenti z USA totiž nevěděli, co je „Jižní Afrika", respondenti z Ruska nevěděli, co je „maso", respondenti ze západního Německa nevěděli, co je „nedostatek", a respondenti z Československa nevěděli, co je „vlastní názor". – Dobový vtip lze obdobně aplikovat na zkoumání dopadů rozsáhlého hudebního odkazu Karla Gotta (14. 7. 1939 - 1. 10. 2019). Písně je třeba pokaždé zasadit do kontextu.

Zvon a Babička

Z gottovských coververzí (adaptací, předělávek) světových duchovních písní pravděpodobně přetrvá česká verze písně Amazing Grace (Úžasná milost) s názvem **Už z hor zní zvon**. Původní text, který opěvuje Boží milost, byl převeden do roviny méně výslovné. Jediným myslitelným „zvonem" je nicméně zvon kostelní … Kontext: Na území protektorátu byly zvony zabaveny v zájmu podpory hitlerovského „válečného úsilí". Po válce se zpět do zvonic dostávaly ztuha – namnoze až v době polistopadové. Synodní senior ČCE Miloslav Hájek s nadsázkou prohlašoval, že pokaždé, když v Německu zaslechne zvony, dostane vztek … Sám jsem slýchal zvon z jednoho katolického kostela v bývalých Sudetech. Gottova píseň vyvolává nostalgii po dobách, kdy tuzemské zvony nebyly ještě přetaveny v děla (pro wehrmacht) a svět se jevil „normálnějším" …

Z původních německojazyčných písní z gottovské „tvůrčí dílny" nejspíš přetrvá prostinká píseň **Babička/Babitschka**, kterou koncem 70. let Gott vnutil německým producentům, zpočátku hodně skeptickým. Jinak výlučně německý text obsahuje jediné české slovo: „babička". (Refrén zní: „Das war Babitschka." / „To byla babička.") Kontext: „Národní čistota" je neblahým moderním výmyslem. Spoustě lidí původem ze Sudet mluví z duše internetový debatér, který pod Gottovým klipem vzpomíná, že oni přece svou „böhmishe Grossmutter" („babičku z českého území") „nannten auch Babitschka" („také nazývali babička") … Píseň Babička/Babitschka oživila žánr písní v tzv. „makarónštině", tj. střídavě ve dvou jazycích. (V televizním pořadu Historie.cz byla citována ukázka: „Můj zlatej Honzíčku, was hast du gemacht? / Já jsem tě čekala die ganze Nacht.")

„Parketa" lehkomyslnosti

Rozkročením mezi kulturami připomíná Gott francouzského zpěváka Johnnyho Hallydaye (15. 6. 1943 - 6. 12. 2017), jehož rakev vyprovodil téměř milionový zástup a na jehož pohřbu řečnil prezident Macron. Dle názoru mnohých je coververze vězeňské balady The House of the Rising Sun v podání Hallydaye zdařilejší než originál. Slovy „dožiji, jako dožili jiní chlapi" dojal nemocný zpěvák na koncertě nedlouho před smrtí. Karel Gott (jehož coververze dané balady pod názvem **Dům u bílých bran** v podstatě propadla) si nikdy nepřisvojil žánr sociální balady ani pózu chlapskou (ta byla ostatně na tuzemské scéně věrohodněji obsazena Waldemarem Matuškou). Ustálil se a prosadil na „parketě" lehkovážné. Nejedna rozverně pojatá předělávka tak v Gottově podání předčí originál (např. **Muzika**), ba vyprovokovala lidovou parodii („Odpusťte mi, paní zlatá, že jsem se vám za ta vrata ... **Mistrál**!")

Lehkomyslnost až nedávno rehabilitoval francouzský kritik a spisovatel Frédéric Beigbeder jako účinnou „protiváhu" vůči (islámským i jiným) fundamentalismům. (Soubor fejetonů z r. 2018 nazval programově La frivolité est une affaire sérieuse / Frivolnost je vážná věc.) Zpětně ji žel nedocenili Gottovi němečtí producenti. Patrně pod jejich vlivem zařadil zpěvák do německé autobiografie vydané r. 2014 (s titulem Zwischen zwei Welten / Mezi dvěma světy) pasáž, podle níž byla píseň **Kávu si osladím** v Československu zakázána, neboť zmínka o předvánočním „trochu větším oslazení kávy" prý působila jako „kritika nedostatkového hospodářství". Kontext: Pokud byl něčeho v normalizačním Československu nadbytek, byl to cukr. Řadový občan si tenkrát ťukal na čelo, že ač jsme v rámci Rady vzájemné hospodářské pomoci (RVHP) cukrovarnickou velmocí, dovážíme třtinový cukr z Kuby. (Mistr jako by chtěl do písně dodatečně ke konformismu vložit ještě protirežimnost – s podobnou lehkostí, s jakou v písni **Je, jaká je** opěvuje tutéž dívku zároveň jako „štíhlou" i „klenutou" …)

Uzavřeme: Když přizval Václav Havel v rámci sametové revoluce na balkón Melantrichu ke zpěvu **československé hymny** ke Karlu Krylovi Karla Gotta, přizval k emigrantovi nikoli „dalšího disidenta", nýbrž právě notorického slavičího přelétavce, profitéra a „nedisidenta". Daný krok dokládal Havlovu velikost i geniální odhad. (Mezi lidmi se hned rozšířil ironický komentář, že revoluce evidentně vyhrála, neboť se „připojil už i Karel Gott".) Dá-li v rehabilitaci frivolnosti další vývoj zapravdu Beigbederovi a Havlovi, není vyloučeno, že Gottových lehčích písní nakonec přetrvá více než jeho písní vážnějších… (K písním **Babylon** a **Cesta rájem** viz blíže kritické články v posledních číslech ET-KJ z let 2009 a 2010.)

František Schilla

Demokracie je, když dva vlci a jedno jehně hlasují, co bude k večeři.
Svoboda je, když dobře ozbrojené jehně odmítá hlasovat.

Benjamin Franklin *(1706 – 1790)*
americký vědec, vynálezce, občanský aktivista, státník a diplomat

Klimatická nouze?

Klima se mění. Měnilo se i v minulosti. Jenže rychlost současných změn je zřejmě zcela bezprecedentní. A lidská činnost, především emise skleníkových plynů či ovlivňování přítomnosti a rozložení vody v krajině, tento proces podporuje. Jak velký je lidský podíl na globálním oteplování Země, to se nedá přesně kvantifikovat, a tak se spokojme s kvalitativním vyjádřením, že s velikou pravděpodobností je hodně výrazný. Hlasy, že by člověk s tím konečně měl něco dělat, se už neozývají jen od environmentalistů, ať už amatérských či profesionálních, nýbrž doslova z nejrůznějších stran. Probíhají konference na nejvyšší úrovni, státy přijímají své závazky týkající se především omezení emisí skleníkového oxidu uhličitého.

Dnes už žije hodně lidí, kteří nezažili závazky za komunistů; tehdy jsme se museli zavazovat kde k čemu, ale výsledek pak už téměř nikoho nezajímal, případně "se vytvořil administrativní cestou". Když dnes čteme o závazcích, které státy přijímají, a současně o přípravě nové dráhy na Letišti Václava Havla či o rozšiřování dálniční sítě, vypadá to, že ani závazky států (či našeho státu) ve prospěch klimatu nejsou míněny odpovědně, že se podobají zmíněným závazkům za vlády komunistů.

Varování před antropogenními vlivy na klima zní naléhavě. V poslední době se až určitým šlágrem staly výzvy švédské studentky Grety Thunbergové. Je hodně pravděpodobné, že jí věcně lze dát za pravdu. Forma, jakou své varování prezentuje, však může být kontraproduktivní. Nikde v Bibli nečteme, že "tím největším" by byly klima či atmosféra. Pavel píše do Korintu zcela jednoznačně, že největší je láska. Pán Ježíš jako nejvyšší normativ pro lidské jednání klade přikázání lásky. Jakékoli snažení bez lásky je marné. "Kdybych mluvil v jazycích lidí i andělů, bez lásky je to jen dunění zvonu, řinčení činelů. Kdybych uměl prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, měl všechno poznání a víru, že bych i hory přenášel, bez lásky nejsem nic. Kdybych rozdal vše, co mám, kdybych dal i vlastní tělo, abych se proslavil, bez lásky je mi to k ničemu" (1 K 13,1-3).

Jako křesťané víme o odpovědnosti za stvoření. Ta se musí projevit i v současné "klimatické nouzi". Máme být světlem světa a solí země. Je třeba volat k pokání - ke změně myšlení a jednání. Změněný způsob života by nepotřeboval ani novou letovou dráhu, ani další dálnice. Nade vším však je láska. Ta musí pronikat našimi myšlenkami, cíli i jednáním. Netrpí dnešní svět především "nouzí lásky"?

Jiří Nečas

Ekumenické nešpory
připomněly 399. výročí bitvy na Bílé hoře

Klášterní kostel Panny Marie Vítězné měl připomínat slavné vítězství císařských vojsk a Římskokatolické církve. Předchůdcem byla jednoduchá kaple vystavěná po bitvě na Bílé hoře mezi lety 1622–1624, která sloužila jako místo uložení ostatků vojáků, které nebyly řádně pohřbeny a zůstaly v okolí Bílé hory ještě dlouho po bitvě.

Ekumenické nešpory ke vzpomínce na oběti bitvy na Bílé hoře se uskutečnily v neděli 10. listopadu v bělohorském kostele Panny Marie Vítězné. Nešpory společně provázeli Tomáš Holub, biskup plzeňský a předseda rady ČBK pro ekumenismus, a Daniel Ženatý, synodní senior Českobratrské církve evangelické a předseda Ekumenické rady církví (ERC) a benediktinská řádová sestra Stanislava Francesca Šimuniová z místní řádové komunity. Tomáš Holub a Daniel Ženatý společně pronesli dialogické kázání. Na závěr pak účastníci mohli zapálit svíčku u hrobu neznámých obětí bitvy na Bílé hoře. „Ekumenismus patří k nepostradatelné identitě naší církve podle slov sv. Jana Pavla II. Součástí ekumenismu je také léčení ran minulosti a společné ekumenické nešpory na Bíle hoře jistě k jedné z důležitých možností, jak léčit rány naší historie v náboženském rozměru, patří. Proto jsem rád, že se jim můžu aktivně účastnit a tak připravovat to, co bude následovat příští rok při 400. výročí této neblahé bitvy," uvedl Tomáš Holub. Nešpory připravilo Opatství Venio, Ekumenická rada církví v ČR a Česká biskupská konference jako připomínku 399. výročí bitvy na Bílé hoře. „Bílá hora je místem symbolického i faktického rozdělení naší společnosti. Je to jenom modlitba, která dokáže toto rozdělení obrátit ve smíření," zdůraznil generální sekretář ERC Petr Jan Vinš

Po nešporách následoval koncert, na kterém zazněla skladba H. I. F. Bibera Mysterien - Sonaten. Zahrála sestra Marie Magdalena Fuxová OSB na housle a Linda Sítková na varhany.

ERC

Karafiátovi "Broučci"

Evangelický farář Jan Karafiát vydal roku 1876 anonymně a vlastním nákladem knížku pro děti nazvanou BROUČCI. Dodnes je považována za jedno ze základních děl české literatury pro děti. Sedmnáct let od prvního vydání se o ní prakticky nevědělo, až byla konečně uveřejněna přejná recenze. Kniha pak byla rychle vyprodána a od roku 1894 začala být znovu a znovu s různými ilustracemi vydávána, a to až do desátého vydání anonymně. Tehdy se konečně skromný autor ke svému dílu přiznal veřejně. V češtině se už dočkala kolem 100 vydání. Je ceněna pro básnický jazyk a kupodivu moderní chápání psychologie dítěte, ač sám autor vlastní rodinu nikdy nezaložil. Autorská práva Karafiát odkázal Českobratrské církvi evangelické, pro kterou to je zdroj peněz na vydávání Biblí a teologické literatury.

Vzpomínám na svého spolupracovníka v ČSAV, který pravil, že ji svým dětem nekoupí pro pasivní až trpný postoj Broučků k životu: *A jestliže oni zmrznou, oni poslušně zmrznou…* To bylo knížce vytýkáno z více stran. Tito kritici si zaměnili odevzdanost křesťanů do Boží vůle s neochotou zápasit „o lepší zítřky".

„Broučci" byli přeloženi do pěti jazyků včetně němčiny a angličtiny. Překlad do ruštiny pořídil český komunista v roce 1947, ale důkladně ho „desakralizoval", udělal tedy z Broučků ateisty. Na zásah Českobratrské církve evangelické nebyl v SSSR tento překlad vydán, ale následně byly v Rusku odmítnuty i poctivé překlady rovněž z Česka. V domovské zemi knížka posloužila i k produkci několika úspěšných českých animovaných filmů pro děti.

Máte-li děti, jistě vlastníte tento literární skvost v knihovně – nebo je to vaše vzpomínka na dětství. Velmi populární jsou RANNÍ A VEČERNÍ MODLITBY BROUČKŮ: *Ó, náš milý Bože – povstali jsme z lože - a pěkně tě prosíme – dej, ať se tě bojíme – bojíme a posloucháme – a přitom se rádi máme… Podvečer Tvá čeládka – co k slepici kuřátka – k ochraně tvé hledíme – laskavý Hospodine.* Obě byly zhudebněny a jsou v evangelických zpěvnících, v našem Křesťanském kancionálu pod čísly 480 a 477. Zpíváte je se svými dětmi? Už méně se ujala další Karafiátova knížka Broučkova pozůstalost..

Broučci jsou v Karafiátově knize polidštěni, jsou to maličcí lidé, kteří žijí řadu let, mají se rádi, věří v Boha a žijí podle toho. Jediný rozdíl od lidí je noční létání s lucerničkou a zimní spánek Broučků. Dokonce se z okenní římsy účastnili i evangelické bohoslužby. Za svůj životní úkol považovali svítit tvorům i lidem v noci na cestu. Probíhá tam také osobní zápas s neposlušností a úrazem hlavního hrdiny, malého Broučka. Ale dojde k usmíření a šťastnému konci. Karafiátova knížka je bezesporu nejúspěšnějším dílem v české literatuře, které má přiblížit a zřejmě po generace přibližuje dětem krásu víry v dobrotivého Boha – kupodivu v evangelickém až „helvetském" pojetí.

Přírodní život SVĚTLUŠEK (LAMPYRIDAE) je samozřejmě jiný.

Okouzlující je to, co inspirovalo mladého faráře-spisovatele: poletování zářivých světélek noční tmou. Jistě jste to už dětem také ukázali, i když, žel, světlušek hodně ubývá, někde už prý o 70 %. „Svatojanský brouček" se v naší přírodě objevuje od června, okolo svátku sv. Jana (24. 6.), do srpna až září. Jejich rozměry jsou 1-2 cm. Létající je pouze sameček, který je menší a má svítící orgány na zadečku (obrázek). Umí svoje světlo zhasnout, a tak uniknout lovci. Větší samička nemá krovky ani křídla. Svítí na zemi a čeká na samečka (obrázek). Má více zářivé energie než on. Světlem se přivolávají k páření. Zelenavé světlo vzniká působením luciferinu, je to tzv. bioluminiscence, chemická reakce v buňkách. Nevyzařuje žádné tepelné záření, 90 % vložené energie je přeměněno na světlo, což je hospodárnější svícení než u dnešní nejúspornější žárovky. Larvy žijí a vyvíjejí se 2-3 roky, loví drobné měkkýše. Mají zimní spánek. Dospělí brouci žijí jen krátce. Světlušky jsou rozšířeny po celém světě až k polárnímu kruhu.

Rozpor poezie Karafiátových broučků s přírodní realitou nás nemusí mrzet. Všecky pohádky idealizují a přetvářejí nějaké skutečnosti. Na zmíněné knížce je obzvláště cenné životní svědectví věrného křesťana kalvinisty. Ještě v penzi kázal každou neděli odpoledne ve svém bytě Na Smetance v Praze, kde jeden starý bratr z našeho vinohradského sboru, obuvník, často sedával jako posluchač vedle profesora T. G. Masaryka. A co se týče umělecké invence, Karafiát jistě inspiroval Josefa Haise Týneckého k jeho několika knihám o profesorovi Chrobákovi a jeho asistentu Komáru pisklavém. Ty už dnešní děti asi neznají, zato milují knížky entomologa (hmyzoznalce), spisovatele a okouzlujícího kreslíře Ondřeje Sekory a fandí jeho skvělým hmyzím hrdinům, Ferdovi Mravenci a brouku Pytlíkovi – který se mimochodem v přírodě nevyskytuje na rozdíl od všech dalších postaviček Sekorových knížek.

Pavel Javornický

Nové číslo účtu u FIO banky
2101709261/2010

Pozvánka

MOKJ v Kolíně zve na "Ekumenické adventní shromáždění" se zpěvy a hudbou + film **Příběh zrození** (Marie a Josef) = 96 min. Shromáždění se koná v neděli 1. prosince v 15 h ve sboru ČCE, Politických vězňů 560.

Inzerce

Farní sbor ČCE v Lanškrouně hledá duchovního na plný úvazek s předpokládaným nástupem podzim 2021. Byt pro duchovního je součástí sborového domu.

Bližší informace:
u kurátora sboru Jana Marka,
mail: marek@kantes.cz.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2019

4. prosince 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
11. prosince 2019

Z obsahu

* *Žena ať ve shromáždění mlčí?!*
* *Vánoční strom*

Poselství k 2. adventní neděli

Zaslíbení pravého půstu
Izajáš 58,11

Některé biblické verše nás potěší, jiné napomenou, další zase povedou k zamyšlení. Tento verš se řadí k těm, jenž ukazují člověku cestu pro život. Alespoň tedy pokud jej tedy čteme poctivě v kontextu celé kapitoly.

Izraelité Izajášovy doby byli v lecčems podobní nám. Také toužili poznat Boží cesty, přáli si, aby jim Bůh byl na blízku. Denně k němu volali, dokonce se i postili. Jejich počínání se však zdálo naprosto bez odezvy. Bůh mlčel, nebe se jevilo jako zavřené. Jediné, co Hospodin učiní, je to, že posílá proroka s naléhavým poselstvím, které má lidu ozřejmit, v čem že je problém.

Všichni jsme ve své podstatě nenapravitelní *homo religiosus*, neboli lidé skrz naskrz náboženští. Myslíme si, že Boha můžeme uhnat svými skutky, svými obětmi, svým náboženským počínáním. Nefungovalo to v Izajášově době a nefunguje to ani dnes. Bůh se nedá koupit ani zmanipulovat.

Prorok však stručně načrtává, v čem je podstata pravého půstu, pravé zbožnosti. Na prvním místě je to pokora. Popel, rákos a žíněné roucho patří mezi výrazové prostředky tehdejší doby, podstatou je ponížení se jdoucí do hloubky srdce. Takové ponížení, které uznává, že bez Boha nejsme ničím, že jsme na Něm zcela závislí.

Na druhém místě je uveden požadavek vnitřní proměny. Obraz okovů a jha ukazuje, že nemusí jít o lehkou záležitost. Základem pro vnitřní proměnu je opuštění mentality oběti (já za své chování nemohu). Musíme přijmout osobní zodpovědnost za naše jednání. Přirovnání k lámání železných okovů je zde na místě, protože takový proces může bolet.

Jako třetí požadavek je zde apel na sociální cítění a jednání. Je dobré si uvědomit, že v životě nejde jen o nás samé a je zapotřebí umět vidět potřeby druhých. Přemýšlení o potřebách lidí okolo nás (a občasná pomoc) je nejlepší lék na egoismus. Boží zaslíbení je v tomto případě obrovské. Obrazy zavlažované zahrady a nasycení ve vyprahlé zemi jsou natolik výmluvné, že není co dodávat. Bůh se nedá koupit, ale velice rád nás obdarovává. Mějme to na paměti.

Martin Moldan, biskup
Apoštolská církev

V uličkách slov a lidských náklonností
hledám svíci tvého Slova
a třeba znavena kráčet chci jedinou cestou pravdivosti.
Dana Krausová

Chrám a vyvýšení

Starozákonní žalmista píše: *„Hospodin je ve svém svatém chrámu. Hospodin má trůn svůj na nebesích“* (11,4). Cítíme tu určité napětí. V čem? Bůh je přítomný ve svém chrámu. Zde je možné k němu upřímně i v důvěře volat. Zde se k němu může člověk osobně obracet. Zároveň však hned čteme o Božím přebývání v nebesích. Tady je i jeho trůn.

A tu se zvídavě ptáme: Je možné Boha někam uzavřít, uzamknout a umístit, vyhradit mu nějaký prostor? Toho Boha, který nemá konkurenci ve své věrnosti a lásce, ve vztahu ke svému vyvolenému lidu? Bůh je skrytý, a přece i blízký. Dává možnost, aby ho věřící vzývali na konkrétním místě.

Ježíš Kristus vstoupil na nebe. To znamená: je u Boha. Sedí na jeho pravici. Vládne. A přece – je možné se k němu obracet v chrámu, v kostele, či docela prostinké modlitebně. Zde všude přislibuje svou přítomnost.

Vyvýšení Páně vyjadřuje rozhodně podstatně víc, než jenom nějakou prostorovou – byť i převratnou změnu a proměnu. Zde jde totiž o změnu „funkce“- lze-li to tak vyjádřit. Jde o to, že je Ježíšovi dána božská plnomoc. Je vyvýšen, sedí na Boží pravici. Tato představa, jakož i formulace, pochází z jeruzalémského královského ceremoniálu. Královský dům stál totiž po pravici Božího domu. V těchto souvislostech viděno: Jde přímo o Ježíšovu královskou působnost. O nic méně.

Za Šalomounovy vlády konečně dozrály i vnější podmínky k uskutečnění chrámové stavby. V zemi zavládl toužený klid a mír. Ustalo neblahé časté řinčení zbraní.

Šalomoun ví velice dobře, že Hospodin *„bude přebývat v mrákotě“* (1 Kr 8,12). Je Pánem i kosmických mocností. Slunce proto není žádné

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ježíškova vnoučata opět nadělují seniorům

Ježíškova vnoučata vznikla na podzim roku 2016. Novinářka Olga Štrejbarová si při jednom svém natáčení uvědomila, že opuštění lidé tvoří často až třetinu obyvatel domovů pro seniory. Vánoční dárek nedostali mnohdy roky a období svátků pro ně bylo spíš časem prázdnoty než radosti. Rozhodla se to změnit. Spolu se svými přáteli a dalšími nadšenci a dobrovolníky, kteří se soustředili kolem facebookové skupiny Ježíškova vnoučata dokázali splnit během dvou měsíců 600 vánočních přání babičkám a dědečkům v domovech pro seniory a dalších podobných zařízeních. V roce 2017 se do organizace Ježíškových vnoučat pustil Český rozhlas. Oslovil stovky domovů pro seniory, zdravotnických zařízení a pečovatelských služeb. O projektu odvysílal velkou informační kampaň a řadu reportáží. Posluchači zareagovali fantasticky. To, co rozpoutali, nečekali ani největší optimisté.

Přání byla někdy trochu „bláznivá“, jindy relativně snadno splnitelná. Výlety do krajů dětství, návštěvy příbuzných, prohlídky památek, divadelní představení, ale taky například skok padákem, projížďka v závodním autě, zabíjačka, dovolená u moře nebo audience u papeže Františka. Pro mnoho seniorů to byl první dárek po letech. O dědečky a babičky tady jde především. A je úplně jedno, zda jsou v domově, v nemocnici, nebo se o ně stará pečovatelská služba. Pokud byste se chtěli přidat, možná to ještě letos stihnete. Stačí se přihlásit na:

www.jeziskovavnoucata.rozhlas.cz

O zamýšlení a zamyšlení

Víte, jak se u nás pozná prosinec? No přece je konec roku. Víte, jak se u nás pozná konec roku? Přece podle konce série článků o zamýšlení nad životem.

Zrovna jsem se zamyslela i nad tím, jak se rozloučit s koncem tohoto roku i s těmi čtenáři Zory, kteří si oblíbili pravidelné fejetony na téma Jak se u nás pozná... Možná bude úplně nejlepší nepřehánět to příliš s tím loučením. Vím, že ti, kdo rádi čtou Delicii Nerkovou, ji budou rádi číst i v nějaké jiné literární obměně. Těm můžeme nabídnout jiná setkávání třeba nejen na stránkách Zory, pro změnu v roce 2020. Těmto čtenářům děkuji za přízeň, ať konkrétně projevenou nebo i skrytou. A s těmi se budu těšit na společné chvilky, ačkoliv si fyzicky budeme vzdáleni třeba i hodně kilometrů. Stali jsme se tak trochu přáteli a já vám děkuji jak za vaši přízeň, tak i za toto přátelství. Budu ráda, když si i v budoucnu budeme vzájemným povzbuzením.

Těm, kteří nejsou spokojeni s pomyslnými šálky mé speciální kávy, bych chtěla poděkovat za trpělivost, s kterou se těch nabídnutých šálků jen letmo dotkli, třeba jen proto, aby od nich mohli dát ruce pryč. Možná, že se nad touto mojí „kávou“ sejdeme někdy v budoucnu. A možná, že se sejdeme nad úplně jinou kávou, při zcela jiné příležitosti. A budeme si povídat o jiných věcech, než o kterých jsem kdy psala.

Všem, kteří čtou tento článek - nebo spíše otevřený dopis - přeji, aby jejich slunce svítilo i v mlze a ve tmách. Aby neztráceli radost, a když už se něco takového přihodilo, tak aby ji znovu našli. A pokud ji nemohou najít, aby našli alespoň někoho, kdo s nimi bude hledat a nacházet, co bude jejich srdci milé.

Mějte se dobře a rádi. To vám všem přeji jen tak a napořád. A nejen proto, že bude Nový rok a takové věci se přávají. Mějte se tedy dobře a rádi bez ohledu na kalendář či okolnosti nebo kdy, koho a kde potkáte.

Hodně osobního štěstí každému z vás přeje

Delicie Nerková

Z církví doma i ve světě

V předvečer návštevy papeže vyzvali aktivisté Japonsko k ukončení poprav

Aktivisté usilující o zrušení trestu smrti vyzvali v předvečer papežovy návštěvy v Japonsku tamní vládu, aby vyhlásila moratorium na popravy. Podle aktivistů by to měla být součást olympijského příměří, kdy by na základě tradice měly válčící strany po celém světě při hrách složit zbraně. Japonská metropole Tokio bude v příštím roce hostit letní olympiádu. Současný papež František trest smrti zcela odmítá. Římskokatolická církev pod jeho vedením také v loňském roce formálně oznámila změnu svého postoje k absolutnímu trestu, který nyní považuje za nepřípustný za jakýchkoli okolností. Očekávalo se proto, že papežova návštěva v Japonsku přitáhne k otázce trestu smrti znovu pozornost, uvedla agentura AFP.

Spoluzakladatel Světové koalice proti trestu smrti Mario Marazziti řekl japonským poslancům a novinářům, že usiluje o moratorium na výkony trestu smrti pro olympijský rok. "Trest smrti přidává k jedné smrti další smrt. To nemá se spravedlností nic společného," zdůraznil Marazziti. Navzdory kritice organizací pro lidská práva má však absolutní trest v Japonsku značnou podporu obyvatelstva. Ve vládním průzkumu veřejného mínění uskutečněném v roce 2014 mezi zhruba 1800 občany uvedlo 80 procent dotázaných, že trest smrti považuje za "nevyhnutelný" a jen deset procent bylo pro jeho zrušení.

podle www.christnet.eu

Na Silvestra půjdou poutníci z Prahy do Staré Boleslavi

Obnovit tradici putování k Palladiu země České a obnovit kaple na poutní cestě z Prahy do Staré Boleslavi chce projekt Via Sancta Mariana. Historie cesty původně nazvané Via Sancta sahá až do 30. let 10. století. Iniciátoři obnovení tradice pouti zvou zájemce na letošní Silvestr. Vyjde se ve 14:00 ze Staroměstského náměstí v Praze a šestadvacetikilometrová pouť skončí o půlnoci v bazilice Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi. Bazilika se otevře po dvouleté rekonstrukci a v prvním minutách nového roku se v ní bude konat mše.

Pouť se bude konat pod novým názvem Via Sancta Mariana, putovat se totiž bude nejen k místu skonu sv. Václava, ale také k Palladiu země České, které je umístěno v bazilice Nanebevzetí Panny Marie.

Palladium země české, kovový reliéf zobrazující Pannu Marii s Kristem, podle legendy darovala sv. Václavu jeho babička sv. Ludmila, která ho prý dala zhotovit na radu sv. Cyrila a Metoděje. Český kníže jej nosil celý život na prsou až do svého skonu.

Na konci třicetileté války se ho zmocnili Švédové. Darovali ho do Vídně, odkud bylo roku 1650 v triumfálním průvodu přeneseno do Prahy a odtud pak definitivně do Staré Boleslavi. Při slavnostním uvítání v Čechách byl reliéf oslavován jako Palladium země České. Reliéfu je připisována ochranná moc nad českými zeměmi. Dnes je trvale umístěn ve Staré Boleslavi a pouze výjimečně se vystavuje, jeho kopie bývá nesena v procesí při svatováclavské pouti.

Poutní cestu z Prahy do Staré Boleslavi s tisíciletou tradicí lemovalo v minulých staletích 44 kaplí. Nyní jich je pouze 17. Iniciátoři obnovení pouti by rádi obnovili chybějící a opravili poslední z původní cesty vybudované v roce 1692. Jednou z inspirací k obnovení poutní cesty v původním rozsahu byla kniha Z Prahy do Staré Boleslavi Svatou cestou vydanou před návštěvou papeže Benedikta XVI. ve Staré Boleslavi v roce 2009, do níž historii cesty zaznamenal staroboleslavský rodák Miroslav Kuranda.

Silvestrovská pouť k novému roku 2020 má podle pořadatelů připomenout i nadcházející 75. výročí vítězství nad nacismem a 75. výročí děkovné pouti Palladia v hlavním městě. K návratu z poutě ze Staré Boleslavi do Prahy na Nový rok bude připraven v blízkosti baziliky Nanebevzetí Panny Marie autobus, který pojede do Prahy na Florenc.

www.christnet.eu

Tisíce památek v celém světě se rozsvítily červeně jako výzva k náboženské svobodě

Ve středu 27. listopadu si lidé po celém světě připomněli všechny, kdo jsou pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Stalo se tak v rámci iniciativy Červená středa, jejímž znakem je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru. V ČR se k Červené středě přihlásilo na 40 farností, křesťanských sborů a dalších institucí, mezi nimi např. Mahenovo divadlo v Brně nebo Ministerstvo zahraničí ČR. „Svobodu vyznání vnímám jako základní právo každé lidské bytosti, jako záruku respektu k rozmanitosti. Proto ji musíme chránit. Naopak porušování svobody vyznání představuje indikátor násilí a konfliktů," uvedl ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček. Ve světě se Červená středa připomíná zejména ve Velké Británii, kde tato iniciativa vznikla v roce 2016. Z dalších evropských zemí se k iniciativě připojily církve a náboženské společnosti v Německu, Rakousku, Slovensku, Švýcarsku, Nizozemí, Irsku, Portugalsku a Maďarsku. Dále se bude iniciativa konat v USA, Kanadě, Austrálii a na Filipínách.

„Katedrály, kostely a další veřejné budovy v 15 zemích se proto rozsvítí červeně, aby daly zaznít silnému hlasu na podporu všech, kdo jsou vystaveni diskriminaci a nemohou svobodně mluvit, a tak vzhlížejí ke svým bratřím a sestrám v Kristu, aby oni mluvili za ně," uvedla Marcela Szymanski z ACN International. V předcházejících letech se k iniciativě připojilo například římské Koloseum, Westminsterské opatství v Londýně, socha Krista Spasitele v Riu de Janeiru, chrám Sagrada Família v Barceloně a řada dalších významných památek. V prostředí, kde jsou vystaveni násilí, pronásledování a diskriminaci a kde se jim brání svobodně praktikovat vlastní víru, žije po celém světě přes 300 milionů křesťanů. Zprávu o jejich pronásledování zveřejňuje organizace ACN International každé dva roky, naposledy letos v říjnu pod názvem „Pronásledovaní a zapomenutí?".

podle www.krestandnes.cz

Chrám a vyvýšení

Dokončení ze str. 1

božstvo, jako tomu bylo např. v Egyptě. Patří mezi stvoření. Tvůrce nelze se stvořením porovnávat, natož zaměňovat.

Boží velikost, suverenitu i vedení zakoušejí Izraelci především v Božím dějinném jednání a působení. Ano, „mrákota" není proto místem, kam je možné Boha umístit. Je a chce být spíše znamením Boží hluboké skrytosti a nepřístupnosti. Vždyť slyšíme jasně: *„Může Bůh opravdu sídlit na zemi, když nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou pojmout, natož tento dům, který jsem vybudoval?"* (1 Kr 8,27). Boha nemůžeme vměstnat do žádného prostoru, do takového, který jsme schopni si vybavit a představit. Hospodin není omezen ani na svatyni svatých v jeruzalémském chrámu. Je všudypřítomný. Podobně jako i Kristus, který vstoupil na nebesa a je u svého Otce. Je zároveň daleko i blízko. Podílí se na Boží vládě.

Jméno nad každé jméno má ten, který byl poslušný až do konce. Ten, který necouvl ani před hlubinami ponížení. Kristův způsob vlády je prostě docela jiný než panování některého z vladařů davidovské dynastie. Ano, Kristus má autoritu na nebi i na zemi. Svět už není ponechán sám sobě. Boží království však nelze nastolit zákonicky ani zbožnou křečovitostí.

Leckomu se může zdát, že evangelium jen málo proměňuje svět. Jeho vliv a působení nebývá také ani hned vidět. V dějinách docházelo nejednou k fanatickým, zoufalým pokusům zřídit Boží říši teď a tady na zemi. Pokusy tohoto typu končily vesměs tragicky. Jsou pro nás jistě poučným varováním. Křečovitá zákonickost vždy spoutává. Víra naopak osvobozuje. Vede ke zdravě dlouhému dechu, jakož i ke klidné trpělivosti. Nepotřebuje žádné viditelné důkazy. Ani se po nich nepídí. Bůh se nedá někam přesně umístit, lokalizovat. To ví velmi dobře i stavitel chrámu Šalomoun. Hospodin prodlévá v nepřístupném oblaku, do něhož nelze nijak proniknout. A přece postavil král Hospodinu dům, chrám.

Je-li Bůh všudypřítomný, pak to ovšem ještě automaticky neznamená, že se všude také i dává poznat. Bůh se člověku otevírá a přibližuje v Kristu. A ještě snad dodejme: Také na určitých místech. Tady se sklání. Proto máme chrámy, kostely a modlitebny. Zde se už Bůh ze své svobodné milosti setkával s našimi předky ve víře. A my smíme i máme vděčně navazovat v očekávání na Boží příklon, na Boží oslovení, právě zde. V místech, která mají dlouhou zvěstovatelskou i modlitební tradici. Posvěcený Šalomounův chrám je místem, *„o kterém jsi řekl, že tam bude dlít tvé jméno"*. Podobně čteme v páté knize Mojžíšově: *„Budete vyhledávat místo, které si vyvolí Hospodin, váš Bůh, ze všech vašich kmenů, aby tam spočinulo jeho jméno, tam budeš přicházet"* (12,5). Bůh se váže kvůli nám na určité místo – ze zájmu i z lásky. A je proto dobré i velmi nadějné, když se k němu obracíme právě tam, kde chce být hledán i nalézán v první řadě.

Prodloužení této nastíněné linie až ke Kristovu vyvýšení může vyvolávat i určité rozpaky. Je-li Kristus v nebesích, u svého Otce, pak ho přece není možné nijak uchopit, přiblížit se k němu zde na zemi. Možná, že skoro až závidíme Izraelcům, kteří věděli: Tady přebývá Boží svaté jméno.

Nicméně, nejsme nijak ochuzeni. Nebeský Kristus k nám přichází ve svém Slovu a ve svátostech. Dává se tak i nám. Chce se s námi setkat. Ne někde v lesních zákoutích a u zurčících potoků, ale ve shromáždění své církve. Tam, kde se věřící setkávají v jeho jménu. A to je pro nás nejen příslib, ale i vždy nová naděje a radostné očekávání.

Jaroslav Nečas

Pobývání „pohostinu" 2019

(K filmům Tiché doteky, Oleg a Tichá noc)

Češka se chce v Nizozemsku uchytit jako služebná. Stane se nejprve předmětem manipulace (místo svého jména „Míša" má najednou slyšet na jméno „Mia"), poté jejím nástrojem …

Ve spárech sekty

V česko-nizozemsko-lotyšském filmu **Tiché doteky** (z roku 2019) sledujeme – též díky výkonu Elišky Křenkové v hlavní roli – postupnou proměnu dívky plné životního elánu ve strohou zastánkyni „zásad a pravidel", především o nezbytnosti „utrpení" a „bolesti" od útlého věku k osobnostnímu rozvoji. Svěřené dítě bývá pravidelně fyzicky trestáno, za bití musí děkovat. Emoce i přátelské „doteky" jsou nežádoucí, musí být tudíž skryté a „tiché". Jsou stále řidší, až ustanou docela … Hlavní postava, ač si to ani nechce přiznat, se stále více začleňuje do sekty rádoby „dokonalých" čekatelů na Kristův druhý příchod. „Rekapitulační" rovinu filmu režiséra Michala Hogenauera tvoří záběry z policejního výslechu za účasti tlumočnice, jimiž je film prokládán. Sekta, která má majetek i příznivce také v České republice, je v závěrečných titulcích výslovně jmenována.

Výhrada: Tvůrci „zprůměrovali" (včetně jazykového režimu) typické rysy nejrozmanitějších denominací. Dotyční sektáři například „v reálu" nosí vlasy po způsobu „bítníků" dlouhé. Zde jsou ale zobrazeni jako bezvadně upravení příslušníci vyšší střední třídy, navenek komunikující anglicky, interně pak nizozemsky nebo německy. Divák tak může extrémní sektu zaměnit např. s mennonity, amiši apod., tedy s komunitami genuinně křesťanskými! Celkově film varuje: Společenství uzavřená vůči „pohanské" společnosti mohou zplanět v (vyjádřeno výrazem prof. Amedea Molnára) „sektářskou skrčeninu".

Ve spárech šéfa

Ceny na filmových festivalech sbírá lotyšsko-belgicko-litevsko-francouzský snímek **Oleg** (z roku 2019) vycházející ze skutečného příběhu. V důsledku křivého nařčení přijde lotyšský řezník (ruské slovo „MJASAR" se opakuje ve více souvislostech, především jako výraz pro omezení kvalifikace, tudíž i kariérních a společenských vyhlídek) o práci v belgickém masokombinátě. Formální „háček" spočívá v tom, že jeho pracovní povolení se vztahuje výlučně k místu, o které přišel. Ujme se jej polský „neplatící podnikatel" Andrzej, který jej postupně připraví o výdělek, nezávislost, sebeúctu. Režisér zavrhl „akční", hollywoodskou variantu scénáře, v níž by byl manipulátor a vykořisťovatel zabit, a upřednostnil realistické zachycení novodobého otroctví ...

Předěl tvoří ve filmu pravoslavný novoroční rituál, kdy se Oleg za přítomnosti popů po vysekání díry v ledu symbolicky očišťuje v ledové vodě od hříchů a nánosů minulého období … Skutečný Oleg, jak sdělil režisér Juris Kursietis, navíc prodělal dva terapeutické cykly (speciálně vytvořené pro navrátilce ze zahraničí), leč potřeboval by pro zvládnutí traumat terapeuta celoživotního. Ve filmu vystupuje plejáda předních polských herců; polské instituce jej nicméně odmítly spolufinancovat.

Téma a představitelé

Olegova psychopatického šéfa Andrzeje představuje pozoruhodně všestranný herec Dawid Ogorodnik. Ten ztvárnil předtím hlavní roli Adama v nejnavštěvovanějším polském filmu roku 2017 **Tichá noc** (Cicha noc), kde je problematika manuálních východoevropských pracovníků na Západě reflektována tragikomicky. (Otec Adama si povzdechne, že venku ho celá desetiletí brali jenom jako „toho Poláka"; partnerství na dálku se ukáže být nefunkčním; rodinná stodola, která měla přilákat nizozemského investora, lehne popelem.)

Všechny tři filmy – Tiché doteky, Oleg i Tichá noc – z různých úhlů neotřele podávají stejné téma: delší pracovní pobyt v zahraničí (kralicky vyjádřeno: „pohostinu"). Dávají příležitost skvělým hercům (Elišce Křenkové, Valentinu Novopolskému, Dawidu Ogorodnikovi), kteří mají co hrát a místy předvádějí „herecký koncert" (když Andrzej místo zabaveného a spáleného lotyšského pasu předává Olegovi falešný pas polský, oznamuje mu s hurónským smíchem, že teď je „Novopolski" – patrně běží o spontánní improvizaci s narážkou na hercovo skutečné jméno). Nenabízejí ovšem únik od drsné reality ...

František Schilla

„Největší chyba, kterou v životě můžete udělat, je mít pořád strach, že nějakou uděláte."

Elbert Hubbard (1856 – 1915)
americký spisovatel, nakladatel, výtvarník a filosof

O posledním soudu

Mt 25,31–46

Je nebe, je peklo? Jak je to s posledním soudem? Kdo bude zachráněn a kdo ne? Kdo půjde do nebe, jen věřící anebo i pohané? Co je důležitější, víra, nebo skutky?

Text začíná slovy: Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním… Ježíš ohlašoval tzv. velké soužení. Po něm má přijít skutečný konec všech věcí. A tu bude i zjeven Mesiáš ve své slávě. To zjevení vzkříšeného Pána se nebude dít v komůrkách lidských srdcí, jak je tomu dnes. Ježíš jako Pán, kterému byla dána moc na nebi i na zemi, bude zjeven všem lidem, celému světu. A bude to viditelné, jako když blesk ozáří oblohu od východu až na západ. - A nastane poslední dějství. Budou před něj postaveny všechny národy. A bude soud. Ježíš oddělí jedny od druhých, jako když pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Vpravo to dobré, vlevo to, co do stáda nepatří. Ovce uslyší: Pojďte, požehnaní Otce mého, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa.

Je to zvláštní sdělení. Říká nám nejen, že svět byl založen, stvořen, ale i to, že když Bůh svět zakládal, tak ho vytvořil tak, aby v něm lidé měli určité místo. A aby svoji cestu měli orientovanou k cíli. K jakému cíli? Cílem je Boží království. A cesta je způsob existence…. - Ježíš mluví o cestě široké a úzké. Ta široká vede do záhuby, úzká do Božího království. Úzká asi není pohodlná, ale vede do správného cíle. A je tak úzká, že se občas ztrácí a málokdo ji nalézá… Ani se nemůžeme divit, vždyť vede přes špitály a návštěvy nemocných, jindy vyžaduje vidět kolem sebe potřebné – nahé, hladové, žíznivé. Aby tu cestu člověk neztratil, musí dávat pozor, koukat. A to je ten způsob existence. Vidět trápení druhých lidí. A když už ho vidíme, tak zkusit jejich soužení zmírnit.

Dnes jsou stovky a tisíce lidí pobláznených z Babiše. Dělají se demonstrace a lidé volají Babiši, demisi! Máme na to právo, je demokracie. Avšak když se naši pohlaváři podbízejí Rusku a Číně, tak do ulic nikdo nevyráží. Co na tom, že tam u nich lidé trpí v kriminálech za kritiku totalitní zvůle, co na tom, že lidí mizí anebo jsou přímo vražděni? Volat Babiši, demisi je zajímavější. Nic to nestojí. A navíc ta představa, že se nám podaří politický lynč, je lákavá. Ukážeme, jak jsme silní, lepší, na nás nikdo nemá. A ještě si užijeme. Dav je moc a blaho… Ale když odmítneme syrské sirotky či pronásledované křesťany, tak to odbudeme mávnutím ruky. Ať se o ně stará někdo jiný, kdo má na to náladu. Nám z toho nic nekyne, žádné blaho, žádné masové vytržení.

„Vidět“ už bezmála znamená vědět. Podobná blízkost je u slov vědomí a svědomí. Ti kdo viděli a věděli, že je normální, pro ty chudáky něco udělat, vstupovali do odvěkého Božího řádu jménem lidskost. Tak to Bůh stanovil už od počátku. Proto je těm „s očima“ řečeno: Pojďte, ujměte se království vám připraveného od založení světa. Šli jste správnou cestou, ta vás dovedla do cíle, vejděte. Neboť jste mi dali najíst, když jsem hladověl, napít, když jsem žíznil, navštívili jste mě, ujali jste se mě… Když to ovce po pravici slyší, diví se. Kdy se to stalo? - Kdy? Když jste to učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, tehdy jste to učinili mně.

Podobně se diví i ti druzí. Ne ovce, ale kozlové. - Je zajímavé, jak Ježíš dělí při posledním soudu celé stádo. Ne na ovce dobré a ovce zlé, ale na ovce a kozly…

K čemu je takový kozel dobrý? Maximálně k tomu, aby za úplatu oplodnil nějakou kozu, kterou mu přivezou na vozíku ze sousední vesnice. Jenomže při posledním soudu žádné kozy nejsou. - Má tím být naznačeno, že kozli jsou zbyteční? Možná. Ale možná, že je tady mnohem těžší symbolika.

Při pojmu „kozel“ si vzpomeneme na kozla pro Azázela. Na něj byl vložen hřích Božího lidu a byl vyhnán do pouště, mezi démony. Svůj k svému, zlý k zlému. Démonské věci mezi démony…- Možná na takové kozly máme v tomto podobenství myslet. Nejen jako na neužitečné, k ničemu, ale jako na tvory žijící pod silami zla, na tvory ovládané tím Zlým! A nejspíš ani nebudeme na špatné stopě. Také viděli, ale nevěděli – nechtěli vědět. Viděli hladové, nahé, trápící se na cestách bez pomoci, viděli odepsané – a nic… A když Ježíš řekne: Nedali jste mi najíst, napít, nenavštívili jste mne v nemoci, ve vězení – tehdy se diví. Kdy? Kdy to bylo? Vždyť jsme tě nepotkali!... Ježíš odpoví: Cokoliv jste neučinili jednomu z těch nepatrných, mně jste neučinili. - A tu zazní i druhá část Ježíšovy odpovědi, totiž odsouzení: Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!

Vidíme, že Ježíš nehodnotí kozly jen jako zbytečné. Říká: Prokletí! - A posílá je do věčného ohně, který hoří pro ďábla a jeho armádu. - Nic nedělat, zavírat oči před utrpením a bídami tohoto světa, znamená, stavět se do tábora zla. Tím na sebe brát odsouzení, prokletí.

Být andělem ďábla – hrozná představa.

Kromě všech těchto věcí, dotírá na nás z textu ještě jedna myšlenka. V pochvale ovcí Ježíš řekne: Co jste udělali jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste udělali. - Co jste udělali někomu z těchto mých bratří. Se slovem „bratři“ nám souzní pojem církev. Konkrétní sbory, ale i církev Kristova po celém světě. Křesťané… Ale při odehnání kozlů čteme: Co jste neučinili někomu z těchto nepatrných, mně jste neučinili! Církev naznačena není. Jen „nepatrní“. Nepatrní potřební, nemocní, opuštění… Pokud předpokládáme, že to Ježíš takto říci chtěl, tak to může znamenat jedinou věc. Důležitý je každý. Věřící i nevěřící. Křesťan i pohan, hotentot i muslim. Co jste udělali pro někoho, kdo je „v rejži“, mně jste udělali!

Ze všeho nejdůležitější je tady ale jiné dělení. Až se Ježíš zjeví ve své slávě a posadí se na Boží trůn, budou před něj shromážděny všechny národy! Ne křesťané, jako jeho čeládka, ale všichni. Nenastane dělení jeho žáků na věrné a nevěrné. Ne, všichni lidé budou posouzeni podle Božího stvořitelského řádu, platného od založení světa. Všichni znamená bílí, černí, fialoví, růžoví. Ti všichni uslyší buď: Pojďte, ujměte se království - anebo: Jděte ode mne, prokletí!...To je důležité. Ježíš se na konci věků nebude ptát na registraci v církvi. Jediným kritériem bude řád lidskosti. Stojíš v tomto stvořitelském řádu anebo pod vládou toho Zlého, ďábla a jeho andělů?

Že jsme členy některé církve, to nám žádnou protekci nezaručuje. Je to „blbý“, ale je to tak. Máme jen dvě možnosti. Buď tato slova vezmeme vážně - anebo přepíšeme Bibli.

Potvrzuje to i apoštol Pavel. V Římanům 2 píše o tom, že jsou národy, které ačkoliv zákon nemají, jednají tak, jakoby měli zákon napsaný ve svém srdci. Jednají podle svého svědomí. To je jednou obviňuje, podruhé chválí – když jednají v souladu s Hospodinovými řády. A Pavel dodává: A přijde den, kdy všichni budou souzeni podle Ježíše Krista.

Proto se lidé se svědomím, podle kterého jednají, nemusí bát posledního soudu.

Ptali jsme se na začátku zda je peklo, nebe, kdo bude zachráněn, kdo propadne... Základní odpověď platná pro celý lidský rod zní: Kdo jedná podle svědomí od Boha, má připraveno království.

Marian Šusták

Co vlastně jsme?

Účastnil jsem se kdesi setkání duchovních. Sestra farářka již seniorského věku si posteskla: „Ta liturgie už ty mladý neoslovuje, chtělo by to nějakou změnu, která by přitáhla lidi do kostelních lavic.“ Hnedle přišla námitka jiné sestry: „Ale ta liturgie je hezká, tu bych nerušila, protože přináší lidem hluboký duchovní zážitek.“ Třetí to nadzvedlo ze židle tak, že naštvaným tónem konstatovala: „Nejsme žádná zážitková agentura, kážeme lidem Krista!“.

Podobné diskuse vidím jako odvěký spor forma versus obsah. Má cenu zpívat písně zdobné, okrasné a nebo prosté kalvínsky jednoduché. Máme se soustředit spíš na melodii nebo na zvěstná slova chval. Je biblicky správnější mít kostel ala holobyt nebo je vhodnější ho pečlivě vyzdobit a na vrch k tomu si nechat pozlatit kalich na věži, aby zvyšoval význam sakrální stavby?

Přiznám se, že jsem zastáncem toho, aby se církev snažila dát Bohu to nejlepší co má. Má-li k dispozici nadaného varhaníka, nechť koná bohoslužby s přídavky chrámových etud a nemá-li jej, nevadí, Hospodin zajisté nezatratí bratry jemu zpívající pouze a capella. Myslím, že mít zážitek jako bonus z návštěvy kostela vůbec nevadí a to ať už se jedná o hudbu, výzdobu, kazatelské umění či o sladké vystoupení dětí z besídky na Vánoce. Vždyť vědomě usilovat o sbor ošklivý, nezáživný snad může jen asketický sebemrskač, který by možná udělal lépe, stal-li by se poustevníkem jako otec Scholastikus v jedné pohádce.

To věčné kritizování všeho, co jinému sboru funguje, ale nám ne, mě poměrně dost mrzí. Spíše mi přijde pravděpodobné, že se občas na něco vymlouváme. Tu, že liturgie není potřeba, jindy že kostel není potřeba, že modlitebna stačí apod. Ale není to ve skutečnosti tak, že liturgii nemáme, protože přestalo hrát harmonium a kostely opouštíme ze studu, protože nás pět se tam cítí jako v prázdném sále zatímco v obýváku farního bytu by bylo narváno?

Promiňte mi tu jízlivost, samozřejmě trochu přeháním. Každé církevní společenství by si však mohlo položit otázku: „Co vlastně jsme?“ Jsme tradiční křesťané s liturgií či moderní s kytarovými chválami. Jsou pro nás kostely svaté či jen domy na scházení, a tak dále. Ne, že by na tom Bohu záleželo. Vlastně, jednotu křesťanů vidím právě v té různosti různých forem. Ty formy jsou dobré pouze pro lidi, aby si uvědomovali, kde je jejich duchovní domov. Věřící přece nespojují shodné formy uctívání, ale obsah a tím je ryzí evangelium Ježíše Krista.

Ivo Kraus

Ženy mají schopnost stavět mosty

Sestra Birgit Weilerová z Limy k synodě o Amazonii

Birgit Weilerová pochází z Duisburgu a je zdravotní sestrou v misiích. Od r. 1995 učí na jezuitské univerzitě „Antonio Ruiz de Montoya“ v hlavním peruánském městě Lima, mimo to je poradkyní latinskoamerické rady biskupů CELAM. Na pozvání papeže Františka se účastnila ve Vatikánu regionální synody o budoucnosti Amazonie. Na konci synody 26. října biskupové přijali 33 stránkový závěrečný dokument, na jehož základě papež do konce tohoto roku vydá definitivní rozhodnutí.

*** Sestro Birgit, tři týdny jsou za vámi. Jste spokojená se závěrečným dokumentem?**

Jsem velmi spokojená, protože dokument dobře odráží i intenzivní rozhovory v malých skupinách na chodbě nebo o přestávkách na kávu, nejen důležité příspěvky během plenárních zasedání. Věrně zrcadlí témata, do nichž bylo vloženo nejvíc energie. Jedná se o témata, která byla záležitostí nejen synodních otců, nýbrž i více než 80 000 lidí, kteří se účastnili konzultačního procesu. I nám přece záleželo na tom, aby prosby těchto lidí našly na synodu cestu. Sledovali to i zástupci amazonských domorodců.

*** Co myslíte, že je nejdůležitějším bodem závěrečného dokumentu, z čeho mají teď lidé v Amazonii největší radost?**

To, o co se domorodí muži a ženy na konci synody naléhavě modlili, aby církev sama sebe chápala jako partnerského spojence všech skupin obyvatel v amazonské oblasti. Právě v situaci, kdy je Amazonie v ohrožení svého dalšího bytí. Abychom jako církev tento historický okamžik rozpoznali a věděli, co je ve hře, a společně o něm pomáhali vytvářet silnější povědomí. Jsou potřeba ještě pevnější systémy jak uvnitř katolické církve, tak ekumenicky s jinými křesťanskými církvemi i se všemi lidmi dobré vůle a jejich organizacemi.

Bylo tu i velmi silné vědomí toho, že když se Amazonie ekologicky zhroutí, bude to mít strašné následky nejen pro lidi v amazonské oblasti a Latinské Americe, protože to s sebou ponese silné negativní klimatické změny; bude to mít katastrofální následky pro celosvětové klima. To je okamžik, v němž jsme povoláni se opravdu probudit a říct: Je-li ohrožen důstojný život lidí na této planetě, je třeba spojení všech lidí dobré vůle. Musíme změnit něco ze své konzumní kultury a způsobu, jak chápeme hospodářství, a navzájem se v tom podporovat. Myslím, že přesně to je teď na pořadu dne.

*** Podívejme se na úlohu žen na synodě. To, co usneseno nebylo, je diakonát žen. Toto rozhodnutí bylo odloženo. Jenže teď je v Amazonii slyšet volání explicitně po ženách ve vedení obcí. Jste spokojená s kompromisem, nebo jste si přála víc?**

Není to tak, že by to bylo odloženo. Jelikož naše synoda byla regionální synodou pro Amazonii, nepřísluší nám právo činit rozhodnutí v otázce týkající se světové církve. Ale máme právo předložit svůj hlas. V mnoha konzultacích v amazonské oblasti prosili muži i ženy výslovně o to, aby se dál zkoumala otázka diakonátu pro ženy. Teď se to přece zastavilo, protože Františkem ustanovená komise nedospěla k žádnému konkrétnímu výsledku. Je tu přání, aby tato práce pokračovala. Stálý diakonát pro ženy si přeje mnoho lidí. A to je silný hlas, který pak vyústí v rozhodnutí vedle jiných hlasů světové církve. Papež nám to výslovně přislíbil. Také řekl, že chce posílit úlohu žen v církvi a že si přeje, aby nezůstalo jen u funkcí, nýbrž že to, co jako ženy můžeme a chceme do této církve vnést, zaslouží mnohem vyšší hodnocení. To platí pro různé oblasti.

*** Ale existují i možnosti spolurozhodování mimo úřad svěcení, ne?**

Proto pro nás bylo důležité, aby nebylo jen konstatováno, kolik ženy v Amazonii do církve vnášejí. To udělali už biskupové ve svých příspěvcích. Církev je na mnoha místech živá jen díky působení žen. Jinak by často ani nebyla přítomná. Jestliže ženy vnášejí tolik samy ze sebe, je také důležité, aby byly zapojeny do přípravy rozhodovacích procesů, do rozhodovacích procesů samotných i do rozhodnutí, která pak padnou. Je tolik oblastí, kde mohou ženy docela dobře převzít vedení a nepotřebují k tomu svěcení ani kněžský úřad. To v Amazonii ještě chybí. Bylo vidět, že i mnoho z přítomných biskupů bylo pro, že říkali: Ano, máte naši podporu, chceme, aby ženy přebíraly vedení, které nepředpokládá kněžský úřad. Jakmile bude rozhodnuto o diakonátu pro ženy, je to samozřejmě další krok.

Myslím, že je důležité říci, že ženy ve vedení mají možnost spoluutvářet církev rovnocenným způsobem, aniž

Dokončení na str. 4

Nové číslo účtu u FIO banky
2101709261/2010

Reformní kazatel Konrád Waldhauser

(asi 1320 Dolní Rakousko – 8. 12. 1369 Praha)

Konrád Waldhauser vstoupil do kláštera řádu augustiniánů – kanovníků ve Waldhausenu (v oblasti Strudengau) v Horním Rakousku, který mu umožnil značné vzdělání, snad v Itálii. Asi r. 1349 byl v Pasově vysvěcen na kněze a působil pak jako potulný kazatel. V jubilejním roce 1355 se účasnil pouti do Říma, při které rovněž kázal.

Do Čech ho nejprve pozvali Rožmberkové, kteří byli s jeho řádem ve spojení. Kritizoval kupčení s církevními úřady (simonii) a s ostatky a útočil na neřesti, které se rozmohly hlavně v duchovenstvu. Na doporučení arcibiskupa Arnošta z Pardubic ho císař Karel IV. pozval do Prahy a hmotně ho zabezpečil prebendou v Litoměřicích.

Konrád Waldhauser kázal německy a latinsky u sv. Havla a později v Týnském chrámu a dokonce i na prostranství před ním. Měl velký ohlas mezi univerzitními studenty, německými měšťany a českými posluchači, kteří tyto jazyky znali. Silně zapůsobil zejména na Miliče z Kroměříže, takže zanechal práce v císařské kanceláři a věnoval se kazatelství. Prostřednictvím císaře usiloval o návrat papeže z Avignonu do Říma, ovšem marně. Přál si také urovnání poměrů v Itálii.

S kritikou zlořádů narazil u mnišských řádů, takže byl (zcela neprávem) obviněn z kacířství. Jeho kázání měla mravní, společenské a asketické důrazy. Naštěstí měl mocné příznivce – pražské arcibiskupy, císaře i samotného papeže Urbana V. Stal se historicky prvním reformním kazatelem v Čechách a okolních zemích, na kterého brzy navázali kazatelé a bohoslovci domácí.

Z jeho bohaté literární činnosti připomeňme: *Postilu studentů svaté pražské univerzity, Obranu, Řeči o svatých, Knížku odpovědí, O umění kazatelském a korespondenci.*

„Čím to je, že lid má tolik lásky a přítulnosti, když ho kárat nepřestávám?
Mnichové žebraví počínají sobě naopak, pochlebujíce lidem,
a hle – v jejich kostelích je prázdno!“

Bohuslav Vik

Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána

V těchto časech dost často vídáme v televizi přenosy z různých záduších a slavnostních mší a poutí, zřídka také z evangelických bohoslužeb. Písmo svaté je tam zvedáno nad hlavu nebo aspoň leží na stole. Velmi málo se tam hovoří o Ježíši Kristu, snad nejvýše končívá modlitba nebo požehnání slovy: ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána.

Kupodivu jsem o Ježíši Kristu naposledy slyšel z úst papeže Jana Pavla II., a to u příležitosti svatořečení Anežky Přemyslovny v Římě dne 13. listopadu 1989. Řekl tam, že Anežka uposlechla výzvy svaté Kláry, aby následovala Ježíše Krista. Ostatně i při tom stručném a rutinním "ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána" člověka napadne: inu, když tedy Pán, pak by se snad mělo přihlížet k tomu, co učil a před čím varoval, když mezi námi chodil v těle. Pravda, některá jeho slova jsou pouhými příměry, případně nesou v sobě symboliku, jsou však i slova jednoznačná, nepotřebující žádných výkladů.

V dnešní době mi zvláště tane na mysli dvojí takové slovo. Mt 5,25: "Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalářníkovi, a byl bys uvržen do vězení." A dále v souvislosti s dětmi (cituji podle kralického překladu): "Kdo by pak pohoršil jednoho z maličkých těchto věřících ve mne, lépe by jemu bylo, aby zavěšen byl žernov osličí na hrdlo jeho a pohřížen byl do hlubokosti mořské." Obojí je velmi aktuální. Kdekdo podává na kdekoho trestní oznámení a pohání ho před soud. Před soud pohání jedna velká část národa na masových shromážděních i svého ministerského předsedu. O majetek se dokonce soudí církev! A to druhé?

Zneužívání či týrání dětí a jejich svádění k hříchu, jejich pohoršování, je pomalu na denním pořádku. A aby to bylo ještě více do očí bijící, tak se lidé o děti soudí! Takhle dopadla civilizace, co si říká křesťanská, že se musí bát - přes všechna svá "Pane, Pane" - že jí Pán jednou, až přijde jeho čas, řekne: neznám vás?

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Internetové firmy by podle papeže měly bojovat proti pornografii

Internetové firmy by podle papeže Františka měly nést zodpovědnost za to, že na webu jsou stále dostupné stránky s dětskou pornografií a že děti mají snadný přístup k pornografickým materiálům. Papež to řekl na úvod konference ve Vatikánu, jejímž tématem je důstojnost dětí v digitálním světě. Akce se účastnili i zástupci obřích technologických společností jako jsou Apple, Microsoft, Google nebo Facebook.

"Společnosti, které poskytují připojení k internetu, byly po dlouhý čas považovány za pouhé dodavatele technologické platformy, aniž by nesly legální či morální odpovědnost za její upotřebení," řekl papež. Podle něj nastal čas, aby představitelé těchto firem nesli odpovědnost za ohrožení mravního vývoje dětí, pokud dají přednost zisku před ochranou nezletilých před nevhodným obsahem.

"Není možné zajistit v digitálním světě bezpečnost dětí bez plného zapojení společností z tohoto sektoru a bez toho, aby si byly plně vědomy morálních a sociálních následků své činnosti a působení," dodala hlava Římskokatolické církve.

Radio Vaticana s odkazem na odhady firmy Microsoft uvedlo, že na webových stránkách se denně objeví 270 000 nových videonahrávek či snímků zachycujících sexuální zneužívání nezletilých. Osmi z deseti obětí je méně než deset let, v 86 procentech případů se zneužívání týká dívek.

podle ČTK

Komenského spisek „Listové do nebe“ z roku 1619

Snad prvním dílem mladého Komenského byla učebnice latiny ***„Grammaticae facilioris praecepta“*** vydaná v Praze 1616 .

Druhým spisem byl ***Retuňk***, napsaný kolem roku 1617. O něm psal Petru Montanovi 1661: „Když jsem pozoroval, že se sbírají mračna pronásledování – dříve se totiž zablýskne, než uhodí – napsal jsem Retuňk proti Antikristu a svodům jeho, dílo značně rozsáhlé, tiskem sice neuveřejněné – protože je představení kritizovali, různě o něm uvažovali, tisk odkládali a protože sama pohroma zatím už nastala – bylo však rozmanitě přepisováno rozličnými lidmi.“

Třetí Komenského kniha ***„Listové do nebe“*** vyšla v Olomouci 1619 – právě před 390 lety. Vzešla z pastorační práce mladého kazatele ve Fulneku. Mám před sebou sličné vydání z jubilejního roku 1970, které vyšlo péčí Vlastivědného ústavu v Novém Jičíně. Útlá knížka má dlouhý název: ***„Listové do nebe, v kterýchž chudí a bohatí před Kristem žaloby a stížnosti na sebe vespolek vedou a rozeznáni býti žádají, spolu i s odpovědmi oběma stranám danými, až i s odložením vejpovědi k budoucímu konečnému generálnímu nejspravedlivějšímu soudu a jasnému rozeznání mezi stranami.“***

Listů je celkem pět. V prvním listu se chudí obracejí ke Kristu jako ochránci vdov a sirotků a zástupci lidí opuštěných. Přinášejí mu své nářky na bohaté, kteří je všemožně utiskují. Pozorují jejich rozmařilý život a vidí své křivdy, které jsou jistě proti vůli Boží. Bohatí lidé nejsou lepší než chudí, ba často jsou nemilosrdní, půjčují na vysoké úroky. V druhém listu Kristus odpovídá a ohlašuje své napomenutí lidem bohatým. Jejich zpupnost je někdy důsledkem přílišné úcty chudých k boháčům. Ale ti boháči nebývají vždycky šťastni. Kristus sám si zvolil na zemi chudobu a opovržení. Nicméně se chce ujmout chudých. Třetí list obsahuje výtky boháčům. Nechce zavést rovnost všech stavů., ale zakazuje boháčům krutost proti chudině. Oni jsou vlastně dočasnými správci bohatství a mají z něho „uštědřovat“. Podle Božího zákona mají přece bližního milovat a neutiskovat ho.

Ve čtvrtém listu odpovídají boháči Kristu , že stížnosti chudých nejsou oprávněné. Lidé často upadají do bídy vlastní vinou, někteří dokonce ani pracovat nechtějí. O chudé se ostatně starají obce. V pátém listu odpovídá Kristus oběma stranám. Dobře zná všecku bídu na světě, ale konečné rozsouzení mezi lidmi bude až na posledním soudu. Člověk tam bude souzen podle svých skutků. Zatím ať chudí nechtějí násilím tlačit na dobročinnost bohatých, ať jsou trpěliví, a boháči ať pomáhají chudým, neboť nemilosrdní budou potrestáni. Vždyť příchod Kristův se blíží.

Komenský není zdaleka tak radikální, jako byl Petr Chelčický. Ten v „Sieti viery“ dokazuje neoprávněnost všelikých „rot“ žijících z práce poddaného lidu a trhajících tak síť církve.

Komenského Listy do nebe upoutávají naši pozornost nejen obsahem, otázkou bohatství a chudoby se autor zabýval v mnoha svých dalších spisech, naposledy ve Všenápravě, ale i literární formou. Už St. Souček a J. V. Klíma usoudili, že Komenský měl po ruce spisek řeckého satirika Lukiana „Listy Kronovi“ (2. st.), který přeložil a vydal roku 1520 český humanista Oldřich Velenský Ovšem toto dílko mu sloužilo jen jako odrazový můstek. Komenský stojí na straně chudých. Vidí společenské rozdíly nejen ve světě, ale i v církvi i v milé Jednotě. Také ve fulneckém sboru roztroušeném po vesnicích kolem Fulneku, vzniklém z braniborských „valdenských“ mluvících zvláštní němčinou, byli bohatí i chudí..A oni obojí jsou bratři. I chudí a nejchudší jsou bratři bohatých. Přitom Komenský ví, že kolikrát není nikoho, kdo by pochoval chudého.

Listy do nebe stojí teprve na začátku myslitelského vývoje J. A. Komenského. Myšlenky tu obsažené odkazují k dalším knihám a nakonec až k ***„Obecné poradě o nápravě věcí lidských“***. I když jsou Komenského sympatie jasně na straně chudých, on sám přistupuje k celé problematice kriticky. Nepřiznává absolutní pravdu ve sporu jedné straně, ale jen samému Kristu.

Odmítá třeba dobový názor bohatých, že chudí nemají vstupovat do manželství, když nemají prostředky, jimiž by uživili sebe i své potomky. Budou-li zdraví a čilí, pilní a pracovití, má nebeský Otec víc než dost, aby je uživil i s jejich potomstvem, praví ve Vševýchově. Ve Všenápravě pak navrhuje, že by si bohatý muž mohl vzít chudou manželku a chudá žena bohatého muže.

V ***Labyrintu světa*** /XIX/ podrobuje Komenský sžíravé kritice i vrchnost. Jejím úkolem je přece sjednat právo a spravedlnost všem, tedy i chudým. Ale tu vrchnostenská moc selhává, právě když jde o chudé a poddané. Komenský se zasazuje o při chudých ve světě právě proto, že oni jsou Kristovým svěřenstvím u nás, jsou skutečným pokladem církve (Všenáprava). Světové konsistoři ukládá náležité pečování. O chudé, což může konkrétně znamenat i budování chudobinců. Ale i státní moc má mít prostředky, z nichž by vydržovala na studiu děti chudých rodičů. Chudí a utlačovaní mají mít také přístup k soudům, aby se mohli seznámit s právem, spravedlností a zákony.

Listy do nebe končí slovy ze Zjevení 22: *„Kdo škodí, škodiž ještě, a kdo smrdí, smrdiž ještě, a kdo jest spravedlivý, ospravedlni se ještě, a kdo jest svatý, posvětiž se ještě. Nebo aj, přiduť brzy, jistě brzy a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému vedlé skutků jeho. Jistě přijdu brzy. Amen.. Přijdiž tedy, Pane Ježíši.“*

Miroslav Frydrych

Ženy mají schopnost stavět mosty

Dokončení ze str. 3

by byly nositelkami svěcení. To je vlastně to podstatné a bylo to na synodě i zdůrazněno. Musíme si uvědomit, že jsme společně sestry a bratři ve víře. Přijali jsme svátost křtu a v nás všech působí Kristův Duch. Je k dobru církve, uplatní-li ženy lépe své dary a schopnosti a způsob, jak chápou vedoucí úřad.

* **Které to jsou, ty zvláštní schopnosti, které ženy uplatní?**

Uznává se, že ženy mají velkou schopnost stavět mosty. Vnášejí svoji intuici i do procesu duchovního hledání a rozhodování. Profesor Schellenhuber, který tu s námi byl, řekl, že má ve svém týmu hlavně ženy. A to je přece velmi uznávaný vědecký pracovník. Řekl: Velmi si toho cením, protože ženy dovedou myslet systémově. Mnoho věcí vidí ve vzájemných souvislostech. Nevidí je odděleně a zlomkovitě, nýbrž mají schopnost vytvářet spojení. - A to je něco velmi naléhavého a důležitého. Papež František přece v "Laudato si" zdůraznil, že musíme ještě víc poznávat, že všechno souvisí se vším. Tato myšlenka je implicitní u mnoha žen na vedoucích pozicích a je důležité vnést ji do církve ještě intenzívněji, a to způsobem, jak se k sobě navzájem chováme a jak společně postupujeme v duchovním hledání. Musíme vedení chápat tak, že různí lidé dostávají možnost přinášet svůj vhled a dary pro dobro celku.

Renardo Schlegelmilch
Z německého originálu přeložila Pavla Holíková

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 10. prosince od 17.30 h do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na **adventní besídku s bilancí práce sekce a výhledem do budoucna**, se zamyšlením nad životem víry v procesu změny klimatu, s neformálním popovídáním a s předvánočním pohoštěním.

(JNe)

Inzerce

FS ČCE v Suchdole nad Odrou nabízí k pronájmu byt 3+1 v poschodí farní budovy za 6200 Kč v příjemném prostředí sborového areálu. Od zájemce očekáváme aktivní zapojení do práce ve sboru. Dotazy směřujte na kurátora tel.: 602 764 112

č. 16

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

35/2019

11. prosince 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde
18. prosince 2019

Z obsahu
Vánoce 2019

Poselství ke 3. adventní neděli

"Radost Vánoc v Božím odpouštění" Žalm 65,4

Naše hříšné záležitosti nás přemohly, ty nás však zprostíš přestoupení.
Žalm 65,4 (Studijní překlad)

Můžeme přiznat, že ne každá biblická pravda nám hned přináší prožití radosti. Jsou takové texty, které spíše zní odpudivě, než přitažlivě. Je to třeba řada textů, jak starozákonních, tak i novozákonních, které popisují Boží hněv, jeho spravedlivý trest a jeho aktuální a závěrečný soud. Takovéto texty se nám moc číst nechce, zvlášť pak ve vánočním období.
Jiné typy textů, které nám stejně tak moc příjemné zážitky nepřinášejí, jsou takové, které popisují člověka ve stavu jeho hříšnosti a zvrácenosti. Přijmout a vyznat před ostatními lidmi spolu se žalmistou a apoštolem, že největší hříšník jsem já, je často nepřekonatelná bariéra pro každého vychovaného a inteligentního muže nebo ženu. Je jen těžko představitelné, že by někdo z vyvolených a vysoce postavených politiků, podobně jako král David řekl: *moje hříšné záležitosti mně přemohly.* Nebo může něco podobného vyznat před zástupem lidi někdo z čtenářů? Král David to nejen vyznává, a dokonce nechá o tom zpívat ostatní.
Myslím, že pokud chceme v plnosti prožít radost Vánoc a radost z verše, který je dnes před námi, tak bychom měli nejdříve svoji hříšnost a Boží spravedlivý hněv mít před očima. Bůh, který se na nás hněvá kvůli našemu hříchu, a my, kteří vnímáme, že naše hříchy nás opravdu přemohly. Je to v pořádku, že Hospodinův hněv má být vylit na nás, protože my, ve svých hříších, nemáme zájem o jeho svatou vůli.
Zřejmě skrze vnitřní zjevení a porozumění Boží hloubky, žalmista dokáže v naději prozpěvovat o tom, že sám Bůh, který by se měl spravedlivě na nás hněvat, nám nakonec naše hříchy odpustí. Je to nepochopitelné, proč tomu tak je, že Spravedlivý odpouští. Vždyť spravedlnost by měla přinášet soud nad nepravostí a spravedlivě trestat.
V této adventní době se můžeme opravdu radovat z příchodu našeho Pána Ježíše. V něm máme jistotu, že nám Bůh odpustil. Jelikož to, co nás přemohlo, Ježíš vzal na sebe a tím i smazal všechna naše přestoupení. Láska Otce ke svému narozenému Synu přináší taky i nám, hříšným lidem, Boží zalíbení.

Oleg Gricyk
kazatel sboru BJB v Praze – Církev XXI. století

Nenech se přemáhat zlem... Ř 12,21

Správné křesťanství nemůže nikdy schvalovat, natož užívat násilí. Takové jednání je nekřesťanské. Každý násilný prostředek je špatný a uděláme jím jen ještě větší zlo. Ti, kteří páchají násilí ve jménu nějaké ideologie a náboženství, čeká tvrdý Boží soud. Každé násilí nebo nespravedlnost těžce uráží Boha, který je zdrojem pokoje a který v člověku zanechal svůj otisk moudrosti a krásy. Za všechny oběti a za pozůstalé násilných konfliktů, ale i za tyrany a diktátory máme prosit, aby všichni jednou našli pokoj a klid ve svých duších. Mír je Božím darem a zároveň lidským výdobytkem.
Dnes stále více čelíme hrozbě terorismu. Terorismus, který vyhrožuje, zraňuje a zabíjí, je těžkým proviněním proti Božímu řádu. Nepřestávejme se modlit za to, aby násilí ustávalo, aby lidé, kteří jej páchají, prohlédli a nedali se vmanipulovávat do nástrah těch, kteří jsou nástroji zla. Je také důležité kupříkladu nevidět v každém muslimovi nepřítele.
Předcházet násilí je náročná cesta, která vyžaduje čisté úmysly a odvahu a která začíná v srdci každého člověka. Jeden byzantský mnich a teolog napsal: „Tvůj bratr ti připravil zkoušku a smutek v tobě probudil nenávist. Nedej se přemoci nenávistí, ale nenávist poraz láskou. Hleď, jak to máš udělat: tím, že se za něj budeš u Boha upřímně modlit. Cítíš vůči někomu zášť? Modli se za něj, a zlomíš hrot vášně.“ A na jiném místě říká: „Proti pocitu rozhrzení bojuj modlitbou za toho, kdo tě urazil, a budeš vysvobozen.“ K žádné křivdě bychom však neměli nikdy mlčet. Ani sám Ježíš nemlčel, když mu biřic ubližoval. Dovedl se hájit, uměl bojovat slovem a ne zbraní. Hájil se tak, ne že by biřicovi ránu oplatil, ale způsobem nenásilným. Uměl probudit svědomí, uměl a umí proměňovat tvrdá srdce. Ježíš se také zastával těch, kterým lidé ubližovali a nedbal na to, že si tím dělal nepřátele. A tak máme postupovat i my. Být odvážnými v dobrém.
Dnešní svět ale takový postoj zesměšňuje. Do jaké míry můžeme žádat vlastní práva, do jaké míry a kdy se bránit a do jaké míry na sobě nechat dřív štípat? Písmo svaté

Dokončení na str. 2

Aktualita: Valné shromáždění ERC zvolilo nové předsednictvo

Letošní valné shromáždění Ekumenické rady církví v České republice, které se konalo 26. listopadu v prostorách ústředí Českobratrské církve evangelické bylo zároveň volebním a určovalo na příští dva roky členy předsednictva.
Na pozici předsedy i pro příští volební období potvrdilo synodního seniora Českobratrské církve evangelické Daniela Ženatého.
Na pozici prvního místopředsedy byl zvolen Petr Raus z Církve bratrské, pozici druhého místopředsedy bude nadále zastávat biskup Marián Čop z Evangelické církve a. v. v ČR.
Náhradníkem předsednictva se stal biskup Tomáš Tyrlík ze Slezské církve evangelické a. v.

Foto: ERC

Advent s bílou holí o psu nemluvě

Víte, jak se u nás doma pozná advent? Všude, kam to jen jde, zavěsím, postavím nebo posadím nějakého anděla.
Víte, jak se u nás doma poznají Vánoce? Navštívíme lidi, na které nikdo nemá čas. Začíná prosinec a s ním takové zvláštní období. V celém kalendářním roce není podobné. Žádný měsíc nebo svátek nás tolik nevychyluje z kolejí, jako prosinec. V žádném měsíci nemáme tolik úkolů.
Musíme totiž: uklidit byt, případně i chalupu, upéct cukroví, nakoupit dárky, ozdobit vánoční stromeček, zabalit dárky, darovat dárky, dostat dárky, rozbalit dárky, sníst to napečené cukroví, zaneřádit si uklizený byt a odstrojit stromeček. Pak si konečně můžeme oddychnout a těšit se, že příští Vánoce nebudou tak brzy. Nakonec si stoupneme na váhu a sepíšeme další zaručeně přesný a účinný program hubnutí.
Slovo „advent“ znamená „očekávání“. Někdo očekává příchod Krista a kvůli tomu slaví oficiální den jeho narozenin. Někdo očekává slunovrat a tak raději ten čas tak nějak prolebedí, dokud slunce zas nezahřeje duši i zem pod nohama. Někdo čeká na návrat svého dětství a sentimentálních scének, a tak prožívá své virtuální vánoce s betlémem, vůní frantíšků a s tolika pohádkami, co jich jeho televizní přístroj dokáže vychrlit.
A pak jsou tady řady splněných i nesplněných očekávání, která se koncentrují většinou do Štědrého dne, příležitostně i do dalších vánočních svátků. Někdo si myslí, že měl dostat lepší dárky, protože sám dal to nejlepší, co mohl a chtěl. Někdo očekává slušné až hřejivé zacházení od svých bližních. Někdy se dočká, někdy se nedočká, a pak se také nezachová hřejivě, potažmo slušně. Ten je zklamaný, že tamti nepřišli, tamti jsou naštvaní, že jiní přišli. Ten dává to a ten zas tohle a všichni dohromady nedávají nic. V nastalém chaosu výměny dárků a řečí, jakož i obžerné konzumace potravin a tekutin, si mnozí v duchu přísahají, že příští Vánoce stráví na Sahaře nebo v podmořské říši korálových ostrovů.
A tak mám pro vás nápad.
Udělejte jen to, co nemusíte a přesto chcete! Udělejte jednu velkou radost sobě a deset radostí deseti bližním, kteří už dlouho žádnou radost neměli, a tak ji ani nečekají. Radost z neočekávaného bývá větší než z očekávaného.
Pozvěte svého psa - máte-li ho - na šíleně dlouhou vycházku, kde bude zcela neočekávaně puštěn z vodítka a ponechán sobě a lítání ve větru nebo snad i válení ve sněhu! A protože byste s pušťěným psem mohli neočekávaně zabloudit, vezměte na vycházku ještě někoho, kdo už na takové pozvání dávno čeká. Možná, že vás teď hned nikdo nenapadá, ale určitě někde takový člověk je. A jestli není, tak si ho vymyslete. Třeba sousedku, z které znáte jen její posmutnělé „Dobrý den“, když vás potká na chodníku.
Pohovořte chvíli se svou bílou holí. Svěřte se jí třeba s tím, že jste ji nikdy neměli moc rádi, ale že oceňujete její skvělou službu, kterou koná pro vaši ochranu i poznávání světa. Řekněte jí i to, že se s ní chcete ještě víc skamarádit, že si jí vážíte, protože v ruce šikovného člověka dokáže pravé divy. Pochvalte ji za její věrnost a pevnost, kterou jí leckterý člověk může závidět.
A když tohle všechno uděláte, možná si ani nevšimnete, že u sousedů už smaží kapra. Možná, že někoho, kdo je vám nablízku, jen tak mimochodem vyzvete, aby zapálil svíčku, zavěsil andělské zvonění, aby si s vám v tom tichém cinkajícím usebrání vypil skleničku vína, poslechl hezkou hudbu, aby vám vyprávěl svůj příběh anebo aby vyslechl ten váš. A pak mu podejte ruku nebo ho obejměte a řekněte třeba – „Požehnané Vánoce“!

Delicie Nerková
(článek byl původně psán pro zrakově postižené a nevidomé)

Z církví doma i ve světě

Stát nemusí vydat církvi Květnou zahradu v Kroměříži

Stát nemusí církvi vydat kroměřížskou Květnou zahradu figurující na seznamu světového dědictví UNESCO. Rozhodl o tom odvolací soud, který potvrdil březnový rozsudek kroměřížského okresního soudu, řekla ČTK mluvčí Krajského soudu v Brně Klára Belkovová. Na posun v případu upozornila Česká televize. Církvi se rozhodnutí soudu nezamlouvá. Podle památkářů soudy jen potvrdily, co stanoví zákon. Rozsudek zlínské pobočky krajského soudu je pravomocný. Zúčastněné strany sice mohou v případu ještě podat dovolání k Nejvyššímu soudu, to je však mimořádný opravný prostředek a nemá odkladný účinek. Soudy se zabývaly žalobou olomouckého arcibiskupství, které tvrdilo, že zahrada tvoří funkční celek s kroměřížským zámkem a Podzámeckou zahradou. Církev je získala v rámci majetkového vyrovnání v roce 2015. Podle rozsudku však může Květná zahrada fungovat samostatně. Historický areál zahrady je provázán s novostavbami, které vznikly v době, kdy ji církev nevlastnila. Podle NPÚ je nelze vyčlenit a podle zákona o restitucích je tedy nelze vydat. V zahradě mimo jiné v roce 2014 skončily práce za 230 milionů korun spolufinancované evropskými penězi. Díky nim se její část vrátila do své podoby ze 17. století, kdy ji založil olomoucký biskup Karel z Lichtenštejna-Kastelkornu.

www.christnet.eu

Pravoslavná církev kritizuje zákon o prevenci domácího násilí

Vlivná ruská pravoslavná církev varovala před důsledky přijetí dlouho očekávaného zákona o prevenci proti domácímu násilí, jehož návrh zveřejnili ruští senátoři, vesměs z vládní strany Jednotné Rusko. Předloha, vypracovaná i pod vlivem pobouření veřejnosti nad některými křiklavými případy, obsahuje právní definici domácího násilí a různá preventivní opatření, například zákaz styku násilníka s obětí.

Snaha řešit problém domácího násilí je ale podle představitelů moskevského patriarchátu pouhou zástěrkou. Skutečným cílem skupiny senátorů je podle tvrzení zástupců církve snazší odebírání dětí ruským rodičům. "Pak je svěří na výchovu homosexuálům - jako v Americe", prohlásil šéf komise moskevského patriarchátu pro záležitosti rodiny Dimitrij Smirnov podle agentury Interfax. "Až se zákon začne v praxi plnit, bude se střílet! Má to stát zapotřebí?" varoval Smirnov v rozhlasové stanici Voroněž. Místo zákona by podle církevního představitele prý bohatě stačil pokyn prezidenta Vladimira Putina ruskému ministru vnitra. Ten by měl podle církve nařídit policistům reagovat na stížnosti žen, že je muž bije. "Přišli by strážníci a jako za mého mládí by (domácího tyrana) zavřeli alespoň na dva týdny, aby vychladl," doporučil duchovní. Interfax připomněl, že nedávno další vysoce postavený pravoslavný představitel - Vachtang Kipšidze z komise pro vztahy církve s veřejností - prohlásil, že se chystaná opatření proti domácímu násilí opírají o západní vzory a že mohou ruské rodiny poškodit.

"Bude to válka světů, kdo z koho, ale měli bychom vyhrát, pokud žijeme v pokrokové zemi," prohlásila spoluautorka předlohy Oksana Puškinová o odporu konzervativních kruhů. Nejde totiž jen o církev. Například ministerstvo spravedlnosti podle ruských médií ve vyjádření pro Evropský soud pro lidská práva argumentovalo, že podle statistik muži trpí domácím násilím a diskriminací více než ženy. Jsou prý totiž v menšině a neočekává se od nich, že by prosili o pomoc a o ochranu před krutým zacházením, zvláště pokud trpí vinou "osoby opačného pohlaví".

Ruské zákony nespecifikují domácí násilí jako trestný čin, Rusko v roce 2017 se souhlasem prezidenta Vladimira Putina některé jeho formy dekriminalizovalo. To podle aktivistek celkově oslabilo ochranu žen a dětí před násilím a zneužíváním ve vlastní rodině. Násilníkovi, který zbije člena vlastní rodiny, hrozí jen pokuta, pokud se násilí nedopustí častěji než jednou za rok. Výsledkem jsou podle aktivistek miliony trpících žen; i podle úředních odhadů každá pátá Ruska okusila násilí ze strany příbuzného či partnera. V Rusku se dvě pětiny násilných zločinů stanou v rodinách, poznamenala agentura AP. Očekává se, že zákon by mohl být parlamentu předložen koncem roku.

podle ČTK

V Itálii poprvé uzavřelo víc lidí svatbu na úřadě než v kostele

V tradičně katolické Itálii loni poprvé uzavřelo více párů sňatek na radnici, než v kostele. Podle statistického úřadu bylo v roce 2018 civilních svateb 50,1 procenta. Ačkoli církevní sňatky v Itálii pomalu vycházejí z módy, svateb obecně přibývá. Loni si ano řeklo celkem 195 778 párů, což bylo o 4 500 více než v roce 2017. Vůbec nejméně svateb statistici napočítali v roce 2014, kdy jich bylo 189 765. Stoupá také věk těch, kdo manželství uzavírají. Muži se žení v průměru v 33,7 letech, ženy se vdávají v 31,5 letech.

podle www.christnet.eu

Představitelé katolických teologických fakult nechtějí euthanasii. Svá stanoviska poslali do Sněmovny

Jako otázku života a smrti označují představitelé katolických teologických fakult v Česku rozhodnutí o přijetí zákona o asistované sebevraždě a aktivní dobrovolné euthanasii. Vydali proto společné stanovisko, které má poslance a poslankyně o tématu poučit a možná zabránit schválení nového předpisu. "V naší společnosti je bohužel řada osob, které se rozhodnou spáchat sebevraždu. Činí to dobrovolně na vlastní morální zodpovědnost. Navrhovaný zákon ale do těchto osobních úmyslů beztrestně vtahuje další lidi," popsal Proglaslu hlavní argument katolických teologických fakult děkan KTF Univerzity Karlovy Vojtěch Novotný s tím, že u nás uzákonění asistované sebevraždy není potřeba, protože v Česku existuje kvalitní péče o umírající. "Paliativní péče má mít přednost," zdůraznil Novotný.

www.proglas.cz

Nenech se přemáhat zlem... Ř 12,21

Dokončení ze str. 1

fandí modelu odevzdanosti. Pán Ježíš dokonce říká, že kdo tě udeří do pravé tváře, nastav mu levou. Pavel hovoří v epištole Římanům o tom, že kdo svému nepříteli prokazuje dobro, zahanbí ho a třeba přivede k pokání. V tomto pojetí tedy platí pravidlo: Zastaň se druhého, sám křivdu strp. Někdy je však těžké to oddělit.

Jedno pravidlo však bychom si měli jako křesťané přivlastnit: Mít srdce prosté zloby. Pokud začneme své protivníky nenávidět, prohráváme. Nevede nás už dobro a Bůh, ale zlo a ďábel. Položme si ještě otázku: Proč jsme se tak vzdálili od toho ideálu neodplácet zlo zlem, proč jsme se vzdali ctnosti jménem pokora? Ve světě je pořád mnoho nespravedlnosti, špatnosti a násilí. Ale tato zloba, vlastně jakákoli zloba nebude sprovozena ze světa, když se budeme dopouštět nových zel a nového násilí. Zla bude ze světa ubývat tím víc, čím víc bude přibývat dobra. Soud, ke kterému často s oblibou saháme, ten soud nad zlými a nespravedlivými nepatří nám lidem, ale Bohu. Jen Bůh je soudcem nad námi lidmi a nikomu jinému toto právo nedal. My máme pouze hledět na sebe a druhého mírnit, pomáhat mu se od zla odvracet, činit druhé i sebe lepšími. A pokud se nám nedaří toho druhého narovnat, že on stále setrvává ve své špatnosti, pak nezbývá, než soud nad ním přenechat Bohu. Jen Bohu náleží poslední slovo. Jen Bůh může vynést spravedlivý a nestranný soud. Bůh taktéž dokáže i nejhoršího napravit. Zlem může být i to, když já nenáviděného člověka pomlouvám, když si neodpustím uštěpačné a jedovaté poznámky. Křesťan nemá odplácet a tím méně se mstít. Může se ale za nepřítele modlit, aby se mu dobře vedlo. Jistě nás neminou okamžité pocity ukřivděnosti, sebelítosti, nenávisti, touhy po odplatě. My však nad těmito špatnými emocemi nemůžeme vítězit sami. To je možné jen v Kristu. Jen když budeme naplněni Duchem svatým. On nám dá vítězit nad zlem v našem srdci. On nám dá dokonce sílu prokazovat dobro těm, kdo nám ublížili. On nám dá osvobození od sobectví. Za zlé jednání je ale třeba se omluvit a škodu pokud je to možné odčinit. Nikdy však nezapomínejme na to, že Boží soud patří do rukou Bohu.

My máme přemáhat zlo dobrem. Uchovat si čisté srdce, prosté hněvu, ne plné jedu, naplňovat jej Duchem svatým, nehledět na sebe a prokazovat dobro všem bez ohledu na to, jak nás kdo ocení, nebo se nám vysměje, nebo nás i bude nenávidět, či dokonce nám bude ubližovat. Nejsme ze světa, ale jsme do světa posláni, abychom mu zjevovali radostnou zprávu o Boží lásce.

Dušan Spiridion Ehmig

Ekumenická rada církví k aktuálním společenským otázkám

V prostorách ústředí Českobratrské církve evangelické se v úterý 26. listopadu sešlo ke svému řádnému jednání valné shromáždění Ekumenické rady církví. Valné shromáždění je nejvyšším orgánem Ekumenické rady církví (ERC) a schází se jednou do roka. Každá členská církev do něj vysílá své delegáty.

Valné shromáždění přijalo několik vyjádření k aktuálním společenským otázkám – k problematice sociální spravedlnosti a exekucí, k eutanazii, ke starosti o klima i k problematice pronásledování křesťanů ve světě. S výzvou k novému zvážení možnosti přijetí sirotků z Řecka se obrátilo na vládu ČR. Do řad členských církví ERC přijalo Armádu spásy a zvolilo si své vedení na příští dva roky.

Armáda spásy je od roku 2013 registrována v ČR jako církev a dosud byla v rámci ERC členem pozorovatelem. Počet plných členů ERC tak vzrostl na dvanáct.

Valné shromáždění ERC dále přijalo prohlášení k vděčnosti za svobodu tohoto znění: *„V letošním roce si připomínáme 30 let od sametové revoluce, pádu totalitního režimu a železné opony v Evropě. Naše společnost smí žít posledních 30 let ve znovunabyté svobodě, kterou vnímáme jako dar od Boha, ale zároveň úkol ji kultivovat, chránit a žít v této svobodě zodpovědně ve vztahu ke druhým lidem.*

Valné shromáždění ERC vyjadřuje tímto vděčnost Pánu Bohu, ale i všem lidem, kteří se podílejí na správě věcí veřejných a svým životním postojem usilují chránit hodnoty vycházející z poselství evangelia. Jsme vděčni za všechny, kteří i v současné době plné zvratů hájí ve vzájemném respektu hodnoty svobody a demokracie. Jako církve sdružené v Ekumenické radě církví v ČR vyjadřujeme tímto hlubokou touhu a přání, abychom mohli žít v naší zemi i nadále v této svobodě a pokoji.“

K otázkám náboženské svobody a pronásledování křesťanů ve světě zřídilo valné shromáždění ERC pracovní skupinu, která bude doprovázet existující aktivity ERC na podporu pronásledovaných křesťanů a bude usilovat v této věci o dialog se státními orgány, zejména s Ministerstvem zahraničních věcí.

Vládu České republiky valné shromáždění oslovilo s výzvou následujícího znění: *„Vážený pane předsedo vlády, vážení členové vlády, jménem církví sdružených v Ekumenické radě církví vás žádáme, abyste znovu zvážili možnost přijetí 40 nezletilých sirotků z Řecka, tak jak o to byla Česká republika požádána zástupci této země. Jako církve jsme připravené v tom pomoci našimi zkušenostmi a zdroji, které máme k dispozici.“*

Valné shromáždění ERC se seznámilo s prohlášením 1. zasedání 35. synodu ČCE k problematice klimatu a připojuje se k jeho naléhavé výzvě k zodpovědnému nakládání s Božím stvořením. Toto prohlášení je uvedeno na str.3.

K otázce eutanazie a paliativní péče přijalo valné shromáždění ERC usnesení následujícího znění: *„Jako církve ERC jednoznačně vítáme a podporujeme hospicové hnutí a rozvoj paliativní péče, které jsou směřované ke komplexní péči o umírajícího člověka až do přirozeného završení jeho života. Zároveň z etických i duchovních důvodů odmítáme usmrcení na vyžádání i jakoukoli přímou nápomoc k sebeusmrcení. Lékařské úsilí má být v péči o umírajícího člověka směřováno k minimalizaci utrpení, ale nepřekračovat ty hranice, které tvořily po staletí základní osu etického chápání medicíny. Zvláště významně pak vnímáme nebezpečí zneužití, které by v případě legalizace euthanasie hrozilo. Za dostatečnou možnost, jak neprodlužovat utrpení, považujeme právo pacienta odmítnout jakoukoliv lékařskou intervenci. Jsme připraveni poskytovat duchovní pomoc a provázení všem pacientům s respektem k jejich přesvědčení a s cílem mírnit jejich utrpení.“*

K otázce ekonomické spravedlnosti a problematice exekucí přijalo valné shromáždění ERC usnesení následujícího znění: *„Církve sdružené v Ekumenické radě církví v ČR se znepokojením sledují problematiku předlužení a exekucí a jejich dopady do sociální a rodinné oblasti života. Přestože uznává důležitost osobní odpovědnosti dlužníků a nesnímá z nich odpovědnost, vyzývá ERC k odpovědnosti i věřitele a apeluje na představitele politického života, aby se zasadili o spravedlivější úpravu problematiky exekucí. V naději, kterou dává Kristus, se chtějí církve ERC tváří v tvář tomuto závažnému problému zasazovat o takovou společnost, v níž nikdo nemůže zůstat bez naděje.“*

Bližší informace k jednotlivým usnesením valného shromáždění ERC poskytne

ThDr. Petr Jan Vinš
generální sekretář ERC

„Vždy mě dojme příklad malého hmyzu, například včel. Přírodní zákony nařizují, aby včely pracovaly společně, mají-li přežít. Výsledkem je jejich instinktivní smysl pro společnou odpovědnost. Nemají žádnou ústavu, policii, náboženství ani morální výcvik, ale díky své přirozenosti pracují věrně pospolu. Občas možná bojují, ale většinou žije celá kolonie ve vztahu spolupráce.
Lidé na druhé straně mají ústavy, rozsáhlé právní systémy a policejní síly. Máme náboženství, pozoruhodnou inteligenci a srdce schopné milovat. Přesto však v praxi naše vynikající vlastnosti za tímto malým hmyzem zaostávají.
V určitých směrech cítím, že jsem ubožejší než včely.“

Dalajláma
14. dalajláma, tibetský duchovní vůdce 1935

Žena ať ve shromáždění mlčí?!

Také vám občas tento verš vrtá hlavou? Ještě „šťavnatější“ je jeho pokračování: „Nedovoluje se jim, aby mluvily; mají se podřizovat, jak to říká i Zákon. Chtějí-li se o něčem poučit, ať se doma zeptají svých mužů; ženě se nesluší mluvit ve shromáždění.“ 1 K 14, 34–35

Některé církve či sbory si tento text přizpůsobily k obrazu svému a zredukovaly ho na zákaz ženám v neděli kázat, jinde dokonce ženy v církvi nesmějí ani vyučovat. Verš z 1 K 14 přece mluví jasně, ne?!

Jenže je zde problém. Slovo eklézia, které v 1 K 14 překladatelé překládají jako shromáždění, je jinde přeloženo jako církev. Verš by se tedy dal přeložit ženy v církvi (v eklézii) ať mlčí. Jenže zřejmě i ti nejbibličtější z biblických křesťanů nechají ženy vyučovat v besídce, v mládeži, v dorostu, což je v posledku v něčem ještě větší zodpovědnost než kázání nebo vyučování dospělých, protože dospělí si leccos přeberou, kdežto když kážete hereze dětem, tak děti to nerozpoznají. Zároveň i besídka, dorost, mládež či nejrůznější skupinky, kde ženy v rámci sboru učí, jsou církví (eklézií). Dále se asi nikdo neřídí slovy „nedovoluje se jim, aby mluvily, chtějí-li se poučit, ať se doma zeptají svých mužů.“

Dovedete si představit, že na otázku nějaké ženy po kázání odpovíte: Mlč a zeptej se až doma!

Dále jistě neplatí, že dary Ducha svatého, které nazýváme dary jazyka, jsou výhradně pro muže (např. proroctví, vyučování, slovo moudrosti, slovo poznání či evangelizace, která je často spojena s vyučováním). Jiná věc je, že mnohé ženy jsou schopnější než muži a to včetně vyučování, kázání, v práci s lidmi a v mnoha dalších oblastech.

Navíc v 11. kapitole do Korintu Pavel ženy nabádá, aby si zahalily hlavu, když se modlí a prorokují a ve 14. kapitole jim říká, aby mlčely… divné ne? Jednou je povzbuzuje k hlasitým projevům, podruhé nikoli (tedy pokud nepředpokládáme, že Pavel myslel, že mohou svoje modlitby a proroctví jen šeptat).

Podobný text je v 1 Tm 2,12: „Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést.“ Zde by žena snad ještě mohla učit děti, ale nikoli muže, tedy zřejmě od mládeže výše se ženám zakazuje učit, aby nad muži neměly moc. Jenže stejně jako v Korintu si Pavel na první čtení protiřečí, protože Timoteus byl z Efezu, kde působila Priscila, která učila Apolla. Na konci druhého listu Timoteovi a v listu do Říma Pavel Priscilu pozdravuje, tedy zjevně s ní neměl problém, byť na první čtení tím, že vyučovala muže, porušovala Boží řády.

Anebo neporušovala, ale k tomu se dostanu…

Nejen v církvi, ale i na některých teologických školách ženy skutečně nemohou vyučovat, i díky textům, které jsem citoval, což považuji za veliké ochuzení, nikoli proto, že by žena měla učit kvůli nějakým povinným kvótám, ale protože někdy prostě je lepší a obdarovanější než muž, nicméně díky pohlaví má žena nebo spíše studenti smůlu. Prostě „ženská a systematická teologie je oxymoron.“

Jak k těmto textům přistupovat?

Domnívám se, že Pavel postoj k ženám v listu do Korintu psal kvůli specifické situaci, která nastala v tamním sboru, kde vládl chaos, který byl pohoršením pro lidi, mezi korintské křesťany přicházející.

Stojí za zmínku, že v Korintě měl sídlo kult bohyně Afrodity, kde sloužilo 1000 kněžek – prostitutek. Velmi populární byl též kult zasvěcený Bakchovi, což byl bůh tance, vína. Kult více přitahoval ženy, které se mohly vymanit ze společenských konvencí.

Je pravděpodobné, že některé z věřících žen v Korintě před obrácením touto zkušeností prošly, proto byly jejich projevy chaotické a divoké. Text chápu jako namířený na specifický problém, kdy některé ženy rušily a Pavel je napomíná a říká, ať jsou ženy během bohoslužby ticho a neruší a pokud mají otázky, ať se zeptají později. Pokud by to byla univerzální Pavlova rada, nenabádal by jinde k tomu, ať ženy prorokují a modlí se.

V podobném duchu píše i D. Beňa, když formuloval stanovisko CB k otázce mužů a žen v církvi: „I Pavlova slova o pasivní účasti žen na bohoslužbě, zdá se, spíše než proti ženskému mluvení jako takovému míří proti místním výstřelkům: když podle pohanských zvyklostí buďto byly na úkor mužů upřednostňovány ženy „kněžky“, anebo se smazávaly vnější rozdíly mezi pohlavími (1 K 11,2nn; 1 Tm 2,9nn).

Poté D. Beňa cituje vynikajícího novozákonníka N. T. Writa a jeho komentář k situaci v Efezu: „Někteří vykladači (např. N. T. Wright) se domnívají, že apoštol pro ženy žádá vůbec svobodu učit se spolu s muži, a to bez ohledu na mocenské otázky; známé místo lze přeložit: „Žena ať se učí bez vyrušování, v plné podřízenosti [Bohu]. Neříkám tím, že žena má učit muže či mu diktovat, nýbrž že se má učit bez vyrušování“ (2 Tm 2,11nn; srov. L 10,38-42).“

V Efezu Pavel řešil problém falešného učení. Rabínská tradice obviňovala Evu z toho, že způsobila pád. Trestem za to byla podřízenost ženy. Gnostici naopak popisovali ženu jako zdroj duchovního probuzení. Je pravděpodobné, že gnostický přepis Genesis byl jedním z mýtů propagovaných v Efezu, a že právě ženy byly zodpovědné za jeho šíření. Pavel na to reaguje tím, že ženám doporučuje studium v tichosti a podřízenosti. Zároveň nemají učit klamné gnostické nauky, které připisují ženám vládu nad muži.

Oproti gnostickému mýtu božské ženy Pavel staví jako kontrast rabínskou interpretaci příběhu Adama a Evy. Je třeba dodat, že rabínský důraz na Evinu vinu koriguje Pavel v 5. kapitole listu Římanům učením o Adamovi, skrze kterého přišel do světa hřích. (Vyčerpávající popis dobových reálií, stejně tak teologické rozpracování problematiky postavení muže a ženy se nachází ve vynikající studii Daniele Pastirčáka„Dve oči, však jedna tvár“ (http://www.cbkaplnka.sk/sk/Kniznica/zeny-dp-1.html), z které jsem čerpal v odstavcích o situaci v Korintě a Efezu a kterou velmi doporučuji.

Nechci z toho, co jsem psal, udělat závěr, že bych byl nebo nebyl inspirován vyučováním nebo kázáním žen více než mužů. Inspiruje a povzbuzuje mě vyučování kohokoli, kdo má co dát a to nezávisle na pohlaví. Tedy žen a mužů. Minulý čtvrtek jsem slyšel vynikající vyučování na naší starší mládeži od ženy. Před měsícem jsem byl velmi obohacen supervizním seminářem, který vedla žena. Mohl bych uvést mnoho příkladů, kdy jsem byl povzbuzen a inspirován od mužů. Ano v našem sboru a v církvi je nepoměr ve vyučování žen a mužů (ve prospěch mužů), ale nemám potřebu tuto realitu obhajovat Biblí. Prostě momentálně to tak je, jsme v proudu jakési tradice a uvidíme, jak se tato situace bude či nebude měnit.

Nakonec ale respektuji, že pohled na tuto oblast mají někteří křesťané jiný, než mám já. To, co absolutně nechápu, je, že otázka vyučování a kázání žen v církvi je pro některé křesťanské kruhy téměř otázkou pravověří. Kdo by nechal kázat nebo vyučovat ženu, nebere prý Bibli doslova nebo se nechal pohltit liberalismem či levicovým myšlením.

Tak bych chtěl ty, kdo ženu za kazatelnou nebo řečnickým pultem v církvi nesnesou, uklidnit, že my, co to vidíme jinak, nejsme ani liberálové, ani levicově smýšlející. Jen Bibli v něčem čteme jinak.

David Novák

Autor je předseda Rady Církve bratrské

Synod Českobratrské církve evangelické ke změnám klimatu

Všichni zakoušíme dopady změn klimatu. Citlivěji vnímáme výkyvy počasí, sucho a problematiku oteplování planety. Jako lidstvo stojíme před dalekosáhlými hrozbami nedostatku pitné vody, snižující se biodiverzity, neobyvatelnosti celých oblastí planety a stěhování milionů lidí. Rozsah problémů mnohé ochromuje. Někteří se snaží situaci ignorovat nebo zlehčovat. Jiní se spoléhají na to, že žijeme ve šťastnější části světa a že se nás změny nedotknou. Jsou však také lidé, které tato situace hluboce trápí a snaží se nejhoršímu podle svých sil zabránit. Někteří přitom propadají chmurám, že vztah člověka ke stvoření se již nezdaří změnit včas.

Připojujeme se k lidem, kteří chtějí v této situaci jednat a kteří si uvědomují odpovědnost za svět. Jako křesťané se nechceme vzdát naděje. Myšlenka stvoření nám pomáhá pochopit, že všechno živé je jedinečné a že Bůh v něm stále působí. To nám dává naději, že každý člověk může přispět k nápravě a stát se inspirací pro druhé. Je třeba solidarity s těmi, kteří změny klimatu nezavinili a na které dopadají nejvíce. Nadějí jsou pro nás mladí lidé, kteří si uvědomují, že budoucí podobu světa je třeba řešit dnes a tlačí na politiky, aby jednali. Podporujeme rozvoj čistých forem energie, ústup od fosilních paliv a zodpovědné zacházení s krajinou. V Českobratrské církvi evangelické chceme hledat všechny možné a dostupné prostředky, abychom náš vlastní podíl na změně klimatu snížili.

Naše společnost se ve vztahu ke klimatickým změnám mylně rozděluje na „aktivisty“ a „realisty“. Globální změny se týkají nás všech. Nepomůže již pouze dobrovolná skromnost jednotlivců, ani změny jen v jedné části světa. Všichni musíme změnit své smýšlení a podílet se na záchraně prostředí. Proto se obracejme na politiky na všech úrovních, na Parlament a vládu ČR, občanskou společnost a všechny jednotlivce, aby situaci vzali vážně a jednali moudře, odpovědně a solidárně, aby se podařilo zpomalit změny klimatu a zastavit ničení životního prostředí.

ČCE

„Podle mého názoru, jedním z hlavních problémů lidstva je, že většina lidí se bojí těch, kteří nejsou jako oni. Téměř všechny války jsou kvůli rozdílům mezi náboženstvími a ideologiemi. Kdybychom byli více otevření a tolerantní, mohli bychom získat velký přínos z těchto rozdílů.“

Mischa Maisky, lotyšský violoncellista, 1948

Historické setkání ve Vatikánu

Zástupci monoteistických náboženství podepsali společné prohlášení proti euthanasii

Křesťanští, židovští a muslimští zástupci podepsali a papeži Františkovi předali společný dokument, který odsuzuje euthanasii a asistovanou sebevraždu jako „neodmyslitelně“ zlé činy, které by měly být zakázány.

„Tři abrahamská monotheistická náboženství sdílejí společné cíle a jsou v naprosté shodě ve svém přístupu k situacím konce života,“ uvádí dokument.

„Euthanasie a sebevražda asistovaná lékařem jsou neodmyslitelně, morálně a nábožensky nesprávné a měly by být bez výjimek zakázány. Kategoricky odmítáme jakýkoli tlak na pacienty, aby aktivním a úmyslným jednáním ukončili svůj život,“ dodává.

Za Americký židovský výbor dokument ve Vatikánu podepsal rabín David Rosen, za Vatikán Vincenzo Paglia, dále zástupce Pravoslavné církve a Samsul Anwar z indonéského Muhammadijáhu za Islámskou sociální a kulturní asociaci.

Tento nápad přišel od Avrahama Steinberga, spolupředsedy Izraelské národní rady pro bioetiku.

Aby podepsali prohlášení, odcestovali do Říma rabín Ratzon Arusi a rabín Eliezer Simcha Weiss zastupující Hlavní izraelský rabinát. V souladu se směrnicí hlavního izraelského rabína se konání ceremoniálu konalo ve Vatikánu ve zvláštní hale a nikoli v jedné z modlitebních místností.

„Myslím, že je to sama o sobě historická událost, kdy se tři hlavní náboženství spojila, mluvila spolu, na něčem se shodla a tuto dohodu dokonce potvrdila svými podpisy,“ řekl Steinberg na tiskové konferenci.

V dopise na podporu deklarace, sefardského hlavního izraelského rabína, napsal rabín Yitzhak Yosef: „Zabíjení pacientů v posledních fázích jejich životů určitě spadá pod zákaz „nezabiješ“ z Desatera přikázání. Šťastný člověk – každý člověk – protože byl stvořen k Božímu obrazu. Život je dar od Stvořitele světa, který nemůžeme nikomu druhému brát.“

„Je však třeba vyvinout maximální úsilí, aby se zmírnilo utrpení a bolest pacientů, kteří se blíží smrti, a to jak z lékařského, tak duchovního a materiálního hlediska, aniž bychom urychlovali jejich smrt,“ dodal Rabbi Yosef.

Hlavní izraelský aškenázský rabín David Lau napsal: „Máme přísný zákaz způsobit smrt jakékoli osoby, i když se nachází v obtížné situaci nebo v konečném stádiu života. V některých případech je možné diskutovat o zdržení se prodloužení života, ale nesmí být provedeny žádné kroky k jeho zkrácení. Kdokoli zabije umírajícího, zabíjí.“

Dopis při slavnostním ceremoniálu nahlas přečetl rabín David Rosen.

Paglia, prezident Papežské akademie života, dodal, že zatímco smrti nelze vždy zabránit, „nechceme jí ale pomáhat v její špinavé práci.“

Nakonec se vyjádřil i generální tajemník vlivného islámského sdružení Nahdlatul Ulama Marsudi Syuhud a řekl: „Ochrana života je jedním z účelů islámského práva, proto nepřestáváme život chránit až do jeho úplného konce.“

Dokument naléhá na zdravotnický personál, aby naslouchal svému svědomí, a uvádí: „Žádný poskytovatel zdravotní péče by neměl být nucen nebo by na něj neměl být vyvíjen nátlak, aby přímo či nepřímo pomáhal při úmyslném úmrtí pacienta pomocí asistované sebevraždy nebo jakékoli formy euthanasie, zejména pokud je to proti náboženskému přesvědčení poskytovatele.“

„Morální námitky týkající se otázek života a smrti jistě spadají do kategorie výhrad svědomí, které by měly být všeobecně respektovány,“ dodává.

Daniel Žingor

Zdroj:
Arutz Sheva - Israel National News

Nové číslo účtu u FIO banky
2101709261/2010

Vánoční strom

Zdaleka nejen v křesťanských rodinách, ale hlavně tam, kde jsou děti, se zdobí a rozsvěcují vánoční stromky. A vidíme je i ve školách, na náměstích, v prodejnách, za výlohami… Objevují se i v některých zemích, kde převládá jiné, aspoň trochu snášenlivé náboženství. Zvyk zdobit a rozsvěcet vánoční stromky nepochází z Bible, objevil se až v novověku. Vznikl v Německu, pravděpodobně z vánočních lidových her, dramatizací biblických příběhů. Stromek ověšený ovocem patrně symbolizoval dva zakázané stromy v biblickém ráji. Proto se i vánočním jedličkám říkávalo „ráje“. Kromě ovoce se na jejich větve věšelo okrouhlé pečivo, které mělo připomínat hostie – chléb večeře Páně, symbol vykoupení Kristovou obětí. Vedle stromků se stavěly malé pyramidy z prkének, na kterých hořely svíčky za každého člena rodiny. Tyto svíčky se později přestěhovaly na větve stromku.

Kromě tohoto vysvětlení se vyprávěly dvě legendy. Středověká povídka o tom, že když se Ježíš narodil uprostřed zimy, zasněžené stromy setřásly sníh a vyrazily na nich mladé větvičky. Měl to být zřejmě obraz toho, že Kristův příchod otevírá možnost návratu lidstva ke „stromu života“, dosud podle Bible uzavřeného ve zbytku ráje. Němečtí evangelíci si zase vyprávěli, že reformátor Martin Luther byl jednou o Vánocích okouzlen krásou malých zasněžených stromků. Doma upevnil do stojánku malou jedličku a ozdobil ji svíčkami na počest Kristova narození. Pak shromáždil okolo stromku děti a vyprávěl jim vánoční evangelium.

Proto také zdobení vánočních stromků šířili němečtí evangelíci. Katolíci se spíše drželi jesliček, spojených zase s legendou o tom, že první živý Betlém připravil František z Assisi. Všecky postavy v něm lidé ochotně obsadili, ale nikdo nechtěl zapůjčit miminko do jeslí. Pak se v nich prý zjevil sám maličký Ježíš. Američtí puritáni byli vůbec proti slavení Vánoc a tento postoj se dodnes objevuje v některých fundamentalistických evangelikálních společenstvích.

K nám pronikl vánoční strom až v polovině 19. století, a to do zámožných měšťanských rodin. Mezi chudšími lidmi se až do první světové války prý zdobily jen jehličnaté větve, snad celé stromky byly příliš drahé – ani dnes nejsou laciné. Zásluhu o vztyčení prvního Vánočního stromu republiky v Brně roku 1924 měl spisovatel Rudolf Těsnohlídek, který nalezl ve vánoční době v lese prochladlé opuštěné děvčátko. Pod stromem se tedy konala sbírka na osiřelé děti. Dodnes tam můžete přispět na charitu.

Pozornost vzbudil 24 metrů vysoký smrk z Beskyd, který byl roku 1999 dopraven od nás do Říma, vztyčen a ozdoben na Svatopetrském náměstí ve Vatikánu. Byl to patrně vzkaz, že v Československu byla plně obnovena náboženská svoboda. Pokud zdobíme vánoční stromky, smíme je chápat jako v citovaných německých vánočních představeních, coby symboly naděje na návrat ke „stromu života“ z ráje. Skutečným základem této naděje je ovšem KRISTŮV KŘÍŽ. Když ho vlekl na Golgotu, řekl: Děje-li se toto se zeleným stromem, co se stane se suchým? (L 23, 31). Zeleným stromem tu není dřevěná šibenice kříže, ale JEŽÍŠ SÁM. Suchým stromem mínil zřejmě v té chvíli Izrael, ale dodnes jsou to všichni, kdo Ježíšovu oběť vědomě odmítají nebo dokonce zlehčují.

Ustrojme i letos dětem i sobě krásný vánoční stromeček. Ale při blahobytu vánočního hodování a darů si vzpomeňme na chudé a potřebné. Tak vyjádříme pravé pochopení té veliké události, že se Boží Syn narodil jako dítě poutníků v betlémském chlévě. Narodil, aby na sebe vzal naše hříchy a otevřel nám cestu do Božího Ráje.

Text a foto: Pavel Javornický

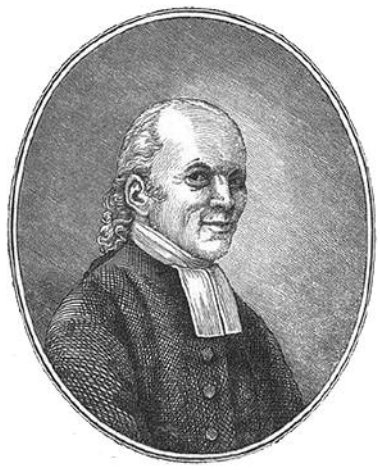
Jan Jeník – český kazatel v Berlíně

Edita Štěříková, známá autorka knih o českých exulantech, napsala drobnou, ale hutnou publikaci o českém exulantském kazateli v Berlíně.

Čeští evangelíci, pronásledovaní byť jen za tajné čtení Bible, zaslouží náš obdiv a pozornost, přestože se jejich zápas odehrával v jiném dějinném kontextu.

Jan Jeník žil v letech 1748 až 1827. Narodil se v Berlíně v rodině českých exulantů, pocházejících od Českého Těšína, za vlády Fridricha II. Ten byl českým exulantům příznivě nakloněn, avšak sliboval jim víc, než pak mohl splnit. Lidé byli v té době hodně ovlivněni Kantovou agnostickou filosofií, která způsobovala i to, že se teologie stále více přikláněla k lidskému rozumu a vzdalovala se pietismu. Berlín v té době nebyl velkým městem, sužovaly ho mnohé války, které přinášely obyvatelům chudobu. V období napoleonských válek začal porobený pruský národ hledat oporu ve víře.

Právě v těchto neklidných letech žil a působil v období vlády tří králů kazatel Jan Jeník. V čase, kdy vrcholilo osvícenství a racionalismus, hájil biblickou víru a stal se jedním z pilířů rozvíjejícího se probuzeneckého hnutí.

Nebyl zastáncem tehdejšího ekumenismu, ale víra v Ježíšovo spasitelné dílo jej bratrsky spojovala s reformovanými i ochranovskými křesťany.

Jan Jeník byl nejstarší ze sedmi dětí české exulantské rodiny. Navštěvoval luterskou školu a byl nadprůměrným žákem. Kazatelskou službu začal jako učitel ve slezském Münsterbergu při své tkalcovské práci. Univerzitní vzdělání získal v Lipsku a studoval také v ochranovském semináři v Barby. Od roku 1779 sloužil v Berlíně Čechům druhé a třetí generace. Duchovní horlivost těchto krajanů ochabovala. Jeník horlil proti racionalismu, Boží Slovo se pro něj stalo neotřesitelnou autoritou a životním základem. Měl prudkou povahu, s níž zápasil po celý život. Často se pokorně omlouval. I přes své chyby a zdravotní problémy ovlivnil několik generací a stal se nezapomenutelným pastýřem mnoha českých exulantů. Do jeho shromáždění přicházel občas i pruský král. Kázával v neděli třikrát (jednou z toho německy) a jednou v týdnu. Sloužil i německým spoluobčanům a věnoval se sociální práci – ze svého skromného platu podporoval ty nejpotřebnější. Po šedesáti letech jeho služby se malý luterský sbor ztrojnásobil. V rodině neměl snadný život, z jeho devíti dětí se dospělosti dožily pouze dvě dcery – nemoc a smrt byly u nich na faře častými hosty. Manželka Magdalena byla členkou Jednoty bratrské.

V Berlíně byl Jeník známý především jako kazatel, v zahraničí bylo jeho jméno spojováno s jeho berlínskou misijní školou. Po léta vyučoval malý počet studentů (cca 5 lidí ročně) z řad řemeslníků. Celkem připravil k práci na misijním poli desítky služebníků, kteří s ním coby svým duchovním otcem zůstávali v čilém písemném kontaktu i později, kdy už působili v různých částech světa. Tuto Jeníkovu práci podpořila londýnská misijní společnost.

Biblická škola získala takový věhlas, že se dokonce pruský král rozhodl podporovat ji pěti sty tolary ročně z královské pokladny.

Kazatel Jeník se zasloužil i o to, že londýnská biblická společnost a biblický ústav v Halle sponzorovaly vydávání českých Biblí, takže bylo možné prodávat je chudým Čechům za nízkou cenu, nebo je dokonce těm nejchudším darovat. Po vydání Tolerančního patentu zařídil také, aby se Bible dostaly do českých tolerančních sborů a byly tamějším lidem dostupné.

Život tohoto pozoruhodného Božího služebníka popisuje kniha „Jan Jeník“. Vydal ji spolek Exulant v nakladatelství Kalich a dá se koupit buď v kamenné prodejně Kalich, Jungmannova 9, Praha 1, nebo v internetovém obchodě: http://www.ekalich.cz, nebo na adrese spolku Exulant: exulant@evangnet.cz.

Cena se pohybuje okolo 250,- Kč. Tato poutavá knížka by mohla být vhodným vánočním dárkem.

Stanislav Stebel,
kazatel Církve bratrské

100 let Církve československé husitské

První adventní neděli 1. prosince zahájila Církev československá husitská bohoslužbou v Husově sboru v Brně – Botanická jubilejní rok 100. výročí od svého vzniku. Adventní bohoslužbu vedl biskupský sbor v čele s patriarchou Tomášem Buttou, kázáním posloužil královéhradecký biskup Pavel Pechanec.

Historickými milníky, souvisejícími se založením Církve československé husitské, byl vznik samostatného státu v roce 1918, slavení vánoční bohoslužby v češtině v roce 1919, odhlasování církevních reforem 8. 1. 1920 v Národním domě na Smíchově a vyhlášení nové církve 11. 1. 1920 v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Sté výročí novodobé husitské církve je provázeno mottem: „100 let služby Bohu, 100 let pomoci člověku“ a logem, jehož součástí jsou řecká písmena alfa a omega. Alfa značí počátek, omega je konec, závěr, dovršení… Kristus je počátkem i završením všeho a mezi tímto začátkem a výhledem k dovršení všeho v Božím království se nachází cesta Církve československé husitské.

Království

Polemický hrot prosby ve spojitosti s naší každodenní situací: „Víme, co říkáme, když se modlíme „Přijď tvé království? Tu především prosíme, aby pominula *má* říše, *má* lidská říše.

Obchodník, sklánějící se nad kartotékou zákazníků – *jeho* království! Žena s manželem a *jejich* rodinou – *jejich* království? Dělník, kráčející ke svému soustruhu – *jeho* království? Vrchní sestra ve své nemocniční kanceláři – *její* království. Podnikatel, zvažující příležitost svého zisku – *jeho* království! Pacient na pokoji, který otevírá zásuvku svého nočního stolku – *jeho* království! Farář vstupující na kazatelnu – *jeho* království?

Každý člověk má *své* království, ať velké, či malé, svůj životní prostor, v němž vládne… Je mnoho království. A proto se mnozí z nás modlí: „Přijď *tvé* království“! Ale srdcem se modlí: „Ne, ne, přijď *mé* království!“

kar dle Rudolfa Bohrena

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o.
Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o.
Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5
tel.: 251566451; 603716570
Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

36-37/2019

18. prosince 2019 ✦ ročník 104 ✦ cena: 13 + 3 Kč

Příští číslo vyjde

8. ledna 2020

Z obsahu

** I tady žije církev. Křesťanská nenávist na sociálních sítích*

Poselství ke 4. adventní neděli

Smazat všechny dluhy
Deuteronomium 15,10

Dávej mu štědře a nebuď skoupý, když mu máš něco dát, neboť kvůli tomu ti Hospodin, tvůj Bůh, požehná ve všem, co děláš, ve všem, k čemu přiložíš ruku.

Celá patnáctá kapitola mluví o sedmém roku, kdy se promíjejí dluhy. Není již dlužníků, ale i věřitelů. Je toto vůbec možné učinit? Kdy to nastane, kdy se tato vize splní v naší předlužené zemi, potažmo v našem světě?

Nevím, kdy se to uskuteční. Vím, že jednou určitě. Věřím, že to jde, až nastane čas, tedy sedmého roku, opustit všechny dlužní úpisy, všechny sloupce čísel, všechny dluhy, které jsme nadělali.

K této víře mě vede jedna skutečnost. Nedělám to proto, abych dostala od Pána Boha požehnání a majetek. Dělám to ve vědomí, že už jsem toho svrchovaně dostala. Není to tak, že já něco dám, abych potom dostala odměnu. Toto léto milosti nás vede k tomu, abychom si uvědomili vděčnost. Věčnost za to, že mnohdy žijeme na dluh. Dluh, který jen těžko dovedeme splatit.

Dluh, který není jenom peněžní, ale promítá se do našeho života.

"Když ti Bůh letos žehnal, rozděl se s potřebným". A tak se poohlížím za uplynulým rokem a musím vyznat. Ano, dostali jsme toho svrchovaně. Požehnání, které se projevilo v našem životě, díky Bohu můžeme rozdávat, jak se v našem textu píše, štědře. Kdy jindy si to neuvědomit než v létě milosti, do kterého jsme byli pozváni díky narození Ježíše z Nazaretu. V době, která víc než, kdy jindy, nám připomíná, že dlužní úpisy našich životů jsou smazány, přeškrtnuty, roztrhány. A díky Bohu za to.

Eva Šormová
farářka
Ochranovského sboru Praha

Vánoční trhy na Staroměstském náměstí v Praze

Marie a čtyři rozměry víry L 1,28–45

Tento text se stal inspirací pro mnohé malíře. Církevní tradice ho nazývá zvěstování Marii… na obrazech vidíme to, co tušíme v textu. Mariin údiv, úlek, zmatek, který roste ještě více, když se Marie dozví, nejen to, že počne z Ducha, ale i to, kdo se jí narodí. Tedy že se jí narodí Mesiáš, což byl sen každé židovské matky. Slovo Mesiáš pochází z hebrejštiny a znamená „pomazaný". Do řečtiny se překládá slovem „christos", počeštěné zní Kristus. Slova **Mesiáš a Kristus tedy znamenají totéž.** Ve Starém zákoně se titul mesiáš používal jako přívlastek izraelských králů. Pomazání olejem symbolizuje Boží vyvolení určité osoby za krále nad Izraelem. *„Samuel vzal nádobku s olejem, vylil jej Saulovi na hlavu, políbil ho a řekl: Sám Hospodin tě pomazává za vévodu nad svým dědictvím"* (1 S 10,1). Pomazaný král se tak stal zvláštním Božím zástupcem v Izraeli. Od Nátanova proroctví, které Davidovu potomstvu slibovalo královský trůn navěky, se naděje Izraele soustředila na Davidovu dynastii. Každý král z jeho rodu se tak stával pomazaným, jinak řečeno mesiášem. Jeho prostřednictvím uskutečňoval Bůh své záměry v Izraeli a pomazáním, které bylo znamením Božího vyvolení, se stal adoptivním synem Božím. Druhý žalm se pravděpodobně používal při korunovaci nového krále. Hospodin říká: *„Já jsem ustanovil svého krále na Sijónu, na své svaté hoře! (…) Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil"* (Ž 2,6-7). Davidovské dynastie spolu s celým Izraelem ale byla odvedena do exilu, což bylo velkou zkouškou pro židovskou víru. Naděje na nastolení nového krále po návratu z exilu se nenaplnila a potomek Davidův – Zorobábel nebyl nikdy pomazán na krále. Z čela židovského národa zmizela postava královského mesiáše. V souvislosti s touto skutečností a také s nedokonalostí králů se přívlastek mesiáš začal přesouvat do více či méně vzdálené budoucnosti na očekávaného krále, který by byl plně Božím služebníkem, a tak by znovu zřídil a vnitřně obnovil izraelskou pospolitost. Představy o mesiáši se v Izraeli značně lišily. Základní proud těchto představ byl spojen s jeho pozemským politickým působením. Zároveň si ale připomeňme slova proroka Zachariáše: *„Rozjásej se, siónská dcero! (…) Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osli-*

Dokončení na str. 2

Pošta pro pana Nováka

„Mám poštu?" říká a dívá se škvírou dveří u svého pokoje. Jen ten, kdo ho blíže zná, si všimne napětí v jeho obličeji a lehkého třesu jeho úst. Rozcuchané bílé vlasy ukazují na to, že se ještě nestačil učesat. Je to jeho zvyk - vždycky, hned jak se probudí - se ptá po poště.
Sestřička Helena slibuje, že se hned podívá. Jde k poštovním schránkám na chodbě a volá zpět: „Dnes tu nic nemáte!"
Člověk by si myslel, že pan Novák dostává poštu každý den. Ale tak to není. Pan Novák nedostává žádnou poštu. V domově seniorů bydlí déle než deset let a za tu dobu ještě nedostal žádný pohled nebo dopis.
Přesto se každý den ptá znovu: „Mám poštu?" Má rád sestřičku Helenu, protože ho neodbývá, ale vždy laskavě odpoví. Možná, že se pan Novák jednou dočká…
Letos - už potřetí - u nás před adventem odstartovala akce českého rozhlasu „Ježíškova vnoučata". Mnozí opuštění obyvatelé domovů pro zestárlé nebo dlouhodobě nemocné nemají finančně náročná přání. Panu Novákovi by stačil pohled, dopis…

Alena Naimanová

Aktualita: 40. ročník výstavy betlémů v Betlémské kapli

Tradiční pražská výstava, kterou můžete navštívit až do 2. ledna v Betlémské kapli, je letos jubilejní. K vidění proto budou ty nejzajímavější exponáty z minulých 40 let. Vedle originálních betlémů a vánočních ozdob i zvykoslovné předměty, které už dnešní děti, ale často ani dospělí, neznají. Nebo vy snad víte, co je to třezolka, polaz či líto? Na děti čeká na výstavě opět oblíbený kuličkopád, kostkoviště a nebude chybět ani funkční mlýnské kolo!

„Na letošní jubilejní výstavě bychom rádi představili to nejzajímavější, co bylo na našich akcích k vidění v průběhu minulých čtyř desítek let. A věřte, že vybrat to nejlepší, nebylo vůbec jednoduché. Každý z těch krásných předmětů je důkazem, kolik je u nás zručných a umělecky nadaných lidí. Inspirací třeba pro domácí vánoční výzdobu jistě budou ozdoby z vosku, dřeva, dřevěných hoblin, vaty, skleněné foukané i korálkové, papírové, ozdoby z různých těst, ze slámy, přírodnin a plodů. Ovšem naše výstava je typická především originálními betlémy, za nimiž k nám každoročně míří návštěvníci ze všech koutů republiky i ze zahraničí. Betlémy jsou vytvořené z nejrozmanitějších materiálů a za použití nejrůznějších technik. Vybrali jsme pro vás třeba ty, které jsou typické pro určitou betlémářskou oblast – betlémy kralické, ústecko-orlické, příbramské, třebíčské… Ale najdete u nás třeba i skautský betlém," přibližuje náplň letošní výstavy Blahoslav Lukavec, který je od roku 1992 jejím organizátorem.

Výstava je instalována v podzemních prostorách Betlémské kaple a je otevřena denně od 9 do 18 h, v době svátků do 13 - 14 h.

Více na: www.vanocnivystava.cz

(hb)

Hospodine,
radujeme se z toho, co pro nás začalo v narozeném Ježíši, tvém Synu.
Děkujeme, že jsme dospěli i k tomu letošnímu času očekávání.
Očekávání, vyhlížení,
že k nám opět nově promluví,
že nás povede k proměně, obnově.
Potřebujeme se proměňovat, nechceme zůstávat ve svých zajetých zvyklostech.
Chceme rozpoznávat, co jsme neudělali dobře.
Prosíme, daruj nám k tomu mysl otevřenou a srdce vnímavé.
Amen.
Marta Zemánková

Z církví doma i ve světě

Radio Wave v adventu nabízí nový podcast čtení z Parabible

Veřejnoprávní stanice Českého rozhlasu pro „mladě smýšlející posluchače“ každý den od 1. prosince až do konce roku zveřejňuje nové díly podcastu Parabible. Jedná se o audiopodobu loňského bestselleru, knihy kazatele Alexandra Fleka, o tom, jak by mohl vypadat Ježíšův příběh, kdyby se odehrál dnes, v kulisách současného Česka.

Převyprávěnou Bibli, kdy se Ježíš nenarodí v Betlémě, ale v Berouně, místo pastýřů jsou popeláři a místo farizejů faráři, začal protestantský teolog a pastor nejdříve publikovat na sociálních sítích, ohlasy ho ale přiměly vydat ji i v tištěné podobě. Nyní jeho biblické parafráze dostaly i audiopodobu.

„Vždy jsem chtěl propojovat starodávný text s dnešní realitou a hlavně se spolu s posluchači ptát: proč je tohle v Bibli? Co tenhle příběh nebo výrok znamená pro nás? Jak by dotyčná scéna vypadala, kdyby se neodehrála kdesi daleko a dávno, ale tady a teď? Jak by se choval a jak by mluvil Ježíš, kdyby žil dnes, mezi námi?” popsal minulý rok kazatel Flek otázky stojící u vzniku Parabible. Radio Wave nabízí podcast na novém audioportálu Českého rozhlasu mujRozhlas.cz i ve vysílání rádia vždy v 16.40 h.

Alexandr Flek je také iniciátorem překladu Bible21. Ta vyšla v roce 2009 a od té doby si ji koupilo podle nakladatele přes 100 000 čtenářů.

www.christnet.eu

Zemřel německý letniční evangelista Reinhard Bonnke

Organizace Christ for All Nation (CfAN) na svém facebookovém profilu informuje, že populární německý evangelista Reinhard Bonnke zemřel 7. prosince ve věku 79 let. Pro noviny Křesťan dnes tuto informaci potvrdil Břetislav Šipek, zástupce organizace Kristus pro všechny národy ve východní Evropě

Potomek letničního pastora Reinhard Bonnke se stal známý hlavně evangelizační službou v Africe, kam přicházely i statisícové zástupy poslouchat zvěst o spáse vírou v Ježíše Krista. Misijní práci na tomto kontinentě začal v roce 1967. Po malém počátečním úspěchu v Lesotho, dostal od Boha vizi Afriky pokryté krví Ježíše Krista. V roce 1974 založil organizaci CfAN (Kristus pro všechny národy) se sídlem v Jihoafrické republice. Později se sídlem organizace stal Frankfurt v Německu.

V roce 1984 bouře zničila stan pro 34 tisíc lidí a Bonnke začal kázat na otevřeném prostranství, což umožnilo organizovat ještě větší shromáždění. Od roku 1987 organizace CfAN zaregistrovala 77 milionů lidí, kteří se rozhodli pro Krista. Bonnke se rozloučil s Afrikou evangelizací v Lagosu v listopadu 2017. Jeho nástupcem se stal americký evangelista Daniel Kolenda.

www.krestandnes.cz

Papež František s imámem Al-Tajíbem chtějí zorganizovat světový summit

Jak 5. prosince sdělila Papežská rada pro mezináboženský dialog, členové Vyššího výboru pro dosažení cílů obsažených v Dokumentu o lidském bratrství, kteří zastupují křesťanství, islám a judaismus, navštívili generálního tajemníka OSN, Antónia Guterrese. Odevzdali mu list papeže Františka a vrchního imáma Al-Azhar, Ahmeda Al-Tajíba, ve kterém se navrhuje ustanovení Světového dne lidského bratrství s každoročním datem 4. února (tedy dne přijetí abúdhábské deklarace) a organizace světového summitu o lidském bratrství, v níž by se v brzké budoucnosti spojily OSN, Svatý stolec a univerzita Al-Azhar.

Jak sdělil předseda zmíněného výboru, Miguel Ángel Ayuso Guixot, generální tajemník OSN ocenil tuto iniciativu a zdůraznil, že je důležité pracovat ve službě celému lidstvu. Poté pověřil svého zvláštního poradce pro prevenci genocidy, Adama Dienga, aby spolupracoval s mezináboženským výborem a zasadil se o uskutečnění předložených návrhů.

RaVat

Nejvyšší soud se zastal Somálky, zákaz hidžábu i na teoretickou výuku neměl legitimní cíl

Nejvyšší soud (NS) se zastal somálské dívky, která chtěla na zdravotnické škole v Česku nosit hidžáb. Zákaz muslimského šátku při teoretické výuce nemá žádný legitimní cíl. Česká republika musí akceptovat a tolerovat náboženský pluralismus, nesmí diskriminovat či bezdůvodně zvýhodňovat některý z náboženských směrů, rozhodl NS. Verdikt je dostupný na úřední desce. Právní zástupce školy označil rozhodnutí za absurdní, může podle něj mít také neblahý dopad na české školství.

podle ČTK

Etiopští evangelikálové byli zatýkáni

Etiopské úřady v severní oblasti Amhara přišli na setkání Etiopského společenství evangelikálních studentů (IFES) v Debarku a podle místních zdrojů zatkly nezveřejněný počet účastníků. Policie nutila studenty, aby podepsali dohodu o tom, že se už nikdy v Debarku znovu nesetkají, a pak je propustili, informuje Evangelical Focus. Sedm církevních představitelů, kteří se shromáždění zúčastnili, bylo také zadrženo na tři dny a propuštěno po podpisu podobné dohody. Loni v květnu bylo členům církve v Debarku nařízeno přesunout se 80 km jihozápadně do města Gonder. Místní křesťanská komunita toto jednání odmítla akceptovat, a místo toho podala stížnost.

Debark má populaci přibližně 25 000 lidí a jedná se o nábožensky citlivé území. Dominantní etiopská pravoslavná církev považuje podle informací Evangelical Focus region Debark za svatý, takže tlak na protestanty v této oblasti roste již roky.

www.krestandnes.cz

Marie a čtyři rozměry víry L 1,28–45

Dokončení ze str. 1

čím mládeti. (…) Vyhlásí národům pokoj, jeho vláda bude od moře k moři, od Řeky až do dálav země“ (Za 9,9-10). Zde vidíme naději přesahující tento svět a politické zřízení. Podle knihy Daniel je naděje na příchod Božího království vyjádřena postavou Syna člověka, který je vládcem budoucího věku, v němž bude lidstvo vykoupeno ze všeho trápení a vin. V době Ježíšově byla mezi Židy velmi živá naděje, která se opírala o tyto přísliby. Jedním se základních vyznání víry Judaismu bylo 12 článků víry, které ve 12 století zformuloval židovský filosof a teolog Maimonides. Jedním z 12 článků je i tento: *Věřím celým srdcem, že Mesiáš přijde, a přestože se svým příchodem otálí, budu ho čekat každý den.* Údajně s tímto článkem na rtech umírali Židé v plynových komorách.

Chtěl jsem tímto jen ukázat, jak živá byla myšlenka Mesiáše a zároveň jak silné to muselo pro Marii být, když se dozvěděla, že je vyvolenou ženou nebi spíše dívkou, protože jí bylo zhruba 15 let. Jak tedy Marie reaguje a jak se jí můžeme inspirovat.

Marie uvažovala… Bible používá slovo dielogizeto – v tomto slovu slyšíme logizeto, logika. Slovo se dá přeložit, jako uvažovala, přemýšlela, zvažovala… nabízí se otázka, zda pro víru něco podobného jako rozum nebo uvažování potřebujeme. Víra je přece víra a ta koná navzdory rozumu. Není správná víra něco, proti čemu se rozum bouří? Neudělala Marie chybu, když přemýšlela nad zázrakem? Někteří sociologové začínají naší době dávat nový přívlastek – prý žijeme v době post-faktuální. Hovoří o tom, že to, co na současného člověka působí nejsilněji nejsou fakta, ale emoce nebo velmi krátká, zjednodušená tvrzení, která oslovují především emoce. Na člověka vždy působila více emocionální sdělení než rozum, ale nikdy v historii nebylo tak jednoduché emoce oslovit a vybudit. Někteří tvrdí, že volby v USA do velké míry rozhodl Twitter. Lidi více zajímaly dvě až tři věty na Twitteru než odborné analýzy od renomovaných politologů nebo sociologů. Nechci utíkat od tématu, od Marie. Jen chci ukázat posun, v kterém se jako společnost nacházíme.

Marie nám ale ukazuje jinou cestu – Marie uvažovala, rozvažovala, přemýšlela. Čtu teď knihu Jonathana Sackse „O svobodě a náboženství“ a autor vyznává: *„Po celou historii si Židé vážili dětí. Vybudovali na nich svůj hodnotový systém. Našimi pevnostmi byly školy, naší vášní výchova a našimi hrdiny učitelé.“* Židovská úcta k dětem byla v tom, že jim dali vzdělání, že je učili myslet a to jak o věcech tohoto světa, tak o Bohu. Věřili, že rozum je Božím darem. Zralá víra o Bohu přemýšlí – tak jak to vidíme u Marie.

Marie pochybuje a ptá se… pokládá logickou otázku a vyjadřuje logickou pochybnost. Vstupuje do dialogu s Bohem. Bůh jen málokdy jedná jasně, černobíle. Když se podíváme do Písma, pak mnoho svědků víry vede s Bohem dialog a zároveň prožívá i pochybnosti. Nebo jinak – vede dialog, který začíná u pochybností a otázek. Lukáš mohl o Mariiných otázkách pomlčet. Mohl rovnou skočit k odstavci o tom, že Marie pokorně přijala, co od ní Bůh žádal. Jenže takto to nefunguje. Pochybnosti přichází nejen ve složitých obdobích života, ale i tím, jak roste naše víra. Zakladatel komunity v Taizé napsal: Pochybnost je jistě bolestná skutečnost, může však existovat společně s vírou. Jeden člověk jednou řekl Ježíšovi: „Věřím.“ Ale zároveň hned dodal: „Pomoz mé malé víře!“ Naše víra má hodně mezer. Ale není třeba z nich mít strach. Povzbuzují nás a nedovolují nám, abychom se přestali Boha s důvěrou ptát: „Co ode mě očekáváš?“ Marie dělá jednu důležitou věc – svoji pochybnost komunikuje s Bohem. Upřímně mu sdělí, co si myslí, zároveň neřekne to je nesmysl, o tom vůbec nebudu uvažovat. Tečka… Spisovatel a kazatel T. Keller Mariinu otázku komentuje tak, že je za ní velmi vděčný, protože díky její otázce přichází odpověď, která se stala pro jeho život klíčová a kterou používáme asi i my. Má na mysli slova „Pro Boha není nic nemožné“.

Marie se podřizuje, poslouchá – nakonec řekne: Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova. Nejen u druhých, ale i u sebe se setkávám s přístupem víra ano, ale následování nikoli. Chci se stát křesťanem, ale Ježíši nechtěj, abych odpustil své tchyni, přestal okrádat na daních, abych žil v sexuální čistotě, sloužil druhým… a nebo prostě následoval. Nechci vzbuzovat pocity viny. Nechci víru redukovat, na smíš a nesmíš. Nechci nikoho posuzovat podle míry zainteresovanosti v církvi. Hovořím o poslušnosti ke Kristu. Německý bohoslovec D. Bonhoeffer používal termín laciná milost. Psal o tom, že laciná milost je odpuštění bez pokání, křest bez kázně ve sboru, večeře Páně bez vyznání hříchů. Milost bez následování a bez kříže. Milost bez poslušnosti. Pravda je, že následování Krista něco stojí, zároveň se ale Ježíš tímto nikde netajil. Ještě jednou Keller. Mnoho křesťanů chce o ceně vyjednávat, nikoli ji přijmout. Jsou ochotni se se některých věcí vzdát, ale zároveň si určit jakých. Marie řekne – ano, podřizuji se ti, i když to bude leccos stát. U Matouše je reakce Josefa, který se rozhodne na Boží příkaz Marii nepropustit. Jenže tím do smrti na sobě má stigma. Kdykoli riskuje, že mu někdo řekne – tak ty jsi si vzal tu Marii, co otěhotněla dříve, než jsi si ji vzal? Jakmile se staneme vyznávajícími křesťany, půjdeme v Mariiných a Josefových mokasínech. Ježíš říká, že svět k nám pojme nenávist. Nemusí se hned jednat o Súdán, stačí být v práci a nebo kdekoli – být prostě vyznávajícím křesťanem něco stojí a bude stát. Přesto ale Marie vyznává, staň se mi tvoje vůle.

Poslední věc – Marie jde a svěřuje se Alžbětě. Jinými slovy svoje zápasy přenáší na svoji sestru v Kristu. Její zápas nezůstane jen mezi ní a Pánem Bohem, ale nese jej se svojí přítelkyní. Alžběta ji povzbuzuje slovy *blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána.* Myslím, že pro Marii bylo velmi důležité takováto slova slyšet. Její přemýšlení, pochybnosti, otázky, nesnadné rozhodnutí najednou někdo jiný slyší a povzbuzuje ji ve smyslu Marie, jdeš správnou cestou, stojím s tebou. Tento text ukazuje na sílu společenství, na sílu toho, když svoje zápasy neneseme sami a nebo jen s Bohem. Možná, že to zní trochu rouhavě – přece jen „s Bohem stačí“ ne? Ano i ne. Potřebujeme i bratry a sestry a pokud je kolem sebe máme, pak je to Boží dar a je třeba k nim takto přistupovat a nenést svoje břemena sami. Zároveň ale i být pomyslnou Alžbětou, která naslouchá a povzbuzuje…

Marie se nám stává obrazem zápasícího člověka, který ale nerezignuje na rozum, na rozhovor s Bohem, na poslušnost a na společenství. A tento postoj bych přál všem nám. Kulisy ve kterých žijeme, jsou jiné, ale nezměnil se člověk a Bůh. Proto nás Marie svým postojem oslovuje i dnes.

David Novák

Jak neztratit adventní radost

Všichni dobře víme, jaký je princip adventních kalendářů. Není tomu tak, že bychom na 1. adventní den otevřeli najednou všechna okénka a zjistili, co na nás čeká. Naopak: den po dnu se otevírá jedno okénko a to, co tam je, přináší kousek radosti, to co jsme se nějak v životě odnaučili, tu velkou radost PŘEDJÍMAT.

Dříve byly zdroji takové před-radosti gramofonové desky, knihy a filmy. Když oblíbený zpěvák vydal novou desku, nebylo to vůbec lehké. Prodavač odkázal zájemce na to, že deska bude možná ve středu nebo až v pátek. Bylo potřeba hlídat, kdy deska dorazí, někdy prodavače něčím trochu podplatit a myslet na to, jaký bude obsah. Přehrát si desku v obchodě - před dlouhým časem- nebylo ještě možné. Člověka provázela na cestě domů „před-radost“. Desku bylo třeba pozorně rozbalit a opatrně s ní zacházet, aby se nepoškrábala. Přinášelo to ale tolik před-radosti!

My se v současnosti nemusíme dlouho těšit na fotografie, protože je máme ihned k dispozici.

Na to, co byly dříve novinky - třeba výsledky sportovních utkání - se čekalo do dalších zpráv, třeba hodinu. Internet a mobilní telefony život a události v něm zrychlují. Uvědomit si, že něco stojí za to, na nějakou před-radost nezbývá čas.

Tu před-radost ale potřebujeme. Náš mozek ji potřebuje pro sebe jako důležitou živinu, jako základ pro zvláštní pozitivní schopnosti, např. důvěru nebo k vytvoření realistického a přitom pozitivního obrazu sebe sama.

Když člověk leží v posteli a uvažuje, co bude zítra, a zjišťuje, že se není na co těšit, pak je nejvyšší čas něco změnit. Připravit si nadávkovanou před-radost. Advent trvá 4 týdny, to není krátká doba. Čekat a těšit se, že se k nám něco pěkného pomalu blíží, je tou dobrou cestou.

Podle Tilla Raethera
upravila a přeložila Alena Naimanová

Nové číslo účtu u FIO banky: 2101709261/2010

Jak vyřadit mozek a nahradit ho propagandou

To, co budu popisovat, vnímám v posledních letech napříč celou Evropou a velmi mě rmoutí, že to vidím i v naší zemi v míře vrchovaté. Mám na mysli propagandu a vymazání kritického myšlení.

Pokud někdo chce dělat propagandu, musí se opřít o dva pilíře, kterými jsou strach a ignorance. Podívejme se nejdříve na ignoranci. Zatímco jedním ze základních postulátů sokratovské filosofie (a tedy i evropského myšlení) bylo: Vím, že nic nevím, ignorant ví, že… ví.

Možná jste někde četli o tzv. Dunning-Krugerovu efektu, za nějž pánové, po kterých se tento efekt jmenuje, dostali Nobelovu cenu.

Objevili, že míra odbornosti v dané oblasti je největší překážkou sebevědomého a nezviklatelného názoru. Jinak řečeno čím větší jste v nějaké oblasti odborník, tím více si uvědomujete, že nevíte dost a za svou neznalost se stydíte. Naopak ignorant s minimem informací měl ve srovnávacích studiích mnohem větší sebevědomí, protože se cítil mnohem kompetentnější. Dokonce čím méně věděl, tím větší sebejistotu cítil. Když byla v pokusu oběma skupinám předložena realita korespondující s realitou, odborník své sebehodnocení upravil a zvýšil. Ignorant setrvával v přesvědčení, že ví, a to i když byl konfrontován se svou nekompetentností. Když popisovaný efekt vyhodnocovali, pak došli k závěru, že podstatou ignorance není nízké IQ, ale neschopnost se vyrovnat s tím, že nejsem součástí většiny. Být součástí většinového názoru je totiž jistý sociální bonus, po kterém většina lidí nevědomky touží. Představa „že je to přece jasný a všichni to tak vidí", je lákavá. Dunning-Krugerův efekt se stal jedním ze základních nástrojů novodobé propagandy, která útočí právě na ignoranci.

Ignorant totiž nepochybuje, potlačuje v sobě jakoukoli nejistou, protože má jasno a hlavně nepřipouští, že by to, o čem je přesvědčen, mohlo být ještě jinak. Informace, které se nehodí do jeho světa, buď vytěsní, zesměšní nebo se jimi vůbec nezabývá. Když mu naopak předložíte jednoduchá myšlenková schémata, uklidní se. Určitě se nejedná o hlupáka, pouze ho rozrušuje rozporuplnost, nejednoznačnost a složitost informací a dnešního světa. Přesně po těchto lidech jde propaganda.

Druhým důležitým nástrojem propagandy je strach. Ve chvíli, kdy máme strach nebo se cítíme něčím ohroženi, v našem mozku přebírá vedení ta část, která ovládá emoce. Kdosi napsal, že „obvykle nejdříve prcháme a pak spekulujeme, jestli nás tygr chtěl skutečně sežrat." Proto propagandisté využívají velmi silných tvrzení, která vzbuzují strach a tím vypínají schopnost kriticky myslet a zapojovat do procesu myšlení rozum.

Ukažme si to na volbách. V těch předminulých Zemanovi poradci mj. vsadili na sudetskou kartu a na zasunutého démona nacionalismu. Byť absolutně nehrozilo, že by se sudetští Němci domáhali zpět svých práv a chtěli někomu brát střechu nad hlavou, propaganda postavená na strachu ze „sudeťáků" uspěla. Lidé měli minimum informací (sudetská otázka je poněkud komplikovanější, než se vejde na leták A4) a podařilo se v nich vyvolat strach, byť lidé z bývalých Sudet reálně řešili zcela jiné problémy.

Poslední volby ovlivnila hrůza z uprchlíků. Sice u nás žádné nemáme a většina z nás nikdy žádného neviděla, byť nás trápí úplně jiné věci a byť je uprchlická problematika poněkud složitější, nemalou část národa se podařilo vystrašit a zabralo to.

V rámci tohoto článku jsem podstoupil jistá duševní muka a pár dní četl tweety hradního mluvčího. Neustále jsem si kladl otázku, jak někdo může tyto myšlenkové fekálie brát vážně? Jenže např. sdělení typu že „v Praze si dává dostaveníčko nenávist", vzbuzuje strach a je nekomplikované a jasné. Slovo nenávist má emocionální náboj a navíc mnozí nesnáší Pražáky spojované s pražskou kavárnou a proto podobné nesmysly zabírají.

Nebo ještě jeden příklad, poněkud hrozivější. Tzv. „nezávislý", ve skutečnosti proruský server AENews komentoval vystoupení M. Mináře takto: „To už není náhoda! Hnědé kalhoty, hnědá košile, přes to roláček a česká Greta je na světě! Babiš pořád neodstoupil? How dare you! Do Evropy se vrací nacistické postoje, figury, projevy, názory a především požadavky!" Propaganda jak vyšitá, vyznačující se strachem, zjednodušováním a nenávistí. A jak vidno, mnozí tomu věří.

Horší je, že okruh okolo prezidenta neustále dokola tvrdí, že skutečné dezinformace šíří veřejnoprávní média. Jinými slovy největší nebezpečí dezinformací není od médií typu AENews, ale ČT1…

Působení strachu ukážu ještě na jednom příkladu. Psychologové ze Stanfordské university poskytli skupině lidí stejné statistické informace o zločinnosti. U části je uvedli metaforou, že kriminalita je „zvíře", které napadlo jejich město, u dalších šlo o virus. Respondenti, před kterými bylo zmíněno zvíře, výrazně častěji preferovali coby řešení policejní zásahy, ti s virem řešení systémové. Vliv úvodní metafory na vlastní postoje si uvědomilo jen 15 lidí ze 485. Autor tohoto experimentu uzavírá slovy, kdepak, svůj mozek nemáme pod kontrolou ani náhodou. Já bych dodal, že přesně s tímto pracuje propaganda. Jak píše A. Alverová, „jazyk je klíčem k duši voliče. Když chcete voliče oblafnout a znáte řeč metafor, podprahových významů, může za vámi jít beránek třebas i na jatka. Fakta v této hře neplatí ani za zlámanou grešli."

Proto se mezi lidmi šíří nikoli zdravě kritický pohled na EU, ale hrůza z EU, která je srovnávána s totalitními režimy, proto se z Norska stává země, kde se standardně kradou děti heterosexuálům na převýchovu, proto jsou vůdci Milionu chvilek přirovnáváni k fašistům, proto když se mělo rozhodnout, zda přijmout do ČR 16 uprchlíků, internetový magazín Protiproud mohl napsat slova, „premiér čelí žalobě za spolupráci s invazními hordami", proto L. Jakl hodnotil ve stejném magazínu kvalitu populace slovy, „chlapi neexistují, je to samý homosexuál", proto jsou uprchlíci „nebezpeční a líní čmoudi." Jsem si moc dobře vědom, že Evropa a západ mnohokrát nejedná moudře, že je třeba lecčemu povědět hlasité ne, osobně je mi velmi cizí levicový přístup, který nemalá část Evropy razí, jenže nesouhlas je něco jiného než demagogie, nenávist a hysterie cíleně šířená mnoha jednak tzv. alternativními nebo proruskými zdroji a jednak představiteli naší země.

Dříve se národ podařilo podmanit vojensky. Dnes se mnohem více bojuje o mysl obyvatel. Kdo jejich mysl získá, získá si národ. A právě o mysl našeho národa se vede krutý boj. Nejrůznější informační „hnojomety" se činí v míře vrchovaté. Pokud budou jejich příjemci ustrašení ignoranti, pak se máme ještě na co těšit.

Zároveň mám za to, že právě křesťané by v této masáži myslí měli být těmi, kdo jsou schopni kriticky myslet, že by měli být obezřetní, co přeposílají, že by si měli ověřovat informace… jenže moc dobře vím, že často nejsou.

Spolu s mnohými si kladu otázku, jak z toho ven. Zná někdo řešení?

Pokud sledujete dění okolo sebe moc nevěřte internetu a už vůbec ne facebooku a raději se začtěte do autorů jako Snyder, Zakaria, Levitsky, Ziblatt, Zimbardo, Murray, zajímáte-li se o Izrael, čtěte i moderní židovské historiky jako Pappé, Segev a další. Přečtěte si Hoška a jeho Islám jako výzva pro křesťany, v článku citovanou Alvarovou, Pitharta, Taberyho Opuštěnou společnost a další a další. Nebudete se vším souhlasit, jistě znáte i další vámi preferované autory, možná se někdy vytočíte, ale budete muset myslet, dávat si věci do souvislostí a tak snadno nenaletíte propagandě.

Navíc je úplně jiné nesouhlasit s někým, kdo má svoje názory solidně obhájené, a s někým, kdo „ví", protože to „někde slyšel".

Nemysleme si, že nenaletíme, protože jsme chytří. Propaganda je geniální v tom, že mozek dokáže vyřadit…

David Novák

Jeden můj známý si představuje všechny možné problémy, aby se na ně předem dobře připravil. Cítí se jako člověk, který je očkovaný proti všem nemocem a má pojistku „na všecko". Myslíte, že je šťastný? Vůbec ne! Pořád očekává, že se může něco stát, na co není ještě připravený.

Já mám lepší řešení. Je to to, co dělává malé dítě, když je pošlou do tmavého sklepa: Hodně nahlas si zpívám. Tím ukazuji tomu NEBEZPEČÍ, které tam může být, svou odvahu, že se nebojím. Odvaha je formou důvěry. Není to důvěra ve své vlastní síly, ale v něco, co mne přesahuje a chrání.

Luise Rinser
přeložila Alena Naimanová

50 let po přistání na Měsíci

Ježíš Kristus: „Budou znamení na slunci, na měsíci a hvězdách…" **L 21,25**

Dne 21. července 1969 vstoupil člověk poprvé na povrch Měsíce. Splnil se odvěký sen mnohých lidí. **Neil Armstrong** sestoupil šest a půl hodiny po přistání jako první člověk na povrch Měsíce a řekl pozoruhodnou větu: *„Je to malý krok pro člověka, ale obrovský skok pro lidstvo."* Pět hodin před samotným výstupem na povrch Měsíce jeho spoluletec **Buzz Aldrin** vyndal malou plastovou nádobu s vínem a hostií a přijal eucharistii – jako při večeři Páně. Byli od Země vzdáleni 380 000 kilometrů a 600 milionů lidí sledovalo nepřetržitě 28 hodin před televizory jejich pobyt na Měsíci. Když se „Mise Apollo 11" vrátila na Zemi, přivezla také 21 kilogramů měsíčního kamene. Pak následovalo pět dalších letů: Apollo 12 ve dnech 19. - 20. 11. 1969, Apollo 14 ve dnech 5. - 6. 2. 1971, Apollo 15 ve dnech 31. 7. - 2. 8. 1971, Apollo 16 ve dnech 21. - 23. 4. 1972, Apollo 17 ve dnech 11. - 14. 12. 1972. Je pozoruhodné, že na Měsíc vystoupilo celkem 12 mužů. Jeden z těchto dvanácti mužů byl **James Benson Irwin** a prožil na Měsíci zvláštní Boží oslovení. Pak řekl pozoruhodnou větu: *„To, že chodil Ježíš Kristus po zemi, znamená pro mne nekonečně víc než to, že člověk chodil po Měsíci."* Spolu se svým kolegou **Davidem Scottem** uskutečnili let Apolla 15 a strávili na Měsíci 3 dny. Jako první také vyzkoušeli měsíční vozidlo „Rover". Najezdili s ním téměř 30 km. Pak je zaparkovali 100 m od lunárního modulu; kamera pak snímala poprvé start z Měsíce.

James Irwin napsal významné svědectví: „Jsem teď víc než pozemšťan, protože jsem chodil po Měsíci. Cesta do vesmíru mne zcela změnila, můj život nyní dostal hlubší smysl. Předtím jsem dával přednost sobeckému způsobu života, žil jsem rychle a na vysoké noze. Avšak let na Měsíc mě naučil pokoře, skromnosti. Začal jsem si vážit života a lidí.

Létat vysoko a rychle bylo mým snem už v době, kdy jsem byl malý chlapec. Sen se mi splnil. Stal jsem se zkušebním pilotem, lámal jsem světové rekordy ve výšce i rychlosti. Byl jsem na to velmi hrdý. Létal jsem raději, než jedl a spal. Asi jsem byl příliš pyšný, protože jednoho rána jsem havaroval s jedním studentem v lehkém letadle. Letadlo nevybouchlo, byli jsme však vážně zraněni – já jsem měl zlomené obě nohy, čelisti, vyražené zuby, otřes mozku, mnohočetné rány. Když jsem procitl z bezvědomí, lékaři mi řekli, že už zřejmě nikdy nebudu létat. V tu chvíli můj život ztratil smysl.

Tehdy jsem si vzpomněl na Boha, na to, že jsem žil vlastně jen pro sebe a po svém. Prosil jsem ho za odpuštění a uzdravení. A Bůh mne vyslyšel. Nejen že mi nohu nemuseli amputovat, ale po dvou letech jsem mohl opět létat. Nad mé očekávání jsem byl vybrán i pro kosmický program.

Lidé často říkají, že věda a víra si protiřečí. Pro mne však věda znamená odhalování Božích zákonů na Zemi i ve vesmíru. Vědecké bádání jenom potvrzuje, že v kosmu vládne Boží řád a inteligence. Proto vědec potřebuje víru v Boha, aby měl moudrost nejenom při výzkumu, ale i při využití vědeckých poznatků ve prospěch lidstva. Mnozí špičkoví vědci na celém světě jsou věřící. Také většina z nás astronautů, kteří byli na Měsíci, byli věřící.

Když náš modul přistál na Měsíci, zůstal značně nakloněn. Přistáli jsme na hraně malého kráteru. Poněkud nás to znepokojilo, ale ukázalo se, že to byla naše záchrana. Řídící středisko v Houstonu nás po přistání upozornilo, že ztrácíme vodu. Zjistili jsme netěsnost v nádrži. Voda unikala do nejnižšího rohu modulu – naštěstí právě tam nebylo žádné elektrické vedení. Kdyby modul dosedl jinak, voda by stékala do jiného kouta, kde byla řada elektrických zařízení. Došlo by ke zkratu, což by vyřadilo přístroje. Naše výprava by ztroskotala. Byl by to náš konec.

Lidé na celé Zemi se za nás neustále modlili. Miliony lidí se přimlouvaly za tři osamělé muže v kosmu. A Bůh na modlitby odpovídal. V mnoha situacích jsme prožívali zázračný Boží zásah. Například hned první den nám nefungovalo řízení předních kol u lunárního vozidla. Ani v Houstonu nepřišli na to, kde je chyba. Když jsme na druhý den vyjeli, bylo vše v pořádku. Nechápali jsme, jak je to možné. Zřejmě to byla odpověď na modlitby. Bůh může nadpřirozeným způsobem do našich životů zasahovat.

I později se ukázala Boží péče o nás. Těsně po našem odletu z Měsíce dopadlo do blízkosti naší vědecké základny těleso o průměru asi 3 metry, které vyhloubilo kráter o velikosti fotbalového hřiště. Nedovedu si představit, co by se stalo, kdybychom tam ještě byli.

Na Měsíci to není tak pěkné jako na Zemi – nejsou tu stromy, květy, tráva, všude jen samé kamení a prach. Pak ale pohlédnete nahoru a užasnete: uvidíte naši Zemi. Je krásná. Namodralá visí nepohnutě v černém prostoru, zahalená do bílých oblaků. Je najednou tak daleko, malinká, zranitelná, křehká jako kulička. Pomyslel jsem si – když je Země tak malá, což teprve já? Jsem méně než prach v nekonečném vesmíru… Uvědomil jsem si, že naše Země je velmi zvláštním a krásným místem ve vesmíru, že je dílem Božích rukou a že Bůh miluje Zemi a lidi na ní. Můj pohled na život se úplně změnil. Vrátil jsem se z kosmu jako člověk, jehož víra byla prohloubena.

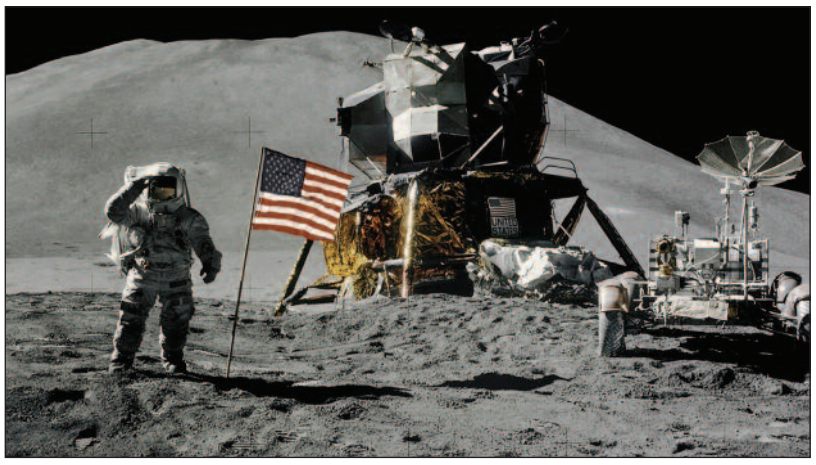
Dnes potřebuje lidstvo Boha stejně jako před 2000 lety. Lidé se nezměnili, šíří kolem sebe zlo, které ničí jednotlivce, rodiny i celé národy. Všichni jsme totiž v zajetí hříchu. Ale Bůh poslal na naši Zem svého Syna – Ježíše Krista, aby nás osvobodil. On chce proměnit naše životy, naše srdce. Přišel, abychom měli lásku, radost a pokoj. Jenom on může dát odpověď na problémy dnešního světa. Ježíš je naše naděje do budoucnosti.

Nikdo není jako Ježíš. Nikdo nečinil takové zázraky jako on. Byl za nás ukřižován, jeho krev byla vylita na odpuštění našich vin. A tím, že vstal z mrtvých, zvítězil i nad samotnou smrtí! Řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne." (Jan 14,6)

Poznal jsem, že stát se Božím dítětem je nejdůležitější v životě člověka. Když Ježíše poprosíte o odpuštění hříchů a pozvete ho, aby řídil váš život, budete žít pod jeho ochranou a požehnáním. Také vy můžete být víc než

Dokončení na str. 4

50 let po přistání na Měsíci

James Irwin na Měsíci

Dokončení ze str. 3

pozemšťan, a přitom vůbec nemusíte vzlétnout do kosmu. To je moje poselství k vám. Neboť Bůh tak miloval malou modrou planetu, že poslal svého jednorozeného Syna – Ježíše Krista, aby ti, kdo v něho věří, měli věčný život a nezahynuli. Tento nový život je pro každého! Stačí v Ježíše věřit a přijmout jeho odpuštění."

Po návratu z vesmíru odešel plukovník James Irwin ve svých 42 letech z armády. Stal se prezidentem náboženské organizace High Flight Foundation (Výškový let) v Colorado Springs, která se věnuje šíření evangelia po světě. Napsal také knihu „To Rule the Night", kde popsal svůj život i let na Měsíc. Byl ženatý a měl čtyři děti. V květnu 1990 navštívil Československo. Při této návštěvě předal prezidentu Václavu Havlovi naši vlajku, kterou měl s sebou na Měsíci. V srpnu 1991 zemřel na infarkt myokardu. Všem nám zanechal jasné svědectví: **„To, že chodil Ježíš Kristus po zemi, znamená pro mne nekonečně víc než to, že člověk chodil po Měsíci."**

Stanislav Kaczmarczyk

Vzpomínka

V roce 2017 jsme oslavili s našim milým bratrem emeritním kurátorem Miroslavem Makovičkou ze Slavonic jeho devadesátiny a ještě letos o Velikonocích jsme se setkali s ním a jeho manželkou Boženou při bohoslužbách ve slavonickém sborovém domě, o který vždycky tak svědomitě pečoval.

Na prahu léta se však bratru Makovičkovi velmi přitížilo a zakrátko, už 30. srpna, nás v této časnosti opustil. Kurátorem našeho sboru byl 30 let, žil s ním dle svých možností účinně až do posledních měsíců a zanechal za sebou mnoho dobrého díla. Vděčně jsme si to připomněli ve Slavonicích 1. listopadu při bohoslužbách, které byly zasvěceny i vzpomínce na bratra Makovičku. Emeritní kurátor telčského sbo-ru byl uložen do rodinného hrobu ve Velké Lhotě, kde jsme se s ním ve středu 4. září rozloučili.

Petr Melmuk

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje **Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu**.

Kázáním poslouží P. Matúš Kocian, zpěv povede Jan Knížek.

Zveme k tomuto ekumenickému setkání, které se uskuteční v úterý 14. ledna 2020 od 18 h (předpokládaný konec do 19 h) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

(JNe)

Nové knihy

BIBLION, z. s.
Rooseveltova 49, 160 00 Praha 6
tel: +420 739 584 142
info@biblion.cz

Bible 21

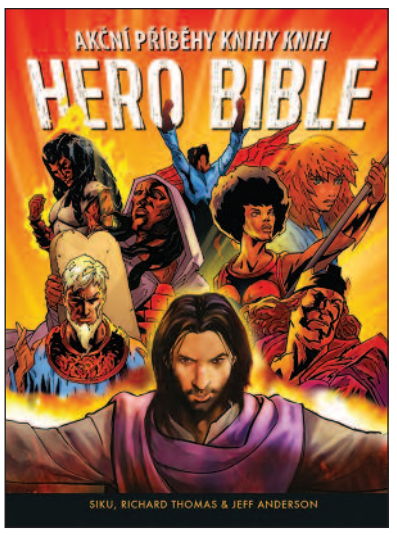
Nejoblíbenější „základní" verze Bible21 je zpět v nové podobě, tentokrát jako kvalitní a praktický paperback.

Překlad 21. století se ihned po svém vydání v r. 2009 stal českým bestsellerem (dodnes vyšlo již 145 000 výtisků). Toto nové vydání k desátému výročí Bible21 podtrhuje hlavní myšlenku celého projektu: učinit Bibli dostupnou v každém ohledu a pro co nejširší okruh čtenářů.

Bible21 / Misijní nabídka 2019

Letos uběhlo již deset let od prvního vydání Bible v překladu 21. století. Rádi bychom vám při této příležitosti nabídli možnost získat Bible a Nové zákony pro sborové a misijní účely za mimořádně zvýhodněnou cenu. Ve spolupráci s Nadačním fondem Bible21 jsme pro vás připravili následující nabídku.

Tato nabídka je platná do konce roku 2019 (nebo do vyprodání zásob) a je určená výhradně pro nekomerční užití, zejména pro misii nebo jiné sborové účely. V případě jakýchkoli dotazů nás neváhejte kontaktovat na: obchod@biblion.cz.

HERO BIBLE
Siku, Thomas Richard & Anderson Jeff

Od největších hrdinů po nejhorší padouchy… Bible, jak jste ji ještě nečetli! Hrdinové biblických příběhů nebyli dokonalí, ale rozhodně nebyli nudní. Některým dala víra sílu pomáhat lidem a postavit se zlu. Jiní naopak podlehli temné síle. Něco ale stále chybělo… Hlavní hrdina. A jeho největší bitva.

Mezinárodně uznávaní umělci Siku (Soudce Dredd, Manga Bible) a Jeff Anderson (Transformers, The Lion Graphic Bible) svými typickými ilustracemi oživují slavné biblické příběhy. HERO BIBLE je ideální dárek pro teenagera, který má rád komiksy.

Poezie Dorothee Sölle vychází z křesťanské spirituality, čerpá z Bible a má osobní mystickou hloubku, zároveň je však překvapivě sdílná a srozumitelná i pro čtenáře mimo její duchovní tradici. První české vydání poetické tvorby významné německé teoložky a aktivistky je výborem ze všech sedmi jejích básnických sbírek.

Všechny publikace můžete zakoupit i prostřednictvím e-shopu na: https://www.biblion.cz

Sváteční bohoslužby

Církev bratrská
Praha 1, Soukenická 15: - 25. 12. 10 h – Bohoslužby na Hod Boží vánoční
Praha 5, Vrázova 4: - 25. 12. 10 h – Vánoční bohoslužba

Českobratrská církev evangelická

Brno I - 24. 12. 15 h – Betlémský kostel
23 h – Červený kostel
25. 12. 8.30 h –Betlémský kostel
10 h - Červený kostel
26. 12. 9 h - Betlémský kostel
29.12. 8.30 h – Betlémský kostel
10 h - Červený kostel
31. 12. 17 h - Červený kostel
1. 1. 10 h - Červený kostel

Brno II, Blahoslavův dům, Lidická 79
24. 12. 15 h – Bohoslužby na Štědrý večer
25. 12. 9 h - Bohoslužby na Hod Boží vánoční
31. 12. 17 h - Bohoslužby na ukončení starého roku
1. 1. 9 h - Bohoslužby na zahájení nového roku

Brno Tišnov (kaple CSS)
25. 12. 10.30 h Bohoslužby na Hod Boží vánoční
1. 1. 10.30 h Bohoslužby na Nový rok

Ostrava, Husovo náměstí 4:
24. 12. 16 h – Štědrovečerní bohoslužby (sál Třanovského, Husovo nám. 3)
22 h – Půlnoční ekumenické bohoslužby (Evangelický Kristův kostel)
25. 12. 8.30 h – Vánoční bohoslužby s večeří Páně
30. 12. 9.30 h – Bohoslužby (sál Třanovského)
31. 12. 16 h - Silvestrovské bohoslužby s losováním biblických veršů na rok 2020 (sál Třanovského)
1. 1. 10 h - Novoroční bohoslužby s večeří Páně společně s Farním sborem SCE a.v.

Praha, Kliment
24. 12. 15.15 h – Česká mše vánoční J. J. Ryby
16 h - bohoslužby
25. 12. 9.30 h – bohoslužby s večeří Páně

Praha, Salvátor
25. 12. 9.30 h - bohoslužby s večeří Páně,
27. 12. 15 h - bohoslužby u stolu s večeří Páně
29. 12. 9.30 h - bohoslužby poslední neděle v roce
5. 1. 9.30 h - bohoslužby s večeří Páně

Praha, Vinohrady
24. 12. 15 h - bohoslužby na Štědrý den
25. 12. 9.30 h - bohoslužby na Hod Boží vánoční s večeří Páně
29. 12. 9.30 h - bohoslužby po Vánocích
8. 1. 9.30 h – bohoslužby první neděle v roce

Ochranovský sbor Praha, Rektorská 54, Praha 10
24. 12. 23 h - Štědrovečerní bohoslužba
25. 12. 9.30 h - bohoslužby na Hod Boží vánoční

Lednové koncerty 2020

12. ledna 2020, 17.00
VĚRA BINAROVÁ – viola, LINDA SÍTKOVÁ - varhany
Telemann, Vieuxtemps, Mendelson Bartoldy, Händel, Bach, Vivaldi

19. ledna 2020, 17.00
ONDŘEJ BALCAR – kontrabas, JOSEF COUFAL – varhany, INGE MARK – barokní hoboj
Locke, Fesch, Händel, Bach

26. ledna 2020, 17.00
ORFEJ - pěvecký soubor, TOMÁŠ STANČEK – sbormistr, SILVIE MLYNARCZYKOVÁ – soprán, ŠÁRKA JANÍKOVÁ - klavír,
Angela, Leavitt, Weber, Hradecký, Eben, Szurmanová, Trnka, Smetana, Martinů, lidová píseň Zazpívej slavíčku

Českobratrská církev evangelická, Kralická 4, Praha 10 – Strašnice

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace: Soukenická 15, 110 00 Praha 1, tel.: + 420 770 624 052, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 592 Kč, jednotlivé číslo 13 +3 Kč. Č.ú.: 2101709261/2010
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne: Grafotechna plus, s. r. o. Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka 800 300 302 adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3 e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: ADLEX s.r.o. Xaveriova 1888/45, 150 00 Praha 5 tel.: 251566451; 603716570 Fax: 251566451, e-mail: adlex@adlex.cz
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Štědrovečerní příběh

Seděl jsem za kulometem a přemýšlel, zda střílet ... do lidí. Byl Štědrý večer.
Díval jsem se na vojáky, jak běží s puškami, na kterých mají nasazené bajonety… pádí proti mému úseku fronty. A já sedím za kulometem…
„Zasněžené pláně vypadaly idylicky, krev z minulých bojů se vsákla… jenom slzy pozůstalých se ještě třpytily v dálkách… dlouho se budou třpytit…
Není každá válka bojem proti evangeliu?
Měl jsem tehdy na starosti kousek svahu, …tam, kde končil můj úsek, seděl zase jiný voják, a kde končil jeho úsek, seděl další se svým kulometem… takhle jsme tam byli rozesazeni na úbočí. Podivní koledníci…
Můj úsek byl zvlášť důležitý, stezka ve skalní soutěsce.
Nečekal se žádný útok. Tehdejší válčení za první války bylo nesmírně kruté, …přesto se jisté starodávné obyčeje často zachovávaly. A k nim patřilo „nebudit Ježíška“. Tak se tomu aspoň na naší straně fronty říkávalo.
Když říkám „na naší straně fronty“, nemyslím tím jenom jednu stranu bojiště. „Naše strana bojiště“ je zde míněna jako ta strana, na které proti sobě stály dvě nepřátelské armády.
Protože já jsem cítil, že obě strany bojiště jsou „naše“, …obě jsou plné nešťastných mladíčků…
Přestalo sněžit. Z vysokých sněžných oblaků klesaly jenom vločky ticha.
Četl jsem si ve světle maličké lampy dopisy z domova. Znovu a znovu…
Maminka mi psávala dlouhé dopisy a já jsem si při jejich četbě připadal, jako bych seděl u ní v naší venkovské kuchyni a jako bych se nedíval na písmenka, … jako bych jí naslouchal.
Také mi psali strýcové a kamarádi… a profesor ze školy… měl jsem ty dopisy seřazené a čítal jsem si v nich denně, jinou četbu jsem v zákopech stejně ani neměl.
A vtom – útok! Vyletěly světlice. Vzlétly dělostřelecké granáty. Z druhé strany, „nepřátelské“ strany, vyběhli vojáci.
Copak o to, vymyšlené to měli dobře. Nepředpokládali jsme, že by se o vánoční noci přestalo zachovávat nepsané příměří, a právě tento úsek fronty mohl být průlomový, kdyby se nepřátelům podařilo na tomhle svahu vyřadit naši obranu, mohly touto štěrbinou, jako prasklinou ve vodní hrázi, protékat jejich jednotky do našeho týlu a obejít nás zezadu. Dostat nás tím do neproniknutelného sevření a napadnout nás pak zepředu i zezadu… ZNIČIT. Strategicky to bylo vymyšlené skvěle.
Při společenských hrách prohrává ten, kdo poruší pravidla. Za války se naopak falešní hráči mohou dostat k medailím, k vítězství… A zaútočit na Štědrý den – není to falešná hra?
Díval jsem se na vojáky, běží s puškami, na nich mají nasazené bajonety… pádí proti mému úseku fronty a já sedím za kulometem… Stačí, abych začal střílet. Měl jsem dobré postavení. A z mého místa jsem …v poměrně jasné štědrovečerní noci… mohl střílet najisto, …jako bych byl u nás doma na pouťové střelnici…
Chvilka – a všichni ti, kdo se v tuhle chvíli drápou proti mně na svah, budou mrtví.
Představil jsem si, že budou MRTVÍ. Ne jenom „mrtví“, mrtví v uvozovkách…. Tedy: nepředstavil jsem si jenom obvyklou úřední zprávu, ve které nějaký pozívávající novinář napíše „došlo k tolika a tolika ztrátám na životech.“ Už jen formulace, jakou jsem čítával ve válečných novinách „došlo ke ztrátám na životech“ se mi jevila odporná… Jakoby to nepsal člověk, jakoby tyto hlásky črtal… ďáblův dráp…
Seděl jsem za kulometem a uvědomoval si – tohle jsou možná poslední minuty mého života. V novinách se objeví zpráva: „Při útoku na předsunuté pozice našeho zákopového opevnění padl ten a ten…“ Ten a ten? JÁ.
Každý, kdo za nějaké války padne, je přece nějaký JÁ. Možná ani nenapíší jméno… mé jméno. Někdy se píše jenom počet padlých, mrtví se jako by proměňovali… do číslic…
Představil jsem si, že každý z těch, co na mě běží, aby mě zabil, zastřelil, probodl bajonetem má jistě někoho, kdo ho má rád. Někoho, kdo dostane zprávu o jeho smrti, otevře dopis, rozpláče se… Uvědomí si, že ten, kdo padl, jej miloval a ti dva se už nikdy na tomto světě neshledají…
Samozřejmě, nemutýroval jsem „přímo takhle“, na to nebyl čas v moři záblesků v pablescích ze světlic, z dělostřeleckých salv, provázejících útok. Vnímal jsem myšlenky pouze v podobě rozplývavých pocitů… V té kvílivé střelbě, která začala kolem mě hvízdat nad zákopem. Nemyslel jsem si to, ale cítil tak jasně, jako jsem cítil, že jestli nějaká z těch kulek, co bzučí kolem mě, se do mě trefí, bude jednou stát listonoš s mým úmrtním oznámením před naším domkem. Listonoš rozpačitý jako vždy, když přináší smrt…
„Už jdu, už jdu,“ zavolá má babička, výminkářka a bude se štrachat ze vrátek.
A pak bude číst těch pár řádků, že já jsem – vlastně: že já NEJSEM.
Díval jsem se upřeně na roj střelců běžících proti mně a nestřílel jsem. Ani jednou jsem nevystřelil. Ne, nebyl jsem pacifista, kdepak. Tohle byl sice můj první „válečný křest“, do té doby jsem ještě nikdy na nikoho nevystřelil, nikoho neranil, nikoho nezabil. A možná, kdyby nebyla právě štědrovečerní noc, stiskl bych spoušť kulometu, jako ji stisklo v jiných zemích v těch dnech tolik lidí. A za chvilku by z těch vojáků, co se na mě řinuli po zasněženém nočním svahu, z těch, co přicházeli, aby mě zabili, by pro mě nebyl nebezpečný ani jeden. Všichni by leželi nehybně, nebo by se svíjeli na zmrzlé italské hlíně. A já bych byl živý.
Ale střílet na někoho o Vánocích?
Seděl jsem u kulometu a nestřílel. Zabijí mě. Co se dá dělat… Nikoho nezabiju.
Nemohu. Zabít mě mohou, ale přinutit mě, abych já někoho zabil, nemohou.
Pamatuji se, že jsem se ještě podíval na hodinky. Dostal jsem je od dědečka, když jsem rukoval. „Ať ti, hochu, měří jen dobrý čas,“ zašeptal stařeček, když mi je na nádraží předával. Byla přesně doba, kdy u nás doma, kdesi v dálce, pod těmi samými hvězdami, pod kterými se na mě řítí s bajonety cizí vojáci, byla přesně ta doba, kdy pod těmi samými hvězdami v dálce sedí mí blízcí …v našem venkovském kostele a zpívají. Jsou právě na půlnoční. Kolik jich asi myslí na mě?
Seděl jsem u kulometu a nestřílel. Cítil jsem takovou – ani ne „blízkost Boží“… to by bylo v tu chvíli slabé, hodně slabé slovo… Cítil jsem takovou jednotu s Pánem života, jakou jsem nepocítil nikdy předtím ani potom.
Nevystřelil jsem.
Viděl jsem za dobu, kdy jsem byl na vojně a pomáhal jsem v lazaretě několik strašlivých umírání… viděl jsem těla, která byla tak rozbitá, že jsem nechápal, jak se v nich ještě může držet život… viděl jsem tolik průstřelů a mohl jsem pozorovat tolik ran, jaké způsobily našim vojákům bajonety. Uměl bych si představit, že nyní se i já stanu jedním z těch, co v nejlepším případě budou ležet v nemocničním sale, ale pravděpodobně se na něj ani nedostanou. Naloží je na fůru a odvezou do nějaké jámy. Tady se nepohřbívalo s poctami a salvami – vždyť mrtvých bylo na italské frontě tolik…
Zavřel jsem oči. Nechtěl jsem vidět toho, kdo do mě vrazí bajonet. A pak jsem zaslechl hlasy. Mateřštinu. Nechápal jsem, že na mě útočí naši!
„Kucíííííí, neblázněte, tady jsme my,“ zařval jsem a volal to znovu a znovu.
Běžící vojáci mě zaslechli v tiché vánoční noci zcela jasně, zaváhali… asi je napadlo, jestli to není lest, ale zastavili se. Zavolal jsem číslo svého regimentu a svoje jméno a svou hodnost. Vojáci stáli na zasněženém svahu, mlčeli.
Po válce jsem se vydal do vojenských archivů, abych zjistil, jak bylo možné, že nějaký velitel vydal nesmyslný příkaz, aby naši vojáci zaútočili na naše vojáky. Žádný doklad jsem o tom nenašel. Nebylo divu. Hodně materiálů se skartovalo a myslím, že ti, kdo byli odpovědní za tento absurdní rozkaz, se sami a včas postarali, aby doklady o něm zmizely.“
Ono to, že jedna jednotka armády zaútočí při boji na jednotku stejné armády, není, jak dobře vědí vojenští historikové, zase nic tak neobyčejného. Říkává se tomu „friendly fire“, je to tak zvaný, ironicky nazývaný „přátelský útok“. V době, kdy nebyla spojovací technika ještě rozvinutá, to nebylo nic neobvyklého. V dějinách válek se o tom najdou zmínky i ve Švejkovi se o něčem podobném lze dočíst. Ale i v době, kdy byla dorozumívací schopnost vojenských korpusů na skvělé úrovni, docházelo k přehmatům. Co teprve v těch časech, ve kterých se dorozumívalo přes dráty, natažené frontovým územím a zprávy byly kolikrát zkomoleny, že se nedalo porozumět větám, pochopit slova…
Když jsme se dozvěděli, že bychom byli pobili sami sebe, někteří se rozběsnili a jiní se dali do smíchu.
Uvařili jsme čaj ve velkém kotli a proseděli jsme tu štědrovečerní noc v neznámé italské krajině, zpívali jsme, modlili se… Skrývali jsme se v zákopech, co kdyby nepřítel zaútočil u v tuto noc… Kdyby někdo, jak se naším vojenským žargonem říkalo, přece jenom „Ježíška probudil“.
Hovořili jsme, modlili se. Tuto noc jsme přežili. Ale co zítra ráno? V zákopech nejsou ateisté.
Svítalo. Po opraveném telegrafním vedení přišla zpráva, že se jednotka, která „nedobyla naši pozici“ má přemístit zpět na „své výchozí stanoviště“. Žádná omluva, žádné vysvětlení.
Pak jsem bojoval dál a další léta, dostal jsem se do zajetí a s legiemi skoro až do Číny, ale na tuto štědrovečerní chvíli nikdy nezapomenu.
Kdybych nezaslechl mateřštinu, rozstřílel bych oddíl svého národa, oddíl své vlastní armády. Co by se mi stalo? Na tomto světě asi nic. Ututlalo by se to. Ale na onom světě? Tam nelze nic UTUTLAT.

Z vyprávění pamětníka 1. světové války

Mám ráda příběhy. Příběhy, jenž v nás zanechávají velké či malé okamžiky našich životů.
Mnohdy vzpomínám na vyprávění mojí babičky o kráse Vánoc jejího dětství. Její vyprávění jsem jako dítě vnímala s lítostí v srdci. Viděla jsem vždy tu malou holčičku balící oříšky do lesklých papírků, červená jablíčka, večeři která se vůbec neshodovala s tou, kterou jsem znala já. Žádné hromady cukroví, ani bohatě ověšený stromeček pestrými čokoládovými figurkami. Bylo mi babičky líto, když povídala o sourozencích, se kterými se přetahovala o tolik vytoužené drobnosti, které jim maminka vyrobila pod vánoční stromeček.
Spoustu času odplavila voda, svíčky plápolající na vánočních stromečcích se změnily v blikající elektrická světýlka a já teprve časem pochopila, že vlhké oči při vyprávění mojí babičky neznamenaly smutek nad tím, že neprožívala tak bohaté a štědré Vánoce, ale lítost nad tím, že opravdová krása Vánoc, která se skrývá v pospolitosti rodiny, upřímné radosti z maličkostí, objetí milovaného člověka se nedá vrátit.
Moje babička byla velmi moudrá, věděla, že časem sama pochopím to, co je v životě opravdu důležité. Často na ni s láskou a úctou vzpomínám.
Tímto bych ráda popřála vám všem krásné vánoční i předvánoční chvíle po boku někoho blízkého.

S pozdravem Eva V.

Tři velká poselství Vánoc

Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu. Tento první majetkový soupis se konal, když Sýrii spravoval Quirinius. Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města. Také Josef se vydal z Galileje, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova, aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a čekala dítě. Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina. I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.“ A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: “Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ Spěchali tam a nalezli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. L 2,1-16

Asi každý nějak známe příběh, který jsme četli. Příběh o narození Ježíše Krista. V našem jazyce nemáme ve slově Vánoce skryto slovo Kristus, jako je to třeba v angličtině ve slově Christmas. Proto zatím nemusíme odstraňovat ono Christ a nahrazovat ho písmenem X, abychom někoho neurazili. Nicméně i když neodstraňujeme X, i když nemusíme jako dříve spojovat Vánoce s dědou Mrázem, přesto se smysl Vánoc vyprazdňuje. Je to podobné, jako kdybyste se rozvedli a přesto na výročí svatby stále dokola nosili svému bývalému partnerovi růže nebo nějaký dárek. Jakmile děláme něco symbolického, ale uniká nám to, na co symbol ukazuje, sice to může být fajn, ale to je asi tak všechno. Dám vám jiný příklad a to z architektury. Asi jste mnohokrát vstupovali do katedrál. Méně často jste si možná uvědomili, že nad vstupním portálem bývá znázorněn poslední soud a že vstup bývá orientován na západ. Naopak oltář, který ukazuje na Kristovu oběť je na východě. Proč? Protože věřící tak metaforicky přicházel od západu k východu, tj. od konce a smrti – proto poslední soud, k novému začátku a životu. Pokud znáte tyto souvislosti, najednou k vám kámen začne mluvit. Pokud stále milujete svého partnera, potom k vám růže nebo pozvání na jídlo začne mluvit.

Stejně je to s Vánocemi s tím, kdy není cílem jen něco nového vědět, ale vstoupit do příběhu, nechat se tímto příběhem oslovit.

Chtěl bych v této dnešní promluvě akcentovat slova andělů, které shrnují nejen Vánoce, ale do jisté míry i křesťanskou víru: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle, Bůh v nich má zalíbení.

Sláva na výsostech Bohu – geniální anglický spisovatel a mistr zkratky Keith Chesterton jednou napsal: „Jako děti jsme byli vděční, tomu, kdo nám na Vánoce naplnil punčochy nadílkou. Proč nejsme vděční Bohu za to, že nám dal do punčoch nohy?“

Chvalozpěv andělů je chvalozpěvem vděčnosti, křesťanská víra je náboženstvím vděčnosti. Vánoce jsou svátkem vděčnosti, jak píše Chesterton nikoli především za naplněné punčochy dárky, ale za nohy v punčochách, tedy za život, za lásku, za domov a za mnoho dalších věcí, které máme a která jsme si nezasloužili. Vím, že život je někdy těžký, někdy krutý, ale přesto věřící člověk je vděčný člověk. A nevděčný křesťan je vlastně protimluv. Nemluvím o naivním optimismu zakrývajícím realitu, ale o vděčnosti, kdy znám toho, kdo mě obdaroval a obdarovává, tedy Pána Boha, který se stal mým dobrým otcem.

A na zemi pokoj mezi lidmi… pokoj… možná že mluvit zrovna o Vánocích o pokoji je skoro až protimluv. Jenže dalším akcentem vánoc a adventu je skutečně pokoj, který ale dává Bůh. Není to pokoj, který vychází z dobrých okolností, ale který dává Bůh navzdory okolnostem. Pokoj, který plyne z vědomí, že Bůh zná můj život a ví, co je pro mě dobré. Že mě zbavil břemene hrát si na boha. Možná namítneme, ale já nemohu mít pokoj, protože mě něco bolí, protože mám problémy, protože… a máte pravdu. Jenže celý život bude nějaké protože. Pokoj, který nabízí Bůh, nenastane, až se vyřeší všechna naše protože, dokonce ani když mu vydáme svůj život, ale když mu budeme důvěřovat právě v té situaci v jaké jsme. Protože Bůh ví… a Bůh se stará.

Bůh má v lidech zalíbení – ještě jednou Chesterton: Láska je paradox. Znamená jedno z dvojího - odpouštět neodpustitelné nebo milovat lidi nehodné lásky.

Bůh se rozhodl pro obojí – odpouští i to, co je z lidského hlediska neodpustitelné, i těm, nad kterými všichni zlomili hůl a zároveň i těm, kdo jsou nehodni lásky. A pokud nevíte kdo to je, tak se podívejte do zrcadla. Poselství vánoc zní Bůh má v tobě, ve mně, zalíbení… Život mě naučil, že za to, aby ve mě někdo našel zalíbení, se platí v tom smyslu, že musím něco ukázat. A takto si někdy křesťanství představují i lidé – snad bych byl i křesťanem, ale nejsem moc dobrý. Je-li to tak, pak vítejte v klubu. Nikdo není dost dobrý. Ježíš dokonce ty, kteří o sobě usuzovali, že jsou docela dobří, doslova odpuzoval.

Zápla - ten neurčitý čas

Snad se, milý čtenáři ptáš, co tímhle názvem myslím. Jde mi o ony dny mezi Vánocemi, těmi "nejvánocovatějšími", tedy 24. až 26. prosincem a Silvestrem. V rozhlase už o sv. Štěpánu lze někdy zaslechnout náznaky toho, že budeme brzy převelice veselí, tak to je i v dalších dnech.

Pokud jde o prodavačky, vzhledem k vyváženosti o prodavačích nemluvě, mít absolutní moc, bych jim k sedmi "zavíracím" svátkům přidala den, možná i dva, volna právě v onom zvláštním čase. Nemám však zmíněnou moc, v opačném případě by mi hrozilo svržení z trůnu! Vždyť právě teď se ukazuje, kolik dárků, které měly potěšit, bylo nakoupeno nevhodně, kolik lidí se netrefilo pokud jde o velikost při nákupu konfekce. A nutno ještě zajet za někým, kdo sice z pravidelného seznamu vypadl, ale nedá se návštěva odbýt jen tak. Hlavně ale ty zásoby pro vítězný konec roku! To vše staví prodávající části národů, dnes už asi skoro všech, na nohy a nutí je dál obsluhovat, snad se i usmívat?

A čekáš, milý čtenáři, nějakou tu radu, co tedy s oněmi dny? Moc radit neumím, ač tuším, že kolem každého z nás může obcházet něčí samota, možná i hluboký smutek a chudoba, ne vždy jen hmotná. Dárek bývá často jenom záplata, ač jistě není bez významu, ale jistě potěší telefonát či dopis od někoho nečekaného, tak proč jím nebýt? Proč si nenajít čas pro trochu zpěvu, nahlédnutí do dávno neotevřené dětské či poetické knížky, příjemnou vycházku, přátelskou schůzku? Vánoční příběh byl tolikrát slyšen a čten, zhudebněn i zdramatizován, ale proč se jím, v tom volnějším čase, znova neprojít?

A jsou i jiná místa v Bibli, která mohou, lépe než kterýkoli fejetonista, oslovit či zastavit. Že by i Kniha Přísloví? V kapitole 28. verši 6 najdeme:

Lepší jest chudý, kterýž chodí v upřímnosti své, než převrácený na kterékoli cestě, ačkoli jest bohatý.

Radostné po-Vánoce přeje

Eva Budzáková

Nechci již více nic dodávat, a tak přečtu na závěr jednu modlitbu: *Díky Bože, že se tvé zkroucené rty láskyplně přizpůsobují mému hříšnému já. Díky že mě nesoudíš podle mých ošuntělých dobrých skutků, ale podle lásky, kterou jsi mi daroval. Díky ti za neuvěřitelné odpuštění a za nezdolnou trpělivost, kterou se mnou máš, díky za jiné lidi, kteří jsou obdarovanější než já, díky za to, že si mohu přiznat, že jsem otrapa. Až naposledy padne opona a ty mě povoláš domů, kéž slova, která naposledy zašeptám na této zemi, zní z celého srdce, díky Pane*!

Shrnuto: Sláva a vděčnost Bohu, pokoj lidem, pokoj vám všem, ať se nacházíte v jakékoli situaci a vězte, že Bůh má v nás zalíbení a kdo ho hledá, tomu se dá poznat.

Toto je poselství, které dává vánočním svátkům stejný smysl, jako růže, kterou dáváte své milované nebo katedrála směrovaná na východ.

David Novák

Vůl a osel

Už jste se někdy zasmáli nad četbou Bible? Mé manželce Věře se to přihodilo. Jednou někam cestovala, byla unavená a bez nálady, Měla s sebou Bibli, ale ani se jí nechtělo ji otevřít. Říkala si: „Když ono je tam všecko tak vážné a přísné, žádný humor. Vlastně ani nevím, jestli je všecko s mou vírou v pořádku…“ Pak přece jen nalistovala první kapitolu Izajášova proroctví a nad třetím veršem se rozesmála: „Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, lid můj je nechápavý.“ To nemluví zklamaný prorok o sobě, to tam říká sám Hospodin. Je to vlastně podobné slovo, nad kterým jsme uvažovali v kapitolce CESTY A NÁVRATY – Jeremjáš 8,7. Tam to jsou zase stěhovaví ptáci, kteří „dodržují čas svého příletu, ale můj lid nezná Hospodinovy řády.“ Boží povzdech u Izajáše je však vážnější. Nejedná se tam o Písmo, Zákon, ale tím, koho lidé neznají, je sám Bůh.

V naší „civilizaci“ je VŮL nadávka, i když toto zvíře bývá i častým titulem kamaráda. V žádném případě ale neslouží za příklad inteligence. To spíš starobylá Bible bere voly pod ochranu. I na ně se vztahoval přísný sobotní odpočinek od práce (Dt 5, 14), nemělo se jim bránit, aby si smlsli na obilí, které svými kopyty „mlátili“ (Dt 25, 4), vůl a osel nesměli být spolu zapřaženi při orbě, snad kvůli rozdílné výšce i síle (Dt 22, 10). Osel byl oblíbeným dopravním prostředkem asi tak, jako dnes kolo nebo motorka. Rozhodně byla jízda na oslu projevem skromnosti ve srovnání s válečnickým ořem; proto si mladého osla zvolil Ježíš, když vjížděl byť triumfálně do Jeruzaléma (Mt 21,1-9). Legenda praví, že od té doby má osel na hřbetě tmavý kříž – všimněte si, že to opravdu osli mají. Ve Starém zákoně se dostalo jedné oslici cti, že viděla Božího posla daleko dřív než její pán, prorok Bileám, a že dokonce promluvila (Nu 22,21-35).

Věra si po přečtení toho „zábavného“ biblického slova uvědomila, že Pán Bůh odpověděl na její rozpoložení mysli, že v té větě je humor i laskavé napomenutí. Ta domácí zvířata, ke kterým někdy přirovnáváme ve zlosti sebe nebo jiné hloupé lidi, znají lépe než my svého nebeského Hospodáře a Pána. Když mi to později vyprávěla, uhodilo nás to přímo do očí: VŮL, OSEL, JESLE, PÁN – no ovšem, proto ta dvě domácí zvířata umístili staří řezbáři do idylické scénky betlémského chléva! Nikde v evangeliích se o volku a oslíkovi v té stáji nepíše, ale betlémáři správně rozeznali, že právě tam je viděl prorok Izajáš. Zpíváme: „Bůh jako dítě ovinuté v plenkách…pro nás ležel v slámě, nejchudším zde stal se…“ Kdo ho tam uvítal? Pastýře (snad s ovečkami) tam muselo poslat vojsko nebeské, aby se stali jedinou delegací Izraelců. Kde byl ostatní lid Boží? Spal a nic nevěděl. Ale vůl poznal svého Hospodáře a oslík jesle svého Pána. Tak se tvůrcům betlémů podařil krásný výklad starozákonního

proroctví! Ale zdálo se jim to ostudně málo, tak bez ohledu na chudobu Marie, Josefa a malého Ježíše přidali k dobytku a pastýřům ještě selku s košem vajec, kluka s vánočkou, truhláře s kolébkou, rybáře s kaprem a kdovíkoho ještě.. To už ale bylo jenom jejich zbožné přání, nebo snad vyznání jejich úcty a lásky k Narozenému. Možná také apel na diváky v kostele, aby byli štědří k církvi. Nikdo takový tam tenkrát v Betlémě nebyl. Později, možná až za dva roky, se dostavili ještě tři orientálci, hvězdopravci, s vpravdě královskými dary, ale těm by se každý pravověrný Izraelita obloukem vyhnul.

Ale ten vůl a osel, ti se tvůrcům lidových betlémů podařili! Kupodivu znali Bibli a správně vztáhli slovo Starého zákona na zvěst Kristova evangelia. Kéž bychom my, kéž bych já tak věrně šel tam, kde od nás nejsou očekávány bohaté dary, ale kde my všichni jsme skvěle obdarováni: „Z života čistého, z rodu královského, nám nám NARODIL SE!“

Pavel Javornický